

והמשכילים יזהירו כזהר הדקיע ומצדיקי הרבים מוכנים לעולם ועד

ספר הזהר

מנקד

שחבר התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

כרך עשירי

זהר חדש חלק ב'

פְּרֻשֵׁת מִטּוֹת — תְּקוּנִים

דף ס"ט ע"א — דף קמג ע"א

ללומדים בשנה אחת כח אב — כט אלול

ללומדים בשלש שנים שנה שלישית א' תמוז — כט אלול

נסדר, נערך והוגה מחדש, בנקוד ופיסוק מלא,
עם מראה מקומות, בחלוק קטעים לפי הענינים,
באותיות גדולות ומאירות עינים.

עם באור בלשון הקדש

כל הזכויות שמורות
לרבי שמעון בר יוחאי זי"ע
מותר להעתיק לשם שמים
ומצוה גדולה לעשות זאת

פְּרִשְׁת מַמוֹת

פְּרִשְׁת מַמוֹת

וְכֹל הַטֶּף בְּנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשֵּׁכֶב זָכָר.
תִּפְּזֵן תְּנִינָן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵינן הָעוֹלָם
מִתְנַהֵג אֲלֵא בְּתַרְיֵין גְּוֹוִינֵין, דְּאָתוּ מִסְטָר אַתְתָּא,
דְּאִשְׁתַּפְּחַת חִפְיַמַת לְבָא. הֲדָא הוּא דְכְתִיב,
(שמות לה כה) וְכֹל אִשָּׁה חָכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיִּבְיֵאוּ
מִטְוֵה אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן. וּמֵאֵי מִתְיִין.
אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן, גְּוֹוִינֵין דְּכִלְיָן בְּגוּ
גְּוֹוִי.

וְכֹל הַטֶּף בְּנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ
מִשֵּׁכֶב זָכָר (במדבר לא). שֵׁם שְׁנִינּוּ,
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵינן הָעוֹלָם
מִתְנַהֵג אֲלֵא בְּשֵׁנֵי גְוִינֵים שְׂבָאוּ
מִצַּד הָאִשָּׁה, שְׁנַמְצָאָה חִכְמַת לֵב.
זְהוּ שְׁכָתוּב (שמות לה) וְכֹל אִשָּׁה
חָכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיִּבְיֵאוּ
מִטְוֵה אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן.
וּמָה הִבְיֵאוּ? אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת
הָאֲרָגְמָן, הַגְּוִינֵים שְׁפִלּוּלִים בְּתוֹף
הַגְּוִינֵים.

הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי לא יג) דְּרָשָׁה צְמֹר וּפְשִׁתִּים
וּתַעֲשׂ בְּחִפְזָא כְּפִיָּהּ. וְכְתִיב בְּיָדֶיהָ טוֹו.
מֵאֵי טוֹו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, טוֹו בְּדִינָא, טוֹו
בְּרַחֲמֵי, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִמְאֵי אַתְקֵרִיא אִשָּׁה.
אָמַר לִיה, דְּכִלְיָא בְּדִינָא, וְכִלְיָא בְּרַחֲמֵי.
תָּא חֲזִי, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל אַתְתָּא בְּדִינָא
אַתְקֵרִיאַת, עַד דְּאִטְעַמַת טַעֲמָא דְרַחֲמֵי.
דְּתַנְיָא, מִסְטָרָא דְּבַר נֶשׂ אֶתִי חוּוְרָא, וּמִסְטָרָא
דְּאַתְתָּא אֶתִי סוּמְקָא, טַעֲמָא אַתְתָּא מַחוּוְרָא,
חוּוְרָא עַדִּיף.

זְהוּ שְׁכָתוּב (משלי לא) דְּרָשָׁה צְמֹר
וּפְשִׁתִּים וּתַעֲשׂ בְּחִפְזָא כְּפִיָּהּ.
וְכְתוּב בְּיָדֶיהָ טוֹו. מָה טוֹו? אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, טוֹו בְּדִין, טוֹו
בְּרַחֲמֵים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְמָה
נִקְרָאָה אִשָּׁה? אָמַר לוֹ, שְׁפִלּוּלָה
בְּדִין וְכִלּוּלָה בְּרַחֲמֵים. בָּא וּרְאָה
שְׂאֵמֶר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל אִשָּׁה
נִקְרָאֶת בְּדִין, עַד שְׁטוּעַמַת טַעַם
הַרַחֲמֵים. שְׁלַמְדֵּנוּ, מִצַּד שֶׁל
הָאִישׁ בָּא הַלְבָן, וּמִצַּד הָאִשָּׁה בָּא
הָאֵדָם. טַעַם אִשָּׁה מִלְבָּן, הַלְבָּן
עַדִּיף.

וְתָא חֲזִי, אִמְאֵי אָסִירֵין נֶשׂא שְׂאָר עַמִּין דִּידְעֵי
מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא. מִשׁוּם דְּתַנִּינָן, אִית
יְמִינָא, וְאִית שְׁמָאֵלָא. יִשְׂרָאֵל, וּשְׂאָר עַמִּין.
גַּן עַדָן, וְגִיְהִנָם. עַלְמָא דָּא, וְעַלְמָא דְאֶתִי.
יִשְׂרָאֵל לְקַבְלֵי דְרַחֲמֵי, וּשְׂאָר עַמִּין לְקַבְלֵי
דְּדִינָא. וְתַנֵּן, אַתְתָּא דְּאִטְעַמַת טַעֲמָא דְרַחֲמֵי,
רַחֲמִין נִצְחָא. אַתְתָּא דְּטַעֲמָא טַעֲמָא דְּדִינָא,
דִּינָא בְּדִינָא אַתְדַּבְּקַת. וְעַלְיָהּוּ אַתְקֵרִי, (ישעיה

וְבָא רָאָה, לְמָה אִסוּרוֹת נִשׁוֹת
שְׂאָר עַמִּים שִׁידוּעוֹת מִשֵּׁכֶב זָכָר?
מִשׁוּם שְׁשִׁינּוּ, יֵשׁ יְמִין וְיֵשׁ
שְׂמָאל, יִשְׂרָאֵל וּשְׂאָר הָעַמִּים, גַּן
עַדָן וְגִיְהִנָם, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם
הַבָּא. יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד הַרַחֲמֵים,
וּשְׂאָר הָעַמִּים כְּנֶגֶד הַדִּין. וּשְׁנִינּוּ,
אִשָּׁה שְׁטַעֲמָה טַעַם הַרַחֲמֵים,
הַרַחֲמֵים מִנְצָחִים. אִשָּׁה
שְׁטוּעַמַת טַעַם הַדִּין, הַדִּין בְּדִין
נִדְבָק. וְעַלְיָהֶם נִקְרָא (ישעיה נז)
וְהַכְּלָבִים עֲזִי נִפְשׁ לֹא יָדְעוּ
שְׂבָעָה.

וְעַד דָּא תְּנִינָן, הַנְּבַעְלַת לַגּוֹי, קְשׁוּרָה בּוּ כְּכֹלֵב.
מָה כְּלָבָא תְּקִיפָא בְּרוּחִיָּה, חֲצִיפָא. אוּף
הָכִי דִינָא בְּדִינָא תְּקִיפָא, חֲצִיפָא כְּכוּלָּא.

וְעַד זֶה שְׁנִינּוּ, הַנְּבַעְלַת לַגּוֹי,
קְשׁוּרָה בּוּ כְּכֹלֵב. מָה הַכְּלָב תְּקִיף
בְּרוּחוֹ, חֲצוּף - אָף כָּאֵן דִּין בְּדִין
תְּקִיף, חֲצוּפָה כְּכֹל.

בְּתוֹכָהּ הַנִּבְעָלֶת לְיִשְׂרָאֵל, תְּגִינֶנּוּ, כְּתִיב, (דברים) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. מֵאֵי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל, אֲתִיב מְרוּחָא דְאֱלֹהִים חַיִּים. (ישעיה נז טז) כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוּף. מִשְׁמַע דְּכְתִיב מִלְּפָנַי. וּבְגִין כֵּן אֲתַתָּא דֵּיהִיא בְּתוֹלְתָא, דְּלֹא אֲתַדְבַּקַת בְּדִינָא קִשְׂיָא דְשָׂאָר עַמִּין, וְאֲתַדְבַּקַת בְּיִשְׂרָאֵל, רַחֲמִין נְצַחָא וְאֲתַפְשַׁרְתָּ. וְתָא חֲזִי, כְּתִיב (תהלים פט ג) כִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. מֵאֵי חֶסֶד. הוּא חַד מִכְּתָרֵי עֵילָאֵי דְמִלְפָּא. דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל קָרָא לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֶסֶד, עַל תְּנַאי דִּיתְבַּנִּי, וְלֹא יִשְׁתִּיצֵי חֶסֶד מִעֲלָמָא, מִשְׁמַע דְּכְתִיב יִבְנֶה. בְּגִין כֵּן תְּגִינֶנּוּ, מֵאֵן דְּשַׁצֵּי חֶסֶד מִעֲלָמָא, אֲשִׁתִּיצֵי הוּא לְעֲלָמָא דְאַתִּי. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים כה ה) לֹא תִהְיֶה אִשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה, בְּגִין לְמִיעֶבֶד חֶסֶד עִם מִיתָא, וְאֲתַעְבִּיד בְּנִינָא, דְּכְתִיב (תהלים פט ג) עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

בְּתוֹכָהּ הַנִּבְעָלֶת לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנִינוּ, כְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁנִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל בְּאֵה מְרוּחַ אֱלֹהִים חַיִּים, שְׁכַתוּב (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוּף. מִמִּשְׁמַע שְׁכַתוּב מִלְּפָנַי. וּמִשּׁוּם כֵּן, אִשָּׁה שֶׁהִיא בְּתוֹלָה, שְׁלֹא נִדְבָקָה בְּדִין הַקִּשָּׁה שֶׁל שָׂאָר הָעַמִּים, וְנִדְבָקָה בְּיִשְׂרָאֵל - הַרְחַמִּים מִנְּצַחִים, וְהִיא כְּשֶׁרָה. וְכֹא רָאָה, כְּתוּב (תהלים פט) כִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. מַה זֶה חֶסֶד? הוּא אֶחָד מֵהַכְּתָרִים הָעֵילָוִנִים שֶׁל הַמַּלְאָךְ. שְׁנִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל קָרָא לָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא חֶסֶד עַל תְּנַאי שֶׁתְּבַנֶּה, וְלֹא יִכְלֶה חֶסֶד מִן הָעוֹלָם, מִמִּשְׁמַע שְׁכַתוּב יִבְנֶה. מִשּׁוּם כֵּן שְׁנִינוּ, מִי שְׁמַכְלֶה חֶסֶד מִן הָעוֹלָם, יִכְלֶה הוּא לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל זֶה כְּתוּב (דברים כה) לֹא תִהְיֶה אִשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה, לְעִשׂוֹת חֶסֶד עִם הַמֵּת, וְנִעֲשֶׂה לְבַנִּין, שְׁכַתוּב עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

פְּרֻשָׁת וְאַתְחַנֵּן - מֵאֲמַר קוּ הַמְּדָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד הָכֹּא לֹא הָוּוּ חֲבַרְיָא יְדַעֵי רְזָא דְגוֹ יְחוּדָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל קָרְאִין דְּאוּרִייתָא רְזִין סְתִימִין עֵילָאִין אִינוּן, וְהֵאֵי קָרָא מֵאֵי אִיהוּ.

פְּתַח וְאָמַר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הֵאֵי קָרָא, אָף עַל גַּב דְּכַמָּה סְטָרִין דְּרִישְׁנָא בֵּיהּ, רְזָא דִּיִּיְחוּדָא דְּבֵיהּ סְתִימָא מִעֵינִין, לְבָא אָטִים הוּא מְנִיָּה, דְּכַמָּה חֲפִימִין טְרִישִׁין דְּלְבָא לְעָאן, וְלֹא יְדַעִין, וְלֹא אֲדַבְּקִין. סְתִים מְחִיזוּ עֵינֵיהוֹן, וּמְסוּכְלָתְנוּ לְבִיהוֹן. תָּא חֲזִי, בְּרְזָא דִּיִּיְחוּדָא אֲתוּוֹן טְמִירִין, שׁוֹרִין וְתִיבִין גְּלִיפִין בְּקִיּוּמֵיהוּ.

שְׁמַע, שְׁמָא דְרְזָא דִּיִּיְחוּדָא, גּוֹ טְמִירָא עֵילָאָה סְתִים, וְגִלְיָא גּוֹ גְּלִיפֵי טְמִירִין, לְסַלְקָא בְּדַרְגוּי לְאֲשַׁתְּלָמָא לְעֵילָא. שְׁמַע, בֵּיהּ תְּלִיָּא

ש"ם, ביה תלִינא שְׁמִיעָה. שֵׁם, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ש"ב ו ב) אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם.
ע', אֲשַׁנְחֻתָּא דְרִישׁ שְׁתָּא וְעַד סִיפָּא שְׁתָּא.

ע' טוֹבָה לְאַסְתַּפְּלָא בִּיה. בְּגִין דְּאִית עֵין טוֹבָה וְעֵין רַעָה. עֵין טוֹבָה,
מִסְטָרָא דִּימִינָא. עֵין רַעָה מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא. עֵין טוֹבָה, הֵינֵנו רְזָא
דְרִשִׁים בִּיה יִשְׂרָאֵל, דְכְתִיב שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְבָא. וְאוֹקְמוּהָ, דְהִכָּא
יִשְׂרָאֵל סְבָא.

וּמָאן דְאָמַר יִשְׂרָאֵל זּוּטָא, כִּלְא חַד. יִשְׂרָאֵל זּוּטָא שְׁפִיר, דְעֵין סְמִיךְ בִּיה.
וּמָאן אִיהוּ. דְכְתִיב לֹא יִגְרַע מִצְדִּיק עֵינָיו. וְדָא ו' זְעִירָא. ו' עִילָאָה,
ו' זְעִירָא כִּלְא חַד. ו' זְעִירָא, מְבוּעָא דְבִירָא דְלֹא אֲפָסִיק מְנִיָּה לְעֵלְמִין.
עַד הִכָּא אֲתַפְּרְשׁוּ אוֹרְחִין גְּלִיפִין בְּרְזָא דָא. מִפְּאֵן וּלְהִלָּאָה, רְזִי דְרְזִין
דִּיחֻדָּא שְׁלִים, כְּדָקָא חֲזִי שְׁיַעוּרָא דְלִיה שְׁיַעוּרָא לְמִיעֶבֶד מְדִידִין
וְשְׁיַעוּרִין לְסִטְרִין כִּלְהוּ.

יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה. רְזָא דְאַרְבִּיסַר אַתְּוּוֹן. תִּלְת שְׁמֶהֶן פְּנִימָאִין, כִּלְלָא
דְכִלְלָא. רְזָא חֲדָא, עִילָא אֲמַצְעִיתָא וְתַתָּא. הִכָּא כִּלְלָא דְכָל סִטְרִין,
מֵאַתַּר דְלִית בִּיה שְׁיַעוּרָא דְאַקְרִי אֵין סוּף, עַד סִיפֵי סִטְרָא בְּתַרְאָה תַתָּאָה
לְכָל דְרַגִּין.

חַד לְעִילָא, אַתַּר דְשִׁירוּתָא, דְמַתְמָן נְפָקִין שְׁבִילִין לְכָל סִטְרִין. חַד
בְּאֲמַצְעִיתָא רְזָא דְמֹשֶׁה אֲכִלִיל גְרַמִּיה בִּיה בְּגוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק. חַד
כִּלְלָא דְדוּד מְלָכָא. תִּיקוּנָא וְסַמְכָא חַד לְכִלְהוּ.

וְכַד מִתְחַבְּרִין אַתְּוּוֹן דְמֵהִימְנוּתָא, אַתְגְּלִיין בְּחַבְּוּרָא וְקִישׁוּרָא דְכִלְלָא. תְרִין
עֵלְמִין, עִילָאָה וְתַתָּאָה. עִילָאָה סְלָקָא עַד דְלִית שְׁיַעוּרָא (ד' ט' ע"א) וְאֵין
סוּף. תַתָּאָה נְחַתָּא. בְּשַׁעוּרָא עַד סוּף דְכָל דְרַגִּין.

עֲלֵמָא עִילָאָה דְמַתְקַשְׁרָא וְסְלָקָא עַד אֵין סוּף, פְּלִיג אַתְוּוֹי בְּדְרַגּוּי, שְׁבַע
אַתְוּוֹן, יְהוּ"ה אֱלֹהִים. עַד פְּאֵן רְזָא דְעֲלֵמָא עִילָאָה, דְמַתְקַשְׁרָא וְסְלָקָא
עַד אֵין סוּף, וְאַתְפְּלִיג בְּאַתְוּוֹי שְׁבַעָה. עֲלֵמָא תַתָּאָה, דְמַתְקַשְׁרָא בִּיה,
וְנַחַתָּא עַד סוּף דְכָל דְרַגִּין, פְּלִיג אַתְוּוֹי בְּדְרַגּוּי שְׁבַע אַתְוּוֹן, יְנ"ו יְהוּ"ה.
תִּלְת אַתְוּוֹן עִילָאִין, בְּאַרְבַּע אֲלִין, רְזָא חֲדָא, חַבְּוּרָא וְקִישׁוּרָא חֲדָא, דְלִית
בְּהוּ פִירוּדָא. וּבְגִין כֶּף לְאַרְבִּיסַר אַתְוּוֹן שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה, וְכִלְלָא חַד.

אַחַד, וְאוֹקְמוּהָ דְלִי"ת עִילָאָה וְרַב עַל שְׁאָר אַתְוּוֹן. וְכֵן רִי"ש דְאֵל אַחַד.
לְאַשְׁתְּמוּדְעָא, דְלֹא לְאַחַלְפָּא רְזָא קְדִישָׁא עִילָאָה, וְלֹאֲכִלְלָא סִטְרָא
אַחַרָא בְּהַדִּיה.

סימן ע"ן דל"ת דאינון רב־רבין, ע"ד, לא־סה־דא סה־דוֹתא דְרַזִי דְרַזִין,
לא־פֻקא מִשְׁחַתָּא חָדָא, לְמִשִּׁחוּ דְרַזָּא דְמַהִימְנוּתָא. וּמֵאֵן דִּידַע רַזָּא
דָּא, יַדַּע רַזָּא דְמֵאֲרִיָּה וְאַחֲסִין תְּרִין עֲלָמִין, עֲלָמָא דָּא וְעֲלָמָא דְאַתִּי.
וּמִשְׁחַתָּא אֶקְרִי קוּ הַמְדָּה.

וְדָא אֲתִיָּהִיב לְחַפְיָמִי עֲלִיוֹנִים קְדִישִׁין, דִּידַעִין רַזָּא דְמֵאֲרִיָּהוּן וּמִשְׁתַּדְּלִי
בִּיקְרִיָּה. וְלֹא אֲתִיָּהִיב לְחַיִּיבֵי עֲלָמָא, דְלֹא יַדַּעִי וְלֹא חַיִּישֵׁי לִיקְרָא
דְמֵאֲרִיָּהוּן. וְאִינוּן זְפָאֵי קְשׁוּט דִּי בְהוּ רַזָּא דְמַהִימְנוּתָא עֵילָאָה, לְהוּ
אֲתִיָּהִיב לְמַנְדַּע וְלֹא־סַתְּפֻלָּא, בְּגִין דְלֹא סְטָאן יְמִינָא וּשְׂמָאֵלָא.

קוּ הַמְדָּה, אוֹרְךָ וְרוּחְבִּי. קוּ הַמְדָּה, עוּמְקָא וְרוּמָא. קוּ הַמְדָּה, עֵיגוּלָא
וְרִיבּוּעָא. בְּתַלְסַר תְּרַעִין קְיִימָא לְמַנְדַּע. וְאִינוּן שִׁיתָא וְעֶשְׂרִין לְתַרִין
סְטָרִין, כַּד מִתְגַּלְפִי בְּגִילּוּפֵיהוּ. כַּלָּא חַד בְּמִשְׁחַתָּא דָּא. קוּ הַמְדָּה סְלָקָא
וְנַחַתָּא, אֲתַגְלִיף בְּגִלְפּוּי לְכָל סְטָרִין.

נְהוּרָא דְלֹא קְיִימָא בְּנְהוּרָא, גְּלִיף, וְנַפִּיק נְצִיצוּ דְכָל נְצוּצִין, וּכְטֹשׁ גּוּ
רַעוּא דְרַעוּוֹן, וְאַתְטַמַּר בֵּיהּ, וְלֹא יַדַּע.

בּוֹמְנָא דְרַעוּא דָּא בְּעָא לְאַתְפְּשָׁטָא, נַפִּיק הַאי נְצִיצוּ דְטַמִּיר גּוּ הַאי
רַעוּתָא, בְּגִין דְאַתְחַזִּי, וְלֹא אֲתַחַזִּי לְאַתְקִימָא כְּגוּוֹנָא דָּא.

כַּד אֲתַפְּשֵׁט רַעוּתָא דָּא, כְּטֹשׁ הַאי נְצִיצוּ, דְאַחַזִּי גּוּוֹן וְלֹא גּוּוֹן, וְעָאֵל
בְּהוּא אֲתַפְּשָׁטוּתָא, וְנַפִּיק בְּגוּוֹנוּי, וְסְלָקָא, וְקְיִימָא בְּסְלִיקוּ גּוּ רַעוּתָא
וְאַתְפְּשָׁטוּתָא.

כְּטֹשׁ רַעוּא אֲתַפְּשָׁטוּתָא דִּילִיָּה, בְּסַתִּימוּ דְלֹא אֲתִידַע, וְאַפִּיק נְהוּרִין
דְקִיקִין צְלִילִין כְּלִילִין כַּחְדָּא. כַּד בְּעָאן לְנַפְקָא הַאי נְצִיצוּ, דְבִיָּה
גּוּוֹנִין. כְּטֹשׁ בְּהוּא אֲתַפְּשָׁטוּתָא, וְאַתְדַּחִיק. וּמַגּוּ דְחִיקוּ, נַפְקִין אִינוּן
נְהוּרִין דְקִיקִין, וְאַשְׁתַּמְעוּ כַּחְדָּא. כְּדִין הַאי נְצִיצוּ אַחַזִּי בְהוּ גּוּוֹנִי, וְאַצְטַבַּע
כַּלְהוּ כַּחְדָּא, חִינּוּר וְסוּמְק וְיָרוּק וְאוּכַם. וְאַתְעַכַּב בֵּיהּ תְּרִיסַר יָרְחִין. וְלַבְתַּר
אַתְעַקְרוּ מִתַּמָּן, וְאַשְׁתִּילוּ בְּאַתַּר אַחְרָא.

וְהַאי נְצִיצוּ, סְלָקָא וְנַחַתָּא. וְהַאי אִיקְרִי בּוּצִיצָא דְקַרְדִּינוּתָא. הַאי אֲתַקִּין
וּכְטֹשׁ בְּכָל נְטִיעֵן נְהוּרִין, וְאוּמַר לוּ גְדַל. כְּדִין אֲפִיק מְבוּעֵין הַהוּא
אַתְפְּשָׁטוּתָא עֵילָאָה קְדַמָּאָה, וְאַשְׁקִי וְנִהִיר לְכַלְהוּ, וְאַתְרַבִּיאוּ.

כְּהַאי בּוּצִיצָא דְקַרְדִּינוּתָא, נְהִיר מֵאֵן דְנִהִיר, וְסְלָקָא וְנַחַתָּא, וְאַתְפְּשֵׁט
לְכָל סְטָרִין, וּכְדִין אִיקְרִי קוּ הַמְדָּה. וְקְיִימָא מִשְׁחַתָּא לְעֵילָא וְתַתָּא.
קוּ הַמְדָּה בּוּצִיצָא דְקַרְדִּינוּתָא סְתִימָא דְכָל סְתִימָן, מִשְׁחַתָּא נְהִירָא דְאַתְקִין
שְׁפִירוּ לְכַלָּא. הַהוּא שְׁפִירוּ דְנַפִּיק מִפְּשִׁיטוּ קְדַמָּאָה, אִיהוּ אֲתַקִּין לוּן.

בִּיה קַיִּימִין לְמִשְׁחָתָא לְעִילָא וְתַתָּא. מֵאן דְּזָכִי בְּהַאי, וְיַדַּע בִּיה, זָכָה לְמַנְדַּע בְּחֻכְמָתָא דְּמֵאֲרִיָּה, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי. דָּא מִשְׁחָתָא לְרִזָּא דְּמֵהִימְנוּתָא, קוּ הַמְדָּה אֹרְכָא וּפּוּתְיָא בְּשִׁיעוּרָא. עוּמְקָא וְרוּמָא בְּשִׁיעוּרָא. עֵיגוּלָא וּרְבוּעָא בְּשִׁיעוּרָא. פְּלָא סְחָרָא מִשְׁחָתָא חָדָא. פֶּל נְהוּרִין, וְכָל רִזִּין, לָא סְלָקִין, וְלָא נְחָתִין, וְלָא מִתְּפַשְׁטִין, אֲלָא בְּמִשְׁחָתָא דָּא. בַּר לְעִילָא לְעִילָא, דְּלִית שִׁיעוּרָא, וְלָא קַיִימָא בְּהַאי לְאַסְתְּפִלָּא וּלְמַנְדַּע.

בְּרִי שִׁיעוּרִין וְכָל מִשְׁחָתִין הוּא פְּלִיל לֹון, וְכוּלָּא אֲתְּפִלִּיל בִּיה. קוּ הַמְדָּה, אִינוּן גְּוונִין דְּאַצְטַבְּעוּ בִּיה, וְקַיִימִין בִּיה, אֲתְּפַשְׁטוּ. וְכַד אֲתְּרַבִּיאוּ, סְלָקוּן וּמִתְּפַשְׁטוּן לְאוּרְכָא וּלְפּוּתְיָא וְעוּמְקָא וְרוּמָא. וְאִיהוּ סְלָקָא וּמְדִיד לְכָלָא בְּמִשְׁחָתָא חָדָא. שְׂאֲרֵי מְלַעֲיָלָא מְאַתֵּר דְּשְׂאֲרֵי שִׁיעוּרָא, עַד סוּף דְּרַגִּי מֵהִימְנוּתָא.

תַּרְעָא קַדְמָאָה, שִׁירוּתָא דְּשְׂאֲרֵי טְמִירָא דְּטְמִירוּ, וְהַאי נְצִיצוּ אֲתְּרַבִּי וְנְצִיץ, דְּלָא אֲתַגְלִיָּא וְלָא אֲתִידַע, עַד דְּמִטִּי לְרַעוּא דְּרַעוּין, וּמִתְּפַמֵּן אֲתַגְלִיָּא וְלָא אֲתַגְלִיָּא, עַד דְּקָשִׁיר קְשָׁרִין לְמִשְׁחָתָא, פְּגוּוּנָא דְּאִיהוּ מְדִיד, הִכִּי אֲתְּרַבִּיאוּ וְסְלָקוּן לְכָל סֵטֵר, קְשָׁרָא דְּנַעִיץ מִתְּפַמֵּן, וְשָׂרָאן קְשָׁרִין. וְהוּא קְשָׁרָא קַדְמָאָה, תְּלָתָא אֲלִפֵּי עֲלָמִין קְשָׁרִין בִּיה. חַד עֲלָמָא סְלָקָא לְעִילָא, וְחַד נְחָתָא לְגַבִּיָּה, וְחַד נְחָתָא לְתַתָּא מְנִיָּה, דְּאִיהוּ דְּקִיקָא מְפֻלְהוּ. בֵּין עֲלָמָא וְעֲלָמָא אֲלָף עֲלָמִין. עֲלָמָא תַתָּאָה מְפֻלְהוּ, אֲרַפִּיָּה אֲלָף אֲמִין.

וְחַמֵּשׁ זֵרְתִין אֲתְּפִלִּילוּ בְּהַאי קְשָׁרָא. וְהַאי קְשָׁרָא, אֲוֹרְפִיָּה תְּלָתָא אֲלִפֵּי עֲלָמִין וְחַמֵּשׁ אֲצַבְּעָאן. פּוּתְיָה, תְּלָת אֲלִפֵּי עֲלָמִין.

וְכִרָּא אֲתַקְשֵׁר בְּעִיגוּלָא. עֵיגוּלָא דְּסְלָקָא וְנְחָתָא. בְּעִיגוּלָא חָדָא שִׁית אֲלִפִּין עֲלָמִין לְגוּ מְעִיגוּלָא חַד. וְהַאי קְשָׁרָא פְּלִיל פְּלָא. הַאי קְשָׁרָא קַדְמָאָה, קַיִימָא נְעִיץ מְהֻכָּא, וְאֲתְּפַשְׁטוּ קְשָׁרִין וּמְדִידִין.

מֵהַאי קְשָׁרָא, שְׂאֲרֵי קוּ הַמְדָּה לְאַתְּפַשְׁטָא, מְדִיד אֲלָף דְּאִיהוּ עֵיזְקָא חָדָא, וְאֲלָף דְּאִיהוּ עֵיזְקָא חָדָא, לְאַתְּאַחְדָּא דָּא בְּדָא. וְאֲלִין עֵיזְקוּן אִינוּן מְאַתָּן אֲלָף עֲלָמִין, דְּכִסִּיף בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְאֲלִין עֵיזְקוּן אֲתַאחְדוּן דָּא בְּדָא.

בֵּין עֵיזְקָא וְעֵיזְקָא, חַמֵּשׁ מְאָה אֲלָף עֲלָמִין. וְאֲלִין דְּפִתְחֵי תַרְעִין לְכָל סֵטֵר. בֵּין עֲלָמָא וְעֲלָמָא טַפַּח. עֵיזְקָא תְּנַיִנָּא, רַב מְחַבִּירְתָּהּ בְּמִשְׁחָתָא דְּקְשָׁרָא קַדְמָאָה דְּכָלָא.

מִהֶכָּא אֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא, וּמְדִיד קוּ הַמְּדָה תִּלְת זְרֵתִין פְּשִׁיטִין בְּלֹא קְשָׂרָא.
(אֲרַבָּא) אֲתָרָא דִּיהוּא זְרֵת שְׁתִּין רַבּוּא עֲלָמִין.

בְּהַאי זְרֵת אֲתַתְּקִנוּ שְׁמַיִם, בְּרִזָּא דְשְׁתִּין רַבּוּא עֲלָמִין. וְכָל עֲלָמָא וְעֲלָמָא
כְּלִילָא בְּאַרְבַּע אֲלָפִין עֲלָמִין אֲחֲרָנִין. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ יב)
וְשְׁמַיִם בְּזֵרֵת תִּכְּנֵן. אֲתַפְּשֵׁט ק"ו הַמְּדָ"ה, וְאֲתַתְּקֵן בְּמִדִּידוּ תִּרִין זְרֵתִין,
וּפְלָגָא, וּפְלָג פְּלָגָא, בְּלֹא קְשָׂרָא.

כֹּר מְשַׁחְתִּין אֲלִין דִּהַאי (דף ע"ב) סְטָרָא, דְקִיּוּמָא בְּקוּ הַמְּדָה, מְשַׁחְתָּא
חָדָא לְרִיבּוּעָא כְּלָא, וְלֹא הֶכָּא לְעִיגוּלָא. וּמְשַׁחְתָּא דְקִיּוּמָא בְּק"ו
הַמְּדָ"ה, אִיקְרִי מְשַׁחְתָּא דְרִיבּוּעָא. בְּהַאי מְשַׁחְתָּא קִיּוּמָא כְּלָא וְאֲתַקִּיִּים.
עוּמְקָא דְרִיבּוּעָא דָּא, חֲמִשִּׁין זְרֵתִין, לְאֲתַתְּחָא לְחֲמֵשׁ סְטָרִין. רוּמָא
חֲמֵשׁ. וְעַד הֶכָּא קִיּוּמָא מְשַׁחְתָּא דְרִיבּוּעָא. וְהֶכָּא קִיּוּמָא קְשָׂרָא
לְקִיּוּמָא, קְשָׂרָא קְדַמָּאָה, דְאִיהוּ שִׁירוּתָא דִּהַאי, אִיהוּ קִיּוּמָא (סִיּוּמָא). קִיּוּמָא
קוּ הַמְּדָה בְּמִדִּידוּ דְמְשַׁחְתָּא, וְעַד הֶכָּא תַרְעָא קְדַמָּאָה לְקִיּוּמָא.

אֲשַׁתְּבַח קוּ הַמְּדָה, בְּמְשַׁחְתָּא דָּא דְרִיבּוּעָא בְּכָל סְטָרוֹי, שְׁבַע מָאָה אֲלָף
עֲלָמִין, וְשִׁבְעָה טַפְּחִים, וְחֲמֵשׁ זְרֵתִים, וּפְלָגָא, וּפְלָג פְּלָגָא.
עוּמְקָא וְרוּמָא חֲמִשִּׁין וְחֲמֵשׁ זְרֵתִין.

הֶכָּא אֲשַׁתְּכַלְלוּ קוּ הַמְּדָה בְּמְשַׁחְתָּא חָדָא. מְשִׁירוּתָא דְקְשָׂרָא קְדַמָּאָה,
עַד סִיּוּמָא דְמְשַׁחְתָּא דְנָא דְרִיבּוּעָא. הֶכָּא מְשַׁחְתָּא חָדָא לְקִיּוּמָא
חָד. וְהַאי אִיקְרִי מְשַׁחְתָּא עֵילָאָה, קִיּוּמָא סְתִימָאָה, קְשָׂרָא קְדַמָּאָה,
וְרִיבּוּעָא דָּא קִיּוּמָא דְרִזָּא יְהוּ"ה, שְׁמָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, כְּלָלָא דְקְשָׂרָא
קְדַמָּאָה, וּמְשַׁחְתָּא דְרִיבּוּעָא דְסִלְקִי גוּ מְשַׁחְתָּא, בְּרַעוּתָא דְסְתִימוּ עַד אִין
סוּף.

וְעַד הֶכָּא קִיּוּמָא חָדָא עֵילָאָה סְתִימָאָה. מִהֶכָּא אֲתַפְּשֵׁט קוּ הַמְּדָה, וּמְדִיד
גוּ גְוּוּנִין דְקִיּוּמִין בְּקִישׁוּרָא חָדָא, כְּלִילָא חָדָא. קוּ הַמְּדָה אֲתַגְּלִיָּא,
וְקִיּוּמָא בְּנַצִּיצוּ דְנִהִיר, וְכָל גְוּוּנִי קִיּוּמִין בִּיה.

קְשָׂרָא תְנַיִנָּא. קוּ הַמְּדָה שְׁאֲרִי, וְאֲתַגְּלִיָּא בְּתַרִּיסָר קְשָׁרִין עֵילָאִין, וּמֵאֲתָן
וְתִלְתִין וְשִׁית קְשָׁרִין אֲחֲרָנִין דְקִיקִין. אֲלִין תַרִּיסָר קְשָׁרִין עֵילָאִין,
קִיּוּמִין גוּ קְשָׂרָא קְדַמָּאָה סְתִימָא וְרִבּוּעָא, וּמֵתַקְשָׁרָאן וְאֲתַאֲחַדָּאן בְּהוּ.
וּמֵתַאֲחַדָּאן וּמֵתַקְשָׁרִין בְּאֲלִין אֲחֲרָנִין. וְכַד מְסַתְּפְלִין מְלִין, כּוּלָּא אִיהוּ
מְשַׁחְתָּא חָדָא.

וְקְשָׂרָא קְדַמָּאָה מְאִינוּן תַרִּיסָר, אֲלִין אִינוּן דְקִיּוּמִין בְּמְשַׁחְתָּא, בְּגִין
דְמֵתַפְּשֵׁטִי יְתִיר. וְכָל אִינוּן אֲחֲרָנִין, מֵתַפְּשֵׁטִין הַכִּי, אֲלָא אִילִין

דְּבַקִּין דָּא עִם דָּא, וּכְלִילָן דָּא עִם דָּא. וּבִקְוֵי הַמְּדָה, קְיַימֵי כְּלָהוּ כְּחֻדָּא,
כְּלָלָא חֻדָּא, לְמַשְׁיחָא חֻדָּא.

הַאי קְשָׁרָא, כְּגוּוּנָא דְקְשָׁרָא קְדַמָּאָה אִיהוּ, וְשִׁיעוּרָא דִּילֵיהּ, וְאוּרְפֵיהּ
וּפּוּתֵייהּ, כְּהֵוּא גּוּוּנָא מְמַשׁ, בַּר דְּהַאי בְּאַתְגְּלִיָּיא, וְהֵוּא קְדַמָּאָה
נְעִיץ דְלָא אַתְגְּלִיָּיא.

קְשָׁרָא תְּלִיתָאָה, קְשָׁרָא דָּא אִיהוּ קְדַמָּאָה, וְדָא מְשַׁנְיָא מְכַל אִינוּן גּוּוּנִין,
וְדָא אִיהוּ קְשָׁרָא וְגּוּוּן יִתִּיר, דְּהַא וְאִיהוּ קָאִים לְמַשְׁחָתָא
לְאַתְפְּשָׁטָא.

שְׂאָרֵי קוֹ הַמְּדָה, וּמְדִיד בְּאֵלִין תְּרִיסַר קְשָׁרִין. תְּלַת קְשָׁרִין מִינְיָהוּ עֵילְאִין,
דְּקְיַימִין לְמַשְׁחָתָא כְּהֵוּא מְדִידוֹ דְּמְדִיד, וְאַסְגֵי אַרְפָּאן דִּיּוּמִין
כְּכּוּלָּא. וְסִימֵן דָּא חו"ל. רְזָא דְכְּתִיב, (אִיּוֹב כ"ט י"ח) וּכְחֹל אַרְבָּה יָמִים. וְהַא
אוּקִימָנָא.

מְדִיד אֶלְפָּה, וְשְׂאָרֵי מְרִישָׁא דְעַזְקָא דְלְעֵילָא, דִּיּוּקְנָא רְזָא דְאָדָם. מְדִיד
כְּרִישָׁא, לְאַתְפְּשָׁטָא לְתַתָּא בְּאוּרְפָּא.

כְּהוּא רִישָׁא שְׂאָרֵי מְלְעֵילָא, וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא, לְתַרִּין סְטְרִין. סְטְרָא חֻדָּא
תְּלַת מָאָה זְרַתִּין, וּפְלָגָא, וְחַד שְׁלִישׁ. סְטְרָא דָּא קְיַימָא בְּחַמְשׁ
מְזֻלְגִין, דְּעֵיילֵי לְסְטְרָא תְּנַיִנָּא, וּמְתַדְבְּקֵן אֵלִין בְּאֵלִין. וּמַשְׁחָתָא דְאֵלִין
מְזֻלְגִין דְּעֵיילֵי דָּא בְּדָא, תְּלַת מָאָה טְפָחִים, וְחַד זְרַתָּא וּפְלָגָא. מְתַדְבְּקֵן
אֵלִין בְּאֵלִין, לְקְשָׁרָא סְטְרָא דָּא בְּסְטְרָא תְּנַיִנָּא.

סְטְרָא תְּנַיִנָּא, מְדִיד בּוּצִיצָא בְּאַתְפְּשָׁטוּתָא, וְאַתְעַבִּיד מַשְׁחָתָא תְּלַת מָאָה
זְרַתִּין, וּפְלָגָא, וְחַד שְׁלִישׁ, כְּהֵוּא סְטְרָא קְדַמָּאָה. אֲשַׁתְּפַח עִיגוּלָא
דְרִישָׁא דָּא, שִׁית מָאָה וְחַד זְרַתִּין, וְתַרִּין שְׁלִישִׁים. מַשְׁחָתָא דְאִינוּן מְזֻלְגִין,
שִׁית מָאָה טְפָחִים וְתַלַּת זְרַתִּין.

דָּא הוּא עִיגוּלָא דְרִישָׁא, דְאִיתְפְּשַׁט בּוּצִיצָא וּמְדִיד לְתַתָּא, לְאוּרְפָּא
אֲשַׁתְּפַח כְּהֵוּא בּוּצִיצָא בְּמְדִידוֹ, (נ"א בּוּצִיצָא כְּהַאי מְדִידוֹ) שִׁית מָאָה אֶלְפִין
עֶלְמִין, וְשִׁתִּין רַבּוּא אַחַרְנִין. דָּא אִיהוּ אַתְפְּשָׁטוּתָא דְבוּצִיצָא, לְמִיעַבְד
מַשְׁחָתִין לְעִיגוּלָא וְאוּרְפָּא. וְהֵכָא אִיהוּ קְשָׁרָא חֻדָּא לְתַתָּא, וְקְשָׁרָא לְעֵילָא.
קוֹ הַמְּדָה, מְדִיד אֶלְפָּה. וְשְׂאָרֵי מְעוּמְקָא דְגּוּפָא לְגוּ, וְאַתְפְּשַׁט בּוּצִיצָא,
וּמְדִיד לְאוּרְפָּא בְּעוּמְקָא. וְקָשַׁר חַמְשׁ מָאָה אֶלְפִין עֶלְמִין בְּמַעוּי לְגוּ.
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שְׁה"ש ה' י"ד) מְעוּי עֶשֶׂת שָׁן מְעַלְפַת סְפִירִים.

מְעַלְפַת, דָּא הִיא בּוּצִיצָא, עַד דְלָא אַתְפְּשַׁטת, דְאִיהִי מְעַלְפַת לְאַתְפְּשָׁטָא,
וְלְמִיעַבְד מְדִידוֹ, וְדָא אִיהוּ מְדִידוֹ דְבוּצִיצָא כְּהַאי סְטְרָא, רוּמָא

ופותיאי. ברזא דנפיק מבוציצא אתפשטותא חדא, דאיהו רומא ופותיאי, תלת מאה אלפין זרתין, לאתפשטא בתלת מאה עלמין. ובין עלמא ועלמא, תלת מאה אלף טפחים. וכלהו קיימי ברומא ופותיאי, ברזא דבוציצא דקרדנוותא. וקיימא האי בשית סטרין, אלין שית סטרין דעלמא, דכלהו קיימין בהאי בוציצא, באתפשטותא דא.

והבא אתקשר קשרא חדא לתתא, וקשרא חדא באמצעייתא, וקשרא חדא לעילא. אתקשרו אלין תלתא קשרין, באתר דא בבוציצא. אשתכח בוציצא דא, ברזא דלעילא ואמצעייתא ותתא, למיעבד משחתא. תלת קשרין אלין אתקשרין בבוציצא, וקיימא אלין תלתא בסטרא דאורכא, ואלין עבדין תלתא אחרנין, בסטרא דאורכא. אלין תלת קדמאי, קיימי גו משחתא, כל קשרא וקשרא, קאים במשחתא, שית מאה אלף עלמין, ושית זרתין, ושית טפחים. וכלהו קיימין בקיומא.

אשתכחו תלת קשרין קדמאי, דאינון תמני סרי מאה אלפי עלמין, ותמני סרי זרתין, ותמני סרי טפחים. ודא איהו רזא דבוציצא בסטרא דא. וכן פגוונא דא קיימין תלת קשרין אחרנין.

וכלא קיימא ברעותא דמשחתא דבוציצא, דסלקא עד אין סוף. משחתא דבוציצא אתפשטת מקשרין אלין, וסליק וקשיר פלא בקישורא חדא גו משחתא בשלימו חדא. אתהדרת אתפשטותא, וקיים גו רומא ועיגולא ורבוועא, וסליק וקשיר לעילא חד (דף עא ע"א) קשרא. לבתר נחית וקשיר לתתא קשרא חדא, וקיים פלא.

אשתכח רזא דבוציצא, בכל הני קשרין, ובכל הני מדידין, משחתא חדא, וקשרא חדא. וההוא קשרא פד סלקא וקשיר חד קשרא, עביד משחתא, וקאים בקיומא, ונעיץ נעיצו דמהימנותא. פד נחית וקשיר חד קשרא עביד משחתא וקאים בקיומא ונעיץ נעיצו דמהימנותא. רבוועא קיימא על עיגולא, ועיגולא על אורכא, ואורכא על עומקא, ועומקא על רומא, ורומא על פותיא. וכלא ברזא דבוציצא, למיעבד מדידו.

קיימא בוציצא, ואהדר לאתפשטא כמלקדמין, פד קשיר קיומא זמנא חדא איהו מעולפת, בזמן דאיהי מעולפת, פדין רשים כל גוונין באינון אתרין דאתחזין, חיור וסומק וירוק ואוכם. ואלין אינון ארבע גוונין, דאתקינת בוציצא, ואנהירת בנהירא דנעיץ ונפקא, ודא הוא מעולפת ספירים, ספירים דנהירין.

אֶתְהַדְרֵת בּוֹצִיֵצָא וְאֶתְפַּשְׁטַת כְּמִלְקָדְמִין, וְנָטָה קוּ וְעֵבִיד מְדָה. וּמְדִיד אֶלְף
לְסֹטֵר דָּא, וְאֶלְף לְסֹטֵר דָּא, וְכֵן לְאַרְבַּע סְטְרִין. לְקַבֵּל קִיּוּמָא
דְּאַתְוּוֹן יְהוּ"ה, דְּאִינוּן אַרְבַּע אַתְוּוֹן. אֶתְפַּשְׁטַת בּוֹצִיֵצָא, וּמְדִיד גּוּ גּוּוֹנִין
לְקִיּוּמָא, בְּנִצִּיצוּ, לְאוֹרְכָא וּלְרוּמָא וּלְעוּמְקָא וּלְפּוֹתֵיָא. נִצִּיצוּ דִּימִינָא
בְּגוּוֹן חִיּוֹר, בְּרָזָא דְּבוֹצִיֵצָא בְּמִשְׁחָתָא.

בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ דְּגוּוֹנִין, קִיּוּמָאן בְּמְדִידוּ לְאוֹרְכָא, לְעֵילָא, וְתַתָּא, שְׁבַע
מָאָה אֶלְף עֲלָמִין, וְשִׁית מָאָה וּתְלִיסֵר זְרֵתִין. וְכֵן בְּכָל אִינוּן
סְטְרִין, בְּכָל אִינוּן גּוּוֹנִין.

בְּר מְדִידוּ דְּהֵוּא גּוּוֹן אוּכְס, דְּקִיּוּמָא בְּגִרְיעוּתָא, לְאַתְחַפְּרָא בְּגוּוֹן חִיּוֹר,
וְכַד מִתְחַבְּרֵן אֵלִין תְּרִין גּוּוֹנִין כְּחָדָא, כְּדִין אִינוּן מִשְׁחָתָא חָדָא.
אֶשְׁתַּפְּחוּ אֵלִין גּוּוֹנִין בְּמְדִידוּ דְּמִשְׁחָתָא, לְאַרְבַּעַה סְטְרִין דְּגוּוֹנִין, תְּמַנְיָא
וְעֶשְׂרִין אֶלְף עֲלָמִין, וְאֶלְף וּמְאָתָן וְאֶלְף וּמְאָתָן, מֵהֵאִי סְטְרָא וּמֵהֵאִי
סְטְרָא, וּתְרִיסֵר זְרֵתִין.

עַד הֵכָא פְּשִׁיטוּ דְּרָזָא דְּבוֹצִיֵצָא לְעֵילָא, בְּמְדִידוּ בְּכָל סְטְרִין, לְאוֹרְכָא
וּפּוֹתֵיָא, לְעוּמְקָא וְרוּמָא. בְּהַנִּי אַרְבַּע, קִיּוּמִין כָּל מִשְׁחָתִין, בְּרָזָא
דְּבוֹצִיֵצָא, וְאַתְקַנָּא לְקִיּוּמָא תְּדִיר בְּקִיּוּמָא, גּוּ רַעוּתָא, וְאַתְפַּשְׁטוּתָא דְּלָבָא,
וּמוּחָא, וְרוּחָא. מֵאֵן דְּבַעֵי לְמִיעַבַּד מְדִידוּ בְּשִׁיעוּרָא דָּא, וּלְנִטְלָא בּוֹצִיֵצָא
דְּקַרְדִּינוּתָא בִּידִיה, וְלֶאֱתַפְּשְׁטָא בִּיה בְּכָל הַנִּי סְטְרִין, וְעֵבִיד מִשְׁחָתָא דָּא.
זַכָּאָה חוּלְקִיָּה, דְּכָל רַז לָא אָנִיס לִיה, וְכָל מְלָה דְּחֻכְמָתָא עֵילָאָה לָא
יִסְתַּלַּק מִנִּיה. עַד הֵכָא קִיּוּמָא בּוֹצִיֵצָא בְּרָזָא דְּחֻכְמָתָא עֵילָאָה.

אֵלִין קְשָׁרִין עֵילָאִין דְּקִיּוּמִין בְּבוֹצִיֵנָא דְּקַרְדִּינוּתָא, אִינוּן שִׁיבְסָרִי קְשָׁרִין.
בְּאֵלִין שִׁיבְסָרִי קְשָׁרִין, קִיּוּמָא רָזָא דְּמִשְׁחָתָא, וּלְנִטְלָא מְטַלְנִין,
וְאַתְפַּשְׁטוּתָא דְּבוֹצִיֵצָא, בֵּין קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא, לְסְטְרָא דָּא וּלְסְטְרָא דָּא.
וְכִלְהוּ שְׁבַסְרֵי קְשָׁרֵי, כְּלָהוּ קִיּוּמִין בְּכָל מִשְׁחָתִין, דְּאוֹרְכָא וּפּוֹתֵיָא
וְעוּמְקָא וְרוּמָא. מְקְשָׁרָא דָּא לְקְשָׁרָא דָּא, קִיּוּמִין כְּלָהוּ רִזִּין בְּכָל מִשְׁחָתִין.
וְאִינוּן קְשָׁרִין תְּלִיסֵר, וְכָל אִינוּן אַחְרָנִין, כְּלָהוּ קִיּוּמִין בְּכָלְלָא חָדָא (א),
וְכִלְהוּ בְּרָזָא חָדָא (א), לְקַבֵּיל אַרְבַּע אֵלִין דְּקְאֻמְרֵי, וּלְקַבֵּיל אַרְבַּע
גּוּוֹנִין, וּלְקַבֵּיל רָזָא דְּאַרְבַּע אַתְוּוֹן.

מִבְּאֵן וְלָהֳלָאָה אֶתְפַּשְׁט בּוֹצִיֵצָא, וְקִיּוּמִין קְשָׁרִין אַחְרָנִין בְּבוֹצִיֵצָא,
לְמִיעַבַּד מִשְׁחָתִין אַחְרָנִין, בְּרָזָא דְּתִלְת שְׁמָהָן. וּמִנִּיָּהוּ קִיּוּמִין תְּרֵי
שְׁמָהָן לְבוֹצִיֵצָא גּוּ מִשְׁחָתָא. וְאִינוּן תִּלְת שְׁמָהָן דְּקְאֻמְרֵן, אִינוּן יְהוּ"ה
אֶלְהִינּוּ יְהוּ"ה. אֶשְׁתַּאֲרוּ תְּרִין שְׁמָהָן לְבוֹצִיֵצָא, וְאִינוּן יְהוּ"ה אֶלְהִינּוּ.

השָׁתָא בְּבוּצִיצָא דָא, אִיהוּ מְשַׁחְתָּא דְלָא עִמִּיק גּוּ עוּמְקָא, וְקִימָא רַז דָּא בְּאִמְצָעִיתָא. הַשְׁתָּא בּוּצִיצָא דִּהְיָא מְעוּלְפָת, אֲתַפְשֵׁטת בְּתֵלַת סְטְרֵי דְרָזָא, לְמַעַבַּד מְשַׁחְתִּין. הָכָא קִימָא בּוּצִיצָא וְאֲתַתְקַנַּת. בְּגִין דְּהָכָא אִיהוּ מְשַׁחְתָּא אַחְרָא, בַּר מְאִינוּן מְשַׁחְתִּין.

תִּיקוּנָא דְּבוּצִיצָא דְּאֲתַתְקַנַּת, עַד לָא אֲתַפְשֵׁטת, אֲתַתְקַנַּת מִגּוּ טְמִירוּ דְּאִין סוּף, סְלָקָא וְנַחְתָּא, וְאֲתַגְנִיז בִּיהּ מַה דְּאֲתַגְנִיז, וּפְשִׁיט לָהּ (נ"א בַּהּ), תֵּלַת אֲרִגּוּוּנִין בִּיהּ אֲתַחֲזִיין, וְאִינוּן הוּוּ תִּיקוּנָא לְאֲתַפְשֵׁטָא, וְלְמַעַבַּד מְשַׁחְתָּא.

אֲתַתְקַנַּת בְּגִיזוּ דְּגִיזוּ, בְּגוּוֹן אַחְרָא. לְמַעַבַּד שְׁפִירוּ וְתִיקוּנָא דְּאָדָם. לְאֲתַקְנָא גּוּ מְשַׁחְתָּא, בְּשְׁפִירוּ, בְּתִיקוּנָא, לְאֲתַחֲפִיָּא מַה דְּטְמִיר לָגוּ.

שְׁאָרֵי בּוּצִיצָא לְאֲתַפְשֵׁטָא, וְאֲתַעֲבִיד (נ"א וְעִבִיד) חַד קְשָׁרָא לְעִילָא, הַהוּא קְשָׁרָא אֲסַתְלַק גּוּ הַהִיא אֲתַפְשֵׁטוּתָא, מִגּוּ דִּהְיָא מְעוּלְפָת. פַּד שְׁאָרֵי וְאֲתַפְשֵׁטת, קְשִׁיר קְשָׁרָא חַדָּא, וְהַהוּא קְשָׁרָא אֶלְף אֲמִין בִּיהּ. מַהְהוּא קְשָׁרָא אֲתַפְשֵׁטת בּוּצִיצָא חַד זֶרְתָּא וּפְלָגָא, וּמְדִיד מְדִידוּ לְאוּרְכָא, אֶלְף וְשִׁית מְאָה עֲלָמִין.

הַהוּא אוּרְכָא, קְשָׁרָא מְכָאן, וְקְשָׁרָא מְכָאן. וְנָטִיל הַהוּא אוּרְכָא, גּוּ הַהוּא טְמִירוּ דְּאִין סוּף, עַד דְּמָטוּ לְחַד מְגַדְלָא דְּפָרְחָא בְּאוּרָא. פִּיּוֹן דְּמָטָא הָתָם, אֲתַפְשֵׁטת בּוּצִיצָא, וְקִימָא לְאַנְחָא הַהוּא מְשַׁחְתָּא, בְּקְשִׁירוּ דָּא, וְאֲתַעֲבִידת בּוּצִיצָא דְּלָא אֲתִידַע, עַד דְּאֲתַמְשַׁח הָאִי מְשַׁחְתָּא, דִּהְיָא אֲתַגְנִיז בְּגוּ הַהוּא גְּנִיזוּ. לְבַתַּר בְּטַש לִיהּ לְבַר, פַּד נְפָקָא, אֲשַׁתְּפַח בִּיהּ אֶלְף אֲלָפִין, וְאַרְבַּע מְאוֹת רַבּוּא עֲלָמִין, וּכְמָה רִזִּין אַחְרָנִין, כְּלָהוּ קִימִין בְּהָאִי מְשַׁחְתָּא.

לְבַתַּר אֲתַפְשֵׁטת מַהִּיא אַתְר, וּמְדִיד בְּרִיבּוּעָא חֲמֵשׁ קְשָׁרִין. וְכָל קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא, אִית בִּיהּ חֲמֵשׁ מְאָה אֶלְף עֲלָמִין. כָּל קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא קִימָא, בְּרָזָא דִּהְיָא גְּנִיזוּ. קְשָׁרָא קְדַמְאָה שְׁאָרֵי, וְאֲתַפְשֵׁט בּוּצִיצָא עַד קְשָׁרָא תְּנַיִנָא, בְּגוּ רִיבּוּעָא אֶלְף אֲמִין. מַהִּיא קְשָׁרָא אֲתַפְשֵׁטת בּוּצִיצָא עַד קְשָׁרָא תְּלִיתָאָה, אֶלְף אֲמִין אַחְרָנִין. מַהִּיא קְשָׁרָא עַד קְשָׁרָא רִבִּיעָאָה לְעוּמְקָא, אֶלְף אֲמִין. מַהִּיא קְשָׁרָא לְעוּמְקָא דְּלַתְתָּא, אֶלְף אֲמִין. אֲשַׁתְּפַחוּ אֵלִין קְשָׁרִין בְּאֵלִין מְשַׁחְתִּין תְּמַנָּא אֶלְף עֲלָמִין.

וְהָכָא בְּמְשַׁחְתָּא דָּא, אֲתַעֲבִיד דָּא פּוּרְסִיָּא לְמְשַׁחְתָּא עִילָאָה קְדַמִּיתָא דְּקְאֲמָרן. וְהָכָא קִימָא וְאֲתִישְׁבָּא מְשַׁחְתָּא קְדַמְאָה, דְּאֲתַעֲבִיד

בבוֹצִיִצָא לְקִיּוּמָא לְאַשְׁרָאָה בְּהַ. דָּא מְשַׁחְתָּא (דף עא ו"א) דְּאִמְצָעִיתָא, דְּלָגוּ
(נ"א דלאו) אִיהוּ גְּנִיזָא פְּקִדְמָאָה.

בְּהַאי מְשַׁחְתָּא דְּרִזָּא דְּאָדָם דְּקָאֲמָרֵן, בּוֹצִיִצָא קִיּוּמָא וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא בְּגוּ
אֲתַפְּשֻׁטוּתָא דָּא, וְעֵבִיד (נ"א וּמְדִיד) מְדִידוּ דְּקִשְׁרָא דְּקִיּוּמָא, דְּלָא נָטִיל
לְעֵלְמִין. וְקִשְׁרָא דָּא קִיּוּמָא לְתַתָּא, וְעֵבִיד בְּהַאי קִשְׁרָא מְשַׁחְתָּא, לְהַהוּא
מְדִידוּ דְּקִיּוּמָא בְּשִׁפְירוּ, וְאַתְקִין וּמְדִיד מְשַׁחְתִּין, מְגוּ רְעוּ דְּגְנִיזוּ. וּמְשִׁיף
הַהוּא מְדִידוּ לְתַתָּא.

וְעַל דָּא אַחְסִין מְשֵׁה יְרוּתָא דְּאֲתַפְּלִיל בְּגוּ רִזָּא דְּאֲתַמְשְׁכוּתָא דָּא, דְּאֲתַמְשֵׁף
לְתַתָּא. וְעַל דָּא אַכְּלִיל גְּרַמְיָה בְּמְשַׁחְתָּא דָּא, דְּהִיא קִיּוּמָא בְּמְשִׁיכוּ
דְּאִמְצָעִיתָא. מְשַׁחְתָּא דָּא קִיּוּמָא בְּקִיּוּמָא, עַד קִיּוּמָא קוּדִישָׁא דְּקָאֲמָרֵן,
וְתַמָּן אֲשַׁתְּפָחוּ מְשַׁחְתִּין בְּרִזָּא דְּבוֹצִיִצָא, כְּמְשַׁחְתָּא דְּלַעֲלָא.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה אֲתַפְּשֻׁטוּ בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא, לְאַשְׁתַּפְּחָא וְלַמְהוּי קִיּוּמָא
דְּכָלָא, לְכָל אִינוּן רְתִיכִין עֵילְאִין וְתַתָּאִין.

עַד כָּאֵן רִזָּא דְּבוֹצִיִצָא, קוּ הַמְדָּה, גּוּ רִזָּא דְּעֵלְמָא עֵילְאָה, לְאַשְׁתַּפְּחָא
קִיּוּמָא בְּכָל אִינוּן קִיּוּמִין וְרִזִּין עֵילְאִין. זַפְּאָה חוּלְקָהוֹן דְּצַדִּיקָא
בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי, דְּאִינוּן יְכָלִי לְאַתְדַּבְּקָא בְּרִזָּא דְּמַאֲרִיהוֹן כְּדָקָא
חַזִּי.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, שְׂאֲרֵי בּוֹצִיִצָא לְאַתְפְּשֻׁטָא גּוּ רִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא. וְהַהוּא
פְּשִׁיטוּ קְדָמָאָה דְּמְשַׁחְתָּא, אַגְנִיזוּ וְאַסְתַּלְקוּ. אֲתַנְהִיר וְאַתְנַצִּין.

בְּרָא מְגוּ רִזָּא דְּבוֹצִיִצָא, מַהִהוּא מְשַׁחְתָּא. אֲוִירָא חָדָא נְפָקָא מְגוּ בּוֹצִיִצָא.
וְהַהוּא אֲוִירָא סְלָקָא וְנַחְתָּא, וְעֵבִיד חַד פְּשִׁיטוּ אַחְרָא, מְשַׁנְיָא
מִקְדָּמָאָה, וְהַהוּא פְּשִׁיטוּ אִיהוּ דְּנְפָקָא מְגוּ הַהוּא אֲוִירָא.

בְּרִזָּא דְּבוֹצִיִצָא דְּקִיּוּמָא וְלָא קִיּוּמָא, נְפָקָא חַד פְּשִׁיטוּ דְּהַהוּא בּוֹצִיִצָא,
דְּנְפָקָא, וּמְשִׁיף לְאַתְעַטְרָא לְתַתָּא הַהוּא מְשַׁחְתָּא. בְּגִין דְּהִכָּא לְתַתָּא,
קִיּוּמָא מְשַׁחְתָּא לְאַתְעַטְרָא וְלַאֲתַקִּיּוּמָא.

בּוֹצִיִצָא נְפָקָא וְאַתְפְּשֻׁטָא, בְּרִזָּא דְּהַהוּא אֲוִירָא דְּנְפָקָא, וּמְדִיד מְגוּ תַלְת
מָאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ גְּוּוּנִין, בְּסוּסְפִיתָא דְּדַהְבָּא פְּסָפָא נַחְשָׁא
וּפְרִזְלָא. וְנְפָקָא מְגוּ קִשְׁרָא חָדָא, דְּקִיּוּמָא לְחַבְרָא בִּין עֵילְא וְתַתָּא. וְהַהוּא
קִשְׁרָא אֲפִיק פֶּל גְּוּוּנִין. בְּרִזָּא דְּמְשַׁחְתָּא דְּשִׁרְבִיטָא.

מַהִאי קִשְׁרָא וְלְתַתָּא, אֲתַפְּרָשֵׁן מְשַׁחְתִּין לְכַמָּה סְטָרִין. וְהַהוּא פְּשִׁיטוּ
דְּנְפָק מְגוּ הַהוּא קִשְׁרָא, מְחַבֵּר לוֹן כְּחָדָא.

קִשְׁרָא דָּא אֲתַקְשֵׁר לְעֵילְא, בְּהַהוּא פְּשִׁיטוּ דְּמְשַׁחְתָּא עֵילְאָה דְּטַמִּיר וְגְנִיזוּ,

וְאֶתְקַיִּים בְּקִיּוּמֵיהֶם דְּבוּצִיץָא דְנִהִיר וְקַיִּים. כּוֹלָא אֶתְקַשְׁר לְתַתָּא, בְּהֵוּא נִהוּרָא דְלֹא נִהִיר, דְּקַיִּמָא לְאַנְהָרָא בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, לְאַתְחַבְרָא דָּא בְּדָא. הַאי קַשְׂרָא קַאי בֵּין עֵילָא וְתַתָּא.

שְׁבַע אֲלֵפֵי עֲלָמִין, קַיִּמִין בְּנִהִירוֹ דְּמִשְׁחַתָּא, בְּהֵוּא קַשְׂרָא. הַאי קַשְׂרָא נִהִיר בְּאִינוּן גְּוֹנִין, לְתַתָּא, כְּגֹוּנָא דְלַעִילָא. אִינוּן גְּוֹנִין נִהִירִין מִגּוּ הֵוּא קַשְׂרָא, וְקַיִּמִין כְּלָהוּ בְּמִדִּידוֹ דְּמִשְׁחַתָּא, בְּהֵוּא פְּשִׁטוֹ דְּאַתְפְּשֵׁט, וְאֶתְקַיִּמִין כְּלָהוּ בְּקִיּוּמָא בְּשְׁלִימוֹ לְאַתְעֻטְרָא. הַאי פְּשִׁטוֹ כַּד אֶתְפְּשֵׁט וּמְדִיד, כּוֹלָא אֶתְתַּקֵּן לְאַתְחַבְרָא דָּא בְּדָא.

אַתְפְּשֵׁט פְּשִׁטוֹ דְּנִפְקָא מִגּוּ בּוּצִיץָא, וְעֵבִיד מִשְׁחַתָּא, (נ"א מְדִידוֹ) לְיִמִּנָּא וּשְׂמָאֵלָא, לְעוּמְקָא וְרוּמָא, לְאוּרְכָא וּפּוּתִיָּא. מִשְׁחַתָּא קְדָמָּה לְיִמִּנָּא בְּהֵוּא פְּשִׁטוֹ. הֵוּא דְּנִפְקָא מִגּוּ קַשְׂרָא הֵוּא דְּקַאֲמָרְן. וְהֵוּא פְּשִׁטוֹ אִיקְרִי בּוּצִיץָא זְעִירָא, וְקַיִּמָא לְמִשְׁחַתָּא דְכַמָּה שְׁיִיפִין, לְחַבְרָא לֹון כְּחָדָא, וְלְקַשְׂרָא לֹון בְּקִישׁוּרָא חָדָא בְּהֵיָא מִשְׁחַתָּא דְלַעִילָא, לְמַהוּי כְּלָא בְּרִזָּא דְּמִשְׁחַתָּא חָדָא.

אַתְפְּשֵׁט הֵוּא פְּשִׁטוֹ לְיִמִּנָּא, וְעֵבִיד מִשְׁחַתָּא. שְׂאֲרֵי גּוּ עֵיגוּלָא, מְדִיד אֶלְף בְּהֵוּא פְּשִׁטוֹ. הֵוּא פְּשִׁטוֹ מְדִיד בְּעֵיגוּלָא, וְעֵבִיד קַשְׂרָא מֵהֵוּא קַשְׂרָא דְלַעִילָא, עַד הַאי פְּשִׁטוֹ, תְּרֵי אֲלֵפֵי אַמִּין לְסִטְרָא יִמִּנָּא, וְתְרֵי אֲלֵפֵי אַמִּין לְסִטְרָא שְׂמָאֵלָא, וְתְרֵי אֲלֵפֵי אַמִּין לְכָל סִטְרָא.

עֵיגוּלָא דְשְׂאֲרֵי מְדִיד, וְעֵבִיד קַשְׂרָא כְּדַקַּאֲמָרְן, בְּתַחוּם תְּרֵי אֲלֵפֵי אַמִּין, גּוּ מִשְׁחַתָּא, מִתְפְּשֵׁט מִגּוּ נְקוּדָה דְּקַיִּמָא בֵּין שְׂאָר חַיִּילִין, וּמְדִיד תְּרֵי אֲלֵפֵי מִילִין לְכָל סִטְרָא. שְׂאֲרֵי בְּהֵוּא עֵיגוּלָא, אֶלְף וְתִשְׁעָ מָּאָה זְרִתִּין וּפְלָגָא.

בְּהֵוּא פְּשִׁטוֹ, שְׂאֲרֵי וּמְדִיד בְּעֵיגוּלָא, וְעֵבִיד תְּרִין קַשְׂרִין, מִשְׁרִוּתָא דָּא, עַד סוּפָא דְהַאי מְדִידוֹ. בְּגִין דְּאַתְרָא דָּא לֹא קַיִּמָא בְּרַבּוּעָא, יְהוּ"ה, דָּא מִשְׁחַתָּא דְּפְשִׁטוֹ דְּנִפְקָא מִגּוּ קַשְׂרָא עֵילָאָה, בְּרִזָּא דְּבוּצִיץָא. שְׂאֲרֵי בְּעֵיגוּלָא, וּמִשְׁיָךְ וְנָטִי לְתַתָּא, עַד סִטְרָא דְּקַשְׂרָא לְתַתָּא.

אַחֲרָא וּמְדִיד מִסִּטְרָא דָּא לְסִטְרָא דָּא, בְּגוּ עוּמְקָא דְהֵוּא עֵיגוּלָא, וְלֹא קַשִּׁיר קַשְׂרָא. וּמְדִיד בְּמִשְׁיָכוֹ לְתַתָּא, מִשְׁחַתָּא דְהַאי מִשְׁרִוּתָא דְעֵיגוּלָא, אֶלְף אַמִּין וְתְרִיסַר אֲלֵפִין זְרִתִּין.

שְׂאֲרֵי וּמְדִיד, מִגּוּ רוּמָא וְעוּמְקָא וְאוּרְכָא וּפּוּתִיָּא, בְּרִזָּא דְדִיוּקְנָא דְאָדָם, בְּשְׁפִירוֹ חִיזוֹ דְנוּקְבָא, וּמְדִיד בְּעֵיגוּלָא דְרִישָׁא, בְּסִטְרָא חָדָא בְּהֵוּא פְּשִׁטוֹ. הֵוּא פְּשִׁטוֹ אֶתְפְּשֵׁט וּמְדִיד בְּעֵיגוּלָא דְרִישָׁא, בְּלֹא פְלָגוּ כְּלָל.

וּמְדִיד בְּסִטְרָא דְרוּמָא בְּעִיגוּלָא. וְאַתְפִּשֵׁט וּמְשִׁיף לְתַתָּא, וְקָשִׁיר קְשָׂרָא.
מְדִיד מְרִישָׁא בְּעִיגוּלָא, בְּשִׁיעוּרָא דְתִלְת אֶלְף אַמִּין (נ"א עלמין) כְּלִילָן
בְּחָדָא. וְאַתְמִשֵּׁף וְאַתְפִּשֵׁט לְתַתָּא, בְּלָא קְשִׁירו. וְהֵוּא שִׁיעוּרָא, שִׁית
אֶלְף סְטְרִין דְעֶלְמִין, וְשִׁית אֶלְף טְפָחִים, בְּעִיגוּלָא.

גוּ פְּשִׁיטוּ דְבוּצִיצָא דְנַפְקָא, אַתְפִּשֵׁטת הַאי דְנַפֵּק מְגוּ הַאי קְשָׂרָא עִילָאָה,
דְרָזָא דְבוּצִיצָא, וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא לְסִטְרָא רְבִיעָאָה, וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא,
וּמְדִיד אֶלְף לְסִטְרָא יְמִינָא. מְשַׁחְתָּא דְהַאי סִטְרָא דִימִינָא, לְתַרְע דְרוּמָא,
מְדִיד אֶלְף וְאֶלְף וְאֶלְף, בְּהֵוּא סִטְרָא, לְאַרְבַּע סְטְרִין דְעֶלְמָא,
אַשְׁתַּפְּחוּ אַרְבַּע אֶלְף. וְכֵן אַתְפִּשֵׁט הַאי פְּשִׁיטוּ לְכָל סְטְרִין.
בְּתַרְע מְזַרְחָא, קְיִימָא פְּשִׁיטוּ אַחְרָא, דְנַפְקָא מְהַאי פְּשִׁיטוּ דְמְדִיד מְשַׁחְתָּא,
וְקְיִימָא הֵוּא פְּשִׁיטוּ אַחְרָא בְּאַמְצָעִיתָא, וּמְדִיד אֶלְף, בְּהֵוּא
סִטְרָא בְּאַמְצָעִיתָא.

וְעִמִּיק בְּעוּמָקָא, וּמְדִיד מְדִידוּ בְרָזָא דְמְהִימְנוּתָא, בְרָזָא דְשִׁית סְדְרִי
מְשֻׁנָּה. וְאַלִין שִׁית סְדְרִין, קְיִימִין בְּהֵוּא עוּמָקָא דְרָזָא דְבוּצִיצָא,
דְהֵוּא (דף עב ע"א) פְּשִׁיטוּ. אֶלִין שִׁית סְדְרִין, קְיִימִין גוּ מְדִידוּ דְשֻׁנָּה. שְׁנָ"ה,
אִיהוּ סִימָן, בְרָזָא דְאִינוּן שִׁית סְדְרִין דְמְשֻׁנָּה, דְקָאמְרִין.

הַאי פְּשִׁיטוּ קְדַמָּאָה, דְנַחְתָּא וּנְפִיק מְגוּ הֵוּא קְשָׂרָא דְקָאמְרִין, אֹרְפָא
דִילִיָּה לְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא. בִּיה, אִיהוּ אֶלְפִי אֶלְפִין רְבוּון אַמִּין (עלמין),
עַד הֵוּא נְצִיצוּ בְתַרְאָה, דְלִית בִּיה נְהוּרָא כְּלָל. וְרָזָא דָא לְבַנֵי מְהִימְנוּתָא
לְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא. אִיהוּ רָזָא דְכְּתִיב, (דניאל ז') אֶלְף אֶלְפִין יִשְׁמְשׁוּנִיָּה וְרַבּוּ
רְבוּון קְדַמּוּהִי יְקוּמוּן. בְּהַאי אִיהוּ רָזָא לְמְשַׁחְתָּא, כְּדָקָאמְרִין.

פְּשִׁיטוּ תְנַיִנָא דְקָאמְרִין, דְנַחְתָּא וּנְפִיק מְגוּ הַאי פְּשִׁיטוּ קְדַמָּאָה, וְאִיהוּ
קְיִימָא בְּאַמְצָעִיתָא, אֹרְפָא דִילִיָּה, לְמִיעֵבַד בִּיה מְשַׁחְתָּא בְּהֵוּא
סִטְרָא, אֶלְף רְבוּא עֶלְמִין, וְשִׁבַע מָאָה אֶלְף וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִין. וְסִימָנָה,
(שמות לח כח) וְאֵת הָאֶלְף וְשִׁבַע הַמָּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֲשֶׂה וְיִום לְעַמּוּדִים.
זְבָאִין אִינוּן דִּידְעִין לְאַפְקָא רָזִין עִילָאִין גוּ מְהִימְנוּתָא, וְיִדְעִי לְמִיעֵל
לְיְמִינָא וְלִשְׁמָאֵלָא כְּדָקָא יָאוֹת בְּלָא כְּסוּפָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (דניאל יב
א) וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ.

בוּצִיצָא דְקְרִדִינוּתָא, כְּד עֵבִיד מְשַׁחְתָּא, אַתְפִּנְש לְגוּיָה, וְקְיִימָא בְּכָל דְרָגָא
וְדְרָגָא, בְּהֵוּא פְּנִישׁוּ וְקָיִים לוּן. לְבַתַר, קְיִימָא וְסִלְקָא מְעוּלָפֶת,
עַד דְסִלְקִין וְאַתְגַּנִּיז, וְאַתְטַמְר וְלָא אַתְיִידַע. וְכֵלָא אַשְׁתָּאֵר בְּקִיּוּמָא, כְּדִין
נְהִיר מְה דְנְהִיר, וְאַפִּיק נְחִלִין וּמִיִין, לְרִוּוּאָה כּוּלָא. עַד הֵכָא רָזָא דְבוּצִיצָא
דְקְרִדִינוּתָא, לְאַחְדָא בְּה בְּכָל סְטְרִי מְהִימְנוּתָא.

בוֹצִיֵא דְקַרְדִּינוּתָא, קְיִימָא גּוּ טְמִירִין, וְסֻלְקָא וְנַחְתָּא. מֵאן דִּידַע רְזָא דְחֻכְמָתָא, יְכִיל לְאַדְבָקָא וּלְמֵיעֵבַד מִשְׁחַתִּין בְּכֻלְהוּ סְטִרִין, עַד דִּידַע בְּרִזִין עֵילָאִין, בְּרִזִין דְמֵאֲרִיָּה, בְּרִזִין דְחֻכְמָתָא, בְּגִין לְמַנְדַּע וּלְאַדְבָקָא. מֵאן דִּידַע וְאַסְתַּפֵּל, זַפְאָה חוּלְקִיָּה בְּהַאי עֲלֵמָא וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי. בְּגִין דִּהָא פִּלְלָא דָא, יִתְקַן רַגְלוֹי דְבַר נֶשׁ, לְעֵאלָא בְּפִרְגוּדָא, וּלְמִיָּהֻף בְּאוּרַח מִיִּשְׁר, זַפְאָה אִיהוּ בְּעֲלֵמָא דִּין, וְזַפְאָה אִיהוּ בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי. (ער פֵּאו קו הַפְּדִיָּה).

פְּרִשְׁת כִּי תִצָּא

פְּרִשְׁת כִּי תִצָּא

כִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אִיבִיךָ (דְּבָרִים כ"א). רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (הוֹשַׁע ח) זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב אוֹיֵב יִרְדְּפוּ. מַה זֶה זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב? זֶה יִצְרָר הַטּוֹב, שִׁשְׁלָמָה הַמְּלִיךָ קָרְאוּ טוֹב, שְׁפָתוֹב (קֹהֶלֶת ד) טוֹב יֵלֵד מִסְפֵּן וְחֻכָּם. אוֹיֵב יִרְדְּפוּ - זֶה יִצְרָר הָרַע, שֶׁהוּא שׁוֹנְאוֹ שֶׁל אָדָם, שִׁשְׁלָמָה הַמְּלִיךָ קָרְאוּ שׁוֹנָא. שְׁשֵׁמוֹת רַבִּים יֵשׁ לוֹ, שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי כ"ה) אִם רָעֵב שׁוֹנֵאֻף הַאֲכִילָהוּ לְחֵם. וְזוֹהִי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁנֵאֵמַר (שם ט) לָכוּ לְחַמֵּי בְּלַחְמֵי.

כִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אִיבִיךָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (הוֹשַׁע ח ג) זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב אוֹיֵב יִרְדְּפוּ. מֵאִי זִנַּח יִשְׂרָאֵל טוֹב, דָּא יִצְרָר הַטּוֹב, דְשִׁלְמָה מְלִכָּא קְרִיִיָּה טוֹב. דְכֻתִּיב, (קֹהֶלֶת ד יג) טוֹב יֵלֵד מִסְפֵּן וְחֻכָּם. אוֹיֵב יִרְדְּפוּ, דָּא יִצְרָר הָרַע, דְאִיהוּ שׁוֹנֵאִיָּה דְבַר נֶשׁ, דְשִׁלְמָה מְלִכָּא קְרִיִיָּה שׁוֹנָא. דְסִגְיָאִין שְׁמֵהֶן אֵית לֵיהּ, דְכֻתִּיב, (מִשְׁלֵי כ"ה כ"א) אִם רָעֵב שׁוֹנֵאֻף הַאֲכִילָהוּ לְחֵם. וְדָא הִיא אוּרִיִיתָא קְדִישָׁא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שם ט ה) לָכוּ לְחַמֵּי בְּלַחְמֵי.

וְעַל זֶה צָרִיף אָדָם לְשֵׁים עֲלוֹי דְבְרֵי תוֹרָה, כְּדִי שִׁיְהִיָּה שְׁבוּר בּוֹ, שְׂאִין קְטְרוּג לִיצְרָר הָרַע, פֶּרְט לְדְבָרֵי תוֹרָה. וְעַל זֶה פְּתוּב (דְּבָרִים ה) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ - עַל שְׁנֵי יְצָרֶיךָ.

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְשׁוּוָּאָה מְלִין דְאוּרִיִיתָא עֲלוֹיָהּ, בְּגִין דִּיהָא תְּבִירָא בֵּיהּ, דְלִית לֵיהּ קְטְרוּגָא לִיצְרָר הָרַע, בַּר מְלִין דְאוּרִיִיתָא. וְעַל דָּא פְּתִיב, (דְּבָרִים ו י) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ. עַל תְּרֵי יְצָרֶיךָ. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יְהוּדָה, יִצְרָר הַטּוֹב מֵאִי בְּעֵי מְלִין דְאוּרִיִיתָא. אָמַר לֵיהּ, יִצְרָר הַטּוֹב אֲתַעֲטַר בְּהוּ, וְיִצְרָר הָרַע אֲתַפְּנַע בְּהוּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, יִצְרָר הַטּוֹב מַה צָרִיף דְבְרֵי תוֹרָה? אָמַר לוֹ, יִצְרָר הַטּוֹב מִתַּעֲטַר בְּהֵם, וְיִצְרָר הָרַע נִכְנַע בְּהֵם.

וְעַל דָּא פִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אִיבִיךָ דָּא אִיהוּ יִצְרָר הָרַע. דְאֵנִן צְרִיכִין לְמִיפְקַ לְקַבְּלֵיהּ בְּמְלִין דְאוּרִיִיתָא, וּלְקַטְרָגָא לֵיהּ, וּכְדִין יִתְמַסַּר בִּידָא דְבַר נֶשׁ. כְּמָה דְאַתְמַר, וְנִתְּנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בִּידֶךָ וּשְׁבִית שְׁבוּי.

וְעַל כֵּן, כִּי תִצָּא לְמַלְחָמָה עַל אִיבִיךָ - זֶהוּ יִצְרָר הָרַע, שְׂאֵנוּ צְרִיכִים לְצַאת כְּנַגְדּוֹ בְּדְבָרֵי תוֹרָה, וּלְקַטְרָג עֲלוֹי, וְאִזּוּ יִמְסַר בִּיְדֵי הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁנֵאֵמַר וְנִתְּנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ וּשְׁבִית שְׁבוּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְוִי עַל דָּא, וְוִי עַל דָּא, (משלי ל כב) תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וְנִבָּל פִּי יִשְׁפַע לָחֶם. דְּהָא יֵצֵר הַטּוֹב אֲשֶׁתְּפָאֵי בִידֵיהּ, וְאִיהוּ מְלַךְ עָלֶיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְוִי עַל זֶה! וְוִי עַל זֶה! (משלי ל) תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וְנִבָּל פִּי יִשְׁפַע לָחֶם. שְׁהַרִי יֵצֵר הַטּוֹב נִשְׁבָּה בִידּוֹ, וְהוּא מְלַךְ עָלָיו.

אֲשֶׁת יִפֶּת תֹּאֵר, דָּא הִיא נִשְׁמַתָּא. כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (שם לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, אֵינּוֹן סִיעֵן וּמְנַהֲיָגִין דְּנִשְׁמַתִּין, וְאֵינּוֹן סִיעֵן וּמְנַהֲיָגִין דִּיֵּצֵר הָרַע, אֵינּוֹן בְּקִטְרוּגָא תְדִירָא, מְקִטְרָגִין אֵלִין בְּאֵלִין, וְכָל שְׁיִיפִין דְּגוּפָא בְּצַעְרָא בִּינֵיִיהוּ, בֵּין נִשְׁמַתָּא וּבֵין יֵצֵר הָרַע.

אֲשֶׁת יִפֶּת תֹּאֵר - זוּהִי הַנְּשֻׁמָּה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (שם לא) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. שְׁהַרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אוֹתָם הַסִּיעוֹת וְהַמְנַהֲיָגִים שֶׁל הַנְּשֻׁמוֹת, וְאוֹתָם הַסִּיעוֹת וְהַמְנַהֲיָגִים שֶׁל יֵצֵר הָרַע, הֵם בְּקִטְרוּגַת תְּמִיד, מְקִטְרָגִים אֵלָיו בְּאֵלָיו, וְכָל אֵיבְרֵי הַגּוּף בְּצַעַר בִּינֵיהֶם, בֵּין הַנְּשֻׁמָּה וּבֵין יֵצֵר הָרַע.

וְהַבֹּאֲתָה אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ, דְּאֲתַתְּרַכַּת מִתְּמָן. (שם ל כג) וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ. וּכְבֹר אוֹקִימָנָא מְלִין. וְגִלְחָה אֶת רֵאשִׁיהּ וְעִשְׂתָּהּ אֶת צַפְרָנֶיהָ, וְתַדְפִּי מֵהֵהוּא זִוְהֵמָא דְּאֵטִיל בְּהַ נְחָשׁ.

וְהַבֹּאֲתָה אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ, שְׂגִרְשָׁה מִשָּׁם. (שם ל) וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, וּכְבֹר בְּאֵרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים. וְגִלְחָה אֶת רֵאשִׁיהּ וְעִשְׂתָּהּ אֶת צַפְרָנֶיהָ, וְתַטְהֵר מֵאוֹתָהּ זִוְהֵמָה שֶׁהֵטִיל בָּהּ הַנְּחָשׁ.

וְהַסִּירָה אֶת שְׁמֹלֶת שַׁבְיָהּ, מֵאֵינּוֹן פְּסוּ דְמִסְאַבָּא וְזִינִין בִּישִׁין מִחוּבָא דְעַגְלָא. דְּהָא בְּקִדְמִיתָא הוּיָא לְהוּ לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא, דְּקִבִּילוּ בְּטוּרָא דְסִינֵי. וְכַד עֶבְדוּ יַת עַגְלָא, אַעֲדוּ מִנֵּיִהוּ אֵינּוֹן לְבוּשֵׁי יָקָר, דְּכַתִּיב (שמות לג ז) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב.

וְהַסִּירָה אֶת שְׁמֹלֶת שַׁבְיָהּ, מֵאוֹתָם כְּסוֹת שֶׁל טְמֵאָה וּמֵינִים רַעִים מִחֻטָּא הַעֲגָל. שְׁהַרִי בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ לָהֶם לְבוּשֵׁי קֹדֶשׁ שֶׁקִּבְּלוּ בְּהַר סִינַי, וּכְשֶׁעָשׂוּ אֶת הַעֲגָל, הוֹסְרוּ מֵהֶם אוֹתָם לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁפְּתוּב (שמות לב) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב. וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים - זֶהוּ חֹדֶשׁ אֶלּוּל, שְׁבוּ עָלֶיהָ מֹשֶׁה לְהַר לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִמְחַל לְיִשְׂרָאֵל עַל (חטא) הַעֲגָל, וּמִשׁוּם זֶה, וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, מִשׁוּם שֶׁגִּלְחָה אֶת עֲרוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעֲרוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְּךָ לֹא תִגְלֶה. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים קיט) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרָתְךָ.

וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, דָּא הִיא יֵרַחָא דְאַלּוּל, דְּבִיּה סְלִיק מִשָּׁה לְטוּרָא, לְמַבְעֵי רַחֲמִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּישְׁתַּבִּיק לְיִשְׂרָאֵל עַל (חובא) דְעַגְלָא. וּבְגִין דָּא וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, בְּגִין דְּגִלְי עֲרִייתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעֲרִייתָא דְאוּרִייתָא. כְּמָה דְאֲתָ אָמַר, (ויקרא יח ז) עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְּךָ לֹא תִגְלֶה. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים קיט קלו) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרָתְךָ.

וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, דָּא הִיא יֵרַחָא דְאַלּוּל, דְּבִיּה סְלִיק מִשָּׁה לְטוּרָא, לְמַבְעֵי רַחֲמִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּישְׁתַּבִּיק לְיִשְׂרָאֵל עַל (חובא) דְעַגְלָא. וּבְגִין דָּא וּבְכַתָּה אֶת אֲבִיהּ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמִים, בְּגִין דְּגִלְי עֲרִייתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְעֲרִייתָא דְאוּרִייתָא. כְּמָה דְאֲתָ אָמַר, (ויקרא יח ז) עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְּךָ לֹא תִגְלֶה. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים קיט קלו) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמָרוּ תּוֹרָתְךָ.

וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל רַחֲמִין מִמְלָכָא כָּל הַהוּא זְמָנָא, עַד יוֹמָא דְכַפּוּרֵי, דְנִחַתִּי

מִשָּׁה מִן טוֹרָא, וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִיתָא כָּל
ההוא יומא. וְכַדִּין אֲתַדְבֵּק מִלְּפָא בְּמִטְרוּנִיתָא.
כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, וְאַחַר כֵּן תְּבוּא אֱלִיָּהּ וּבְעֵלְתָּהּ
וְהִיָּתָה לָךְ לְאִשָּׁה.

וְגַזְרוּ קְיַיְמָא עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא
יִפְלְחוּן עוּד פּוּלְחָן נּוֹכְרָאָה. כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (שמות לד י) הִנֵּה אָנֹכִי פּוֹרֵת בְּרִית נְגִיד כָּל
עַמֶּךָ וּגּוֹ'. וְכַתִּיב (שם יז) תִּמְנֶן, אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ. וְעַל דָּא וּמְכוּר לֹא תִמְכַּרְנָה בְּכַסְפָּךְ,
לֹא תִשְׁקַר בְּנִשְׁמַתְךָ, בְּגִין דְּחַלְזֵן דְּכַסְפָּךְ. כְּמָה
דְאַתְּ אָמַר, (שם כ כג) לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף
וְאֱלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם.

וּכְבִּינֵן אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְזַר
עֲלֵיהוֹן תַּעֲנִיתָא בְּיוֹמָא דִּין. דְּכַתִּיב, (ויקרא
כג כט) כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה בְּעַצֶּם הַיּוֹם
הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיָּהּ. בְּגִין דִּיתְכַפֵּר לְהוֹן כָּל
חוֹבֵי־הוֹן. דְּכַתִּיב, (שם טו ל) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר
עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה'
תְּטַהֲרוּ. עַד כָּאן. (דף עב ע"ב).

מדרש הנעלם

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, נִפְשָׁא, דְּהִיא מִשְׁפָּעָא
דִּיסוּדָא עֵילָאָה, כַּד אִיהִי חֲבַת, אֲשָׁא
דְלַעֲיִלָא שְׁלֵטָא עֲלֵיהּ. זִינָא בְּזִינִיָּה. וּבְגוּפָא
שְׁלֵטָא אֲשָׁא דְלַרְע. וּשְׁלֵמָא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
וּמֵאֵן דְאַמַר, דְּמֵאֵן דְאַזִּיל מֵהֵאֵי עֲלֵמָא בְּלֹא
בְּנִין, דְאַתִּי זִימְנָא אַחֲרִיתִי לְעֵלְמָא הַדִּין,
אָמַר קְשׁוּט.

וְעוּד. אֵינּוּן חֵיִיבָא דִּישְׁאֲטִין בְּאֹיֶרָא, עַד
דְּמַרְצוּ חוֹבֵי־הוֹ, וּכְתַר נִכְנָסִין פְּעַם
שְׁנִיָּה בְּגוּף, כְּדִי לְצַרְף אוֹתוֹ, וְאִם יִצְדֵּק, שׁוּב
אֵינּוּ נִכְנָס פְּעַם אַחֲרַת. וְאִם לֹא, פְּעַם
שְׁלִישִׁית. שְׁנַאֲמַר, (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעַל
אֵל פְּעַמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבַר. וְאִם חַס וְשְׁלוֹם

הַזְמַן הַהוּא, עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים
שְׁיַרְד מִשָּׁה מִזְהַר, וְהִיוּ יִשְׂרָאֵל
בְּתַעֲנִיתָא כָּל הַיּוֹם הַהוּא. וְאִזּוּ נְדַבֵּק
הַמֶּלֶךְ בְּגִבְרִיהּ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (דברים
כא) וְאַחַר כֵּן תְּבוּא אֱלִיָּהּ וּבְעֵלְתָּהּ
וְהִיָּתָה לָךְ לְאִשָּׁה.

וְכַרְתּוּ בְרִית עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁלֹא יַעֲבְדוּ עוּד עֲבוּדָה זָרָה,
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות לד) הִנֵּה אָנֹכִי
פּוֹרֵת בְּרִית נְגִיד כָּל עַמֶּךָ וּגּוֹ'.
וְכַתּוּב שֵׁם (שם) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ. וְעַל זֶה, וּמְכוּר לֹא
תִמְכַּרְנָה בְּכַסְפָּךְ, אֵל תִּשְׁקַר
בְּנִשְׁמַתְךָ בְּשִׁבִיל אֱלֹהֵי כֶסֶף, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר (שמות כ) לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי
אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ
לָכֶם.

אֲשֶׁרֵי הֵם יִשְׂרָאֵל, שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא גְזַר עֲלֵיהֶם תַּעֲנִיתָא בַּיּוֹם הַזֶּה,
שְׁכַתּוּב (ויקרא כג) כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
לֹא תַעֲנֶה בְּעַצֶּם הַיּוֹם הַזֶּה
וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיָּהּ. כְּדִי שְׁיִתְכַפֵּרוּ
לָכֶם כָּל חַטָּאתֵיכֶם. שְׁכַתּוּב (שם טו)
כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר
אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה'
תְּטַהֲרוּ. עַד כָּאן.

מדרש הנעלם

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַנֶּפֶשׁ, שְׁהִיא
מִשְׁפַּע הַיְסוּד הַעֲלִיּוֹן, כְּשֶׁהִיא
חוֹטֵאת, הָאֵם שְׁלַמְעֵלָה שׁוֹלְטַת
עֲלֵיהָ. מִיָּן בְּמִינוּ. וּבְגוּף שׁוֹלְטַת
הָאֵשׁ שְׁלַמְטָה. וְשְׁלוֹם עַל כָּל
יִשְׂרָאֵל.

וּכְּמִי שְׁאוּמַר, שְׁמִי שְׁהוּלְךָ מִן
הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי בְּנִים, שְׁבָא פְעַם
אַחֲרַת לְעוֹלָם הַזֶּה - אָמַר אָמַת.
וְעוּד, אוֹתָם הַרְשָׁעִים שְׁשֻׁטִים
בְּאֹיֶר, עַד שְׁמַרְצִים אֶת חַטָּאָם,
וְאַחַר כֵּן נִכְנָסִים פְּעַם שְׁנִיָּה
לְגוּף, כְּדִי לְצַרְף אוֹתוֹ, וְאִם יִצְדֵּק,
שׁוּב אֵינּוּ נִכְנָס פְּעַם אַחֲרַת. וְאִם
לֹא - פְּעַם שְׁלִישִׁית, שְׁנַאֲמַר (איוב
ג) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעַל אֵל פְּעַמִּים

שלוש עם גְּבַר. ואם חס ושלום לא יצדק באלו השלשה פעמים, שוב אין לו תקנה, וזהו הכרת תפירת. ועל דא בעי בר נש לאזדהרא בנפשיה, דילמא אתא זימנא אחרא.

ואית לנא ראיה מנדב ואביהוא, פדכתיבנא, דמיתו פלגי גופא (היו בניו) דלא אנסיבו. ועוד אית לנא סמך, מענין יבמה יבא עליה. בגין דלא ישתרש זרעיה, ולא יצטרף למיתי זימנא אחרא בגוף. ותו אוליפנא מאונן, דאמר הפתוב ביה, (בראשית לח ט) לבלתי נתן זרע לאחיו. ועוד ראיה אחרת, (רות ד יז) ילד בן לנעמי. וכי ילד רות והלא רות לנעמי? אלא ללמד, שזה עובד הוא הנה מחלון, ומית בלא בנים (יש אומרים מחלון לבדו היה).

ומשום כן תראה אדם צדיק ורע לו, אולי פעם אחרת בא לעולם, ולא היה כל כך צדיק, ומת בענין הזה, ולכן פעת, כשנכנס לעולם הזה, מנכה חטאו, וזהו צדיק ורע לו.

וכמו כן רשע וטוב לו, אולי בא פעם אחרת ומת בלי בנים, והיה צדיק ולא גמור, וכעת משלם לו מזכותו בעולם הזה. וזהו (הושע יד) פי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם.

וזהו שאמרנו, (שם) פי ישבו אחים יחדו. רבי יצחק אמר, פי ישבו אחים - שיפירו בלבם שהם אחים, כמו שנאמר (תהלים כט) וישב ה' מלך לעולם. במה שנודעים שהוא מלך על הכל.

ומת אחד מהם וכן אין לו (דברים כה), הרי אם היו לו בנים - לא צריך. רבי תנחום אמר רבי יוסי, יבמה יבא עליה - למה צריך? שלא למעט מהדמיון שכולל כל הדמיונות.

לא יצדק באלו השלשה פעמים, שוב אין לו תקנה, וזהו (במדבר טו לא) הכרת תפירת. ועל דא בעי בר נש לאזדהרא בנפשיה, דילמא אתא זימנא אחרא.

ואית לנא ראיה מנדב ואביהוא, פדכתיבנא, דמיתו פלגי גופא (היו בניו) דלא אנסיבו. ועוד אית לנא סמך, מענין יבמה יבא עליה. בגין דלא ישתרש זרעיה, ולא יצטרף למיתי זימנא אחרא בגוף. ותו אוליפנא מאונן, דאמר הפתוב ביה, (בראשית לח ט) לבלתי נתן זרע לאחיו. ועוד ראיה אחרת, (רות ד יז) ילד בן לנעמי. וכי ילד רות והלא רות לנעמי? אלא ללמד, שזה עובד הוא הנה מחלון, ומית בלא בניו (יש אומרים מחלון לבדו היה).

ובגין כן תחמי, בר נש צדיק ורע לו. דילמא זימנא אחריתי אתא לעלמא, ולא היה זכאי כל כך, ומת בענין זה, וכדו השתא פד עאל להאי עלמא, מנפה חוביה, והדין הוא צדיק ורע לו.

וכמו כן רשע וטוב לו. דילמא אתא זימנא אחרא, ומת בלא בנין, והיה זכאי ולא גמור, והשתא משלם ליה מזכותיה בעלמא דין. ודא הוא (הושע יד) פי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם.

והא דאמרן פי ישבו אחים יחדו. רבי יצחק אמר, פי ישבו אחים, שיפירו בלבם שהם אחים. כמה דאת אמר, (תהלים כט) וישב ה' מלך לעולם. במה דאשתמודעין דהוא מלפא על כולא.

ומת אחד מהם וכן אין לו, הא אם הווי ליה בנין, לא אצטרף. רבי תנחום אמר רבי יוסי, יבמה יבא עליה, למאי אצטרף. דלא לאמעוטי מדמיונא דכליל כל דמיונין.

רבי יצחק פתח, (קהלת ד) **יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו. יש אחד, דין הוא בר נש דיתפטר מעלמא הדין חסר מן טבתא, דהוא חד, ולית ליה זכותא למעבד תניין. דתניא, אמר רבי יצחק, האי מאן דאתפטר מן עלמא הדין יחיד בלא תניין, איתמעט וישתיצי מדמיונא דכליל כל דמיונין.**

רבי יצחק פתח, (קהלת ד) **יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו. יש אחד - זהו אדם שנפטר מהעולם הזה חסר מטוב, שהוא אחד, ואין לו זכות לעשות שני. שלמדנו, אמר רבי יצחק, זה מי שנפטר מן העולם הזה יחיד בלי שני, התמעט והתפלה מהדמיון שכולל כל הדמיונות.**

מזבים השנים מן האחד (שם ט). **מאי טעמא, משום דכתיב אשר יש להם שכר טוב בעמלם. אמר רבי יצחק, תא חזי, דכתיב קרא, (שם י) כי אם יפלו האחד יקים את חברו, בההוא דמיונא. ואילו האחד שיפול, ואין שני להקימו.**

מזבים השנים מן האחד (שם ט). **מה הטעם? משום שכתוב אשר יש להם שכר טוב בעמלם. אמר רבי יצחק, בא וראה, שכתב הפסוק (שם) כי אם יפלו האחד יקים את חברו, בדמיון ההוא. ואילו האחד שיפול - ואין שני להקימו. רבי יהודה שלח לו רבי אבא, אמר, אתם שעומדים לפני בעלי המשנה, מה הטעם יבמה יבא עליה להקים שם המת, ולא באשה אחרת?**

רבי יהודה שלח ליה לר' אבא, אמר, אתון דקיימתון קמי מאריהון דמתניתין, מאי טעמא יבמה יבא עליה להקים שם המת, ולא באשה אחרת.

שלח לו, (ירמיה ב) **פר"ה למד מדבר באות נפשה שאפה רוח. התרגיש רבי יהודה, ואמר, ודאי זהו סוד החכמה, ממשמע שכתוב שאפה רוח, רוח ממש.**

שלח ליה, (ירמיה ב כד) **פר"ה למד מדבר באות נפשה שאפה רוח. איתרגיש רבי יהודה, ואמר, ודאי דא היא רזא דחכמתא, משמע דאמר שאפה רוח, רוח ממש.**

זה הולך כמו מה שאמר רבי יוסי, שכתוב (קהלת ח) **ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו. ובאו ממש. אמר רבי יצחק, והדבר מתפרש במה שכתוב באות נפשה, שמשמע שאפלו ארוסה, ואפלו בעולה באות בתועלת הדבר הזה.**

ואזלא הא פהאי דאמר רבי יוסי דכתיב, (קהלת ח) **ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו. ובאו ממש. אמר רבי יצחק, ומתפרש מלה, במאי דכתיב, באות נפשה דמשמע דאפילו ארוסה, ואפילו בעולה אתיין בתועלתא דהאי מלה.**

והיה הבכור אשר תלד יקום וכו' (דברים כה). ומה הטעם הבכור, ולא השני ולא השלישי? אמר רבי יודן, הבכור והראשון על כל פנים של מת הוא, ודעת שניהם בזיווג הראשון במת.

והיה הבכור אשר תלד יקום וכו'. ומאי טעמא הבכור, ולא השני ולא השלישי. אמר רבי יודן, הבכור והראשון על כל פנים של מת הוא, ודעתיהו דתרויהון בזיווגא קדמא במיתא.

למדנו, אמר רבי יוסי, (שם) ועלתה יבמתו השערה אל

תניא, אמר רבי יוסי, ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים, האי מלה חוצפא

הזקנים - דבר זה נראה חצפה!
אמר רבי יהודה, חס ושלום שזו
חצפה, אלא להראות הטוב
שצריך לעשות עם המת, והוא
לא רוצה, ולפיכך עושים לו קלון
לפני כלם.

איזה קלון עושים לו? שפתוב
וירקה בפניו, להפלים בפני הכל,
אשר לא יבנה את בית אחיו.
והפסוק פותב, וירקה ואמרה
פכה כו', כמו שנאמר (במדבר יב)
ואביה ירק ירק בפניה הלא
תכלם.

רבי אבהו אמר רבי יוחנן, כעסה
(וירקה) רק, שנראה שהוא רק, ולא
מים, ולא שהתכסה בעפר.

האשה ההיא, שבאה לפני רבי
שמעון ונרקה רק, וראה בה
שאכלה באותה שעה, ולא היה
נראה רק, ולא נעשתה ביום
ההוא, ואחר כך נמלכו, והזדווגו
זה עם זה.

והאם רבי שמעון עשה כף? והרי
למדנו, אם נמלכו קדם שתעלה
לפני הדין - נאה! ומשהתירה
את נעלו לפני הדין - לא!

אמר רבי יהודה, שונה אותה
האשה, שטרם שעשו זה עם זה,
אלא שירקה רק לראות, ולא היה
כשר, והלכו והזדווגו זה עם זה
אחר כך.

והרצה נעלו, כמו שנאמר (הושע
ח) חלץ מהם. רבי יהודה אמר
רבי חייא, פתוב (שמות ג) אל תקרב
הלום של נעליך מעל רגליך, וכי
מנעל מטהר את המקום או
מטמא את המקום? אלא אמר
רבי אבא, מלמד שצנה לו הקדוש
ברוך הוא בדרך כבוד להתפרש
מאשתו מכל וכל. במשה פתוב
נעליך, וביהושע פתוב נעליך,
שלא יפרש מאשתו מכל וכל,
אלא לעתים מזמנים.

אתחזי. אמר רבי יהודה, חס ושלום דחוצפא
הוא, אלא לאתחזאה טיבו דבעיית למעבד
עם מיתא, ואיהו לא בעי, ולפיכך עבדית ליה
קלנא קמי כולא.

מאי קלנא עבדית ליה. דכתיב, וירקה בפניו,
להפלים בפני הכל, אשר לא יבנה את
בית אחיו. וקרא כתיב, וירקה ואמרה פכה
וכו'. כמה דאת אמר, (במדבר יב) ואביה ירק ירק
בפניה הלא תכלם.

רבי אבהו אמר ר' יוחנן, צהבה (וירקה) רוקא,
דמתחזי לכולא דאיהו רוקא, ולא מים, ולא
דאתפסי בעפרא.

ההוא איתתא, דאתת לקמיה דרבי שמעון,
ורמת רוקא, וחזי בה דאכלת בההיא
שעתא, ולא הוי מתחזי רוקא, ולא אתעבדת
ההוא יומא, ולבתר אמלכו ואזדווגו דא עם
דא.

ומי עביד ר' שמעון הכי, והתנן אי אמלכו
קודם דתסתלק קמי דיינא יאות,
ומדתשרי סיניה קמי דיינא לא.

אמר רבי יהודה, שאני ההיא איתתא, דעד
לא עבדו דא עם דא, אלא דארמית
רוקא למחזי, ולא הוה כשרא ואזלו ואזדווגו
דא עם דא לבתר.

והרצה נעלו, כמה דאת אמר (הושע ה ח) חלץ
מהם. רבי יהודה אמר רבי חייא,
פתיב, (שמות ג ה) אל תקרב הלום של נעליך מעל
רגליך, וכי מנעל מטהר את המקום, או מטמא
את המקום. אלא אמר רבי אבא, מלמד שצנה
לו הקדוש ברוך הוא בדרך כבוד להתפרש
מאשתו מכל וכל. במשה פתיב נעליך,
וביהושע פתיב (הושע ה טו) נעליך, שלא יתפרש
מאשתו מכל וכל, אלא לעתים מזמנים.

בי המקום אשר אתה עומד עליו. מקום יש לך במעלה גדולה משאר בני אדם, מדרגה הנקראת קדש. ועל כן נצטוו להתפרש מאשתו בדרך נעל. אף כאן גם הנעל הוא פרישות אשה.

אמר רבי יוחנן, צריך אדם לבטח בקונו, ולקח אשה, ולהוליד בנים, שלא ילך עירי לעולם הבא. ששנינו, מהו שכתוב (ויקרא כ) ערירים ימותו? שכל מי שאין לו בנים בעולם הזה, הוא כאלו לא נברא ולא היה, ונקרא עירי מן העולם הזה ומן העולם הבא. שאמר רבי יוחנן, מאחר שהאדם נושא אשה ומוליד בנים, נקרא עבד ה', ונוחל העולם הזה והעולם הבא, שכתוב (יחזקאל מד) להניח ברכה אל ביתך.

מוש' למה הדבר דומה? למלך שנתן פקדון לשלשה בני אדם. האחד שמר את הפקדון; השני אבד את הפקדון לגמרי; השלישי טנף את הפקדון, ונתן ממנו לאחר לשמרו. לימים בא המלך לתבוע פקדונו. אותו ששמר הפקדון, שבחו המלך ועשאו נאמן ביתו. השני שאבד את הפקדון, האבידו מן העולם, וצוה שלא יהיה לו שם ושארית. השלישי שטנף את הפקדון והניח ממנו לאחר - אמר המלך: הניחו לזה עד שבראה האחר היאך יעשה ממה שהניח זה בידו, ובין כך לא יצא מבית המלך.

זכה האחר - יצא זה לחירות. לא זכה - אמר המלך: תנו לזה עונש על שטנף את הפקדון, וישאר הפקדון שלו. רב הונא אמר, פיון שזכנס - נכנס.

ואם טנף את הפקדון ולא הניח ביד אחר לשמרו, מוציאים אותו מבית המלך, עד שיבא אחר

בי המקום אשר אתה עומד עליו. (שמות ג ה) מקום יש לך במעלה גדולה משאר בני אדם, מדרגה הנקראת קודש. ועל כן נצטוו להתפרש מאשתו בדרך נעל. אף כאן נמי האי נעל פרישות אשה. (דף עג ע"א)

אמר רבי יוחנן, צריך האדם לבטוח בקונו, וליקח אשה, ולהוליד בנים, שלא ילך עירי לעולם הבא. דתנן, מאי דכתיב, (ויקרא כ) ערירים ימותו, דכל מי שאין לו בנים בעולם הזה, הוא כאלו לא נברא ולא היה, ונקרא עירי מן העולם הזה, ומן העולם הבא.

דאמר רבי יוחנן, מאחר שהאדם נושא אשה, ומוליד בנים. נקרא עבד ה', ונוחל העולם הזה, והעולם הבא. דכתיב, (יחזקאל מד ל) להניח ברכה אל ביתך.

מוש' למה הדבר דומה. למלך שנתן פקדון לשלשה בני אדם, האחד שמר את הפקדון. השני אבד את הפקדון לגמרי. השלישי טנף את הפקדון, ונתן ממנו לאחר לשמרו. לימים, בא המלך לתבוע פקדונו. אותו ששמר הפקדון, שבחו המלך ועשאו נאמן ביתו. השני שאבד את הפקדון, האבידו מן העולם, וצוה שלא יהיה לו שם ושארית. השלישי שטנף את הפקדון, והניח ממנו לאחר, אמר המלך, הניחו לזה עד שבראה האחר, היאך יעשה ממה שהניח זה בידו, ובין כך לא יצא מבית המלך.

זכה האחר, יצא זה לחירות. לא זכה, אמר המלך, תנו לזה עונש על שטנף את הפקדון, וישאר הפקדון שלו. רב הונא אמר, פיון דעאל עאל.

ואי טנף את הפקדון ולא הניח ביד אחר לשמרו, מוציאים אותו מבית המלך, עד

שִׁיבָא אַחַר וַיִּתְקַן מַה שֶׁטַּנֵּף זֶה, וַהֲפָקְדוֹן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִיְדוֹ שֶׁל זֶה, וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לְזֶה שֶׁתִּיקְנוּ.

וַיִּתְקַן מַה שֶׁטַּנֵּף זֶה, וַהֲפָקְדוֹן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִיְדוֹ שֶׁל זֶה, וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ לְזֶה שֶׁתִּקְנוּ.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, כְּתוּב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר נִשְׁמַת חַיִּים, לָמָּה וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה? אֵלֶּא עַל מְנַת כֵּן נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁמָה בְּאָדָם, שֶׁיְהִי לְנֶפֶשׁ חַיָּה. בְּמַעְרַב קוֹרִין לְיוֹלְדֵת חַיָּה.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, כְּתוּב (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. כִּיּוֹן דְּאָמַר נִשְׁמַת חַיִּים, אֲמַאי וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. אֵלֶּא, עַל מְנַת כֵּן נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁמָה בְּאָדָם, שֶׁיְהִי לְנֶפֶשׁ חַיָּה. בְּמַעְרַב קוֹרִין לְיוֹלְדֵת, חַיָּה.

וְעוֹד, אֱלֹהִים הוֹצִיא מִיָּנִים לְמִינוֹ, וְהִיא הַנִּשְׁמָה, וְהַנִּשְׁמָה מִתְחַלֶּקֶת וּמִתְרַבֶּה בְּגוֹף, בְּעוֹד שֶׁהִיא בְּגוֹף, וְכִיּוֹן שֶׁיּוֹצֵאָה מִהַגּוֹף, מִתְרַבֶּה בְּיוֹתֵר, וּמִשְׁגָּת מַה שֶׁלֹּא תוּכַל לְהַשִּׁיג בְּעוֹדָה בְּגוֹף.

וְתוֹ, אֱלֹהִים אֲפִיק זִינִין לְזִינְיָה, וְהִיא הַנִּשְׁמָה. וְהַנִּשְׁמָה מִתְחַלֶּקֶת וּמִתְרַבֶּה בְּגוֹף, בְּעוֹד שֶׁהִיא בְּגוֹף, וְכִיּוֹן שֶׁיּוֹצֵאָה מִהַגּוֹף, מִתְרַבֶּה בְּיוֹתֵר, וּמִשְׁגָּת מַה שֶׁלֹּא תוּכַל לְהַשִּׁיג בְּעוֹדָה בְּגוֹף.

וְחִבְרָה שֶׁנִּפְרְדֵת מִהַגּוֹף, רוֹצֵה לְהִדְבֵק בְּאֱלֹהִים, וּמִשּׁוּם שֶׁלֹּא הוֹצִיאָה גוֹף, שֶׁהוּא מִינוֹ, כְּמוֹ שֶׁהוֹצִיא אֱלֹהִים נִשְׁמָה שֶׁהִיא מִינוֹ - לֹא מִתְקַבְּלַת, וְחוֹזֶרֶת וְשׂוֹאֶפֶת עַד שֶׁתִּכְנַס בְּגוֹף אַחֵר, כְּדִי לְקַיֵּם זֶרַע לְשׁוּב לְהִדְבֵק בְּגוֹף הַטְּהוֹר וְהַזָּהוּר וְהַנְּקִי. וּמִי שֶׁלֹּא הִנִּיחַ בְּנִים, לֹא מוֹדֵק לּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ב) בָּאוֹת נִפְשָׁה שֶׁאֶפֶה רוּחַ.

וְחִבְרָה שֶׁנִּפְרְדֵת מִהַגּוֹף, רוֹצֵה לְהִדְבֵק בְּאֱלֹהִים, וּבְגִין דְּלֹא אֲפִיקַת גּוֹפָא, דְּהוּא זִינְיָה, כְּמָה דְּאֲפִיק אֱלֹהִים נִשְׁמַתָּא דְּהוּא זִינְיָה, לֹא מִתְקַבְּלַת, וְחוֹזֶרֶת וְשׂוֹאֶפֶת עַד שֶׁתִּכְנַס בְּגוֹף אַחֵר, כְּדִי לְקַיֵּם זֶרַע וְלְשׁוּב לְהִדְבֵק בְּגוֹף הַטְּהוֹר וְהַזָּהוּר וְהַנְּקִי. וּמִי שֶׁלֹּא הִנִּיחַ בְּנִים, לֹא מוֹדֵק לֵיהּ. הֵדָּא הוּא דְכְּתוּב, (ירמיה ב כד) בָּאוֹת נִפְשָׁה שֶׁאֶפֶה רוּחַ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מִי שֶׁלֹּא הִשְׁאִיר אַחֲרָיו גְּזַעִים לְשֵׁרֵשׁ, נִשְׁמַתוֹ כְּלָה מִן אוֹתוֹ הַדְּמִיוֹן שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת, עַד שֶׁמִּתְגַּלְגֵּלֶת וּמוֹרַקַת מְכַלֵּי לְכָלִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ח) וְלֹא הוֹרַק מְכַלֵּי אֶל כָּלִי. מַה תִּקְנֶנּוּ? כְּתוּב (ויקרא כה) וְכֹא גֹאֲלוֹ הִקְרַב אֵלָיו וְגֹאֲלֵת אֶת מִמְּכָר אַחֲיוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַאי מֵאֵן דְּלֹא אֲשַׁתְּאָר בְּתַרְיָה גְּזַעִין לְשֵׁרֵשׁא, נִשְׁמַתִּיה אֲשַׁתִּיצִי מִן הַהוּא דְּמִיוֹנָא דְּכָלִיל כָּל דְּמִיוֹנִין, עַד דְּמִתְגַּלְגֵּלֶא, וְאִיתּוֹרַקַת מִמְּאֲנָא לְמֵאֲנָא. כְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר, (שם מח יא) וְלֹא הוֹרַק מְכַלֵּי אֶל כָּלִי. מֵאִי תִקְנִיתִיה. כְּתוּב, (ויקרא כה כה) וְכֹא גֹאֲלוֹ הִקְרַב אֵלָיו וְגֹאֲלֵת אֶת מִמְּכָר אַחֲיוֹ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִתְגַּלְגֵּלֶת עַד שֶׁתִּשְׁכַּח מֵאֲנָא דְּכִשְׂרָא לְאִתְּתִקְנָא. וְאִי הַהוּא פְּרוּקָא לֹא הוּי, קוֹזְטִיפָא דְּבוּדִיטָא אֲתִכְר. וְעַל הַאי אֲתִקְרִי, (דברים י) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו אֶל פְּנֵיו לְהַאֲבִידוֹ. וְכְּתוּב (שם ה י)

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִתְגַּלְגֵּלֶת עַד דִּי תִשְׁכַּח מֵאֲנָא דְּכִשְׂרָא לְאִתְּתִקְנָא. וְאִי הַהוּא פְּרוּקָא לֹא הוּי, קוֹזְטִיפָא דְּבוּדִיטָא אֲתִכְר. וְעַל הַאי אֲתִקְרִי, (דברים י) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו אֶל פְּנֵיו לְהַאֲבִידוֹ. וְכְּתוּב (שם ה י)

לְהַאֲבִידוֹ. וְכָתוּב (שם ה) וְעָשָׂה
חֶסֶד לְאֲלֹפִים לְאֹהֲבֵי וּלְשֹׁמְרֵי
מִצְוֹתַי.

רַבֵּן אָמֵר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (בראשית
ט) בְּצַלְלֵם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם.
מֵה שֵׁם זֶה הוֹצִיא מִיָּנִים לְמִינוֹ,
כִּף צָרִיף אָדָם לְהוֹצִיא מִיָּנִים
לְמִינוֹ.

פְּרֻשַׁת כִּי תִבֵּא

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי הֵלֵךְ לוֹ
וּבְרַח לְמִדְבַר לוֹד, וְנִגְנְזוּ בְּמַעְרָה
אֶחָת, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ.
הִתְרַחַש לָהֶם נֶס, וַיֵּצֵא לָהֶם חֲרוֹב
אֶחָד וּמַעֲזֵן מִים אֶחָד. אָכְלוּ
מֵאוֹתוֹ חֲרוֹב, וְשָׁתוּ מֵאוֹתָם מִים.
הָיָה אֵלֵיהֶם, זְכוּר לְטוֹב, בָּא
אֵלֵיהֶם כָּל יוֹם פְּעֻמִּים, וּמִלְמַד
אוֹתָם. וְלֹא יָדַע אִישׁ עֲלֵיהֶם.
יוֹם אֶחָד הָיוּ שׁוֹאֲלִים הַחֲכָמִים
בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ, וְאוֹמְרִים קָלְלוֹת
שְׁבַתְתוֹרַת כְּהֻנִּים, הֵן כְּנֻגַד בֵּית
רֵאשׁוֹן. קָלְלוֹת שְׁבַמְשֻׁנָה תוֹרָה
כְּנֻגַד בֵּית שְׁנֵי וְגִלּוֹת אַחֲרוֹן.
הַקָּלְלוֹת שְׁבַתְתוֹרַת כְּהֻנִּים יֵשׁ בְּהֵן
הַבְּטָחוֹת וּבְחִיבוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
הוּא לְיִשְׂרָאֵל, שְׁבַתְתוֹב (ויקרא כו)
וְזִכְרַתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'.
וְכָתוּב, וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם
בְּאֶרֶץ אֲבִיבֵיהֶם. הַקָּלְלוֹת
שְׁבַמְשֻׁנָה תוֹרָה אֵין בְּהֵן
הַבְּטָחוֹת, וְאֵין בְּהֵן נַחְמָה כְּלָל,
כְּפָתוּב בְּקָלְלוֹת הִרְאֻשׁוֹנוֹת, וְלֹא
הָיוּ יוֹדְעִים.

קָם רַבִּי יְהוּדָה בַּר אֶלְעָאי וְאָמַר,
חֲבַל עַל חֶסְרוֹנוֹ שֶׁל בַּר יוֹחָאי,
וְאֵין מִי שִׁיֹּדַע עֲלָיו. וְאֵלּוּ יָדְעוּ,
אֵין רְשׁוֹת לְגִלּוֹת אוֹתוֹ.

רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה קָם יוֹם
אֶחָד בְּבִקְרָא, רָאָה אֶת כָּל אוֹתָם
עוֹפּוֹת שָׁהֶם הָיוּ טָסִים, וַיּוֹנֶה
אֶחָת הוֹלְכַת בִּינֵיהֶם. קָם עַל
רְגְלָיו וְאָמַר: יוֹנֶה, יוֹנֶה נֶאֱמָנָה,
מִיּוֹם הַמַּבּוּל דְּמוֹת הָעָם הַקְּדוּשׁ

וְעָשָׂה חֶסֶד לְאֲלֹפִים לְאֹהֲבֵי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי.
וְיִלְכְּךָ אָמֵר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב (בראשית ט ו) בְּצַלְלֵם
אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. מֵה שְׁמָא דָּא
אַפִּיק זִינִין לְזִינְיָה, כִּף בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַפְקָא
זִינִין לְזִינְיָה.

פְּרֻשַׁת כִּי תִבֵּא

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אֲזַל לִיהַ וְעָרַק לְמִדְבַּרָא
דְּלוּד, וְאַתְגַּנְיִז בְּחַד מְעַרְתָּא, הוּא וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּרִיהַ. אֶתְרַחִישׁ לוֹן נִיפָא, וְנִפְקַל לְהוּ
חַד חֲרוֹבָא, וְחַד מַעֲזֵינָא דְמֵיָא. אֶכְלִי מֵהַהוּא
חֲרוֹבָא, וְשָׁתָאן מֵאִינוֹן מֵיָן. הָוָה אֵלֵיהֶוּ זְכוּר
לְטוֹב, אֶתִּי לוֹן בְּכָל יוֹמָא תְּרִי זְמִי, וְאוֹלִיף
לוֹן. וְלֹא יָדַע אֵינֶשׁ בְּהוּ.

יּוֹמָא חַד הָוּוּ חֲפִימֵיָא בְּבֵי מְדֻרָשׁא שׁוֹאֲלִין,
וְאַמְרִין, קָלְלוֹת שְׁבַתְתוֹרַת כְּהֻנִּים, אִינוֹן
כְּנֻגַד בֵּית רֵאשׁוֹן. קָלְלוֹת שְׁבַמְשֻׁנָה תוֹרָה כְּנֻגַד
בֵּית שְׁנֵי וְגִלּוֹת אַחֲרוֹן. בְּקָלְלוֹת שְׁבַתְתוֹרַת
כְּהֻנִּים, אֵית בְּהוּ הַבְּטָחוֹת, וְחֲבִיבוּ דְקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא לְיִשְׂרָאֵל, דְּכְתִיב, (ויקרא כו מב) וְזִכְרַתִּי
אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'. וְכְתִיב (שם כו מד) וְאַף גַּם
זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיבֵיהֶם. קָלְלוֹת שְׁבַמְשֻׁנָה
תוֹרָה, לֵית בְּהוּ הַבְּטָחוֹת, וְלֵית בְּהוּ נַחְמָה
כְּלָל, כְּמָא דְכְתִיב, בְּקָלְלוֹת קְדָמָיִן. וְלֹא הָוּוּ
יָדְעֵי.

קָם רַבִּי יְהוּדָה בַּר אֶלְעָאי וְאָמַר, חֲבַל עַל
גְּרִיעוּתָא דְבַר יוֹחָאי, וְלֵית מֵאֵן דִּידַע
מִנְיָה. וְאֵלּוּ יָדְעֵי, לֵית רְשׁוֹ לְגִלּוֹתָא לִיהַ.

ר' יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, קָם יוֹמָא חַד בְּצַפְרָא,
חָמִי כָּל אִינוֹן עוֹפִין דְּאִינוֹן הָוּוּ טָאסָן,
וְשַׁפְנִינָא חָדָא אֲזַלָּא בְּתַרְיָהוּ. קָם עַל רְגְלוֹי
וְאָמַר, שַׁפְנִינָא, שַׁפְנִינָא מְהִימָנָא, מִיּוֹמָא
טוֹפָנָא דִּיּוֹקְנָא דְעַמָּא קְדִישָׁא, לָךְ יָאוֹת וּלְךָ

לך יפה ולך נאה. לכי ועשי לי שליחות אחת לבר יוחאי, במקום שהוא שם.

הסתובבה אותה היונה ועמדה לפניו. כתב פתק אחד, ואמר מה שאמר. ועמדה היונה ולקחה אותו בפייה, והלכה אל רבי שמעון, ושמה אותו בכנפיה. הסתכל באותו הפתק ובכה, הוא ורבי אלעזר בנו, ואמר: אני בוכה על הפרדה מן החברים, ואני בוכה על הדברים הללו שלא התגלו להם, מה יעשו הדורות האחרונים אם ישגוהו בזה?

ביתנים בא אליהו, זכור לטוב, ורואה שבוכה. אמר, הייתי מזמן לשליחות אחרת כעת, והקדוש ברוך הוא שלח אותי לשכף את דמעוטיך. אי רבי, אי רבי, לא היה צריך כעת לגלות לצדיקים הדברים הללו.

אבר' כף אמר הקדוש ברוך הוא: בקללות הראשונות יש שלשים ושנים פסוקים, וככל כנגד דרכי התורה. בקללות האחרונות יש בהן חמשים ושלושה פסוקים, כנגד פרשיות ודרכי התורה.

בגלות ראשונה של בית ראשון עברו ישראל אותם שבילים נסתרים של הסתר, התגלה חטאם, והתגלה קצם, והנחמה וההבטחה שלהם. בגלות האחרונה של בית שני עברו ישראל חמשים ושלוש פרשיות ודרכים שנגלו, נסתם חטאם ונסתרו קצם, ולא כתוב בהם הבטחות ונחמות.

ביתנים עברה רוח אחת והפרידה אותם, ועלה אליהו בתוך גלגל של אש, ונשאר רבי שמעון, ובכה ונרדם על פתח המערה. ביתנים בא אליהו, זכור לטוב, ואמר: קום רבי שמעון והתעורר משנתך. אשרי חלקך, שהקדוש

נאה, זיל ועביד לי שליחותא חדא לבר יוחאי, באתר דאיהו תמן.

אסתחרא ההוא שפנינא וקמת קמיה. כתב פתקא חדא, ואמר מה דאמר. וקמת שפנינא ונטלת בפומיה, ואזלת לגביה דרבי שמעון, ושויאת ליה בכנפא. אסתפל בההוא פתקא, ובכה, הוא ורבי אלעזר בריה. ואמר, בכינא על פרישותנא מן חבריא, ובכינא על מלין אלין, דלא אתגליין להו, מה יעבדון דרי בתראי, אי ישגוהו בהאי.

אדהכי, אתא אליהו זכור לטוב, חמי דבכי, אמר בשליחותא אחרא הוינא זמין, השתא, ושדרני קודשא בריך הוא לשככא דמעיה. אי רבי, אי רבי, לא היה אצטריך השתא לגלגא לצדיקייא מלין אלין.

אבר' כף אמר קודשא בריך הוא, בקללות קדמאין אית תלתין ותריין קראי, וכלהו לקביל שבילי דאורייתא. בקללות בתראי אית בהו חמשיין ותלת קראי, לקביל פרשיין ואורחין דאורייתא.

בגלות קדמאה דבית ראשון, עברו ישראל אינון שבילין סתימין דסתרא, אתגלי חובייהו, ואתגלי קיצא דילהון, ונחמתא ואבטחותא דילהון. בגלות בתראה דבית שני, עברו ישראל חמשיין ותלת פרשיות אורחין דאתגליין, אסתים חובייהו, ואסתים קיציייהו, ולא כתיב בהו הבטחות ונחמות (דף עג ע"ב).

אדהכי, עבר חד רוחא, ואפריש לון, וסליק אליהו גו גלגלא דנורא, ואשתאר רבי שמעון, ובכי, ואדמוך אפיתחא דמערתא. אדהכי, אתא אליהו זכור לטוב, אמר, קום רבי שמעון אתער משנתך, זפאה חולקך, דקודשא בריך הוא בעי ביקרך. כל הבטחות

ברוך הוא רוצה בכבודך. כל ההבטחות והנחמות של ישראל כתובות בקללות הללו.

בא וראה, מלך שאוהב את בנו, ואף על גב שקלל אותו והלקה אותו, אהבת מעיו עליו. כמראה רגז חזק, אז רחמנותו עליו. כך הקדוש ברוך הוא - אף על גב שקלל, דבריו הם באהבה. נראים בגלוי פקללות, והם טובות גדולות, משום שאלו הקללות היו באהבה, מה שלא היה כן באותן הראשונות, שכלן היו בדין הקשה.

בארנו יש דין ואהבה, כאב האוהב את בנו ורצועת המלקות לקח בידו, עשה נהימה גדולה וקולות גדולים. והמלקיות כלולות ברחמים.

וקשה מכל אותן הקללות - זהו שפתיב (דברים כח) גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה יעלם ה' עליך עד השמדתך. כאן הן ההבטחות של האב על בנו, באהבה רבה. לא כתוב יעלה, אלא יעלם, יכבש אותם ויכסה אותם בנזק של מקומם, שלא יצאו החוצה, ויהיו כבושים ומכסים בנזקיהם.

עד השמדתך - מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים, שהרי נשבע הקדוש ברוך הוא שלא ישמיד את ישראל לעולם ולעולמי עולמים, וזכרונם יהיה קים תמיד, שפתיב (ישעיה סו) כן יצמד זרעכם ושמכם, וכתוב (ירמיה לא) כה אמר ה' אם ימדו שמים מלמעלה כו'.

והואיר ובשבועה הוא שלא ישמדו ישראל, עתידים שיהיו כל המפות והחטאים טמירים ומכסים, שלא יצאו החוצה להרע לישראל עד הזמן שיכלו מן העולם, מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים.

ונחמות ישראל, בהני קללות פתיבי. פוק וחי, מלפא דרחים לבריה, ואף על גב דלטייה ואלקנייה, רחימו דמעוי עליה.

כד אחזי רוגזא תקיף, פדין רחמנותא עליה. כך קודשא בריך הוא, אף על גב דלייט, מלוי ברחימו. אתחזיין באתגלייא לוטיין, ואינון טבוון סגיין, בגין דאלין קללות ברחימו הוו. מה דלא הוה כן באינון קדמאין, דכלהו הוו בדינא תקיף.

בארין אית דינא ורחימו, כאפא דרחים על בריה, ורצועה דמלקיותא נקיט בידיה, עביד נהימו סגיין, וקלין רברבין. ומלקיותא פלילין ברחמי.

וקשיא מכל אינון קללות, דא הוא דכתיב, גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה יעלם ה' עליך עד השמדתך. הכא אינון הבטחות דאפא על בריה, ברחימו סגי. יעלה לא כתיב, אלא יעלם, יכבש לון, ויכסי לון בנוקבא דדוכתייהו, דלא יפקון לבר, ויהון כבושין ומכוסין בנוקבייהו.

עד השמדתך, מה דלא יהי לעלם ולעלמי עלמיא, דהא אומי קודשא בריך הוא, דלא ישיצי ית ישראל לעלם ולעלמי עלמין, ודוכרניהון יהי קיים תדירא. דכתיב, (ישעיה סו) כן יצמד זרעכם ושמכם. וכתוב, (ירמיה לא לו) כה אמר ה' אם ימדו שמים מלמעלה וכו'.

והואיר ובאומאה איהו דלא ישתיצון ישראל, זמינא דיהון כל מכתשין ומרעין טמירין ומכוסין, דלא יפקון לבר לאבאשא לון, עד זימנא דישתיצון מן עלמא, מה דלא יהא לעלם ולעלמי עלמין.

סוֹפָא דְכוּלְהוֹן וְסִיּוּמָא דִּילְהוֹן, וְהַשִּׁיבָהּ ה' מְצָרִים בְּאֲנִיּוֹת בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ לֹא תִסִּיף עוֹד לְרֵאתָהּ וְהִתְמַכְרְתָם שָׁם לֹא־יִבִּיךָ לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְיָה. הֲכֵא הִבְטַחְתָּ וְנַחְמוֹת, דִּזְמִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לְיִשְׂרָאֵל בְּסוֹף יוּמָא. וְהַשִּׁיבָהּ ה' מְצָרִים בְּאֲנִיּוֹת, אֲבִטְחוּתָא לְאַתְבָּא וּלְמַיעַבְד נְסִין וְאַתִּין דְעַבְד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמְצָרִים, בְּיוֹמִין קְדָמָאִין. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (מִיכָה ז טו) כִּימִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מְצָרִים אֶרְאֶנּוּ נִפְלְאוֹת.

בְּאֲנִיּוֹת, הֲכֵא אִיהוּ, כְּמָה דְאַמְרַתְּ, דְאַתְּ דִּרִישׁ בְּעֲנִיּוֹת, שְׁתַּכְלֶה פְרוּטָה מִן הַפִּיס. אֲבָל, זְמִינִין כָּל בְּנֵי עַלְמָא לְמִיתִי עַל־יִיהוּ דִּישְׂרָאֵל עַל סְפִינָן דִּימָא, וְיַחְשְׁבוּן לְשִׁיצָאָה לֹון מִן עַלְמָא, וְכִלְהוּ טְבִיעִין גּוּ יָמָא, כְּמָה דְעַבְד בְּיוֹמִין קְדָמָאִין.

וְתַמְן אִיהוּ חֲדוּהָ סְגִיָּאָה. כְּתִיב הֲכֵא בְּאֲנִיּוֹת, וְכְתִיב הָתָם (ישעיה מג יד) בְּאֲנִיּוֹת רִנְתֶם. מַה לְהֵלֵן רִנְהָ אַף כָּאֵן רִנְהָ.

בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ. מִן יוּמָא דְאַתְבְּרִי עַלְמָא, לֹא גָלִי גְבוּרְתִּיהָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַתְחַזָּאָה בְּעַלְמָא, וְשַׁעְתָּא דִרְעוּתָא, אֲלֵא בְהֵוּא דֶרֶךְ. כִּי כְּאֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מְצָרִים, בְּאוֹתוֹ דֶרֶךְ, וּבְהֵוּא גְוּוּנָא יַעֲבִיד לָךְ.

דִּהָא לְבַתֵּר מִכָּל שְׂאָר סְטָרִין יִתְפַּנְשׁוּן עַל־יִיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְיַחְשְׁבוּן יִשְׂרָאֵל, דְּבִזְמָנָא דָּא יִתְאַבְדּוּן, וְאִינוּן זְבִינִין לְבַעֲלֵי דְכְּבִיּהוֹן, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וְהִתְמַכְרְתָם שָׁם, וְנִמְכְּרְתָם לֹא כְתִיב, אֲלֵא וְהִתְמַכְרְתָם, בְּלִבְכֻן תַּחְשְׁבוּן דְאַתּוּן זְבִינִין, וְלֹאוּ הָכִי, דִּהָא וְאִין קוּנְהָ כְּתִיב, וְלִית מָאן דִּיכִיל לְשַׁלְטָאָה עַל־יִיהוּ.

וְכָרְ דָּא, לְסוֹף יוּמָא. וְתִלְיָא כּוּלָּא בְּתִיּוּבְתָא.

הַסּוֹף שֶׁל כָּל־ם וְהַסּוּיּוֹם שֶׁל כָּל־ם - (דברים כח) וְהַשִּׁיבָהּ ה' מְצָרִים בְּאֲנִיּוֹת בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ לֹא תִסִּיף עוֹד לְרֵאתָהּ וְהִתְמַכְרְתָם שָׁם לֹא־יִבִּיךָ לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְיָה. פֶּאן הִבְטַחְתָּ וְנַחְמוֹת שַׁעְתִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל בְּסוֹף הַיָּמִים. וְהַשִּׁיבָהּ ה' מְצָרִים בְּאֲנִיּוֹת - הַהִבְטַחְתָּ לְשׁוּב וְלַעֲשׂוֹת נְסִים וְאוֹתוֹת שַׁעְשֵׁה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמְצָרִים בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים, כְּמוֹ שְׁנָאֵמַר (מִיכָה ז טו) כִּימִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מְצָרִים אֶרְאֶנּוּ נִפְלְאוֹת.

בְּאֲנִיּוֹת - פֶּאן הוּא, כְּמוֹ שְׁאַמְרַתְּ, שַׁעְתָּה דוֹרֵשׁ בְּעֲנִיּוֹת, שְׁתַּכְלֶה הַפְּרוּטָה מִן הַפִּיס. אֲבָל עֲתִידִים כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לָבֹא עַל יִשְׂרָאֵל עַל סְפִינּוֹת הַיָּם, וְיַחְשְׁבוּ לְהַשְׁמִיד אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, וְכִלְם יִטְבְּעוּ בְּתוֹךְ הַיָּם, כְּמוֹ שַׁעְשֵׁה בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים.

וְשֵׁם הִיא שְׁמַחָה גְדוּלָּה. כְּתוּב פֶּאֵן בְּאֲנִיּוֹת, וְכְתוּב שָׁם (ישעיה מג) בְּאֲנִיּוֹת רִנְתֶם. מַה לְהֵלֵן רִנְהָ - אַף פֶּאֵן רִנְהָ.

בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ. מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם לֹא גָלִה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת גְּבוּרְתוֹ לְהִרְאוּתָהּ בְּעוֹלָם וְשַׁעְתָּא רְצוּן, אֲלֵא בְאוֹתָהּ דֶרֶךְ. כִּי כְּאֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מְצָרִים - בְּאוֹתוֹ דֶרֶךְ, וּבְאוֹתוֹ גְּוּוּן יַעֲשֵׂה לָךְ.

שְׁהָרִי לְאַחַר מִכָּל שְׂאָר הַצְּדָדִים יִתְפַּנְסוּ עַל יִשְׂרָאֵל, וְיַחְשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁבִזְמָן הַזֶּה יֵאבְדוּ, וְהֵם מְכוּרִים לִירִיבֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכְּתוּב (דברים כח) וְהִתְמַכְרְתָם שָׁם. לֹא כְתוּב וְנִמְכְּרְתָם, אֲלֵא וְהִתְמַכְרְתָם, בְּלִבְכֶם תַּחְשְׁבוּ שַׁעְתֶּם מְכוּרִים, וְאִין זֶה כְּךָ, שְׁהָרִי כְּתוּב וְאִין קִנְיָה, וְאִין מִי שְׁיִכּוֹל לְשַׁלֵּט עַל־יִיהֶם.

וְכָרְ זֶה לְסוֹף הַיָּמִים, וְהַכֵּל תְּלוּי בְּתִשׁוּבָה, וְהַכֵּל נִסְתָּר, כְּכַתּוּב (שם כט) לְמַעַן תִּשְׁפִּילוּ אֶת כָּל

וְכוּלָּא סְתִים. כְּמָא דְכְּתִיב, לְמַעַן תִּשְׁפִּילוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן. מֵאֵן דְּאִית לִיה לְבָא, יִסְתַּכַּל וְיִדַע לְאַתְבָּא לְמֵאֲרִיָּה.

אָמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן, בְּאֵן אֶתֶר אֲתַגְלִיָּיא פּוֹרְקָנָא דִישְׂרָאֵל בְּהַי קָלְלוֹת. אָמַר, אֲשַׁגַּח וְדִיִּיק, דְּוִכְתָּא בִישָׂא מְכַלְהוּ, תַּמְּן הוּי. אֲשַׁגַּח וְדִיִּיק וְאֲשַׁפַּח, דְּכְתִיב, וְהָיו חֲיִיךְ תְּלָאִים לָךְ מִגְּנֵד וּפְחַדְתָּ לִילָה וְיוֹמָם וְלֹא תֵאֲמִין בְּחִיִּיךְ. וְאֵף עַל גַּב דִּידְעֵי חֲבָרְיָא זְמַן, אֵינוֹן חַיִּים, תְּלוּיִן קַמָּן וְסַפִּיקָן. וְעֵיקְרָא אִיהוּ וְיִצִּיבֵן מְלִין.

בְּתַב פְּתַקָּא לְעִידָן רַמְשָׂא, וְשׁוּיָה בְּפוּם שְׁפַנִּינָא, וְאֶזְלַת לְגַבִּיָּה דְרַבִּי יוֹסִי, דְהָהוּ בְּדוּכְתִיָּה, וְעֵינוּי מַחְכָּאן. כִּיּוֹן דְּחֲמָא לָהּ, אָמַר, שְׁפַנִּינָא. כְּמָא אֶת מְהֵימְנָא מְכַל עוֹפָא דְשַׁמְיָא, קָרָא עֲלֵיהּ, (בְּרַאשִׁית ח יא) וְתָבֵא אֲלֵיו הַיּוֹנָה לְעַת עָרַב וְהִנֵּה עֲלָה זֵית טָרֶף בְּפִיָּה.

נְטִיל פְּתַקָּא, וְעָאֵל לְגַבִּי חֲבָרְיָא, וְאַחֲמֵי לוֹן. וְסַחֵי לוֹן עוֹבְדָא, תְּוֹוהוּ. בְּכָה רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, וּוי, אָף עַל גַּב דְּלָא יִדְעִינָן לִיה, (קְהֵלֶת יא א) מְקוּם שְׁיַפּוּל הָעֵץ שֶׁשָּׁם יוֹחֵאֵי תַמְּן, חֲבָרְיָא בְּהַדְיָה, וּמִתְעַרְיִן מִגְּיָה וְאוֹלְפִין מִגְּיָה.

וְכַאֵה נִפְשֵׁיה דְבַר יוֹחֵאֵי, דְקוּדְשָׂא בְרִיךְ הוּא עֵבִיד עֲמִיָּה נִסִּין, וְאִיהוּ גְזִיר, וְקוּדְשָׂא בְרִיךְ הוּא מְקַיִים. וְעַתִּיד לְמַהוּי רִישָׂא לְצַדִּיקְיָא, דִּיתְבִּי בְּגַנְתָּא דְעַדָּן. וְיִקְבַּל אִפִּי שְׁכִינְתָּא, וְיַחֲמֵי לְקוּדְשָׂא בְרִיךְ הוּא, וְיִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צַדִּיקְיָא, וְיִימָא לָהּ, (תְּהִלִּים צה ו) בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרַעָה נִכְרַכָּה לְפָנֵי ה' עוֹשִׁנוּ.

כִּי יִנְצוּ אַנְשִׁים (דְּבָרִים כה יא), אֵלִין מִיכָא"ל וְסַמָּא"ל. וְנִגְפּוּ אִשָּׁה הָרָה, דָּא

אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן. מִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב, יִסְתַּכַּל וְיִדַע לְשׁוּב לְרַבּוֹנוּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאִיָּה מְקוּם הַתְּגַלְתָּה גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל בְּקָלְלוֹת הַלְלוּ? אָמַר, הַשְּׁגַח וְדִיִּיק, מְקוּם רַע מְכַלֵּם, שֶׁשָּׁם זֶה יִשְׁנוּ.

הַשְּׁגַח וְדִיִּיק, וּמִצָּא שְׁפַתּוֹב (שם כח) וְהָיו חֲיִיךְ תְּלָאִים לָךְ מִגְּנֵד וּפְחַדְתָּ לִילָה וְיוֹמָם וְלֹא תֵאֲמִין בְּחִיִּיךְ. וְאֵף עַל גַּב שְׁהַחְבָּרִים יוֹדְעִים הַזְּמַן, אוֹתָם חַיִּים תְּלוּיִים לְפָנֵינוּ וּמִסְפָּקִים, וְזָהוּ עַקֵּר, וְהַדְּבָרִים יִצִּיבִים.

כְּתַב פְּתַק לְעַת עָרַב, וְשֵׁם אוֹתוֹ בְּפִי הַיּוֹנָה, וְהִלְכָה אֵל רַבִּי יוֹסִי, שְׁהִיָּה בְּמִקּוּמוֹ וְעֵינוּי מִצְפוּת. כִּיּוֹן שְׂרָאָה אוֹתָהּ, אָמַר: יוֹנָה, כְּמָה אֶת גְּאֻמְנָה מְכַל עוֹף הַשָּׁמַיִם. קָרָא עֲלֵיהּ, (בְּרַאשִׁית ח) וְתָבֵא אֲלָיו הַיּוֹנָה לְעַת עָרַב וְהִנֵּה עֲלָה זֵית טָרֶף בְּפִיָּה.

נְטִיל הַפְּתַק, וְנִכְנַס לְחֲבָרִים וְהִרְאָה לָהֶם, וְסַפֵּר לָהֶם הַמַּעֲשֵׂה. תְּמַהוּ. בְּכָה רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר: וּי! אָף עַל גַּב שְׁאִינְנוּ יוֹדְעִים עֲלָיו - (קְהֵלֶת יא) מְקוּם שְׁיַפּוּל הָעֵץ שֶׁשָּׁם יְהוּא. הַמְקוּם שֶׁשָּׁם בַּר יוֹחֵאֵי, הַחְבָּרִים עִמוֹ, וּמִתְעוֹרְרִים מִמֶּנּוּ וְלוֹמְדִים מִמֶּנּוּ.

אֲשֶׁרִי נִפְשׁוֹ שֶׁל בַּר יוֹחֵאֵי, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֵׂה עִמוֹ נְסִים, וְהוּא גּוֹזֵר - וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם, וְעַתִּיד לְהִיּוֹת רֹאשׁ לְצַדִּיקִים שְׁיֹשְׁבִים בְּגַן עֵדֶן. וְיִקְבַּל פָּנָי שְׁכִינָה, וְיִרְאָה אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים, וְיֹאמַר לָהֶם: בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרַעָה נִכְרַכָּה לְפָנֵי ה' עוֹשִׁנוּ.

כִּי יִנְצוּ אַנְשִׁים - אֵלוֹ מִיכָאֵל וְסַמָּאֵל. (שְׁמוֹת כה) וְנִגְפּוּ אִשָּׁה הָרָה

כִּי יִנְצוּ אַנְשִׁים (דְּבָרִים כה יא), אֵלִין מִיכָא"ל וְסַמָּא"ל. וְנִגְפּוּ אִשָּׁה הָרָה, דָּא

- זו כַּנְסַת יִשְׂרָאֵל וַיֵּצְאוּ יְלְדֶיהָ
- בַּגְּלוּת. עֲנוּשׁ יַעֲנֹשׁ - זֶה סַמָּאל.
כַּאֲשֶׁר יֵשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה -
זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יוֹסֵף, מִשְׁלֹו נָתַנו לוֹ. הִפָּה שְׁלֹא
נִשְׁק לְעֵבְרָה, (בראשית מא) וְעַל פִּיךָ
יִשְׁק כָּל עַמִּי. וְסוּד הַדְּבָר, מִמְּנוּ
נִזוֹן כָּל הָעוֹלָם, וּמִמְּנוּ פּוֹרְחוֹת
הַנְּשָׁמוֹת לְכֹל.

הַצְּוָאר שְׁלֹא הֶרְפִּין לְעֵבְרָה -
וַיֵּשֶׁם רַבֵּד הַזֶּהֱבָ עַל צְוָארוֹ. וְסוּד
הַדְּבָר, שֶׁשׁ דְּרָגוֹת שֶׁהֵן לְמַעְלָה
מִמְּנוּ, וְכֹלֶם מְשַׁפְּעִים לוֹ שֶׁפַּע
טוֹב מִהַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ.

וְזֶהוּ סוּד שֶׁל זֶה"ב, שֶׁהִיא אַרְבַּע
עֶשְׂרֵה שָׁל כָּל אַחַת וְאַחַת מֵאוֹתָן
שֶׁבַע דְּרָגוֹת, כְּלוּל מִרְחָמִים וְדִין.
וְזֶהוּ סוּד שֶׁאֲמָרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
סָפָה שֶׁהִיא גְבוּהָה לְמַעְלָה
מִעֶשְׂרִים אֲמָה - פְּסוּלָה. מִשׁוּם
שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּלוּל מִרְחָמִים
וְדִין, וְאִם הִיא לְמַטָּה מִעֶשְׂרֵה -
פְּסוּלָה, מִשׁוּם שֶׁאֵינָה כְּלוּלָה
מִרְחָמִים וְדִין.

הַגּוֹף שְׁלֹא הֶרְפִּין לְעֵבְרָה - (שם)
וַיִּלְבַּשׂ אֹתוֹ בְּגָדֵי שֵׁשׁ. הֵינּוּ סוּד
שֶׁל ו"ו שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. הַרְגְּלִים
שֶׁלֹא הִלְכוּ לְדַבֵּר עֵבְרָה - וַיִּרְכַּב
אֹתוֹ בְּמִרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה. מִשׁוּם
שֶׁיֵּשׁ מִרְכָּבָה עֲלִיּוֹנָה וּמִרְכָּבָה
תַּחְתּוֹנָה, וַיּוֹסֵף זָכָה לְשִׁתִּיחֵן,
מִשׁוּם שֶׁשְׁמֵר עַל הַבְּרִית הַקְּדוֹשׁ.
שֶׁבֶת, ש' בַּת. בְּזִמְנָן שִׁיתְחַבְּרוּ
שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת עִם הַמַּלְכוּת,
שֶׁהִיא ב"ת, תִּקְרָא שֶׁבֶת.

וַיִּטַּע אֶשֶׁל בְּבֶאֱר שְׁבַע. הַקְּצוּץ
שֶׁקָּצַץ אָדָם הָרֵאשׁוֹן, תִּקְנוּ
אֲבָרָהֶם, וְהוּא בְּבֶאֱר שְׁבַע, שֶׁהִיא
הַמַּלְכוּת. ז"ה אֶשֶׁ"ל, צְבָעֵי
מִדּוֹת, שֶׁהֵם חַג"ת "אָדָם" שֶׁחַד
"לְכֹן, הַמְּשִׁיף לָהּ מֵהֶם, בְּסוּד
(בראשית כט) שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי צֹאן
רֹבְצִים עָלֶיהָ.

כַּנְסַת יִשְׂרָאֵל וַיֵּצְאוּ יְלְדֶיהָ בַּגְּלוּת. עֲנוּשׁ יַעֲנֹשׁ,
דָּא סַמָּא"ל. כַּאֲשֶׁר יֵשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה,
דָּא קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא.

יּוֹסֵף, מְדִילִיָּה יִהְיֵו לִיה. פּוּמָא דְלֹא נִשְׁק
לְעֵבְרָה, (בראשית מא מ) וְעַל פִּיךָ יִשְׁק כָּל
עַמִּי. וְרִזָּא דְמַלְהָ, מַנִּיָּה אֲתִזֵּן כָּל עַלְמָא, וּמַנִּיָּה
פְּרַחֲזִין נִשְׁמַתִּין לְכוּלָּא.

הַצְּוָאר שְׁלֹא הֶרְפִּין לְעֵבְרָה, (שם מא מב) וַיֵּשֶׁם
רַבֵּד הַזֶּהֱבָ עַל צְוָארוֹ. וְרִזָּא דְמַלְהָ,
שִׁית דְּרָגִין דְּאֵינּוֹן לְעֵילָא מַנִּיָּה, וְכוּלְהוּ נְגֻדִין
לִיה נְגִידוֹ טָבָא מִעֲתִיקָא קְדִישָׁא.

וְדָא הוּא רִזָּא דְזָה"ב דְּאֵיְהוּ אַרְבִּיסֵר דְכָל חֲדָא
וְחֲדָא, מֵאֵינּוֹן שְׁבַעָה דְרָגִין, כְּלִילָא
מִרְחָמֵי וְדִינָא. וְדָא הוּא רִזָּא, דְאֲמָרוּ מֵאֲרִי
מִתְנִיתִין, סוּפָה שֶׁהִיא גְבוּהָה לְמַעְלָה מִעֶשְׂרִים
אֲמָה פְּסוּלָה. בְּגִין דְכָל חֲדָא וְחֲדָא, כְּלִילָא
מִרְחָמֵי וְדִינָא, וְאִם הִיא לְתַתָּא מִעֶשְׂרֵה
פְּסוּלָה, בְּגִין (דף טד ע"א) דְלָאוּ אִיהִי כְּלִילָא
מִרְחָמֵי וְדִינָא.

הַגּוֹף שְׁלֹא הֶרְפִּין לְעֵבְרָה, (שם שם) וַיִּלְבַּשׂ אֹתוֹ
בְּגָדֵי שֵׁשׁ. הֵינּוּ רִזָּא דְו"ו דְשִׁמָּא
קְדִישָׁא. הַרְגְּלִים שֶׁלֹא הִלְכוּ לְדַבֵּר עֵבְרָה, (שם)
פְּסוּק מ"ג) וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה. בְּגִין דְאֵית
רְתִיכָא עֵילָאָה, וְרְתִיכָא תַתָּאָה, וַיּוֹסֵף זָכִי
לְתַרְוּוּיָהוּ, בְּגִין דְנִטֵּר בְּרִית קְרִימָא קְדִישָׁא.
שֶׁבֶת, ש' בַּת. בְּזִמְנָן שִׁיתְחַבְּרוּ שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת
עִם הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא ב"ת, תִּקְרָא שֶׁבֶת.

וַיִּטַּע אֶשֶׁל בְּבֶאֱר שְׁבַע (שם כ"א ל"ג), הַקְּצוּץ שֶׁקָּצַץ
אָדָם הָרֵאשׁוֹן, תִּקְנוּ אֲבָרָהֶם, וְהוּא בְּבֶאֱר
שְׁבַע, שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת. ד"א אֶשֶׁ"ל, גּוֹוִי
מִדּוֹת, שֶׁהֵם חַג"ת "אָדָם" שֶׁחַד "לְכֹן
הַמְּשִׁיף לָהּ מֵהֶם, בְּסוּד (שם כ"ט ב) שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי
צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ.

יעקב שמש בבית שם ועבר, ארבע עשרה שנה, לתקון יובל ושמטה, שהם לאה ורחל.

בא וראה, בשעה שהוציא הקדוש ברוך הוא את ישראל מארץ מצרים, הוציאם בסוד השם של ארבעים ושנים אותיות, כמו שכרא בו שמם וארץ.

ומשום זה, כשיצאו ישראל מארץ מצרים, נסעו שנים עשר מסעות עד שהגיעו להר סיני. זהו שכתוב ביום הזה באו מדבר סיני. ורצה הקדוש ברוך הוא, ששלושים מסעות אחרים, שיהיו הולכים אותם בשלושה ימים. זהו שכתוב (במדבר י) ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים. עשרה מסעות בכל יום.

ומשום שחטאו, גרמו שיהיו נוסעים אותם בשלושה עשר הראשונים, ומשום זה לא נכנסו לארץ, עד שנסעו שלשים מסעות אחרים, והשתלם סוד השם של ארבעים ושנים אותיות, כמו שמעשה בראשית.

ומפרי העץ אשר בתוך הגן (בראשית א) - זהו מקום שרוחות בני האדם גנוזות, וזה המקום שנקרא אוצר הנשמות. והוא אצל הקדוש ברוך הוא, ואמר להם: אל תשתדלו לדעת איך הרוחות נפרדות מהווג הנכבד שלי.

ועל זה שנינו, (ויקרא יב) אשה פי תזריע (וילדה וזכר ונקבה פפי דרכי העולם, שאין מתחברים כמו שיצאו מלמעלה זוגות זוגות).

משום שאדם הראשון וזוגו חטאו לפני הקדוש ברוך הוא, ועל כן נפרדים כשיוצאים

משום שמשום זה, כשיצאו ישראל מארץ מצרים, נסעו שנים עשר מסעות עד שהגיעו להר סיני. זהו שכתוב ביום הזה באו מדבר סיני. ורצה הקדוש ברוך הוא, ששלושים מסעות אחרים, שיהיו הולכים אותם בשלושה ימים. זהו שכתוב (במדבר י) ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים. עשרה מסעות בכל יום.

יעקב שמש בבית שם ועבר, ארבעה עשר שנה. לתקון יובל ושמטה, שהם לאה ורחל.

הא חזי, בשעתא דאפיק קודשא בריך הוא לישראל מארעא דמצרים, אפיק לון ברזא דשמא דמ"ב אתוון, פגוונא דברא ביה שמיא וארעא.

ובגין דא, פד נפקו ישראל מארעא דמצרים, נטלו תריסר מטלנין, עד דמטו לטורא דסיני. הדא הוא דכתיב, (שמות יט א) ביום הזה באו מדבר סיני. ובעא קודשא בריך הוא, דתלתין מטלנין אוחרנין, דלהו אזלין תהון בתלתא יומין. הדא הוא דכתיב, (במדבר יג) ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים. עשרה מטלנין בכל יומא.

ובגין דחבו, גרמו דלהו נטלין תהון בתליסר קדמאין. ובגין דא לא עלו לארעא, עד דנטלו תלתין מטלנין אוחרנין, ואשתלים רזא דשמא דמ"ב אתוון, פגוונא דעובדא דבראשית.

ומפרי העץ אשר בתוך הגן (בראשית ג), דא הוא אתר דרוחיהון דבני נשא גניזין. ודא הוא אתר דאיקרי אוצר הנשמות. והוא גביה דקודשא בריך הוא, ואמר לון, לא תשתדלון למנדע, האיך רוחיהון מתפרשין מזווגא דיקרא דילי.

ועל דא תנינן (ויקרא יב ב) אשה פי תזריע (וילדה זכר כתיב, ולא כליל) דכר ונוקבא פפום אורחוי דעלמא, דלא מתחבראן כמה דנפקו מלעילא זוגות זוגות.

בגין, דאדם קדמאח וזוגא דיליה, חבו קמיה קודשא בריך הוא. ועל דא, מתפרשין פד

מלמעלה, עד שיהי רצון מלפני הקדוש ברוך הוא. אם אדם זכה - נותן לו זוגו, ואם לא - מפרידים אותה ממנו, ונותן לו אחרים, ומוליכים בנים שאינם פראוי.

ועל זה כתוב (בראשית ו) לא ידון רוחי באדם לעולם. מאי רוחי, רוחו מבועי ליה. אלא אינון תריין רוחי, דנפקי זוגות, לא יהונין פחדא. ועל דא כתיב, וילדה זכר ולא כליל דכר ונוקבא, פפום אורחוי דעלמא. דאינון גרמו.

שיר השירים מדרש הנעלם

רבי רחומאי פתח, (ישעיה יא) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה'. הנה כאן ארבע רוחות, ולא זכה בהם אדם, זולתי מלך המשיח בלבד.

והרי כתוב (יחזקאל לו) מארבע רוחות באי הרוח! לא כתוב ארבע, אלא מארבע רוחות. זהו רוח שלם.

אמר לו, היאך? אמר לו, זה הבא מתוך אהבת נשיקה. היאך נשיקה מאהבה אינו אלא בפה, ומתחברות רוח ברוח, וכל אחד מהם כלול משתי רוחות - רוחו ורוח חברו. נמצאו שניהם בארבע רוחות. וכל שכן הזכר והנקבה בהתחברם, שם ארבע רוחות יחד. והבן הבא מהם, זהו רוח הבא מארבע רוחות. שגאמר, מארבע רוחות באי הרוח, וזהו רוח שלם.

רבי ברכיה אמר, יושב הייתי על שערי רומי רבתי, וראיתי איש אחד שהיה בא. יצאתי אליו, הכנסתיהו לתוך ביתי, בדקתי אותו במקרא, במשנה, בתוספתא ובהגדה, ולא מצאתי בו. נזפתי בו, ולא השיב לי דבר.

רעוא קמי קודשא בריך הוא. אי זכה בר נש, יתבין ליה זוגיה, ואי לא, מפרשין לה מגיה, ויתבין לה אחרא, ומולידין בנין דלא פדקא יאות.

ועל דא כתיב, (בראשית ו ג) לא ידון רוחי באדם לעולם. מאי רוחי, רוחו מבועי ליה. אלא אינון תריין רוחי, דנפקי זוגות, לא יהונין פחדא. ועל דא כתיב, וילדה זכר ולא כליל דכר ונוקבא, פפום אורחוי דעלמא. דאינון גרמו.

שיר השירים - מדרש הנעלם

רבי רחומאי פתח, (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה', הא הכא ארבע רוחות, ולא זכה בהם אדם, זולתי מלך המשיח בלבד. והכתוב (יחזקאל לו ט) מארבע רוחות באי הרוח. ארבע לא כתיב, אלא מארבע רוחות. זהו רוח שלם.

אמר ליה היאך. אמר ליה, זה הבא מתוך אהבת נשיקה. היאך נשיקה מאהבה אינו אלא בפה, ומתחברן רוח ברוח, וכל אחד מהם כלול משתי רוחות, רוחו ורוח חברו, נמצאו שניהם בארבע רוחות. וכל שכן הזכר והנקבה בהתחברם, שם ארבע רוחות יחד. והבן הבא מהם, זהו רוח הבא מארבע רוחות. כמה דאת אמר, מארבע רוחות באי הרוח, וזהו רוח שלם.

רבי ברכיה אמר, יתיב הוינא על פילי דרומי רבתא, ונמינא חד בר נש דהיה אתי. נפקנא לגביה, אעילנא ליה בגו ביתאי. בדיקנא ליה, במקרא במשנה בתוספתא ובהגדה, ולא אשפחנא ביה. נזיפנא ביה, ולא

הפיל עצמו אַחורי הַדֵּלֶת, וְנָרְדָם.
אֲמַרְתִּי, הוּא וְהַפֶּלֶב יֵאָכְלוּ יַחַד.
שֶׁבֶךְ אָמַר רַבִּי מְנוּיָמִי הִזְקֵן שֶׁל
גוֹשׁ חֶלֶב, מָהוּ (ישעיה נב) וְהַפֶּלֶבִים
עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׂבָעָה וְהָמָה
רַעִים וְגו' ? לֹא יָדְעוּ שְׂבָעָה - אֵלּוּ
עַמֵּי הָאָרֶץ, שֶׁהֵם עֲזִי פָנִים כְּפֶלֶב,
עֲזִי נֶפֶשׁ כֹּל. מָה הַטַּעַם ? מִפְּנֵי
(ס) שֶׁלֹּא יָדְעוּ הַבֵּינִן. שְׂאִין
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁרְה קְדוּשָׁתוֹ
בְּתוֹכְכֶם, וְעַל זֶה הֵם עֲזִי נֶפֶשׁ,
וּמְשֻׁם כֶּף הוּא וְהַפֶּלֶב יֵאָכְלוּ
יַחַד.

כְּשֶׁהִתְעוֹרֵר, קָם וְקָרַב לְשִׁלְחָן,
הַנְּמִיד רָאָשׁוּ וְלֹא אָמַר דְּבַר.
רְאִיתִי וְהִסְתַּפְּלַתִּי בְּעֵינָיו
שְׂצוּחַקוֹת. אָמַר לִי: וְדַאי מְדַרְכֵי
רַבּוֹנֵךְ הַתְּרַחֲקֶתָ, שֶׁהוּא תִקֵּן
שִׁלְחָן טָרָם יָבֵא אָדָם, וְטָרָם
שְׂצוּחָה אוֹתוֹ וְיִבְדֹק אוֹתוֹ. אִם
תּוֹסִיף לְלַכֵּת בְּדַרְךְ הַזֶּה, לֹא
יִתְקַיְמוּ לָךְ בְּנִים. מִיָּד חֲזַר וְאָמַר:
יְחִיו לָךְ, וְיִתְקַיְמוּ לָךְ.

אֲמַרְתִּי לוֹ: לָמָּה חֲזַרְתָּ בְּדַבְּרִי
וְהִתְנַחַמְתָּ ? אָמַר לִי: אֲסוּר לְאָדָם
לְקַלֵּל עֲצָמוֹ, כָּל שֶׁכֵּן אַחֵר, מְשֻׁם
שֶׁקִּלְלַת חֶכֶם אֶפְלוּ עַל תְּנַאי
מִתְקַיְמָת. אֲמַרְתִּי: כֵּן הוּא וְדַאי,
שְׂכַתוּב (בראשית לא) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא
אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחִיָּה, וְהִתְקַיְמִים.
וְאֵי בְּדַקְתִּי בָךְ, וְקִלְלוֹתֶיךָ אֵינֶן
כְּלוּם.

פִּתַּח וְאָמַר, (שמות לב) וְעַתָּה אִם
תִּשָּׂא חַטָּאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא
מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר פִּתַּבְתָּ. קִלְלָה זֹאת עַל
תְּנַאי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחֵל
לְחַטָּאתֵיהֶם בְּשִׁבִיל מִשָּׁה, וְאֵף עַל
פִּי כֵן נִמְחָה מִפְּרִשָּׁה מְעַלָּה
בַּתּוֹרָה, בְּמַצּוּה שֶׁל מַעֲשֵׂה
הַמְּשָׁכֵן, וְהִיא פְּרִשַׁת וְאֵתָה
תְּצוּהָ. שְׁהִיָּה לוֹ לְכַתֵּב שְׁמוֹ שֶׁל
מִשָּׁה בְּכָל דְּבַר וְדַבְּרִי, וּבְכָל מַצּוּה

אֲתִיב לִי מִיָּדִי. אֶפְיִל גְּרַמְיָה אַחֲרֵי דִשָּׂא,
וְדַמָּךְ. אֲמִינָא, הוּא וְכִלְבָּא יֵיכְלוּן כַּחְדָּא.

דְּהָכֵי אָמַר רַבִּי מְנוּיָמִי סָבֵא דְגוֹשׁ חֶלֶבֵא, מָהוּ
(ישעיה נב יא) וְהַפֶּלֶבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ
שְׂבָעָה וְהָמָה רַעִים וְגו'. לֹא יָדְעוּ שְׂבָעָה, אֵלּוּ
עַמֵּי הָאָרֶץ, שֶׁהֵם עֲזִי פָנִים כְּפֶלֶב, עֲזִי נֶפֶשׁ
כְּכֹלֵא. מֵאֵי טַעְמָא. מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יָדְעוּ הַבֵּינִן.
דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לֹא אֲשֶׁרֵי קְדוּשָׁתִיהָ
בְּגוֹוִיָּיהוּ, וְעַל דָּא אֵינּוּן עֲזִי נֶפֶשׁ. וּבְגִין כֶּף
הוּא וְכִלְבָּא יֵיכְלוּן כַּחְדָּא.

כֵּן אֵיתְעַר, קָם וְקָרַיב לְגַבֵּי פְתוּרָא, מְאִיךְ
רִישׁוֹי וְלֹא אָמַר מִיָּדִי. חֲמִינָא וְאִסְתַּפְּלַנָּא
בְּעֵינָיו, דְּחִיִּיכֵן. אָמַר לִי, וְדַאי מְאֹרְחוֹי דְמַרְךָ
(דף ע"ב) אֲתִרְחַקְתָּ, דְּהוּא תִקֵּין פְתוּרָא עַד דְּלֹא
יִיתִי אָדָם, וְעַד דְּלֹא יִפְקוּד לִיָּה, וְיִבְדֹק לִיָּה.
אִי תּוֹסִיף לְמַהֲךָ בְּאֹרְחָא דָּא, לֹא יִתְקַיְמוּן
לָךְ בְּנִין. מִיָּד אֶהְדַּר וְאָמַר, יִיחֹן לָךְ,
וְיִתְקַיְמוּן לָךְ.

אֲמִינָא לִיָּה אֲמִאי אֶהְדַּרְתָּ מְלָה וְאִתְנַחַמְתָּ.
אָמַר לִי, אֲסוּר לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְמִילַיִט
גְּרַמְיָה וְכָל שֶׁכֵּן אַחֲרָא, בְּגִין דְּקִלְלַת חֶכֶם
אֶפְיִלוּ עַל תְּנַאי יִתְקַיְמִים. אֲמִינָא, הָכֵי הוּא
וְדַאי, דְּכַתִּיב (בראשית לא לב) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת
אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחִיָּה, וְאִתְקַיְמִים. וְאִנְתָּ בְּדִיקָנָא בְּךָ,
וְלוֹוֹטְךָ לְאוּ כְלוּם.

פִּתַּח וְאָמַר, (שמות לב לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חַטָּאתֶם
וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר פִּתַּבְתָּ.
קִלְלָא דָּא עַל תְּנַאי, וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא מַחֵל
לְחוֹבִיָּהוּן בְּגִינֵיהָ דְמִשָּׁה, וְאֵף עַל פִּי כֵּן
אִתְמַחֵי מִפְּרִשַׁתָּא מְעַלְיִיתָא בְּאֹרְיִיתָא,
בְּפִיקוּדָא דְעוּבְדָּא דְמִשְׁכָּנָא, וְאִיָּה פְּרִשַׁת
וְאִתָּה תְּצוּהָ. דְּהָוָה לִיָּה לְמִיכְתַּב שְׁמִיָּה דְמִשָּׁה

בְּכָל מְלָה וּמְלָה, וּבְכָל פִּיקוּדָא וּפִיקוּדָא דְתַמָּן, וְאִתְמַחֵי מִכָּל הַהִיא

וּמְצֹנָה שְׁשֹׁם, וְנִמְחָה מִכָּל
הַפְּרֹשָׁה הַהִיא, שְׁלֹא נִזְכָּר שָׁם.
הִנֵּה אוֹמֵר, קָלֶלֶת חָכֶם אֶפְלוּ עַל
תְּנַאי מִתְקַיֶּמֶת.

בֵּינוֹן שֶׁהִרְגֵּשְׁתִּי בּוֹ, קִמְתִּי
וְהוֹשַׁבְתִּיהוּ בְּרֹאשׁ הַשְּׁלֹחַן.
אִמְרָתִי: וְהָרִי לְאַחַר וְאַתָּה תְּצַוֶּה
אִמֵּר מֹשֶׁה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה. אִמֵּר
לִי: אֵינִי מִקְדָּם וּמֵאַחַר בַּתּוֹרָה.
שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנֵה
וּבַתּוֹסֶפֶת, וּבַהֲגָדָה, וְהָיָה בְּקִי
בְּכָל. אִמְרָתִי: לָמָּה בְּרֹאשׁוֹנָה לֹא
הִשְׁבַּחְתָּ לִּי, כְּשֶׁבִדְקַתִּי אוֹתָךְ?
אִמֵּר: הַשְּׁנֵה אֲנִסָּה אוֹתִי. הָיָה
יוֹמִים שְׁלֹא יִשְׁנָתִי. וְכַעַת שֶׁהִשְׁנֵה
בְּעָה לְעֵינַי, לֹא הִשְׁבַּחְתִּי לָךְ.

אֲחֵר שְׁאָכַל וְשָׁתָה, פָּתַח וְאָמַר,
שִׁיר הַשִּׁירִים. ש' גְּדוּלָּה, וְהִיא
הַשְּׁנֵיהַ מִסוּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
הָאֶלְפָּא בֵּיתָא. ב שֶׁל בְּרֹאשִׁית
גְּדוּלָּה, וְהִיא הַשְּׁנֵיהַ מְרֹאשִׁית
הָאֶלְפָּא בֵּיתָא. מָה הַטַּעַם?

מִשּׁוֹם שֶׁשִּׁי"ן סוּד הַמְּרֻכְבָּה
הַעֲלִינָה, וְעַל פֶּן הִיא בְּשִׁלְשָׁה
עֲמוּדִים, שְׁהָרִי הָאֲבוֹת הֵם
מְרֻכְבָּה, וְכָל שִׁיר הַשִּׁירִים סוּד
הַמְּרֻכְבָּה הַעֲלִינָה הוּא, וּמִשּׁוֹם
כֶּף רֹאשִׁיתוֹ בְּשִׁי"ן. ב' הִיא בֵּית
הָעוֹלָם, שֶׁהִיא מַעֲשֵׂה הָעוֹלָם.

וְעַל זֶה הָאוֹתִיּוֹת הַקְּיָמוֹת
בְּרֹאשִׁית שֶׁל הַסְּפָרִים, אַרְבַּע הֵן.
שְׁהָרִי כְּמוֹ שְׁנַעֲשׂוּ, וּבְאוֹתוֹ הַסוּד
שְׁלָהֶם, כֶּף הָאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת
בְּרֹאשׁ. וְאוֹתוֹן הָאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת
שְׁעוֹלוֹת עַל כָּל שְׁאָר הָאוֹתִיּוֹת.
וְאוֹתָהּ הָאוֹת הַסוּד וְהַסְּתֵר שֶׁל

כָּל הַסְּפָר.

וְאֵלֶּי הֵם: א שֶׁל דְּבָרֵי הַיָּמִים, ב
שֶׁל בְּרֹאשִׁית. מ שֶׁל מְשָׁלִי. ש שֶׁל
שִׁיר הַשִּׁירִים. אֵלֶּי אַרְבַּע
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּרֹאשׁ הַסְּפָרִים, הֵן
אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת. וּמִי שֶׁמְפִיר
אוֹתוֹן, יוֹדֵעַ אֶת הַסוּד שֶׁל כָּל
מִלְמַדֵּת אֶת הַסוּד שֶׁל כָּל הַסְּפָר.

פְּרֻשָּׁתָא, דְּלֹא אֲדַפְר תַּפְּזֵן. הָיָה קָלֶלֶת חָכֶם
אֶפְלוּ עַל תְּנַאי, אֲתַקְיִים.

בֵּינוֹן דְּאַרְגִּישָׁנָא בֵּיה, קִמְנָא וְאוֹתִיבְנָא לִיה
בְּרִישָׁא דְּפִתּוּרָא. אִמְיָנָא, וְהָא לְבַתֵּר
וְאַתָּה תְּצַוֶּה אִמֵּר מֹשֶׁה הָאִי מְלָה. אִמֵּר לִי,
אֵינִי מוֹקְדָּם וּמֵאַחַר בַּתּוֹרָה.

שְׁאַיִלְנָא לִיה בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנֵה וּבַתּוֹסֶפֶת
וּבַהֲגָדָה, וְהוּה בְּקִי בְּכוּלָּא. אִמְיָנָא
אִמְיָנָא בְּקִדְמִיתָא לֹא אֲתִיבַת לִי, כִּד בְּדִיקָנָא
בְּךָ. אִמֵּר, שִׁינְתָּא אֲנִיס לִי. תְּרִין יוֹמִין הוּוּ
דְּלֹא דְּמִיכְנָא. וְהִשְׁתָּא דְּשִׁינְתָּא אֲתָא לְעֵינַי,
לֹא אֲתִיבְנָא לָךְ.

לְבַתֵּר דְּאָכַל וְשָׁתָה, פָּתַח וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים.
ש רְבֻכָּא, וְהִיא תְּנִינָא מִסוּפָּא דְּאַתּוּרִי
דְּאַלְפָּא בֵּיתָא. ב דְּבְרֹאשִׁית רְבֻכָּא, וְהִיא
תְּנִינָא מִשִּׁירוֹתָא דְּאַלְפָּא בֵּיתָא, מֵאִי טַעְמָא.
בְּגִין דְּשִׁי"ן רְזָא דְּרִתִּיכָא עֵילְאָה, וְעַל דָּא אִיהִי
בַתְּלַת סְמִכִין, דְּהָא אֲבָהֵן אֵינוֹן רִתִּיכָא.
וְכָל שִׁיר הַשִּׁירִים רְזָא דְּרִתִּיכָא עֵילְאָה אִיהִי,
וּבְגִין כֶּף שִׁירוֹתָא דִּילִיה בְּשִׁי"ן. ב, אִיהִי בֵּיתָא
דְּעֵלְמָא, דְּעוֹבְדָא דְּעֵלְמָא אִיהִי.

וְעַל דָּא אֲתוּוֹן דְּקִימִין בְּשִׁירוֹתָא דְּסְפָרִין
אַרְבַּע אֵינוֹן. דְּהָא כְּגוּוֹנָא דְּאִיתְעֵבִידוּ,
וּכְהֵוּא רְזָא דִּילְהוּן, הִכִּי אֲתוּוֹן רְשִׁימִין
בְּרִישָׁא. וְאֵינוֹן אֲתוּוֹן רְבֻכָּן, דְּסִלְקֵן עַל כָּל
שְׁאָר אֲתוּוֹן. וְהֵוּא אֶת רְזָא וְסִתְרָא דְּכָל
סְפָרָא.

וְאֵלֶּי אֵינוֹן: א דְּדְבָרֵי הַיָּמִים. ב דְּבְרֹאשִׁית.
מ דְּמְשָׁלִי. ש דְּשִׁיר הַשִּׁירִים. אֵלֶּי
אַרְבַּע אֲתוּוֹן בְּרִישׁ סְפָרִין, אֵינוֹן אֲתוּוֹן רְבֻכָּן.
וּמֵאֵן דִּידַע בְּהוּ, יוֹדֵעַ רְזָא דְּכָל סְפָרָא. וְהֵוּא
אֶת אוֹלִיף רְזָא דְּכָל סְפָרָא.

הַסְּפָר, וְהָאוֹת הֵיא

א התקון שלו, הדיוקן והסתר של אדם בשני גונים. הראש שלמעלה הוא נקדה ראשונה ששולטת על הכל, בחקיקה שהתעטרה להתפשט תחתיו. וא"ו שהוא הסוד ודיוקן של אדם, הוא ובת זוגו דלת שלמטה, שגאחות מצדו. וזוהי השלמות של אדם.

בגון אחר, באמצע הדיוקן של אדם. ונאחזה בו משני צדדים, כמו שהזרועות מצד זה ומצד זה. וזו א, הדיוקן והסוד שלו, אדם הוא ועל פן רשומה אל"ף בראש הספר של דברי הימים, שהרי לא בא אותו ספר אלא להשלים אדם בסתריו ודרגתו, באותם תולדותיו, להיות הכל אדם שלם אחד.

ב היא הבית של כל העולם, מקיפה לשלשה צדדים, מעלה ומטה, וכל המעשים כלולים בתוכה, סובבת שלשה צדדים של כל העולם, ונשאר צד של צפון שלא נבנה, שהוא המדור הרע, ששם שורה הרע של כל העולם, כמו שנאמר (ירמיה א) מצפון תפתח הרעה.

ועל זה ב', היא הבית והבנין של כל העולם, היא בראש התורה ושם גדול, להראות על כל הספר.

והספר הזה כמו מעשה בראשית נעשה, בסוד של השם של ארבעים ושנים, כלול במעשה בראשית. ועל זה סוד הספר בראש ב. סיום הספר ס. בסוד של ארבעים ושנים אותיות התעלה.

מ' פתוחה, סוד הנקבה השלמה, אשת חיל מתעטרת בעטרתיה. ועל זה כל ספר משלי אינו אלא תשבחת של אשת חיל הזאת, לשמרך מאשה רעה, ולהתקרב

א תיקונא דיליה, דיוקנא וסתרא דאדם בתרין גוונים. רישא דלעילא, איהו נקודה קדמאה דשלטא על כלא, בגליפו, דאתעטר לאתפשטא תחותיה. וא"ו דאיהו רזא ודיוקנא דאדם. הוא, ובת זוגיה דל"ת דלתתא, דאתאחדת מסטרוי. ודא איהו שלימו דאדם.

בגוונא אחרא, באמצעיתא דיוקנא דאדם, ואתאחידא ביה מתרין סטרין, פגוונא דרועין, מסטרא דא ומסטרא דא. ודא א, דיוקנא ורזא דיליה, אדם איהו. ועל דא רשימא אל"ף, בריש ספרא דדברי הימים, דהא לא אתא ההוא ספרא אלא לאשלמא אדם בסטרוי ודרגוי, באינון תולדין דיליה, למהוי פולא חד אדם שלים.

ב איהי ביתא דכל עלמא, מסחרא לתלת סטרין, עילא ותתא וכל עובדין פלילן בגווה, סחרא תלת סטרין דכל עלמא, ואשתאר סטרא דצפון דלא אתבני, דאיהו מדורא בישא, דתמן שרת רעה דכל עלמא. פמה דאת אמר, (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה. ועל דא, ב' איהי ביתא ובננינא דכל עלמא, איהי בריש אורייתא, רברבא רשימא, לאחזאה על כל ספרא.

וספרא דא פעובדא דבראשית, אתעביד, פרזא דשמא דארבעין ותרין, פליל פעובדא דבראשית. ועל דא רזא דספרא ברישא ב. סיומא דספרא ס. פרזא דארבעין ותרין אתוון אסתלק.

מ' פתיחא, רזא דנוקבא שלימתא, אשת חיל מתעטרא בעטרהא. ועל דא, כל ספרא דמשלי, לאו איהי אלא תושבחתא דהאי אשת חיל, ולמיתב דעתא דבני נשא, לאסתמרא ולהשיב דעת בני האדם להשמר מאשה רעה, כמו שנאמר,

לאֲשֶׁת חֵיל הַזֶּה בְּעֹבֹדָה עֲלִיּוֹנָה.
וְעַל זֶה מ' גְּדוֹלָה בְּרֹאשׁ הַסֵּפֶר,
הוֹלֶכֶת עַל אוֹתוֹ הַסּוּד.

ש, זוּ מִתְיַחֵדֶת בְּסוּד הַמְרֻכְבָּה
הָעֲלִיּוֹנָה. שֶׁהָאֲבוֹת הֵם מְרֻכְבָּה
עֲלִיּוֹנָה. וְאֲבָרְהָם וַיִּצְחָק אַחֲזוּיִם
זֶה בְּזֶה וְכִלְוִלִים זֶה בְּזֶה. וַיַּעֲקֹב
נִכְנַס בְּאֲמָצֵעַ, וּמִסְכִּים עִם שְׁנֵי
הַצְּדָדִים. וְעַל זֶה מִתְיַחֵדִים כָּלֵם,
בְּסוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

מִשּׁוּם כִּף הַתְּשׁוּבָה הַזֶּה הִיא
בְּסוּד הַמְרֻכְבָּה הָעֲלִיּוֹנָה,
שֶׁמִּתְיַחֵדֶת בְּמִלְךָ שֶׁהַשְּׁלוֹם כְּלוֹ
שְׁלוֹ, וּמִשּׁוּם כִּף הִיא גְּדוֹלָה.
וּמִשּׁוּם כִּף מִתְיַחֵדֶת בְּרֹאשׁ
הַסֵּפֶר, לְהִרְאוֹת שֶׁכֵּל הַסֵּפֶר הוֹלֵךְ
עַל הַסּוּד הַזֶּה וּמִתְמַקֵּן. וְעַל זֶה
הָאוֹת הַזֶּה נִרְאִית הַשְּׁבַח שֶׁל כָּל
הַסֵּפֶר. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קִמְתִּי
וּנִשְׁקָתִי אוֹתוֹ, וּבִקְשָׁתִי מִמֶּנּוּ
שִׁימְחַל לִי, וּמְחַל לִי.

פְּתַח וְאָמַר, (קַהֲלַת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת
פִּיךָ לְחֻטִּיא אֶת בְּשָׂרְךָ וְאֵל תֹּאמַר
לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שָׁגַגְתָּ הִיא לְמָה
יִקְצַף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלְךָ וְחִבְל
אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ. כִּמָּה יֵשׁ לְאָדָם
לְהַשְׁמֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה. הַפְּסוּק הַזֶּה
הַשִּׁיבוּ לְחֻבְרִים שְׂכָף צָרִיף
לְכַתֵּב: אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֻטִּיא
אֶת נַפְשְׁךָ, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא יד)
נֶפֶשׁ כִּי תִחַטָּא, וְלֹא מִצְאָנוּ פְּסוּק
שֶׁכְּתוּב בְּשֵׁר כִּי יִחַטָּא, וַיִּפֶּה הוּא.
אֲרָא כִּף הַסִּקְנוֹ, שֶׁאֲסוּר לְאָדָם
לְדַבֵּר דְּבָרֵי זְנוּת אֲפִלוּ עִם אֲשֶׁתּוֹ,
כְּדִי שִׁיתְקַשֶּׁה, וְכֵּן לְהִרְהוּרִים
רָעִים אַחֲרֵים, וַיְהִיֶּה דָשׁ בְּחֻדְרוֹ,
וַיִּזְרַע חֲטָיִם אַחֲרֵים.

וְהוּוּ שֶׁכְּתוּב, אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ
לְחֻטִּיא אֶת בְּשָׂרְךָ. זֶהוּ בְּשֵׁר
קֹדֶשׁ, שֶׁכְּתוּב (בְּרַאשִׁית יז) וְהִיִּתָּה
בְּרִיתִי בְּבִשְׂרֹכֶם. וְאֵל תֹּאמַר לִפְנֵי
הַמַּלְאָךְ, הַהוֹלֵךְ לִימִינוֹ שֶׁל אָדָם,

מֵאֲשֶׁה רָעָה. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר, (מְשַׁלִּי ז ה) לְשִׁמְרֶךָ
מֵאֲשֶׁה רָעָה, וְלֹאֲתִקְרָבָא לְהֵאִי אֲשֶׁת חֵיל,
בְּפוֹלְחָנָא עֵילְאָה. וְעַל דָּא מ' רְבֻרְבָא בְּרִישׁ
סְפָרָא, עַל הַהוּא רָזָא אֲזֻלָּא.

ש, דָּא אִיהִי מִתְיַחֵדָא בְּרָזָא דְרִתִּיכָא עֵילְאָה.
דְּאֲבָהָן אֵינוּן רִתִּיכָא עֵילְאָה. וְאֲבָרְהָם
וַיִּצְחָק אַחֲזִידֵן דָּא בְּדָא, וְכִלְלִין דָּא בְּדָא. וַיַּעֲקֹב
עָאֵל בְּאֲמָצֵעִיתָא, וְאֲסָפִים לְתַרִּין סְטָרִין. וְעַל
דָּא מִתְיַחֵדָאן פּוֹלְהוּ, בְּרָזָא דְעֵלְמָא עֵילְאָה.
וּבְגִין כִּף, תּוֹשְׁבַתָּא דָּא, בְּרָזָא דְרִתִּיכָא עֵילְאָה
אִיהִי, דְּאֲתִיחֵדָא בְּמִלְכָּא דְשִׁלְמָא פּוֹלָא
דִּילִיָּה, וּבְגִין כִּף אִיהִי רְבֻרְבָּא. וּבְגִין כִּף
אֲתִיחֵדֶת בְּרִישׁ סְפָרָא, לְאֲחֻזָּא, דְּכָל סְפָרָא
עַל רָזָא דָּא אֲזֻלָּא וְאֲתִתְמַקֵּן. וְעַל דָּא, אֶת דָּא
אֲתִחֻזִּיאֵת שְׁבַחָא דְכָל סְפָרָא. בְּהִיא שְׁעֵתָא
קִמְנָא וְנִשְׁקִנָּא לִיָּה, וְתִבְעֵנָא מִנִּיָּה דִּימְחוּל
לִי, וּמְחַל לִי.

פְּתַח וְאָמַר, (קַהֲלַת ה ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֻטִּיא
אֶת בְּשָׂרְךָ וְאֵל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי
שָׁגַגְתָּ הִיא לְמָה יִקְצַף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלְךָ וְחִבְל
אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ. כִּמָּה אִית לִיָּה לְבַר נֶשׁ
לְאֲסִתְמָרָא בְּהֵאִי עֵלְמָא. הֵאִי קָרָא אֲתִיבּוֹן
לְחֻבְרִיא, דְּהִכִּי אֲצֻטְרִיף לְמִיכְתֵּב, אֵל תִּתֵּן
אֶת פִּיךָ לְחֻטִּיא אֶת נַפְשְׁךָ, כִּמָּה דָּאֵת אָמַר,
(וַיִּקְרָא ד ב) נֶפֶשׁ כִּי תִחַטָּא, וְלֹא אֲשַׁפְּחֵן קָרָא
דְּכְתִיב וּבְשֵׁר כִּי יִחַטָּא, וַיִּאֲוֹת הוּא.

אֲרָא הִכִּי מִסְקָנָא, דְּאֲסוּר לִיָּה לְבַר נֶשׁ
לְמַשְׁתַּעֲי מְלִי דְזְנוּתָא אֲפִילוּ בְּאִיתְתִּיָּה,
בְּגִין דִּיתְקַשִּׁי, וַיִּיתִי לְהִרְהוּרִין בִּישִׁין אַחֲרַנִּין,
וַיְהִי דָשׁ בְּאִידְרִיָּה, וַיִּזְרַע חֲטָיִן אַחֲרַנִּין.

הַדָּא הוּא דְכְתִיב, אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֻטִּיא אֶת
בְּשָׂרְךָ. דָּא בְּשֵׁר קֹדֶשׁ דְּכְתִיב וְהִיִּתָּה

בְּרִיתִי בְּבִשְׂרֹכֶם. וְאֵל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ, הַהוֹלֵךְ לִימִינוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל

אל תאמר דברים שאינן פהגן, אלא פל דבריה בנחת ובמשקל. מה הטעם? מפני כי שגגה היא, וחיב על זה קרבן שגגה.

ועוד, שעל זה, למה יקצף האלהים על קולך. מפני שהקול יוליך אותו עוף השמים, ומעמיד אותו לפני הקדוש ברוך הוא.

וחבר את מעשה ידיך - על חטא הפשר. מה הטעם? מפני שכל אדם שיש לו ברית קדש, אין יכולים אותם השולטים בגיהנם להכניסו שם, ובלבד שישמר אותו. ואם לא שמר אותו, מעבירים ממנו, ומשחיתים ומחבלים אותו, שזהו מעשה ידיו של אדם. ואחר כך מכניסים אותו בגיהנם, ואין להם על מה שישמכו. עכשו, בני, תהיה זהיר בכבוד חברך יותר מגופך.

פתח רבי יהושע ואמר, (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה את מזבחותיה ה' צבאות מלפי ואלהי. גם צפור - שם שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא בארץ אתרים ומקומות קדושים יותר עליונים משאר מקומות הישוב. והביל כמו יצירת האדם. שהקדוש ברוך הוא בחר אותו הנרע ומנפץ אותו, כמו זה שמברר ומנפץ חטים, תבן לחוד וקש לחוד, עד שמברר את החטים על מקומם.

כך נטל הקדוש ברוך הוא שלג מתחת פסא כבודו, ואותו השלג מתחמם בכמה גוונים, והטיל אותו בתוך המים של האשה. מכאן שאשה לא מתעברת עד שתשפך מים, ובאותם המים מטיל הזכר שלג, זהו הנרע שהוא מחבר יחד, יותר מאותו של האשה, כמו שהשלג כנגד המים.

תאמר דברים שאינן פהגן, אלא פל דבריה בנחת ובמשקל. מאי טעמא. מפני כי שגגה היא. וחיב על זה קרבן שגגה.

ועוד. שעל זה, למה יקצף האלהים על קולך. מפני שהקול יוליך אותו עוף השמים, ומעמיד אותו לפני הקדוש ברוך הוא (דף עה ע"א).

וחבר את מעשה ידיך, על חטא הפשר. מאי טעמא. מפני שכל אדם שיש לו ברית קדש, אין יכולים אותם השולטים בגיהנם להכניסו שם. ובלבד שישמור אותו. ואם לא שמר אותו, מעבירים ממנו, ומשחיתים ומחבלים אותו. שזהו מעשה ידיו של אדם. ואחר כך מכניסים אותו בגיהנם, ואין להם על מה שישמכו. השתא ברי, הוי זהיר בכבוד חברך יותר מגופך.

פתח רבי יהושע ואמר, (תהלים פד ד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה את מזבחותיה ה' צבאות מלפי ואלהי. גם צפור, תמן תנינן, עבד קודשא בריך הוא בארעא, אתריין ודוכתיין קדישין, עילאין יתיר משאר דוכתיי ישובא.

וכלא כגוונא דיצירה דבר נש. דקודשא בריך הוא בריר ההוא זרעא, ומנפציה, פהאי דמבריר ומנפץ חטין, תבנא לחוד, וקש לחוד, עד דבריר חטין על דוכתייהו.

כך נטל קודשא בריך הוא תלגא מתחות פורסי יקריה, ויהוא תלגא מתחממא בכמה גוונין, ואטיל לה בגו מייא דאיתתא. מהכא, דאתתא לא מתעברא עד דתושיד מייא, ובאינון מייין אטיל דכורא תלגא, דא הוא זרעא דאיהו מחובר פחדא, יתיר מההוא דאתתא, כגוונא דתלגא לקביל מייא.

לְאָחַר שֶׁהֵטִיל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא לְתוֹף הַמַּיִם, בְּרַר אוֹתוֹ וְנִפְּץ
אוֹתוֹ, וְעָשָׂה בִּהַתְּחַלָּה טְבוּר,
שֶׁהיא נִקְדָּה אַחַת מִתּוֹף הַבְּחִירָה
שֶׁל הַשְּׁלֵג, וְאוֹתוֹ טְבוּר הוא
נִקְדָּה שֶׁל צִיּוֹן.

וּמִשָּׁם הִתְפַּשְׁטוּ אַרְבַּעַת חוּטִים
לְאַרְבַּעַת צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם -
מִזְרַח וּמַעֲרָב צְפוֹן וְדָרוֹם. מֵאוֹתוֹ
הַחוּט שֶׁנִּמְשָׁךְ מִצַּד הַמִּזְרָח,
מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה גּוֹף. מִתְחִיל בְּמִזְרָח,
וּמִסִּים בְּמַעֲרָב. הַגּוֹף הוא אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל. נִרְשָׁם בְּאוֹתֵי אֲדֻנִּי.
אֲדוֹן וְרַבּוֹן כָּל הָעוֹלָם.

מֵאוֹתוֹ הַחוּט שֶׁנִּמְשָׁךְ מִצַּד
הַדָּרוֹם, שֶׁהוא הַבְּרוּר שֶׁל כָּל
הַשְּׁלֵג וְתִקְפוֹ, מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂתָה זְרוּעַ
יָמִין, וְהוא בְּחִירַת הָעֵנֶג. וְזֶה גֵן
עֵדֶן שֶׁנִּכְנַס בּוֹ אָדָם הָרִאשׁוֹן,
וְהוא לְעֵנֶג הַנְּשֻׁמֹת, וְזֶה טְמִיר
וְגִנוֹת, הַיָּמִין שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

מֵאוֹתוֹ הַחוּט שֶׁנִּמְשָׁךְ מִצַּד
הַצָּפוֹן, מִמֶּנּוּ נַעֲשִׂית וּנְבִרַת
זְרוּעַ שְׂמָאל. וְזֶה הַגִּיהֶנֶם. מֵאוֹתָהּ
פְּסֻלַת שֶׁל הַשְּׁלֵג. וְהוא לְעֵנֶשׁ שֶׁל
הַנְּשֻׁמֹת שֶׁל הָרְשָׁעִים.

הָרִאשׁ נִתְתַקֵּן בְּשָׂמִים. וְהִיא
הָעוֹלָם בְּלִי רֹאשׁ, עַד שֶׁנִּכְנְּה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ. כְּשֶׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן, הוּקַם
בְּרֹאשׁ.

הַפֶּה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, שֶׁהִתְתַקֵּן
בְּרֹאשׁ, סִינִי. וְהוא רֹשֶׁם אֶת הַפֶּה
הַזֶּה תוֹף הַמַּיִם, מֵהַבְּרוּר שֶׁל
הַשְּׁלֵג. הַיִּרְכִּים וְכָל שְׂאֵר
הָאֵיבָרִים, בְּכָל שְׂאֵר הָאֶרֶץ.

וּכְשֶׁם שֶׁלְאַשָּׁה יֵשׁ צִירִים וְחֻבְלִים
בְּשַׁעַת הַלְדָּה, כֵּן כְּשֶׁבִקֵּשׁ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוא לְהוֹצִיא הָאֶרֶץ לְאוֹר
הָעוֹלָם, הֵיוּ הַמַּיִם עוֹלִים
וְיוֹרְדִים, יַעֲלוּ הָרִים יִרְדוּ בְּקַעוֹת.
מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא?

עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא. הוֹצִיא מִן הַקְּרָקַע רְעָמִים וְזוּעוֹת, וְנָסוּ הַמַּיִם.

לְבַתֵּר דְּאֵטִיל לִיהָ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא גּוֹ מַיִיא,
בְּרִיר לִיהָ וְנִפְיִץ לִיהָ, וְעַבַד בְּקִדְמִיתָא
טִיבּוּרָא, דְּאִיהוּ נִקְוֵדָה חָדָא מִגּוֹ בְּרִירו
דְּתִלְגָּא, וְהוּא טִיבּוּרָא, אִיהוּ נִקְוֵדָא דְּצִיּוֹן.

וּמִתְמָן אֲתַפְּשְׁטוּ אַרְבַּע חוּטִין, לְאַרְבַּע סְטָרִין
דְּעֵלְמָא, מִזְרַח וּמַעֲרָב צְפוֹן וְדָרוֹם.
מֵהוּא חוּטָא דְּאֲתַמְשָׁךְ מִסְטָרָא דְּמִזְרַח,
אֲתַעְבִּיד מִנִּיהָ גּוּפָא. שְׂאֲרֵי בְּמִזְרַח, וְסִיִּים
בְּמַעֲרָב. גּוּפָא אִיהוּ אֶרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל. אֲתַרְשִׁים
בְּאֲתוּוֵי אֲדֻנִּי. אֲדוֹן וְרַבּוֹן כָּל עֵלְמָא.

מֵהוּא חוּטָא דְּאֲתַמְשָׁךְ מִסְטָרָא דְּדָרוֹם,
דְּאִיהוּ בְּרִירו דְּכָל תִּלְגָּא וְתוּקִפִּיהָ,
אֲתַעְבִּיד מִנִּיהָ דְּרוּעָא יְמִינָא, וְאִיהוּ בְּרִירו
דְּעֵינּוּגָא. וְדָא גֵן עֵדֶן, דְּעָאֵל בִּיהָ אָדָם
הָרִאשׁוֹן, וְאִיהוּ לְעֵינּוּגָא דְּנִשְׁמַתִּין, וְדָא טְמִיר
וְגִנֵּיז, יְמִינָא דְּכָל עֵלְמָא.

מֵהוּא חוּטָא דְּאֲתַמְשָׁךְ מִסְטָרָא דְּצְפוֹן,
אֲתַעְבִּיד מִנִּיהָ וְאֲתַבְּרִי דְּרוּעָא
שְׂמָאֵלָא. וְדָא גִיהֶנֶם. מֵהוּא פְּסוּלַת דְּתִלְגָּא.
וְאִיהוּ לְעוֹנֶשָׁא דְּנִשְׁמַתִּין דְּחִיבֵיבָא.

רִישָׁא אִיהוּ בְּשִׂמְיָא אֲתַתַּקֵּן. וְהוּא עֵלְמָא בְּלָא
רִישָׁא, עַד דְּאֲתַבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא. כִּד
אִיתְקַם מִשְׁפָּנָא, אִיתְקַם רִישָׁא.

פּוּמָא דְּכָל עֵלְמָא דְּאֲתַתַּקֵּן בְּרִישָׁא, סִינִי. וְהוּא
רִשִׁים הָאֵי פּוּמָא גּוֹ מַיִיא, מִבְּרִירו
דְּתִלְגָּא. יִרְכִין וְכָל שְׂאֵר אֵיבָרִים, בְּכָל שְׂאֵר
אֶרְעָא.

וּכְשֶׁם שֶׁהָאֵשָׁה יֵשׁ לָהּ צִירִים וְחֻבְלִים בְּשַׁעַת
הַלִּידָה. כֵּן כְּשֶׁבִקֵּשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא
לְהוֹצִיא הָאֶרֶץ לְאוֹר הָעוֹלָם, הֵיוּ הַמַּיִם עוֹלִים
וְיוֹרְדִים, (תהלים קד ח) יַעֲלוּ הָרִים יִרְדוּ בְּקַעוֹת. מָה
עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא. הוֹצִיא מִן הַקְּרָקַע רְעָמִים וְזוּעוֹת, וְנָסוּ הַמַּיִם.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם קד ז) מִן גְּעֵרְתָּךְ יְנוּסוּן מִן קוֹל רַעְמָךְ יִחְפְּזוּן. וַיִּצְאָה הָאָרֶץ. וְנִשְׁאַרְהָ נְמוּכָה מְלוּכְלֻכֶת, כְּוֹלֵד הִזָּה, שְׂיוּצָא, נְמוּךְ פְּמַת, וּמְלוּכְלֻךְ מֵהַלִּידָה.

וּבְשֵׁם שְׂמַפְעָפְעִין אֶת הַיּוֹלֵד עַד שְׂיִתְעוֹרֵר, וְנוֹתְנִים אֲשֶׁר וְנָר לְגַבּוֹ, לְחַמְמוֹ, וּמְרָאָה לְהָאִיר. כֶּף עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאָרֶץ, כְּשִׁיִּצְאָה מִתּוֹךְ הַמַּיִם. וְכוֹלָא בְּחַד קָרָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם עז יט) קוֹל רַעְמָךְ בְּגִלְגַּל הָאִירוֹ בְּרָקִים תָּבֵל מִיַּד רָגְזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ.

עַד כָּאֵן נִסְתַּם הַפֶּה, עַד שְׂבָאוֹ יִשְׂרָאֵל, וְהַפֶּה נִפְתַּח בְּרֵאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם, וְזֶה סִינֵי שְׁנַתְנָה בּוֹ הַתּוֹרָה, וְשֵׁם נִתְּפַקֵּן הַדְּבִיר.

וּבְשִׁנְבְּנָסוֹ יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ, נִסְתַּם הַפֶּתוּחַ. וְנִפְתַּח הַסֶּתֶם. נִסְתַּם הַפֶּה, שְׁלֹא

הָיָה בּוֹ הַדְּבִיר, (מִשְׁנֵסֶתֶלַק מִשָּׁה). הַפֶּךָ מִן הָאָדָם. נִפְתַּח הַטְּבוּר, בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ. וּמִשָּׁם אוֹכַל מַה שְׂאֵמוֹ אוֹכַלְתָּ, וְשׁוֹתָה מִמֶּה שְׂאֵמוֹ שׁוֹתָה. וְכָל הָעוֹלָם נִזּוֹן מִתְּמַצִּית אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וּבְגִין כֶּף, דְּיוֹכְתִין וְאֶתְרִין אֵינּוֹן בְּעֵלְמָא, בְּשִׁבְחָא אֵלִין עַל אֵלִין. גֵּן עֵדֵן דְּאִיהוּ דְּרוּעָא וְיִמִּינָא דְּכָל עֵלְמָא, אֵית בֵּיה דְּיוֹכְתִין וְאֶתְרִין, לְשִׁבְחָא אֵלִין עַל אֵלִין, וְתַמָּן הוּא עֵץ הַחַיִּים וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע.

וּבְחַד הֵיכְלָא מִיְנִיְהוּ, אֵית אֶתְר טְמִיר וְגַנְזִי מְכוּלָא, וְלִית מֵאֵן דִּידַע בְּהֵוָה אֶתְר, בַּר חַד צְפוּר, דְּאֶתִי בְּכָל יוֹמָא תֵּלַת זְמַנִּין, וּמִצְפָּצְפָא בְּגוֹ אֵילָנֵי דְּגַנְתָא, (וְאִמַר גַּם צְפוּר וְגו').

וּבְהֵוָה צְפוּר יִדְעִין נִשְׁמַתִין סִימְנִיְהוּ, בְּזִימְנָא דְּאוּדָן וּמִשְׁבַּחַן, וּבְזִימְנָא דְּמִשְׁתַּדְּלָן בְּחַכְמָתָא לְמַנְדַּע, וְהֵוָה צְפוּר עָאֵל בְּהֵוָה הֵיכְלָא, וְאִיטְמַר וְאִגְנִיז וְלֹא יִדְעַ. וּמִשְׁבַּחוֹת, וּבְזִמָּן שְׂמִשְׁתַּדְּלוֹת לְדַעַת בְּחַכְמָה. וְאוֹתָהּ הַצְּפוּר נִכְנָסָת לְאוֹתוֹ הֵיכַל, וְנִטְמָנָת וְנִגְנָנָת

הוֹצִיא מִן הַקְּרָקַע רַעֲמִים וַיּוֹעוֹת, וְנָסוּ הַמַּיִם. זֶהוּ שְׂכַתוּב (תהלים קד) מִן גְּעֵרְתָּךְ יְנוּסוּן מִן קוֹל רַעְמָךְ יִחְפְּזוּן. וַיִּצְאָה הָאָרֶץ, וְנִשְׁאַרְהָ נְמוּכָה וּמְלוּכְלֻכֶת, כְּוֹלֵד הִזָּה שְׂיוּצָא נְמוּךְ פְּמַת וּמְלוּכְלֻךְ מֵהַלִּידָה.

וּבְשֵׁם שְׂמַפְעָפְעִין אֶת הַיּוֹלֵד עַד שְׂיִתְעוֹרֵר, וְנוֹתְנִים אֲשֶׁר וְנָר לְגַבּוֹ לְחַמְמוֹ, וּמְרָאָה לְהָאִיר - כֶּף עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאָרֶץ, כְּשִׁיִּצְאָה מִתּוֹךְ הַמַּיִם. וְהַפֶּל בְּפִסְיוֹק אֶחָד. זֶהוּ שְׂכַתוּב (שם עז) קוֹל רַעְמָךְ בְּגִלְגַּל הָאִירוֹ בְּרָקִים תָּבֵל, מִיַּד - רָגְזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ. עַד כָּאֵן נִסְתַּם הַפֶּה, עַד שְׂבָאוֹ יִשְׂרָאֵל, וְהַפֶּה נִפְתַּח בְּרֵאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם, וְזֶה סִינֵי שְׁנַתְנָה בּוֹ הַתּוֹרָה, וְשֵׁם נִתְּפַקֵּן הַדְּבִיר.

וּבְשִׁנְבְּנָסוֹ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, נִסְתַּם הַפֶּתוּחַ, וְנִפְתַּח הַסֶּתֶם. נִסְתַּם הַפֶּה - שְׁלֹא הָיָה בּוֹ הַדְּבִיר (מִשְׁנֵסֶתֶלַק מִשָּׁה). הַפֶּךָ מִן הָאָדָם. נִפְתַּח הַטְּבוּר - בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ. וּמִשָּׁם אוֹכַל מַה שְׂאֵמוֹ אוֹכַלְתָּ, וְשׁוֹתָה מִמֶּה שְׂאֵמוֹ שׁוֹתָה. וְכָל הָעוֹלָם נִזּוֹן מִתְּמַצִּית אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וּבְשֵׁם כֶּף, מְקוּמוֹת וְאֶתְרִים הֵם בְּעוֹלָם, בְּשִׁבְחַת שֵׁל אֱלוֹהֵי עַל אֱלוֹהֵי. גֵּן הַעֵדֵן, שֶׁהוּא זְרוּעַ הַיְמִין שֵׁל כָּל הָעוֹלָם, יֵשׁ בּוֹ מְקוּמוֹת וְאֶתְרִים לְשִׁבְחַת אֱלוֹהֵי עַל אֱלוֹהֵי, וְשֵׁם הוּא עֵץ הַחַיִּים, וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע.

וּבְהֵוָה אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ מְקוּם טְמִיר וְגַנְזִי מִן הַכֵּל, וְאֵין מִי שְׂמַכִּיר אֶת אוֹתוֹ מְקוּם פְּרִט לְצְפוּר אַחַת, שְׂבָאָה בְּכָל יוֹם שְׂלֵשׁ פְּעָמִים וּמִצְפָּצְפָת בְּתוֹךְ עֵצֵי הַגֵּן (וְאִמַרְתָּ גַם צְפוּר וְגו').

וּבְאוֹתָהּ הַצְּפוּר יוֹדְעוֹת הַנְּשֻׁמוֹת אֶת סִימְנִיְהוֹן, בְּזִמָּן שְׂמוּדוֹת נִכְנָסָת לְאוֹתוֹ הֵיכַל, וְנִטְמָנָת וְנִגְנָנָת

וְדָרוֹר, דָּא הִיא נְשִׁמְתָא קַדִּישָׁא, דְּסִלְקָא
לְעֵילָא וְהִיא בַת חוֹרִין.

דְּבַר אַחַר וְדָרוֹר קֵן לָהּ, דָּא יוֹבְלָא, דְּכַתִּיב
(ויקרא כה י) וַיִּקְרָאתֶם דָּרוֹר. קֵן לָהּ בְּחַכְמָתָא
עֵילָא. צְפוֹר וְדָרוֹר, דָּא לְעֵילָא, וְדָא לְתַתָּא.
אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחֶיהָ, מֵאֵן. הֵאֵי דָרוֹר, שְׁנַת
הַחֲמִישִׁים, דְּאֶפִּיקַת מִינָהּ שִׁית אֶפְרוּחִין, וְהֵאֵי
צְפוֹר.

אֵינּוֹן אֶפְרוּחִין, תִּיאוּבְתָא דִּילְהוֹן, לְגוּ תְּרִי
מְדַבְּחֵן, מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי, וּמְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן.
נָטְלוּ מִמְּזַבֵּחַ הַפְּנִימִי, וַיִּהְיוּ לְמְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן.
מִלְּפִי וְאֵלֶּהִי, מִלְּפִי: דָּא מְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן.
וְאֵלֶּהִי: דָּא מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי.

מְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן, תִּיאוּבְתִּיהָ תְּדִיר לְגַבֵּי מְזַבֵּחַ
הַפְּנִימִי, וְלַעוֹלָם לָא שְׂכִיף מְלִזְמָרָא
בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחִין, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, שִׁיר
הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה.

כֹּדֶם זְמַן שְׁהֵנָר דּוֹלֵק עַל הַפְּתִילָה, וְהַפְּתִילָה
כְּתִיקוּנָה, הָאוּר מְאִיר וְצַח, וְהַפֶּל גְּהִינִין
מִמְּנוּ. וְכָל זְמַן שְׁהַפְּתִילָה נַעֲדַרְתָּ, וְהַשְּׂמֵן חָסַר
מִן הַפְּתִילָה, הָאוּר נִסְתַּלַּק, וְאֵין מִי שִׁיּוּדַע
בְּאוֹתוֹ אוּר כְּלוּם.

כֹּדֶם, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל הִיוּ מְתוֹקְנִים וּמְסוֹרְגָלִים
כְּפִתִילָה זו, אוּר שֶׁל מַעְלָה הִיְתָה דּוֹלְקָת
עֲלֵיהֶם, וְאוֹמְרַת שִׁירָה, וְאֵינוּ מְשַׁתְּכֵן לְעוֹלָם.
כְּדוֹגְמַת הָאוּר עַל הַפְּתִילָה, שְׂאֵינוּ מְשַׁתְּכֵן
לְעוֹלָם, לְנֶגֶד מַעְלָה. וְאוֹתוֹ הַשִּׁיר הוּא
הַמַּעְוֵלָה שֶׁבְּשִׁירִים, קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים. נַעֲדַר
הַפְּתִילָה, כְּבִיכּוֹל נַעֲדַר הָאוּר, וְנִסְתַּלַּק, וְאֵין
מִי שִׁיּוּדַע בּוֹ.

וְשִׁלְמָה צוּנַח וְאוֹמֵר, (קהלת יב א) וַיִּזְכֹּר אֶת בּוֹרְאֵךְ
בַּיּוֹם בַּחּוֹרְתֶיךָ. הִיָּה מְתַתְּקֵן וּמְסוֹרְגָל
עֲצָמְךָ בְּמִצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, בַּיּוֹם

בְּדָרוֹר, דָּא הִיא נְשִׁמְתָא קַדִּישָׁא, דְּסִלְקָא
לְעֵילָא וְהִיא בַת חוֹרִין.

דְּבַר אַחַר וְדָרוֹר קֵן לָהּ, דָּא יוֹבְלָא, דְּכַתִּיב
(ויקרא כה י) וַיִּקְרָאתֶם דָּרוֹר. קֵן לָהּ בְּחַכְמָתָא
עֵילָא. צְפוֹר וְדָרוֹר, דָּא לְעֵילָא, וְדָא לְתַתָּא.
אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחֶיהָ, מֵאֵן. הֵאֵי דָרוֹר, שְׁנַת
הַחֲמִישִׁים, דְּאֶפִּיקַת מִינָהּ שִׁית אֶפְרוּחִין, וְהֵאֵי
צְפוֹר.

אֵינּוֹן אֶפְרוּחִין, תִּיאוּבְתָא דִּילְהוֹן, לְגוּ תְּרִי
מְדַבְּחֵן, מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי, וּמְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן.
נָטְלוּ מִמְּזַבֵּחַ הַפְּנִימִי, וַיִּהְיוּ לְמְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן.
מִלְּפִי וְאֵלֶּהִי, מִלְּפִי: דָּא מְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן.
וְאֵלֶּהִי: דָּא מְזַבֵּחַ הַפְּנִימִי.

מְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן, תִּיאוּבְתִּיהָ תְּדִיר לְגַבֵּי מְזַבֵּחַ
הַפְּנִימִי, וְלַעוֹלָם לָא שְׂכִיף מְלִזְמָרָא
בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחִין, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, שִׁיר
הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה.

כֹּדֶם זְמַן שְׁהֵנָר דּוֹלֵק עַל הַפְּתִילָה, וְהַפְּתִילָה
כְּתִיקוּנָה, הָאוּר מְאִיר וְצַח, וְהַפֶּל גְּהִינִין
מִמְּנוּ. וְכָל זְמַן שְׁהַפְּתִילָה נַעֲדַרְתָּ, וְהַשְּׂמֵן חָסַר
מִן הַפְּתִילָה, הָאוּר נִסְתַּלַּק, וְאֵין מִי שִׁיּוּדַע
בְּאוֹתוֹ אוּר כְּלוּם.

כֹּדֶם, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל הִיוּ מְתוֹקְנִים וּמְסוֹרְגָלִים
כְּפִתִילָה זו, אוּר שֶׁל מַעְלָה הִיְתָה דּוֹלְקָת
עֲלֵיהֶם, וְאוֹמְרַת שִׁירָה, וְאֵינוּ מְשַׁתְּכֵן לְעוֹלָם.
כְּדוֹגְמַת הָאוּר עַל הַפְּתִילָה, שְׂאֵינוּ מְשַׁתְּכֵן
לְעוֹלָם, לְנֶגֶד מַעְלָה. וְאוֹתוֹ הַשִּׁיר הוּא
הַמַּעְוֵלָה שֶׁבְּשִׁירִים, קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים. נַעֲדַר
הַפְּתִילָה, כְּבִיכּוֹל נַעֲדַר הָאוּר, וְנִסְתַּלַּק, וְאֵין
מִי שִׁיּוּדַע בּוֹ.

וְשִׁלְמָה צוּנַח וְאוֹמֵר, (קהלת יב א) וַיִּזְכֹּר אֶת בּוֹרְאֵךְ
בַּיּוֹם בַּחּוֹרְתֶיךָ. הִיָּה מְתַתְּקֵן וּמְסוֹרְגָל
עֲצָמְךָ בְּמִצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, בַּיּוֹם

בְּחִוּרוֹתַיִךְ, בְּזִמְן שֶׁהַמְּאֹר הַהוּא לֹוֹהֵב בַּפְּתִילָה.

בְּחִוּרוֹתַיִךְ, בְּזִמְן שֶׁהַמְּאֹר הַהוּא לֹוֹהֵב בַּפְּתִילָה.

דָּבָר אַחַר עַל הָאֹר הַהוּא בְּזִמְן שֶׁהַפְּתִילָה מְתוֹקְנֶת אֶמֶר לְנֶגֶד אוֹתוֹ הָאֹר, וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךְ. הַתְּעוֹרֵר (דף עה ע"ב) לְנֶגֶד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁיר וְתְעוֹרֵר הָאֵהָבָה.

דָּבָר אַחַר, עַל הָאֹר הַהוּא בְּזִמְן שֶׁהַפְּתִילָה מְתוֹקְנֶת אֶמֶר לְנֶגֶד אוֹתוֹ הָאֹר וְזָכַר אֶת הַתְּעוֹרֵר לְנֶגֶד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁיר וְתְעוֹרֵר הָאֵהָבָה.

עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה, בְּזִמְן שֶׁהַלְבָּנָה מְתַמְעָטָת, וְתִשְׁלוֹט הַרְעָה, וְהַיָּמִים שְׁלֵה הֵם יָמִים שְׂאִין בָּהֶם חֶפְזָן. עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׂמֶשׁ, זֶה נִהְר הַיּוֹצֵא מֵעֵדָן, דְּכָתִיב (בראשית ב' א) וְנִהְר יוֹצֵא מֵעֵדָן. דְּכָתִיב בּוּ, (איוב יד יא) וְנִהְר יִתְרַב וְיִבֶשׁ. וְהָאֹר, זֶה הָאֹר שֶׁפָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִתְעַטֵּף בּוּ, וְהוּא יְמִינוּ. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (איכה ב' ג) הַשִּׁיב אַחֹר יְמִינוּ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה (שם) - בְּזִמְן שֶׁהַלְבָּנָה מְתַמְעָטָת וְתִשְׁלוֹט הַרְעָה, וְהַיָּמִים שְׁלֵה הֵם יָמִים שְׂאִין בָּהֶם חֶפְזָן. עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׂמֶשׁ - זֶה נִהְר הַיּוֹצֵא מֵעֵדָן, שְׁכָתוּב (בראשית ב' א) וְנִהְר יוֹצֵא מֵעֵדָן, שְׁכָתוּב בּוּ (איוב יד יא) וְנִהְר יִתְרַב וְיִבֶשׁ. וְהָאֹר - זֶה הָאֹר שֶׁפָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתְעַטֵּף בּוּ, וְהוּא יְמִינוּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איכה ב') הַשִּׁיב אַחֹר יְמִינוּ. וְהַיָּרֵחַ - הוּא הַיָּם הַמְּתַמְלָא מֵאוֹתוֹ נִהְר. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איוב יד) אֲזָלוּ מִיָּם מִנֵּי יָם וְנִהְר יִתְרַב וְיִבֶשׁ. וְהַפּוֹכְכִים - אֵלוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר מַזְלוֹת הַיְדוּעִים לָהּ. וְשָׁבוּ הָעֵבִים - אֵלוּ שְׁרֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם. אַחַר הַגָּשֶׁם - אַחַר בְּכִיָּתָן שֶׁל מְלֶאכִי הַשָּׁרֵת, דְּכָתִיב, (ישעיה לג ז) מְלֶאכִי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן.

וְהַיָּרֵחַ, הוּא הַיָּם הַמְּתַמְלָא מֵאוֹתוֹ נִהְר. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (איוב יד יא) אֲזָלוּ מִיָּם מִנֵּי יָם וְנִהְר יִתְרַב וְיִבֶשׁ. וְהַפּוֹכְכִים, אֵלוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר מַזְלוֹת הַיְדוּעִים לָהּ. וְשָׁבוּ הָעֵבִים, אֵלוּ שְׁרֵי אוֹמּוֹת הָעוֹלָם. אַחַר הַגָּשֶׁם, אַחַר בְּכִיָּתָן שֶׁל מְלֶאכִי הַשָּׁרֵת. דְּכָתִיב, (ישעיה לג ז) מְלֶאכִי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן.

בַּיּוֹם שִׁיזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת, אֵלוּ שׁוֹמְרֵי הַחֻמּוֹת. דְּכָתִיב (שם סב ו) עַל חֻמּוֹתַיִךְ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֻדְתֵי שׁוֹמְרִים. וְהַתְּעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, אֵלוּ הֵם שְׂשִׁים גְבוּרִים סְבִיב לָהּ. וּבְטָלוּ הַטְּחָנוֹת, אֵלוּ הֵם אוֹכְלֵי הַקְּרָבָנוֹת. פִּי מֵעֵטוֹ פְּנֵי הַחַיּוֹת. וְחָשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאֶרְבוֹת, אֵלוּ הֵם (זכריה ד' ע"ג) עֵינֵי ה' הַמְּשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, וְהֵם שְׁבַעַה עֵינֵי ה'.

בַּיּוֹם שִׁיזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת (קהלת יב) - אֵלוּ שׁוֹמְרֵי הַחֻמּוֹת, שְׁכָתוּב (ישעיה סב) עַל חֻמּוֹתַיִךְ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֻדְתֵי שׁוֹמְרִים. וְהַתְּעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל - אֵלוּ הֵם שְׂשִׁים גְבוּרִים סְבִיב לָהּ. וּבְטָלוּ הַטְּחָנוֹת - אֵלוּ הֵם אוֹכְלֵי הַקְּרָבָנוֹת. פִּי מֵעֵטוֹ - פְּנֵי הַחַיּוֹת. וְחָשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאֶרְבוֹת - אֵלוּ הֵם (זכריה ד' ע"ג) עֵינֵי ה' הַמְּשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ, וְהֵם שְׁבַעַה עֵינֵי ה'.

וּסְגְרוּ דְלָתִים בְּשׁוֹק, אֵלוּ הֵם הַשְּׁעָרִים שֶׁפּוֹלָם נִנְעָלוּ, זוֹלָתֵי שְׁעָרֵי דְמַעוֹת שְׁלֹא נִנְעָלוּ. בְּשִׁפְלָה קוֹל הַטְּחָנָה - סוּפַת דָּוִד, שֶׁנִּפְלָה וְנִשְׁפָּלָה לְעַפְר, וְקוֹלָה שֶׁהִיָּתָה מְשׁוֹרְרָה תְּמִיד

וּסְגְרוּ דְלָתִים בְּשׁוֹק - אֵלוּ הֵם הַשְּׁעָרִים שֶׁפּוֹלָם נִנְעָלוּ, זוֹלָתֵי שְׁעָרֵי דְמַעוֹת שְׁלֹא נִנְעָלוּ. בְּשִׁפְלָה קוֹל הַטְּחָנָה - סוּפַת דָּוִד, שֶׁנִּפְלָה וְנִשְׁפָּלָה לְעַפְר, וְקוֹלָה שֶׁהִיָּתָה מְשׁוֹרְרָה תְּמִיד בְּשִׁיר הָאֵהָבָה -

שפּל. וישחוו כּל בנות השיר - הם
המלאכים הנחלקים במשמרותם
על השיר. מהם משוררים ביום,
ומהם משמרות משוררים
בלילה.

גם מגבה יראו, (קהלת ה) כי גבה
מעל גבה שמר. ושומר זה מזה,
ומקבל זה מזה בנעימה ובקדש.
ובחרפן בית המקדש יצתה
מארה, ודין חזק מצוי לפניו.
וגבה ירא מגבה ומדינו.

ותחתיתם בדרך, (ישעיה מג טז)
הנותן פים דרך וכמים עזים
נתיבה. ובאותו דרך הנה יורד,
ובא הטל מראשו של הקדוש
ברוך הוא, וכל שמחה וכל טוב
וכל רצון, באותו הדרך הנה בא.
ובחרפן בית המקדש, שבר על
שבר באותו הדרך נמצא, וכל רגז
ואימות ותקף ודין היו באותה
הדרך.

וינאץ השקד, כמו שנאמר (דניאל
ט) וישקד ה' על הרעה. וכתוב
(ירמיה א) מקל שקד אני רואה.
וצמיחת השקד אחד ועשרים
יום. כף משבעה עשר בתמוז עד
תשעה באב. ומיום שהשקד
מציץ, הפרח אין מוציא פרי, עד
עשרים ואחד יום.

ויסתבר החגב - יתן הסבל על
שכמו של בית דוד. ותפר
האבינה - זו עבודת בית המקדש
למטה. וצווחים בני האדם ואינם
נענים. מה הטעם? כי הלף האדם
אל בית עולמו. מסתלק הכבוד
למעלה למעלה, והם צווחים
ואין מי שישגיח בהם, משום
שהוא הסתלק לבית עולמו
שממנו יצא. ועל זה נמצאת
המארה, ורע, ומות, ומאורעות
רעות בעולם, וסופדים וצווחים
בכל יום, שכתוב (שם ט) כי עלה
מות בחלונינו.

בשיר האהבה שפל. וישחו כל בנות השיר,
הם המלאכים הנחלקים במשמרותם על
השיר, מהם, משוררים ביום, ומהם משמרות
משוררים בלילה.

גם מגבה יראו, פי גבה מעל גבה שמר.
ושומר זה מזה, ומקבל זה מזה, בנעימה
ובקדושה. ובחרפן בית המקדש, יצתה מארה,
ודין חזק מצוי לפניו. וגבה ירא מגבה
ומדינו.

ותחתיתם בדרך, פתיב (ישעיה מג טז)
הנותן פים
דרך וכמים עזים נתיבה. ובאותו
דרך, הנה יורד ובא הטל מראשו של הקדוש
ברוך הוא, וכל שמחה, וכל טוב, וכל רצון,
באותו הדרך הנה בא. ובחרפן בית המקדש,
תבירו על תבירו באותו הדרך נמצא, וכל
רוגז ואימתני ותקיפא ודינא, בההוא דרך
הו.

וינאץ השקד, כמה דאת אמר, (דניאל ט יד) וישקד
ה' על הרעה. וכתוב (ירמיה א יא) מקל שקד
אני רואה. וצמיחת השקד אחד ועשרים יום.
כף משבעה עשר בתמוז, עד תשעה באב.
ומיום שהשקד מציץ, הפרח אין מוציא פרי,
עד עשרים ואחד יום.

ויסתבר החגב, יתן הסבל על שכמו של בית
דוד. ותפר האבינה, זו עבודת בית
המקדש למטה. וצווחין בני נשא, ולא
מתענון. מאי טעמא, פי הולף האדם אל בית
עולמו, מסתלק הכבוד למעלה למעלה,
ואינו צווחין ולית מאן דישיגח בהו. בגין
דאיהו אסתלק לבית עולמו דנפק מיניה. ועל
דא אשתפח מארה, וביש, ומות, ומאורעות
רעות בעולם. וספדין וצווחין בכל יומא.
דכתיב, (ירמיה ט ב) פי עלה מות בחלונינו.

עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף, חוּט שֶׁל חֶסֶד
שְׁנַמְשֵׁף מִלְמַעְלָה לְמַטָּה. וְתַרְץ גִּלְתֵּי
הַזָּהָב, דְּאִיְהִי נִחְתָּא בְּהֵוּא חוּט. נִשְׁבֵּר הַחוּט,
נִפְל הַגּוֹלָה. וְתִשְׁבֵּר כַּד עַל הַמְּבוּעַ, שֶׁהַתּוֹרָה
נִשְׁתַּפְּחָה בְּגִלּוֹתָא, וְאוֹתוֹ הַמְּשָׁאֵב, יוֹפִיא"ל
(ו"א יפ"ה) הַשָּׂר, לֹא שָׂאֵב מִמְעֵין הַתּוֹרָה, וּבְנֵי
אָדָם נְבוֹכִים בָּהּ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף
(קהלת יב) - חוּט שֶׁל חֶסֶד שְׁנַמְשֵׁף
מִלְמַעְלָה לְמַטָּה. וְתַרְץ גִּלְתֵּי הַזָּהָב
- שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת בְּאוֹתוֹ הַחוּט.
נִשְׁבֵּר הַחוּט, נִפְל הַגּוֹלָה. וְתִשְׁבֵּר
כַּד עַל הַמְּבוּעַ - שֶׁהַתּוֹרָה
נִשְׁתַּפְּחָה בְּגִלּוֹת, וְאוֹתוֹ הַמְּשָׁאֵב,
יוֹפִיא"ל (ו"א יפ"ה) הַשָּׂר, לֹא
שָׂאֵב מִמְעֵין הַתּוֹרָה, וּבְנֵי אָדָם
נְבוֹכִים בָּהּ.

וְנַרְץ הַגִּלְגַּל אֶל הַבּוֹר, וּמִלְאַף הַמְּשֻׁחִית נִיפֵן
לוֹ רְשׁוֹת לְחֶבֶל בְּכָל יוֹם. וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרָי
עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה, וַיִּכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת, וְהָעוֹלָם
יִכְלָה, וְהָעֶפְרָי שֶׁהִפֵּל נִהְיָ מִמֶּנּוּ, יֵשׁוּב
כְּבִתְחֻלָּה, וַיְהִי הָעוֹלָם חָרֵב כְּשֶׁהָיָה. וְהָרוּחַ
תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, וַיִּתְּחַדֵּשׁ
הָעוֹלָם כְּבִתְחֻלָּה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן כְּתִיב, (דניאל יב ב)
וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָי יִקְיִצּוּ. אֲתָא ר' עֲזַרְיָה
וְרַבִּי מְרוֹנוֹס, וּנְשָׁקוּהוּ בְּרִישִׁיָּה. קָרָא עָלֶיהָ,
(משלי יח טו) לֵב נְכוּן יִקְנֶה דַּעַת וְאֵזֶן חֲכָמִים תִּבְקֶשׁ
דַּעַת.

וְנַרְץ הַגִּלְגַּל אֶל הַבּוֹר, וּמִלְאַף
הַמְּשֻׁחִית נִיפֵן לוֹ רְשׁוֹת לְחֶבֶל
בְּכָל יוֹם. וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרָי עַל הָאָרֶץ
כְּשֶׁהָיָה, וַיִּכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת,
וְהָעוֹלָם יִכְלָה. וְהָעֶפְרָי, שֶׁהִפֵּל
נִהְיָ מִמֶּנּוּ, יֵשׁוּב כְּבִתְחֻלָּה,
וַיְהִי הָעוֹלָם חָרֵב כְּשֶׁהָיָה.
וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
נִתְּנָה, וַיִּתְּחַדֵּשׁ הָעוֹלָם כְּבִתְחֻלָּה.
וּבְאוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים
מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָי יִקְיִצּוּ. בָּא רַבִּי
עֲזַרְיָה וְרַבִּי מְרוֹנוֹס, וּנְשָׁקוּהוּ
בְּרִישׁוֹ. קָרָא עָלָיו, (משלי יח טו)
נְכוּן יִקְנֶה דַּעַת וְאֵזֶן חֲכָמִים
תִּבְקֶשׁ דַּעַת.

פִּתַּח וְאָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, זִכְאָה
דָּרָא דִּי חֲכַמְתָּא דְלַעִילָא שְׂרִיא בְּגוֹיָה.
בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי בְּעֵי לְגַלְאָה
בְּאַרְעָא, מַה דְלָא אַתְגְּלִי לְמִלְאַכֵי עִילָאִי. וּמֵאִי
אִיהוּ, רְזִין דְחֲכַמְתָּא דְשָׁמָא גְלִיפָא עִילָאָה.
דְשָׁמְהֵן קְדִישִׁין לָא אַתְמַסְרוּ לוֹן, וְאַתְמַסְרוּ
לְחַפְיָמִין בְּאַרְעָא. בְּהֵיא שַׁעֲתָא, מְשַׁבְּחֵן
וְאַמְרִין, (תהלים ח ב) ה' אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ
בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם.

פִּתַּח וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
לְשַׁלְמָה, אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שֶׁהַחֲכָמָה
שֶׁל מַעְלָה שׁוֹרָה בְּתוֹכוֹ, בְּשַׁעָה
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִנֵּה רוֹצֵה
לְגַלוֹת בְּאָרֶץ מַה שְּׁלֹא הִתְגַּלָּה
לְמַלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים. וּמַה הוּא?
סוּדוֹת הַחֲכָמָה שֶׁל הַשֵּׁם הַחֲקוּק
הָעֲלִיּוֹן. שֶׁהַשְּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים לֹא
נִמְסְרוּ לָהֶם, וְנִמְסְרוּ לְחֲכָמִים
שֶׁבְּאָרֶץ. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה מְשַׁבְּחִים
וְאוֹמְרִים (תהלים ח) ה' אֲדוֹנֵינוּ מַה
אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְה
הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם.

מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ, אֵילִין רְזִין גְּלִיפִין
דְשָׁמְהֵן קְדִישִׁין, דְאַתְגְּלִיין בְּאַרְעָא,
וְתוֹשְׁבֵיחָתָא דְהָאִי, עַל הַשָּׁמַיִם. דְכָל אֵינוֹן
אוֹכְלוֹסִין אוֹדֵן וּמְשַׁבְּחֵן עוֹבְדָא דָא, דְאַתְגְּלִי
בְּאַרְעָא מַה דְלָא אַתְגְּלִי לוֹן.

מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ - אֵלוֹ
הַסּוּדוֹת הַחֲקוּקִים שֶׁל הַשְּׁמוֹת
הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהִתְגַּלוּ בְּאָרֶץ,
וְהַתְּשַׁבְּחָת שֶׁל זֶה עַל הַשָּׁמַיִם.
שְׁכַל אוֹתָם הַהִמּוֹנִים מוֹדִים
וּמְשַׁבְּחִים אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה, שֶׁהִתְגַּלָּה בְּאָרֶץ מַה שְּׁלֹא הִתְגַּלָּה לָהֶם.

הרי כָּאן סודות המְרַכְּבָה
הַעֲלִינָה הַקְדוּשָׁה שֶׁל אַרְבְּעָה
שְׁמוֹת חֲקוּקִים, וְזֶהוּ סוּד הַסּוּדוֹת
שֶׁל הַמְרַכְּבָה הַעֲלִינָה שֶׁל
הַשְּׁמוֹת: אֲדֹנָי, צְבָאוֹת, יְהוָה,
אֱהִיָּה. הַסּוּד שֶׁל אַרְבְּעָה שְׁמוֹת
חֲקוּקִים, שֶׁל אַרְבְּעָה זְהָרִים, וְכָל
זֶהר וְזֶהר נִקְלָל אֶחָד בְּחִבְרוֹ,
וּתְשׁוּקָתוֹ שֶׁל זֶה לְהַפְנִס לְזֶה,
וְלִהְפָּלֵל זֶה בְּזֶה.

וְאַרְבְּעָה הַזְּהָרִים הִלְלוּ נִפְרָדִים
בְּשְׁמוֹת יְדוּעִים. אֶחָד נִקְרָא זֶה"ר
חֲשׂוֹף וְלֹא חֲשׂוֹף. בְּהַסְתַּפְּלוֹת
שָׁלוֹ, מִיַּד מְרִים חֲשׂוֹף. מִסְתַּפְּלִים
בּו יוֹתֵר, נוֹצֵץ וְלוֹהֵט בְּאוֹר, וְיָפִי
עֲלִיּוֹן. וְאוֹרוֹ קָמוּט בְּתוֹכוֹ, עַד
שִׁמְכָה בּו אֹר אַחֵר, שְׁכוּרָה בְּאוֹר
הַזֶּה וְנוֹקֵב אוֹתוֹ, אִז מִתְמַלֵּא
מֵאוֹתוֹ הַזֶּהר, וְנוֹצֵץ לְכָל צַד.

הַזֶּהר הַזֶּה נִחְקָק בְּשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם
נִיצוּצוֹת, שֶׁהֵם שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם
שְׁמוֹת חֲקוּקִים שֶׁל שִׁבְעִים
סִנְהֶדְרִין וּשְׁנַיִם עֲדִים. אִז הַזֶּהר
הַזֶּה כְּלוּל בְּשְׁנֵי שְׁמוֹת, וּמִתְעַטֵּר
בְּשֵׁם הַזֶּה אֲדֹנָי.

וְאִז אוֹתוֹ הַשֵּׁר שֶׁל כָּל הַעוֹלָמִים,
וְכָל הַצְּבָאוֹת וְכָל הַמַּחְנוֹת
הַעֲלִינָיִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, כָּלֵם
אוֹמְרִים הַתְּשִׁבַּחַת שֶׁל (הַכְּתוּב) הַזֶּה
שֶׁמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים
תְּשִׁבַּחַת (שֶׁל כָּלֵם) וּמְשַׁבְּחִים
לְמַעַלָּה. וְהַזֶּהר הַזֶּה, כְּשֶׁנִּשְׁלַם,
הוּא שִׁי"ר. אֲדוֹן, שֵׁר, רִבּוֹן. י'
הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהַשְּׁתַּלְמוֹ מִן הַכֵּל.
שִׁי"ר הַמַּעֲלוֹת, הַרְבּוֹן הַמְּמַנֶּה עַל
כָּל הַצְּבָאוֹת וְהַמַּחְנוֹת וְהַדְּרָגוֹת
שֶׁלֹּמָה.

הַזֶּהר הַשְּׁנִי הוּא זֶהר שֶׁכָּל הַעֲיִנִים
הַעֲלִינָיִים הַנִּסְתָּרִים (נִכְסִיּוֹת) כּוֹנְסִים
אֵלָיו. וְהוּא זֶהר נוֹצֵץ לְעֵינַיִם
שֶׁאֵין יְכוּלוֹת לְהַסְתַּפֵּל בּו, וְזֶה
נִקְרָא זֶהר חִי. וּמְשׁוּם שֶׁהוּא חִי,
נּוֹטֵל כָּל הַזְּהָרִים הַעֲלִינָיִים

הָא הִכָּא רִזִּין דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, דְאַרְבַּע
שְׁמָהָן גְּלִיפִין, וְהָא אִיהוּ רְזָא דְרִזִּין רִתִּיכָא
עֵילָאָה דְשְׁמָהָן: אֲדֹנָי. צְבָאוֹת. יְהוָה.
אֱהִיָּה. רְזָא דְאַרְבַּע שְׁמָהָן גְּלִיפִין, דְאַרְבַּע
זְהָרִין. וְכָל זְהָרָא וְזְהָרָא אֲתַפְּלִיל חַד בְּחִבְרִיהָ,
וְתִיאוּבְתָא דְהָאִי לְעֵאָלָא בְּהָאִי, וְלֹאֲתַפְּלָלָא
הָאִי בְּהָאִי.

וְאֲלִין אַרְבַּע זְהָרִין, אֲתַפְּרִשֵׁן בְּשְׁמָהָן יְדִיעֵן:
חַד אֶקְרִי זֶה"ר חֲשׂוֹף וְלֹא חֲשׂוֹף.
בְּאַסְתַּפְּלוֹתָא דִּילִיָּה, מִיַּד אֶרִים חֲשׂוֹף.
מִסְתַּפְּלָאן בִּיהָ יִתֵּר, נְצִיץ וְלֹהֵט בְּנִהִירוֹ,
וּשְׁפִירוֹ עֵילָאָה. וְנִהָרִיהָ קָמוּט בְּגִיָּה, עַד
דְּבִטְשָׁ בִּיהָ נִהָרָא אַחֲרָא, דְכָרִי בְּהָאִי נִהָרָא,
וְאַנְקִיב לָהּ, כְּדִין אֲתַמְלִיא מֵהָהוּא זְהָרָא,
וְנְצִיץ לְכָל סְטָרִין (דף שו ע"א).

זְהָרָא דָא, אֲתַגְּלִיף בְּשִׁבְעִין וְתַרִין נְצִיצִין,
דְּאִינוּן שִׁבְעִין וְתַרִין שְׁמָהָן גְּלִיפִין,
דְּשִׁבְעִין סִנְהֶדְרִין וְתַרִין סִנְהֶדִין. כְּדִין הָאִי
זְהָרָא כְּלִילָא בְּשִׁתֵּי שְׁמָהָן, וּמִתְעַטֵּרָא בְּשְׁמָא
דָא אֲדֹנָי.

כְּדִין אִיהוּ שֵׁר דְכָל עֲלָמִין, וְכָל חֵילִין וְכָל
מְשַׁרְיִין דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין, כְּלָהוּ אֶמְרִי
תוּשְׁבַחְתָּא דְהָאִי (קָרָא) דְקָא מְשַׁבְּחָן לִיהָ,
וְאֶמְרִין תוּשְׁבַחְתָּא, (נ"א דְכָלֵהוּ) וּמְשַׁבְּחִים לְעֵילָא.
וְדָא זְהָרָא כַּד אֲשַׁתְּלִים, אִיהוּ שִׁי"ר. אֲדוֹן,
שֵׁר, רִבּוֹן. י' שְׁלִימוֹ דְאֲשַׁתְּלִימוֹ מִכּוּלָא, שִׁי"ר
הַמַּעֲלוֹת, רִבּוֹן מְמַנֶּה עַל כָּל חֵילִין וּמְשַׁרְיִין
דְרָגִין דְלִתְתָא.

זְהָרָא תַנְיִנָא, הוּא זֶהר דְכָל עֵינִין עֵילְאִין
סְתִימִין, (עֵאלִין) כְּנִישׁ לְגַבִּיָּה. וְהוּא זֶהר
נְצִיץ לְעֵינִין, דְלֹא יְכִילוֹ לְאַסְתַּפְּלָא בִּיהָ, וְהָאִי
אִיקְרִי זֶהר חִי. וּבְגִין דְאִיהוּ חִי, נְטִיל כָּל

הנסתרים, וזורק זהרים נוצצים למטה, ועושה פרות ותולדות למינו.

וזהו הנקרא החי הזה נקרא חי העולמים, וזהו הפלל של העליונים והתחתונים, ועל שמוציא זהרים נוצצים ועושה תולדות למינו, נקרא הזוהר הזה צבאו"ת. וזהו שתשוקתו תמיד לשבח תמיד בזה הראשון הזה שנקרא שיר. וכשכלולים יחד בחבור אחד בלי פרוד תוף תשוקה שלמה, אז הכל נקרא שיר השירים.

ואפ"י הוא לבדו, שהוא כלל של הכל, נקרא כלל של רבים, הפלל של כל הזהרים העליונים והתחתונים. קוראים לו כל, הפלל של הכל. הוא חיים. עליו פתוב (בראשית ב ט) ועץ החיים בתוף הגן. כל החיים תלויים בו. ממנו פורחים חיים וזהרים לכל צד. השיר הזה שאמרנו נקרא בא"ר, ואותם החיים העליונים נכנסים לתוכו. ואותו הזוהר שנקרא חיים, נובעים בו. ועל זה פתוב באר מים חיים. וכתוב באר חפרוה שרים, על שם שאותם גדולים עליונים, זהרים טמירים, שהתפנסו לזהר הזה. והם לא חפרוה אלא על ידי זה.

הזה"ר השלישי, הזוהר הזה הוא כלל של שלשה זהרים, הסוד של שלש אותיות. בזהר הזה נדבקו האבות.

זהו רצוא ושוב, אין מי שיכול להתישב בניצוח שלו. על זה פתוב (יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב. זה יורש ירשה של זהרים טמירים שלא התגלו. וסוד השם הקדוש של שלש אותיות תלויות בהם, יה"ו. מפאן, האות ה' רביעית לוקטת ולוקחת. וכך מסתדר בסדור שלם.

זהירין עלאין סתימין, וזריק זהירין נציצין לתתא, ועביד פירין ואיבין לזניה.

ודא זוהר חי, איקרי חי העולמים. ודא איהו פללא דעילאי ותתאי, ועל דאפיק זהירין נציצין, ועביד איבין לזניה, איקרי האי זוהר צבאו"ת. ודא איהו דתיאובתיה תדיר, לשבחא תדירא, בהאי זוהר קדמאה דאקרי שיר. וכד כלילן פחדא בחבורא חדא בלא פירודא, גו תיאובתא שלימא, פדין איקרי בלא שיר השירים.

ואפ"י איהו בלחודוהי, דאיהו פללא דכלא, איקרי פללא דסגיאין, פללא דכל זהירין עילאין ותתאין. פל קרינן ליה, פללא דכולא. חיים איהו. עליה כתיב (בראשית ב ט) ועץ החיים בתוף הגן. פל חיים ביה תליין. מיניה פרחין חיים וזהירין לכל סטר.

האי שיר דקאמרן, איקרי בא"ר, ואינון חיים עילאין עאלין בגויה. וההוא זהרא דאקרי חיים, נבעין ביה. ועל דא פתיב, באר מים חיים. וכתוב (במדבר כא יח) באר חפרוה שרים. על שמא דאינון רברבין עילאין, זהירין טמירין, דאתפנשו בהאי זהרא. ואינון לא חפרוה, אלא על ידא דדא.

זה"ר א תליתאה, האי איהו זהרא פללא דתלת זהירין, רזא דתלת אתון. בהאי זהרא אבהן אתדבקו.

האי איהו רצוא ושוב, לית מאן דיכיל לאתישבא בניצוח דיליה. על האי פתיב (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב. דא ירית אחסנתא ירותא דזהירין טמירין, דלא אתגליין. ורזא דשמא קדישא דתלת אתון תליין בהו, יה"ו. מפאן, א' ה' רביעאה לקיט ונקיט. והכי אתסדר בסידורא שלים.

הַזֹּהֵר הַזֶּה הוּא רְצוּא וְשׁוּב,
בְּסוּד שֶׁל הָאוֹת ו', וְהוּא עוֹמֵד
בְּאֲמֻצֵּעַ, בֵּין מַעְלָה וּמַטָּה. הָאוֹת
ה' מִצַּד זֶה לְמַעְלָה, וְהָאוֹת ה'
מִצַּד הַזֶּה לְמַטָּה. וְהַחַיּוֹת שֶׁהֵן ו'
בְּאֲמֻצֵּעַ. וְעַל זֶה רְצוּא וְשׁוּב,
רְצוּא - אֶל הַה' הָעֲלִיּוֹנָה,
לְהִתְעַלּוֹת אֵלֶיהָ בְּתִשְׁוּקָה שְׁלֵמָה.
וְשׁוּב - אֶל הַה' הַתַּחְתּוֹנָה, לְתַת
לָהּ, כְּמוֹ שֶׁלְקַט מִלְמַעְלָה.

הַזֹּהֵר הַזֶּה הוּא כְּמוֹ גִּלְגַּל הָעֵינַן,
בְּדַרְךָ נִסְתַּר, שֶׁהַזֹּהֵר הַזֶּה רְצוּא
וְשׁוּב, תִּשְׁוֹקֶנּוּ לְהִתְעַלּוֹת
לְמַעְלָה, וּמִיָּד חוֹזֵר. וְזֶה סוּד
אֲשֶׁר, עוֹמֵד כְּאֵן וְכֵאֵן.

הַזֹּהֵר הַרְבִּיעִי (אח"ה). זֶהוּ זֶהר
נִסְתַּר שֶׁלֹּא נִרְאָה כֻּלָּל. שֶׁהָרִי מִן
הַזֹּהֵר הַזֶּה הַנִּסְתַּר יֵצְאוּ שְׂאֵר
הַזֹּהָרִים, וּמִתְפַּשְׁטִים וְנִכְלָלִים
הָאֶחָד בַּחֲבֵרוֹ. הַזֹּהֵר הַזֶּה לֹא
הִתְגַּלָּה כֻּלָּל, אֲבָל עוֹמֵד בְּתוֹכָהּ
הַלֵּב, שֶׁהַלֵּב יוֹדֵעַ וּמִסְתַּכֵּל בּוֹ,
אֲף עַל גַּב שֶׁלֹּא נִרְאָה כֻּלָּל.

וְזֶה מְשׁוּם שֶׁכָּל אוֹתָם הַזֹּהָרִים
יוֹצֵא מִמֶּנּוּ תִשְׁוּקָה שֶׁל הַזֹּהֵר
הַתַּחְתּוֹן, לְשַׁבֵּחַ שְׁבַח, לְהִסְתַּכֵּל
בְּתוֹךְ אוֹתָם הַזֹּהָרִים, לְהַפְלִיל
בְּתוֹכָם, לְהִתְעַלּוֹת לְרֹאוֹת בְּאוֹתוֹ
הַנֶּעֱם הָעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד
הַמֶּלֶךְ (תְּהִלָּים כו) אַחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת
ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבַתִּי בְּבֵית ה'
כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנֶעֱם ה' וּלְבַקֵּר
בְּהִיכְלוֹ. וְזֶה סוּד לְשִׁלְמָה, לְמַלְךְ
שֶׁכָּל הַשְּׁלוֹם הוּא שְׁלוֹ.

כְּתוּב (זְכַרְיָה ד) רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת
זָהָב כְּלָה וְגִלְגָּה עַל רֹאשָׁהּ וּשְׁבַעַה
גִּרְתֶּיהָ עָלֶיהָ וּשְׁבַעַה וּשְׁבַעַה
מוֹצְקוֹת לְגִנּוֹת אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ.
לְזַכְרֶיהָ הַתְּגַלָּה הַסּוּד שֶׁל
הַמְּנוֹרוֹת הַטְּהוֹרוֹת. אַחַת
מְסֻדֶּרֶת, וְאַחַת מְאִירָה.

רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת - זוּ מְנוֹרָה
הַמְּסֻדֶּרֶת בְּשִׁבְחֵי הַגּוֹיִם
הַחִקּוּקִים בְּשֵׁם אֲדֹנָי. בְּשֵׁם זֶה

דָּא זִיְהִר"א אִיהוּ רְצוּא וְשׁוּב, בְּרֹזָא דָּאֵת ו',
וְאִיהוּ קָאִים בְּאֲמֻצְעִיתָא, בֵּין עֵילָא וְתַתָּא.
אֵת ה' מְסֻטְרָא דָּא לְעֵילָא. וְאֵת ה' מְסֻטְרָא
דָּא לְתַתָּא. וְהַחַיּוֹת דְּאִינוּן ו' בְּאֲמֻצְעִיתָא. וְעַל
דָּא רְצוּא וְשׁוּב, רְצוּא לְגַבֵּי ה' עֵילָאָה,
לְאַסְתַּלְקָא לְגַבְהָ בְּתַאוּבָתָא שְׁלִים. וְשׁוּב לְגַבֵּי
ה' תַּתָּאָה, לְמִיָּהֵב לָהּ, כְּמוֹ דְלָקִיט מִלְעֵילָא.
זִהְרָא דָּא אִיהוּ כְּגִלְגָּלָא דְעֵינָא, בְּאוֹרַח סְתִים,
דְּזִהְרָא דִילֵיהָ רְצוּא וְשׁוּב, תִּיאוּבָתֶיהָ
לְאַסְתַּלְקָא לְעֵילָא, וּמִיָּד אֶהְדֵּר. וְרֹזָא דָּא אֲשֶׁר,
קָאִים הָכָא וְהָכָא.

זִהְרָא רְבִיעָאָה (אח"ה). הַאי אִיהוּ זִהְרָא סְתִים,
דְּלֹא אֶתְחַזִּי כֻּלָּל. דְּהָא מְהַאי זִהְרָא
סְתִימָא נִפְקוּ שְׂאֵר זִהְרִין, וְאַתְפְּשִׁטוּן
וְאַתְפְּלִיגוּן חַד בְּחִבְרִיהָ. הַאי זִהְרָא לֹא אֶתְגַּלִּי
כֻּלָּל, אֲבָל קָאִים בְּסוּכְלָתָנּוּ דְלִבָּא. דְלִבָּא יוֹדֵעַ
וְאַסְתַּכֵּל בֵּיהּ, אֲף עַל גַּב דְּלֹא אֶתְחַזִּי כֻּלָּל.

וְדָא, בְּגִין דְכָל אִינוּן זִהְרִין, נִפְקָא מִגֵּיהָ
תִּיאוּבָתָא דְזִהְרָא תַתָּאָה, לְשַׁבְחָא
שְׁבַחָא, לְאַסְתַּכֵּלָא בְּגוֹ אִינוּן זִהְרִין,
לְאַתְפְּלִלָא בְּגוֹיֵיהוּ, לְאַסְתַּלְקָא לְמַחְמֵי בְּהוּא
נוֹעֵם עֵילָאָה. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד מִלְכָּא, (תְּהִלָּים
כו ד) אַחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבַתִּי
בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנֶעֱם ה' וּלְבַקֵּר
בְּהִיכְלוֹ. וְרֹזָא דָּא לְשִׁלְמָה, לְמַלְכָּא דְשְׁלָמָא
כְּלָא דִילֵיהָ.

כְּתוּב (זְכַרְיָה ד ב) רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה
וְגִלְגָּה עַל רֹאשָׁהּ וּשְׁבַעַה גִּרְתֶּיהָ עָלֶיהָ
וּשְׁבַעַה וּשְׁבַעַה מוֹצְקוֹת לְגִנּוֹת אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ.
זְכַרְיָה אֶתְגַּלִּי לִיהָ רְזָא דְמְנוֹרַתִּי דְכִינִן. חַד
מִתְּסֻדְרָא. וְחַד דְּנִהְרָא.

רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת, דָּא מְנוֹרַתָּא מִתְּסֻדְרָא
בְּשִׁבְחֵי דְגּוֹוִנִין גְּלִיפָאן, בְּשִׁמָּא

מֵאִיר לַתַּחְתּוֹנִים, וְזֶן וּמְפָרְנִס
אוֹתָם כְּרֹאוֹי.

וְהֵב - סוּד בֵּית הַדִּין בְּשֵׁם שֶׁל
אֱלֹהִים, לְדוֹן אֵת כָּל הָעוֹלָם,
שְׁהָרִי בְּדִין כָּא, וְעַל הַשֵּׁם הַזֶּה
נִבְרָא, וְהַכֵּל בְּסוּד הַשְּׂמָלָל.

בְּרָה - כְּשֶׁמְשַׁלְּמֵת בְּצַד הַיָּמִין,
שְׁמַחֲזִיק בָּהּ בְּסוּד שֶׁל הַשֵּׁם
יְהוָה, שְׁהָרִי אֲזוּ הִיא כְּלָה בַּחֲפָה,
שְׁכָל הָעוֹלָמוֹת בְּרַחֲמִים בַּחֲדוּה
בְּאֵהָבָה וּבַחֲבוּר אֶחָד. שְׁהָרִי אֲזוּ,
וְגִלְהָ עַל רֹאשָׁהּ. כְּתוּב גְּלָהּ, זְהוּ
מְקוֹר הַצְּדִיק, שְׁנַעֲשֶׂה נְהוּר פְּלָגִיו,
שְׁמְשַׁמְּחִים עִיר אֱלֹהִים, וְעוֹשֶׂה
פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת בְּשֵׁם שְׁנִקְרָא
צְבָאוֹ"ת. מְתַחַם בְּשָׁנִים עֶשֶׂר
תַּחֲמוּמִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.
וְשִׁבְעָה נְרוֹתֶיהָ עָלֶיהָ - זֶה הַסּוּד
שֶׁל הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן הַחֲקוּק בְּסוּד
שֶׁל שִׁבְעִים שְׁמוֹת, שְׁבָהֶם נִקְרָא
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם שִׁבְעָה
עֲמוּדִים שְׁעֲלֵיהֶם עוֹמֵד הָעוֹלָם.
שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה - אֵלוּ הַתַּחְתּוֹנִים
שְׁעוֹמְדִים כְּנִגְדָם שֶׁל הָעֲלִיּוֹנִים,
וְכֻלָּם אוֹחֲזִי לְנִרוֹת אֲשֶׁר עַל
רֹאשָׁהּ. שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת -
אֵלוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים,
אֵלוּ עֲלִיּוֹנִים וְאֵלוּ תַּחְתּוֹנִים,
שְׁמַתְחַבְּרִים יַחַד.

עוֹד, שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה כָּלָם לְמַעְלָה,
מְשׁוּם שְׁכָל אֶחָד כְּלוּל בַּחֲבֵרוֹ.
וְאִם תֹּאמַר שֶׁשׁ? הוּא יָפָה,
שְׁכוּלָל אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ. הָאֶחָד
שְׁנֹשְׂאָר בְּמִי נִכְלָל?

אֲרָא כְּשֶׁכָּלָם עוֹלִים לְשָׁנִים עֶשֶׂר,
אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד עָלֵיהֶם, שְׁמַשְׁלִים
שְׁלֶשָׁה עֶשֶׂר, נִכְלָל בְּאֶחָד שְׁעוֹמֵד
עָלָיו, שֶׁהוּא הַדְּרָגָה שְׁכָלָם
כְּלוּלִים בָּהּ, וְזוֹ הִיא הַנְּקֻדָּה
הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכָלָם יֵצְאוּ מִמֶּנָּה.

דְּכֻלָּהוּ כְּלִילָן בֵּיהּ, וְדָא אִיהוּ נְקוּדָה עֵילָאָה, דְּכֻלָּהוּ נְפָקוּ מִיָּנִיהּ.

אֲדַנִּי. בְּשֵׁמָא דָּא מְנַהֲרָא לְתַתָּאי, וְזֶן וּמְפָרְנִס
לוֹן כְּדָקָא יָאוֹת.

וְהֵב, רְזָא דְבֵי דִינָא בְּשֵׁמָא אֱלֹהִים, לְמִידָן
כָּל עֲלָמָא, דְּהָא בְּדִינָא קָאִי, וְעַל שְׂמָא
דָּא אַתְבָּרִי. וְכֻלָּא בְּרֹזָא דְשְׂמָלָלָא.

בְּרָה, כַּד אֲשַׁתְּלִים בְּסִטְרָא דִימִינָא, דְּאַתְקִיף
בָּהּ בְּרֹזָא דְשְׂמָא יְהוָה, דְּהָא כְּדִין
אִיהִי כְּלָה בַּחוּפָּה, דְּעֲלָמִין כּוֹלְהוּ בְּרַחֲמֵי
בַּחֲדוּה בְּרַחֲמוֹ בַּחֲבוּרָא חָדָא. דְּהָא כְּדִין
וְגִלְהָ עַל רֹאשָׁהּ. כְּתִיב גְּלָהּ, דָּא אִיהוּ מְקוּרָא
דְּצְדִיק, דְּאַתְעֵבִיד, נְהוּר פְּלָגִיו דְּחֻדְדָן עִיר
אֱלֹהִים, וְעֵבִיד פִּירִין וְאִיבִין, בְּשֵׁמָא דְאַתְקִרִי
צְבָאוֹ"ת. מְתַחַמְמָא בְּתַרִּיסַר תַּחֲמוּמִין, לְאַרְבַּע
סִטְרֵי עֲלָמָא.

וְשִׁבְעָה נְרוֹתֶיהָ עָלֶיהָ, דָּא רְזָא דְשְׂמָא עֵילָאָה
גְּלִיפָא, בְּרֹזָא דְשִׁבְעִין שְׁמָהֶן, דְּאַתְקִרִי
בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִינוּן שִׁבְעָה קְיִימִין,
דְּעֲלָמָא קָאִים עֲלִייהוּ.

שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה, אֵלִין תַּתָּאי, דְּקִימִין
לְקַבְּלֵיהוֹן דְּעֲלָאי, וְכֻלְהוּ אֶחָד
לְנִרוֹת אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ. שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה
מוֹצְקוֹת, אֵלִין שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים,
אֵלִין עֵילָאי וְאֵלִין תַּתָּאי. דְּמַתְחַבְּרָאן בַּחֲדָא.
הוּ. שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה כּוֹלְהוּ לְעֵילָא, בְּגִין דְּכֻלִּיל
כָּל חַד בַּחֲבֵרִיהּ. וְאִי תִימָא, שִׁתָּא, אִיהוּ
שְׁפִיר דְּכֻלִּיל חַד בַּחֲבֵרִיהּ, חַד דְּאַשְׁתָּאָר
כְּמָאן אַתְכְּלִיל.

אֲרָא כַּד סְלָקִין כְּלָהוּ לְתַרִּיסַר, הֵהוּא
דְּקָאִים עֲלִייהוּ, דְּאַשְׁלִים תְּלִיסַר,
אַתְכְּלִיל בַּחַד דְּקִימָא עֲלִיהּ, דְּאִיהוּ דְּרֹגָא

דְּכֻלָּהוּ כְּלִילָן בֵּיהּ, וְדָא אִיהוּ נְקוּדָה עֵילָאָה, דְּכֻלָּהוּ נְפָקוּ מִיָּנִיהּ.

תנו. תִּרְיַן דְּרִגְיָן אֵינוֹן, וְכָל חַד אֵיקָרִי שְׁבָעָה.
חַד אִיהוּ עֲלָמָא דְאֵתִי, דְאִיהוּ שְׁבָעָה,
וְאֵיקָרִי שְׁבָעָה, דְכִתְיִב (מ"א ו לח) וַיִּכְנְהוּ שְׁבַע (ד)
שׁו ע"ב) שָׁנִים. וְחַד אִיהוּ צְדִיק, דְאֵיקָרִי שְׁבָעָה,
וְאִיהוּ שְׁבַע דְכִתְיִב (משלי כד טז) כִּי שְׁבַע יִפּוֹל צְדִיק
וְקָם.

עוֹד, שְׁפִי דְרִגּוֹת הֵן, וְכָל אַחַת
נִקְרָאת שְׁבָעָה. אַחַד הוּא הָעוֹלָם
הַבָּא, שֶׁהוּא שְׁבָעָה, וְנִקְרָא
שְׁבָעָה, שְׁפָתוֹב וַיִּכְנְהוּ שְׁבַע
שָׁנִים. וְאַחַד הוּא צְדִיק, שֶׁנִּקְרָא
שְׁבָעָה, וְהוּא שְׁבַע, שְׁפָתוֹב (משלי
כד) כִּי שְׁבַע יִפּוֹל צְדִיק וְקָם.

וְשָׁנֵי הַכְּתָרִים הִלְלוּ מוֹצְקוֹת
לְגִירוֹת, אַחַד מִצַּד זֶה וְאַחַד מִצַּד
זֶה. וְאִף עַל גַּב שְׁהִם בְּמַנְיָן שֶׁל
אוֹתָם הַגִּירוֹת, וְעַם כָּל זֶה, הַשְּׁבַח
מְאֵלוֹ הַשָּׁנִים, שְׁהִם שְׁבָעָה
וְשְׁבָעָה (לְמוֹצְקוֹת), שְׁמוֹצְקוֹת
אֲלֵיהֶם. שְׁאוֹתָם הַגִּירוֹת שְׁמְאִירִים
עַל רֹאשׁ אוֹתָהּ הַמְּנוּרָה, וְאוֹתָהּ
מְנוּרָה מְאִירָה מִכַּחַס, לְעֵלוֹת
אֲלֵיו לְמַעְלָה. וַיִּכְשַׁעוּלָה, עוֹלָה
מִדְּרָגָה לְדְרָגָה וּמִכַּתֵּר לְכַתֵּר, עַד
שֶׁהַכֹּל מִתְאַחַד לְמַעְלָה, וְזֶה סוּד
שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה.

שִׁיר הַשִּׁירִים, עַל פִּי שֶׁל אֲלֵיהוּ
נְגִינָה, בְּרִשׁוֹת עֲלִיוֹנָה. שִׁיר
הַשִּׁירִים, הַשְּׁבַח שֶׁל הַשְּׁבַחִים,
לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. מִשׁוּם
שֶׁהוּא מְקוּם שְׁרוּצָה שְׁמִחָה,
שְׁאִין שֶׁם רְגוֹ וְדִין. שְׁהָרִי הָעוֹלָם
הַבָּא, הַכֹּל הוּא שְׁמִחָה, וְהוּא
מְשַׁמַּח אֶת הַכֹּל, וּמִשׁוּם כֶּף
שׁוֹלֵחַ חֲדוּה וְשְׁמִחָה לְכָל
הַדְּרָגוֹת.

כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל
שְׁמִחָה לְהַעִיר מִהָעוֹלָם הַזֶּה
לְמַעְלָה, כֶּף צָרִיף לְעוֹרֵר שְׁמִחָה
וְחֲדוּה מֵעוֹלָמָה שֶׁל הַלְּבָנָה אֶל
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וּמִשׁוּם כֶּף
הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים בְּדִגְמָא אַחַת,
וְאִין הַתְּעוֹרְרוֹת עוֹלָה אֶלָּא
מִלְמַטָּה לְמַעְלָה.

שִׁיר תַּתְּרִי סִימָן, בְּאוֹתִיּוֹת
חֻקוֹקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, זְעָה
וְרַתִּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכָל
נִקְבֵי תְהוֹם וְכַף, עַד שֶׁהַתְּפִשּׁוֹת
הַרוּחַ הַזֶּה מִתְעוֹרְרָת (בְּנִסְסוֹ) לְשַׁעַר
מִפְתַּחַת שֶׁל הַיְכָלוֹת, וְהָרִי הוּא

וְאֵלִין תִּרְיַן כְּתָרִין, מוֹצְקוֹת לְגִירוֹת. חַד מִסְטָרָא
דָּא, וְחַד מִסְטָרָא דָּא. וְאִף עַל גַּב דְאֵינוֹן
בְּמַנְיָנָא דְאֵינוֹן גִּירוֹת, וְעַם כָּל דָּא, שְׁבַחָא
מְאֵלִין, תִּרְיַן, דְאֵינוֹן שְׁבָעָה וְשְׁבָעָה (לְמוֹצְקוֹת),
דְמוֹצְקוֹת לְגַבִּיָּהוּ. דְאֵינוֹן גִּירוֹת דְקָא נְהָרִין
עַל רִישָׁא דְהַהוּא מְנוּרָה, וְהַהוּא מְנוּרָא קָא
מְנַהֵרָא מְחִילָא דִילְהוֹן, לְסִלְקָא לְגַבִּיָּה עֵילָא.
וְכַד סִלְקָא, סִלְקָא מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וּמִכְתָּרָא
לְכְתָרָא, עַד דְאֵתְאַחַדָּא כְּלָא לְעֵילָא, וְרוּזָא דָּא,
שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה.

שִׁיר הַשִּׁירִים, עַל פּוּמָא דְאֲלֵיהוּ אַתְגָּזֵר, בְּרִשׁוֹ
עֵילָאָה. שִׁיר הַשִּׁירִים, שְׁבַחָא דְשְׁבַחִין,
לְמַלְכָּא דְשִׁלְמָא דִילֵיהּ. בְּגִין דְאִיהוּ אַתְר דְבַעֵי
חֲדוּה, דְלָא אִית תַּמָּן רוּגְזָא וְדִינָא. דְהָא עֲלָמָא
דְאֵתִי, כּוֹלָא אִיהוּ חֲדוּה, וְאִיהוּ חֲדִי לְכוּלָּא.
וּבְגִין כֶּף מְשַׁדֵּר חֲדוֹ וְחֲדוּה לְכָל דְרִגְיָן.

כְּמוֹ דְאֵצְטְרִיף אַתְעָרוּ דְחֲדוּה לְאַתְעָרָא מְהֵאִי
עֲלָמָא לְעֵילָא. הֵכִי אֵצְטְרִיף לְאַתְעָרָא
חֲדוּה וְחִידוֹ, מְעֲלָמָא דְסִיְהָרָא, לְגַבִּי עֲלָמָא
עֵילָאָה. וּבְגִין כֶּף עֲלָמִין קְיַיִמִין בְּדוּגְמָא חֲדָא,
וְאַתְעָרוּ לָא סִלְקָא אֶלָּא מִתְתַּא לְעֵילָא.

שִׁיר תַּתְּרִי סִימָן, בְּאַתְנוּן גְּלִיפָאן דְשְׁמָא
קְדִישָׁא, זְעוֹ וְרַתִּית דְכָל עֲלָמִין, וְכָל
נוֹקְבִין דְתְהוּמָא רַבָּא, עַד דְהֵאִי פְשִׁיטוּ
דְרוּחָא, אַתְעָר (כ"א ע"א) לְגַבִּי תַרְעָא קְדַמָּאָה
דְלִסְטֵר מְזַרְח. הַהוּא מְאִרִי דְעֵינִין, בְּחַמְשׁ
הַרְאִשׁוֹן שֶׁלְצַד מְזַרְח. אוֹתוֹ בַּעַל הָעֵינַיִם עִם חֲמֵשׁ מְאוֹת

מָאָה מִפְּתַחֲאן דְּהֵיכְלִין, וְהָא אִיהוּ בְּגֻלְפוּ
דְּשָׁמָא קְדִישָׁא, דְּתַרְיִסְר אַתְּוּוֹן, דְּטָאֲסִין בִּיה
תְּשַׁע סְרִי מִשְׂרַיִן מְלַהֲטֵן דְּנוּרָא.

וְהָהוּא מְאָרִי דְּעֵינִין, לְקִיט גּוּמְרִין דְּאָשָׁא,
שְׂיִיפֵי דְּנוּרָא, וְעָאֲלִין גּוּ הֵהוּא הֵיכְלָא
דְּאֲתַקְרִי זְבוּל, הֵיכְל דְּתַמָּן כָּל שְׂבַחֲיָן אֲתַסְדְּרִין
לְסַלְקָא לְעִילָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (מ"א ח יג) בָּנָה בְּנֵיתִי
בֵּית זָבַל לָךְ. וְאִיהוּ הֵיכְלָא, דְּאִית בָּהּ תַּתְרִין
דְּרַגִּין, דְּסַלְקֵן בְּשַׁבְּחֵי דְּתוֹשְׁבַּחְתָּא, וּבְגוּ
כּוּלְהוּ אִית חַד דְּרַגָּא פְּנִימָאָה מְכוּלְהוּ,
דְּאֲתַבְרִיר רְחִימוּ דְּהָאִי תוֹשְׁבַּחְתָּא, בְּרִירו
דְּנִקּוּדָא תַּתְּאָה. וְכַד אֲתַבְרִיר מְגוּ כּוּלְהוּ,
סַלְקָא לְעִילָא בְּרִזָּא דְּשִׁיר, וְאִיקְרִי שִׁיר
הַשִּׁירִים, וְסַלְקָא מִכָּל אֵינוֹן שְׂבַחֲיָן, וְאֲתַבְרִיר
מְכוּלְהוּ.

כְּתִיב (שם ו ט) וְהֵבִית בְּהֶבְנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֹמֹה וְגו',
וְהֵבִית בְּהֶבְנֹתוֹ, כַּד הוּוּ דְּכַר וְנִיקְבָּא
כַּחְדָּא מִתַּחְבְּרָא, כְּדִין אֶבֶן שְׁלֹמֹה, אֲשֶׁתְּלִימַת
כְּמָה דְּאֲצֻטְרִין. וְלֹא אֲשֶׁתְּלִימַת, עַד דְּיָהוּת
מִסַּע, דְּנָסַע (נ"א דְּנָסַר) לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִין הוּא,
וְאֲתַקִּין לָהּ, וְקָשִׁיט לָהּ, וְאֵייתִי לָהּ לְגַבֵּי
דְּאָדָם, וְכַדִּין נִבְנָה, וְאֲשֶׁתְּלִימַת מְכוּלָּא.

וְכַד אֲתַחְבְּרוּ דָּא עִם דָּא, כָּל רוּחִין אוּתְרַנִּין,
וְכָל זֵינִין בִּישִׁין, אֲתַעְבְּרוּ מִתַּמָּן, וְלֹא
אֲתַקְרִיבוּ לְמַקְדָּשָׁא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שם שם)
וּמִקְבוֹת וְהִגְרִזוּן כָּל כְּלֵי בְּרִזָּל לֹא נִשְׁמַע בְּבֵית
בְּהֶבְנֹתוֹ. דְּהָא כּוּלְהוּ עָאלוּ גּוּ נוּקְבָא דְּתַהוּמָא
רַבָּא. כִּיּוֹן דְּאֲתַבְּנִי בִּי מַקְדָּשָׁא לְתַתָּא, וְאֲתַתַּקֵּן
הֵיכְלָא עַל בּוּרְיִיה, כְּדִין אֲתַגְּלִי שִׁיר הַשִּׁירִים,
דְּאֲצֻטְרִין לְאֲתַחְבְּרָא מַקְדָּשָׁא בְּמַקְדָּשָׁא.

כַּד הוּוּ מִשָּׁה בְּמַדְבְּרָא, בְּגִין חוּבִיהוּן
דְּיִשְׂרָאֵל, זְוּוּגָא דְּמִשָּׁה הוּוּת מִתַּחְבְּרָא
בִּיה, בְּאַחוּרָא דְּהוּד (דְּבָיו) דְּכַר וְנִיקְבָּא

בְּחֻקֵּי הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ שֶׁל שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה אוֹתוּתוֹת שְׁטָטִים בּוּ תְּשַׁעַה
עֶשֶׂר מַחֲנוֹת לוֹהֲטִים שֶׁל אֵשׁ.
וְאוֹתוֹ בְּעַל הַעֵינַיִם לּוֹקֵט גַּחְלִי
אֵשׁ, אִיבְרֵי הָאֵשׁ, וְנִכְנְסִים לְתוֹךְ
אוֹתוֹ הֵהִיכֵל שֶׁנִּקְרָא זְבוּל, הֵהִיכֵל
שֵׁשׁ מִסְפַּדְרִים כָּל הַשְּׂבָחִים
לְעֹלּוֹת לְמַעְלָה, וְעַל זֶה כְּתוּב
(מלכים-ח) בָּנָה בְּנֵיתִי בֵּית זָבַל לָךְ.
וְהוּא הֵהִיכֵל, שֵׁישׁ בּוּ תַתְרִין
דְּרַגּוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּשַׁבְּחֵי
הַתְּשַׁבַּחַת. וּבְתוֹךְ כָּלֵם יֵשׁ דְּרַגָּה
פְּנִימִית אַחַת מִכָּלֵן, שֵׁשׁ נִבְחָרַת
אַהֲבַת הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה, בְּחִירַת
הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה. וּכְשֶׁנִּבְרַר
מִתּוֹךְ כָּלֵם, עוֹלָה לְמַעְלָה בְּסוּד
הַשִּׁיר, וְנִקְרָא שִׁיר הַשִּׁירִים,
וְעוֹלָה מִכָּל אוֹתָם הַשְּׂבָחִים,
וְנִבְחָר מִכָּלֵם.

כְּתוּב (שם ו ט) וְהֵבִית בְּהֶבְנֹתוֹ אֶבֶן
שְׁלֹמֹה וְגו'. וְהֵבִית בְּהֶבְנֹתוֹ,
כְּשֶׁהָיוּ זָכַר וְנִקְבָּה יַחַד מִחֻבְרִים,
אֲזִי הָאֶבֶן הַשְּׁלֹמֹה נִשְׁלְמָה כְּמוֹ
שֶׁצְרִיף. וְלֹא נִשְׁלְמָה, עַד שֶׁהָיָה
מִסַּע, שֶׁהִסִּיעַ (שָׁנַסַר) אוֹתָהּ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְתַקֵּן אוֹתָהּ וְקָשִׁט
אוֹתָהּ, וְהִבִּיא אוֹתָהּ אֶל הָאָדָם,
וְאֵז נִבְנָה, וְנִשְׁלְמָה מֵהַכֵּל.

וּכְשֶׁהִתְחַבְּרוּ זֶה עִם זֶה, כָּל
הַרוּחֹת הָאֲחֵרוֹת וְכָל הַמֵּינִים
הַרְעִים עָבְרוּ מִשָּׁם, וְלֹא קָרְבוּ
לְמַקְדָּשׁ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם) וּמִקְבוֹת
וְהִגְרִזוּן כָּל כְּלֵי בְּרִזָּל לֹא נִשְׁמַע
בְּבֵית בְּהֶבְנֹתוֹ. שְׁהָרִי כָלֵם נִכְנְסוּ
לְתוֹךְ נֶקֶב תַּהוּם רַבָּה. כִּיּוֹן
שֶׁנִּבְנָה בֵּית הַמַּקְדָּשׁ לְמִטָּה
וְנִתְתַּקֵּן הֵהִיכֵל עַל בְּרִין, אֲזִי
הַתְּגַלָּה שִׁיר הַשִּׁירִים, שֶׁהִצְטַרְף
לְהִתְחַבֵּר מַקְדָּשׁ בְּמַקְדָּשׁ.

כְּשֶׁהָיָה מִשָּׁה בְּמַדְבְּרָא, מִשׁוּם
חֻטְאֵי יִשְׂרָאֵל, הַזְוּוּגָא שֶׁל מִשָּׁה
הָיְתָה מִתַּחְבְּרַת בּוּ, בְּאַחוּרָא שֶׁל
הַהוּד (שְׁהִיו) זָכַר וְנִקְבָּה מִחֻבְרִים

יחד. אז, והבית בהפנתו, מעט מעט.

בשעברו ישראל את הירדן ומשה התפגס, האיר (סר) אותה הקדוש ברוך הוא, והתקין אותה במשפן שילה, עד שהשתלמה בבית עולמים והתחברה במלך שלמה, והיו העולמות פנים בפנים. אז, אכן שלמה מסע נבנה. מסע - שלא הייתה במקום אחד קבוע, אלא נעקר ונשתל, ואז נבנה פראוי.

וכך המינים הרעים, וכל הרוחות הרעות, אז עברו מן העולם ולא שליטו כלל. זהו שכתוב (סו) ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהפנתו.

באותה השעה, כשכלם עברו מן העולם ונשארה האשה עם בעלה פנים בפנים, אז התגלה שיר השירים, וזהו שיר השירים אשר לשלמה, בלי ערבוּבֵיא כָּלֵל. אשר לשלמה, פנים בפנים. אשר לשלמה, שנעקר ונשתל במקום שהשלוש כלו שלו.

שמח רבי שמעון. אמר לו אליהו: רבי, אמר דבר, ואני אחריך, שהרי ממני וממך יתברר הדבר, ונתנה לנו רשות מעם העתיק של הכל שיתגלו הסודות הללו ממטה וממעלה. אתה כנגד התחתונים - ואני כנגד העליונים. ובחייך, רבי, חשיבות יתרה יש לך, שכל דבריך יפתבו למעלה לפני עתיק הימים, ודברי לא יפתבו למעלה, אלא בעולם הזה יפתבו דברי על ידך. דבריך יהיו כתובים למעלה, ודברי יהיו כתובים למטה. אשריכם הצדיקים בעולם הזה, ואשריכם לעולם הבא.

פתח רבי שמעון ואמר, שיר השירים אשר לשלמה. כתוב

מתחבראן כחדא. פדין, והבית בהפנתו, זעיר זעיר.

כד עברו ישראל ית ירדנא, ומשה אתפניש, נהר (נ"א נסר) לה קודשא בריה הוא, ואתקין לה במשפן שילה, עד דאשתלימת בבי עלמין, ואתחברת במלך שלמה, והוּוּ עלמין אפין באפין. פדין, אכן שלמה מסע נבנה. מסע: דלא הוּוּ באתר חד קביע, אלא אתעקר ואשתיל, וכדין נבנה פדקא יאות.

וכך זיינין בישיין, וכל רוחין בישיין, פדין אתעברו מעלמא, ולא שליטו כלל, הדא הוא דכתיב, ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהפנתו.

בההיא שעתא, כד אתעברו כולא מעלמא, ואשתארת אתתא בבעלה אפין באפין, פדין אתגלי שיר השירים. ודא איהו שיר השירים אשר לשלמה, בלא ערבוּבֵיא כָּלֵל. אשר לשלמה, אפין באפין. אשר לשלמה, דאתעקר ואשתיל באתר דשלמא כולא דיליה.

חדו ר' שמעון. אמר ליה אליהו, רבי אימא מילך, ואנא אבתרך, דהא מיני ומינך תסתיים מלתא. ורשו אתיהיב לן מעם עתיקא דכולא, דיתגלו רזין אלין מתתא ומעילא. אנת לקביל תתאי. ואנא לקביל עילאי.

ובחייך רבי, רבו יתיר אית לך, דכל מילך יפתבון לעילא קמי עתיק יומין, ומיליי לא יפתבון לעילא, אלא בהאי עלמא יפתבון מיליי, על ידך. מילך יהון פתיבין לעילא, ומיליי פתיבין לתתא. זכאין אתון צדיקייא בהאי עלמא, וזכאין אתון בעלמא דאתי.

פתח רבי שמעון ואמר, שיר השירים אשר

לְשַׁלְמָה. כְּתִיב (תהלים קכו ו) הַלֹּוֹף יִלְוֶה וּבִכְה נִשְׂא
מִשֶּׁף הַזֶּרַע וּגו'. בְּכֹמָה זְמַנֵּינְךָ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אוֹכַח לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל, לְאַהֲדָרָא לֹוֹן
בְּתִיּוּבְתָא לְגַבִּיּהּ, לְמַהֲךָ בְּאוֹרַח מִיִּשְׂרָאֵל, בְּגִינְךָ
לְאַסְתִּלְקָא בְּגוּוֹיָהּוּ. דְּהָא פִּד יִשְׂרָאֵל זַפְּאִינְךָ,
וְאַזְלִין בְּאוֹרַח מִיִּשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוּל, סִילוּקָא אִיהוּ
לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא עֲמַהוּן, בְּכָל עֲמִינֵי דְעֲלָמָא.
פִּד יִשְׂרָאֵל זַפְּאִינְךָ, וְאַזְלִין בְּאוֹרַח מִיִּשְׂרָאֵל, סִלִּיק
לֹוֹן קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא,
וְכוּלְהוּ אוּדָן וּמִשְׁבַּחָן לִיהּ, וְלֹאוּ אִינוּן
בְּלַחֲוֹדֵיהּוּ, אֶלְא אֶפִּילוּ עֵילְאִין לְעֵילְא, כּוּלְהוּ
אוּדָן לִיהּ בְּגִינֵיהּוּ דִּישְׂרָאֵל. וְלֹא דָא בְּלַחֲוֹדֵי,
אֶלְא אִיהוּ אֶסְתִּלְק בִּיקְרִיָּה, בְּגִינֵיהּוּ דִּישְׂרָאֵל
מִמֶּשׁ. וְלֹא דָא בְּלַחֲוֹדֵי, אֶלְא אֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל
מִמֶּשׁ, מִסְתַּלְקֵי בִיקְרִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא
לְעֵילְא וְתַתָּא.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל זַפְּאִינְךָ, כּוּרְסָא יְקָרָא
דְּלְעֵילְא אֶסְתִּלְק לְעֵילְא לְעֵילְא, בְּכֹמָה
חֲדוּן, בְּכֹמָה רְחִימוּ, וּמִתְחַבְּרָן עֲלָמִין
בְּחֲדוּוּא, וְכוּלְהוּ אֶתְבְּרָכְן מַעֲמִיקָא דְנַחֲלִין,
וְעֲלָמִין כּוּלְהוּ אֶשְׁתַּקִּינְךָ, וְאֶתְבְּרָכְאן
וְאֶתְקַדְשָׁן (דף עו ע"א) בְּכֹמָה בְּרָכְאן, בְּכֹמָה
קְדוּשִׁין, וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא חֲדֵי עֲמַהוּן,
בְּחֲדוּא בְּשִׁלְיָמוּ.

וּבְשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל לָאוּ אִינוּן זַפְּאִינְךָ, כּוּלְא
אִיהוּ בְּהַפּוּכָא. וְעַם כָּל דָּא רְחִימוּ
דְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לָא אֶתְמַנַּע מִנֵּיהּוּ,
וְכוּרְסֵיָא דִּילֵיהּ יִתְבָּא עֲלֵיהּוּ, כְּאִמָּא עַל בְּנִין,
וְלֹא אֶתְמַנַּעַת מִלְּמַתְבַּע עֲלֵיהּוּ רְחִימֵי.

וּבְהָא קָלָא סִלְקָא לְעֵילְא, בְּגִינֵי דְרַעוּתָא דִּילֵיהּ
מֵאן דְּאוּלִּיף סְנִיגוּרֵיָא עַל בְּנוֹי. מֵנָּא
לָן, מִמִּשְׁהָ, דְּאֶסְתִּלְק בְּסִלְקוּ עַל דְּאוּלִּיף זְכוּ
עֲלֵיהּוּ דִּישְׂרָאֵל. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות לד טו)

(תהלים קכו) הַלֹּוֹף יִלְוֶה וּבִכְה נִשְׂא
מִשֶּׁף הַזֶּרַע וּגו'. כְּמָה פְּעַמִּים
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹכִיחַ אֶת
יִשְׂרָאֵל לְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו,
לְלַכֵּת בְּדַרְךָ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַתְעַלּוֹת
בְּתוֹכָם. שְׁהֵרִי כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל צְדִיקִים
וְהוֹלְכִים בְּדַרְךָ יִשְׂרָאֵל, כְּכִיכּוּל זֶה
עֲלֵיהּ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲמָהֶם
עַם כָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. כְּאִשְׁרֵי
יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים וְהוֹלְכִים בְּדַרְךָ
יִשְׂרָאֵל, מַעֲלָה אוֹתָם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכָלֵם
מוֹדִים וּמִשְׁבַּחִים אוֹתוֹ, וְלֹא הֵם
בְּלִבְדָם, אֶלְא אֶפִּילוּ הָעֲלִיּוֹנִים
לְמַעֲלָה, כָּלֵם מוֹדִים לוֹ בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ, אֶלְא
שֶׁהוּא מִתְעַלָּה בְּכַבּוּדוֹ בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ,
אֶלְא אֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ מִתְעַלִּים
בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַעֲלָה וְלִמְטָה.

בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל
צְדִיקִים, כִּסָּא הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעֲלָה
מִתְעַלָּה לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, בְּכֹמָה
שְׂמֵחוֹת, בְּכֹמָה אֶהְבֵּה,
וּמִתְחַבְּרִים הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְכָלֵם מִתְבְּרָכִים מֵעַמְקֵי הַנַּחֲלִים,
וְכָל הָעוֹלָמִים נִשְׁקִים וּמִתְבְּרָכִים
וּמִתְקַדְּשִׁים בְּכֹמָה בְּרָכוֹת, בְּכֹמָה
קְדוּשִׁים, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שִׂמַּח עִמָּהֶם בְּשִׂמְחָה בְּשִׁלְמוֹת.
וּבְשַׁעֲתָא שְׂאִין יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים,
הַכָּל הוּא בְּהַפּוּךְ. וְעַם כָּל זֶה,
אֶהְבֵּת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
נִמְנַעַת מֵהֶם, וְכִסָּאוֹ יוֹשֵׁב עֲלֵיהֶם
כְּאִם עַל הַבָּנִים, וְאִין נִמְנַעַת
מִלְּבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רְחִימִים.

וּבְקוּרָה הַזֶּה עוֹלָה לְמַעֲלָה, מִשׁוּם
שֶׁרְצוּנוֹ מִי שֶׁמִּלְמַד סְנִיגוּרֵיהּ עַל
בְּנוֹי. מִנֵּינֵי לָנוּ? מִמִּשְׁהָ שֶׁהַתְעַלָּה
בְּעֲלֵיהּ עַל שֶׁלְמַד זְכוֹת עַל
יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שמות לד)
וּמִשְׁהָ לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פְּנֵיו.
מִתִּי הַתְעַלָּה לְכַבּוֹד הַזֶּה?

בְּשַׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, וְלָמַד עֲלֵיהֶם זְכוּת.

כְּמוֹ כֵּן פְּתוּב הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה נִשְׂא מִשֶּׁשׁ הַזֶּרַע? זֶהוּ סוּד פֶּסַח הַכְּבוֹד, שְׁנוּטֵל מִשִּׂיכָה שֶׁל זֶרַע קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וּבְשִׁמְתַעֲרֵית בְּקוֹל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׂאֵינִים צְדִיקִים, עִם כָּל זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה אוֹתָהּ, וּמְשַׁקָּה אוֹתָהּ מִהֶשְׁקָאת הַנַּחַל הָעֵמֶק, וְנִשְׁתַּלֵּם מִכָּל הַצְּדִידִים. אֲוִי, בֵּא יְבֵא בְּרִנָּה, מִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת וּבְרָכוֹת וּקְדוּשׁוֹת שֶׁנִּשְׁתַּלְמָה. בְּרֵאשׁוֹנָה - הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁשָּׁבוּ - בֵּא יְבֵא בְּרִנָּה. בְּשַׁעֲהָ שֶׁבָּנָה שְׁלֵמָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהִשְׁתַּלֵּם הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כָּל יִשְׂרָאֵל הָיוּ צְדִיקִים וְהִתְעַלּוּ בְּכַמָּה דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְאָז הִתְעַלָּה פֶּסַח הַכְּבוֹד בְּשִׁמְחָה, בְּכַמָּה שִׁמְחוֹת וּבְכַמָּה עֲלוּיִים. וְאֵז שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, עֲלִיָּה בְּשִׁמְחָה וִירִידָה בְּשִׁמְחָה. כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהַחֲבוּר בְּשִׁמְחָה. שִׁיר - לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַשִּׁירִים - לְעֲלִיוֹנִים וְלַתַּחְתּוֹנִים. אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה - הַחֲבוּר שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כְּלוּ שְׁלוֹ. עַל פִּי אֱלֹהֵינוּ נִגְזַר.

שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּתוּב (דְּבָרִים כח) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטוֹב וְגו'. בְּשַׁעֲהָ שֶׁבָּרַא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בְּרֵא בְּרֵאשׁוֹנָה שִׁיתִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם מְקוֹרוֹת, לְהוֹרִיד בָּהֶם גְּשָׁמֵי בְּרָכוֹת, וְהַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁלֹּמְעָלָה. וְהֵם נוֹטְלִים בְּרֵאשׁוֹנָה מִמְּקוֹר הַחַיִּים, מִהַמְּקוֹם הָעֲלִיּוֹן שֶׁיִּצְאוּ מִשָּׁם.

וּמִשָּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. אֵימָתֵי אֶסְתֵּלִיק לִיקָרָא דָא. כִּד חָאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאוֹלִיף עֲלֵייהוּ זְכוּ.

בְּגוֹנוֹנָא דָא כְּתִיב, (תְּהִלִּים קכ"ו) הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חוֹבֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. מֵאֵי נוֹשֵׂא מִשֶּׁשׁ הַזֶּרַע. דָּא רְזָא דְכוֹרְסֵיִיא דִיקָרָא, דְאִיהוּ נְטִיל מְשִׁיכוּ דְזֶרַע קוֹדֶשׁא עֵילָאָה, לְמֵיעֶבֶד פִּירִין וְאִיבִין בְּהֵאֵי עֲלָמָא.

וְכִד אֶסְתֵּלִיקַת בְּקֵלָא דִישְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב דְּלָאוּ אֵינוֹן זַפְאִין, עִם כָּל דָּא, קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא אֲעֲלִי לָהּ, וְאֲשָׁקִי לָהּ, מִשֶּׁקִּיו דְנִחְלָא עֲמִיקָא, וְאֲשִׁתְּלִים מִכָּל סְטָרִין. כְּדִין, בֵּא יְבֵא בְּרִנָּה, מִגּוֹ דֶּהֱהוּא שְׁלִימוּ וּבְרָכָאן וְקְדוּשִׁין דְאֲשִׁתְּלִימַת. בְּקִדְמִיתָא, הַלּוֹף יִלֵּף וּבִכְהָ, עַל חוֹבֵייהוֹן דִּישְׂרָאֵל. כִּד תְּבוּ, בֵּא יְבֵא בְּרִנָּה.

בְּשַׁעֲתָא דְבָנָה שְׁלֵמָה בִּי מִקְדָּשָׁא, וְאֲשִׁתְּלִים עֲלָמָא תַתָּאָה כְּגוֹנוֹנָא דְעֲלָמָא עֵילָאָה, יִשְׂרָאֵל כּוֹלְהוֹן הוּוּ זַפְאִין, וְאֶסְתֵּלְקוּ בְּכַמָּה דְרָגִין עֵילָאִין, וּכְדִין אֶסְתֵּלְק פּוֹרְסֵיִיא דִיקָרָא בְּחֻדָּה, בְּכַמָּה חֲדוּוֹן, בְּכַמָּה עֲלוּיִין.

וּכְדִין שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, סְלִיקוּ בְּחֻדָּוָא, וְנִחִיתוּ בְּחֻדָּוָא. עֲלָמִין כּוֹלְהוּ בְּחֻדָּוָא. וְחִיפּוֹרָא בְּחֻדָּה. שִׁיר, לְקוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא. הַשִּׁירִים, לְעֵילָאִין וְתַתָּאִין. אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה, חֲבוּרָא דְעֲלָמִין כּוֹלְהוּ בְּחֻדָּוָא, לְמַלְכָּא דְשְׁלָמָא כְּלָא דִילֵיהּ. עַל פּוֹמָא דְאֱלֹהֵינוּ אֲתַגְזֹר.

שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּתִיב (דְּבָרִים כח יב) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטוֹב וְגו'. בְּשַׁעֲתָא דְבָרָא קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא עֲלָמָא, בְּרֵא בְּקִדְמִיתָא, שִׁיתִין עֵילָאִין, דְאֵינוֹן מְקוֹרֵי, לְנִחְתָּא בְּהוֹן גְּשָׁמִיא דְבְּרָכָן, וְקְדוּשִׁין עֵילָאִין דְלְעֵילָא. וְאֵינוֹן נְטִלוּ בְּקִדְמִיתָא מִמְּקוֹרָא דְחַיִּי, מֵאַתֵּר עֵילָאָה דְנִפְקוּ מִתַּמִּין.

שְׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה, טָרַם שְׁנֹבְרָא
הָעוֹלָם, עָלָה וְהִתְגַּלְגַּל רְצוֹן אַחַד,
שְׁנֹבְרָא מִחֻשְׁבָּה נִסְתַּרְתָּ, וְשָׁם אֶת
הַכֹּל בְּמַחֲשָׁבָה הִנְסַתְרַת הָיְיָ,
וְכָל מָה שֶׁהָיָה וַיְהִיָּה. וּמֵאוֹתָהּ
הַמַּחֲשָׁבָה עָלָה רְצוֹן לְבָרָא אֶת
הָעוֹלָם, וַיֵּצֵא מֵעֵין דָּק שְׁפוּלָל
סִתְרַת הַמַּחֲשָׁבָה, וְזֶה אֵין נִשְׁמַע
בַּחוּץ וְלֹא הִתְגַּלְגַּל. וַיֵּשׁ בּוֹ
הַסְּתַפְלוּת שֶׁל חֻכְמָה, לְחֻכְמֵי
הַלֵּב נְמָסֵר, כִּי לֹא הִתְגַּלְגַּל בַּחוּץ.
מִתְהוּא (מִתְהוּא) יוֹצְאִים חֻמְשָׁה
מְקוּרוֹת, וְאַחַד נִסְתַּר, וְאַחַד
שְׁמַכְנֵס הַכֹּל. וְאוֹתָם הַמְקוּרוֹת
הֵיוּ כְּשֹׁבְרָא הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֹבְרָא
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית:
בְּרֵאשִׁית שְׁנֵי"ת. זֶה שֵׁית, הַמְקוּר
שְׁכּוֹנֵס אֶת כָּל הַמְקוּרוֹת לְזוֹן
הָעוֹלָמוֹת.

אֶת הַשָּׁמַיִם - אֵלֶּה הֵם שֵׁשׁ
מְקוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שְׁלֹמְעֵלָה,
(שְׁעִלִּיָּהוּ) לְתַת לִשְׁתֵּי הַזָּה. מִיּוֹם
שְׁנֹבְרָא הָעוֹלָם וְעַד שְׁנֹבְנָה בֵּית
הַמְקוּדֵשׁ הֵיוּ סְתוּמִים, וְלֹא נִפְתְּחוּ
כָּלֵל.

וְאִם תֵּאמַר שְׁאֲבָרְהֵם הֵיךְ בְּעוֹלָם
- הָרִי כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיְהִי רָעַב
בְּאֶרֶץ. יִצְחָק - וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ
מְלֶבֶד הָרָעַב וְגוֹ'. וַיִּעֲקֹב - הָרִי
כְּתוּב (שֵׁם מֵא) וַיְהִי רָעַב בְּכָל
הָאֶרְצוֹת. מִשָּׁה - הָרִי בְּכֻמָּה
מְקוּמוֹת כְּתוּב, מִי יֵאָכִילֵנוּ.
לְהַמִּית אֶת כָּל הַקָּהָל הַזֶּה בְּרָעַב.
(שְׁמוֹת ז) וַיֵּצֵא שָׁם הָעָם לְמִים.
(בְּמִדְבָר ב) וְלֹא הָיָה מִים לְעֵדָה.

וְהוֹשַׁע, אֶף עַל גַּב דְּעָאֵלוּ לְאַרְעָא, כְּתוּב (יְהוֹשֻׁעַ
ה יב) וַיִּשְׁבַּת הַמֶּן מִמַּחְרַת בְּאֶכְלָם
מִעֲבוּר הָאֶרֶץ. בִּימֵי שׁוֹפְטִים כְּתוּב, (רוֹת א) וַיְהִי
בִּימֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב
בְּאֶרֶץ. בְּדוֹד כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב כא)
וַיְהִי רָעַב בִּימֵי דָּוִד.

מָה הַטַּעַם שֶׁל כָּל זֶה? מִשּׁוּם
שְׁאוֹתָם הַשִּׁיתִים לֹא נִפְתְּחוּ,

דְּהָא בְּקִדְמִיתָא עַד לֹא אִיתְבְּרִי עֲלֵמָא, סְלִיק
וְאִתְגַּלְי חַד רְעוּתָא, דְּאִיקְרִי מַחֲשָׁבָה
סְתִימָא, וְשׁוּי פּוֹלָא בְּהֵיָא מַחֲשָׁבָה סְתִימָא,
וְכָל מֵאֵי דִּהְוָה וַיְהִי. וּמֵהֵיוּא מַחֲשָׁבָה סְלִיק
רְעוּתָא לְמַבְרֵי עֲלֵמָא, וְנִפְקַ נְבִיעוּ דְּקִיק, כְּלִיל
סְתִימוּ דְּמַחֲשָׁבָה, וְדָא לֹא אֲשַׁתְּמַע לְבַר, וְלֹא
אִתְגַּלְיָא. וְאִית בֵּיה אֲסַתְּפִלוּתָא דְּחֻכְמָתָא,
לְחֻכְמֵי לְבָא אֲתַמְסֵר, בְּגִין דְּלֹא אִתְגַּלְיָא לְבַר.
מִתְהוּא (מִתְהוּא) נְבִיעוּ נְפָקִי חֻמְשׁ מְקוּרִין, וְחַד
סְתִימָא, וְחַד דְּכֻנִּישׁ פּוֹלָא. וְאִינוּן
מְקוּרִין הֵווּ, כִּד אִתְבְּרִי עֲלֵמָא. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר
(בְּרֵאשִׁית א א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית:
בְּרֵאשִׁית שְׁנֵי"ת. דָּא שֵׁית, מְקוּרָא דְּכֻנִּישׁ כָּל
מְקוּרִין, לְמִיזוֹן עֲלֵמִין.

אֶת הַשָּׁמַיִם, אֵלֶּין אִינוּן שֵׁית מְקוּרִין עֵילְאִין
דְּלְעֵילָא, (ס"א דְּעֵלִיָּהוּ) לְמִיָּהֵב לְהֵאֵי שֵׁית.
מִיּוֹמָא דְּאִתְבְּרִי עֲלֵמָא, עַד דְּאִתְבְּנִי בֵּי
מְקוּדֵשׁא, הֵווּ סְתִימִין, וְלֹא אִתְּפַתְּחוּ כָּלֵל.

וְאִי תִימָא אֲבָרְהֵם הֵוָה בְּעֲלֵמָא. הָא כְּתוּב (שֵׁם
יב י) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ. יִצְחָק, (שֵׁם כו א) וַיְהִי
רָעַב בְּאֶרֶץ מְלֶבֶד הָרָעַב וְגוֹ'. וַיִּעֲקֹב, הָא כְּתוּב
(שֵׁם מֵא נד) וַיְהִי רָעַב בְּכָל הָאֶרְצוֹת. מִשָּׁה, הָא
בְּכֻמָּה דוּכְתִין כְּתוּב (בְּמִדְבָר א ד) מִי יֵאָכִילֵנוּ. (שְׁמוֹת
טז ג) לְהַמִּית אֶת כָּל הַקָּהָל הַזֶּה בְּרָעַב. (שֵׁם יח ג)
וַיֵּצֵא שָׁם הָעָם לְמִים. (בְּמִדְבָר כ ב) וְלֹא הָיָה מִים
לְעֵדָה.

וְהוֹשַׁע, אֶף עַל גַּב דְּעָאֵלוּ לְאַרְעָא, כְּתוּב (יְהוֹשֻׁעַ
ה יב) וַיִּשְׁבַּת הַמֶּן מִמַּחְרַת בְּאֶכְלָם
מִעֲבוּר הָאֶרֶץ. בִּימֵי שׁוֹפְטִים כְּתוּב, (רוֹת א) וַיְהִי
בִּימֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ. בְּדוֹד
כְּתוּב (ש"ב כ א) וַיְהִי רָעַב בִּימֵי דָּוִד.

מֵאֵי טַעְמָא כָּל דָּא. בְּגִין דְּאִינוּן שִׁיתִין לֹא
אִתְּפַתְּחוּ, וְעֲלֵמָא אִתְּזוֹן מִתְּמַצִּיתָא דְּחִיקָא,

והעולם נזון מתמצית דחוקה,
בלי פתיחה כלל, אלא כמו זעה
המזיצה מתוך העץ ויורדת
למטה, או מתוך אבן.

בשעה שבא שלמה המלך, ונבנה
בית המקדש, והיו העולמות כלם
במשקל אחד מעלה ומטה, אז
אותו השית שמקבל וכונס את
כל אלו השיתים העליונים נפתח.
מתי נפתח? בשעה שאותם
השיתים העליונים נפתחו. כיון
שנפתח השית הזה, יצאו ברכות
לעולם. מתי נפתח? כשהזיוו
ממנו עקלתון אחד שישב לרגלו.
וכיון ששהוא העבר, (השית) נעשה
שיר, ונפתח האוצר הטוב. בכח
של מי? את השמים, אלו שאר
השיתים, והינו השירים, שכלם
נפתחו, ותקנו לתת מזון לכל
העולמות.

אז כתוב (מלכים-א ה) וישב יהודה
וישראל לבטח איש תחת גפנו
ותחת תאנתו. וכתוב (שם ד)
אוכלים ושותים ושמים. שהרי
השית והשיתים נפתחו, וכל
העדונים העליונים היו יורדים
לכל העולמות. וכלם היו שמים
לעלות לעולם העליון, ללקט
ברכות ועדונים לעולמות. אז
התעוררה מהם חביבות למלך
העליון, להיות הפל אחד בלי
פרוד. אז השבח שעולה על כל
השבחים, למלך שהשלוש פלו
שלו, שיהיה הפל בשמחה מעלה
ומטה.

כתוב שיר (תהלים סד), וכתוב (שם)
לך דמיה תהלה וגו'. דוד המלך
היה יודע ברוח הקדש שהזדמן
השיר הזה להתגלות בעולם,
ואמר, השיר שעתיד להתגלות -
לך דומיה. הוא בחשאי, שאין
רשות לגלות התשבחת הזו, אלא
התשבחת והתהלה זה אלהים
בציון, כשנבנה בית המקדש,

בלא פתיחה כלל, אלא כזיע כזיע מגו אילנא,
ונחית לתתא, או מגו אבנא.

בשעתא דאתא שלמה מלכא, ואתבני בי
מקדשא, והו ע למין פולהו
בשיקולא חדא עילא ותתא. כדן, ההוא שית
דמקבל וכניש לכל אינון שיתין עילאין,
אתפתח.

אימתי אתפתח, בשעתא דאינון שיתין עילאין
אתפתחו. כיון דאתפתח האי שית,
נפקו ברכאן לעלמא. אימתי אתפתח, כד
אעדיאו מגיה, חד עקימא דיתיב לרגליה.
וכיון דההוא אתעבר, (שית) אתעביד שיר,
ואתפתח אוצר הטוב. בחילא דמאן, את
השמים, אינון שאר שיתין, והינו השירים,
דכולהו אתפתחו, ואתקינו למיהב מזונא לכל
עלמין.

כדן כתיב (מ"א ה) וישב יהודה וישראל לבטח
איש תחת גפנו ותחת תאנתו. וכתוב (שם
ד) אוכלים ושותים ושמים. דהא שית ושיתין
אתפתחו. וכל עדונין עילאין הו נחתין
לעלמין פולהו. וכלהו הו חדאן לסלקא לגבי
עלמא עילאה, למלקט ברכאן ועדונין
לעלמין. כדן, חביבו אתער מנייהו לגבי
מלכא עילאה, למהוי כולא חד בלא פירודא.
כדן שבחא דסלקא על כל שבחין, למלכא
דשלמא פלא דיליה, למהוי כולא בחדוה
עילא ותתא.

כתוב (תהלים סה א-ב) שיר, וכתוב לך דמיה תהלה
וגו'. דוד מלכא הוה ידע ברוח קודשא,
דאזדמן שיר דא, לאתגליא בעלמא. ואמר,
שיר דאזדמן לאתגלי, לך דומיה. איהו
בחשאי, דלית רשו לאתגליא תושבחתא דא,
אלא תושבחתא ותהלה דא אלהים בציון, כד

שהוא כנגד המקדש העליון, ואז
לך ישלם נדר.

פתח רבי שמעון ואמר, (במדבר כא)
אז ישיר ישראל את השירה
הזאת. (שמות טו) אז ישיר משה ובני
ישראל את השירה הזאת. שם
תשבחת הנקבה, וכאן התשבחת
שעולה לעולם שהוא זכר.

כאן הוא הסוד שגוף ורוח
מתחברים יחד גוף בגוף, ורוח
ברוח. שיר השירים (שיר א) -
התדבקות של גוף בגוף. ישקני
מנשיקות פיהו - התדבקות של
רוח ברוח. והכל הוא בסוד
האהבה העליונה, שיהיה הכל
אחד, ביחוד אחד.

יסוד היחוד כאן, שיר - זה הוא
ישראל, שממנה בעדות של
היחוד. השירים - ה' אלהינו ה'.
והכל אחד, ביחוד אחד. ובארנו
את היחוד הזה, וכאן היחוד של
כל העולמות. אשר לשלמה -
הסוד של אחד.

וזהו שצריך שלמה המלך ליחד,
בסוד של רוח הקדש, לחבר הכל
ביחוד אחד, ברוצן, לדבק זה עם
זה, להיות הכל אחד, שהרי
שלמה הוא המלך שהשלים כל
שלו.

מה זה הכל שלו כאן, וכי רבים
הם השלומות? אלא שלום אחד
הוא, ושנים הם. שלום אחד הוא,
שהוא שלום הבית, שבשכילו
נודע הזכר זכר. ואחד שלום
אחר, שהוא השלום של שני
צדדים. אחד שנכנס באמצע
באותם שני הצדדים ועושה
שלום ביניהם, הוא שלום אחר.
אבר השלום שהזכר נודע זכר
בשכילו הוא הצדיק. שנקרא
(ונקרא) המלך העליון בשכילו,
מלך שהשלום שלו. ומשום כך,

אתבני בי מקדשא, דאיהו לקביל מקדשא
עילאה, פדין לך ישולם נדר.

פתח רבי שמעון ואמר, (במדבר כא טו) אז ישיר
ישראל את השירה הזאת. (שמות טו א) אז
ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת.
התם תושבחתא דנוקבא. הכא תושבחתא
דסליק לעלמא דדכורא איהו.

הכא איהו רזא, דגופא ורוחא מתחבראן
פחדא, גופא בגופא, ורוחא ברוחא.
שיר השירים, אתדבקותא דגופא בגופא.
ישקני מנשיקות פיהו, אתדבקותא דרוחא
ברוחא. וכלא איהו ברזא דרחימו עילאה,
למהוי פולא חד, בייחודא חדא.

ורזא דייחודא הכא. שיר דא איהו ישראל,
דממנא בסהדותא דייחודא. השירים,
ה' (דף עו ע"ב) אלהינו ה'. וכולא חד, בייחודא
חד. ואוקימנא ייחודא דא, והכא ייחודא
דעלמין בלהו. אשר לשלמה, רזא דאחד.
ודא איהו דאצטריף שלמה מלפא לייחודא,
ברזא דרוח קודשא. לאתחברא פולא
בייחודא חדא, ברעותא, לאתדבקא דא בדא,
למהוי פולא חד. דהא שלמה איהו מלפא
דשלמא פולא דיליה.

מאי פולא הכא, וכי סגי אין שלמין נינהו.
אלא חד שלמא איהו, ותרין נינהו. חד
שלמא איהו, דאיהו שלמה דביתא, דבגיניה
אשתמודע דכורא דכר. וחד שלמא אחרא,
דאיהו שלמא דתרין סטרין, חד דעאל
באמצעיתא באינון תרין סטרין, ועביד שלמא
בינייהו, איהו שלום אחרא.

אבר שלום דדכורא אשתמודע דכר בגיניה,
איהו צדיק. דאקרי (ואקרי) מלפא עילאה

בגיניה, מלך שהשלום שלו. ובגין כך, כל תושבחתא דשיר השירים,

כל התשפחת של שיר השירים,
למלך שהשלום כלו שלו, והיחוד
שהכל מתיחד הוא במקום הזה,
משום שהוא נוטל כל תשוקת כל
האיברים וכל הענוגים וכל
הפסופים העליונים, ומכנס הכל
לתוכו.

ועל זה הוא נקרא אחד, שלמה
המלך בסוד של רוח הקדש.
כששורה עליו אותה רוח הקדש,
רצה לחבר הכל ברצון שלם
כראוי וליחד הכל בחיבות
ברצון, להיות אחד למעלה
ולמטה. ועל זה אמר הכתוב (זכריה
יד) יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ישקני מנשיקות פיהו וגו' (שיר א).
כתוב (יחזקאל א) וארא החיות והנה
אופן אחד בארץ אצל החיות
לארבעת פניו. הפסוק הזה נאמר
בקשר של רבי אלעזר. וארא
החיות - הסוד של ישראל סבא,
החבל בחקיקותיו בימין
ובשמאל.

שרשה רשומים קשורים זה עם
זה - דרום מזרח וצפון, יהו,
פנים נסתרים, לא שולטת העין
לראות, וכאן אמר וארא?

אלא היה מסתפל מתוך האור
שלא מאיר כמו מי שרואה
בעששית בתוך העינים
הנסתרים, כשמנצצים בתוך
אותה העששית. לזה הלשון לפי
שעה, ולא עומד בקיום.

מתגלגלים נוצצים לפי השעה
הזו, ונכנס הניצוץ זה בזה. אחד
עולה ויורד, ומתחזק בצד
הדרום, בסוד של האות יו"ד.
מתחזק ונכנס בצד הצפון
ומתגלגל בקשריו, ונכנס ועולה
בסוד של האות ט', ונגזו. זהו
שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את
האור כי טוב, שנוצץ ולהט
בחקיקות באות ט', וגזו אותו.
הסוד של האות הזו נסתר בסתר, יוצא ממנו כל הניצוץ והזהר

למלפא השלמא פולא דיליה, וייחודא דקא
מתייחד פולא, באתר דא איהו. בגין דאיהו
נטיל כל תיאובתא דכל שייפין, וכל עינוגין,
וכל פיסופין עילאין, וכניש פולא לגויה.

ועל דא איקרי איהו אחד, שלמה מלפא ברזא
דרוח קודשא. כד שרא עליה ההוא רוח
קודשא, בעא לחברא פולה ברעותא שלים
כדקא יאות, ולייחדא פולא בחביבו ברעותא,
למהוי חד עילא ותתא. ועל דא אמר קרא,
(זכריה יד טו) יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ישקני מנשיקות פיהו וגו'. כתיב (יחזקאל טו א)
וארא החיות והנה אופן אחד בארץ
אצל החיות לארבעת פניו. האי קרא בקיטורא
דרבי אלעזר אתמר. וארא החיות, רזא
דישראל סבא, קפטירא בגליפוי בימינא
ובשמאלא.

תלת רשימין קטורין דא עם דא, דרום מזרח
וצפון, יהו, אפין סתימין, לא שליט
עינא למחמי, והכא אמר וארא.

אלא, הוה מסתפל מגו נהורא דלא נהרא,
כמאן דחמי בעששיתא, גו עיינין
סתימין, כד מנצצן גו ההוא עששיתא. להיט
להיטו לפום שעתא, ולא קאים בקיומא.

מתגלגלין נצצין לפום האי שעתא, ועאל
נציצו דא בדא. חד סליק ונחית,
ואתתקף בסטר דרום, ברזא דאת יו"ד.

אתתקף ועאל בסטרא דצפון, ומתגלגל
בקוטרוי, ועאל וסליק ברזא דאת ט', ואתגניז.
הדא הוא דכתיב, (בראשית א ד) וירא אלהים את
האור כי טוב. דנציע ולהיט בגליפין באות ט',
וגניז ליה.

רזא דאת דא סתימא בסתימו, נפיק מיניה כל
הסוד של האות הזו נסתר בסתר, יוצא ממנו כל הניצוץ והזהר

אותה בחלומו, זו האכסדרה שממנה נוצצים הניצוצות, מתפשט ומתפנס.

ואחד עולה ויורד, ומתחזק בצד מזרח, בסוד האות ט' והאות יו"ד. מתפשט משני צדדים, ומתגלגל בארבעה, שנים למעלה, כמו הירשה של אב ואם. ויש שנים משני צדדים, מצד דרום וצפון, מתישב בכלם. והוא המרכבה העליונה, בארבעה צדדים. אופן אחד בארץ אצל החיות - זוהי המרכבה העליונה, הפלולה בארבעה צדדים.

המרכבה העליונה, שהיא הסוד של ארבעה צדדים, פושטת אור משלשה צדדים. אחד שלו שהתחברו בו ירשת האב והאם, שהיו שנים ומתחברים לאחד, ושנים משני צדדים.

מתפשט אור המזרח, המרכבה הפחתונה היו מגלה פן אחד לאותו האור, ומקבלת אותו, ומאירה ממנו. וכשמאיר אותו הפן מאותו האור, אזי אותו הפן נקרא אדני". והוא שולט ורבוץ בשלטון של אור גדול. ואותו הפן, כיון שמקבל אותו האור, נעשה לו (בהיכלו) היכל, וגונז אותו בתוכו, ובשבילו נעשה אדון רבון ושליט.

מתפשט זהר הדרום, המרכבה הפחתונה היו מגלה פן אחד לאותו האור, ומקבלת אותו ומאירה ממנו. וכשאותו הפן מאיר מהאור ההוא, אז אותו הפן נקרא אל, והוא שולט להיטיב לעולם ברחמים, ולתת מזונות לכל אחד ואחד פראוי.

מתפשט אור הצפון, המרכבה הפחתונה היו מגלה פן אחד לאותו האור, ומקבלת אותו ומאירה ממנו. וכשאותו הפן מאיר ממנו, אז אותו הפן נקרא

נציצות וזהרא, דנהיר ונציץ. זכאה איהו מאן דחמי לה בחלמיה, דא אכסדרה דמינה נציץ נציץ, פשיט וכניש.

וחד סליק ונחית, ואתתקף בסטר מזרח, ברזא דאת ט' ואת יו"ד. אתפשיט מתרין סטרין, ומתגלגלא בארבע, תרין לעילא, כירותא דאבא ואימא. ואית תרין מתרין סיטרין, מסטר דרום וצפון, מתישבא בכולהו. ואיהו רתיכא עלאה, בארבע סטרין. (יחזקאל א טו) אופן אחד בארץ אצל החיות, דא איהו רתיכא תתאה, כלילא בארבע סטרין.

רתיכא עלאה, דאיהו רזא דארבע סטרין, פשיט נהירו מתלת סטרין, חד דיליה דאתחברו ביה ירותא דאבא ואימא, דהו תרין, ומתחברן לחד. ותרין מתרין סטרין.

פשיט נהירו דמזרח, האי רתיכא תתאה גליפן חד, לגבי דההוא נהירו, ומקבלא ליה, ואתנהיר מיניה. וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו, פדין ההוא פן איקרי אדני". ואיהו שליט ורבוץ בשלטנו דנהירו רב. וההוא פן כיון דמקבל ההוא נהירו, אתעביד ליה (בהיכליה) היכלא, וגניז ליה בגיניה, ובגיניה אתעביד אדון רבון ושליט.

פשיט זהירו דדרום, האי רתיכא תתאה גלי פן חד לגבי דההוא נהירו, ומקבלא ליה ואתנהיר מיניה. וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו, פדין ההוא פן איקרי אל. ואיהו שליט לאוטבא לעלמא ברחמי. ולמיהב מזונא לכל חד וחד פדקא יאות.

פשיט נהירו דצפון, האי רתיכא תתאה גלי פן חד לגבי דההוא נהירו, ומקבלא ליה, ואתנהיר מיניה. וכד ההוא פן אתנהיר מיניה, פדין ההוא פן איקרי אלהים. ואיהו

אֱלֹהִים. וְהוּא שְׁלִיט, רַבּוֹן, לְדוֹן
אֶת הָעוֹלָם בְּדִין, וְלָתֵת דִּין לְכָל מִי
שְׁצָרִיק, וְלִהְיֶה הַכֹּל בְּדִין.

עַד כָּאן פָּנִים עֲלִיוֹנִים וּפָנִים
תַּחְתּוֹנִים, בְּסוּד שֶׁל שְׁלֹשׁ בְּשָׁלֹשׁ
מִתְחַבְּרִים, וְאֵלּוּ בְּאֵלּוּ נִכְלָלִים. פֶּן
אֶחָד שֶׁנִּשְׁאַר מִהַמְּרַכְּבָה
הַתַּחְתּוֹנָה, כָּלֵם שׂוֹאֲלִים עֲלָיו
אוֹפֵן, אִיָּה הוּא הַפֶּן הָאֶחָד
שֶׁנִּשְׁאַר?

חֹזֵר וְאָמַר, בְּאִיָּה מְקוֹם הוּא?
בְּאֶרֶץ. כְּדִי שֶׁלֹּא יִשְׁאַרוּ הַתַּחְתּוֹנִים
בְּלִי הַשְּׂגָחָה אֶפְלוּ רַגַע אֶחָד. אוֹתוֹ
הַפֶּן, כְּשֶׁנִּכְלָלוּ כָּל שְׁלֹשׁ הָאֲחֵרִים,
הַפֶּן הִנֵּה נוֹטֵל מִכֵּלֵם, וְנִכְלָלִים
בְּכֵלֵם, וְהוּא לְבַדּוֹ בְּכֵלֵם, כְּדִי
לְהַשְׁגִּיחַ בְּטוֹב עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.
וְהַפֶּן הִנֵּה מְשַׁבַּח תָּמִיד, וּמַעֲוֹרֵר
הַתַּעֲוֹרְרוֹת אֶל אוֹתָם שֶׁלְּמַעְלָה
מֵעֲלָיו. וְאוֹתָם שֶׁלְּמַעְלָה מֵעֲלָיו
מַעֲוֹרְרִים אֶל אוֹתָם הָעֲלִיוֹנִים
שֶׁלְּמַעְלָה. וְאוֹתָם הָעֲלִיוֹנִים
שֶׁלְּמַעְלָה מַעֲוֹרְרִים אֶל מַעְלָה,
וְנִקְשָׁרִים זֶה עִם זֶה עַד אֵין סוּף.

וְכִשְׁוִיָּה מִתַּעֲוֹרֵר בְּהַתַּעֲוֹרְרוֹת שֶׁל
אוֹתָם הַפָּנִים, בְּאוֹתָן נִשְׁיָקוֹת
הָעֲלִיוֹנוֹת, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּסוּד
עֲלִיוֹן, וְלִהְיוֹת שְׁלֹשׁ וְלִזְוֹן אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת, שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת יְהִיוּ
בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁקֵנִי
מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים הִדִּיק
מֵיין.

יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ - עַל פִּיו שֶׁל
אֱלֹהֵינוּ נִגְזַר. כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ד) וְהָאָדָם
יָדַע אֶת חַוָּה וַתְּהַר וַתֵּלֵד אֶת
קַיִן וְגו' וְהָאָדָם - זֶה אָדָם הָרִאשׁוֹן,
הַשֵּׁר הַמְּמַנֶּה (דָּפּוּס), בְּחֻקֵּי קוֹתֵינוּ
הַדְּקִים הָעֲלִיוֹנִים. יָדַע מָה שֶׁלֹּא
הִפִּיר בָּהּ מִקֶּדֶם לְכֵן. יָדַע לְהִיּוֹת
פָּנִים בְּפָנִים. כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִים פָּנִים
בְּפָנִים לְשִׂמוּשׁ, אִזְ כְּתוּב יָדַע. יָדַע
לְהַשְׁקוֹתָהּ, לְזַרְעַ בָּהּ זֶרַע, לַעֲשׂוֹת
תּוֹלְדוֹת. זֶה לְטוֹב, בְּהַתַּעֲוֹרְרוֹת שֶׁל
הַשְּׂגָחָה לְמַטָּה.

שְׁלִיט, רַבּוֹן, לְמִידָן עֲלֵמָא בְּדִינָא, וְלִמְיָהּ
דִּינָא לְכָל מָאן דְּאֶצְטְרִיק, וְלֵאֲתַנְהַגָּא כּוֹלָא
בְּדִינָא.

עַד הֵכָא, אֲנַפִּין עֵילָאִין וְאַנְפִּין תַּתָּאִין, בְּרִזָּא
דְּתַלְתָּ בְּתַלְתָּ מִתְחַבְּרָאן, וְאַתְּכְּלִילוּ אֵלִין
בְּאֵלִין. פֶּן חַד דְּאַשְׁתָּאֵר מִרְתִּיכָא תַתָּאָה, כּוֹלָא
שְׂאֵלִין עֲלֵיהּ אוֹפֵן, אֵן אִיהוּ פֶּן חַד דְּאַשְׁתָּאֵר.

הֲדַר וְאָמַר בְּאֵן אַתְר הוּא, בְּאֶרֶץ. בְּגִין דְּלֹא
יִשְׁתַּאֲרוּן תַּתָּאִין כְּלָא אֲשַׁגְּחוּתָא אֶפִּילוּ
רַגְעָא חֲדָא. הֵהוּא פֶּן, כִּד אַתְּכְּלִילוּ כּוֹלְהוּ
תַלְתָּא אַחֲרֵנִין, הֵאִי פֶּן נָטִיל מִכּוֹלְהוּ,
וְאַתְּכְּלִילוּ בְּכְלְהוּ, וְאִיהוּ בְּלַחֲוֹדוּי בְּכְלְהוּ,
בְּגִין לְאַשְׁגָּחָא בְּטִיבּוֹ עַל כָּל בְּנֵי עֲלֵמָא.

וְהֵאִי פֶּן מְשַׁבַּח תְּדִיר, וְאַתְעֲרַת אַתְעֲרוּ לְגַבִּי
אֵינּוֹן דְּלַעִילָא דְּעֵלְהּ. וְאֵינּוֹן דְּלַעִילָא
דְּעֵלְהּ, מִתַּעֲרִי לְגַבִּי אֵינּוֹן עֵילָאִין דְּלַעִילָא.
וְאֵינּוֹן עֵילָאִין דְּלַעִילָא, מִתַּעֲרִין לְגַבִּי עֵילָא,
וְאַתְקִשְׁרִי דָּא בְּדָא עַד אֵין סוּף.

וְהֵאִי כִּד אַתְעֲר בְּאַתְעֲרוּ דְּאֵינּוֹן פָּנִים, בְּאֵינּוֹן
נְשִׁיקִין עֵילָאִין, לְמַהוּי דְּבִיקֵי בְּרִזָּא
עֵילָאָה, וְלֵאֲשַׁלְּמָא וְלִמְיִזֵּן כָּל עֲלָמִין, לְמַהוּי
כָּל עֲלָמִין כּוֹלְהוּ בְּחֻדְוָא. פֶּמָּא דָּאֲתָּ אָמַר,
יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים הִדִּיק מֵיין.
יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. עַל פּוּמָא דְּאַלְהֵינוּ
אַתְגַּזַּר. כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ד א) וְהָאָדָם יָדַע אֶת

חַוָּה אֲשֶׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֵד אֶת קַיִן וְגו'. וְהָאָדָם,
דָּא אָדָם קְדָמָהּ, טַפְסִירָא (טַפְסִירָא), בְּגִלְפִי
דְּקִיקִין עֵילָאִין. יָדַע, מָה דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע בָּהּ
מִקְדָּמַת דִּנָּא. יָדַע לְמַהוּי אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין. כִּד
אֶסְתַּכְּלֵן אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין לְשִׂמוּשָׁא, כְּדִין כְּתִיב
יָדַע. יָדַע לְאַשְׁקָאָה לָהּ, לְמִיזְרַע בָּהּ זֶרַע,
לְמַעַבַּד תּוֹלְדִין. הֵאִי לְטַב, בְּאַתְעֲרוּ
דְּאַשְׁגְּחוּתָא לְתַתָּא.

מִדַּאֲתָא נְחַשׁ עַל תְּהוּה, אָטִיל בְּה זִוְהֶמָא, וְקִינְן מִהֶהוּא זִוְהֶמָא נְפִיק. וְאִי תִימָא אִיךְ נְפִיק מִתְּמָן, וְהָא כְּתִיב וְהָאָדָם יָדַע אֶת תְּהוּה אֲשֶׁתּוֹ וַתְּהֵר וַתֵּלֶד אֶת קִינְן, דְּמִשְׁמַע דְּמֵאָדָם הוּה, וְלֹא מִסְטָרָא אֲחֵרָא, וְאֵת אֲמַרְתָּ דְּאָטִיל נְחַשׁ בְּה זִוְהֶמָא וְנִפְיֵק מִיְנִיה קִינְן.

מִשְׁבָּא נְחַשׁ עַל תְּהוּה, הֵטִיל בְּה זִוְהֶמָא, וְקִינְן יֵצֵא מֵאוּתָהּ זִוְהֶמָא. וְאִם תֵּאמֵר אִיךְ יֵצֵא מִשָּׁם, וְהָרִי כְּתוּב וְהָאָדָם יָדַע אֶת תְּהוּה אֲשֶׁתּוֹ וַתְּהֵר וַתֵּלֶד אֶת קִינְן? שְׁמִשְׁמַע שְׁהִיָּה מֵאָדָם, וְלֹא מִצַּד הָאֲחֵר, וְאֵתָה אֲמַרְתָּ שְׁהִנְחַשׁ הֵטִיל בְּחַוְהָ זִוְהֶמָא וְיֵצֵא מִמֶּנּוּ קִינְן?

אָלָא וְדֵאִי שְׁאוּתוֹ נְחַשׁ הֵטִיל בְּה זִוְהֶמָא, וּמֵאוּתָהּ זִוְהֶמָא נִשְׂאֵב בְּה אוּתָהּ רוּחַ רְעָה, וְהוּא הִיָּה מְכַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲיָה, וְלֹא הִיָּה לוֹ גּוּף לְהַפְלִיל בְּה וּלְצִאָת לְעוֹלָם. וְכִיּוֹן שָׂבֵא אָדָם, בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל אוּתָהּ זִוְהֶמָא, וְהִתְחַבֵּר עִם אֲשֶׁתּוֹ, עָשָׂה גּוּף אֶל אוּתָהּ הַרוּחַ הַרְעָה שְׁהִיָּתָה בְּמַעֲיָה, וְנִכְלָל בְּתוֹכוֹ, וְיֵצֵא לְעוֹלָם בְּדִיוֹקָן מִמַּעְלָה וּמִטָּה.

וְחַוְהָ הַשְּׁגִיחָה בְּזוּה, וְאֲמַרְהָ קִנִּיתִי אִישׁ אֶת ה', עִם ה'. וּמִשׁוּם כֶּף, כָּל מַעֲשֵׂי קִינְן הִיוּ מֵאוּתוֹ הַצַּד הַרַע הָאֲחֵר. וְכִשְׁהִבִיא קֶרְבְּנוֹ, מֵאוּתוֹ צַד הַרַע הִבִּיא אוּתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) וַיְהִי מִקֶּץ יָמִים, וְלֹא כְּתוּב וַיְהִי מִקֶּץ יָמִין.

וְתוֹסֵף לְלָדַת אֶת אַחִיו אֶת הֶבֶל (שם). שְׁוֵדֵאִי אוּתָהּ רוּחַ רְעָה הִתְחַזְּקָה וְהִתְגַּבְּרָה בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל קִינְן, וְנִשְׁבֵּר הַכַּחַשׁ וְהִתְקַף שֶׁל הֶבֶל, וְלֹא הִיָּה אֵלָיו פְּלוּם. עַד כַּאֲן הִיָּה בְּצַד שֶׁל כָּל הַזִּוְהֶמָא.

בֵּינָן שָׂבֵא לְאַחַר כֶּף וְנוֹלַד שֶׁת, הַתְּבַסָּם הָעוֹלָם בְּצַדִּיקִים וְחִסִּידִים שְׁהִיוּ אַחַר כֶּף בְּעוֹלָם. שֶׁת, זֶהוּ סִיּוּם שֶׁל אֶלְפָא בֵּיתָא. וְאִף עַל גַּב שְׁהִתְבַּסָּם, לֹא הִסִּירוּ הַעֲקָלְתוֹן הַרַע מִן הָעוֹלָם, אֲלֵא נִכְנַע מִלְּפָנֵי צַד הָאֲמוּנָה, הַסִּיּוּם שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת.

שְׁחֵרֵי עַד כַּאֲן נִבְרָא הָעוֹלָם בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְלֹא נִשְׁלְמוּ

אָלָא, וְדֵאִי הֵהוּא נְחַשׁ אָטִיל בְּה זִוְהֶמָא, וּמִהֶהוּא זִוְהֶמָא אִישְׁאִיב בְּה הֵהוּא רוּחַ בִּישָׂא, וְהֵהוּא הוּה מְכַשְׁפֵּשׁא בְּמַעֲהָא, וְלֹא הוּה לִיָּה גּוּפָא לְאִתְכַלְלָא בִּיָּה, וְלִמִּיפֵק לְעֵלְמָא. וְכִיּוֹן דְּאֵתָא אָדָם, בְּאִתְעָרוּ דִּהֵהוּא זִוְהֶמָא, וְאִתְחַבֵּר בְּאִתְתִּיָּה, עֶבֶד לִיָּה גּוּפָא לְהֵהוּא רוּחָא בִּישָׂא דִּהֵהוּ בְּמַעֲהָא, וְאִתְכַלְלִיל בְּגוּיָּה, וְנִפְק לְעֵלְמָא בְּדִיוֹקָנָא מֵעִילָא וְתַתָּא. וְחַוְהָ אֲשַׁגְּחַת בְּהֵאִי, וְאֲמַרְתָּ קִנִּיתִי אִישׁ אֶת ה'. עִם ה'. וּבְגִינְן כֶּף, כָּל עוֹבְדוֹי דְּקִינְן, הוּוּ מִהֵהוּא סְטָרָא אֲחֵרָא בִּישָׂא. וְכַד אִיִּיתִי קוֹרְבָנִיָּה, מִהֵהוּא סְטָרָא בִּישָׂא אִיִּיתִי לִיָּה. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שם ד ג') וַיְהִי מִקֶּץ יָמִים, וְלֹא כְּתִיב וַיְהִי מִקֶּץ יָמִין.

וְתוֹסֵף לְלָדַת אֶת אַחִיו אֶת הֶבֶל (שם פסוק ב). דוֹדֵאִי הֵהוּא רוּחָא בִּישָׂא אִתְתַּקַּף וְאִתְגַּבֵּר בְּעוֹבְדָא דְּקִינְן, וְאִתְבֵּר חִילָא וְתוֹקְפָא בְּהֶבֶל, וְלֹא הוּה לְגַבִּיָּה פְּלוּם. עַד הֵכָא הוּה בְּסְטָרָא דִּזִּוְהֶמָא כּוּלָא.

בֵּינָן דְּאֵתָא לְבַתֵּר וְאִתְיִלִּיד שֶׁת, אִתְבַּסָּם עֵלְמָא, בְּצַדִּיקֵי וְחִסִּידֵי דִּהוּוּ לְבַתֵּר בְּעֵלְמָא. שׁ"ת: דָּא אִיְהוּ סִיּוּמָא דְּאֶלְפָא בֵּיתָא. וְאִף עַל גַּב דְּאִתְבַּסָּם, לֹא אֲעֵדִיאָו עֲקִימוּ בִּישָׂא מִעֵלְמָא, אֲלֵא אִתְכַּפִּיָּא מִקְמֵי סְטָרָא דְּמִהֵמְנוּתָא, סִיּוּמָא דְּאִתְוּוֹן.

דְּהָא עַד הֵכָא אִתְבְּרִי עֵלְמָא בְּאִתְוּוֹן דְּאוֹרִיִּיתָא, וְלֹא אֲשַׁתְּלִימוּ אִתְוּוֹן,

האותיות עד שנולד שת. כיון שנולד שת, נשלמו כל המעשים שלמעלה ולמטה בסוד האותיות. אז התבסס העולם, שהשתלמו תקוניו. מכאן והלאה התחיל העולם להתנהג כפי ישר דרכיו. הראשית שהתחיל, מאותן האותיות שנשארו בראשונה. אדם מתחיל בא"ף ומסיים במ"ם. ואחר שסיים אלפא ביתא בשת, החזרו אותיות אנו"ש, אל"ף כפתחלה, נ' שהיא אחר מ' שנשארה מאדם. ש' הראשית של אותיות ש"ת. נטל אותיות זה ומזה. ו' דיוקן של אדם, להראות שהי משת התייחסו הדורות בעולם בדרך ישרה כראוי.

ובסוד האותיות הכל נבנה. והלכו שלשים ושנים אלפא ביתות, עד שעמדו ישראל על הר סיני. כיון שעמדו ישראל על הר סיני, התבססו האותיות, ונסתרו בהפוך האלפא ביתות, ויצאה התורה כלולה בשלשים ושנים שבילים של סוד החכמה העליונה, ונרשמה אלפא ביתא בשנים עשר תחומים, שנים עשר שבטים, פרט לשנים שהסתלקו מהם, והם ח"ט, שאין נראים בהם כלל.

עד שנכנסו לארץ בתחלה, והיה חרם ביניהם בחטאו של עכן, ואז חזרו אותן שתי אותיות שהיו מסתלקות מהם, והם מכריות ואמרות: חטא ישראל. והאותיות הללו לא הסתלקו מהם, אף על גב שהיו בארץ הקדושה בכל דור ודור.

עד דאתא שלמה, ובנה בי מקדשא, ואתיישבו עלמין, עילא ותתא בדיוקנא חדא. כדון אתיישרו אתון פולהו, ואינון תרין אתון דהו רשימין בינייהו לביש, אתהפכו לטב, אתהדרו טח, דכתיב (מ"א ה ה)

עד דאתייליד שת. כיון דאתייליד שת, אשתלימו כל עובדין דלעילא ותתא, ברזא דאתון. כדון אתבסם עלמא, דאשתלים תיקוניו. מכאן ולהלאה, שארי עלמא לאתנהגא פפום מישר אורחוי.

שירותא דקא שארי, מאינון אתון דאשתבקו בקדמיתא. אדם, שארי בא"ף, וסיים במ"ם. ולבתר דסיים אלפא ביתא בשת, אתהדרו אתון אנו"ש, אל"ף פמלקדמין, נ' דאיהו בתר מ' דאשתביק מאדם. ש', שירותא דאתון דש"ת. נטיל אתון מהאי ומהאי. ו' דיוקנא דאדם, לאתחזאה, דהא משת אתיחסו דרין בעלמא באורח מישר, כדקא יאות.

וברזא דאתון אתבני כולא. ואזלו תלתין ותרין אלפא ביתות, עד דקיימו ישראל על טורא דסיני. כיון דקיימו ישראל על טורא דסיני, אתבנישו אתון, ואסתומו בהפוכא דאלפא ביתות, ונפקאת אורייתא, כלילא בתלתין ותרין שבילין דרזא דחכמתא עילאה, ואתרשימת אלפא ביתא, בתריסר תחומין, תריסר שבטין. בר תרין דאסתלקו מנהון, ואינון ח"ט, דלא אתחזו בהו כלל.

עד דאעלו לארעא בשירותא, והוה חרם בינייהו בחובא דעכן, וכדון אתהדרו אינון תרין אתון, דהו מסתלקי מנייהו, ואינון מכרזי ואמרי חטא ישראל. ואלין אתון לא אסתלקו מנייהו, אף על גב דהו בארעא קדישא, בכל דרא ודרא.

עד דאתא שלמה, ובנה בי מקדשא, ואתיישבו עלמין, עילא ותתא בדיוקנא חדא. כדון אתיישרו אתון פולהו, ואינון תרין אתון דהו רשימין בינייהו לביש, אתהפכו לטב, אתהדרו טח, דכתיב (מ"א ה ה)

וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְבֵט"ח.

בּוֹדְהוּ אֲתוֹן הוּוּ שְׁלָמִין בִּינְיָהוּ בְּלֹא קִטְרוּגָא
כָּלֵל, וְאֲתוֹן דְּאֶלְפָא בֵּיתָא כּוּלְהוּ, הוּוּ
שְׁלִימֵי עֵילָא וְתַתָּא. אֲתוֹן עֵילָאִין הוּוּ שְׁלִימִין
לְעֵילָא. אֲתוֹן דְּקִיקִין הוּוּ שְׁלִימִין לְתַתָּא.
בְּשַׁעְתָּא דְכְרוּבִים הוּוּ פְרִסֵי גְדַפְיָהוּ מִתַּתָּא
לְעֵילָא, אֲתוֹן פְּרַחֲזִין מִתַּתָּא לְעֵילָא,
וְאֲתוֹן מְעֵילָא לְתַתָּא, וְעֵאלִין אֵלִין בְּאֵלִין,
וְאֲתַפְּלִילוּ אֵלִין בְּאֵלִין, בְּנִשְׁקִין דְּרַחֲמֵמוּ.
בֵּינָן דְּאֲתוֹן מִתַּחְבְּרָן, כָּל דְּרַגִּין תַּתָּאִין, וְדַרְגִּין
עֵילָאִין, וְעֵלְמִין כּוּלְהוּ, מִתַּחְבְּרָן כַּחְדָּא,
וְנִשְׁקֵי אֵלִין בְּאֵלִין, בְּנִשְׁקֵי דְרַחֲמֵמוּ, עַד דְּהוּוּ
כּוּלְהוּ חַד, וְקוּדְשָׁא בְּרִין הוּוּ חַד, בְּלֹא
פִירוּדָא כָּלֵל.

כָּרְ נִשְׁקִין דְּרַחֲמֵמוּ, לָאוּ אֵינוֹן אֶלָּא לְמַהוּי
כָּלֵלָא חַדָּא, לְאֲתַפְּלָלָא דָּא בְּדָא בְּלֹא
פִירוּדָא. וּבְגִין כֶּף נִשְׁקִין אֵלִין בְּכּוּלָּא, אֵינוֹן,
לְמַהוּי כּוּלָּא חַד בְּכָלֵלָא חַדָּא, אֲתוֹן בְּאֲתוֹן,
עֵלְמִין בְּעֵלְמִין, דְּרַגִּין בְּדַרְגִּין, אֲתַתָּא בְּבַעֲלָה,
לְמַהוּי כּוּלָּא חַד.

פִּיהוּ, אֲמַאי פִּיהוּ, פִּיו מִיבְעֵי לִיה. אֶלָּא
לְאֲכָלָלָא תְרוּוּיָהוּ כַּחְדָּא. פִּיהוּ,
לְאֲתַחְזָאָה דְהָא אִיהִי זְמִינִית לְגַבִּיָּה, כְּאֲתַתָּא
דְתַקִּינַת פּוּמָה, לְקַבְּלָהּ נִשְׁקֵי מִבְּעֵלָה. בְּגִין
כֶּף אֲתַחְזִי זְמִינֵי דְפּוּמָה.

פִּיהוּ, הֲכָא אִית לְאֶסְתַּפְּלָא, אִי תִימָא דְנִשְׁקִין
אֵינוֹן לְעֵילָא לְעֵילָא בְּאִין סוּף, בְּגִין
דְאָמַר בְּאוּרַח סְתִים יִשְׁקֵנִי פִיהוּ. וּלְבַתֵּר אֲהַדְר
בְּאֲתַגְלִיא דוּדִיךְ. לָאוּ הֲכִי, דְהָא נִשְׁקִין לָא
תְלִיין תַּמָּן לְעֵילָא, אֶלָּא אֲתַתָּא בְּבַעֲלָה. אֶלָּא
עַד לָא אֲתַקְרִיבוּ דָּא בְּדָא, אָמַר בְּאוּרַח סְתִים.
כֵּינָן דְאֲתַקְרִיבוּ וְאֲתַנְשִׁקוּ בְּדַבִּיקוּ דְרַחֲמֵמוּ דָּא
אֶלָּא שְׁטָרַם הִתְקַרְבוּ זֶה עִם זֶה אָמַר בְּדַרְךְ נִסְתַּר. כֵּינָן שְׁהִתְקַרְבוּ וְהִתְנַשְׁקוּ בְּדַבְּקוּתָא שְׁל אֲהַבָּה

שְׁכַתּוּב וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל
לְבֵט"ח.

בֵּין כָּל הָאוֹתִיּוֹת הָיוּ שְׁלוֹמוֹת בְּלִי
מְרִיבָה כָּלֵל, וְכָל אוֹתִיּוֹת הָאֶלְפָּא
בֵּיתָא הָיוּ שְׁלוֹמוֹת לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה. הָאוֹתִיּוֹת הָעֵלְיוֹנוֹת הָיוּ
שְׁלוֹמוֹת לְמַעְלָה, וְהָאוֹתִיּוֹת
הַדְּקוֹת הָיוּ שְׁלוֹמוֹת לְמַטָּה.

בְּשַׁעֲהַ שְׁהַפְּרוּבִים הָיוּ פּוּרְסִים
כְּנִפְיָהֶם מִמַּטָּה לְמַעְלָה, אוֹתִיּוֹת
פּוּרְחוֹת מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וְאוֹתִיּוֹת
מִמַּעְלָה לְמַטָּה, וְנִכְנְסִים אֵלוּ
בְּאֵלוּ, וְנִכְלָלִים אֵלוּ בְּאֵלוּ,
בְּנִשְׁקוֹת שְׁל אֲהַבָּה.

בֵּינָן שְׁהָאוֹתִיּוֹת מִתַּחְבְּרוֹת, כָּל
הַדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת וְהַדְּרָגוֹת
הָעֵלְיוֹנוֹת וְכָל הָעוֹלָמוֹת
מִתַּחְבְּרִים יַחַד, וְנוֹשְׁקִים אֵלוּ
בְּאֵלוּ בְּנִשְׁקוֹת שְׁל אֲהַבָּה, עַד
שְׁכַלָם נִהְיוּ לְאַחַד, וְהַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּוּ אַחַד בְּלִי פִירוּדָא כָּלֵל.

כָּרְ נִשְׁקוֹת הָאֲהַבָּה אֵינוֹן אֶלָּא
לְהִיּוֹת כָּלֵל אַחַד, לְהַכְּלִיל זֶה בְּזֶה
בְּלִי פִירוּד, וּמִשׁוּם כֶּף הַנִּשְׁקוֹת
הִלְלוּ בְּכָל הֵן, לְהִיּוֹת הַכָּל אַחַד,
בְּכָלֵל אַחַד, אוֹתִיּוֹת עִם אוֹתִיּוֹת,
עוֹלָמוֹת עִם עוֹלָמוֹת, דְּרָגוֹת עִם
דְּרָגוֹת, אֲשֶׁה עִם בְּעֵלָה, לְהִיּוֹת
הַכָּל אַחַד.

פִּיהוּ, לְמָה פִּיהוּ? הִנֵּה צְרִיךְ
לְהִיּוֹת פִּיו! אֶלָּא לְהַכְּלִיל אֶת
שְׁנֵיהֶם יַחַד. פִּיהוּ, לְהִרְאוֹת
שְׁהִיא הִרֵי זְמִינָה אֵלִינוּ, כְּאֲשֶׁה
שְׁמַתְקִינָה פִּיהָ לְקַבֵּל נִשְׁקוֹת
מִבְּעֵלָה, מִשׁוּם כֶּף נִרְאִית
הַזְמִינּוֹת שְׁל פִּיהָ.

פִּיהוּ, כֵּאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּל, אִם
תֹּאמַר שְׁהַנִּשְׁקוֹת הֵן לְמַעְלָה
לְמַעְלָה בְּאִין סוּף, מִשׁוּם שְׁאָמַר
בְּדַרְךְ נִסְתַּר יִשְׁקֵנִי, פִּיהוּ, וְאַחַר
כֶּף בְּגִלוּי - דִּדִּיךְ? לָא כֶּף, שְׁהִרֵי
הַנִּשְׁקוֹת אֵינוֹן תְּלוּיּוֹת שְׁם
לְמַעְלָה, אֶלָּא אֲשֶׁה עִם בְּעֵלָה,
וְהַתְנַשְׁקוּ בְּדַבְּקוֹתָא שְׁל אֲהַבָּה

זֶה עִם זֶה, הִיא אִמְרָה בְּגִלְי
דְּדִידִי, וְלֹא כְּתוּב דְּדִידִי, שֶׁהָיָה
כְּלוּלִים יַחַד בְּאַהֲבָה, בְּחִבּוּר
אֶחָד, בְּלִי פְרוּד כָּלֵל.

כִּי טוֹבִים דְּדִידִי מִיָּיִן, הַטּוֹב אֵינוֹ
אֶלָּא מִצַּד הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן, שֶׁכְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר
כִּי טוֹב. וְכֵאֵן שֶׁהָאוֹר בְּשִׁלְמוֹת,
שֶׁנִּכְלָל הַיָּמִין בְּשִׁמְאֵל. טוֹבִים
דְּדִידִי מִיָּיִן - זֶהוּ יַיִן הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא
חֲדוּדָה, טוֹבִים מִצַּד שֶׁל הַשִּׁמְאֵל.
שִׁמְח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאֶמֶר, וַיְדַאי
זוֹהֵי שִׁמְחָה שֶׁנִּכְתְּבָה בְּכָל הַדְּבָרִים
הַעֲלִיּוֹנִים הַלְלוּ. אָמַר לוֹ אֱלֹהֵינוּ,
רַבִּי, פֶּתַח פִּיךָ, שֶׁדְּבָרֶיךָ כְּתוּבִים
לְמַעַלְהָ, וְדְבָרֶיךָ כְּתוּבִים לְמַטָּה.
אֲשֶׁרִיכֶם הַצְּדִיקִים לְפָנַי עֲתִיק
הַיָּמִים, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא.

פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאֶמֶר, יִשְׁקֵנִי
מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דְּדִידִי
מִיָּיִן. תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּהָ הִיְתָה
אוֹמְרַת לַתּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֶב, שֶׁהִיא
הוֹלְכַת אַחַר אוֹתָן הַנְּשִׁיקוֹת שֶׁל
תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֶב אַחַר הַמְּתִיקוֹת
שֶׁלָּהּ, לְהַתְּחַבֵּר זֶה עִם זֶה בְּאוֹתָן
הַנְּשִׁיקוֹת. וְכֵאֲשֶׁר (וָא) הִיא
בְּמַחְלָקַת עִם עֲלְמוּתֶיהָ, לְהַתְּחַבֵּר
עִמָּהּ, שֶׁכֵּלָם יִהְיוּ קְשׁוּטִים לַתּוֹרָה
שֶׁבְּכֶתֶב.

וּבְשִׁמְחַתְּחַבְּרַת וּנְכַלְלַת בַּתּוֹרָה
שֶׁבְּכֶתֶב בְּשִׁמְחָה, בְּחִבּוּר אֶחָד,
שֶׁנוֹשְׁקִים זֶה בְּזֶה בְּאַהֲבָה,
מְחַזְּקָה בּוֹ וְאוֹמְרַת לוֹ
בְּחִבּוּבוֹת: כִּפְמָה יִקְרִים חֲבִיבוֹתֶיךָ
מִהֵינֵן שֶׁלָּךְ שִׁמְחוּזִיק בִּי אֶת
אֲהַבְּתֶךָ, עַד שֶׁמְרוּהָ אוֹתִי הֵינֵן
שֶׁל אֲהַבְּהָ לְהַחְזִיק בְּךָ, הַקְּשׁוּט
שֶׁהַתְּקַשְׁטָה תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּהָ
בְּעֲלְמוּתֶיהָ, כְּדִי לְהַתְּחַבֵּר בַּתּוֹרָה
שֶׁבְּכֶתֶב.

הַמִּשְׁנָה הִיא רֵאשִׁית הָרֵאשׁוֹ, כְּסוּד
הַתְּקוּן שֶׁרְאוּי לָהּ. הַבְּרִיתָא
הִיא כְּסוּד הַתְּקוּן שֶׁל יְרֻכִים

בְּדָא, אִיְהִי אִמְרָה בְּאַתְגַּלְיָא, דְּדִידִי, וְלֹא כְּתִיב
דְּדִידִי, דִּהָא כְּלִלָן כְּחֻדָא בְּרַחֲמִינוּ, בְּחִבּוּרָא
חֻדָא, בְּלֹא פִירוּדָא כְּלָל.

כִּי טוֹבִים דְּדִידִי מִיָּיִן, טוֹב לָאו אִיהוּ, אֶלָּא
מְסֻטָר דְּאוּר קְדַמָּאָה, דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א ד) וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וְהַשְׁתָּא דְּאֵת
בְּשִׁלְמוֹ, דְּאֵתְכִלִּיל יְמִינָא בְּשִׁמְאֵלָא. טוֹבִים
דְּדִידִי מִיָּיִן, דָּא יֵינָא דְּאוּרִייתָא, דְּאִיהוּ חֲדוּדָה,
טוֹבִים מְסֻטָרָא דְּשִׁמְאֵלָא.

חֲדִי רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאֶמֶר, וַיְדַאי דָּא אִיהוּ חֲדוּדָא,
דְּזִכְיָנָא בְּכָל הַגֵּי מְלִיךָ עֵילְאִין. אָמַר לִיה
אֱלִיְהוּ, רַבִּי, אֶפְתַּח פּוּמְךָ, דְּמִילְךָ כְּתִיבִין
לְעִילָא, וּמִילֵי כְּתִיבִין לְתַתָּא. זְכַאִין אֶתּוֹן
צְדִיקָא קָמִי עֲתִיק יוֹמִין, בְּהֵאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא
דְּאֵתִי.

פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאֶמֶר, יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ
כִּי טוֹבִים דְּדִידִי מִיָּיִן. אוּרִייתָא דְּבְעַל פִּהָ,
הָיָה אִמְרָה (דף עח ע"ב) לְגַבִּי אוּרִייתָא דְּבְכֶתֶב,
דְּאִיְהִי אֶזְלַת בְּתַר אֵינוֹן נְשִׁיקִין דְּתּוֹרָה דְּבְכֶתֶב,
בְּתַר מְתִיקוֹ דִּילָהּ, לְאַתְחַבְּרָא דָּא עִם דָּא
בְּאֵינוֹן נְשִׁיקִין. וְכַד (וּבְדִי) אִיְהִי בְּפִלּוּגְתָא
בְּעוֹלִימְתָהּ, לְאַתְחַבְּרָא בְּהַדָּה, לְמַהוּי כּוּלְהוּ
קְשִׁיטִין לְגַבִּי תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֶב.

וְכַד אֶתְחַבְּרַת וְאֶתְכִלִּילַת בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֶב
בְּחֲדוּדָה, בְּחִבּוּרָא חֻדָא, דְּנִשְׁיֵיק דָּא בְּדָא
בְּרַחֲמִינוּ, אֶתְקַפַּת בֵּיהּ, וְאִמְרָה לִיה בְּחִבּוּבוֹ,
כְּפִמָּה יִקְרִינִן חֲבִיבוֹתֶיךָ, מִחֻמְרָא דִּילְךָ,
דְּאֶתְקִיף בִּי רַחֲמִינוּ דִּילְךָ, עַד דְּרָוִי לִי חֻמְרָא
דְּרַחֲמִינוּ, לְאַתְחַבְּרָא בְּךָ, קִישׁוּטָא דְּאֶתְקַשְׁטַת
אוּרִייתָא דְּעַל פִּהָ בְּעוֹלִימְתָהּ, לְאַתְחַבְּרָא
בְּאוּרִייתָא דְּבְכֶתֶב.

מִשְׁנָה אִיְהִי שְׁרוּתָא דְּרִישָׁא, בְּרִזָּא דְּתִיקוּנָא
דְּאֶתְחַזִּי לָהּ, בְּרִייתָא אִיְהִי בְּרִזָּא

וּרְגָלִים. הַגּוֹף בְּתַקוּן שְׂרָאוִי (לח).
בְּאוֹת עֲלֻמוֹתֶיהָ, מְקַרְבִּים אוֹתָהּ
לְתַקֵּן אוֹתָהּ. זֶה אוֹמֵר מִתֵּר, וְזֶה
אוֹמֵר אֲסוּר, שְׂזוּהוּ הַקְּשׁוּט שֶׁל
הַפְּלֵה כְּשֶׁמְקַשְׁטִים אוֹתָהּ. זֶה
אוֹמֵר כְּשֶׁמְקַשְׁטִים, כִּף הוֹלֵף
הַקְּשׁוּט הַזֶּה. וְזֶה אוֹמֵר לֹא כִּף.
זוֹ אוֹמֵר שֶׁקְּשׁוּט הָרֹאשׁ כִּף
אֲסוּר וּמֵהֵדֵק. וְזוֹ אוֹמֵר כִּסּוּי
הָרֹאשׁ מִתֵּר בְּצַד זֶה, וְאֲסוּר
וּמֵהֵדֵק בְּצַד זֶה.

זוֹ אוֹמֵר, קְשׁוּט הַזָּהָב הַזֶּה עִם
הַלְּבוּשׁ הַזֶּה הוּא פְּסוּל לְהִיּוֹת
קְשׁוּט לְזֶה. וְזֶה אוֹמֵר, כְּשֶׁר וְרָאוּ
הוּא לְהִרְאוֹת זֶה עִם זֶה, וְכֹל זֶה
הוּא תַקוּן וְקְשׁוּט הַכְּלֵה.

וְעַם כָּל זֶה, בְּעוֹד שֶׁהֵם מְקַשְׁטִים
וּמְטִילִים קְטְרוּג בְּקְשׁוּט, הִיא
מוֹסִיפָה כַח וְנוֹי וְגִוּוֹן וְתַקוּן בָּהֶם,
וְיוֹשֶׁבֶת בְּכַבּוֹד בִּינְיָהֶם,
וּמְחַשְׁבֵּה אֶת נַפְשָׁה יוֹתֵר מִכְּמוֹ
שְׁהִיָּתָה מֵאָה פְּעָמִים.

בֵּינָן שֶׁהַתְּקַשְׁטָה בָּהֶם, כָּלֵם
אוֹחֲזִים אוֹתָהּ בְּקְשׁוּטֶיהָ וּבְתַקוּנֶיהָ
יְפִיָּה, וּמְכַנִּיסִים אוֹתָהּ אֶל הַמְּלָךְ,
הַתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב.

בְּשִׁוּשֶׁבֶת הַגְּבִירָה עִם הַמְּלָךְ
בְּתַקוּן יָפֵה, וְהַמְּלָךְ רוֹאֵה אוֹתָהּ
מְקַשְׁטֵת בִּיפִי, אוֹתוֹ הַקְּשׁוּט
מְכַרִּיז וְאוֹמֵר לְמָלֵךְ לִנְשֶׁק אוֹתָהּ,
שְׂזוּהִי דְבִקּוֹת שֶׁל אֶהְבֶּה לְהַפְּלֵל
זֶה עִם זֶה. מִי גוֹרֵם בְּאוֹתָן
הַנְּשִׁיקוֹת וּכְאוֹתָהּ הָאֶהְבָּה? אוֹתָן
הַעֲלָמוֹת שֶׁקְּשָׁטוּ אוֹתָהּ.

בְּשִׁרְוֻזָּה לְהִיטִיב לְעֲלָמוֹתֶיהָ,
הִיא וְהַמְּלָךְ לְתַת לָהֶם מִתְּנוּת,
לְכַלֵּן נוֹתֵן יַחַד. לְכֹל מִי שֶׁהִיוּ
רְבוֹת זוֹ עִם זוֹ עַל קְשׁוּטֶיהָ,
נוֹתְנִים הַמְּלָךְ וְהַגְּבִירָה מְנַחוֹת
וּמִתְּנוּת בְּרִצוֹן וּחִבִּיבוּת, לְהוֹרִישׁ
לְחַן יְרֻשָׁה בְּאֶלֶף עוֹלָמוֹת
הַנּוֹכְסִיִּים לְעוֹלָם הַבָּא. וְכֹל שֶׁפָּן

בְּרִזִּין דְּחֻכְמָתָא, לְקַשְׁטָא

דְּתִיקוּנָא יְרַכִּין וְרַגְלִין. גּוֹפָא בְּתִיקוּנָא דְּאַתְחַזִּי
(לח).

אַתְאֵן עוֹלִימְתָהּ, מְקַרְבִּין לָהּ, לְתַקְנָא לָהּ.
דָּא אָמַר מוֹתֵר, וְדָא אָמַר אֲסוּר, דְּדָא
אִיהוּ קִישׁוּטָא דְּכָלָה, כִּד מְקַשְׁטִי לָהּ. דָּא אָמַר
כִּד מְקַשְׁטִי, הִכִּי אֲזֵלָא קִישׁוּטָא דָּא. וְדָא אָמַר
לָאו הִכִּי. דָּא אָמַרָה קִישׁוּטָא דְּרִישָׁא הִכִּי אֲסִיר
וּמֵהֵדֵק. וְדָא אָמַרָה פִּיפָה דְּרִישָׁא מוֹתֵר
בְּסִטְרָא דָּא, וְאֲסִיר וּמֵהֵדֵק בְּסִטְרָא דָּא.

דָּא אָמַרָה, קִישׁוּטָא דְּדִהְבָּא דָּא, בְּלְבוּשָׁא דָּא,
אִיהוּ פְּסוּל לְמַהוּי קִישׁוּטָא לְגַבֵּי דָּא. וְדָא
אָמַר, כְּשֶׁר וְיָאוֹת הוּא לְאַתְחַזָּא דָּא בְּדָא.
וְכֹל דָּא אִיהוּ תִיקוּנָא וְקִישׁוּטָא דְּכָלָה.

וְעַם כָּל דָּא, בְּעוֹד דְּאִינוּן מְקַשְׁטֵן, וְרַמְיָא
קְטְרוּגָא בְּקִישׁוּטָא, הִיא אוֹסִיפֵת חִילָא
וְנוֹי וְגִוּוֹן, וְתִיקוּן בָּהוּ וְיִתְבָּא בִּיקְרָא בִּינְיָהוּ,
וְאַתְחַשְׁבֵת בְּנַפְשָׁה יְתִיר מִכְּמָה דְּהוֹת מֵאָה
זְמַנִּין.

בֵּינָן דְּאַתְקַשְׁטֵת בָּהוּ, פּוֹלְהוּ אַחֲדִין לָהּ
בְּקִישׁוּטָהָ, וּבְתִיקוּנֶיהָ שְׁפִירָתָא, וְעֵאלִין
לָהּ לְגַבֵּי מַלְפָּא, אוֹרִייתָא דְּבַכְתָּב.

כִּד יִתְבָּא מְטְרוּנִיתָא בְּמַלְפָּא, בְּתִיקוּן שְׁפִירָא,
וּמַלְפָּא חַזִּי לָהּ מִתְקַשְׁטָא בְּשִׁפִּירוּ, הֵהוּא
קִישׁוּטָא מְכַרִּיז וְאָמַר לְמַלְפָּא, לִנְשֶׁקָא לָהּ,
דְּדָא אִיהוּ דְּבִקּוּתָא דְּרַחֲמִימוּ, לְאַתְכְּלָלָא דָּא
בְּדָא. מֵאֵן גְּרִים בְּאִינוּן נְשִׁיקִין וּבִהֵהוּא
רַחֲמִימוּ, אִינוּן עוֹלָמְתָאֵן דְּקַשְׁטִיטוּ לָהּ.

כִּד בְּעֵיָא לְאוּטְבָא לְעוֹלִימְתָהּ, הִיא וּמַלְפָּא
לְמִיָּהֵב לוֹן נְבִזְבְּזָן, לְכוּלְהוּ יְהִיב כַּחֲדָא.
לְכוּלְהוּ דְּהוּוּ מְקַטְרְגִי דָּא בְּדָא עַל קִישׁוּטָהָ,
יְהִיבִי מַלְפָּא וּמְטְרוּנִיתָא נְבִזְבְּזָן וּמִתְנָן בְּרַעוּ
בְּחִיבוּ, לְמִיחְסָן לוֹן יְרוּתָא בְּאֶלֶף עֲלָמִין
דְּכִסִּיפִין לְעֲלָמָא דְּאַתִּי. וְכֹל שֶׁפָּן אִינוּן דִּידְעִי

אותם שיוֹדעים בסודות הַחֲכָמָה,
לְקַשֵּׁט קְשׁוּטִיָּה, שְׁאִין שְׁעוֹר
לְנַחֲלַת הִרְשָׁה שְׁלֵהֶם בְּעוֹלָם
הַבָּא. עֲלֵיהֶם כְּתוּב (משלי כא)
לְהַנְחִיל אֶהְבִּי י"ש וְגו'.

יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ פִי טוֹבִים
דְּדִיף מִיַּיִן - הַרִי פֶּאֵן שְׁבַעַה
תְּבוֹת, כְּנֶגֶד שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁעֵלֶיהָ,
וּכְנֶגְדָם שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת הַרְאוּיוֹת
לְתַת לָהּ, שְׁמַקְשֻׁטוֹת אוֹתָהּ
לְהַכְנִיסָה אֶל הַמְּלֶךְ.

יִשְׁקֵנִי (שיר א) - לְחֵי הַעוֹלָמִים.
מִנְשִׁיקוֹת - לְחֻסְדֵי דוֹד. פִּיהוּ -
לְיִשְׂרָאֵל סָבָא. פִּי טוֹבִים - לְאוֹר
הַרְאוּשׁוֹן. דְּדִיף - לְיִצְחָק, יָדִיד
מִבְּטֶן. מִיַּיִן - אֶל הַיַּיִן הַעֲלִיּוֹן
הַמְּשֻׁמֵּר תָּמִיד.

שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת הַרְאוּיוֹת לְתַת לָהּ
מִבֵּית הַמְּלֶךְ הֵם: מִיכָא"ל,
גְּבַרְיָא"ל, רְפָא"ל, אוּרִיא"ל,
צְדָקִיא"ל, יוֹפִיא"ל, רוּיא"ל.
וְכַמָּה אֲלֶף וְרִבּוֹא מַחְנוֹת עִמָּהֶם,
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר.
שְׁלִשָּׁה פְּסוּקִים הֵם כְּאֵן, שְׁפָלָם
בְּחֻשְׁבוֹן עַל הַסּוּדוֹת שְׁלֵהֶם. אֶחָד
- שִׁיר הַשִּׁירִים, שֶׁהוּא סוּד
הַמְּרַכְּבָה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר. שְׁנַיִם -
יִשְׁקֵנִי, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל שְׁבַע
תְּבוֹת, בְּשְׁבַע דְּרָגוֹת, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר. שְׁלֹשׁ - לְרִיחַ שְׁמִנֶיךָ
טוֹבִים, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עֶשֶׂר
תְּבוֹת, עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וְזֶהוּ הַסּוּד
שֶׁל הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה, לְכֻלָּל אֶחָד
הַרְאוּשׁוֹן, וְעַל הַסּוּד הַזֶּה מִיִּסְדַּת
הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל הַשְּׁבַת, פָּרֹט
לְשָׁנַיִם עֶשֶׂר הָאֲחֻרוֹנִים שֶׁהֵם
בְּתְשַׁבַּחַת אַחְרָת.

כְּאֵן, בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, בְּכְתוּב (שיר
ד) גִּרְ"ד וְכֻרְכָם וְגו', שְׁבַע נְשִׁיקוֹת
הֵן בְּשְׁבַע דְּרָגוֹת שֶׁל הַפְּסוּק הַזֶּה.
שְׁהַנְשִׁיקוֹת הֵן שְׁבַע, מְכַל דְּרָגָה
נְשִׁיקָה אַחַת. וְכֵן הַנְשִׁיקוֹת שֶׁל
יַעֲקֹב, בְּשְׁבַע תְּבוֹת כְּלָל אֶת
בְּכִיָּה שֶׁל שְׁמֵחָה שֶׁל אֶהְבָּה, כְּנֶגֶד

קִישׁוּטָהָא, דְּלִית שִׁיעוּרָא לְאַחֲסַנַת יְרוּתָא
דְּלֵהוּן בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. עֲלֵייהוּ כְּתִיב, (משלי כא ח)
לְהַנְחִיל אֶהְבִּי י"ש וְגו'.

יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ פִי טוֹבִים דְּדִיף מִיַּיִן.
הָא הָכָא שְׁבַעַה תִּיבִין, לְקַבִּיל שְׁבַעַה
דְּרָגִין דְּעֵלָה. וְלְקַבִּלֵיהוּ שְׁבַעַה הַנְּעֻרוֹת
הַרְאוּיוֹת לְתַת לָהּ, דְּקָא מְקַשְׁטִי לָהּ, לְאַעְלָא
לָהּ לְגַבִּי מִלְּפָא.

יִשְׁקֵנִי, לְגַבִּי חֵי הַעוֹלָמִים. מִנְשִׁיקוֹת, לְגַבִּי
חֻסְדֵי דוֹד. פִּיהוּ, לְגַבִּי יִשְׂרָאֵל סָבָא.
פִּי טוֹבִים, לְגַבִּי אוֹר קְדָמָאָה. דוֹדִיךָ, לְגַבִּי
יִצְחָק יָדִיד מִבְּטֶן. מִיַּיִן, לְגַבִּי יַיִן עֵילָאָה
דְּמִנְטְרָא תְּדִיר.

שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת הַרְאוּיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלֶךְ
(אסתר ב ט), אֵינוֹן: מִיכָא"ל. גְּבַרְיָא"ל.
רְפָא"ל. אוּרִיא"ל. צְדָקִיא"ל. יוֹפִיא"ל.
רוּיא"ל. וְכַמָּה אֲלֶף וְרִבּוֹא מִשְׁרִיַּין עִמָּהוּן.
כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר.

תִּלְתָּת קְרָאֵי אֵינוֹן הָכָא, דְּכוּלָּהוּ בְּחוּשְׁבָנָא עַל
רְזִין דְּלֵהוּן. חַד, שִׁיר הַשִּׁירִים, דְּאִיהוּ
רְזָא דְרִתִּיכָא, כְּמָא דְאַתְמַר. תְּרִין, יִשְׁקֵנִי,
דְּאִיהוּ רְזָא דְשְׁבַע תִּיבִין, בְּזוּ דְרָגִין, כְּמָא
דְאַתְמַר. תִּלְתָּת, לְרִיחַ שְׁמִנֶיךָ טוֹבִים, דְּאִיהוּ
רְזָא דְעֶשֶׂר תִּיבִין, עֶשֶׂר אֲמִירָן. וְדָא אִיהוּ רְזָא
דְתוֹשְׁבַחְתָּא דָא, לְכֻלָּלָא חֲדָא קְדָמָאָה. וְעַל
רְזָא דָא תוֹשְׁבַחְתָּא דְשְׁבַת מִתִּיִסְדָא. בְּרִ תְּרִיסַר
בְּתָרָא, דְאֵינוֹן בְּתוֹשְׁבַחְתָּא אַחְרָא.

הָכָא, בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, בְּקָרָא, גִּרְ"ד וְכֻרְכָם
וְגו'. שְׁבַע נְשִׁיקִין אֵינוֹן, בְּשְׁבַע דְרָגִין
דְּהֵאֵי קָרָא. דְנְשִׁיקִין שְׁבַע אֵינוֹן, מְכַל דְרָגָא
חַד נְשִׁיקָה. וְכֵן נְשִׁיקִין דְיַעֲקֹב, בְּשְׁבַע תִּיבִין
כְּלִיל נְשִׁיקוֹי, דְכְתִיב, (בראשית כט יא) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב
נְשִׁיקוֹתָיו, שְׁכְתוּב וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קוֹלוֹ וַיִּבְכֶּה.

תבנת מ'יין, שהיא אהבה של שמחה.

דְּהַרְאוֹת שְׁהַנְשִׁיקוֹת הֵן בְּסוּד שֶׁל שֶׁבַע. כְּמוֹ שֶׁהִיא בַּת שֶׁבַע, כִּף כֵּל דְּבָרֶיהָ הֵן בְּשֶׁבַע. וְעַל זֶה (תהלים טו) שֶׁבַע שְׁמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךָ וְגו'. אֵל תִּקְרֵי שֶׁבַע אֶלָּא שֶׁבַע, שֶׁבַע שְׁמֻחוֹת.

בְּכֹךְ הַנְּשִׁיקוֹת שֶׁל הָאֵהָבָה, אֵין נְשִׁיקוֹת פְּאוֹתֶיךָ שְׁעוֹרְרָה כְּאֵן כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. אֵף עַל גֵּב שֶׁהֵן שֶׁבַע נְשִׁיקוֹת כְּמוֹ שְׁנֹת־בָּאָר, שֶׁלֹּשׁ נְשִׁיקוֹת נְרָאוֹת כְּאֵן, וְשֶׁלֹּשׁ הַנְּשִׁיקוֹת הֵלְלוּ שְׁנָרְאוּ בְּכַתוּב. יִשְׁקֵנִי - אַחַד, מִנְּשִׁיקוֹת - שֶׁהֵן שְׁפִימִים, הִנֵּה שֶׁלֹּשׁ.

וְכַעֲתָּהּ הִיא מִבְּקֻשֶׁת מִהַנְּשִׁיקוֹת הֵלְלוּ, וּמֵה שְׁאֲמַרְתָּ מִנְּשִׁיקוֹת, שֶׁמִּשְׁמַע נְשִׁיקָה אַחַת, שְׁכַתוּב מִנְּשִׁיקוֹת וְלֹא כַתוּב נְשִׁיקוֹת, שֶׁהָרִי נְשִׁיקוֹת הֵן שְׁפִימִים, מֵאוֹתֶיךָ נְשִׁיקוֹת אֵינֶן אֶלָּא אַחַת - וְדַאי שֶׁצָּרִיךְ. מִי שֶׁשׂוֹאֵל לֹא צָרִיךְ לִשְׂאֵל הַרְבֵּה, אֶלָּא מְעַט, שֶׁהָרִי כִּינּוּן שֶׁהַתְּחִיל - יִטַּל מִי שִׁיטַּל. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבְּקֻשִׁים מִמֶּנּוּ מְעַט - וְהוּא נוֹתֵן הַרְבֵּה. אֲבָרְהָם בִּקֵּשׁ מְעַט - וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ הַרְבֵּה. הוּא בִקֵּשׁ בֵּן אַחַד - מֵה כַתוּב? (בְּרַאשִׁית כב) וְהַרְבֵּה אֲרַבָּה אֶת זֶרַעְךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֲלוֹל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם וְגו', מִשׁוּם שֶׁכֵּף דְרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה אֲמַרְתָּ מִנְּשִׁיקוֹת וְלֹא נְשִׁיקוֹת.

יִשְׁקֵנִי - דְּבִקּוֹת שֶׁל אֵהָבָה, רוּחַ בְּרוּחַ. שֶׁהָרִי אֲרַבַּע רוּחוֹת מִתְּחַבְּרוֹת וְנֹעֲשׂוֹת כְּאַחַד. זֶה נוֹתֵן רוּחַ לְחִבְרוֹ, וְנוֹטֵל אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁל חִבְרוֹ שֶׁנִּדְבַק בּוֹ. נִמְצָא שֶׁרוּחוֹ וְרוּחַ חִבְרוֹ הֵנָּה שְׁנַיִם. אֵף

לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קוֹלוֹ וַיִּבְכֶּךָ. בְּכִיָּה דְחִדּוּהָ דְרַחִימוֹ, לְקַבֵּל תִּיבַת מִיָּיִן. דְּאִיהוּ רַחִימוֹ דְחִדּוּהָ.

לְאִתְחַזְּאוּהָ, דְנִשְׁיָקִין בְּרִזָּא דְשֶׁבַע אֵינּוּן. כְּמָא דְאִיהִי בַּת שֶׁבַע, הִכִּי כָּל מִילּוּי בְּשֶׁבַע. וְעַל דָּא (תהלים טו יא) שׁוֹבַע שְׁמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךָ וְגו', אֵל תִּקְרֵי שׁוֹבַע, אֶלָּא שֶׁבַע, שֶׁבַע שְׁמֻחוֹת.

בְּכֹךְ נְשִׁיקִין דְרַחִימוֹ, לִית נְשִׁיקִין כְּאֵינּוּן דְאִתְעַרָּא הִכָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. אֵף עַל גֵּב דְאֵינּוּן שֶׁבַע נְשִׁיקִין כְּמָא דְאִתְמַר, תִּלַּת נְשִׁיקִין אִתְחַזְּוּן הִכָּא, וְהֵנִי תִלַּת נְשִׁיקֵי דְאִתְחַזְּוּן בְּקָרָא. יִשְׁקֵנִי חַד, מִנְּשִׁיקוֹת דְאֵינּוּן תְּרִין, הָא תִּלַּת.

וְהַשְׁתָּא אִיהִי תְבַעַת מֵאֵינּוּן נְשִׁיקוֹת, וּמֵה דְאִמְרַת מִנְּשִׁיקוֹת, דְּמִשְׁמַע חַד נְשִׁיקָא, דְכַתִּיב מִנְּשִׁיקוֹת, וְלֹא כַתִּיב נְשִׁיקוֹת, דְּהָא נְשִׁיקוֹת דְאֵינּוּן תְּרִין, מֵאֵינּוּן נְשִׁיקוֹת לָאו אִיהוּ אֶלָּא חֲדָא. וְדַאי אֲצַטְרִיךְ, מֵאֵן דְשִׂאֵיל, לֹא אֲצַטְרִיךְ לְשִׂאֵלָה סִגְיָא, אֶלָּא זְעִיר, דְּהָא כִּינּוּן דְשִׂאֵרִי, יִטוּל מֵאֵן דִּיטוּל. קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שִׂאֵלִין לִיה זְעִיר, וְהוּא יְהִיב סִגְיָא. אֲבָרְהָם שָׂאל זְעִיר, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה סִגְיָא.

הוּא שָׂאל בְּרָא חֲדָא, מֵה כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית כב יז) וְהַרְבֵּה אֲרַבָּה אֶת זֶרַעְךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֲלוֹל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם וְגו'. בְּגִין דְכֵּף אוֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא אֲמַרְתָּ מִנְּשִׁיקוֹת, וְלֹא נְשִׁיקוֹת.

יִשְׁקֵנִי, דְּבִיקוֹ דְרַחִימוֹ, רוּחַ בְּרוּחַ. דְּהָא אֲרַבַּע רוּחוֹת מִתְּחַבְּרוֹת, וְאִתְעַבְּדוּ כְּחֲדָא. דָּא יְהִיב רוּחָא לְחִבְרֵיהָ. וְנִטִּיל הוּא רוּחַ דְחִבְרֵיהָ, דְאִתְדַבַּק בִּיהָ. אֲשַׁתְּפַח, רוּחָא דִּילֵיהָ וְרוּחָא דְחִבְרֵיהָ, הָא תְּרִין. אוּף הִכִּי חִבְרֵיהָ. אֲשַׁתְּפַחִי, אֲרַבַּע

יִשְׁקֵנִי, דְּבִיקוֹ דְרַחִימוֹ, רוּחַ בְּרוּחַ. דְּהָא אֲרַבַּע רוּחוֹת מִתְּחַבְּרוֹת, וְאִתְעַבְּדוּ כְּחֲדָא. דָּא יְהִיב רוּחָא לְחִבְרֵיהָ. וְנִטִּיל הוּא רוּחַ דְחִבְרֵיהָ, דְאִתְדַבַּק בִּיהָ. אֲשַׁתְּפַח, רוּחָא דִּילֵיהָ וְרוּחָא דְחִבְרֵיהָ, הָא תְּרִין. אוּף הִכִּי חִבְרֵיהָ. אֲשַׁתְּפַחִי, אֲרַבַּע

כַּוְּבֵאֲנֵנוּן נִמְצְאִים אַרְבַּשְׁוֹקוֹת
שְׁמֵחֲבֵרוֹת יַחַד בְּאוֹתָן הַנְּשִׁיקוֹת.
מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ - מְאוֹתָן
הַנְּשִׁיקוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁהִיָּה מִנְשֵׁק
מִקְדָּם לְכֵן. שְׁהָרִי אֶהְבֶּה שֶׁל
שְׁמֵחָה אֵינָה, אֶלֶּא מִתּוֹךְ
הַנְּשִׁיקוֹת שֶׁל הָרוּחַ הַעֲלִיּוֹנָה
בַּתְּחִתּוֹנָה.

פִּיהוּ, וְלֹא כְּתוּב פִּיּוּ. מַה זֶה
פִּיהוּ? אֶלֶּא זְמוּן שֶׁל הָעוֹלָם
הַבָּא, הַמְּלִיךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כָּלוּ שְׁלוֹ.
וְזוֹהִי תוֹסֶפֶת ה' שְׁנוֹסֶפֶה עַל זֶה.
מִשׁוּם שֶׁכָּל הָאֶהְבָּה שֶׁל הָעוֹלָם
הַתְּחִתּוֹן אֵינָה אֶלֶּא לְהִתְחַבֵּר
בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, הָעוֹלָם הַבָּא. וְעַל
כֵּן כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת מְעוֹרֵר הָעוֹלָם
הַתְּחִתּוֹן אֶל הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן.

כִּי טוֹבִים - הַהִדְלָקָה וְהַנִּיצוּץ שֶׁל
הַמְּאוֹרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, וְכָל הַנְּרוֹת
מִתְּתַקְנִים וְדוֹלְקִים וּמְאִירִים
כְּרְאוּי, וְזֶהוּ הַדִּיךְ. אוֹתָם מְאוֹרוֹת
קְדוּשִׁים אֶהוּבִים עֲלִיּוֹנִים, כָּלֵם
מְאִירִים וְנוֹצְצִים בְּאוֹר בְּנִיצוּץ
כְּרְאוּי. הַמִּים, מִשְׁמַחַת הַיַּיִן
הַטּוֹב הַעֲלִיּוֹן שְׁמֵאִיר פָּנִים וְנוֹתֵן
שְׁמֵחָה לְלֵב, וְכָל הָעַמִּים (הָעוֹלָמוֹת)
בְּחֻלְקָם שְׁמֵחִים בְּאוֹתָהּ שְׁמֵחָה.
בֹּא וְרֵא, יִשְׂרָאֵל נוֹטְלִים חֻלְקָם
וּשְׁמֵחִים בְּאוֹתָהּ שְׁמֵחָה מִהַיַּיִן
הַטּוֹב שְׁמֵאִיר וּמְזַכֵּךְ וְשׁוֹכֵךְ,
וְעוֹמֵד עַל הַשְּׁמָרִים שְׁלוֹ. כָּל שְׁאֵר
הָעַמִּים לֹא נוֹטְלִים, אֶלֶּא מִתּוֹךְ
אוֹתָם הַשְּׁמָרִים שְׁפַחַת הַיַּיִן.

וְעַל זֶה עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַעֲשׂוֹת לָהֶם מִשְׁתֵּה שְׁמָרִים.
שְׁהָרִי אוֹתָם שְׁמָרִים, הַשְּׁמָרִים
כָּלֵם, חֻלְקָם שֶׁל שְׁאֵר הָעַמִּים.
וְעַל כֵּן שְׁמֵחָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתוֹ יַיִן הַמְּשֵׁמֵר, וְיוֹצֵא מִן
הָעוֹלָם הַבָּא, וּמְשֵׁמֵר בְּעַנְבוּי.

שְׁנִינּוּ, מִי שְׁרוּאָה עֲנָבִים בְּחִלּוּם,
אִם הֵם לְבָנִים - סִימֵן טוֹב לוֹ,
וְאִם שְׁחוּרִים - צְרִיכִים רְחֵמִים,
שְׁהָרִי וְדַאי עוֹמֵד בְּדִין. מַה

רוּחִין דְּמִתְחַבְּרִין בְּחֻדָּא,
מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ, מְאִינּוֹן נְשִׁיקִין עֵילָאִין, דְּקָא
הָוָה נְשִׁיק מִקְדָּמַת דְּנָא. דְּהָא רְחִימוּ
דְּחֻדָּא לָאו אִיהוּ, אֶלֶּא מְגוּ נְשִׁיקִין דְּרוּחָא
עֵילָאָה בְּתַתָּאָה.

פִּיהוּ, וְלֹא כְּתוּב פִּיּוּ, מְאִי פִּיהוּ. (דף עט ע"א) אֶלֶּא
זְמוּנוֹ דְּעֵלְמָא דְּאִתִּי, מְלִיךְ דְּשֵׁלְמָא כּוּלָּא
דִּילִיָּה. וְדָא אִיהוּ תוֹסֶפֶת ה', דְּאִתּוֹסֶפֶה עַל דָּא.
בְּגִין דְּכָל רְחִימוֹ דְּעֵלְמָא תַּתָּאָה, לָאו אִיהוּ
אֶלֶּא לְאִתְחַבְּרָא בְּעֵלְמָא עֵילָאָה, עֵלְמָא דְּאִתִּי.
וְעַל דָּא, כָּל תּוֹשְׁבַּחֵן אֲתַעֵר עֵלְמָא תַּתָּאָה,
לְגַבֵּי עֵלְמָא עֵילָאָה.

כִּי טוֹבִים, דְּלִיקוּ וְנִצְצוּ דְּבוֹצֵינִין עֵילָאִין,
וְכָל שְׂרָגִין מִתְּתַקְּנוּ וְדוֹלְקִין וְנִהְרִין כְּדְקָא
יָאוֹת וְדָא אִיהוּ הַדִּיךְ, אֵינּוֹן בּוֹצֵינִין קְדִישִׁין
רְחִימִין עֵילָאִין, כּוּלְהוּ נִהְרִין וְנִצְצִין בְּנִהְירוּ
בְּנִצְצוּ, כְּדְקָא יָאוֹת. מִיַּיִן, מִחֻדָּה דְּחֻמְרָא
טְבָא עֵילָאָה, דְּנִהְיר אֲנַפִּין, וְיִהִיב חֻדָּה לְלַבָּא,
וְכָל עַמִּין (עַלְמִין) בְּחוּלְקֵהוֹן, חֻדָּאן בְּהֵהוּא
חֻדָּה.

הָא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל נֹטְלִין חוּלְקֵהוֹן, וְחֻדָּאן
בְּהֵהוּא חֻדָּה, מִחֻמְרָ טַב דְּנִהְיר, וְזַפִּיָּה,
וְשַׁפִּיָּה, וְקִיָּמָא עַל הַדִּירְדִּיָּה. שְׁאֵר עַמִּין
כּוּלְהוּ, לֹא נֹטְלִי אֶלֶּא מְגוּ אֵינּוֹן שְׁמָרִים
דְּתַחֲוֹת חֻמְרָא.

וְעַל דָּא, זְמוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּ לּוֹן
מִשְׁתֵּה שְׁמָרִים. דְּהָא אֵינּוֹן שְׁמָרִים
דְּהַדִּירְדִּין כּוּלְהוּ, חוּלְקָא דְּשְׁאֵר עַמִּין. וְעַל דָּא
יִשְׂרָאֵל חֻדָּה דִּילְהוֹן בְּהֵהוּא יַיִן דְּמִנְטְרָא,
וְנַפְקָא מִעֵלְמָא דְּאִתִּי, וּמִנְטְרָא בְּעַנְבוּי.

הַיַּיִן, מִאֵן דְּחֻמֵי עֲנָבִין בְּחֻלְמָא, אִי חוּוֹרָאן
אֵינּוֹן, סִימֵן טַב לִיָּה. וְאִי אוּכְמִי, בְּעֵינִין
רְחֵמִי. דְּהָא וְדַאי בְּדִינָא קִיָּמָא. מְאִי טַעְמָא,

בְּגִין דְּאִינוּן עֲנָבִין חַוּוֹרָאִין, אִינוּן עֲנָבִי דְנִטְרִי
הֵהוּא חֲמָרָא עֵילָאָה, וְאִינוּן גְּוּוֹן חַוּוֹר רַחֲמִי.
וְאִינוּן עֲנָבִין סוּמְקִי"ן, אִינוּן סִטְר דִּינָא גְּוּוֹן
סוּמְק.

אֲבָרְן, פְּדָאִי אִיהוּ לְעֵלְמָא דְאֲתִי. מְאִי טַעְמָא,
בְּגִין דְּעֵבֵר עַל דִּינָא, וְיִכִּיל לְשַׁצָּאָה
לִיה. וְחֲמָרָא טְבָא דְעֵלְמָא דְאֲתִי, אִית לִיה
בִּיה חוּלְקָא. שְׁתִּי חֲמָרָא חַוּוֹרָא, סִימָן טַב לִיה,
וְחֻדְוָה. סוּמְקָא, אִיהוּ דִינָא דְשָׂרִיא עֲלִיה.
יַעֲקֹב, פֶּד קָרִיב לְגַבִּי יַצְחָק אַבּוּהִי, יְהֵב לִיה
מָהֵהוּא חֲמָרָא טְבָא דְמִנְטֵר מְעֵלְמָא
דְאֲתִי, דְחֻדְוָה וְרַחֲמִימוּ לָאו אִיהוּ, אֶלָּא פֶד
אֲתַעֲר מְגוּ חֲמָרָא טְבָא.

וְעַל דָּא יַצְחָק, דְהִהוּ מַסְטֵרָא דְדִינָא קְשָׂיא,
אֲצִטְרִיף לְמַחְדִּי לִיה בְּהֵהוּא חֲמָרָא טְבָא,
דְאֲתִי מְרַחֲוֹק. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (שם כז כה) וַיָּבֵא
ל"ו יִין מְרַחֲוֹק, מִדּוּכַתָּא עֵילָאָה, מְשִׁיף עֲלִיה
מָהֵהוּא חֻדְוָה לְמַחְדִּי לִיה, כְּדִין אֲתַבְּסֵם
רוּגְזָא, וְדִינָא תְקִיפָא אֲתַפְּלִיל בְּרַחֲמִי, לְמַהוּי
פּוּלָא כְּדָקָא יָאוּת.

וּבְגִין כְּף אִינוּן דּוּדִים, רַחֲמִימִין עֵילָאִין, בּוּצִינִין
קְדִישִׁין, לָא נְהָרִין אֶלָּא מְגוּ הֵהוּא יִי"ן,
וּמֵאֵן אִיהוּ, דָּא שְׂמָא גְּלִיפָא מְפָרֵשׁ דְשַׁבְּעִין
אֲתוּוֹן. דְאִינוּן בּוּצִינִין קְדִישִׁין, שְׂמָא גְּלִיפָא
קְדִישָׂא דְשַׁבְּעִין שְׂמָהֵן, דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְאִינוּן
עֲנָבִין, דְנִטְרִין יִין עֵילָאָה, כְּלָלָא דְאִינוּן
שַׁבְּעִין.

וּבְגִין כְּף, חֻדְוָה וְרַעוּ בְּאִינוּן נְשִׁיקִין, לְאֲתַעֲרָא
רַחֲמִימוּ, מִיִּין עֵילָאָה אִיהִי. וְעַל דָּא,
בּוּצִינִין נְהָרִין וְנִצְצִין מָהֵהוּא יִין, דְכְתִיב כִּי
טוֹבִים דִּדִּיף מִיִּין.
לְרִיחַ שְׂמָנִיף טוֹבִים רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, הָאִי
קָרָא אֲסַתְּפִלְנָא בִּיה, וְאִיהוּ סְתִים בְּרָזָא

הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂאוּתֵם עֲנָבִים
לְכַנִּים, הֵם עֲנָבִים שְׂשׁוּמְרִים אֶת
אוּתוּ הֵינן הַעֲלִיּוֹן, וְאוּתֵם צִבְע
לְכָן רַחֲמִים. וְאוּתֵם הַעֲנָבִים
הַאֲדָמִים הֵם צַד הַדִּין, הַגְּוֹן
הָאֲדָם.

אֲבָר אֲוֹתֵם - פְּדָאִי הוּא לְעוֹלָם
הַבָּא. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂעֵבֵר
עַל הַדִּין וְיִכּוֹל לְהַשְׁמִידוּ. וְהֵינן
הַטּוֹב שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא יֵשׁ לוֹ כּוּ
חֶלֶק. שְׂתֵה יִין לְכָן - סִימָן טוֹב
לוֹ, וְשִׂמְחָה. אָדָם - הַדִּין הוּא
הַשׁוֹרָה עֲלָיו.

כְּשֶׁקָּרַב יַעֲקֹב לְיַצְחָק אָבִיו, נָתַן
לוֹ מֵאוּתוֹ הֵינן הַטּוֹב הַמְּשֻׁמֵּר
מִהָעוֹלָם הַבָּא, שְׂשִׂמְחָה וְאַהֲבָה
אֵינָם אֶלָּא כְּשִׂמְתַּעֲוֹרִים מִתּוֹף
הֵינן הַטּוֹב.

וְעַל כֵּן יַצְחָק, שְׁהִיָּה מִצַּד הַדִּין
הַקָּשָׁה, הַצִּטְרִף לְשִׂמְחָה אוּתוֹ
בְּאוּתוֹ הֵינן הַטּוֹב, שְׂבָא מְרַחֲוֹק.
זֶהוּ שְׂפִתוֹב וַיָּבֵא ל"ו יִין מְרַחֲוֹק,
מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן, מוֹשֵׁף עֲלָיו
מֵאוּתָהּ שְׂמִחָה לְשִׂמְחָה אוּתוֹ, אֲזִי
הַתְּבַסֵּם הַרְגוּ, וְהַדִּין הַקָּשָׁה נְכַלֵּל
בְּרַחֲמִים, שְׁיִהִיָּה הַכֹּל כְּרָאוּי.

וּמִשּׁוּם כְּף אוּתֵם דּוּדִים,
הָאֲהוּבִים הַעֲלִיּוֹנִים, הַמְּאֹרֹת
הַקְּדוּשִׁים, אֵינָם מְאִירִים אֶלָּא
מִתּוֹף אוּתוֹ הַיִּי"ן, וּמִיָּהוּ? זֶה
הַשֵּׁם הַחֲקוּק הַמְּפָרֵשׁ שֶׁל שַׁבְּעִים
אוּתִיּוֹת. שֶׁל אוּתֵם מְאֹרֹת
קְדוּשִׁים, הַשֵּׁם הַחֲקוּק הַקְּדוּשׁ
שֶׁל שַׁבְּעִים הַשְּׂמוֹת, זֶהוּ בְּסוּד
שֶׁל אוּתֵם הַעֲנָבִים שְׂשׁוּמְרִים אֶת
הֵינן הַעֲלִיּוֹן, הַכֹּלֵל שֶׁל אוּתֵם
שַׁבְּעִים.

וּמִשּׁוּם כְּף, הַשְּׂמִחָה וְהַרְצוֹן
בְּאוּתֵן הַנְּשִׁיקוֹת לְעוֹרֵר אַהֲבָה
הֵם מִהֵינן הַעֲלִיּוֹן. וְעַל כֵּן
הַמְּאֹרֹת מְאִירִים וְנוֹצְצִים
מֵאוּתוֹ הֵינן, שְׂפִתוֹב כִּי טוֹבִים
דִּדִּיף מִיִּין.

לְרִיחַ שְׂמָנִיף טוֹבִים (שִׁיר א). אָמַר

רבי שמעון, בפסוק הזה
הסתכלתי, והוא נסתר בסוד
עליון. ריח - יש ריח ויש ריח.
וכמה ריחות הם. יש ריח שעולה
ממטה למעלה, כמו ריח הקרבן,
שזהו ריח שעולה וקושר קשרים
זה בתוך זה, ומשתלשל זה עם
זה, עד שהכל נעשה קשר אחד
ואור אחד.

יש ריח אחר, וזהו מלך המשיח,
שנקרא ריח, שכתוב (ישעיה א)
והריחו ביראת ה'. וזה נקרא ריח.

ונקשר בסוד של ריח הקרבן.
וזה סוד (ויקרא א) אשה ריח ניחח
לה'. אשה - מחוץ לקשר, והמזון
והאור של צבאות ומחנות של
אש, נקבצו בצדדים. הריח לפני
מנו, וזהו שנקשר פנימה ומאיר
בסוד הברית הקדושה. וזה נקרא
מלך המשיח, שהוא ריח מאותם
הבשרים העליונים, שכתוב
פריח בשמים.

ניחח - האור של כל הגונים
העליונים, תפארת ישראל, והיפי
של הכל. וזוהי נחת הרוח
העליונה, ששורה עליו ומאירה
אליו. לה' - למלך של הכל, והכל
נקשר זה עם זה, ומאיר זה בזה,
להיות אחד בשמחת הכל בסוד
הקרבן.

ואם תאמר, הרי האש שהוא
מחוץ למקום המקבץ, זהו
האשה, שמאותה האש
מתקבצים כמה צבאות וכמה
מחנות, אלו באלו לזהטים בכמה
מינים, לכמה צדדים. וכלם
התקבצו בסוד הקרבן, ושבו
ונכנסו לאש הזו.

משום שכל בעלי המגנים, בעלי
דינים. וכששבים, כמו ששב
הרגו שיצא מן הנחירים, כשיש
מניחה, למקומו. כמו שהצבאות
והמחנות הללו מלהטים קמטים
במקומם, כך גם הצבאות

עילאה. ריח, אית ריח ואית ריח, וכמה ריחין
אינון. אית ריח דסליק מתתא לעילא, כגון
ריחא דקורבנא, דהאי איהו ריחא, דסליק,
וקשר קשרין דא בגו דא, ומשתלשל דא בדא,
עד דאתעביד כולא קשרא חדא, ונהירו חד.
אית ריח אחרא ודא איהו מלכא משיחא,
דאקרי ריח. דכתיב, (ישעיה א א) והריחו
ביראת ה'. ודא אקרי ריח. ומתקשרא ברזא
דריח קורבנא.

ורזא דא (ויקרא א ט) אשה ריח ניחח לה', אשה
לבר קישורא, ומזונא ונהירו דחילין
ומשריין דאשא, בטרהרונא קמיטין. ריח לגו
מיניה, ודא איהו דאתקשר לגו, ונהיר ברזא
דברית קדישא. ודא אתקרי מלכא משיחא,
דאיהו ריח מאינון בוסמין עילאין, דכתיב
פריח בשמים.

ניחח, נהירו דכל גוונין עילאין, תפארת
ישראל, ושפירו דכלא. ודא איהו
נייחא דרוחא עילאה, דשריא עליה, ונהיר
לגביה. לה', למלכא דכולא, וכולא אתקשר
דא בדא, ואנהיר דא בדא, למהוי חד בחדוה
דכולא, ברזא דקורבנא.

ואי תימא, הא אשא דאיהו לבר בקמיטון, דא
איהו אשה, דמההוא אשא מתקמטן כמה
חיילין, וכמה משריין, אלין באלין מלהטן,
בכמה זיגין, לכמה סטריין. וכולהו ברזא
דקורבנא אתקמיטו, ותאבו ועאלו בהאי
אשא.

בגין דכולהו מארי תריסין, מארי דינין. וכד
תבין, כמה דתב רוגזא דנפיק מנחירין,
כד הוי נייחא, לדוכתיה. כמה דאלין חיילין
ומשריין מלהטן קמטין באתרייהו, הכי גמי
חיילין ומשריין עילאין קדישיין, מארי דנייחא

ורעו, נְהַרִין וְתַבִּין בְּנִהִירוֹ לְאַתְקִשְׁרָא, גּוֹ הַאי ה', וְכִלְהוּ אֵלִין בְּאֵלִין, וְדָא בְּדָא בְּחַבּוּרָא חָדָא, אַקְרִי אִשָּׁה, רְזָא דְנִיחָא, וּמְזוּנָא, וּנְהִירוֹ דְכָל סְטָרִין.

רִיחַ, נְקוּדָה דְלָגוּ. רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא. אַמְאִי אַקְרִי רִיחַ, בְּגִין דְּאִיהוּ רִיחָא דְבוּסְמִין עֵילְאִין קְדִישִׁין, טְמִירִין, דְּלֹא אֲתַגְלִיין. וְכַד שְׂרִיין, אָרַח לוֹן, פְּהַאי מֵאן דְּאָרַח רִיחַ בְּהַדְסַ, אִיהוּ רִיחַ נְפִיק מֵהַדְסַ, וְדָא נְקוּדָה אַקְרִי רִיחַ דְנְפִיק מֵהַדְסַ.

נִיחוּחַ, אֲתַר דְנִחַת רוּחַ עֵילְאָה, וְשִׂרְאֵת עֲלִיהּ לְמַהוּי רְתִיכָא עֵילְאָה, בְּרְזָא דְשַׁבְעִין וְתַרִין שְׁמַהן. וְרְתִיכָא עֵילְאָה פְּלֹא קִישׁוּרָא חָדָא. לַה', לְמַהוּי פּוּלָא בְּנִהִירוֹ חָדָא. וְעַל דָּא אֵית רִיחַ וְאֵית רִיחַ (ועל דא אקרי ריח ניחווח).

וּבְבַר אֲתַר, רִיחַ, מְסָלִיקוּ דְקָאִים עַל דְרָגָא אַחְרָא תַּתְּאָה מְנִיָּה, וְהַאי אִיהוּ רִיחַ מֵהַהוּא עֵילְאָה. לְרִיחַ, דָּא אִיהוּ נְקוּדָא עֵילְאָה, דְקִימָא בְּסְתִימוֹ, מְגוּ הַהוּא דְסְתִימִים בְּכָל סְתִימוֹ דְכָל סְתִימִין, דְּלֹא אֲתִידַע כְּלָל. וְהַאי נְקוּדָה אִיהִי רִיחַ מֵהַהוּא סְתִימָא דְכוּלָּא. וּבְגִין הַאי רִיחַ, כָּל אֵינּוֹן שְׁמַנִּין וּבוּסְמִין, פּוּלְהוּ נְהִירִין וְאַקְרוּן טוֹבִים, בְּגִין דְּהַאי קִיִּים לוֹן, לְמַהוּי פּוּלְהוּ חַד (דף עט ע"ב) קִישׁוּרָא, נְהִיר פְּחָדָא.

וְאִי לָאו, לָא אַקְרוּן טוֹבִים. בְּגִין דְכַד הַאי רִיחַ עֵילְאָה, עָאל בְּסְתִימוֹ לָגוּ נְחָלָא עֲמִיקָא, וְאַמְלִי לִיהּ פְּדָקָא יְאוּת, פּוּלְהוּ דְרָגִין אַקְרוּן טוֹבִים מְאִי טוֹבִים נְהִירִין.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר הָכִי, אֵלִין אֵינּוֹן יָמִים דְּאַקְרוּן טוֹבִים. וְאֵינּוֹן תְּפִילִין דְרִישָׁא, דְּאֵינּוֹן תְּפִילִין דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא מְנַח לוֹן, וְהֵם תְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ, שֶׁהֵן תְּפִילִין שֶׁהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנִיחַ אוֹתָן, וְעַל כֵּן נִקְרְאוּת

וְהַמְּחַנּוֹת הָעֵלְיוֹנִים הַקּוּדוֹשִׁים, בְּעֵלֵי הַמְּנוּחָה וְהַרְצוֹן, מְאִירִים וְשׁוֹבִים בְּאוּר לְהַתְקַשֵּׁר תוֹךְ הַה' הַזֶּה, וְכִלְמַס אֱלֹהִים עִם אֱלֹהִים, וְזֶה עִם זֶה בְּחַבּוּר אֶחָד נִקְרָא אִשָּׁה, הַסּוּד שֶׁל מְנוּחָה וּמְזוּן, וְהַאוּר שֶׁל כָּל הַצְּדִידִים.

הַרִיחַ - הַנְּקוּדָה שֶׁלפְּנֵים, הַסּוּד שֶׁל הַבְּרִית הַקּוּדֶשׁ. לְמַה נִקְרָא רִיחַ? מְשׁוּם שֶׁהוּא רִיחַ הַבְּשָׂמִים הָעֵלְיוֹנִים הַקּוּדוֹשִׁים, הַטְּמִירִים, שֶׁלֹּא הַתְּגַלּוּ. וְכַשְׁשׁוּרִים, מְרִיחַ אוֹתָם, כְּמוֹ מִי שֶׁמְרִיחַ רִיחַ בְּהַדְסַ, הוּא הַרִיחַ שִׁיּוּצָא מֵהַהַדְסַ, וְזוֹ הַנְּקוּדָה שֶׁנִּקְרְאֵת רִיחַ הַיּוּצָא מֵהַהַדְסַ.

נִיחוּחַ - הַמְּקוֹם שִׁיּוּרְדַת הַרוּחַ הָעֵלְיוֹנָה וְשׁוּרָה עֲלֵיו לְהִיּוֹת מְרַפְּכָה עֲלִיוֹנָה, בְּסוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת. וְהַמְּרַפְּכָה הָעֵלְיוֹנָה כְּלָה קִשְׁר אֶחָד. לַה' - שִׁיְהִיָּה הַכֹּל בְּאוּר אֶחָד וְעַל כֵּן יֵשׁ רִיחַ וְיֵשׁ רִיחַ (ועל כן נקרא ריח ניחווח).

וּבְבַר מְקוֹם, רִיחַ - מְעֵלְיָה שְׁעוּמְדַת עַל דְרָגָה אַחְרַת תַּחְתּוֹנָה מִמֶּנָּה. וְזֶהוּ הַרִיחַ מְאוּתוֹ הָעֵלְיוֹן. לְרִיחַ - זוֹ נְקוּדָה עֲלִיוֹנָה שְׁעוּמְדַת בְּסִתְרַת מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַנְּסִתְרַת שֶׁל כָּל הַנְּסִתְרִים, שְׁאֵינּוּ נוֹדַע כְּלָל. וְהַנְּקוּדָה הַזֶּה הִיא רִיחַ מְאוּתוֹ הַנְּסִתְרַת שֶׁל הַכֹּל. וּבְשִׁבִיל הַרִיחַ הַזֶּה, כָּל אוֹתָם שְׁמַנִּים וּבְשָׂמִים, כָּלֵם מְאִירִים וְנִקְרְאִים טוֹבִים, מְשׁוּם שֶׁזֶה מְקִיִּים אוֹתָם, שִׁיְהִיו כָּלֵם קִשְׁר אֶחָד, מְאִיר כְּאַחַד.

וְאִם לֹא - לֹא נִקְרְאִים טוֹבִים. מְשׁוּם שֶׁכַּשֶּׁהַרִיחַ הָעֵלְיוֹן נִכְנָס בְּסִתְרַת לְתוֹךְ הַנְּחַל הָעֵמֶק וּמִמֶּלֶא אוֹתוֹ כְּרִאוּי, כָּל הַדְּרָגוֹת נִקְרְאוּת טוֹבִים. מֵהוּ טוֹבִים? מְאִירִים. רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר כֵּן: אֵלוֹ הֵם יָמִים שֶׁנִּקְרְאִים טוֹבִים.

טובים, משום שהן מאירות
בראש הקדוש העליון.

ובכל מקום, ימים טובים הם
תפלין של ראש, שהקדוש ברוך
הוא מניח אותן. חלו של מועד,
שלא נקרא יום טוב, אלו תפלין
של הדרוע, שהרי אין ללכנה
מעצמה כלום, אלא מאור של יום
טוב.

תפלין של זרוע, שהיא תפלה של
יד, אין מאירה אלא מתוך האור
של תפלין של ראש. תפלין של
ראש - ימים טובים. תפלין של
זרוע - חלו של מועד. ויפה אמר,
וכך הוא.

ועל זה, חלו של מועד הוא לענין
עבודה, כמו שיום טוב. וצריך
שמחה כמו שלו. ומשום כך,
בימים הללו, שהם תפלין של
רבון העולם, אסור להניח שאר
התפלין, שהרי הימים הללו,
שהם תפלין עליונים, שורים על
ראשיהם של ישראל הקדושים.

רבי אלעזר שאל את רבי שמעון
אביו. אמר לו, מילא תפלין של
ראש, ששורים על ראשיהם של
העם הקדוש ביום טוב. תפלין
של יד, שהיא חלו של מועד, איך
אנו אוהזים אותה?

אמר לו, משום שאנו אוהזים
אותה, והיא י"ד פהה, אסור
לעשות עבודה בצד שלה, וצריך
לעשות שמחה בצד התפלין של
ראש.

והעם הקדוש אוהזים את התפלין
של רבון העולם, ושורים עליהם
ביום טוב ובחלו של מועד,
ואסור להעביר את התפלין של
רבון העולם מעל ראשיהם
להניח תפלין אחרות, שהם דגמא
ודיוקן למטה.

ועל דא אקרוין טובים, בגין דאינון נהרין
ברישא דקודשא עילאה.

ובכל אתר, ימים טובים אינון תפילין דרישא,
דקודשא בריך הוא מנח לון. חולו של
מועד, דלא אקרי יום טוב, אלין תפילין
דדרועא, דהא לית לה לסיהרא מגרמה כלום,
אלא מנהירו דיום טוב.

תפילין דדרועא דאיהי תפלה של יד, לא
נהירא אלא מגו נהירו דתפילין של
ראש. תפלה דרישא, ימים טובים. תפלה
דדרועא, חולו של מועד. ושפיר קאמר, והכי
הוא.

ועל דא, חולו של מועד איהו לענין עבדתא,
כגוונא דיום טוב. ואצטריך חדוה כגוונא
דיליה. ובגין כך, באלין יומין דאינון תפילין
דמארי עלמא, אסור לאנחא שאר תפילין,
דהא אלין יומין, דאינון תפילין עילאין שריין
על רישיהון דישראל קדישין.

רבי אלעזר שאיל לרבי שמעון אבוי, אמר
ליה, תינח תפילין דרישא, דשריין על
רישיהון דעמא קדישא ביום טוב. תפילין של
יד, דאיהי חולו של מועד, איך אנן אחדין
לה.

אמר ליה, בגין דאנן אחדין לה, ואיהי י"ד
פהה, אסור למעבד עבדתא בסטרא
דילה, ואצטריך למעבד חדוה, בסטרא
דתפילין דרישא.

ועמא קדישא אחדין תפילין דמארי עלמא
ושריין עליהו ביום טוב. ובחולו של
מועד, ואסור לאעברא תפילין דמארי עלמא
מעל רישיהון, לאנחא תפילין אחרנין, דאינון
דוגמא ודיוקנא לתתא.

לְמַלְכָּא דְבַעֵי לְנִטְרָא לִיהַ לְעַבְדֵיהּ, אָמַר לִיהַ
 עֶבֶד (חֻתְמָא) כְּדִיוֹקְנָא דְחֻתְמָא דִּילִי,
 כֹּל זְמַנָּא דְהֵהוּא דִּיוֹקְנָא יִתְחַזֵּי עֲלֵךְ, כֹּלֵא
 יִזְוַעוּן וַיִּדְחִלוּן מִיְנֵךְ. לְבַתֵּר מְגוּ רְחִימוּ
 עֵילְאָה, דְקָא רְחִים לִיהַ מְלָפָא, יְהַב בִּיּדֵיהַ
 חֻתְמָא דְגוּשְׁפִּנְקָא עֵילְאָה דִּילִיהַ, כִּיּוֹן דְאֶחִיד
 חֻתְמָא עֵילְאָה דְמְלָפָא בִּיּדֵיהַ, שְׂבִיק מְגִיהַ
 הֵהוּא דִּיוֹקְנָא דְאִיהוּ עֶבֶד.

לְמַלְכָּא דְבַעֵי לְנִטְרָא לְשִׁמְרָא אֶת עֶבְדוֹ,
 אָמַר לוֹ, עֲשֵׂה (חֻתְמָא) כְּמוֹ דִּיוֹקְנָא
 הַחֻתְמָא שְׁלִי. כֹּל זְמַן שְׂאוֹתוֹ
 דִּיוֹקְנָא יִרְאֶה עֲלֵיךְ, כֹּלֵם זְוַעוּ
 וַיִּפְחָדוּ מִמֶּךָ. אַחַר כֵּן מִתּוֹךְ
 אֶהְבֵּה עֵלְיוֹנָה שְׂאוֹהֵב אוֹתוֹ
 הַמֶּלֶךְ, נָתַן בְּיָדוֹ חֻתְמָא שֶׁל
 הַחֻתְמָת הָעֵלְיוֹנָה שְׁלוֹ. כִּיּוֹן
 שְׂאֵחַז הַחֻתְמָא הָעֵלְיוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 בְּיָדוֹ, נִטַּל מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ הַדִּיוֹקְנָא
 שֶׁהוּא עֲשֵׂה.

אִי הֵהוּא עֶבֶד, דְּחִי חֻתְמָא עֵילְאָה דְמְלָפָא,
 בְּגִין הֵהוּא חֻתְמָא דְאִיהוּ עֶבֶד, וְדַאי בַר
 קָטוּלָא אִיהוּ הֵהוּא עֶבֶדָא, בְּגִין דְעֶבֶד קָלְנָא
 בְּחֻתְמָא דְמְלָפָא, וְלֹא חֵיִישׁ לִיקְרִיהַ. וּבְגִין
 כֵּן, אָסוּר לְעַמָּא קְדִישָׁא לְדַחֵי חֻתְמָא
 דְמְלָפָא עֵילְאָה דְשָׂרִי עֲלֵן, בְּגִין דִּיוֹקְנָא דָא
 דְאִינוּן עֶבְדִים (דְאִינוּ עֶבְדִין).

אִם אוֹתוֹ הָעֶבֶד דוֹחֶה אֶת הַחֻתְמָא
 הָעֵלְיוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ
 הַחֻתְמָא שֶׁהוּא עֲשֵׂה, וְדַאי
 בֶּן-מֹת הוּא אוֹתוֹ הָעֶבֶד, מְשׁוּם
 שְׂעֲשֵׂה קְלוֹן בְּחֻתְמָא הַמֶּלֶךְ וְאִינוּ
 חוֹשֵׁשׁ לְכַבוֹדוֹ, וּמְשׁוּם כֵּן אָסוּר
 לְעַם הַקְּדוּשׁ לְדַחֹת אֶת חֻתְמָא
 הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן שְׂשׁוּרָה עֲלִינוּ,
 מְשׁוּם הַדִּיוֹקְנָא הַזֶּה שֶׁהֵם עֶבְדִים
 (שְׂאִנוּ עוֹשִׂים).

הֵאִי בְּמוֹעֵד וּבְחֻלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, וְכֹל שְׂכָן
 בְּשַׁבָּת, דְּכֹלֵא שְׂרָא עֲלֵן, שַׁבָּת דְמַעֲלִי
 שַׁבְתָּא, תְּפִלָּה שֶׁל יָד. שַׁבָּת דִּיוֹמָא, תְּפִילִין
 דְרִישָׁא.

זֶה בְּמוֹעֵד וּבְחֻלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, וְכֹל
 שְׂכָן בְּשַׁבָּת, שֶׁהַכֹּל שׁוֹרָה עֲלִינוּ.
 שַׁבָּת שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת - תְּפִלָּה שֶׁל
 יָד. שַׁבָּת שֶׁל הַיּוֹם - תְּפִילִין שֶׁל
 ראש.

וְהִבֵּי קָא מְסַדֵּר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעַמָּא
 קְדִישָׁא רְחִימָא דִּילִיהַ, בְּחֹל אִינוּן
 תְּפִילִין דְעֶבְדוֹ דִּיוֹקְנָא דְחֻתְמָא דְמְלָפָא,
 לְמַהוּי נְטִירִין בְּכָל סְטָרִין. בְּשַׁבָּת וּמוֹעֵד
 דְאִינוּן יוֹמִין טָבִין, וְתְּפִילִין דְמֵאֲרִי עֲלָמָא
 מְמַשׁ. מְעַבְרָן הֵהוּא דִּיוֹקְנָא, וּמְנַחֵי תְּפִילִין
 דְמֵאֲרִי עֲלָמָא. זְכָאִין עַמָּא דָא, דְבִיָּדֵן חֻתְמָא
 עֵילְאָה דְמְלָפָא.

וְכֵן מְסַדֵּר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעַם הַקְּדוּשׁ הָאֶהוּב שְׁלוֹ, בְּחַל
 - אוֹתָם תְּפִילִין שְׂעֲשׂוּ בְּדִיוֹקְנָא
 הַחֻתְמָא שֶׁל הַמֶּלֶךְ, לְהִיּוֹת
 שְׂמוּרִים בְּכָל הַצְּדָדִים. בְּשַׁבָּת
 וּמוֹעֵד, שֶׁהֵם יָמִים טוֹבִים,
 וְהַתְּפִילִין שֶׁל רְבוּן הָעוֹלָם מְמַשׁ
 - מְעַבְרִים אוֹתוֹ דִּיוֹקְנָא, וּמְנַחִים
 אֶת הַתְּפִילִין שֶׁל רְבוּן הָעוֹלָם.
 אֲשֶׁרִי הָעַם הַזֶּה, שְׂבִידָם הַחֻתְמָא
 הָעֵלְיוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

מֵאֵן דְמַנְחַ תְּפִילִין, אֲצִטְרִיךְ לְמַחְדֵּי. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (דְּבָרִים טו ז) וְשִׂמְחַת בְּחַגְגָּה. בְּתְּפִילִין
 דְמֵאֲרִי עֲלָמָא אֲצִטְרִיךְ לְמַחְדֵּי. וְחֻדְוָה דָּא,
 בְּמוֹעֵד וּבְחֻלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, בְּתְּפִילִין דְרִישָׁא,
 וּבְתְּפִילִין דְדְרוּעָא.

כִּי שְׂמַנִּיחַ תְּפִילִין צְרִיךְ לְשַׂמַּח,
 וְעַל זֶה כְּתוּב וְשִׂמְחַת בְּחַגְגָּה.
 בְּתְּפִילִין שֶׁל רְבוּן הָעוֹלָם צְרִיךְ
 לְשַׂמַּח, וְהַשְׂמַחָה הַזֹּאת בְּמוֹעֵד
 וּבְחֻלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, בְּתְּפִילִין שֶׁל
 ראש, וּבְתְּפִילִין שֶׁל הַדְּרוּעָה.

בְּיוֹם טוֹב מִהֵהוּא רִיחָא עֵילְאָה, שְׂמַנְיָךְ

בְּיוֹם טוֹב, מֵאוֹתוֹ הָרִיחַ הָעֵלְיוֹן

טובים, תפילין דרישא. בחולו של מועד, שמן תורק שמך, תפלה של יד, דקא סלקא לאתאחדא באורח סתים בתפילין דרישא. ראש.

על פן עלמות אהבוך - ביום טוב האחרון של חג, שהרי תפלה של יד נשלמת ומוארת בשלמות, ולחלק חלק לכל, לכל אותם מחנות וצבאות שלמעלה, ולכל אותם המחנות והצבאות שלמטה. ועל פן עלמות (אהבוך, אותם) המחנות והצבאות שלמעלה, העולמות והמחנות והצבאות שלמטה.

פתח רבי שמעון ואמר, פתוב (בראשית כו) וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו'. מה ראה יצחק, שאף על גב שאותו מאכל ומשקה שהביא לו יעקב, לא ברך אותו עד הזמן שהריח את אותם לבושים?

באן יש להסתכל, שהרי אותם לבושים לא היו של יעקב, שהרי התורה מעידה, שכתוב (שם) את בגדי עשו בנה הגדל, וכאן פתוב את ריח בגדיו, וכי בגדיו היו? ריח הבגדים היה צריך להיות. מה זה בגדיו?

אלא בגדיו ודאי היו אותם הלבושים ממש, ולא של עשו, ואף על גב שכתוב בגדי עשו - בתפיסה היו אצלו. כמו כן אותה הבאר שעליה ישב יעקב וישב עליה משה - בתפיסה היתה לאחרים. כיון שבא יעקב, נודעה הבאר לאדונה, ועלו המים אליו, וכן למשה.

כמו כן אותם הלבושים היו בתפיסה אצל עשו. כיון שלבשם יעקב, נודעו הבגדים לבעליהם, מיום שעשה אותם הקדוש ברוך הוא, לא העלו הריחות שלהם עד הזמן הזה שלבש אותם יעקב, שהרי חזרו לדיוקנם. יעקב הנה ודאי דמות של אדם ויפיו.

על פן עלמות אהבוך, ביום טוב בתראה דחג, דהא תפלה של יד אשתלים ואתנהיר בשלימו. ולפלגא חולקא לכולא, לכל אינון משריין וחילין דלעילא, ולכל אינון משריין וחילין דלתתא. ועל דא עלמות (אהבוך, אינון) משריין וחילין דלעילא, עולמות ומשריין וחילין דלתתא.

פתח רבי שמעון ואמר, פתיב (בראשית כו) וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו', מה חמא יצחק, דאף על גב דההוא מיכלא ומשתיא קא אייתי ליה יעקב, לא ברכיה, עד זמנא דארח באינון לבושיין.

הכא אית לאסתפלגא, דהא אינון לבושיין לא הוו זידיה דיעקב, דהא אורייתא אסהידת, דכתיב (שם פסוק טו) את בגדי עשו בנה הגדל, והכא פתיב את ריח בגדיו, וכי בגדיו הוו, ריח הבגדים מיבעי ליה, מאי בגדיו.

אלא, בגדיו ודאי הוו אינון לבושיין ממש, ולא דעשו. ואף על גב דכתיב בגדי עשו, בטופסא הוו גביה. פגוונא דא ההוא פאר דיתיב עליה יעקב, ויתיב עליה משה, בטופסא הוה לגבי אחרנין, כיון דאתא יעקב אשתמודע בירא למאריה, וסליקו מיא לגביה, וכן לגבי משה.

בגוונא דא, אינון לבושיין, בטופסא הוו לגבי עשו, כיון דאלביש לון יעקב, אשתמודעו מאנין למאריהון. מיומא דעביד לון קודשא בריך הוא, לא סליקו ריחיין דילהון, עד זמנא דא דלביש לון יעקב, דהא עד הזמן הזה שלבש אותם יעקב, שהרי חזרו לדיוקנם. יעקב הנה ודאי דמות של אדם ויפיו.

בְּשֶׁעָה שָׂרְאוּ הַלְבוּשִׁים אֶת
דְּמוּתוֹ שֶׁל אָדָם, הֶעֱלוּ רִיחַ.
שְׁלֹשׁ רִיחוֹת עָלוּ כְּאֵן, אֶחָד - רִיחַ
בְּגָדָיו. ב' - רִיחַ בְּנִי. ג' - רִיחַ
שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ ה'. וְכָל הַשְּׁלֹשׁ
עָלוּ לַיְצָחֵק בְּשֶׁעָה שְׁנֹכְנֵס אֵלָיו
יַעֲקֹב.

וְכֵלָם פְּתוּבִים בְּפִסּוּק הַזֶּה. רִיחַ
בְּגָדָיו, הֵינּוּ עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ.
רִיחַ בְּנִי, הֵינּוּ שְׁמֵיךָ טוֹבִים. רִיחַ
שָׂדֵה, הֵינּוּ שְׁמֵן תּוֹרֵךְ שְׁמֶךָ. וְדַאי
הַפֵּל קֶשֶׁר אֶחָד, וְסוּד הַקְּרָפֶן
שֶׁהֶעֱרַנּוּ בּוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר אִשָּׁה,
שֶׁהֵינּוּ עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ, וְהַפֵּל סוּד
אֶחָד. רִיחַ - שְׁמֵן תּוֹרֵךְ שְׁמֶךָ.
נִיחּוּחַ - שְׁמֵיךָ טוֹבִים. וְהַפֵּל אֶחָד
לֵה', הֵינּוּ לְרִיחַ, וְהַפֵּל דְּבָר אֶחָד,
וְסוּד אֶחָד, בְּקֶשֶׁר אֶחָד, כְּמוֹ
שְׁנֹתִיבָאָר.

מְשַׁבְּנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה (שִׁיר א.)
פְּתוּב וְנִתְתִי מִשְׁפָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְגו'.
בֵּא וְרָאָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן
שְׁכִינָתוֹ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת רְבוּצָה
עֲלֵיהֶם כְּאֵם עַל הַבָּנִים, וְלִהְיוֹן
עֲלֵיהֶם בְּכָל הַצְּדָדִים.

וְכֵן זְמַן שְׂאוֹתָה אִם קְדוּשָׁה
יוֹשֶׁבֶת עֲלֵיהֶם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בֵּא לְדוֹר עִמָּם, מִשּׁוּם שְׁהָרִי אֵין
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזֵב אוֹתָהּ
לְעוֹלָמִים, וְכָל הַחֲבִיבוֹת
שֶׁלְמַעֲלָה הִיא עֲלֵיהָ.

וּמִשּׁוּם כִּף נִתֵּן אוֹתָהּ מִשְׁכּוֹן
בְּתוֹכָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לְדַעַת שֶׁלֹּא
יִשְׁפָּחֵם, וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתָם
לְעוֹלָמִים. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
אוֹתוֹ הַמִּשְׁכּוֹן שֶׁבְּתוֹכָם. וְהִיא
אוֹמְרָת, מִשְׁכּוֹן הֵייתִי בְּפִתְחוֹנֵי, וְלַעֲלוֹת
אֶהְיֶה מִשְׁכּוֹן אֶצְלָךְ, וְלַעֲלוֹת
כְּגִדְךָ, וְאֲנִי וּבְנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה.
מְשַׁבְּנֵי, חֲזַרְנוּ לְקֶשֶׁר הַדְּבָרִים
הַרְשׁוּנִים עַל אוֹתוֹ סוּד אִשָּׁה

אֶהְדְּרוּ לְבוּשֵׁין לְדִיּוֹקְנֵיהוּ. יַעֲקֹב דִּיּוֹקְנָא
דְּאָדָם וְדַאי הָוָה, וְשִׁפְרֵי דִילֵיהָ, בְּשֶׁעָתָא
דְּחִמּוֹ לְבוּשֵׁין דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם, סְלִיקוּ רִיחָא.
תִּלְתָּת רִיחֵין אֶסְתַּלְקוּ הַכָּא, חַד, רִיחַ בְּגָדָיו.
ב', רִיחַ בְּנִי. ג', רִיחַ שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ
ה'. וְכוּלְהוּ תִלְתָּת, סְלִיקוּ לְגַבֵּי דִיְצָחֵק, בְּשֶׁעָתָא
דְּעָאֵל יַעֲקֹב לְגַבֵּיהָ.

וְכוּלְהוּ פְתִיב בְּהַאי קְרָא, רִיחַ בְּגָדָיו, הֵינּוּ עַל
כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ. רִיחַ בְּנִי, הֵינּוּ
שְׁמֵיךָ טוֹבִים. רִיחַ שָׂדֵה, הֵינּוּ שְׁמֵן תּוֹרֵךְ
שְׁמֶךָ. וְדַאי כּוּלָּא קִישׁוּרָא חָדָא. וְרִזָּא
דְּקוּרְבָנָא דְקָא אֶתְעֲרַנָּא בֵּיהָ, כְּמָא דְאֶתְמַר
אִשָּׁה, דְּהֵינּוּ עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ, וְכּוּלָּא רִזָּא חָדָא.
רִיחַ, שְׁמֵן תּוֹרֵךְ שְׁמֶךָ. נִיחּוּחַ, שְׁמֵיךָ טוֹבִים,
וְכוּלָּא חַד. לֵה', הֵינּוּ לְרִיחַ. וְכוּלָּא מְלָה חָדָא,
וְרִזָּא חָדָא, בְּקִישׁוּרָא חָדָא, כְּמָא דְאֶתְמַר.

מְשַׁבְּנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה. פְּתִיב, (ויקרא כו יא) וְנִתְתִי
מִשְׁפָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְגו'. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא יְהִיב שְׁכִינָתָהּ בֵּינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל,
לְמַהוּי רְבוּעָא עֲלֵיהוּ, כְּאִמָּא עַל בְּנִין,
וְלֶאֱגָנָא עֲלֵיהוּ בְּכָל סְטָרִין.

וְכֵן זְמַנָּא דִּהֵיא אִמָּא קְדִישָׁא (ד' ט"ו ע"א) יְתַבָּא
עֲלֵיהוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתִי לְדִיּוּרָא
עֲמַהוֹן. בְּגִין דִּהֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׁבִיק
לָהּ לְעֲלָמִין, וְכָל חֲבִיבוֹ דְלַעֲיֵלָא עֲלָהּ אִיהוּ.
וּבְגִין כִּף, יְהִיב לָהּ מִשְׁכּוֹנָא בְּגוּיֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל,
לְמַנְדַּע דְלֹא יִנְשֵׁי לוֹן, וְלֹא יִשְׁבּוּק לוֹן
לְעֲלָמִין. מֵאִי טַעַמָּא, בְּגִין דִּהֵהוּא מִשְׁכּוֹנָא
בְּגוּיֵיהוּ. וְהִיא אֹמְרָת, מִשְׁכּוֹנָא הוּיִתִי בְּתַתָּא,
אֶהֵא מִשְׁכּוֹנָא לְגַבֵּךָ, וְלְסַלְקָא לְקַבְלָךְ, וְאִנָּא
וּבְנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה.

מְשַׁבְּנֵי, אֶהְדְּרַנָּא לְקִישׁוּרָא דְמִילִין קְדַמָּאִין, עַל הַהוּא רִזָּא אִשָּׁה רִיחַ

ריח ניחוח. שְׁהִי בְשֵׁעָה שְׁעוּלָה
הַרְצוֹן מִמָּטָה בְּסוּד הַקְּרָבָן, הִיא
עוֹלָה וְאוֹמֶרֶת לְאַהֲבָה: מִשְׁכְּנִי,
הוֹשֵׁט יְמִינֶךָ אֵלַי לְקַבֵּל אוֹתִי
וּלְהַעֲלוֹת אוֹתִי, בְּצַד שֶׁל
הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂמָאל, וְהִימִן
לְחַבֵּק אוֹתִי, וְזֶהוּ מִשְׁכְּנִי.

וְהַאֲשָׁה הִזָּה אָמְרָה לְגַבִּי רִיחַ,
רִיחַ לְגַבִּי נִיחוּחַ, נִיחוּחַ לֵה'. וְאֵז,
אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה. מַה זֶה נְרוּצָה?
נְהִיָּה בְּרָצוֹן, כְּמוֹ שְׂנֵאָמֶר (ויקרא א)
וְנָרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו. וְזוֹהִי
שְׁפָתוֹב (בראשית מא) וְיִרְצָהוּ מִן
הַבּוֹר. מַה זֶה וְיִרְצָהוּ? שְׁהִרְצוּ
אוֹתוֹ בְּדָבָרִים טוֹבִים, בְּמַלִּים שֶׁל
רָצוֹן טוֹב, שְׁהִיָּה עֲצוּב מְאוֹתוֹ
הַבּוֹר. וְעַל זֶה נְרוּצָה - נְהִיָּה
בְּרָצוֹן, בְּרָצוֹן שֶׁלֵּם פְּרָאִי.

אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה, טַל עֵתָה רָצוֹן
בְּרָאשׁוֹנָה, וְאַחַר שְׂאֵתָה תִטַּל -
אֲנִי וְכָל אוֹתָן עֲלֹמֹתֵי נְהִיָּה
בְּרָצוֹן, וְעַל כֵּן מִשְׁכְּנִי.

מִכָּאֵן שְׂרָצוֹנוֹת וּבְרָכוֹת אֵין
נִמְצָאִים אֶלָּא בְּמִקּוֹם שְׁזָכַר
וּנְקָבָה הַתַּחֲבָרוֹת יַחַד. וּמִשׁוּם כֵּן,
מִשְׁכְּנִי אֵלֶיךָ בְּרָאשׁוֹנָה, כְּדִי
שְׂאֵקְבֵל רָצוֹן מִמִּקּוֹם שְׁכָל
הַרְצוֹנוֹת נִמְצָאִים, וְאַחַר כֵּן
אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה, נְהִיָּה בְּרָצוֹן. וְאִם
לֹא תִמְשְׁכְּנִי אֵלֶיךָ, הַרְצוֹן וְהַרְצוֹן
הַעֲלִיזוֹן לֹא יִשְׂרוּ עֲלֶיךָ, שְׁהִיָּה זָכַר
בְּלִי נִקְבָּה אֵין שׁוֹרִים בּוֹ בְּרָכוֹת.
וְכִי זֶה בְּדִיּוֹקָן שְׁהַעֲרַנּוּ בְּסוּד שֶׁל
אֶלֶף, שְׁהִיָּה שֵׁם נִמְצָאִים הַסּוּדוֹת
הַלְלוּ, אֲשֶׁה רִיחַ נִיחוּחַ לֵה'. וְהוּא
הַסּוּד שֶׁל מַעֲלָה וּמִטָּה, וְכָל סוּד
הָאֶמוּנָה בּוֹ תְלוּי, וְעַל כֵּן עוֹלָה
בְּה' (בְּאֶחָד). וְהַכֵּל הוּא א.

בְּשֵׁעָה שְׁהָאוֹת הִזוּ פּוֹרְחַת
בְּאוֹר, מִתְעַלִּים אֶלֶף וּמֵאָה
עוֹלָמוֹת וְנִכְלָלִים בְּתוֹכוֹ. וְנִרְשָׁמוּ
אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת, וְנִחְקָקוּ אֲחֵרֵינוּ.

נִיחוּחַ. דְּהָא בְּשֵׁעָתָא דְרַעוּתָא סְלִיק מִתְּתָא
בְּרָזָא דְקוֹרְבָנָא, אִיהִי סְלִיקָתָא וְאָמְרָה לְגַבִּי
רְחִימָא דִילָהּ, מִשְׁכְּנִי: אוֹשֵׁיט יְמִינֶךָ לְגַבִּי,
לְקַבֵּלָא לִי, וְלִסְלִיקָא לִי, בְּסִטְרָא דְאַתְעֵרוּתָא
דְשְׂמָאלָא. וְיִמִּינָא לְחַבֵּקָא לִי, וְדָא אִיהִי
מִשְׁכְּנִי.

וְדָא אֲשֶׁה אָמְרָה לְגַבִּי רִיחַ, רִיחַ לְגַבִּי נִיחוּחַ,
נִיחוּחַ לֵה'. וּכְדִין, אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה. מֵאִי
נְרוּצָה, נְהִיא בְּרַעוּתָא. כְּמָה דְאַתָּה אָמֶר, (שם א ד)
וְנָרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו. וְדָא אִיהִי דְכְּתִיב, (בראשית
מא יד) וְיִרְצָהוּ מִן הַבּוֹר. מֵאִי וְיִרְצָהוּ. דְאַרְצוּ
לִיָּה בְּמַלִּין טְבִין, בְּמַלִּין דְרַעוּתָא טְבָא, דְהִוָּה
עֲצִיב מְהִיָּהוּא בּוֹר. וְעַל דָּא נְרוּצָה: נְהִיא
בְּרַעוּתָא, בְּרַעוּתָא שְׁלִים פְּדָקָא יָאוּת.

אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה, טוֹל אֶת רַעוּתָא בְּקַדְמִיתָא,
וּלְבַתֵּר דִּתְטוֹל אַנְתָּ, אָנָא, וְכָל אֵינוֹן
עוֹלִימְתָאֵי, נְהִיא בְּרַעוּתָא. וְעַל דָּא מִשְׁכְּנִי
מִכָּאֵן, דְרַעוּתָא וּבְרָכָאֵן לָא אֲשַׁתְּפָחוּ אֶלָּא
בְּאַתֵּר דְדָכַר וְנוֹקְבָא אֲתַחֲבָרוּ כַּחֲדָא.
וּבְגִין כֵּן, מִשְׁכְּנִי לְגַבִּי בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין
דְתִקְבֵּל רַעוּתָא, מֵאַתֵּר דְכָל רַעוּתָא אֲשַׁתְּפָחוּ.
וּלְבַתֵּר, אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה, נְהִיא בְּרַעוּתָא. וְאִי לָא
תִמְשְׁכְּנִי לְגַבִּי, רַעוּתָא, וְרַעוּתָא עֵילְאָה לָא
יִשְׂרוֹן עֲלֶךָ, דְהָא דָּכַר בְּלָא נוֹקְבָא, לָא שְׂרִיין
בֵּיהּ בְּרָכָאֵן.

וְכִי דָא, בְּדִיּוֹקָנָא דְקָא אֲתַעֲרַנָּא בְּרָזָא דְאֶלֶף.
דְהָא תִמָּן אֲשַׁתְּפָחוּ רִזִּין אֵלִין, אֲשֶׁה רִיחַ
נִיחוּחַ לֵה'. וְאִיהוּ רָזָא דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא, וְכָל
רָזָא דְמְהִימְנוּתָא בֵּיהּ תְלוּיָא, וְעַל דָּא סְלִיקָא
בְּה' (נ"א בְּאֶחָד). וְכִלָּא אִיהוּ א.

בְּשֵׁעָתָא דְאַתָּה דָּא פִּרַח בְּאוֹרָא, אֲסַתְּלִיקוּ אֶלֶף
וּמֵאָה עֲלִמִין, וְאַתְּכִלִּילוּ בְּגִיָּה.

והוא מתעטר בעטור חקוק,
שכולל את כל העולמות.

וא' היא אחת, אשה ריח ניחח
לה'. אשה - זה הקוץ התלוי
למטה, הסוד של כל הצבאות
והמחנות אלו ואלו. הריח - סוד
שעל אותו הקוץ שנאחו באמצע.
ניחח - המרכבה של התפשטות
האמצע, ששורה עליו ריח
עליונה. לה' - נקדה העליונה
שעל גב האמצע, שהוא מקיים
את הכל. והכל קשר אחד.

וזה של אחורי האמצע, אמר
משכני אחריך. להתחבר עמך,
לטל ברכות מעם הנקדה
העליונה שעליך. וכשנהיה זכר
ונקבה יחד, כיון שתטל ברכות
ורצון, אני והקוץ שתלוי למטה
ממני - אחריך נרוצה, נתרצה
אחריך, להיות שלמות אחת
מעלה ומטה, ולהיות א כל אחד
(הכל אחד) בשלמותו.

הביאני המלך חדריו וגו' (שיר א).
בכה רבי שמעון כמו מקדם,
ואמר, הלואי יהיה בידינו לגלות
סודות עליונים, שמחה היא,
הואיל ורצונו לגלות סודות
עליונים בדור הזה.

יש לדעת, שהרי קשר הדברים
לא נמצאו בכתוב, שפיון שאמר
משכני, מה זה הביאני המלך
חדריו? הנה צריך להיות תביאני
לחדריך, ועל זה נגילה ונשמחה
בך!

אָרָא בסוד האותיות תלויים
העליונים והתחתונים וכל
העולמות. וקשר הדברים כף
הוא, קשר של תשפחת לאור,
שעליה אמרה לבעלה, אמצע
האל"ף, משכני עמך, כמו
שנאמר. ואף על גב שאמרת זה,
רצתה להשתפח אלי, שאף על
גב שהיא תחפיו בשחות לאמצע
של האל"ף ושוכבת תחפיו,

ואתרשימו אתון אחרנין, ואתגליפו אבתריה.
ואיהו אתעטר בעטורא גליפא, דכליל כל
עלמין.

ואיהו חד א, אשה ריח ניחוח לה'. אשה, דא
קוצא דתליא לתפא, רזא דכל חיילין
ומשיריין אלין ואלין. ריח, רזא דעל ההוא
קוצא דאתאחדא באמצעיתא. ניחוח, רתיכא
דפשיטו דאמצעיתא, דשריא עליה רוח
עילאה. לה', נקודה עילאה דעל גבי
אמצעיתא, דאיהו מקיים כולא. וכולא
קישורא חדא.

וְדָא דְאַחוּרֵי אֲמַצְעִיתָא, אָמַר, מְשַׁכְנֵי אַחְרִיךָ,
לְאַתְחַבְרָא עִמָּךְ, לִיטוּל בְּרַכָּאן, מְעַם
נְקוּדָה עֵילָאָה דְעַלְךָ. וְכַד נְהָא דְכַר וְנוֹקְבָא
פְּחָדָא, כִּיּוֹן דְתִטּוּל בְּרַכָּאן וְרַעְוָא, אָנָא וְקוּצָא
דְתִלְיָא לְתַתָּא מִינֵי, אַחְרִיךָ נְרוּצָה, נְתַרְעֵי
אַבְתְּרָךְ, לְמַהוּי חַד שְׁלִימוּ עֵילָא וְתַתָּא.
וְלְמַהוּי א' כָּל אֶחָד (כלא חד) בְּשְׁלִימוּ דִילֵיהּ.

הביאני המלך חדריו וגו'. בכה רבי שמעון
כמלקדמין ואמר. הלואי יהא בינדן
לגלאה רזין עילאין, חדוא איהו, הואיל
ורעותיה לגלאה רזין עילאין בדרא דא.

אית למנדע, דהא קישורא דמלין לא אשתפחו
בקרא, דכיון דאמר משכני, מהו הביאני
המלך חדריו, תביאני לחדריך מבעי ליה. ועל
דא נגילה ונשמחה בך.

אָרָא ברזא דאתון, תליין עילאין ותתאין,
ועלמין כולהו. וקישורא דמלין הכי
הוא, קישורא דתושפחתא לגבי נהורא, דעלה
אמרה לגבי בעלה, אמצעיתא דאל"ף, משכני
עמך, כמה דאתמר, ואף על גב דאמרת דא,
בעאת לאשתפחא לגביה, דאף על גב דאיהו
תחותי בשחותא לגבי אמצעיתא דאל"ף,

אמרה, איני בכך. ואף על גב שאני אליך כך, הביאני המלך חדריו, אני בעלוי וחביבות למלך העליון, בלי שחות.

שהרי הביאני חדריו, באיזה מקום? באות ה', שהרי ההתפשטות של מעלה, סוד המלך העליון, היא האות ה"א. ואותו שנקנס אליו, אני היא. ומשום כך אני בתשפחת רבה ובעלוי נכבד, אף על גב שאני בשחות אליך.

ואני לא חוששת אלא להיות אליך בשחות, ואתה שתשלט עלי. ועל זה, אף על גב שאהיה יותר בשחות אליך, אני וצבאותי נגילה ונשמחה בך. שמחה ורצון יש לנו להיות אצלך ולא להפרד ממך, שהרי כל השמחה והרצון אינם אלא בך, שהרי אין שמחה ורצון לאשה אלא עם בעלה, ולא באמה ואביה. הביאני המלך חדריו, ולא קבלתי שמחה ורצון אלא בך.

הביאני המלך חדריו - אלו הם חדריו גן עדן. ואם תאמר, חדריו גן עדן היא גן עדן, והיא אומרת כך? אלא אותם חדרים שגן עדן נזון מהם ונקרא בהם.

החדר הראשון, י"ה, זה חדר, וחדר עליון שאין בו מראה ולא גון כלל, אלא כמו שנצבע לפי שעה במדידת הניצוץ הקשה, וחוזר עולה לאין סוף, בסתר שגונז.

החדר הראשון הזה, כשעולה המדה, עובר הצבע של הגון ונטמן, ולא נראה בו גון כלל. אז בארבעה צדדים, נראים בסתר ונקסים בגלוי ארבע אותיות, והם: אהיה (אשר אהיה).

ושכיבת תחותיה, אמרת לאו אנא בכך, ואף על גב דאנא לגבך הכי, הביאני המלך חדריו, אנא בעילויה וחביבו לגבי מלכא עילאה, בלא שחותא.

דהא הביאני חדריו. באן אתר, באת ה', דהא אתפשטותא דלעילא, רזא דמלכא עילאה, את ה"א איהו. וההוא דעאל לגביה, אנא איהי. ובגין כך, אנא בתושבתתא סגי, ובעילויה יקירא, אף על גב דאנא בשחותא לגבך.

ואנא לא חיישנא, אלא למהוי גבך בשחותא. ואת דתשלוט עלי. ועל דא, אף על גב דאהא יתיר בשחותא לגבך, אנא וחיילי נגילה ונשמחה בך, חדווא ורעוא אית לן למהוי לגבך, ולא לאתפרשא מינך, דהא כל חדווא ורעוא לאו איהי אלא בך, דהא לית חדווא ורעו לאתתא אלא בבעלה, ולא באימא ואבוה. הביאני המלך חדריו, ולא קבילנא חדווא ורעו אלא בך.

הביאני המלך חדריו, אלין אינון חדריו גן עדן. ואם תאמר חדריו גן עדן, איהי גן עדן, ואיהי אמרת הכי. אלא, אינון חדרים דגן עדן אתזנת מנייהו, ואתקרי בהו.

חדרא קדמאה, י"ה, דא חדרא, ואידרא עילאה דלית ביה חיזו, ולא גוון כלל, אלא כמא דאצטבע לפום שעתא במדידו דבוצינא דקרדינותא, והדר סלקא לאין סוף, בסתירו דגניז.

האי חדרא קדמאה כד סלקא משחתא, אתעברא צביעו דגוונא ואתטמר, ולא אתחזי ביה גוון כלל. כדין בארבע סטרין, אתחזיין בטמירו, ואתפסיין באתגללא, ארבע אתוון, אינון: אהי"ה (אשר אהיה).

על מה נקרא כף? שענית
להתגלות מתוך הריח שעליה.
ומשום שטרם התמלאה להאיר
למטה, נקראת אהי"ה.

וכימן זה ראשית נבואת משה,
שעד כאן לא יצאה הלבנה
מכסויה להיות מוארת מתוך
השמש. וכימן שהלבנה היתה
בחשכה, עד עכשו השמש לא
מאיר לה, והחדר העליון הנה לא
התגלה להאיר, שהרי אותו ריח
עליון עולה לתוך נסתר כל
הנסתרים, שאין נודע כלל, ואז
אהי"ה.

וכששב למקומו, אזי ודאי עומד
להאיר לכל, ואז אשר אהיה,
שהרי אז התתקנו להתמלא מתוך
שביל דק אחד שנכנס בו בסתר.
ועם כל זה, בשמות הללו, עד
עכשו לא התגלה להאיר
המנורות.

אחר כך אהיה השלישי, שהרי
עתידה להתגלות ולהפשט
אורות לכל צד, וזהו אהי"ה,
הריני עתיד להתגלות.

וזה השלישי, תקון השופר
להוציא קול. וכיין שיצא אותו
הקול בחזק של ראשית הקול,
יוצא בתקף של אותו שתקע
אותו. אותו ראשית הקול נקרא
יהו"ה, משום שאותו החזק של
הראשית שב למקומו, ולא (התגלה)
כשאר השמות. אחר כך
כשהתפשט הקול בהתפשטות
של מנוחה, אז נקרא יהו"ה, השם
שהתגלה.

כאן סוד הסודות לידעי החכמה
העליונה, ומעשים הם (שיודעים)
שם זה. ואף על גב שהרי בארנו
בסוד האותיות, וכך הוא. אבל
נקודות וטעמים קבלה למשה
מסיני, בדרך נסתר, לחכמי הלב.
וזה סוד (שמות לא) ובלב כל חכם
לב נתתי חכמה. שהרי מסוד

על מה אתקרי הכי דזמין לאתגלייא מגו ריחא
דעלה. ובגין דעד לא אתמליאת לאנהרא
לתתא, אתקרי אהי"ה.

וכימנא דא שירותא דנבואה דמשה, דעד כאן
לא נפקת סיהרא מפסויה, לאתנהרא
מגו שמשא. וכיין דסיהרא הות בחשוכא, עד
כען שמשא לא נהיר לגבה, ואידרא עילאה
דא לא אתגלייא לאנהרא, דהא ההוא ריחא
עילאה, סלקא לגו סתימא דכל סתימין, דלא
אתידע כלל, וכדין אהי"ה.

וכר תב לאתריה, פדין קיימא ודאי לאנהרא
לכולא, וכדין אשר, אהיה, דהא כדין
אתתקנן לאתמלייא, מגו שביל חד דקיק, (דף 9
ע"ב) דעיל ביה בסתימו. ועם כל דא, בשמהן
אלין, עד כען לא אתגלייא לאנהרא בוצינין.
לבתר אהיה תליתאה, דהא זמינת לאתגלייא,
ולאפשטא נהורין לכל סטר, ודא איהו
אהי"ה, הא אנא זמין לאתגלייא.

ודא תליתאה, תיקונא דשופר לאפקא קלא.
וכיין דנפק ההוא קלא בתקיפו דשירותא
דקלא, נפיק בתוקפא דההוא דתקע ליה,
ההוא שירותא דקלא איקרי יהו"ה. בגין
דההוא תוקפא דשירותא תב לאתריה, ולא
(אתגלייא) כשאר שמהן. לבתר כד אתפשט קלא
בפשיטו דנביחא, פדין איקרי יהו"ה, שמא
דאתגלייא.

הכא רזא דרזין, לידעי חכמתא עילאה.
וזעירין אינון (ידעין) שמא דא. ואף על
גב דהא אוקימנא ברזא דאתון, והכי איהו.
אבל נקודי וטעמי, קבלה למשה מסיני,
באורח סתים, לחפימי לבא.
ורזא דא, (שמות לא ו) ובלב כל חכם לב נתתי
חכמה. דהא מרזא דנקודי ותנועי

דְּטַעְמִי, הוּוּ יִדְעִין לְאַנְהָרָא צִיּוּרִין דְּלַעֲלָא.
דְּהָא נְקוּדֵי דְאַתְנוּן מִתְנַהֲרָן (מִתְנַהֲרָן) בְּהוּ הוּוּ
יִדְעִין, וּבְרָזָא דִּילְהוּן הוּוּ יִדְעִין וְאַשְׁתְּמוּדְעָן
לְקִיּוּמָא הֵהוּא צִיּוּרָא בְּרָזָא עֵילָאָה.

בְּגִין דְּכוּוְנָה וְרַעוּתָא אִיצְטְרִיף לְכָל אִינוּן
עוּבְדִין וְצִיּוּרִין עֵילָאִין דְּלַעֲלָא. וְאִינוּן
הוּוּ יִדְעִי מַגּוּ רָזָא דְצִיּוּרָא דְנְקוּדֵי, לְשׁוּאָה
רַעוּתָא וְלִבָּא בְּכָל עוּבְדָא וְעוּבְדָא.

כִּרְ אִינוּן צִיּוּרִין דְּמִשְׁפָּנָא, לָא הוּוּן אֶלָּא רָזָא
דְּאַתְנוּן דְּקִיקִין. בְּגִין דְּאִית אַתְנוּן עֵילָאִין
רְבִרְבִין, וְאִית אַתְנוּן זְעִירִין דְּקִיקִין. אַתְנוּן
זְעִירִין דְּקִיקִין, אִינוּן עוּבְדָא דְּמִשְׁפָּנָא. אַתְנוּן
עֵילָאִין רְבִרְבִין, עוּבְדָא דְּבִי מְקַדְשָא דְּבֵית
רַאשׁוֹן, וְהֵנִי לָא אַתְעֵבִידוּ לְאַתְקַדְשָא לַעֲלָא,
אֶלָּא בְּצִיּוּרָא דָּא.

דְּרָזָא דְּנְקוּדֵי דְאַתְנוּן דְּקִיקִין, אִינוּן מִסְטְרָא
דְּשְׁמָאֵלָא. וְנְקוּדֵי דְאַתְנוּן עֵילָאִין
רְבִרְבִין, אִינוּן מִסְטְרָא דְּיְמִינָא. וְאַלִין פְּגוּוּנָא
דְּאַלִין אַתְנַשִּׁי מַעְלָמָא, בַּר דְּאַתוּ חֲפִימִי,
דְּקִבִילוּ נְהִירוּ דְּחֻכְמָתָא מְקַדְמָאִי, וְאַקִימוּ לֹון
עַל אַתְנוּן, לְנִטְלָא אַתְנוּן מִטְלַנְהוּן בְּגִינֵיהוּ.
וְעַל דָּא עֵבִידְתָּא דְּמִשְׁפָּנָא, וְעֵבִידְתָּא דְּבִי
מְקַדְשָא, בְּצִיּוּרָא נְקוּדֵי הוּוּ שְׁלֵמִין בְּרַעוּתָא
וּכְוֹנָה.

תְּנוּעֵי דְּטַעְמִי קִימוּ פּוּלָא עַל יְדָא דְּמִשְׁהָ.
וְעַל דָּא, (שם לט לב) וְיִבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁפָּן אֶל
מִשְׁהָ, דְּאִיהוּ קִימִים פּוּלָא בְּרָזָא דְּלְהוּן.

בְּתְנוּעֵי דְּטַעְמִי, אִית בְּהוּ תְנוּעֵי בְּרָזָא דְּלְתַתָּא,
לְאַנְהָגָא וּלְקִיּוּמָא עוּבְדָא דְּמִשְׁפָּנָא.

וְאִית בְּהוּ תְנוּעֵי בְּרָזָא דְּלַעֲלָא, לְאַנְהָגָא
וּלְקִיּוּמָא עוּבְדָא דְּבִי מְקַדְשָא.

הַנְּקוּדוֹת וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁל הַטַּעֲמִים
הֵינּוּ יוֹדְעִים לְהַאֲרִי הַצִּיּוּרִים
שֶׁלְמַעַלְהָ. שֶׁהֵרִי הַנְּקוּדוֹת שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת מְאִירִים (מִתְנַהֲגִים) בָּהֶם
הֵינּוּ יוֹדְעִים, וּבִסּוּד שְׁלָהֶם הֵינּוּ
יוֹדְעִים וּמְפִירִים לְקִיּוּם אוֹתוֹ
הַצִּיּוּר בִּסּוּד עֲלִיוֹן.

מִשּׁוֹם שֶׁכּוֹנֵה וְרָצוֹן צְרִיף לְכָל
אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים וְהַצִּיּוּרִים
הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל מַעַלְהָ, וְהֵם הֵינּוּ
יוֹדְעִים מִתּוֹךְ סוּד הַצִּיּוּר שֶׁל
הַנְּקוּדוֹת לְשֵׁים רָצוֹן וְלֵב בְּכָל
מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה.

כִּרְ אוֹתָם צִיּוּרֵי הַמִּשְׁפָּן לֹא הֵינּוּ
אֶלָּא סוּד הָאוֹתִיּוֹת הַקְּטַנּוֹת,
מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת
גְּדוּלוֹת, וְיֵשׁ אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת
דְּקוֹת. הָאוֹתִיּוֹת הַקְּטַנּוֹת הַדְּקוֹת
הֵינּוּ מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁפָּן. הָאוֹתִיּוֹת
הָעֲלִיוֹנוֹת הַגְּדוּלוֹת - מַעֲשֵׂה בֵּית
הַמְּקַדֵּשׁ שֶׁל בֵּית רַאשׁוֹן, וְאַלוֹ
לֹא נַעֲשֶׂוּ לְהַתְּקַדֵּשׁ לְמַעַלְהָ אֶלָּא
בְּצִיּוּר הַזֶּה.

שֶׁסּוּד הַנְּקוּדוֹת שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת
הַדְּקוֹת הֵן מִצַּד הַשְּׂמָאל,
וְהַנְּקוּדוֹת שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת
הַגְּדוּלוֹת הֵן מִצַּד הַיָּמִין. וְאַלוֹ
כְּמוֹ אֵלוֹ נִשְׁכַּחוּ מִהָעוֹלָם, רַק
שֶׁבְּאוֹ חֲכָמִים, שֶׁקִּבְּלוּ אֶת אוֹר
הַחֻכְמָה מִהָרַאשׁוֹנִים, וּבְאֲרוֹ
אוֹתָם עַל הָאוֹתִיּוֹת, לְנִסְעַ
הָאוֹתִיּוֹת מִסְעִיָּהֶם בְּשִׁבְלֵם. וְעַל
כֵּן עֲבוּדַת הַמִּשְׁפָּן וְעֲבוּדַת בֵּית
הַמְּקַדֵּשׁ, בְּצִיּוּר שֶׁל הַנְּקוּדוֹת הֵינּוּ
שְׁלֵמִים בְּרָצוֹן וּבְכּוֹנָה.

תְּנוּעוֹת הַטַּעֲמִים קָמוּ כֻלָּן עַל יַד
מִשְׁהָ. וְעַל כֵּן (שְׁמוֹת לט) וְיִבִיאוּ אֶת
הַמִּשְׁפָּן אֶל מִשְׁהָ, שֶׁהוּא הָעֵמִיד
הַכֹּל בִּסּוּד שְׁלָהֶם.

בְּתְנוּעוֹת שֶׁל הַטַּעֲמִים, יֵשׁ בְּהֵן
תְּנוּעוֹת בִּסּוּד שְׁלֵמְטָה, לְהַנְּהִיג
וּלְקִיּוּם אֶת מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁפָּן. וְיֵשׁ
בְּהֵן תְּנוּעוֹת בִּסּוּד שְׁלֵמְעַלְהָ, לְהַנְּהִיג וּלְקִיּוּם מַעֲשֵׂה בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ.

שְׁרֵמֹה מִלְפָּא, לֹא אֶצְטְרִיךְ לְנִקּוּדֵי וְלִטְעָמֵי,
 אֶלֶּא אֵינּוֹן הוּוּ אַתְיִין בְּסַתִּימוּ וְלַחֲיִשׁוּ,
 וּמַתְצִיירִין בְּגִלְפִי (נ"א בְּגִלְפִי) צִיּוּרֵי מִקְדָּשָׁא.
 הָדָא הוּא דְכְתִיב, (מ"א ר"ז) וְהִבִּית בְּהַבְנוֹתוֹ, וְדָאֵי,
 אֶבְנֵי שְׁלֵמָה מִסַּע נִבְנָה. אֶבְנֵי שְׁלֵמָה, וְלֹא חֶסְרָה
 בְּאַתְוּוֹן דְקִיקִין, כְּעוֹבְדָא דְמִשְׁפָּנָא. וּמִקְבוֹת
 וְהַגְרָזָן כָּל כְּלֵי בְרִזָּל לֹא נִשְׁמַע בְּבֵית בְּהַבְנוֹתוֹ.
 לֹא נִשְׁמַע וְדָאֵי, דְהָא אַתְרִיהּ גְרַם דְאִיהוּ
 בְּלַחֲשׁוּ.

שְׁרֵמֹה הַמְלִיךְ לֹא הֶצְטַרְךְ לְנִקְדוֹת
 וְלִטְעָמִים, אֶלֶּא הֵם הָיוּ בְּאִים
 בְּסַתְרָא וְלַחֲשׁ, וּמִצְטִיירִים בְּחִקִּיקַת
 (בְּחִקִּיקוֹת) צִיּוּרֵי הַמִּקְדָּשׁ. זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב (מִלְכִים-א ו') וְהִבִּית
 בְּהַבְנוֹתוֹ, וְדָאֵי, אֶבְנֵי שְׁלֵמָה מִסַּע
 נִבְנָה. אֶבְנֵי שְׁלֵמָה, וְלֹא חֶסְרָה
 בְּאוֹתִיּוֹת דְקוֹת, כְּמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן.
 וּמִקְבוֹת וְהַגְרָזָן כָּל כְּלֵי בְרִזָּל לֹא
 נִשְׁמַע בְּבֵית בְּהַבְנוֹתוֹ, לֹא נִשְׁמַע
 וְדָאֵי, שְׁהָרֵי מְקוֹמוֹ גְרַם שְׁהוּא
 בְּלַחֲשׁוּ.

וְעַל דָּא, סִפְר תוֹרָה דְאִיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְבִי
 מִקְדָּשָׁא, לִית בֵּיה דִּיּוֹקְנָא דִּטְעָמֵי
 וְנִקּוּדֵי, דְכוּלָּא סְתִים בְּגוּיָה, כְּגוּוֹנָא דְדִיּוֹקְנָא
 דְרָזָא דְבִי מִקְדָּשָׁא קְדָמָא, דִּטְעָמֵי וְנִקּוּדֵי
 הוּוּ סְתִימִין בְּגוּיָה.

וְעַל כֵּן סִפְר תוֹרָה, שְׁהוּא דִּיּוֹקְנָא
 שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֵין בּוֹ דִּיּוֹקְנָא
 שֶׁל טְעָמִים וְנִקְדוֹת, שֶׁהַכֵּל נִסְתָּר
 בְּתוֹכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁהִדְיוֹקְנָא שֶׁל סוּד
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִרְאִישׁוֹן, שְׁטְעָמִים
 וְנִקְדוֹת הָיוּ נִסְתָּרִים בְּתוֹכּוֹ.

וְדַחֲקוּ דְתוֹקְפָא דְשִׁירוּתָא דְקָלָא, אַהֲדַר
 לְאַתְרִיהּ, וְנִקּוּדֵי דִילִיָּה בְּאַתְוּוֹן
 יְהו"ה (אֵינּוֹן, כְּרִזָּא דְשְׁמָא אֱלֹהִים). וּבְגִינִיָּהּ אִיקְרִי
 בְּשְׁמָא דָּא, לְאַתְגַּלְיָא אֱלֹהִים חַיִּים. וְעַל דָּא
 נִקּוּדֵי מִתְפָּא לְעִילָא וּמַעִילָא לְתַתָּא כְּפִישׁ
 וְנָטִיל, וְאַהֲדַר לְאַתְרִיהּ.

וְהַדְחֵק שֶׁל תְּקוּף הִרְאִישִׁית שֶׁל
 הַקּוֹל חוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ, וְנִקְדוּתֵי
 בְּאוֹתִיּוֹת יְהו"ה (הֵם בְּסוּד שֶׁל שֵׁם
 אֱלֹהִים). וּבִשְׁבִילֵם נִקְרָא בְּשֵׁם הַזֶּה,
 לְגַלּוֹת אֱלֹהִים חַיִּים, וְעַל זֶה
 נִקְדוֹת מִמְּעַלָּה לְמַטָּה מְכַנְּסִים
 וְנוֹסְעִים, וְחוֹזְרִים לְמְקוֹמוֹ.

לְבַתֵּר אַתְפְּשִׁיט בְּפִשְׁטוֹ דְנִיּוּחָא, וְאַתְהַדְרוּ
 נִקּוּדֵי, כְּגוּוֹנָא דְרָזָא עִילָאָה, לְמַהוּי
 כּוּלָּא רָזָא חָדָא כְּדָא פְדָקָא יָאוּת. אַתְוּוֹן וְנִקּוּדֵי
 כְּגוּוֹנָא חָדָא.

אַחַר כֵּן מִתְפַּשֵּׁט בְּהַתְפַּשְּׁטוֹת
 שֶׁל מְנוּחָה, וְחוֹזְרוֹת הַנִּקְדוֹת,
 כְּמוֹ הַסּוּד הַעֲלִיּוֹן, שֶׁהַכֵּל יִהְיֶה
 בְּסוּד אֶחָד כְּרִאוּי. הָאוֹתִיּוֹת
 וְהַנִּקְדוֹת כְּגוֹן אֶחָד.

נִקּוּדֵי בְּתֵלַת אַתְוּוֹן קְדָמָאִין. הַ בְּתַרְאָה, לִית
 לָהּ נְהוּרָא מְגַרְמָה כְּלוּם. י אִיהוּ אַתְנַהֲרִיר
 בֵּיה נְהִירוֹ דְנִקּוּדָה בְּהוּא גּוּוֹנָא מְשֵׁשׁ, וְהוּא
 דִּיּוֹקְנָא מְשֵׁשׁ. הַ, נְהִירוֹ דְנִקּוּדָה בְּהוּא גּוּוֹנָא,
 וְרָזָא חָדָא. ו דְאִיהוּ אִמְצָעִיתָא, בְּרָזָא דִילִיָּה
 לְמַהוּי כּוּלָּא גּוּפָא וְרוּחָא, בְּדִיּוֹקְנָא וְנְהִירוֹ
 שְׁלִים, כְּדָקָא יָאוּת.

הַנִּקְדוֹת בְּשֵׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת
 הִרְאִישׁוֹנוֹת. ה' אַחְרוּנָה, אֵין לָהּ
 אוּר מַעֲצָמָה כְּלוּם. י' הוּא מְאִיר
 בּוֹ אוֹ שֶׁל נִקְדָּה בְּאוֹתוֹ גּוֹן מְשֵׁשׁ
 וְאוֹתוֹ דִּיּוֹקְנָא מְשֵׁשׁ. ה' הָאוּר שֶׁל
 הַנִּקְדָּה בְּאוֹתוֹ הִגְנוֹן וְסוּד אֶחָד.
 ו' שְׁהוּא בְּאִמְצַע, בְּסוּד שְׁלוֹ
 שִׁיָּהִי הַכֵּל, גּוּף וְרוּחַ, בְּדִיּוֹקְנָא
 וְאוּר שְׁלֵם כְּרִאוּי.

וְעַל דָּא, שְׁמָא דָּא שְׁמָא דְרַחֲמֵי, דְאַתְוּוֹן וְנִקּוּדֵי
 בְּדִיּוֹקְנָא וְרָזָא חָדָא, בְּאוֹרַח מִיִּשְׁר. כֵּד אַתְוּוֹן וְנִקּוּדֵי בְּעִקְמוֹ דָּא מִן

וְעַל זֶה (שְׁמוֹת יד) שֵׁם זֶה הוּא שֵׁם
 הַרְחָמִים, שְׁהָאוֹתִיּוֹת וְהַנִּקְדוֹת
 בְּדִיּוֹקְנָא וְסוּד אֶחָד, בְּדַרְךָ יִשְׁר.

כְּשֶׁהָאוֹתִיּוֹת וְהַנְּקֻדּוֹת בְּעִקְמוֹת
זֶה מְזֵה, אִזּוֹ אֵינוֹ בְּדֶרֶךְ שֶׁל
רַחֲמִים, שֶׁהָרִי עוֹמֵד בְּהֶפֶךְ.

זֶה סוּד וַיְבֹא בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם
וְכוּ', בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת הַחֻקּוֹת
שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִרְאֶה
בְּאוֹתָם שְׁלֹשָׁה צְדָדִים. וְאוֹתוֹ שֶׁל
הַהֶפֶךְ אֵינוֹ בְּדֶרֶךְ הַרַחֲמִים,
מְשׁוּם שֶׁהָאוֹתִיּוֹת מִתְּהַפְּכוֹת, וְכֵן
שֶׁפֶן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן כְּגֹן אַחֵר.

לְהֵאָחֲרוֹנָה אֵין לָהּ מַעֲצָמָה
כְּלוּם. וּמְשׁוּם כֵּן אֵין לָהּ נִקְדָּה
מַעֲצָמָה, רַק כְּשֶׁעוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹת,
שְׁמֵלִיּוֹם אוֹתָהּ נִקְדָּה אַחַת לְהַכְנִס
וְלַעֲשׂוֹת חֵיל וְתַקְּףָהּ. כְּמוֹ שְׁמֵלִיּוֹם
אוֹתָהּ נִקְדָּה לְהַכְנִס, אִף כֵּן מְלִיּוֹם
אוֹתָהּ הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם סוּד עֲלִיּוֹן
לְהַשְׁלִים אֶת אוֹתָהּ שְׁלִיחוֹת.

חֲדָר שְׁנֵי - אֵל. זֶה חֲדָר וְאֵדְרָא
שֶׁל יָמִין, שֵׁשׁ בּוֹ מֵרָאֵה שְׁנַטְמָן
וּנְגֻנָּה. כִּיּוֹן שֵׁיִצָא וּמֵאִיר לְפִי
שְׁעָה, מִיָּד נִגְנֹה.

אֵל, לְמָה נִקְרָא כֵּן? א - הוּא סוּד
הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן, שְׁכֵלּוֹל בְּשְׁנֵי
אוֹרוֹת, וְעַל זֶה א' הוּא אֶחָד. מִשֵּׁם
הָרֵאשִׁית לְהָאִיר וְשִׁיתְּפִשְׁטוֹ
אוֹרוֹת לְכָל צֶדֶד, וְעַל כֵּן הוּא
רֵאשׁוֹן לְכָל הָאוֹתִיּוֹת, הָרֵאשִׁית
שֶׁל כְּלָם.

הַכְּרָר שֶׁל שֵׁלֶשׁ, שֶׁהֵם אֶחָד,
שְׁלֹשָׁה (וּשְׁלִשִׁים) אוֹרוֹת כְּלוּלִים
בְּאוֹת א', בְּזִרְעֵ אַחַת בְּצֶד אֶחָד,
וּבְזִרְעֵ אַחַת בְּצֶד אֶחָד. ו'
בְּאֻמְצָע, שְׁכּוֹלְלֵת שְׁתֵּי זִרְעוֹת
שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים.

זְצָרִיךְ הַשְּׁעוֹר שֶׁל הָאֻמְצָע בְּשְׁתֵּי
זִרְעוֹת שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים, מְשׁוּם
שֶׁהוּא נוֹטֵל אוֹתָם, וְהוּא לְבִדּוֹ
בְּשְׁנֵיהֶם. א - אֵשׁ מִצֵּד זֶה, מִים
מִצֵּד זֶה. הַרוּחַ מִפְּסִיקָה בְּאֻמְצָע,
וְנוֹסַעַת בְּשְׁנֵי צְדָדִים, וְהַכֵּל הֵם
אֶחָד.

דָא, כְּדִין לָאו אִיהוּ בְּאוֹרַח דְּרַחֲמִי, דְּהָא
בְּהַפּוּכָא קִיּוּמָא.

וְרָזָא דָא, (שְׁמוֹת י"ד כ) וַיְבֹא בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם וְכוּ',
בְּרָזָא דְאַתְּוּוֹן גְּלִיפִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
אַתְּחִזִי בְּאֵינוֹן תְּלַת סְטָרִין. וְהֵהוּא דְהַפּוּכָא,
לָאו אִיהוּ בְּאוֹרַח דְּרַחֲמִי, בְּגִין דְּמִתְּהַפְּכָן
אַתְּוּוֹן. וְכֵן שֶׁפֶן אַתְּוּוֹן דְּאֵינוֹן כְּגֹוֹנָא אַחֲרָא.
ה' בְּתֵרָאָה, לִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם. וּבְגִין כֵּן
לִית לָהּ נִקְוּדָה מַגְרָמָה, בְּרַ פֶּד עֶבְדָּא
שְׁלִיחוֹתָא, דְּאוֹזְפִין לָהּ חַד נִקְוּדָה, לְאַעֲלָא
וְלְמַעַבַּד חֵילִין וְתוֹקְפָא. כְּמָה דְּאוֹזְפִין לָהּ
נִקְוּדָה לְאַעֲלָא, אוֹף הֵכִי אוֹזְפִין לָהּ אַתְּוּוֹן,
דְּאֵינוֹן רָזָא עֵילָאָה לְאַשְׁלָמָא בְּהֵהוּא
שְׁלִיחוֹתָא.

חֲדָרָא תְּנַיְינָא, א"ל. דָּא חֲדָרָא וְאֵדְרָא
דְּיִמִּינָא, דְּאִית בֵּיה חִיזוֹ, דְּאַתְּטַמַּר
וְאַתְּגַנִּיז. כִּיּוֹן דְּנִפְיָק וְנִהִיר לְפּוּם שְׁעָתָא, מִיָּד
אַתְּגַנִּיז.

א"ל, אֲמַאי אֵיקְרִי הֵכִי. א, אִיהוּ רָזָא דְנִהוּרָא
קְדָמָאָה, דְּכֵלִיל בְּתָרִין נִהוּרִין, וְעַל דָּא
א' אִיהוּ חַד. מִתְּמָן שִׁירוֹתָא לְאַתְּנַהֲרָא
וְלְאַתְּפִשְׁטָא נִהוּרִין לְכָל סְטָר, וְעַל דָּא אִיהוּ
קְדָמָאָה לְכָל אַתְּוּוֹן, שִׁירוֹתָא דְכֵלָהוּ.

בְּרָרָא דְתְּלַת, דְּאֵינוֹן חַד. תְּלַת (וּתְּלַתִּין) נִהוּרִין
אֵינוֹן כְּלִילִין בְּאוֹת א'. בְּדְרוּעָא חָדָא
בְּחַד סְטָרָא. וּדְרוּעָא חָדָא בְּחַד סְטָרָא. ו'
בְּאֻמְצָעִיתָא, דְּכֵלִיל תְּרִין דְּרוּעִין, דְּתָרִין
סְטָרִין.

וְאַצְטָרִיךְ שִׁיעוּרָא דְאֻמְצָעִיתָא, בְּתָרִין דְּרוּעִין
דְּתָרִין סְטָרִין. בְּגִין דְּאִיהוּ נְטִיל לֹוֹן,
וְאִיהוּ בְּלַחוּדוּי בְּתְרוּיְיהוּ. א, אֵשׁ מִסְטָרָא דָא.
מִים מִסְטָרָא דָא. רוּחַ פְּסִיק בְּאֻמְצָעִיתָא, וְנְטִיל
בְּתָרִין סְטָרִין, וְכוּלָא אֵינוֹן חַד.

עוד, א' היו מתפשטת ונכללת
בכלל של כלם, וכיון שהוא כולל
בשלמות של שני צדדים,
שהעירו שלשה (שלמה), מתעורר
לנקבתו, ומתהפך א' בסוד אחר.
ונוטל נקבתו למטה ממנו,
ומתחברים יחד, ואז הנקדה
העליונה שורה עליו, להראות
שהאור העליון, הנקדה
הראשונה, בסוד השכינה
העליונה, אין שורה אלא במקום
שזכר ונקבה מחברים יחד.

בראשית ברא אלהים את - הרי
כאן ארבע אלפיים, מחברים יחד
זכר ונקבה בארבע תבות, בכל
תבה ותבה א' שהוא זכר, ובכל
תבה ותבה אות אחת שהיא
נקבה.

ובספרו של רב המנונא סבא,
בראשית - אדם ואשתו. ברא -
אברהם ונקבתו. אלהים - יצחק
ונקבתו. את - יעקב ונקבתו.
ואם תאמר את נקבה בכל מקום
- בא וראה, א' זכר, ת' נקבה,
כלולים שניהם יחד. והנקבה
נראית בשלמות, כלולה בסוד של
כל האותיות. ומשום כך (אח), אף
על גב שהיא נקבה, אבל היא
בסוד של הכלל של הזכר.

ועל כן ארבעה זווים הם כאן,
ובכל מקום א זכר, שמתחבר עם
הנקבה באות אחרת. קרית
ארבע, על שהתחברו ארבעה
גדולים ממנים של העולם שם.
ל, זה מגדל הפורח באויר, שהוא
מלך גדול, ומשום כך נקרא אל
עליון (מעלה) ואמצעי יחד.
המעלה נראש של ההשגחה,
ראש של כל האותיות יחד. אל
- נוטל אל"ף סיוע של אותו
המגדל הפורח באויר אליו, ועליו
עולה בשם.

שרשים ושנים שבילים הם
שיוצאים מן התורה, והם הסוד

תו, א' דא, אתפשט ואתכליל בכללא דכלהו,
וכיון דאיהו כליל בשלימו דתרין סטרין,
דאתערו דתלתא (דלתא), אתער לגבי נוקביה,
ואתהפך א ברזא (דף פא ע"א) אחרא. ונטיל
נוקביה לתתא מיניה, ומתחבראן פחדא, וכדין
נקודה עילאה שריא עליה, לאחזאה דנהורא
עילאה, נקודה קמייטא, ברזא דשכינתא
עילאה, לא שריא אלא באתר דאיהו דכר
ונוקבא מתחברן פחדא.

בראשית ברא אלהים את (בראשית א א), הא הכא
ארבע אלפין, מתחברן פחדא דכר
ונוקבא, בארבע תיבין, בכל תיבה ותיבה א'
דאיהו דכר. ובכל תיבה ותיבה, את חד דאיהו
נוקבא.

ובספרא דרב המנונא סבא, בראשית, אדם
ואתתיה. ברא, אברהם ונוקביה.
אלהים, יצחק ונוקביה. את, יעקב ונוקביה.
ואי תימא את נוקבא בכל אתר. תא חזי, א
דכר, ת נוקבא כלילן תרוייהו פחדא,
ונוקבא אתחזי בשלימו, כלילא ברזא דכל
אתוון. ובגין כך (אח), אף על גב דנוקבא איהו,
אבל איהי ברזא דכללא דדכורא.

ועל דא ארבעה זווים אינון הכא. ובכל אתר
א דכר, דמתחברא בנוקבא באת אחרא,
קרית ארבע, על דאתחברו ארבע רכרבן ממנן
דעלמא תמן.

ל, דא מגדל דפרח באוירא, דאיהו מלך גדול.
ובגין כך איקרי אל עילאה (ס"א עילא)
ואמצעיתא פחדא. עילא ורישא דאשגחותא,
רישא דכל אתוון, פחדא. אל: נטיל אל"ף
סיועא דהוא מגדלא דפרח באוירא לגביה,
ועליה סליק בשמא.

תלתין ותרין שבילין אינון דנפקי מאורייתא,

של עֶשֶׂר אֲמִירוֹת וְעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
הַאוֹתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכֻלָּם
יוֹצְאִים מִסּוּד הַנְּקֻדָּה הָעֵלְיוֹנָה.
כָּל הָעֶשֶׂר אֲמִירוֹת כְּלוּלוֹת בְּסוּד
הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן,
הַסּוּד שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, הָעוֹלָם
הַבָּא.

וְעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת
מִתְּפַשְׁטוֹת, וּמִתְחִילוֹת לְהָאִיר
מֵרֵאשׁ הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן בְּסוּד
הַיְחוד, שְׁשָׁם הַאוֹתוֹת
לְהַתְּגַלוֹת, וּמִשָּׁם מְאִירוֹת
הַאוֹתוֹת וְעוֹלוֹת. א' הַסּוּד שֶׁל
כָּל הַאוֹתוֹת בְּסוּד אֶחָד.

הַחֲרָר הַשְּׁלִישִׁי - אֱלֹהִים. זֶהוּ
זֶהר אָדָם, נוֹצֵץ כְּמוֹ זָהָב. זֶהר
שֶׁלִּפְעָמִים מְאִיר וְטוֹב, וְלִפְעָמִים
נִחְשָׁף בַּחֲשֵׁכָה, וְ(אִין ל) נִיּוֹץ כְּמוֹ
שֶׁהִיָּה (זָהָב).

אֱלֹהִים, הַסּוּד שֶׁל הַהֲתַעֲוֹרוֹת
לְנֻקְבָה, בְּאוֹתוֹ הַצֵּד. שֶׁשָּׁם הַזֶּה
הוּא בְּסוּד הַסּוּדוֹת לְיִוְדָעִי
הַחֲכָמָה, שְׁשָׁם זֶה הוּא זָכָר,
וְהַהֲתַעֲוֹרוֹת לְנֻקְבָה בְּשָׁם הַזֶּה
מְעִיר הַכֹּל.

וְאֵלֵּמָּלָה הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל הַשָּׁם
הַזֶּה, צְדִיק לֹא מִתְּעוֹרֵר. וְאֵף עַל
גַּב שֶׁהַכֹּל הוּא דִין, וְהַצְדִּיק הוּא
מִצֵּד הַיָּמִין, אֲבָל הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ
אֵינָה אֵלָּא מִצֵּד הַשְּׂמָאל.

אָדָם עוֹבֵר אֶת הַצֵּד הַזֶּה, וְהַתְּעוֹרֵר
בְּפִסְלַת הַזָּהָב הַהִיא, שִׁיּוּצֵאת
מִהַלְכָּלוּף שֶׁל הַהַתּוֹף שְׁלוֹ.

אֱלֹהִים, אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים -
הַתְּעוֹרוֹת הַצְדִּיק. וְהוּא מִלֵּה
בְּפִרְיָעָה, בְּלִי צֵד עֲרָלָה כְּלָל וְזֶהוּ
כְּשֶׁנִּזְכָּר הַשָּׁם הַזֶּה לְטוֹב, כְּמוֹ
וַיִּזְכָּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ,
שֶׁהַתְּעוֹרָה הַבְּרִית בְּסוּד זֶה,
וְאֵלֵּהִם פֶּקֶד וּפְקֹד.

בְּצֵד אַחַר הַתּוֹרָה מְעִידָה עַל
דִּינוֹ, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵאת הָעֲרָלָה.

וְאֵינּוֹן רִזָּא דְעֶשֶׂר אֲמִירָן, וְעֶשְׂרִין וְיִתְרִין אֲתוּוֹן
דְּאוּרִייתָא. וְכֻלְהוּ נִפְקִי מִרְזָא דְנִקְוֵדָה עֵילָאָה.
עֶשֶׂר אֲמִירָן, כְּלֵהוּ כְּלֵילָן בְּרִזָּא דְאוּרִייתָא,
דְּאִיהוּ מְלֻךְ עֵילָאָה, רִזָּא דְתוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב,
עֲלָמָא דְאִתִּי.

וְעֶשְׂרִין וְיִתְרִין אֲתוּוֹן, מִתְּפַשְׁטִין, וְשְׂרִיין
לְאֲתַנְהָרָא מְרִישָׁא דְנִהוּרָא קְדָמָאָה,
בְּרִזָּא דִיחֻדָּא, דְתַמָּן אֲתוּוֹן לְאֲתַגְלִיא, וּמִתַּמָּן
נִהְרִין אֲתוּוֹן וְסִלְקִין, א' רִזָּא דְכָל אֲתוּוֹן בְּרִזָּא
דְאֶחָד.

חֲרָרָא תְּלִיתָאָה, אֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ זָהָרָא
סוּמְקָא, נִצִּיץ כְּדֵהָבָא. זָהָרָא, דְלִזְמַנִּין
נִהִיר וְטוֹב, וְלִזְמַנִּין אֲתַחֲשָׁף בַּחֲשׂוּכָא, וְ(לִית לֵיה)
נִצִּיצוּ כְּמָה דְהוּהוּ (דְהָבָא).

אֱלֹהִים, רִזָּא דְאֲתַעֲרוּתָא לְגַבִּי נוּקְבָא, בְּהֵהוּא
סְטָרָא. דְשָׁמָא דָּא אִיהוּ בְּרִזָּא דְרִזִּין
לְיִדְעִי חֲכָמָתָא, דְשָׁמָא דָּא אִיהוּ דְכָר, וְאֲתַעֲרוּ
לְגַבִּי נוּקְבָא בְּשָׁמָא דָּא, כְּלָא אֲתַעֲרוּ.

וְאֵלֵּמָּלָה אֲתַעֲרוּ דְשָׁמָא דָּא, צְדִיק לֹא
אִיתַעֲרוּ. וְאֵף עַל גַּב דְכּוֹלָא אִיהוּ
דִּינָא, וְצְדִיק מִסְטָרָא דִימִינָא אִיהוּ, אֲבָל
אֲתַעֲרוּ דִּילֵיה, לֹאוּ אִיהוּ אֵלָּא מִסְטָרָא
דְשָׁמָלָא.

אָדָם שָׁבַק סְטָרָא דָּא, וְאֲתַעֲרוּ בְּהֵהוּא טוּפְסָרָא
דְדֵהָבָא, דְנִפְיק מִלְכָּלוּכָא דְהַתּוּכָא
דִּילֵיה.

אֱלֹהִים, אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים, אֲתַעֲרוּתָא דְצְדִיק,
וְאִיהוּ מִיִּלָּה בְּפִרְיָעוּ, בְּלָא סְטָר
עֲרָלָה כְּלָל. וְדָא אִיהוּ כְּדֵ אֲדַכְּרֵ שָׁמָא דָּא
לְטוֹב, כְּגוֹן (שְׁמוֹת ב כד) וַיִּזְכָּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ,
דְּאֲתַעֲרוּ בְּרִית. בְּרִזָּא דָּא, (בְּרֵאשִׁית נ כד) וְאֵלֵּהִם פֶּקֶד
יִפְקֹד.

בְּסְטָרָא אֲחָרָא, אוּרִייתָא אֲסֵהִידַת עַל דִּינוֹי, דְּהָא מִתַּמָּן עֲרָלָה נִפְקַת.

לפַעמים השמע הַזֶּה, הַנִּקְבָּה יורֶשת אותו, כְּדֵי שִׁידוֹן אֶת העולם באותו סוד העֲרָלָה. כְּשִׁמְתַחֲזֵק אֱלֹהִים הַזֶּה לְמַעְלָה, וּמִתְקַשֶּׁה אוֹתָהּ הַעֲרָלָה, וְאֵין נִמְצָאת פְּרִיעָה.

וְעַל כֵּן, לְטוֹב הוּא בְּפִרְיעָה, שֶׁהֵרִי נִפְרַעַת הַעֲרָלָה וּמַעְבְּרַת, וּמִתְגַּלֶּה סוֹד בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, וְהַכֵּל הוּא בְּסוֹד שֶׁל אֱלֹהִים. שֶׁהֵרִי גִוּוֹן זֶה מִתְהַפֵּף לְכַמָּה גִּוּוִּים, לְפַעְמִים כֶּף וּלְפַעְמִים כֶּף, וְזֶהוּ בְּסוֹד שֶׁל אֱלֹהִים.

אֱלֹהִים, שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הֵם. אֶחָד - אֱלֹהִים חַיִּים, שֶׁהוּא אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם. אֱלֹהִים שֶׁל פֶּחַד יִצְחָק. אֱלֹהִים הָאֲחֵרוֹן. וְשֵׁם מִתְפַּשְׁטִים אֱלֹהִים שֶׁל פֶּחַד יִצְחָק.

הַחֲשֻׁנְחָה שֶׁלוֹ, חֲצִיו אֶל הַיָּם הַקֶּדְמוֹנִי דוֹקָא, וְחֲצִיו אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן. אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן דוֹקָא. שְׁנִקְרָא בְּשֵׁם הַזֶּה.

וּכְשׁוֹם שִׁיּוּצָא מְלַמְעָלָה, יֵשׁ לוֹ רִשׁוּת לְהַכְלִיל הַיָּמִין בְּתוֹכוֹ. וּכְשִׁנְכַלֵּל הַיָּמִין בְּתוֹכוֹ, אַזְּ הִיא בְּשִׁמְחָה, וְאוֹחוֹז בְּתוֹף הַיָּם הַתַּחְתּוֹן תַּחַת הָרֹאשׁ, שְׁכַתוּב (שֵׁר) שֶׁמֵּאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי. אַזְּ נִקְרָא אֱלֹהִי"ם, שֶׁהֵרִי הוֹלֵךְ אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן. וְזֶהוּ הַחֲדָר הַשְּׁלִישִׁי (מֵאוֹתוֹ) הַמְּלַךְ הַעֲלִיּוֹן.

בְּחֲדָר הַרְבִּיעִי, הַדְּמוּת שֶׁל יַעֲקֹב הַזָּקֵן, בְּסוֹד יְהוּ, שְׁנוּטֵל יִרְשָׁה שֶׁל אָב וְאָם, וְהוּא מִתְגַּדֵּל בְּתוֹכָם וְהוֹלֵךְ לַפְּנִיָּהם.

דֶּרֶךְ צְנִיעוּת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כֶּף נִרְאָה, כְּמוֹ שֶׁסְּדוּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל רַבּוֹן הַכֵּל, כְּמוֹ שֶׁהֵם מְסַפְּדִים יְהו"ה, דֶּרֶךְ הַזְּכָר לְשֵׁם תְּמִיד נִקְבְּתוֹ לַפְּנִי, לְהַשְׁגִּיחַ בָּהּ, וּלְסַלֵּק מִמֶּנָּה חֲשָׁד וְקִנְיָה, וְאֵין נוֹתֵן עֵינָו בְּאִשָּׁה אַחֲרָת. י' זָכָר, ה' נִקְבָּה. י"ה, הַנֶּה נִקְבָּה לַפְּנִי

לְזַמְנִין שְׁמַע דָּא נּוֹקְבָא יִרְתָּא לִיה, בְּגִין לְאַתְדַּנָּא עֲלָמָא בְּהַהוּא רְזָא דְעֲרָלָה. כַּד אֲתַתְקַף הָאֵי אֱלֹהִים לְעִילָא, וְאֲתַקְשִׁי הַהוּא עֲרָלָה, וּפְרִיעָה לֹא אֲשַׁתְּכַח.

וְעַל דָּא, לְטַב בְּפִרְיעוֹ אִיהוּ, דְּהָא אֲתַפְרַע עֲרָלָה וְאֲתַעְבֵּר, וְאֲתַגְלִיָּא רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא. וְכוּלָּא בְּרְזָא דְאֱלֹהִים אִיהוּ. דְּהָא גִוּוֹן דָּא אֲתַהַפֵּף לְכַמָּה גִּוּוִּין, לְזַמְנִין הַכִּי, וְלְזַמְנִין הַכִּי, וְדָא אִיהוּ בְּרְזָא דְאֱלֹהִים.

אֱלֹהִים, תְּלַת שְׁמֵהֶן אֵינוּן. חֲדָא, אֱלֹהִים חַיִּים, דְּאִיהוּ אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם. אֱלֹהִים, דְּפֶחַד יִצְחָק. אֱלֹהִים בְּתַרְרָא. וְתַמָּן מִתְפַּשְׁטִין אֱלֹהִים דְּפֶחַד יִצְחָק.

אֲשַׁנְחוּתָא דִּילִיה, (זכריה יד ח) חֲצִיו אֶל הַיָּם הַקֶּדְמוֹנִי דִּיִּיקָא. וְחֲצִיו אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן. אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן דִּיִּיקָא. דְּאֲתַקְרִי בְּשֵׁמָא דָּא.

וּבְגִין דְּנַפִּיק מְלַעֲיָלָא, אִית לִיה רִשׁוֹ לְאַכְלָלָא יְמִינָא בְּגוּיָה. וְכַד אֲתַפְלִילָא יְמִינָא בְּגוּיָה, כְּדִין אִיהִי בְּחֲדוּא, וְאַחִיד בְּגוֹ יִמָּא תַּתְּאָה תַּחוֹת רִישָׁא. דְּכַתִּיב שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי, כְּדִין אֲתַקְרִי אֱלֹהִי"ם, דְּהָא אֲזִיל אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן. וְדָא אִיהוּ חֲדָרָא תְּלִיתָאָה, (מֵסֻחָא) מְלַךְ עִילָאָה.

חֲדָרָא רְבִיעָאָה, דִּיוֹקְנָא דִּיעֲקֹב סְבָא, בְּרְזָא יְה"ו, דְּנָטִיל יְרוּתָא דְאַבָּא וְאַמָּא, וְאִיהוּ אֲתַרְבִּי בְּגוּיָהוּ, וְאַזֵּל לְקַמֵּיָהוּ.

אוֹרְחָ דְצְנִיעוֹ דְכָל עֲלָמָא, הַכִּי אֲתַחְזִי, כְּגוּוֹנָא דְסִידוּרָא דְאַתּוּוֹן דְמֵאֲרִי כּוּלָּא, כְּמָא דְאֵינוּן מְסַפְּדִין יְהו"ה. אוֹרְחִיה דְדְכוּרָא, לְשׁוּאָה תְּדִיר נּוֹקְבִיָּה לְקַמֵּיָה, לְאַשְׁגַּחָא בָּהּ, וְלֹאֲסַתְלַקָּא מִינָּה חֲשָׁדָא וְקִנְיָה, וְלֹא יְהִיב עֵינױ בְּאַנְתּוֹ אַחֲרָא. י' דְכָר, ה' נּוֹקְבָא. י"ה,

הזָכֵר כְּדֵי לְהִסְתַּכֵּל בְּהַ תְּמִיד. הַבֵּן
הוֹלֵךְ לִפְנֵי אָמוֹ, לְכִסּוֹתָהּ מִן
הָעֵינַי, בְּשָׁבִיל כְּבוֹד וּכְבוֹד אָבִיו.
וְסִימָנָךְ - (בראשית מט) בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף.
שְׁפָתוֹב (שם לג) וְאַחַר נִגְשׁ יוֹסֵף
וְרַחֵל, יוֹסֵף לִפְנֵי אָמוֹ.

יַעֲקֹב נָטַל נִקְבָּתוֹ וְשָׁם אוֹתָהּ
לִפְנֵי, לְהַשְׁגִּיחַ בְּהַ (תְּמִיד) וְלֹא
בְּאַחֲרָתָ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים יא)
תְּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּהַ, שְׂאִין
מִסְתַּלְקֶת מִהָעֵינַי רַגַע אֶחָד. וְזֶהוּ
סוֹד הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׂיִהְיֶה
הַסְדוּר הַזֶּה מַעֲלָה וּמַטָּה.

הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ נִרְשָׁמוּ בְּרֶשֶׁם
שְׁלֶחֶן, כְּשִׁינְצָאוּ הַחוּצָה מִכַּחַ
וְתִקְףָה הַשׁוֹפָר, אֲזִי בְּשַׁעַה
שְׂיִרְצָאוֹת מִכַּחַ וְתִקְףָה הַשׁוֹפָר
מִתּוֹךְ דַּחַק, שְׁהַקּוֹל נַעֲשֶׂה כְּלוּל
מֵאֵשׁ רוּחַ וּמִים, הָאוֹתִיּוֹת
הַתְּגַלְמוֹ, וְנִרְשָׁמוּ בְּפִרְצוּפִים
שְׁלֶחֶם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד פְּרָאוּי
לָהֶם, וְהִתְיַשְׁרוּ בְּמִקּוֹמָם.

הָאוֹתִיּוֹת הֵיוּ גְנוּזוֹת בְּתוֹךְ
הַשׁוֹפָר, בְּלִי רֶשֶׁם שְׁנִרְאָה כָּלֵל.
כִּיּוֹן שְׂיַצָּאוּ, כֹּלֵם הַתְּגַלְמוֹ,
וְנִרְשָׁמוּ בְּדִיוֹקָנָם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּפָרָאוּי לוֹ, כְּמוֹ שְׁנִרְאָה תוֹךְ סוֹד
הַנְּקֻדוֹת.

חֲדָרָיו - חֲדָרִים טְמִירִים. הַבִּיאֲנִי
- תוֹךְ אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת לְהִיּוֹת
בִּינֵיהֶם בְּהַתְּנַשְׂאוֹת בְּחִבּוּר אֶחָד.
וְכֹל זֶה לְמָה? (שיר א) נְגִילָה
וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, כְּדֵי שְׂתַהַיֶּה לָנוּ
שְׁמַחָה בָּךְ.

עַל פִּיו שֶׁל אֱלֹהֵינוּ נִגְזַר. (שם)
מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נִרְוֶצָה. כְּתוֹב
(בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ וְכוּ'. כְּאֲשֶׁר בְּרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ
הַחֲכָרִים, אֲשֶׁרֵיהֶם: הוּא פְּרָצוּפִים
נִכְרָאוּ, בְּאוֹתִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת,
וּבְאוֹתִיּוֹת קִטְנוֹת תַּחְתּוֹנוֹת.

הָאוֹתִיּוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת הַגְּדוּלוֹת הֵיוּ
בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר לְגַבִּי הַזָּכֵר. הָאוֹתִיּוֹת

הָא נִוְקְבָא לְקַמֵּי דְכוּרָא, בְּגִין לְאַסְתַּפְּלָא בְּהַ
תְּדִיר. בְּרָא אָזִיל לְקַמֵּיהַ אַמִּיהַ, לְחַפְיָא לְהַ
מַעֲיִנָא. בְּגִין יִקְרָא דִילִיָהּ וַיִּקְרָא דְאַבּוּי.

וְסִימָנָךְ (בראשית מט כב) בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף. דְּכַתִּיב, (שם
לג טז) וְאַחַר נִגְשׁ יוֹסֵף וְרַחֵל, יוֹסֵף לְקַמֵּי אַמִּיהַ.

יַעֲקֹב נָטַל נִוְקְבִיָהּ, וְשׂוּי לְהַ לְקַמֵּיהַ, לְאַשְׁגַּחַא
בְּהַ (תְּדִיר) וְלֹא בְּאַחֲרָא. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב,

(דברים יא יב) תְּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּהַ, דְּלֹא תִסְתַּלֵּק
מַעֲיִנָא רַגַעֵא חֲדָא. וְדָא אִיהוּ סְדָרָא דְאַתּוּוֹן
קְדִישֵׁין, לְמַהְוֵי סִדוּרָא דָא עֵילָא וְתַתָּא.

אַתּוּוֹן אֲלִין אַתְרֵשִׁימוּ בְּרֵשִׁימוּ דְלַהוֹן, כַּד נִפְקוּ
לְבַר מַחִילָא וְתוֹקְפָא דְשׁוֹפָר. כְּדִין

בְּשַׁעַתָּא דְנִפְקֵי מַחִילָא וְתוֹקְפָא דְשׁוֹפָר, מְגוּ
דְחִיקוּ, דְאַתְעֵבִיד קָלָא כְּלִילָא מֵאֵשׁ וְרוּחַ

וּמִים, אַתּוּוֹן אַתְגְּלִימוּ, וְאַתְרֵשִׁימוּ בְּפִרְצוּפִין
דְלַהוֹן, כֹּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לוֹן, וְאַתְיַשְׁרוּ
בְּדוּכַתִּיָהּוּ.

גְּנוּזִין הֵווּ אַתּוּוֹן גּוּ שׁוֹפָר, בְּלֹא רֵשִׁימוּ דְאַתְתְּחִי
כָּלֵל, כִּיּוֹן דְנִפְקֵי, אַתְגְּלִימוּ כּוּלְהוּ,

וְאַתְרֵשִׁימוּ בְּדִיוֹקְנֵיהוּ, כֹּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי
לִיָהּ, כְּמָא דְאַתְתְּחִי (דף פא ע"ב) גּוּ רְזָא דְנִקְוֹדִין.

חֲדָרָיו, חֲדָרִין טְמִירִין. הַבִּיאֲנִי, גּוּ אֵינּוֹן אַתּוּוֹן,
לְמַהְוֵי בִינֵיהוּ גּוֹפֻטְרָא בְּחִבּוּרָא חֲדָא.

וְכֹל דָּא לְמָה. נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, בְּגִין דִּיָּהּ
לֵן חֲדוּוּא בָּךְ.

עַל פּוּמָא דְאַלְיָהּוּ אַתְגְּזַר. מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ
נִרְוֶצָה. כְּתִיב (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת

הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְכוּ'. כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
לְאָדָם, כְּמָא דְאַמְרוּ חֲבַרְיָא זַפְּאִין אֵינּוֹן, הוּ

פְּרָצוּפִין אַתְבְּרִיאוּ בְּאַתּוּוֹן עֵילָאִין רַבְרַבִּין.
וּבְאַתּוּוֹן זַעֲרִין תַּתָּאִין.

אַתּוּוֹן עֵילָאִין רַבְרַבִּין, הוּוּ בְּאוּרַח מִישׁוֹר לְגַבִּי
דְכַר. אַתּוּוֹן זַעֲרִין תַּתָּאִין, הוּוּ בְּהִיפּוּכָא

הקטנות התפתחות היו בהפוך לנזקבה. האותיות העליונות הגדולות היו בדרך ישר לזכר, אב גד, וכן כלם, כמו שראוי שילכו האותיות בדרך ישר אל הזכר. האותיות הקטנות התפתחות היו בהפוך למפרע תוף הנזקבה, תשרק, וכן כלם, כמו שראוי לנזקבה, שהיתה מאחור, קשר התפלין שנקרא אחור.

כמו שנאמר (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני. אחור לנזקבה, וקדם לזכר. וזהו שכתוב (שמות לג) וראית את אחרי, זו הנקדה שהיתה מאחור.

ובשמתקשטת הנזקבה, שמקשט אותה המלך העליון, שיתישבו האותיות במקומן פראוי, מכניס אותן לתדריו להתפקן.

ומתפקנות האותיות.

וכך אות של נזקבה קוראת לכל אות של הזכר, ומתפקנות כל אות ואות זכר ונזקבה, וכל אות קוראת ואומרת, משכני אחריך נרוצה.

בשהתפקנו להתחבר, בסוד של א"ת ב"ש הם התפקנו, והתישבו פנים בפנים. ונזקבה פשרצה להראות לפניו, היא אומרת, ששרי התקשטה ברצון האם, וכל האותיות התפקנו. ועל זה הביאני המלך חדריו, להתפקן ולהתקשט פראוי.

וכך זה פדי שנגילה ונשמחה ב"ך. עשרים ושתים האותיות הרשומות העליונות. וזהו ב"ך, וזהו הסוד אשר נשבעת להם בך. נזכירה דידך מיין, פיון שנתחבר יחד, באותה השמחה שלנו, נתן חלק לכל אחד ואחד מאותה השמחה שלנו ונרוה אותם, כמו שנאמר יזכר כל מנחתך. מיין - משמחתנו, מצד של אותו היין שמשמח הכל.

לגבי נוקבא. אתון עילאין רברבין, הו באורח מישר לגבי דכר, א"ב ג"ד, וכן פולהו, כמה דאתחזי למיהף אתון באורח מישר לגבי דכורא. אתון זעירין תפאין, הו בהפוכא למפרע גו נוקבא, תשר"ק, וכן פולהו, כמה דאתחזי גבי נוקבא, דהוות מאחורא, קשר דתפלין דאיקרי אחור.

כמה דאת אמר (תהלים קלט ה) אחור וקדם צרתני, אחור, לגבי נוקבא. וקדם, לגבי דכורא. ודא איהו דכתיב, (שמות לג כג) וראית את אחורי, דא נוקבא דהות מאחורא.

וכר אתקשטת נוקבא, דקשיט לה מלפא עילאה, לאתיישבא אתון בדוכתייהו פדקא חזי, אעיל לון לאדרוי לאתפקנא, ואתפקנו אתון.

וכר את דנוקבא, קרי לכל את דדכורא, ואתפקנו כל את ואת דכר ונוקבא. וכל את קרי ואמר, משכני אחריך נרוצה.

כד אתפקנו לאתחברא, ברזא דא"ת ב"ש אתפקנו. ואתישבו אנפין באנפין. ונוקבא פד בעא לאתחזאה לגביה, היא אומרת, דהא אתקשטא ברעו דאימא, וכל אתון אתפקנו. ועל דא הביאני המלך חדריו, לאתפקנא ולא תקשטא פדקא יאות.

וכר דא בגין דנגילה ונשמחה ב"ך. עשרין ותרין אתון רשימין עילאין. ודא איהו ב"ך. (שם לב יג) ורזא דא אשר נשבעת להם בך. נזכירה דודיך מיין, פיון דנתחבר כחדא, בההוא חדוא דילן, גיהב חלקא לכל חד וחד מההוא חדוא דילן, ונרווי לון. כמה דאת אמר, (תהלים כ ד) יזכר כל מנחתך. מיין: מחדוא דילן, מסטרא דההוא יין דחדי פולא.

מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְבוּךָ, מִיִּשְׂרָאֵל - אוֹתָן
שָׁאֵר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּשְׁאַרוּ. וּמִי הֵם?
מִנְצַפ־ךְ. שְׁאִיִן בְּכָל הָאוֹתִיּוֹת
שֶׁנִּקְרְאוּ מִיִּשְׂרָאֵל פָּרַט לְאֵלֶּה.
וְאֵלּוֹ שֶׁנִּכְפְּלוּ מִיִּשְׂרָאֵל, אֵלּוֹ
בְּאֵלּוֹ, מ' בִּסְ, נ' בִּן, צ' בִּץ, פ' בִּף,
כ' בִּךְ. אֵלּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל אֵלּוֹ
עִם אֵלּוֹ, וְזֶה עִם זֶה.

שְׁהָרִי עֲשִׂירִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת
כְּלוּלוֹת בִּ"ף. אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאַרוּ,
שֶׁהֵם מִיִּשְׂרָאֵל, אֶהְבוּךָ לְהַכְלִיל
עִמָּךְ בְּאוֹתָם עֲשִׂירִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת.

הַמִּיִּשְׂרָאֵל הֵלְלוּ הֵם אוֹתִיּוֹת
טְמִירוֹת גְּנוּזוֹת בְּתוֹךְ הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, וְכִשְׁנִגְנוּ הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן,
נִגְנוּ הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ. וְהָיָה מִפִּיר
אוֹתָן אָדָם. אַחַר שֶׁאָדָם חָטָא,
נִגְנוּ כְּמוֹ מִקְדָּם, עַד שֶׁבָּא
אַבְרָהָם וְהַפִּירָן בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
שֶׁשְׁרָתָה עֲלָיו.

אַחַר כֵּן הוֹרִישֵׁן לְיִצְחָק, שֶׁכְּתוּב
(בראשית כה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל
אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. יִצְחָק הוֹרִישֵׁן
לְיַעֲקֹב, יַעֲקֹב הוֹרִישֵׁן לְיוֹסֵף. כִּיִּן
שְׁמַת יוֹסֵף וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ
בְּגִלוּת, נִגְנוּ הָאוֹתִיּוֹת, וְהִסְתַּלְקוּ
כְּמוֹ מִקְדָּם.

עַד שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי וּנְמַסְרָה
תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הִתְגַּלוּ הָאוֹתִיּוֹת,
וַיִּשְׂרָאֵל הָיוּ מִפִּירִים אוֹתָן עַל
בְּרִיָּה, בְּסוּד הַשְּׁמוֹת הַחֲקוּקִים,
עַד שֶׁחָטְאוּ. כִּיִּן שֶׁחָטְאוּ, כְּתוּב
(שמות א) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֲדָיִם. וְהָיָה מִפִּיר אוֹתָם מִשֶּׁה
וַיְהוֹשֻׁעַ וְשִׁבְעִים זְקֵנִים, וּבָהֶם
נִכְנְסוּ לְאַרְצָן.

כִּיִּן שֶׁנִּכְבְּהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהִתְגַּלְהָה
הַשִּׁיר הַזֶּה, נִחְקְקוּ הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ
בְּעֲשִׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, סוּד
בִּ"ף, וְהִינּוּ מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְבוּךָ.

וְכַתוּב (תהלים צט) אַתָּה כּוֹנֵנֶת
מִיִּשְׂרָאֵל. (שיר ז) וְחַכְפָּה כִּיִּן הַטּוֹב
הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי מִיִּשְׂרָאֵל. כָּלֵם בְּסוּד

מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְבוּךָ, מִיִּשְׂרָאֵל: אֵינּוֹן שָׁאֵר אֶתְוֹן
דְּאֶשְׁתְּאָרוּ. וּמֵאֵן אֵינּוֹן. מִנְצַפ־ךְ.
דְּלִית בְּכָל אֶתְוֹן דְּאֵיקְרוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, בַּר אֲלִין.
וְאֵינּוֹן דְּאֶתְכְּפְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל אֲלִין בְּאֲלִין, מ' בִּסְ,
נ' בִּן, צ' בִּץ, פ' בִּף, כ' בִּךְ. אֲלִין מִיִּשְׂרָאֵל
אֲלִין בְּאֲלִין, וְדָא בְּדָא.

דְּהָא עֲשִׂירִים וּתְרִין אֶתְוֹן כְּלִילָן בִּ"ף, אֵינּוֹן
דְּאֶשְׁתְּאָרוּ דְּאֵינּוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, אֶהְבוּךָ
לְאֶתְכְּלָא עִמָּךְ, בְּאֵינּוֹן עֲשִׂרִין וּתְרִין אֶתְוֹן.
אֲלִין מִיִּשְׂרָאֵל, אֵינּוֹן אֶתְוֹן טְמִירִין גְּנוּזִין גּוֹ
עֲלֵמָא עֵילְאָה. וְכַד אֶתְגְּנִיז אוֹר קְדָמְאָה,
אֶתְגְּנִיזוּ אֶתְוֹן אֲלִין. וְהוּהוּ יַדַּע לֹון אָדָם. כְּתוּב
דְּחָטָא אָדָם, אֶתְגְּנִיזוּ כְּמִלְקָדְמִין. עַד דְּאֶתְא
אַבְרָהָם וַיַּדַּע לֹון בְּרוּחַ קוֹדֶשׁא דְּשְׂרָתָה עֲלֵיהּ.
רְבַתְר אוֹרִית לֹון לְיִצְחָק, דְּכְתִיב, (בראשית כה ה)

וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק.
יִצְחָק אוֹרִית לֹון לְיַעֲקֹב. יַעֲקֹב אוֹרִית לֹון
לְיוֹסֵף. כִּיִּן דְּמִית יוֹסֵף, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ
בְּגִלוּתָא, אֶתְגְּנִיזוּ אֶתְוֹן, וְאֶסְתַּלְקוּ
כְּמִלְקָדְמִין.

עַד דְּקִיִּמוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינַי, וְאֶתְמַסְרַת
אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאֶתְגַּלוּ אֶתְוֹן, וְהוּוּ
יִשְׂרָאֵל יַדְעִין לֹון עַל בְּרִירוֹ דְּלְהוֹן, בְּרִיָּה
דְּשְׁמָהֵן גְּלִיפִין. עַד דְּחָטְאוּ. כִּיִּן דְּחָטְאוּ,
כְּתִיב (שמות לג ו) וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם.
וְהוּהוּ יַדַּע לֹון מִשֶּׁה וַיְהוֹשֻׁעַ וְשִׁבְעִים זְקֵנִים,
וּבְהוּ עֲאֵלוּ לְאַרְעָא.

כִּיִּן דְּאֶתְכְּנִי בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְאֶתְגַּלְיָה שִׁיר דָּא,
אֶתְגַּלְיָפוּ אֲלִין אֶתְוֹן, בְּעֲשִׂרִין וּתְרִין
אֶתְוֹן, רְזָא בִּ"ף, וְהִינּוּ מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְבוּךָ.

וְכַתִּיב, (תהלים צט ד) אַתָּה כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל. וְחַכְפָּה
כִּיִּן הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי מִיִּשְׂרָאֵל.
כְּלְהוּ בְּרִיָּה דְּאֲלִין אֶתְוֹן, אֵינּוֹן דְּאֵיקְרוֹן

מישרים. ואלין אתון, בתרין גניזין גו עלמא דאתי אינון. וכולהו נביעו בתר נביעו גו מחשבה, בגליפו דרזין דשמחן קדישין, בגליפו דכר ונוקבא, לאסתכמא פחדא, דהא לית בכל אתון אסכמותא אלין באלין למהוי דא בדא, בר אלין.

תו. מישרים, אלין י"ה, דרחימו דלהון לגבי ו, ואינון אסכמותא דכלא, וברעותא חדא לגבי ו. ועל דא, משכני לגביה, למהוי עמך, דהא אתון קדישין עילאין אינון י"ה, אתחבר עמהון ו, ואיהו שמא קדישא עילאה. ה' דיתבא תחותיה, ולית לה מגרמה פלום, תיאובתה דידה לסלקא לגביה, לאתחברא בהדיה, ולא סלקא אלא ברשו, ואיהי אומרת משכני, למהוי בהדך בחיבורא חדא.

הביאני המלך חדריו, ואתקין לי בכל זיני תיקונין, בשפירו עילאה, בגין למהוי לגבך. ועל דא נגילה ונשמחה בך, אנא וכל תיקוני, פד אהא לגבך בחיבורא חדא.

נזבירה דודך, פמה דאיתמר, נרווי לכל חד וחד, ונחדי לון מההוא זין דחדי כולא, ולא נפסוק מלמחדי לון, דהא מישרים אהבוך. ולא יפסקון למיתן לך, הואיל והם אהבוך, למיתן לך, ולארקא בך, ולאנהרא לך.

אמר רבי שמעון, אי ניחא קמי דמר, הא כתיב, אפה פוננת מישרים. אי אינון י"ה, מאן יכיל לאתתקנא לון, בר עתיקא דכל עתיקין, דלא ידיע פלל, וההוא דלא אתידיע, טמיר וגניז, לא אקרי אפה, והיכי קאמר וכתוב אפה פוננת מישרים.

אמר ליה, הא אתמר דלית דיוקנא לאתון בגלימו דלהון, עד דנפקי לבר, פיון

האותיות הללו, אותם שנקראים מישרים. והאותיות הללו הם פתרים גנוזים בתוך העולם הפא, וכלם נביעה אחר נביעה תוף המחשבה בחקיקת הסודות של השמות הקדושים, בחקיקת זכר ונקבה להספים יחד, שהרי אין ככל האותיות הסכמה אלו עם אלו להיות זה עם זה, פרט לאלו. עוד מישרים, אלו יה, שאהבתם לו, והם הסכמת הכל, וברצון אחד לו. ועל זה משכני לגביה, להיות עמך, שהרי האותיות הקדושות העליונות הן יה. מתחבר עמהם ו, והוא השם הקדוש העליון. ה' שיושבת תחתיו, ואין לה מעצמה פלום, תשוקתה לעלות אליו, להתחבר עמו. ואין עולה אלא ברשות, והיא אומרת משכני, להיות עמך בחבור אחד.

הביאני המלך חדריו, ואתקין אותי בכל מיני תקונים, בלפי עליון, כדי להיות אצלך. ועל זה נגילה ונשמחה בך, אני וכל תיקוני, כשאהיה אצלך בחבור אחד.

נזבירה דרך, כמו שנאמר, נרוה לכל אחד ואחד, ונשמח אותם מאותו הזין שמשמח את הכל, ולא נפסיק מלשמח אותם, שהרי מישרים אהבוך. ולא יפסיקו לתת לך, הואיל והם אהבוך, לתת לך, ולהריק בך, ולהאיר לך.

אמר רבי שמעון, אם נוח לפני מר, הרי כתוב (תהלים טז) אפה פוננת מישרים. אם הם יה, מי יכול לתקן אותם פרט לעתיק כל העתיקים שאינו ידוע פלל, וההוא שלא נודע, טמיר וגנוז, לא נקרא אפה, ואיך אמר וכתוב אפה פוננת מישרים?

אמר לו, הרי נתבאר שאין דיוקן לאותיות בהתגלמות שלהם, עד

שיוצאות החוצה. כִּיּוֹן שְׂיֵצְאוּ, התגלמו ונתקנו להקרא בהם באותן האותיות הקדוש ברוך הוא. ומשום כִּי, אֵתָה כּוֹנֵנָת מִיִּשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שְׂמַגִּיעִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂנֵקְרָא אֵתָה, אֲזִי הִתְתַּקְּנוּ מִיִּשְׂרָאֵל.

וְעַל זֶה הִתְשׁוּקָה לְהִתְחַבֵּר עִם אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל שֵׁם שְׁלָם, וְעַד שֶׁהִתְתַּקְּנוּ הַצְּדָדִים הִלְלוּ שְׁלָה, אֵינָה מִתְחַבֵּרֶת עִם שְׂאָר הָאוֹתִיּוֹת, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל שֵׁם שְׁלָם.

וְעַל זֶה הִיא אוֹמֶרֶת בִּיפִי תְקוּנִיָּה, מְשַׁכְנֵי אַחֲרֵיךְ גְּרוּצָה, הָרִי הִיא וְצִדִּיָּה. הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו גְּגִילָה וְנִשְׁמָחָה, הָרִי הִיא וְצִדִּיָּה. מִשׁוֹם שֶׁהִיא הִתְתַּקְּנָה בִּיפִי תְקוּנִיָּה לְהִתְחַבֵּר, לְהִיּוֹת שֵׁם שְׁלָם בְּחִבּוּר אַחַד. שֶׁשְׂעוּלָה, אֲזִי הוּא שֵׁם שְׁלָם, סוּד הַשֵּׁם יְהו"ה אֱלֹהִים.

וְאֵם תֹּאמֶר, הָרִי כְּשֶׁעוּלָה לְהִתְחַבֵּר, אֲזִי הִיא שֵׁם שְׁלָם יְהו"ה, וְלֹא יוֹתֵר, אֵיפֹה הוּא הַסּוּד שֶׁל אֱלֹהִים? אֵלֹא כְּשֶׁהַשֵּׁם בְּשִׁלְמוֹת, אֲזִי נִכְלָלֶת מֵעֲלָה וּמִטָּה. לְמַעְלָה בְּשֵׁם שֶׁל יְהו"ה, וּלְמִטָּה בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים, וְאֲזִי נִשְׁלַמְתָּ בְּכֹל.

כְּתוּב (מלכים-א-ב) וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ. לְמָה נִקְרָא כִּי? אֵלֹא וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה - הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. שֶׁהָרִי בְּכִמְהָ מְקוֹמוֹת כְּתוּב סֵתָם הַמֶּלֶךְ, וְלֹא כְּתוּב הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. אֵלֹא הַמֶּלֶךְ סֵתָם, עַל בֵּית דָּוִד הוּא אִמֵּר. הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה - עַל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ הוּא אִמֵּר.

בְּרוּךְ - שֶׁהָרִי אֲזִי נִבְיַעַת הַבְּרֻכּוֹת לֹא הָיוּ פּוֹסְקִים לְמַעְלָה וּלְמִטָּה. בְּרוּךְ - שֶׁכָּל הַבְּרֻכּוֹת נּוֹבְעוֹת מִשֵּׁם שִׁיתְּבָרְכוּ כֹּל הַעוֹלָמוֹת, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת מֵאִירוֹת כָּלָן בְּחִבּוּר אַחַד, בְּשִׁלְמוֹת אַחַת.

דְּנַפְקִי, אֲתַגְּלִימוּ וְאֲתַתְּקֵנוּ, לְאֲתַקְרִי בְּהוּ בְּאֵינּוֹן אֲתוֹן קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כִּי, אֵתָה כּוֹנֵנָת מִיִּשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּמָטוּ לְהִהוּא אֲתֵר דְּאִקְרִי אֵתָה, כְּדִין אֲתַתְּקֵנוּ מִיִּשְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא תִּיאוּבְתָא לְאֲתַחְבְּרָא בְּאֵינּוֹן אֲתוֹן, לְמַהּוֹי כּוּלָּא שְׂמָא שְׁלִים, וְעַד דְּאֲתַתְּקֵנוּ אֵינּוֹן סְטְרִין דִּילָהּ, לָא אֲתַחְבְּרַת עִם שְׂאָר אֲתוֹן, לְמַהּוֹי כּוּלָּא שְׂמָא (דף פב ע"א) שְׁלִים.

וְעַל דָּא אֵיְהִי אֲמֶרֶת בְּתִיקוּנִי שְׂפִירָהּ, מְשַׁכְנֵי אַחֲרֵיךְ גְּרוּצָה, הִיא אֵיְהִי וְסְטְרָהּ. הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו גְּגִילָה וְנִשְׁמָחָה, הִיא הִיא וְסְטְרָהּ.

בְּגִין דְּאֵיְהִי אֲתַתְּקֵנָת בְּשִׁפְירוּ תִיקוּנָהּ, לְאֲתַחְבְּרָא, לְמַהּוֹי שְׂמָא שְׁלִים בְּחִיבּוּרָא חָדָא. דְּכַד סְלָקָא, כְּדִין אֵיְהוּ שְׂמָא שְׁלִים, רְזָא דְשְׂמָא יְהו"ה אֱלֹהִים.

וְאִי תִימָא, הִיא כַּד סְלָקָא לְאֲתַחְבְּרָא, כְּדִין הוּא שְׂמָא שְׁלִים יְהו"ה, וְלֹא יִתִּיר, אֲן הוּא רְזָא דְאֱלֹהִים. אֵלֹא כַּד הוּי שְׂמָא בְּשְׁלִימוּ, כְּדִין אֲתַפְּלִילֶת עֵילָא וְתַתָּא, עֵילָא בְּשְׂמָא דִּיהו"ה. לְתַתָּא בְּשְׂמָא דְאֱלֹהִים. וְכְדִין אֲשַׁתְּלִימַת בְּכוּלָּא.

בְּתוּב, (מ"א ב מה) וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ. אִמָּאֵי אִיקְרִי הַכִּי. אֵלֹא וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, מְלַכָּא דְשְׁלֹמֹה דִּילִיָּה. דְּהִיא בְּכִמְהָ אֲתִירִי בְּתוּב הַמֶּלֶךְ סֵתָם, וְלֹא כְּתוּב הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. אֵלֹא הַמֶּלֶךְ סֵתָם, עַל בֵּית דָּוִד קְאָמֵר. הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, עַל מְלַכָּא דְשְׁלֹמֹה דִּילִיָּה קְאָמֵר.

בְּרוּךְ, דְּהִיא כְּדִין נְבִיעֵו דְּבִרְכָאן לָא הוּוּ פְּסֻקִין עֵילָא וְתַתָּא. בְּרוּךְ, דְּכָל בְּרֻכָאן נְבִיעִין מִתְּמִין, לְאֲתַבְּרָא כָּל עַלְמִין, וְכָל אֲתוֹן אֲתַנְהַרִין, כְּלָהוּ בְּחִבּוּרָא חָדָא, בְּשְׁלִימוּ חָד.

וְכָל הָאוֹתִיּוֹת מֵאִירוֹת כָּלָן בְּחִבּוּר אַחַד, בְּשִׁלְמוֹת אַחַת.

וְכַדְרִין, יִרְתָּא שְׁמָא דָּא, אֶת בְּתָרְאָה דְּבִשְׁמָא
 קַדִּישָׁא, לְאַתְקָרִי אוּף הָכִי בְּרוּךְ.
 דְּכִתִּיב, (שם ח טו) בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי וְכוּ' דְּוֹד אָבִי.
 דְּכַד אֲתַקְרִי בְּרוּךְ, פְּדִין כּוּלָּא אִיהוּ שְׁמָא
 שְׁלִים פְּדָקָא יָאוּת, וְכָל עֲלָמִין אֲתַבְּרָכְאן
 מִגּוּ מְקוּרָא דְּחַיִּי. וְשְׁמָא דָּא, אִיהוּ עֵילָא
 וְתַתָּא. לְזַמְנִין לְעֵילָא, לְזַמְנִין לְתַתָּא. זַפְּאִין
 אֲתוּן עֲמָא קַדִּישָׁא, דְּרִזִּין קַדִּישִׁין עֵילָאִין
 אֲתַגְּלִיין לְכוּ.

בְּרַם מִתְחַבְּרָן אֲתוּן דְּשְׁמָא קַדִּישָׁא, פְּדִין ו'
 נְחִית לְאַמְשַׁכָּא ה', מִתַּתָּא לְעֵילָא, לְמַהוּי
 חִיבּוּרָא קְדָא, וְכַדִּין אֲתוּן דְּאַלְפָּא בִיתָא
 נְחִיתִין וְסַלְקִין. א' נְחִיתָא לְגַבִּי ת', לְאַמְשַׁכָּא
 לָהּ לְגַבִּיָּה, לְאַתְחַבְּרָא אֲלִין גּוּ אֲלִין. ב' סַלְקָא
 לְגַבִּי ש', מִתַּתָּא לְעֵילָא, דְּהָא אֲתַמְשַׁכַּת
 מִתַּתָּא, וּבְעֵיא לְאַתְעַטְרָא בְּבַעְלָהּ.

א רְזָא דָּאֵת ו', דְּבַעֵי לְאַקְמָא לְכֻלָּהּ, בְּאַלִּין
 שִׁירִין דְּאִיהִי אֲתַעֲרַת מִתַּתָּא, כַּד אִיהִי
 מִתְקַשְׁטָת. וְיַהִיב לָהּ יְדָא לְאַמְשַׁכָּא לָהּ לְגַבִּיָּה,
 וְאַתוּן חֲדָאן דָּא לְגַבִּי דָּא. בְּשַׁעֲתָא דְּאִיהִי
 אֲמַרְת לְגַבִּיָּה מְשַׁכְּנִי, פְּדִין א' דְּאִיהוּ ו', נְחִית
 לְגַבִּי ת', לְאַמְשַׁכָּא לָהּ לְגַבִּיָּה.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאִיהִי אֲמַרְת אַחֲרִיד נְרוּצָה, סַלְקָא
 ב', וּמְרַהֲטָא פְּתַר ש', דְּאִיהוּ ו'.
 וְכַדִּין עֵילָא אִיהִי גּוּ חֲדָרִי מְלָפָא, דְּאִינוּן תְּלַת
 נְקוּדִין, וְחֲדָרִין, וְאַפְסִדְרִין לְגּוּ חֲדָרִין, דָּא
 אִיהִי אוּת ש', תְּלַת נְקוּדִין, וְאַפְסִדְרִין לְגּוּ.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאֲמַרְת נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, אֲתַנָּא
 ג' לְאַתְדַּבְּקָא בְּאַת ר', דְּהָא פְּדִין
 חֲדוּוּא וְרַעוּא בְּעַשְׂרִין וְיִתְרִין אֲתוּן,
 דְּאַשְׁתַּלִּימוּ בְּאַת ג'. וְאַת ר אֲתַפְּרַעָא לְגַבִּיָּה,
 לְנִטְלָא מִנִּיהּ בְּלָא כִּיסוּפָּא כְּלָל. וְאִיהוּ
 לְאַתְדַּבְּקָא בְּה, וְלְאַרְקָא בְּה בְּרַעוּא.

וְאִז יוֹרֵשׁ הַשֵּׁם הַזֶּה אֶת הָאוֹת
 הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
 לְהִקְרֹא אַף כִּף בְּרוּךְ, שְׁכָתוּב (שם
 ט) בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי וְכוּ' דְּוֹד אָבִי.
 שְׁכָתוּב נִקְרָא בְּרוּךְ, אִז הַכֹּל הוּא
 שֵׁם שְׁלֵם כְּרָאוּי, וְכָל הָעוֹלָמוֹת
 מִתְּבָרְכִים מִתּוֹךְ מְקוֹר הַחַיִּים.
 וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא מַעְלָה וּמַטָּה.
 לְפַעְמִים לְמַעְלָה, וְלְפַעְמִים
 לְמַטָּה. אֲשֶׁרִיכֶם הָעַם הַקְּדוֹשׁ,
 שְׁסוּדוֹת קְדוּשִׁים עֲלוּיָנִים הִתְגַּלוּ
 לָכֶם.

בְּאֲשֶׁר מִתְחַבְּרוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
 הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, אִזִּי ו' יוֹרֵדָת
 לְהַמְשִׁיךְ אֶת ה' מִמַּטָּה לְמַעְלָה,
 לְהִיּוֹת חֲבוּר אֶחָד, וְאִז הָאוֹתִיּוֹת
 שֶׁל אֲלָפָא בִיתָא יוֹרְדוֹת וְעוֹלוֹת.
 א' יוֹרֵדָת אֶל ת' לְהַמְשִׁיכָה אֵלֶיהָ,
 שִׁיתְחַבְּרוּ אִלוּ תוֹךְ אִלוּ. ב' עוֹלָה
 לְש' מִמַּטָּה לְמַעְלָה, שְׁהִרִי
 נִמְשַׁכָּה מִמַּטָּה, וְרוּצָה לְהִתְחַבֵּר
 עִם בַּעְלָהּ.

א' הַסּוּד שֶׁל הָאוֹת ו', שְׂרוּצָה
 לְהַקִּים אֶת הַכֹּלָה בְּשִׁירִים הִלְלוּ
 שְׁהִיא מְעוֹרְרַת מִמַּטָּה, כְּשֶׁהִיא
 מִתְקַשְׁטָת, וְנוֹתֵן לָהּ יָד
 לְהַמְשִׁיכָה אֵלָיו, וְהָאוֹתִיּוֹת
 שְׂמַחוֹת זֹו לְזֹו. בְּשַׁעֲהָ שְׁהִיא
 אוֹמְרַת אֵלָיו מְשַׁכְּנִי, אִזִּי א'
 שְׁהוּא ו', יוֹרֵדָת אֶל הַת'
 לְהַמְשִׁיכָה אֵלֶיהָ.

וּבְשַׁעֲהָ שְׁהִיא אוֹמְרַת אַחֲרִיד
 נְרוּצָה, עוֹלָה ב', וְרוּצָה אַחַר ש',
 שְׁהִיא ו'. וְאִז הִיא נִכְנַסַת לְתוֹךְ
 חֲדָרֵי הַכֹּלָה, שְׁהֶם שְׁלֹשׁ נְקוּדוֹת,
 וְהַחֲדָרִים, וְהַאֲכַסְדְּרוֹת לְתוֹךְ
 הַחֲדָרִים, זֹו הִיא הָאוֹת ש', שְׁלֹשׁ
 נְקוּדוֹת וְהַאֲכַסְדְּרוֹת לְפָנִים.

וּבְשַׁעֲהָ שְׂאוֹמְרַת נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה
 בָּךְ, בְּאַה ג' לְהִתְדַבֵּק בְּאוֹת ר',
 שְׁהִרִי אִז שְׂמַחָה וְרַצוֹן בְּעַשְׂרִים
 וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, שְׁנִשְׁתַּלְמוּ בְּאוֹת
 ג', וְהָאוֹת ר' מִתְגַּלִּית אֵלָיו, לְטַל
 מִמֶּנּוּ בְּלִי בּוֹשָׁה כְּלָל. וְהוּא
 לְהִדְבֵּק בְּה וּלְהִרִיק בְּה בְּרַצוֹן.

בשעה שהיא אומרת נזכירה דודיך מיין, נזכרת שהרי העולה באה לתוך אותם ההמונים לערבב שמחתה, כדי לטל חלק בשמחת הקדש. וכשהיא רואה אותו, שאוחזו הטמאה בשפולי המקדש, אזי היא מקטינה את עצמה, כדי לתת לו תמצית דחוקה ונסתרת, כמו שנזכר מתוך האבן. ואז ד' נותנת לאות ק', והאות ק' מתפשטת בשמחה, לטל חלק מתוך המקדש.

ועל שהפלה הזו היא קדושה, לטמאה אין לה לתת, עושה עצמה ד', כמי שלא נוטל בתוכה כל פך, והיא עניה, וכך צריך. וסימנה (בראשית מב) ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. שאתם בשבע ובעשר, הרי רשעי הארץ אצלכם. הראו עצמכם עניים ורעבים. ועל זה מראה עצמה בשמחה, ד'.

בשרואה, רשע זה האות ק', שמתפשטת כמו שנחש פושט את זנבו, ומחזיק אותה בשמחה, לינק מן המקדש, שאז הוא מזדמן לערבב את השמחה בכל מקום שרואה אותה.

ועל פן, בכל מקום של שמחה יש להרבות צבאות, כדי שלא יוכל לקטרג, וכך בכל מקום של אכל יש להרבות צבאות, שהרי הוא שם, שאין יכול לקטרג, וישכרו כחו.

בשעה הזו אומרת מישרים, ומזכירה אות אחת מאותם מישרים. אז יוצאת אות הנזב החזק שמתפשט למטה חמשים אמה. כמו שאותו המקום שהמן נתלה בו, וזו היא האות י'. פיין שהנחש הזה זוקף עיניו, ורואה את אותה התליה שבאה, אז נפרד מתוך המקדש, ובורח.

והכילה יוצאת אל אהובה, ומעברת מהאות ד', ונכנסת

בשעתא דאיהי אמרת נזכירה דודיך מיין, אינך דהא ערלה אתיאי גו אינון אוכלוסין, לערבבא חדוהא, בגין למיטל חולקא בחדווא דקודשא. וכד איהי חמת ליה, דאחיד מסאבא בשיפולי מקדשא, כדין איהי אזעירת גרמה, בגין למיהב ליה תמצית דחיק וסתים, כמה דנביע מגו אבנא. וכדין ד' יהיב לאת ק', ואת ק' אתפשט בחדווא, לנטלא חולקא מגו מקדשא.

ועל דכלה דא קדישא איהי, למסאבו לית לה למיהב, עבידת גרמה ד', כמאן דלא נטיל בגווה כל פך, ואיהי מספנא, והכי אצטריך. וסימניה, (בראשית מב א) ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. דאתון בשבעא ובעותרא, הא חייבי ארעא גבייכו, אחזו גרמייכו מספנין וכפינין. ועל דא אחזיאת גרמה בחדוה, ד'.

בר חמת, חייבא דא את ק', דאתפשטא פנחש דפשיט זנביה, ואתקיף ליה בחדווא, לינקה מן מקדשא, דכדין איהו אזדמן לערבבא חדוה, בכל אתר דחמי לה.

ועל דא, בכל אתר דחדווא, אית לאסגאה חילין, בדיל דלא יכיל לקטרגא. וכל בכל אתר דאבלא, אית לאסגאה חילין, דהא איהו תמן, דלא יכיל לקטרגא, ויתברון חיליה.

בשעתא דאיהי, אמרת מישרים, ואדפרת את חד מאינון מישרים. כדין נפקת את תקיף זנבא פשיט לתפא, חמשין אמיין. כגוונא דההוא אתר, דהמן אזדקף ביה, ודא איהי את י'. פיין דזקיף האי נחש עינוי, וחמא להאי זקפא דאתי, כדין אתפרש מגו מקדשא, ועריק.

וכלה נפקת לגביה דרחימה, ואתעברת מאת

לְאוֹת ה' וְיוֹצֵאת אֵלָיו, וְהִשְׁמַחָה
נְשַׁלְמַת מִכָּל הַצְּדָדִים, בְּלִי קִטְרוּג
אֲחֵר וּבְלִי עֲרֹבוּבָיָה.

בְּאֵן יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל, בְּשַׁעָה
שְׁאוּמֶרֶת מִשְׁכְּנִי, הוּא א', וְהִיא
ת'. וּבְשַׁעָה שְׁאוּמֶרֶת אֲחֵרִיד
נְרוּצָה, הִיא ב' וְהוּא ש'. וּבְשַׁעָה
שְׁאוּמֶרֶת נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, הוּא
ג' וְהִיא ר'. וּבְשַׁעָה שְׂבָא הַנְּחָשׁ,
כְּשֶׁאוּמֶרֶת נִזְכְּרָה רִדִּיף מֵיָיִן, הִיא
ד', וְאוֹתוֹ הַמְקַטְרֵג ק'. כָּל זֶה
לְמָה מִתְחַלְּפֹת הָאוֹתִיּוֹת מִמְקוֹם
לְמְקוֹם? הוּא מִתְחַלֵּף בְּאוֹתִיּוֹת
אֲחֵרוֹת, וְהִיא מִתְחַלְּפֹת בְּאוֹתִיּוֹת
אֲחֵרוֹת?

אֲרָא, בְּשַׁעָה שְׁאוּמֶרֶת מִשְׁכְּנִי,
אֵין אוֹת שְׁמוֹשֶׁכֶת אוֹתָהּ פֶּרֶט לְזוֹ
א'. שְׁהִיא הָאוֹת שְׁמַאֲרָה בְּצַד
הָאוֹר הָרַאשׁוֹן, סוּד הַיָּמִין, שְׁהַרִי
הַיָּמִין תְּמִיד מְקַרְבֶּת, וּמְחַזֵּק בָּהּ
לְהַמְשִׁיכָה לְמַעְלָה. וּמִשׁוּם כֵּן
הוּא א' וְהִיא ת', שְׁהִיא מִתְקַשֶּׁטֶת
בְּכָל הַצְּדָדִים, כְּדֵי לְעֹלוֹת
לְמַעְלָה, מִשְׁבַּחַת וְחוֹזֶרֶת
לְהַתְעוֹרֵר לְמַעְלָה.

וּבְשַׁעָה שְׁאוּמֶרֶת אֲחֵרִיד נְרוּצָה,
הַרִי כָּל אוֹתָם הַהִמּוֹנִים הַפְּנִימִים
שְׁלָה, שְׁהֵם הַגּוֹף, לוֹקַחַת אֵלֶיהָ,
וְהִיא הַבֵּית לְקַבֵּל אֶת אוֹכְלוּסִיָּה
וּלְהַכְנִיסָם לְמַלְךְ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר
(תְּהִלִּים מֵה) בְּתוֹלוֹת אֲחֵרִיד רְעוּתִיהָ
וְגו'. וְעַל זֶה הִיא ב'. וְהוּא
מִתְעַטֵּר בְּשִׁי"ן, וּפּוֹתֵחַ הַהִיכָלוֹת
שֶׁל אוֹתָם חֲדָרֵי הַמַּלְךְ, לְקַבֵּל
אוֹתָהּ וּלְהַכְנִיסָה אֵלֵיהֶם.

וּבְשַׁעָה שְׁאוּמֶרֶת נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה
בָּךְ, הַרִי שְׁמַחַת הַצְּדִיקִים
שֶׁהַזְּדִמָּן לְשַׁמֵּחַ אוֹתָהּ. וְעַל זֶה
הוּא ג' וְהִיא ר'. הַתְּמַקְנָה הִיא
לְבִדָּה, וְנִתְגַּלְתָּה אֵלָיו, לְטַל
שְׁמַחָה בְּאוֹתוֹ הַמְקוֹם, כְּמוֹ אִשָּׁה
שְׁמַתְגַּלִּית לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּבַעֲלָהּ.

ד', וְעֵיילָא בְּאֵת ה', וְנִפְקַת לְגַבִּיָּה, וְחֻדְוָה
אֲשֶׁתָּאִים מִכָּל סְטְרִין, בְּלָא קִטְרוּגָא אֲחֵרָא,
וּבְלָא עֲרֹבוּבָיָא.

הֲבֵא אֵית לְאִסְתַּפְּלָא, בְּשַׁעָתָא דְאִמְרַת מִשְׁכְּנִי,
אִיהוּ א', וְאִיהִי ת'. וּבְשַׁעָתָא דְאִמְרַת
אֲחֵרִיד נְרוּצָה, אִיהִי ב', וְאִיהוּ ש'. וּבְשַׁעָתָא
דְאִמְרַת נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, אִיהוּ ג', וְאִיהִי
ר'. וּבְשַׁעָתָא דְאִתְיָא נְחָשׁ, כְּדֵי אִמְרָה נִזְכְּרָה
דוֹדִידִף מֵיָיִן, אִיהִי ד', וְהוּא מְקַטְרֵגָא ק'. כָּל
דָּא, אִמְאִי מִתְחַלְּפִי אֲתוּוֹן מֵאֲתֵר לְאֲתֵר, אִיהוּ
אֲתְחַלֵּף בְּאֲתוּוֹן אֲחֵרִינִין, וְאִיהִי אֲתְחַלְּפִת
בְּאֲתוּוֹן אֲחֵרִינִין.

אֲרָא, בְּשַׁעָתָא דְאִמְרַת מִשְׁכְּנִי, לִית אֵת
דְאִמְשִׁיךְ לָהּ, בַּר דָּא א'. דְאִיהִי אֵת
דְנִהָרָא בְּסִטְרָא דְאוֹר קְדָמָאָה, רְזָא דִימִינָא,
דְהָא יְמִינָא מְקַרְבַּת תְּדִיר, וְאֲתְקִיף בָּהּ,
לְאִמְשַׁכָּא לָהּ לְעֵילָא. וּבְגִין כֵּן אִיהוּ א', וְאִיהִי
ת', דְאִיהִי מִתְקַשֶּׁטָא בְּכָל סְטְרִין, בְּגִין לְסַלְקָא
לְעֵילָא, מִשְׁבַּחַת וּמִהֲדַרַת לְאֲתַעֲרָא לְעֵילָא.

וּבְשַׁעָתָא דְאִמְרַת אֲחֵרִיד נְרוּצָה, הָא כָּל אֵינוֹן
אוֹכְלוּסִין (דף פב ע"ב) פְּנִימָאן דִּילָהּ,
דְאֵינוֹן גּוֹפָא, נְטָלָה לְגַבִּיָּה, וְאִיהִי בֵיתָא לְקַבֵּלָא
אוֹכְלוּסִיָּה, וּלְעֵאָלָא לְזוֹן לְגַבִּי מְלָכָא. כְּמָה
דְאֵת אִמֵּר, (תְּהִלִּים מֵה טו) בְּתוֹלוֹת אֲחֵרִיד רְעוּתִיהָ
וְגו'. וְעַל דָּא אִיהִי ב'. וְאִיהוּ אֲתַעֲטֵר בְּשִׁי"ן,
וּפְתַח הַיְכָלִין דְאֵינוֹן חֲדָרֵי מְלָכָא, לְקַבֵּלָא לָהּ
וּלְאֵעֲלָא לָהּ לְגַבִּיָּיהוּ.

וּבְשַׁעָתָא דְאִמְרַת נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, הָא
חֻדְוָא דְצְדִיקָיָא, דְאִזְדִּמָּן לְמַחְדָּי
לָהּ. וְעַל דָּא אִיהוּ ג', וְאִיהִי ר', אֲתַתְּקַנַּת אִיהִי
בְּלַחֻדְוָהָא, וְאֲתַפְרַעָא לְגַבִּיָּה, לְנִטְלָא חֻדְוָה
דְהוּא אֲתֵר, כְּאֲתַתָּא דְאֲתַפְרַעָא לְאֲשַׁתְּמִשָּׂא
בְּבַעֲלָהּ.

וּבְשַׁעֲתָא דְאַמְרַת נְזַפְרָה דְדִידִךְ מִיָּן, אֲתִקְרִיב
הָיָה מְקַטְרָגָא, וְכִינּוֹן דְחֻמַּת לִיָּה,
אֲתַעְבִּידַת מְסַכְנָא, בְּרָזָא דְאֵת ד', בְּגִין דְלֹא
יִסְתָּאב מְקַדְשָׁא. וְהָיָה מְקַטְרָגָא פְּשִׁיט זְנַבִּיה
בְּחִידוֹ, לְקַבְּלָא מְעִינוּגֵי דְחֻדָּא, וְעַל דָּא ק'.

עַד דְאַמְרַת מִשְׁרִים, וְאֲתַגְלִיָּא י', וְהָיָה
מְקַטְרָגָא עֶרְק. וְאִיָּהי אֲתִיָּא וּמְתַעְבְּרָא
מֵאֵת ד', וְעֵיילַת בָּאֵת ה'. וְכַדִּין אֲתַגְלִיָּין
מִשְׁרִים. ה"ץ, הָא מִשְׁרִים. ו"ף, הָא מִשְׁרִים.
וְעַל דָּא, מִתְחַלְפִי אֲתוּוֹן, מֵאֲתַר לְאֲתַר,
וּמְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, וְכוּלָּא בְּרָזָא דְאֲתוּוֹן
דְּאוּרִיָּתָא. זְכָאִין עֵמָא קְדִישָׁא, דְּאִינוּן
מִתְדַבְּקֵי בְּמַלְכָּא עֵילָאָה, וְכוּלָּא אֲתַתְקִין
בְּגִינוּיָהוּ.

וְעַל זֶה מִתְחַלְפֹּת הָאוֹתוֹת
מִמְקוֹם לְמִקוֹם וּמְדַרְגָּה לְדַרְגָּה,
וְהַכֵּל בְּסוּד שֶׁל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה.
אֲשֶׁרֵי הַעֵם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהֵם נִדְבָקִים
בְּמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֵּל הַתְּתַקֵּן
בְּשִׁבְלִים.

שְׂמַח רַבִּי שְׂמֵעוֹן. אָמַר לוֹ אֵלֵיהּוּ,
רַבִּי, פִּתַּח פִּיךְ וַיֹּאֲרִיךְ דְּכַרְיִךְ לְפָנֵי
עֲתִיק הַיָּמִים. פִּתַּח רַבִּי שְׂמֵעוֹן
וְאָמַר, אִם נוֹחַ לְפָנֵי מַר שְׂאֲשָׁאֵל
מִמֶּנּוּ שְׂאֵלָה? אָמַר לוֹ, רַבִּי,
הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַשְּׁלֹטוֹן בְּחַקִּיקוֹת
הָאוֹרוֹת מֵהוּ?

אָמַר לוֹ: זֶהוּ שְׂפִתּוֹב מְשַׁכְּנֵי
אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה, שְׁהָרֵי בְּמִקוֹם
שְׁהוּלְךָ הַשְּׁלֹטוֹן שֶׁל הַמַּלְךְ
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁם כָּלֵם הוֹלְכִים
וְנִמְשָׁכִים אַחֲרָיו. כַּעַת, רַבִּי, אָמַר
דְּכַרְיִךְ וְסַדֵּר אֵת כְּלֵי זֵינְךָ.

פִּתַּח וְאָמַר, מְשַׁכְּנֵי אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה
הַכִּיָּאֵנִי הַמַּלְךְ חֲדָרְיוֹ. כְּתוּב (תְּהִלִּים
אֵס) מְזֻמּוֹר לְדָוִד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַדְבַּר
יְהוּדָה. בֹּא וְרֵאָה, דָּוִד הַמַּלְךְ,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בּוֹ
יֹתֵר מִכָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׂנַאֲמַר (מַלְכִים א-ח) וְאֲבַחַר בְּדָוִד
לְהִיּוֹת עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל. מֵה
הַטַּעַם?

מִשּׁוּם שְׂדוּד, מִיּוֹם שֶׁהָיָה הוּלְךָ
אֲחֵר הַצֵּאֵן בְּמַדְבַּר, הָיָה מְסַתְּפֵל
מִשְׁבַּח וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים ח) כִּי אֲרָאָה

וּבְשַׁעֲתָא דְאַמְרַת נְזַפְרָה דְדִידִךְ מִיָּן, אֲתִקְרִיב
הָיָה מְקַטְרָגָא, וְכִינּוֹן דְחֻמַּת לִיָּה,
אֲתַעְבִּידַת מְסַכְנָא, בְּרָזָא דְאֵת ד', בְּגִין דְלֹא
יִסְתָּאב מְקַדְשָׁא. וְהָיָה מְקַטְרָגָא פְּשִׁיט זְנַבִּיה
בְּחִידוֹ, לְקַבְּלָא מְעִינוּגֵי דְחֻדָּא, וְעַל דָּא ק'.

עַד דְאַמְרַת מִשְׁרִים, וְאֲתַגְלִיָּא י', וְהָיָה
מְקַטְרָגָא עֶרְק. וְאִיָּהי אֲתִיָּא וּמְתַעְבְּרָא
מֵאֵת ד', וְעֵיילַת בָּאֵת ה'. וְכַדִּין אֲתַגְלִיָּין
מִשְׁרִים. ה"ץ, הָא מִשְׁרִים. ו"ף, הָא מִשְׁרִים.
וְעַל דָּא, מִתְחַלְפִי אֲתוּוֹן, מֵאֲתַר לְאֲתַר,
וּמְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, וְכוּלָּא בְּרָזָא דְאֲתוּוֹן
דְּאוּרִיָּתָא. זְכָאִין עֵמָא קְדִישָׁא, דְּאִינוּן
מִתְדַבְּקֵי בְּמַלְכָּא עֵילָאָה, וְכוּלָּא אֲתַתְקִין
בְּגִינוּיָהוּ.

חֲדֵי רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אָמַר לִיָּה אֵלֵיהּוּ, אֲפִתַּח
פּוּמְךָ, וַיִּנְהַרוּן מִיְלְךְ קַמִּי עֲתִיק יוֹמִין.
פִּתַּח רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְאָמַר, אִי נִיחָא קַמִּי דְמַר
דְּאֲשָׁאֵל מִיָּנִיָּה חַד שְׂאִילְתָּא. אָמַר לִיָּה, רַבִּי,
קוּטְרָא דְהוּרְמָנוּתָא בְּגַלְפִינִין טְהִירִין מֵהוּ.

אָמַר לִיָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, מְשַׁכְּנֵי אֲחֵרִיךְ
נְרוּצָה. דְּהָא בְּאֲתַר דְּהוּרְמָנוּתָא דְּמַלְכָּא
עֵילָאָה אָזִיל, תַּמָּן אָזִיל כּוּלְהוּ וְאֲתַמְשַׁכְּן
אַבְתְּרִיָּה. הַשְּׂתָא רַבִּי, אִימָא מִיְלִיךְ וְסַדֵּר זֵינְךָ.
פִּתַּח וְאָמַר, מְשַׁכְּנֵי אֲחֵרִיךְ נְרוּצָה הַכִּיָּאֵנִי
הַמַּלְךְ חֲדָרְיוֹ. כְּתִיב, (שֵׁם אֵס א) מְזֻמּוֹר לְדָוִד
בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַדְבַּר יְהוּדָה. תָּא חֲזִי. דָּוִד מַלְכָּא,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בֵיָּה יִתִּיר מִכָּל מַלְכִין
דְּעַלְמָא, כְּמָה דְּאֲתַמַּר, (מ"א ח טו) וְאֲבַחַר בְּדָוִד
לְהִיּוֹת עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל. מֵאִי טַעַמָּא.

בְּגִין דְדָוִד, מִן יוּמָא דְהוּהוּ אָזִיל בְּתַר עֲאֲנָא
בְּמַדְבָּרָא, הוּהוּ מְסַתְּפֵל הֵתֵם בְּמַדְבָּרָא
עוּבַד אוּמְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּהוּ
שֵׁם בְּמַדְבַּר אֵת מַעֲשֵׂה הָאֲמָנוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָיָה

מִשְׁבַּח וְאָמַר, (תהלים ח ד) כִּי אֶרְאֶה שְׁמֶךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעוֹתֶיךָ וּגּוֹ'.

שְׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעוֹתֶיךָ וּגּוֹ'.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהָיָה בְּלִילָה כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם שׁוֹכְבִים יְשָׁנִים עַל מִטּוֹתֵיהֶם, וְהוּא הָיָה יוֹשֵׁב בַּמִּדְבָּר, וְהָיָה מִסְתַּפֵּל בַּשָּׁמַיִם, בְּלִבְנָה וּבִפְכוּכִים וּבִמְזֻלוֹת וּבְכַמְעֵשֶׂה הַשָּׁמַיִם, וְהָיָה אוֹמֵר כִּי אֶרְאֶה שְׁמֶיךָ וּגּוֹ'. וְכַתּוּב (שם) ה' אֲדוֹנָנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ וּגּוֹ'. וְתַמִּיד הָיָה פּוֹחֵד, וּמִשְׁבַּח וּמְרוֹמֵם אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אַחֲרַי כֶּף הָיָה בּוֹרַח מִלִּפְנֵי חַמּוּי, וּבְכָל צָרָה שֶׁהִיָּתָה לוֹ, הָיָה מִשְׁבַּח וּמִתַּפָּל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכַעֲתָ, בְּהִיּוֹתוֹ בַּמִּדְבָּר יְהוּדָה, שֶׁהָיָה שְׂאוֹל רוֹדֵף אַחֲרָיו, הָיָה אוֹמֵר שִׁירָה, שֶׁכַּתּוּב (תהלים ג) מִזְמוֹר לְדָוִד (וְכַן בְּאַבְשָׁלוֹם כְּתוּב (שם ג) מִזְמוֹר לְדָוִד בְּכַרְחוּ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנֹו, הָיָה אוֹמֵר, וְעָשָׂו אָמַר שִׁירָה) בְּהִיּוֹתוֹ בַּמִּדְבָּר יְהוּדָה, בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה רוֹדְפִים אַחֲרָיו.

מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָא בְּלִילָא, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא שְׁכָבֵי נְיִימִין עַל עַרְסִייהוּ, וְאִיהוּ הוּהוּ יְתִיב בַּמִּדְבָּרָא, וְהוּהוּ אֶסְתַּפֵּל בַּשָּׁמַיָא, בְּסִיְהֵרָא וְכוּכְבִּיָא וּבְמִזְלֵי, וּבְעוֹבְדֵי דְשָׁמַיָא, וְהוּהוּ אָמַר כִּי אֶרְאֶה שְׁמֶיךָ וּגּוֹ'. וְכַתּוּב (שם פסוק י') ה' אֲדוֹנָנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ וּגּוֹ'. וְתַדִּיר הוּהוּ דְחִיל, וּמִשְׁבַּח וּמְרוֹמֵם לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לְבַתֵּר הוּהוּ עָרִיק מִקַּמֵי חַמּוּי, וּבְכָל עָאקוּ דְהוּהוּ לִיָּה, הוּהוּ מִשְׁבַּח וּמִצְלֵי קַמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהִשְׁתָּא בְּהִיּוֹתוֹ בַּמִּדְבָּר יְהוּדָה, דְּהוּהוּ שְׂאוֹל מִלְכָּא רְדִיף בְּתַרְיָה, הוּהוּ אָמַר שִׁירָה. דְכַתּוּב, מִזְמוֹר לְדָוִד (וְכַן בְּאַבְשָׁלוֹם כְּתוּב (שם ג) מִזְמוֹר לְדָוִד בְּכַרְחוּ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנֹו, הוּהוּ אָמַר, וְהִשְׁתָּא אָמַר שִׁירָה) בְּהִיּוֹתוֹ בַּמִּדְבָּר יְהוּדָה, בְּאַתֵּר דְּהוּהוּ רְדִפִין אַבְתַּרְיָה.

וְכֹה אָמַר? אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ וּגּוֹ'. אֱלֹהִים, אֵלֵי, אַתָּה - שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הֵם. אֱלֹהִים - זוֹהֵי דְרָגְתוֹ, כְּתוּב הַמְּלָכוֹת. אֵלֵי - זֶה הָרֵאשׁ שֶׁהַכְּתוּב הָזֶה שְׁעוֹמֵד עָלָיו, וְהוּא עֹמֵד אַחַד שְׁפָל הָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו, שֶׁכַּתּוּב (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם. אַתָּה - זֶה הַיְמִין הָעֲלִיּוֹן, שֶׁכַּתּוּב (תהלים קי) אַתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם. וְעַל זֶה שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת כָּאֵן - אֱלֹהִי"ם, אֵל"י, אַתָּה. אֲשַׁחֲרֶךָ, וְאַבְקֵר אֶצְלֶךָ בְּכָל יוֹם תַּמִּיד.

וְכֹה אָמַר, (שם סג ב) אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ וּגּוֹ'. אֱלֹהִים, אֵלֵי, אַתָּה, תִּלְתַּת שְׁמֵהֶן אֵינוּן. אֱלֹהִים, דָּא אִיהוּ דְרָגָא דִּילִיָּה, כְּתָרָא דְּמְלָכוֹתָא. אֵלֵי, דָּא רִישָׁא, דְכַתְרָא דָּא דְקִיָּמָא עָלִיָּה, וְאִיהוּ חַד עֹמוּדָא דְכָל עֲלָמָא עָלִיָּה קִיָּמָא. דְכַתּוּב, (משלי י כה) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם. אַתָּה, דָּא יְמִינָא עֵילָאָה. דְכַתּוּב, (תהלים קי ד) אַתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם. וְעַל דָּא, תִּלְתַּת דְּרָגִין הַכָּא, אֱלֹהִי"ם, אֵל"י, אַתָּה. אֲשַׁחֲרֶךָ, וְאַבְקֵר לְגַבְרֵי בְּכָל יוֹמָא תַדִּיר.

צְמָאָה לָךְ נִפְשִׁי, כְּמָאן דְצָחֵי לְמִשְׁתִּי, אוֹף הָכֵי אָנָּא, צָחֵי נִפְשִׁי לְגַבְרָה, תְּאִיבָא לְגַבְרָה בְּשָׂרָא דִּילִי, לְמַהוּי נִפְשָׁא וּבְשָׂרָא דְבִקָּא לְגַבְרָה. בְּאַרְץ צִיָּה וְעֵינָה בְּלֵי מַיִם, מֵאִי בְּלֵי מַיִם. דִּלִּית תַּפְּן נְהִירוּ דְאוּרִיָּתָא, נְהִירוּ דְנְהוּרָא עֵילָאָה.

צְמָאָה לָךְ נִפְשִׁי, כְּמָאן דְצָחֵי לְמִשְׁתִּי, אוֹף הָכֵי אָנָּא, צָחֵי נִפְשִׁי לְגַבְרָה, תְּאִיבָא לְגַבְרָה בְּשָׂרָא דִּילִי, לְמַהוּי נִפְשָׁא וּבְשָׂרָא דְבִקָּא לְגַבְרָה. בְּאַרְץ צִיָּה וְעֵינָה בְּלֵי מַיִם, מֵאִי בְּלֵי מַיִם. דִּלִּית תַּפְּן נְהִירוּ דְאוּרִיָּתָא, נְהִירוּ דְנְהוּרָא עֵילָאָה.

בן בקדש חזיתך (ש), מה הטעם?
אלא בן בקדש חזיתך, אף על גב
שאני במדבר הזה, במקום שהוא
כה - אני רואה אותך להדבק בך,
ומשתוקק אחריך לראות עיני
וכבודך. וזה הוא כמו שכתוב (ש)
משכני אחריך נרוצה. בזמן
שתמשכני אחריך, הכל נתרצה
עמך.

הביאני המלך חדריו - אלו חדריו
גן העדן. ששנינו, כשברא
הקדוש ברוך הוא את אדם
הראשון, מעפרו של בית המקדש
נטל, ומשם נברא. ונפח בו נשמת
חיים, ומשם פתח לו פתח של גן
עדן, והכניס אותו לשבעים
חדרים היכלות קדושים, ועשה
לו עשר חפות, כמו אותן החפות
שעתידי הקדוש ברוך הוא לעשות
לצדיקים בגן עדן. ומלאכים
העליונים היו מרקדים לפניו,
והיה שמח שם.

ושם העביר לפניו הקדוש ברוך
הוא כל אותן רוחות ונשמות
שעתידות ומזמנות להיות בבני
אדם שיצאו ממנו.

בין שהגיע לדוד המלך, ראה
אותו שלא היה לו חיים כלל. אמר
לפניו: רבוננו של עולם, מי הוא
זה שלא ראיתי לו חיים? עד
שאמר לו הקדוש ברוך הוא: זה
דוד המלך. בין שראה אדם
הראשון כה, נתן לו משנתיו
שבעים שנים, והם שבעים
השנים של חיי דוד המלך. וכל
איבר ואיבר מכל איבריו נתן לו
משלו. וחסרו מאדם הראשון
שבעים שנה מאותן אלף השנים
שלו.

כתוב משכני אחריך נרוצה,
אותיות הסוד של השם הקדוש
היו חקוקות מעלה ומטה. בשעה
שאותן אותיות בולטות ועולות

בן בקדש חזיתך, מאי טעמא. אלא בן בקדש
חזיתך, אף על גב דאנא במדברא דא,
באתר דאיהו הכי, אנא חמי לך, לאתדבקא
בך, ותאיב אבתרך למחמי עיניך וכבודך. ודא
איהו כמא דכתיב, משכני אחריך נרוצה,
בזמנא דתמשכני אבתרך, פלא נתרעי עמך.

הביאני המלך חדריו, אליו חדריו דגנתא דעדן.
דתנינן, פד ברא קודשא בריך הוא
לאדם הראשון, מעפרא דבי מקדשא נטיל,
ומתמן אתברי. ונפח באנפוי נשמתא דחיי,
ומתמן פתח ליה פתחא דגן עדן, ועייל ליה
בשבעין אדרין היכלין קדישין, ועבד ליה
עשר חופות. כגוונא דאינון חופות דזמין
קודשא בריך הוא למעבד לצדיקנא בגן עדן.
ומלאכי עילאי הוו מרקדן קמיה, וההו חדי
תמן.

ותמן אעבר קמיה קודשא בריך הוא, כל אינון
רוחין ונשמתין, דזמינין ומתעתדן
למהוי בבני נשא, דיפקון מיניה.

בין דמטא למלך דוד, חמא ליה דלא הוי
ליה חיי כלל. אמר קמיה רבוננו של
עולם, מאן הוא דנא, דלא חמינא ליה חיי,
עד דאמר ליה קודשא בריך הוא, דוד מלכא
איהו. בין דחמא אדם הראשון כה, נהיב ליה
משנוי שבעין שנין, ואינון שבעין שנין דחיי
דוד מלכא. וכל שייפא ושייפא מכל שייפוי,
יהב ליה מדייליה, וחסרו מאדם קדמאה
שבעין שנין, מאינון אלף שנין דיליה.

כתיב, משכני אחריך נרוצה, אתוון דרזא
דשמא קדישא, הוו גליפין עילא
ותתא. בשעתא דאינון אתוון בלטין וסלקין
לגבי אתוון אחרנין, כל אינון משריין קדישין,

לאותיות האחרות, כל אותם המחנות הקדושים נוסעים במסעיהם באימה ובושה, משום שאין תקיפות לעליונים.

מבאן, כל אותם בני העולם שאין להם בושה, אין להם חלק לעולם הבא. כל אותם עני המצח שהיו בישראל, כשהיו מסתכלים באותיות השם הקדוש, בצייץ נזר הקדש של כהן גדול, היו משברים את לבם ומסתכלים במעשיהם, משום שהציץ הזה עומד על אות, שכל מי שהסתכל בו, היה מתבייש במעשיו.

האותיות של סוד השם הקדוש יהו"ה, שהיו חקוקים על הציץ, היו מאירים ובולטים ונוצצים. כל מי שהסתכל באותו ניצוץ, היה רואה אותיות בולטות, ופניו נופלים מאימה של רבוננו, ושבר לבו לקדוש ברוך הוא.

כמו זו הקטרת, כל מי שמריח באותו העשן, כשעולה אותו העמוד מאותו מעלה עשן, היה מברר לבו בברור ואור, בשמחה ורצון, לעבד את אדונו, ומעביר ממנו זממת וטנוף היצר הרע, ולא היה לו אלא לב אחד פנגוד אביו שבשמים.

משום שקטרת היא שברון ליצר הרע ודאי בכל הצדדים. וכמו שהציץ הזה עומד על גס, אף כף הקטרת. שאין לה דבר בעולם שמשבר את הצד האחר פרט לקטרת.

בא וראה, שהרי פרשיה, שפתוב ויאמר משה אל אהרן קח את המחפה וגו', שהרי השבר של הצד האחר אינו אלא קטרת. משום שהרי אין שמחה וחיבבות לפני הקדוש ברוך הוא כמו הקטרת, ועומדת לבטל כשפים ודברים רעים מן הבית. ריח ועשן הקטרת שעושים בני אדם לאותו מעשה הוא מבטל, כל שכן הקטרת.

נטלין במטלונן באימתא וכסופא. בגין דלית תקיפו לעילאי.

מהבא, כל אינון בני עלמא דלית בהו כיסופא, לית להו חולקא לעלמא דאתי. כל אינון תקיפי מצחא דהוי בהו בישראל, בד הוו מסתכלין באתוון דשמא קדישא, בציצא נזרא דקודשא דכהן גדול, הוו מתברי לבייהו, ומסתכלי בעובדיהון, בגין דציץ על את הוה קאים, דכל מאן דאסתפל ביה, הוה מכסיף מעובדוי.

אתוון דרזא דשמא קדישא דיהו"ה, דהוה גליף על ציצא, הוו נהרין ובלטין ונצצין, כל מאן דאסתפל בהווא נציצו, הוה חמי אתוון בלטין, ואנפוי נפלין מאימתא דמאריה, ותבר לביה לגבי קודשא בריך הוא.

בגוונא דא קטורת, כל מאן דארח בהווא תננא, בד סליק ההוא עמודא, מההוא

(דף פג ע"א) מעלה עשן, הוה מברר לביה בבירורו ונהירו, בחדווא ורעותא, למפלח למאריה, ואעבר מגיה זוהמא וטנופא דיצר הרע, ולא הוה ליה אלא לבא חדא, לקבל אבוי דבשמיא. בגין דקטורת תבירו דיצר הרע איהו ודאי בכל סטרין. וכמא דציץ הוה קאים על ניסא, אוף הכי קטורת. דלית לה מלה בעלמא, דמתבר ליה לסטרא אחרא, בר קטורת.

תא חזי, דהא אוקמוה, דכתיב, (במדבר יז יא) ויאמר משה אל אהרן קח את המחפה וגו', דהא תבירו דסטרא אחרא לאו איהו אלא קטורת. בגין דהא לית חדוה וחיבבו קמי קודשא בריך הוא כקטורת. וקיימא לבטלא תרשין ומילין בישא מביתא. ריחא ועשנא דקטורת, דעבדי בני נשא להווא עובדא איהו מבטל. כל שכן קטורת.

דְּבַר זֶה הוּא גְזֵרַת קִיּוּם לְפָנֵי
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - שְׁכַל מִי
שֶׁמִּסְתַּכֵּל וְקוֹרֵא בְּכָל יוֹם אֶת
מַעֲשֵׂה הַקְטָרֶת, נִצּוֹל מִכָּל דְּבָרֵי
כְּשָׁפִים שֶׁל הָעוֹלָם, וּמִכָּל
הַפְּגָעִים הַרְעִים, וּמִהֲרֹהֵר רַע,
וּמִדִּין רַע וּמִמְגַּפָּה, וְלֹא יִגְזַק כָּל
אוֹתוֹ הַיּוֹם, שְׂאֵין יָכוֹל הַצַּדִּיק
הַאֲחֵר לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְצָרִיף שְׂיִכּוֹן
בו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִם בְּנֵי אָדָם
הֵיוּ יוֹדְעִים כַּמָּה עֲלִיוֹן הוּא
מַעֲשֵׂה הַקְטָרֶת לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, הֵיוּ נוֹטְלִים כָּל מְלָה
וּמְלָה מִמֶּנָּה, וּמַעֲלִים אוֹתָהּ
עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ כְּמוֹ כֶּתֶר שֶׁל
זָהָב. וּמִי שִׁישְׁתַּדֵּל בוֹ, לְהַסְתַּפֵּל
בְּמַעֲשֵׂה הַקְטָרֶת וּלְכַוֵּן בוֹ בְּכָל
יוֹם, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַהֵן
וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְיִסְלַק מִגַּפָּה מִמֶּנּוּ
וּמִכָּל הָעוֹלָם, וְיִנְצֵל מִכָּל דֵּינֵי
הָעוֹלָם הַהֵן, וּמִצָּרִידִים רָעִים,
וּמִדֵּינֵי גֵיהֶנֶם, וּמִדִּין שֶׁל מַלְכוּת
אֲחֵרָת.

בְּאוֹתָהּ הַקְטָרֶת, כְּשֶׁהִיָּה עוֹלָה
עֲמוּד הַעֲשָׂן, הִכְהֵן הִיָּה רוֹאֵה
אוֹתוֹת הַשָּׁם הַקְדוֹשׁ פְּרוּשׁוֹת
בְּאוֹר, וְעוֹלוֹת לְמַעְלָה בְּאוֹתוֹ
הַעֲמוּד. אַחַר כֵּן, כַּמָּה מְרַכְּבוֹת
קְדוּשׁוֹת הֵיוּ מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ מִכָּל
הַצָּדִידִים, עַד שֶׁעוֹלָה וּמִשְׁמַח אֶת
מִי שֶׁמִּשְׁמַח. וּבְאוֹתָהּ הַקְטָרֶת הֵיוּ
נִקְשָׁרִים קְשָׁרִים עֲלִיוֹנִים,
וְהַיְבָרִים יוֹרְדִים לְהַמְשִׁיךְ אֶת
הַדְּרָגָה שֶׁלְּמַטָּה לְמַעְלָה. וְאֵז הִיא
אוֹמְרָת, מִשְׁכְּנֵי אַחֲרִיף נְרוּצָה,
מִשׁוּם שֶׁקְטָרֶת קוֹשֶׁרֶת קְשָׁרִים
מַעְלָה וּמַטָּה.

פְּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת ל) וְעֲשִׂיתָ מִזְבֵּחַ
מִקְטָר קְטָרֶת וְגו'. הַפְּסוּק הַהֵן
יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן בוֹ, מִשׁוּם שֶׁהֵיוּ שְׁנֵי
מִזְבְּחוֹת - מִזְבֵּחַ הָעוֹלוֹת, וּמִזְבֵּחַ
קְטָרֶת הַבְּשָׂמִים. זֶה בַּחוּץ וְזֶה
בְּפָנִים. מִזְבֵּחַ הַקְטָרֶת הַהֵן הוּא פְּנִימִי.

מִלְּכָה דָא אִיהוּ גְזֵרַת קְיָמָא קְמִי קוּדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, דְּכָל מֵאן דְּאִסְתַּפֵּל וְקָרִי בְּכָל יוֹמָא
עוּבְדָא דְקְטוֹרֶת, אִשְׁתַּזִּיב מִכָּל מְלִין דְחֲרָשִׁין
דְעֻלְמָא, וּמִכָּל פְּגָעִין בִּישִׁין, וּמִהֲרֹהֵרָא
בִּישָׂא, וּמִדִּינָא בִּישָׂא, וּמִמוֹתְנָא. וְלֹא יִתְזַק כָּל
הֵהוּא יוֹמָא, דְלֹא יָכִיל סְטָרָא אַחֲרָא לְשַׁלְטָאָה
עָלֶיהָ, וְאַצְטְרִיף דִּיכּוּיִן בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי בְנֵי נָשָׂא הוּוּ יוֹדְעֵי כַּמָּה
עֲלִיָּאָה הוּא עוּבְדָא דְקְטוֹרֶת קְמִי קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא, הוּוּ נְטֻלֵי כָּל מְלָה וּמְלָה מִנֶּיהָ,
וְסִלְקֵי לָהּ עֲטָרָא עַל רִישֵׁיהוּ, כְּכַתְרָא דְדַהְבָּא.
וּמֵאן דִּישְׁתַּדֵּל בֵּיהּ, לְאִסְתַּפְּלָא בְּעוּבְדָא
דְקְטוֹרֶת, וּלְכּוּיִן בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא, אִית לֵיהּ
חוּלְקָא בְּהַאי עֻלְמָא וּבְעֻלְמָא דְאַתִּי, וְיִסְלַק
מוֹתְנָא מִינֶיהָ וּמִכָּל עֻלְמָא, וְיִשְׁתַּזִּיב מִכָּל דֵּינִין
דְּהַאי עֻלְמָא, וּמִסְטְרִין בִּישִׁין, וּמִדֵּינֵי דְגֵיהֶנֶם,
וּמִדִּינָא דְמַלְכוּת אַחֲרָא.

בְּהוּא קְטוֹרֶת, כַּד הָהּ סָלִיק תְּנַנָּא בְּעַמּוּדָא,
כַּהֲנָא הָהּ חָמִי אַתּוּוֹן דְרָזָא דְשָׂמָא
קְדִישָׁא פְּרִישָׁן בְּאוֹרָא, וְסִלְקִין לְעִילָא בְּהוּא
עַמּוּדָא. לְבַתֵּר, כַּמָּה רְתִיכִין קְדִישִׁין הוּוּ סְחָרִין
לֵיהּ מִכָּל סְטְרִין, עַד דְסָלִיק וְחָדִי לְמֵאן דְחָדִי.
וּבְהוּא קְטוֹרֶת הָהּ מִתְקַשְׂרֵי קְשׁוּרִין עִילָאִין.
וְשִׁיפִין נִחְתִּין לְאַמְשָׁכָא לְדַרְגָּא דְלִתְתָא
לְעִילָא. וּכְדִין אִיהִי אֲמַרְת, מִשְׁכְּנֵי אַחֲרִיף
נְרוּצָה. בְּגִין דְקְטוֹרֶת אִיהִי מְקַשֶּׁר קְשָׁרִין עִילָא
וְתַתָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת ל א) וְעֲשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטָר קְטָרֶת
וְגו'. הֵאֵי קָרָא אִית לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיהּ. בְּגִין
דְתִרִין מְדַבְּחִין הוּוּ, מְדַבְּחָא דְעֻלּוֹן, וּמְדַבְּחָא
דְקְטוֹרֶת בּוּסְמִין. דָּא לְבַר, וְדָא לְגָאוּ. הֵאֵי
מְדַבְּחָא דְקְטוֹרֶת, אִיהוּ פְּנִימָאָה.

אמאי איקרי מזבח, והא לא דבחינ ביה דבחינ, ומזבח על דא איקרי. אלא בגין דבטיל וכפית לכמה סטרין בישין. וההוא סטרא אחרא הוה כפית, כעגלא דכפית לדבחה, אוף הכי סטרא אחרא הוה כפית, דלא יכיל לשלטאה, ולא למהוי מקטרגא, ועל דא איקרי מזבח.

כד ההוא סטרא אחרא הוה חמי עמודא דעשא דקטורת סליק, הוה אתכפייא וערק, ולא יכיל לקרבא למשפנא. ובגין דא אתדפי, ולא אתערב אחרא בההוא חדווא דלעילא, בר קודשא ברוך הוא בלחודוי.

ולית סטרא אחרא דאתהני מיניה, ולית ליה חולקא כבשאר קורבנין ועלוון. בגין דבשאר קורבנין, לכולא אית חולקא וקריבו בההוא קרבן. בקטורת, לא מתקשר ומתקרב בר קודשא ברוך הוא בלחודוי, וכל סטרין בישין ערקין, וסטרין קדישין מתקרבין, ומתקשרין שייפא בשייפא, דא בדא, כל חד וחד כדקא חזי ליה.

ובגין דחביבא כל כף, לא קאים ההוא מזבח פנימאה אלא לגו. דהאי איהו מזבח דברכאן אשתפחו ביה, ועל דא סתים מעינא. מה פתיב באהרן, (במדבר יז יג) ויעמד בין המתים וגו'. דכפית ליה למלאך המות, דלא יכיל לשלטאה כלל, ולא למעבד דינא. סימנא דא אתמסר בידנא, דבכל אתר דאמרי בכונה וברעותא דלפא עובדא דקטורת, דלא שלטא מותנא בההוא אתר, ולא יתזקו, ולא יכלין עובדי פוכבים ולא שאר דרגין אחרנין לאתקרבא בהדייהו.

מה פתיב ביצקב, (בראשית ל מ) וישת לו עדרים לבדו. מפאן, דבירר פסולת מן מקדשא,

למה נקרא מזבח, והרי אין זובחים בו זבחים, ומזבח על זה הוא נקרא? אלא משום שמבטל וכופת את כמה צדדים רעים. ואותו הצד האחר היה כפות כמו עגל שכפות לזביחה. אך כף הצד האחר היה כפות, שאין יכול לשלט, ולא להיות מקטרג, ועל כן נקרא מזבח.

בשאותו המזבח האחר היה רואה עמוד העשן של הקטרת עולה, היה נכנע ובורח ולא יכול לקרב למשכן. ומשום כף נטהר, ולא מתערב אחר באותה שמחה שלמעלה, פרט לקדוש ברוך הוא לבדו.

ואין צד אחר שנהנה ממנו, ואין לצד האחר בה חלק כמו בשאר הקרבנות והעולות. משום שבשאר הקרבנות, יש חלק לכל וקריבה באותו הקרבן. בקטרת לא מתקשר ומתערב, אלא רק הקדוש ברוך הוא לבדו, וכל הצדדים הרעים בורחים, והצדדים הקדושים מתקרבים, ונקשרים איבר עם איבר זה עם זה, כל אחד ואחד כראוי לו.

ומשום שהיא כל כף חביבה, אין עומד אותו המזבח הפנימי אלא בפנים, שזהו המזבח שהברכות נמצאות בו, ועל כן הוא נסתר מן העין.

מה פתיב באהרן? (במדבר יז) ויעמד בין המתים וגו'. שכפת את מלאך המות שאין יכול לשלט כלל, ולא לעשות דין. סימן זה נמסר בדינו - שבכל מקום שאומרים בכונה וברצון הלב את מעשה הקטרת, שלא תשלט מגפה באותו מקום ולא ינזקו, ולא יכולים עובדי גלולים ולא שאר הדרגות האחרות להתקרב עמם.

מה פתיב ביצקב? (בראשית ל) וישת לו עדרים לבדו. מפאן שברר

הפסלת מן המקדש, ושם חלקו
לבדו, וכל אותן המרפבות שנראו
לו לסוד האמונה הקדושה. ולא
שתם על צאן לבן - ששם את
חלק שאר העמים לבדם, שלא
יתערבו עם האמונה הקדושה.
הצאן המקשרות - אותם
שמתקשרים בקשר אחד, שאין
מתערבים עם שאר העמים, שלא
נקשרים אתם לעולם.

כמו כן הקטרת, שהרי באותה
הקטרת, כל המרפבות הקדושות
של סוד האמונה היו נקשרות,
וכל האיברים העליונים
והתחתונים, כלם נקשרים אלה
עם אלה. שהרי המרפבות
הקדושות שלמטה היו מתקרבות
ונקשרות אלה עם אלה, שכלם
יהיו ביחוד אחד, לעלות ביחוד
כפראי.

וכך אותם המתנות של שאר
העמים, כלם מתפזרים ונחלקים
זה מזה, ועל כן נקראים ישראל
גוי אחד, שהם ביחוד וקשר אחד,
ועל כן נקראים הצאן המקשרות,
מה שאין כן לשאר העמים.

הקטרת אסור להקטירה במקום
אחר, רק במזבח, ולא בכלי אחר,
כדור למחפה. מי שהדין רודף
אחריו, צריך את הקטרת הזו,
ולשוב לפני רבונו, שהרי זהו
סיוע לסלק את הדינים מעליו.

ובזה בודאי מסתלקים הדינים
מעליו, אם הוא רגיל בזה,
להזכירה פעמים בכל יום, בבקר
ובערב, שפתיב (שמות ל) והקטיר
עליו אהרן קטרת סמים בבקר
בבקר. וכתוב (שם) ובהעלת אהרן
וגו'. וזהו הקיום של העולם
שלמטה, וקיום העולם
שלמעלה, שפתיב קטרת תמיד
לפני ה'.

באותו מקום שאין נזכר בכל יום
מעשה הקטרת, הדינים שלמעלה

ושני חולקיה בלחודי, וכל אינון רתיכין
דאתחזון ליה לרזא דמהימנותא קדישא. ולא
שתם על צאן לבן, דשני חולק שאר עמין
בלחודייהו, דלא יתערבון בהדי מהימנותא
קדישא. (שם מ א) הצאן המקושרות, אינון
דמתקשרי בקישורא חדא, דלא מתערבי בהדי
שאר עמין, דלא מתקשרין בהדייהו לעלמין.
בגוונא דא קטורת, דהא בההוא קטורת, כל
רתיכין קדישין דרזא דמהימנותא, הוו
מתקשרן, וכל שייפין עילאין ותתאין, כולהו
מתקשרין אלין באלין. דהא רתיכין קדישין
דלתתא, הוו מתקרבין ומתקשרין אלין באלין,
למהוי כולהו בייחודא חדא, לסלקא בייחודא
כדקא חזי.

וכך אינון משריין דשאר עמין, כולהו
מתבדרי, ומתפלגי דא מן דא, ועל דא
איקרין ישראל (ש"ב ו כג) גוי אחד, דאינון
בייחודא וקישורא חדא. ועל דא איקרין הצאן
המקושרות, מה דלית הכי לשאר עמין.

קטורת אסור לאקטרא באתר אחרא בר
במזבח, ולא במנא אחרא, בר
במחפה. האי מאן דדינא רדיף אבתריה,
אצטריך להאי קטורת, ולאכתבא לקמי מאריה,
דהא סיועא איהו לסלקא דינין מעליה.

ובהאי ודאי מסתלקין דינין מעליה, אי הוא
רגיל בהאי, לאדפרא ליה תרין זמנין
בכל יומא, בצפרא ובמרשא, דכתיב (שמות ל)
והקטיר עליו אהרן קטורת סמים בבקר בבקר.
וכתיב (שם ח) ובהעלות אהרן וגו'. ודא איהו
קיומא דעלמא דלתתא, וקיומא דעלמא
דלעילא דכתיב, קטרת תמיד לפני ה'.

בההוא אתר דלא אידבר בכל יומא עובדא
דקטורת, דינין דלעילא שריין עליה,

שורים עליו, ומגפה רבה בו, ועמים אחרים שולטים עליו, משום שכתוב (שם) קטרת תמיד לפני ה' לדרתיכם. הוא תמיד עומד לפני ה' יותר מכל העבודות האחרות.

משכני - באותיות השם הקדוש, כשמתחברים שני שמות יחד, שהם שם שלם, יהו"ה אלהים. השם הראשון מושף אליו השם האחר.

ומה שאמר אחריו נרוצה, ולא כתוב ארוצה, משום שהשם הזה שנקרא אלהים, כמה מרפבות וכמה בתי דינים, כלם כלולים ומתחברים בו, ועל כן כתוב אחריו נרוצה.

רבים הם שכלולים בשם הזה, והכל הוא שם אחד. שפיון שהשם הראשון מושף את השם האחר, אזי הכל הוא חבור אחד, והעליונים והתחתונים, כל הדרגות נקשרות זו בזו, שכלם יהיו קשר אחד וחבור אחד ויחוד אחד.

הביאני המלך חדריו (שיר א). זה המלך הקדוש העליון. חדריו - אלו החדרים העליונים, והחדרים הקדושים של המרפבות העליונות.

החדר הראשון הוא אור שמאיר מצד הימין, האור שמאיר מסוף העולם ועד סוף העולם. האור שכל האורות כלולים בו. האור של ארבעה גונים החוקקים בארבעת צדדי העולם, ונקרא אל גדול. האור שנוסע בראש, האדרא והחדר הראשון. וזהו האור שנאחז בראש בסוד שנקרא יהו"ה.

החדר השני, האור של החשכה, שיוצא מן הצד של האור הראשון. וזהו אור אדם, שחשוף. וזהו שנקרא אלהים, שבצד שמאל, להקשר באור הראשון.

ומותנא סגיאה ביה, ועמין אחרנין ש'לטין עליה, בגין דכתיב, קטרת תמיד לפני ה' לדרתיכם. תדיר איהו קיימא לפני ה', יתיר מפל פולחנין אחרנין.

משכני, באתון דש'מא קדישא. פד מתחברן תרין שמהן פחדא, דאינון ש'מא ש'לים, יהו"ה אלהים. ש'מא קדמאה, משיף לגביה ש'מא אחרא.

ומה דאמר (דף פג ע"ב) אחריו נרוצה, ולא כתיב ארוצה. בגין דש'מא דא דאיקרי אלהים, כמה רתיכין, וכמה בי דינין, פולהו פלילן ומתחברן ביה. ועל דא כתיב אחריו נרוצה. כניאין אינון דכלילן בהאי ש'מא, ואיהו כולא ש'מא חדא. דכיון דש'מא קדמאה משיף לש'מא אחרא, כדין פלא הוא חבורא חדא, ועילאין ותתאין פולהו דרגין מתקשרין הא בהא, למיהוי פולהו קשורא חד, וחיבורא חד, וייחודא חד.

הביאני המלך חדריו, דא מלכא קדישא עילאה. חדריו, אליון חדרין עילאין, ואידרין קדישין דרתיכין עילאין.

חדרא קדמאה, איהו נהירו דנהיר מסטרא דימינא, נהירו דנהיר מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא. נהירו דכל נהורין פלילן ביה. נהירו דארבע גוונין, גליפין בארבע סטרין דעלמא, ואיקרי אל גדול. נהירו דנטיל ברישא, אדרא וחדרא קדמאה. ודא איהו נהורא דאתאחדא ברישא ברזא דאיקרי יהו"ה.

חדרא תניינא, נהירו דחשוכא, דקא נפקא מסטרא דנהירו קדמאה. ודא איהו נהירו סומקא, דחשיף. ודא איהו דאתקרי אלהים, דבסטר ש'מאלא, לאתקשרא בנהירו קדמאה.

תָּרִין אֲדָרִין דְּמִתְקַשְׁרִין וּמִתְחַבְּרִין דָּא בְּדָא.
דְּהָא בְּאֵלִין אֲדָרִין, הֵהִיא דִּלְתַתָּא
אַתְאַחַדָּא, וְאַעִיל לָהּ מִלְפָּא עֵילָאָה לְאֵלִין
חֲדָרִין קְדִישִׁין. וְאַנָּא וְכוּלְהוֹן, בְּשַׁעֲתָא
דְּאַתְקַשְׁרָנָא פְּחָדָא בְּקִישׁוּרָא חֲדָא, נְגִילָה
וְנִשְׁמַחָה בָּךְ. נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּאַיְנוֹן כ"ב
אַתּוּן אֲלֻפָּא בֵיתָא, דְּאַקְרִי ב"ךְ. פְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (שם לב יג) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ. (בראשית מח כ)
בָּךְ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל.

שְׁנֵי חֲדָרִים שְׁנִקְשְׁרִים וּמִתְחַבְּרִים
זֶה עִם זֶה. שְׁתְּרֵי בְּחֲדָרִים הִלְלוּ,
אוֹתָהּ שְׁלֵמֶטָה נְאַחֲזוֹת, וּמְכַנְּסִים
אוֹתָהּ הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן לְחֲדָרִים
הַקְּדוּשִׁים הִלְלוּ. וְאַנִּי וְכֻלָּם,
בְּשַׁעֲתָא שְׁאַנּוּ מִתְקַשְׁרִים יַחַד
בְּקִשְׁרָא אַחַד, נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.
נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּאוֹתָן עֲשָׂרִים
וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל אֲלֻפָּא בֵיתָא,
שְׁנִקְרָא ב"ךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ, בָּךְ יִבְרַךְ
יִשְׂרָאֵל.

א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י כ"ל מ"נ ס"ע פ"צ
ק"ר ש"ת אֵלִין אֵינּוֹן עֲשָׂרִים וּתְרִין
אַתּוּן דְּאַלְפָּא בֵיתָא, וּמִתְחַלְפִּי לְעֲשָׂרִין וּתְרִין
אַלְפָּא בֵיתוֹת, בְּרִזָּא דְשִׁמְהֵן קְדִישִׁין גְּלִיפִין
בְּשִׁמְהֵן דְּלְהוֹן, וְאַיְנוֹן אֵיקְרוּן ב"ךְ.
נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, בָּךְ וּדְאִי, דְּהָא כָּל אַתּוּן
נָטִיל הַאי קְרִימָא קְדִישָׁא, רִזָּא בָּךְ: א"ב
ג"ד ה"ו ז"ח ט"י כ"ל מ"נ ס"ע פ"צ ק"ר
ש"ת.

אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ
קר שת - אלה הם עשרים ושתיים
אותיות של אלפא ביתא,
ומתחלפות לעשרים ושתיים
אלפא ביתות, בסוד השמות
הקדושים החקוקים בשמות
שלכם, והם נקראים ב"ך.
נגילה ונשמחה בך, בך ודאי,
שתיי כל האותיות נוטל הברית
הקדוש הזה, הסוד של בך: אב
גד הו זח טי כל מנ סע פצ קר
שת.

אש"ב גת"ד הק"ו זר"ח טפ"י כצ"ל מס"ן
עז"ר אכתריאל"ל י"ה צבאות יושב על
פסא רם ונשא. וְכָל גְּדוּדֵי שָׂרֵי צְבָאוֹת מְעֵלָה,
מִימֵינוּ חַיִּים מְשֻׁמָּאֵלוּ מוֹת. וְהַפְּסָא עוֹמֵד עַל
אַרְבַּעַּה עַמּוּדִים. עַמּוּד הַיְמִינִי, בְּאַרְבַּע
שְׁלֵהוּבֵי מְלַחְטֵן דְּאַתּוּן.

אשב גתד הקו זרח טפי כצל מסן
עזר אכתריאל יה צבאות יושב
על פסא רם ונשא. וְכָל גְּדוּדֵי שָׂרֵי
צְבָאוֹת מְעֵלָה, מִימֵינוּ חַיִּים,
מְשֻׁמָּאֵלוּ מוֹת. וְהַפְּסָא עוֹמֵד עַל
אַרְבַּעַּה עַמּוּדִים, הַעַמּוּד הַיְמִינִי,
בְּאַרְבַּע שְׁלֵהוּבוֹת לוֹהֲטוֹת שֶׁל
אוֹתִיּוֹת.

בש"א דת"ג וק"ה חר"ז יפ"ט לצ"כ נס"מ
עז"ר יה"ו, דָּא אֵיהּ רִזָּא וְסִתְרָא
דְּעַמּוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא, מְאַיְנוֹן אַרְבַּע עַמּוּדִין,
דְּהֵהוּא פְּסָא סְמְכָא עֲלֵיהּ, בְּרִזָּא דְּאַתּוּן
דְּאַלְפָּא בֵיתָא. וְאַיְנוֹן תְּרִיסַר בְּכָל עַמּוּדָא
וְעַמּוּדָא, לְאַתְקִימָא כָּל חַד מְנִייהוּ עַל תְּרִיסַר
עַמּוּדִין סְמְכִין, לְאַתְקִימָא כּוּרְסְיָא עֲלֵיהּ.
עַמּוּד הַשְּׁמָאֵלִי, אֵיהּ בְּרִזָּא אַחְרָא, תַּא"ש
רַב"ק צַג"פ עַד"ס נַה"ם לו"ך כַּז"י

בשא דתג וקה חרז יפט לצכ נסמ
עזר יהו, זהו סוד וסתרו של
העמוד האמצעי מאותם ארבעה
עמודים שאותו הפסא סמוך
עליהם, בסוד האותיות של אלפא
ביתא. והם שנים עשר בכל עמוד
ועמוד, שיתקיים כל אחד מהם
על שנים עשר עמודים תומכים
שיתקיים עליהם הפסא.
העמוד השמאלי הוא בסוד אחר:
תא"ש רב"ק צג"פ עד"ס נה"ם
לו"ך כז"י טח"י הו"י. זהו הסוד

והסתר של עמוד השמאל,
והכפא מתתקן עליהם בסוד
וסתר של שנים עשר עמודים.

והרי תשע היו? אלא, שלש
אותיות מצטרפות תוך צרוף אחד
בצד הזה, ובצד הזה, לשלש
תבות. עולים ויורדים, והם
טמונים בסוד של יה"ו, החקיקה
של השם הקדוש חקיקה יה"ו
יה"ו יה"ו. אלו גנוזים בעמוד
הראשון, שהוא עמוד הימין.

יה"ו יו"ה יה"ו (ס"א גרים בזה האופן
יהי יהו יוה), אלו גנוזים בעמוד של
השמאל, להיות כפא שלם בסוד
של עשרים ושפים אותיות של
האלפא ביתא, שאותו ברית קדש
כונס ונוטל בתוכו בסוד של בך,
ועל זה נגילה ונשמחה בך.

נזכרה דידך מיין - מינה של
תורה. דידך - אלו שבעים ממנים
שמקיפים את הכפא הקדוש,
ואותם גדולים שולטים ונוטלים
דין מאתו יין. ועל זה כתוב
אשקה מיין הרקח. ואותם דודים
שבעים.

ואלו הם: מיכאל. גבריאל. רפאל.
נוריאל. קדומיאל. מלכיאל.
צדקיאל. פדאל. תומיאל.
חסדיאל. צוריאל. רמאל. (רויאל)
יופיאל. סטוריה. גזריאל.
להמיאל. חזקיאל. רהטיאל.
קדשיאל. שבניאל. גדהסיאל.
ומיאל. קדמיאל. חכמיאל.
רמאל. קדשיאל. עניאל. עזריאל.
פוריאל. חכמיאל. מבניאל.
קניאל. גדיאל. צורטק. עופפיאל.
רחמיאל. סנסניה. ודרגזריה.
ודרגויה. רססיאל. רומיאל. סניה.
טהריאל. עזריאל. גדיה. שמיאל.
עינאל. תסוריה. דנאל. צוריה.
כסיסיה. עיריאל. סמכיאל.
מרוניה. כמניה. ירויאל.
טטרוסיה. חוניאל. זכריאל.
ועריאל. דטיאל. גדיאל. בראל.

אהינאל. (אין בין בולם רק ס"ה).

טח"י הו"י דא איהו רזא וסתרא דעמודא
דשמאלא. וכורסייא מתתקנא עלייהו, ברזא
וסתרא דתריסר סמכין.

והא תשעה הוו. אלא, תלת (דף ט"ו ע"א) אתוון
מצטרפין גו צירופא חדא בהאי סטרא,
ובהאי סטרא, לתלת תיבין. סלקין ונחתין,
ואינון טמירין ברזא יה"ו, גליפו דשמא
קדישא מחקקא יה"ו יה"ו יה"ו (ס"א גרים בזה האופן
יהוי יהו יוה) אלין גניזין בעמודא קדמאה, דאיהו
עמודא דיימינא. יה"ו יו"ה יה"ו, אלין גניזין
בעמודא דשמאלא. למהוי פורסייא שלימא
ברזא דעשרין ותריין אתוון דאלפא ביתא,
דההוא קים קדישא פניש ונטיל בגויה ברזא
בך, ועל דא נגילה ונשמחה בך.

נזכרה דידך מיין, מינה של תורה. דודך,
אלין שבעים ממנן דסחרין פורסייא
קדישא. ואינון רברבין שלטין, ונטלין דינא
מההוא יין. ועל דא פתיב, אשקה מיין הרקח.
ואינון דודים שבעים.

ואלין אינון: מיכאל. גבריאל. רפאל. נוריאל.
קדומיאל. מלכיאל. צדקיאל. פדאל.
תומיאל. חסדיאל. צוריאל. רמאל. (נ"א רויאל)
יופיאל. סטוריה. גזריאל. להמיאל. חזקיאל.
רהטיאל. קדשיאל. שבניאל. גדהסיאל.
ומיאל. קדמיאל. חכמיאל. רמאל. קדשיאל.
עניאל. עזריאל. פוריאל. חכמיאל. מבניאל.
קניאל. גדיאל. צורטק. עופפיאל. רחמיאל.
סנסניה. ודרגזריה. ודרגויה. רססיאל.
רומיאל. סניה. טהריאל. עזריאל. גדיה.
שמיאל. עינאל. תסוריה. דנאל. צוריה.
כסיסיה. עיריאל. סמכיאל. מרוניה.
יירויאל. טטרוסיה. חוניאל. זכריאל. ועריאל.
דטיאל. גדיאל. בראל. אהינאל. (אין בין בולם רק ס"ה).

בְּסָפְרִים אַחֲרִים כְּתוּב כְּסֹדֶר. מִיכָאֵל. מִיכָאֵל. גְּבַרְיָאֵל. רְפָאֵל. גְּבַרְיָאֵל. קְדוּמִיאֵל. נוּרְיָאֵל. מְלַכְיָאֵל. מְלַכְיָאֵל. צְדֻקְיָאֵל. פְּדָאֵל. תוּמִיאֵל. צוּרְיָאֵל. רְמָאֵל. חֲסִדְיָאֵל. יוּפִיאֵל. סְטוּרְיָאֵל. גְּזוּרְיָאֵל. וּדְרִיאֵל. לְהַרְיָאֵל. חֲזַקְיָאֵל. רַהֲמִיאֵל. קְדוּשִׁיאֵל. שְׁבַנְיָאֵל. בְּרַקְיָאֵל. אֱהִיאֵל. חֲנִיאֵל. לְעַרְיָאֵל. מְלַכְיָאֵל. שְׁבַנְיָאֵל. רוּמִיאֵל. קְדוּמִיאֵל. קְדָמָאֵל. חֲכַמְיָאֵל. רְמָאֵל. קְדוּשִׁיאֵל. עֲנִיאֵל. עֲזַרְיָאֵל. מַחְנִיאֵל. קְנִיאֵל. גְּדִיאֵל. צוּרְטַק. עוֹפְפִיאֵל. רַחֲמִיאֵל. וּדְרַגְזִיָּה. רַסְסִיאֵל. דוּמִיאֵל. סְנִיָּה. טְהַרְיָאֵל. יַעֲזַרְיָאֵל. נְרִיָּה. סַמְכִיאֵל. עֵינָאֵל. תְּסִירִיָּה. רְנָאֵל. צוּרִיָּה. פְּסִיסִיָּה. עִירִיאֵל. סַמְכִיאֵל. מְרוּנִיָּה. קְנוּנִיָּה. יְרוּאֵל. טְטְרוּסִיָּה. חוּנִיאֵל. גְּדִיאֵל. עִירִיאֵל. חוּנִיאֵל. מְרוּנִיָּה. קְנוּנִיָּה. יְרוּאֵל. טְטְרוּסִיָּה. חוּנִיאֵל. זְכַרְיָאֵל. בְּרִיאֵל. אֱהִיאֵל.

הֵם שְׁבָעִין אֵילִין, אֵינּוֹן דְּסַחְרִין פּוֹרְסִיאַיָּה, קְדִישָׁא, דְּאַקְרוּן הַדְּדִים. וְנַהֲרִין וְנַצְצִין, מְאִינּוֹן הַדְּדִים עֵילְאִין, דְּנַהֲרִין וְנַצְצִין בְּטְמִירוֹ וּגְגִיזוּ עֵלְאָה. וְעֵלְיָהוּ כְּתוּב, כִּי טוֹבִים הֲדִיף מִיָּן. הַדְּדִי, אֵילִין פּוֹלְהוֹן בְּכָלְלָא חֲדָא, תַּתְּאִין מְגוֹ עֵילְאִין, וְכוּלְהוֹן נַהֲרִין וְנַצְצִין מְגוֹ הַהוּא יֵין דְּמַנְטְרָא.

עֵילְאִין טְמִירִין, אֵינּוֹן אֵיקְרוּן חִיּוֹת טְמִירִין, דְּאֵינּוֹן רְצוּא וְשׁוּב. וְאֵינּוֹן נַהֲרִין מְגוֹ עֵלְמָא עֵילְאָה, עֵלְמָא דְאַתִּי. וְאֵילִין תַּתְּאִין, נַהֲרִין וְנַצְצִין מְגוֹ הַהוּא נַהֲרִין טְמִיר וּגְגִיזוּ, דְּאֵילִין נַצְצִין.

וּבְרַהוּ מִיָּן, מְאִינּוֹן שְׁבָעִין שְׁמָהוּן, דְּאֵינּוֹן נַהֲרִין טְמִירִין. דְּהָא אֵינּוֹן שְׁבָעִין דְּסַחְרִין פּוֹרְסִיאַיָּה קְדִישָׁא לְתַתָּא, מְאִינּוֹן שְׁבָעִין

וּבְרַם מִיָּן, מְאִינּוֹן שְׁבָעִים שְׁמוֹת שְׁהֵם מְאִירִים טְמִירִים. שְׁהֲרִי אִתְּמַר שְׁבָעִים מְקִיפִים אֶת הַכְּסָא הַקְּדוּשׁ לְמִטָּה, מְאִינּוֹן שְׁבָעִים פְּנִימִיִים מְאִירִים כְּלָם וְנַצְצִים. וְזֵהוּ מִיָּן, מְאִינּוֹן נַהֲרוֹת

הֵם הַשְּׁבָעִים הָאֵלוֹ, אִתְּמַר הַמְּקִיפִים אֶת הַכְּסָא הַקְּדוּשׁ, שְׁנַקְרָאִים הַדְּדִים. וּמְאִירִים וְנַצְצִים מְאִינּוֹן הַדְּדִים הַעֲלִיּוֹנִים, שְׁמִירִים וְנַצְצִים כְּסֹדֶר וּגְגִיזוּ עֵלְיָנָה, וְעֵלְיָהֶם כְּתוּב (שיר א) כִּי טוֹבִים הֲדִיף מִיָּן. הַדְּדִי - אֵלֶּה כְּלָם בְּכָלְלָא אֶחָד, הַתַּחְתּוֹנִים מִתּוֹף הַעֲלִיּוֹנִים, וְכָלֶם מְאִירִים וְנַצְצִים מִתּוֹף אִתּוֹ הֵינּוּ הַמְּשֻׁמֵּר. הַעֲלִיּוֹנִים הַטְּמִירִים, הֵם נַקְרָאִים חִיּוֹת הַטְּמִירוֹת, שְׁהֵן רְצוּא וְשׁוּב. וְהֵם מְאִירִים מִתּוֹף הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, הָעוֹלָם הַבָּא. וְאֵלוֹ הַתַּחְתּוֹנִים מְאִירִים וְנַצְצִים מִתּוֹף אִתּוֹ הָאֵזֶר הַטְּמִיר וְהַגְּנוּז שֶׁל אֵלוֹ הַנִּיצוּצוֹת.

העליונים, היין של התורה.
ואתם המאורות העליונים
שמאירים פנים, ומאורות. והם
שבעים השמות שבהם נקרא
הקדוש ברוך הוא.

בסוד וסתר האלפא ביתא,
שאמתן עשרים ושנים אותיות,
יש בהם עשר עליונות - א"ב ג"ד
ה"ו ז"ח ט"י. ושתיים עשרה
אחרות, שמתהפכות לכמה
גונים, ומתגלגלות באותיות,
ולעולם לא משתנות. שהרי יינה
של התורה מכאן מתפרש, לא
שיוצא מהאותיות הללו, אלא
מהסתר שלהם.

משום שכל האותיות יוצאות
מתוך נקדה עליונה, טמירה
ונסתרת, הסוד והכלל של
התורה, ולא היו בו רשומים
אותיות, עד שנכנסו לתוך היכל
טמיר, ויצאו האותיות, והיו
לחות ונקפאו.

ואז נחקק השם הקדוש בסוד
האותיות, בתוך האותיות שבהם
נבראו שמים וארץ, השם החקוק
העליון בסוד של ארבעים ושנים
אותיות.

בין שעמדו האותיות על תקונן
והתקנים העולם, אז התפקנו
האותיות בשבעים ושנים שמות
שנקראו יין, שבעים השמות
שבהם נקרא הקדוש ברוך הוא.
ואלו הם יין.

וה"ו. יל"י. סי"ט. על"ם. מה"ש.
לל"ה. אכ"א. כה"ת. הז"י. אל"ד.
לא"ו. הה"ע. יז"ל. מב"ה. הר"י.
הק"ם. לא"ו. כל"י. לו"ו. פה"ל.
נל"ך. יי"י. מל"ה. חה"ו. נת"ה.
הא"א. יר"ת. שא"ה. רי"י. או"ם.
לכ"ב. וש"ר. יח"ו. לה"ח. כו"ק.

נת"ה. הא"א. יר"ת. שא"ה. רי"י. או"ם. לכ"ב. וש"ר. יח"ו. לה"ח.

פנימאין נהירין כלהו ונצצי. ודא הוא מיין,
מאינון נהירין עילאין, יינא דאורייתא. ואינון
בוצינין עילאין דנהרין אנפין, ובוצינין. ואינון
שבעין שמהן דאתקרי בהו קודשא בריך הוא.

(דף 99 ע"א)

ברזא וסתר דאלפא ביתא, דאינון
כ"ב אתון, אית מנייהו עשר
עילאין, א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י.
ותריסר אחרנין, דמתהפכין לכמה גוונין,
ומתגלגלין באתון, ולעולם לא משניין.
דהא יינא דאורייתא מהכא מתפרש.
לא דנפקא מאלין אתון, אלא מטמירו
דלהון.

בגין דאתון כולהו נפקו מגו נקודה עילאה,
טמירא וסתימא, רזא וכללא דאורייתא,
ולא הוו רשימין אתון ביה, עד דעלו
לגו היכלא טמירא, ונפקו אתון, ולחים
הוו, ואתקרישו.

וכדין אתגליף שמא קדישא ברזא דאתון.
בגו אתון דאתבריו בהו שמא
וארעא. שמא גליפא עילאה ברזא דארבעין
ותרין אתון.

בין דקיימו אתון על תיקונייהו, ואתקיים
עלמא. פדין אתתקנו אתון בשבעין
ותרין שמהן, דאיקרין יין, שבעין שמהן
דאתקרי קודשא בריך הוא. ואלין
אינון יין.

וה"ו. יל"י. סי"ט. על"ם. מה"ש. לל"ה.
אכ"א. כה"ת. הז"י. אל"ד. לא"ו.
הה"ע. יז"ל. מב"ה. הר"י. הק"ם. לא"ו.
כל"י. לו"ו. פה"ל. נל"ך. יי"י. מל"ה. חה"ו.

מנ"ד. אנ"י. חע"ם. רה"ע. יי"ז.
הה"ה. מי"ך. וו"ל. סא"ל. ער"י.
עש"ל. מי"ה. וה"ו. דנ"י. הח"ש.
עמ"ם. ננ"א. ני"ת. מב"ה. פו"י.
נמ"ם. יי"ל. הר"ח. מצ"ר. ומ"ב.
יה"ה. ענ"ו. מח"י. דמ"ב. מנ"ק.
אי"ע. חב"ו. רא"ה. יב"ם. הי"י.
מו"ם.

כו"ק. מנ"ד. אנ"י. חע"ם. רה"ע. יי"ז.
הה"ה. מי"ך. וו"ל. יל"ה. סא"ל. ער"י.
עש"ל. מי"ה. וה"ו. דנ"י. הח"ש. עמ"ם.
ננ"א. ני"ת. מב"ה. פו"י. נמ"ם. יי"ל. הר"ח.
מצ"ר. ומ"ב. יה"ה. ענ"ו. מח"י. דמ"ב.
מנ"ק. אי"ע. חב"ו. רא"ה. יב"ם. הי"י.
מו"ם.

שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאֵה (שיר א). נֵר
הַמְּעַרְב, כְּשׁוֹלֵט וְעוֹמֵד אֶל נֵר
הַמְּזֹרַח, זֶה שְׁחֹר וְזֶה לְבָן. כְּמָה
הוּא יָאֵה בְּאוֹתוֹ הָאוֹר הַלְבָן.
הָאוֹר שֶׁל הַמְּאוֹר, שְׁנֵי אוֹרוֹת
מִתְחַבְּרִים כְּאַחַד. הַתְּחִתּוֹן שְׁחֹר,
וְהָעֲלִיוֹן לְבָן. זֶה שׁוֹלֵט עַל זֶה,
הָאוֹר הַלְבָן עַל הַשְּׁחֹר. וְעַם כָּל
זֶה, כְּמָה הוּא יָאֵה.

שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאֵה, בּוֹצִינָא דְמְעַרְב, פֶּד שְׁלֵטָא
וְקִימָא לְגַבֵּי בּוֹצִינָא דְמְזֹרַח, דָּא
אוּכְמָא, וְדָא חִיּוּרָא. כְּמָה הוּא יָאֵה, בְּהֵוּא
נְהִירוֹ חִיּוּרָא.

בְּתִקּוּן שְׁתַּחֲתִיָּה, כְּמָה תְּקוּנִים
עוֹמְדִים תַּחֲתִיָּה, פְּתִילָה וְנֵר
וְשָׁמֶן. וְהִיא עוֹמְדָת בְּגִדְלָ עֲלִיוֹן,
נָאֵה בְּאוֹתוֹ הָאוֹר הַלְבָן. כְּפֶן בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַיִם, אֵלוֹ תְּקוּנִים שְׁלֵמָטָה
שְׁעוֹמְדִים תַּחֲתִיָּה בְּנוֹי שְׁלָה.
כְּאַהֲלֵי קֶדֶר פִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה. זֶה
שְׁחֹר וְזֶה לְבָן.

נְהִירוֹ דְּבוֹצִינָא, תְּרִין נְהוּרִין מִתְחַבְּרִין כְּחֶדָא.
תַּתְּאָה אוּכְמָא, (דף טו ע"ב) עֵילְאָה חִיּוּרָא.
דָּא שְׁלֵטָא עַל דָּא, נְהוּרָא חִיּוּרָא עַל אוּכְמָא.
וְעַם כָּל דָּא, כְּמָה אִיהִי יָאֵה.

שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאֵה, כְּתוּב (משלי כב)
חֲנֹף לְנֹעַר עַל פִּי דְרַכּוֹ גַם כִּי יִזְקִין
לֹא יִסוּר מִמֶּנָּה. כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, בְּרָא אוֹתוֹ
בְּדִיּוּקָא עֲלִיוֹן, אֵיבְרִיו וּפְרָקָיו
כְּלָם בְּסוּד עֲלִיוֹן. הוֹרִיד אוֹתוֹ
לְאַרְץ לְתוֹף גֵּן הָעֵדֶן, שְׁבְּרָא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ בְּמִקּוֹם
טָמִיר וְגִנּוּז, שֶׁהוּא בְּדִיּוּקָא וְצִיּוּר
שְׁלֵמָעֵלָה, שְׁכַתוּב (בראשית ב) וַיִּקַּח
ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיִּנְחָהוּ בְּגֵן
עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. וַיִּנְחָהוּ בְּגֵן
עֵדֶן סִתָּם, שֶׁהִפֵּל בְּסוּד אַחַד.

בְּתִקּוּנָא דְתַחֲתִיָּה, כְּמָה תִּיקוּנִין קִימִין
תַּחֲתִיָּה, פְּתִילָה וְשֶׁרְגָא וּמְשַׁחָא.
וְאִיהִי קִימָא בְּרַבּוֹ עֵילְאָה, יָאֵה בְּהֵוּא נְהוּרָא
חִיּוּרָא. כְּפֶן בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, אֵלִין תְּקוּנִין
דְּלַתְתָּא, דְּקִימִין תַּחֲתִיָּה בְּנוֹי דִּילָהּ. כְּאַהֲלֵי
קֶדֶר פִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה. דָּא אוּכְמָא, וְדָא חִיּוּרָא.

שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאֵה, כְּתִיב (משלי כב ו)
חֲנֹף לְנֹעַר גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר
מִמֶּנָּה. כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, בְּרָא
לִיה בְּדִיּוּקָא עֵילְאָה, אֲבָרוֹי וְשׁוּיפּוֹי כְּלֵהוּ
בְּרָזָא עֵילְאָה. נְחִית לִיה לְאַרְעָא גּוֹ גִּינְתָא
דְּעֵדֶן, דְּבְּרָא קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְעָא בְּאַתֵּר
טָמִיר וְגִנּוּז, דְּאִיהוּ בְּדִיּוּקָא וְצִיּוּרָא דְלַעֲיֵלָא.

שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאֵה, כְּתִיב (משלי כב ו)
חֲנֹף לְנֹעַר גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר
מִמֶּנָּה. כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, בְּרָא
לִיה בְּדִיּוּקָא עֵילְאָה, אֲבָרוֹי וְשׁוּיפּוֹי כְּלֵהוּ
בְּרָזָא עֵילְאָה. נְחִית לִיה לְאַרְעָא גּוֹ גִּינְתָא
דְּעֵדֶן, דְּבְּרָא קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְעָא בְּאַתֵּר
טָמִיר וְגִנּוּז, דְּאִיהוּ בְּדִיּוּקָא וְצִיּוּרָא דְלַעֲיֵלָא.
דְּכַתִּיב, (בראשית ב טו) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
וַיִּנְחָהוּ בְּגֵן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. וַיִּנְחָהוּ בְּגֵן
עֵדֶן סִתָּם, דְּכוּלָא בְּרָזָא חֶדָא.

וְאִי תִימָא, בְּגֵן עֵדֶן עֵילְאָה, כְּמָה תַּחֲוּמִין,
וְכְּמָה שׁוּרִין מִתְּתַחְמֵן סְחֹר וְסְחֹר לִיה, מִכְּמָה מְשַׁרְיִין עֵילְאִין וְרוּחִין

וְאִי תִימָא, בְּגֵן עֵדֶן עֵילְאָה, כְּמָה תַּחֲוּמִין,
וְכְּמָה שׁוּרִין מִתְּתַחְמֵן סְחֹר וְסְחֹר לִיה, מִכְּמָה מְשַׁרְיִין עֵילְאִין וְרוּחִין

בגן העדן הנה של הארץ אין מתחם כף. שאם תאמר, הואיל והוא בדיוקן עליון, התקין אותו בכמה רוחות ונשמות של צדיקים. אם כן, טרם שהיו צדיקים בעולם, לא היה בדיוקן עליון גן העדן הנה שלמטה?

אָלָא, ודאי בדגמא ודיוקן עליון הוא מיום שנברא העולם, וטרם שנברא האדם היו כמה חומות תחומים שמלאכים עליונים סובבים אותו, שלא היה ללא שמירה, משום שבכל אותם ההיכלות ששם יש שליטים ששומרים אותו. עד שאותם רוחות נכללים ללא לעולם הנה, כל הרוחות והנשמות שהיו עתידות להפגס לעולם הנה, כלם היו שם טרם נברא אדם.

ועד היום טרם יבאו להפגס לעולם הנה. אותן הרוחות שעתידות להנתן בעולם הנה, כלם היו שם, והרוחות והנשמות הללו עולות ויורדות, יצאו מגן העדן שלמעלה, ויורדות בגן העדן שלמטה, ומתלבשים שם בלבושים כמו גופי העולם הנה. ומתעסקים בתורה לדעת ולהפיר את אותו הלבוש בכבוד רבונם, כל אחד ואחד, כמו שעתידים להיות בעולם הנה.

וההוא שתקונו יפה ונאה באותו הלבוש, ואם השתדלותו פראוי, מעלים אותו למעלה לפני המלך הקדוש בלבוש הנה כמו של העולם הנה, ועומד לפניו, ושם בו הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (מלכים ב-ה) חי ה' אשר עמדתי לפניו. טרם שיצאתי לעולם.

יש לבושים שמתלבשים בהם רוחות, כמו שהגוף של העולם הנה. ואם הגוף הנה עתיד לעזב

קדישין, והכא בהאי גנתא דעדן דארעא, לא מתפתחמא הכי. דאי תימא, הואיל ואיהו בדיוקנא עילאה, אתקין ליה בכמה רוחין ונשמתין דצדיקניא. אי הכי, עד לא הוו צדיקניא בעלמא, לא הוה בדיוקנא עילאה האי גנתא דעדן דלתתא.

אָלָא, ודאי בדוגמא ודיוקנא עילאה איהו מיומא דאתברי עלמא. ועד לא אתברי אדם, הוו כמה שורין תחומין דמלאכין עילאין סחריין ליה, דלא הוה בלא נטירו, בגין דבכל אינון היכלין דתמן, אית שולטנין נטריין ליה. עד דאינון רוחין אתפלילין למיתי בהאי עלמא, כל רוחין ונשמתין דהוו זמינין לאעלא בהאי עלמא, פלהו הוו תמן עד לא אתברי אדם.

ועד יומא עד לא ייתון לאעלא בהאי עלמא, אינון רוחין דזמינין לאתניהבא בהאי עלמא, פלהו הוו תמן. ואלין רוחין ונשמתין סלקין ונחתין, נפקו מגן עדן דלעילא, ונחתין בגן עדן דלתתא, ומתלבשין תמן בלבושין, פגוונא דגופי דהאי עלמא.

ואתעסקן באורייתא, למנדע ולאסתפלא בההוא לבושא ביקרא דמאריהון, כל חד וחד, כמה דאזדמן למהוי בהאי עלמא. וכהוא דתיקוניה שפיר ונאות בההוא לבושא, ואי אשתדלותיה פדקא יאות, סלקין ליה לעילא לקמי מלכא קדישא, בהאי לבושא פגוונא דהאי עלמא, וקאים קמיה, וחדדי ביה קודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב, (מ"ב ה טז) חי ה' אשר עמדתי לפניו. עד לא נפקית לעלמא.

אית לבושין דמתלבשין בהון רוחין, פגוונא דגופא דהאי עלמא. ואי האי גופא אזדמן למשבק רוחא קדישא,

את הרוח הקדושה ולסטות אחרי רוח רעה, אותה רוח קדושה פורחת מתוך אותו הלבוש, ואותו הלבוש נמשך מחוץ לגן עדן.

משום שבכל יום שני ובכל יום רביעי, רוח רעה של אשת זנונים הולכת סביב הגן. ויש לבושים שנמשכים אחרי אותה רוח רעה, ותשוקתה של אותה רוח רעה בהם. וכיון שרוח הקדש יורדת להתלבש בו, אין מתישבת בתוכו, ופורחת ממנו ועולה למעלה.

ואותו הלבוש נמשך אחר אותה רוח רעה, ומוציאים אותו החוצה, ויושב שם עד שבא אותו האדם, ומתלבש בו, ומורידו לגיהנם, ונדון בו בכל יום.

ואותה רוח הקדש שפורחת מאותו הלבוש, עולה למעלה, ונכנסת לאוצר אחד עד שמוציא אותו רשע בן או זרע, שיוריד אותה רוח קדש, ונשתלם בה פראוי. ולאותו הרשע יש לו מניחה אחר כך, ומצפצף ועולה ומתלבש בלבוש אחר.

ועומד על פתח גן העדן, ורואה אותה רוח קדש שהשאר בכמה כבוד, ובכמה אור, ומתבליש בו. וכן משגיח באתו כבוד של שאר הצדיקים, ומתבליש ובוכה על מעשיו.

ובשברא הקדוש ברנף הוא את אדם הראשון, הכניס אותו לגן עדן בלבוש כבוד אחד של אור גן העדן, ונשתלם ברוח ונשמה קדושה להיות שלם בכל.

הוא ואשתו היו מטילים בגן עדן, והמלאכים העליונים סביבם, מענגים אותם בכמה עדוניהם,

עדוניהם ועינוגיהם. ופתח ליה חד אוצר, ואחמי ליה כל אינון דרינ בתראין,

ולאסטאה בתר רוחא בישא, ההוא רוחא קדישא פרח מגו ההוא לבושא, וההוא לבושא אתמשך לבר מגן עדן.

בגין דבכל יומא תניינא ובכל יומא רביעאה, רוחא בישא דאשת זנונים, אזלא סחרניה דגנתא. ואית לבושין דאתמשכן אבתריה דההוא רוחא בישא, ותיאובתיה דההוא רוחא בישא בהו. וכיון דרוחא קודשא נחית ואתלבשא ביה, לא אתישבא בגויה, ופרח מגיה, וסליק לעילא.

וההוא לבושא, אתמשך בתר ההוא רוחא בישא, ומפקי ליה לבר, ויתבא תמן עד דאתי ההוא בר נש, ואתלבש ביה, ונחית ליה לגיהנם, ואתדן ביה בכל יומא.

וההוא רוחא דקודשא, דקא פרח מההוא לבושא, סליק לעילא, ואעל בחד אוצר, עד דנפיק מההוא חייבא פרא, או זרעא, דייחות ההוא רוחא קדישא, ואשתלים ביה פדקא יאות. וההוא חייבא אית ליה נייחא לבתר, ומצפצפא וסליק, ואתלבש בלבושא אחרא.

וקאי אפתחא דגן עדן, וחמי לההוא רוחא קדישא דאיהו שבק, בכמה יקר, ובכמה נהירו, ואכסיף ביה. וכן אשגח בההוא יקר דשאר צדיקיא, ואכסיף ובכי על עובדוי.

וכד ברא קודשא בריה הוא לאדם הראשון, אעיל ליה בגנתא דעדן בחד לבוש יקר דנהורא דגן עדן, ואשתלים ביה ברוח ונשמה קדישא, למהוי שלים בכולא.

הוא ואתתיה היו מטילים בגן עדן, ומלאכי עילאי סחרניהו, מענגי לון בכמה

עדוניהם ועינוגיהם. ופתח ליה חד אוצר, ואחמי ליה כל אינון דרינ בתראין,

וענוגים. ופתח לו אוצר אחד, והראה לו כל אותם הדורות האחרונים, כל דור ודור. והיה רואה דיוקנאות עליונים ודיוקנאות תחתונים באור של האספקלריה המאירה עליהם. וירדה אשת זנונים, ואותו שרוכב ושולט עליה, אותו חסר לב, שמסית את כלם. וראו אותו כבוד עליון שהיה בו אדם ואשתו. התחזקה אשת זנונים בכח ותקף של אותו השולט עליה, וקרבה אצל חוה, והתחילה לפתותה בכמה פתוים, ובכמה מתק לשון, עד שהתפתה. ואז התפתה אחר כך אדם, ופרחו ממנו אותם לבושים. והסתלקה הנשמה, הזוהר של האספקלריה שלמעלה ממנו, ונשארו ערם מפל הוא ואשתו.

בין שחשב תשובה, אחר שגרש מגן עדן, ועמד בחוץ, חס עליו הקדוש ברוך הוא ועשה לו לבושים אחרים, כמו שצריך להשפמש בעולם הזה, ואחר כך השפמש בחוץ, והוליד בנים. ואותו זמר הנשמה העליונה שפרחה ממנו, עלתה למעלה, והיתה גנוזה באוצר אחד שהוא גוף. עד שהוליד בנים, ויצא חנוף לעולם. בין שפא חנוף, אותו הזמר העליון, הנשמה הקדושה ירדה בו, והיה חנוף באותה גדלות עליונה שהשאיר ממנו אדם. זהו שכתוב (בראשית ה) ויתהלך חנוף את האלהים וגו'. אחר כך הצטרף הקדוש ברוך הוא לטל אותו מן העולם הזה, ולכלל רוח קדושה ממטה ומלמעלה, והכל נכלל באותה רוח קדושה. ואותה רוח קדושה נכללה ממטה וממעלה, להמשיך כל העולם מין אחר מינו. בין שנכלל, נעשה ממנה בעולם

כל דרא ודרא. והוה חמי דיוקנין עילאין, ודיוקנין תתאין, בנהירו דאספקלריא דנהרא עלייהו.

נחתא אשת זנונים, וההוא דרכיב ושליט עליה, ההוא חסר לב, דאסטי פלא. וחמו ההוא יקר עילאה דהוה ביה אדם ואתתיה. אתתקפת אשת זנונים, בחילא ותוקפא דההוא דשליט עליה, וקריבת אצל חוה, ושריאת למפתי לה בכמה פתוים, ובכמה מתיקו דלישנא, עד דאתפתיאת. כדין, ואפתת לבתר אדם, ופרחו אינון לבושין מיניה, וסליקא נשמתא זהרא דאספקלריא דלעילא מיניה, ואשתאר ערום מפלא, הוא ואתתיה.

בין דחשיב תשובה, לבתר דאתתרו מגן עדן, ואתקיים לבר. חס עליה קודשא בריך הוא, ועבד ליה לבושין אחרנין, כגוונא דאצטריך לאשתמשא בהאי עלמא. ולבתר אשתמש לבר, ואוליד בנין.

וההוא זהרא דנשמתא עילאה דפרחה מיניה, סליקת לעילא, והות גניזא בחד אוצר, דאיהו גוף. עד דאוליד בנין, ונפק חנוף לעלמא. בין דאתא חנוף, ההוא זהרא עילאה נשמתא קדישא נחתת ביה, והוה חנוף בההוא רבו עילאה דשבק מיניה אדם. הדא הוא דכתיב, (בראשית ה כד) ויתהלך חנוף את האלהים וגו'.

לבתר, אצטריך ליה קודשא בריך הוא לנטלא ליה מהאי עלמא, ולא תכללא רוחא קדישא, מתתא ומלעילא, ואתכליל פולא (ד) פה ע"א) בההוא רוחא קדישא. וההוא רוחא קדישא אתכליל מתתא ומלעילא, לאתמשכא כל עלמא זינא בתר זיניה.

בין דאתכליל, אתעביד ממנא בהאי עלמא

הזה ובעולם שלמעלה. בעולם הזה - מצד אותו הכללה שנקלל מהעולם הזה. ובעולם שלמעלה - מצד אותה הכללה שנקלל מלמעלה.

ובב"ר פעם ופעם שיש צדיקים וחסידים בעולם, מתחדשת אותה הכללה שנקלל ממטה מהצד של חנוף. אז הוא נער, בסוד התחדשות הלבנה. וזה סוד (משלי ב) חנוף לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה. מה זה על פי דרכו? על פי דרכו של חנוף. ללכת באותו דרך אמת, בדרך ישר ושלם.

גם פי יזקין אותו הדיוקן של חנוף מאותו הזמן שנקלל באותו הקדש, אל תאמר שהרי זקן מכמה ימים והוסר מאותו המקום. לא כן, אלא בכל פעם ופעם שיש צדיקים וחסידים בעולם, אותה ההכללה של אותו הצד התחדשה, ונראה אותו דיוקן ממש נער, ולא זו ממש. ובגלל אותה ההכללה יורשים התחתונים מטל ההשקאה העליונה, ויורדת ירשה של גדלות הקדשה לעולם.

ועל זה (שיר א) שחורה אני ונאווה. שחורה אני מצד שלמטה, ונאווה אני מצד ההכללה שלמעלה.

שחורה אני - פשראיתי כמה רשעים שמרגיזים את רבון הכל, ואני זן אותם בצד של אותה ההכללה שלמטה שבי, ונאווה מהצד שלמעלה.

בנות ירושלים - אף על גב שירושלים ובית המקדש הכל אחד, בית המקדש הוא יתר בכמה קדושים ובכמה עלויים. בית המקדש אחד, וירושלים אחת, ובית קדש הקדשים לפנים מהם, שהוא הפנימי מכלם.

ובעלמא דלעילא. בהאי עלמא, מסטרא דההוא פלילו דאתפליל מהאי עלמא, ובעלמא דלעילא, מסטר דההוא פלילו דאתפליל מלעילא.

ובב"ר זמנא וזמנא דצדיקי וחסדי אית בעלמא, אתחדש ההוא פלילו דאתפליל מתתא מסטרא דחנוף, כדין איהו נער, ברזא דחדתותא דסיהרא. ורזא דא, (משלי כב) חנוף לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה. מאי על פי דרכו. על פי דרכו דחנוף. למיזל בההוא דרך קשוט, באורח מישר ושלם.

גם פי יזקין ההוא דיוקנא דחנוף, מההוא זמנא דאתפליל בההוא קודשא, לא תימא דהא סיב מכמה יומין ואתעדי מההוא אתר, לאו הכי, אלא בכל זמנא וזמנא דצדיקי וחסדי אית בעלמא, ההוא פלילו דההוא סטרא אתחדש, ואתחזי ההוא דיוקנא ממש נער, ולא אתעדי מתמן. ובגין ההוא פלילו, ירתי תתאי מטלא דשקיו עילאה, ונחתא ירותא דרבו קדישא לעלמא.

ועל דא שחורה אני ונאווה, שחורה אני מסטרא דלתתא, ונאווה אני מסטרא דכלילו דלעילא.

שחורה אני, פד חזינא כמה חייבין דמרגיזין למארי כולא, ונאנא זן לון בסטרא דההוא פלילו דלתתא דבי. ונאווה, מסטרא דלעילא.

בנות ירושלים, אף על גב דירושלים ובי מקדשא כולא חדא, בי מקדשא איהו יתיר, בכמה קדושין, בכמה עלויין. בי מקדשא חד, וירושלים חד, ובית קדש הקדשים לגו מינייהו, דהוא פנימאה מכולהו.

וְזֶה בְּשַׁעַה שֶׁהַגְּבִירָה הִתְקַשְׁטָה
וְרוּצָה לְהִתְקַרֵּב לְבַעֲלָהּ,
וּמִתְקַשְׁטֶת וְאוֹמֶרֶת לְהַמְוִיָּה,
שְׁחֹרָה אָנִי - מֵהֵצֵד שְׁלֹמֶטָה,
וְנֹאנָה - בְּהַכְלָלָהּ, שֶׁל הֵצֵד
שְׁלֹמֶעֱלָה יוֹתֵר, (וְנֹאנָה - בְּצֵד הַהַכְלָלָה
שְׁלֹמֶטָה תְּלִידָה) מְשׁוּם שְׁכֵתוֹב (דְּבָרִים ב'
ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם.
יִשְׂרָאֵל דְּבָקִים בַּה' בְּאוֹתוֹ הִתְקוּן
יוֹתֵר מֵהַכֹּל.

שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאנָה, אָמַר לוֹ
אֱלֹהֵי: רַבִּי, כָּל הַדְּבָרִים הֵלְלוּ
רְשׁוּמִים לְמַעַלָּה טָרַם שֶׁתָּבֵא
לְעוֹלָם מִשְׁמַךְ, וְכַעַת כָּלֵם
עוֹמְדִים בְּהִתְחַדְּשׁוֹת כְּמוֹ מִקְדָּם.
וּבְחֻמָּתָם הִטְבַּעַת שֶׁל הַמֶּלֶךְ כָּלֵם
נִסְתָּרִים.

פָּתַח וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית א) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי מֵאֲרַת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם. הַפְּסוּק הַזֶּה נִתְּבָאָר,
וְהַחֲבָרִים הִתְעוֹרְרוּ בוֹ, וְכַף הוּא.
אֵלָּא לְמָה זֶה כְּתוּב בַּיּוֹם
הַרְבִּיעִי? שֶׁהָרִי מִיּוֹם שְׁנֵי רְאוּי
שֶׁתְּהִיָּה הַלְּבָנָה חֲסֵרָה, שֶׁבַּיּוֹם
שְׁנֵי נִבְרָא בוֹ גִּיהֶנֶם, וְהוֹאִיל
וְנִבְרָא בוֹ, הַלְּבָנָה חֲסֵרָה בְּגִלְלוֹ,
לְמָה הוּא כְּתוּב בְּרַבִּיעִי?

עוֹד יֵשׁ לְשָׂאֵל, אִם חֲסֵרוֹן הַלְּבָנָה
הוּא בְּרַבִּיעִי, הָרִי שְׁנֵינּוּ, שְׁנֵשׁוּאֵי
בְּתוֹלָה אֵינּוּ אֵלָּא בְּרַבִּיעִי, הַיּוֹם
שֶׁל חֲסֵרוֹנָהּ שֶׁל בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל,
לֹא רְאוּי שֶׁתְּהִיָּה בְּתוֹלָה אַחֲרַת
בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהָרִי אֵין שְׁלֹמֹת
לְאִשָּׁה אֵלָּא עִם בַּעֲלָהּ?

אֲבָר בַּיּוֹם שְׁנֵי שְׁבוּ נִבְרָא גִּיהֶנֶם,
טָרַם עֲמַד בְּקִיּוּמוֹ, שֶׁהָרִי יֵצֵא
מִיּוֹם שְׁנֵי שֶׁהוּא חֲשָׁף, וְאֵז נִבְרָא
מִמֶּנּוּ, שְׁכֵתוֹב (אִיּוֹב כח) קָץ שָׁם
לְחֲשָׁף וְגו', וְדָרְכּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַקָּץ
לְכָל תְּכָלִית הוּא חוֹקֵר, מִתִּי?
אֲחֵר שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ.

וְאֵין עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ עַד שֶׁהַלְּבָנָה
מִתְמַעֲטֶת בְּרַבִּיעִי, שֶׁהָרִי הַלְּבָנָה
הִיא רְגֵל רְבִיעִית בְּכִסָּא הַעֲלִיּוֹן,

וְהָאִי בְּשַׁעַתָּא דְּמִטְרוֹנִיתָא אֲתַקְשְׁטַת, וּבַעֲיָא
לְאַתְקַרְבָּא בְּבַעֲלָהּ, וְהִיא אֲתַקְשְׁטָא,
אִיהִי אֲמַרְת לְאוֹכְלוֹסִיָּה, שְׁחֹרָה אָנִי, מִסְטָרָא
דְּלִתְתָּא. וְנֹאנָה, בְּכִלְיוֹ דְּסְטָרָא דְּלַעֲיִלָּא יִתִּיר,
(נ"א וְנֹאנָה בְּסְטָרָא דְּכִלְיוֹ דְּלִתְתָּא תְּלִיא) בְּגִין דְּכֵתִיב, (דְּבָרִים ב'
ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם. יִשְׂרָאֵל דְּבָקִים
בַּה', בְּהֵוֹא תִּיקוּנָא יִתִּיר מְכוּלָּא.

שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאנָה, אָמַר לִיה אֱלֹהֵי, רַבִּי, כָּל
אֲלִין מְלִין אֵינּוֹן רְשִׁימִין לְעִילָּא עַד
לֹא תִיתִי לְעִלְמָא מִן שְׁמַךְ. וְהִשְׁתָּא בְּחִדְתוֹתָא
קְיִימִי כּוּלְהוּ כְּמִלְקָדְמִין. וּבְחֻמָּתָא
דְּגוֹשְׁפִּנְקָא דְּמִלְכָּא כּוּלְהוּ חֲתִימִין.

פָּתַח וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית א יד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מֵאֲרַת
בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, הָאִי קָרָא אֲתָמַר.
וְחֲבָרָא אֲתַעְרוּ בֵּיה, וְהָכִי אִיהוּ. אֵלָּא אֲמַאי
כְּתִיב דָּא בַּיּוֹמָא רְבִיעָא, דְּהָא מִיּוֹם שְׁנֵי
אֲתַחֲזִי לְמַהוּי סִיְהָרָא חֲסֵרָא, דְּבַיּוֹם שְׁנֵי
אֲתַבְרִי בֵּיה גִּיהֶנֶם, וְהוֹאִיל וְאַתְבְּרִי בֵּיה,
סִיְהָרָא אִיהִי חֲסֵרָה בְּגִינָהּ, אֲמַאי אִיהוּ כְּתִיב
בְּרַבִּיעִי.

הוּ אִית לְשָׂאֵלָא, אִי גְרַעוּנָא דְּסִיְהָרָא אִיהוּ
בְּרַבִּיעִי, הָא תְּנִינּוֹן, דְּנִישׁוּאֵי בְּתוֹלָה לָאו
אִיהוּ אֵלָּא בְּרַבִּיעִי, יוֹמָא דְּגְרַעוּנָא דְּבְּתוֹלַת
יִשְׂרָאֵל, לֹא אֲתַחֲזִי לְמַהוּי בְּתוֹלָה אַחֲרָא
בְּשִׁלְמוֹ, דְּהָא לִית שְׁלִימוֹ לְאַתְתָּא אֵלָּא
בְּבַעֲלָהּ.

אֲבָר בַּיּוֹם שְׁנֵי דְּאַתְבְּרִי בֵּיה גִּיהֶנֶם, עַד לֹא
קְיִימָא בְּקִיּוּמָא. דְּהָא נִפְק מִיּוֹם שְׁנֵי
דְּהוּא חֲשָׁף, וּכְדִין אֲתַבְרִי מְנִיָּה. דְּכֵתִיב, (אִיּוֹב
כח ג) קָץ שָׁם לְחֲשָׁף וְגו', וְאַרְחִיָּה דְּהֵוֹא קָץ,
לְכָל תְּכָלִית הוּא חוֹקֵר, אִימְתִי. לְבַתֵּר דְּקִיּוּמָא
בְּקִיּוּמָהּ.

וְרָא קְיִימַת בְּקִיּוּמָהּ, עַד דְּאַזְעִירַת סִיְהָרָא

ומשום שהיא יום רביעי לשלשת העמודים האחרים, נאמר ברביעי את המעשה שלה, שהרי הקטינה את עצמה ונחשף אורה, ועל זה לבתולה יש קיום ברביעי, להראות (סיום) קיום בלבנה.

ודרום ההוא שבתולה נשאת ברביעי ויש לה קיום למטה, הפרוז עומד למעלה וקורא: (מיכה ט) אל תשמחי איבתי לי כי נפילתי קמתי. ועל זה, ביום הנפילה קימה משמע, שפתיב כי נפילתי קמתי.

ויאמר אלהים יהי מארת - חסר, משום שנתן מקום לצד האחר לשלט. ומכסה את אור הלבנה, כמו האגוז הזה, שהקלפה מכסה על המוח בכל הצדדים, ומתחזקת הקלפה בחוץ, וכערלה על הפרית. ומשום כך נחשף האור שלמעלה.

והיא אומרת, שחורה אני ונאנה בנות ירושלים. אל אותם האוכלוסים שלא היו בקשוטיה באותם הפנימיים. לפנימיים שקשטו אותה אינה אומרת את זה. אלא פשיצאת החוצה, לשאר האוכלוסים היא אומרת את זה.

לפנימיים שידועים קשוטיה, וקשטו אותה בכמה קשוטים עליונים, היא אומרת להם ישקני, כמה אני מתקנת יפה לקבל נשיקות מן המלך. לאותם שבחוץ שאינם מכירים בקשוטיה אומרת שהיא שחורה, מהצד של התחתונים, מצד ההכללה שלמעלה, כדי שלא ישגוהו בעין רעה לקטרג לתחתונים.

שחרי אין להם קנאה אלא בתחתונים. פשהתחתונים הם בעלוי, הם מקנאים להם יותר מהכל. ואם תאמר שאין בהם

ברביעי, דהא סיהרא רגלא רביעאה איהו בכורסייא עילאה. ובגין דאיהי יומא רביעאה גבי תלת קיימין אחרנין, אתמר ברביעאה עובדא דילה, דהא אזעירת גרמה, ואחשיף נהוראה. ועל דא בתולה אית לה קיומא ברביעאה, לאחזאה (סיומא) קיומא בסיהרא.

וההוא יומא דבתולה נשאת ברביעי, ואית לה קיומא לתתא. פרוזא קיימא לעילא וקרי, (מיכה ז ח) אל תשמחי איבתי לי כי נפילתי קמתי. ועל דא, פיומא דנפילה קימה משמע, דכתיב פי נפילתי קמתי.

ויאמר אלהים יהי מארת (בראשית א יד), חסר, בגין דאתיהיב דוכתא לסטרא אחרא לשלטאה. וחפיא נהורא דסיהרא, פהאי אגוזא, דקליפה חפיא על מוחא בכל סטרין, ואתתקפת קליפא לבר, וכערלה על ברית. ובגין כך אתחשבת נהורא דלעילא.

והיא אומרת שחורה אני ונאנה בנות ירושלים, לגבי אינון אוכלוסין דלא הוו בקשוטהא באינון פנימאי. לפנימאי דקשטו לה, לא אומרת האי. אלא כד נפקת לבר, לגבי שאר אוכלוסין אומרת האי.

לפנימאי דידעי קישוטהא, וקשטו לה בכמה קישוטין עילאין, היא אומרת לון ישקני. כמה אנא מתתקנת יאות, לקבל נשיקין ממלכא. לאינון דלבר דלא ידעי בקישוטהא, אומרת דאיהי שחורה, מסטרא דתתאי, מסטרא דכלילו דלתתא, בגין דלא ישגוהו בעינא בישא לקטרגא לתתאי.

דהא לית לון קנאה אלא בתתאי, דכד תתאי אינון בעילויא, אינון מקנאן לון יתיר מפולא. ואי תימא, דלית בהו קנאה. בינייהו לית קנאה, אבל על אחרנין אית להו קנאה.

קנאה - ביניהם אין קנאה, אבל על אחרים יש להם קנאה.

וכמו שם שהיא כמו אם על בניה על ישראל, אותו התקון יפה ונאה מהכל, שהוא מצד של ההכללה שלמטה, שבשבילו עולה למעלה, מעלימה אותו לאוכלוסיה שבחוץ, כדי שלא יקנאו ולא יקטרגו על ישראל. ומשום כך, אל תראני שאני שחרחרת, אל תסתכלו בתקון הזה, משום שאני שחרחרת.

ובבב"ר התקונים שלה, אין תקון יפה ונאה בעלוי לעלות לקדש, פרט לאותו תקון מצד ההכללה שלמטה. וכל זה היא אומרת אל אוכלוסיה, ולא אל אהובה. ועל זה אומרת להם שחורה אני ונאנה.

עוד, שחורה אני מן הצד שלמטה, ונאנה מן הצד שלכם, אתן בנות ירושלים, הרי התקון שלי בכם הוא, שאתם אוכלוסים קדושים, ומשום כך לא תסתכלו באותו התקון של צד התחתונים. והבב"ר הוא כמו אם על הבנים, שכמה מקטרגים הם שעומדים שם, ואם יסתכלו באותו התקון של ההכללה שלמטה, כמה הוא נאה וכמה היא יפה לעלות בו למעלה, יבאו לקטרג ולהזכיר את חטאי ישראל. ומקטרגים להם, ומעפכים אותה לעלות למעלה ולהתחבר עם בעלה.

ועל זה באהלי קדר - מצד התחתונים, פיריעות שלמה - מהצד שלכם. ומשום כך, אל תראני שאני שחרחרת, אל תסתכלו בי כלל, בשביל אותם התקונים שלי, שהם בצד של התחתונים, שהרי בגללם נזף בי השמש, ואינו בלבדו, אלא בני אמי נחרו בי, אבות העולם, כשראו את קדרותי שמצד התחתונים.

ובגין דאיהי פאימא על בנהא על ישראל, ההוא תיקונא שפירא ויאה מפולא, דאיהו מסטרא דכלילו דלתתא, דבגיניה סלקא לעילא, מחכדא ליה לגבי אוכלוסהא דלבר, בגין דלא יקנאון ולא יקטרגו עלייהו דישראל. ובגין כך, אל תראוני שאני שחרחרת, לא תסתכלון בהאי תיקונא, בגין שאני שחרחרת.

ובבב"ר תיקונין דילה, לית תיקונא שפירא ויאה בעילוייא, לסלקא לקודשא, בר ההוא תקונא מסטרא דכלילו דלתתא. וכל דא אמרת לגביה אוכלוסהא, ולא לגבי רחימה. ועל דא אמרת לון, שחורה אני ונאנה.

תו. שחורה אני מסטרא דלתתא, ונאנה מסטרא דילכון, אתון בנות ירושלים, הא תיקונא דילי בכון איהי, דאתון אוכלוסין קדישין. ובגין כך לא תסתכלון בההוא תיקונא דסטר תתאי.

ובבב"ר איהו פאמא על בנין, דכמה מקטרגין אינון דקיימי התם, ואי יסתכלו בההוא תיקונא דכלילו דלתתא, כמה איהו יאה וכמה איהי שפירא לסלקא ביה לעילא, ייתון לקטרגא ולאדפרא חוביהון דישראל. (דף פה ע"ב) ומקטרגי להו, ומעפכי לה לסלקא לעילא, ולא תחברא בבעלה.

ועל דא, באהלי קדר, מסטרא דתתאי. פיריעות שלמה, מסטרא דילכון. ובגין כך, אל תראוני שאני שחרחרת. לא תסתכלון בי כלל, בשביל אינון תיקוני דילי, דאינון בסטרא דתתאי, דהא בגיניהון נזף בי שמשא. ולא איהו בלחודוי, אלא בני אמי נחרו בי, אבהן דעלמא, פד חמו קדרותא דילי מסטרא דתתאי.

ואם תאמר, נאה הוא לומר כך?
כן, שהרי משני צדדים יפה הוא.
אחד בשביל דרכי שלום, שלא
יקטרגו על ישראל בניה, ואחד
שלא יעכבו עליה מלעלות
להתחבר עם בעלה ולקחת נחת,
שהרי הפל בלבנה.

בזמן שהיא מכסה אור הלבנה,
השמש לא קרבה אליה, פרט
לחוט אחד של חסד עליון
שנמשך עליה, וזה כורה באותה
קלפה ושוכר פחה, ונותן לה נוי
ויפי. והיא אומרת, שחורה אני -
מצד של הערלה, ונאה - מן הצד
של אותו החוט שנמשך עלי.

עוד, שחורה - מצד של החשך
העליון כשמתגבר, כמו שנאמר
(ישעיהו ט) כי הנה החשך יכסה ארץ.
ונאה - מצד האור הקדמון, כמו
שנאמר (מיכה ז) כי אשב בחשך -
מצד השמאל, ה' אור לי - מצד
הימין.

אל תראני שאני שחרחרת (שיר א).
היא אומרת לאוכלוסייה, כמה
ערבוב זה לכם, שאל תראוני
בזמן שמכסה עלי אותו הצד,
ולא תוכלו להיות מוארים ממני
ולהסתפל כלל באור שלי.

בני אמי נחרו בי, שהרי הסתלק
השמש למעלה והתפנס, ובני
אמי הסתלקו למעלה, ומשום כך
שולטת הערלה, ואתם אל תראני,
לא תוכלו לראות ולהסתפל באור
שלי כלל. שמני נטרה את
הפרמים - הואיל והערלה אצלי,
והיא יונקת ממני לתת
לאוכלוסייה, ולא אתם המחנות
של שאר העמים. פרמי שלי לא
נטרתי - אלה אוכלוסי הקדושים,
שלא יכלתי באותו הצד לזון
אותם.

עבשו יש להסתפל, מי שמתעסק
בשיר, איך אומר פרעומות
וקנטורים בראשית התשבחת?

ואי תימא יאות הוא למימר הכי. אין. דהא
מתרין סטרין יאות הוא. חד, בגין אורח
שלים, דלא יקטרגון על ישראל בנהא. וחד,
דלא יעכבון עלה מלסלקא לאתחברא בבעלה,
ולמנקט נייחא. דהא פלא בסיהרא.

דבזמנא דאיהי חפיא נהורא דסיהרא, שמשא
לא אתקרב בהדה. בר חוטא חדא
דחסד עילאה דאתמשיך עליה, והאי פרי
בההוא קליפה ותבר חילה, ויהיב לה נוי
ושפירו. ואיהי אמרת, שחורה אני מסטרא
דערלה. ונאה מסטרא דההוא חוטא
דאתמשך עלי.

תו, שחורה, מסטרא דחשך עילאה פד
אתתקף. כמה דאת אמר, (ישעיהו ט ב) כי הנה
החשך יכסה ארץ. ונאה, מסטרא דאור
קדמאה. כמה דאת אמר, (מיכה ז ח) כי אשב
בחשך, מסטרא דשמאלא. ה' אור לי, מסטרא
דימינא.

אל תראוני שאני שחרחרת. היא אמרת
לאוכלוסייה, כמה ערבובא דא לכוון,
דאל תראוני, בזמנא דחפיא עלי ההיא סטרא,
ולא תיכלון לאתנהרא מני, ולאסתפלא בנהורי
כלל.

בני אמי נחרו בי, דהא אסתלק לעילא שמשא
אתפניש, ובני אמי אסתלקו לעילא, ובגין
כך שלטא ערלה, ואתון אל תראוני, לא
תיכלון למחמי ולאסתפלא בנהורי כלל.
שמוני נטרה את הפרמים, דהואיל והערלה
לגבי, והיא ינקא ממני למיהב לאוכלוסין
דילה, ולא ינון משריין דשאר עמין. פרמי שלי
לא נטרתי, אלין אוכלוסין קדישין דילי, דלא
יכלנא בההוא סטרא למיזן לון.

השתא אית לאסתפלא. מאן דאתעסק בשיר,

אֵלָא וּדְאֵי טַעַם קְדָמוֹן הוּא סוּד
הַתְּשִׁבָּחַת, וְהַכֵּל הוּא בְּכַתּוּב. עַל
פִּי אֵלֵיהוּ נִגְזָר.

שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה וְגו' (שם). כְּתוּב
(תהלים מח) 'יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל
הָאָרֶץ וְגו'. יִפֶּה נוֹף - פִּי הַנוֹף
שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, בְּסוּד הַהַכְּלָלָה
שֶׁל כָּל הָאוֹתוֹת.

שְׂבָאֶשֶׁר נִחְקָקוֹת הָאוֹתוֹת
וְנִרְשָׁמוֹת בְּעֵץ הַחַיִּים, עוֹלוֹת כָּל
הָאוֹתוֹת וְנִרְשָׁמוֹת בְּאוֹת אַחַת,
וְנִכְלָלוֹת בְּאוֹתָהּ אוֹת. וְכִיּוֹן
שֶׁנִּכְלָלוּ בוּ, אֵת כָּלֵן הוּא מוֹצִיא
אַחַר כָּף.

וְאוֹתָהּ הָאוֹת הִיא הַשִּׁבְחָה שֶׁל
כָּלֵם. הָאוֹת הַזֹּאת לֹא עוֹשֶׂה רֶשֶׁם
אַחַר חוּץ מִמֶּנָּה, מְשׁוּם שֶׁהִיא
נִכְלָלָת בְּתוֹכָהּ, וְלֹא עוֹשֶׂה רֶשֶׁם,
רַק טְמִירוֹת וְגִנְיָוֹת. וּמִי זֶה זֶה זֶה
הָאוֹת י'.

שְׁהִיא נִקְדָּה אַחַת, בְּלִי רֶשֶׁם
אַחַר. לְכָל הָאוֹתוֹת יֵשׁ רֶשֶׁם
אַחַר עַל גְּבִי מְקוּמוֹ שְׂכַתּוּב שָׁם,
וְאוֹתוֹ הֶרְשֵׁם נִשְׁאָר בְּלִבָּן שֶׁל
אוֹתָהּ הָאוֹת, פָּרֻט לִי שְׁהִיא
נִקְדָּה אַחַת, בְּלִי הִלְבָּן שֶׁל מְקוּם
אַחַר.

וְהַנִּקְדָּה הַזֹּאת יִרְשָׁה הַכְּלָה הַזֹּאת
בְּתַקְוִיָּה, וְהִיא נִקְדָּה אַחַת תּוֹף
צְבָאוֹתֶיהָ וּמִחֲנֻתֶיהָ, וְנִקְרָאת י',
נִקְדָּה אַחַת.

וְכִיּוֹן שֶׁעוֹלָה בְּשֵׁם הַזֶּה וְנִקְרָאת
י', הִרִי שֶׁהַתְּקַשְׁטָה בְּתַקְוִיָּה עֲלִיוֹן,
וְאוֹמְרַת שְׁחֹרָה אֲנִי, אֵין לִי
מְקוּם לְהַכְּלִיל אַחֲרַיִם בְּתוֹכִי
בְּזִמְן הַזֶּה, שֶׁהִרִי בְּשֵׁם שֶׁל י'
נִקְרָאתִי לְעֵלוֹת לְמַעְלָה.

וְעַל כֵּן שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה, כְּמוֹ
הַתְּקוּן שֶׁלְמַעְלָה, הִרְאֵשׁ שֶׁל כָּל
הַדְּרָגוֹת. בְּזֶה הַתְּפַלְלָתִי בְּתוֹכִי
לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וְאֵין לִי כַּעַת
מְקוּם שֶׁל הַתְּפַשְׁטוֹת אַחֲרַת
לְהַתְּגַלוֹת. הִרִי הַתְּכַפִּיתִי בְּלִי
מְרָאָה אַחַר, בְּסוּד שֶׁל נִקְדָּה
אַחַת, לְעֵלוֹת נִקְדָּה לְנִקְדָּה.

אֵיךְ אָמַר תְּרַעוּמִין וְקִנְטוּרִין, בְּשִׁירוֹתָא
דְּתוֹשְׁבַחְתָּא. אֵלָא וּדְאֵי טַעַמָא קְדָמָא אִיהוּ
רְזָא דְּתוֹשְׁבַחְתָּא, וְכֹלָא אִיהוּ בְּקָרָא. עַל פּוּמָא
דְּאֵלֵיהוּ אַתְּגַזָּר.

שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה וְגו', כְּתִיב, (תהלים מח ג) יִפֶּה נוֹף
מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ וְגו', יִפֶּה נוֹף, שְׁפִירו
דְּנוּפָא, דְּאֵילָנָא דְּחַיִּי, בְּרְזָא דְּכָלִּילוּ דְּכָל אַתְּוּוֹן.
דְּכַר אַתְּוּוֹן מִתְּחַקְקוֹן, וְאַתְרִשִׁימוּ בְּאֵילָנָא דְּחַיִּי,
סְלָקוּן אַתְּוּוֹן פּוּלְהוּ, וְאַתְרִשְׁמוּ בְּחַד אֵת,
וְאַתְפְּלִילוּ בְּהוּא אֵת. וְכִיּוֹן דְּאַתְפְּלִילוּ בֵּיהּ,
פּוּלְהוּ אֶפִיק לוֹן לְבַתֵּר.

וְהוּא אֵת, אִיהוּ שְׂבַחָא דְּכּוּלְהוּ. הִיא אֵת, לָא
עָבִיד רְשִׁימוּ אַחְרָא, לְבַר מִינָהּ, בְּגִין
דְּאִיהִי אַתְפְּלִילַת בְּגוּיָהּ, וְלֹא עָבִיד רְשִׁימוּ בַר
טְמִירוּ וְגִנְיָוֹ. וּמֵאן אִיהִי. אֵת י'.

דְּאִיהִי נִקּוּדָא חֲדָא, בְּלֹא רְשִׁימוּ אַחְרָא. כָּל
אַתְּוּוֹן אֵית לוֹן רְשִׁימוּ אַחְרָא, עַל גְּבִי
אַתְרִיָּה דְּכְתִיב תְּמָן, וְהוּא רְשִׁימוּ, אֶשְׁתָּאֵר
בְּחִוּרוֹ דְּהוּא אֵת, בַּר י' דְּאִיהִי נִקּוּדָה חֲדָא,
בְּלֹא חִוּרוֹ דְּאַתֵּר אַחְרָא.

וְהִיא נִקּוּדָה, יִרְתָּא כְּלָה דָּא בְּתִיקוּנָהּ. וְאִיהִי
נִקּוּדָה חֲדָא גּוּ חִילְהָא וּמִשְׁרִיָּאָה, וְאַתְקַרִּי
י', נִקּוּדָה חֲדָא.

וְכִיּוֹן דְּסִלְקָא בְּשֵׁמָא דָּא, וְאַתְקַרִּי י', הָא
אַתְקַשְׁטַת בְּתִיקוּנָא עֵילָאָה, וְאַמְרַת
שְׁחֹרָה אֲנִי, לֵית לִי אַתְרָא לְאַתְפְּלִלָּא אַחְרַנִּין
בְּגוּוֹאֵי בְּזִמְנָא דָּא. דְּהָא בְּשֵׁמָא דִּי אַתְקַרִּינָא,
לְסִלְקָא לְעֵילָא.

וְעַל דָּא, שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה, בְּתִיקוּנָא דְּלְעֵילָא,
רִישׁ כָּל דְּרָגִין. בְּהִיא אַתְפְּלִילָנָא בְּגוּוֵי
לְסִלְקָא לְעֵילָא, וְלֵית לִי הַשְׁתָּא אַתֵּר פְּשִׁיטוּ
אַחְרָא לְאַתְגַּלְיָא. הָא אַתְכַּפְּסִינָא בְּלֹא חִיזוּ אַחְרָא,
בְּרְזָא דְּנִקּוּדָה חֲדָא, לְסִלְקָא נִקּוּדָה לְנִקּוּדָה.

ומשום שאני שחורה בלי התפשטות של מקום אחר - אל תראני, אין לכם רשות לראותני כלל, לא תוכלו לראות בי, שהרי אני בטמירות וגניזות, בסוד של נקדה אחת, שאין נודע בה כלל מקום.

שדכר האותיות יש מקום אחר בלבן, פרט לי, שאין לה התפשטות להראות כלל, וזוהי אל תראני שאני שחרהרת, בכל הצדדים, אין בי מקום לבן ומקום אחר לכלל בי אחרים. כאהלי קדר, שטמירים תוך הסלעים ולא יוצאים החוצה. כך הוא יונתי תמתי בחגוי הסלע, נקדה בתוך אוכלוסייה.

ביריעות שלמה, יריעות שלמה הם כלולים יחד באות אחת, ובאותה האות לא נראים בו כלל, והם שש, והם חמש, וזה סוד חמש היריעות תהיין חבורות, בלי פרוד כלל. ואחד שכולל אותם, שהוא טמיר וגנוז. והוא אות אחת, שאין בה לבן של מקום אחר.

וזוהי האות ו', שאין בה מקום להראות בה כלל אחר, אלא הפל נסתר בתוכה. כך הנקדה הזו, היא בלי לבן של מקום אחר, והכל כלול בתוכה. ומי הפולל בתוכו? ששת הצדדים האחרים. כאהלי קדר, זו אות אחרת, שיש בה כל הדרגות האחרות, שאין לה לבן של מקום אחר, והכל כלול בתוכו, וזוהי האות ז'.

האות הזו היא אהלי קדר. יריעות שלמה - זו האות ו', ועל זה ז' הוא, שבני קדר פלם עורכים תמיד קרבות מפל שאר האמות, ועתידים לערוף קרב בסוף הימים עם כל אמות העולם.

ועל זה שחורה אני, זו יו"ד. כמו שנתבאר, שאין בו הלבן של

ובנין דאנא שחורה בלא פשיטו דאתר אחרא, אל תראוני, לית לכו רשו למחזי לי כלל, לא תיכלון למחזי בי, דהא אנא בטמירו וגניזו, ברזא דחד נקודה, דלא אתידע בה אתר כלל. דכר אתון אית לון דוכתא אחרא בחוורו, בר י', דלית לה פשיטו לאתחזאה כלל. ודא הוא אל תראוני שאני שחרהרת, בכל סטרין לית בי אתר חוורו, ודוכתא אחרא לאתפללא בי אחרנין. כאהלי קדר, דטמירין גו טינרי, ולא נפקי לבר. כך הוא יונתי תמתי בחגוי הסלע, נקודה גו אוכלוסייה.

ביריעות שלמה, יריעות שלמה אינן פלילן פחדא באת חד, ובההוא את לא אתחזון ביה כלל. ואינן שית, ואינן חמש. ורזא דא, (שמות כו ג) חמש היריעות תהיין חבורות, בלא פירודא כלל. וחד דכליל לון, דאיהו טמיר וגניז. ואיהו את חד, דלית ביה חוורו דאתר אחרא.

ודא איהו את ו', דלית בה אתר לאתחזאה בה כללא אחרא, אלא כללא סתים בגויה. כך האי נקודה, היא בלא חוורו דאתר אחרא, וכללא כליל בגויה. ומאן כליל בגויה. שית סטרין אחרנין.

כאהלי קדר, דא את אחרא, דאית בה כל דרגין אחרנין, דלית לה חוורו דאתר אחרא, וכוללא כליל בגויה, ודא איהו את ז'. את דא, איהי אהלי קדר. יריעות שלמה, דא את ו'. ועל דא ז' איהו, דבני קדר פולהו מגיחי קרבא תדיר, מפל שאר אומין וזמינין לאגחא קרבא בסוף יומין, בכל אומין דעלמא. ועל דא, שחורה אני, דא יו"ד. כמה דאתמר, דלית ביה חוורא דאתר אחרא, וכוללא כליל בגויה. כאהלי קדר, דא את ז', דהכי

אִיהוּ, דְּלִית בֵּיה חַוּוּרָא דְאַתְר אַחְרָא, וְכוּלָּא פְּלִיל בְּגוּיָהּ. פִּירִיעוּת שְׁלֵמָה, אֶת ו', דְּלִית בֵּיה חַוּוּרוֹ דְאַתְר אַחְרָא, וְכוּלָּא פְּלִיל בְּגוּיָהּ. וְעַם כָּל דָּא, אַף עַל גַּב דְתַרִּין אֲלִין, אֶהְלִי קְדָר וִירִיעוּת שְׁלֵמָה, אִינוּן סְתִימִין, וְלִית בְּהוּ חַוּוּרוֹ אַחְרָא, לִית סְתִים וְגַנְיֹז כְּפֹאת י'. וּבְגִין כְּךָ, אַל תִּרְאוּנִי, כְּמָא דְאַתְמָר.

וְאִי תִימָא, אֶת ו'. הַאי, נִפְקָא מֵאֵת ו', דְאַתְפְּשֵׁט מִפְּלִלוֹ דְכֹר וְנוֹקְבָא. וּבְגִין דְנִפְקַת מֵאֵת ו', לָאו אִיהוּ חוּשְׁבָנָא בְּגִרְמָה. וְעַל דָּא, תַרִּין אֲלִין, אִינוּן שְׁחוּרוֹת (דף 19 ע"א) בְּגִרְמִיָּהּ, וְכִלְכָּל דְאִינוּן פְּנִימָאִין, קְרִבִין דְלֵהוּן. וְלִית בְּהוּ חַוּוּרוֹ דְאַתְר אַחְרָא, לְאַתְחִזָּא. אֶהְלִי קְדָר וִירִיעוּת שְׁלֵמָה, וּבְכָל אַתְוּוֹן, לִית בְּהוּ כְּפֹאת י', דְאִיהִי סְתִים מִפְּל סְטֹרוֹי.

יְפֵה נוּף, דָּא נוּפָא דְאֵילְנָא דְחַיִּי, דְנִפְיִק מֵאֵת ו'. וְלִבְתֵּר אַתְפְּלִיל בְּפֹאת י'. פִּינוּן דְאֵרִיק כָּל אִינוּן בְּרַכָּאן בְּחַבּוּרָא חֲדָא, אַתְפְּלִיל בְּפֹאת י', וְהוּי פּוּלָא נְקוּדָה חֲדָא. וְדָא אִיהוּ מְשׁוּש כָּל הָאָרְץ. לְבַתֵּר דְאַתְפְּלִיל בְּהוּא נְקוּדָה, כָּלָא אִיהוּ הֵר צִיוּן. כָּלָא נְקוּדָה חֲדָא אִיהִי. אַף עַל גַּב דְאִיהִי זְעִירָא, וְלָא אַתְחִזִּיאַת בְּה פְּשִׁיטוֹ אַחְרָא, וְחַוּוּרוֹ, לְאַתְפְּלִילָא בְּה אַחְרַנִּין, קְרִית מְלָךְ רַב אִיהִי. וְהוּא מְלָךְ רַב, עֵילְאָה וְשְׁלִיטָא בְּכָל אוּכְלָסִין דִּילֵיהּ, פּוּלְהוּן עֵאֲלִין גּוֹ הַאי נְקוּדָה דְאִיהִי י'.

וְדָא אִיהִי (קהלת ט יד) עִיר קְטַנָּה וְאֲנָשִׁים בְּה מְעֵט, דְלִית בְּה חַוּוּרוֹ דְאַתְר אַחְרָא לְאַתְפְּלִילָא וְלֵאעֲלָא אַחְרַנִּין בְּגוּוּהּ. וּבָא אֲלֵיהּ מְלָךְ גְּדוּל, דָּא אֶת ל', דְאִיהִי מְגִדְלָא דְפֶרַח בְּאוּרָא דְכִיָּא

מְקוּם אַחַר, וְהַפֵּל פּוּלָל בְּתוּכוֹ. כְּפֹאֵהִי קְדָר, זֹה הָאוֹת ו', שְׂפָךְ הוּא, שְׂאִין בּוּ הֵלְכֵן שֶׁל מְקוּם אַחַר. וְהַפֵּל פּוּלָל בְּתוּכוֹ. פִּירִיעוּת שְׁלֵמָה, הָאוֹת ו', שְׂאִין בְּה לְכֵן שֶׁל מְקוּם אַחַר, וְהַפֵּל פּוּלָל בְּתוּכוֹ.

וְעַם כָּל זֶה, אַף עַל גַּב שְׁשִׁנִּים הִלְלוּ, אֶהְלִי קְדָר וִירִיעוּת שְׁלֵמָה, הֵם נִסְתָּרִים, וְאִין בְּהֵם לְכֵן אַחַר, אִין נִסְתָּרַת וְגַנְיֹזָה כְּמוֹ הָאוֹת י'. וּמְשׁוּם כְּךָ אַל תִּרְאוּנִי, כְּמוֹ שְׁנוֹתְבָר.

וְאִם תֹּאמֵר, הָאוֹת ו'? זֹה יוֹצֵאת מִהָאוֹת ו' שְׁמֵתִפְשֵׁט מִפְּלִלוֹת זְכֹר וּנְקִבָּה. וּמְשׁוּם שְׁיוֹצֵאת מִהָאוֹת ו', אִינָה בְּחֻשְׁבוֹן בְּעֵצְמָה.

וְעַל זֶה שְׁנֵי אֲלוֹ הֵן שְׁחוּרוֹת בְּעֵצְמָן, וְהַפֵּל שֶׁל אוֹתָם הַפְּנִימִים, הַקְּרוּבִים שֶׁלֵּהֶם. וְאִין בְּהֵם הֵלְכֵן שֶׁל מְקוּם אַחַר, לְהִרְאוּת. אֶהְלִי קְדָר וִירִיעוּת שְׁלֵמָה, וּבְכָל הָאוֹתִיּוֹת אִין בְּהֵן כְּמוֹ הָאוֹת י' שְׁנִסְתָּרַת בְּכָל צְדָדֵיהָ.

יְפֵה נוּף (תהלים מח) - זֶהוּ הַנוּף שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, שְׁיוֹצֵא מִן הָאוֹת ו'. וְאַחַר כְּךָ נִכְלָל בָּאוֹת י'. פִּינוּן שְׁמֵרִיק אֶת כָּל אוֹתֵן הַבְּרַכּוֹת בְּחַבּוּר אַחַד, נִכְלָל בָּאוֹת י', וְהַפֵּל נִהְיָה נְקֻדָּה אַחַת. וְזֶהוּ מְשׁוּש כָּל הָאָרְץ. אַחַר שְׁנִכְלָל בָּאוֹתֵהּ הַנְּקֻדָּה, הַפֵּל הוּא הֵר צִיוּן, הַפֵּל נְקֻדָּה אַחַת הִיא.

אַף עַל גַּב שְׁהִיא קְטַנָּה, וְלֹא נִרְאִית בְּה הַתְּפִשְׁטוֹת אַחְרַת וְלְכֵן לְכָלֵל בְּה אַחְרִים, הִיא קְרִית מְלָךְ רַב. וְאוֹתוֹ הַמְּלָךְ רַב, עֲלִיוֹן וְשׁוּלֵט בְּכָל אוּכְלוּסִיו, כָּלֵם נִכְנָסִים לְתוֹךְ הַנְּקֻדָּה הַזֹּה שְׁהִיא

וְזוֹרֵי (קהלת ט) עִיר קְטַנָּה וְאֲנָשִׁים בְּה מְעֵט, שְׂאִין בְּה הֵלְכֵן שֶׁל מְקוּם אַחַר, לְהַפֵּל וּלְהַכְנִים אַחְרִים לְתוּכָהּ. וּבָא אֲלֵיהּ מְלָךְ גְּדוּל

זו האות ל', שהיא מגדל שפורח באויר טהור שנתפס, משום שיש אויר אחר שאינו נתפס כלל, ולא ידוע.

זה אף על גב שהאות הזו, מלך גדול על כל האותיות נכנס בתוכה, והיא אות קטנה שחורה שאין בה לכן של מקום אחר. כונס אותו בתוכה, וכולל אותו, וסבב אותה עם אות אחת שהיא ט'. ט' היתה ל', ובאותו הסבוב שסובב סביב סביב, נעשתה בעגול ט'.

ובנה עליה מצודים גדלים, להתפס ולקחת מי שצריך בתפיסה שלה, כמו שנאמר (שם י) אשר היא מצודים וחרמים. ובנה עליה, עליה ודאי, בשבילה, בשביל כבודה, לתת לה שליטה על הפנים שחביבים פמה מיתות בית דין, פמה קנסות, פמה ענשים. מי שיכנס לאותה נקדה, קנס קנס יתר על נקדה זו.

בגלל הנקדה הזו הפסיד שלמה המלך את מלכותו, ונקרעה ונתנה לאחרים. ואף על גב שהיא קטנה מכל האותיות, והיא נקדה אחת לבדה.

שחרי באותה שעה עלתה י' לפני הקדוש ברוך הוא, ואמרה לפניו: הנה שלמה המלך עשה אותי פלסתר. מי הי'? הי' של (דברים יז) לא י"רפה לו סוסים. ולא י"רפה לו נשים. וכסף וזהב לא י"רפה לו מאד. אמר לה הקדוש ברוך הוא: שלמה יאבד ואלף אחרים, ואת לא תעקרי מתוך מקומך. באותה השעה יצאה קוף מלפני הקדוש ברוך הוא, וגרשה אותו ממלכותו, והלך כהדיוט בעולם, והוא מכריז ואומר באות ק', (קהלת א) אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלים.

ועל זה (שם ט) ובנה עליה מצודים

דאתפס. בגין דאית אוירא אחרא דלא אתפס כלל, ולא ידיע.

והאי, אף על גב דאת דא מלך גדול על כל אתוון, עייל בגויה, ואיהי את זעירא שחורה דלית בה חורו דאתר אחרא. פניש ליה בגויה, וכלל ליה. וסבב אותה באת חד דאיהי ט'. ט' ל' הות, ובההוא סיבובא דקא מסבב סחור סחור, אתעביד בעגולא ט'.

ובנה עליה מצודים גדולים, ואתפשא ולמנקט מאן דבעיא בתפיסו דילה.

פמה דאת אמר, (שם י כו) אשר היא מצודים וחרמים. ובנה עליה, עליה ודאי, בגינה, בגין יקרה, למיהב לה שלטנותא על בני חייבי פמה מיתות בית דין, פמה קנסין, פמה עונשין, מאן דיעול לגבי ההוא נקודה, קנסא יתירא קנים, על נקודה דא.

בגין נקודה דא, אפסיד שלמה מלכא מלכותיה, ואתקרע, ואתיהב לאחרנין. ואף על גב דאיהי זעירא מכל אתוון, ואיהי נקודה חדא בלחודאה.

דהא בההיא שעתא סליק י' קמי מלכא קדישא, אמרה קמיה, הא שלמה מלכא עבד לי פלסתר. מאן י'. י' (דברים יז) דלא י"רפה לו סוסים. ולא י"רפה לו נשים. וכסף וזהב לא י"רפה לו מאד. אמר לה קודשא בריך הוא, שלמה יתאבד, ואלף אחרנין, ואת לא תתעקר מגו אתרך.

בההיא שעתא, נפקת קוף מקמי קודשא בריך הוא, ותריך ליה ממלכותיה, ואזל הדיוטא בעלמא, והוא אכריז ואמר באת ק', (קהלת א יב) אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלים.

ועל דא (שם ט יד) ובנה עליה מצודים גדולים,

גדלים, לתפס בשכילה בני העולם בחטאייהם. ואם לשלמה המלך היה כך, ונתפס באותם מצודים - כל שכן וכל שכן שאר בני האדם. ומשום כך היא אומרת שחורה אני, כמו שנתבאר. ועל זה אל תראני, לא תוכלו להסתפל בי ולהפגס בתוכי, משום שאני שחרחרת, הכל כמו שנתבאר.

בני אמי נחרו בי (שיר א), הציקו לי בנקדה הזו, שלא להכניס אחר בתוכי. הם התפשטו והתתקנו בתקונייהם כראוי, התתקנו והתפשטו באות ו', שיוצאת מתוך הנקדה העליונה, והתתקנו בתקונייהם כראוי. התתקנו והתפשטו ונחקקו באות ש' שיצאה משם.

התתקנו ונחקקו והתפשטו באות ו'. התתקנו ונחקקו והתפשטו באות צ'. ואני אין לי התפשטות לצד בעולם, ולא השאירו לי מקום אחר להכליל אתכם.

שמני נטרה את הכרמים, שאני נקדה אחת ששומרת את שאר האותיות שנגקדו בי, ושומרת אותם, שהרי אני הולכת בכל האותיות, והן התפשטו בי, כלם התפשטו בי.

ברמי שלי לא נטרתי, שאני אין לי התפשטות, ולא ענף לצד הזה, ולא לצד הזה. שאלמלא פשטתי ענפים, הייתי כוללת אתכם בתוכי. אבל לא נטרתי, לא הושטתי ענפים לצד של העולם. נטרתי - שמר את הענף.

האות הזו היא בית ישראל, שירש אותה מתוך הנקדה העליונה, שכתוב (ישעיה ה) כי כרם ה' צבאות בית ישראל. ועל זה, ברמי שלי לא נטרתי, שלא הושטתי ענפים לצד שבעולם, לאחו אתכם.

לאתפסא בגינ"ה בני עלמא בחוביהון. ואם לשלמה מלכא הנה הכי, ואתפס באינון מצודין, כל שפן וכל שפן שאר בני נשא. ובגין כך איהי אמרת, שחורה אני, כמה דאתמר. ועל דא, אל תראוני, לא תיכלון לאסתפלא בי ולעאלא בגוואי, בגין שאני שחרחרת, פלא כמה דאתמר.

בני אמי נחרו בי, אעיקו לי בהאי נקודה, דלא לאעלא אחרא בגוואי. אינון אתפשטו ואתתקנו בתיקונייהון פדקא יאות. אתתקנו ואתפשטו באות ו', דנפקא מגו נקודה עילאה, ואתתקנו בתיקונייהון פדקא יאות. אתתקנו ואתפשטו ואתגליפו באות ש', דנפקא מתמן. אתתקנו ואתגליפו ואתפשטו, באות ו'.

אתתקנו ואתגליפו ואתפשטו באות צ'. ואנא לית לי פשיטו לסטרא בעלמא, ולא שבקו לי אתר אחרא לאכללא לכו.

שמוני נטרה את הכרמים, דאנא נקודה חד, דנטיר לשאר אתוון דאתנקידו בי, ואתנרנא לון, דהא אנא אזיל בכל אתוון, ואתפשטו בי, כולהו בי אתפשטו.

ברמי שלי לא נטרתי, דאנא לית לי פשיטו, ולא ענפא, לסטרא דא, ולא לסטרא דא. דאלמלי פשיטנא ענפין, פלילנא לכון בגוואי. אבל לא נטרתי, לא אושיטנא ענפין לסטרא בעלמא. נטרתי, נטר ענפא.

את דא, בית ישראל איהי, דירית לה מגו נקודה עילאה. דכתיב, (ישעיה ה) כי כרם ה' צבאות בית ישראל. ועל דא, ברמי שלי לא נטרתי, דלא אושיטנא ענפין לסטרא בעלמא, לאחדא לכו.

ואני נוטרה את הפרמים, משלח ופושט ענפים לכל האותיות, ומתוכי התקננו. והאות שלי לא הושטתי בה ענפים, ומשום כך אל תראני, לא תוכלו להסתפל בי ולהפנס לתוכי.

וכר זה, משום שהה"א נכללה ביחודיה לעלות למעלה, ולא הצטרכה להכנס ולהכלל לתוכה. רק שהיא ביחוד שלה, נקדה פנימית בתוך אוכלוסייה. וכל אוכלוסייה בתשוקה להתקרב אליה. וכיון שהיא אומרת את זה, היא עולה ומסתפרת מהם להשתעשע למעלה. כיון שעולה, ועוזבים אותה אוכלוסייה.

שחרי זה קשה לה, משום שלא עזבו אותה אוכלוסייה ואפלו רגע אחד. וכשהיא עם האות הזו, נכללת בתוכה ביחוד ואומרת את זה. אזי אוכלוסייה עוזבים אותה בעל כרחם, והיא מתחמקת מהם ועולה למעלה. וכיון שעולה למעלה, אומרת לאהובה, (שיר א) הגידה לי שאהבה נפשי וגו'.

שמוח רבי שמעון. אמר, אם נוח לו למר, מי שהתחיל הדבר - שיסיים. שהואיל ושמחה שלי בדברי מר, במה שהתחיל - שיסיים. אמר לו, רבי, דבריד שנוחקים ונגלפים למעלה, הוה אומר בראשונה. דברי שנוחקים ונגלפים למטה, אמר לאחר מכן, ואתה פתח פיך ויאירו דבריד.

פתח רבי שמעון ואמר, הגידה לי שאהבה נפשי וגו'. הרי הערנו, בכל מקום שפתוב הגד, הגיד, ויגד - כלם הם דברי אגדה, ויש להסתפל בהם. וכאן פתוב הגידה לי, זהו סוד של החכמה.

ואם תאמר, הרי רבים הם בתורה שאין בהם סוד של חכמה, כפתוב (שמואל א-כ) הגד הגיד לנו

ואנא נוטרה את הפרמים, משלח ופשיט ענפין לכל אתון, ומגיואי אתתקנו. ואות שלי לא אושיטנא ביה ענפין, ובגין כך אל תראוני, לא תוכלון לאסתפלא בי, ולאעלא בגויאי.

וכר דא, בגין דאיהי ה"א אתכלילא ביחודה לסלקא לעילא, ולא אצטריכא לאעלא ולאכללא בגויה.

בר איהי ביחודא דילה, נקודה פנימאה גו אוכלוסהא. וכל אוכלוסהא בתיאובתא לאתקרבא לגבה. וכיון דאיהי אמרת דא, איהי סלקא ואתטמרא מנייהו, לאשתעשעא לעילא. כיון דסלקא, ושבו ליה אוכלוסהא. דהא דא קשיא לה, בגין דלא שבו ליה אוכלוסהא, ואפילו רגעא חדא. וכד איהי באת דא, אתכלילת בגויה ביחודא, ואמרת דא, כדיון אוכלוסהא שבקין לה בעל כרחיהו, ואיהי אשתמיטת מנייהו, וסלקא לעילא. כיון דסלקא לעילא, אמרת לגבי רחימה, הגידה לי שאהבה נפשי וגו'.

חדו רבי שמעון, ואמר אי ניחא ליה למר, מאן דשרי מלה, ליסיים. דהואיל וחדוה דילי במלין דמר, במאי דשרי ליסיים. אמר ליה, ר', מליך דמתחקין ומתגלפין לעילא, הוי אימא בקדמיתא. מילי דמתחקין ומתגלפין לתתא, אימא לבתר, ואת פתח פומך ויגהרון מילך.

פתח רבי שמעון ואמר, הגידה לי שאהבה נפשי וגו'. הא אתערנא, בכל אתר דכתיב הגד, הגיד, ויגד, כולהו מלי דאגדה אינון, ואית לאסתפלא בהו. והכא כתיב הגידה לי, רזא דחכמתא איהו.

ואי תימא הא סגיאין אינון באורייתא, דלית בהו רזא דחכמתא, כגוונא דכתיב, (ש"א י

פי נמצאו האתונות ואת דבר המלוכה לא הגיד לו - אפלו אלה היו בסוד החכמה. שאלמלא היו בסוד החכמה, מאיפה ידע שמואל אם נמצאו ואם לא? דבר המלוכה - חכמה עליונה היא למעלה ולמטה, הסודות של הקדוש ברוך הוא.

הגידה לי שאהבה נפשי. פתוב (בראשית א ט) ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים וכו'. כשעלה ברצון הקדוש ברוך הוא לברא ארץ, לקח מהשילג שפתחת כסא הכבוד, וזרק אותו לתוך המים, והקפיא אותו שם, והיתה הארץ קפואה בתוך המים וטמונה שם, והיתה תוך חשכה בקרירות.

בשעה שאמר יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, שהרי אותם המקורות הושיטו והשפיעו מים למעלה, למקום של יסוד המלך העליון, אזי הארץ שהיתה טמירה בתוך מטה, התקשטה והתפקנה להראות. שאם לא התפקן המקום הזה, הארץ לא היתה נראית. שהמקום הזה לא התפקן בשפע של המים העליונים, רק לתת לנקבה.

וכשהוא התפקן אליה, אזי ותראה היבשה, ותראה בקשויטיה. מכאן שלא תראה אשה בקשויטיה ובתקונייה, רק כשהיא עם בעלה, אזי תראה ותתפקן כראוי.

או (ש) ויקרא אלהים ליבשה ארץ. יבשה היתה בראשונה, שאין לה מראה ודמות לעשות פרות ותולדות, כיון שהתפקנה עם בעלה, מיד נקראת ארץ, מקום המתקן לעשות פרות ותולדות.

בשעה שאמר יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ודאי, אזי כל חדרה וכל שמחה וכל

הגד הגיד לנו פי נמצאו האתונות ואת דבר המלוכה לא הגיד לו. אפילו הני ברזא דחכמתא הו, דאלמלא הו ברזא דחכמתא, מנא ידע שמואל אי אשתפחן אי לא. דבר המלוכה, חכמתא עילאה היא לעילא ותתא, ורזין דקודשא בריך הוא. (דף 19 ע"ב)

הגידה לי שאהבה נפשי. פתיב, (בראשית א ט) ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים וכו', כד סליק ברעותא דקודשא בריך הוא למברא ארעא, נטיל מתלגא דתחות פורסייא יקריה, וארמיה לגו מיא, ואקפייה תמן, והות ארעא גלידא גו מיא, ואתטמרת תמן, והות גו חשוכא בקרירות.

בשעתא דאמר יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, דהא אינון מקורין אושיטו ואנגידו מיין מעילא, לאתר דיסודא דמלפא עילאה. כדן ארעא דהוות טמירא גו תתא, אתקשטת ואתפקנת לאתחזאה. דאי לא אתתפקן האי אתר, ארעא לא אתחזיאת. דהאי אתר לא אתתפקן בנגידו דמיין עילאין, בר למיתן לנוקבא.

וכד איהו אתתפקן לגבה, כדן ותראה היבשה, ותראה בקישוטיהא. מכאן דלא תתחזי אתתא בקישוטיהא ובתיקוניהא, בר כד איהי בבעלה, אזי תראה ותתתפקן כדקא יאות.

כדן ויקרא אלהים ליבשה ארץ (בראשית א ט), יבשה הוה בקדמיתא, דלית לה חיזו ודיוקנא למעבד פירין ואיבין, כיון דאתתפקנת בבעלה, מיד נקראת ארץ, אתר מתתפקנת למעבד פירין ואיבין.

בשעתא דאמר יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ודאי, כדן כל חדרה וכל

תקוּן הַתַּפְקָן. פִּינּוּן שְׁפָל תַּקוּן הַתַּפְקָן, אֲזִי עוֹלָה לְזָכַר, וְהִיא אוֹמֶרֶת הַגִּידָה לִי שְׁאַהֲבָה נִפְשִׁי אִיכָה תִרְעָה אִיכָה תִרְבִּיץ בַּצְהָרִים. אִיכָה אִיכָה פְּעָמִים, רָמַז עַל שְׁנֵי חֲרַבְנוֹת, חֲרַבַּן בֵּית ראשון וְחֲרַבַּן בֵּית שְׁנִי.

וּמִשּׁוּם כִּף אִיכָה תִרְעָה - בַּחֲרַבַּן הַראשון. אִיכָה תִרְבִּיץ - בַּחֲרַבַּן הַשְּׁנִי. שֶׁהִנֵּה שִׁמְחַתְנוּ טוֹבָה וְיִפְּה, וּבִתּוֹף הַשְּׂמִיחָה הַזֶּה יֵשׁ לִי לְבַכּוֹת עַל שְׁנֵי הַמְקַדָּשִׁים - אֶחָד הַמְקַדָּשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְאֶחָד הַמְקַדָּשׁ הַתַּחְתּוֹן.

שְׁלֵמָה אֶהְיָה כְּעֶטְיָה (שִׁיר א) - אִם לֹא הַפְּעָמִים הִלְלוּ שְׁאֵנִי עֲתִידָה לְקַרֵּא אִיכָה. שְׁלֵמָה אֶהְיָה - בְּשִׁלּוּם אֶהְיָה בְּלִי גְלוּת כָּלֵל. בְּשִׁלּוּם עִם בְּנֵי לְמִטָּה. כְּעֶטְיָה - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל-א כח) וְהוּא עֵטָה מְעִיל. אֶהְיָה מְעֻטָּפָה בְּעֶטוֹף שֶׁל הַקֹּדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ י"ה. שְׁלֵמָה אֶהְיָה - בְּשִׁלּוּם אֶהְיָה בְּכָל הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיּוֹנָה. כְּעֶטְיָה - כְּעוֹטָה י"ה, לְהִיּוֹת בְּכָל הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיּוֹנָה. עַל עֲדָרֵי חֲבֵרִיךְ - אֵלוֹ הַדְּרָגוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל כָּלֵם, כְּמוֹ שְׁלֵמָה עֲלֶיהָ.

אֲזִי הוּא מְשִׁיב אֲלֵיךָ, וּמִתְחִיל מִהַדְּבָר הַזֶּה, שֶׁהוּא הָאֲחֵרוֹן מִן הַשִּׁבְחָה הַזֶּה, וְאוֹמֵר, אִם לֹא תִדְעִי לֶךְ הַיְּפָה בְּנָשִׁים, אִם אַתָּה לֹא יוֹדַעַת תִּרְיָן אִיכָה לְמַאי נִינְהוּ. צְאִי לֶךְ, פּוֹקֵי וְחֲמֵי בְּעַקְבֵי הַצֹּאן, עַל מָה יֵהָא חוֹרְבַּן בֵּית ראשון וּבֵית שְׁנִי. תִּנְדַּע עַל מָה. עַל מִשְׁכָּנוֹת הַרוּעִים, דֶּהָא זְמִינִין לְבִטְלָא אורִיִּתָא, בְּבֵית ראשון וּבְבֵית שְׁנִי.

הַגִּידָה לִי שְׁאַהֲבָה נִפְשִׁי - אֶת אֶהוּבַת נִפְשִׁי, הַגִּידָה לִי בְּסוּד הַחֲקִמָה אִיכָה תִרְעָה, אִם אַתָּה תִרְעִי כְּנִגְדִי, לְהִיּוֹת אֲנִי אֲלִיךָ

חִידוֹ וְכָל תִּיקוּנָא אֶתְתַּפְקָן. פִּינּוּן דְּכָל תִּיקוּנָא אֶתְתַּפְקָן, כְּדִין סְלֵקָא לְגַבֵּי דְכוּרָא, וְאִיהִי אֶמְרַת הַגִּידָה לִי שְׁאַהֲבָה נִפְשִׁי אִיכָה תִרְעָה אִיכָה תִרְבִּיץ בַּצְהָרִים. אִיכָה אִיכָה תִרְיָן זְמִינִין, רָמַז עַל שְׁנֵי חֲרַבְנֵי, חֲרַבַּן בֵּית ראשון וְחֲרַבַּן בֵּית שְׁנִי.

וּבְגִין כִּף, אִיכָה תִרְעָה, בַּחֲרַבַּן קְדָמָא. אִיכָה תִרְבִּיץ, בַּחֲרַבַּן תְּנִינָא. דֶּהָא חֲדוּה דִּילָן טַב וְיָאוֹת, וּבְגוֹ חֲדוּה דָא אִית לִי לְבַכְיָא עַל תְּרֵי מְקַדָּשֵׁי, חַד מְקַדָּשָׁא עֲלָא, וְחַד מְקַדָּשָׁא תַתָּא.

שְׁלֵמָה אֶהְיָה כְּעֶטְיָה, אִי לָאו הֵנִי תְרֵי זְמִינֵי דְאֵנָא זְמִינָא לְמַקְרֵי אִיכָה. שְׁלֵמָה אֶהְיָה, בְּשִׁלּוּם אֶהָא בְּלֹא גְלוּתָא כָּלֵל. בְּשִׁלּוּם עַל בְּנֵי לְתַתָּא. כְּעֶטְיָה, כְּמָה דְאֵת אֶמַר, (ש"א כח יד) וְהוּא עֵטָה מְעִיל. אֶהָא אֶתְעֻטָּפָא בְּעִיטוּפָא דְקוּדְשָׁא עִילָא, דְאִיהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא י"ה. שְׁלֵמָה אֶהְיָה, בְּשִׁלּוּם אֶהָא בְּכָל שְׁלִימוֹ דְלְעִילָא. כְּעֶטְיָה: כְּעוֹטָה י"ה, לְמַהוּי בְּכָל שְׁלִימוֹ עִילָא. עַל עֲדָרֵי חֲבֵרִיךְ, אֵלִין דְרִגִין קְדִישִׁין דְכוּלְהוּ, כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא.

כְּדִין אִיהוּ אֶתִיב לְגַבֵּה, וְשָׂרֵי מִן מְלָה דָא, דְאִיהוּ בִתְרָאָה מִן הָאִי שְׁבַחָא, וְאֶמַר, אִם לֹא תִדְעִי לֶךְ הַיְּפָה בְּנָשִׁים, אִם אַתָּה לֹא יוֹדַעַת תִּרְיָן אִיכָה לְמַאי נִינְהוּ. צְאִי לֶךְ, פּוֹקֵי וְחֲמֵי בְּעַקְבֵי הַצֹּאן, עַל מָה יֵהָא חוֹרְבַּן בֵּית ראשון וּבֵית שְׁנִי. תִּנְדַּע עַל מָה. עַל מִשְׁכָּנוֹת הַרוּעִים, דֶּהָא זְמִינִין לְבִטְלָא אורִיִּתָא, בְּבֵית ראשון וּבְבֵית שְׁנִי.

הַגִּידָה לִי שְׁאַהֲבָה נִפְשִׁי, אֶת רַחֲמֵי דְנִפְשָׁאִי, הַגִּידָה לִי בְרָזָא דְחֲכָמָא, אִיכָה תִרְעָה, אִי כְּדִין תִרְעִי אֶתָּה לְקַבְלִי, לְמַהוּי אֶנָּא גַבְרִי בְּחֲדוּה, וְלְמַהוּי עַמְךָ. דֶּהָא בְּזְמַנָּא דְאֶהָא

בשמחה, ולהיות עמך. שהרי בזמן שאהיה עמך - שלמה אהיה, בשלום אהיה, כמו מח האגוז, שהיא מתעטפת על כל אותם ההיכלות שבתוכה, שפתיב (דברים ד) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד.

אשריהם כל אלו שמשתדלים בתורה, לדעת את חכמת רבונם, והם יודעים ומסתכלים בסודות העליונים. משום שכשאדם יוצא מן העולם הזה, בזה מסתלקים ממנו כל דיני העולם. ולא עוד, אלא שפוחחים לו שלשה עשר שיערים של סודות אפרסמון וף, שהחכמה העליונה תלויה בהם. ורא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא חוקק אותו באותו לבוש מלכות, שכל הדיקנאות חקוקים שם. והקדוש ברוך הוא משתעשע עמו בגן עדן, ויורש שני עולמות - העולם הזה והעולם הבא.

החכמה שצריך לו לאדם, אחד - לדעת להסתפל בסוד רבונו. ואחד - לדעת ולהפיר את גופו, ולהודע מי הוא, ואיך נברא, ומאיפה בא, ולאיפה הולך. והתקון של הגוף איך מתתקן, ואיך הוא עתיד להכנס לדין לפני המלך של הכל.

ואחד - לדעת ולהסתפל בסודות נשמתו, מה היא הנפש הזו שבו, ומאיפה באה, ועל מה בא בגוף הזה של טפה סרוחה, שהיום כאן ומחר בקבר. ואחד - להסתפל בעולם הזה, ולדעת את העולם שהוא בו, ועל מה יתתקן. ואחר כך בסודות העליונים של העולם שלמעלה, להודע לרבונו. וכל זה יתבונן אדם מתוך סודות התורה.

בן מעשים טובים רבים, מוציאים

עמך, שלמה אהיה, בשלם אהא, כמוחא דאגוזא, דאיהי מתעטפא על כל אינון היכלין דבגווה, דכתיב, (דברים ד לט) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד.

זכאין כל אינון דמשתדלי באורייתא, למנדע בחכמתא דמאריהון, ואינון ידעי ומסתכלין ברזין עילאין. בגין דכד בר נש נפיק מהאי עלמא, בהא אסתלקו מגיה כל דינין דעלמא. ולא עוד, אלא דפתחין ליה תליסר תרעי דרזי דאפרסמונא דכיא, דחכמתא עילאה תלייא בהו.

ורא עוד, אלא דקודשא בריך הוא חקיק ליה בההוא פורפירא, דכל דיוקנין גליפין תמן. וקודשא בריך הוא אשתעשעא ביה בגן עדן, ואחסין תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי.

חכמתא דאצטריף ליה לבר נש. חד, למנדע לאסתפל לא ברזא דמאריה. וחד, למנדע ליה לגופיה, ולאשתמודע מאן איהו. ואיך אתברי, ומאן אתי. ולאן יהף. ותיקונא דגופא, היאך אתתקן. והיאך איהו זמין למיעל בדינא קמי מלפא דכולא.

וחד, למנדע ולאסתפל ברזין דנשמתיה. מאי היא האי נפש דביה, ומאן אתיא, ועל מה אתי בהאי גופא טפה סרוחה, דהיום כאן ומחר בקבר. וחד לאסתפל בהאי עלמא, ולמנדע עלמא דאיהו ביה, ועל מה יתתקן. ולבתר, ברזין עילאין דעלמא דלעילא, לאשתמודעא למאריה. וכל דא יסתפל בר נש מגו רזין דאורייתא.

תא חזי, כל מאן דאזיל ללהוא עלמא בלא בא וראה, כל מי שהולך לעולם ההוא בלי ידיעה, אפלו יש

אותו מכל השערים של העולם
ההוא.

צא וראה מה כתוב כאן, הגידה
לי, אמר לי סודות החכמה
העליונה, איך אתה רוצה ומנהיג
את אותו העולם העליון, למד
אותי סודות החכמה שלא ידעתי
ולא למדתי עד כאן, כדי שלא
אחיה בבושה בתוך אותן הדרגות
העליונות שאני נכנס ביניהם,
שהרי עד כאן לא הסתפלתי בהם.

בא וראה מה כתוב, (שיר א) אם
לא תדעי לך היפה בנשים. אם
אתה בא בלא ידיעה ולא
הסתפלת בחכמה, טרם תפגס
לכאן, ולא הפרת את סודות
העולם העליון - צאי לך, איך
כדאי להפגס לכאן בלי ידיעה,
צאי לך בעקבי הצאן, ותהיה
יודע תוך אותם עקבי הצאן, אלו
הם שבגני אדם דשים אותם
בעקב, ויודעים סודות עליונים
של רבונם, ובהם תדע להסתפל
ולדעת.

ורעי את גדיתך - אלו הם
תינוקות של בית רבן, התינוקות
שהם בבית המדרש ולומדים
תורה. על משפנות הרעים - על
אותם בתי פגסות ובתי מדרשות,
ששם לומדים את החכמה
העליונה. אף על גב שאינם
יודעים, אתה תדע מתוך דברי
החכמה הללו שאומרים.

כתוב ויברא אלהים את שני
המארות הגדלים וכו'. ויברא
אלהים, בהתחלה שני אורות היו
שקולים זה כנגד זה, כמו
שבארוה החברים. ובארנו,
שאותם שני האורות היו בסוד
אחד, דבוקים יחד, והיו בשואה
אחת, ששניהם יקראו גדולים,
כמו שבארנו.

רא שהיתה הלכנה בראשונה
גדולה ועליונה, אלא שבכל זמן

ידיעה, אפילו אית ביה עובדין טבין סגיאין,
מפקין ליה מכל תרעי דההוא עלמא.

פוק חמי מאי פתיב הכא, הגידה לי, אימא
לי רזין דחכמתא עילאה, איך אנת רעי
ואנהיגת בההוא עלמא עילאה. אוליף לי רזין
דחכמתא, דלא ידענא, ולא אוליפנא עד הכא.
בגין דלא אהוי בכיסופא, בגו אינון דרגין
עילאין, דאנא עאל בינייהו, דהא עד הכא לא
אסתפלנא בהו.

הא חזי, מאי פתיב, אם לא תדעי לך היפה
בנשים, אם אנת אתיא בלא ידיעה, ולא
אסתפלת בחכמתא, עד דלא תיעול הכא, ולא
ידעת ברזין דעלמא עילאה, צאי לך, לית אנת
כדי למיעל הכא בלא ידיעה, צאי לך בעקבי
הצאן, והוי ידעת גו אינון עקבי הצאן, אלין
אינון דבני נשא דדשין לו בעקב, וידעין רזין
עילאין דמאריהון, ובהו תנדע לאסתפל
ולמנדע.

ורעי את גדיותך, אלין אינון תינוקות של בית
רבן. ינוקי דאינון בבי מדרשא, ואולפין
אורייתא. על משפנות הרועים, על אינון בתי
כנסיות ובתי מדרשות, דתמן אולפין חכמתא
עילאה. אף על גב דאינון לא ידעי, אנת תנדע
מגו אלין מלין דחכמתא דקאמרי.

כתוב, ויברא אלהים את שני המארות הגדלים
וכו', ויברא אלהים, בקדמיתא תרין
נהורין הוו שקולין דא לקביל דא, כמא
דאוקמוה חברין. ואוקימנא, דאינון תרין
נהורין הוו פרזא חדא, דבוקים כחדא, (טו טז)
(א"ע) והוו בשקולא חדא, לאתקרי תרווייהו
גדולים, כמא דאוקימנא.

ראו דהות סיהרא בקדמיתא רב ועילאה, אלא
דבכל זימנא דסיהרא קיימת בשמשא

שהלכנה עומדת עם השמש
בסוד אחד, בשבילו, היא נקראת
עמו גדולים. זנב האריה הוא
אריה, ונקרא אריה.

אמרה הלכנה לפני הקדוש ברוך
הוא: אפשר שמלך אחד ישתמש
בשני כתרים יחד? אלא זה לבדו
וזה לבדו.

אמר לה: ראיתי אותך שרצונך
להיות ראש לשועלים. לכי
והקטיני את עצמך. שהרי אף על
גב שאת תהיי ראש להם, הקטנה
תהיה לך מכמו שהיית.

וזהו שאמרה הלכנה, הגידה לי
שאהבה נפשי איכה תרעה. איך
זה אפשר לך להנהיג העולם
בשני כתרים יחד. איכה תרביץ
בצהרים, שהרי ללכנה לא פדאי
להאיר, ואי אפשר לך להנהיג
בשני כתרים יחד, בשמש
ובלכנה, שהרי הלכנה איזה אור
יש לה בצהרים? משום כך אי
אפשר לך להשתמש בשני כתרים
יחד.

שקמה אהיה פעטיה, איך זה
שאני אהיה מעטפת בצהרים,
כשאור וחזק השמש הולך
ומתחזק. הרני מעטפת בבושה
לפניו, ולא אוכל לשמש לפניך,
ואיך אפה תוכל להנהיג
ולהשתמש בשני כתרים יחד?

אמר לה הקדוש ברוך הוא: הרי
ידעתי כך, לכי והקטיני עצמך.
(ש) אם לא תדעי לך היפה
בנשים, שאמרת שאי אפשר לי
להנהיג את העולם עם שני
כתרים יחד, לכי והקטיני את
עצמך, ותהיי ראש לשועלים.

צאי לך בעקבי הצאן, צאי ותהיי
ראש לאותם האוכלוסים
והצבאות שלמטה, ורעי אותם
והנהיגי אותם, והיי מלך של כל
המתחונים, והנהיגי את כל אחד
ואחד פראי לו, והיי שולטת

ברזא חדא, בגיניה, איהי אתקריאת בהדיה
גדולים. זנב דאריה, אריה איהו, ואריה
אתקרי.

אמרה סיהרא קמי קודשא בריך הוא, אפשר
למלכא חדא דלשתמש בתרין פתרין
פחדא. אלא דא בלחודוהי, ודא בלחודוהי.
אמר לה, חמינא בך, דרעותך למהוי ראש
לשועלים. זילי ואזעירי גרמיה, דהא
אף על גב דאת תהוי רישא להון, אזעירו אית
לך מפמה דהוית.

ודא איהו דאמרת סיהרא, הגידה לי שאהבה
נפשי איכה תרעה, איכדין אפשר לך
לאנהגא עלמא, בתרין פתרין פחדא. איכה
תרביץ בצהרים, דהא סיהרא לית היא פדאי
לאנהרא, ואי אפשר לך לאנהגא בתרין פתרין
פחדא, בשמשא ובסיהרא, דהא סיהרא מה
נהורא אית לה בצהרים. בגין כך, אי אפשר
לך לאשתמשא בתרין פתרין פחדא.

שקמה אהיה פעטיה, איכדין אהא אנא
מתעטפא בצהרים, כד נהירו ותוקפא
דשמשא להוי אזיל ואתקיה. הא אנא
מתעטפא בכיסופא קמיה, ולא איכול
לשמשא קמך. ואנת איך תיכול לאנהגא
ולאשתמשא בתרין פתרין פחדא.

אמר לה קודשא בריך הוא, הא ידענא ביה,
זילי ואזעירי גרמיה. אם לא תדעי לך
היפה בנשים, דאמרת, דאי אפשר לי לאנהגא
עלמא בתרין פתרין פחדא, זילי ואזעירי
גרמיה, ותיהוי רישא לשועלים.

צאי לך בעקבי הצאן, פוקי והוי רישא לאינון
אוכלוסין וחיילין דלתתא. ורעי לון,
ואנהיגי לון, והוי מלכא דכולהו תתאי,
ואנהיגי לכל חד וחד פדקא חזי ליה. והוי

בְּלִילָהּ. וְדַאי צְאִי וְהִקְטִינִי עֲצֻמָּה,
וְכֹךְ רָאוּי לָךְ.

אָמַר לוֹ אֵלֶיהוּ: רַבִּי, אֲשֶׁרִי
חִלְקָךְ, שְׁנִסְתָּרוֹת רְבוּנְךָ מְאִירִים
לְפָנֶיךָ כְּאוֹר הַשָּׁמֶשׁ, וּמְשׁוֹם כֶּף,
כָּל אוֹתָם דְּבָרֵי פִיד, כְּלָם חִקּוּקִים
לְמַעַלָּה, וְשִׁמַּח אֲנִי שְׂאֲנִי שׁוֹמֵעַ
אוֹתָם מִפִּיד. אֲשֶׁרִיד בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְאֲשֶׁרִיד בְּעוֹלָם הַבָּא. הַדְּבָר הַזֶּה
הָיָה תְלוּי לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ,
שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה לְכָל הַצְּבָאוֹת
שֶׁלְמַעַלָּה. מִי הוּא שְׂגָלָה לוֹ
בְּפִסּוּק הַזֶּה כְּעַתָּה? אַתָּה הוּא!
שְׂאֲשֶׁרִי חִלְקָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

עַל פִּי אֵלֶיהוּ נִגְזַר, (שם) הַגִּידָה לִי
שְׂאֵהֲבָה נִפְשִׁי. כִּיִּן שְׁהִיא עוֹלָה
לְמַעַלָּה, וְנִשְׁמַטָּת מִתּוֹךְ
צְבָאוֹתֶיהָ וְכָל אוֹתָם אוֹכְלוֹסִיָּה,
בְּסוּד שֶׁל הָאוֹת י', הִיא אוֹמֶרֶת:
הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נִפְשִׁי. אַתָּה
שְׁהִיא אֶהוֹבֶת נִפְשִׁי, אֵיכָה תִרְעָה,
הוֹאִיל וְאֲנִי נִקְדָּה אַחַת בְּלִי
הַתְּפֹשְׁטוֹת כָּלֵל, שֶׁהָרִי אֲנִי כְלוּלָה
בְּעֲצָמֵי, וְאֵינִי יְכוּלָה לְלַקֵּט וּלְתַת.
וְזֶה הִיא אוֹמֶרֶת לְאֶהוֹבָה, מְשׁוֹם
שְׁהִיא יוֹשֶׁבֶת מְקַבְּצַת בְּעֲצָמָה,
בְּנִקְדָּה אַחַת, וְהִיא רוֹצֵה לְהַכְנִיס
אוֹתוֹ לְתוֹכָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּבָא
אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גְּדוֹל, אַף עַל גַּב שְׁהִיא
אוֹת קִטְנָה מִכָּל הָאוֹתִיּוֹת.

וְעַל זֶה, מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁלֹּא יִכְנַס אֵלֶיהָ לְמַעַלָּה, עַד
שֶׁיִּכְנַסוּ יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, שֶׁכְּתוּב
(הושע יא) בְּקִרְבֶּךָ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא
בְּעִיר. כְּתוּב כְּאֵן בְּעִיר, וְכְתוּב
שֵׁם (קהלת ט) עִיר קִטְנָה, שֶׁהָרִי
הָאוֹת י' הִיא הַקִּטְנָה מִכָּלֵן.

שְׂרָמָה אֶהֱיָה כְּעֻטָּיהָ, כְּלוּלָה
בְּתוֹכִי, שְׂאֵיִן לִי הַתְּפֹשְׁטוֹת מִכָּל
הַצְּדָדִים כָּלֵל, מְשׁוֹם שֶׁהוּא נִסְתָּר
מִכָּל הַצְּדָדִים יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר
הָאוֹתִיּוֹת.

שְׁלֻטָּא בְּלִילָהּ. וְדַאי פּוֹקִי, וְאֲזַעֲרִי גְרַמִּיךְ,
וְהִכִּי אַתְחַזִּי לָךְ.

אָמַר לִיה אֵלֶיהוּ, רַבִּי, זַפָּאָה חוּלְקָךְ, דְּסִתְרִין
דְּמֵאָרְךָ נְהִירִין קַמְךָ כְּנֶהוּרָא דְשִׁמְשָׁא.
וּבְגִין כֶּף, כָּל אֵינוֹן מִיַּלִּין דְּפוּמָךְ, כְּלָהוּ
חִקּוּקִין לְעִילָא. וְחִדִּינָא דְאַנָּא שְׁמַעְנָא לוֹן
מִפוּמָךְ. זַפָּאָה אַנְתָּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְזַפָּאָה אַנְתָּ
בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. מְלָה דָא הוּא תְלִיא קָמִי מְלָכָא
קְדִישָׁא, דְלֹא אַתְגְּלִי לְכָל חַיִּילִין דְלְעִילָא. מֵאֵן
אִיהוּ דְגְלִי לִיה בְּהֵאֵי קְרָא הַשְׁתָּא, אַנְתָּ הוּא,
דְּזַפָּאָה חוּלְקָךְ בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

עַל פּוּמָא דְאֵלֶיהוּ אַתְגְּזַר, הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה
נִפְשִׁי, כִּיִּן דְאִיהִי סְלֶקֶת לְעִילָא,
וְאֲשֶׁתְּמִיטָת מְגוֹ חִילְקָהּ, וְכָל אֵינוֹן
אוֹכְלוֹסִיָּה, בְּרִזָּא דְאַת י', אִיהִי אֶמְרֶת, הַגִּידָה
לִי שְׂאֵהֲבָה נִפְשִׁי, אַנְתָּ דְאִיהוּ רְחִימָא דְנִפְשָׁאֵי,
אֵיכָה תִרְעָה, הוֹאִיל וְאַנָּא נְקוּדָה חֲדָא בְּלֹא
פְשִׁיטוֹ כָּלֵל, דְהָא אַנָּא כְּלִילָא בְּגַרְמָאֵי, וְלֹא
יְכִילָנָא לְמַלְקָט וּלְמִיָּהֵב.

וְדָא אִיהִי אֶמְרָה לְגַבֵּי רְחִימָה, בְּגִין דְאִיהִי
יְתָבָא קְמוּטָא בְּגַרְמָה, בְּנִקְוּדָה חֲדָא,
וְאִיהוּ בְּעִי לְאֶעְלָא בְּגוּהָ. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (קהלת
ט יד) וּבָא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גְּדוֹל, אַף עַל גַּב דְאִיהִי
אַת זַעֲרָא, מִכָּל אַתְוּוֹן.

וְעַל דָּא, מִיּוּמָא דְאַתְחַרִּיב בֵּי מְקַדְשָׁא, אוֹמֵי
קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, דְלֹא יִיעוֹל לְגַבְהָ
לְעִילָא, עַד דְיִיעֲלוּן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא. דְכְּתִיב (הושע
יא ט) בְּקִרְבֶּךָ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר. כְּתִיב הִכָּא
בְּעִיר, וְכְתִיב הָתָם עִיר קִטְנָה. דְהָא אִיהִי אַת
י' זַעֲרָא מִכָּלֵהוּ.

שְׂרָמָה אֶהֱיָה כְּעֻטָּיהָ, כְּלוּלָה בְּגוּאֵי, דְלִית לִי
פְשִׁיטוֹ מִכָּל סְטְרִין כָּלֵל. בְּגִין דְאִיהִי
סְתִימָא מִכָּל סְטְרִין יְתִיר מִכָּל שְׂאֵר אַתְוּוֹן.

אם לא תדעי לך וגו', צאי לך, פשטי עצמך בכל הצדדים, ולקטי עדוניהם וכסופים באותה ההתפשטות. ומהי אותה ההתפשטות? שנעשית כסכה אחת של אותם שומרי עדרי הצאן. זוהי האות ה'.

וזה הוא צאי לך. לא כתוב צאי, אלא צאי לך, כמו שנאמר (ישעיה נד) הרחיבי מקום אהלך ויריעות משכנותיך וכו'. שהרי בראשונה לא היית אלא נקדה אחת שחורה, שאין בה מקום אחר, אלא היא נסתרת בתוכה. כעת שעולה והיא מתחברת עם בעלה, הוא אומר לה צאי לך, הרחיבי מקום אהלך, פשטי את עצמך, ואז ורעי את גדיותיך, תוכלי ללקט עדוניהם וכסופים.

שהרי בשעה שהיא נקדה אחת ועולה למעלה, ואותו המלך העליון יורד אליה להפגס בה, מכה באותה נקדה, ומתפשט בכל הצדדים, ונעשית אותה הנקדה האות ה', ונשלמת בכל הצדדים ולקטת עדוניהם וכסופים. אז אומר לה, ורעי את גדיותיך, לכי ותפנסי את כל אוכלוסיך, קטנים וגדולים. היפה בנשים, נקדה אחת בתוך האותיות, אין לפי לכל האותיות פרט לאות י'. בנקדה הזו מתקנות כל האותיות, והיא היפה של כלן, ואין אות שהולכת בלי הנקדה הזו. היא בכלן וכלן בה. והיא יפה והיפי של הכל, שהרי ממקום נסתר עליון היא באה, ראש לכל הדרגות העליונות, ובה הוא הראש לכל הדרגות התחתונות שלמטה. משום כך היפה בנשים, היפי של הכל.

ועוד היפה בנשים, כתוב בנשים, באותן האותיות שהן נקבות. ומה הוא? האות ה'. שהרי אז היא ההתפשטות והיפי של הכל,

אם לא תדעי לך וגו', צאי לך, פשטי גרמיהך בכל סטריין, ולקטי עדוניהן וכיסופין, בהוא פשיטו. ומאי איהו ההוא פשיטו. דאתעביד כחד ספה דאינון נטורי עדרי דענא. ודא איהו את ה'.

ודא איהו צאי לך. צאי לא כתיב, אלא צאי לך, כמה דאת אמר (ישעיה נד ב) הרחיבי מקום אהלך ויריעות משכנותיך וכו'. דהא בקדמיתא לא הוית אלא נקודה חדא שחורה, דלית בה אתר אחרא, אלא איהי סתימא בגווה, השתא דסלקא ואיהי מתחברא בבעלה, איהו אמר לה, צאי לך. הרחיבי מקום אהלך, פשטי גרמיהך, וכדין ורעי את גדיותיך, תוכלי למלקט עדוניהן וכיסופין.

דהא בשעתא דאיהי נקודה חדא, וסלקא לעילא, וההוא מלכא עילאה נחית לגבה למיעל בה, בטש בההוא נקודה, ואתפשט בכל סטריין, ואתעביד ההוא נקודה את ה', ואשתלימת מפל סטריין, ולקטא עדוניהן וכיסופין. כדין אמר לה, ורעי את גדיותיך, ויהוי זן ומפרנס לכל אוכלוסיך, זעירין ורכרביין.

היפה בנשים, נקודה חדא גו אתוון, לית שפירו לכל אתוון בר את י'. בנקודה דא מתתקנן כל אתוון, ואיהי שפירא דכלהו, ולית את דאזיל בלא נקודה דא. היא בכלהו, וכלהו בה. והיא יפה ושפירו דכולא, דהא מאתר סתימא עילאה קא אתת, ריש כל דרגין עילאין. ובה איהו ריש כל דרגין תתאין דלתתא. בגין כך היפה בנשים, שפירו דכלא. ותו היפה בנשים, כתיב בנשים, באינון אתוון דאינון נוקבי. ומאי איהו. את ה'. דהא כדין איהי פשיטו, ושפירו דכולא, למרעי,

לרעות ולחלק חלקים לכל האוכלוסים העליונים שלה. ועל זה, צאי לך מן הסתר הזה, שאף כלולה ונסתרת בתוכך. לך, לעצמך ולתועלתך. והכל הוא בסוד האותיות.

כתוב (תהלים מזח) אלהים בארמנותיה נודע למשגב. שהרי בשעה שאותו המלך הגדול בא אליה, ומושף אותה למעלה להכנס בה, ומכה בה באותה הנקדה. כיון שמכה באותה נקדה, מתפשטת ונפתחת לכל הצדדים, ונעשית האות ה', פתח של ההיכלות לכל צד, להכניס אותו מלך גדול, ואז אלהים בארמנותיה, באותם פתיחת ההיכלות, באות ה' הוא נודע. אותו אלהים חיים נוטל אותו השם לזון ולחלק חלקים לכל, ואז נודע למשגב, להיות משגב לתחתונים, ולהריק ברכות לכל, כמו שלמעלה.

בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא את העולם, עלו כל דברי העולם, וכל הדרגות העליונות והתחתונות פלן במחשבה. למה נקראת מחשבה? אלא זוהי נקדה אחת נסתרת, שעומדת במחשבה. שהרי נקדה אחת לא ידוע לאיזה מקום מתפשטת, ומה יהיה ממנה, ולאיזה מקום יסטה הדרך. והנקדה הזו היא הראש של כל הרצונות וכל מחשבות העולם.

והיה הכל נסתר בתוכה, ולא נודע, עד שהתפשטה המחשבה הזו, ונעשתה התפשטות אחת, לצד זה ולצד זה. כיון שהנקדה הזו התפשטה בהתפשטות הזו, התגלה יותר כל מה שהיה נסתר. לא שהתגלה לדעת, אלא התגלה אותו הסתר לאיזה מקום סוטה הדרך. ויוצא מסוד המחשבה,

ולמפלגא חולקין לכל אוכלוסין עילאין די'לה. ועל דא, צאי לך מהאי סתימו, דאת פלילא וסתימא בגי'וה. לך, לגרמך ולתועלתך. וכולא ברזא דאתון איהו.

בתיב, (תהלים מזח ד) אלהים בארמנותיה נודע למשגב. דהא בשעתא דההוא מלך גדול אתי לגבה, ואמשיף לה לעילא למיעל בה, ובטש בה בההוא נקודה. כיון דבטש בההוא נקודה, אתפשטת ואתפתחת לכל סטרין, ואתעבידת את ה', פתחא דהכלין לכל סטר, למיעל ההוא מלך גדול, וכדין אלהים בארמנותיה באינון פתיחו דהיכלין, באת ה' אשתמודע.

ההוא אלהים חיים, נטלא ההוא שמא, למיזן ולמפלגא חולקין לכולא. וכדין נודע למשגב, למהוי משגב לתתאי, ולא ארקא ברכאן לכולא, כגוונא דלעילא.

בשעתא דבעא קודשא בריך הוא למברי עלמא, סליקו כל מלין (דף 19 ע"ב) דעלמא, וכל דרגין עילאין ותתאין, פלהו במחשבה. אמאי אקרי מחשבה. אלא דא איהי נקודה חדא סתימא, דקיימא במחשבה. דהא נקודה חדא, לא אתידע לאן אתר אתפשטת, ומה יהוי מינה, ולאן אתר יסטי אורחא. ונקודה דא, איהי רישא דכל רעותין וכל מחשבין דעלמא.

והנה פלא סתים בגי'וה, ולא אתידע, עד דאתפשט האי מחשבה, ואתעביד חד פשיטו, לסטרא דא ולסטרא דא. כיון דהאי נקודה אתפשט בהאי פשיטו, אתגלי יתיר כל מה דהנה סתים.

לא דאתגלי למנדע, אלא אתגלי ההוא סתימו, לאן אתר סטי אורחא. ונפקא מרזא

שְׁהָרִי אֵין עוֹמֵד בְּמַחְשְׁבָה, וְלֹא עוֹלָה בְּשֵׁם הַזֶּה, אֲלֵא עוֹמֵד בְּשֵׁם לְהַתְגַּלוּת. וְנַעֲשֶׂה קוֹל אֶחָד בְּלַחֲשׁ, וּמָה הוּא? זוֹ הָאוֹת ה', שְׁהִיא כְּלִי לְהוֹצִיא אֶת כָּל אוֹתָם הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שְׁהִיו בְּתוֹךְ הַמַּחְשְׁבָה.

כַּאֵן הוּא בְּהַפּוֹד מֵהַגֵּן שְׁלֵמְטָה. לְמַטָּה, מִי שְׁמַכָּה בְּאוֹתָהּ נִקְדָּה שְׁלֵמְטָה, כְּשֶׁהִיא נִסְתָּרָת, וְכֹא אֵלֶיהָ אוֹתוֹ מֶלֶךְ גְּדוֹל, שֶׁהוּא בְּסוּד הָאוֹת ו' שְׁיוֹצֵאת מֵאוֹתָהּ ה' הַעֲלִינָה. אוֹתָהּ הוּ' שְׁיוֹרְדָת מְתוּכָה, מְכָה בְּנִקְדָּה הַזֶּה, וּמוֹצִיאָה מְתוּכָה כָּל מָה שְׁלִקְטָה מִלְּמַעְלָה, וּמִתְפַּשֵּׁט וּנְפַתַח לְכָל הַצְּדִדִים, וְנַעֲשִׂית הָאוֹת ה'. דְּמַעֲרָה, מִי שְׁמַכָּה בְּאוֹת ה' הַעֲלִינָה, הִיא נִקְדָּה אַחַת נִסְתָּרָת עֲלִינָה, כִּיּוֹן שְׁמַכָּה בָּהּ, מוֹצִיאָה הַחוּצָה, וּמִתְגַּלִּים כָּל אוֹתָם הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שְׁהִיו שָׁם, וְיוֹצֵאִים הַחוּצָה. הָרִי נוֹדְעָה אוֹתָהּ הַמַּחְשְׁבָה שְׁהִיָּתָה נִסְתָּרָת וְלֹא יְדוּעָה.

כְּמוֹ כֵּן, כְּשֶׁמַּכָּה ו' בְּנִקְדָּה הַזֶּה לְמַטָּה, אֲזוּ מוֹצִיאָה מְתוּכָה (מְשַׁפְּעִים לְתוֹכָה) כָּל אוֹתָם הַצְּבָאוֹת וְהַמַּחְנוֹת וְהַאוֹכְלוֹסִים וְהַמְּאוֹרוֹת וְהַנְּחָלִים הַעֲמֻקִּים שְׁלֵמְטָה.

וְאִזּוּ אוֹמְרִים לָהּ, (שִׁיר א) וְרַעֲי אֶת גְּדִיתֶיךָ עַל מִשְׁכַּנּוֹת הָרַעִים. טְלִי אוֹרוֹת וּמְזוֹנוֹת, וְחֻלְקֵי לְכָל אוֹתָם הַצְּבָאוֹת וְתַנִּי לָהֶם. עַל מִשְׁכַּנּוֹת הָרַעִים - אוֹתָם הָרַעִים שֶׁהֵם מְנַהֲגֵי הָעוֹלָם, לְתַת לָהֶם שְׁלִטוֹן וְתַקָּף, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי לוֹ. וְכָל זֶה בְּהַתְפַּשֵּׁטוֹת שֶׁל הַנִּקְדָּה הִיא שְׁהִיָּתָה נִסְתָּרָת מִקִּדְּם לְכֵן. שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר, כְּרֵאוֹנוֹהָ כְּשֶׁטָּרַם נֶאֱמָרוּ וְלֹא נִתְגַּלוּ הַדְּבָרִים הַלְלוּ שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים, בְּכִיתִי וְהִתְעַצְבֵּתִי.

דְּמַחְשְׁבָה, דְּהָא לֹא קִיַּמָּא בְּמַחְשְׁבָה, וְלֹא סְלֵקָא בְּשֵׁמָא דָּא, אֲלֵא קִיַּמָּא בְּשֵׁמָא לְאַתְגַּלְיָא. וְאַתְעֵבִיד חַד קוֹל בְּלַחֲשׁ, וּמֵאִי אִיהוּ. דָּא אֶת ה'. דְּהוּא מַגּוּ לְאַפְקָא כָּל אֵינוֹן מְלִין סְתִימִין דְּהוּוּ גּוּ מַחְשְׁבָה.

הֲבֵא אִיהוּ בְּהִיפּוּכָא מַגּוּוֹנָא דְלִתְתָא. לְתַתָּא, מֵאֵן דְּבִטְשׁ בְּהִיא נִקְוֵדָה דְלִתְתָא, כִּד אִיהִי סְתִימָא, וְאַתִּי לְגַבְהָ הֵהוּא מֶלֶךְ גְּדוֹל, דְּאִיהוּ בְּרָזָא דְאֶת ו' דְּנַפִּיק מֵהֵהוּא ה' עֵילְאָה. הֵהוּא ו' דְּנַחִית מַגּוּוִיהָ, בְּטִשׁ בְּהִיא נִקְוֵדָה, וְאַפִּיק מַגּוּוִיהָ כָּל מָה דְלִקִּיט מִלְּעֵילָא, וְאַתְפַּשֵּׁט וְאַתְפַּתַּח לְכָל סְטָרִין, וְאַתְעֵבִיד אֶת ה'.

לְעֵילְאָה, מֵאֵן דְּבִטְשׁ בְּאֶת ה' עֵילְאָה, אִיהִי נִקְוֵדָה חֲדָא עֵילְאָה סְתִימָא, כִּיּוֹן דְּבִטְשׁ בָּהּ, אִפִּיק לְבַר, וְאַתְגַּלְיִין כָּל אֵינוֹן מְלִין סְתִימִין דְּהוּוּ תַמָּן, וְנַפְקֵי לְבַר, הָא אֲתִיַּדַע הֵהוּא מַחְשְׁבָה דְהוּוּ סְתִים וְלֹא יְדִיעַ. בְּגוּוֹנָא דָּא, כִּד בְּטִשׁ ו' בְּנִקְוֵדָה דָּא לְתַתָּא, כִּדִּין אִפִּיק בְּגוּוִיהָ, (נ"א נַגְדִין לְגוּוֹחַ) כָּל אֵינוֹן חֲיִילִין וּמִשְׁרַיִין וְאוֹכְלוֹסִין וְנַהוּרִין וְנַחְלִין עֲמִיקִין דְלְעֵילָא.

וְכִדִּין אֲמַרִי לָהּ, וְרַעֲי אֶת גְּדִיתֶיךָ עַל מִשְׁכַּנּוֹת הָרַעִים. טוֹל נְהוּרִין וּמְזוֹנִין, וּפְלַגִּי לְכָל אֵינוֹן חֲיִילִין וְהִבִּי לוֹן. עַל מִשְׁכַּנּוֹת הָרַעִים, אֵינוֹן רוּעִים דְהֵן מְנַהֲגֵי עַלְמָא, לְמִיָּהֵב לוֹן שׁוֹלְטָנוּ וְתוֹקְפָא, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהָ. וְכָל דָּא, בְּאַתְפַּשֵּׁטוֹ דְהִיא נִקְוֵדָה דְהוּוּ סְתִימָא מִן קִדְמַת דְנָא.

חֲרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר, בְּקִדְמִיתָא עַד לֹא אֲתֵאֱמָרוּ וְלֹא אֲתַגְלוּ מְלִין אֵלִין דְשִׁיר הַשִּׁירִים, בְּכִינָא וְעַצִּיבָנָא. וְהִשְׁתָּא דְמְלִין אֵלִין אֲתַגְלִיִין, חֲדִינָא, וְאַמִּינָא, דְזַבְּאָה חוּלְקֵי

וכעת שהדברים הללו התגלו, שמחתי, ואמתי שאשרי חלקי שהייתי בזה. ועוד, שדברים עליונים שלמעלה התגלו כאן על ידי מר.

לססתי ברכבי פרעה דמיתוף רעיתי. רבי שמעון פתח ואמר, ויקח שש מאות רכב בחור וכו', בא ותראה, חכמת מצרים, שכל מה שעשו - לסוד החכמה שלמעלה הם עשו. ופרעה היה יותר חכם, שהרי אין מעמידים מלך במצרים, אם לא יהיה החכם מכלם.

ועל זה כתוב ויקח, הוא נטל הכל בחכמה, נטל עצה של חכמה אליו. אמר, העם הזה הם שש מאות אלף. נכנס לחדרו, והפך בכל מיני כשפים שלו, ועשה פגיונות ופסים, וכשף כשפים, ונטל שש מאות רכב נבחרים. בחור - נבחרים בכשפים טעונים בכל מיני קסמים וכשפים בסוד שלמעלה, של אותו הממנה שהתמנה עליהם.

והיה נוסע טעון בקסמים וכשפים, שש מאות רכב בחור, שהיו נבחרים כנגדם של ישראל. וכל רכב מצרים - כל אחד ואחד טעון בכשפיו וקסמיו. לא היו חכמים במצרים שלא טעונים במטענים של קסמים וכשפים. ושלשם על כלו - מה זה ושלשם? אלא מיני כשפים לו חקוקים בשלש שלש. ושמות של טמאה היו באותיות של שלש שלש. כלם חקוקים בקשרים מזינים, כמו שלמעלה, להיות לו פלי זין קשורים לישראל.

על הפלה כתוב, שהרי עצה נטל על פלה, וכדי להשמיד את ישראל. וכלם היו מיני מחנות על פלה, שהיתה נוסעת לפניהם של ישראל.

דהונא בדא. ותו, דמלין עילאין דלעילא, אתגלויין הקא על ידא דמר.

לסוסתי ברכבי פרעה דמיתוף רעיתי, רבי שמעון פתח ואמר, (שמות יד ז) ויקח שש מאות רכב בחור וכו', תא חזי, חכמתא דמצרים, דכל מה דעבדו, לגבי רזא דחכמתא דלעילא עבדו. ופרעה חפים הוה יתיר, דהא לא מוקמי מלכא במצרים אי לא יהא חפים מפלהו.

ועל דא כתיב ויקח, איהו נטיל כולא בחכמה, נטיל עיטא דחכמתא לגביה. אמר, עמא דא שש מאות אלף אינון, עאל לאידרוי, והפך בכל זיני תרשין דיליה, ועבד פגימין פסיסין, (נ"א פספסין) וחרש חרשין, ונטיל שית מאה רכב ברין. בחור: ברין בחרשין, טעונין בכל זיני קסמין וחרשין כרזא דלעילא, דההוא ממנא דאתמנא עליהו.

והוה נטיל טעין בקסמין וחרשין, שש מאות רכב בחור, דהוה ברין לקבלייהו דישראל. וכל רכב מצרים, כל חד וחד טעין בחרשוי וקוסמוי. לא הוה חפימין במצרים, דלא טעין טעונין דקסמין וחרשין.

ושלשם על כלו, מאי ושלשם. אלא זינין דחרשין ליה גליפן בתלת תלת. ושמהן דמסאבו הוה באתוון דתלת תלת. פלהו גליפי בקסירין מזינין, כגוונא דלעילא, למהוי ליה זיונין קסירין לגביהו דישראל.

על פלה כתיב, דהא עיטא נטל על פלה, ובגין לשיצאה לון לישראל. וכלהו הוה זיני משריין על פלה, דהות נטלא קמזייהו דישראל.

מִיָּד - (שמות יד) וַיִּחַזַק ה' אֶת לֵב
פְּרַעֲהַ מִלִּפְנֵי מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד
רָמָה. מִיָּד רָמָה לֹא כְתוּב, אֲלֵא
בְּיַד רָמָה. הִיא הַיָּד שֶׁכְּתוּב בָּהּ
(שם) וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה.
אוֹתָהּ הַיָּד הַגְּדוֹלָה הִיא יָד רָמָה.
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה חֶקֶק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּיַד הַזֶּה כֹּל הַדְּיוֹקְנָאוֹת וְכֹל
הַצְּבָאוֹת וְהַחֲזוֹקִים שֶׁל הַמִּצְרַיִם,
כְּמוֹ שְׂאוֹתֵם הַכְּשָׁפִים וְהַקְּסָמִים
שֶׁעָשׂוּ, בְּשְׁעָה שֶׁהָיוּ בָאִים בַּכְּשׁוּף
הַזֶּה. אוֹתָהּ הַיָּד הִיא חֶקֶק בָּהּ
כְּנֶגֶד אוֹתָם הַמְכַשְׁפִּים, וְנִשְׁבְּרָה
לְפָנֵי אוֹתוֹ הַדְּיוֹקָן שֶׁהָיָה חֶקֶק
בְּאוֹתָהּ הַיָּד. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם טו)
יְמִינֶךָ ה' נֹאדְרֵי בִפְתֵי יְמִינֶךָ ה'
תִּרְעַץ אוֹיֵב, וּמִשׁוֹם זֶה דְּמִיתִיךָ,
דְּיוֹקְנָאוֹת וְצִיּוּרִים חֶקְקִיתִי בָּךְ,
כְּמוֹ הַסּוֹסִים שֶׁל פְּרַעֲהַ. עַד כָּאן.
אֲבָר בְּקִשְׁרֵי הַדְּבָרִים לֹא נִקְשְׁרוּ.
שְׂאֵם כָּךְ, מָה זֶה לְגַבֵּי הַפְּסוּק
שֶׁלְמַעֲלָה, וּבסוּד שֶׁל אֶהְבֵּה
וּשְׂמֻחָה שֶׁל הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה? מָה
רוֹצִים כָּאן מִרְכָּבוֹת פְּרַעֲהַ, וּמָה
הוּא הַשִּׁיב לָהּ?

אֲלֵא וְדַאי שֶׁהַכֹּל בְּקִשְׁרֵי שֶׁל סוּד
אֶחָד הוּא, לְסוֹסְתֵי בְּרָכְבֵי פְּרַעֲהַ.
חֲזוֹנֵנוּ לְדַבֵּר הָרֵאשׁוֹן. שֶׁכְּפֹאֶשֶׁר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַה אוֹתָם עַל
כֹּל אוֹתָם הַאֻכְלוּסִים וְהַמְחַנּוֹת
שֶׁלְמֻטָּה לְהִיּוֹת הָרֵאשׁ שֶׁלָּהֶם,
מֵאוֹתוֹ הַזְּמַן הִיא מְשַׁבַּחַת תְּמִיד,
וְלֹא שׁוֹכְכֶת, וְכֹל אוֹכְלוּסִיָּה
מְשַׁבַּחִים תְּמִיד, וְלֹא שׁוֹכְכִים
לְעוֹלָמִים.

וְהַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל הָאֶהְבֵּה הַזֶּה הִיא
הָרֵאשִׁית, כְּשֶׁצִּצְאָה מִמִּצְרַיִם, וְכֹל
הַאֻכְלוּסִים שֶׁלְמַעֲלָה וְלְמֻטָּה הָיוּ
לְפָנֶיהָ, וְאֵז הַתְּחִילָה אֶהְבֵּת
הַתְּשַׁבַּחַת לְמַעֲלָה. וְסוֹסֵי פְּרַעֲהַ
וּמִרְכָּבוֹתָיו הָיוּ נוֹסְעִים אַחֲרֵי
יִשְׂרָאֵל, הִיא הַתְּחִילָה בַּתְּשַׁבַּחַת
שֶׁל אֶהְבֵּה אֶל מַעֲלָה.

מִיָּד (שם פסוק ח) וַיִּחַזַק ה' אֶת לֵב פְּרַעֲהַ וַיִּרְדֹּף
אַחֲרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים
בְּיַד רָמָה. מִיָּד רָמָה לֹא כְתוּב, אֲלֵא בְּיַד רָמָה.
אִיהִי יָד דְּכְתוּב בֵּיהּ (שם לא), וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת
הַיָּד הַגְּדוֹלָה, הִיא יָד הַגְּדוֹלָה אִיהִי יָד רָמָה.
בְּהִיא שְׁעָתָא, חֶקֶק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהִיא
יָד, כֹּל דְּיוֹקְנִין, וְכֹל חֲיִילִין וְתוֹקְפִין
דְּמִצְרַאִי, כְּגוֹנָא דְּאִינוּן חֲרָשִׁין וְקַסְמִין
דְּעַבְדוּ, בְּשְׁעָתָא דְּהוּוּ אַתְיִין בְּחֲרָשָׁא דָּא.
הִיא יָד, הִיא חֶקֶק בֵּיהּ לְקַבְּלִיהּ דְּהוּוּ
חֲרָשָׁאִי, וְאַתְבַּרַת קַמִּיהּ דְּהוּוּ דְּיוֹקְנָא דְּהוּוּ
חֶקֶק בְּהוּוּ יָד. הִיא הוּא דְּכְתוּב, (שם טו ו)
יְמִינֶךָ יי' נֹאדְרֵי בִפְתֵי יְמִינֶךָ יי' תִּרְעַץ אוֹיֵב.
וּבְגִין הִיא דְּמִיתִיךָ, דְּיוֹקְנִין וְצִיּוּרִין חֶקְקִיתִי
בֵּיהּ, כְּגוֹנָא דְּסוֹסוֹתָא דְּפְרַעֲהַ. עַד הַכָּא.
אֲבָר בְּקִישׁוּרָא דְּמִלִּין, לֹא אַתְקִשְׁרוּ. דְּאִי
הָכִי, מֵאִי הִיא לְגַבֵּי קָרָא דְּלַעֲיִלָּא,
וּבְרָזָא דְּרַחֲמֵי וְחֻדְוָה דְּתְשַׁבַּחַתָּא דָּא. מֵאִי
בְּעָאן הָכִא רְתִיכִין דְּפְרַעֲהַ. וּמֵאִי קָא אַתִּיב
לְגַבֵּהּ.

אֲלֵא וְדַאי כּוֹלָא בְּקִישׁוּרָא דְּרִזָּא חֲדָא אִיהוּ.
לְסוֹסְתֵי בְּרָכְבֵי פְּרַעֲהַ. אֶהְדְּרָנָא לְמַלְּהָ
קְדָמָאָה. דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנִי לָהּ עַל
כֹּל אִינוּן אוֹכְלוּסִין וּמִשְׁרִיִּין דְּלִתְתָּא לְמַהוּי
רִישָׁא דְּלַהוּן. מַהִּוּוּ זְמָנָא אִיהִי מְשַׁבַּחַת
תְּדִיר, וְלֹא שְׂכִיבַת, וְכֹל אוֹכְלוּסִין דִּילָהּ
מְשַׁבַּחֵן תְּדִיר, וְלֹא שְׂכִיכוּ לְעֵלְמִין.

וְתוֹשַׁבַּחַתָּא דְּרַחֲמֵי דָּא, הִיא שִׁירוֹתָא, כַּד
נָפְקַת מִמִּצְרַיִם, וְכֹל אוֹכְלוּסִין
דְּלַעֲיִלָּא וְתַתָּא הוּוּ קַמָּה, וּכְדִין שְׂרִיאַת רַחֲמֵי
דְּתוֹשַׁבַּחַתָּא לְגַבֵּי עֵילָא. וְסוֹסוֹן דְּפְרַעֲהַ
וְרְתִיכוּי הוּוּ נְטֻלָן אַבְתְּרִיָּהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, אִיהִי
שְׂרִיאַת בְּתוֹשַׁבַּחַתָּא דְּרַחֲמֵי לְגַבֵּי עֵילָא.

והקדוש ברוך הוא לא רצה בתשבחות באותו הזמן, כמו ששגיבו (שמות יד) ולא קרב זה אל זה כל הלילה. והוא השתיק אותה מתוך תשבחות האהבה שהתחילה.

צא וראה, פלה שעומדת באהבה לראות בעלה, כשרואה אותו, מתעוררת אהבה אליו, ומתחילה לשבח לו. ואם הוא לא רוצה בתשבחות, משתיקה בשתיקה מהתעוררות האהבה שהתחילה. איך שוכף לבה ורצונה?

בין שטבעו כל אותם הסוסים והמרכבות של פרעה בים, וראו ישראל כל אותם גבורות ונסים שעשה להם הקדוש ברוך הוא, שבחו ישראל בארץ תשבחת בשבילה. וקבל אותם הקדוש ברוך הוא, שפתוב (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה. אחר כך כשחזרה הבאר, שבחו ישראל תשבחת בשבילה, שפתוב אז ישיר ישראל את השירה הזאת. בא יהושע ושבח תשבחת בשבילה. באו דבורה וברק ושבחו תשבחת בשבילה.

בין שבנה שלמה את בית המקדש, וכל העולמות היו במשקל אחד, אז היא עוררה אהבה ותשבחת עליונה, ואמרה דברים עליונים אלו של תשבחת ואהבה אליו.

אז הוא, מתוך אהבה ותשוקת הפלה, רצה להזכיר לה אותה שתיקה שעשה לה לשתק, ולא רצה בתשבחת. פתח ואמר, (שיר א) לססתי ברכבי פרעה. כשאותם הסוסים והמרכבות של פרעה היו באים ורודפים אחרי ישראל - דמיתוך רעיתי, השתקתי אותך בהשתקה. דמיתוך, כמו שנאמר וידם אהרן. שמש בגבעון דום.

וקודשא בריך הוא לא בעי בתושבחתא ביהוה זמנא, כמא דתנינן דכתיב (שם יד ב) ולא קרב זה אל זה כל הלילה. ואיהו אשתיק לה מגו תושבחתא דרחימו דשריאת.

פוק חזי, פלה דקיימא ברחימו למחמי לבעלה, כד חמאת ליה, אתערת רחימו לגביה, ושריאת לשבחה לגביה. ואי איהו לא בעי בתושבחתא, משתקה בשתיקו מאתערוותא דרחימו דשריאת. איך שכיף לבה ורעותה.

בין דטבעי כל אינון סוסון ורתיכין דפרעה בימא, וחמו ישראל כל אינון גבוראן וניסין דעבד לון קודשא בריך הוא, שבחו ישראל בארעא תושבחתא בגינה, וקביל לון קודשא בריך הוא, דכתיב, (שם טו א) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי. לבתר כד אהדר בירא, שבחו ישראל תושבחתא בגינה. דכתיב, אז ישיר ישראל את השירה הזאת. אתא יהושע ושבח תושבחתא בגינה. אתו דבורה וברק ושבחו תושבחתא בגינה.

בין דבנה שלמה בי מקדשא, ועלמין הו פלהו בשיקולא חדא, כדין איהי אתערת רחימו ותושבחתא עילאה, ואמרת מילין עילאין אילין דתושבחתא ורחימו לגביה.

כדין איהו, מגו רחימו ותיאובתא דכלה, בעא לאדפורי לה ההוא שתיקו דעבד לה למשתק, ולא בעא בתושבחתא, פתח ואמר, לססתי ברכבי פרעה, כד אינון ורתיכין דפרעה הו אתיין ורדפין אבתריהון דישראל, דמיתוך רעיתי, אשתיקית לך באשתוקא. דמיתוך: כמא דאתמר, (ויקרא י א) וידם אהרן. (יהושע י ב) שמש בגבעון דום.

ועם כל זה כף צריך, שהרי באותו זמן עד עתה, הבנים והאוכלוסים שבארץ וכל התקונים שלך לא היו שלמים כראוי, ואת לא היית מתעטרת בהם כראוי בתקוניך. אבל עכשו נאוו לחיך בתורים, כמה נאים כל התקונים שלך, וכמה יפים הם בתורים, שפכר קבלו תורה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והתעטרה בהם מה שלא היית מקדם לכן.

ומשום כף דמיתוך רעיתי, ולא רציתי בתשבחותיך והתעוררות אהבתך, משום שאת ערום ועריה, ולא היית מתקנת בתקונים. וכעת כמה נאים התקונים שלך, ורצוני כף, ודברי תשבחתך. צוארך - הרי יש לך בית מקדש בארץ, בגון של כל הציורים העליונים, וכמה צדיקים וחסידים נכנסים לתוכו. ועכשו שאת מתעטרת בתקוניך ובשלמות שלך, הרי כל המקורות העליונים וכל הדרגות והאיברים הרי הם אליך, לקבלך, ולתקן אותך בתקונים עליונים. ועל זה (שיר א) תורי זהב נעשה לך. נעשה ודאי. לא כתוב אעשה, אלא נעשה, מראש הנקדה העליונה עד היסוד הפחתון נתקן אותך, ונעשה לך מן הצד של זהב, ששם התעוררות של אהבה. עם נקודות הפסך - מצד הימין. להראות, שהרי ההתעוררות של מעלה אין מתעוררת ואין מתקנת אליה, אלא כשהוא מתקן בראשונה בתקוני העולם הזה. כיון שנתתנו בה תקוני העולם הזה כראוי, אזי התקונים שלמעלה מתקנים בה, ונותנים לה תורי זהב עם נקודות הפסך. תורי, כמו שנאמר (אסתר ב) תור אסתר בת אביחיל.

ועם כל דא, הכי אצטרך, דהא בההוא זמנא עד כען, בנין ואכלוסין דארעא, וכל תיקונין דילך, לא הוו שלמין פדקא יאות, ואת לא הוית מתעטרא בהו פדקא יאות בתיקוניך. אבל השתא נאוו לחיך בתורים, כמא יאין כל תיקונין דילך, וכמה שפירין אינון בתורים, דכבר קבילו אורייתא, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואתעטרת בהו. מה דלא הוית מקדמת דנא.

ובגין כף דמיתוך רעיתי, ולא בעינא בתושבחתך, ואתערו דרחימו דילך, בגין דאת ערום ועריה, ולא הוית מתתקנא בתיקונין. והשתא כמא יאין תיקונין דילך, ורעותא דילי כף, ובמילי תושבחתך. צוארך, הא אית לך בי מקדשא בארעא, בגוונא דכלהו ציורין עילאין וכמה צדיקים וחסידים עאלין בגויה.

והשתא דאת מתעטרא בתיקוניך, ובשלימו דלהון, הא כל מקורין עילאין, וכל דרגין ושׁיפין הא אינון לגבך, לקבלא לך, ולא תקנא לך בתיקונין עילאין. ועל דא תורי זהב נעשה לך, נעשה ודאי, אעשה לא כתיב, אלא נעשה, מרישא דנקודה עילאה, עד יסודא תתאה, נתקן לך, ונעביד לך מסטרא דזהב, דתמן אתערו דרחימו. עם נקודות הפסך, מסטרא דימינא. להחזאה, דהא אתערו דלעילא, לא אתער ולא אתתקן לגביה, אלא פד אתתקנא איהו בקדמיתא בתיקוני דהאי עלמא. כיון דתיקונין דהאי עלמא אתתקנו בה פדקא יאות, כדין תיקוני דלעילא מתתקני בה, ויהבי לה תורי זהב עם נקודות הפסך. תורי, כמה דאת אמר (אסתר ב טו) תור אסתר בת אביחיל.

ועל דא, כשרודפים הסוסים של רכבי פרעה - דמיתיה, תשבח ולא תעיר אהבה אלי, משום התקונים שלך שלמה אינם. וכעת נאה הוא, שהרי נאוו לחייה בתורים וגו', ודאי תורי זהב נעשה לך וגו', ונתקן אותך פראוי, וכל אחד ואחד כפי דרכו, והדברים הללו נקשרים.

לססתי ברכבי פרעה וגו' (שיר א). כתוב (שמות יג) וה' הלך לפנייהם יומם בעמוד ענן וגו'. בשעה שהוציא אותם הקדוש ברוך הוא את ישראל ממצרים, לא היו רוצים ללכת במדבר בדרך יבשה, שהיו גילים במצרים שהיתה כמו גן עדן, כמו שנאמר כגן ה' כארץ מצרים. שהיו הולכים במקום יבש בדרך, בתרב בלי ישוב.

מה עשה הקדוש ברוך הוא? שלח לפנייהם שכינה, שהיתה הולכת בכל הגונים של זהר, בכל הגונים של תשוקה, והיו רצים אחריה לראות בתשוקה. ומשום כך היו רצים אחריה, והולכים, ולא היו מתעכבים. והקדוש ברוך הוא עשה להם כף, כף שלא יתעכב קדוש השם על הים, שהוא (כדי שלא יתעכב כבוד שמו בעולם הזה) היה רוצה להתפכד בתוך כל עמי הארץ.

כמו שאלה הלכו בחפזון, אף כך עשה פרעה במרפכות והסוסים שלו, כדי לרדף בחפזון, שלא יתעכבו מרפכותיו בדרך. מה עשה? נטל סוסות נקבות וסוסים זכרים, ושם הנקבות לפנייהם והזכרים מאחור. הזכרים היו רצים אחר הנקבות, והנקבות היו רצות מלפני הזכרים, ואלו ואלו היו רצים בחפזון, וזה פרעה עשה בחכמה, לרדף בחפזון אחרי ישראל.

ועל דא, כד רדפין סוסון דרכבי פרעה, דמיתיה, דלא תשבח ולא תתער רחימו לגבאי. בגין דתיקונין דילך לתתא לא הויין. והשתא יאות הוא, דהא נאוו לחייה בתורים וגו', ודאי תורי זהב נעשה לך וגו', ונתתקן לך פדקא יאות. וכל חד וחד כפום אורחוי, ומלין הכי מתקשרן.

לססתי ברכבי פרעה וגו', כתיב (שמות יג כא) וה' הולך לפנייהם יומם בעמוד ענן וגו'. בשעתא דאפיק לון קודשא בריה הוא לישראל ממצרים, לא הוו פּעאן למיזל במדברא באורח נגיבו. דהוו רגילין במצרים, דהויא פגנתא דעדן, כמה דאת אמר, (בראשית יג) כגן ה' כארץ מצרים. דהוו אזלין באתר נגיבו באורחא, בחורבא בלא יישובא.

מה עבד קודשא בריה הוא, שדר קדמייהו שכינתא, דהות אזלת בכל גוונין דזהרא, בכל גוונין דתיאובתא, והוו רהיטי אבתרה למחמי בתיאובתא. ובגין כך הוו רהיטי אבתרה, ואזלי, ולא הוו מתעכבי. וקודשא בריה הוא עביד לון הכי, פי היכי דלא יתעכב קדושא דשמא על ימא, דאיהו (נ"א בגין דלא יתעכב יקירו דשמייה בעלמא איהו) הוה בעי לאתנקרא בגו כל עממין דארעא.

בגוונא דאלין אזלין בבהילו, אוף הכי עבד פרעה ברתיוכו וסוסון דיליה, בגין למרדף בבהילו, דלא יתעכבון רתיוכו באורחא. מה עבד. נטל סוסון נוקבי וסוסון דכורי, ושוי נוקבי לקמייהו ודכורי מאחורא, דכורי הוו רהטי בתר נוקבי, ונוקבי הוו רהטי מקמי דכורי, ואלין ואלין הוו רהטי בבהילו. ודא עבד פרעה בחכמתא, למרדף בבהילו אבתרייהו דישראל.

בין שהשיג אותם, ורצה לערף קרב עם ישראל, נטל הנקבות ויחגר אותן לאחור, והזכרים לפניהם, כדי לזרו את מרפבותיו. כף בראשונה כתוב וה' הלך לפניהם יומם, ואחר כף כתוב (שם יד) ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם. ויסע, כדי שיזדונו ישראל ויהיו שמורים, וכל אותם חצים ובליסטראות ואבנים ומקלות שהיו זורקים על ישראל, לא הגיעו אליהם. והינו מה שכתוב התיצבו וראו, ומשום כף דמיתיה, באותו גון ממש.

בין שאותם האוכלוסים עברו, וראו כל אותם נסים וגבורות שעשה הקדוש ברוך הוא על הים, אזי נאוו לחניף בתורים, התתקנו ישראל בסוד האמונה, שכתוב (שם) ויאמינו בה' ובמשה עבדו. וקבלו ישראל תורה על הר סיני, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואז הכל התתקנו, מעלה ומטה כראוי.

נאוו לחניף בתורים (שיר א). בא וראה, כל הגונים שבפנים, וכל המחשבות והרצונות של העולם שהם בתוך הלב, כלם נראים בפנים. ובפנים נודע מיהו האדם, אם מעשיו לטוב ואם מעשיו לרע, כמו שנאמר הכרת פניהם ענתה בס. ועכשו שהתקונים של הכל כלם כראוי, בתקונים פשרים, בתקונים של מעשים טובים, מיד נאוו לחניף, בלא בושה כלל.

וכר זה היה בזמן שנבנה בית המקדש, וכל העולמות בשמחה, מעלה ומטה, ואז התתקנו הפנים כראוי, התחברו פנים בפנים כראוי.

לחניף, ולא כתוב פניך, משום שתכל אחד, אבל לחיים, הם

בין דאדביק לון, ובעא לאגחא קרבא בישראל, נטל נוקבי וחגר לון לאחורא, ודכוורי לקמייהו, בגין ליאשא רתיכווי. כף בקדמיתא כתיב, וה' הלך לפניהם יומם, ולבתר כתיב, (שמות יד יט) ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם. ויסע, בגין דיתייאשוני ישראל, ויהון נטירין. וכל אינון גירין, ובלסטראין, ואבנין, וקולפין, דהוו רמאן לגבייהו דישראל, לא מטו לון. והיינו דכתיב, (שם יד יג) התיצבו וראו, ובגין כף דמיתיה, בזהווא גוונא ממש.

בין דאינון אוכלוסין אתעברו, ויחמו כל אינון נסין וגבורין דעבד קודשא בריך הוא על ימא, כדין נאוו לחניף בתורים, אתתקנו ישראל ברזא דמהימנותא, דכתיב (שם יד לא) ויאמינו בה' ובמשה עבדו. וקבילו ישראל אורייתא על טורא דסיני, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וכדין אתתקנו כולא, עילא ותתא פדקא יאות.

נאוו לחניף בתורים, תא חזי, כל גוונין דלגו, וכל מחשבין ורעותין דעלמא דאינון גו לבא, כולהו אתחזון באנפין. ובאנפין אשתמודעא בר נש מאן איהו. אי עובדוי לטב, אי עובדוי לביש. כמה דאת אמר, (ישעיה ג ט) הכרת פניהם ענתה בס. והשתא דתיקונין דכלא כלהו פדקא יאות, בתיקונין דכשראן, בתיקונין דעובדין טבין, מיד נאוו לחניף בלא כיסופא כלל.

וכר דא הוי בזמנא דאתבני בי מקדשא, ועלמין כולהון בחדוא, עילא ותתא, וכדין אתתקנו אנפין פדקא חזי. אתחברו אנפין באנפין פדקא חזי.

לחניף, ולא כתיב פניך, בגין דכולא חד, אבל

מְתַקְנִים צְפָצוֹף וְדַבּוּר לְהַסְתַּכַּל בָּהֶם. וּמִשּׁוֹם כֶּף הַשִּׁירָה הַזֶּה הַתְּתַקְנָה עֲכָשׁוּ יוֹתֵר מִשָּׂאֵר הַזְּמַנִּים שֶׁל הָעוֹלָם.

כְּתוּב (בראשית טו) וְהִנֵּה דָבָר ה' אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשֶׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ. וְכִי אֲבָרְהָם שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּשִׁלְמוֹת אֶצֶל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ, אֵיךְ לֹא הָאֵמִין בְּמֵאֵמֶר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַמָּה פְעָמִים שֶׁאֵמֵר לוֹ שִׁיְהִי לּוֹ בָנִים, שְׂכָתוּב (שם ה) וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחֻצָּה, (שם יב) לְזַרְעֶךָ אֲתָן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת, וְאַחֲרַי כֶּף הוּא אוֹמֵר וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי?

הַבֵּט לְרֹאשׁ הַפְּסוּק, מֵה כְּתוּב? (שם) וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי. וְכְתוּב (שם) הֵן לִי לֹא נִתְּתָה זָרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי. אֲלֹא בְּרֵאשׁוֹנָה אֲבָרְהָם הָיָה מֵאֵמִין בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָיָה מְסַתְּפֵל בְּפּוֹכְכֵימ הוּא, וּבְמַזְלוֹת הַלֵּל, וְהָיָה רוֹאֵה שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ בֶן, מִשּׁוֹם שֶׁעַד עֵתָה לֹא הָיָה דָבָק בְּדַבְּקוֹת שֶׁל רְבוּנוֹ.

בֵּינָן שְׂכָתוּב וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחֻצָּה, הוֹצִיא אוֹתוֹ מִן אוֹתָהּ הַדְּרָךְ, וְקָרְבוּ אֵלָיו לְעַבְדוֹתוֹ, לְדַעַת דְּרָכִים אַחֲרוֹת שֶׁל חֲכָמָה, וְהוֹצִיאוּ מֵאוֹתָם הַנְּחוּשִׁים שֶׁל הַמְּזוֹלוֹת, וְאָמַר לוֹ: אֲבָרְם אֵינּוּ מוֹלִיד, אֲבָרְהָם מוֹלִיד. וְזֶה וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אֲבָרְם וְהָיָה שְׁמֶךָ אֲבָרְהָם כִּי אִב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁאֵין בְּכָל הָאוֹתוֹת אוֹת שְׂמִתְקַנָּת לְהוֹלִיד, פָּרַט לְאוֹת ה'. הָאוֹת הַזֶּה הִיא מְתַקְנָת לְעִשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת יוֹתֵר מִכָּל שָׂאֵר הָאוֹתוֹת, וּמִשּׁוֹם כֶּף הִיא פְּתוּחָה מִכָּל הַצְּדָדִים. וְאִם תֹּאמַר, הָאוֹת הַזֶּה לֹא צָרִיךְ לוֹ לְאַבְרָהָם לְהַתּוֹסֵף לוֹ, שֶׁהָיָה

לְחַיִּים, אֵינּוֹן מְתַקְנָן צְפָצוֹפָא וּמִילּוּלָא לְאַסְתַּפְלָא בְּהוּ. וּבִגִּין כֶּף, שִׁירְתָּא דָּא (דף פ"ט ע"ב) אֶתְתַּקְנָא הַשָּׂתָא, יִתִּיר מִשָּׂאֵר זְמַנִּין דְּעֵלְמָא.

כְּתוּב, (בראשית טו ד) וְהִנֵּה דָבָר ה' אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשֶׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ. וְכִי אֲבָרְהָם דְּהוּא אָזִיל בְּשִׁלְמוֹ לְגַבֵּי מְלָכָא קְדִישָׁא, אֵיךְ לֹא הָאֵמִין בְּמֵאֵמֶר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכַמָּה זִמְנִין דְּאָמַר לִיהּ דְּלְהוֹוִן לִיהּ בְּנִין, דְּכְתִיב (שם ה) וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחֻצָּה, (שם יב ז) לְזַרְעֶךָ אֲתָן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת. וּלְבַתֵּר אִיהוּ אָמַר, וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי.

שְׂפִיר לְרִישִׁיָּה דְקָרָא, מֵה כְּתִיב, (שם ב) וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי. וְכְתִיב (שם ג) הֵן לִי לֹא נִתְּתָה זָרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי. אֲלֹא בְּקְדָמִיתָא אֲבָרְהָם הָוּה הֵימִין בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָוּה מְסַתְּפֵל בְּכּוֹכְבֵייא וּבַהֲנִי מְזֻלְיָא, וְהָוּה חֲזִי דְלֹא יְהֵא לִיהּ בַּר. בְּגִין דְּעַד כְּעַן לֹא הָוּה דְּבִיק בְּדַבְּקוֹ דְּמֵאֲרִיָּה.

בֵּינָן דְּכְתִיב וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחֻצָּה, אֶפִּיק לִיהּ מֵהָוּא אֹרַח, וְקָרִיב לִיהּ לְגַבֵּיָּה לְפּוֹלְחָנִיָּה, לְמַנְדַּע אֹרַחִין אַחֲרָנִין דְּחֲכָמָתָא, וְאֶפִּיק לִיהּ מֵהָוּא טִיּוּרֵי דְּמְזֻלֵי, וְאָמַר לִיהּ, אֲבָרְם אֵינּוּ מוֹלִיד, אֲבָרְהָם מוֹלִיד. וְדָא (שם יז) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אֲבָרְם וְהָיָה שְׁמֶךָ אֲבָרְהָם כִּי אִב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ.

מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּלִית בְּכָל אֲתוּוֹן אֶת דְּמִתְתַּקְנָא לְאוּלְדָּא, בַּר אֶת ה'. הֵאִי אֶת, אִיהִי מִתְתַּקְנָא לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין יִתִּיר מִכָּל שָׂאֵר אֲתוּוֹן. וּבִגִּין כֶּף אִיהִי פְּתִיחָא מִכָּל סְטָרִין.

וְאִי תִימָא, אֶת דָּא לֹא אֲצִטְרִיךְ לִיהּ לְאַבְרָהָם לְאַתּוּסְפָּא לִיהּ, דְּהָא לָאו דִּילִיָּהּ הוּא, ה' אִיהִי נוֹקְבָא בְּכָל אֲתֵר,

אינה שלו היא, ה' היא נקבה בכל מקום, ותהיה נוחה לשרה להיות האות הזו רשומה בתוכה.

אָלָא שְׁפִי הַיִּינְן הֵן, אחת עליונה ואחת תחתונה. האחת - עולם הזכר, והאחת עולם התחתון - עולם של הנקבה. כיון שנוספה ה' באברהם, האור הראשון ששה' הזו מתעטפת בו, יצא ועשה פרות. ונרשם אברהם באותה הדרגה העליונה שלו, בפח של ה' העליונה הזו, שהרי אין פח ותקף לאותו האור הראשון, פרט לה'. ומשום כך נוטל אותו האור הראשון האות ה' עמו, ומתישב בדרגתו, שהרי עולה להיות עושה תולדות.

שְׁפִי אוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת כָּאן, שֶׁהֵם עֲלִיָּה לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהֵם ה"ם. האות ס' היא מן העולם העליון. מה ביניהם בין האות ס' ובין האות ה', שהרי שפיהן מן העולם העליון?

אָלָא כְּשֶׁנִּסְתַּר הַכֹּל בְּתוֹךְ הַמְּחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה, וְהַנְּקֵדָה הַיָּא לֹא הִתְפַּשְׁטָה, וְהִסְתִּיר לְפָנִים. כֹּל אוֹתָם הַשְּׂבִילִים הָעֲלִיּוֹנִים וְהָאוֹתִיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת, הִסְתִּיר הַכֹּל בְּאוֹת ס'. וְהֵיוּ כֹל אוֹתָם שְׂבִילִים וְאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת נִסְתָּרוֹת כְּלוּלוֹת בְּאוֹת הַזֶּה. כִּיּוֹן שֶׁעָלָה כְּרִצּוֹן לְהַתְּגַלּוֹת וּלְהוֹצִיא תוֹלְדוֹת, הָאוֹת ס' הִזוּ נִפְתַּחַת, וְנִעֲשִׂית הָאוֹת ה'.

כִּי אֲשַׁתְּנוּ דָּא מְדָא, אָלָא שְׁנִפְתַּח לְהוֹצִיא תוֹלְדוֹת וּלְהַתְּגַלּוֹת בְּלַחֲשׁ, שְׁהָרִי הָאוֹת הַזֶּה לֹא הִתְגַּלְתָּה אָלָא בְּפֶה גְלוּי, וְלֹא נִנְכְּרָה. וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִיא בְּלַחֲשׁ, הוּא בְּפֶה גְלוּי. וּמִשׁוּם כֵּן, בְּשִׁעָה שֶׁהִתְגַּלְתָּה וְנִפְתַּח, אֲזִי עֲתִיד לְהוֹלִיד.

שְׁהָרִי שֶׁבְטָרָם עוֹמֵד בְּפִתְחוֹת שֶׁל ה', הַכֹּל נִסְתַּר בְּתוֹכָהּ בְּאוֹת ס'. אַחַר שְׁנִפְתַּחָהּ, עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת בְּאוֹת ה'.

וְתִינַח לְשָׂרָה לְמַהְיוּ אֵת דָּא רְשִׁימָא בְּגוּוּה. אָלָא תְּרִי הַיִּינְן אֵינוֹן, חַד עֵילָאָה, וְחַד תַּתָּאָה. חַד עֵלְמָא דְדִכּוּרָא, וְחַד עֵלְמָא

תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ עֵלְמָא דְנוֹקְבָא. כִּיּוֹן דְּאִתּוּסְף ה' בְּאַבְרָהָם, אוֹר קְדָמָא דְהוּא הָאִי ה' מְתַעֲטֵף בֵּיהּ, נִפְיָק וְעַבַּד אֵיבִין. וְאִתְרַשִּׁים אַבְרָהָם בְּהוּא דְרָגָא עֵילָאָה דִּילִיָּה, בְּחֵילָא דְהָאִי ה' עֵילָאָה, דְּהָא לִית חֵילָא וְתוֹקְפָא לְהוּא אוֹר קְדָמָא, בַּר ה'. וּבְגִין כֵּן נָטִיל הוּא אוֹר קְדָמָא, אֵת ה' עֲמִיה, וְאִתְיִשֵּׁב בְּדְרָגִיָּה, דְּהָא סְלִיק לְמַהְיוּ עַבִּיד תוֹלְדִין.

תְּרִין אִתּוּן רְשִׁימִין הַכָּא, דְּאֵינוֹן סְלִיקוּ לְעֵלְמָא עֵילָאָה, וְאֵינוֹן ה"ם. אֵת ס' מְעֵלְמָא עֵילָאָה אִיהִי. מֵאִי בִינִיָּהּ בֵּין אֵת ס' וּבֵין אֵת ה', דְּהָא תְּרוּיָּהּ מְעֵלְמָא עֵילָאָה אֵינוֹן.

אָלָא כִּד סְתִים כּוֹלָא גּוּ מַחְשְׁבָה עֵילָאָה, וְהָאִי נְקוּדָה לָא אִתְפַּשְׁטָא, וְאִסְתִּים לְגוּ. כֹּל אֵינוֹן שְׂבִילִין עֵילָאִין, וְאִתּוּן סְתִימִין, אִסְתִּים כּוֹלָא בְּאֵת ס'. וְהוּוּ כֹּל אֵינוֹן שְׂבִילִין וְאִתּוּן עֵילָאִין סְתִימִין כְּלִילִין בְּאֵת דָּא. כִּיּוֹן דְּסְלִיק בְּרַעוּ לְאִתְגַּלְתָּה, וְלֹאֲפַקָא תוֹלְדִין, הָאִי אֵת ס' אִתְפַּתַּח, וְאִתְעַבִּיד אֵת ה'.

כִּי אֲשַׁתְּנוּ דָּא מְדָא, אָלָא דְאִתְפַּתַּח לְאִפְקָא תוֹלְדִין וּלְאִתְגַּלְתָּא בְּלַחֲשׁוֹ. דְּהָא אֵת דָּא לָא אִתְגַּלְתָּא אָלָא בְּפּוּם גְלוּי. וְלֹא אֲדַכְר. אֵף עַל גַּב דְּאִיהִי בְּלַחֲשׁוֹ, הוּא בְּפּוּם גְלוּי. וּבְגִין כֵּן, בְּשִׁעָתָא דְאִתְגַּלְתָּא וְאִתְפַּתַּח, כְּדִין זְמִין לְאוּלְדָא.

דְּהָא בְּעוֹד דְּלָא קְיִימָא בְּפִתְחוֹ דְּה', כּוֹלָא סְתִים בְּגוּוּה בְּאֵת ס'. לְבַתֵּר דְּאִתְפַּתַּח, עַבִּיד תוֹלְדִין בְּאוֹת ה'.

וְאוֹתָם תּוֹלְדוֹת לֹא יוֹצְאוֹת
הַחוּצָה, וְכִּי בְּאִיבֵר אַחַד, אִיבֵר
קָדוֹשׁ שֶׁהַתְּמִקָּן (שֶׁהַתְּמִקָּן)
וְנִכְנַס בָּאוֹת ה' הַאֲחֵרוֹנָה. מֵאוֹת
ה' יוֹצֵא, וּבָאוֹת ה' נִכְנַס, בָּאוֹתוֹ
אִיבֵר שֶׁהַתְּמִקָּן אֶצֶל ה'
הַאֲחֵרוֹנָה.

וּבְשַׁעֲתָא דְאַתְפַּתַּח, וְאַתּוֹסְפָה אֶת דָּא, ה'
עֵילָאָה, כְּדִין אֲתַמְקָן בְּתִיאֻבְתָּא,
וְהָאִי אִבְר צְדִיקָא דְעֵלְמָא אֲתַמְקָן עֲלֵיהּ. וְעַל
דָּא, כִּד אֲתַמְקָן הָאִי אִבְר בְּתִיאֻבְתָּא, (וְהוּהוּ כְּמִיד
וְנִיזִי גַרְעֵה) אֲתוֹסְפָה בִּיהּ ה'. וְכִד אִבְר דָּא לֹא הוּי
בְּתִיאֻבְתָּא, וְהוּהוּ מ' בְּלַחְוֹדוּי, לְאַתְחֻזָּאָה דְהָא
לֹא קִיַּימָא לְאוּלְדָּא.

וְרִזָּא דָּא אֲבָרִים, אֲב"ר מ', דָּא אִינוּ מוֹלִיד,
דְּהָא מ' סְתִימָא אִיהִי, וְלֹא קִיַּימָא
לְאוּלְדָּא. כִּד אֲתוֹסְפָה ה', הֵהוּא מ' אֲתַפְתַּח,
וְאַתּוֹסְפָה ה', וְקִיַּימָא בְּהֵהוּא אִבְר לְמַעַבְד
תּוֹלְדִין. וְרִזָּא דָּא אֲבָרִים, אֲב"ר ה"ם, דָּא,
מוֹלִיד וְעֵבִיד אִיבִין.
וּבְגִין כְּפֵי אֲבָרִים אִינוּ מוֹלִיד, אֲבָרִים מוֹלִיד.
בְּגִין דְּהֵהוּא אִבְר לֹא אֲתַמְקָן עַד דְּאֲתִי
ה'. וּבְכָל אֲתֵר ה"א קִיַּימָא לְתוֹלְדִין וְאִיבִין,
וְעַל דָּא שְׂמָא גָרִים.

וּמְנָא לָן דְּהֵהוּא אִבְר לֹא אֲתַמְקָן אֶלָּא בְּגִין
ה'. דְּהָא בְּזִמְנָא דְּהוּהוּ שְׁמִיָּה אֲבָרִים, לֹא
אֲתַגְזֵר הֵהוּא אִבְר, וְלֹא אֲתַמְקָן. בְּתֵר דְּאֲתָא
ה', אֲתַמְקָן הֵהוּא אִבְר, וְאַתְגְּזֵר, לְמַעַבְד אִיבִין
בְּהֵהוּא ה' בְּתֵרָאָה. וּבְעוֹד דְּאִיהוּ עֵלְמָא
עֵילָאָה סְתוּם בְּאֵת מ', הֵהוּא אִבְר לֹא אֲתַמְקָן,
וְקִיַּימָא עֲרָלָה בְּלֹא גְזִירוּ.

וְדִרְגָּא תַּפְאָה קִיַּימָא מְגוּ עֲרָלָה, בְּאֵת ד', גו
מְסַכְנָו. כִּד עֵלְמָא עֵילָאָה גו סְתִימָו
בְּרִזָּא דְּאֵת מ', עֵלְמָא תַּפְאָה בְּמְסַכְנָו בְּרִזָּא
דְּאֵת ד' (נ"א מ').

וְהַרְרָנָה הַתְּחִתוֹנָה עוֹמְדָת מֵתוּף
הַעֲרָלָה, בָּאוֹת ד', תּוּף עֲנִיּוֹת.
כְּשֶׁהָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן תּוּף הַסְּתֵר
בְּסוּד הָאוֹת מ', הָעוֹלָם הַתְּחִתוֹן
בְּעֵנִי בְּסוּד הָאוֹת ד' (מ').

בשנפתח העולם העליון מהאות
 ס', ונעשה ה', אז נתפקן הברית,
 והערלה מעברת. וכיון שנתתקנה
 הברית הזו, יוצאות שתי
 האותיות הללו, ונכנסות אותיות
 אחרות. יוצאות שתי אלו ד"ם.
 וכך מילה שלא יוצאת ממנה דם
 אינה מילה, שהרי אלה מעברות,
 ונכנסות שתי אחרות. במקום
 האות ס' נכנסת ה'. במקום האות
 ד' נכנסת ה'. ואז הכל עומד
 להוליד.

וזה סוד (ישעיה ט) לם"רבה המשרה
 ולשלוש אין קץ על פסא דוד ועל
 ממלכתו להכין אתה ולסעדה. ס'
 רבה, למרבה. סוד זה, כשלאות
 ס' רבה המשרה, שמרבים גדל
 עליון, שנפתח ונעשה ה', אז
 ולשלוש אין קץ. מה זה ולשלוש?
 אלא ולשלוש, זהו איבר ההוא
 היסוד של העולם, שנעברה
 ממנה הערלה, אותו שנקרא קץ
 כל בשר, ודאי ולשלוש אין קץ,
 שהרי נעבר. ויושב שלום על
 פסא דוד, ועל ממלכתו, להכין
 אתה ולסעדה במשפט ובצדקה.
 וכך זה, כשעוברת ס' ונפתחת,
 אז עוברת הערלה, ומעברת ד',
 כמו שנתבאר. וזה סוד (שמות כד)
 הנה דם הברית אשר פרת ה'.
 שצריך להוציא ממנו ד"ם ברית.
 שתי האותיות הללו.

ועל הסוד הזה, אברהם אבר ה',
 שנפתחת האות ס', כדי לשמש
 האיבר הזה בעולם שלמטה.
 ובשביל זה יצחק לא יצא, עד
 שהעברה הערלה מאותו האיבר
 הקדוש העליון. ומשום כך,
 הקדוש ברוך הוא, כל מה שעשה
 בארץ, הכל הוא בסוד השמוש
 כמו למעלה, להראות שהרי
 הוציא כל השמות בחכמה
 עליונה, כמו הסוד שלמעלה,
 הכל כראוי.

פולאו בחכמתא עילאה, פגוונא דרזא דלעילא, פלא פדקא יאות.

בר אתפתח עלמא עילאה מאת ס', ואתעבידת
 ה', פדין, אתתפן ברית, ואתעבר ערלה.
 וכיון דאתתפן האי ברית, נפקין אלין תרין
 אתוון, ועיילי אתוון אוחרנין. נפקין תרין
 אלין ד"ם.

וכך גזירו דלא נפיק מיניה דם, לאו איהו
 גזירו. דהא אלין מתעברן ועיילין תרין
 אחרנין. באתר דאת ס', עייל ה'. באתר דאת
 ד', עייל ה'. פדין פולא קיימא לאולדא.

ורזא דא (ישעיה ה) לם"רבה המשרה ולשלוש
 אין קץ על פסא דוד ועל ממלכתו להכין
 אתה ולסעדה. ס' רבה, למרבה. רזא דא, פד
 לאת ס' רבה המשרה, דאסגיאנו רבו עילאה,
 דאתפתח ואתעביד ה', פדין ולשלוש אין קץ.
 מאי ולשלוש. אלא ולשלוש, דא ההוא אבר
 יסודא דעלמא, דאתעבר מניה ערלה, ההוא
 דאקרי (שם ו יג) קץ כל בשר, ודאי ולשלוש אין
 קץ, דהא אתעבר. ויתיב שלום על פסא (ד ט פ)
 דוד, ועל ממלכתו, להכין אתה ולסעדה
 במשפט ובצדקה.

וכך דא, פד אתעבר ס' ואתפתח, פדין אתעבר
 ערלה, ואתעבר ד', פמא דאתמר. ורזא
 דא, (שמות כד ח) הנה דם הברית אשר פרת ה'.
 דאצטריך לאפקא מיניה ד"ם ברית, תרין
 אתוון אלין.

ועל רזא דא, אברהם אבר ה' דאתפתח את
 ס', בגין לשמשא האי אבר בעלמא
 דלתתא. ובגין האי, יצחק לא נפיק, עד
 דאתעבר ערלה מההוא אבר קדישא עילאה.
 ובגין כך, קודשא בריך הוא כל מה
 דעבד בארעא, פולא איהו ברזא דשימושא
 פגוונא עילאה, לאחזאה דהא אפיק שמחן

פולאו בחכמתא עילאה, פגוונא דרזא דלעילא, פלא פדקא יאות.

והנה דבר ה' אליו לאמר לא יירשף זה (בראשית טו). מאי טעמא, בגין דהוה עבד משפיל.

וכדין אמר, (שם י"ג) הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי וכו'. בגין דהא איהו הוה מסתפל וחקמי בטיורי דלא יוליד. ובשעתא דאתגזר אברהם, אשתלים בכולא באת ה"א, דאתפתח מאת מ' ואת ד' אוף הכי. כדין עאל אברהם באורח דחקמתא, ואתעבר מההוא אורחא אחרא דכוכביא ומזלי.

הא חזי, בשעתא דהוה ביה ערלה, דלא אתגזר, קודשא בריך הוא לא אתגלי ליה אלא במחזה. בגין דעלמא עילאה הוה סתום באת מ', ועלמא תתאה הוה במספנו באת ד'. כיון דעלמא עילאה אתפתח באת ה', ואברהם אעבר ההוא ערלה, ואתעבר עלמא תתאה מההוא ד', כדין כתיב, (שם י"ח) וירא אליו ה', כדין אתגלי כולא, ואתפתח מאי דלא הוה מקדמת דנא כדין.

בהאי גוונא ממש, כל זמנא דצדיקי וחסידים אסגיאו בעלמא, כדין כולא אתגליא ואתפתח. בזמנא דשלמה מלכא בנה בני מקדשא, והווי ישראל כולהו צדיקי וחסידים, שקטי כחמרא על דורדייה, כדין אתפתח כולא, ואתגלי שירתא דא עילא ותתא.

בההיא שעתא כתיב, לססתי ברכבי פרעה דמיתיה רעיתי. מה סוסוותא דרתיכין דפרעה הווי מזוינין בכל זיני קרבא, אוף הכי אנת הוית מתלבשא בכמה זיני קרבא, לאגחא קרבא. ומה סוסוון דפרעה הווי טעונין בכמה מאני זיני קרבין, אבנין, גירין, בלסטראין, קסורין, כולהו טעונין לאגחא קרבא, אוף הכי אנא כן טעיננא כל זיני קרבין, לאגחא

והנה דבר ה' אליו לאמר לא יירשף זה (בראשית טו). מזה הטעם? משום שהיה עבד משפיל. ואז אמר, הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי כו'. משום שזה הוא היה מסתפל ורואה בנחשים שלא יוליד. ובשעה שנמול אברהם, נשתלם בכל באות ה"א, שנפתחה מן האות מ' והאות ד' אף כן. אז נכנס אברהם בדרך של חכמה, והעבר מאותה דרך אחרת של כוכבים ומזלות.

בא וראה, בשעה שהיתה בו ערלה, שלא נמול, הקדוש ברוך הוא לא התגלה לו אלא במחזה, משום שהעולם העליון היה סתום באות מ', והעולם התחתון היה בעני באות ד'. כיון שהעולם העליון נפתח באות ה', ואברהם העביר אותה הערלה, והעבר העולם התחתון מאותה ד', אז כתוב וירא אליו ה', אז התגלה הכל, ונפתח מה שלא היה אז מקדם לכן.

בגון זה ממש, כל פעם שצדיקים וחסידים מתרבים בעולם, אז הכל מתגלה ונפתח. בזמן ששלמה המלך בנה בית המקדש, והיו ישראל כלם צדיקים וחסידים, שוקטים כיון על שמריו, אז הכל נפתח, ונתגלתה השירה הזו מעלה ומטה.

באותה שעה כתוב (שיר א) לססתי ברכבי פרעה דמיתיה רעיתי. מה הסוסים של מרפבות פרעה היו מזוינים בכל מיני קרב - אף כן את היות מלבשת בכמה מיני קרב, לערף קרב. ומה סוסי פרעה היו טעונים בכמה פלי זין של קרבנות, אבנים, חצים, בליסטראות, פלי הריגה, כלם טעונים לערף קרב - אף כן אני טענתי כן כל מיני קרבנות, לערף

קרבנות, להתקדש בך לעיני כל, ולערוך בהם קרב.

וכעת ראיתי אותך בגן אחר, בכמה תקונים נאים, בכמה תקונים נאים. נאוו לחיך בתורים, בשתי ההי"ן, שהרי הכל נפתח אליך והתגלה. ה' העליונה שמחה בך, ונאה לקבלך, ונפתחת. ואת עוברת מאת ד', ונכנסת לאות ה'. ואלו השנים נאוו והתקנו אליך, שאותן שתי ההי"ן הן תורים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. צוארך בחרוזים - תקונים עליונים, של כל המקורות שהתקנו אליך.

וזוהו שהוא זוכר אצלה בחיבות ואהבה רבה, משום שתשוקתו אליה, ולנחמה ולדבר על לבה, ולהראות לה אהבה רבה. ועל זה אמר לה, תורי זהב נעשה לך וגו', מפאן ואילך יש להוסיף לך יפי על יפי, תקונים על תקונים.

כתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם. הפסוק הזה פירושו החברים. אבל עלה אלי ההרה, אשרי חלקו של העבד, שרבונו העלה אותו אליו למרפכתו. זהו שכתוב עלה אלי ההרה, ההרה ודאי. שהרי ההר צריך לו.

והיה שם, פאן נמסר לו למשה מה שלא נמסר לו מקדם לכן, שהרי אותו השם של המרפכה הקדושה נמסר לו בידו.

ואם תאמר, הרי כתוב (שם א) של נעליך. ודאי צנה אותו להפרד מאשתו מכל וכל, אבל זווג אחר לא נמסר לו עד עתה. בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא והי"ה שם, אז מסר לו שם החקוק, וחקק אותו למשה בארץ.

קרבין, לאתקדשא בך לעיניהון דכולא, ולאגחא קרבא בהון.

והשתא חמינא לך בגוונא אחרא, בכמה תיקונין יאין, בכמה תיקונין שפירין.

נאוו לחיך בתורים, בתרי ההי"ן, דהא כולא אתפתח לגביך ואתגלייא. ה' עילאה חדי בך, ויאן לקבלך, ואתפתח. ואת עוברת מאת ד', ועיילת באת ה'. ואלין תרין, נאוו ואתתקנו לגביך, דאינון תרין ההי"ן, אינון תורים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. צוארך בחרוזים תיקונין עילאין, דכל מקורין דאתתקנו לגביך.

ודא איהו דאיהו דכיר לגבה בחביבו ורחימו סגי, בגין דתיאובתיה לגבה, ולנחמה ולמלא על לבה, ולאחזאה לה רחימו סגי. ועל דא אמר לגבה, תורי זהב וגו', מפאן ואילך אית לאוספא לך שפירו על שפירו, תיקונין על תיקונין.

בתיב, (שמות כד יב) ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת

האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם.

האי קרא אוקמוה חברייא. אבל עלה אלי

ההרה, זפאה חולקא דעבדא, דמריה סליק

ליה לגביה ברתיכיה. הדא הוא דכתיב, עלה

אלי ההרה, ההרה ודאי. דהא הדר מפעי ליה.

והי"ה שם, הכא אתמסר ליה למשה, מה דלא

אתמסר ליה מקדמת דנא. דהא ההוא

שמא דרתיכא קדישא, אתמסר ליה בידיה.

ואי תימא הא כתיב (שם ג ה) של נעליך. ודאי

פקיד ליה לאתפרשא מאתתיה מכל וכל,

אבל זווגא אחרא לא אתמסר ליה עד השתא.

בשעתא דאמר ליה קודשא בריך הוא, והי"ה

שם, בדין מסר ליה שמא גליפא, וחקיק ליה

לגבי משה בארעא.

בְּרֵאשׁוֹנָה כְּשֶׁהָיָה בְּמִצְרַיִם, חֶקֶק בִּיה שְׁמָא
בו שם של אלהים, שְׁכָתוּב (שם ו)
רָאָה נִתְחַדָּךְ אֱלֹהִים לְפָרְעָה. הַשֵּׁם
הַזֶּה וְדָאֵי נְחֶקֶק בו בְּרֵאשִׁית
נְבוּאָתָא. פִּיּוֹן שְׁהַתְעֵלָה בְּעֻלְיָ
אֲחֵרָא, חֶקֶק בו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁמוּ מִמֶּשׁ, כְּדִי לְהַתְעֵלוֹת עַל
הַשֵּׁם שֶׁל אֱלֹהִים שְׁהָיָה בו
בְּרֵאשׁוֹנָה. וְכַעַת חֶקֶק בו שְׁמוּ
הַקְדוּשׁ, כְּדִי לְהַזְדוּג בו בְּשֵׁם
הַרְאָשׁוֹן, וְלִהְיוֹת בְּאֶרֶץ שֵׁם שְׁלָם,
כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה, יְהוּ"ה אֱלֹהֵי"ם,
שְׁהוּא שֵׁם שְׁלָם.

וְשֵׁם שְׁלָם הָיָה בִּימֵי מֹשֶׁה בְּאֶרֶץ.
אֱלֹהִים, אוֹתוֹ הַזְדוּג שְׁלוֹ. יְהוּ"ה,
הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ בו. וְטָרַם שְׁנַחֲקֶק
בְּמֹשֶׁה הַשֵּׁם הַזֶּה, לֹא הַזְדוּג בו
הַשֵּׁם שֶׁל אֱלֹהִים. פִּיּוֹן שְׁכָתוּב
עֲלָה אֵלַי הִקְרָה, נִתְנָה לוֹ רְשׁוּת
לְשַׁבֵּת עַל כֶּסֶף הַמֶּלֶךְ. אֲזִי,
כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ נִתֵּן לוֹ כֶּסֶף, נִתֵּן לוֹ
שְׁמוּ מִמֶּשׁ, שְׁכָתוּב וְהִי"ה שֵׁם,
הַנִּיחַ אוֹתוֹ בְּמִקוּמוֹ בְּכָל.

בְּשָׁתֵי דְרָגוֹת הַתְעֵלָה מֹשֶׁה
בְּאוֹתוֹ זְמַן מַה שְׁלֹא הַתְעֵלָה כֶּף
אִישׁ בְּעוֹלָם. נִתֵּן לוֹ כֶּסֶף הַמֶּלֶךְ,
וְהַמֶּלֶךְ מָסַר לוֹ אֶת שְׁמוֹ. אֲשֶׁרִי
חֶלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

וְאַתְנָה לְךָ אֶת לַח"ת הָאֲבָן, וְהָרִי
פְרָשׁוּהָ לַיּוֹחֹת הָאֲבָן כְּמִשְׁמַעַן.
אֲלֹא כָל הַמִּפְתָּחוֹת נִמְסְרוּ לוֹ
לְמֹשֶׁה. מִשְׁמַע שְׁכָתוּב וְאַתְנָה
לְךָ, ל"ך וְדָאֵי שְׁהָרִי כְּשֶׁהַתְעֵלָה
בְּשֵׁם הַזֶּה וְהִי"ה שֵׁם, וְנִמְסַר לוֹ
הַכֶּסֶף שֶׁל הַמֶּלֶךְ, אֲזִי עֶטֶר אוֹתוֹ
בְּכָל, שְׁיִהְיֶה תִקּוּן שְׁלָם, תִּקּוּן
עֲלִיּוֹן.

וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה - אֵלּוּ שְׁתֵּי
זְרוּעוֹת, מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה. אֲשֶׁר
כְּתִבְתִּי - אֵלּוּ שְׁתֵּי הַיָּרְכָבִים.
לְהוֹרְתָם - זוּהִי דְרָגַת הַיְסוּד
הָאֲחֻת, שְׁמִמְנָה יוֹצְאִים כָּל
הַטְּעָמִים לְהוֹרוֹת לְמִטָּה, וְהַכֵּל
נִמְסַר לְמֹשֶׁה, כְּדִי לְעַטֵּר אוֹתוֹ

בְּקַדְמוֹתָא פֶּד הָוָה בְּמִצְרַיִם, חֶקֶק בִּיה שְׁמָא
דְּאֱלֹהִים, דְּכָתִיב (שם ט) רָאָה נִתְחַדָּךְ

אֱלֹהִים לְפָרְעָה. שְׁמָא דָא וְדָאֵי אֶתְחַקֵּק בִּיה
בְּשִׁירוֹתָא דְנְבִיאוֹתֵיהָ. פִּיּוֹן דְּאֶסְתַּלֵּק בְּעֻלְיָ
אֲחֵרָא, חֶקֶק בִּיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁמִיה
מִמֶּשׁ, בְּגִין לְאֶסְתַּלְקָא עַל שְׁמָא דְאֱלֹהִים דְּהָוָה
בִּיה בְּקַדְמוֹתָא. וְהַשְׁתָּא חֶקֶק בִּיה שְׁמָא
קְדִישָׁא דִּילֵיהָ, בְּגִין לְאֶזְדוּוּגָא בִּיה בְּשְׁמָא
קְדֻמָּאָה, וְלִמְהוּי בְּאַרְעָא שְׁמָא שְׁלָם, כְּגוּוּנָא
דְּלְעִילָא, יְהוּ"ה אֱלֹהֵי"ם, דְּהוּא שְׁמָא שְׁלָם.

וְשְׁמָא שְׁלָם הָוָה בְּיוֹמֵי דְמֹשֶׁה בְּאַרְעָא.
אֱלֹהִים, הַהוּא זְוּוּגָא דִּילֵיהָ. יְהוּ"ה,

שְׁמָא קְדִישָׁא בִּיה. וְעַד דְּלֹא אֶתְגַּלִּיף בִּיה
בְּמֹשֶׁה שְׁמָא דָא, לֹא אֶזְדוּוּג בִּיה שְׁמָא
דְּאֱלֹהִים. פִּיּוֹן דְּכָתִיב עֲלָה אֵלַי הִקְרָה, אֶתְיַהִיב
לִיה רְשׁוּ לְמִיתַב עַל פּוֹרְסֵיִיא דְּמִלְכָא. כְּדִין
פֶּד מִלְכָּא יְהִיב לִיה פּוֹרְסֵיִיא, יְהִיב לִיה שְׁמִיה
מִמֶּשׁ, דְּכָתִיב וְהִי"ה שֵׁם, אֲנַח לִיה בְּאַתְרֵיהָ
בְּכוּלָא.

בְּתַרִּין דְּרָגִין סְלִיק מֹשֶׁה בְּהָוָה זְמַנָּא, מַה
דְּלֹא אֶסְתַּלִּיק הָכִי בַר נָשׁ בְּעֻלְמָא.
אֶתְיַהִיב לִיה פּוֹרְסֵיִיא דְּמִלְכָּא, וּמִלְכָּא מְסַר
לִיה שְׁמִיה, זַכָּאָה חוּלְקִיה דְּמֹשֶׁה.

וְאַתְנָה לְךָ אֶת לַח"ת הָאֲבָן, וְהָא אֻקְמוּהָ
לַיּוֹחֹת הָאֲבָן כְּמִשְׁמַעַן. אֲלֹא כָל
מִפְתָּחֵן אֶתְמְסְרוּ לִיה לְמֹשֶׁה. מִשְׁמַע דְּכָתִיב
וְאַתְנָה לְךָ, ל"ך וְדָאֵי. דְּהָא פֶּד אֶסְתַּלֵּק בְּשְׁמָא
דָא וְהִי"ה שֵׁם, וְאַתְמְסַר לִיה פּוֹרְסֵיִיא דְּמִלְכָּא,
כְּדִין אֶעְטַר לִיה בְּכוּלָא, לְמַהוּי תִקּוּנָא שְׁלָם,
תִּקּוּנָא עֲלִיּוֹתָא.

וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה, אֵלּוּן תַּרִּין דְּרוּעִין, מְסַטְרָא
דָא, וּמְסַטְרָא דָא. אֲשֶׁר כְּתִבְתִּי, אֵלּוּן
תַּרִּין יָרְכָבִין. לְהוֹרוֹתָם, דָא אִיהוּ דְּרָגָא יְסוּדָא

בסוד עליון, להיות שני שמות חקוקים, שהם שם שלם בארץ. ועל זה אמר המלך דוד, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. אל תקרי שמות אלא שמות. אותם שני שמות שהם שמות חקוקים, ועולים לשם שלם, שיהיה השם שלם בארץ, כמו שלמעלה.

בין שבא שלמה ונבנה בית המקדש, מה כתוב? (דברי הימים א-כט) וישב שלמה על כסא יהו"ה למלך. אזי הכפא הזה התעטר מעלה ומטה, ועלה בתשבת למעלה.

בין שעלה בתשבת, הושיט לה המלך את הימין לקבל אותה, וקבל אותה בין זרועותיו, ואמר לה דברי אהבה, וצוה לתת לה מתנות ואוצרות וכבוד רב. ואמר (שיר א) תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף. תורי זהב - הם פסוקי הטעמים, משום שהם מלמדים דרך להורות, אם לימין ואם לשמאל.

ועל מה נקראים תורי? משום שפשמגיע התור והזמן של הדרגה הזו לתת לה על ידי אותו היסוד, עושה בה רשם להורות וללכת באותה דרך שרוצה ללכת. וכן כשדרגה אחרת מגיע התור והזמן לתת בה, עושה בה רשם בגון אחר להורות וללכת באותו דרך ממש. ועל זה הסוד (הושע יד) ישירים דרכי ה'. אלו הן התנועות של הטעמים, כל אחד ואחד פראוי לו.

תורי זהב, משום שהטעמים כף תלויים על האותיות, כמו שתלויים גזרי הנזמים על האזנים. כמו תלשא, ושאר התנועות שהם נזמים ונזרים של התקונים של האותיות.

אודנין. פגון תלשא, ושאר תנועי דאינון נזמין ונזירי, דתיקונין דאתוון.

חדא, דמיניה נפקין כל טעמין, לאענאה לתתא, וכלא אתמסר ליה למשה, בגין לאעטרא ליה ברזא עילאה, למהוי תרין שמהן (דף פט ע"ב) גליפן, דאינון שמה שלים בארעא.

ועל דא אמר דוד מלכא, (תהלים מו ט) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. אל תקרי שמות, אלא שמות. אינון תרין שמהן, דאינון שמהן גליפן, וסלקן לשמה שלים, למהוי שמה שלים בארעא, פגוונא דלעילא.

בין דאתא שלמה, ואתבגי בי מקדשא, מה פתיב. (דה"א כט כג) וישב שלמה על כסא יהו"ה למלך. פדין האי כסא אתעטרת עילא ותתא, וסלקא בתושבתתא לגבי עילא.

בין דסלקא בתושבתתא, אושיט לה מלכא ימינא, לקבלא לה. וקביל לה בין דרועוי, ואמר לה מילי דרחימו, ופקיד למיהב לה מתנן ונבזבזן ויקר סגי, ואמר תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף. תורי זהב, אינון פסוקי טעמי. בגין דאינון אולפין אורח לאענאה, אי לימינא ואי לשמאלא.

ועל מה אקרון תורי. בגין דכד מטא תור וזמנא דהאי דרגא, למיהב לה על ידא דההוא יסודא. עביד בה רשימו לאענאה, ולמהך בההוא אורח דבעי למהך. וכן כד דרגא אחרא, מטא תור וזמנא למיהב בה, עביד בה רשימו בגוונא אחרא, לאענאה ולמהך בההוא אורח ממש. ועל רזא דא, (הושע יד) ישירים דרכי ה'. אלין אינון תנועי דטעמי, כל חד וחד פדקא חזי ליה.

תורי זהב, בגין דטעמי הכי תליין על אתוון, פמא דתליין נזירין דנזמין על גבי

אודנין. פגון תלשא, ושאר תנועי דאינון נזמין ונזירי, דתיקונין דאתוון.

תבות בלי טעמים ושאינן בהן תנועות, כף הם כמו אֲזַנִי הפלה בלי נזרים ועגילים, שהם משללים מתקוּן. תבות בלי נקודות הן כּאֲשֶׁה בלי לבושים, שאינן יכולה ללכת לשום מקום בעולם. משום כּף תקוּנֵי האותיות הם טעמים ותנועות. אלו ואלו תקונים ומלבושים הם לאותיות. ועל זה תורי זָהב, אותם התנועות של הטעמים.

ומה שאמר זָהב, משום שהם באים מראש המלך, לתת דעת והשכל לכל האותיות. משום כּף כלם עומדים בסוד אחד.

הנקודות והטעמים הם שפתי דרגות. אלו ואלו הצטרכו להתפקן בהם האותיות. האותיות הן רשומות בסודות עליונים, שהרי כלם יוצאים מסוד החכמה העליונה, באותם שלשים ושפים שבילים שיוצאים מן החכמה.

וכֵּן האותיות חקוקות למטה, ויורשת אותם תורה שבעל פה. וכשפֵּלן באות לתקן אותה בסוד אותן האותיות, עושים בה נקודות וטעמים, כמו שנתבאר. ועל זה תורי זָהב וכי.

וכֵּן סודות עליונים לאותם יודעי דין, כל האותיות רשומות בסוד, ונקראות גופי תורה, שעומדים ללמד ולדעת את הסודות העליונים.

הנקודות הן יוצאות מסוד המח, לקיים את האותיות על תקונן, ובנקודה אחת משפנה התבנה, ומעבירה את אותה התבנה מקיומה בגון אחר.

הניצוץ הקשה, כשהכה אותו האויר הטהור במח, הפה ולא הפה, מגיע אל אותו המח, ומסתלק ממנו. מגיע ולא מגיע.

מתוך המח, והאותיות מתנקדות

תיבון בלא טעמי, ולא אית בהו תנועי, הכי אינון פאודנין דכלה, בלא נזורין ועגולין, ושלילא מתקוּנא. תיבין בלא נקודי, אינון פאתתא בלא לבושי, דלא יכלא למיהך לאתר דעלמא. בגין כּף תיקוני דאתוון, אינון טעמי ותנועי. אלין ואלין תיקונין ומלבושין אינון לאתוון. ועל דא תורי זָהב, אינון תנועי דטעמי.

ומה דאמר זָהב, בגין דאינון אתיין מרישא דמלפא, למיהב דעתא וסכלתנו לאתוון פלהו. בגין כּף פולהו ברזא חדא קיימין.

נקודי וטעמי, תרין דרגין אינון, אלין ואלין אצטרכו לאתתקנא בהו אתוון. אתוון אינון רשימין ברזין עילאין, דהא פולהו נפקן מרזא דחכמתא עילאה, באינון תלתין ותרין שבילין דנפקא מחכמתא.

ואתוון פולהו חקיקין לתתא, וירתא לון תורה שבעל פה. וכד פולהו אתיין לאתתקנא לה ברזא דאינון אתוון, עבדי בה נקודי וטעמי, כמה דאתמר. ועל דא תורי זָהב וכי. והבא רזין עילאין, לאינון דידיעי מדין. אתוון פולהו רשימין ברזא, ואקרון גופי תורה, דקיימין למילף ולמנדע ברזין עילאין. נקודין אינון נפקין מרזא דמוחא, לקיימא אתוון על תיקונייהו, ובנקודה חדא אשתני תיבה, ואעבר לההיא תיבה מקיומה, בגוונא אחרא.

בוצינא דקרדינותא, פד בטש ההוא אוירא דכיא במוחא, בטש ולא בטש, מטא לגביה דההוא מוחא, ואסתליק מגיה, מטא ולא מטא. כדין ההוא בטישו נפיק לגבי אתוון מגו מוחא, ואתוון אתנקידו.

אזי אותה ההכאה יוצאת לאותיות

ואם תאמר, הנקודות הוא תקון סופרים - חס ושלום! שאפלו כל נביאי העולם יהיו כמו משה, שקבל תורה מהר סיני, אין להם רשות לחדש אפלו נקדה קטנה באות אחת, אפלו אות קטנה של התורה.

בין שהוא בטישו אתיישב במוחא, מגו אוירא דכיא דאתפס, בגין דאית אוירא דכיא דלא אתפס כלל. והאי דאתפס בד אתיישב בהאי מוחא, ההוא בטישו עילאה. כדין נפקי כל תנועי דטעמי, ואינון טעמי כמתג לסוסיא, למהך באורח מישר, לימינא, ולשמאלא, לכל רעותא דטעמי אזלי, ופסקי, ותבי, ומרהטי, אזלי בגאותא, ובשפלי, ולית רשו לכל אתוון למהך לסטרא דא ולסטרא דא, בר ברשו, כמה דטעמי מדברי לון. ומלה בגינהון אשתמע, בגין למהך באורח מישר. ועל דא, אתוון פלהו אתיין למיהך ברזא דהני תרין. בנקודי וטעמי כחדא. ורזא דא, (משלי

כה יא) תפוחי זהב במשפיות כסף דבר דבר על אפניו. תפוחי זהב, אינון טעמי ותנועי. במשפיות כסף, אלין נקודי. דבר דבר על אפניו, דהא לית מלה כדקא יאות, לבר בתרין אלין. ובגין כן, תורי זהב נעשה לך. כתיב (בראשית א כו) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדנו וגו'. האי קרא אתערו ביה חבריאי, ודאי קודשא בריך הוא אמר דא, למשריין עילאין, ואתייעט בהו למברי אדם כמלכא גו חילוי. אבר אית לאסתפלא, אי ברזא דלעילא הוה, דהאי אלהים איהו אלהים חיים, רזא דעלמא עילאה. ואי איהו אלהים רזא דעלמא תתאה. איך אתתקן נעשה להאי סטרא ולהאי סטרא.

בין שאתה ההפאה התישבה במח מתוך האור הטהור שנתפס, משום שיש אור טהור שאין נתפס כלל. וזה שנתפס, כשהתישב במח הזה, אותה ההפאה העליונה. אז יוצאים כל התנועות והטעמים, והטעמים הם כמו מתג לסוס ללכת בדרך ישרה, לימין ולשמאל, לכל רצון שהולכים הטעמים, ופוסקים ושבים, ורצים והולכים בגאון ובשפלות, ואין רשות לכל האותיות ללכת לצד זה ולצד זה, רק ברשות, כמו שהטעמים מנהיגים אותם, והדבר נשמע בשבילם, כדי ללכת בדרך ישרה. ועל כן, כל האותיות באות ללכת בסוד שני אלה, עם נקודות וטעמים יחד. וזה סוד תפוחי זהב במשפיות כסף דבר דבר על אפניו.

תפוחי זהב - הם טעמים ותנועות. במשפיות כסף - אלו הנקודות. דבר דבר על אפניו, שהרי אין דבור כראוי, פרט בשני אלה, ומשום כך תורי זהב נעשה לך.

כתוב (בראשית א) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדנו וגו'. האי קרא אתערו ביה חבריאי, ודאי קודשא בריך הוא אמר דא, למשריין עילאין, ואתייעט בהו למברי אדם כמלכא גו חילוי.

אבר אית לאסתפלא, אי ברזא דלעילא הוה, דהאי אלהים איהו אלהים חיים, רזא דעלמא עילאה. ואי איהו אלהים רזא דעלמא תתאה. איך אתתקן נעשה להאי סטרא ולהאי סטרא.

אבר אית לאסתפלא, אי ברזא דלעילא הוה, דהאי אלהים איהו אלהים חיים, רזא דעלמא עילאה. ואי איהו אלהים רזא דעלמא תתאה. איך אתתקן נעשה להאי סטרא ולהאי סטרא.

אָרְא וְדַאי, הַפֵּל כְּמוֹ אֶחָד, וּבְסוּד
שֶׁל אֶחָד. אָדָם כְּלוּל בְּכָל
הַצְּדָדִים, הַסּוּד שֶׁלוֹ הוּא בְּכָל,
וּמְסוּד שֶׁל אֱלֹהִים נִמְצָא אָדָם,
וְלֹא נִמְצָא מִהַסּוּד שֶׁל שְׂאֵר
הַשְּׂמוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוּב (בראשית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם -
לְמָה הֵם שְׁנֵי צִלְמִים? אֵלֶּא אֶחָד
לְזָכֵר וְאֶחָד לְנֻקְבָּה.

שְׁנֵי אֱלֹהִים פָּאן, אֶחָד זָכֵר וְאֶחָד
נֻקְבָּה. בְּצַלְמוֹ - זָכֵר. בְּצֶלֶם
אֱלֹהִים - נֻקְבָּה. וְעַל זֶה, וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ - זֶה
הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן. בְּצֶלֶם אֱלֹהִים -
זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. וְזֶה סוּד שֶׁל
נַעֲשֶׂה, כָּל אֶחָד, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ.
בְּשַׁעֲהָ שֶׁנִּבְרָא אָדָם, כָּל הָאוֹתוֹת
נִבְרָאוּ, נִגְלָמוּ וְהִצְטִירוּ. בְּשַׁעֲהָ
שֶׁנִּשְׁבַּח בּוֹ הַרוּחַ, יֵצְאוּ הַנְּקֻדּוֹת
וְהִתְיַשְּׁבוּ בְּאוֹתוֹת. בְּשַׁעֲהָ
שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּהַשְׁכֵּל וּמִדַּע, יֵצְאוּ
הַתְּנוּעוֹת שֶׁל הַטַּעֲמִים וְהִתְיַשְּׁבוּ
עַל הַנְּקֻדּוֹת וְהָאוֹתוֹת. וְכָל
הַתְּקוּן שֶׁל סוּד שֶׁל אָדָם כִּף הוּא
בְּכָל צְדָדֵי הָעוֹלָם. בְּסוּד שֶׁל אָדָם
הַפֵּל הִתְיַשֵּׁב, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְאִין
אָדָם, רַק בְּכָל הַתְּקוּנִים הַלְלוּ.

אָמַר לוֹ אֱלִיהוּ, רַבִּי, פִּתַח פִּיךָ
וְיֵאִירוּ דְבָרֶיךָ, שֶׁהָרְשוּת
שֶׁלְמַעֲלָה נִמְסְרָה בְיָדְךָ. פִּתַח
וְאָמַר, בְּרֹאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.
הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְנוּהוּ בְּכִמָּה
מְקוֹמוֹת. אֲבָל בֹּא וּרְאֵה, עַל
הַסּוּד שֶׁל הָעֵקֶר הַזֶּה כְּמוֹ
שְׂאֵמְרָנוּ, שֶׁהָרִי אִם יִבֹּאוּ כָּל
הַנְּבִיאִים הַנֶּאֱמָנִים שֶׁל הָעוֹלָם,
וַיִּתְעַלּוּ בְּנִבּוּאָתָם בְּעֲלִית הַנְּבוּאָה
שֶׁל מֹשֶׁה, לֹא יִכּוֹלִים לְחַדֵּשׁ
אֶפְלוּ נִקְדָּה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל הָאוֹתוֹת
לֹא יֵצְאוּ אֵלֶּא מִתּוֹךְ נִקְדָּה קְטָנָה,
וְהָאוֹתוֹת הֵן הַכֵּלֶל שֶׁל הַתּוֹרָה.
וְהָרִי אִין רְשׁוּת לְכָל הָאוֹתוֹת

אָרְא וְדַאי, כּוֹלָא אִיהוּ כְּגוֹוֹנָא חָדָא, וּבְרָזָא
חָדָא. אָדָם כְּלוּל בְּכָל סְטְרִין, רְזָא דִילִיָּה
אִיהוּ בְּכוּלָא, וּמְרָזָא דְאֱלֹהִים אֲשַׁתְּפַח אָדָם.
וְלֹא אֲשַׁתְּפַח מְרָזָא דְשְׂאֵר שְׂמָהֵן. הָדָא הוּא
דְכִתְיִב, (שם כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם, תְּרִין צִלְמִין
אֲמַאי אִינוּן. אֵלֶּא חַד לְדְכוּרָא, וְחַד לְנֻקְבָּא.
תְּרִין אֱלֹהִים הֵכָא, חַד דְּכֵר, וְחַד נֻקְבָּא.
בְּצַלְמוֹ, דְּכֵר. בְּצֶלֶם אֱלֹהִים, נֻקְבָּא.
וְעַל דָּא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, דָּא
עֲלִמָּא עֵילָאָה. בְּצֶלֶם אֱלֹהִים, דָּא עֲלִמָּא
תַּתָּאָה. וְרָזָא דָּא נַעֲשֶׂה, כְּלָלָא חָדָא. כְּדָקָא
אָמְרִין.

בְּשַׁעֲתָא דְאַתְבְּרִי אָדָם, אַתְוּוֹן כְּלֵהוּ אַתְבְּרִיאוּ,
אַתְגְּלִימוּ, וְאַצְטִיירוּ. בְּשַׁעֲתָא
דְאַתְנַשִּׁיב בִּיהַ רִיחָא, נִפְקוּ נְקוּדֵי וְאַתְיַשְּׁבוּ
בְּאַתְוּוֹן. בְּשַׁעֲתָא דְאַתְתַּקֵּן בְּסוּכְלַתְנוּ וּבְמִדַּע,
נִפְקוּ תְנוּעֵי דְטַעֲמֵי וְאַתְיַשְּׁבוּ עַל נְקוּדֵי
וְאַתְוּוֹן. וְכָל תִּיקוּנָא דְרָזָא דְאָדָם הֵכִי אִיהוּ,
בְּכָל סְטְרִין דְעֲלִמָּא. בְּרָזָא דְאָדָם, אַתְיַשֵּׁב
כּוֹלָא כְּמָא דְאַתְמַר. וְלִית אָדָם, בַּר בְּכָל הַיְי
תִּיקוּנִין.

אָמַר לִיה אֱלִיהוּ, ר', אַפְתַּח פּוּמְךָ, וַיִּנְהַרְןָ
מִיְלָךְ. דְרִשׁוּ דְלַעֲיִלָא אַתְמַסְר בִּידְךָ.
פִּתַח וְאָמַר, (בראשית א) בְּרֹאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.
הָאִי קָרָא אוּקִימָנָא לִיה בְּכִמָּה דְוִכְתִּי. אֲבָל
תָּא חֲזִי, עַל רְזָא דְעֵיקְרָא דָּא (ד' צ"ג ע"א) כְּדָקָא
אָמְרִין, דְהָא אִי יִיתוּן כָּל נְבִיאֵי מְהִימְנֵי
דְעֲלִמָּא, וַיִּסְתַּלְקוּן בְּנִבּוּאָתְהוֹן בְּסִלְיקוּ
דְנִבּוּאָה דְמֹשֶׁה, לֹא יִכְלִין לְחַדְתָּא אֶפְילוּ חָדָא
נְקוּדָה דְאוּרִייתָא.

כּוֹמֵי טַעֲמָא, בְּגִין דְאַתְוּוֹן כּוֹלֵהוּ לֹא נִפְקוּ אֵלֶּא
מִגּוֹ נְקוּדָה זְעִירָא, וְאַתְוּוֹן אִינוּן כְּלָלָא

לנסע לצד זה ולצד זה, רק עם נקדות.

כר האותיות כגוף בלי נפש. כשבאות הנקדות, הרי הגוף מתקיים בקיומו, ואז (שם ב) ויהי האדם לנפש חיה פתוב. וכלן יוצאות מסוד של נקדה אחת.

בשעה שהאותיות יצאו מן העולם הבא, כלם התגלמו בסוד של אדם, והיו גוף בלי נפש.

עד שהתעוררה הנקדה העליונה הזו, ונכנסה בסתר לתוך העולם

הבא. וכל הנקדות יצאו מתוך הנקדה הזו, לקיים את האותיות על קיומן. וזהו בראשית ברא

אלהים. ראשית זו הנקדה העליונה, שבה ברא אלהים,

והתקין את כל הנקדות, תקוני האותיות, שהם סוד של שמים

וארץ. ואם לא הראשית הזו, סוד הנקדה העליונה, לא התנקדו

האותיות, ולא היה בהם קיום. דבר אחר בראשית, בראשית הזו

סוד הנקדה העליונה. ברא אלהים, בכח הנקדה הזו יצאו

האותיות והצטירו בתקונם, להיות סוד הגוף באיברים

ידועים, בלי נפש. ומשום כך פתוב ברא, משום שלא יצאה

נפש לגוף לעמד בקיומו.

ביון שהתעוררה הנקדה העליונה לתוך העולם הבא, להוציא את

הנקדות של הנפש, אז פתוב ויאמר אלהים יהי אור, הוארו

האותיות בנקדות, שהן הנפש. אור, זו הנקדה הראשונה,

שמאירה מתוך הנקדה שהיא הסתומה העליונה, שנסתרת ולא

ידועה. הנקדה הזו מאירה מתוך הסתומה הזו, הנקדה שנקראת

חולם, שמאירה למעלה על כל האותיות, בשביל הכבוד של

הנקדה הסתומה. וכשם שכל האותיות התכנסו

דאורייתא. והא לית לכל אתוון רשו לנטלא להאי סטרא ולהאי סטרא, בר בנקודי.

אתוון פולהו, כגופא בלא נפשא. כד אתיין נקודי, הא גופא אתקיים בקיומיה,

וכדין (שם ב ז) ויהי האדם לנפש חיה פתיב. וכלהו מרזא דחד נקודה נפקי.

בשעתא דאתוון נפקו מגו עלמא דאתי, פולהו אגלימו פרזא דאדם, והו גופא בלא

נפשא.

עד דאתער האי נקודה עילאה, ועאל בטמירו גו עלמא דאתי. ונפקו נקודי פולהו, מגו

האי נקודה, לקיימא אתוון על קיומיהו. ודא איהו בראשית ברא אלהים, ראשית דא נקודה

עילאה, דבה ברא אלהים, ואתקין כל נקודי תיקוני דאתוון, דאינון רזא דשמים וארץ. ואי

לא האי ראשית, רזא דנקודה עילאה, לא אתנקידו אתוון, ולא הוה בהו קיומא.

דבר אחר בראשית, בהאי ראשית רזא דנקודא עילאה, ברא אלהים, בחילא דהאי

נקודה, נפקו אתוון, ואצטיירו בתיקונייהו, למהוי רזא דגופא בשייפין ידיען, בלא נפשא.

ובגין כך פתיב ברא, בגין דלא נפק נפשא לגופא לקיימא בקיומיה.

ביון דאתער נקודה עילאה, גו עלמא דאתי, לאפקא נקודי נפשא, פדין פתיב, (שם א ד)

ויאמר אלהים יהי אור, אתנהירו אתוון בנקודי, דאינון נפשא.

אור, דא נקודה קדמאה, דנהיר מגו ההיא נקודה עילאה סתימא, דסתים ולא ידיע.

נקודה דא, דנהיר מגו ההיא סתימא דא, נקודה דאיקרי חולם, דנהיר לעילא על כל

אתוון, בגין יקרא דנקודה סתימא. ובגין דאתוון פולהו, אתפנשו בחמש מאה

בַּחֲמֵשׁ מֵאוֹת פְּרָסוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
הַבָּא, מֵאִירֵה הַנִּקְדָּה הַזֶּה חֲמֵשׁ
פְּעָמִים. וְזֶה סוּד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אֹר. וַיְהִי אֹר. וַיִּרְא אֱלֹהִים
אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים
בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם.

יְהִי אֹר - זו נקדה חולם ו'. וַיְהִי
אֹר - זו נקדה אחרת שנקראת
שורק. משום שהנקדה הראשונה
שנקראת חולם מאירה למעלה,
וטרם שנמשכה להאיר למטה,
היתה סתומה. כיון שנמשכה,
מאירה תוף האמצע, בסוד של
שורק ו'. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר
כִּי טוֹב - זו חרק, כשמאירה
למטה.

בזמן שיצאו הנקדות להאיר
לגוף, האור הראשון שהוא חולם
מאיר למעלה, והתישב בראש
הגוף, ונתן אור לכל הראש:
לפנים, לעינים. לאור הראש, לכל
תקוני הראש.

ושורק שרויה באמצע, וזוהר
האור לקיים הגוף ממראה מתניו
ולמעלה, בכל הסודות שלו.

חרק מתחיל למטה, ונותן אור
וקיים ממראה מתניו ולמטה,
בכל התקונים והסודות שלו. אז
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.
בשהתקן הגוף של האותיות
הגלו בנקדות הגלו, אזי כתוב
וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ. לעולם הבדלה ברוע
שמאל, שיש בו חשך. ומאיר
בנקדת סגול, להאיר מתוף
החשכה ללויים.

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם - זו נקדת
צרי, שמאירה ומתישבת ברוע
זמין, ומתקנה אותו בכל תקוניו.
ובשהנקבה נדבקת בזמין
ובשמאל ונתנת ביניהן, נדבקים

פְּרִסֵי דְעֵלְמָא דְאֲתִי, נְהִיר נְקוּדָה דָּא חֲמֵשׁ
זְמַנִּין. וַרְזָא דָּא, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. וַיְהִי
אֹר. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וַיְבַדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאֹר יוֹם.

יְהִי אֹר דָּא נְקוּדָה חוֹלָם ו'. וַיְהִי אֹר, דָּא
נְקוּדָה אַתְרָא דְאִקְרִי שְׂרָק. וּבְגִין דְנְקוּדָה
קְדָמָא דְאִקְרִי חֹלָם, נְהִיר לְעֵילָא, וְעַד דְלָא
אֲתַמְשֵׁךְ לְאַנְהָרָא לְתַתָּא, הָוָה סְתִים. כִּיּוֹן
דְאֲתַמְשֵׁךְ נְהִיר גּוֹ אֲמַצְעֵיתָא, בְּרְזָא דְשְׂרָק ו'.
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, דָּא חֲרָק. כִּד
נְהִיר לְתַתָּא.

בְּזַמְנָא דְנִפְקוּ נְקוּדִין לְאַנְהָרָא לְגוּפָא, אֹר
קְדָמָא דְאִיהוּ חֹלָם, נְהִיר לְעֵילָא,
וְאֲתִישֵׁב בְּרִישָׁא דְגוּפָא, וַיְהִיב נְהִירוּ לְכָל
רִישָׁא: לְאַנְפִּין. לְעֵינִין. לְנְהִירוּ דְרִישָׁא, לְכָל
תִּיקוּנֵי רִישָׁא.

וְשְׂרָק שְׂאֲרֵי בְּאֲמַצְעֵיתָא, וְזִהִיר נְהִירוּ לְקִיּוּמָא
דְגוּפָא מִמְרָאָה מְתַנְיּוּ וּלְמַעְלָה, בְּכָל
רְזִין דִּילִיָּה.

חֲרָק שְׂאֲרֵי לְתַתָּא, וַיְהִיב נְהִירוּ וְקִיּוּמָא
מִמְרָאָה מְתַנְיּוּ וּלְמַטָּה, בְּכָל תִּיקוּנִין
וְרִזִין דִּילִיָּה. כְּדִין וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי
טוֹב.

כִּד אֲתַתְקַן גּוּפָא דְאֲתוּוֹן בְּאֵלִין נְקוּדִין, כְּדִין
כְּתִיב, (ש) וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ. לעולם הבדלה בדרועא דשמאלא,
דאית ביה חשך. ואנהיר בנקודת סגול,
לאנהרא מגו חשוכא ללואי.

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם, דָּא נְקוּדַת צְרִי,
דְאַנְהִיר וְאֲתִישֵׁב בְּדְרוּעָא יְמִינָא,
וְאֲתַקִּין לִיה בְּכָל תִּיקוּנֵי.

וְכִד נּוֹקְבָא אֲתַדְבַּקַת בְּיְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְאֲתִיהִיבַת בֵּינֵיהוּ, אֲתַדְבַּקוּ בְּה

בה שְׁתֵּי הַנְּקֻדּוֹת הַלְלוּ צַרִי וְסִגּוּל, בְּקִיּוּם וְהַפּוּף אַחַר, שְׁאִין מִתְיָשָׁבִים בְּהַ פָּה. צַרִי מִתְהַפֵּף וּמְאִיר בְּהַ בְּדִיוֹקָן אַחַר, בְּלִי לְשׁוּב כְּמוֹ הַזְכָּר, וְהוּא שָׂבָא. וְסִגּוּל מִתְהַפֵּף וּמְאִיר בְּהַ בְּדִיוֹקָן אַחַר, וְהוּא שׁוּרֵק שֶׁל שְׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת. וְלִהְרָאוֹת אֶת חֲבִיבוֹת הַזְכָּר לְנֻקְבָה - הוּא וְהִיא הַכֹּל אַחַד, לְפַעֲמִים שְׁמְאִיר בְּהֵם הַזְכָּר. מִכָּאן הַתְּפִשְׁטוֹ הַנְּקֻדּוֹת לְכֹל שְׂאֵר הָאֵיבָרִים שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת בַּגּוּף.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם - זֶה הַנְּקֻדָּה פֶּתַח. הַתְּפִשְׁטוֹת הָאוֹר שְׁמְאִיר בְּצַד הַזְכָּר, בְּצַד הַשְּׂמָאל, וּמְאִיר לְאוֹתוֹ הַצֵּד, וְכַעַת הַתְּחִלְפוֹ וְנִכְלְלוֹ הַיָּמִין בְּשְׂמָאל, וְהַשְּׂמָאל בְּיָמִין.

הַמַּיִם הֵם לְיָמִין, בְּסוּד אוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה שְׁמְאִיר בְּהַ צַרִי, בְּצַד זֶה שֶׁל הַיָּמִין, נִחְלְקוּ שְׁנֵי סוּגֵי מִימוֹת, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ. וּמִשׁוּם כֵּן, צַרִי שְׁתֵּי נְקֻדּוֹת מִתְיָשָׁבִים מִיָּמִין, כְּנֶגֶד שְׁנַיִם, אַחַד לְמַעַלָּה וְאֶחָד לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁנֵי נְקֻדּוֹת שְׂבָ"א.

אַחַר כֵּן, בֵּינָן שְׁהָאִיר הַרְקִיעַ הַזֶּה, שְׁהִיא הַנְּקֻדָּה שְׁנִקְרָאת פֶּתַח, נִכְנָסֶת הַנְּקֻדָּה הַזֶּה בֵּין נְקֻדָּה לְנְקֻדָּת הַצַּרִי, בֵּין מַיִם לְמַיִם, וּמִפְרִידָה בֵּינֵיהֶם, וְנוֹטְלָת אוֹתָם אֵלֶיהָ. וְאֵז הַמַּיִם לְצַד הַשְּׂמָאל בְּנְקֻדַת פֶּתַח. וְעַל הַסּוּד הַזֶּה (דְּבָרִים כח) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב וְכוּ', לְתַת מֶטֶר וְכוּ', שְׁהָרִי הַמַּיִם הֵם מִצַּד שֶׁל פֶּתַח. עוֹד הַתְּפִשְׁטוֹ רְקִיעַ מִצַּד הַיָּמִין, וְנִכְנָס בְּצַד שְׂמָאל בֵּין נְקֻדַת סִגּוּל, וְנִעֲשֶׂה קִמְצָה. וְאֵז נִכְנָס הַשְּׂמָאל בְּיָמִין, וְנִכְלָלִים זֶה עִם זֶה - הַיָּמִין בְּשְׂמָאל, וְהַשְּׂמָאל בְּיָמִין.

תְּרִין נְקֻדּוֹתֵי אֵלֶיךָ וְסִגּוּל. בְּקִיּוּמָא וְהַפּוּכָא אַחֲרָא, דְּלֹא מִתְיָשָׁבֵן בְּהַ הַכִּי. צַרִי אֶתְהַפֵּף וְאֶנְהִיר בְּהַ בְּדִיוֹקָנָא אַחֲרָא, בְּלֹא יִישׁוּבָא כְּדִכּוּרָא, וְאִיהוּ שָׂבָא. וְסִגּוּל אֶתְהַפֵּף וְאֶנְהִיר בְּהַ בְּדִיוֹקָנָא אַחֲרָא, וְאִיהוּ שְׂרֵק דְּתַלְתַּת נְקֻדּוֹתֵיךָ. וְלֹא חֲזָאָה חֲבִיבוֹ דְּדִכּוּרָא לְגַבֵּי נוֹקְבָא, אִיהוּ וְאִיהִי כּוֹלָא חַד, לְזַמְנִין דְּאֶנְהִיר בְּהוּ דְּכּוּרָא. מִהֲכָא אֶתְפִּשְׁטוֹ נְקֻדֵי לְכֹל שְׂאֵר שְׂיִיפִין דְּאֶתְוּוֹן בַּגּוּפָא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם (שם ו), דָּא נְקֻדַת פֶּתַח. פְּשִׁיטוֹ דְּנִהִירוֹ דְּאֶנְהִיר בְּסִטְרָא דְּדִכּוּרָא, בְּסִטְרַ שְׂמָאלָא, וְאֶנְהִיר לְהֵוּא סִטְרָא, וְהַשְּׂתָא אֶתְחַלִּיפוֹ, וְאֶתְכְּלִלוֹ יָמִינָא בְּשְׂמָאלָא, וְשְׂמָאלָא בְּיָמִינָא.

מַיִם אִיהוּ לְיָמִינָא, בְּרָזָא דְּהֵיִיא נְקֻדָּה דְּאֶנְהִיר בְּהַ צַרִי, בְּסִטְרָא דָּא דְּיָמִינָא, אֶתְפְּלִיגוּ תְּרִין מִיָּמִין, וְהָא אוֹקִימָנָא. וּבְגִין כֵּן, צַרִי, תְּרִין נְקֻדּוֹתֵי מִתְיָשָׁבֵן לְקַבִּיל תְּרִין מִיָּמִין, חַד לְעֵילָא וְחַד לְתַתָּא, כְּמָה דְּאֶתְחַזִּי בְּנְקֻדַת שְׂבָ"א.

לְבַתֵּר, בֵּינָן דְּאֶתְנַהִיר הָאִי רְקִיעַ, דְּאִיהוּ נְקֻדָּה דְּאִיקְרִי פֶּתַח, עָאל הָאִי נְקֻדָּה בֵּין נְקֻדָּה לְנְקֻדָּה דְּצַרִי, בֵּין מַיִם לְמַיִם, וְאַפְרִישׁ בֵּינֵיהוּ, וְנָטִיל לוֹן לְגַבֵּיהָ. וּכְדִין מַיִם לְסִטְרַ שְׂמָאלָא בְּנְקֻדַת פֶּתַח. וְעַל רָזָא דָּא, (דְּבָרִים כח) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב וְכוּ', לְתַת מֶטֶר וְכוּ', דְּהָא מַיִם מִסִּטְרָא דִּפְתַּח אֵינּוּן.

הֵן אֶתְפִּשְׁטוֹ רְקִיעַ מִסִּטְרָא דְּיָמִינָא, וְעָאל בְּסִטְרַ שְׂמָאלָא, בֵּין נְקֻדַת סִגּוּל וְאֶתְעַבִּיד קִמְצָה. וְעָאל כְּדִין שְׂמָאלָא בְּיָמִינָא, וְאֶתְכְּלִיל דָּא בְּדָא, יָמִינָא בְּשְׂמָאלָא וְשְׂמָאלָא בְּיָמִינָא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם.
לְמַעַלְהָ כְּתוּב מִיּוֹם חֲמֵשׁ פְּעָמִים:
יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְיִהְיֶה
מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיִּבְדֵּל בֵּין
הַמַּיִם כּוּ'. וּבֵין הַמַּיִם. הִנֵּה חֲמֵשׁ
פְּעָמִים מַיִם, כַּנִּגַּד שְׁתֵּי נִקְדוֹת
שֶׁהֵן חֲמֵשׁ, צָרִי וְסָגוּל. צָרִי
שְׁתֵּי, וְסָגוּל שְׁלֹשׁ. הִנֵּה חֲמֵשׁ
אֵלֶּה מִתְיַשְׁבּוֹת בְּיָמֶיךָ וּבְשָׂמְאֵל.

הַנִּקְבָּה וְנִקְסָת בֵּין הַיָּמִין
וְהַשְּׂמָאל, וּמִקְבֵּלֵת הַנִּקְדוֹת
הַלְלוּ, לְתַת לָהּ דַּעַת בְּשִׁלְמוֹת.
וְלֹא מִתְיַשְׁבִּים בּוֹ כֶּף, וּמִתְהַפְּכִים
בּוֹ בְּדַרְךְ קִלְהָ. הַצָּרִי מִתְהַפֵּף בָּהּ
לְנִקְדָה שְׂבָא בְּדַרְךְ קִלְהָ. הַסָּגוּל
מִתְהַפֵּף בָּהּ לְנִקְדָה שׁוּרֵק בְּדַרְךְ
קִלְהָ.

וְרִעּוּזֵיכֶם אֲשֶׁה דַּעַתָּה קִלְהָ עֲלֵיךָ,
שְׁהִירֵי לֹא יִכְלוּ לְהִתְיַשֵּׁב בָּהּ,
שְׁתַּהֲיֶינָה בָּהּ דַּעַתָּה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ
שֶׁהֵם לְמַעַלְהָ. אֲלֵא חֲזוּרוּ בָּהּ
בְּדַרְךְ קִלְהָ, וְנִמְצְאָת דַּעַתָּה קִלְהָ
עֲלֵיךָ. כְּמוֹ שְׂאוֹתֶיךָ שְׁתֵּי נִקְדוֹת
צָרִי וְסָגוּל הֵן חֲמֵשׁ, אֶף כֶּף בָּהּ
שְׂבָא שׁוּרֵק הֵן חֲמֵשׁ, אֲבָל בְּלִי
יָשׁוּב כֶּלֶל.

יִקְוּוּ הַמַּיִם, כֹּל אוֹתָן הַחֲמֵשׁ,
לְנִקְדָה אַחַת, שֶׁהִיא נִקְדַת שׁוּרֵק,
שְׁעוֹמְדַת פַּחַת הַרְקִיעַ, קִמְץ. כֹּל
אוֹתָם הַמַּיִם שֶׁל הַצַּד הַזֶּה, וְהַצַּד
הַזֶּה, כֹּל אוֹתָן חֲמֵשׁ הַנִּקְדוֹת
מִתְיַשְׁבּוֹת בְּנִקְדָה הַזֶּה. וְזוֹ
מִתְיַשְׁבֵּת וּמֵאִירָה לְבָרִית
הַקְדוּשָׁה שְׂבֹכָר, וְאֵת כֹּל הָאוֹר
שֶׁל כֹּל חֲמֵשׁ הַנִּקְדוֹת זֶה יוֹרֵשׁ.
בֵּינָן שְׁזָה יוֹרֵשׁ אֵת כֻּלָּם, אִזּוֹ
מֵאִירָה הַנִּקְבָּה לְעִשׂוֹת פְּרוֹת
וְתוֹלְדוֹת, שְׂכַתוֹב תְּדַשָּׁא הָאָרֶץ
דְּשָׂא וּגו'. בְּכַח הַנִּקְדָה הַזֶּה
שְׁעוֹמְדַת לְמִטָּה, שְׁעוֹשָׂה בָּהּ
פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם - זוֹ נִקְדַת חֲטָף קִמְץ,
שְׂמֵאִירָה אוֹר כְּמוֹ אוֹתוֹ הָאוֹר

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם (בראשית א ט), לְעִילָא
כְּתִיב מִיּוֹם חֲמֵשׁ זְמַנִּין. יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ
הַמַּיִם. וְיִהְיֶה מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיִּבְדֵּל בֵּין
הַמַּיִם וְכוּ'. וּבֵין הַמַּיִם. הָא חֲמֵשׁ זְמַנִּין מַיִם,
לְקַבֵּיל תְּרִין נִקְוֹדִין דְּאִינוּן חֲמֵשׁ, צָרִי וְסָגוּל.
צָרִי תְרִין, וְסָגוּל תְּלָתָא, הָא חֲמֵשׁ אֵלִין
מִתְיַשְׁבֵּן בְּיָמֵינָא וּשְׂמָאֵלָא.

נּוֹקְבָא עֲאֵלַת בֵּין יָמֵינָא וּשְׂמָאֵלָא, וּמִקְבֵּלָא
לְאֵלִין נִקְוֹדִין, לְמִיָּהֵב לָהּ דַּעַתָּא
בְּשִׁלְמוֹ. וְלֹא מִתְיַשְׁבֵּן בֵּיהּ הָכִי, וּמִתְהַפְּכֵן
בֵּיהּ בְּאֹרַח קִלְהָ. צָרִי, אֲתַהֲפֵף בָּהּ לְנִקְוֹדָה
שְׂבָא, בְּאֹרַח קִלְהָ. סָגוּל, אֲתַהֲפֵף בָּהּ לְנִקְוֹדָה
שׁוּרֵק בְּאֹרַח קִלְהָ. (דף צ ע"ב)

וְרִעּוּזֵיכֶם אֲתַתָּא דַּעַתָּה קִלְהָ עֲלֵיךָ, דְּהָא לֹא
יִכְלוּ לְאֲתִישְׁבָא בָּהּ לְמַהְוִי בָּהּ דַּעַתָּה
שְׁלִים, כְּמָה דְּאִינוּן לְעִילָא. אֲלֵא אֲהַדְרוּ בָּהּ
בְּאֹרַח קִלְהָ, וְאֲשַׁתְּכַח דַּעַתָּה קִלְהָ עֲלֵיךָ. כְּמָה
דְּאִינוּן תְּרִין נִקְוֹדֵי צָרִי סָגוּל אִינוּן חֲמֵשׁ, אוֹף
הָכִי בָּהּ שְׂבָא שׁוּרֵק אִינוּן חֲמֵשׁ, אֲבָל בְּלֵא
יִישׁוּבָא כֶּלֶל.

יִקְוּוּ הַמַּיִם, אִינוּן חֲמֵשׁ פּוּלְהוּ, אֲזֵלִין לְנִקְוֹדָה
חֲדָא, דְּאִיְהִי נִקְוֹדַת שׁוּרֵק, דְּקִיִּימָא תַּחְוֹת
רִקִּיעַ, קִמְץ. כֹּל אִינוּן מִיִּין דְּהָאִי סְטְרָא, וְהָאִי
סְטְרָא, וְכֹל אִינוּן חֲמֵשׁ נִקְוֹדִין מִתְיַשְׁבֵּן בְּהָאִי
נִקְוֹדָה. וְדָא אֲתִישְׁבֵּת, וְנַהֲיִיר לְבָרִית קְדִישָׁא
דְּבִדְכּוּרָא. וְכֹל נַהֲוֹרָא דְּחֲמֵשׁ נִקְוֹדִין פּוּלְהוּ
יָרִית דָּא.

בֵּינָן דְּהָאִי יָרִית פּוּלְהוּ, כְּדִין אֲתַנְהִירַת נּוֹקְבָא,
לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין. דְּכְתִיב, (שם יא) תְּדַשָּׁא
הָאָרֶץ דְּשָׂא וּגו'. בְּחִילָא דְּהָאִי נִקְוֹדָה דְּקִיִּימָא
לְתַתָּא, דַּעְבִּיד בָּהּ פִּירִין וְאִיבִין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם (שם)
(ט), דָּא נִקְוֹדַת חֲטָף קִמְץ, דְּנַהֲיִיר נַהֲיִירוּ,

הראשון, נקדת החולם. ועל שלא מאיר בישוב כמוהו, מארת חסר הוא, שלא מאיר בישוב כמו שהחולם, אף על גב שעומדת בגון שלו.

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה - זהו בסוד של נקדת שב"א סגו"ל, שהרי סגו"ל נכללים המים באש. שורצים שרץ של אותה נפש חיה, אותה הדעת שנתנה לה משני צדדים, היא קלה עליה, וזה נקרא שרץ של נפש חיה, השרץ ששורץ ויוצא והולך בכל הנקודות.

ובא ראה, שב"א נקרא מהיר צדק, וכך הוא. ומשום כך נקרא נפש החיה ההיא שורק של שלש נקודות. בשעה שהאות ו' מסתלקת ממנה, מוציאה דעת אותה שנטלה מתוך למעלה, כמו שנתבאר, ובמקומה של האות ו' מוציא שורק, וכך הוא בכל מקום.

ועל זה כל הנקודות עומדות להאיר לאותיות, כמעשה שמים וארץ וכל העולמות כלם. ואין קיום ואור לכל האותיות, רק באור הנקודות, והכל נמסר בסוד של התורה בסניני. וכך הוא בסוד שלמעלה, והכל תקון של אדם, כמו שנתבאר.

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א). כתוב (תהלים לו) מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם העליון והעולם התחתון, הכל היה בדיוקן אחד, שיהיה זה כמו זה. בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא אדם למטה, רצה לעשות אותו כמו שני העולמים. וכך הסודות של מעלה ומטה, הכל הוא באדם. הנגלגלת של הראש שעומדת על הגוף היא

פגיונא דההוא אור קדמא, נקודת חלם. ועל דלא אנהיר בישובא, פגיונא דיליה, איהו מארת חסר, דלא נהיר בישובא, פגיונא דחלם אף על גב דקיימא פגיונא דיליה.

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה (שם כ), דא איהו, ברזא דנקודת שב"א סגו"ל. דהא סגו"ל אתפליל מיין באשא. רחשין רחישו דההוא נפש חיה, ההוא דעתא דאתיהיב לה מתרין סטרין, איהו קלה עליה, ודא אקרי שרץ דנפש חיה, רחישו דרחיש ואזיל בכל נקודי.

ותא חזי, שב"א איקרי (ישעיה טז ה) מהיר צדק, והכי איהו. ובגין כך איקרי נפש דההיא חיה, שרק דתלת נקודין. בשעתא דאת ו' אסתלק מינה, אפיקת דעתא וההיא דנטלה מגו עילא, כמא דאתמר, ובאתריה דאת ו', אפיק שרק, והכי איהו בכל אתר.

ועל דא, נקודי פולהו קיימין לאנהרא לאתוון, כעובדא דשמיא וארעא וכל עלמין פולהו. ולית קיומא ונהירו לכל אתוון, בר בנהירו דנקודי, וכולא אתמסר ברזא דאורייתא בסניני. והכי איהו ברזא דלעילא, וכלא תיקונא דאדם, כמה דאתמר.

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א כו), כתיב (תהלים לו כג) מה' מצעדי

גבר כוננו ודרכו יחפץ. תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא עילא ועלמא תתאה, כולא בדיוקנא חדא הוה, למהוי דא פגיונא דא. בשעתא דבעא קודשא בריך הוא למברי אדם לתתא, בעא למעבד ליה פגיונא דתרין עלמין.

וכך רזין דלעילא ותתא, כלא איהו באדם. גולגלתא דרישא דקיימא על גופא, איהו

בסוד העולם העליון, עם אותם התקונים של הראש. הגוף הוא בסוד של גוף, שהדרגות עומדות באיברים ידועים תחת הראש הזה. הירכים והרגלים, הפל בדרגות שלמטה, פראוי לו להיות כמו שלמעלה. כל הדמיות העליונות והתחתונות, את כלם חקק הקדוש ברוך הוא באדם, שיהיה הוא שלם בכל.

בא וראה, מה מצעדי גבר פוננו, כשהקדוש ברוך הוא מרצה מהאדם, כל צעדיו וכל דרכיו הם מתקנים לפניו, והוא מתקן אותם כל אחד ואחד פראוי. ודרכו יחפץ, אפלו בדברי העולם.

עוד, מה מצעדי גבר פוננו - אם אדם ישים דעתו ורצונו ולבו למלך הקדוש, ללכת אחר דרכיו שהוא עושה, הקדוש ברוך הוא מרצה בו, פאלו הוא שלו ממש. בשעה שיצאו האותיות מתוך הסוד העליון, כמו שנתבאר, והתגלמו והצטרפו בדמות של אדם, אחר כך יצאו הנקודות, ונשב בהן רוח חיים, והתקיימו האותיות, כאדם שעומד על רגליו בקיום של הרוח.

אחר שהנקודות התקיימו על האותיות ונתנו בהן נפש, הצטרף להיות בודעת ובהשכל, ולנסע במסעותיו, ולתת מזון ותקף לאחר. וזהו בצלמנו פדמותנו. כמו שבארנו, בצלמנו - זה סוד העולם העליון. פדמותנו - זה סוד העולם התחתון.

דבר אחר, בצלמנו - אלו התנועות של הטעמים, שהם תקון ושלמות, בודעת ובהשכל, לדעת ידיעה להסתפל למעלה, כמו שהוא נסתר ולא התגלה. כמו מלך שהוא חכם בהשכל

ברזא דעלמא עילאה, באינון תיקונין דרישא. גופא איהו ברזא דגופא, דקיימין דרגין בשייפין ידיען תחות האי רישא. ירכין ורגלין, פולא בדרגין דלתתא, פדקא חזי ליה למיהוי פגוונא דלעילא. פל דיוקנין עילאין ותתאין, פולהו חקיק קודשא בריך הוא באדם, למיהוי איהו שלים פכולא.

תא חזי, מה מצעדי גבר פוננו, פד קודשא בריך הוא אתרעי ביה פבר נש, פל צעדוי וכל אורחוי אינהו מתתקנן קמיה, ואיהו מתקן להו פל חד וחד פדקא יאות. ודרפו יחפץ, אפילו במילי דעלמא.

תו. מה מצעדי גבר פוננו, אי בר נש ישוי דעתיה ורעותיה ולביה לגבי מלכא קדישא, למיהו פתר אורחיה דאיהו עביר. קודשא בריך הוא אתרעי ביה, פאלו הוא דיליה ממש.

בשעתא דנפקו אתון מגו רזא עילאה, פמא דאתמר, ואתגלימו, ואצטיירו בדיוקנא דאדם. לבתר נפקו נקודי, ואנשיב בהו רוחא דחיי, ואתקיימו אתון, פבר נש דקאים על רגלוי בקיומא דרוחא.

לבתר דנקודי אתקיימו על אתון, ויהבו בהו נפשא, אצטריך למיהוי בדעתא וסוכלתנו, ולנטלא במטלנוי, ולמיהב מזונא ותוקפא לאחרא. ודא איהו בצלמנו פדמותנו. פמא דאוקימנא, בצלמנו דא רזא דעלמא עילאה. פדמותנו דא רזא דעלמא תתאה.

דבר אחר, בצלמנו: אלין תנויעי דטעמי, דאינון תיקונא ושליומו, בדעתא וסוכלתנו, למנדע ידיעה לאסתפל ללעילא, פמה דאיהו סתים ולא אתגלייא.

במלכא דאיהו חכים בסוכלתנו בחכמתא, ולא נטיל לסטרא דא או

בְּחֻמָּה, וְאִינוּ נֹסֵעַ לְצַד זֶה אוֹ לְצַד זֶה, וְרַק בְּחֻמָּה וּבְהַשְׁכֵּל וּבְמַדְעָה. אַךְ כִּי, כְּמוֹ זֶה הַתְּנוּעוֹת שֶׁל הַטְּעָמִים, כָּל מַסְעֵיהֶם בְּחֻמָּה וּבְהַשְׁכֵּל וּבְמַדְעָה, כְּמוֹ שְׂרָאוּי, וְזֶהוּ בְּצַלְמֵנוּ.

בְּדַמוּתֵנוּ - אֵלֹהֵי סוּדוֹת שֶׁל הַנְּקֻדוֹת, שֶׁהֵם יֵצְאוּ מִתּוֹךְ דִּיוּקָן אֶחָד שֶׁל נְקֻדָּה עֲלִיוֹנָה, מֵאוֹתוֹ דִּיוּקָן נֶסְתָּר שֶׁלֹּא נִרְאָה. וּמִתּוֹךְ שִׁיּוּצָאִים מִתּוֹךְ נְקֻדָּה אַחַת, נִקְרְאוֹת הַנְּקֻדוֹת דְּמוּת, הַדִּיוּקָן שֶׁל הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה.

שָׂאם תֹּאמַר הָאוֹתִיּוֹת - לֹא כִּי! שֶׁהֵרִי הַדִּיוּקָן אִינוּ לְמַעְלָה, וְלֹא תִלְוִי שֵׁם דִּיוּקָן, שֶׁהֵרִי לְאַחַר שִׁיּוּצָאִים מִסוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, כָּלֵם מִתְגַּלְמִים וּמִצְטַטְרִים מֵהַ שֶׁלֹּא הָיָה מִקְדָּם לְכֵן, שֶׁאֵין דִּיוּקָן וְצִיּוּר לְמַעְלָה כָּלֵל, וְעַל כֵּן לֹא יִדְוַע, וְאֵין מִי שְׁמַכִּיר בּוֹ כְּלוּם.

הַרְאֵשִׁית הַסְּתוּמָה שֶׁנִּגְלָתָה, וְלֹא יִדְוַע, הִיא נְקֻדָּה אַחַת סְתוּמָה. וְאוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה לֹא יִדְוַע וְלֹא גְלוּיָהּ, וְאֵין מִי שְׁמַכִּיר אוֹתָהּ. אֲבָל הָאוֹתִיּוֹת לֹא הִצְטַטְרוּ בָּהּ, וְאֵין תְּלוּיּוֹת לְמַעְלָה, שֶׁהֵרִי אֵין שֵׁם כָּלֵל דִּיוּקָן. וְעַל כֵּן, בְּדַמוּתֵנוּ - אֵלֹהֵי הַנְּקֻדוֹת. בְּצַלְמֵנוּ - אֵלֹהֵי הַתְּנוּעוֹת, שֶׁהוּא הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֵּל.

כִּי הַסוּד לִיּוֹדְעֵי דִין. הַתְּנוּעוֹת שֶׁהֵן שְׁלֵמוֹת הַכֵּל, אֵיפֹה הֵן בְּאֶדָם? אֵלֹהֵי זֶה סוּד בְּצַלְמֵנוּ, אֵלֹהֵי הֵם הַצְּלָמִים שֶׁל הָאָדָם מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ. לְפָנִים - הַשְּׁכֵל וּמִדְּעָה וְחֻמָּה, וּמִבְּחוּץ - אוֹתוֹ הַצְּלָם שֶׁהוּלָךְ עֲלָיו, וּמִנְהִיג אֶת הָאָדָם בְּשִׁמְרָה, שִׁיְהִיָּה שְׁמוֹר מִן הַכֵּל. בְּעוֹד שֶׁהַתְּנוּעוֹת הִלְלוּ הֵן בְּאֶדָם, הָאָדָם הוּא שְׁלֵם בְּכֵל, כְּמוֹ כֵּן בְּכֵל אוֹתָם הַסוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁלְמַעְלָה.

וְזֶה סוּד מֵה' מִצְעָדֵי גִבּוֹר כּוֹנֵנוּ,

לְסִטְרָא דָא, בְּרַבְּחֻמָּתָא וּבְסוּכְלֵתָנוּ וּבְמַדְעָה. אוֹף הָכִי, כְּגוֹוֹנָא דָא, תְּנוּעֵי דְטְעָמִי, כּוּלְהוּ מִטְּלַנְיָהוּן בְּחֻמָּתָא וּבְסוּכְלֵתָנוּ וּבְמַדְעָה, כְּמָה דְאַתְחַזִּי. וְדָא אִיהוּ בְּצַלְמֵנוּ.

בְּדַמוּתֵנוּ, אֵלִין רִזִּין דְנִקוּדֵי, דְאִינוּן נְפֻקוּ מְגוּ דִּיוּקָנָא חֲדָא דְנִקוּדָה עֵילְאָה, מֵהֵוּא דִּיוּקָנָא סְתִימָא דְלֹא אַתְחַזִּי, וּמְגוּ דְנִפְקִי מְגוּ נִקוּדָה חֲדָא אֶקְרוּן נִקוּדֵי דְמוּת, דִּיוּקָנָא דְנִקוּדָה עֵילְאָה.

דְאִי תִימָא אַתְרוּן. לָאוּ הָכִי, דְהָא דִּיוּקָנָא, לָאוּ אִיהוּ לְעֵילְא, וְלֹא תִלְיָא תַפְּזֵן דִּיוּקָנָא, דְהָא לְבַתֵּר דְנִפְקִי מְרוּזָא דְעֵלְמָא עֵילְאָה, אֶגְלִימוּ וְאַצְטַטְרוּ כּוּלְהוּ, מַה דְלֹא הָוֵת מִקְדָּמַת דְנָא, דְלָאוּ אִית דִּיוּקָנָא וְצִיּוּרָא לְעֵילְא כָּלֵל, וְעַל דָּא לֹא יִדְוַע, וְלִית מֵאן דְיִדְעָ בֵּיהּ כְּלוּם.

רְאֵשִׁיתָא סְתִימָא דְאַתְגַּלְיָא, וְלֹא יִדְוַע, חֲדָא נִקוּדָה סְתִימָא אִיהוּ. וְהֵוּא נִקוּדָה, לֹא יִדְוַע, וְלֹא אַתְגַּלְיָא, וְלִית מֵאן דְיִדְעָ בָּהּ. אֲבָל אַתְרוּן, לֹא בָּהּ אַתְצִיירִן, וְלֹא תִלְיִין לְעֵילְא, דְהָא לִית תַפְּזֵן דִּיוּקָנָא כָּלֵל. וְעַל דָּא, כְּדַמוּתֵנוּ אֵלִין נִקוּדֵי. בְּצַלְמֵינוּ, אֵלִין תְּנוּעֵי, דְאִיהוּ שְׁלִימוּ דְכֵלְא.

רְזָא הָכָא לִיּוֹדְעֵי מִדִּין. תְּנוּעֵי דְאִיהוּ שְׁלִימוּ דְכֵלְא, אֵן אִינוּן בְּבֵר נֶשׁ. אֵלֹהֵי רְזָא דָא בְּצַלְמֵנוּ, הָא אִיהוּ צוּלְמֵי דְבֵר נֶשׁ מְלָגוּ וּלְבֵר. לְגוּ, סוּכְלֵתָנוּ וּמִדְעָה וְחֻמָּה. לְבֵר, הֵוּא צוּלְמָא דְאַזְלָא עֲלֵיהּ, וּמִדְבְּרָא לִיהּ לְבֵר נֶשׁ בְּנִטְרוּ, לְמַהֲוֵי נְטִיר מְכֻלָּא. בְּעוֹד דְהֵינִי תְנוּעֵי אִינוּן בְּבֵר נֶשׁ, בְּרַבְּחֻמָּתָא וּבְסוּכְלֵתָנוּ וּבְמַדְעָה. כְּגוֹוֹנָא דָא בְּכֵל אִינוּן רִזִּין עֵילְאֵין דְלְעֵילְא. וְרְזָא דָא, מֵה' מִצְעָדֵי גִבּוֹר כּוֹנֵנוּ, לְמִיטְל בְּמִטְלָנוּי, בְּאִינוּן תְּנוּעֵין דְטְעָמִי. וְדִרְכּוּ

לְנִסְעַ בְּמִסְעוֹתָיו, בְּאוֹתָן
הַתְּנוּעוֹת שֶׁל הַטְּעָמִים. וְדָרְכוֹ
יִחְפֹּץ, בְּאוֹתָן הַנְּקֻדוֹת. מֵה',
מִמֶּנּוּ נָטַל הַסּוּד הַזֶּה, שִׁיחִיהָ
לְמִטָּה הַכֹּל כְּגוֹן אֶחָד וְסוּד אֶחָד.
מֵה' מִצְעָדֵי גִבֹר כּוֹנֵנוּ, כְּמוֹ אֲזֵלָא
מִקְפָּא לְפָנֵי שׁוֹפָר הוֹלֵךְ, שֶׁהֵם
מִצְעָדֵי גִבֹר, שְׁמִתְקָנִים כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּרֵאוי לוֹ, וְזֶהוּ כּוֹנֵנוּ. וְשָׂאָר
הַתְּנוּעוֹת, הֵן שְׁפָתוֹב וְדָרְכוֹ
יִחְפֹּץ, הֵן בְּעִמְדָה, הֵן לְלֶכֶת, הֵן
לְהַפְסִיק, הֵן לְנַגֵּן בְּשִׁמְחָה, הֵן
לְשִׁתֵּק, הֵן לְתַת דִּין - הַכֹּל הוּא
מִדַּע וְהַשְׁכָּל לְנִסְעַ בְּמִסְעוֹת
כְּרֵאוי.

וְרָקָא, זֶהוּ נְגוּן בְּשִׁמְחָה. כְּשֶׁבָא
הַיְצִיּוֹץ הַקָּשָׁה בְּאוֹתָהּ הַפָּאָה שֶׁל
תוֹף הָאֵוִיר הַזֶּה שְׁלֵא נִתְפַּס, נוֹתֵן
שִׁמְחָה וְחֻדוּהָ, וְזוֹרֵק מְרַחוֹק,
לְנַגֵּן בְּשִׁמְחָה לְמִי שְׁלֵא יְדוּעַ וְלֹא
נִתְפַּס כָּלֵל, וְעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, וְלֹא
מִתְיָשֵׁב לְדַעַת, עַד שֶׁקָּרַב בְּיוֹתֵר
הַשְׁכָּל. וְכֵן כֹּל הַתְּנוּעוֹת, כֹּל אַחַת
וְאַחַת כְּרֵאוי.

וְטָרַם שֶׁהִגִּיעוּ הַתְּנוּעוֹת הַלְלוּ,
כֹּל אוֹתָם אֵיבְרֵי הַגּוֹף לֹא יְכוּלִים
לְנִסְעַ בְּמִסְעוֹת. שֶׁהָרִי כֹל אֵיבְרֵי
הַגּוֹף בָּהֶם נוֹטְלִים הַתְּחַלְקוֹת
בְּאוֹתֵינָם, שֶׁהֵן עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתֵינָם שֶׁהִתְגַּלְמוּ בְּפָרְקִים
וּבְאֵיבְרִים.

שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֵיבְרִים, הֵם פָּרְקִים
שְׁנוּסְעִים. וְהַשְׁנַיִם עֶשֶׂר הַלְלוּ לֹא
נוֹסְעִים בְּמִסְעוֹת כְּרֵאוי, רַק בְּסוּד
שֶׁל שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה תְּנוּעוֹת, שְׁכֹלֵם
עוֹשִׂים אֵת הַפָּרְקִים הַלְלוּ לְהִסְיַע
אוֹתָם. וְיֵשׁ תְּנוּעוֹת אַחֲרוֹת, לְתַת
הַשְׁכָּל וְחֻכְמָה וּמִדַּע לְכֹל הַגּוֹף
וְלְהִסְיַע כֹּל הַגּוֹף, וְלְתַת חֻדוּהָ
לְמַעַלָּה וְלְמַטָּה הַכֹּל כְּרֵאוי.

עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתֵינָם הֵם הַכָּלֵל
שֶׁל סוּד הַגּוֹף, וְכֹלֵם הַתְּחַלְקוֹ
בְּאֵיבְרֵי הַגּוֹף. וּמִסוּד הָאוֹתֵינָם
הַגּוֹף נִשְׁלָם. נִשְׁאָרוּ אוֹתֵינָם

יִחְפֹּץ, בְּאֵינּוֹן נְקוּדֵי. מֵה', מִיְנִיָּה (דף צא ע"א)
אַתְנַטִּיל רְזָא דָא, לְמַהוּי לְתַתָּא כְּלָא כְּגוּוֹנָא
חָדָא וְרְזָא חָדָא.

מֵה' מִצְעָדֵי גִבֹר כּוֹנֵנוּ, כְּגוֹן אֲזֵלָא מִקְפָּא מִקְמֵי
שׁוֹפָר הוֹלֵךְ, דְּאֵינּוֹן מִצְעָדֵי גִבֹר,
דְּמִתְתַּקְנָן כֹּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה, וְדָא
אִיהוּ כּוֹנֵנוּ. וְשָׂאָר תְּנוּעֵי, אֵינּוֹן דְּכְתִיב, וְדָרְכוֹ
יִחְפֹּץ, הֵן בְּזִקִּיפוֹ, הֵן לְמִיזֵל, הֵן לְמִיפְסֵק, הֵן
לְנַגֵּן בְּחֻדוּוֹ, הֵן לְמִשְׁתַּק, הֵן לְמִיֵּהֵב דִּינָא.
כְּלָא אִיהוּ מְנַדַּע וְסוּכְלַתְנוּ לְמִיטַל בְּמִטְלָנוּ
כְּדָקָא יָאוּת.

וְרָקָא, דָא אִיהוּ נִיגוּנָא בְּחֻדוּהָ, כְּדָא אֲתֵי בּוּצִינָא
דְּקַרְדִּינוּתָא, בְּהִהוּא בְּטִישׁוֹ דְּגוּ אֲוִירָא
דְּכֵיָא דְלָא אַתְפַּס, יְהִיב חֻדוֹ וְחֻדוּהָ, וְזָרִיק
מְרַחוֹק, לְנַגֵּן בְּחֻדוּהָ, לְמֵאן דְלָא יְדִיעַ וְלָא
אַתְפַּס כָּלֵל, וְקֵאִים בְּקִיּוּמִיהָ, וְלָא אֲתִישֵׁב
לְמְנַדַּע, עַד דְּקָרִיב בְּסִכְלַתְנוּ יְתִיר. וְכֵן תְּנוּעֵי
כּוּלְהוּ, כֹּל חַד וְחַד כְּדָקָא יָאוּת.

וְעַד לָא מְטוּ אֵלִין תְּנוּעֵי, כֹּל אֵינּוֹן שְׁיִיפִין
דְּגוּפָא, לָא יְכֻלִין לְנִטְלָא בְּמִטְלָנִין. דְּהָא
כֹּל שְׁיִיפִין דְּגוּפָא בְּהוּ נְטָלִין אַתְפְּלָגוּ בְּאַתְוּוֹן,
דְּאֵינּוֹן עֲשָׂרִין וְתָרִין אַתְוּוֹן, דְּאַתְגַּלְמוּ בְּפָרְקִין
וְשְׁיִיפִין.

תְּרִיסַר שְׁיִיפִין, אֵינּוֹן פָּרְקִין דְּנְטָלִין. וְאֵלִין
תְּרִיסַר לָא נְטָלִין בְּמִטְלָנִין כְּדָקָא
יָאוּת, בְּרְזָא דְתְרִיסַר תְּנוּעֵי, דְכּוּלְהוּ עֲבָדִין
לְהִנְי פָּרְקִין לְנִטְלָא לּוֹן. וְאִית תְּנוּעֵי אַחְרָנִין,
לְמִיֵּהֵב סוּכְלַתְנוּ וְחֻכְמָה וּמִדַּע לְכֹל גּוּפָא,
וְלְנִטְלָא כֹּל גּוּפָא, וְלְמִיֵּהֵב חֻדוּהָ לְעֵילָא וְתַתָּא
כּוּלְא כְּדָקָא חֲזִי.

עֲשָׂרִין וְתָרִין אַתְוּוֹן, אֵינּוֹן כְּלָלָא דְרְזָא דְגוּפָא.
וְכֻלְהוּ אַתְפְּלָגוּ בְּשְׁיִיפִין דְּגוּפָא. וּמְרָזָא
דְאַתְוּוֹן, גּוּפָא אֲשִׁתְּלִים. אֲשִׁתְּאָרוּ אַתְוּוֹן

א' איהו חד, ורזא דחד, נפיק ואגלים ברזא דלתתא, שייפין עילאין דאתחברן בחד, ואינון חד. ועם כל דא, לאו איהו אלא שייפא חד.

משום שפשיוצאת א' ונתנת בראש, יוצאת פאותו הדיוקן של האחרים הללו שהצטרכו להתחבר עמו, וכשיוצאת א', מראה לשתי הדרגות האחרות שהצטרכו להתחבר עמו, שהם השמאל והאמצע, וכלם נאחזים יחד, ונראים בדיוקן שלו. כיון שנמצאו והתישבו במקומם אותם שני האיברים האחרים, חוזרת א' ומתישבת במקומה בראש, בצד הימין.

איך עשה הקדוש ברוך הוא? כשיוצאו האותיות, הראשונה שיצאה, הראש לכל האותיות, היא א'. מה עשה הקדוש ברוך הוא? התעטף באותה האות וברא שמים. וכאות הזו ברא הקדוש ברוך הוא את סוד היחוד, שהם שלש דרגות, והם שמים, סוד אחד, כמו שבארנו, והרי זה נתבאר. כיון שנבראו שמים בסוד הזה, טרם שנקרשו ולא הגלידו השמים, שהרי היו טמירים בתוף המים, הסוד של האות א', שהיא לימין.

לאחר שנקרשו מתוף המים, יצאה האות ו', מצירת בציוור של התגלמות בדיוקן של אדם. ועם כל זה לא נחסר מאותו דיוקן של האות א' כלום, וחזרה והתישבה במקומה.

התחיל האור של האות הזו להאיר מראש העולם לסוף העולם. גנו את אורו באות אחרת, ועשה לאות הזו בי"ת אחד, לגנו אורו בתוכו, ונגנו אותו אור בתוכו.

א' איהו חד, ורזא דחד, נפיק ואגלים ברזא דלתתא, שייפין עילאין דאתחברן בחד, ואינון חד. ועם כל דא, לאו איהו אלא שייפא חד.

בגין דכד נפקא א', ואתיהיבת בראש, נפקא בההוא דיוקנא דהנהו אחרנין דאצטריוכו לאתחברא בהדיה, וכד נפק א', אחזי לתרין דרגין אחרנין, דאצטריוכו לאתחברא בהדיה, דאינון שמאלא ואמצעיתא, וכולהו אתאחדו בחדא, ואתחזון בדיוקנא דיליה. כיון דאשתפחו ואתיישבו בדוכתייהו אינון תרין שייפין אחרנין, אתהדר א' ואתיישב בדוכתייה בראש, בסטרא דימינא.

היך עבד קודשא בריך הוא. כד אתוון נפקו, את קדמאה דנפיק, ריש לכל אתוון, איהי א'. מה עבד קודשא בריך הוא. אתעטף בההוא את, וברא שמים. ואת דא ברא ביה קודשא בריך הוא, רזא דייחודא, דאינון תלת דרגין, ואינון שמים, רזא חד. כמא דאוקימנא, והא אתמר. כיון דאתברו שמים ברזא דא, עד לא הוו קרישו ולא גלידו שמים, דהא טמירין הוו גו מייא, רזא דאת א', דאיהו לימינא.

לבתר דאקרישו מגו מייא, נפקת את ו', מתציירא בציורא, דגלימו בדיוקנא דאדם. ועם כל דא לא חסר מההוא דיוקנא דאת א' כלום, ואתהדר ואתיישב בדוכתייה. שארי נהירו דהאי את לאנהרא מרישא דעלמא לסייפי עלמא. גניז ליה נהוריה באת אחרא, ועביד להאי את בי"ת חד, לאגנזא נהוריה בגויה, ואתגניז ההוא אור בגויה.

ומהשעיה ההיא נגנז ונטמן, ולא יצא לעולם, פרט לשביל דק אחד, שנמשך חוט אחד ממנו, וממנו נזון העולם ועומד במקומו.

מן האות הזו נבנה הכל. מהאות הזו נזון הכל. פאות הזו שמר הקדוש ברוך הוא את ישראל ושבר את שונאיהם לפנייהם. זהו שכתוב (שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בכח מינך ה' תרעץ אויב. בשעה שגרמו החטאים, מה פתויב? (איכה ב) השיב אחור ימינו. אז פאותו הזמן גלו ישראל מן הארץ, ושלטו בהם שונאיהם.

א' התישבה בזרוע, בסוד ותקף וכח, שהם שני צדדים אחרים שהחזיקו בו, והיא זרוע הימין. ב' נכללה בתוכה, וכונסת אותה פנגדה, פנקבה שנכנס לתוכה זכר. משום כך כל האותיות, אחת זכר ואחת נקבה.

א' התפשטה לאותיות אחרות, ונשלמו בשלמות, לטל שתי דרגות אחרות אלף, להיות השלמות שלו. וזה סוד והחונים עליו מטה פלוני. והחונים עליו - שתי דרגות באחת.

עד שעולות האותיות לששים רבוא, כחשבון שבטי ישראל, שהם שנים עשר, ועולים לששים רבוא. אף כך האותיות, כשהתמלאו עולים לששים. אלף בית גימל דלת הא וו זין חית טת יוד כף למד מם נוז סמך עין פא צדי קוף ריש שין תו. אלו הם עלית האותיות לששים רבוא, כדי שתהיה שלמות בסוד האותיות בכל האיברים.

נשארו עדין שתיים עשרה אותיות, והן מם הסתומה, צדי ארפה, נוז, פא, כף, והן האותיות

אתוון אחרנין כפולים,

ומההיא שעתא, אתגניז ואיטמר, ולא נפיק לעלמא, בר בחד שביל דקיק, דאמשך חד חוטא מיניה, ומיניה אתזן עלמא, וקאים בקיומיה.

מהאי את אתבני פולא. מהאי את אתזן פולא. ובאת דא נטיר לון קודשא בריך הוא לישראל, ואתבר שנאיהון קמייהו. הדא הוא דכתיב, (שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בכח מינך ה' תרעץ אויב. בשעתא דגרמו חובין, מה פתיב. (איכה ב) השיב אחור ימינו. פדין בההוא זמנא אתגלון ישראל מארעא, ושלטו בהון שונאיהון.

א' אתיישב בדרועא, ברזא ותוקפא וחילא, דאינון תרין סטרין אחרנין דאתתקפו ביה, ואיהו דרועא דימינא. ב' אתפליל בגויה, וכניש ליה לקבליה, פנוקבא דעייל בגויה דכנרא. בגין כך אתוון פולהו, חד דכר, וחד נוקבא.

א' אתפשט לאתוון אחרנין, ואשתלימו בשלימו, לנטלא תרין דרגין אחרנין אלף, למהוי שלימו דיליה. ורזא דא (במדבר ב) והחונים עליו מטה פלוני. והחונים עליו, תרי דרגין בחד.

עד דסלקין אתוון, לשתיין רבוא, כחושבון שבטייהון דישראל, דאינון תריסר, וסלקין לשתיין רבוא. אוף הכי אתוון, פד אתמלו סלקין לשתיין. (דף צא ע"ב) אלף בית גימל דלת הא וו זין חית טת יוד כף למד מם נוז סמך עין פא צדי קוף ריש שין תו. אלין אינון סליקו דאתוון, לשיתין רבוא. בגין למהוי שלימו ברזא דאתוון, בשייפי פולהו.

אשתארו תו תריסר אתוון, ואינון מם סתימא, צדי אריכא, נוז, פא, כף, ואינון

האחרות הכפולות מנצפ"ך. והן עולות לשמים עשרה אותיות. וכשכל האותיות נשלמו, עולות לשבעים אותיות אותיות, סוד השם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נקרא בהן.

השבון ישראל שבעים נפש, ושתי אותיות שהם עדים בתוכם, ונכללות בהם, והן י"ה, שפתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי י"ה עדות לישראל. ועל זה הסוד, הראובני השמעוני. והרי פשוטה, וכלן עולות לשבעים ושתיים.

כמו כן אלפ"א בית"א, שכל האותיות עולות לסוד של שבעים ושתיים אותיות, שהכל יהיה סוד של גוף שלם, הסוד של אדם, סוד המרפכה העליונה, סוד השם הקדוש.

משום כך כל האותיות עולות בעלית המרפכה העליונה בדיוקנם וגופם, שהכל יהיה סוד אחד פראוי. כל האותיות, כשמתחברות ונחקקות בחקיקותיהן בסוד של שבעים ושתיים אותיות חקוקות, נעשות כלן גוף אחד.

מדרש רות

ויהי בימי שפט השפטים (רות א). רבותינו פותרים המקרא שפתוב (איוב לח) ברן יחד פוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מי הם פוכבי הבקר? אותם המלאכים הקדושים ששולטים ביום. מי הם בני אלהים? אותם המלאכים הקדושים ששולטים בלילה. בא וראה, כל מה שבא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בא אלא ליקרא דיליה. שנאמר, (ישעיה ג ז) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. הקדוש ברוך הוא ברא פר נש בעלמא, ויהיב ביה שמייה יהו"ה.

מנצפ"ך. ואינון סלקי לתריסר אתון. וכד אתון פולהו אשתלימו, סלקין לשבעין ותריין אתון, רזא דשמא קדישא דקודשא בריך הוא אתקרי בהו.

חושבן ישראל שבעים נפש, ותריין אתון דאינון סהדי בגוייהו, ואתפלילו בהו, ואינון י"ה. דכתיב, (תהלים קכב ד) ששם עלו שבטים שבטי י"ה עדות לישראל. ועל רזא דא, הראובני השמעוני. והא אוקמוה, וכלהו סלקו לשבעין ותריין.

בגוונא דא אלפ"א בית"א, דסלקא אתון פולהו לרזא דשבעין ותריין אתון, למהוי פלא רזא דגופא שלים, רזא דאדם. רזא דרתיכא עילאה. רזא דשמא קדישא גליפא.

בגין כך אתון פלהו סלקין בסליקו דרתיכא עילאה, בדיוקנייהו וגופייהו, למהוי פולא רזא חדא פדקא יאות. אתון פולהו, פד מתחברן ואתגליפו בגלופייהו, ברזא דע"ב אתון גליפין, אתעבידו פלהו גופא חדא. (דף צב ע"א)

מדרש רות

ויהי בימי שפט השפטים. רבנן פתרי קרא דכתיב, (איוב לח ז) ברן יחד פוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מאי פוכבי בקר. אינון מלאכין קדישין דשלטין ביממא. מאן בני אלהים. אינון מלאכין קדישין דשלטין בליליא. בא וראה, כל מה שבא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בא אלא ליקרא דיליה. שנאמר, (ישעיה ג ז) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. הקדוש ברוך הוא ברא פר נש בעלמא, ויהיב ביה שמייה יהו"ה.

ה', נִפְּשׁ. ו', רוּחַ. ה', נִקְרָאת נִשְׁמָתָא. י',
נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וּקְרָאִים, י"ה, אָב וְאָם. ו"ה,
בֶּן וּבַת.

דְּוִגְמָא דְּבְרָא רוּחַ וּנְפִשָׁא דְּקַדְיִישָׁא, כֶּף בְּרָא
רוּחַ וּנְפִשָׁא מְסֻטְרָא דְשְׁמָאֲלָא.
וּבְדוּגְמָא דְהוּא הֵיִיזַן עַל שְׁמֵרְיוּ, כֶּף הוּא הַרוּחַ
וְהַנְּפִשׁ הַשְּׁכֵלִית, עַל רוּחַ וּנְפִשׁ הַבְּהֵמִית.
וְלָמָּה נִקְרָאת בְּהֵמִית. שְׁהוּא מְסֻטְרָא
דְשְׁמָאֲלָא דְסַמָּא"ל וְנַחֲשׁ, דְאֵינוֹן דְּכַר
וְנוּקְבָא. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ בְּחֻכְמָה,
(קהלת ג כא) מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא
לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרֶדֶת הִיא לְמַטָּה
לְאָרְצָן.

וְלְסֻטְרָא דְמְסָאָבו, לָא יְהִיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
שְׁמָא דִּילֵיהּ. שְׁנַאֲמַר, (ישעיה מב ח) אֲנִי
י"י הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֶן וּתְהִלָּתִי
לְפָסִילִים. אֲנִי, רְמִז כְּמוֹ (ויקרא כו כח) וַיִּסְרְתִי אֶתְכֶם
אֶף אֲנִי. ה', רְמִז לְמַדַּת הַרְחָמִים. לְאַחַר לֹא
אֶתֶן, רְמִז לְאֵל אַחַר, שְׁנַאֲמַר (שמות לד יד) לֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר, דְּהוּא בְּסֻטְרָא דְמְסָאָבָא.
פְּתַח רַבִּי וְאָמַר, בְּרִזָּא דִּיהוּהּ. י' אֲקַרִּי
בְּדוּגְמָא, דָּא אֱלִימְלִיךְ. ה' אֲתַקְרִי
בְּדוּגְמָא, דָּא נַעְמִי. וְלָמָּה נִקְרָאת שְׁמָה נַעְמִי,
שְׁנַאֲמַר (תהלים צא יז) וַיְהִי נַעַם ה' אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וְגו'. ו"ה דוּגְמָא, דָּא רוּחַ וּבַעֲלָהּ.

רוּחַ הַפְּכָה לְשְׁמָה תוֹר. שְׁנַאֲמַר, (בראשית טו ט)
וְתוֹר וְגוֹזֵל. (שה"ש ב יד) יוֹנְתִי בְּחַגְוֵי הַסֵּלַע
בְּסֻטְרַת הַמְּדַרְגָּה הֶרְאִינוּ אֶת מְרַאֲיֵךְ הַשְּׁמִיעֵינוּ
אֶת קוּלְךָ כִּי קוּלְךָ עָרַב וּמְרַאֲיֵךְ נֶאֱוָה.
פְּתַח וְאָמַר, וּמָה זֶה וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵינוּ? זֶה הַמַּעֲשֵׂה
שִׁיעֲשֵׂה הָאָדָם. אִם הֵם מַעֲשִׂים
טוֹבִים - יִשְׁכֹּן עָלֵינוּ הוּיָהּ, וְאִם
לֹא - יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, שְׁנַאֲמַר (משלי
יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה
וְאוֹלֵת בְּנִדְיָה תִהְרַסְנָהּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים

הוּא בְּרָא אָדָם בְּעוֹלָם, וְנָתַן בּוֹ
אֶת שְׁמוֹ יְהוּ"ה. ה' - נִפְּשׁ. ו' -
רוּחַ. ה' - נִקְרָאת נִשְׁמָה. י' -
נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. וּקְרָאִים י"ה - אָב
וְאָם. ו"ה - בֶּן וּבַת.

הַדְּוּגְמָא שְׁבְרָא רוּחַ וּנְפִשׁ שֶׁל
קַדְשָׁה, כֶּף בְּרָא רוּחַ וּנְפִשׁ מִצַּד
הַשְּׁמָאֲלָא. וּבְדוּגְמָא שֶׁל אוֹתוֹ הֵיִיזַן
עַל שְׁמֵרְיוּ, כֶּף הוּא הַרוּחַ וְהַנְּפִשׁ
הַשְּׁכֵלִית עַל רוּחַ וּנְפִשׁ הַבְּהֵמִית.
וְלָמָּה נִקְרָאת בְּהֵמִית? עַל שֶׁהִיא
מִצַּד הַשְּׁמָאֲלָא שֶׁל סַמָּא"ל וְנַחֲשׁ,
שֶׁהֵם זָכַר וְנִקְבָּהּ. וְעַל כֵּן אָמַר
שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ בְּחֻכְמָתוֹ, (קהלת א)
מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעוֹלָה
הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרֶדֶת
הִיא לְמַטָּה לְאָרְצָן.

וְרִצְדַּת הַטְּמָאָה לֹא נָתַן הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּיָךְ הוּא אֶת שְׁמוֹ, שְׁנַאֲמַר (ישעיה
מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר
לֹא אֶתֶן וּתְהִלָּתִי לְפָסִילִים. אֲנִי -
רְמִז כְּמוֹ וַיִּסְרְתִי אֶתְכֶם אֶף אֲנִי.
ה' - רְמִז לְמַדַּת הַרְחָמִים. לְאַחַר
לֹא אֶתֶן - רְמִז לְאֵל אַחַר, שְׁנַאֲמַר
לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר, שְׁהוּא
בְּצַד הַטְּמָאָה.

פְּתַח רַבִּי וְאָמַר, בְּסוּד שֶׁל יְהוּהּ.
י' נִקְרָא בְּדוּגְמָא, זֶה אֱלִימְלִיךְ. ה'
נִקְרָא בְּדוּגְמָא, זֶה נַעְמִי. וְלָמָּה
נִקְרָאת שְׁמָה נַעְמִי? שְׁנַאֲמַר וַיְהִי
נַעַם ה' אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו'. ו"ה
דְּגְמָא, זֶה רוּחַ וּבַעֲלָהּ.

רוּחַ הַפְּכָה שְׁמָה לְתוֹר, שְׁנַאֲמַר
(בראשית טו ט) וְתוֹר וְגוֹזֵל. (שיר ב)
יוֹנְתִי בְּחַגְוֵי הַסֵּלַע בְּסֻטְרַת הַמְּדַרְגָּה
הֶרְאִינוּ אֶת מְרַאֲיֵךְ הַשְּׁמִיעֵנוּ אֶת
קוּלְךָ כִּי קוּלְךָ עָרַב וּמְרַאֲיֵךְ נֶאֱוָה.
פְּתַח וְאָמַר, וּמָה זֶה וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵינוּ? זֶה הַמַּעֲשֵׂה
שִׁיעֲשֵׂה הָאָדָם. אִם הֵם מַעֲשִׂים
טוֹבִים - יִשְׁכֹּן עָלֵינוּ הוּיָהּ, וְאִם
לֹא - יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, שְׁנַאֲמַר (משלי
יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה
וְאוֹלֵת בְּנִדְיָה תִהְרַסְנָהּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים

נשים - זו הנשמה והנפש. ואולת
- זו נפש השמאלית שנקראת
ערפה.

פתח ואמר, מה זה שאמר (שיר ב)
הראיני את מראיך? כשנעשה
אדם מטפה בשלית אמו, כמו
שמתגדל (אחר ארבעים יום שנברא) -
מכניס בו הקדוש ברוך הוא מעט
מעט רוח ונפש, ונר נתן על ראשו
בלילה, שנאמר (איוב כט) בהלו נרו
עלי ראשי. ועמוד אור ביום,
שנאמר (שמות יד) ויסע עמוד הענן
וגו', (שם יג) ולילה בעמוד אש כו'
ללכת יומם ולילה. ונאמר (משלי ו)
כי נר מצוה ותורה אור.

ומלמדים אותו את כל התורה,
ומלמדים אותו את כל המצוות,
ואומרים לו: ראה, שזוהי דרך
עקלתון, שנקראת לילה. ובמקום
הזה יכניסו כל נפש של האיש,
שנאמר (איוב א) קטן וגדול שם הוא
ועבד חפשי מאדוניו.

ומראים לו בעמוד של אש,
שהוא על ראשו, כמה דבים
ונמרים ואריות ומלאכי חבלה
שיושבים שם. ושם הפלב. ועל
זה אמר דוד (תהלים כב) הצילה
מחרב נפשי מיד פלב יחידתי.
והמקום הזה הוא חשף, ומלאכי
החבלה קוראים אותם לילות.
ועל זה אמר מפחד בלילות.
לילות ממש נקראו.

ואומרים לו: אם תזכה למצוות,
כל מצוה ומצוה יעשו לך ממנה
מלאך טוב. ובזמן שתפנס למקום
הזה ותזכה למצוות, יאמרו: סלו
סלו פנו דרך הרימו מכשול מדרך
פלוגי זה, ולא ישלטו עליך (מלאכי
חבלה).

ובזו הדגמא ביום, יאמרו: אם
תזכה בתורה, כל אות ואות תהיה
מלאך, שיעזורך במקום הזה.

בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו. חכמות
נשים: דא נשמתא ונפשא. ואולת, נפשא
דשמאלא שנקראת ערפה.

פתח ואמר, מה הוא דאמר, (שה"ש א יד) הראיני
את מראיך. כד יתעביד בר נש מטיפה,
בשלייתא דאמיה, כמה דאתרבי, (ג"א כתר ארבעין
יומין דאתברי) אעיל ביה קודשא בריך הוא זעיר
זעיר רוחא ונפשא. ונר יהיבת על רישיה
בליליא. שנאמר, (איוב כט ג) בהלו נרו עלי ראשי.
ועמודא דנהורא ביממא, שנאמר (שמות יג כא)
ויסע עמוד הענן וגו', ולילה בעמוד אש וכו'
ללכת יומם ולילה. ונאמר, (משלי ו כג) כי נר מצוה
ותורה אור.

ואולפי ליה כל אורייתא. ואולפי ליה כל
פיקודי. וימרון ליה, חזי, דדין הוא
דרך עקלתון, דאיתקרי לילה. ובאתרא הדין
יעלון כל נפשתא דאינשא. שנאמר, (איוב ג ט)
קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדוניו.

ואחזיין ליה, בעמודא דאישתא, דהיא על
רישיה, כמה דופין ונמרין ואריין
ומלאכי חבלה דיתבין תמן. וכלבא תמן, ועל
דא אמר דוד, (תהלים כב כא) הצילה מחרב נפשי
מיד פלב יחידתי. ודין אתרא הוא חשף,
ומלאכי חבלה קרון להון לילות. ועל דא
אמר, (שה"ש ג ח) מפחד בלילות. לילות ממש
אקרון.

וימרון ליה, אם תזכה למצוות, כל מצוה
ומצוה, יעבדון לך מינה מלאך טוב.
ובעידן דתיעול באתרא הדין, ותזכה למצוות,
יימרון, (ישעיה נז יד) סלו סלו פנו דרך הרימו
מכשול מדרך פלוגי דא, ולא ישלטון עליך
(מלאכי חבלה).

וברוגמא דא ביממא, יימרון, אם תזכה באורייתא, כל אות ואות יהיה

והתורה שנקראת דרך, תלך בדרך הזו, שלא ישלטו עליך. ועל כן אמר לנחותם הדרך. ואחר זה יראו לו גן העדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעים אותו שיקים כל התורה.

ואחר כן יאמרו לו, (בראשית יב) ויאמר ה' אל אברהם לך וגו', (שם) ואעשה לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברהם - זו הנשמה, שהיא אב לרוח ורם לגוף. לך לך מארץך - זה גן העדן. וממולדתך - זו בטן האם, של בשר ודם. ומבית - זו השכינה. אביך - זה הקדוש ברוך הוא. שאין אביו אלא הקדוש ברוך הוא, ואין אמו אלא כנסת ישראל. אל הארץ - זה העולם השפל. ונותנים לו שבע ברכות כמו שאמרנו לעיל, מואעשה וגו', עד כל משפחות האדמה וגו'.

אם האדם יזכה, ויהיה צדיק, ומפיר את שם הקדוש ברוך הוא - מה אומרים לו כשסתלק מן העולם? (תהלים צא) לא תירא מפחד לילה וגו', (שם) על פנים ישאונך פן תגף באבן. מן האבן של דרך עקלתון. רגלך כו', עד כי ידע שמי.

ואם אדם לא יזכה לתורה ולמעשים טובים - כשסתלק מן העולם, יפנס לדרך החשוכה שאמרנו, ומזדעזעים כל מי שישנו באותו המקום, ויאמרו: הזאת נעמי, שהלכה בדרך הזה מלאה כל טוב, מלאה מתורה! עמוד הענן שהאיר לה במקום הזה ללכת ביום, ועמוד האש להאיר לה ללכת במקום הזה בלילה, ועם בעלה, נשמה לנשמה!

היא משיבה ואומרת, (רות א) אל תקראנה לי נעמי, קראן לי מרה,

מלאך, דיעזרך באתרא הדין. ואורייתא דאקרי אורחא, יהך באורחא הדין, דלא ישלטון עליך. ועל דא אמר, (שמות יג כא) לנחותם הדרך. ובתר דין יחזון ליה גינתא דעדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעין ליה שיקיים כל התורה.

ובתר כן יימרון ליה, (בראשית יב א) ויאמר ה' אל אברהם לך וגו' ויאעשה לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברהם, דא נשמתא, דהיא אב לרוח, ורם לגוף. לך לך מארץך, דא גנתא דעדן. וממולדתך, דא בטן דאימא, של בשר ודם. ומבית, דא שכונתא. אביך, דא קודשא בריך הוא. שאין (דף צב ע"ב) אביו, אלא הקדוש ברוך הוא. ואין אמו, אלא כנסת ישראל. אל הארץ, זה העולם השפל. ויהבו ליה שבע ברכאן דאמירן לעיל, מואעשה וגו' עד כל משפחות האדמה וגו'.

אם בר נש יזכה, ויהיה צדיק, והוא ידע שמה דהקדוש ברוך הוא, מה יימרון ליה פד אסתלק מעלמא. (תהלים צא ה) לא תירא מפחד לילה וגו', על פנים ישאונך פן תגוף באבן. מן האבן של דרך עקלתון, רגלך וכו' עד כי ידע שמי.

ואם בר נש לא יזכה באורייתא, ולעובדין טבן, פד יסתלק מעלמא, יעול באורחא חשוכא דאמרנא, ואזדעזעו כל מאן דאית בהווא אתר, ויימרון הזאת נעמי, דאזלת באתרא הדין מלייא כל טובא, מלייא מאורייתא. עמוד הענן דנהר לה באתרא הדין למיהך ביממא. ועמודא דאישתא לאנהרא לה למיזל באתרא הדין בליליא. ועם בעלה נשמתא לנשמתא.

אתיבא איהי ואמרה, אל תקראנה לי נעמי

פי המר שדי לי מאד. שהנעיל אותי בגוף רע. אני מלאה הלכתי במקום הזה, וריקם השיבני ה'. באותה שעה היא אומרת, שבנה בנתי וגו', שנאמר ותאמר נעמי לכלתיה שבנה בנתי. משיבה רות הנפש הקדושה ואומרת, אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך פי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין וכו'.

אבר ערפה, הנפש שהיא צד השמאל, הולכת לגוף ומתאבלת עליו, שנאמר (איוב יד) אף בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכל זמן שמתאבל עליו, אומר הגוף לנפש הבהמית: בשביל האכילה והשתיה שנתת לי, הנשמה בצער גדול, ובלא תורה ובלא מצוות. טל מה שנתת לי. ונבקע הגוף.

אמר רבי, כתוב (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל? איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם? ויעשה מריבה עם הקדוש ברוך הוא. אשרי מי שמשכיל לו, שכתוב (ישעיה כו) או יחזק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי.

שאמר רבי נהוראי, מה שאמר או יחזק במעזי וגו', וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בעל השלום, עושה שלום במרומיו, צריך למי שיעשה לו שלום? והלא השלום שלו!

א"א העני, בשעה שרואה את עצמו בדחק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה. והמחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה, כפיכול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום, לפי שגורם לעני שמבקש מחילה מלפניו יתברך על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי

קראנ' לי מרא פי המר שדי לי מאד. דהנעיל לי בגופא בישא. אני מלאה הלכתי באתרא הדין, וריקם השיבני ה'.

בההיא שעתא אמרה, שבנה בנתי וגו'. שנאמר, ותאמר נעמי לכלתיה שבנה בנתי. אתיבת רות נפשתא קדישא ואמרת, אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך פי באשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין וכו'.

אבר ערפה, נפשתא דהיא סטרא דשמאלא, אזלא לגופא, ואתאבלת עליה. שנאמר (איוב יד כב) אף בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכל זמן דאתאבל עליה, אמר הגוף לנפש הבהמית, בשביל האכילה והשתיה שנתת לי, הנשמה בצער גדול, ובלא תורה ובלא מצוות. טול מה שנתת לי. ונבקע הגוף.

אמר רבי, פתיב (תהלים מא ב) אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל. איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם. ויעשה מריבה עם הקדוש ברוך הוא. אשריו מאן דמשכיל ליה. דכתיב, (ישעיה כו ה) או יחזק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי.

דאמר רבי נהוראי, מהו דכתיב (ישעיה כו ה) או יחזק במעזי וגו'. וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בעל השלום, עושה שלום במרומיו, צריך למי שיעשה לו שלום, והלא השלום שלו.

א"א, העני בשעה שרואה את עצמו בדוחק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה. והמחזיק בידו של עני, ועושה עמו צדקה, כפיכול, עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום. לפי שגורם לעני, שמבקש מחילה מלפניו יתברך, על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז

גרם לו לעשות שלום? זה הנותן צדקה לפני, והחזיק בידו, שפתיב או יחזק במעזי וגו', וזהו הדל. והקדוש ברוך הוא מהו אומר? אין דנים את האדם לפי צערו.

וכך גם באיוב. שאמר רבי תנחום, אמר איוב לקדוש ברוך הוא, (איוב כג) מי יתן ידעתי ואמצאהו כו' אערכה לפני משפט. עד שהטיח איוב דברים כלפי מעלה.

ויותר לא? והלא כבר בכמה מקומות בתחית המתים, והטיח דברים כלפי מעלה, וסקל איקונין של מלך?

אף אמר רבי נהוראי, באותה השעה אמר המקטרג לקדוש ברוך הוא: איוב שאמרת עליו איש תם וישר וירא אלהים וסר מרע, הרי כבר בתחית המתים, והטיח דברים, וסקל איקונין של מלך! אמר הקדוש ברוך הוא: איוב לא בדעת ידבר!

בשעה שנתופח איוב עם הקדוש ברוך הוא, מה הוא אומר? (שם) הטוב לך כי תעשק פי תמאס יגיע כפייך וגו'. וכי הוא טוב זה העשק שתעשה לי? אבי ואמי עשו לי את הגוף, ואתה נעשית שתף עמהם, ונתת בי נשמה, ואמרת למקטרג רק את נפשו שמר. מה שלך - שמרת, מה של אבי ואמי - אמרת הנו בידך. וכי הוא טוב זה העשק שתעשה לי, כי תמאס יגיע כפייך, שהנפש מאוסה מצד יסורי הגוף? ועל עצת רשעים הופעת, סקל איקונין של מלך? והמקטרג קטרג על כל זה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו הקדוש ברוך הוא: איוב לא בדעת ידבר, ואינו נתפס על צערו. וכיון שבא הקדוש ברוך הוא ונתופח עמו, חזר בו ואמר,

עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו לעשות שלום. זה הנותן צדקה לפני, והחזיק בידו, דכתיב או יחזק במעזי וגו', וזהו הדל. והקדוש ברוך הוא מהו אומר. אין דנין את האדם לפי צערו.

והבי נמי באיוב, דאמר רבי תנחום, אמר איוב להקדוש ברוך הוא, (איוב כג ב-ג) מי יתן ידעתי ואמצאהו וכו' אערכה לפני משפט. עד שהטיח איוב דברים כלפי מעלה. ותו לא. והלא בכמה מקומות כבר בתחית המתים, והטיח דברים כלפי מעלה, וסקל איקונין של מלך.

אף אמר רבי נהוראי, בהיא שעתא אמר המקטרג להקדוש ברוך הוא, איוב שאמרת עליו (שם א א) איש תם וישר וירא אלהים וסר מרע, הרי כבר בתחית המתים, והטיח דברים, וסקל איקונין של מלך. אמר הקדוש ברוך הוא, (שם לד לה) איוב לא בדעת ידבר.

בשעה שנתופח איוב עם הקדוש ברוך הוא, מה הוא אומר, (שם י א) הטוב לך כי תעשק פי תמאס יגיע כפייך וגו'. וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי, אבי ואמי עשו לי הגוף, ואת אתעבידת אריס עמהון, ויהבת בי נשמתא. ואמרת למקטרג (שם ב ו), אף את נפשו שמר. מה דידך נטרת, מה דאבי ואמי, אמרת הנו בידך. וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי, כי תמאס יגיע כפייך. שהנפש מאוסה מצד יסורי הגוף. (שם י א) ועל עצת רשעים הופעת, סקל איקונין של מלך.

והמקטרג קטרג על כל זה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר ליה הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת ידבר, ואינו נתפס על צערו. וכיון שבא הקדוש ברוך הוא ונתופח עמו,

(שם מ) אחת דברתי ולא אענה ושתים ולא אוסיף. סגר פיו לפני הדין.

רבי פדת אמר, לא כתוב כי לא דברתם נכונה בעבדי איוב, אלא (שם מב) כי לא דברתם אלי נכונה. אלי לא דברתם נכונה. הוא עמד והצדיק את הדין, ובקש על עצמו על מה שאמר, והם לא בקשו על עצמם, על מה שהטעוהו במענה לשונם.

רבי יהושע שמסכנין בשם רבי יודא אמר, כל החושד בכשרים ראוי ללקות בצרעת, שכתוב (במדבר יב) אשר נואלנו ואשר חטאנו. וכתוב (שם) אל נא תהי כמת. חכריו של איוב חשדוהו במה שלא היה בו, ולא בקשו ממנו מחילה, ולא בקשו על נפשם, עד שבקש איוב עליהם רחמים. והקדוש ברוך הוא הודיע להם, שחטאו במה שחשדוהו. ולפיכך, ועבדי איוב יתפלל בעדכם.

ואמר רבי יוסי בן קסמא, מה שאמר (איוב מב) כי אם פניו אשא לבלתי עשות עמכם נבלה. מה זה נבלה? זו צרעת, שכתוב (במדבר יב) ואביה ירק בפינה, ותרגם רבי יוסי, ואביה מנבל באפיה.

בא וראה, כשנגלה הקדוש ברוך הוא אל איוב, מה כתוב? (איוב לח) ויען ה' את איוב מן הסערה ויאמר. רבי יוסי בר חלפתא אמר, השיב לו על מה שאמר (שם ט) אשר בשערה ישופני. אמר איוב: רבנו של עולם, שמא רוח סערה עברה לפניך, ונתחלף לך שמי איוב באיוב? זהו שכתוב (שם יא) ותחשבני לאיוב לך. לפיכך השיבו מן הסערה.

רבוחינו אומרים, סערה של שטן, שהסעיר גופו של איוב.

חזר בו ואמר, (שם מה) אחת דברתי ולא אענה ושתים ולא אוסיף, אספר פומיה קמי דיניא.

רבי פדת אמר, (שם מב ז) כי לא דברתם נכונה בעבדי איוב לא כתיב, אלא פי לא דברתם אלי נכונה. אלי לא דברתם נכונה. הוא עמד והצדיק את הדין, ובקש על עצמו על מה שאמר. והם לא בקשו על עצמם, על מה שהטעוהו במענה לשונם.

רבי יהושע דסכנין בשם רבי יודא אמר, כל החושד בכשרים, ראוי ללקות בצרעת.

דכתיב, (במדבר יב יא) אשר נואלנו ואשר חטאנו. וכתיב, (שם יב) אל נא תהי כמת. חכריו של איוב חשדוהו במה שלא היה בו, ולא בקשו ממנו מחילה, ולא בקשו על נפשם, עד שביקש איוב עליהם רחמים. והקדוש ברוך הוא הודיע להם, שחטאו במה שחשדוהו. ולפיכך, (איוב מב ח) ועבדי איוב יתפלל בעדכם.

ואמר רבי יוסי בן קסמא, מהו דכתיב פי אם פניו אשא לבלתי עשות עמכם נבלה. מאי נבלה, זו צרעת. דכתיב, (במדבר יב יד) ואביה ירק בפינה, ותרגם רבי יוסי ואביה מנבל באפיה.

בא וראה, כשנגלה הקדוש ברוך הוא אל איוב, מה פתיב. (איוב לח א) ויען ה' את איוב

מן הסערה ויאמר. רבי יוסי בר חלפתא אמר, השיב לו על מה שאמר, (שם ט ז) אשר בשערה ישופני, אמר איוב, רבנו של עולם, שמא רוח סערה עברה לפניך, ונתחלף לך שמי איוב, באיוב. הדא הוא דכתיב, (שם יג כד) ותחשבני לאיוב לך. לפיכך השיבו מן הסערה.

רבנן אמרי, סערה של שטן, שהסעיר גופו של איוב. ומנלן דאיקרי סערה. דכתיב,

ומניין לנו שנקראת סערה?
שכתוב (תהלים קמח) רוח סערה
עושה דברו. שאין לו רשות
לעשות שום דבר, אלא במאמרו
של הקדוש ברוך הוא.

רבי בון אומר, כתוב בשי"ן,
שכתוב אשר בשערה ישופני.
וכתוב בסמך, שכתוב מן הסערה.
כתוב כאן אשר בשערה, וכתוב
שם (ויקרא יז) לשעירם אשר הם
זנים אחריהם.

וזה שכתוב בשערה. רבי רחומאי
אמר, פעם אחת זכר, ופעם אחת
נקבה. פעם אחת זכר - שכתוב
(שם טז) ונשא השעיר עליו. וכתוב
(בראשית כז) הן עשו אחי איש שעיר.
פעם אחת נקבה - שכתוב (שם לו)
וישב ביום ההוא עשו לדרך
שעירה, וכתוב בסמך, שכתוב מן
הסערה. מה הטעם? שמשעיר
גופו של אדם.

והרי כתוב (מלכים ב) ויעל אליהו
בסערה השמים. רבי נחמיה ורבי
יהודה אמרים, כשהעלה הקדוש
ברוך הוא אליהו לרקיע, עמד
מלאך המות כנגדו.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: על
מנת פן בראתי שמים, שיעלה
אליהו לשם. אמר לו מלאך
המות: רבוננו של עולם, עכשו
יהיה פתחון פה לבריות. אמר לו
הקדוש ברוך הוא: אין זה פשאר
בריות, ויכול הוא להעביר אותך
מן העולם, ואינך יודע פחו. אמר
לו: רבוננו של עולם, תן לי רשות
וארד אליו. אמר לו רד. מיד ירד.
פיון שראה אותו אליהו, הכריחו
פתח רגליו, ובקש להעבירו מן
העולם, ולא נתן לו הקדוש ברוך
הוא רשות. מיד כפף אותו
פתחיו, ועלה לשמים, שכתוב
ויעל אליהו בסערה השמים.

בין שנגלה הקדוש ברוך הוא
כפופה, ולא פשוטה. כפף אותו

(תהלים קמח) רוח סערה עושה דברו. שאין לו
רשות לעשות שום דבר, אלא במאמרו של
הקדוש ברוך הוא.

רבי בון אומר, כתיב בשי"ן, דכתיב אשר
בשערה ישופני. וכתוב בסמך, דכתיב מן
הסערה. כתיב הכא אשר בשערה, וכתוב התם
(ויקרא יז ז) לשעירים אשר הם זונים אחריהם.

והאי דכתיב, בשערה. רבי רחומאי אמר, פעם
אחת זכר, ופעם אחת נקבה. פעם אחת
זכר, דכתיב (שם טז כב) ונשא השעיר עליו. וכתוב,
(בראשית כז יא) הן עשו אחי איש שעיר. פעם אחת
נקבה, דכתיב (דף צג ע"א) (שם לג טז) וישב ביום ההוא
עשו לדרך שעירה, וכתוב בסמך דכתיב מן
הסערה. מאי טעמא. שמשעיר גופו של אדם.
והא כתיב, (מ"ב ב"א) ויעל אליהו בסערה השמים.
רבי נחמיה ורבי יהודה אמרי, כשהעלה
הקדוש ברוך הוא אליהו לרקיע, עמד מלאך
המות כנגדו.

אמר ליה הקדוש ברוך הוא, על מנת פן
בראתי שמים, שיעלה אליהו לשם.
אמר ליה מלאך המות, רבוננו של עולם,
עכשו יהיה פתחון פה לבריות. אמר ליה
הקדוש ברוך הוא, אין זה פשאר בריות, ויכול
הוא להעביר אותך מן העולם, ואינך יודע
פחו. אמר ליה, רבוננו של עולם, תן לי רשות,
וארד אליו. אמר ליה רד, מיד ירד. פיון שראה
אותו אליהו, הכריחו פתח רגליו, ובקש
להעבירו מן העולם, ולא נתן לו הקדוש ברוך
הוא רשות. מיד כפף אותו פתחיו, ועלה
לשמים. דכתיב ויעל אליהו בסערה השמים.
בין שנגלה הקדוש ברוך הוא לאיוב, בההוא
סערה נגלה אליו. דכתיב, מן הסערה,

לאיוב, באותה סערה נגלה אליו, שכתוב מן הסערה. הניין

הנו"ן כפופה, ולא פשוטה. כפף אותו הקדוש ברוך הוא פנחש הולך על גחון, ודבר עמו. מה אמר ליה לאיוב. (איוב לח ד) איפה היית ביסדי ארץ. מיד שתק, ולא יכול לעמוד בתוכחתו. להורות שמעשיו של הקדוש ברוך הוא באמת.

הקדוש ברוך הוא פנחש הולך על גחון, ודבר עמו. מה אמר לאיוב? (איוב לח) איפה היית ביסדי ארץ. מיד שתק, ולא יכול לעמוד בתוכחתו. להורות שמעשיו של הקדוש ברוך הוא באמת.

רבי אלכסנדר פתח ואמר, (שם) ברוך יחד כוכבי בקר, כוכבים שבמרום שולטים בלילה, חוץ מאותם ששולטים בבקר. וכלם משבחים ומפארים ומיחדים שמו של הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ברוך יחד כוכבי בקר, ולא כוכבי לילה, אף על פי שממשתלם כרגע.

ויריעו כל בני אלהים (שם), למה ויריעו? אמר רבי אלכסנדר, בשעה שעולה עמוד השחר, אותם בני אלהים מריעים בתרועה, וכל אותם המלאכים והכוכבים הממנים בלילה מעבירים אותם ממקומם, ושולטים מלאכים אחרים במקומם להיותם ממנים ביום.

רבי חסדאי אומר, כוכב אחד יש במרום, והקדוש ברוך הוא מוציא ממקומו, וילון שמו. והוא ממנה להכניס ולהוציא שאר הכוכבים, ומשמש כל הלילה. פיון שאותם כוכבי בקר שולטים, נגזו ונבלע במקומו.

אמר רבי שמואל, כתוב (שם ט) המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון. פשהקדוש ברוך הוא רוצה להרגיז כל העולם, ולרגש ולהרעיש את עמודיו, לא מרעיש אותו אלא ממקומו. מי הוא מקומו? זו הנקדה של ציון.

רבי רחומאי אומר, מציון השתת העולם, שכתוב (תהלים ג) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבוא.

רבי אלכסנדר פתח ואמר, (שם פסוק ז) ברוך יחד כוכבי בקר, כוכבים שבמרום שולטים בלילה, חוץ מאותן ששולטין בבקר. וכלן משבחים ומפארים ומייחדים שמו של הקדוש ברוך הוא. הדא הוא דכתיב, ברוך יחד כוכבי בקר, ולא כוכבי לילה אף על פי שממשתלם כרגע.

ויריעו כל בני אלהים, אמאי ויריעו, אמר רבי אלכסנדר, בשעה שעולה עמוד השחר, אותן בני אלהים מריעין בתרועה, וכל אותן המלאכים והכוכבים הממונים בלילה, מעבירין אותם ממקומם, ושולטים מלאכים אחרים במקומם, להיותם ממונים ביום.

רבי חסדאי אומר, כוכב אחד יש במרום, והקדוש ברוך הוא מוציא ממקומו, וילון שמו. והוא ממונה להכניס ולהוציא שאר הכוכבים, ומשמש כל הלילה, פיון שאותן כוכבי בקר שולטין, נגזו ונבלע במקומו.

אמר רבי שמואל, כתיב (שם ט) המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון. כד קודשא בריך הוא בעי למירגז כל עלמא, ולארגשא ולארעשא סמכוהי, לא ארעיש ליה אלא ממקומו. מאן מקומו. דא נקודה דציון.

רבי רחומאי אומר, מציון הושפת העולם. דכתיב, (תהלים ג א) מזמור לאסף אל אלהים

וכתוב אחריו, מציון מכלל יפי
אלהים הופיע.

ואמר רבי שמלאי, כשבא
הקדוש ברוך הוא את העולם,
הכניס אור באור, והלביש זה
בזה, וברא שמים, שכתוב (שם קד)
עטה אור כשלמה נוטה שמים
פריעה.

והאור הזה נקרא אור לבוש.
האור הראשון שהתלבש בו
הקדוש ברוך הוא. ואותו האור
התפשט בהוד והדר, ונברא
העולם, שכתוב הוד והדר לבשת
כו' נוטה שמים פריעה.

רבי חזקיה אמר, כשנטל הקדוש
ברוך הוא את השלג וזרק לתוך
המים, מתחת פסא כבודו, נטל
כשעור שעלו, שכתוב (ישעיה מ) מי
מדד בשעלו מים.

רבי יודאי אמר, כשעור שלישי
זרת נטל, וזרק לתוך המים,
שכתוב (שם) וכל בשלש עפר
הארץ. וכתוב (איוב לו) כי לשלג
יאמר הוא ארץ.

ומתחת המים נקפא מקום אחד
בתחלה, באמצע התהום,
ונעשית משם אבן אחת משקעת
באמצע תהום, ועלתה למעלה
ונראית בציון, והיא נקדת
העולם.

רבי יוסי אמר, העגל והפדור
אין (ממתקים) מוקמים (הגלגל וחלקיו
לא מסתובבים) אלא מתוך נקדה אחת
באמצע, ואותה הנקדה היא
מקומו של עולם, ומשם
נתפשטה הארץ לכל רוחותיה.
רבי חזקיה אמר, כעין בריתו של
אדם.

בשעה שנקפאה הארץ מתחת
המים, מה כתוב? (בראשית א) יקוו
המים מתחת השמים אל מקום

ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו.
וכתיב בתריה, מציון מכלל יופי אלהים
הופיע.

ואמר רבי שמלאי, כד ברא קודשא בריך הוא
עלמא, אעיל נהורא בנהורא, ואלביש
דא בדא, וברא שמים. דכתיב, (שם קד ב) עוטה
אור כשלמה נוטה שמים פריעה.

והאי אור, אקרי אור לבוש.
דאתלבש ביה קודשא בריך הוא. וההוא
אור אתפשט בהוד והדר, ואיברי עלמא.
דכתיב, הוד והדר לבשת וכו' נוטה שמים
פריעה.

רבי חזקיה אמר, כשנטל הקדוש ברוך הוא
את השלג, וזרק לתוך המים, מתחת פסא
כבודו, נטל כשעור שעלו, דכתיב, (ישעיה מ יב)
מי מדד בשעלו מים.

רבי יודאי אמר, כשעור שלישי זרת נטל,
וזרק לתוך המים. דכתיב, וכל בשלש
עפר הארץ. וכתוב, (איוב לו ז) כי לשלג הוא
ארץ.

ומתחת המים, נקפא מקום אחד בתחילה,
באמצע התהום, ונעשית משם אבן
אחת משוקעת באמצע תהום, ועלתה למעלה
ונראית בציון. והיא נקודת העולם.

רבי יוסי אמר, סגלגל וסגולגלתא לא (ממתקין)
מתמוקמי (גיא הגלגל סגלגליתיה לא מסחר), אלא מגו
חד נקודה, באמצע, וההיא נקודה איהי
מקומו של עולם, ומשם נתפשטה הארץ לכל
רוחותיה. רבי חזקיה אמר, כעין בריתו של
אדם.

בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה
כתיב, (בראשית א ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה

אל מקום אחד ותראה

אחד ותראה היבשה. פיון שראו המים יבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה כבראשונה, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא ונסו, וכתוב (תהלים קד ז) מן גערתך ינוסון.

ואף על פי שהיו נסים, לא היו משתככים. מה הטעם? מפני שהיו מכסים עליה בתחלה, ועכשו נסים מפניה. מה עשה הקדוש ברוך הוא? נטל כמין צרור של חרש, וחקק בו שמו של שבעים ושנים שמות והשליף לתוך המים, ועמדו מיד ונשתככו.

ובאיזה מקום עמדו? בציון, שכתוב (שם א) מציון מכלל לפי, זה שמו של הקדוש ברוך הוא. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.

רבי פדת אומר, הנשבע באמת בשמו של הקדוש ברוך הוא, צרור זה שחתום בו שמו, מסתלק למעלה בחדוה, ומתקיים בו, והעולם מתקיים. והנשבע לשקר, אותו צרור עולה ומסתלק, ורואה שהוא שוא, ואז העולם מתמוטט, ורוצה לחזור ובהו. שאין העולם מתקיים, אלא על שמו החתום באמת. ועל דא כתוב (שמות כ ז) לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא.

רבי חזקיה אומר, מקום כל העולם כלו היא נקדה אחת, אשר עליה עומד הכל. והכבוד אינו ברוך אלא ממקומו, שכתוב (יחזקאל א) ברוך כבוד ה' ממקומו. מה זה ועמודיה יתפלצון (איוב ט)? רבי פרחיא אומר, אלו העמודים התומכים היסוד, וקיומו של העולם עליהם. וכמה הם? ז', שכתוב (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה. היסוד של אותם

היבשה. פיון שראו המים היבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה כבראשונה, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא ונסו, וכתוב (תהלים קד ז) מן גערתך ינוסון.

ואף על פי שהיו נסים, לא היו משתככים. מאי טעמא. מפני שהיו מכסים עליה בתחילה, ועכשו נסים מפניה. מה עשה הקדוש ברוך הוא. נטל כמין צרור של חרש, וחקק בו שמו של ע"ב שמות, והשליף לתוך המים, ועמדו מיד, ונשתככו.

ובאיזה מקום עמדו. בציון. וכתוב, (שם נ ב) מציון מכלל יופי, זה שמו של הקדוש ברוך הוא. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.

רבי פדת אומר, הנשבע באמת בשמו של הקדוש ברוך הוא, צרור זה שחתום בו שמו, מסתלק למעלה בחדוה, ומתקיים בו, והעולם מתקיים. והנשבע לשקר, אותו צרור עולה ומסתלק, ורואה שהוא שוא, ואז העולם מתמוטט, ורוצה לחזור לתוהו ובהו. שאין העולם מתקיים, אלא על שמו החתום באמת. ועל דא כתוב, (שמות כ ז) לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא.

רבי חזקיה אומר, מקום כל העולם כלו, היא נקודה אחת, אשר עליה עומד הכל. והכבוד אינו ברוך אלא ממקומו. וכתוב, (יחזקאל א) ברוך כבוד ה' ממקומו.

מאי ועמודיה יתפלצון. רבי פרחיא אומר, אלו עמודים סמכין יסודא, וקיומא דעלמא עלייהו. וכמה אינון. שבעה. וכתוב, (משלי ט א) חצבה עמודיה שבעה. יסוד דאינון סמכין, צדיק אחד. וכתוב, (שם י כה) וצדיק יסוד

התומכים צדיק אחד, שכתוב (שם) וצדיק יסוד עולם. עמוד לא כתוב, אלא יסוד, היסוד שהכל עומדים עליו.

בנגד זה שבעה רקיעים הם, ושבעה כוכבים רצים וחוזרים הם. שבע ארצות. שבעה ימים. שבעה תהומות. וכלם תלויים במאמר ההוא, שנאמר הבונה בשמים מעלות. הם שבע ספירות, מעלות גדולות, עמודים תקוקים בשמו הגדול, וכלם תלויים במאמר אחד, והם שמים העליונים.

ושבע ארצות קדושות שמזדווגים עמהם, ואין בהם פרוד, שנאמר ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. יום שני. יום שלישי. יום רביעי. יום חמישי. יום ששתי. כי ששת ימים עשה ה'.

ובנגדם שבעה עמודים תקוקים, בשמים. ואינון שני עשר שבטים, דאינון (דף צג ע"ב) תלויין במדת יעקב, הנקרא שמים. שנאמר, (מ"א ח לט) ואתה תשמע השמים מכון שבתך, וכתיב (דברים ו ד) שמע ישראל וגו'. רבי רחומאי אומר, השבעה עליונים, הם שמו של הקדוש ברוך הוא. ואגדתו, מאי אגדתו. הם שבע מעלות למטה מהם, שעומדים על העולם, ומנהיגים אותו. על ארץ דאינון הנקראת בינה, והיא תלויה בחקמה. ומאי איהו, תבל. שנאמר, (ירמיה יב ח) מכין תבל בחקמתו.

הקורא למי הים, (עמוס ט ו) ים אחד, והן שבעה. רבי פרוספדאי אומר, הלא ים אחד בעולם הוא. אמר רבי רחומאי, ימים פתיב. דכתיב, (בראשית א י) ולמקוה המים קרא ימים. וכו' ונכנסין לים הגדול, והם שבעה, וכלם

עולם. עמוד לא כתיב, אלא יסוד, יסודא דכולא קיימין עליה.

בנגד זה, שבעה רקיעין הן. ושבעה פוכבים רצין וחוזרין הן. שבעה ארצות. שבעה ימים. שבעה תהומות. וכולם תלויים במאמר ההוא. שנאמר, (עמוס ט ו) הבונה בשמים מעלות. הם שבעה ספירות, מעלות גדולות, עמודים תקוקים בשמו הגדול, וכלם תלויים במאמר אחד, והם שמים העליונים.

ושבע ארצות קדושות, שמזדווגין עמהן. ולא אית בהון פירוּדא. שנאמר, (בראשית א ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. יום שני, יום שלישי. יום רביעי. יום חמישי. יום ששתי. כי ששת ימים עשה ה'.

ובנגדם שבעה עמודים תקוקים, שהם תלויים בשמים. ואינון שני עשר שבטים, דאינון (דף צג ע"ב) תלויין במדת יעקב, הנקרא שמים. שנאמר, (מ"א ח לט) ואתה תשמע השמים מכון שבתך, וכתיב (דברים ו ד) שמע ישראל וגו'. רבי רחומאי אומר, השבעה עליונים, הם שמו של הקדוש ברוך הוא. ואגדתו, מאי אגדתו. הם שבע מעלות למטה מהם, שעומדים על העולם, ומנהיגים אותו. על ארץ דאינון הנקראת בינה, והיא תלויה בחקמה. ומאי איהו, תבל. שנאמר, (ירמיה יב ח) מכין תבל בחקמתו.

הקורא למי הים, (עמוס ט ו) ים אחד, והן שבעה. רבי פרוספדאי אומר, הלא ים אחד בעולם הוא. אמר רבי רחומאי, ימים פתיב. דכתיב, (בראשית א י) ולמקוה המים קרא ימים. וכו' ונכנסין לים הגדול, והם שבעה, וכלם

וְכַלֵּם נִכְנָסִים לַיָּם הַגָּדוֹל, וְהֵם שָׁבְעָה, וְכַלֵּם נִכְנָסִים בּוֹ, זֶה לַמַּטֵּה מִזֶּה, עַד הַתְּהוֹם, עַד שֶׁתִּמְצָא יָם הַגָּדוֹל שָׁבְעָה זֶה עַל זֶה, וְכַלֵּם תְּלוּיִם בְּמֵאֵמֶר אֶחָד. אָמַר רַבִּי שְׁמֵלָאִי, אֵימָתִי הָעוֹלָם מִתְמוּטָט. בְּשָׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיט וְרוֹאֶה בּוֹ. שְׁנֵאֵמַר, (תהלים יד ב) ה' מִשְׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וּגּוֹ'.

רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יֶצְחָק קָמוּ בְּנֵהוּרָא, כַּד נְהַר יִמְמָא, לְמִיָּהּ בְּאוּרְחָא. עַד לָא נִפְקִי, זָקַף עֵינֵיהּ רַבִּי נְהוֹרָאִי, חָמָא בְּכוּכְבֵי בִקְר דְקָא מְרַתְתִי. אָמַר לִיה ר' יֶצְחָק, חֲזִי אֵינּוֹן פּוּכְבֵי דְקָא מְרַתְתִי בְּדַחִילָא דְמַרְיָהוֹן, הַשְׁתָּא מְטִי זְמַנִּיָּהּ לְזַמְרָא.

בְּנִין, דְּאֵינּוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים, קָיִימוּ עַלְיֵיהּ. וְכַד מְסִימוּ שְׁאָר חַיִּילִין דְקָא מְשַׁבְּחִין בְּלִילְיָא, אֵינּוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים תּוֹקְעִין תְּרוּעָה, וּמִתְפַּנְסִין כָּל מְשַׁרְיִין דְשִׁלְטִין בְּלִילְיָא לְאַתְרֵיהּ.

בְּדִין אֵינּוֹן פּוּכְבֵי דְשִׁלְטִין בִּימְמָא, בְּצַפְרָא, מְרַתְתִין וְדַחֲלִי וְסִלְקִי שִׁירְתָּא. וְהַשְׁתָּא מְטָא זְמַנִּיָּהּ, לְשַׁבְּחָא לְמַרְיָהּ, בְּזַמְנָא דָּא דְשַׁמְעִין הִיא תְּרוּעָה. דְכָתִיב, (איוב לח ז) בְּרִן יַחַד פּוּכְבֵי בִקְר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

אֶקְדִּימוּ וְאַזְלוּ, וְהוּהוּ נְהִיר יִמְמָא. כַּד נִפְקַ שְׁמֵשׁ וְאַתְגְּלִי לְעֵלְמָא, אָמַר לִיה רַבִּי יֶצְחָק לְרַבִּי נְהוֹרָאִי, תְּוֹהֵנָּא כַּד אֶסְתַּפְּלִנָּא בְּשַׁמְשָׁא, דְכִי נִפְקַ, נִפִּיק סוּמְקָא, וְלִבְתַּר הָכִי אַתְהֵדֵר חוּרָא. אַמְאִי.

וְדָאִי אֶדְפְּרָנָא מְלָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן שָׁלוֹם, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק בֶּן יְהוּדָא, שְׁמֵשׁ אֶבֶד נִפִּיק, נִפִּיק בְּתוֹקְפָא, כַּגְּבַר תְּקִיף. וּבְקַע תְּלִיסַר מְשַׁקּוּפֵי חֲלוּנֵי דְרִקִיעָא. וְלִית בְּכָל אֵינּוֹן פּוּכְבֵי שְׁמֵיָא וּמְזִלֵי דְאֵיקְרִי

וְדָאִי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יֶצְחָק קָמוּ בְּנֵהוּרָא, כַּד נְהַר יִמְמָא, לְמִיָּהּ בְּאוּרְחָא. עַד לָא נִפְקִי, זָקַף עֵינֵיהּ רַבִּי נְהוֹרָאִי, חָמָא בְּכוּכְבֵי בִקְר דְקָא מְרַתְתִי. אָמַר לִיה ר' יֶצְחָק, חֲזִי אֵינּוֹן פּוּכְבֵי דְקָא מְרַתְתִי בְּדַחִילָא דְמַרְיָהוֹן, הַשְׁתָּא מְטִי זְמַנִּיָּהּ לְזַמְרָא.

בְּנִין, דְּאֵינּוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים, קָיִימוּ עַלְיֵיהּ. וְכַד מְסִימוּ שְׁאָר חַיִּילִין דְקָא מְשַׁבְּחִין בְּלִילְיָא, אֵינּוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים תּוֹקְעִין תְּרוּעָה, וּמִתְפַּנְסִין כָּל מְשַׁרְיִין דְשִׁלְטִין בְּלִילְיָא לְאַתְרֵיהּ.

בְּדִין אֵינּוֹן פּוּכְבֵי דְשִׁלְטִין בִּימְמָא, בְּצַפְרָא, מְרַתְתִין וְדַחֲלִי וְסִלְקִי שִׁירְתָּא. וְהַשְׁתָּא מְטָא זְמַנִּיָּהּ, לְשַׁבְּחָא לְמַרְיָהּ, בְּזַמְנָא דָּא דְשַׁמְעִין הִיא תְּרוּעָה. דְכָתִיב, (איוב לח ז) בְּרִן יַחַד פּוּכְבֵי בִקְר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

אֶקְדִּימוּ וְאַזְלוּ, וְהוּהוּ נְהִיר יִמְמָא. כַּד נִפְקַ שְׁמֵשׁ וְאַתְגְּלִי לְעֵלְמָא, אָמַר לִיה רַבִּי יֶצְחָק לְרַבִּי נְהוֹרָאִי, תְּוֹהֵנָּא כַּד אֶסְתַּפְּלִנָּא בְּשַׁמְשָׁא, דְכִי נִפְקַ, נִפִּיק סוּמְקָא, וְלִבְתַּר הָכִי אַתְהֵדֵר חוּרָא. אַמְאִי.

וְדָאִי אֶדְפְּרָנָא מְלָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן שָׁלוֹם, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק בֶּן יְהוּדָא, שְׁמֵשׁ אֶבֶד נִפִּיק, נִפִּיק בְּתוֹקְפָא, כַּגְּבַר תְּקִיף. וּבְקַע תְּלִיסַר מְשַׁקּוּפֵי חֲלוּנֵי דְרִקִיעָא. וְלִית בְּכָל אֵינּוֹן פּוּכְבֵי שְׁמֵיָא וּמְזִלֵי דְאֵיקְרִי

וְדָאִי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יֶצְחָק קָמוּ בְּנֵהוּרָא, כַּד נְהַר יִמְמָא, לְמִיָּהּ בְּאוּרְחָא. עַד לָא נִפְקִי, זָקַף עֵינֵיהּ רַבִּי נְהוֹרָאִי, חָמָא בְּכוּכְבֵי בִקְר דְקָא מְרַתְתִי. אָמַר לִיה ר' יֶצְחָק, חֲזִי אֵינּוֹן פּוּכְבֵי דְקָא מְרַתְתִי בְּדַחִילָא דְמַרְיָהוֹן, הַשְׁתָּא מְטִי זְמַנִּיָּהּ לְזַמְרָא.

בְּנִין, דְּאֵינּוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים, קָיִימוּ עַלְיֵיהּ. וְכַד מְסִימוּ שְׁאָר חַיִּילִין דְקָא מְשַׁבְּחִין בְּלִילְיָא, אֵינּוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים תּוֹקְעִין תְּרוּעָה, וּמִתְפַּנְסִין כָּל מְשַׁרְיִין דְשִׁלְטִין בְּלִילְיָא לְאַתְרֵיהּ.

לשמש. איזו גבורה עושה? אלא כשמתים היום ונכנס הלילה, מסתתמים כל אותם החלונות והמשקופים של הרקיע. בשעה שבא היום והשמש יוצא, מתעטר ונחקק באותיות של סוד השם הקדוש, ובתקף ובכח שלו הוא כונס את כל אותם הרקיעים, ובוקע את כל אותם החלונות, ונשפרים בשלהבותיו, ופותח אותם ויוצא החוצה.

ומנין לנו שנקרא גבור? שכתוב (תהלים יט) ישיש כגבור לרוץ ארח. וכתוב (שופטים ה) כצאת השמש בגבורתו. כגבור שנקנס למלחמה ונוצח, הוא אדם. כשנצח, חוזר לגונו הראשון. כף השמש, כשיוצא, נדלקים בו שלהבותיו, והוא אדם מרב גבורתו, ואחר כף חוזר לגון הראשון.

הלכו. כשהגיעו לשדה אחד, אמר רבי יצחק, יאמר מר מאותם הדברים המעלים שבקריאת שמע. פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אלהינו ה' אחד. הפסוק הזה נוח בשעה שאמרו בני יעקב לאביהם, או משה לישראל, אבל עכשו, כל העולם אומרים שמע ישראל. לאיזה ישראל אומרים?

אלא, הנה שנינו, יעקב אבינו לא מת, והקדוש ברוך הוא חתם אותו בתוף פסא כבודו להיות תמיד עד על בניו, שמיוחדים שמו של הקדוש ברוך הוא פראוי בכל יום פעמים. וכשהם מיוחדים את שמו של הקדוש ברוך הוא, הוא אומרים שמע ישראל, תהיה מעיד עלינו, שאנו מיוחדים את שמו של הקדוש ברוך הוא פראוי.

באותה השעה נוטלים את יעקב בארבעה כנפים, פרושים ומברך אותו בשבע ברכות. פותח

גבור, בר משמשא. מה גבורה עבד. אלא כד אסתיים ימא ועאל ליליא, אסתתמן כל אינון בוין ומשקופין דרקיעא. בשעתא דאתי ימא ושמשא נפק, אתעטר ואתגליף באתון דרזא דשמא קדישא, ובתוקפא ובחילא דיליה, כניס בכל אינון רקיעין, ובקע בכל אינון חלונין, ואתוקדון בשלהובוי, ופתח לון ונפק לבר.

ומנא לן דאתקרי גבור. דכתיב, (תהלים יט) ישיש כגבור לרוץ ארח. וכתיב, (שופטים ה לא) כצאת השמש בגבורתו. כגבור שנקנס למלחמה ונוצח, הוא אדם. כשנצח חוזר לגונו הראשון. כף השמש, כשיוצא, נדלקים בו שלהבותיו, והוא אדם מרב גבורתו, ואחר כף חוזר לגון הראשון.

אזלו, כד מטו בי חקל, אמר רבי יצחק, לימא מר מאינון מילין דמעלייתא דבקריאת שמע. פתח ואמר, (דברים ו ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. האי קרא, תינח בשעתא דאמרו בנין דייעקב לאבוהון, או משה לישראל, אבל השתא, כלא עלמא אמרי שמע ישראל, למאן ישראל אמרין.

אלא הא תנינא, יעקב אבינו לא מת, והקדוש ברוך הוא חתים ליה גו פורסא יקריה, למהוי תדיר סהדא על בניו, דקא מיחדי שמיה דקודשא בריך הוא פדחזי, בכל יומא תרין זמני, וכד אינון מיחדין שמיה דקודשא בריך הוא, אמרי שמע ישראל, הוי סהיד עלן, דאנן מיחדי שמיה דקודשא בריך הוא כדקא חזי. בההוא שעתא, נטלי ליה ליעקב בארבע גדפין, פרישן לארבע סיטרי עלמא, וסלקי ליה לקמי קדישא עילאה, ומברך ליה בשבע ברכאן. פתח הקדוש ברוך הוא ואמר, לארבעת צדדי העולם, ומעלים אותו לפני הקדוש העליון,

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר: אֲשֶׁרִי הָאֵב אֲשֶׁהוּלִיד אֶת הַדָּרַע הַזֶּה בְּאֶרֶץ! אֲשֶׁרִי הַבְּנִים שְׁמַעְטָרִים אֶת אֲבִיהֶם כִּף! בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה כֹּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם פּוֹתְחִים וְאֹמְרִים, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וַיַּעֲקֹב מִתְעַטֵּר בְּשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר נִהְרֹת אֶפְרַסְמוֹן וְיָ, וְעוֹמֵד תְּמִיד כְּקַרְיָה מְקַפֶּת חוֹמָה עַל בְּנֵי לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא נוֹתֵן לְדִין הַקֶּשֶׁה לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם, וְכֹל בְּנֵי הָעוֹלָם אֵין יְכוּלִים לְהַשְׁמִידֵם. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (ישעיה מד) אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָאי וְאָמַר, בְּדַגְמָא שְׁיֵשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים לְמִטָּה, שְׁהֵם בְּנֵי יַעֲקֹב, כִּף יֵשׁ יַעֲקֹב הָעֲלִיּוֹן בְּשָׁמַיִם, וְשְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים עֲלִיוֹנִים. וּבְדַגְמָא שְׁמֵיחֲדִים שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, כִּף מִיחֲדִים הַמְּלֹאכִים הַקְדוֹשִׁים לְמַעְלָה, וְהַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֵמַעְלָה.

פְּתַח רַבִּי נְהוֹרָאי וְאָמַר, (שם כט) לִכְן פַּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עָתָה יָבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יַחְוֶרוּ. וְכִי יַעֲקֹב פָּדָה אֶת אַבְרָהָם? וַיַּעֲקֹב טָרַם נִכְרָא בְּעוֹלָם!

אֲלֵא בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁהִיו מִפִּילִים אֶת אַבְרָהָם בְּאוֹר כְּשִׁדְּיִים, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּסַס אֶת הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ וְאָמַר: הַצִּילוּ אֶת אַבְרָהָם מִתּוֹךְ הַשְּׁוֹרְפָה שְׁלוֹ, שֶׁהוּא אֶהוּבִי.

אָמְרוּ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרֵי יֵצֵא מִמֶּנּוּ יִשְׁמַעְעָל! אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרֵי יֵצֵא מִמֶּנּוּ יִצְחָק! אָמְרוּ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרֵי יֵצֵא מִמֶּנּוּ עֶשׂוֹ! אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרֵי יֵצֵא מִמֶּנּוּ יַעֲקֹב! אָמְרוּ: הֲרֵי וְדָאֵי שְׁבֻזְכוֹת יַעֲקֹב אַבְרָהָם, שְׁבֻזְכוֹתוֹ נִצּוֹל אַבְרָהָם.

זַכָּאָה אִיהוּ אָבָא, דְּזִרְעָא דָא אוֹלִיד בְּאַרְעָא. זַכָּאִין אִינוּן בְּנִין, דְּקָא מְעַטְרִין לְאַבוּהוּן הַכִּי. בַּהִיא שַׁעְתָּא, כֹּל אִינוּן חִילֵי דְשְׁמַיָא, פְּתַחֵי וְאָמְרֵי בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וַיַּעֲקֹב מִתְעַטֵּר בַּתְּלִיסַר נְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹנָא דְכָנָא, וְקָאִים תְּדִיר כְּקַרְתָּא מְקַפָּא שׁוֹר עַל בְּנוֵי קַמִּיָּה דְקוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא, וְלֹא שְׁבַק דִּינָא תְּקִיפָא לְשַׁלְטָא עֲלֵיהוּ, וְכֹל בְּנֵי עֲלָמָא לֹא יְכַלִּין לְשַׁעְרָה לְהוּן. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מד) אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָאי וְאָמַר, בְּדוּגְמָא דְאִית תְּרִיסַר שְׁבָטִים לְתַתָּא, דְאִינוּן בְּנֵי יַעֲקֹב, כִּף אִית יַעֲקֹב עֲלִילָאָה בְּשְׁמַיָא, וְתִרִין עֶשֶׂר שְׁבָטִין עֲלִילָאִין. וּבְדוּגְמָא דְמִיחֲדֵי שְׁמִיָּה דְקוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, כִּף מִיחֲדֵי מְלֹאכֵי קְדִישִׁין לְעִילָא. וְכוּלָא בְּגוּוּנָא דְלְעִילָא.

פְּתַח רַבִּי נְהוֹרָאי וְאָמַר, (שם כט כב) לִכְן פַּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עָתָה יָבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יַחְוֶרוּ. וְכִי יַעֲקֹב פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, וַיַּעֲקֹב לֹא אַבְרָי בְּעֲלָמָא.

אֲלֵא תָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְהוּוּ מִפְּלִי לְאַבְרָהָם בְּאוֹר כְּשִׁדְּיִים, קוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא אֲכַנְיֵשׁ לְפַמְלִיא דִּילִיָּה, וְאָמַר שְׁזִיבוּ לְאַבְרָהָם מְגוֹ יְקִידָא דִּילִיָּה, דְאִיהוּ רַחִימָאֵי.

אָמְרוּ לְקוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִינִיָּה יִשְׁמַעְעָל. אָמַר קוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִינִיָּה יִצְחָק. אָמְרוּ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִינִיָּה עֶשׂוֹ. אָמַר קוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא, הָא יְפוּק מִינִיָּה יַעֲקֹב. אָמְרוּ, הָא וְדָאֵי בְּזֻכוֹת יַעֲקֹב יִשְׁתַּזְיַב. וְעַל דָּא אָמַר, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, דְּבְזֻכוֹתֵיהּ אִישְׁתַּזְיַב אַבְרָהָם.

יִנְצַל. וְעַל זֶה אָמַר, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת

אָמַר רַבִּי, בְּשַׁעַה דְּכַפִּיתוּ לַחֲנֻנְיָהּ מִיִּשְׂרָאֵל
וְעֲזָרְיָה, דִּיפְלוּן לֹוֹן בְּגוּ אַתּוּן נִוְרָא
יְקִידְתָּא. חֲנֻנְיָהּ אָמַר, (תהלים קיח ו) ה' לִי לֹא אֵירָא
מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. מִיִּשְׂרָאֵל אָמַר, (ירמיה כ ז-ח)
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תִּירָא עַבְדֵי
יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אַתָּךְ
אָנִי נְאֻם ה'. עֲזָרְיָה אָמַר, שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל וְגו'.

אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ישעיה מד)
זֶה יֹאמַר לֵה' אֲנִי - זֶה חֲנֻנְיָהּ,
שְׂאֵמַר ה' לִי לֹא אֵירָא. וְזֶה יִקְרָא
בְּשֵׁם יַעֲקֹב - זֶה מִיִּשְׂרָאֵל, שְׂאֵמַר
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.
וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה - זֶה עֲזָרְיָה,
שְׂאֵמַר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכו'. לֹא
עַתָּה יָבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עַתָּה פָּנָיו
יִחְוָרוּ.

וְכִמָּה לֹא הִיָּה דְנִיָּאל עִמָּהֶם?
אֵלָּא דְנִיָּאל אָמַר, אֲנִי נִקְרָא
בְּלִטְשַׁאצַּר, כְּשֵׁם הָאֵלִיל שְׁלוֹ,
שְׂנֵאֵמַר (דניאל ד) בְּלִטְשַׁאצַּר כְּשֵׁם
אֱלֹהֵי כּוּ', וְכַתּוּב (שם ב) אֲזַ הַמֶּלֶךְ
נְבוּכַדְנֶצַּר נָפַל עַל פָּנָיו וְהִשְׁתַּחֲוָה
לְדְנִיָּאל. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר,
פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ.
הַלֶּךְ וְלֹא הִיָּה עִמָּהֶם.

מָה רָאוּ חֲנֻנְיָהּ מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה
שְׁנִפְלוּ לְאֵשׁ? אֵלָּא אָמְרוּ,
הַצְּפַרְדְּעִים הִפִּילוּ אֶת גּוֹפֵם בְּאֵשׁ
כְּדֵי לְהִרְע לְמִצְרַיִם, בְּמֵאֲמְרוֹ שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אֲנַחְנוּ עַל
אֶחָת כַּמָּה וְכַמָּה בְּשִׁבִיל כְּבוֹד
רַבּוּנְנוּ.

הֲלָכּוּ וְהִתְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה. בֵּינְתִים
יָרַד הַשֶּׁמֶשׁ. אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי,
נַעֲבֹר מִהַדְרֵךְ וְנַעֲלֶה לְהָר,
וְנִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, וְלֹא נִישָׁן.

בְּעוֹרָם יוֹשְׁבִים וּמִתְעַסְקִים
בַּתּוֹרָה זֶה עִם זֶה, שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד
שֶׁהִיָּה אוֹמֵר: קוֹמוּ עֲלִיוֹנִים.
הַתַּחֲתוֹנִים הַיִּשְׁנִים, שִׁשְׁנָה
בְּנִחְרִירָהֶם, הַתְּעוֹרְרוּ! הִנֵּה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְגִּיזוּ

אָמַר רַבִּי, בְּשַׁעַה דְּכַפִּיתוּ לַחֲנֻנְיָהּ מִיִּשְׂרָאֵל
וְעֲזָרְיָה, דִּיפְלוּן לֹוֹן בְּגוּ אַתּוּן נִוְרָא
יְקִידְתָּא. חֲנֻנְיָהּ אָמַר, (תהלים קיח ו) ה' לִי לֹא אֵירָא
מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. מִיִּשְׂרָאֵל אָמַר, (ירמיה כ ז-ח)
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תִּירָא עַבְדֵי
יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אַתָּךְ
אָנִי נְאֻם ה'. עֲזָרְיָה אָמַר, (דברים ו ד) שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל וְגו'.

אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לֵה'
אֲנִי, זֶה חֲנֻנְיָהּ, שְׂאֵמַר ה' לִי לֹא אֵירָא.
וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב, זֶה מִיִּשְׂרָאֵל, שְׂאֵמַר
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב. וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל
יִכְנֶה, זֶה עֲזָרְיָה, שְׂאֵמַר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכו'.
לֹא עַתָּה יָבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עַתָּה פָּנָיו יִחְוָרוּ.

וְכִמָּה לֹא הִוָּה דְנִיָּאל עִמָּהוּן. אֵלָּא דְנִיָּאל אָמַר,
אֲנִי נִקְרָא בְּלִטְשַׁאצַּר, כְּשֵׁם אֱלִיל שְׁלוֹ.
שְׂנֵאֵמַר, (דניאל ד ה) בְּלִטְשַׁאצַּר כְּשֵׁם אֱלֹהֵי כּוּ',

וְכַתִּיב, (שם ב מו) בְּאֲדִין מְלָכָא נְבוּכַדְנֶצַּר (דף טז
ר"ב) נָפַל עַל אַנְפּוּהֵי וּלְדְנִיָּאל סִגַּד. וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אָמַר, (דברים ז כה) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ, אֲזַל וְלֹא הִוָּה עִמָּהוּן.

מָה רָאוּ חֲנֻנְיָהּ מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה דְנִפְלוּ בְּנוֹרָא.
אֵלָּא אָמְרוּ, צְפַרְדְּעִים אִפִּילוּ גּוֹפְהוּן
בְּנוֹרָא, בְּשִׁבִיל לְאַבְאִישׁ לְמִצְרַאִי, בְּמֵאֲמְרוֹ
דְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲנַחְנָא עַל אֶחָת כַּמָּה
וְכַמָּה בְּשִׁבִיל יִקְרָא דְמֵאֲרָנָא.

אֲזַלְוּ וְאַתְעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא, אֲדַהְכֵי רַמְשׁ
שְׁמֵשׂא. אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, נַעֲבֹר
מֵאֲרַחָא, וְנִסְלַק לְטוֹרָא, וְנִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא,
וְלֹא נִדְמוּךְ.

עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי וּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא דָּא עִם
דָּא, שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְהוּוה אָמַר, עֵילְאִין
קוּמוּ. תַּתְּאִין דְּמִיכִין, דְּשִׁנְתָא בְּחוֹרֵיהוּן,
אִיתְעָרוּ. הָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְמַרְגֵּזוּ

את העולם, ואותם העמודים הקיימים, שהעולם סמוך עליהם, מרתתים. קול בכיה של עפר אילים, שבוכה על אריה אחד, שרשום תמיד בפסא הקדוש.

אמר רבי נהוראי לרבי יצחק, שמעת דבר? אמר לו, שמעתי, ועל זה אמרתי, שמעתי ותרגז בטני. אמר רבי נהוראי, ודאי הקדוש ברוך הוא רוצה לדון את העולם שלו, וטרם שיעשה הדין, הנה קול מתעורר, ומכריז תמיד בעולם. ודאי הרמים של הרמים עכשו יסתלקו בעולם. והכל ברור לנו, פרט לזה שאמר קול בכיה של עפר אילים שבוכה על אריה אחד, לא ידעתי מה הוא. אמר רבי נחמיה, לא ידעו בזה לפי שעה. לזמנים מועטים התגלה בעולם. ומהי הבכיה? זו הבכיה של רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול, שבכה על ראשו של רבן שמעון בן גמליאל. שאותה הבכיה לא עברה מפסא של המלך, עד שיעשה הקדוש ברוך הוא נקמות בשאר העמים.

אמר רבי רחומאי, בא וראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא דן את העולם, את מי דן תחלה? את גדולי הדור דן תחלה, ואחר כך דן את העולם. מנין לנו? מכאן, שפתוב ויהי בימי שפט השפטים. שפט השפטים תחלה, ואחר כך ויהי רעב בארץ. רבי יוסי בר יהודה אמר, מכאן (מלכים-א ח) לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל. משפט עבדו תחלה, ואחר כך משפט עמו ישראל.

וי"ך איש מבית לחם יהודה (רות א). רבי יהודה ורבנן שאומרים, בזמן שהדין בא לעיר, יסלק אדם עצמו מאותה עיר, שפיון שנתן

עלמא, ואינון סמכין קיימין, דעלמא סמיך עליהון, מרתתין. קל בכייה, דחד אוזילא דאילתא, דקא בכייה על חד ארייה, דאיתרשים תדירא בכורסייה קדישא.

אמר רבי נהוראי לרבי יצחק, שמעת מידי. אמר ליה, שמענא, ועל דא אמנא, (חבוקק טז) שמעתי ותרגז בטני. אמר ר' נהוראי, ודאי קודשא בריך הוא בעי למידן עלמא דיליה, ועד לא יתעבד דינא, הא קלא איתער, ואכריז תדיר בעלמא. ודאי רמי דרמין יסתלקון השתא בעלמא. וכולא בריר לן, בר האי דאמר, קל בכייה דחד אוזילא דאילתא, דקא בכי על חד ארייה, לא ידענא מאי איהו.

אמר רבי נחמיה, לא ידעו בהאי לפום שעתא, ליומין זעירין איתגלי בעלמא, ומאי איהו בכייה. דא בכייה דרבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול, דבכה על רישיה דרבן שמעון בן גמליאל. דההיא בכייה לא אתעבר מפורסא דמלכא, עד דיעביד קודשא בריך הוא נוקמין בשאר עמין.

אמר רבי רחומאי, בא וראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא דן את העולם, למי דן תחלה, לגדולי הדור דן תחלה, ואחר כך את העולם. מנלן. מהכא, דכתיב, ויהי בימי שפט השפטים, שפט השפטים תחלה, ואחר כך ויהי רעב בארץ. רבי יוסי בר יהודה אמר, מהכא, (מ"א ח כט) לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל. משפט עבדו תחלה, ואחר כך משפט עמו ישראל.

וי"ך איש מבית לחם יהודה. רבי יהודה ורבנן דאמרי, בזמן שהדין בא לעיר, יסלק אדם עצמו מאותה עיר, שפיון שניתן לשות למלאך

רשות למלאך המות, אינו חושש לכל אדם, ואיש שפגע בו, יש לו רשות להזיקו.

בין שראה אלימלך שהדין בא לעולם, מיד ברח להסתלק מן הדין, ועם כל זה לא נצול ממנו. חכמים של קיסרין אומרים, אלימלך גדול הדור היה, והיה נכר למעלה, וכל מי שהוא נכר למעלה, הוא נתפס תחלה.

רבי יהושע אומר, מה כתוב בשוונמית? (מלכים-ב ד) ותאמר בתוף עמי אנכי יושבת. מפאן שצריך להכניס ראשו לתוף רבים, ולא יהא נרשם לבר.

מה כתוב בתחלה? וילך איש סתם, רצה להחביא ולהסתיר עצמו שלא יכירו בו. מי הזכירו? מדת הדין. ואמר, ושם האיש אלימלך, אדם נכר ונרשם הוא, אינו ראוי להחביא ולהסתיר. והאין זה אלימלך, פרנס העם?! והאין זה אלימלך שהיה סותם עיניו ממצעי העם?!

רבי פרחיא אומר, באותה השעה היה הקדוש ברוך הוא דן את העולם, ובית הדין שלמעלה עומד, והקדוש ברוך הוא היה מסתירו ואומר, וילך איש סתם. עמדה מדת הדין והזכירו, ושם האיש אלימלך. מיד נגזר עליו הדין ועל בניו, כדכתיב וקמת אלימלך וגו'.

רבי יהודה אומר, אלימלך, מי הוא שלא היה יודע מי זה אלימלך הזה? אלא כיון שראה שהדור מבזים בגדולים, אומר ודאי אלך מפאן, ולא אהיה נתפס בתוכם. ואלימלך גדול הדור היה, והיה יכלת בידו למחות, ולא מחה. והלך משם וברח, ולפיכך נזכר שמו ונענש.

ויהי בימי שפט השפטים (רות א). רבי יהושע אומר, כל מקום

המות, אינו חושש לכל אדם, ואיש שפגע בו, יש לו רשות להזיקו.

בין שראה אלימלך, שהדין בא לעולם, מיד ברח להסתלק מן הדין, ועם כל דא לא ניצול ממנו. רבנן דקיסרין אמרי, אלימלך גדול הדור היה, והיה ניכר למעלה, וכל מי שהוא ניכר למעלה, הוא נתפס תחלה.

רבי יהושע אומר, מה פתיב בשוונמית. (מ"ב ד יג) ותאמר בתוף עמי אנכי יושבת. מפאן, שצריך להכניס ראשו לתוף רבים, ולא יהא נרשם לבר.

מה פתיב בתחלה. וילך איש סתם, רצה להחביא ולהסתיר עצמו שלא יכירו בו. מי הזכירו. מדת הדין. ואמר, ושם האיש אלימלך, אדם ניכר ונרשם הוא, אינו ראוי להחביא ולהסתיר. ולא איהו דא אלימלך, פרנסא דעמא. ולא איהו דא אלימלך, דיהוה סתים עינוי מעובדי עמא.

רבי פרחיא אומר, באותה שעה היה הקדוש ברוך הוא דן את העולם, ובית דין שלמעלה עומד, והקדוש ברוך הוא היה מסתירו ואומר, וילך איש סתם. עמדה מדת הדין והזכירו, ושם האיש אלימלך. מיד נגזר עליו הדין, ועל בניו. כדכתיב, וקמת אלימלך וגו'.

רבי יהודה אומר, אלימלך, מי לא היה יודע דהוא אלימלך. אלא כיון שראה שהדור מבזין בגדולים, אומר ודאי אלך מפאן, ולא אהיה נתפס בתוכם. ואלימלך גדול הדור היה, והיה יכולת בידו למחות, ולא מיחה. והלך משם וברח, ולפיכך נזכר שמו ונענש.

ויהי בימי שפט השפטים. רבי יהושע אומר, כל מקום שנאמר ויהי בימי, לשון צער

שנאמר ויהי בימי, לשון צער הוא. אלימלך הוא היה פדגמת מלך. כיון שהפיר בדבר, השמיט עצמו מישראל, והלך לגור בין האמות, שסבר שלא יהיה נדון ביניהם. עמדה מדת הדין והזכירו, ונתפש.

ויהי בימי שפט השפטים. רבי חלקיה בר אליעזר פתח בפסוק שכתוב (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי וגו'. כשהקדוש ברוך הוא מדבר עם הנביאים, אינו נגלה אליהם אלא מרחוק. ועל פן רואים דמות דברים, כאדם העומד ממרחק, חוץ ממשא.

שאמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, כל הנביאים כלם לא נתנבאו אלא מתוך אספקלריה שאינה מאירה - משה מתוך אספקלריה המאירה. שאר הנביאים מרחוק - ומשה מקרוב, שנאמר (במדבר יב) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. נאמן בבית המלך, קרוב הוא למלך.

ואם תאמר, כיון שכל הנביאים נתנבאו מרחוק, אין אהבתו של מקום עליהם - כתוב (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על פן משכתיך חסד.

אמר רבי חנינא, יש רחוק ונתקרב, ונתקרב, ונתרחק. יש רחוק ונתקרב, ונתקרב, ונתרחק. קרוב לחמה. קרוב ונתרחק, שכתוב מרחוק ה' נראה לי. זה קרוב לנביאים, וזה רחוק למלכות. רבי אלעזר אמר הפוך - קרוב למלכות, ורחוק לנביאים. שרואים הדמיונות של מעלה פמין גוף.

רבי חלקיה אמר, כשרואים הנביאים בצחצוח, בידוע שהעולם נדון למיטב. וכשרואים בחשכה, נדון לפרעניות. ואזי פתח הפסוק ויהי בימי שפט

הוא. אלימלך, הוא היה פדגמת מלך. כיון שהפיר בדבר, השמיט עצמו מישראל, והלך לגור בין האומות, דסבר שלא יהא נידון ביניהן. עמדה מדת הדין והזכירו, ונתפש.

ויהי בימי שפט השפטים, רבי חלקיה בר אליעזר פתח קרא דכתיב, (ירמיה לא ב) מרחוק ה' נראה לי וגו'. כשהקדוש ברוך הוא מדבר עם הנביאים, אינו נגלה אליהם אלא מרחוק. ועל פן רואים דמות דברים, כאדם העומד ממרחק, חוץ ממשא.

האמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, כל הנביאים פולם לא נתנבאו אלא מתוך אספקלריה שאינה מאירה, משה מתוך אספקלריה המאירה. שאר הנביאים מרחוק, ומשה מקרוב. שנאמר, (במדבר יב ז) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. מהימנא בבית מלכא, קריב הוא למלכא.

ואי תימא, כיון דכל הנביאים נתנבאו מרחוק, אין אהבתו של מקום עליהם. והא כתיב, מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על פן משכתיך חסד.

אמר רבי חנינא, יש רחוק ונתקרב, וקרוב ונתרחק. יש רחוק ונתקרב, ונתקרב, ונתרחק. קרוב לחמה. קרוב ונתרחק, דכתיב, מרחוק ה' נראה לי. זה קרוב לנביאים. וזה רחוק למלכות. רבי אלעזר אמר, איפכא, קרוב למלכות. ורחוק לנביאים. שרואין דמיונות של מעלה פמין גוף.

רבי חלקיה אמר, כשרואין הנביאים בצחצוח, בידוע שהעולם נידון למיטב. וכשרואים בחשיכה, נידון לפרעניות. ואזי פתח קרא, ויהי בימי שפט השפטים וגו'. ויהי בימי. רבי בון, כל יומי הוה בקסרין,

השפטים וגו'.

ויהי בימי רבי בון כל ימיו היה בקיסרין. יום אחד ראה את העם שסורחים, שהיו העניים הולכים, ואין משגיחים עליהם. אמר, ודאי הדין ראוי לכאן. קם והלך לו.

יום אחד חלשה דעתו. פגע בכפר סיכנין ברמון, ונרדם. שמע קול אחד של תנא אחד שעוסק ברנת התורה שאומר, (דברים כב) כי יקרא קו צפור לפניך וכו'. קן - זו תשובה. בדרך - זו רחל, שנאמר (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. וצדיקים, שני בנים, יוסף ובנימין. והיא נקראת לבנה, הולכת כל הלילה, ומאיר להם עד נכון היום, שהוא יעקב.

בכר עץ - כל זה צדיק חי העולמים. עץ זו שכינה, שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה. על הארץ - זו ארץ התחתונה. אפרחים - זה שנים עשר שבטים שלמעלה. או ביצים - זה ישראל שלמטה, שהם כמלבוש שלגוף. והאם רבצת על האפרחים וכו', שלח תשלח את האם, שנאמר (ישעיה ג) ובפשעיהם שלחה אמכם. ואת הבנים תקח לך. הרפין רבי בון אגניו, ושמע את הקול שאומר: חבל על זה, לא אמר ולא כלום. מי שחס, משאיר האם ובניה והולך לו. ומה שהאם מגרשת מן הקן, מה היא אומרת? אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתי בני לבין האמות. ועל זה ירחם הקדוש ברנף הוא, שהרי הרחמן אין נמצא אלא כאן.

ועל זה שכינה צועקת על בניה. הנה כתוב שלח תשלח, שני שלוחים, שהם בית ראשון ובית שני שלח תשלח - אפלו ק'

יומא חד חמא עמא דסרחי, דהוו מספני אזלי, ולא משגיחין עלייהו. אמר, ודאי דינא אתחזי הקא, קם ואזיל ליה.

יומא חד חליש דעתיה, פגע בכפר סיכנין ברמון, ואדמוף. שמע חד קלא, לחד

תנא דלעי ברננא דאורייתא דאמר, (דברים כב ו) כי יקרא קן צפור לפניך וכו'. קן, זה תשובה. בדרך, זה רחל. שנאמר, (משלי ד יח) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. וצדיקים, תרין בנין, יוסף ובנימין. והיא נקראת לבנה, הולכת כל הלילה, ומאיר להם, עד נכון היום, שהוא יעקב.

בכר עץ, כל, דא צדיק חי העולמים. עץ, דא שכינה. שנאמר, (שם ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. על הארץ, דא ארץ התחתונה. אפרוחים, דא שנים עשר שבטים דלעילא. או ביצים, דא ישראל דלתתא, דאינון כמלבושא דגופא. והאם רובצת על האפרוחים וכו', שלח תשלח (ד' טז ע"ב) את האם, שנאמר, (ישעיה ג א) ובפשעיהם שלחה אמכם.

ואת הבנים תקח לך. ארכין רבי בון אודנוי, ושמע ההוא קלא דאמר, חס על דא, לא אמר ולא כלום. מאן דחס, שבק אימא ובנהא ואזיל ליה. ומה דאימא מתרכא מן הקן, מה היא אומרת. אוי שהחרבתי את ביתי, ושרפתי את היכלי, והגליתי את בני לבין האמות. ועל דא ירחם קודשא בריך הוא, דהא רחמנא לא אשתפח אלא הקא.

ועל דא שכינה צועקת על בניה. הא כתיב, שלח תשלח, תרין שלוחין, דאינון בית ראשון ובית שני. שלח תשלח אפילו מאה זימנין דאי אהדר על גוזליה גו רחימו דבנהא,

פְּעָמִים, שְׂאֵם חוֹזֶרֶת עַל גּוֹזְלֵיהָ תוֹף אֶהְבֵּת בְּנִיָּה, שְׁלַח אֶפְלוֹ כַּמָּה פְּעָמִים, עַד שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ וְסוֹתֵר אֶת הַקֶּץ שְׁלֵה, וַיִּטַּל הַבָּנִים הַנִּסְתָּרִים בְּקֶץ, לְהִטִּילֵם לַגַּג, הָרִי הַרְחֵמֶן אִין נִמְצָא אֶלָּא כִּף. וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים - שְׂיֵאֲרִיךְ רִגּוֹ מִן שְׁשַׁת יָמִים, שְׁנַקְרָאוּ בָּנִים. ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן וְחַנוּן אֲרֵךְ אַפַּיִם וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא, בְּרַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, בְּרַא לֵיהּ בְּתֵלַת קִיטְרִין, וְאִינוּן חֲכָמָה וְתַבּוּנָה וְדַעַת. דְּכַתִּיב, (משלי ג יט) ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ פּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמּוֹת נִבְקָעוּ.

וְכִלְהוּ קִיטְרִין בְּבַר נֶשׁ. וְקִיטְרָא דְתַבּוּנָה דְּפָקַע מִינֵיהּ, אֶתְפִּשֵׁט בְּשָׂאֵר בְּרִיין וּבְכוּלָּהוּ אֵית סוּכְלָתְנוּ לְפּוּם אוֹרְחֵיהּ.

הָאִי עוֹפָא כַּד פָּרַח מִגּוֹזְלֵיהּ, וְאֶשְׁתַּלַּח מֵעַל בְּנֵהָא, מְצַפְצָפָא וְאֶזְלָא, וְלֹא יָדְעָה לְאֶן אֶתֵר אֶזְלָא, מְנַדְדָא לְמִיבַד גְּרָמָה. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים קמה ט) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אֶפִּילוּ עַל יְתוּשָׁא זְעִירָא בְּעֲלָמָא, רַחֲמִין דִּילֵיהּ עַל כָּלָּא. הֵהוּא דְמִמְנָא עַל עוֹפָא, אֵיתַעַר לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתַעַר עַל בְּנוֹי, כְּדִין קָלָא נִפְקָא קַמֵּיהּ, וְאֶמְרָה, (משלי כז ח) כְּצַפּוֹר נוֹדְדַת מִן קִנְיָה בֶּן אִישׁ נוֹדְדַת מִן מְקוֹמוֹ. כְּדִין אִיהוּ אֶתַעַר רַחֲמֵי, עַל כָּל אִינוּן דְּאֶזְלֵי מְנַדְדֵי מְאֵתֵר לְאֶתֵר, וּמְדוּף לְדוּף אֶחָרָא. תְּבִירֵי לְבָא, תְּבִירֵי חֵילָא. וְאֵיתַעַר רַחֲמֵי עַל כָּל עֲלָמִין, וְחָס עֲלֵיהּ, וְשָׂבִיק חוּבֵי דְמְנַדְדֵן מְאֶתְרֵיהּ, וְחָס עֲלֵיהּ וְעַל כָּל עֲלָמָא.

וְעַל דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲשֶׁרִי צַפּוֹרָא לְבַר, וְהִיא אֵיתַעַרְתָּ רַחֲמִין עַל כָּל עֲלָמָא, מֵאֵן גְּרִים לְמִיחָס עַל עֲלָמָא וְלֵאֵיתַעַר רַחֲמִין

שְׁלַח אֶפִּילוּ כַּמָּה זְמַנִּין, עַד דְּאֶזַּל לֵיהּ וְסִתֵּר קֶן שְׁלֵה, וַיִּטּוֹל בְּנִין טְמִירִין דְּקוּנְטְרָא, לְמִיטַל אֶגְרָא, הָא רַחֲמָנָא לֹא אֶשְׁתַּכַּח אֶלָּא הָכִי. וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים, שְׂיֵאֲרִיךְ רִגּוֹ מִן שְׁשַׁת יָמִים, שְׁנַקְרָאוּ בָּנִים. (שמות לד ו) ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרֵךְ אַפַּיִם וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא, אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל, כַּד בְּרַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, בְּרַא לֵיהּ בְּתֵלַת קִיטְרִין, וְאִינוּן חֲכָמָה וְתַבּוּנָה וְדַעַת. דְּכַתִּיב, (משלי ג יט) ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ פּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמּוֹת נִבְקָעוּ.

וְכִלְהוּ קִיטְרִין בְּבַר נֶשׁ. וְקִיטְרָא דְתַבּוּנָה דְּפָקַע מִינֵיהּ, אֶתְפִּשֵׁט בְּשָׂאֵר בְּרִיין וּבְכוּלָּהוּ אֵית סוּכְלָתְנוּ לְפּוּם אוֹרְחֵיהּ.

הָאִי עוֹפָא כַּד פָּרַח מִגּוֹזְלֵיהּ, וְאֶשְׁתַּלַּח מֵעַל בְּנֵהָא, מְצַפְצָפָא וְאֶזְלָא, וְלֹא יָדְעָה לְאֶן אֶתֵר אֶזְלָא, מְנַדְדָא לְמִיבַד גְּרָמָה. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים קמה ט) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אֶפִּילוּ עַל יְתוּשָׁא זְעִירָא בְּעֲלָמָא, רַחֲמִין דִּילֵיהּ עַל כָּלָּא. הֵהוּא דְמִמְנָא עַל עוֹפָא, אֵיתַעַר לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתַעַר עַל בְּנוֹי, כְּדִין קָלָא נִפְקָא קַמֵּיהּ, וְאֶמְרָה, (משלי כז ח) כְּצַפּוֹר נוֹדְדַת מִן קִנְיָה בֶּן אִישׁ נוֹדְדַת מִן מְקוֹמוֹ. כְּדִין אִיהוּ אֶתַעַר רַחֲמֵי, עַל כָּל אִינוּן דְּאֶזְלֵי מְנַדְדֵי מְאֵתֵר לְאֶתֵר, וּמְדוּף לְדוּף אֶחָרָא. תְּבִירֵי לְבָא, תְּבִירֵי חֵילָא. וְאֵיתַעַר רַחֲמֵי עַל כָּל עֲלָמִין, וְחָס עֲלֵיהּ, וְשָׂבִיק חוּבֵי דְמְנַדְדֵן מְאֶתְרֵיהּ, וְחָס עֲלֵיהּ וְעַל כָּל עֲלָמָא.

וְעַל דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲשֶׁרִי צַפּוֹרָא לְבַר, וְהִיא אֵיתַעַרְתָּ רַחֲמִין עַל כָּל עֲלָמָא, מֵאֵן גְּרִים לְמִיחָס עַל עֲלָמָא וְלֵאֵיתַעַר רַחֲמִין

מי גרם לחוס על העולם ולעורר עליהם רחמים? אותו האדם ששולח אותה הצפור לצערה בשני גונים, כף מתעורר הקדוש ברוך הוא ומתמלא רחמים על כל אותם בעלי הצער, ועל כל אותם שנודדים ממקומם. ומשום כף, שכרו של האדם הזה, מה פתוב בו? (דברים כב) למען ייטב לך והארכת ימים.

קם רבי בון על רגליו, ושמח ואמר: ברוך הרחמן ששמעתי את הקול הזה, ואלמלא לא באתי לעולם אלא לשמע את זה - די לי!

חזר אותו הקול כמו מקדם, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'. כל העולם לא באים אלא בחכמה, והאדם התמלא בכל. שאר הבריות, בציוור (בתוספת) של חכמה שגשגה באדם.

ואף על גב שכל הבריות כף, לא היתה בריה קלה לרדף אחר מעשה האדם כמו העוף. אדם בונה בנן לדיוורו, והעוף בונה בנן לדיוורו. אדם מביא מזון לבנו, העוף מביא מזון לבניו. אדם מרפא את המחלות בעשב, והעוף מרפא את המחלות בעשב. אדם אמן ועושה אניות בים, והעוף נוטל גוזליו ומתקינם על חוף הים.

אדם משבח ומרום את המלך העליון, והעוף מצפצף ומשבח את רבונו, שהוא האלוה העליון. ומשום כף, למען ייטב לך. לא כתוב איטיב לך, אלא ייטב לך. אותו השלוח של הצפור שמשלח, שמעורר על העולם להיטיב לך.

רבי בון קם והלך אליו, ומצא שהוא רבי יצאי הנקן, מן לבי, כף ינחם הקדוש ברוך הוא

עלייהו. ההוא בר נש דשלה ההוא ציפור לצערה בתרין גוונין, הכי אתער קודשא בריך הוא, ואתמלי רחמין על כל אינון מארי דצערא, ועל כל אינון דמנדדי מדוכתייהו. ובגין כף, אגריה דהאי בר נש, מה פתיב ביה. למען ייטב לך והארכת ימים.

קם רבי בון על רגלוהי, וחדי, ואמר, בריך רחמנא דשמענא להאי קלא, ואלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא, די.

אחדר ההוא קלא כמלקדמין, פתח ואמר, (תהלים קד כד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'. כל עלמא לא איתון אלא בחכמה. ובר נש אתמלי בכולא. שאר בריין, בטופסא (נ"א בתוספתא) דחכמתא, דאשתאר בבר נש.

ואף על גב דכולהו בריין הכי, לא הוה בריה קליל למירדף בתר עובדא דבר נש, פעופא. בר נש בני בניין לדיוריה, עופא בני בניין לדיוריה. בר נש אתיא מזוני לבריה, עופא אתיא מזוני לבניה. בר נש אסי למרעין בעשבא, עופא בעשבא מסי למרעין. בר נש אומנא ועביד ארבין בימא, עופא נטל גוזליה ואתקין ליה על ביה ימא.

בר נש משבח ומרום למלכא עילאה, עופא מצפצפא ומשבחא למריה, דהוא אלקא עילאה. ובגין כף, למען ייטב לך, אטיב לך לא כתיב, אלא ייטב לך. ההוא שלוחא דציפורא דמשלח, דאתער על עלמא לאוטיב לך.

רבי בון קם ואזיל גביה, ואשבח דהוא רבי יצאי סבא, מן חברייה. עאל גבוי, ונשיק ליה ברישא. אמר, כמה דמנחמת לבאי, כף החברים. נכנס אצלו ונשקו בראש. אמר, כמו שנחמת את

ינחם קודשא בריך הוא לך. יתיבו בחדא. פתח ההוא סבא ואמר, ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ. בזמן שהקדוש ברוך הוא דן את העולם, למי הוא דן תחלה. לאותם שהם דנין את העולם, הם דנין את העולם, מי דן אותם. הקדוש ברוך הוא. מפני קלקול הדין, רעב בא לעולם.

בכר זמן אינו בא, אלא בעון ראשי העם. פי הא דאמר רבי יודאי, מאי דכתיב, (משלי יג כג) רב אכל ניר ראשים ויש נספה בלא משפט. פשיש סיפוק אוכל בעולם, ניר ראשים, הם זורעים ואוכלים לשובע. וכשאין אוכל בעולם, יש נספה בלא משפט, יש מי שעומד בשלוה, ונספה מן העולם. על איזה עון. על עון שמקלקלים את הדין ואת המשפט, ומעוותין אותו.

ואי תימא, אם הגדולים חוטאים בלא משפט, שלא עשו משפט בעולם, הקדוש ברוך הוא בא להרוג הענניים בשבילם. אלא, הענניים הם פליו של הקדוש ברוך הוא, והם קרובים אליו, וכשהרעב בא לעולם, הם צועקים אליו, והקדוש ברוך הוא שומע להם, ומענין על העולם, ודן לאותן שגרמו צער זה על הענניים, ונספים מן העולם קודם זמנם. פדכתיב, (שמות כב 1) אם צעק יצעק אלי וגו' ושמעתי פי חנון אני. ואומר, וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב וגו'.

בנדאי, באותו זמן, יש נספה ומסתלק מן העולם, קודם זמנו, בלא משפט, על שלא הוציאו המשפט לאורה, ועל שענותו וקילקלו המשפט. דאמר רבי יוסי, כל היין שאינו מחמיר את הדין, אין מחמירין דינו מלמעלה, ומסתלק מן העולם קודם זמנו.

אותך. ישבו יחד. פתח אותו הנקן ואמר, (רותא) ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ. בזמן שהקדוש ברוך הוא דן את העולם, את מי הוא דן תחלה? את אותם שהם דנים את העולם. הם דנים את העולם, מי דן אותם? הקדוש ברוך הוא. מפני קלקול הדין רעב בא לעולם.

בכר זמן אינו בא, אלא בעון ראשי העם. כמו זה שאמר רבי יודאי, מה שכתוב (משלי יג) רב אכל ניר ראשים ויש נספה בלא משפט - פשיש סיפוק אוכל בעולם, ניר ראשים, הם זורעים ואוכלים לשבע. וכשאין אוכל בעולם, יש נספה בלא משפט, יש מי שעומד בשלוה, ונספה מן העולם. על איזה עון? על עון שמקלקלים את הדין ואת המשפט ומעוותים אותו.

ואם תאמר, אם הגדולים חוטאים בלא משפט, שלא עשו משפט בעולם, הקדוש ברוך הוא בא להרג הענניים בשבילם? אלא הענניים הם פליו של הקדוש ברוך הוא, והם קרובים אליו. וכשהרעב בא לעולם, הם צועקים אליו, והקדוש ברוך הוא שומע להם, ומענין על העולם, ודן את אותם שגרמו הצער הזה על הענניים, ונספים מן העולם קדם זמנם, שכתוב (שמות כב) אם צעק יצעק אלי וגו' ושמעתי פי חנון אני. ואומר, (שם) וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב וגו'.

בנדאי באותו זמן, יש נספה ומסתלק מן העולם קדם זמנו, בלא משפט - על שלא הוציאו המשפט לאורה, ועל שענותו וקילקלו המשפט. שאמר רבי יוסי, כל היין שאינו מחמיר את הדין, אין מחמירין דינו

מלמעלה, ומסתלק מן העולם קדם זמנו. זהו שכתוב (משלי י) יש נספה בלא משפט.

יש מי שדן את הדין לאמתו, ומקבל שכר עליו מאת הקדוש ברוך הוא. ויש מי שדן דין אמת לאמתו ונתפש, כגון דין שמדקדק דקדוקים לזכות לרשע. שלמדנו, בית דין מכין ועונשין שלא מן התורה, כדי לעשות סיג לתורה, או מפני שהזמן גורם, והדין מסלק עצמו מן הדין ומלהענישו, ומדקדק בענין הדין למצא פתח לזכות אותו מן הדין ממש, והוא דין אמת. אפלו כך, כשהקדוש ברוך הוא דן את העולם, אותו הדין נתפס עליו, ומסתלק מן העולם קדם זמנו. ואם לא, עליו הכתוב אומר (איוב יד) לא נין לו ולא נכד בעמו.

יש מי שאינו (דף צה ע"א) דן את הדין לאמתו, ומקבל עליו שכר. כגון אבא, שראה אחד מחבקי לאשת איש, ומנשקה, אפיק לון לקולפין, וקטיל לון. לאו דבני הריגה נינהו, אלא לעשות סיג לתורה, דלא יימרון, דינינא אפיק לון מדין תורה, דלא מתחייבי קטול, אלא ועשו סיג לתורה. ודינינא דלא עביד סיג לתורה, לית ליה סיג בעלמא דין, של נין ונכד ויהיה עצור ועזוב. ובעולם הבא מעבירין ממנו אותם מעשים טובים, שהם לאדם לעולם הבא. כמו זה שאמר רבי נורי, עשו סיג לתורה כדי שתאריכו ימים בעולם הזה ובעולם הבא.

וייך איש - בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול בדורו הוא, שיוכל לעמד על עצמו ועל אחרים. כענין זה לגנאי - איש יודע ציד איש שדה, רשע ברשעו הורג, ומקפח בני אדם ולא פוחד.

הדא הוא דכתיב, יש נספה בלא משפט. יש מי שדן את הדין לאמתו, ומקבל שכר עליו מאת הקדוש ברוך הוא. ויש מי שדן דין אמת לאמתו, ונתפש. כגון דין שמדקדק דקדוקים לזכות לרשע, דתניא, בית דין מכין ועונשין שלא מן התורה, כדי לעשות סיג לתורה. או מפני שהזמן גורם, והדין מסלק עצמו מן הדין, ומלהענישו, ומדקדק בענין הדין, למצוא פתח לזכות אותו מן הדין ממש, והוא דין אמת, אפילו הכי כשהקדוש ברוך הוא דן את העולם, אותו הדין נתפס עליו, ומסתלק מן העולם קדם זמנו. ואם לאו, עליו הכתוב אומר, (איוב יח ט) לא נין לו ולא נכד בעמו. כשעצמו אינו נתפס, נתפס זרעו.

יש מי שאינו (דף צה ע"א) דן את הדין לאמתו, ומקבל עליו שכר. כגון אבא, שראה אחד מחבקי לאשת איש, ומנשקה, אפיק לון לקולפין, וקטיל לון. לאו דבני הריגה נינהו, אלא לעשות סיג לתורה, דלא יימרון, דינינא אפיק לון מדין תורה, דלא מתחייבי קטול, אלא ועשו סיג לתורה. ודינינא דלא עביד סיג לתורה, לית ליה סיג בעלמא דין, של נין ונכד ויהיה עצור ועזוב. ובעולם הבא מעבירין ממנו אותם מעשים טובים, שהם לאדם לעולם הבא. פי הא דאמר רבי נורי, עשו סיג לתורה, בגין דתורכון חיים בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

וייך איש, בכל מקום שנאמר איש, צדיק גדול הוא בדורו, שיוכל לעמוד על עצמו, ועל אחרים. כענין זה לגנאי, (בראשית כה יב) איש יודע ציד איש שדה, רשע ברשעו קטיל, ומקפח בני נשא ולא דחיל.

אֲלֵימֹכֶךָ גְדוֹל הַדּוֹר הָיָה, וְרֵאיוֹ לְעַמּוּד עַל
עַצְמוֹ, וְעַל אַחֲרִים. פִּינּוֹן שְׂרָאָה
הֶרְעַב, מִיַּד בָּרַח. לְפִיכֶךָ נֶעֱנַשׁ.
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה - מִמְּקוֹם
סְנֵהדְרֵי גְדוֹלָה, מִהַנְּבִיעָה שֶׁל
הַתּוֹרָה שְׁשָׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שְׁמוּאֵל-ב כג) מִי יִשְׁקֵנִי מִיָּם מִבּוֹר
בֵּית לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשָּׂעַר.

זוה עקר רגליו מנביעת התורה
של בית לַחֶם יְהוּדָה, לְגוֹר בְּשָׂדֵי
מוֹאָב, וּמִשׁוּם כֶּךָ נֶעֱנַשׁוּ. וְאַתָּה
רַבִּי, גְּלִיתָ עִצְמֶךָ בְּמִקְוֶה
שְׁנוּבְעִים הַחֲבָרִים מְעִינֹת שֶׁל
תּוֹרָה פֶּאֶן? אָמַר, בְּרוּף הַרְחֵמֶן
שֶׁשֶׁלַחֲנִי לְכֹאֵן לְשִׁמְעַת אֵת דְּבַרְךָ.
רַבִּי בּוֹן הָיָה הוֹלֵךְ יוֹם אֶחָד
בְּדֶרֶךְ. פָּגַשׁ בּוֹ תִינּוֹק אֶחָד. אָמַר
לוֹ: רַבִּי, הֲתִרְצֶה שְׂאֵלְךָ עִמָּךְ
בְּדֶרֶךְ, וְאַשְׁמֵשׁ לְפָנַי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה?
אָמַר לוֹ: לֵךְ. הֵלֶךְ אַחֲרָיו.

עד שהיה הולך, פגשו בו רבי
חַיִּיא וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹדָא וְרַבִּי
יוֹסִי. אָמְרוּ לוֹ: אַתָּה לְבַדְּךָ, וְאֵין
מִי שִׁיטְעֵן אַחֲרֶיךָ? אָמַר לָהֶם:
תִּינּוֹק אֶחָד פֶּאֶן שֶׁהוֹלֵךְ אַחֲרָי.
אָמַר רַבִּי חַיִּיא: פְּדַאי הָיִיתָ
שֶׁתַּחֲזִיב בְּנַפְשֶׁךָ, שְׂאֵין עִמָּךְ עִם
מִי שֶׁתְּדַבֵּר בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה. יִשְׁכּוּ
בְּשִׂדָּה תַּחַת אֵילָן אֶחָד.

פְּתַח רַ' חַיִּיא וְאָמַר, (משלי ד)
וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהַ הוֹלֵךְ
וְאוֹר עַד נֶכּוֹן הַיּוֹם. הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ
צְרִיף לְהֵיוֹת עִמּוֹ מִי שִׁיְדַבֵּר
בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה. וְכֵן דִּרְכָן שֶׁל
צְדִיקִים, הוֹלֵךְ וְאוֹר, הוֹלֵךְ וְעִמּוֹ
דְּבַרֵי תּוֹרָה, שֶׁכְּתוּב (שם ו) וְתוֹרָה
אוֹר. עַד נֶכּוֹ"ן הַיּוֹם, עַד
שֶׁתַּשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ הַשְּׂכִינָה וְלֹא תִזּוֹז
מִמֶּנּוּ. שֶׁשְׁנִינּוּ, בְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ
דְּבַרֵי תּוֹרָה, שְׂכִינָה שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר
(שְׁמוֹת כ) בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר
אֵת שְׁמִי וְכוּ'.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (משלי א)
רְפֹאוֹת תִּהְיֶה לְשֶׁרֶף וְגו'.

אֲלֵימֹכֶךָ גְדוֹל הַדּוֹר הָיָה, וְרֵאיוֹ לְעַמּוּד עַל
עַצְמוֹ, וְעַל אַחֲרִים. פִּינּוֹן שְׂרָאָה
הֶרְעַב, מִיַּד בָּרַח. לְפִיכֶךָ נֶעֱנַשׁ. מִבֵּית לֶחֶם
יְהוּדָה, מִמְּקוֹם סְנֵהדְרֵי גְדוֹלָה, מִנְּבִיעָה
דְּאוֹרֵייתָא דְתַמָּן. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (ש"ב כג טו) מִי
יִשְׁקֵנִי מִיָּם מִבּוֹר בֵּית לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשָּׂעַר.

וְרֵא עֶקֶר רַגְלָיו מִנְּבִיעָה דְּאוֹרֵייתָא דְּבֵית לֶחֶם
יְהוּדָה, לְגוֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב, וּבְגִינָן כֶּךָ
אֲתַעֲנַשׁוּ. וְאַנְתָּ רַבִּי, גְּלִיתָ גְרַמְךָ בְּאַתָּר דְּנִבְעִין
חֲבַרְיָא מִבּוּעֵי דְּאוֹרֵייתָא הַכָּא. אָמַר, בְּרִיךְ
רַחֲמָנָא דְּשִׁדְרַנִּי הַכָּא, לְמִשְׁמַע מִיְלִךְ.

רַבִּי בּוֹן, הָיָה אֲזִיל יוֹמָא חַד בְּאוֹרְחָא, פָּגַע
בֵּיהַ חַד יְנוּקָא. אָמַר לֵיה, רַבִּי, תִּפְעִי
דְּאֵיהֶךָ עִמָּךְ בְּאוֹרְחֶךָ, וְאַשְׁמֵשׁ קִמָּךְ בְּהַאי
אוֹרְחָא. אָמַר לֵיה, זִיל. אֲזַל אַבְתְּרִיהַ.

עַד דְּהוּה אֲזִיל, פָּגַעוּ בֵּיה, ר' חַיִּיא וְרַבִּי אַבָּא
וְרַבִּי יוֹדָא וְר' יוֹסִי, אָמְרוּ לֵיה, אַתָּ
בְּלַחֲדָךְ, וְלִית מֵאֵן דְּטְעִין בְּתַרְךָ. אָמַר לוֹן,
חַד יְנוּקָא הַכָּא דְּאֲזִיל אַבְתְּרָאִי. אָמַר רַבִּי חַיִּיא,
כְּדַאי הוּיָת לְחוּב בְּעִצְמֶךָ, דְּלִית עִמָּךְ עִם מֵאֵן
דְּתַשְׁתַּעֲי בְּמִילֵי דְּאוֹרֵייתָא. יְתַבוּ בְּחַקְלָא תַּחֲתוֹ
אֵילָן חַד.

פְּתַח ר' חַיִּיא וְאָמַר, (משלי ד יח) וְאַרְחַ צְדִיקִים
כְּאוֹר נֶגְהַ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נֶכּוֹן הַיּוֹם.
הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ צְרִיף לְהֵיוֹת עִמּוֹ, מִי שִׁיְדַבֵּר
עִמּוֹ בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה. וְכֶךָ דִּרְכָן שֶׁל צְדִיקִים,
הוֹלֵךְ וְאוֹר, הוֹלֵךְ, וְעִמּוֹ דְּבַרֵי תּוֹרָה. דְּכְתִיב,
(שם ו כג) וְתוֹרָה אוֹר. עַד נֶכּוֹ"ן הַיּוֹם, עַד
שֶׁתַּשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ הַשְּׂכִינָה, וְלֹא תִזּוֹז מִמֶּנּוּ.
דְּתַנִּינָן, בְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ דְּבַרֵי תּוֹרָה, שְׂכִינָה
שָׁם. שֶׁנֶּאֱמַר, (שם כ כד) בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר
אֵת שְׁמִי וְכוּ'.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (משלי ג ח)
רְפֹאוֹת תִּהְיֶה וְאָמַר,

היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות, בעולם הזה ובעולם הבא. שאמר רבי נחמיה אמר רבי נהוראי, הרפואה לאדם בעולם הזה בכל יום - מי שקורא קריאת שמע על תקוניה.

ואמר רבי נהוראי, בקריאת שמע יש מאתים ארבעים ושמונה תבות, כמנין מאתים ארבעים ושמונה איברים של אדם. והקורא קריאת שמע בתקוניה, כל איבר ואיבר נוטל תבה אחת לעצמו, ומתרפא בו. וזה רפואת תהי לשרף ושיקוי לעצמותיך.

ביתנים הגיע אותו התינוק עיף מהדרף, וישב לפניו. שמע את הדברים הללו, קם על רגליו ואמר: והלא בקריאת שמע אין שם אלא מאתים ארבעים וחמש תבות? אמר לו רבי חייא: שב בני. ישב. אמר: השמעת בני בזה דבר?

אמר לו: כן שמעתי מאבא, שבקריאת שמע יש מאתים ארבעים ושמונה תבות חסר שלש למנין איבריו של אדם. מה תקנתו? תקנו שהשליח צבור חוזר על שלש התבות הללו, ומקו? ה' אלהים אמת. כדי להשלים מאתים ארבעים ושמונה תבות על הקהל, וכדי שלא יפסיק לאמת, לא פחות משלש, ולא יותר משלש.

ביתנים בא רבי יודא בנו של רבי פנחס, וישב אצלם, ואמר להם: במה עסקתם? אמרו לו: בדברי קריאת שמע, וכך אמר התינוק הזה. אמר: ודאי שכך הוא, וכך אמר רבי יוחנן בן נורי אמר רבי יוסי בן הורמסקית משמו של רבי עקיבא, חסידים הראשונים תקנו קריאת שמע כנגד עשרת הדברות, וכנגד מנין איבריו של אדם. והרי חסרו מהן שלש?

לשרף וגו'. התורה היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות, בעולם הזה ובעולם הבא. דאמר רבי נחמיה אמר רבי נהוראי, אסוותא לבר נש בהאי עלמא בכל יומא, מאן דקרי קריאת שמע על תיקוניה.

ואמר רבי נהוראי, בקריאת שמע יש מאתים ושמונה ארבעים תיבות, כמנין מאתים ושמונה ארבעים אברים של אדם. והקורא קריאת שמע בתיקוניה, כל איבר ואיבר נוטל תבה אחת לעצמו, ומתרפא בו. ודא איהו רפואת תהי לשרף ושיקוי לעצמותיך.

אדהכי, מטא ההוא ינוקא, לאי מאורחא, ויתייב קמיהו. שמע אלין מלין, קם על רגלוהי ואמר, והלא בקריאת שמע אין שם אלא מאתים ארבעים וחמשה תיבות. אמר ליה רבי חייא, תייב בני, יתיב, אמר, בני שמעת בהאי מידי.

אמר ליה, כן שמעתי מאבא, דבקריאת שמע יש מאתים ושמונה ארבעים תיבות חסר תלת, למנין איבריו של אדם. מאי תקנתיה. תקינו, דשליח ציבור חוזר שלשה תיבות אלו. ומאי נינהו. ה' אלהיכם אמת. כדי להשלים מאתים ושמונה ארבעים תיבות על הקהל. וכדי שלא יפסיק לאמת, לא פחות משלשה, ולא יותר משלשה.

אדהכי אתי רבי יודא בריה דר' פנחס, ויתייב לגבייהו, ואמר להו, במאי עסקיתו. אמרו ליה, במילי דקריאת שמע, והכי אמר האי ינוקא. אמר, ודאי הכי הוא, והכי אמר ר' יוחנן בן נורי אמר רבי יוסי בן הורמסקית, משמיה דר' עקיבא, חסידים הראשונים תקנו קריאת שמע כנגד עשרת הדברות. וכנגד מנין איבריו של אדם. והא חסרו מהם שלשה.

תקנו שְׂיֵהָא שְׁלִיחַ צַבּוּר חוּזַר
וּמְשָׁלִים אוֹתָן. וּמַהֲזֵן ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמֵת.

בְּתַפְלָה תִּקְנוּ שְׁלֹשׁ בְּרֻכּוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת וְשְׁלֹשׁ בְּרֻכּוֹת אַחֲרוֹנוֹת.
בְּקִרְיַת שְׁמַע - שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת
בְּרֵאשׁוֹנָה, ה' אֱלֹהֵינוּ ה', וְשְׁלֹשָׁה
שְׁמוֹת בְּאַחֲרוֹנָה - ה' אֱלֹהֵיכֶם
אָמֵת. וְכָל הַקּוֹרֵא קִרְיַת שְׁמַע
כְּמוֹ זֶה, בְּיָדוּעַ שְׂאִינוּ נִזְדַּק בְּאוֹתוֹ
יוֹם.

וְכָרְךָ הָאוֹמֵר קִרְיַת שְׁמַע שְׁלֹשׁ
עִם הַצַּבּוּר, אֵינוּ מְשָׁלִים אִיבְרִיו,
מִפְּנֵי שְׁחִסְרָא הַשְּׁלֹשׁ תְּבוּת
שְׁשֵׁלִיחַ צַבּוּר חוּזַר. מַה תִּקְנָתוֹ?
יִכּוֹן בְּחֻמְשׁ עֶשְׂרֵה וַיִּוִּי"ם שֶׁל
אָמֵת וַיְצִיב.

וְעַם כָּל זֶה הִזָּה קוֹרֵא עָלָיו אָבֵא,
(קהלת א) מְעַנֵּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְגו'.

אוֹתָן שְׁלֹשׁ תְּבוּת שֶׁבְּקִרְיַת שְׁמַע
שְׁשֵׁלִיחַ צַבּוּר חוּזַר אוֹתָן, לֹא
יִוּכַל לְהַמְנוֹת אוֹתָם לְתַשְׁלוּם
מֵאֵתִים אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנָה כְּשֶׁאֵר
הַצַּבּוּר. אָמַר לְאוֹתוֹ הַתִּינּוּק, פֶּסֶק
פְּסוּקֶיךָ! פֶּתַח וְאָמַר, (שם ט) עִיר
קְטָנָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעֻט.

רַבִּי בּוֹן הַטְּעִין יוֹם אֶחָד אַחֲרֵי
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּעֵלְמִית סֹלַע
אֶחָד, בְּרוּם הַהַר. רָאוּ צְפוּר אַחַת
נֹדֶדֶת מְגוּזָלָה, וְאַחֲרֵים בָּאִים,
וּמְרֻטוֹ אֶת כְּנָפֶיהָ, וְעָלְיָה אָמַר
אֶת הַפְּסוּקַת הַזֶּה, (משלי כג) כְּצְפוּר
נֹדֶדֶת מִן קִנְיָה בֶּן אִישׁ נֹדֵד
מִמְקוֹמוֹ.

בְּעוֹד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ נָחֵשׁ
אֶחָד שֶׁהוֹרֵג אָדָם וְהוֹלֵךְ לוֹ, וְרָאוּ
אֲרִיָּה שְׁטוּרָף אֵינֶן וְאוֹכֵל. אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַה תּוֹעֵלֶת לוֹ לְנָחֵשׁ
הַזֶּה שְׁטוּרָף לְחַנָּם?

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב ט) אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה
יִשׁוּפְנִי וְהִרְבָּה פְּצָעֵי חָנָם. אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרָה - זֶה הַשֶּׁטֶן, שֶׁדְּרָכּוֹ
כְּנָחֵשׁ, טוּרָף וְהוֹרֵג לְחַנָּם וְלֹא
מוֹעִיל לוֹ. יִשׁוּפְנִי - כְּתוּב בְּאֵן

תִּקְנוּ שְׂיֵהָא שְׁלִיחַ צַבּוּר חוּזַר וּמְשָׁלִים אוֹתָם.
וּמַאי נִינְהוּ. ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמֵת.

בְּתַפְלָה תִּקְנוּ, שְׁלֹשׁ בְּרֻכּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת, וְשְׁלֹשׁ
בְּרֻכּוֹת אַחֲרוֹנוֹת. בְּקִרְיַת שְׁמַע,
שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה, ה' אֱלֹהֵינוּ ה',
וְשְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת בְּאַחֲרוֹנָה, ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמֵת.
וְכָל הַקּוֹרֵא קִרְיַת שְׁמַע פְּהָאֵי גְּוֹנָא, בְּיָדוּעַ
שְׂאִינוּ נִיזְדַּק בְּאוֹתוֹ יוֹם.

וְכָרְךָ הָאוֹמֵר קִרְיַת שְׁמַע שְׁלֹשׁ עִם הַצַּבּוּר אֵינוּ
מְשָׁלִים אִיבְרִיו, מִפְּנֵי שְׁחִסְרָא הַשְּׁלֹשָׁה
תְּבוּת שְׁשֵׁלִיחַ צַבּוּר חוּזַר. מַאי תִּקְנָתִיהָ.
יִכּוֹן בְּחֻמְשָׁה עֶשְׂרֵה וַיִּוִּי"ן דְּאָמֵת וַיְצִיב.

וְעַם כָּל זֶה הִזָּה קוֹרֵא עָלָיו אָבֵא, (קהלת א טו)
מְעַנֵּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְגו'.

אוֹתָן שְׁלֹשָׁה
תְּבוּת שֶׁבְּקִרְיַת שְׁמַע, שְׁשֵׁלִיחַ צַבּוּר חוּזַר
אוֹתָם, לֹא יִכּוֹל לְהִמְנוֹת אוֹתָם לְתַשְׁלוּם
מֵאֵתִים וּשְׁמוֹנָה וְאַרְבַּעִים כְּשֶׁאֵר הַצַּבּוּר. אָמַר
לְהֵהוּא יְנוּקָא, אִימָא קְרֵאָךְ. פֶּתַח וְאָמַר, (שם ט)
(י"ד) עִיר קְטָנָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעֻט.

רַבִּי בּוֹן, טְעִין יוֹמָא חַד, אַבְתְּרוּי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּן יוֹחָאי, בְּסִלְקוֹ דְּחַד טִינְרָא, בְּרַמְמָא
דְּטוּרָא, חָמוּ חַד צְפוּרָא מְגוּזָלָא,
וְאִתְיִין אַחֲרֵינִין, וְאִמְרִטוֹן אַגְפָּהָא, וְאָמַר הָאֵי
קְרֵא עָלָה, (שם כו ח) כְּצְפוּר נֹדֶדֶת מִן קִנְיָה בֶּן
אִישׁ נֹדֵד מִמְקוֹמוֹ.

עַד דִּהְיוּ אֲזֵלוּ, חָמוּ חַד חוּוּיָא, דְּקָטִיל בַּר
נֶשׁ, וְאֲזִיל לֵיהּ. וְחָמוּ אַרְיָא, דְּטְרִיף
אוּדְנָא, וְאָכִיל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַאי אֶהְיֵי
לְהָאֵי חוּוּיָא, דְּטְרִיף לְמַגְנָא.

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב ט יז) אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה יִשׁוּפְנִי
וְהִרְבָּה פְּצָעֵי חָנָם. אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה, דָּא
שֶׁטֶן, דְּאוּרְחִיָּה כְּחוּוּיָא, טְרִיף וְקָטִיל לְמַגְנָא,
וְלֹא אֶתְהַיְמִינִיהּ. יִשׁוּפְנִי, כְּתוּב הִכָּא יִשׁוּפְנִי,

ישופני, וכתוב שם הוא ישופך ראש. ומשום שבשערה ישופני, הרבה פצעי חנם. שדרכו להזיק חנם, וטורף טרף לחנם.

ואם תאמר שעושה בלי רשות - והנה פתוב רוח סערה עשה דברו? וכתוב (קהלת ט) אם ישף הנחש בלוא לחש. נחש אינו נושף עד שלוחשים לו מלמעלה. שאמר רבי שמעון, יש שלוחשים לו מלמעלה, ולא נודע אליו אותו הנחש, והורג את מלשהו אחר. אשרי מי שלא נודע אליו ולא נרשם לפניו.

מה פתוב באלימלך? (רות א) ושם האיש אלימלך. פיון שגרשם אצלו, הסטין בדין עליו, עד שהרג אותו, שכתוב וימת אלימלך. פיון שהתחיל בו, התחיל בכניו, והפל בענש של הדין, שאין ענש פענש של הדין. שלא יאמר הדין שהוא נענש לבדו, אלא הוא ובניו וכל ביתו יתפסו בחטא הדין.

הדין יש לו לרדף ולדעת אחרי מעשי בני העיר, מפני שהוא נתפס בחטאיהם. שלא יאמר הדין, אני פדי לדון בין איש לחברו, ולא יותר. אלא כל מעשי בני העיר תלויים על צנארו. ואם אוטם עיניו ממעשי העיר, הוא נתפס בחטאיהם.

אלימלך יכול היה לעמד ולהגן על דורו, וצדיק היה. בשעה שהקדוש ברוך הוא התעורר בדין על העולם, הוא משגיח בראשי העם, ורצה לכסות על אלימלך. בראשונה מה פתוב? איש סתם, ולא כתוב מי הוא. מיד קם המקטרג ואמר, ושם האיש אלימלך, שהוא נרשם ונודע הוא וכל ביתו.

מבאן למדנו, שאין דין בכל דור ודור שלא נרשם ונודע אצלו

וּכְתִיב הַתֵּם (בראשית ג טו) הוּא יִשׁוּפֶךָ רֹאשׁ. וּבִגִּין דְּבִשְׁעָרָה יִשׁוּפֶנִי, הַרְבֵּה פִּצְעֵי חֲנָם, דְּאוֹרְחִיָּה לְאַבְאָשָׁא חֲנָם, וְטֹרֵף טֹרְפָא לְמַגְנָא.

וְאִי תִימָא בְּלֹא רִשׁוּת קָא עֲבִיד. וְהַכְּתִיב, (תהלים קמח ח) רוּחַ סַעְרָה עוֹשֶׂה דְּבָרוֹ. וּכְתִיב, (קהלת

י א) אִם יִשְׁף הַנְּחָשׁ בְּלֹא לַחֲשׁ. (דף צה ע"ב) חִוּיָּא לָא נִשְׁף, עַד דְּלַחֲשִׁין לִיָּה מְלַעֲיָלָא. דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵית דְּלַחֲשִׁין לִיָּה מְלַעֲיָלָא, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע לְגַבִּיָּה הֵהוּא חוּיָּא, וְקָטִיל לִיָּה לְאַחֲרָא. זַפְאָה מֵאֵן דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע גַּבִּיָּה, וְלֹא אֲתַרְשִׁים קַמִּיָּה.

מה פתוב באלימלך. ושם האיש אלימלך, פיון דאתרשים לגביה, אסטין בדינא עלוהי, עד דקטל ליה. דכתוב, וימת אלימלך. פיון דשרי ביה שארי בכנוי וכולא בעונשא דדיינא, דלית ענשא פענשא דדינא. די לא יימא דיינא דאיהו אתענש בלחודוי, אלא איהו ובנוי וכל בייתיה יתפסון בחובא דדינא.

דיינא, אית ליה למירדף ולמדע בתר עובדי דבני מתא, דאיהו איתפס בחובביהו. דלא יימא דיינא, אנא למידן דינא בין גברא לחבריה, ולא יתיר. אלא כל עובדי מתא תלויין על קודליה. ואי אטים עינוי מעובדי מתא, איהו אתפס בחובביהו.

אלימלך יכול הוי למיקם ולאגנא על דריה, וזפאה הוה. בשעתא דאיתער קודשא בריה הוא בדינא על עלמא, אשגח בראשיהן דעמא, ובצעא לחפיה על אלימלך. בקדמיתא מה פתיב. איש סתם, ולא כתיב מאן הוא. מיד קם מקטרגא ואמר, ושם האיש אלימלך, דאתרשים איהו ואשתמודע הוא וכל בייתיה.

מבאן אוליפנא, דלית דיינא בכל דרא ודרא,

למעלה. ובשעה שמתעורר הדין על העולם, הוא נדון בראשונה, שכתוב שפט השפטים.

ושם שני בניו מחלון וכליון. רבי פדת ורבי פרחיא אמרו, מחלון שמתל לו הקדוש ברוך הוא לאחר זמן, על שהיה מוחה בידו של אביו, ומשתדל בו על המשפטים. כליון - על שנקלה מן העולם.

רבי יוסי בן קיסמא אמר, כשם שהיו הם - כך היו נשותיהם. ערפה - על שמה נדונית, קשת ערף, שלא רצתה שיהיה לה חלק עם ישראל, כמו שנאמר כי פנו אלי ערף ולא פנים. רבנן אומרים, לפי שהחזירה ערף לחמותה. רות - על שם תור, שהוא כשר על המזבח. כך רות כשרה לבא בקהל, שעליה נתקיימה הלכה: עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית. רות - שיצא ממנה בן שרוה לקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות.

רות אשת מחלון, באתה בקהל. מחלון, שמתל לו הקדוש ברוך הוא להיות שמו נזכר. ערפה אשת כליון, לא באתה בקהל, שפלה אותם הקדוש ברוך הוא. כליון לא נזכר שמו בישראל.

ועל התקון הזה, נעמי - נשמה. אלימלך - נשמה לנשמה. מחלון - רוח השכלית. רות - נפש השכלית. כליון - רוח הבהמית. ועל זה אמר שלמה, (קהלת א) ומי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. רוח האדם - זה מחלון. רוח הבהמה - זה כליון, שהוא מצד השמאל. נפש הבהמית - זו ערפה, שהיא מקשת ערף, והיא מצד השמאל. ועל כן כליון לא נזכר שמו בישראל.

דלא אתרשים ואשתמודע לגביה עילא. ובשעתא דאתער דינא על עלמא, איהו איתדן בקדמיתא, דכתיב שפט השפטים.

ושם שני בניו מחלון וכליון. רבי פדת ורבי פרחיא אמרו, מחלון: שמתל לו הקדוש ברוך הוא לאחר זמן, על שהיה מוחה בידו של אביו, ומשתדל בו על המשפטים. כליון: על שנקלה מן העולם.

ר' יוסי בן קיסמא אמר, כשם שהיו הם, כך היו נשותיהם. ערפה, על שמה נידונת, קשת קדל, דלא בעאת למיהוי לה חולקא עם ישראל. כמו דאת אמר, (ירמיה ב כז) כי פנו אלי ערף ולא פנים. רבנן אמרי, לפי שהחזירה ערף לחמותה.

רות: על שם תור, שהוא כשר על המזבח. כך רות, כשירה לבא בקהל, שעליה נתקיימה הלכה, עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית. רות: שיצא ממנה בן, שריוה להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות.

רות אשת מחלון, באתה בקהל. מחלון, שמתל לו הקדוש ברוך הוא, להיות שמו נזכר. ערפה אשת כליון, לא באתה בקהל, שפילה אותם הקדוש ברוך הוא, כליון לא נזכר שמו בישראל.

ועל תיקונא דא. נעמי, נשמה. אלימלך, נשמתא לנשמתא. מחלון, רוח השכלית. רות, נפש השכלית. כליון, רוח הבהמית. ועל דא אמר שלמה, (קהלת ג כא) ומי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. רוח האדם, דא מחלון. רוח הבהמה, דא כליון, שהוא מסטרא דשמאלא. נפש הבהמית, דא ערפה, שהיא מקשת קדל, והיא מסיטרא

דשמאלא. ועל דא, כליון לא נזכר שמו בישראל.

וַיִּקְהוּ לָהֶם נָשִׁים מוֹאֲבִיּוֹת. אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, בְּנוֹת עֲגִלוֹן מִלֶּךְ מוֹאֵב הָיוּ. וּמִפְּנֵי מָה זָכָה עֲגִלוֹן לְכַף? אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, כְּשָׁבָא אַהוּד וְאָמַר (שׁוֹפְטִים ג' כ') דְּבַר אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ וַיִּקָּם מֵעַל הַפֶּסֶא. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַתָּה קִמַּת מִכְּסָאָךְ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדִי - חַיִּיךָ, מִמָּךְ יֵצֵא מִי שְׂיָשֵׁב עַל כֶּסֶּאי, שְׁנֵאמַר (דְּבַרֵי הַיָּמִים א-כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה עַל כֶּסֶּא ה'.

רַבִּי בּוּן אָמַר, אֲלֵמָלָה הֵייתִי שָׁם, כְּשֶׁהִתְקַיְמָה הַהֲלָכָה מוֹאֲבִי וְלֹא מוֹאֲבִית - הֵייתִי חוֹלֵק עֲלָיו וְאוֹמֵר, מוֹאֲבִית וְלֹא מוֹאֲבִי. וּמָה מִי שְׁכָתוּב בָּהֶם (בַּמְדַּבֵּר כ"ח) וַיִּחַל הָעַם לְזַנוֹת אֵל בְּנוֹת מוֹאֵב וַתִּקְרָאנָה לָעַם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן. וְכָתוּב (ש"ם לא) הֲנָה הָיָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבְּרֵם בַּלְעָם וַתְּהִי הַמַּגְפָּה בַּעֲדַת ה'. הֵם גָּרְמוּ לְכָל זֶה, וְהַגְּבָרִים אֲסוּרִים וְהֵן מִתְרוֹת? וּמִיָּד אָמַר, חֲזַרְתִּי בִּי! וּמָה מִשָּׁה וְאֵלְעָזָר קִבְּלוּ אוֹתוֹ, שְׁכָתוּב (ש"ם) אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הֲחָיו לָכֶם. מָה הַטַּעַם? שְׁבִהֲכֶרַח עָמְדוּ בְּנוֹת מוֹאֵב בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה. שְׁאָמַר רַבִּי חֵלְקִיָּה אָמַר רַבִּי אֲסִיא בֶּן גּוּרִיּוֹן, הָאֲנָשִׁים בָּאִים וּמְבִיאִים אוֹתָן בְּעַל כְּרִחַן, וְהֵיא שְׁלֹא קִבְּלָה - הוֹרְגִים אוֹתָהּ. עַד שֶׁנִּמְצְאוּ מוֹאֲבִיּוֹת כָּלֵן שָׁם בְּהֲכַרְח. וְעַל כֵּן וַדַּאי הָאֲנָשִׁים אֲסוּרִים, וְהַנָּשִׁים מִתְרוֹת. וְעוֹד, כְּתוּב בַּתּוֹרָה שְׁנֵי טַעְמִים - עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קָדְמוּ אֶתְכֶם בַּלְחָם וּבְמִים, וְאֲשֶׁר שָׁכַר עֲלֶיךָ אֶת בַּלְעָם, שֶׁעָקַר הַדָּבָר גְּבָרִים הָיוּ. אָמַר רַבִּי חֲסֵדָאִי, וְהָרִי שְׁנִינוּ, שְׁנַחֲל שְׁטִים מִגְּדַל הַנְּאוּף שֶׁל נָשִׁים הוּא, וְאַתָּה אִמְרַת שְׁבַעַל כְּרִחַן הָיוּ שָׁם?! וְאָמַר רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא, מָה שְׁכָתוּב (יוֹאֵל ד') וּמַעֲזֵן מִבֵּית ה' יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת נַחַל

וַיִּקְהוּ לָהֶם נָשִׁים מוֹאֲבִיּוֹת, אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, בְּנוֹת עֲגִלוֹן מִלֶּךְ מוֹאֵב הָיוּ. וּמִפְּנֵי מָה זָכָה עֲגִלוֹן לְכַף. אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, כְּשָׁבָא אַהוּד וְאָמַר, (שׁוֹפְטִים ג' כ') דְּבַר אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ וַיִּקָּם מֵעַל הַפֶּסֶא. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַתָּה קִמַּת מִכְּסָאָךְ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדִי, חַיִּיךָ, מִמָּךְ יֵצֵא מִי שְׂיָשֵׁב עַל כֶּסֶּאי. שְׁנֵאמַר, (דְּבַרֵי הַיָּמִים כ"ט כ"ג) וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה עַל כֶּסֶּא ה'.

רַבִּי בּוּן אָמַר, אֲלֵמָלָה הֵוִינָא הָתָם, כִּד אַתְקִיִּימָא הֲלָכָה, מוֹאֲבִי וְלֹא מוֹאֲבִית, פְּלִיגְנָא עֲלָיו, וְאִמְיָנָא, מוֹאֲבִית וְלֹא מוֹאֲבִי. וּמָה מָאֵן דְּכָתִיב בְּהוּ, (בַּמְדַּבֵּר כ"ח א') וַיִּחַל הָעַם לְזַנוֹת אֵל בְּנוֹת מוֹאֵב וַתִּקְרָאנָה לָעַם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן. וְכָתִיב, (ש"ם לא טז) הֲנָה הָיָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבְּרֵם בַּלְעָם וַתְּהִי הַמַּגְפָּה בַּעֲדַת ה'. אֵינּוֹן גָּרְמִין כּוּלֵי הָאִי, וְגוֹבְרִין אֲסִירֵי וְאֵינּוֹן שְׂרִיִין.

וּמִיָּד אָמַר, הַדְרִי בִּי. וּמָה, מִשָּׁה וְאֵלְעָזָר קִבְּלוּן. דְּכָתִיב, (ש"ם י"ח) אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הֲחָיו לָכֶם. מֵאִי טַעְמָא. דְּבִהֲכַרְח עָמְדוּ בְּנוֹת מוֹאֵב בְּאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה, דְּאָמַר רַבִּי חֵלְקִיָּה אָמַר רַבִּי אֲסִיא בֶּן גּוּרִיּוֹן, הָאֲנָשִׁים בָּאִין וּמְבִיאִין אוֹתָן בְּעַל כְּרִחַן, וְהֵיא שְׁלֹא קִבְּלָה, הוֹרְגִין אוֹתָהּ. עַד שֶׁנִּמְצְאוּ מוֹאֲבִיּוֹת כָּלֵן שָׁם בְּהֲכַרְח. וְעַל דָּא וַדַּאי הָאֲנָשִׁים אֲסוּרִים, וְהַנָּשִׁים מוֹתְרוֹת. וְעוֹד, כְּתִיב בְּאוֹרֵיִיתָא תְּרֵי טַעְמֵי, (דְּבָרִים כ"ג ה') עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קָדְמוּ אֶתְכֶם בַּלְחָם וּבְמִים, וְאֲשֶׁר שָׁכַר עֲלֶיךָ בַּלְעָם, עֵיקְרָא דְּמִילְתָא גּוֹבְרִין הָווּ.

אָמַר רַבִּי חֲסֵדָאִי, וְהָא תְּנִינָן, דְּנַחֲל שְׁיִטִּים מִגְּדַל הַנְּאוּף דְּנָשִׁים הוּא, וְאַתָּה אִמְרַת בְּעַל כְּרִחַן עָמְדוּ שָׁם. וְאָמַר רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא, מֵאִי דְּכָתִיב, (יוֹאֵל ד' י"ח) וּמַעֲזֵן מִבֵּית ה' יֵצֵא

השטים, שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן עֲתִיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַפְּאוֹת אֶת כָּל
הָעוֹלָם, וּמִפְּנֵי שֶׁנֶּחַל שְׁטִים
מְרֻבָּה נִאֻף, יֵצֵא מֵעֵין מִבֵּית ה'
לְרַפְּאוֹת אוֹתוֹ הַנֶּחַל. אִם כֵּן, הָרִי
לָךְ כִּי בִשְׁבִיל הַנִּיאוּף הֵן בָּאוֹת
מֵעֶצְמוֹן.

אָמַר רַבִּי מְנַסֵּיא, חֵס וְשְׁלוֹם!
גְּלוּי וְיָדוּעַ, שְׁבַמְקוּם שְׁבַעֲלִיהֶן
וְאִבִּיהֶן שָׁם, שְׂאִינָן בָּאוֹת מֵעֶצְמוֹן
בְּפִרְהוּסִיָּה, אֲלֵא הֵם הַפְּקִירוֹ אוֹתָן
בְּעַל פְּרִיחָן בַּעֲצַת בְּלַעַם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן קִסְמָא, תְּמָה
אֲנִי אִם מְגַלָּה זֹו לֹא בָּאָה אֲלֵא
כְּדֵי לִיחַס זְרַע דְּדוֹד שְׁבָא מְרוֹת
הַמּוֹאֲבִיָּה - לֹא יִסְפֵּר יוֹתֵר, וְלָמָּה
לִי כָּל זֶה? לְכַתֵּב הֵיחַס מִבְּעוֹז,
כְּשֶׁנִּשְׂא אֶת רוֹת, וַיֹּאמֶר אֲלֵהָ
תּוֹלְדוֹת פְּרָץ, עַד וַיֵּשֶׁב הוֹלִיד אֶת
דְּדוֹד. אֲלֵא הַכֹּל הַצְּטָרָךְ בִּשְׁבִיל
הַצְּדָקָת זֹו, שְׁבָאָה לְהַתְגַּיֵּר
וְלַחֲסוֹת תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה,
וְלִהְיוֹדִיעַ עֲנוּתְנִיתָהּ וְצָנִיעוּת שְׁבָא
וְצַדִּיקוּתָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִי יוֹסִי אָמַר,
לְהוֹדִיעַ זְרַע דְּדוֹד, שֶׁהוּא (תְּהִלִּים יב)
כְּסָף צְרוּף בַּעֲלִיל לְאַרְץ. שְׁהָרִי
פְּרָץ וְעוֹבֵד כְּסָף צְרוּף הוּא, כְּכֶסֶף
הַזֶּה שֶׁנִּצְרָף פַּעַם וּשְׁתַּיִם.

וְאִם תֹּאמְרוּ, מִפְּנֵי מָה בָּאוּ מִן
הָאִמָּהוֹת בַּעֲנִין זֶה? אֲלֵא כְּסָף
מִזְקָק מִתּוֹךְ סִגִּים שְׁבָה. וְזַרַע דְּדוֹד
צְרוּף מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, שְׁכַתּוֹב
(דְּבָרִים י) וְאֶהְבֶּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל
לְבָבְךָ וְגו', בְּשֵׁנֵי יִצְרֵיךָ, בִּיִצְרֵךְ
הַטּוֹב וּבִיִצְרֵךְ הָרַע. הַכֹּל צְרִיף
כְּאֶחָד. וְזַרַע דְּדוֹד צְרִיף כֶּף.

פְּתַח רַבִּי וְאָמַר, כֶּף אָדָם הִרְאִישׁוֹן
- נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. חוּה - נִשְׁמָה.
קִיז וְהֶבֶל - הֶבֶל מִמִּין אֶחָד עִם
אָדָם וְחוּה, וְנִקְרָא רוּחַ הַקְּדוֹשׁ.
קִיז רוּחַ שֶׁל טְמֵאָה שֶׁל הַשְּׂמָאל,
נִקְרָא כְּלָאִים. וְהִיא עִרְבוּבִיָּה
שְׁלֵא צְרִיף. הַצַּד הָאֲחֵר, שְׁלֵא

וְהִשְׁקָה אֶת נֶחַל הַשְּׁטִים, שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן, עֲתִיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַפְּאוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם,
וּמִפְּנֵי שֶׁנֶּחַל שְׁטִים מְרֻבָּה נִיאוּף, יֵצֵא מֵעֵין
מִבֵּית ה' לְרַפְּאוֹת אוֹתוֹ הַנֶּחַל. אִם כֵּן הָרִי לָךְ
כִּי בִשְׁבִיל הַנִּיאוּף הֵן בָּאוֹת מֵעֶצְמוֹן.

אָמַר רַבִּי מְנַסֵּיא, חֵס וְשְׁלוֹם. גְּלוּי וְיָדוּעַ,
דְּבַמְקוּם שְׁבַעֲלִיהֶם וְאִבִּיהֶם שָׁם, שְׂאִינָן
בָּאוֹת מֵעֶצְמוֹן בְּפִרְהוּסִיָּה, אֲלֵא הֵם הַפְּקִירוֹ
אוֹתָן בְּעַל פְּרִיחָן בַּעֲצַת בְּלַעַם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן קִסְמָא, תְּמָיָה אֲנִי, אִם מְגַלָּה
זֹו לֹא בָּאָה אֲלֵא כְּדֵי לִיחַס זְרַע דְּדוֹד,
שְׁבָא מְרוֹת הַמּוֹאֲבִיָּה, לֹא יִסְפֵּר יוֹתֵר, וְלָמָּה
לִי כוֹלֵי הָאִי, לִיכְתוּב יוֹחֲסָא מְבוּעֵז, כְּשֶׁנִּשְׂא
אֶת רוֹת, וַיֹּאמֶר אֲלֵהָ תּוֹלְדוֹת פְּרָץ, עַד וַיֵּשֶׁב
הוֹלִיד אֶת דְּדוֹד. אֲלֵא כוֹלֵא אִיִּצְטָרִיךְ, בְּגִיז
צְדָקָת זֹו, שְׁבָאָה לְהַתְגַּיֵּר, וְלַחֲסוֹת תַּחַת כַּנְּפֵי
הַשְּׂכִינָה, וְלִהְיוֹדִיעַ עֲנוּתְנִיתָהּ וְצָנִיעוּת שְׁבָא
וְצַדִּיקוּתָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִי יוֹסִי אָמַר, לְהוֹדִיעַ זְרַע דְּדוֹד,
שֶׁהוּא (תְּהִלִּים יב ז) כְּסָף צְרוּף בַּעֲלִיל לְאַרְץ.
דְּהָא פְּרָץ וְעוֹבֵד כְּסָף צְרוּף הוּא, כְּכֶסֶף זֶה
שֶׁנִּצְרָף פַּעַם וּשְׁתַּיִם.

וְאִם תֹּאמְרוּ, מִפְּנֵי מָה בָּאוּ מִן הָאִמָּהוֹת בַּעֲנִין
זֶה. אֲלֵא כְּסָף מִזְזוּקָא מִתּוֹךְ סִגִּים שְׁבָה.
וְזַרַע דְּדוֹד צְרוּף מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה. דְּכַתּוּב,
(דְּבָרִים י) וְאֶהְבֶּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וְגו',
בְּשֵׁנֵי יִצְרִיךָ, בִּיִצְרֵךְ הַטּוֹב וּבִיִצְרֵךְ הָרַע. הַכֹּל
צְרִיף כְּאֶחָד. וְזַרַע דְּדוֹד אִיִּצְטָרִיךְ הִכִּי (דף צו ע"א).

פְּתַח רַבִּי וְאָמַר, הִכִּי אָדָם הִרְאִישׁוֹן, נִשְׁמָתָא
לְנִשְׁמָתָא. חוּה, נִשְׁמָתָא. קִיז וְהֶבֶל,
הֶבֶל, מְזִינָא חָדָא עִם אָדָם וְחוּה, וְאֶתְקַרֵּי רוּחַ
דְּקוֹיִדְשָׁא. קִיז, רוּחַ דְּטוֹמֵאָה דְּשְׂמָאלָא,
אֶתְקַרֵּי כְּלָאִים. וְהוּי עִרְבוּבִיָּה, דְּלֹא אִצְטָרִיךְ.

מִהֵמִין שֶׁל אָדָם וְחֹהָה. וְעַל זֶה, לֹא תַחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּיו. וְעַל זֶה אֵל תִּכְנִיס בְּרִית הַקֹּדֶשׁ בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת, לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנָי.

וְאָדָם הוּא דֹגְמָא שֶׁל מַעְלָה. אֱלֹהִים אַחֲרַיִם - זֶה חֲמוֹר וְאֶתוֹן, זָכַר וּנְקֵבָה. וְעַל זֶה, מִי שֶׁמְכַנֵּס בְּרִית קֹדֶשׁ בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת, כְּתוּב בּוֹ (הוֹשֵׁעַ ה') בְּה' בְּגָדוֹ פִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְאֵין קִנְיָה לְקֹדֶשׁ בְּרוּף הוּא פָּרַט לְזֶה שֶׁל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ. בְּרָא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּף הוּא בְּאָדָם י"ה ו"ה, שֶׁהוּא שְׁמוֹ הַקֹּדֶשׁ, נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, וְזֶה נִקְרָאת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִים הָאוֹרוֹת בְּתַשְׁעָה אוֹרוֹת, וְהֵם מְשַׁתְּלָשְׁלִים מִן י', וְהוּא אוֹר אֶחָד בְּלִי פְרוּד. וְעַל זֶה גּוֹף הָאָדָם נִקְרָא הַלְבוּשׁ שֶׁל אָדָם.

ה' נִקְרָאת נִשְׁמָה, וְתַזְדוּג עִם י', וּמִתְפַּשְׁטֵת לְכַמָּה אוֹרוֹת, וְהוּא אֶחָד. י"ה בְּלִי פְרוּד. וְעַל זֶה, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצִלְמֵ אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ, זָכַר וּנְקֵבָה בְּרֵאֵם כּו', וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

ו' נִקְרָאת רוּחַ, וּנִקְרָא בֶן י"ה. ה' נִקְרָאת נֶפֶשׁ, וּנִקְרָאת בַּת. וְעַל זֶה, אָב וְאִם בֶּן וּבַת. וְסוּד הַדְּבָר יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, נִקְרָא אָדָם. וּמִתְפַּשְׁט אוֹרוֹ לְחַמְשָׁה וְאַרְבָּעִים אוֹרוֹת, וְזֶהוּ חֲשֵׁבוֹן אָדָם מ"ה. וְהַשֵּׁם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, זָכַר וּנְקֵבָה בְּרֵאֵם כּו'. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר כֵּן יִצַּר הַגּוֹף, שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב') וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָם מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאִפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים.

מִה יֵשׁ בֵּין אָדָם לְאָדָם, הָרִי יְהו"ה נִקְרָא אָדָם, וְהַגּוֹף נִקְרָא אָדָם, מִה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא,

סְטָרָא אַחֲרָא, דְּלֹא מְזִינָא דְאָדָם וְחֹהָה. וְעַל דָּא, (דְּבָרִים כ"ז) לֹא תַחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּיו. וְעַל דָּא, לֹא תִיעוֹל בְּרִית דְּקוּדְשָׁא בְּרִשׁוֹת אַחֲרִיתִי, (שְׁמוֹת כ' י"ג) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנָי.

וְאָדָם הוּא דוּגְמָא שֶׁל מַעְלָה. אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, דָּא חֲמוֹר וְאֶתוֹן. זָכַר וּנְקֵבָה. וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּעֵאִיל בְּרִית קֹדֶשׁא בְּרִשׁוֹת אַחֲרָא, כְּתוּב בִּיָּה, (הוֹשֵׁעַ ה' ז') בְּה' בְּגָדוֹ פִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְלִית קִנְיָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, בַּר מִן דָּא דְּבְרִית קֹדֶשׁא.

בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּאִינְשׁ י"ה ו"ה, דִּהוּא שְׁמָא קֹדֶשׁא דִּילֵיהּ, נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא, וְדָא נִקְרָאת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִין נְהוֹרִין בְּתַשְׁעָה נְהוֹרִין, וְהֵם מְשַׁתְּלָשְׁלִין מִן י', וְהוּא אוֹר אֶחָד בְּלֹא פִירוּדָא. וְעַל דָּא, גּוּפָא דְאִינְשׁ, אַתְקֵרִי לְבוּשָׁא דְאָדָם.

ה' נִקְרָאת נִשְׁמָה, וְתַזְדוּג עִם י', וְאַתְפְּשִׁיט לְכַמָּה נְהוֹרִין, וְהוּא חַד. י"ה בְּלִי פִירוּדָא. וְעַל דָּא, (בְּרֵאשִׁית א' כ"ז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצִלְמֵ אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ, זָכַר וּנְקֵבָה בְּרֵאֵם וְכו', וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

ו' נִקְרָאת רוּחַ, וְאַתְקֵרִי בֶן י"ה. ה', אַתְקֵרִיאַת נֶפֶשׁא, וְאַתְקֵרִיאַת בַּת. וְעַל דָּא, אָב וְאִם בֶּן וּבַת. וְרָזָא דְמַלְאָה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, אִיקֵרִי אָדָם. וְאַתְפְּשִׁיט נְהוֹרָא דִּילֵיהּ, לְחַמְשָׁה וְאַרְבָּעִים נְהוֹרִין, וְדָא הוּא חוּשְׁבֵן אָדָם מ"ה. וְהַשֵּׁם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, זָכַר וּנְקֵבָה בְּרֵאֵם וְכו'. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר כֵּן יִצַּר הַגּוֹף, דְּכְתוּב (שֵׁם ב' ז') וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָם מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאִפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים.

מֵאֵי אִית בֵּין אָדָם לְאָדָם, הָרִי יְהו"ה נִקְרָא אָדָם, וְגּוּפָא נִקְרָא אָדָם, מֵאֵי

במקום שנקרא (שם א) ויברא
אלהים את האדם בצלמו, הוא
יהו"ה. ובמקום שלא נקרא
בצלמו, הוא גוף.

ואחר שאמר וייצר ה' אלהים,
שיצר את האדם, עשאו, שפתוב
(שם ג) ויעש ה' אלהים לאדם
ולאשתו פתנות עור וילבשם.
בראשונה פתנות אור, בדוגמא של
מעלה, ואחר שחטאו - פתנות
עור.

ועל דא אמר, (ישעיה מג ז) כל הנקרא
בשמי ולכבודי בראתיו ויצרתיו
אף עשיתיו. בראתיו - זה יו"ד
ה"א וא"ו ה"א. ויצרתיו - זה
פתנות אור. א"ף עשיתיו - זה
פתנות עור, משום שהאף סבב
זה.

ולמי יקרא רע? זה יצר הרע, וזה
הנחש, שעשה וסבב שנגזר על
אדם ותוה מות, ועל כל איש.
ובדוגמא שיש שם של קדש, כף
יש שם של טמאה, שהוא טמא.
ועל זה, לא יהיה לך אלהים
אחרים על פני. וכל הפוגם אחד
מאיבריו מלמטה, כאלו פוגם
מלמעלה.

ועל זה חרב בא לעולם, ורעב
ומות באים לעולם, ועל זה (שמות
כב) והיו נשיכם אלמנות וגו', למי
שמכניס ברית הקדש לרשות
אחרת. ועל זה (ויקרא יט) שעטנז
לא יעלה עליך. (דברים כב) לא
תחרש בשור ובחמור יחדו. ועל
זה אמר, (שם כז) ארוור שכב עם כל
בהמה. מי היא הבהמה? זו
פותית, גוף שהיא מצד הבהמה
האחרת שלמעלה, טמאה.

ועל דא אמר, (שם ל) ראה נתתי
לפניך היום את החיים ואת הטוב
ואת המות ואת הרע. את החיים
ואת הטוב - זה יהו"ה. ואת המות
ואת הרע - זה שמו של סמאל,
נשמה לנשמה מצד השמאל,

בין האי להאי. אלא, באתר דאקרי (שם א כז)
ויברא אלהים את האדם בצלמו, הוא יהו"ה.
ובאתר דלא אקרי בצלמו הוא גוף.

ובתר דאמר וייצר ה' אלהים. שיצר לאדם,
עשאו. דכתיב (שם ג כא) ויעש ה' אלהים
לאדם ולאשתו פתנות עור וילבשם.
בראשונה פתנות אור, בדוגמא של מעלה,
ובתר דחבו פתנות עור.

ועל דא אמר, (ישעיה מג ז) כל הנקרא בשמי
ולכבודי בראתיו ויצרתיו אף עשיתיו.
בראתיו, דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ויצרתיו,
דא פתנות אור. א"ף עשיתיו, דא פתנות עור.
משום דהאף סבב זה.

ולמאן יתקרי רע. דא יצר הרע, ודא נחש,
דעבד וסבב דאתגזר על אדם ותוה
מותא, ועל כל אינש.

ובדוגמא דאיתא שם דקודשא, הכי אית שם
דמסאבו, שהוא טמא. ועל דא, לא
יהיה לך אלהים אחרים על פני. וכל הפוגם
אחד מאיבריו מלמטה, כאלו פוגם מלמעלה.
ועל דא, חרב בא לעולם, וכפנא ומותא אתי
לעלמא. ועל דא (שם כב כג) והיו נשיכם
אלמנות וגו'. למאן דעאיל ברית קדישא ברשו
אחרא. ועל דא, (ויקרא יט יט) שעטנז לא יעלה
עליך. (דברים כב י) לא תחרש בשור ובחמור יחדו.
ועל דא אמר, (שם כז כא) ארוור שוכב עם כל
בהמה. מאן היא בהמה. דא פותית. גוף שהיא
מסטרא דבהמה אחרא דלעילא, מסאבא.

ועל דא אמר, (שם ל טו) ראה נתתי לפניך היום
את החיים ואת הטוב ואת המות ואת
הרע. את החיים ואת הטוב, דא יהו"ה. ואת
המות ואת הרע, דא שמיה דסמאל, נשמתא
לנשמתא מסטרא דשמאלא, ונשמה ורוח

ונשמה ורוח ונפש מצד השמאל,
שהיא בגוף, שאדם שהוא משאר
עמים שלא נקראים אדם. ומה
אמר? ובחירת בחיים.

ועל זה יש שדים יהודים, ולא
בא הפסוק שאמר לא יהיה לך
אלהים אחרים, אלא לישמעאל
ולעשו. ואלהים אחרים
מישמעאל ועשו ומעשו מאיזה מקום
יצאו? מן השמרים של השדים
היהודים, ועל זה כתוב (ישעיה יד)
כי משרש נחש יצא צפע. ועל
כן, אם אמר לך יצר הרע חטא
ושכב עם בהמה - אל תאמן בו.
ועל זה יש שדים יהודים
וישמעאלים ונוצרים, והגדולה
לכני עשו וישמעאלים. ומאיזה
מקום היא? מן הגופות שלהם,
שהם אחים עמנו מן הגוף, ולא
מנשמה, ולא מן רוח, ולא מנפש,
ולא מנשמה לנשמה.

ואני פותח לך פתח גדול. כל בני
ישראל הם משתחוים לקדוש
ברוך הוא. ואלהים של בני עשו,
הוא ישתחוה להם. מנין לנו?
רמז שאמר הכתוב, ויבא אלהים
אל בלעם בחלום הלילה. אלהים
שלו ישתחוה לו. (במדבר כב) ויבא
- עד ביתו, וידבר עמו בלעם מן
החלון שלו. (נ"א החלום) וזה למה?
בשביל כבוד הגוף, שהוא עקר
שלהם.

ועל זה, כל גוי שיעשה תשובה
ויפרד מעבודה זרה ומעברה,
יכניס הקדוש ברוך הוא בו רוח
קדושה ונפש קדושה. ועל זה יש
חלק לעולם הבא ולא עם בני
ישראל, אלא חלק בפני עצמו
ועולם בפני עצמו.

וכך זה למה? בשביל השמרים
שיש בגופו, שהם מן הטמאה.
והרוח הקדושה, ונפש הקדושה,

ונפש מסטרא דשמאלא, שהיא בגופא, דאדם
שהוא משאר עמין דלא אקרוין אדם. ומה
אמר. ובחירת בחיים.

ועל דא אית שידין יהודאין. ולא אתא פסוקא,
דאמר (שמות כג) לא יהיה לך אלהים אחרים,
אלא לישמעאל ולעשו. ואלהים אחרים מן
ישמעאל ועשו מאן אתר נפקו. מן השמרים
של שדים יהודאין. ועל דא פתיב, (ישעיה יד כט)
כי משורש נחש יצא צפע. ועל דא, אם אמר
לך יצר הרע, חטא, ושכב עם הבהמה, אל
תאמן בו.

ועל דא, אית שדין יהודאין וישמעאלים
ונוצרים, והגדולה לבני עשו
וישמעאלים. ומאיזה מקום היא. מן הגופות
שלהם, שהם אחים עמנו מן הגוף, ולא
מנשמה, ולא מן רוח, ולא מנפש, ולא
מנשמתא לנשמתא.

ואני פותח לך פתח גדול. כל בני ישראל הם
משתחוים להקדוש ברוך הוא. ואלהים
של בני עשו, הוא ישתחוה להם. מנין לנו?
רמז שאמר הכתוב, (במדבר כב) ויבא אלהים אל בלעם
בחלום הלילה, אלהים שלו ישתחוה לו, ויבא
עד ביתו, וידבר עמו בלעם מן החלון שלו. (נ"א החלום)
וזה למה. בשביל כבוד הגוף, שהוא
עיקר שלהם.

ועל דא, כל גוי שיעשה תשובה, ויתפרש
מעבודה זרה ומעבירה, יעול קודשא
ברוך הוא ביה רוח קדישא ונפש קדישא.
ועל דא יש לו חלק לעולם הבא. ולא עם בני
ישראל, אלא חלק בפני עצמו, ועולם בפני
עצמו.

וכך זה למה. בשביל השמרים שיש בגופו,

שהם מן הטמאה. והרוח הקדושה, ונפש הקדושה, שישבו על

שִׁשְׁבּוּ עַל הַשְּׁמָרִים, בְּחֻזְקָה גְדוֹלָה יָבִיאוּ אוֹתָהּ לְזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדָּר בְּאִשְׁפָּה. וּמְשִׁימוֹת נְאֻכְדִים הַשְּׁמָרִים שְׁלוֹ.

וְעַל זֶה אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַפּוֹתֵי - בְּחֻזְיוֹ טָמֵא, וּבְמֹתוֹ טְהוֹר. לְמָה? בְּשִׁבִיל שְׁתֵּאבֵד נִשְׁמָתוֹ, וְהַגּוֹף יֵשׁוּב אֶל הַעֶפֶר כְּשֶׁהָיָה. הַיְהוּדִי - בְּחֻזְיוֹ טְהוֹר, וּבְמֹתוֹ טָמֵא, בְּשִׁבִיל שְׁנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ, וְנִשְׁאַר נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית בַּגּוֹף. וְעַל דָּא, זֶה נִקְרָא טָמֵא בְּמֹתוֹ. וְהַפּוֹתֵי טְהוֹר.

לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? לְשָׁנֵי אֵילָנוֹת, אֶחָד קָדוֹשׁ וְאֶחָד טָמֵא. מִי הוּא הַקָּדוֹשׁ, וּמִי הוּא הַטָּמֵא? מִי שְׁעוֹשֶׂה פְרִי הוּא הַקָּדוֹשׁ, וּמִי שְׁאִין עוֹשֶׂה פְרִי הוּא הַטָּמֵא. וְזֶהוּ שִׁיעֵשָׂה צַל לְעַבּוּדָה זָרָה. וְעַם כָּל זֶה הֵם נְטוּעִים בְּאֶרֶץ, וְלַעֲצָן אֶחָד יֵשׁ מִים, וְלַעֲצָן הָאֶחָד אֵין מִים. וְעַם כָּל זֶה, עֵץ אֶחָד יַעֲשֶׂה פְרִי, וְעֵץ אֶחָד לֹא יַעֲשֶׂה פְרִי.

בְּדִנְיָא הֵיוּ הֵם יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הָאֲמֹת. שְׁנֵי אֵילָנוֹת, שֶׁהֵם נְטוּעִים בְּאֶרֶץ. רוּחַ שֶׁל קִדְשָׁה, וְרוּחַ שֶׁל טְמָאָה. זֶהוּ הָאֵילָנוֹת, וְהֵם בְּאֶרֶץ אַחַת, שֶׁהֵן מִן הַגּוֹף, אַחֲנִינוּ עִמָּנוּ. וְלֹא אֶחָד יֵשׁ מִים וְעוֹשֶׂה פְרִי, זֶה הוּא הַתּוֹרָה הַקָּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁנִמְשְׁלָה לְמִים, שְׁנִאֲמַר (ישעיה נה) הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לְמִים, וְאֵין מִים אֵלָא תּוֹרָה.

וְעַל הַגּוֹף שֶׁל יִשְׂרָאֵל אָמַר, וְעֵץ עֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל הָאֶרֶץ וְגו'. וְיִוְרֵשׁ גֵּן הַעֲדֵן, וְיִוְרֵשׁ גּוֹף קָדוֹשׁ שְׁלִמְעֵלָה, וְנִהְיִית נִשְׁמָתוֹ מְאוֹר הַשְּׁכִינָה.

וְאִם תֵּאמַר, אֲמַרְתָּ, שְׁאִין פְרִי בְּאֵילָן הַטְּמָאָה, לְמָה הַפְּסוּק אָמַר עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְרִי לְמִינוֹ? אֵין בְּפָרִי הָעֵץ שִׁיעֵשָׂה צַל לְעַבּוּדָה

הַשְּׁמָרִים, בְּחֻזְקָה גְדוֹלָה יָבִיאוּ לָהּ לְזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדָּר בְּאִשְׁפָּה. וּמְשִׁימוֹת נְאֻכְדִים הַשְּׁמָרִים שְׁלוֹ.

וְעַל דָּא אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַפּוֹתֵי, בְּחֻזְיוֹ טָמֵא, וּבְמֹתוֹ טְהוֹר. לְמָה. בְּשִׁבִיל שְׁתֵּאבֵד נִשְׁמָתָא דִּילֵיהּ, וְהַגּוֹף יֵשׁוּב אֶל הַעֶפֶר כְּשֶׁהָיָה. הַיְהוּדִי, בְּחֻזְיוֹ טְהוֹר, וּבְמֹתוֹ טָמֵא. בְּשִׁבִיל שְׁנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ, וְנִשְׁאַר נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית בַּגּוֹף. וְעַל דָּא, זֶה נִקְרָא טָמֵא בְּמֹתוֹ. וְהַפּוֹתֵי טְהוֹר.

לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה, לְתַרְיִן אֵילָנִין, חַד קְדִישָׁא, וְחַד מְסֻאָבָא. מָאן הוּי קְדִישָׁא, וּמָאן הוּי מְסֻאָבָא. מָאן דְּעֵבִיד אֵיבָא, הוּי קְדִישָׁא. וּמָאן דְּלֹא עֵבִיד אֵיבָא, הוּי מְסֻאָבָא. וְדִין הוּא דְּיַעֲבִיד צַל לְעַבּוּדָה זָרָה. וְעַם כָּל דָּא הֵם נְטוּעִים בְּאֶרֶץ, וְלִחַד אֵילָנָא אֵית מִיִּין, וְלֵאֵילָנָא אַחֲרִינָא לֵית (נ"א אית) מִיִּין, וְעַם כָּל דָּא, אֵילָנָא חַד יַעֲבִיד אֵיבָא, וְאֵילָנָא חַד לֹא יַעֲבִיד אֵיבָא.

בְּדִנְיָא דָּא, אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, וּבְנֵי אוֹמוֹת. תְּרֵי אֵילָנִין, דְּאֵינוֹן נְטִיעִין בְּאֶרְעָא. רוּחָא דְּקְדִישָׁא, וְרוּחָא דְּמְסֻאָבָא, דָּא הוּא הָאֵילָנוֹת, וְאֵינוֹן בְּאֶרְעָא חַדָּא, דְּאֵינוֹן מִן גּוֹפָא, אַחוּנָא עִמָּנָא. (דף צו ע"ב) וְלִחַד אֵית מִיִּין וְעֵבִיד אֵיבָא, דָּא אֵיהִי אוּרִייתָא קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל, שְׁנִמְשְׁלָה לְמִים, שְׁנִאֲמַר (ישעיה נה א) הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לְמִים, וְאֵין מִים אֵלָא תּוֹרָה.

וְעַל גּוֹפָא דִּישְׂרָאֵל אָמַר, (בראשית א יא) וְעֵץ עוֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל הָאֶרֶץ וְגו'. וְיִרִית גֵּינְתָא דְּעַדְן. וְיִרִית גּוֹפָא קְדִישָׁא דְּלַעֲיִלָא. וְנִהְיִית נִשְׁמָתוֹ מְאוֹר הַשְּׁכִינָה.

וְאִי תִימָא אֲמַרְתָּ, דְּלֵית אֵיבָא בְּאֵילָנָא דְּמְסֻאָבָא, לְמָה הַפְּסוּק אָמַר עֵץ עוֹשֶׂה

זרה שיאמרו עליו שיעשה פרי, שלא אוכלים ממנו, וידפנו הרוח. ועל זה אמר, לא כן הרשעים פי אם כמץ וגו'.

ויש לאילן הזה של הטמאה מים, ולא יעשה פרי, אלא כמו שאמרנו, כמ"ץ אשר תדפנו רוח. זו התורה שלהם, שכתוב (תהלים א) לא כן הרשעים פי אם כמץ כו'. מה שאין כן בישראל, מה כתוב? והנה כעץ שתול על פלגי מים.

רבי אושעיא אמר, בא וראה, מעץ הדעת טוב ורע, זרע דוד כמו זה, עץ הדעת טוב ורע. טוב - מצד האבות, ורע - מצד האמהות, שהיו מן האמות. ועם כל זה, לא מהחציפות שלהם זה היה. כיון ששמע רבי אלעזר בר יוסי את זה, בא ונשקו בראשו. אמר רבי חסדאי, רות מצניעות שבהם היתה, ונכנסה תחת פנפי השכינה, ויצא ממנה דוד. והמלכים התחייבו להיות מזרע דוד, כדי שיהיו רחמנים ואכזרים. רחמנים מצד האב, ואכזרים מצד האם. וזה וזה צריך להיות כאחד. ולפיכך זרע דוד נוקם ונוטר פנחש לאמות, ורחמן לישראלים.

אמר רבי חלפתא, פשושנה בין החוחים נותנת ריח טוב - כף רות מזרע האמות נתנה ריח טוב לפני הקדוש ברוך הוא. פשושנה שהעלתה ריח טוב - כף רות ממעשיה הטובים נכנסה תחת פנפי השכינה.

שאר רבי פדת את בנו של רבי יוסי איש סוכו, רות, כיון שנתגיירה, מפני מה לא קראוה בשם אחר? אמר לו, כף שמעתי, ששם אחר היה לה, וכשנשאת למחלוץ, קראו שמה רות, ומשם עלתה בשם זה. שהרי כשנשאת

פרי למינו. אין באיבא דאילנא, דיעביד צל לעבודה זרה, שיאמרו עליו דיעביד איבא, דלא אכלין מיניה, וידפנו הרוח. ועל זה אמר, (תהלים א ד) לא כן הרשעים פי אם כמץ וגו'.

ואית לאילנא דא דמסאבא מיין, ולא יעביד איבא, אלא כמא דאמרנא, כמ"ץ אשר תדפנו רוח. דא אורייתא דלהון, דכתיב לא כן הרשעים פי אם כמץ כו'. מה שאין כן בישראל, מה כתיב. (שם א) והיה כעץ שתול על פלגי מים.

רבי אושעיא אמר, בא וראה מעץ הדעת טוב ורע, זרע דוד פהאי גוונא עץ הדעת טוב ורע. טוב מצד האבות. ורע מצד האמהות, שהיו מן האמות. ועם כל זה, לאו מחציפות דלהון הוות. כיון ששמע רבי אלעזר בר יוסי דא בא ונשקו בראשו.

אמר רבי חסדאי, רות מצניעות שבהם היתה, ונכנסה תחת פנפי השכינה, ויצא ממנה דוד. והמלכים התחייבו להיות מזרע דוד, כדי שיהיו רחמנים ואכזרים. רחמנים מצד האב, ואכזרים מצד האם. וזה וזה צריך להיות כאחד. ולפיכך, זרע דוד, נוקם ונוטר פנחש לאומות ורחמן לישראלים.

אמר רבי חלפתא, פשושנה בין החוחים, נותנת ריח טוב, כף רות מזרע האמות, נתנה ריח טוב לפני הקדוש ברוך הוא. פשושנה שהעלתה ריח טוב, כף רות, ממעשיה הטובים נכנסה תחת פנפי השכינה. שאר רבי פדת, לכריה של רבי יוסי איש סוכו. רות, כיון שנתגיירה, מפני מה לא קראוה בשם אחר. אמר ליה, כף שמעתי, דשם אחר היה לה, וכשנשאת למחלוץ, קראו שמה רות. ומשם עלתה בשם זה. דהא

למחלוך נתגיירה, ולא לאחר זמן. אמר לו, והכתיב אחר כך, באשר תליני אליך ואלהיך אלהי וכו'. הרבה התראות עשית נעמי, כמו ששינוי, וכלן קבלה עליה. ואם נתגיירה קודם, למה לה כעת כל זה?

אמר לו, חס וחלילה שנסאך מחלוך והיא גויה, אלא כשנסאך נתגיירה, ובחזקת אימת בעלה עמדה היא וערפה בענין זה. כיון שמתו בעליהן, ערפה חזרה לסורחנה, ורות עמדה בטעמה, שפתיב, הגה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה, ורות דבקה בה, כמו שהיתה בתחלה. כיון שמת בעלה, ברצונה דבקה בתורה.

אמר לו, שמעת מה שמה בתחלה? אמר לו, (פלוגית) גילית שמה. כשנסאך מחלוך, קרא לשמה רות. ערפה, הרפה שמה, וחזרה לסרחונה, ולשמה, ולעמה, ולאליה, שכתוב (שם) הגה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה. אל עמה - להקרא בשם הראשון. ואל אליה - לעבד עבודה זרה.

רבי רחומאי ורבי קיסמי בן גירי, היו שכחי בהדי הדדי באונו, משבת לשבת. יום אחד היו יושבים, ורבי רחומאי היה יושב ודורש, והעם יושב לפניו. פתח ואמר, (ישעיה כד) על פן בארים כבדו ה'. מה זה בארים? אלו אורים ותמים.

דבר אחר, בארים - בשתי אשות, שהם בציון ובירושלים, שפתיב (שם לא) נאם ה' אשר אור לו בציון ותגור לו בירושלם. ואין בני יודעים בהם.

בציון ובירושלים לבד עולה על דעתך? אלא, כמו שציון וירושלים זה עם זה, כך גם אלו

כשנסאך למחלוך נתגיירה, ולא לאחר זמן. אמר לו, והכתיב אחר כך, באשר תליני אליך ואלהיך אלהי וכו', הרבה התראות עשית נעמי, וכולן קבלה עליה. ואם נתגיירה קודם, למה לה השתא פולי האי. אמר לו, חס ושלום שנסאך מחלוך, והיא גויה, אלא כשנסאך נתגיירה, ובחזקת אימת בעלה עמדה היא וערפה, בענין זה. כיון שמתו בעליהן, ערפה חזרה לסורחנה, ורות עמדה בטעמה. דכתיב, הגה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה ורות דבקה בה, כמו שהיתה בתחלה. כיון שמת בעלה, ברצונה דבקה בתורה.

אמר לו, שמעת מה שמה בתחלה. אמר ליה, (ס"א פלוגיתא) גילית שמה. כשנסאך מחלוך, קרא לשמה רות. ערפה, הרפה שמה, וחזרה לסרחונה, ולשמה, ולעמה, ולאליה, דכתיב הגה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה. אל עמה, להקרא בשם הראשון. ואל אליה, לעבוד עבודה זרה.

רבי רחומאי, ורבי קיסמי בן גירי, הוו שכחי בהדי הדדי באונו, משבת לשבת. יומא חד הוו יתבי, ורבי רחומאי היה יתיב ודרש, ועמא יתבי קמיה. פתח ואמר, (ישעיה כד טו) על פן בארים כבדו ה'. מאי באורים. אלו אורים ותומים.

דבר אחר. באורים: בשתי אישות, שהם בציון ובירושלים. דכתיב, (שם לא ט) נאם ה' אשר אור לו בציון ותגור לו בירושלם. ואין בני אדם יודעים בהם.

בציון ובירושלים לבד סלקא דעתך. אלא, כמו דציון וירושלים דא עם דא, הכא נמי אלין דא עם דא, והם פליין זכר ונקבה.

זֶה עִם זֶה, וְהֵם כְּעֵין זָכַר וְנִקְבָּה.
וְהוּא אֵשׁ שֶׁל זָכַר חִלוּשׁ, וְשֶׁל
נִקְבָּה חֲזָק. זֶה אֵצֶל צִיּוֹן, וְזֶה אֵצֶל
יְרוּשָׁלַיִם.

וְאֵין לָךְ אָדָם בְּעוֹלָם שְׂאִין לוֹ
שְׂפֵי אִשׁוֹת אֵלּוּ, וְהֵם נִקְרָאִים יִצְר
הָרַע וְיִצְר הַטּוֹב. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִתְּנָם לְכַנִּי אָדָם כְּדֵי לְנַסּוֹתָם
בָּהֶם, וְהַפְתּוֹב אָמַר, עַל כֵּן בְּאֵרִים
כִּפְדּוּ ה', בָּהֶם הָאָדָם מְכַבֵּד לְקוֹנוֹ.
לְקוֹנוֹ.

שְׁעַר אֶחָד יֵשׁ תַּחַת צִיּוֹן, וְהוּא
תַּחַת הָאָרֶץ אֲלֵפִים אַמּוֹת עַל
אֲלֵפִים אַמּוֹת, וְהַתְּחִלַּת הָאֵשׁ
הוּא דָק וְחִלוּשׁ. וְהַשְׁעַר הַזֶּה הוּא
נִקְרָאת צְפוֹנִית, וּמִשָּׁם הוֹלֵךְ
וּמִתְפַּשֵּׁט עַד יְרוּשָׁלַיִם, מְקוֹם הַר
הַבַּיִת, עַד מְקוֹם שְׁעוֹמֵד כָּל זָכַר
לְהִרְאוֹת אֶת פְּנֵי הָאֲדוֹן ה'
צְבָאוֹת.

מָה הַטַּעַם? מִפְּנֵי שְׁשָׁם תַּחַת הַר
הַבַּיִת, שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַעֲזָרָה,
מִתְחַתְּיו שְׁעוֹר שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
וְשִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה אַמּוֹת כְּפָלִים
הָאֵשׁ. אֲבָל לְמַעְלָה, הָאֵשׁ אֵינּוּ
בּוֹעֵר כִּתְּנוֹר חֲזָק. וְלִמְטָה, הָאֵשׁ
דֹּגְמַת הָעֲרֵלָה הַחוֹפֶפֶת עַל
הַבַּרְיִת, וְהִיא לְמַטָּה.

וְעַל כֵּן, כָּל זָכַר שֵׁישׁ לוֹ בְּרִית
נִרְשָׁם, עוֹמֵד עֲלָיו לְפָנֵי הָאֲדוֹן
ה'. וּמִפְּנֵי כֵן, עַל כֵּן בְּאֵרִים
כִּפְדּוּ ה'. בְּאוֹר שֶׁל צִיּוֹן, וְאוֹר
שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם.

שְׁעַר הַתְּנוּר הַחֲזָק, נִקְרָא עֲרֵל,
וּכְשֶׁהֲזָכְרִים עוֹמְדִים עֲלָיו, נִשְׁקַע
אוֹתוֹ הָאֵשׁ עַד תְּהוּם רַבָּה, וְהוּא
אֵשׁ שֶׁל גִּיהֵנָם.

וַיֵּשׁ לוֹ שְׂבָעָה שְׁמוֹת לְיִצְר הָרַע,
וְאֵלּוּ הֵם: רַע, טָמָא, שֶׁטָן, שׁוֹנָא,
אֲבָן מְכַשׁוֹל, עֲרֵל, צְפוֹנִי וְשְׂבָעָה
שְׁמוֹת לְגִיהֵנָם, וְאֵלּוּ הֵם: בּוֹר,
שַׁחַת, דּוּמָה, טִיט הַיַּיִן, שְׂאוּל,
צִלְמוֹת, אֲרָץ תַּחְתִּית. שְׂבָעָה
פְּתָחִים יֵשׁ לְגִיהֵנָם, כְּנֻגַד שְׂבָעָה

וְהוּא אֵשׁ שֶׁל זָכַר, חִלוּשׁ. וְשֶׁל נִקְבָּה, חֲזָק.
זֶה אֵצֶל צִיּוֹן, וְזֶה אֵצֶל יְרוּשָׁלַיִם.

וְאֵין לָךְ אָדָם בְּעוֹלָם, שְׂאִין לוֹ שְׂפֵי אִישׁוֹת
אֵלּוּ, וְהֵם נִקְרָאִים יִצְר הָרַע וְיִצְר הַטּוֹב.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְּנָם לְכַנִּי אָדָם, כְּדֵי
לְנַסּוֹתָם בָּהֶם. וְהַפְתּוֹב אָמַר, עַל כֵּן בְּאֵרִים
כִּפְדּוּ ה', בָּהֶם הָאָדָם מְכַבֵּד לְקוֹנוֹ.

שְׁעַר אֶחָד יֵשׁ תַּחַת צִיּוֹן, וְהוּא תַּחַת הָאָרֶץ
אֲלֵפִים אַמּוֹת עַל אֲלֵפִים אַמּוֹת, וְהַתְּחִלַּת
הָאֵשׁ, הוּא דָק וְחִלוּשׁ. וְהַשְׁעַר הַזֶּה הוּא נִקְרָאת
צְפוֹנִית, וּמִשָּׁם הוֹלֵךְ וּמִתְפַּשֵּׁט עַד יְרוּשָׁלַיִם,
מְקוֹם הַר הַבַּיִת, עַד מְקוֹם שְׁעוֹמֵד כָּל זָכַר
לְהִרְאוֹת אֶת פְּנֵי הָאֲדוֹן ה' צְבָאוֹת.

מֵאֵי טַעְמָא. מִפְּנֵי שְׁשָׁם תַּחַת הַר הַבַּיִת,
שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַעֲזָרָה, מִתְחַתְּיו, שִׁיעוֹר
שֶׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה אַמּוֹת כְּפָלִים
הָאֵשׁ. אֲבָל לְמַעְלָה, הָאֵשׁ אֵינּוּ בּוֹעֵר כִּתְּנוֹר
חֲזָק. וְלִמְטָה, הָאֵשׁ דּוּגְמַת הָעֲרֵלָה, הַחוֹפֶפֶת
עַל הַבַּרְיִת, וְהִיא לְמַטָּה.

וְעַל כֵּן כָּל זָכַר שֵׁישׁ לוֹ בְּרִית נִרְשָׁם, עוֹמֵד
עֲלָיו לְפָנֵי הָאֲדוֹן ה'. וּמִפְּנֵי כֵן, עַל כֵּן
בְּאֵרִים כִּפְדּוּ ה'. בְּאוֹר שֶׁל צִיּוֹן, וְאוֹר שֶׁל
יְרוּשָׁלַיִם.

שְׁעַר הַתְּנוּר הַחֲזָק, נִקְרָא עֲרֵל. וּכְשֶׁהֲזָכְרִים
עוֹמְדִים עֲלָיו, נִשְׁקַע אוֹתוֹ הָאֵשׁ עַד
תְּהוּם רַבָּה. וְהוּא אֵשׁ שֶׁל גִּיהֵנָם.

וַיֵּשׁ לוֹ שְׂבָעָה שְׁמוֹת לְיִצְר הָרַע, וְאֵלּוּ הֵן:
רַע, טָמָא, שֶׁטָן, שׁוֹנָא. אֲבָן מְכַשׁוֹל. עֲרֵל.
צְפוֹנִי. וְשְׂבָעָה שְׁמוֹת לְגִיהֵנָם, וְאֵלּוּ הֵם: בּוֹר.
שַׁחַת. דּוּמָה. טִיט הַיַּיִן. שְׂאוּל. צִלְמוֹת. אֲרָץ
תַּחְתִּית. שְׂבָעָה פְּתָחִים יֵשׁ לְגִיהֵנָם, כְּנֻגַד
שְׂבָעָה שְׁמוֹת שֵׁישׁ לוֹ. שְׂבָעָה מְדוּרוֹת הֵן זו
עַל זוֹ, וְכוּלָן מְדוּרוֹת מְזוּמָנִים לְרִשְׁעִים לִידוֹן

שמות שליש לו. שבע מדורות הן זו על זו, וכלם מדורות מזמנים לרשעים לדון שם. גופם כלה בקבר, ונשמתם נשרפת, והאש אוכלתם.

מדור הראשון - בור, והוא מדור העליון, ושם כמה כתות של מלאכי חבלה, כעין הבור אשר אין בו מים, אבל נחשים ועקרבים יש בו. כך המדור הזה נקרא בור, בו כמה כתות של מלאכי חבלה, כעין נחשים השרפים, אשר אין להם לחש. ושרשה ממנים שולטים בגיהנם מתחת ידי דומה. והם: משחית, אף, חמה. וכל האחרים ממנים תחתם. וכל אותם הממנים רצים ושבים, ודנים כם נפשותם של רשעים.

וכר אותם כתות של מלאכי חבלה, פלם מרעישים גיהנם, ונשמע קולם כרקיע. וקול הרשעים בגיהנם צווחים ואומרים: וי וי! ואין מרחם עליהם.

ועל כל אלו השלשה ממנים, עם שאר כתות של מלאכי חבלה, שמרעישים גיהנם, אמר עליהם הכתוב (ישעיה טו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאיביו.

בנגד שלשה משחיתים הללו, ששולטים כל ימי השבוע. מזמן תפלת ערבית, כל הלילה, דנים לאותם אשר (שם כט) היה במחשף מעשיהם וגו', ומרהורים על משכבותם. ועליהם אמר הכתוב (שם) והיה במחשף מעשיהם וגו'. (מיכה ב) הוי חשבי און ופעלי רע על משכבותם וגו'. וכיון שהתחילו, גומרים ביום על פלם. אבל התחלת הדין ברשעים בגיהנם משתחשף הלילה. ועל זה נקראים לילות. כמה דאת אמר, (שה"ש ג ח) מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחד בלילות של גיהנם.

שם. גופן כלה בקבר, ונשמתן נשרפת, והאש אוכלתן.

מדור הראשון בור. והוא מדור העליון, ושם כמה כתות של מלאכי חבלה, כעין הבור אשר אין בו מים, אבל נחשים ועקרבים יש בו. כך המדור הזה נקרא בור, בו כמה כתות של מלאכי חבלה, כעין נחשים השרפים, אשר אין להם לחש.

ושרשה ממונים שולטים בגיהנם, מתחת ידי דומה. והם: משחית, אף, וחיתה. וכל האחרים ממונים תחתם. וכל אותם הממנים רצים ושבים, ודנים כם נפשותן של רשעים.

וכר אותם כתות של מלאכי חבלה, כולם מרעישים גיהנם, ונשמע קולם כרקיע. וקול הרשעים בגיהנם, צווחין ואומרים, ווי ווי, ואין מרחם עליהם.

ועל כל אלו השלשה ממונים, עם שאר כתות של מלאכי חבלה, שמרעישים גיהנם, אמר קרא עליהו, (ישעיה טו ו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאויביו.

בנגד שלשה משחיתים הללו, ששולטים כל ימי השבוע. מזמן תפילת ערבית, כל הלילה, דנים לאותן אשר היה במחשף מעשיהם וגו', ומרהורים על משכבותם. ועליהם אמר הכתוב, (שם כט טו) והיה במחשף מעשיהם וגו'. (איכה ב א) הוי חשבי און ופעלי רע על משכבותם וגו'. וכיון שהתחילו, גומרים ביום על פולם. אבל התחלת הדין ברשעים בגיהנם, משתחשף הלילה. ועל זה נקראים לילות. כמה דאת אמר, (שה"ש ג ח) מפחד בלילות.

ואמר רבי אלכסנדראי, מפחד בלילות של גיהנם. וזה נקראים לילות, כמו שנאמר (שיר א) מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחד בלילות של גיהנם.

ואמר רבי אלכסנדראי, מפחד בלילות של גיהנם. וזה נקראים לילות, כמו שנאמר (שיר א) מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחד בלילות של גיהנם.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנּוּ בְתַפְלַת עֲרֻבִית כֹּל יְמֵי הַשְּׁבוּעַ, וְהוּא רְחוּם יִכְפֹּר עִוֹן. עַל כִּי מֵאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁתַּחֲשֹׁף, דְּנִים אֶת הָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנּוּם עַל יְדֵי הַמְשַׁחֲתִים, שֶׁהֵם מְשַׁחֲתֵי אֶף וְחִמָּה. וְכֹלָם נִכְלָלִים בְּזָה שֶׁל וְהוּא רְחוּם. מְשַׁחֲתֵי, זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (תהלים עח) וְלֹא יִשְׁחִית. אֶף, שֶׁפְּתוּב וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפּוֹ. חִמָּה, שֶׁפְּתוּב וְלֹא יַעִיר כֹּל חֲמָתוֹ.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנּוּ לֹמֵר וְהוּא רְחוּם בְּיָמֵי הַחֹל וְלֹא בְשַׁבַּת. שְׁפִיזוֹן שְׁנֹכְנָס שַׁבַּת, מִסְתַּלַּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְהָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנּוּם יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה, וּמִלְּאֲכִי חֲבֵלָה אֵינָם שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם מִשְׁעָה שֶׁקָּדַשׁ הַיּוֹם.

וְעַל כֵּן אֵין אוֹמְרִים בְּעֶרֶב שַׁבַּת וְהוּא רְחוּם, שְׁלֹא יִתְעוֹרְרוּ מִלְּאֲכִי חֲבֵלָה. וּלְפִיכָךְ הוּא אֶסוּר מִפְּנֵי כְבוֹדוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמַּגֵּן עַל הָרָשָׁעִים בְּשַׁבַּת, לְהוֹרֹת שֶׁכָּבֵר נִסְתַּלַּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְכָבֵר אֵין רְשׁוֹת לְמַחְבְּלִים לְחַבֵּל.

רְשׁוֹמֵר שֶׁהִיא מִלְּקָה אֶת הָרָשָׁעִים. בָּא הַמֶּלֶךְ לְהִגָּן עֲלֵיהֶם, וְשֵׁם אוֹתוֹ לְפָנָיו. כִּיִּן שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ, מִי שֶׁמְפָחֵדוֹם בְּמַלְכוּתוֹ, הָאֵין זֶה קְלוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ? כִּי הַמֶּלֶךְ הוּא הַשַּׁבַּת, נוֹטֵל אֶת רִשְׁעֵי הַגִּיהֶנּוּם לְפָנָיו, וּמִגֵּן עֲלֵיהֶם, וְכֹל הַשׁוֹמְרִים מְעַבְרִים מִלְּפָנָיו הַמֶּלֶךְ. מִי שֶׁנוֹטֵל רְצוּעָה לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ וּמְפָחֵד אוֹתָם, הָאֵין הוּא קְלוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ? וְהוּא הַדִּין שְׁאֵין לֹמֵר שׁוֹמֵר עִוֹן יִשְׂרָאֵל.

בְּמִדּוֹר הַזֶּה דְּנִים לְאוֹתָם שְׁקוֹטְפִים מְלוּחַ עֲלֵי שִׁיחַ, הַמְּפָסִיקִים דְּבָרִים שֶׁנִּתְּנוּ בְּלוּחֹת עֲלֵי שִׁיחָה בְּטֵלָה, וְאוֹתָם שְׁאֵינָם נוֹהֲגִים כְּבוֹד בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים. וְאֵין דְּנִים בְּמִקוֹם הַזֶּה לְמַבְזָה תַלְמִיד חֲכָם, כִּי דְנִין אוֹתוֹ בְּטֵיט הַיּוֹן.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנּוּ בְתַפְלַת עֲרֻבִית, כֹּל יְמֵי הַשְּׁבוּעַ, (תהלים עח לח) וְהוּא רְחוּם יִכְפֹּר עִוֹן. עַל כִּי מֵאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁתַּחֲשֹׁף, דְּנִין אֶת הָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנּוּם, עַל יְדֵי הַמְשַׁחֲתִים, שֶׁהֵם מְשַׁחֲתֵי אֶף וְחִמָּה. וְכֹלָם נִכְלָלִים בְּהָאֵי דְוְהוּא רְחוּם. מְשַׁחֲתֵי, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, וְלֹא יִשְׁחִית. אֶף, דְּכְּתִיב וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפּוֹ. חִמָּה, דְּכְּתִיב וְלֹא יַעִיר כֹּל חֲמָתוֹ.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנּוּ, לֹמֵר וְהוּא רְחוּם בְּיָמֵי הַחֹל וְלֹא בְשַׁבַּת. שְׁפִיזוֹן שְׁנֹכְנָס שַׁבַּת, מִסְתַּלַּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְהָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנּוּם יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה, וּמִלְּאֲכִי חֲבֵלָה אֵינָם שׁוֹלְטִין עֲלֵיהֶם מִשְׁעָה שֶׁקָּדַשׁ הַיּוֹם.

וְעַל כֵּן אֵין אוֹמְרִים בְּעֶרֶב שַׁבַּת וְהוּא רְחוּם, שְׁלֹא יִתְעוֹרְרוּ מִלְּאֲכִי חֲבֵלָה. וּלְפִיכָךְ הוּא אֶסוּר מִפְּנֵי כְבוֹדוֹ שֶׁל מֶלֶךְ, הַמַּגֵּן עַל הָרָשָׁעִים בְּשַׁבַּת, לְהוֹרֹת שֶׁכָּבֵר נִסְתַּלַּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְכָבֵר אֵין רְשׁוֹת לְמַחְבְּלִים לְחַבֵּל. לְסַנְטְרָא, דְּהוּא מִלְּקֵי לְחַיִּיבָא. אֶתָּא מִלְּכָא לְאַגְנָא עֲלוּי, וְשׁוּיָה קַמִּיה. כִּיִּן דְּקָאִים קַמִּי מִלְּכָא, מֵאֵן דְּאַגְזִים לִיה בְּמַלְקִיּוֹתָא, לָאו קְלָנָא שֶׁל מֶלֶךְ הוּא. כִּי מִלְּכָא אִיהוּ שַׁבַּת, נְטִיל לְחַיִּיבֵי דְגִיְהֶנּוּם קַמִּיה, וְאַגִּין עֲלֵייהוּ. וְכֹל סַנְטִירִין מִתְעַבְרִין מִקַּמִּי מִלְּכָא. מֵאֵן דְּנְטִיל רְצוּעָה קַמִּי מִלְּכָא וְאַגְזִים לְהוּ, לָאו קְלָנָא דְמִלְּכָא הוּא. וְהוּא הַדִּין שְׁאֵין לֹמֵר שׁוֹמֵר עִוֹן יִשְׂרָאֵל.

בְּהָאֵי מִדּוֹר, דְּנִין לְאוֹתָן (אויב לוד) שְׁקוֹטְפִין מְלוּחַ עֲלֵי שִׁיחַ, הַמְּפָסִיקִים דְּבָרִים שֶׁנִּתְּנוּ בְּלוּחֹת, עֲלֵי שִׁיחָה בְּטֵילָה. וְאוֹתָם שְׁאֵינָן נוֹהֲגִין כְּבוֹד בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים, וְאֵין דְּנִין בְּמִקוֹם הַזֶּה לְמַבְזָה תַלְמִיד חֲכָם, כִּי דְנִין אוֹתוֹ בְּטֵיט הַיּוֹן.

ובמדור הראשון מורידים ודנים המבזה תלמיד חכם בלבד, אף על פי שפבדום לפני אחרים. והמקלל חרש וכיוצא בהם. והעובר בית הפנסת בשעה שהצבור מתפללים. והמספר שבח חברו בפני מי ששונאים אותו לרעה. (ועל אבק לשון הרע) וכל אלו וכיוצא בהם נדונים במדור הראשון.

המדור השני הוא נקרא שחת, והוא אש ירקה. ואין שם פי אם חשף, ואין שם רחמים כלל. ושם דנים כל המספרים אחת מטתם של תלמידי חכמים. והמלביץ פני חברו ברבים, ואפלו בהלכה שלא ללמד ממנו. והמתגאה שלא לשם שמים. והמתכבד בקלון של חברו. והיודע בחדרי שיפשל בדברים או בהלכה אחת, והם בעיר אחת, ואינו מודיעו קדם שיפשל, וישמח הוא או אחרים. ומי שיש לו בית הפנסת בעירו ואינו נכנס בה להתפלל. ומי שאינו נוח לחברו בהלכה. והאוכל מסעודה שאינה מספקת לבעליה. והמגביה ידו על חברו, אף על פי שלא הפהו. ומי שמקלל בשחוק לחברו בענין שיגיע לו בשת. כל אלו נדונים שם במדור זה, וכל פיוצא בהם.

המדור השלישי, הוא נקרא דומה. ושם נדונים כל אותם גסי הרוח המתגאים בלבם בהלכה לפני העם שלא לשם שמים. והמספרים לשון הרע. והמגיס לבו בהוראה. וההדן את חברו לכף חובה. והמלוה לחברו ברבית. והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה. ומי שאינו עונה אמן אחר המברך. ומי שעושה תפלתו פסקות פסקות, כגון המספר בתפלתו וחוזר ואומר דבר אחר, וחוזר ומפסיק, והוא נקרא פסקי

ובמדור הראשון מורידים ודנים המבזה תלמיד חכם בלבד, אף על פי שפבדום לפני אחרים. והמקלל חרש, וכיוצא בהם. והעובר אחורי בית הפנסת, בשעה שהציבור מתפללים. והמספר שבח חברו בפני מי ששונאים אותו לרעה. (ס"א ועל אבק לשון הרע) וכל אלו, וכיוצא בהם, נידונים במדור הראשון. המדור השני, הוא נקרא שחת. והוא אש ירקה. ואין שם פי אם חושף, ואין שם רחמים כלל. ושם דנים, כל המספרין אחר מטתן של תלמידי חכמים. והמלביץ פני חברו ברבים. ואפילו בהלכה, שלא ללמוד ממנו. והמתגאה שלא לשם שמים. והמתכבד בקלון של חברו. והיודע בחברו שיפשל בדברים או בהלכה אחת, והם בעיר אחת, ואינו מודיעו קודם שיפשל, וישמח הוא או אחרים. ומי שיש לו בית הפנסת בעירו ואינו נכנס בה להתפלל. ומי שאינו נוח לחברו בהלכה. והאוכל מסעודה שאינה מספקת לבעליה. והמגביה ידו על חברו, אף על פי שלא הפהו. ומי שמקלל בשחוק לחברו, בענין שיגיע לו בושת. כל אלו נדונים שם במדור זה, וכל פיוצא בהם.

המדור השלישי, הוא נקרא דומה. ושם נדונים כל אותם גסי הרוח, המתגאים בלבם בהלכה לפני העם, שלא לשם שמים. והמספרים לשון הרע. והמגיס לבו בהוראה. וההדן את חברו לכף חובה. והמלוה לחברו ברבית. והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה. ומי שאינו עונה אמן אחר המברך. ומי שעושה תפלתו פסקי פסקי. כגון המספר בתפלתו, וחוזר ואומר דבר אחר, וחוזר ומפסיק, והוא נקרא פסקי פסקי. והמתלוצץ

פסקי. והמתלוצץ על חברו ועל הזקן ששכח תלמודו. והרואה דבר ערוה בחברו ואינו מודיעו בינו לבינו. כל אלה נדונים שם, וכל פיוצא בהם.

המדור הרביעי נקרא טיט הינו, ושם נדונים כל אותם גסי הרוח, וכל אותם העונים עצות לעניים ומדבאים. והרואה לעני בדחק ואינו מלווהו, עד שמבקש ממנו הנאתו. וכל אותם היודעים עדות לעני ואינם מודיעים. והעושה שכר שכיר. והמוציא זרע לבטלה. והבא על גויה ונדה. והממשפן לעני ואינו מחזיר לו משכונותיו כשאין לו דבר אחר. והמטה משפט. והלוקח שחד.

כלם נדונים במדור הזה. המדור החמישי נקרא שאול, ושם נדונים המינים, והמוסרים, והאפיקורסים, והכופרים בתורה, והכופרים בתחית המתים. על אלה נאמר (איוב ז) כלה ענן וילך פן יורד שאול לא יעלה. ועל שאר החוטאים כתוב (שמואל ב-ב) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

המדור הששי נקרא צלמות, ושם נדונים כל אותם ששכבו עם אמותם ונדה ועם גויה. המדור השביעי נקרא ארץ תחתית. היורד לשם שוב אינו עולה, ועליהם נאמר (מלאכי א) ועפותם רשעים וגו'.

וכר אלו המדורות, אש אוכלה דולקת לילה ויום לנפשותם של רשעים. יש מי שנקרא רשע ונדון בגיהנם שנים עשר חדש. ויש רשע גמור שאין לו הרהור תשובה, אין לו תקנה, ונדון לעולם בגיהנם. חכמים אומרים, רשע נדון בגיהנם ששה חדשים. רשע גמור - שנים עשר חדש. ודברים אלו כשהרהרו לעשות

על חברו, ועל הזקן ששכח תלמודו. והרואה דבר ערוה בחברו ואינו מודיעו בינו לבינו. כל אלה נדונים שם, וכל פיוצא בהם.

המדור הרביעי, נקרא טיט הינו. ושם נדונים, כל אותן גסי הרוח. וכל אותן העונים עצות לעניים ומדבאים. והרואה לעני בדחק ואינו מלווהו, עד שמבקש ממנו הנאתו. וכל אותם היודעים עדות לעני ואינם מודיעים. והעושה שכר שכיר. והמוציא זרע לבטלה. והבא על גויה ונדה. והממשפן לעני ואינו מחזיר לו משכונותיו כשאין לו דבר אחר. והמטה משפט. והלוקח שוחד. כולם נדונים במדור הזה.

המדור החמישי, נקרא שאול. ושם נדונים המינים, והמוסרים, והאפיקורסים, והכופרים בתורה, והכופרים בתחית המתים. על אלה נאמר, (שם ז ט) כלה ענן וילך פן יורד שאול לא יעלה. ועל שאר החוטאים פתיב, (ש"א ב ו) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.

המדור הששי, נקרא צלמות. ושם נדונים, כל אותן ששכבו עם אמותן, ונדה ועם גויה. המדור השביעי, נקרא ארץ תחתית, היורד לשם, שוב אינו עולה. ועליהם נאמר, (מלאכי ג כא) ועפותם רשעים וגו'.

וכר אלו המדורות, אש אוכלה דולקת לילה ויום לנפשותם של רשעים. יש מי שנקרא רשע, ונידון בגיהנם שנים עשר חדש. ויש רשע גמור שאין לו הרהור תשובה, אין לו תקנה, ונידון לעולם בגיהנם. רבנן אמרי, (טז ע"ב) רשע נידון בגיהנם ששה חדשים. רשע גמור, שנים עשר חדש. והני מילי כשהרהרו לעשות תשובה, ומתו. אבל אם לא הרהרו לעשות תשובה, ולא עשו תשובה, עליהם

תשובה ומתו. אבל אם לא הרהרו לעשות תשובה ולא עשו תשובה, עליהם הפסוק אמר (ישעיה 10) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי וגו'.

ואמר רבי רחומאי, פשג'רש הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון מגן עדן, נתירא ממדור זה הנקרא ארץ תחתית, מפני שאין לו שעור, ועל זה נאמר (איוב 1) ארץ עפתי כמו אפל צלמות ולא סדרים ותפע כמו אפל.

מה עשה? עשה תשובה ונכנס במי גיחון עד צוארו. והקדוש ברוך הוא חס עליו וסלקו למקום הנקרא אדמה, שהיא אחת משבעה ארצות, ושם הוליד את קין והבל.

בשהרג קין את הבל, גזר עליו הקדוש ברוך הוא להיות נע ונד בארץ. מה פתוב? (בראשית ד) הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה וגו', והייתי נע ונד בארץ. והקדוש ברוך הוא קבלו בתשובה, וסלקו לארקא.

בשנולד שתי, סלקו הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון למעלה מפל הארצות, לתבל. במקום ארץ ישראל, בחברון, ושם חצב לו קבר, ועשה מערה לפנים ממערה סמוך לגן עדן, ושם היתה קבורתו, וקבורת אברהם יצחק ויעקב והאמהות.

רבי קיסמא אמר, מערת המכפלה סמוך לפתח גן עדן. בשעה שמתה חוה בא אדם לקברה שם, ושם הריח מריחות גן עדן, באותו הריח שהיה שם. רצה לחצב יותר, יצאה בת קול ואמרה: דיך. באותה שעה עמד, ולא חצב יותר, ושם נקבר. מי נתעסק בו? שתי בנו, שהוא היה בדמותו ובצלמו.

אמר רבי רחומאי, הקדוש ברוך הוא נתעסק בו בשנולד, ונתעסק בו בשמת. ולא היה מי שידע

הפסוק אמר, (ישעיה 10 כד) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו'.

ואמר רבי רחומאי, פשג'רש הקדוש ברוך הוא אדם הראשון מגן עדן, נתירא ממדור זה הנקרא ארץ תחתית, מפני שאין לו שעור. ועל זה נאמר, (איוב 1 כב) ארץ עפתי כמו אפל צלמות ולא סדרים ותפע כמו אפל. מה עשה. עשה תשובה, ונכנס במי גיחון עד צוארו. והקדוש ברוך הוא חס עליו, וסלקו למקום הנקרא אדמה. שהיא אחת משבעה ארצות, ושם הוליד את קין והבל.

בשהרג קין את הבל, גזר עליו הקדוש ברוך הוא להיות נע ונד בארץ. מה פתיב. קבלו בתשובה, וסלקו לארקא.

בשנולד שתי, סילקו הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון למעלה מפל הארצות, לתבל. במקום ארץ ישראל, בחברון, ושם חצב לו קבר, ועשה מערה לפנים ממערה, סמוך לגן עדן. ושם היתה קבורתו. וקבורת אברהם יצחק ויעקב, והאמהות.

רבי קיסמא אמר, מערת המכפלה, סמוך לפתח גן עדן. בשעה שמתה חוה, בא אדם לקברה שם. ושם הריח, מריחות גן עדן, באותו הריח שהיה שם. רצה לחצוב יותר, יצתה בת קול ואמרה דיך. באותה שעה עמד, ולא חצב יותר, ושם נקבר. מי נתעסק בו. שתי בנו, שהוא היה בדמותו ובצלמו.

אמר רבי רחומאי, הקדוש ברוך הוא נתעסק בו בשנולד, ונתעסק בו בשמת. ולא היה מי שידע בו, עד שבא אברהם אבינו עליו אמר רבי רחומאי, הקדוש ברוך הוא נתעסק בו בשנולד, ונתעסק בו בשמת. ולא היה מי שידע

בו, עד שבא אברהם אבינו עליו השלום ונכנס לשם, וראה אותו, והריח ריח בשמים של גן עדן, ושמע קול מלאכי השרת אומרים: אדם הראשון קבור שם, ואברהם יצחק ויעקב מוכנים יהיו למקום הזה. ראה הנר דולק, ויצא. מיד היתה תאורתו על המקום הזה.

אמר רב הונא, קודם שבא אברהם, רבים היו מבקשים ליקבר שם, ומלאכי השרת היו לקבר שם, ומלאכי השרת היו שומרים המקום, ורואים אש דולקת שם, ולא יכלו לכנס. עד שבא אברהם ונכנס, וקנה את המקום.

רבי נחמיה פתח, (בראשית ב) ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם וגו'. כשבא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, מבית המקדש בראו, ומעפר בית המקדש נטל וברא אותו. כיון שבא אותו ועמד על רגליו, באו כל הבריות להשתחוות לו.

מה עשה הקדוש ברוך הוא? נטלו משם, והכניסו לגן עדן, ועשה לו עשר חפות, כדגמת עשר חפות שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לצדיקים בגן עדן לעתיד לבא. ומלאכי השרת היו יורדים ועולים ועושים שמחה לפניו, ונתן לו חכמה עליונה.

וכשרד סמא"ל משמי מרום, ראה מעלתו של אדם, ומלאכי השרת משמשים לפניו בחפתו, וירע בעיניו. מה עשה? נטל נחש כמין גמל ורכב עליו, וירד ופתה אותו, עד שעבר מאמר יוצרו.

ומהו שעבר? רבי אלכסנדר אמר, רוח זנונים נכנס בתוכו. רבי חזקיה אמר, רוח הטמאה היתה בו, ועבר מאמר יוצרו. כיון שעבר, נגלה עליו הקדוש ברוך הוא וגרשו מזן עדן, וגזר עליו

השלום, ונכנס לשם, וראה אותו, והריח ריח בשמים של גן עדן, ושמע קול מלאכי השרת אומרים, אדם הראשון קבור שם, ואברהם יצחק ויעקב מוכנים יהיו למקום הזה. ראה הנר דולק, ויצא. מיד היתה תאורתו על המקום הזה.

אמר רב הונא, קודם שבא אברהם, רבים היו מבקשים ליקבר שם, ומלאכי השרת היו שומרים המקום, ורואים אש דולקת שם, ולא יכלו לכנס, עד שבא אברהם ונכנס, וקנה את המקום.

רבי נחמיה פתח, (שם ב ח) ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם וגו'. כשבא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, מבית המקדש בראו, ומעפר בית המקדש נטל, וברא אותו. כיון שבא אותו, ועמד על רגליו, באו כל הבריות להשתחוות לו.

מה עשה הקדוש ברוך הוא. נטלו משם, והכניסו לגן עדן, ועשה לו עשר חפות, כדוגמת עשר חפות שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לצדיקים בגן עדן לעתיד לבא. ומלאכי השרת היו יורדין ועולין, ועושים שמחה לפניו, ונתן לו חכמה עליונה.

וכשרד סמא"ל משמי מרום, ראה מעלתו של אדם, ומלאכי השרת משמשים לפניו בחופתו, וירע בעיניו. מה עשה. נטל נחש כמין גמל, ורכב עליו, וירד ופתה אותו, עד שעבר מאמר יוצרו.

ומהו שעבר. רבי אלכסנדר אמר, רוח זנונים נכנס בתוכו. רבי חזקיה אמר, רוח הטמאה היתה בו, ועבר מאמר יוצרו. כיון שעבר, נגלה עליו הקדוש ברוך הוא, וגרשו מזן עדן, וגזר עליו עשר גזירות, ועל חנה

עֶשֶׂר גְּזִירוֹת, וְעַל חֲנֹה עֶשֶׂר גְּזִירוֹת,
וְעַל הַנְּחֹשׁ עֶשֶׂר, וְעַל הָאֲדָמָה
תִּשְׁעָה גְּזִירוֹת. נִמְצְאוּ אַרְבָּעִים חֹסֵר
אֶחָת, כִּנְגַד אַרְבָּעִים מְלָקוּיֹת
שֶׁנִּתְחַיֵּב הַרְשָׁע בְּבֵית
דִּין.

לְסוּף עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, וְקָבְלוּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה.
שָׁאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם, מֵהוּ
שֶׁכְּתוּב (תהלים לט) שְׁמַעַתְּ תִפְלֵה ה'
וְשׁוֹעֲתִי הָאֲזִינָה אֶל דְּמַעְתִּי אֶל
תִּחְרַשׁ כִּי גַר אֲנִכִי עִמָּךְ? דָּוִד
הִמְלִיךְ אָמַר אֵת זֶה. שָׁאֵמַר רַבִּי
בּוֹן בַּר חֲמָא, אָמַר דָּוִד, הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הוּא קְרוֹב לְכָל אוֹתָם
שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ.

פָּתַח וְאָמַר הַפְּסוּק הַזֶּה, (שם קמ"ה)
קְרוֹב ה' לְכָל קֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר
יִקְרָאוּהוּ בְּאֵמֶת. שֶׁהָרִי כָּל אוֹתָם
שֶׁקּוֹרְאִים בְּאֵמֶת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקָרֵב
אוֹתָם וּמְקַבֵּל אוֹתָם, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְבַקֵּשׁ אֵת הַלֵּב.

וְרָצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם חָשׁוּב לְפָנָיו מִכָּל
הַקְּרִבּוֹת וְהַעוֹלוֹת שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם. כִּיֵּן שֶׁהָאָדָם שֶׁם רָצוֹנוֹ
בַּתְּשׁוּבָה, אֵין שְׁעַר בְּכָל אוֹתָם
הַרְקִיעִים שֶׁלֹּא פוֹתַח אֵלָיו. קְרִבּוֹ
שֶׁל אָדָם תְּלוּי בְּלִב וְרָצוֹן, שֶׁכְּתוּב
וְהַתְּנִידָה אֲשֶׁר חֲטָא עָלֶיהָ.
וְהַתְּנִידָה עָלָיו. וְהַכֵּל תְּלוּי בְּלִב.
רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקְּנָה אָמַר
לְחַכְמִים: בְּנֵי חַיִּיכָם, אֵין קְרוֹב
לְפָנָיו הַמְּקוֹם כְּלָבוֹ שֶׁל אָדָם, וְנוֹחַ
לְפָנָיו מִכָּל הַקְּרִבּוֹת וְהַעוֹלוֹת
שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

מִי שִׁיּוּשׁ בַּתְּעִנִּית, וְיִשִּׁים לְבוֹ
וְרָצוֹנוֹ, הוּא מְקָרֵב קְרִבּוֹת שְׁלָם,
שְׁנוּחַ לוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁמְקָרֵב לְפָנָיו חֻלְבוֹ וְדָמוֹ וְגוֹפוֹ,
וּמְקָרֵב לְפָנָיו הָאֵשׁ וְהָרִיחַ שֶׁל
פִּי. וְהַלֵּב וְהַרְצוֹן נִקְרָאִים מִזְבַּח
כְּפָרָה.

הַקְּרִבּוֹן נִחְלַק לְכַמָּה צְדָדִים,
לְכַמָּה חֻלְקִים. הַתְּעִנִּית שֶׁל אָדָם

עֶשֶׂר גְּזִירוֹת, וְעַל הַנְּחֹשׁ עֶשֶׂר, וְעַל הָאֲדָמָה
תִּשְׁעָה גְּזִירוֹת. נִמְצְאוּ אַרְבָּעִים חֹסֵר אֶחָת,
כִּנְגַד אַרְבָּעִים מְלָקוּיֹת שֶׁנִּתְחַיֵּב הַרְשָׁע בְּבֵית
דִּין.

לְסוּף עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, וְקָבְלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּהֵיכָל שְׁעָתָא. דָּאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר
שְׁלוֹם, מֵאִי דְכָתִיב, (תהלים לט יג) שְׁמַעַתְּ תִפְלֵתִי
ה' וְשׁוֹעֲתִי הָאֲזִינָה אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תִּחְרַשׁ פִּי
גַר אֲנִכִי עִמָּךְ. דָּוִד מְלַפָּא אָמַר דָּא. דָּאֵמַר רַבִּי
בּוֹן בַּר חֲמָא, אָמַר דָּוִד, קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא
אִיהוּ קְרִיב לְכָל אֵינוֹן דִּיקְרָאן לֵיהּ.

פָּתַח וְאָמַר הַאי קְרָא, (שם קמ"ה יח) קְרוֹב ה' לְכָל
קֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאֵמֶת. דִּהָא
כָּל אֵינוֹן דִּיקְרָאן בְּאֵמֶת לְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא,
קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא קְרִיב לוֹן, וּמְקַבֵּל לוֹן,
וְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא לְבָא בְּעֵי.

וְרַעוּתָא דְּבַר נֶשׁ, חָשִׁיב קַמִּיהּ מִכָּל קְרִבּוֹתֵין
וְעַלְיוֹן דְּכָל עַלְמָא. כִּיֵּן דְּבַר נֶשׁ שְׁוִי
רַעוּתָהּ בַּתְּשׁוּבָה, לֵית תְּרַעָא בְּכָל אֵינוֹן
רְקִיעִין, דְּלֹא פָּתַח לְגַבִּיהּ. קְרִבּוֹתָא דְּבַר נֶשׁ,
בְּלָבָא וְרַעוּתָא תְּלִיא. דְּכָתִיב, (ויקרא ה ה) וְהַתְּנִידָה
אֲשֶׁר חֲטָא עָלֶיהָ. (שם טז כ"א) וְהַתְּנִידָה עָלָיו. וְכוּלָּא
בְּלָבָא תְּלִיא.

רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקְּנָה אָמַר לְחַכְמִים. בְּנֵי
חַיִּיכָם, אֵין קְרוֹב לְפָנָיו הַמְּקוֹם, כְּלָבוֹ
שֶׁל אָדָם, וְנִיחָא קַמִּיהּ יוֹתֵר מִכָּל קְרִבּוֹתֵין
וְעַלְיוֹן דְּכָל עַלְמָא.

מֵאֵן דִּיתִיב בַּתְּעִנִּיתָא, וְיִשְׁוִי לְבִיָּה וְרַעוּתָהּ,
אִיהוּ מְקָרֵב קְרִבּוֹת שְׁלָם, דְּנִיחָא לֵיהּ
לְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא דְּמְקָרֵב קַמִּיהּ תְּרַבִּיָּה
וְדַמִּיָּה וְגוֹפִיָּה, וּמְקָרֵב קַמִּיהּ אִישָׁא וְרִיחָא
דְּפוּמִיָּה, וְלָבָא וְרַעוּתָא אֲתַקְרִי מִזְבַּח כְּפָרָה.
קְרִבּוֹן אֲתַפְּלַג לְכַמָּה סְטָרִין, לְכַמָּה חוּלְקִין.

נחלקת לכמה צדדים, לכמה חלקים. והקדוש ברוך הוא לא נוטל מהפל אלא הלב והרצון.

ושרישה מלכים הם בגוף: מח, ולב, וכבד. המח אוכל מהפל ונותן ללב. הלב אוכל מהפל ונותן לכבד. הכבד נותן לפל, שגאמר (קהלת א) כל הנחלים הלכים את הים והים איננו מלא. והוא בדגמת ים. והקדוש ברוך הוא מקבלן.

אין לה בכל העולם שעומדים לפניו, אלא תשובה ותפלה של אדם. ואמר רבי יהודה, שלשה מיני תשובה כאן בפסוק הזה: תפלה, שועה, דמעה. וכלם פתובים בפסוק הזה, (תהלים ט) שמעה תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש.

בר השלשה חשובים לפני הקדוש ברוך הוא, ומפלם אין תשובה מהם, רק הדמעה. שהרי בדמעות הולך הלב ורצון כל הגוף. שלשה עשר שערם נכנסים לפני הקדוש ברוך הוא. הפלה - שפתוב בו שמיעה, שפתוב שמעה תפלה ה'. שועה - שפתוב ושועתי האזינה. דמעה - לא כאלה, אלא יותר מהפל, שפתוב אל דמעתי אל תחרש.

מה בין זה לזה? הרבנים של קיסרי, ורבי אלעזר בר יוסף אמר, תפלה - לפעמים שאדם מתפלל תפלתו והקדוש ברוך הוא שומע, אבל לא רוצה לעשות בקשתו, ושותק ממנו ולא משגיח בו, שהרי אין פתוב אלא שמיעה. השועה היא יותר מתפלה, שצווח ברצון הלב לפני רבונו. ומשום ששם רצונו יותר, פתוב בו האזינה, כמי שמרכין אזנו אל אותו הדבור, ועם כל זה שותק, ולא רוצה לעשות רצונו. אבל דמעה היא בלב וברצון של כל

תענית דבר נש אתפליג לכמה סטריין, לכמה חולקין. והקדוש ברוך הוא לא נטל מפולא, אלא לבא ורעותא.

ותרתא מלכין אינון בגופא: מוחא. ולבא. וכבדא. מוחא, אכיל מן פולא, ויהיב ללבא. לבא אכל מן פולא, ויהיב לכבדא. הכבד הוא יהיב לכולא. שגאמר, (קהלת א ט) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא. והוא בדוגמת ים. וקודשא בריך הוא מקבלן. דית לה בכל עלמא, דקיימי קמיה, אלא תשובה וצלותא דבר נש. ואמר רבי יהודה, תלת זיני תשובה הכא בהאי קרא. תפלה. שועה. דמעה. וכלהו בהאי קרא פתיבי, (תהלים ט יג) שמעה תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש.

בלהו תלתא חשיבי לפני קודשא בריך הוא, ומפולאו לא חשיב מנייהו, בר דמעה. דהא בדמעין אזלא לבא ורעותא וכל גופא. תליסר תרעין צאלין קמי קודשא בריך הוא. תפלה, דכתיב ביה שמיעה, דכתיב שמעה תפילתי ה'. שועה, דכתיב ושועתי האזינה. דמעה, לאו פהני, אלא (ד' פ' ט' ט' ט') יתיר מפולא, דכתיב אל דמעתי אל תחרש.

מאי בין האי להאי. רבנין דקיסרי, ורבי אלעזר בר יוסי אמר, תפלה, לזמנין דבר נש צלי צלותיה, והקדוש ברוך הוא שומע, אבל לא בעי למעבד שאילתיה, ושתיק מניה, ולא אשגח ביה, דהא לא כתיב ביה אלא שמיעה. שועה איהו יתיר מתפלה, דצווח ברעותא דלבא לקמיה מריה. ובגין דשוי רעותא יתיר, פתיב ביה האזינה, כמאן דארכין אודניה גבי ההיא מלה, ועם כל דא שתיק, ולא בעי למיעבד רעותיה. אבל דמעה, איהי בלבא

הגוף, ומשום כך פתוב בו אל
דמעתתי אל תחַרשׁ.

וחכמים אומרים, לא כל הדמעות
נכנסות לפני המלך. דמעות של
רגז, ודמעות של מוסר דין
לחברו, לא נכנסים לפני המלך.
אלא דמעות של תפלה ושל
תשובה, ושׁמבקשים בקשה
מתוך צרתם, כלם בוקעים
רקיעים, ופוחתים שׁערים,
ונכנסים לפני המלך.

שׁשנינו, ביום שׁנחרב בית
המקדש, כל השׁערים ננעלו,
ושׁערי דמעות לא ננעלו. מה
כתוב בחזקיהו? (ישעיה לח) שׁמעתי
את תפלתך ראיתי את דמעתך.
ראיה ממש מתוך דמעות.

ולעמוד לבא מה פתוב? (שם כח)
ומחה אדני יהוה דמעה מעל כל
פנים. יש דמעות לטוב, ויש
דמעות לרע. לטוב - של יצר
הטוב. של רע - של יצר הרע.
על הדמעות הללו של צרה
ודמעות של תפלה פתוב, (ירמיה
לא) בבכי באו ובתחנונים
אובלים.

רבי פרוספדאי חלה. נכנסו אליו
רבי יוסי בן קסמא וחכמים. אותו
היום, יום השבת היה. ראו אותו
שהיה בוכה, ואחר כך צחק.
בינתים נרדם. אמרו, יום השבת
הוא, ואסור לטלטלו, וטרחה
אחרת לא צריך. השאירוהו.

קם רבי יוחנן ודרש, (רות א) וַיֵּמֶת
אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעִמִי וּתְשָׂאֵר הָיָא
וּשְׁנֵי בָנָיָהּ. מת אלימלך - נשארו
בניה להתנחם בהם, שנשארו שני
בניו להשלים את מקום אלימלך,
שהיה נשמה לנשמה.

אחר כך מה פתוב? וימותו גם
שניהם מחלון וכליון, רוח הקדש
ורוח הטמאה. עכשו הוא שׁכר
על שׁכר. הנשמה לנשמה של

וברעותא דכל גופא, ובגין כך פתיב ביה, אל
דמעתתי אל תחַרשׁ.

ורבנן אמרי, לאו כל דמעין עאלין קמיה
מלפא. דמעין דרוגזא, ודמעין דמוסר
דין על חבירו לא עאלין קמיה דמלפא. אלא
דמעין דצלותא ודתשובה, ודבעיין בעותא מגו
עקתא. פלהו בקעין רקיעין, ופתחי תרעין,
ועאלין קמיה דמלפא.

דתנינן, ביומא דאתחרב בי מקדשא, כל תרעין
ננעלו, ותרעין דדמעין לא ננעלו. מה

פתיב בחזקיהו, (ישעיה לח ה) שׁמעתי את תפלתך
ראיתי את דמעתך. ראיה ממש מגו דמעין.

ולזכנא דאתי מה פתיב. (שם כח ח) ומחה אדני
יהוה דמעה מעל כל פנים. אית דמעין

לטב, ואית דמעין לביש. לטב, דיצר הטוב.
דביש, דיצר הרע. על הגי דמעין דעקו,

ודמעין דצלותא, פתיב, (ירמיה לא ח) בבכי יבואו
ובתחנונים אובלים.

רבי פרוספדאי חלש, עאל לגביה ר' יוסי בן
קסמא ורבנן, ההוא יומא, יומא דשבתא

ההו. חמוניה דההו בכי, ולבתר חייך, אדהכי
דמיך. אמרו יום שבת הוא, ואסור לטלטלו,

וטרחא אוחרא לא אצטריך, שבקוהו.
קם ר' יוחנן ודריש, וימת אלימלך איש נעמי

ותשאיר היא ושני בניה. מת אלימלך,
נשארו בניה, לאתנחמא בהון, דאשתארו תרין

בנוי, לאשלמא דוכתא דאלימלך, דההו
נשמתא לנשמתא.

רבתר מה פתיב, וימותו גם שניהם מחלון
וכליון, רוח דקודשא, ורוח דמסאבא.

השתא הוא תבירו על תבירו. נשמתא לנשמתא

הקדש שהוא י', ורוח השכלית שהוא ו', לא ימותו, אלא אדם יורד מגדולתו נקרא מת.

אף כן, כשמת רבי אליעזר, הנחמה בחכמים שנשארו, והם רבי יוחנן בן נורי וחבריו. מתו רבי יוחנן בן נורי וחבריו - נשאר רבי פרוספדאי. וכעת חברנו רבי פרוספדאי שמת עכשו, הוא שבר על שבר.

בעודם יושבים, רבי חלקיה שהיה אצלו, ראה אותו שחוזרות הדמעות על פניו, ויצחוק בפיו. קרא לרבי יוחנן ולחברים, וראו אותו עם דמעות על פניו, ויצחוק בפיו. אמרו שודאי לא מת.

ישבו, ולא עזבו אדם לקרב אליו. בערב פתח עיניו, בקש מים לשתות. קרבו אליו רבי יוחנן וחכמים. אמר להם: רבותי, לכו לשלום. למחר שובו אלי ואמר לכם מה שראיתי, וצוו אותי להודיע לחברים.

שעכשו הצטרכתי לתקן פל הדברים שראיתי, ובלילה הזה שהייתי שם, עולם אחר ראיתי, ולא ידעתי מה הוא. אמרו לבני ביתי שלא יקרבו אלי, ולא יהיה אדם כן. פלם הלכו. ורבי יוחנן נשאר שם, ולא קרב אליו פל אותו לילה.

כשהיה מאיר היום, ראו אותו שהיה מדבר ובוכה. ולא ידעו דבר. קם וישב, וקרא לרבי יוחנן. אמר לו: מה ראית? אמר: מעולם אחר באתי, ונכנסתי לשם, ולא נתנו לי רשות לגלות דבר, אלא לך ולחברך. ואמר להם מה שראה.

אמר לו לרבי יוחנן: התקן דבריך, ולך לכסוף שתקנו לך,

אמר לך לרבי יוחנן, וזיל לכוּרסוּ דאתקינו לך, דהא תריסר מן חבריאי ייתון בגינך. ואנא

דקודשא שהוא י', ורוח השכלית שהוא ו', לא ימותו, אלא אדם יורד מגדולתו נקרא מת.

אוף הכא, פד מית רבי אליעזר, נחמתא ברבנן דאשתארו, ואינון רבי יוחנן בן נורי וחבריו. מיתו רבי יוחנן בן נורי וחבריו, אשתאר ר' פרוספדאי. והשתא חברנא רבי פרוספדאי דמית השתא הוא תבירו על תבירו. עד דהוו יתבי. רבי חלקיה דהוה גביה, חמא ליה דאהדרו דמעין על אנפוי, וחוכא בפומיה. קרא ליה לרבי יוחנן ולחבריאי, חמוגיה בדמעין על אנפוי, וחוכא בפומיה, אמרו ודאי לא מת.

יתבו, ולא שבקו בר נש למקרב גביה. ברמשא אפתח עינוי, שאל מיא למשתי, קריבון לגביה רבי יוחנן ורבנן. אמר לון, רבותי, זילו לשלום, למחר תובו לגבאי, ואימא לכון מאי דחמינא, ופקידו לי להודיע לחבריאי.

דחשתא אצטריכנא לאתקנא פל מלין דחמינא, ובהאי ליליא דהוינא תמן, עלמא אחרא חמינא, ולא ידענא מאי הוי. אמרו לביתי דלא יקרבו לנגבאי, ולא יהא בר נש הכא. אזלו פלהו. ורבי יוחנן אשתאר תמן, ולא קריב גביה פל ההוא ליליא.

בר הוה נהיר יומא, חמוגיה דהוה משתעי, ובכי. ולא ידעי מידי. קם ויתיב, וקרא ליה לרבי יוחנן. אמר ליה, מאי חמית. אמר, מעלמא אחרינא אתינא, ואעילנא תמן ולא יתבי לי רשותא לגלאה מידי, אלא לך ולחברך. ואמר לון מאי דחמא.

אמר ליה לרבי יוחנן, אתקין מילך, וזיל לכוּרסוּ דאתקינו לך, דהא תריסר מן חבריאי ייתון בגינך. ואנא

שְׁהָרֵי שָׁנִים עֶשֶׂר מִהַחֲבָרִים יָבֹאוּ
בְּשִׁבְלֶךְ, וְאֲנִי רֹאֲתִי מִה שְׁלֹא
נִתְּנוּ לִי רְשׁוֹת לְגִלּוֹת.

וְרֹאֲתִי מֵאוֹתָם הַחֲבָרִים
שֶׁהִתְקַדְּמִים תְּלַמּוּדִם בְּיָדָם. וְרֹאֲתִי
אֶת אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל מְלֶכֶךְ
הַמְּשִׁיחָא שָׁם. וְשִׁמְעֵתִי כְרוּז מְכַרִּיז
בְּכָל יוֹם: אֲשֶׁרֵיהֶם הַחֲבָרִים
שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם
שֶׁמְזוֹפִים בָּהּ אֶת הָאֲחָרִים, וְאוֹתָם
הַמְּעַבְרִים עַל מִדּוֹתֵיהֶם.

רֹאֲתֶם, כְּשֶׁהֵיִתִּי בּוֹכָה וְצוֹחֵק,
הַרְשׁוֹת נִתְּנָה לְמֶלֶכֶךְ הַמְּוֹת
לְהֵבִיא אוֹתִי, וְרֹאֲתִי הַשְּׂכִינָה
אֲצִלִּי, וְלֹא נִתְּנוּ לוֹ. וְעַל כֵּן בְּכִיתִי
מִמֶּלֶכֶךְ הַמְּוֹת, וְצוֹחֵקִי כִּשְׂרֹאֲתִי
הַשְּׂכִינָה שְׁלֹא נוֹתְנָת לוֹ.

וְרֹאֲתִי עַד שְׁנוּטְלִים אוֹתִי לְבֵית
הַדִּין שָׁשֵׁם, וְרֹאֲתִי כִּפְמָה צְבָאוֹת
וּמַחְנוֹת, שָׁם כָּלֵם מִתְּעַסְקִים
בְּדִינֵי הָעוֹלָם, וּבְרֹאֲשֵׁיהֶם
סַנְדְּלָפוֹר״ן בְּעַל הַפְּנִים, שְׁקוֹשֶׁר
קְשָׁרִים לְאֲדוֹנוֹ, וּפְרֻכְת אַחַת
פְּרוּסָה עָלָיו, וְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם
שֶׁפָּתַח יָדוֹ, וְלֹא נִתְּנָה רְשׁוֹת
לְקַרֵב לְרֹאוֹתוֹ.

וְרֹאֲתִי בֵּית דִּין, וְכִפְמָה שָׂרִים
מְמַנִּים לְפָנֵיהֶם, מִמָּה סַנְגוֹרִים עַל
בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמִמָּה קַטְגוֹרִים. נִטְלוּ
וְקָרְבוּ אוֹתִי אֲלֵיהֶם. וְרֹאֲתִי שָׁם
רַבִּים מִן הַחֲבָרִים.

אָמְרוּ לוֹ לְמֶלֶכֶךְ הַמְּוֹת: מַה זֶה
מִבְּנֵי הָעוֹלָם אֲצִלְךָ? אָמַר לָהֶם:
שְׁלֹא נוֹתְנִים לִי לְהַמִּית אוֹתוֹ,
וְקָרְבִיתוֹ לְדִין. (אָמַר לָהֶם, דּוּנוּ דִינוֹ
וְהִנְחוּ אוֹתִי לְשִׁבְת וְקָרְבוּ אוֹתִי לְדִין לְפָנֵי שְׁלֶשָׁה

סַנְדְּרָרִין שְׂדוּנוּ דִינִי וְשִׁמְעֵתִי).

שְׁקִימוּ שְׁלֶשָׁה עֲדִים, וְאָמְרוּ שְׁלֶשׁ
פְּעָמִים מְצָאנוּ כֹּפֵר, מְצָאנוּ כֹּפֵר,
וְהַעֲיָדוּ עָלַי שֶׁהַעֲבָרְתִּי תְּמִיד עַל
מִדּוֹתִי. הַתְּעַסְקוּ בְּדִינִי כָּל אוֹתוֹ
הַיּוֹם, שְׂרֹאֲתֶם שִׁישְׁנָתִי, וְעֲשׂוּ
חֶשְׁבוֹן שֶׁל יָמִים וְשָׁנִים שְׁלִי,
וּנְמַצָּאוּ תְּמִיד שְׁלָמִים.

חֲמִינָא, מַה דְּלֹא יְהָבוּ לִי רְשׁוֹ לְגִלְגָּאָה.
וְחֲמִינָא מֵאִינוֹן חֲבָרִיָּא, דְּאִתְקַיִים תְּלַמּוּדֵיהוּ
בִּידֵיהוּ. וְחֲמִית בַּהּ הוּא אֶתֶר דְּמֶלְכָא
מְשִׁיחָא תַּמָּן. וְשִׁמְעָנָא כְּרוּזָא כְּרִיז בְּכָל יוֹמָא,
זַפְאִין אִינוֹן חֲבָרִיָּא דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵיָּתָא,
וְאִינוֹן דְּמְזַפְאִין לָהּ לְאַחְרָנִין, וְאִינוֹן דְּמַעְבְּרִין
עַל מִדּוֹתֵיהוּ.

חֲמִיתוֹן, כִּד הוּינָא בְּכִי וְחִיִּיךְ. רְשׁוֹתָא אֲתִיְהִיב
לְמֶלֶכֶךְ הַמְּוֹת לְאִיִּתִי יָתִי. וְחֲמִינָא
שְׂכִינְתָא לְגַבִּי, וְלֹא שְׂבָקִי לִיהּ. וְעַל דָּא, בְּכִינָא
מִמֶּלֶכֶךְ הַמְּוֹת. וְחִיִּיכִית, כִּד חֲמִינָא שְׂכִינְתָא
דְּלֹא שְׂבָקִי לִיהּ.

וְחֲמִינָא עַד דְּנִטְלָן לִי לְבִי דִינָא דְתַמָּן, וְחֲמִינָא
כְּמָה חִיִּילִין וּמְשָׁרְיִין, תַּמָּן כּוּלְהוּ
מִתְּעַסְקִין בְּדִינִין דְּעֶלְמָא, וּבְרֹאֲשֵׁיהֶן
סַנְדְּלָפוֹר״ן מְאָרִיָּה דְּאַנְפִּין, דְּמִקְשָׁר קְשָׁרִין
לְמְאָרִיָּה. וְחַד פְּרוּכְתָא פְּרִיסָא עָלוּי, וְכָל
חִילֵיה דְּשִׁמְיָא תְּחוֹת יָדוּי, וְלֹא אֲתִיְהִיב לִי
רְשׁוֹתָא לְמִקְרַב לְמִיחְמִיָּה.

וְחֲמִינָא בִּי דִינָא, וְכִפְמָה סְרַכִּין מְמַנֵּן קַמֵּיהוּ,
מְנַהוֹן סַיְגוֹרִין עַל בְּנֵי עֶלְמָא, וּמְנַהוֹן
קַטְיִגוֹרִין, נִטְלוּ וְקָרְיָבוּ לִי גַבֵּיהוּ. וְחֲמִינָא
תַּמָּן סַגִּיאִין מִן חֲבָרִיָּא.

אָמְרוּ לִיהּ לְמֶלֶכֶךְ הַמְּוֹת, מַה דִּין מִן בְּנֵי עֶלְמָא
גַּבְךָ. אָמַר לָהּ, דִּי לֹא שְׂבִיקִי לְמִימַת

יָתִיָּה וְקָרְיָבָא לִיהּ לְדִינָא. (אָמַר לָהּ דִּינֵי דִינֵי שְׂבִיקוּ
לִי לְמִימַת וְקָרְיָבוּ לִי לְדִינָא כַּמִּי תְּלַת סַנְדְּרָרִין דְּלִדִּינוּ דִּינִי וְשִׁמְעֵתִי).

דְּקָמוּ תְּלַת סַנְדְּרִין, וְאָמְרוּ תְּלַת זְמָנָא, מְצָאנוּ
כּוּפֵר, מְצָאנוּ כּוּפֵר, וְאַסְהִידוּ עָלַי
דְּאֲעַבְרָנָא תְּדִיר עַל מִדּוֹתִי. אֲתַעַסְקוּ בְּדִינִי כָּל
הַהוּא יוֹמָא, דְּחֲמִיתוֹן דְּדְמִיכְנָא, וְעַבְדוּ
חֶשְׁבוֹן יוֹמִין וְשָׁנִין דִּילִי, וְאַשְׁתַּפְּחוּ תְּדִיר
שְׁלִימִין.

ועל שהעברתי תמיד על מדותי, עזבו את הדין, ולא יכלו לדון בזה, עד שהעלו את דיני למקום אחר, ולא ידעתי לאיזה מקום. ובה מן הדין לעזור אותי, ולתת לי זמן להשלים תלמודי בעולם הזה, שעדין לא גמרתי אותו, ולא עזב אותי מלאך המות, עד שנתנו לו במקומי את רבי פרוספדאי הזקן של מקדם, ואז עזב אותי. בשראיתם הדמעות בפני וצחוק בפה, אותם הדמעות - שבכיתי מפחדו של מלאך המות, וצחקתי - משמחת השכינה, ועל שחפו לי עד זמן אחר כדי להודיע לי מה שגליתי לכם. ולא ישנתי על יד מלאך המות, אלא השאירו עמי את רבי אושעיא, ועמו הולך אני לשם.

תמחו החברים, וקראו עלי, (תהלים פד) עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עברי בעמק הבכא - זה רבי פרוספדאי, שעבר על זה של מלאך המות, שהוא עמק הבכא, שהוא גרם בכיה לכל העולם. מעין ישיתוהו - שהניחוהו לגמר את תלמודו, ולהיות מעיין בתורה. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אם התורה גורמת לו חיים, כל שכן מי שגורס אותה גרסה ולומד אותה.

קרא עלי רבי יוחנן, (תהלים קיב) זרח בחשף אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשף, מהו חשף? זהו מלאך המות, שמחשיף את פני העולם, כמו שנאמר וחשף על פני תהום. אור לישרים שמאיר הקדוש ברוך הוא לצדיק הזה, רבי פרוספדאי, את אור התורה. ומי עושה את זה? הקדוש ברוך הוא, שנקרא חנון ורחום וצדיק.

ועל דאעברנא על מדותי תדיר, שבקו דינא, ולא יכלו לי למידן בהאי, עד הסליקו דינאי לאתר אחרא, ולא ידענא לאן אתר. ואתיא מן דינא, לשבקא לי, ולמיהב לי זימנא, לאשלאמא תלמודאי בהאי עלמא, דעדיין לא גמירנא ליה, ולא שביק לי מלאך המות, עד דיהבו ליה באתרי רבי פרוספדאי סבא דמלקדמין, באדין שבק לי.

בר חמיתון דמעין באנפאי, וחוכא בפומאי. אינון דמעין, דקא בכינא מדחילו דמלאך המות. וחייכינא מהדורה השכינתא. ועל דאוריכו לי עד זמנא אחרא, בגין לאודעא לי מה דגלינא לכוון. ולא דמיכנא על יד מלאך המות, אלא שבקו בהדאי לרבי אושעיא, ועמיה אזלינא תמן.

תמחו חבריאי, וקרו עליה, (תהלים פד ז) עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עוברי בעמק הבכא, דא ר' פרוספדאי, דעבר על דא דמלאך המות, דאיהו עמק הבכא. דאיהו גרים (דף צ"ב ע"א) בכיה לכוילי עלמא. מעין ישיתוהו, דהניחוהו למיגמר תלמודיה, ולמהוי מעיין באורייתא. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אי אורייתא גרים ליה חיים, כל שפון מאן דגרים ליה גרסא ואוליה ליה.

קרא עליה ר' יוחנן, (שם קיב ד) זרח בחשף אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשף, מהו חושף. דא מלאך המות, דאחשיף אנפי עלמא. כמה דאת אמר, (בראשית א ב) וחושף על פני תהום. אור לישרים דאנהיר קודשא בריך הוא לצדיק דא, רבי פרוספדאי, נהירו דאורייתא. ומאן עבד דא. קודשא בריך הוא, דאיקרי (תהלים קיב ד) חנון ורחום וצדיק.

והאמר נעמי לכלותיה וגו', כי שמעה בשדה מואב פי פקד ה' את עמו לתת להם לחם. אמר רבי ברכיה אמר רבי יצחק, בא וראה, מי שמעלים עיניו מעניינים בשני בצורת, הם יראו בנחמות העולם ולא ימותו, עד שיפקדו לטובה, והוא לא יזכה לראותה. אלימלך עשיר היה. כיון שראה הרעב, העלים עיניו מן הצדקה, וברח לשדה מואב. אמר רבי ברכיה, וכי לא דרפן של צדיקים לברח מפני הרעב, והרי גדולים מאלימלך, אברהם ויצחק, עשירים ממנו, והלך זה למצרים מפני הרעב, וזה לארץ פלשתים?

אמר רבי ברכיה אמר רבי יצחק, הקדוש ברוך הוא גרם להם לצדיקים הללו לצאת מתוף הרשעים ולהודיע טבעם בעולם, ולפיכך הביא הרעב.

אבר אלימלך, במקום של צדיקים היה יושב, במקום של תורה, ובעשר רב. וכשבא הרעב, העניינים היו באים אליו, והעלים עינו מהם, וברח. ועוד, שראה הדין חל על העולם, וברח והלך בין האמות.

רבי חסדאי פתח, (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט. עיר קטנה, כן אמר רבי יוסי משמו של רבי יצחק, עיר קטנה - זה גופו של אדם. ואנשים בה מעט - אלו האברים. ובא אליה מלך גדול - זה יצר הרע, שהוא מלך זקן וכסיל, ובני אדם גם כן משעבדים תחתיו, והוא מלך עליהם. ומצא בה איש מספן חכם - זה יצר טוב, שהוא מספן ואין מאזין לו. חכם, שהוא מעשה של גיהנם.

ובמל'ט הוא את העיר בחכמתו -

והאמר נעמי לכלותיה וגו', כי שמעה בשדה מואב פי פקד ה' את עמו לתת להם לחם. אמר רבי ברכיה אמר רבי יצחק, בא וראה, מי שמעלים עיניו מעניינים בשני בצורת, הם יראו בנחמות העולם ולא ימותו, עד שיפקדו לטובה, והוא לא יזכה לראותה. אלימלך עשיר היה, כיון שראה הרעב, פיון שראה הרעב, העלים עיניו מן הצדקה, וברח לשדה מואב.

אמר רבי ברכיה, וכי לא דרפן של צדיקים לברוח מפני הרעב, והרי גדולים מאלימלך אברהם ויצחק עשירים ממנו, והלך זה למצרים מפני הרעב, וזה לארץ פלשתים. אמר רבי ברכיה אמר ר' יצחק, הקדוש ברוך הוא גרם להם לצדיקים הללו לצאת מתוף הרשעים, ולהודיע טבעם בעולם, ולפיכך הביא הרעב.

אבר אלימלך, במקום צדיקים היה יתיב, במקום תורה ובעותרא סגיי. וכשבא הרעב, עניינים היו באים אליו, והעלים עינו מהם, וברח. ועוד, שראה הדין חל על העולם, וברח והלך בין האומות.

רבי חסדאי פתח, (קהלת ט יד) עיר קטנה ואנשים בה מעט. עיר קטנה, כן אמר רבי יוסי משמיה דרבי יצחק, עיר קטנה, דא גופו של אדם. ואנשים בה מעט, אלו האברים. ובא אליה מלך גדול, זה יצר הרע. שהוא מלך זקן וכסיל ובני אדם גם כן משועבדים תחתיו, והוא מלך עליהם. ומצא בה איש מספן וחכם, זה יצר טוב, שהוא מספן, ואין מאזין לו. חכם, שהוא מחפים למאזין לו, להנצל מעונשה של גיהנם.

ובמל'ט הוא את העיר בחכמתו, זו נשמתו של אדם, שלא תחטא לפני בוראה. ואדם

זו נשמתו של אדם, שלא תחטא לפני בוראה. ואדם לא זכר את האיש המספן ההוא. אין זוכר אותו, וישוב האדם לחטא באותו יצר הרע.

אמר רבי בון, אותו התינוק שהיה יושב אצלנו, מה אמר בפסוק הזה? אלא כף פתח: עיר קטנה - זו פנסת ישראל, שנקראת עיר הקדש, קריה קדושה אל הקדוש ברוך הוא. כמו שאמרנו (שיר השירים ח) אחות לנו קטנה, שנאמר (בראשית כט) ושם הקטנה רחל. ואנשים בה מעט - האבות.

בא אדם הראשון - ירדה עמו שכינה ושרתה בתוכו. חטא אדם הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה. לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מספן חכם - זה יעקב. שבמספנות היה בזמן שחטאו בניו ביוסף, ונמנע השפע ממנו, ונתפרדה הגבירה ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו - זה משה. מהו וסבב אתה? שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב הגבירה בגלות, שכתוב (תהלים צא) עמו אנכי וגו'.

דבר אחר, (קהלת ט) עיר קטנה - זו ציון. ואנשים בה מעט - אלו ששת ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מספן - זה משיח בן דוד, שנאמר בו (זכריה ט) ועליו נאמר (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

לא זכר את האיש המספן ההוא. אין זוכר אותו, וישוב האדם לחטא, בההוא יצר הרע. אמר רבי בון, ההוא ינוקא דהיה יתיב לגבן, מאי אמר בהאי קרא. אלא הכי פתח, עיר קטנה, זו פנסת ישראל, שנקראת עיר הקדש, קרתא קדישא לגבי הקדוש ברוך הוא. כדאמרין. (שה"ש ח ח) אחות לנו קטנה. שנאמר (בראשית כט טז) ושם הקטנה רחל. ואנשים בה מעט, אלו האבות.

בא אדם הראשון, ירדה עמו שכינה, ושרתה בתוכו. חטא אדם הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה. לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא פלוני. ומצא בה איש מספן חכם, דא יעקב, שבמספנות היה בזמן שחטאו בניו ביוסף, ונמנע השפע ממנו, ונתפרשה מטרוניתא ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא משה. מהו וסבב אותה. שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב המטרוניתא בגלות, דכתוב (תהלים צא טו) עמו אנכי וגו'.

דבר אחר, עיר קטנה, דא ציון. ואנשים בה מעט, אלו ששת ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, דא פלוני. ומצא בה איש מספן, דא משיח בן דוד. שנאמר בו (זכריה ט ט) עני ורוכב על חמור ונאמר (ישעיה נז א) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר, (שם ט ה) ונהר יחרב ויבש.

ורכב על חמור, ונאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

חמור - זה סמא"ל. חכם - זה משיח בן דוד. ועליו נאמר ומלט הוא את העיר בחכמתו. שיהיה גואל משיח בן אפרים, וזהו הגאולה מלמעלה.

דבר אחר, עיר קטנה - זו תבת נח. ואנשים בה מעט - אלו נח ואשתו ובניו. וכא אליה מלך גדול - זה יצר הרע, שסבב לה. ומצא בה איש מספן חכם - זה נח. ומלט הוא את העיר בחכמתו - זה אברהם, שפעבור אברהם שעתיד לבא, מלט את התבה בחכמתו, ומלטו נח ובניו.

דבר אחר, עיר קטנה - זו ירושלים, שהיא בזמן הזה קטנה וחרבה. ואנשים בה מעט - מעטים הם היהודים שיש בה. וכא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה מלך מבני עשו, שנאמר עליו בדניאל, (דניאל ב לג) שקוהי די שפרועע כל אלו, תעשם דק ותרוע. שהמלכים וגו' תעשם דק ותביא סוף לכל אלו המלכויות. ובזמן שהוא סבב בירושלים, מצא בה איש מספן חכם - זה משיח ראשון, ומלט את העיר בחכמתו - זה משיח אחרון. דבר אחר, עיר קטנה - זו התורה. ואנשים בה מעט. ולמה היא קטנה? והרי פתוב (איוב יא) ארבה מארץ מדה וגו'? אלא משום שאנשים בה מעט הם.

וכא אליה מלך גדול וסבב כו' - זה סם המות, שסבב אותה. ומצא בה איש מספן - זה דוד. חכם - זה שלמה המלך עליו השלום, שהתקין לה נר, והאיר לה באור, במשלו וספריו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, מיד האפיקורסים והמינים, שהוא תקן אנשים לתורה.

ששנינו, בטרם שבא שלמה, הייתה התורה פקלחת שאין לה

חמור, דא סמא"ל. חכם, דא משיח בן דוד. ועליו נאמר, ומלט הוא את העיר בחכמתו. שיהיה גואל משיח בן אפרים, ודא הוא פרוקא מלעילא.

דבר אחר, עיר קטנה, זו תיבת נח. ואנשים בה מעט, אלו נח ואשתו ובניו. וכא אליה מלך גדול, דא יצר הרע, שסיבב לה. ומצא בה איש מספן חכם, דא נח. ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא אברהם, שפעבור אברהם שעתיד לבא, מילט את התיבה בחכמתו, ומלטו נח ובניו.

דבר אחר, עיר קטנה זו ירושלים, שהיא בזמן הזה קטנה וחרובה. ואנשים בה מעט, מעטים הם היהודים שיש בה. וכא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא הוא מלכא מבני עשו, דאתמר עליה בדניאל, (דניאל ב לג) שקוהי די פרזל. די מרעע כל אלין תדק ותרע. די מלכיא וגו'. תדק ותסף כל אלין מלכותא. ובזמן שהוא סיבב בירושלים, מצא בה איש מספן וחכם, דא משיח ראשון, ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא משיח אחרון.

דבר אחר, עיר קטנה דא אורייתא. ואנשים בה מעט. ולמה היא קטנה, והכתיב (איוב יא ט) ארבה מארץ מדה וגו', אלא משום דאנשים בה מעט הם.

וכא אליה מלך גדול וסבב וכו', דא סמא דמותא, דסבב לה, ומצא בה איש מספן, דא דוד. חכם, דא שלמה המלך עליו השלום, דאתקין לה שרגא, ואנהיר לה בנהירו, במשלו וספריו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, מידא דאפיקורסים ומינים, דאיהו אתקין אנשים לתורה.

דתנינו, עד לא אתא שלמה, הות אורייתא

אֲזַנִּים, וּמִי שֶׁקָּרַב אֵלָיָה נִשְׁרַף.
כִּי־וַיִּשָׁא שְׂבָא שְׁלֹמֹה וַעֲשֶׂה לָּהּ
אֲזַנִּים, וַנִּצְלוּ בְּנֵי הָעוֹלָם בְּעֲצָתוֹ,
נִתַּן בְּאוֹתָהּ הָעִיר כְּבִיכּוֹל הַצֶּלֶה.
וּבַמָּה? בַּחֲכָמָתוֹ.

וְכִי־זֶה מִשׁוֹם הַתְּקוּן שֶׁהַתְּקִין,
וְהַשְׁתַּדְּלוֹת שֶׁהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרֶיהָ
אוֹתוֹ הַמְּסַכֵּן, שֶׁהוּא דוֹד, שְׂאִין
אִישׁ שֶׁהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרֶיהָ כְּמוֹ דוֹד
הַמְּלַךְ.

וְשִׁנְיָנוּ, רְאוּי הִיָּה דוֹד הַמְּלַךְ
לְהַתְּקִים בְּעוֹלָם מְאֹה שָׁנִים.
שְׂאֵלְמֵלֵא הוּא הַתְּקִים מְאֹה
שָׁנִים, הוּא הִיָּה מִתְּקֵן אֶת הַמְּאֹר
תְּקוּן חֹזֵק שְׁלֵא יִסּוּר לְעוֹלָמִים,
וְלֹא הִיָּה נֶחְרַב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. אֲבָל
כְּמֹה גִרְמוּ אוֹתָן הַשָּׁנִים שְׁלֵא
הַתְּקִימוּ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְּסַכֵּן
הַהוּא, זֶה אָדָם הַרְּאִשׁוֹן, שֶׁנִּתַּן
לוֹ מִשְׁנוֹתָיו רַק שְׁבַעִים שָׁנִים.
וְאָדָם לֹא זָכַר אוֹתוֹ בְּשַׁעַה שְׂבָא
ס"מ וְרוֹכֵב עַל גָּמֶל, וְסָבַב אוֹתוֹ
שְׁחָטָא, לֹא זָכַר אֶת דוֹד, שְׁבַעִנִי
יְהִיָּה עַל הָעוֹן הַזֶּה. שֶׁהִנָּחַשׁ סָבַב
לְחַוָּה, וְסַמָּא"ל לְאָדָם הַרְּאִשׁוֹן.
וְסַמָּא"ל לֹא הִיָּה לוֹ כַּחַ שִׁיְהַפֵּךְ
אֶת הָאָדָם, עַד שְׂבָא הִנָּחַשׁ וְהַפֵּךְ
אֶת לֵב חַוָּה, וְחַוָּה הִפְכָה אֶת לְבוֹ
שֶׁל הָאָדָם, וְחָטְאוּ שְׁנֵיהֶם. וְעַל
זֶה אָמַר, (בְּרַאשִׁית א) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
נִתְּנָה עִמָּדִי הוּא נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ
וְאָכַל. וְלִסַּמָּא"ל לֹא הִיָּתָה
הַרְּשׁוֹת שִׁיְהַפֵּךְ אֶת לֵב הָאָדָם, עַד
שְׂבָאָה חַוָּה, וְגִרְמָה לוֹ שְׂאָכַל
מִמֶּנּוּ, וְעַל כֵּן הָאִשָּׁה נֶעְנְשָׁה. (הִדְרָא
הוּא דְאִמְרִינָן, בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ שְׂכִינָה עִמָּהֶם.
גָּלוּ לְכָבֵל שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְאָדָם שְׂכִינָה
עִמָּהֶם וְלֹא אַחַת מִן הַמְּדוּרוֹת.)

כִּשְׂאָדָם הַרְּאִשׁוֹן נִתַּן לוֹ מִשְׁנוֹתָיו
אוֹתָן שְׁבַעִים שָׁנָה, לֹא זָכַר מִמֶּנּוּ
בְּרַאשׁוֹנָה, שְׂאֵלְמֵלֵא נִזְכַּר מִמֶּנּוּ,
מְאֹה שָׁנָה יִשְׁאִיר לוֹ מִשְׁנוֹתָיו,
כְּמוֹ שְׂרַאוּיִים לוֹ, כְּדִי לְהַתְּחַזֵּק

בְּקַלְחַת דְּלִית לָהּ אֲזַנִּים, וּמֵאֵן דְּקָרַב בְּהָדָה
אִיתּוּקַד. כִּי־וַיִּשָׁא שְׂלֹמֹה, וְעַבְדָּ לָהּ אֲזַנִּים,
וְאִשְׁתִּיזְבוּן בְּנֵי עֲלָמָא בְּעֲצָתֶיהָ. יְהִיב בְּהִיא
עִיר כְּבִיכּוֹל שְׁזִיבוּתָא. וּבַמָּה, בַּחֲכָמָתוֹ.

וְכִי־דָא בְּגִין תִּיקוּנָא דְאִתְקִין, וְאִשְׁתַּדְּלוּתָא
דְאִשְׁתַּדֵּל אַבְתְּרָה הַהוּא מְסַכֵּן, דְאִיהוּ
דוֹד. דְּלֹאוּ אִית בְּר נִשׁ דְאִשְׁתַּדֵּל אַבְתְּרָה, כְּדוֹד
מְלָפָא.

וְתַנְיָנָן, יָאוּת הוּהוּ דוֹד מְלָפָא, לְאִתְקִימָא
בְּעֲלָמָא מְאֹה שָׁנִין. דְאִלְמֵלֵא אִתְקִימִים
אִיהוּ מְאֹה שָׁנִין, אִיהוּ הוּהוּ מִתְּקֵן לְבוּצִינָא,
תְּקוּנָא תְּקִיפָה, דְּלֹא תַתְּעַדִי לְעֲלָמִין, וְלֹא
אִתְחַרִיב בֵּי מְקֻדָּשָׁא. אֲבָל כְּמֹה גִרְיַעוּ אִינוּן
שָׁנִין דְּלֹא אִתְקִימוּ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְּסַכֵּן הַהוּא, זֶה
אָדָם הַרְּאִשׁוֹן, דִּיהִיב לִיָּה מִשְׁנוֹי רַק
שְׁבַעִין שָׁנִין. וְאָדָם לֹא זָכַר לִיָּה בְּשַׁעַה שְׂבָא
ס"מ (דף טז ע"א) וְרוֹכֵיב עַל גָּמֶל, וְסָבַב אוֹתוֹ
שְׁחָטָא, לֹא זָכַר אֶת דוֹד, שְׁבַמְסַפְנוּתָא לְהוּי
עַל זֶה הָעוֹן, שֶׁנִּחַשׁ סָבַב לְחַוָּה, וְסַמָּא"ל
לְאָדָם הַרְּאִשׁוֹן.

וְסַמָּא"ל לֹא הוּהוּ לִיָּה כַּחַ דִּיהַפּוּךְ לְאָדָם, עַד
שְׂבָא נִחַשׁ וְהַפֵּךְ לְבַה דְחַוָּה, וְחַוָּה
הִפְכָה לְבוֹ שֶׁל אָדָם, וְחָטְאוּ שְׁנֵיהֶם. וְעַל דָּא
אָמַר, (בְּרַאשִׁית ג יב) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נִתְּנָה עִמָּדִי הוּא
נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ וְאָכַל. וְסַמָּא"ל לֹא הוּהוּ לִיָּה
רְשׁוֹת דִּיהַפּוּךְ לְבִיָּה דְאָדָם, עַד שְׂבָאָה חַוָּה,
וְגִרְמָה לִיָּה דְאָכִיל מִיָּנִיָּה, וְעַל דָּא אִתְתָּא הִיא
אִתְעַנְשָׁת (הִדְרָא הוּא דְאִמְרִינָן, בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ
לְכָבֵל שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְאָדָם שְׂכִינָה עִמָּהֶם וְלֹא אַחַת מִן הַמְּדוּרוֹת.)

אָדָם הַרְּאִשׁוֹן כְּדִי יְהִיב לִיָּה מִשְׁנוֹי אִינוּן שְׁבַעִין
שָׁנִין, לֹא אִידְפַר מִיָּנִיָּה בְּקִדְמִיתָא,
דְאִלְמֵלֵי אִידְפַר מִיָּנִיָּה, מְאֹה שָׁנִין יִשְׁאִיר לִיָּה

בעולם, ויתקן את תקון המאור.
אלא לא נזכר ממנו, רק שבעים
שנה, ולא יותר.

שדשים שנה היו, שהיה הולך
מהם במדבר, ומהם בצאן.
ובאותו הזמן - וחכמת המספן
בזויה, ודבריו אינם נשמעים
מלפני שאול המלך. זה שלא
נשארו בו אלא ארבעים חסר
אחת, שהרי שנה אחת היה בורח
מלפני בנו אבשלום. ומשום כך
ירד תקון הנר, עד שהיה כפשע
בינו ובין המות.

וכך זה, מפני שאדם לא נזכר
ממנו בראשונה להוסיף לו אותם
שלשים שנים למטה, להשלים לו
למאה. ונפגמו שלשים שנים
למטה, מאותם שבעים השנים
שהיתה חכמתו בזויה ודבריו
אינם נשמעים.

וזהו, ששלמה המלך כל כך
משבח את עצמו, והוא קורא על
עצמו חכם. אלא משום כך הוא
אמר בראשונה, (קהלת ט) וגדולה
היא אלי. דבר זה גדול שאני בא
לשבח את עצמי, אלא הואיל
ואין אחר שיאמר לו. באו
החברים ונשקוהו, וקראו עליו
(ישעיה נד) וכל בניך למודי ה' ורב
שלום בניך.

אמר רבי רחומאי, דוד המלך,
שלש שנים היה רעב בימיו. מה
הטעם? פדי להודיע לו שעל
הדין תלוי הדבר. זהו שכתוב
(שמואל-ב כא) ויהי רעב בימי דוד
שלש שנים ויבקש וגו'. עד
שנשלם הדין. כיון שנשלם, מיד
(שם) ויעתר אלהים לארץ וכו'.

ששנה רבי חייא, כל העולם אין
שותים אלא מתמציתה של ארץ
ישראל. כשנפקד העולם, היא
נפקדת בתחלה, משום שלא
נמצא מי שיציל אותה ויגן עליה.

משנוי, כמה דאתחזו ליה, בגין לאתתקפא
בעלמא, ויתקן תקונא דבוצינא. אלא לא
איזכר מיניה, בר שבעין שנין, ולא יתיר.

תלתין שנין הוו, דהוה אזל מנהון במדברא,
ומנהון בענא. ובההיא זמנא, (קהלת ט ז)

וחכמת המספן בזויה. ודבריו אינם נשמעים
מקמי שאול מלכא. הא דלא אשתארו ביה
אלא ארבעין חסר אחת, דהא שתא חדא הוה
עריק מקמי בריה אבשלום. ובגין כך נחתת
תקונא דשרגא, עד דהוה (ש"א כ כג) כפשע בינו
ובין המות.

וכך דא, מקמי דאדם לא איזכר מיניה
בקדמיתא, לאוספא ליה אינון תלתין
שנין לתתא, לאשלמא ליה למאה. ואתפגימו
תלתין שנין לתתא, מאינון שבעין שנין, דהוה
חכמתו בזויה ודבריו אינם נשמעים.

ודא הוא, דשלמה מלכא כל כך משבח גרמיה,
וקרא איהו על נפשיה חכם. אלא בגין
כך אמר איהו בקדמיתא, (קהלת ט יג) וגדולה היא
אלי. מלה דא רברבא דאנא אתי לשבחא
גרמאי. אלא הואיל ולא איתא אתרא דיימא
ליה. אתו חברייא ונשקוהו, קרו עליה, (ישעיה
נד יג) וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך.

אמר רבי רחומאי, דוד מלכא, תלת שנין הוה
כפנא ביומוהי. מאי טעמא, בגין
לאודעא ליה דעל דינא תליא מלתא. הדא
הוא דכתיב, (ש"ב כא א) ויהי רעב בימי דוד שלש
שנים ויבקש וגו'. עד דאשתלים דינא, כיון
דאשתלים, מיד (שם יד) ויעתר אלהים לארץ וכו'.

דתני רבי חייא, כל עלמא לא שתין, אלא
מתמצית ארץ ישראל. כד אתפקיד
עלמא, איהי אתפקדת בקדמיתא. בגין דלא
אשתבח מאן דישזיב לה ויגין עליה.

בְּקִדְמוּתָא אֱלִימֶלֶךְ זַכָּאָה הוּא, וְיָכוֹל לְאַגְנָא
עַל דְּרֵי עֲלָמָא, וְעָרִיק לֵיהּ בֵּין שְׁאָר
אוּמִין. וּבִגִּין כֶּךָ אֲתַעֲנַשׁ, מִת אִיהוּ, וּמִיתוּ
בְּנוֹי, עַל דְּנָסִיבוּ נָשִׁין נוֹכְרִיין, וְאֲתַעֲנָשוּ.

רַבִּי נַחֲמִיָּה פִּתַּח, (בראשית ו ב) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים
אֵת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הָנָה וַיִּקְחוּ לָהֶם
נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ. וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים,
עַז"א וְעַז"ל, תְּרִין מְלָאכִין הוּוּ, דְקִטְרְגוּ
לְמֵאֲרִיהוֹן, וְאַפִּיל לֹוֹן קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
מֵאַתֵּר קוּדִישָׁא (ג"א מְקוּדָּשָׁה) דְלַעִילָא. וְכַד נִחְתּוּ,
אֲתַגְלִימוּ בְּאוּרָא, וְאֲתַעֲבִידוּ כַּבְּנֵי אֵינְשָׁא.

וְלִית לָךְ בְּכָל אֵינּוֹן מְלָאכִין, דְּאֲשְׁלִימוּ
לְאֲתַעֲרְבָא גוּ בְּנֵי נָשָׂא, כְּאֵינּוֹן דְּאִקְרוּן
אִישִׁים. וְכֵאֵינּוֹן דְּאִקְרוּן בְּנֵי אֱלֹהִים. כִּיּוֹן
דְּאֲפִיל לֹוֹן קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲתַגְלִימוּ מִכָּל
אֵינּוֹן יְסוּדֵי דְבְּנֵי נָשָׂא, וְאֲתַלְבִּישׁוּ בַּהוּן.

שְׁאָר מְלָאכִין, כַּד נִחְתִּי, וְאֵינּוֹן זְמִינִין לְאַתְבָּא
לְדוּכְתִּיָּהוּ, אֲתַגְלִימוּ בְּאוּרָא (דְעֲלָמָא, וְנִשְׁלִי
קִטְרָא דְאֲנָשֵׁי כְּתוּבָהוּ, וְלֹא יִתִּיר. וּבִגִּין כֶּךָ אֲתַחֲוִיאוּ לְפִיּוֹם שַׁעֲתָא, וְלֹא
יִתִּיר, וְזִמְנָא בְּיוֹמָא, או תְּרִין וְזִמְנֹון, או בְּכָל יוֹמָא וְזִמְנָא תְּדָא או תְּרִין, וְלִבְתֵּר
כְּרַחֵי בְּאוּרָא) וּמִתְפַּשְׁטִין מִיְנִיָּה, וְאֲתַהֲדְרוּ
לְדוּכְתִּיָּהוּ.

רַבִּי קִיסְמָא בַּר רַבִּי יִנְאִי פִּתַּח, (תהלים קד ד) עוֹשֶׂה
מְלָאכִיו רֹחוֹת מְשָׁרְתֵיו אֵשׁ לוֹהֵט. אֵית
מְלָאכִין דְּאֵינּוֹן מְרוּחַ, וְאֵית מְלָאכִין דְּאֵינּוֹן
מֵאֲשָׁא, דָּא יְהִיב מְדִילִיָּה לְחַבְרִיָּה, בִּגִּין דְּאֵית
שְׁלָמָא בִּינֵיָּהוּ. וְעַל דָּא, אֵינּוֹן דְּנִחְתִּין, מִתְרִי
יְסוּדֵי אֵילִין נִחְתִּין. כַּד נִחְתִּי מִתְלַבְּשִׁין יִתִּיר
בְּאוּרָא דְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְאֲתַגְלִימוּ.

אֵינּוֹן דְּאֲתַעֲרְבוּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, מִתְלַבְּשֵׁן בִּיְסוּדֵי
דְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְלֹא יָכִילוּ לְפָרְחָא וְלְאַתְבָּא
לְאַתְרֵיָּהוּ, וּמִתַּעֲפְבוּ הֶכָּא. כִּיּוֹן דְּשִׁבְעַע יוּמִין
אֲתַעֲפְבוּ הֶכָּא, דָּא בְּתַר דָּא, לֹא אֲתַהֲדְרוּ תַּמָּן.

בְּתַחֲוִיָּהּ אֱלִימֶלֶךְ הִיָּה צְדִיק,
וְיָכֹל לְהִגֵּן עַל הַדְּיָרִים שֶׁל
הָעוֹלָם, וּבָרַח לוֹ בֵּין שְׁאָר
הָאֲמוֹת, וּמִשׁוֹם כֶּךָ נֶעֱנַשׁ. הוּא
מֵת, וּמִתּוֹ כָּבְיוֹ עַל וְנִשְׂאוּ נָשִׁים
נְכָרִיּוֹת מֵאֲמוֹת אַחֲרוֹת, וְנֶעֱנָשׁוּ.
רַבִּי נַחֲמִיָּה פִּתַּח, (בראשית ו) וַיִּרְאוּ
בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי
טֹבֹת הָנָה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל
אֲשֶׁר בָּחָרוּ. וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים -
עַז"א וְעַז"ל, שְׁנֵי מְלָאכִים הִיוּ,
שְׁקִטְרְגוּ לְרַבּוֹנָם, וְהַפִּילָם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ
שֶׁל מַעְלָה. וְכִשְׁיַרְדּוּ, נִתְגַּלְמוּ
בְּאוּרִי, וְנֶעֱשׂוּ כַּבְּנֵי אֲנוּשׁ.

וְאֵין לָךְ בְּכָל אוֹתָם הַמְּלָאכִים
שִׁיגְרָמוּ לְהִתְעַרֵב בְּתוֹךְ בְּנֵי אֲנוּשׁ
כְּאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ אִישִׁים, וְכֵאוֹתָם
שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנֵי אֱלֹהִים. כִּיּוֹן
שֶׁהַפִּילָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הִתְגַּלְמוּ מִכָּל אוֹתָם יְסוּדוֹת שֶׁל
בְּנֵי אָדָם, וּמִתְלַבְּשִׁים בָּהֶם.

שְׁאָר הַמְּלָאכִים, כִּשְׁיַרְדּוּ, וְהֵם
עֲתִידִים לָשׁוּב לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶם,
הִתְגַּלְמוּ בְּאוּרִי (הָעוֹלָם, וְנוֹטְלִים צוּרַת
אֲנָשִׁים עִמָּהֶם, וְלֹא יוֹתֵר. וּמִשׁוֹם כֶּךָ נִרְאִים לְפִי
שַׁעֲה, וְלֹא יוֹתֵר. פַּעַם בְּיוֹם, או פַּעְמִים, או בְּכָל
יוֹם פַּעַם אַחַת או שְׁתַּיִם, וְאַחַר כֶּךָ פּוֹרְחִים בְּאוּרִי)
וּמִתְפַּשְׁטִים מִמְּנֹו, וְחוֹזְרִים
לְמִקְוָמָם.

רַבִּי קִיסְמָא בַּר רַבִּי יִנְאִי פִּתַּח,
(תהלים קד) עֹשֶׂה מְלָאכִיו רֹחוֹת
מְשָׁרְתֵיו אֵשׁ לוֹהֵט. יֵשׁ מְלָאכִים
שֶׁהֵם מְרוּחַ, וְיֵשׁ מְלָאכִים שֶׁהֵם
מֵאֵשׁ, זֶה נוֹתֵן מִשְׁלוֹ לְחַבְרוֹ,
מִשׁוֹם שִׁישׁ שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם. וְעַל
זֶה, אוֹתָם שִׁיּוּרְדִים, מִשְׁנֵי
הַיְסוּדוֹת הָאֵלֶּה יוֹרְדִים.

כִּשְׁיַרְדִים, מִתְלַבְּשִׁים יוֹתֵר
בְּאוּרִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִתְגַּלְמִים.
אוֹתָם שֶׁהִתְעַרְבוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
מִתְלַבְּשִׁים בִּיְסוּדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְלֹא יָכוּלִים לְפָרַח לְשׁוּב

למקומם, ומתעכבים כאן. כיון שמתעכבים כאן שבעה ימים זה אחר זה, לא חוזרים לשם.

ועל זה ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. מה זה פי טבת הנה? שהיה מאיר היפי שלהן כמו אור עליון.

כיון שהולידו בנים, לקח אותם הקדוש ברוך הוא והכניס אותם בהרי החשף, שנקראים הרי קדם, וקשר אותם בשלשלאות של ברזל. ואותן השלשלאות משקעות עד לתוף התהום הגדולה, ושם מלמדים כשפים לבני האדם.

בלעם נטל משם את כשפיו, ולמד מהם, באותם ההרים. זהו שכתוב (במדבר כג) מן ארם ינחנו בלק מלך מואב מהרי קדם. ומשם התעטרו כל יודעי הכשפים שבעולם.

ומהו' שהיו מקטרגים על רבונם בראשונה ועד היום הנה, הם מקטרגים לרבונם במה? באותם הכשפים, שמכחישים פמליא של מעלה. ואלמלא אותן השלשלאות המשקעות בתוף התהום הגדולה ואחוזים בהם בתפיסה רבה, היו מחריבים את העולם, והעולם אינו יכול לסבל. ושם, באותם הרי החשף, יונקים מצד הצפון, שהרי מאותו הצד כל אותם המינים מתעוררים בעולם.

אמר רבי נחמיה אמר רבי יהודה, נעמה היתה באותו זמן, וכל העולם טועים אחריה. רבי שמעון אומר, אמא של שדים היתה. כיון שראו אותה בני האלהים, טעו אחריה.

לאחר כן ראו בנות האדם הולכות ערמות, ובאו להן, וילדו מהם. זהו שכתוב (בראשית ו) וגם אחרי כן באו בני האלהים וגו'. אנשי שם, מה זה אנשי שם וגו'? אלו הנפילים שלמדו

ועל דא ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. מאי פי טבת הנה. דהוה נהיר שפירו דלהון, כנהירו עילאה.

כיון דאולידו בנין, נטל להון קודשא בריה הוא, ואצל לון בטורא דחשוכא, דאיקרון הרי קדם. (כ"א וקפיר) וכפת לון בשלשלאות של ברזל, ואינון שלשלאין משוקעין עד גו תהומא רבא. ותמן אולפין חרשין לבני נשא.

בלעם, מתמן נטיל חרשוי, ואוליף מינייהו, באינון טורין. הדיא הוא דכתיב, (במדבר

כג) מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהרי קדם. ומתמן אתעטרו כל ידעי חרשין דבעלמא.

וכגו דהוה מקטרגי דמריהון בקדמיתא, ועד האי יומא, אינון מקטרגין למריהון במה, באינון חרשין, דמכחישין פמליא דלעילא. ואלמלא אינון שלשלאין דמשוקעין גו תהומא רבא, ואחידן בהו בתפיסו סגי מטשטשי עלמא הו, ועלמא לא יכיל למיסבל.

ותמן באינון טורין דחשוכא, ינקין מסיטרא דצפון, דהא מההוא סיטרא, כל אינון זייני מתערין בעלמא.

אמר רבי נחמיה אמר רבי יהודה, נעמה היתה באותו זמן, וכל העולם טועים אחריה.

רבי שמעון אומר, אימא של שדים היתה. כיון שראו אותה בני האלהים, טעו אחריה.

לאחר כן ראו בנות האדם הולכות ערמות, ובאו להן, וילדו מהם. הדיא הוא

דכתיב, (בראשית ו) וגם אחרי כן באו בני האלהים וגו'. אנשי שם, מאי אנשי שם וגו'.

אלין נפילין דאוליפו בעלמא, שם בכל מלה אחרי כן באו בני האלהים וגו'. אנשי שם, מה זה אנשי שם וגו'? אלו הנפילים שלמדו

ומלה, לאשלאמא חרשייהו. רבי יהודה ורבי יוסי אמרו, אנשי שם ממש. כמא דאת אמר, ששים גבורים סביב לה. אמר ליה רבי יצחק, מגבורי ישראל כתיב. (דף צט ע"ב).

רבי עזריה שאל לרבי יוסי איש כפר אונו, מאי טעמא חרשין אינון יתיר בנשייא, ולא בגברייא. דכתיב (שמות כב טז) מכשפה לא תחיה, ולא כתיב מכשף.

אמר ליה, כתיב (תהלים צא י) לא תאנה אליך רעה. רע לא כתיב, אלא רעה. דא סטרא דנוקבא ודאי הוא. ונגע לא יקרב באהלך, דא הוא דכורא. ומן נוקבא פל זינין דחרשין, וכל עיסקין בישין אתיין לעלמא. הדא הוא דכתיב, (קהלת וכו) ומוצא אני מר ממות את האשה וגו'.

ומאי אסורים ידיה. ר' ינאי ורבי יהושעיא. חד אמר, פל הנוגע באשה, או מקבל ממנה מידה לידו, לא ינקה מדינה של גיהנם. שנאמר (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע. הדא הוא דכתיב, אסורים ידיה. ודאי.

וחד אמר, מן הנקיבות באות פל מיני נחש וכישוף, וכל הרהורים רעים, ואלמלא שאסורים ידיה, דלא שבקין אותה מן שמיא, היו הורגים וממיתין פל העולם בכל עת וזמן. ודא אתתקפת נוקבא, אלא בחילא דדכורא. דהיא שארת בעומקין דיליה, שהיא יודעת לאומאה לבר נש, לאשלאמא רעותה.

(נ"א שהיא יודעת בכל מיני כישוף ולבר נש איצטרוף למשלם רעותה) ובמה. בשם, ובמילין עמיקין, בשמא דמסאבא. ועל דא עובדי בה תליין, ומלין בדכורא. ותרוייהו מנוקבא מתערי. ובגין כך, זיני חרשין משתכחין בנוקבא, ולא בדכורא.

בעולם שם בכל דבר ודבר, להשלים את כשפיהם. רבי יהודה ורבי יוסי אמרו, אנשי שם ממש, כמו שנאמר (שיר ג) ששים גבורים סביב לה. אמר לו רבי יצחק, כתוב מגבורי ישראל.

רבי עזריה שאל את רבי יוסי איש כפר אונו, מה הטעם הפשמים הם יותר בנשים, ולא בגברים, שכתוב (שמות כב) מכשפה לא תחיה, ולא כתוב מכשף?

אמר לו, כתוב (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה. לא כתוב רע, אלא רעה. זהו צד הנקבה ודאי. ונגע לא יקרב לאהלך - זהו הזכר. ומן הנקבה פל סוגי הפשמים, וכל העסקים הרעים באים לעולם. זהו שכתוב (קהלת ז) ומוצא אני מר ממות את האשה וגו'.

וכמה זה אסורים ידיה? רבי ינאי ורבי יהושעיא. אחד אומר, פל הנוגע באשה, או מקבל ממנה מידה לידו, לא ינקה מדינה של גיהנם, שנאמר יד ליד לא ינקה רע. זהו שכתוב אסורים ידיה, ודאי.

ואחד אומר, מן הנקבה באות פל מיני נחש וכישוף וכל הרהורים רעים. ואלמלא שאסורים ידיה, שלא נותנים לה מן השמים, היו הורגים וממיתים פל העולם בכל עת וזמן.

ואין מתגברת הנקבה אלא בכח של הזכר, שהיא שורה בעמקים שלו, שהיא יודעת להשביע את האדם להשלים את רצונה. (שהיא יודעת בכל מיני כישוף והאדם צריך להשלים רצונה) ובמה? בשם, ובדברים עמקים, בשם של טמאה. ועל פן המעשים תלויים בה, והדברים בזכר. ושניהם מתעוררים מהנקבה. ומשום כך מיני הפשמים נמצאים בנקבה, ולא בזכר.

שנינו, העובר בין שתי נשים, אם נדות הן - נכפה. ולא תזוז מגופו, אם לא יעשו לו דבר, סכנת דם או הריגה מזמנת לו. ואם אינן נדות - עין הרע שולט בו בגופו או במקומו. כמו זה של רבי נחום ברבי שמלאי, פעם אחת היה בכרך של קסרין. עבר בין שתי נשים. הסתכלו בו, והסתפן מיד בגופו ובקמונו. מה הטעם? משום שאותה רוח רעה שרתה עליהן, ויכולה להזיק.

מה תקנתו? יאמר כף: לכי לכי, דמי דמי, הסירי את קשירת הקשר, לא ולא לי. ואחר כף יתחיל באל ויסיים באל. יתחיל באל, שפתוב (במדבר כג) אל מוציא ממצרים. ויסיים באל, (שם) כי לא נחש ביעקב וגו', עד מה פעל אל. וילך לו, ולא ישגיח אחרינו. רב הונא היה עולה מבבל לארץ ישראל, והיה עולה לשם. נקלע לכפר אחד, ראה אותה אשה שהיתה הולכת אחרינו. ורקה מים על כתפיו, ונטלה עפר מרגליו. החזיר ראשו ואמר לה: עשי וקחי אחרי, שהרי אין פלום אצלי, אבל אני גוזר עליך בלבול בדעתך.

אחר כף אמר: לא בשבילי, אלא בשביל שלא תהרגי בני אדם אחרים. וכן הנה. התבלבלה דעתה, ולא ידעה דבר, ומתה. ועל זה כתוב (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלה. שנה רבי חייא, (קהלת ז) טוב לפני האלהים ימלט ממנה. ממי? מאותה האשה שכתוב בה, אשר היא מצודים וחרמים וכו'. וחוטא ילכד בה - אותו שהולך אחר יצר הרע.

בא וראה, בזמן שהרעב בעיר, לא יראה אדם את עצמו, ולא ילך יחידי בעיר, מפני שמלאך המות

התן, העובר בין שתי נשים, אם נדות הן, נכפה. ולא תזוז מגופו, אם לא יעשו לו מיד. סכנת דם או הריגה מזמנת לו. ואם אינן נדות, עין הרע שולט בו בגופו, או במקומו.

כי הא דר' נחום ברבי שמלאי, זמנא קדא הוה בכרך קסרין, אעבר בין שתי נשים. אסתכלו ביה, ואיסתפן מיד בגופיה ובקמוניה. מאי טעמא. בגין דההוא רוחא בישא שראת עלון, ויכיל לנזקא.

מאי תקנתיה. לימא הכי, זיל זיל, דומי דומי, אעדי קטור דקטרא, לא לך ולא לי. ולבתר יתחיל באל, ויסיים באל. יתחיל באל, (במדבר כג כב) אל מוציא ממצרים. ויסיים באל, (שם כג כג) כי לא נחש ביעקב וגו', עד מה פעל אל. וזיל ליה, ולא ישגח אבתריה.

רב הונא הוה סליק מבבל לארץ ישראל, והוה סליק להתם, איערע בחד פפר, חמא ההיא אתתא דהוה אתיא אבתריה, ארמאת מיין אכתפוי, ונטלת עפרא מרגלוי. אהדר רישיה ואמר לה, עבידי וטול בתראי, דהא לא כלום גפאי, אבל גוזרני עליך בלבולא בדעתך.

לבתר אמר, לא בגיני אלא בגין דלא תיקטלי בני אינשא אוחרנין. וכן הוה, איתבלבל דעתה, ולא ידעה מיד, ומתה. ועל דא כתיב, (תהלים צא ז) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלה.

תני ר' חייא, (קהלת ז כו) טוב לפני האלהים ימלט ממנה. ממאן. מההיא אשה דכתיב בה, אשר היא מצודים וחרמים וכו'. וחוטא ילכד בה, ההוא דאזל בתר יצר הרע.

בא וראה, בזמן שהרעב בעיר, לא יראה אדם את עצמו, ולא ילך יחידי בעיר, מפני

נמצא שם, ויש לו רשות לחבל. ועל פן פתוב (בראשית מב) ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. פיוצא בו, בזמן שדבר בעיר, יסגור אדם עצמו ולא יתראה בשוק. שפיון שנתן רשות למחבל - מי שפוגע בו נזוק, והוא מתחייב בנפשו.

בא וראה, עשר שנים היתה נעמי בשדה מואב, לסוף - פי שמעה בשדה מואב כו'. מפני מה נענשו מחלון וכליון? מפני שנשאו נשים מואביות.

אין לה בעולם נשים מתעסקות בנחש ובכשוף כמו מואביות. ממה? שפתוב (במדבר כה) ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן. פיון שהיו אוכלים דבר בכשפיהם, מיד היו משתחווים לגלוליהם. (שם) ויצמד ישראל לבעל פעור. רבי חייא אמר, כמו הצמידים התכשיטים, כך היו מתחברים לבעל פעור.

בכשפיהן של הנשים, מנין לנו? שפתוב (שם לא) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם. בעצת בלעם לא נאמר, אלא בדבר בלעם. למד אותם דברים בפה, שהרי לעשות כשפים וקסמים לא היו כמותם בעולם, אבל הדברים של הפה להשלים כשפיהם לא היו יודעים. ועל זה בדבר בלעם עשו, והשלים כשפיהם, ויכל להם. רבי יוחנן אמר, כשרה היתה רות.

והאמר נעמי לשתי כלתיה לכהן שבה אשה לבית אמה יעש ה' (רות א), יעשה פתוב. אמרה להם: אם תזכו לפגס תחת פגפי השכינה - יעשה, ואם לא - יעש, חסר ה'.

כי מר לי מאד מכם, עליכם צריך לו להיות, כמו שנאמר (שמואל ב-א) צר לי עליך. מה זה מכם? אמר

שמלאך המות נמצא שם, ויש לו רשות לחבל. ועל דא פתיב, (בראשית מב א) ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. פיוצא בו, בזמן שהדבר בעיר, יסגור אדם עצמו, ולא יתראה בשוק. דכיון שנתן רשות למחבל, מי שפוגע בו, נזוק. ואיהו מתחייב בנפשו.

בא וראה, עשר שנים היתה נעמי בשדה מואב, לסוף, פי שמעה מפני מה נענשו מחלון וכליון. מפני שנשאו נשים מואביות.

אין לה בעולם, נשים מתעסקות בנחש ובכישוף, כמו מואביות. ממאי, דכתוב, (במדבר כה ב) ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן. פיון דהו אכלי מידי בחרשייהו, מיד הו סגדין לטעוותהו, (שם כה ג) ויצמד ישראל לבעל פעור. רבי חייא אמר, פהני צמידין תכשיטין, הכי הו מתחברים בבעל פעור.

בחרשיהו דנשיא. מנלן, דכתוב, (שם לא טז) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם. בעצת בלעם לא נאמר, אלא בדבר בלעם. אוליף לון מילין בפומא. דהא למעבד חרשין וקוסמין, לא הו בעלמא פותייהו, אבל מילין בפומא לאשלמא חרשייהו לא הו ידעי. ועל דא, בדבר בלעם עבדו, ואשלים חרשייהו, ויכלו להו. רבי יוחנן אמר, כשירה היתה רות. והאמר נעמי לשתי כלתיה לכהן שבה אשה לבית אמה יעש ה', יעשה כתיב. אמרה להו, אם תזכו ליפגס תחת פגפי השכינה, יעשה. ואם לאו, יעש, חסר ה'.

כי מר לי מאד מכם. עליכם מבעי ליה, כמה דאת אמר, (ש"ב א כו) צר לי עליך, מאי מכם. אמר רבי קרונאי אמר רב פהנא, עאקו בלבאי

רבי קרוניא אמר רב כהנא, צרה בלבי מכס, שאתן גרמתן לבני שמימותו, וכמי שמתרעם על אחר. והשק ערפה לחמותה. ערפה - הרפה שמה. למה נקרא שמה ערפה? על שהחזירה ערף לחמותה, וחזרה למקומה לשדה מואב. ונתה, ולא קבלוה, והלכה לארץ פלשתים. והכל דשים בה כהריפות, שהפקירה עצמה לזנות.

וילדה מזנות ששה בנים, וכלם נפלו ביד דוד ואנשיו, שהיה בן בנה של רות, שנאמר (שם כא) וישבי בנב אשר בילידי הרפה. וכי מי נתן אותם בנב? והלא נב סמוכה לירושלים היא, בארץ ישראל, והוא בארץ פלשתים? אלא כף אמר רבי פנחס, מלמד שבא על עסקי נב, מפני שגרם ענין נב עיר הפהגים, והקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים אפלו פחוט השערה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: דוד, גרמת כל כף בנב עיר הפהגים, חייך, או הדין יחול על עצמך, או על זרעך, ולא ישאר אלא אחד.

שנה רבי חייא, כתוב (שמואל א-ב) וימלט בן אחד לאחיהם וגו'. שלא נשאר לאחיהם מכל בית אביו וזולתו אביתר לבדו, ועל עון זה מת שאול ובניו, וכמה אלפים ורבות מישראל, ונגזר על דוד למות.

ביון שהלך לארץ פלשתים, ראתה אותו הרפה. אמרה לבנה: זה שהרג אחיך. באותה השעה הגיע זמן מדת הדין להנקם מדוד על עסקי נב, וזמן את ישבי להרגו. מיד - וישבי בנב, שבא על עסקי נב. אמר רבי יוחנן, כף אמר דוד: רבוננו של עולם, זרעי יהיה נכון לפניה, והריני מקבל עלי את הדין.

מכס, דאתון גרמתון לבניי דימותו, כמאן דמתרעם מאחרא.

ותשק ערפה לחמותה. ערפה, הרפה שמה. למה נקרא שמה ערפה. על שהחזירה ערף לחמותה, וחזרה לשדה מואב. ונתה, ולא קבלוה, והלכה לארץ פלשתים. והכל דשים בה כהריפות, שהפקירה עצמה לזנות. וילדה מזנות ששה בנים. וכולם נפלו ביד דוד ואנשיו, שהיה בן בנה של רות. שנאמר (שם כא טז) וישבי בנב אשר בילידי הרפה. וכי מי נתן אותם בנב. והלא נוב סמוך לירושלים הוא, בארץ ישראל, והוא בארץ פלשתים.

אלא הכי אמר רבי פנחס, מלמד שבא על עסקי נוב, מפני שגרם ענין נוב עיר הפהגים, והקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים אפילו פחוט השערה. אמר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, אתה גרמת כל כף בנב עיר הפהגים, חייך, או הדין יחול על עצמך, או על זרעך, ולא ישאר אלא אחד.

הני ר' חייא, כתיב, (ש"א כב כ) וימלט בן אחד לאחיהם וגו'. שלא נשאר לאחיהם מכל בית אביו, וזולתו אביתר לבדו, ועל עון זה מת שאול ובניו, וכמה אלפים ורבות מישראל, ונגזר על דוד למות.

ביון שהלך לארץ פלשתים, ראתה אותו הרפה, אמרה לבנה, היאי מאן דקטיל לאחורך. באותה שעה, הגיע זמן מדת הדין להנקם מדוד, על (ד"ק ע"א) עסקי נוב. וזימן לישבי להורגו. מיד, (ש"ב כא טז) וישבי בנב, שבא על עסקי נוב. אמר רבי יוחנן, כף אמר דוד, רבוננו של עולם, זרעי יהיה נכון לפניה, והריני מקבל עלי את הדין.

מה עשה. נטלו ישבי, והגרים את עצמו עליו, ועל המטה, אמר ליה, לאו יקרא דילי. נטלו וארמי ליה לאורא, ושוי סייפא דיתקטל בה דוד. הדיא הוא דכתיב, והוא חגור חרב חדשה ויאמר להפות את דוד. מיד הזכיר אבישי שם המפורש, ועמד באויר, וסוסו מיד נשמט, והלך לירושלים.

הלך אבישי ובא לסנהדרין ואמר, מהו לרפוב על סוסו של מלך בשעת הדחק, והתירוהו. מצאו לדוד עומד באויר, אמר ליה חזור מתפלתך.

אמר ליה, (תהלים קטז יב) מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי. שפך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי, שאפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים. מיד חזר מתפלתו, וקבל הדין על זרעו, שכתוב (שמואל-ב כא) ויעזר לו אבישי בן צרויה ויף את הפלשתי וגו'.

מה פתיב. (מ"ב יא א) ועתליה אם אחזיהו ראתה פי מת בנה ותקם ותאבד את כל זרע הממלכה. פתיב ותאבד, וכתוב (דה"ב כב י) ותדבר את כל זרע וכו'. מהו ותדבר. אמרה שעתידין זרעו של דוד ליאבד מן העולם.

ותקח יהושבע בת המלך יורם וכו', את יואש וכו'. (מ"ב יא ב) מלמד שהקדוש ברוך הוא דן מדה כנגד מדה. ועם כל זה, אף על פי שנגזרה גזירה זו, וניתן רשות למדת הדין, על זה פתיב, (ישעיה י לב) עוד היום בנב לעמד. שעדיין מדת הדין בנוב עומדת ותובעת דין מלפני הקדוש ברוך הוא. ומה בצדיקים מדקדק הקדוש ברוך הוא כן, ברשעים על אחת פמה וכמה.

והאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל

מה עשה? נטלו ישבי, והגרים את עצמו עליו ועל המטה. אמר לו: אין כבודי. נטלו וזרקו באויר, ושם הסיף שיהרג בו דוד. זהו שכתוב (שמואל-ב כא) והוא חגור חרב חדשה ויאמר להפות את דוד. מיד הזכיר אבישי שם המפורש, ועמד באויר, וסוסו מיד נשמט, והלך לירושלים.

הלך אבישי ובא לסנהדרין ואמר, מהו לרכב על סוסו של מלך בשעת הדחק? והתירוהו. מצאו לדוד עומד באויר. אמר לו, חזר מתפלתך.

אמר לו, (תהלים קטז) מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי. שפך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי, שאפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים. מיד חזר מתפלתו, וקבל הדין על זרעו, שכתוב (שמואל-ב כא) ויעזר לו אבישי בן צרויה ויף את הפלשתי וגו'.

מה פתיב? (שמואל-א יא) ועתליה אם אחזיהו ראתה פי מת בנה ותקם, (דברי הימים-ב כב) ותאבד את כל זרע הממלכה. פתיב ותאבד, וכתוב ותדבר את כל זרע וכו'. מהו ותדבר? אמרה, שעתידין זרעו של דוד לאבד מן העולם. ותקח יהושבע בת המלך יורם וכו', את יואש וכו'. מלמד שהקדוש ברוך הוא דן מדה כנגד מדה. ועל כל זה, אף על פי שנגזרה גזירה זו וניתן רשות למדת הדין, על זה פתיב, (ישעיה י לב) עוד היום בנב לעמד. עדין מדת הדין בנוב עומדת ותובעת דין מלפני הקדוש ברוך הוא. ומה בצדיקים מדקדק הקדוש ברוך הוא כן - ברשעים על אחת פמה וכמה.

והאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה (רות א). אמר רבי נחום אמר רבי יהודה, מזה

שָׁאֵמַר שְׁבָה, מְלַמֵּד שְׁגִיּוֹרֵת הֵיטָה בַּתְּחִלָּה. וְכָתוּב וְאֶל אֱלֹהֵיהָ, שְׁהֵרִי אֵלוֹהַּ אֶחָד הָיָה לָהּ עִם נַעֲמִי, וְעַכְשָׁיו חֲזָרָה לְסִרְחוֹנָהּ הֵרָאשׁוֹן, וְטַעַתָּה אַחֵר עֲבוּדָה זָרָה שְׁלָה.

וְרוֹת דְּבָקָה בָּהּ (שם), כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלָה עָלֶיהָ בְּחַיֵּי בַעֲלָהּ, דְּבָקָה בְּאַמוּנָתָהּ. בֹּא וּרְאֵה שִׁבְחָהּ שֶׁל רוֹת, שְׂאָף עַל פִּי שְׂאִימַת בַּעֲלָהּ לֹא הֵיטָה עָלֶיהָ, דְּבָקָה בְּאַמוּנָתָהּ. וְעַל כֵּן זֶה, נַעֲמִי חִדְּשָׁה לָהּ כְּמִתְחִלָּה, וְהִתְרַתָּה בָּהּ הִתְרַאוֹת, וְכֵן קִבְּלָתָן עָלֶיהָ.

רַבִּי בְרוּקָא אָמַר, כְּתוּב (בראשית כא) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיִּקַּח לֶחֶם וְחֶמֶת מִיַּם וַיִּתֵּן אֶל הַגֵּר שֵׁם עַל שְׂכָמָה וְאֵת הַיֶּלֶד. כִּיֹּן שִׁכְתוּב אֶל הַגֵּר, מָהוּ שֵׁם עַל שְׂכָמָה? אֵלֶּא מְלַמֵּד, שֶׁהִזְהִירָה עַל עַל הָאֲמוּנָה, וְלַעֲמֹד בָּמָה שֶׁהֵיטָה רְגִילָה בַּתְּחִלָּה עִמּוֹ. כְּתוּב כִּיֹּן שֵׁם עַל שְׂכָמָה, וְכָתוּב שֵׁם (שמות טו) שֵׁם שֵׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט. מָה לְמַטָּה עַל שְׂכִינָה - אָף כִּיֹּן עַל שְׂכִינָה.

מָה עֲשֵׂתָה? כִּיֹּן שְׂרָאָתָה עֲצָמָה יוֹצֵאת מִתְּחַת רְשׁוֹתָהּ שֶׁל אַבְרָהָם, חֲזָרָה לְקַלְקוּלָהּ. מָה כְּתוּב? וַתִּלְוֶה וַתִּתְּעַ, אַחֲרֵי עֲבוּדַת גְּלוּלִים וְגִלּוּלֵי בֵּית אֲבִיהָ. וְכָתוּב הִבֵּל הַמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים.

רַבִּי חִידָקָא וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי חִידָקָא, הָרִי שְׁגִינוּ, נְכַרִּי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא כְּמוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל. מָה הִטְעַם שֶׁקָּל אוֹתוֹ לְכַהֵן גָּדוֹל, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים עח) וַיִּקַּם עֲדוֹת בַּיַּעֲקֹב וַתּוֹרָה שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן אוֹתָהּ לְיִשְׂרָאֵל, לְקַבֵּל עָלֶיהָ שְׂכָר לְעוֹלָם הַבָּא. וּמִי שֶׁלֹּא קִבְּלוּהָ, לֹא מְקַבְּלִים עָלֶיהֶם שְׂכָר בְּעוֹלָם הַבָּא.

אֱלֹהֵיהָ. אָמַר ר' נָחוּם אָמַר ר' יְהוּדָה, מִדְּקָאֵמַר שְׁבָה, מְלַמֵּד שְׁגִיּוֹרֵת הֵיטָה בַּתְּחִלָּה. וְכָתוּב וְאֶל אֱלֹהֵיהָ, דְּהָא אֵלוֹהַּ אֶחָד הָיָה לָהּ עִם נַעֲמִי, וְעַכְשָׁיו חֲזָרָה לְסִרְחוֹנָהּ הֵרָאשׁוֹן, וְטַעַתָּה אַחֵר עֲבוּדָה זָרָה שְׁלָה.

וְרוֹת דְּבָקָה בָּהּ, כְּמָה שֶׁקִּבְּלָה עָלֶיהָ בְּחַיֵּי בַעֲלָהּ, דְּבָקָה בְּאַמוּנָתָהּ. בֹּא וּרְאֵה שִׁבְחָהּ שֶׁל רוֹת, שְׂאָף עַל פִּי שְׂאִימַת בַּעֲלָהּ לֹא הֵיטָה עָלֶיהָ, דְּבָקָה בְּאַמוּנָתָהּ. וְעַל כֵּן דָּא, נַעֲמִי חִדְּשָׁה לָהּ כְּמִתְחִלָּה, וְהִתְרַתָּה בָּהּ הִתְרַאוֹת, וְכֵן קִבְּלָתָן עָלֶיהָ.

רַבִּי בְרוּקָא אָמַר, כְּתוּב (בראשית כא יד) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיִּקַּח לֶחֶם וְחֶמֶת מִיַּם וַיִּתֵּן אֶל הַגֵּר שֵׁם עַל שְׂכָמָה וְאֵת הַיֶּלֶד. כִּיֹּן דְּכָתוּב אֶל הַגֵּר, מָהוּ שֵׁם עַל שְׂכָמָה. אֵלֶּא מְלַמֵּד, שֶׁהִזְהִירָה עַל עוֹל הָאֲמוּנָה, וְלַעֲמֹד בָּמָה שֶׁהֵיטָה רְגִילָה בַּתְּחִלָּה עִמּוֹ. כְּתוּב הִבֵּל הַמָּה עַל שְׂכָמָה, וְכָתוּב הִתְעַ (שמות טו כד) שֵׁם שֵׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט. מָה לְהֵלֵן עוֹל שְׂכִינָה, אָף כִּיֹּן עוֹל שְׂכִינָה.

מָה עֲשֵׂתָה, כִּיֹּן שְׂרָאָתָה עֲצָמָה יוֹצֵאת מִתְּחַת רְשׁוֹתָהּ שֶׁל אַבְרָהָם, חֲזָרָה לְקַלְקוּלָהּ. מָה כְּתוּב, (בראשית כא יד) וַתִּלְוֶה וַתִּתְּעַ. אַחֲרֵי עֲבוּדָה זָרָה וְגִלּוּלֵי בֵּית אֲבִיהָ. וְכָתוּב (ירמיה י טו) הִבֵּל הַמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים.

רַבִּי חִידָקָא וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוֹסִי, הָיוּ קְאָזְלֵי בְּאוּרְחָא, אָמַר ר' שְׁמַעוֹן לְרַבִּי חִידָקָא, הָא תְּגִינֵן, נְכַרִּי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כְּכֹהֵן גָּדוֹל הָיוּ. מֵאִי טַעַמָּא שֶׁקָּלוּ לְכַהֵן גָּדוֹל. וְהַכְּתוּב, (תהלים עח ה) וַיִּקַּם עֲדוֹת בַּיַּעֲקֹב וַתּוֹרָה שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיבָה לְיִשְׂרָאֵל, לְקַבֵּל עָלֶיהָ אַגְרָא לְעֵלְמָא דְּאֵתִי, וּמִי שֶׁלֹּא קִבְּלוּהָ, לֹא מְקַבְּלֵי עָלֶיהֶוּ אַגְרָא בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי.

שָׁכַךְ אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, יִשְׂרָאֵל
שְׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי, מִקְבְּלִים
עָלֶיהָ שָׂכָר. נִכְרִים שְׂלֵא עָמְדוּ עַל
הַר סִינַי, אֵין מִקְבְּלִים עָלֶיהָ שָׂכָר.
וְאַתָּה אֲמַרְתָּ, נִכְרִי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
הַרִי הוּא כְּמוֹ פֶהֶן גְּדוֹל?!

אָמַר לוֹ, כְּמוֹ פֶהֶן גְּדוֹל עִם הָאָרֶץ
שְׁנִינּוּ וְדָאֵי. שְׁאֲמַר רַבִּי יוֹסִי בַר
יודָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מֵה שְׁפִתּוֹב
(משלי א) יְקָרָה הִיא מְפִנִינִים וְכָל
חִפְצֵיךָ לֹא יִשְׁוּוּ בָּהּ - אֶפְלוּ מִמֶּזֶר
תִּלְמִיד חֲכָם עֲדִיף מִפֶּהֶן גְּדוֹל עִם
הָאָרֶץ הַמְשַׁמֵּשׂ לִפְנֵי וּלְפָנִים.
וְהוֹאִיל וְאִינוּ קוֹרָא בַּתּוֹרָה, אֵין
עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדָה, וְאִינוּ מִקְבֵּל
עָלֶיהָ שָׂכָר, וְעָלִיו כְּתוּב (שם יט) גַּם
בְּלֹא דַעַת נִכְשׁ לֹא טוֹב. כְּהֵן גְּדוֹל
שְׂאִינוּ יוֹדַע עֵקֶר שֶׁל עֲבוּדָה, אֵין
עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדָה.

וְאָמַר רַבִּי יוֹדָא, מִנֵּין שְׁכַהֵן גְּדוֹל
צָרִיף לְהִיּוֹת תִּלְמִיד חֲכָם?
שְׁפִתּוֹב (מלאכי ב) כִּי שְׁפִתִי כֵהֵן
יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ
מִפִּיהוּ. וְאִם הוּא עִם הָאָרֶץ, אֵין
מִקְבֵּל עָלֶיהָ שָׂכָר. כֵּךְ גּוֹי הָעוֹסֵק
בַּתּוֹרָה - הוֹאִיל וְהוּא גּוֹי, אֵין
עֶסְקוּ בַּתּוֹרָה עֶסְקוּ, וְאִינוּ מִקְבֵּל
שָׂכָר.

פִּתַח וְאָמַר, (ויקרא ו) צוֹ אֶת אֶהֱרֵן
וְאֶת בְּנָיו לְאֹמֵר. אֶהֱרֵן וּבְנָיו
מִצְוִים, וּשְׂאָר כְּהֻנִּים אֵינָם
מִצְוִים.

אֲרָא, כָּל כְּהֵן שְׂאִינוּ יוֹדַע עֵקֶר
הָעֲבוּדָה כְּאֶהֱרֵן וּבְנָיו, אִינוּ
מִצְוִה. וְאִם עוֹבֵד, אֵין עֲבוּדְתוֹ
עֲבוּדָה. שְׁהִרִי בְּמָה מְכוּוֹן, כִּיּוֹן
שְׂאִינוּ יוֹדַע עֵקֶר הָעֲבוּדָה כְּאֶהֱרֵן
וּבְנָיו?

וְכֵךְ אָמַר רַבִּי חֲזִיָא אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, כְּהֻנִּים לְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים
מְעַפְכִּים אֶת הַקְּרָבָן. עֵקֶר הַקְּרָבָן
הַכְּהֵן, שְׁצָרִיף לְכוּן אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ וּלְסִדֵּר הַדְּרָגוֹת

וְהִכִּי אָמַר ר' עֲקִיבָא, יִשְׂרָאֵל שְׁעָמְדוּ עַל הַר
סִינַי, מִקְבְּלִין עָלֶיהָ שָׂכָר. גּוֹיִם שְׂלֵא
עָמְדוּ עַל הַר סִינַי, אֵין מִקְבְּלִין עָלֶיהָ שָׂכָר.
וְאַתָּה אֲמַרְתָּ, נִכְרִי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הַרִי הוּא כְּכֵהֵן
גְּדוֹל.

אָמַר לֵיהּ, כְּכֵהֵן גְּדוֹל עִם הָאָרֶץ תְּנִינָא וְדָאֵי.
דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר יוֹדָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
מֵאֵי דְכְּתִיב, (משלי ג טו) יְקָרָה הִיא מְפִנִינִים וְכָל
חִפְצֵיךָ לֹא יִשְׁוּוּ בָּהּ. אֶפְלוּ מִמֶּזֶר תִּלְמִיד חֲכָם,
עֲדִיף מִכְּהֵן גְּדוֹל עִם הָאָרֶץ הַמְשַׁמֵּשׂ לִפְנֵי
וּלְפָנִים. הוֹאִיל וְאִינוּ קוֹרָא בַּתּוֹרָה, אֵין
עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדָה, וְאִינוּ מִקְבֵּל עָלֶיהָ שָׂכָר, וְעָלִיו
כְּתִיב, (שם יט ב) גַּם בְּלֹא דַעַת נִכְשׁ לֹא טוֹב. כְּהֵן
גְּדוֹל שְׂאִינוּ יוֹדַע עֵיקֶר שֶׁל עֲבוּדָה, אֵין
עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדָה.

וְאָמַר רַבִּי יוֹדָא, מִנֵּיין שְׁכַהֵן גְּדוֹל צָרִיף לְהִיּוֹת
תִּלְמִיד חֲכָם. דְּכְּתִיב, (מלאכי ב ז) כִּי שְׁפִתִי
כֵהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ. וְאִם
הוּא עִם הָאָרֶץ, אֵין מִקְבֵּל עָלֶיהָ שָׂכָר. כֵּךְ גּוֹי
הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הוֹאִיל וְהוּא גּוֹי, אֵין עֶסְקוּ
בַּתּוֹרָה עֶסְקוּ, וְאִינוּ מִקְבֵּל שָׂכָר.

פִּתַח וְאָמַר (ויקרא ו ב) צוֹ אֶת אֶהֱרֵן וְאֶת בְּנָיו
לְאֹמֵר. אֶהֱרֵן וּבְנָיו מִצְוִים, וּשְׂאָר
כְּהֻנִּים אֵינָם מִצְוִים.

אֲרָא, כָּל כְּהֵן שְׂאִינוּ יוֹדַע עֵיקֶר הָעֲבוּדָה,
כְּאֶהֱרֵן וּבְנָיו, אִינוּ מִצְוִה. וְאִם עוֹבֵד,
אֵין עֲבוּדְתוֹ עֲבוּדָה. דְּהָא בְּמֵאֵי מְכוּוֹן, כִּיּוֹן
שְׂאִינוּ יוֹדַע עֵיקֶר הָעֲבוּדָה כְּאֶהֱרֵן וּבְנָיו.

וְהִכִּי אָמַר רַבִּי חֲזִיָא אָמַר ר' יִצְחָק, כְּהֻנִּים
לְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים מְעַפְכִּין אֶת הַקְּרָבָן.
עֵיקֶרָא דְקְרָבָן כְּהֵן, דְּאֶצְטְרִיף לְכוּוֹנָא שְׂמָא
קְדִישָׁא, וּלְסִדְרָא דְרִגְוִין עֵילָאִין, וּלְיִיחָדָא כְּלָא

העליונות, וליחד הפל ביחוד
ש'ם, ולשמח עליונים ותחתונים
ברצון ובפונה שלו.

וכך אמר רבי חזיא אמר רבי
יצחק, מהו שכתוב (שם א) אשה
ריח ניחוח לה? אלא, לעמת
ש'לש דרגות אלו - אשה. פנגד
זה הלויים הממנים על השיר
ולתרמת הקול, והוא מצד של
אשה, ומכונים בנעם הנגון
והחדוה והשיר.

ומתוך כך, כל פעם שהיה עולה
על הדוכן בעוד שהוא גבר,
ושלהבת האש חזקה בו להרים
קול בנעימות הנגון, הוא פשר
לעבודה. פיון שנחלשה שלהבת
בחיותו, וגחלי האש דועכים
בתוכו, הנה נחלש פחו, והקול
מתחיל להשבר. אז כתוב (במדבר
ח) ומבן חמשים שנה ישוב מצבא
העבודה ולא יעבד עוד. ופסול
לעבודה. מפאן והלאה, (שם)
ושרת את אחיו וגו', ועבדה לא
יעבד.

משמרות הרקיע, אף כך גם,
שמפיון שבאים לנגן לפני רבונם,
נקראים אישים. וכך שמעתי
משמו של רבי שמעון בן יוחאי,
שאמר רבי אליעזר, הדרגות
הללו, יש מהן שממנות על
השערים בחוץ, ומהן על
השערים הפנימיים שלפנים.

אותם הפנימיים אומרים שירה,
ועולים ונכנסים בשירה הזו חמש
דרגות, עד חמשים, כנגד חמשים
השערים של היובל. פיון שעולים
לשם, נוטלת אותם ריח של אש
לוהטת ושוכרת פחם. פיון
שנשבר פחם, דוחים אותם,
ויורדים מאותן הדרגות.

ועומדים בחוץ הממנים על
השערים בחוץ, ואלו נוטלים
חלקם מעשן האש של הקרבן,
חוץ מאותם שנוטלים בפנים.

ביחודא שלים, ולמחדי עילאין ותתאין,
ברעותא וכונה דיליה.

והכי אמר רבי חזיא אמר רבי יצחק, מאי
דכתיב, (שם א ט) אשה ריח ניחוח לה.
אלא, לקבל תלתא דרגין אליו, אשה, לקבל
דא לויים, דממנין על השיר, ולארמא קלא,
והוא מסיטרא דאשה, ומכוני בנעימותא
בנגוונא וחדוה ושיר.

ומגו כף, כל זמנא דהוה סליק על הדוכן,
בעוד דאיהו גיפר, ושלמהובא דאשא
תקיף ביה, לארמא קלא בנעימותא דניגונא,
איהו פשר לעבודה. פיון דאיתחלש שלהובא
דבחרותא דיליה, וגומריין דנורא מתדעכין
בגויה, הא אתחלש תוקפיה, וקלא שארי
לאתתברא. פדין פתיב, (במדבר ח כה) ומבן חמשים
שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבד עוד.
ופסול לעבודה. מפאן והלאה, (שם כו) ושרת את
אחיו ועבדה לא יעבד עוד.

משמרות דרקיעא, אוף הכי נמי דמפיון
דמטון לנגנא קמי דמריהון,
איקרין אישים. והכי שמענא משמיה דרבי
(דף ק ע"ב) שמעון בן יוחאי, דאמר רבי אליעזר,
דרגין אליו, אית מנהון דממנין על תרעין לבר,
ומינייהו על תרעין פנימאין לגו.

אינון פנימאין אמרין שירתא, וסלקין ועאלין
בהאי שירתא, חמשה דרגין, עד חמשים.
לקבל חמשים תרעין דיובלא. פיון דסלקין
תמן, נטיל לון רוחא דאשא מלהטא, ותבר
תוקפיהו. פיון דאתבר תוקפיהו, דחיין להון,
ונחתין מאינון דרגין.

וקיימין לבר, ממונין על תרעין דלבר, ואליו
נטלין חולקיהון מתננא דאשא
דקורבנא, בר מאינון דנטלי לגו. ובכל יום

וְיוֹם מִתְחַדְשֵׁין דְּמִמְנָן עַל שִׁירְתָּא. וְזֵהוּ אֲשֶׁה. רִיחַ, לְקַבֵּל יִשְׂרָאֵל, דְּקָא מְצִלוּ צְלוֹתָא, דְּחִשְׁבָּא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיחַ בּוֹסְמִין דְּבַגְנָתָא דְּעֵדָן. נִיחוּחַ, דְּאִיהוּ נַחַת רוּחַ לְגַבוּהַ. לְקַבֵּל דָּא פִּהֵן, דְּאִיהוּ מְכוּיִן פְּוּנָה, כְּגוּוּנָא דְּרַעוּתָא דְּשָׁמָא קִדְיִשָׁא, וּמִיַּיְחַד יְחוּדָא בְּאַתְוּוֹן רְשִׁימִין, וְכֹל דְּרַגִּין נְהָרִין, וּמִתְלַהֲטִין, וְנִצְצֵי בְּנִיצוּצָא עֵילָאָה, מְגוּ דְּעוּמְקָא עֵילָאָה טְמִירְתָּא.

וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ פִּהֵנָא לְמַהוּי חִפְיָמָא (ג"א וְלֹא תִקְשָׁט) בְּחִכְמָה, וְיָאָה בְּסוּכְלַתְנּוּ, וְשִׁפִּיר בְּנִהִירוּ דְּאוּרִייתָא, וְזָרִיזוּ, וּפְקַח יְתִיר מְפֹל עֲלִמָּא. וְאִם עִם הָאָרְצִין הוּא, עֲבוּדְתּוּ לְאוּ עֲבוּדָה, וְעֲלִיהַ פְּתִיב (תהלים ה' ו') לֹא יִתְנַצְבוּ הוֹלָלִים לְנֶגְדַ עֵינֵיךְ.

תָּא חֲזִי, זוּהֵמָא דְּכוּתִי, אָף עַל גַּב דְּאֲגִייר, קָשָׁה לְפָרוּשׁ מִינֵיהַ זוּהֵמָא עַד תִּלְתָּא דְּרִין, כֹּל שְׁפָן בְּעוּד שְׁהוּא פּוּתִי. כְּשֶׁרָה דְּבַהוֹן, רוּת, וְלֹא אֲשַׁכְּחֵן בְּהַ שׁוּם דּוּפִי כֹּלֵל. וְדָא הִיא נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית. עֲרַפָּה, שְׁהִיא נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, מִיַּד חֲזָרָה לְסַרְחוּנָה וּלְקַלְקוּלָה. אֲתָא רַבִּי חִידְקָא וּנְשַׁקִּיָּה. אָמַר, וְדָאִי דְּזַעֲרִין אֵינּוּן דְּמִתְעַבְּרִין זוּהֵמוּתֵיהוּ מִינֵיהוּ.

רַבִּי נְחֵמְיָה אוֹמַר, פְּתִיב (מ"א ב' יט) וַיֵּשֶׁם כְּסָא לְאִם הַמֶּלֶךְ, זוּ רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה, דְּזַכְתָּה וְרָאתָה לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל כְּסָאוֹ.

כְּשֶׁם שְׁלֹבָה הָיָה שְׁלֹם, כֶּן הַשְּׁלִים יִמְיָה וּשְׁנוּתִיָּה. הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב, וְתִהִי מִשְׁפָּרְתָךְ שְׁלֹמָה. שְׁלֹמָה פְּתִיב, וְקָרִינָן שְׁלִימָה. מְלִמָּד, שְׁרָאתָה לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל כְּסָאוֹ, וְרָאתָה שְׁכָרָה בְּעוֹלָם הָיָה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וְתַצֵּא מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הִיָּתָה שְׁמָה וּשְׁתִּי

וּבְכֹל יוֹם וְיוֹם מִתְחַדְשֵׁים הַמְּמַנִּים עַל הַשִּׁירָה, וְזֵהוּ אֲשֶׁה. הַרִיחַ כְּנֶגֶד יִשְׂרָאֵל, שְׁמִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה, שְׁחִשׁוּבָה לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ רִיחַ בְּשָׁמִים שֶׁל גֵּן עֵדֶן. נִיחוּחַ, שְׁהוּא נַחַת רוּחַ לְגַבוּהַ. כְּנֶגֶד זֶה הַפִּהֵן, שְׁהוּא מְכוּן כְּנֶנָה, כְּמוֹ שְׁהֲרַצוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, וּמִיַּחַד יְחוּד בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת, וְכֹל הַדְּרָגוֹת מְאִירוֹת וְלוֹהֲטוֹת, וְנוֹצְצוֹת בְּנִיצוּץ עֲלִיוֹן מִתּוֹךְ הַעֲמֻק הַעֲלִיוֹן הַטְּמִיר.

וְעַל כֵּן צְרִיךְ הַפִּהֵן לְהִיּוֹת חֲכָם (וְלֹא תִקְשָׁט) בְּחִכְמָה, וְנָאָה בְּהַשְּׁפֹל, וְיִפְּה בְּאוּר הַתּוֹרָה, וְזָרִיזוּ, וּפְקַח יוֹתֵר מְפֹל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְאִם הוּא עִם הָאָרְצִין, אֵינּוּ עֲבוּדְתּוֹ עֲבוּדָה, וְעֲלִיו כְּתוּב (תהלים ה') לֹא יִתְנַצְבוּ הוֹלָלִים לְנֶגְדַ עֵינֵיךְ.

בְּאִ וְרָאָה, הַזְּהֵמָה שֶׁל הַפּוּתִי, אָף עַל גַּב שְׁהַתְגַּיֵּר, קָשָׁה לְפָרוּשׁ מְמַנּוּ הַזְּהֵמָה עַד שְׁלִשָּׁה דוּרוֹת, כֹּל שְׁפָן בְּעוּד שְׁהוּא פּוּתִי. הַכְּשֶׁרָה שְׁבָהֶם רוּת, וְלֹא מְצִאנוּ בְּהַ שׁוּם דְּפִי כֹּלֵל. וְזוּהִי הַנֶּפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית. עֲרַפָּה, שְׁהִיא הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית, מִיַּד חֲזָרָה לְסַרְחוּנָה וּלְקַלְקוּלָה. בְּאִ רַבִּי חִידְקָא וּנְשַׁקִּיָּה. אָמַר, וְדָאִי מְצִטִּים הֵם שְׁעוּבָרַת זְהֵמָתָם מֵהֵם.

רַבִּי נְחֵמְיָה אוֹמַר, כְּתוּב (מלכים א-ב) וַיֵּשֶׁם כְּסָא לְאִם הַמֶּלֶךְ. זוּ רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה, שְׁזַכְתָּה וְרָאתָה לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל כְּסָאוֹ.

כְּשֶׁם שְׁלֹבָה הָיָה שְׁלֹם, כֶּן הַשְּׁלִים הַשְּׁלִים יִמְיָה וּשְׁנוּתִיָּה. וְתִהִי מִשְׁפָּרְתָךְ שְׁלֹמָה. כְּתוּב שְׁלֹמָה, וְקוֹרְאִים שְׁלִימָה. מְלִמָּד שְׁרָאתָה אֶת הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל כְּסָאוֹ, וְרָאתָה שְׁכָרָה בְּעוֹלָם הָיָה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְתַצֵּא מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הִיָּתָה שְׁמָה וּשְׁתִּי כְּלִתִּיָּה עֲמָה כו'.

ותאמר נעמי לשתי כלתיה לכנה
לכנה שבנה כו'. ותאמרנה לה פי אתך נשוב
לעמך. ותאמר נעמי שבנה כו' ותאמר
הנה שבה יבמתך אל עמה כו'. ערפה שבה
אל עמה ואל אלהיה. ותאמר רות
אל תפגעני בי לעזבך לשוב
מאתריך. כף בודקים לגר בשביל
שיתקיים תחת פנפי השכינה
פרות, בלכב שלם.

רבי אלכסנדר פתח, (מלכים-ב ו)
ואשה אחת מנשי בני הנביאים
צעקה אל אלישע וגו'. שם שנינו,
זו אשת עובדיהו, וממנה היה על
בית אחאב מלך ישראל. ובשעה
שהלך עובדיהו אצל אליהו,
הפיר בו אלישע.

ואם תאמר, אלישע לא שמש
לפניו עדין - כבר היה משמש,
ואין מקדם ומאחר. ועל כן כתוב,
ואתה ידעת פי עבדך היה ירא
את ה', שודאי הפיר בו אלישע
מאותה שעה.

צעקה אל אלישע. באותה שעה
שמת עובדיהו, מת אחאב. ומלך
יהורם בא לקחת את שני ילדיו.
מה עשתה? הלכה גועה וצועקת
ובוכה לבית הקברות. עמדה על
קברו וצעקה: ירא אלהים, כף
וכף עושים ליתומיך!

אמרו לעובדיהו: הרי אשתך
עומדת וצועקת על קברך. מה
עשה? הלך לו אצל חזקיהו, אמר
לו: דיי בעולם הזה. הלך לו אצל
האבות, אמר: כף וכף יש לי.
אמרו לו: כבר שמענו צעקותיה,
לך אצל אלישע הנביא.

בינתיים חזרה גועה וצועקת על
קברו. אמר לה: אי ענייה, לכי
אצל אלישע, והוא יתן לך עצה.
מיד הלכה אצל אלישע.

אמר רבי, בא וראה היאך
מספרים המתים בקברותם זה עם
זה, והלא נפשותם במקום אחר

כלתיה עמה כו'. ותאמר נעמי לשתי כלתיה
לכנה שבנה כו'. ותאמרנה לה פי אתך נשוב
לעמך. ותאמר נעמי שבנה כו' ותאמר
הנה שבה יבמתך אל עמה וכו'. ערפה תבת
אל עמה ואל אלהיה. ותאמר רות אל תפגעני
בי לעזבך לשוב מאתריך. כף בודקין לגר,
בשביל שיתקיים תחת פנפי השכינה פרות,
בלכב שלם.

רבי אלכסנדר פתח, (מ"ב ד א) ואשה אחת מנשי
בני הנביאים צעקה אל אלישע וגו'. תמן
תנינן, דא אשת עובדיהו. וממנה היה על
בית אחאב מלך ישראל. ובשעה שהלך
עובדיהו אצל אליהו, הפיר בו אלישע.

ואי תימא, אלישע לא שמש לפניו עדיין. כבר
היה משמש. ואין מוקדם ומאחר. ועל
כן כתיב, (מ"ב ב א) ואתה ידעת פי עבדך היה ירא
את ה', דודאי הפיר בו אלישע מאותה שעה.

צעקה אל אלישע. באותה שעה שמת
עובדיהו, מת אחאב. ומלך יהורם בא
לקחת את שני ילדיו. מה עשתה. הלכה גועה
צועקת ובוכה לבית הקברות. עמדה על קברו
וצעקה, ירא אלהים, כף וכף עושים ליתומיך.

אמרו ליה לעובדיהו, הרי אתתך עומדת
וצועקת ובוכה על קברך. מה עשה.

הלך לו אצל חזקיהו, אמר ליה דיי בעולם
הזה. הלך לו אצל האבות, אמר כף וכף יש
לי. אמרו לו, כבר שמענו צעקותיה, לך אצל
אלישע הנביא.

אדחבו, חזרה גועה וצועקת על קברו, אמר
לה אי ענייה, לכי אצל אלישע, והוא
יתן לך עצה.

מיד הלכה אצל אלישע.
אמר רבי, בא וראה היאך מספרים המתים
בקברותם זה עם זה, והלא נפשותם

במקום אחר עומדת. (תהלים כה יד) סוד ה' ליראיו וכו'. נזדמן ליה רבי בון, אומר, אי קשיא הכי קיימא, והשתא מלה בתרין, משתוקא לא כלום.

פתח ואמר, (ישעיה כו ט) נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשתרך. נפשי אויתך, תרין קטרין טבין יהיב קודשא בריך הוא בבר נש, לשמשא בהאי עלמא, ואינון נפשא ורוחא. נפש, לקיומא דגופא, במצות דיתער מניה. רוח, לאיתערא ליה באורייתא, ולאנהגא ליה בהאי עלמא. ואי זכו נפש במצות, ורוח לאתעסקא באורייתא. פדין נחתו עליה רבו יתיר מלעילא, כפום אורחוי.

ובתרין פתרין אליון, אזיל בר נש בהאי עלמא, לשמשא בהו. דההוא נפש לא אתקיים בגופא, אלא באתערו דרוח דשריא עליה. בר עייל בר נש לשמשא ולמפלח למאריה באליון תרין. איתער עליה מלעילא אתערו קדישא, ושריא עליה דבר נש, וסחרא ליה מפל סטרין. ואיתער ביה בחכמתא עילאה, למזפי ולמהוי בהיכלא דמלכא.

וההוא אתערו דשרייא עליה, מאתר עילאה הוא. ומאי שמה. נשמה. ומיניה יתער לבר נש תשובה, ועובדין טבין. ואיהו חילא עילאה, חילא דתשובה, אימא לרוח, ורוח בן לה.

ועל נשמתא, אית לה מרחמא עילאה. ומאי שמה. נשמתא לנשמתא. ואיהו איקרי אב לרוח. מיניה יתער לבר נש, יראה, ואהבה, תורה, ומצוה. ואינון מאב ואם בן ובת. יו"ד אב. ה"א אם. וא"ו בן. ה"א בת. ודא יהו"ה מלא.

ברנמא דאית רוחא ונפשא דימינא, דיצר

עומדת. (תהלים כה) סוד ה' ליראיו וכו'. נזדמן לו רבי בון. אומר: אם ישנה קשיא - כף עומדת, וכעת דבור בשנים ושתיקה בלי כלום. פתח ואמר, (ישעיה כו) נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשתרך. נפשי אויתך, שני קשרים טובים נתן הקדוש ברוך הוא באדם לשמש בעולם הזה, והם נפש ורוח. הנפש - לקיום הגוף, במצוות שיתעוררו ממנו, והרוח - לעורר אותו בתורה ולהנהיגו בעולם הזה. ואם זכו, הנפש במצוות, והרוח להתקיים בתורה, אז מורידים עליו גדלות יתרה מלמעלה, כפי דרכיו.

ובשנים הללו הולך האדם בעולם הזה לשמש בהם, שאותה הנפש לא מתקנת בגוף, אלא בהתעוררות של הרוח ששורה עליו.

בשנכנס אדם לשמש ולעבד את רבונו בשני אלו, מתעוררת עליו מלמעלה התעוררות קדשה, ושורה על האדם, ומקיפה אותו מפל הצדדים. ומתעוררת בו בחכמה עליונה, לזכות ולהיות בהיכל המלך.

ואותה ההתעוררות ששורה עליו היא מקום עליון. ומה שמה? נשמה. וממנה תתעורר לאדם תשובה ומעשים טובים. והוא פח עליון, פח התשובה, האם לרוח, והרוח בן לה.

ועל הנשמה יש לה אוהב עליון. ומה שמו? נשמה לנשמה. והוא נקרא אב לרוח. ממנו תתעורר לאדם יראה ואהבה, תורה ומצוה. והם מאב ואם בן ובת. יו"ד אב. ה"א אם. וא"ו בן. ה"א בת. וזה יהו"ה מלא.

ברנמא שיש רוח ונפש של הימין, של יצר הטוב, כף יש רוח ונפש של השמאל, של יצר הרע.

ועל זה אמר, (דברים ל) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת המוות ואת הרע. ואת הטוב - של הקדשה. ואת המוות ואת הרע - של השמאל, של יצר הרע. ועל זה רמז, ומעץ הדעת טוב ורע, מן הטוב אכל, ומן הרע לא תאכל ממנו.

ועל ה"א העליונה שהיא הנשמה האם, ועל ה"א התחתונה שהיא הבת, נקרא הפסוק הזה (משלי יד) חכמות נשים בנתה ביתה. ואולת בידיה תהרסנו - זו הנפש הבהמית של יצר הרע. בידיה תהרסנו - הגוף של הקדש שנתן לו הקדוש ברוך הוא לשמש בעולם הזה, ונשמה להעיר לשמוש שלמעלה.

בשארם בעולם הזה ישן במשנתו, רוחו משוטטת והולכת, ורצונו לעלות בכל לילה. וכמה ממנים מגנים עומדים בכל רקיע ורקיע. שאמר רבי נחוניא, סח לי בן גאים, כשעליתי לרקיע, ברקיע העליון מצאתי מלאכים שרפים, כלם כמראה הלפידים, וגלגלי אש סובבים אותם, וגבותם כגחלי אש, ושיניהם ועיניהם שביבים של אש, הפסות שלהם אש לוהטת, ועליהם ממונה אחד, הדומיעם שמו.

בשראו אותי שם, אמרו: מי נתן לילד אשה בינינו במקום הזה? פחדתי ממנו, והזפרתי אותיות השם, כשראתי שמבקשים לשרוף אותי בהבל פיהם, ועמדו כלם. אמר לי אותו השר הגדול הממונה עליהם: מי אתה? אמרתי לו שמי.

אמר לי: אי ידיד, כל באי עולם עוברים על ידי בכל לילה ולילה, בשעה שבאים לשכב על מטותיהם, ומפקידים רוחם ביד אדון עולם. מיד פורחים מהם,

הטוב, כן אית רוחא ונפשא דשמאלא, דיצר הרע. ועל דא אמר, (דברים ל טו) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע. את החיים ואת הטוב, דקדושה. ואת המוות ואת הרע, דשמאלא, דיצר הרע. ועל דא רמז, (בראשית ב יז) ומעץ הדעת טוב ורע, מן הטוב אכול, ומן הרע לא תאכל ממנו.

ועל ה"א עילאה שהיא נשמתא אם. ועל ה"א תתאה שהיא בת. איתקרי האי קרא, (משלי יד א) חכמות נשים בנתה ביתה. ואולת בידיה תהרסנו, דא נפש הבהמית דיצר הרע. בידיה תהרסנו, הגוף דקודשא, דיהיב ליה קודשא בריך הוא לשמשא בהאי עלמא, ונשמה לאתערא לשמושא דלעילא.

בר נש בהאי עלמא נאים בערסיה, רוחיה משטטא ואזלא ורעותיה לסלקא בכל ליליא. וכמה ממנין תריסין קיימין בכל רקיע ורקיע.

דאמר רבי נחוניא, סח לי בן גאים, כשעליתי לרקיע, ברקיע העליון מצאתי מלאכים שרפים, כולם כמראה הלפידים, וגלגלי אש סובבים אותם, וגבותם כגחלי אש, ושיניהם ועיניהם שביבין דנור, פסותם אש לוהטת, ועליהם ממונה אחד, הדומיעם שמו.

בשראו אותי שם, אמרו מי נתן לילד אשה בינינו במקום הזה, פחדתי ממנו, והזפרתי אותיות השם, כשראתי שמבקשים לשרוף אותי בהבל פיהם, ועמדו כלם. אמר לי אותו השר הגדול הממונה עליהם, מי אתה. אמרתי לו שמי.

אמר לי, אי ידיד. כל באי עולם עוברים על ידי בכל לילה ולילה, בשעה שבאים לשכב על מטותיהם, ומפקידים רוחם ביד

אָדוֹן עוֹלָם. מִיַּד פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלָים לְפָנָיו.
זָכַר הַרוּחֹת לְפָנָי, וְלֹא נָתַן לִי רִשּׁוֹת לְהַכְנִיס,
אֶלֶּא אוֹתָם הַכְּתוּבִים לְפָנָי. חוּץ מֵאוֹתָם
שָׁעֲשׂוּ מִצּוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עַד־יֵינן אָנוּ מִבְּקָשִׁים
וּמִחֲפָשִׁים אַחֲרֵיהֶם.

וְעוֹלָים לְפָנָיו.
זָכַר הַרוּחֹת לְפָנָי, וְלֹא נָתַן לִי
רִשּׁוֹת לְהַכְנִיס אֶלֶּא אוֹתָם
הַכְּתוּבִים לְפָנָי. חוּץ מֵאוֹתָם
שָׁעֲשׂוּ מִצּוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עַד־יֵינן
אָנוּ מִבְּקָשִׁים וּמִחֲפָשִׁים
אַחֲרֵיהֶם.

נִשְׁאַתִּי עֵינַי, רְאִיתִי שִׁס"ה הַיְכָלוֹת, כְּמִנְיֵן
יְמוֹת הַחֲמָה. וְכוּלֵן לְצַד מְזַרְח,
וְאַרְבַּע שְׁעָרִים בְּכָל הַיְכָל וְהַיְכָל, וְכַמָּה
מְמוּנִים וּמְשָׁרְתִים עֲלֵיהֶם, וְכוּלָם דְּמוֹת אַחַת
לָהֶם, וְקוֹרְאִים לָהֶם מְשָׁרְתֵי מְזַרְח. וְכֵן לְצַד
דְּרוֹם.

נִשְׁאַתִּי עֵינַי, רְאִיתִי שִׁלֵּשׁ מֵאוֹת
שָׁשִׁים וְחֲמֵשֶׁה הַיְכָלוֹת, כְּמִנְיֵן
יְמוֹת הַחֲמָה. וְכֻלָּם לְצַד מְזַרְח,
וְאַרְבַּעַה שְׁעָרִים בְּכָל הַיְכָל
וְהַיְכָל, וְכַמָּה מְמוּנִים וּמְשָׁרְתִים
עֲלֵיהֶם, וְכֻלָּם דְּמוֹת אַחַת לָהֶם,
וְקוֹרְאִים לָהֶם מְשָׁרְתֵי מְזַרְח. וְכֵן
לְצַד דְּרוֹם.

חוּץ מִמָּה שֶׁרְאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד, שְׁעַר גְּבוּהַ עַד
מְאוֹד מִכָּל הַשְּׁעָרִים. שְׁאַלְתִּי עַל הַשְּׁעַר
הַהוּא. אָמַר לִי אִי יָדִיד. בַּשְּׁעַר הַזֶּה עוֹבְרִים
כָּל בְּעָלֵי צַעַר, וְכָל בְּעָלֵי דְמָעָה, מִצַּעַר אוֹמֹת
הָעוֹלָם. וְכָל אוֹתָם בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה, כּוּלָם נִכְנָסִים
בַּשְּׁעַר זֶה.

חוּץ מִמָּה שֶׁרְאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד
שְׁעַר גְּבוּהַ עַד מְאוֹד מִכָּל
הַשְּׁעָרִים. שְׁאַלְתִּי עַל הַשְּׁעַר
הַהוּא. אָמַר לִי: אִי יָדִיד, בַּשְּׁעַר
הַזֶּה עוֹבְרִים כָּל בְּעָלֵי צַעַר, וְכָל
בְּעָלֵי דְמָעָה, מִצַּעַר אוֹמֹת
הָעוֹלָם. וְכָל אוֹתָם בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה,
כֻּלָּם נִכְנָסִים בַּשְּׁעַר זֶה.

לְמַעַנְהָ מִזֶּה הַשְּׁעַר, נִגְלָה לְפָנָי שְׁעַר גְּדוֹל,
וְעֲשָׂרָה שְׁעָרִים סְבִיבָיו, שְׁאַלְתִּי עֲלָיו.
אָמַר לִי, הַשְּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רִשּׁוֹת עֲלָיו, וְלֹא
נִפְתַּח אֶלֶּא בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת וַיָּמִים
טוֹבִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן כְּשֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת, אוֹ רֵאשׁ
חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל מִתְּפוּצֵין בְּכָל הַיָּם
רְקִיעִים, וְאוֹמֵר, (ישעיה כו ב) פִּתְחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֵא
גוֹי צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמֻנִים.

לְמַעַנְהָ מִזֶּה הַשְּׁעַר נִגְלָה לְפָנָי
שְׁעַר גְּדוֹל, וְעֲשָׂרָה שְׁעָרִים
סְבִיבָיו. שְׁאַלְתִּי עֲלָיו. אָמַר לִי,
הַשְּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רִשּׁוֹת עֲלָיו,
וְלֹא נִפְתַּח אֶלֶּא בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים
וְשַׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים. בְּאוֹתוֹ
זְמַן, כְּשֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת, אוֹ רֵאשׁ
חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל מִתְּפוּצֵין
בְּכָל אוֹתָם רְקִיעִים, וְאוֹמֵר, (ישעיה
כו ב) פִּתְחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֵא גוֹי צַדִּיק
שֹׁמֵר אֱמֻנִים.

מִפְּנֵי שֶׁכָּל הַרוּחֹת שֶׁבָּגְן עֵדֶן שֶׁבְּאַרְץ כָּל יָמֵי
הַשְּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת שָׁם, וּמְטִילוֹת בְּתוֹכוֹ.
וּבְאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ שָׁעַל גְּבֵי גֵן עֵדֶן
שֶׁבְּאַרְץ, שֶׁבְּאוֹתָן שְׁעָרִים נִפְתְּחוֹת אַרְבַּע
חֲלוֹנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל שָׁם
הַמְּפוֹרָשׁ, הוּא הַמִּיּוֹחַד בְּגַנְזֵי מְרוּמִים, וְכָל
אוֹתָם הַרוּחֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת בְּלָבוּשׁ יָקָר, בְּאוֹתוֹ

מִפְּנֵי שֶׁכָּל הַרוּחֹת שֶׁבָּגְן עֵדֶן
שֶׁבְּאַרְץ, כָּל יָמֵי הַשְּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת
שָׁם, וּמְטִילוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן
וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ שָׁעַל גְּבֵי גֵן עֵדֶן
שֶׁבְּאַרְץ, שֶׁבְּאוֹתָם שְׁעָרִים
נִפְתְּחוֹת ד' חֲלוֹנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּד'
אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשָּׁם הַמְּפוֹרָשׁ, הוּא
הַמִּיּוֹחַד בְּגַנְזֵי מְרוּמִים, וְכָל אוֹתָם
הַרוּחֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת בְּלָבוּשׁ יָקָר

בְּאוֹתוֹ גַּן עֵדֶן, כְּדָמוֹת אוֹתוֹ עוֹלָם
שֶׁהָיוּ עוֹמְדוֹת בְּמַלְבוּשׁ בְּשָׂר
מִטְּפָה סְרוּחָה.

וּבִשְׂעָה שֶׁהַחֲלוֹנוֹת נִפְתָּחִים, כָּלֵם
פּוֹשְׁטִים מְלַבּוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים
לְמַעַלָּה בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת, וְעוֹלוֹת
בְּמָקוֹם הַזֶּה. וְשֵׁשֶׁה בַּעֲלֵי כִנְפִים,
וְכַמָּה מְמוֹנִים עִמָּהֶם, פּוֹתְחִים
הַשָּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֱלוֹ הַעֲשָׂרָה
שְׁעָרִים, הַרוּחוֹת נִכְנָסוֹת לְשֵׁם
בְּחֻדָּה וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל
רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדֶרֶךְ זֶה, בְּשָׁלוֹם
וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

בְּשֵׂעָה שֶׁאֱלוֹ הַרוּחוֹת עוֹלוֹת,
רוּחוֹת אַחֲרוֹת יוֹרְדוֹת, שְׁנַתּוֹסְפוֹ
בֵּין הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אֱלוֹ
עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת. בְּאוֹתוֹ
מָקוֹם שֶׁיִּרְדּוּ אֱלוֹ מִשָּׁם, שֵׁם
חֲנוּנוֹת הָאַחֲרוֹת, וְאִין הַמָּקוֹם
נִשְׁאַר פְּנוּי.

בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, בְּשֵׂעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל
אוֹמְרִים וַיְהִי נֹעַם ה' אֲלֵהֵינוּ כּו',
אוֹתָם הַרוּחוֹת שֶׁיִּרְדּוּ לָהֶם
בְּשַׁבָּת. עוֹלוֹת. אֱלוֹ עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ
יוֹרְדוֹת. אֱלוֹ עוֹלוֹת בְּמָקוֹמָן,
וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת לְמָקוֹמָן. וְכֵן תָּמִיד
בַּעֲנִיָּן זֶה.

אָמַר רַבִּי אֶלְפִּסְנָדְרִי, בְּשֵׂעָה
שֶׁנִּפְטַר הָאָדָם מִן הָעוֹלָם,
הַנֶּשְׁמָה וְהַנֶּפֶשׁ הוֹלְכוֹת יַחַד,
שֶׁנֶּאֱמַר (רות א) וּתְלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם עַד
בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֵם.

וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֵם וְתַהֵם כָּל
הָעִיר עָלִיהֶן וְתַאמְרָנָה הַזֹּאת
נְעָמִי. שֶׁהִלְכָה מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה
מְלֵאָה מִכָּל טוֹב, מְלֵאָה מִן
הַתּוֹרָה, עֲמוּד הָעֲנָן בְּרֵאשִׁי
בַּיּוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ בְּלֵילָה, וְגַר
מֵאִיר לְפָנֶיהָ. וַיֵּרְאוּ לָהּ גַּן הָעֵדֶן,
מָקוֹם שֶׁכָּרֵם הַטּוֹב שֶׁל הַצַּדִּיקִים.
וַיֵּרְאוּ לָהּ גֵּיהֶנֶם, מָקוֹם פְּרַעְנוֹתָם
שֶׁל הַרְשָׁעִים, שֶׁנִּדְּוָנִים בּוֹ עַל
חֲטָאֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בְּהִלּוֹ גָּרוּ עַל
רֵאשִׁי.

גַּן עֵדֶן, כְּדָמוֹת אוֹתוֹ עוֹלָם שֶׁהָיוּ עוֹמְדוֹת
בְּמַלְבוּשׁ בְּשָׂר מִטְּפָה סְרוּחָה.

וּבִשְׂעָה שֶׁהַחֲלוֹנוֹת נִפְתָּחִים, כּוֹלָם פּוֹשְׁטִין
מְלַבּוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעַלָּה בְּאוֹתָן
חֲלוֹנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמָקוֹם הַזֶּה. וְשֵׁשֶׁה בַּעֲלֵי
כִנְפִים, וְכַמָּה מְמוֹנִים עִמָּהֶם, פּוֹתְחִים הַשָּׁעַר
הַזֶּה. וְכָל אֱלוֹ הַעֲשָׂרָה שְׁעָרִים, הַרוּחוֹת
נִכְנָסוֹת לְשֵׁם בְּחֻדָּה וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל
רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדֶרֶךְ זֶה, בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.
בְּשֵׂעָה שֶׁאֱלוֹ הַרוּחוֹת עוֹלוֹת, רוּחוֹת אַחֲרוֹת
יוֹרְדוֹת, שְׁנִיתוֹסְפוֹ בֵּין הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם. אֱלוֹ עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת. בְּאוֹתוֹ
מָקוֹם שֶׁיִּרְדּוּ אֱלוֹ מִשָּׁם, שֵׁם חֲנוּנוֹת הָאַחֲרוֹת,
וְאִין הַמָּקוֹם נִשְׁאַר פְּנוּי.

בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, בְּשֵׂעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים
צ יז) וַיְהִי נֹעַם ה' אֲלֵהֵינוּ וכו', אוֹתָם
הַרוּחוֹת שֶׁיִּרְדּוּ לָהֶם בְּשַׁבָּת, עוֹלוֹת. אֱלוֹ
עוֹלוֹת, וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת. אֱלוֹ עוֹלוֹת בְּמָקוֹמָן,
וְאֱלוֹ יוֹרְדוֹת לְמָקוֹמָן. וְכֵן תָּמִיד בַּעֲנִיָּן זֶה.

אָמַר רַבִּי אֶלְפִּסְנָדְרִי, בְּשֵׂעָה שֶׁנִּפְטַר הָאָדָם
מִן הָעוֹלָם, הַנֶּשְׁמָה וְהַנֶּפֶשׁ אֲזַלִּין
בְּחֻדָּא. שֶׁנֶּאֱמַר, וּתְלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה
בֵּית לָחֵם.

וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֵם וְתַהֵם כָּל הָעִיר עָלִיהֶן
וְתַאמְרָנָה הַזֹּאת נְעָמִי. דְּאֲזַלַת מֵאֲתַר
הַדִּין, מְלֵיאָה מִכָּל טְבָא, מְלֵיאָה מִן אוֹרֵייתָא.
עֲמוּדָא דְעֲנָנָא בְּרִישָׁא בֵּימָמָא, וְעֲמוּדָא
דְּאֲשְׁתָּא בְּלֵילָא. וְשַׁרְגָּא נְהִיר קְדָמָה. וַיַּחֲמוּן
לָהּ גֵּינְתָא דְעֵדֶן, אֲתַר אַגְרִיהוּן טַב דְּצַדִּיקָיא.
וַיַּחֲמוּן לָהּ גֵּיהֶנֶם, אֲתַר פּוֹרְעֲנִתְהוּן דְּרִשְׁעֵיא.
דְּנִידוּנִין בֵּיהּ עַל חוֹבֵיהוּן, שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כט ג)
בְּהִלּוֹ גָּרוּ עָלַי רֵאשִׁי.

בְּהִיּוֹא שְׁעֵתָא, אָמְרָה הַנְּשֻׁמָּה, אַל תִּקְרָאנָה
לִי נַעֲמֵי קְרָאנְךָ לִי מָרָא וּגּוֹ', אֲנִי מְלֵאָה
הַלְכְּתִי כְּמָה דְאַמְרַתּוֹן, וְרִיקָם הֵשִׁיבֵנִי ה'. כִּד
הֵוִינָא בְּאַתְרָא הַדִּין, הֵוִינָא מְלֵיא מִן אֲרִיִּיתָא,
מְלֵיא מְכַל טָבָא. וְכַעֲן רִיקָם הֵשִׁיבֵנִי ה', לְזַה
הַעוֹלָם.

לְמָה תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמֵי וְה' עָנָה בִּי וְשָׁדִי הִרַע
לִי. דְּעָאֵל בִּי יֵצֵר הָרַע, רוּחַ הַבְּהֵמִיּוּת
וְנַפְשׁ הַבְּהֵמִיּוּת, שְׁעָלִיהָ נֶאֱמַר (משלי יד א) חֲכָמוֹת
נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֵת בִּידֵיהָ תִּהְרַסְנוּ.
חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה, דָּא נִשְׁמָה וְנַפְשׁ
דְּקוּדְשָׁא. וְאוֹלֵת בִּידֵיהָ תִּהְרַסְנוּ, דָּא נַפְשׁ
הַבְּהֵמִיּוּת, שְׁתִּהְרוּס בְּנִין הַגּוֹף בְּאוֹלְתָהּ. וְדָא
הִיא שְׁנַשְׁאָרַת בַּגּוֹף, שְׁנַאֲמַר, (איוב יד כב) אֶף
בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תִּתְאַבֵּל,
דְּאִשְׁתַּתְּפוּ בִּיחַד.

מוֹשֵׁר לְמָה הַדְּבָר דְּוֹמָה, לְמַלְפָּא דְּמִינָה
בְּגִינְתָּא דִּילִיָּה תְרִין שׁוּמְרִין, הָאֶחָד
פִּיסַח, וְהָאֶחָד סוּמָא. אָמַר לְהוֹן, אֶסְתַּמְרוּן
דְּלֹא תִיכְלוּן מְאִיבָא דְּגִינְתָּא הָדָא, דְּאָנָא יִדְעָנָא
כָּל אִיבָא דְּאִית בֵּיהּ.

מָה עֲבָדוּ. הַפִּיסַח אָמַר לְסוּמָא, הָא רַעוּתָן
דְּנִיכְלוּן מְאִיבָא דְּאִילְנִין אֵלִין. אָמַר
הַסוּמָא, אָנָא לֹא חֲזִי. וְהַפִּיסַח אָמַר, וְהָא לִית
אָנָא יְכִיל לְמִיזֵל. מָה עֲבָדוּ. רַכֵּב הַפִּסַּח עַל
הַסוּמָא וְאָכְלוּ.

וְאַתָּא מְלָפָא, וְחֲזָא דְּאָכְלוּ מְאִיבָא דְּאִילְנָא.
אָמַר לְהוֹן, מֵאֵן אָכַל מְאִיבָא דְּאִילְנָא.
הַסוּמָא אָמַר, אָנָא לֹא חֲזִי. אָמַר הַפִּיסַח, הָא
אָנָא לֹא יְכִיל לְמִיזֵל. מָה עָשָׂה הַמְּלָךְ, (ד' ק"ב
ע"ב) אָמַר, כְּמָה דְּעַבְדְּתוֹן וְאָכְלְתוֹן מְאִיבָא
דְּאִילְנָא, כֵּן יִתְעַבֵּיד לְכוּן. מָה עַבַּד מְלָפָא.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה אוֹמְרַת הַנְּשֻׁמָּה,
אַל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמֵי, קְרָאנְךָ לִי
מָרָא וּגּוֹ', אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי, כְּמוֹ
שְׁאֲמַרְתֶּם, וְכַעֲת רִיקָם הֵשִׁיבֵנִי
ה'. כְּשֶׁהִיִּיתִי בְּמַקּוֹם הַזֶּה, הִיִּיתִי
מְלֵאָה מִתּוֹרָה, מְלֵאָה מְכַל טוֹב,
וְכַעֲת רִיקָם הֵשִׁיבֵנִי ה', לְעוֹלָם
הַזֶּה.

לְמָה תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמֵי וְה' עָנָה
בִּי וְשָׁדִי הִרַע לִי (רות א). שְׁנַכְנַס בִּי
יֵצֵר הָרַע, רוּחַ הַבְּהֵמִיּוּת וְנַפְשׁ
הַבְּהֵמִיּוּת, שְׁעָלִיהָ נֶאֱמַר (משלי יד)
חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֵת
בִּידֵיהָ תִּהְרַסְנוּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים
בְּנִתָּה בֵּיתָה - זוֹ הַנְּשֻׁמָּה וְהַנְּפֵשׁ
שֶׁל הַקֹּדֶשׁ. וְאוֹלֵת בִּידֵיהָ תִּהְרַסְנוּ
- זוֹ נַפְשׁ הַבְּהֵמִיּוּת, שְׁתִּהְרַס בְּנִין
הַגּוֹף בְּאוֹלְתָהּ. וְזוֹהִי שְׁנַשְׁאָרַת
בַּגּוֹף, שְׁנַאֲמַר (איוב יד) אֶף בְּשָׂרוֹ
עָלָיו יִכָּאֵב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תִּתְאַבֵּל,
שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ בִּיחַד.

מִשֵּׁר לְמָה הַדְּבָר דְּוֹמָה? לְמַלְךְ
שְׁמִנָה בְּגוֹן שְׁלוֹ שְׁנֵי שׁוּמְרִים,
הָאֶחָד פִּסַּח, וְהָאֶחָד סוּמָא. אָמַר
לְהֶם: הַשְּׁמֵרוּ שְׁלֹא תִאכְלוּ מִפְּרֵי
הַגֶּן הַזֶּה, שְׁאֲנִי מַכִּיר כָּל פְּרֵי שִׁישׁ
בּוּ.

מָה עָשׂוּ? הַפִּסַּח אָמַר לְסוּמָא:
הֲרִי רְצוּנְנוּ שְׁנַאֲכַל מִפְּרֵי
הָאִילָנוֹת הַלְלוּ. אָמַר הַסוּמָא: אֲנִי
לֹא רוֹאֶה. וְהַפִּסַּח אָמַר: וְהֲרִי אֵינִי
יְכוֹל לְלַכֵּת. מָה עָשׂוּ? רַכֵּב הַפִּסַּח
עַל הַסוּמָא וְאָכְלוּ.

וְכֹא הַמְּלָךְ, וְרָאָה שְׁאָכְלוּ מִפְּרֵי
הָאִילָן. אָמַר לְהֶם: מִי אָכַל מִפְּרֵי
הָאִילָן? הַסוּמָא אָמַר: אֲנִי לֹא
רוֹאֶה. אָמַר הַפִּסַּח: הֲרִי אֵינִי יְכוֹל
לְלַכֵּת. מָה עָשָׂה הַמְּלָךְ? אָמַר:
כְּמוֹ שְׁעַשְׂתֶּם וְאָכְלְתֶם מִפְּרֵי
הָאִילָן - כֶּף יַעֲשֶׂה לְכֶם. מָה עָשָׂה
הַמְּלָךְ? אָמַר לְעַבְדֵּיו: הֲרַכִּיבוּ

הפסח על הסומא, ותנו להם ששים מכות במקום הזה. כן הנפש הבהמית מן יצר הרע, עם הגוף. הקדוש ברוך הוא עושה להם תבור אחד, הנפש הבהמית עם הגוף, ומענישן יחד. וכן אם היה צדיק, מחברם הקדוש ברוך הוא, ומקבלים שכר טוב יחד.

רבי עזריה ורבי חזקיה היו עולים לרגל. היה עמם אותו הסוחר, שהיה מחמר אחריהם. אמר רבי עזריה לרבי חזקיה, האם שמעת דבר באותו הפסוק שכתוב אל גנת אגוז ורדתי לראות באפי הנחל? דברי התורה נמשלים לאגוז, היאך?

אמר לו, מה האגוז יש לו קלפה בחוץ ומח בפנים, אף דברי תורה יש בה מעשה, מדרש, והגדה, וסוד, הכל זה לפנים מזה.

אמר לו, כן שמעתי את זה. באותו הזמן שהמלך שלמה גלה שיר השירים, וזמנת אותו הנחש הקדמוני שהטיל באדם וחוה נפסקה מן העולם, משום שפשיצאו תולדות לעולם מאדם וחוה, מאותה הנהמה יצאו.

וכן שמעתי מרבותי, והם שמעו עד פיו של אליהו, שאמר כן, מה שכתוב (בראשית) והאדם ידע את חוה אשתו ופתה וטלד את קין ותאמר קניתי איש את ה'. והאדם - זה אדם הראשון, כשבא נחש על חוה, הטיל בה זמה, וקין מאותו הצד של אותו הנחש יצא. מה נחש דרכו להרג ולהמית, כן גם קין, מיד נעשה הורג.

כמו שנאמר, (ישעיה' ט) משרש נחש יצא צפע ופריו שרף מעופף. פי משרש נחש - זה נחש הקדמוני. יצא צפע - זה קין, שיצא משרשו ומעקרו. ופריו שרף מעופף -

אמר לעבדיו, ארפיבו הפיסח על הסומא, ויהבון להון שתין פולסין באתרא הדין. כן נפש הבהמית מן יצר הרע, עם הגוף. הקדוש ברוך הוא עושה להם חיבור אחד, הנפש הבהמית עם הגוף, ומענישן יחד. וכן אם היה צדיק, מחברם הקדוש ברוך הוא ומקבלים שכר טוב יחד.

רבי עזריה ורבי חזקיה, היו סלקו לרגל, הוה עמהון ההוא טייעא, דהוה טעין אבתרייהו. אמר ר' עזריה לרבי חזקיה, מידי שמעת ביהווא קרא דכתיב, (שה"ש ו יא) אל גנת אגוז ורדתי לראות באפי הנחל. דברי התורה נמשלים לאגוז, היאך.

אמר ליה, מה אגוז אית ליה קליפה לבר, ומוחא לגו. אף דברי תורה, אית בה מעשה, מדרש, והגדה, וסוד, פלא דא לגו מן דא.

אמר ליה, הכי שמענא להאי. ביהווא זימנא דהמלך שלמה גלי שיר השירים, זיהמא דהווא נחש קדמא דאטיל באדם וחוה, אתפסק מעלמא, בגין דכד נפקו תולדין לעלמא מאדם וחוה, מההוא זיהמא נפקי.

והכי שמעתי מרבותי, ואינון שמעו עד פומיה דאליהו. דאמר הכי, מאי דכתיב, (בראשית

ד א) והאדם ידע את חוה אשתו ופתה וטלד את קין ותאמר קניתי איש את ה'. והאדם, דא אדם קדמא, פד אתא נחש על חוה, אטיל בה זיהמא, וקין מההיא סטרא דהווא נחש נפק, מה נחש דרכו להרוג ולהמית, הכי נמי קין, מיד נעשה הורג.

כמה דאת אמר, (ישעיה יד כט) משרש נחש יצא צפע ופריו שרף מעופף. פי משרש נחש, דא נחש הקדמוני. יצא צפע, דא קין,

שִׁיּוּץ מְשָׁרְשׁוּ וּמְעִיקְרוּ. וּפְרִיּוֹ שָׂרְף מְעוֹפֵף, שֶׁנַּעֲשֶׂה הוֹרֵג בְּשָׂרְף הַזֶּה, שְׂאִין לְמַפְתּוֹ לַחֵשׁ. מְעוֹפֵף כְּפוֹל, שֶׁכִּבֵּר נַעֲשֶׂה הַנְּחֹשׁ בְּמִינוֹ כְּפוֹל. וְאִם תֹּאמַר מֵאוֹתָהּ הַזְּהֵמָה יֵצֵא, וְהַפְּסוּק אָמַר וְהָאָדָם יִדַע אֶת חַוְיָה אֲשֶׁתוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן - וַדַּאי מֵאָדָם הִיָּה, וְלֹא מֵאוֹתָהּ זְהֵמָה? אֲלֵא אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ הַטִּיל זְהֵמָה בְּחַוְיָה, וְאוֹתָהּ הַזְּהֵמָה שֶׁנִּשְׁאַבְּהָ בְּהָ, הִיָּתָה מְכַשְׁפֵּשֵׁת בְּמַעֲיָהּ, וְלֹא הִיָּה לוֹ גּוֹף לְהַפְּלִל בּוֹ וּלְהוֹצִיא אוֹתָהּ הַרוּחַ לְעוֹלָם.

וְאִי תִימָא מֵהָהוּא זוּהֵמָא נָפֵק, וְקָרָא אָמַר וְהָאָדָם יִדַע אֶת חַוְיָה אֲשֶׁתוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן. וַדַּאי מֵאָדָם הִיָּה, וְלֹא מֵהָהוּא זוּהֵמָא. אֲלֵא הָהוּא נָחֵשׁ הַטִּיל בְּהָ זוּהֵמָא (דף קב ע"א) בְּחַוְיָה, וְהָהוּא זוּהֵמָא דְאֲשַׁתָּאב בְּהָ, הִיָּה מְכַשְׁפֵּשֵׁא בְּמַעֲיָהּ, וְלֹא הִיָּה לִיָּה גּוֹפָא לְאִתְּפַלְלָא בֵּיהּ, וּלְנִפְקָא הָהוּא רוּחָא לְעֵלְמָא. בֵּינָן שְׂבָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן עָלֵיהּ, זוּהֵמָא בְּהָהוּא זֶרַע, וְעַבְד גּוֹפָא לְהָהוּא רוּחָא בִישָׂא, וְזוּהֵמָא דְהָוָה בְּמַעֲיָהּ אִתְּפַלְלִילָא בֵּיהּ, וְנִפְקָא לְעֵלְמָא בְּדִיוֹקְנָא סְגִי מִכָּל שְׂאָר בְּנֵי אֲנָשָׁא דְעֵלְמָא דְהָוּוּ אֲבִתְרִיָּה.

בֵּינָן שְׂבָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן עָלֵיהּ, הַתְּעַרְבָה אוֹתָהּ הַזְּהֵמָה בְּאוֹתוֹ הַזֶּרַע, וְעֵשָׂה גּוֹף לְאוֹתָהּ רוּחַ רָעָה, וְהַזְּהֵמָה שֶׁהִיָּתָה בְּמַעֲיָהּ נְכַלְלָה בּוֹ. וַיֵּצֵא לְעוֹלָם בְּדַמּוֹת גְּדוּלָה מִכָּל שְׂאָר בְּנֵי הָאָדָם שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהָיוּ אַחֲרָיו.

וְעוֹד, שְׂאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁהִטִּיל בְּהָ אָדָם לְעֵשׂוֹת גּוֹף, מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָרַע הִיָּה, וְהַתְּנַבְּרָה אוֹתָהּ רוּחַ רָעָה, וְהַתְּנַלְמָה בּוֹ, וַיֵּצֵא לְעוֹלָם. כֵּינָן שְׂרָאָתָהּ אוֹתוֹ חַוְיָה, אָמְרָה קְנִייתִי אִישׁ אֶת ה', עִם ה'.

וְעוֹד דְּהָהוּא זֶרַע דְּאֵטִיל בְּהָ אָדָם לְמֵיעֵבֵד גּוֹפָא, מֵהָהוּא סִיטְרָא בִישָׂא הָוָה, וְאִתְּתַקַּף הָהוּא רוּחָא בִישָׂא, וְאִתְּגַלִּים בֵּיהּ, וְנִפְיָק לְעֵלְמָא. כֵּינָן דְּחַמַּת לִיָּה חַוְיָה, אָמְרָה (בראשית ד א) קְנִייתִי אִישׁ אֶת ה', עִם ה'.

וּכְשֶׁהֲבִיא קַרְבְּנוֹ, מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָרַע הֲבִיא אוֹתוֹ, שֶׁפְּתוּב וַיְהִי מִקֵּץ יָמָיִם, שֶׁהוּא הַצַּד הָרַע, וְלֹא מִצַּד הַקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא מִקֵּץ יָמָיִן.

וְכַד אֵייתִי קַרְבְּנִיָּה, מֵהָהוּא סִטְרָא בִישָׂא אֵייתִי לִיָּה. דְּכַתִּיב, (שם ד א) וַיְהִי מִקֵּץ יָמָיִם, דְּהוּא סִטְרָא בִישָׂא, וְלֹא מִסִּטְרָא דְקִדְוִשָׁה, דְּהוּא מִקֵּץ יָמָיִן.

שֵׁת בְּסִם הָעוֹלָם בְּצַדִּיקִים וּחְסִידִים שִׁיּוּצָאוּ אַחַר כֶּף מִמְּנוּ. שֵׁת זֶה הִיָּה סִיּוּם שֶׁל אֶלְפָּ"א בֵּיתָא, וּמִמְּנוּ תִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לִישֶׁר - ש"ת.

שֵׁת, בְּסִים עֵלְמָא בְּצַדִּיקִים וּחְסִידִים דְּנִפְקוּ לְכַתֵּר מַנְיָה. שֵׁת דָּא הָוָה סִיּוּם דְּאֶלְפָּ"א בֵּיתָא, וּמִינֵיהּ אֶהְדְּרוּן אֲתוּוֹן לְמִישֶׁר, ש"ת. כֵּינָן דְּאִסְתֵּימוּ אֵינּוֹן צַדִּיקִים וּחְסִידִים עַד נַח, וְהָוּוּ אֵינּוֹן בְּנֵי טוֹפְנָא, דְּאִתְּמַחוּ פּוּלְהוּן. כֵּינָן דְּאִתְּמַחוּ פּוּלְהוּ, וְנִפְקָא נַח וּבְנוּהִי מִתִּיבּוּתָא, כְּדִין כְּתִיב, (שם ט יט) וּמֵאֵלָה נִפְצָה כָּל

כֵּינָן שֶׁהִסְתֵּימוּ אוֹתָם צַדִּיקִים וּחְסִידִים עַד נַח, וְהָיוּ אוֹתָם בְּנֵי הַמְּבוּל, שֶׁפָּלַם נִמְחוּ. כֵּינָן שֶׁפָּלַם נִמְחוּ, וַיֵּצֵא נַח וּבְנָיו מֵהַתְּבַחָה, אֲזַ כְּתוּב (שם ט) וּמֵאֵלָה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ. אֲזַ הַתְּחִילוּ הָאוֹתִיּוֹת

הָאָרֶץ, כְּדִין שְׂרִיאוּ אֲתוּוֹן

בְּאַלְפָּא בִּיתָא לְמַפְרַע - תִּשְׁרִי.
וְאִזְּ כְּתוּב, וּמֵאַלְהָ נִפְצָה כָּל
הָאָרֶץ, וְהִלֵּךְ כָּל הָעוֹלָם בְּזִהְמַת
אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ.

וְאִיךָ עַל גַּב דְּאַבְרָהָם תִּקְּן מַה
שֶׁעָשָׂה אָדָם, וְכֵן יִעָקֵב וְיִצְחָק
וְהַצְּדִיקִים, עִם כָּל זֶה זִהְמַת
הַנְּחֹשׁ לֹא פָּסְקָה, עַד שֶׁעָמְדוּ
יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי, וְחִזְרוּ
הָאוֹתִיּוֹת לְדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּמֵהֶם
לְמַפְרַע, אַחַת מִכָּאן וְאַחַת מִכָּאן.
וְכִשְׁפָּרְחוּ, חִזְרוּ בְּגוּף אַחֵר. חִזְרוּ
הָאוֹתִיּוֹת בְּגוּן אַחֵר.

וְכִי הִלֵּךְ הָעוֹלָם בְּסוּדוֹת שֶׁל
אַלְפָּא בִּיתָא, עַד שֶׁבָּא שְׁלֹמֹה.
כִּיּוֹן שֶׁבָּא שְׁלֹמֹה, נִמְצְאוּ
הָאוֹתִיּוֹת עוֹמְדוֹת עַל קִיּוּמָן. וְאִזְּ
כְּתוּב (מַלְכִים-א ה) וַתֵּרֶב חֻכְמַת
שְׁלֹמֹה, וְעָמְדָה הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת,
וְאִזְּ הִתְגַּלָּה שִׁיר הַשִּׁירִים לְעוֹלָם.
וְאִזְּ אָמַר, (שִׁיר ו) אֶל גַּנַּת אֲגוֹז
יִרְדְּתִי. מַה אֲגוֹז, הַמַּחֲ לֹא נִמְצָא
אֶלָּא לְבִסּוּף, כִּי הָעוֹלָם הִיָּה כִּי,
עַד שֶׁהִתְקַיְּמוּ הַקְּלָפוֹת, וְעָמַד
הָעוֹלָם בְּמַחֲ וְהַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹתָהּ.
אָמַר אוֹתוֹ הַסּוּחָר, בְּמַה אֲמַרְתָּם
וַתִּבְאָרוּ אֶת הַפְּסוּקִים הַזֶּה שֶׁכְּתוּב,
(רוֹת א) וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה
בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם
וַתֵּהֱוֶה כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן. עַד כָּאן
שְׁתֵּים. וַתִּאמְרְנָה הַזֹּאת נַעֲמִי,
אַחַת וְלֹא יוֹתֵר. אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה,
אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲפִלוּ
הַרִיקְנִים שֶׁבְּכֶם מְלֵאִים תּוֹרָה
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

יִרְדוּ שְׁנֵיהֶם, אָמְרוּ לוֹ, הַנְּשַׁמַּע
לְךָ דְּבַר בְּפִסּוּקֵי הַזֶּה? אָמַר, כִּי
שְׁמַעְתִּי - בְּזִמְנֵן שֶׁרָצָה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל,
הַלּוֹחֹת הָיוּ כְּתוּבִים פָּנִים וְאַחֲרוֹר,
שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת לב) מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם
כְּתוּבִים.

וְהַלּוֹחֹת אֶחָד פָּנִים וְאַחֲרוֹר, וְהַלּוֹחֹת
אַחֲרֵת יְמִין וּשְׂמָאל, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת

בְּאַלְפָּא בִּיתָא לְמַפְרַע, תִּשְׁרִי. וְכִדִּין כְּתוּב,
וּמֵאַלְהָ נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ, וְאִזְּ כָּל עַלְמָא,
בְּהֵיחֵיז זִהְמַת דְּנִחְשׁ.

וְאִיךָ עַל גַּב דְּאַבְרָהָם תִּקְּן מַה דְּעָבַד אָדָם. וְכֵן
יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְצִדִּיקֵי יִשְׂרָאֵל. עִם כָּל דָּא, זִהְמַת
דְּנִחְשׁ לֹא פָּסְקָה, עַד דְּקִיּוּמוֹ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא
דְּסִינַי. וְאַהֲדָרוּ אֶתְוֹן בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל, וּמִנְהוּן
לְמַפְרַע, חַד מִכָּאן, וְחַד מִכָּאן. וְכִד סְרַחוּ,
אַהֲדָרוּ בְּגוּפָא אַחֲרָא. אַהֲדָרוּ אֶתְוֹן בְּגוּוֹנָא
אַחֲרָא.

וְכִי אִזְּ עַלְמָא, בְּרִזִּין דְּאַלְפָּא בִּיתָא, עַד
דְּאַתָּא שְׁלֹמֹה. כִּיּוֹן דְּאַתָּא שְׁלֹמֹה,
אַשְׁתַּפְּחִין אֶתְוֹן קִיּוּמִין עַל קִיּוּמֵיהוּ. וְכִדִּין
כְּתוּב, (מ"א ה') וַתֵּרֶב חֻכְמַת שְׁלֹמֹה, וְקִיּוּמָא
סִיְהֵרָא בְּשִׁלְמוֹתָא, כְּדִין אֶתְגַּלִּי שִׁיר הַשִּׁירִים
בְּעַלְמָא.

וְכִדִּין אָמַר, (ש"ש ו יא) אֶל גַּנַּת אֲגוֹז יִרְדְּתִי. מַה
אֲגוֹז, מוּחָא לָא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא לְבִסּוּף,
כִּי עַלְמָא הָכִי הוּא, עַד דְּאַתְקִיּוּמוֹ קְלִיפִין,
וְקִיּוּמָא עַלְמָא בְּמוּחָא, וְסִיְהֵרָא בְּאַשְׁלְמוֹתָא.
אָמַר הַהוּא טִייעָא, בְּמֵאֵי קְאָמְרִיתוּ וְתוֹקִימוּ
הָאֵי קָרָא דְכְּתוּב, וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד
בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהֱוֶה
כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן. עַד הֵכָא תִּרְיִן, וַתִּאמְרְנָה
הַזֹּאת נַעֲמִי חַד וְלֹא יוֹתֵר. אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה,
אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲפִילוּ הַרִיקְנִים שֶׁבְּכֶם,
מְלֵאִים תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

נִחְתָּן תְּרוּבֵיהוּ, אָמְרוּ לֵיהּ, מִיִּדֵי שְׁמִיעַ לְךָ
כְּהָאֵי קָרָא. אָמַר, הָכִי שְׁמַעְנָא. בְּזִמְנָא
דְּבַעֲי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִיְהִב תּוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, הַלּוֹחֹת הָיוּ כְּתוּבִים פָּנִים וְאַחֲרוֹר.
שֶׁנֶּאֱמַר, (שְׁמוֹת לב טו) מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתוּבִים.

וְהַלּוֹחֹת אֶחָד פָּנִים וְאַחֲרוֹר. וְהַלּוֹחֹת אַחֲרֵת יְמִין

ab) והלחת מעשה אלהים המה
והמכתב מכתב אלהים הוא חרות
על הלחת. שנים. על מה אמר
פעמים והמכתב מכתב?

שקדם שעשו ישראל העגל,
ורצה הקדוש ברוך הוא לתת שתי
תורות, שבכתב ושבעל פה
האלו, על ידי משה לישראל -
והלחת מעשה אלהים המה וגו'.
והלוחות היו בדגמא ו"ה לוחות.
ו"ה מכתב, מכתב שכתוב זהו
ו"ה.

לוחות י"ה. מעשה אלהים המה
- זו הבינה העליונה. ו"ה הם שתי
זרועות. ו"ה מכתב - הם יעקב
ורחל, שנקראו שמש וירח,
ונקראו שני שדים, ונקראו אחד.
ועל זה אמר, ו"ה מכתב מכתב
אלהים הוא. חרות על הלחת, אל
תקרי חרות אלא חרות, חרות
ממלאך המות, ומשעבוד
מלכיות, וכל החלאים הרעים של
העולם.

וכיון שעשו את העגל, פרחו
האותיות משני הצדדים פנים
וימין. ואני אפתח לך הדרך הישר
שתבין. אלימלך ונעמי, ומחלון
ורות - בדגמא היו שני הלוחות.
אלימלך ונעמי לוח אחד, ימין
ושמאל. ומחלון ורות, פנים
ואחור, לוח אחר. וכיון שעשו
את העגל, הסתלק אלימלך
ומחלון. נשארו רות ונעמי, שתי
נקבות.

והרכו שתיהן, עד פי שמעו פי
פקד ה' את עמו לתת להם לח"ם.
שנתן פעם אחרת תורה, לוחות
שניות.

והרכנה שתיהם עד בואנה בית
לחם וגו', ותהם כל העיר עליהן.
כל - זה צדיק. העיר - זה ציון,
עיר דוד. ותאמרנה הזאת נעמי,
שבשעה שנתנה תורה על הר
סיני, כתוב (שמות) וכל העם ראים

ושמאל. שנתאמר, (שם לב טז) והלחת מעשה
אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות
על הלחת, תרין, על מה אמר תרין זימנין
והמכתב מכתב.

דקודם שעשו ישראל העגל, ובצא קודשא
ברוך הוא למייהב תרין תורות, שבכתב
ושבעל פה אליו, על ידא דמשה לישראל,
והלחת מעשה אלהים המה וגו'. והלוחות
היו בדוגמא ו"ה לוחות. ו"ה מכתב, דא הוא
דכתיב ו"ה.

לוחות י"ה. מעשה אלהים המה, דא בינה
עילאה. ו"ה, אינון תרין דרועין. ו"ה
מכתב, אינון יעקב ורחל, שנקראו שמש וירח,
ונקראו שני שדים, ונקראו חד. ועל דא אמר,
ו"ה מכתב מכתב אלהים הוא. חרות על
הלוחות, אל תקרי חרות, אלא חירות, חירות
ממלאך המות, ומשיעבוד מלכיות, וכל מרעין
בישין דעלמא.

וכיון דעבדו ית עגלא, פרחו אתוון מתרין
סטרין פנים וימין. ואני אפתח לך הדרך
הישר שתבין. אלימלך ונעמי, ומחלון ורות,
בדוגמא דא תרין לוחות. אלימלך ונעמי לוח
אחד, ימין ושמאל. ומחלון ורות, פנים
ואחור, לוח אחר. וכיון דעבדו ית עגלא,
אסתלק אלימלך ומחלון, נשארו רות ונעמי,
תרין נקיבות.

ואורו תרוייהו, עד פי שמעו פי פקד ה' את
עמו לתת להם לח"ם. דיהב זימנא
אחרא אורייתא, לוחות שניות.

והרכנה שתיהן עד בואנה בית לחם ותהם כל
העיר עליהן. כל, דא צדיק. העיר,
דא ציון, עיר דוד. ותאמרנה הזאת נעמי,
שבשעתא דאתיהבת אורייתא על טורא

דְּסִינִי, כְּתִיב, (שם כ יח) וְכָל הָעַם רוֹאִים אֶת הַקִּלְתַּת וְאֶת הַלְפִידִם.

בְּדִין צוּוּחָא אוּרֵייתָא, וְאָמְרָה, אַל תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי, אֲנִי מְלָאָה הַלְכָתִי, מִכָּל חִידוֹ, וּמִכָּל טְבָאן, וְכָל חִירוֹ דְּעֵלְמָא, אֲפִילוּ מִשְׁעֶבֶד מְלָכִיּוֹת. בְּדִין אָמְרָה, לְמָה תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי.

וְדָא הוּא רְזָא, דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדָא דְּמֹשֶׁה, (שם לג כג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲוֵרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ. כְּשֶׁרְצִיתִי לְמִיָּהֵב אוּרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל יִמִּין וּשְׂמָאל פְּנִים וְאַחֲוֹר, הֵם לֹא רְצוּ, וְעֵבְדוּ יַת עֲגָלָא. וְכַאֲן כְּשֶׁהֵם רוֹצִים, אֲנִי לֹא אֶרְצֶה. אָמַר, הֲכִי שְׂמַעְנָא, בְּזַמְנָא דְּבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיָּהֵב אוּרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל, נָטַל (ד)

קב"ע^ב תּוֹרָה שְׂבַכְתָּבוֹתוֹרָה שְׂבַעֲלַפְהָ, וְאַזְיִל הוּא לְגַבֵּי שְׂאָר עַמִּין, וְלֹא בָעוּ לְקַבְּלָא לוּן. עַד דְּנַחֲתִית לוּן לְיִשְׂרָאֵל עַל גַּבֵּי טוּרָא דְּסִינִי. אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשָּׂרָת, לְמַאֲן בָּעִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיָּהֵב תְּרִין תּוֹרוֹת אֵלִין. אָמַר, לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן עַדְבֵי וְחוּלְקֵי. דְּכְתִיב, (דברים ל ב ט) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, הָרִי תְּרִין. וְאֵנָּא יְהִיב לוּן שְׂתֵי תּוֹרוֹת. וְעוֹד, דְּסָלְקֵי בְּעַרְבוּנָא עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים. וּבְגִינֵיהוֹן יִתְעַרוּן תְּרִין תּוֹרוֹת אֵלִין. דְּכְתִיב, (תהלים ח ג) מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּנְקִים יִסְדַּתְּ עוֹ.

וּמַחְבָּא נַפְקָא, מֵהֲתָם נַפְקָא, דְּכְתִיב, (ישעיה כח ט) אֶת מִי יוֹרֶה דְּעָה וְאֶת מִי יָבִין שְׂמוּעָה גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדָּים. אֶת מִי יוֹרֶה דְּעָה, דָּא תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וְאֶת מִי יָבִין שְׂמוּעָה, דָּא תּוֹרָה שְׂבַעֲלַפְהָ. גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדָּים, דְּבְגִינֵיהוֹן נַחֲתָא אוּרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינִי.

הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וְתִלְכְּנָה שְׂתִיָּהֵם עַד בּוֹאָנָה

אֶת הַקִּוּלוֹת וְאֶת הַלְפִידִם. אֲזוּ צוּחָה הַתּוֹרָה, וְאָמְרָה, אַל תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי, אֲנִי מְלָאָה הַלְכָתִי, מִכָּל שְׂמִחָה וּמִכָּל הַטּוֹבוֹת וְכָל הַחֲרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, אֲפִלוּ מִשְׁעֶבֶד מְלָכִיּוֹת. אֲזוּ אָמְרָה, לְמָה תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי. וְזוֹהוּ הַסּוּד שְׂאָמַר הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי מֹשֶׁה, (שמות לב) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲוֵרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ. כְּשֶׁרְצִיתִי לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, יִמִּין וּשְׂמָאל פְּנִים וְאַחֲוֹר - הֵם לֹא רְצוּ, וְעָשׂוּ אֶת הָעֲגָלָא. וְכַאֲן כְּשֶׁהֵם רוֹצִים - אֲנִי לֹא אֶרְצֶה.

אָמַר, כִּף שְׂמַעְתִּי, בְּזַמַּן שֶׁרְצֶה הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, נָטַל תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעֲלַפְהָ, וְהִלֵּךְ הוּא לְשָׂאֵר הָעַמִּים, וְלֹא רְצוּ לְקַבְּלָם. עַד שֶׁהוֹרִיד אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל עַל הָר סִינִי.

אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשָּׂרָת: לְמִי רוֹצֶה הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת שְׂתֵי תּוֹרוֹת הַלְלוּ? אָמַר: לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם גּוֹרְלֵי וְחֻלְקֵי, שְׂכַתּוּב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, הָרִי תְּרִין. וְאֵנִי נוֹתֵן לָהֶם שְׂתֵי תּוֹרוֹת. וְעוֹד, שְׂעוּלִים בְּעַרְבוּן עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים. וּבְשִׁבְלֵם יִתְעוֹרְרוּ שְׂתֵי הַתּוֹרוֹת הַלְלוּ, שְׂכַתּוּב מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּנְקִים יִסְדַּתְּ עוֹ.

וּמַכְּאֵן יוֹצֵא? מִשָּׁם יוֹצֵא, שְׂכַתּוּב (ישעיה כח) אֶת מִי יוֹרֶה דְּעָה וְאֶת מִי יָבִין שְׂמוּעָה גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדָּים. אֶת מִי יוֹרֶה דְּעָה - זוֹ תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וְאֶת מִי יָבִין שְׂמוּעָה - זוֹ תּוֹרָה שְׂבַעֲלַפְהָ. גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדָּים - שְׂבַגְלָלֵם יְרִדָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל עַל הָר סִינִי.

וְזוֹ שְׂכַתּוּב (רות א) וְתִלְכְּנָה שְׂתִיָּהֵם עַד בּוֹאָנָה בֵּית לָחֶם. לֹאֲן הִלְכוּ? לְשָׂאֵר הָעַמִּים, עַד שְׁעַמְדוּ

בית לחם. לְאֵן הַלְכוּ. לְשָׂאָר עַמּוּן, עַד דְּקִיּוּמוֹ
יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינַי. כִּיּוֹן דְּנִחַתּוּ תוֹרָה
שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, מִיַּד וְתַהוּם כָּל
הַעִיר עֲלִיהֶן וְתַאמְרֵנָה הַזֹּאת נְעַמִי, אֲזִדְעִזַּע
פּוּלִי עַלמָא, וְאָמְרוּ, דִּין הִיא אֲוִרִייתָא חֲמֵדָה
גְנוּזָה. מִיַּד וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת וְאֶת
הַלְפִידִם. כְּדִין אָמַרְתָּ הַזֹּאת נְעַמִי. דָּא הוּא
נְעִימוֹ דְאֲוִרִייתָא.

וְלֹא יָדְעִי יִשְׂרָאֵל עֲנִשָּׂא דְאֲוִרִייתָא, עַד דִּיאֲתוּ
לְמַרְה, דְכַתִּיב, (שמות טו כה) שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם
וְכַתִּיב, (שם טו כה) שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם
נִסְהוּ. כְּדִין אָמַרְהָ אֲוִרִייתָא, קְרַאנְךָ לִי מְרָא.
וְאַרְכְּבִיָּה תִלַּת פְּרָסִי, וְהוּא עָסִיק עִמָּהוֹן בְּאֵלִין
רְזִינָא. קְרַאוּ עֲלִיהָ, (שה"ש ו ז) כְּפָלַח
הַרְמוֹן רִקְתָּךְ. אֲפִילוּ הַרִיקְנִין שְׁבִישְׂרָאֵל
מְלֵאִין תוֹרָה וּמְצוֹת כְּרִימוֹן.

אָמַר לֹא, כְּדִין הוּא יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרֵן בְּאֲוִרִייתָא,
אֲתַעְטְרוּ בְּשִׁמְחָן גְּלִיפִין עֵילְאִין. כִּיּוֹן
דְּעַבְדוּ יַת עֲגָלָא וְסִרְחוּ, וְהוּא מִיִּיתֵי מִשָּׁה
אֲוִרִייתָא, כְּתִיבָא עַל לוֹחִין דְּאֲבָנִין עֲלֵאִין,
מְלִיִין מִכָּל טְבָאן, חִירוֹת מִמְּלֵאךְ הַמּוֹת,
וּמִשְׁעַבּוּד מַלְכִיּוֹת, וּמִכָּל מְרַעִין בִּישִׁין
דְּעַלְמָא.

כִּיּוֹן דִּחְמָא מִשָּׁה יַת עֲגָלָא, פְּרַחוּ אֲתוּוֹן, וְכִלְהוּ
סִלְקוּ לְעֵילָא, כְּדִין צְוּוּחָא אֲוִרִייתָא
וְאָמַרְהָ, אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי, מִכְּמָה טְבִין
לְיִשְׂרָאֵל, וְהַשְׁתָּא אֲהַדְרִית רִיקָם לְמַגְנָא, דְּלֵא
מְהֵנִית לְהוּ. כְּדִין צְוּוּחוּ עֵילְאִין, וְאָמְרוּ, (הושע
ז יא) אוֹי לָהֶם כִּי נִדְדוּ מִמְּנִי. וְוִי לְהוֹן, דְּלֵא
אֲתַקִּימוּ בְּמַהִימְנוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן.

רְבִי אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי לְטַעְמִיהָ, דְאָמַר ר'
אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי, הִנֵּפֶשׁ וְהַגּוֹף הֵם שׁוֹתְפִין
יַחַד, וְהוֹלְכִים מְזָה הָעוֹלָם בְּיַחַד. עַד בְּאֲנָה

יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי. כִּיּוֹן שְׂרִדּוּ
תוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה,
מִיַּד וְתַהוּם כָּל הַעִיר עֲלִיהֶן
וְתַאמְרֵנָה הַזֹּאת נְעַמִי. הַזִּדְעִזַּע
כָּל הָעוֹלָם, וְאָמְרוּ, זֶה הִיא הַתּוֹרָה
חֲמֵדָה גְנוּזָה? מִיַּד - וְכָל הָעָם
רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת וְאֶת הַלְפִידִם.
אֲזִ אָמַרְהָ, הַזֹּאת נְעַמִי, זֶה הִיא
נְעִימוֹת הַתּוֹרָה.

וְלֹא יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל הָעַנְשׁ שֶׁל
הַתּוֹרָה, עַד שֶׁבָּאוּ לְמַרְה, שְׁכַתּוּב
(שמות טו) וַיְבֹאוּ מִקְרָתָהּ. וְכַתּוּב, שָׁם
שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ.
אֲזִ אָמַרְהָ הַתּוֹרָה, קְרַאנְךָ לִי מְרָא.
וְהַרְכִּיבוּ שְׁלֹשׁ פְּרָסוֹת, וְהוּא
עוֹסֵק עִמָּהֶם בְּסוֹדוֹת הַלְלוּ. קְרַאוּ
עֲלָי, כְּפָלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ. אֲפִילוּ
הַרִיקְנִים שְׁבִישְׂרָאֵל מְלֵאִים תוֹרָה
וּמְצוֹת כְּרִימוֹן.

אָמַר לֹא, אֲזִ הָיוּ יִשְׂרָאֵל
מִתְעַטְרִים בְּתוֹרָה, הַתְּעַטְרוּ
בְּשִׁמּוֹת חֲקוּקִים עֲלֵיוֹנִים. כִּיּוֹן
שְׁעִשׂוּ אֶת הָעֲגָלָא וְסִרְחוּ, וְהָיָה
מְבִיא מִשָּׁה אֶת הַתּוֹרָה, כְּתוּבָה
עַל לוֹחֹת שֶׁל אֲבָנִים עֲלֵיוֹנִים,
מְלֵאִים מִכָּל טוֹבוֹת, חֲרוֹת
מִמְּלֵאךְ הַמּוֹת, וּמִשְׁעַבּוּד
מַלְכִיּוֹת, וּמִכָּל הַמַּחְלוֹת הַרְעוֹת
שֶׁל הָעוֹלָם.

כִּיּוֹן שְׂרָאָה מִשָּׁה אֶת הָעֲגָלָא, פְּרַחוּ
הָאוֹתִיּוֹת, וְכָלֶם עָלוּ לְמַעְלָה. אֲזִ
צְוּוּחָה הַתּוֹרָה וְאָמַרְהָ, אֲנִי מְלֵאָה
הַלְכְּתִי, מִכְּמָה טוֹבוֹת לְיִשְׂרָאֵל,
וְעַכְשָׁו חֲזוֹרְתִי רִיקָם לְחִנָּם, שְׁלֵא
מוֹעִילָה לָהֶם. אֲזִ צְוּוּחַ הָעֲלֵיוֹנִים,
וְאָמְרוּ, (הושע ז) אוֹי לָהֶם כִּי נִדְדוּ
מִמְּנִי. אוֹי לָהֶם שְׁלֵא עֲמְדוּ
בְּאֲמוּנָה שֶׁל רְבוּנָם.

רְבִי אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי לְטַעְמוֹ. שְׂאֵמַר
רְבִי אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי, הִנֵּפֶשׁ וְהַגּוֹף
הֵם שְׁתַּפִּים יַחַד, וְהוֹלְכִים מְזָה
הָעוֹלָם בְּיַחַד. עַד בְּוֹאֲנָה בֵּית
לְחָם. וְלִמָּה נִקְרָאת כֵּךְ? אֵלֵא בֵּית
הַדִּין וְקִטְרוּג שֶׁל הַדִּין וְקָרַב יֵשׁ

שם. אז פתוב וְתַהֵם כָּל הָעִיר
עֲלֵיהֶן. כָּל שְׂאֵר הַמֵּתִים
מֵרַעִישִׁים עֲלֵיהֶם, לְקוֹל הַקֶּרֶב
שֶׁל הַדִּין.

שְׁשֻׁנָּנוּ, אוֹתוֹ מִלְאָף הַמְּמוֹנָה עַל
בֵּית הַקְּבֻרוֹת, נִכְנַס לְקֶבֶר בְּשִׁעָה
שְׁנֹקֶבֶר, עוֹמֵד עָלָיו וּמְבִיט
וְאוֹמֵר: אוֹי לוֹ לְפָלוּנִי זֶה! אוֹי
לְעֵינַיִם שְׁנֵהֵנוּ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה
בְּעִבְרָה! אוֹי לָהֶם לַיְדִים וְלַרְגְּלַיִם
שֶׁהִלְכוּ בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם.

אָמַר הַגּוֹף: אֲנִי אֵינִי רוֹאֶה,
הַנֶּפֶשׁ הִיא הַמְּנַהֵג שְׁלִי. אוֹמֵרֶת
הַנֶּפֶשׁ: אֲנִי אֵינִי יוֹדַעַת לֵילֶךְ. וְהֵם
הַשְּׂנַיִם דֹּגְמַת הָעוֹר וְהַפֶּסֶת. מַה
עָשָׂה? מִכְּנִיס הַנֶּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף,
וְדָן אוֹתָם שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר
זֶה. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדוֹן מִפּוֹ
וּמִיָּדָיו וּמִרְגְּלָיו.

לְאַחַר מִכְּאֵן הַגּוֹף נִבְקַע, וְרַמְהָ
וְתוֹלְעָה עוֹלָה עָלָיו, וְהַנֶּפֶשׁ
מֵתְאַבֶּלֶת עָלָיו. שְׁכַתּוֹב (איוב יד) אָף
בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וּנְפֹשׁוֹ עָלָיו
תִּאָּבֵל. וְאוֹמֵרֶת, אֲנִי מִלְאָה
הַלְכָתִי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְרִיקָם
הַשִּׁיבְנֵי ה' לְזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא
מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.

וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁתִּלְמוּדוֹ מֵתְקִיִּים בְּיָדוֹ
בְּזִמְן שֶׁהוֹלֵךְ אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ.
שְׁאֵפְלוּ בְּקֶבֶר שְׁפֹתוֹתָיו
רוּחַשׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם. אֵל
תִּקְרִי שׁוֹשְׁנִים, אֵלָּא שְׁשׁוֹנִים.
מִפְּנֵי שֶׁתּוֹרָתָם מְגַנֶּה עֲלֵיהֶם. זֶהוּ
שְׁכַתּוֹב (משלי ו) בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר
עָלֶיךָ.

כְּמוֹ זֶה שֶׁל רַבִּי חֲסֵדָא, כְּשֶׁנִּפְטַר
לְעוֹלָמוֹ, הִלְךָ רַבִּי יוֹסִי בְּנוֹ וְלָן
שָׁם עַל קֶבְרוֹ בְּלִילָה. שָׁמַע מֵתוֹךְ
קֶבְרוֹ שֶׁמָּחָה שֶׁל כְּתוּבַת פְּתוּת,
שֶׁמִּתְכַּנְּסִים וְאוֹמְרִים: גִּלְף
לְשִׁמְחַת הַהִלּוּלָה שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁל
רַבִּי חֲסֵדָא. וְאֵפְלוּ מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת
מִתְכַּנְּסִים לְשִׁמְחַת עִמּוֹ.

בֵּית לָחֶם. וְאֲמַאי אִקְרִי הַכִּי. אֵלָּא בֵּי דִינָא
וְקִטְרוּגָא דְדִינָא וְקִרְבָּא תַּמָּן. כְּדִין כְּתִיב, וְתַהֵם
כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן. כָּל שְׂאֵר מֵתֵיָא מֵרַעִישִׁין
עֲלֵיהֶן, לְקַל קֶרֶבָא דְדִינָא.

דִּתְנֵן, הֵהוּא מִלְאָף הַמְּמוֹנָה עַל בֵּית הַקְּבֻרוֹת,
נִכְנַס לְקֶבֶר בְּשִׁעָה שְׁנֹקֶבֶר, עוֹמֵד עָלָיו
וּמְבִיט וְאוֹמֵר, אוֹי לוֹ לְפָלוּנִי זֶה, אוֹי לְעֵינַיִם
שְׁנֵהֵנוּ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה בְּעִבְרָה, אוֹי לָהֶם לַיְדִים
וְלַרְגְּלַיִם שֶׁהִלְכוּ בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם.

אָמַר הַגּוֹף, אֲנִי אֵינִי רוֹאֶה, הַנֶּפֶשׁ הִיא הַמְּנַהֵג
שְׁלִי. אוֹמֵרֶת הַנֶּפֶשׁ, אֲנִי אֵינִי יוֹדַעַת
לֵילֶךְ. וְהֵם הַשְּׂנַיִם, דוֹגְמַת הָעוֹר וְהַפֶּסֶת. מַה
עָשָׂה, מִכְּנִיס הַנֶּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף, וְדָן אוֹתָם ג'
יָמִים זֶה אַחַר זֶה. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדוֹן
מִפּוֹ וּמִיָּדָיו וּמִרְגְּלָיו.

לְאַחַר מִכְּאֵן, הַגּוֹף נִבְקַע, וְרִימָה וְתוֹלְעָה
עוֹלָה עָלָיו, וְהַנֶּפֶשׁ מֵתְאַבֶּלֶת עָלָיו.
דְּכַתִּיב, אָף בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וּנְפֹשׁוֹ עָלָיו
תִּאָּבֵל. וְאוֹמֵרֶת, אֲנִי מִלְאָה הַלְכָתִי לְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, וְרִיקָם הַשִּׁיבְנֵי ה' לְזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא
מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.

וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁתִּלְמוּדוֹ מֵתְקִיִּים בְּיָדוֹ בְּזִמְן
שֶׁהוֹלֵךְ אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ. שְׁאֵפְלוּ
בְּקֶבֶר שְׁפֹתוֹתָיו רוּחַשׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם, אֵל
תִּקְרִי שׁוֹשְׁנִים, אֵלָּא שְׁשׁוֹנִים. מִפְּנֵי שֶׁתּוֹרָתָם
מְגַנֶּה עֲלֵיהֶם. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, בְּשִׁכְבְּךָ
תִּשְׁמַר עָלֶיךָ.

כִּי הָא דְרַבִּי חֲסֵדָא, כְּשֶׁנִּפְטַר לְעוֹלָמוֹ, הִלְךְ
רַבִּי יוֹסִי בְּרִיה וּבֵת תַּמָּן עַל קֶבְרִיהָ בְּלִילָא.
שָׁמַע מִגּוֹ קֶבְרִיהָ, חֲדוּהָ דְכְּתוּבַת פְּתוּת,
דְּמִתְכַּנְּפִי וְקֹאמְרִי, גִּיזִיל לְחֲדוּתָא דְהִלּוּלָא
דְאוּרִייתָא דְרַבִּי חֲסֵדָא. וְאֵפְלוּ מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת
מִתְכַּנְּפִי לְמִיחְדֵי בְּהִדְיָה.

שָׁמַע דְּהוּוּ אָמְרִין, מַה לְחַיֵּי בַחֲדוּהָ דִילָן הָכָא, בְּשִׁמְחַתְנֵנוּ כְּאֵן? וְעִסְקוּ בַתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַהוּא! אָמַר לוֹ, בְּנֵי לֵךְ מִכָּאן וְקִים תְּלַמּוּדֵךְ, שְׂאִשְׁרֵי הוּא מִי שְׂבָא לְכָאן וְתַלְמוּדוֹ בִּידוֹ. שְׁהֵרִי אִפְלוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת לֹא יְכוּלִים לְקַרְבֵּי אֵלֵינוּ. לֵךְ וְאָמַר לְרַבֵּי חַגִּי, שְׂיִגְמַר תְּלַמּוּדוֹ, שְׂבִיּוּם פְּלוּנֵי יְבֵא לְכָאן.

בִּינְתִים שְׁהֵי מְדַבֵּר עִמוֹ, הַעֲלוּהוּ אֵת רַבֵּי חֲסֵדָא לִישִׁיבָה הַעֲלִינָהּ. וְקָם רַבֵּי יוֹסִי בְּנֵו, וְהֵלֵךְ, וְהִרְאָה לַחֲבָרִים.

אָמַר לוֹ רַבֵּי יְהוּדָאי, אֲלִמְלָא רַבֵּי יוֹסִי אַתָּה, רְאוּי הֵייתְּ לְהַעֲנֵשׁ שָׁם. אָמַר לוֹ, בְּשִׁבְלִי צַעְרוּ שֶׁל אַבָּא הַלְכְּתִי וְשִׁמְעֵתִי כָּל זֶה. קָרָא רַבֵּי יוֹנָתָן עַל רַבֵּי חֲסֵדָא, (מְשִׁלֵּי א) וְשִׁכְבֹת וְעִרְבָה שְׁנַתְךָ. וְהַפְסוּק הָאֲחֵר הַזֶּה, (קַהֲלַת ה) מִתּוֹקָה שְׁנַת הַעֲבָד אִם מַעֲט וְאִם הִרְבָּה יֵאָכֵל. דְּבַר אַחֵר, הַנֶּפֶשׁ נִמְשָׁלָה לְשִׁכְיָנָה, וְהַגּוֹף לִישְׂרָאֵל. אִם יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ וְגָלוּ, לְמָה הַגְּלָה הַשְׁכִּינָה לָשֵׁם עִמָּהֶם, שְׁהִיא לֹא חֲטָאָה? אֲלֹא עַל שְׁהִיְתָה מִבְּקִשְׁתָּ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, וּמִשְׁפַּעַת לָהֶם עֶשֶׂר וְכַבּוּד מְאֹד, וְנִתְּנָה לָהֶם כָּל מַה שְׂיִרְצוּ, וְהֵם חֲטָאוּ. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דְּבָרִים לב) וַיִּשְׁמַן יִשְׂרוּן וַיִּבְעֹט שְׁמֵנָה עֲבִית כְּשִׁית וַיִּטַּשׁ אֵלֹהֶי עֲשָׂהוּ וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל זֶה גִּלְתָּה עִמָּהֶם.

מַה רַמָּה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף - כִּף בְּשַׁעַת שִׁישְׂרָאֵל הֵם רְעִים, אֲמוֹת הָעוֹלָם, בְּנֵי עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, שְׁנִקְרָאִים רַמָּה וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹף נִבְקַע וַיִּהְרָגוּ אֵת יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה, (אִיּוֹב יד) אַף בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַיִּנְפְּשׁוּ עָלָיו וַיִּנְפְּשׁוּ עָלָיו תִּאָּכַל, מַהוּ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַיִּנְפְּשׁוּ עָלָיו תִּאָּכַל? בְּשָׂרוֹ יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם, וַיִּנְפְּשׁוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל

יִלְעוֹן בְּאוֹרֵייתָא בְּהַהוּא עֲלִמְא. אָמַר לֵיה, בְּרִי, זֵיל מְהֵכָא, וְקִיִּים תְּלַמּוּדֵךְ, דִּזְכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאֵתִי הָכָא וְתַלְמוּדוֹ בִּידוֹ. דְּהָא אִפְלוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת לֹא יְכוּלִין לְקַרְבָּא לֵיה. זֵיל וְאָמַר לֵיה לְרַבֵּי חַגִּי, דִּיגְמַר תְּלַמּוּדֵיהָ, דְּבִיּוּם פְּלוּנֵי יִיתִי הָכָא.

אֲרַהֲבוּ, דְּהוּוּ מְשַׁתְּעֵי בְּהַדִּיהָ, סְלִקוּהוּ לְרַבֵּי חֲסֵדָא לְמַתִּיבְתָא עֵילְאָה. וְקָם רַבֵּי יוֹסִי בְּרִיהָ, וְאָזִיל, וְחַוִּי לְהוֹן לְחֲבָרֵיָא.

אָמַר לֵיה רַבֵּי יְהוּדָאי, אֲלִמְלָא רַבֵּי יוֹסִי אַתָּה, כְּדִי הוּת לְאֲתַעֲנַשָּׂא תַמָּן. אָמַר לֵיה, בְּגִין צַעְרָא דְאַבָּא, אֲזִילִית וְשִׁמְעִית כָּל הָאִי. קָרָא ר' יוֹנָתָן עֲלֵיהָ דְרַבֵּי חֲסֵדָא, וְשִׁכְבֹת וְעִרְבָה שְׁנַתְךָ. וְהָאִי קָרָא אַחֲרֵינָא, מִתּוֹקָה שְׁנַת הַעוֹבֵד אִם מַעֲט וְאִם הִרְבָּה יֵאָכֵל.

דְּבַר אַחֵר, הַנֶּפֶשׁ נִמְשָׁלָה לְשִׁכְיָנָה, וְהַגּוֹף לִישְׂרָאֵל. אִם יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ וְגָלוּ, לְמָה הַגְּלָה הַשְׁכִּינָה לָשֵׁם עִמָּהֶם, שְׁהִיא לֹא חֲטָאָה. אֲלֹא עַל שְׁהִיְתָה מִבְּקִשְׁתָּ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וּמִשְׁפַּעַת לָהֶם עוֹשֶׂר וְכַבּוּד מְאֹד, וְהִבָּא לְהוֹן כָּל מַה שְׂיִרְצוּ, וְהֵם חֲטָאוּ. וְעַל דָּא נֶאֱמַר, וַיִּשְׁמַן יִשְׂרוּן וַיִּבְעֹט שְׁמֵנָה עֲבִית כְּשִׁית וַיִּטַּשׁ אֵלֹהֶי עֲשָׂהוּ וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל דָּא גִּלְתָּה עִמָּהֶם.

מַה רִימָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף, כִּף בְּשַׁעַת שִׁישְׂרָאֵל הֵם רְעִים, אֲמוֹת הָעוֹלָם בְּנֵי עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל שְׁנִקְרָאִים רַמָּה וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹף נִבְקַע וַיִּהְרָגוּ לִישְׂרָאֵל. וְעַל דָּא אַף בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַיִּנְפְּשׁוּ עָלָיו תִּאָּכַל, מַהוּ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וַיִּנְפְּשׁוּ עָלָיו תִּאָּכַל. בְּשָׂרוֹ יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם, וַיִּנְפְּשׁוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל

ישראל תאכל. ואז היא משתוקקת לנשמה העליונה שנקראת נעמי.

והנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז וגו' (רות ב). רבי רחומאי פתח, (תהלים קיב ג) גבור בארץ יהיה זרעו. אשרי הוא מי שמתברך בכנים בעולם הזה, פדי שלא ילך יחידי לאותו העולם.

בא וראה, בדגמא שיש באדם יהו"ה מלא, ומתפרש האור שלו למ"ה, כאן יש בגוף השם מלא יהו"ה, ומתפרש לעשרים ושתים אותיות, ועם מנצפ"ך הם עשרים ושבע.

ואני אפתח לך דרך ישר. כמו שהיא דגמת אדם, שהיא מארבע אותיות, והוא אור גדול, כף יש בגוף ארבעה יסודות - אש ועפר רוח ומים, והם ארבעה פחות. ואלו הם: רוח הבהמית, ונפש הבהמית, והנשמה, והנשמה לנשמה. והם מצד השמאל.

והם פועלים בעולם הזה כמו זה: השכל מהנשמה לנשמה. ותאות השכל נמשכת מן הנשמה. ומן רוח הבהמית יבא המשא ומתן עם הגוים. ונפש הבהמית להנהיג האיברים, שילכו לאכילה ושתיה ותאות המשגל, וזוהי הנפש הבהמית (מן הרוח ארבע רוחות, קר והם קיץ וחורף).

וחמשה מקומות שעשרים ושתים אותיות נזכרות בהם, והם: אחה"ע מגרון, כומ"ף משפתים, גיכ"ק מחיף, דטלנ"ת מלשון, זסצר"ש משנים. ואלו חמשת המקומות נכללים בארבעה פחות, שהם מנהיגים האיברים, ובהם נברא כל הגוף. ועליהם הארבע אותיות קדושות, שנקראו אדם, ועליהם אמר ויברא אלהים את האדם בצלמו.

תאכל. וכדין איהי תואיבת לנשמה עליונה דאיתקריא נעמי.

והנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז וגו'. רבי רחומאי פתח, (תהלים קיב ג) גבור בארץ יהיה זרעו. זכאה איהו מאן דמתברך בכנין בהאי עלמא, בגין דלא יהי יחידי לההוא עלמא.

הא חזי, בדוגמא דאית באדם יהו"ה מלא, ומתפרש האור שלו למ"ה. הכא אית בגופא השם מלא יהו"ה, ומתפרש לכ"ב אותיות, ועם מנצפ"ך הם כ"ז.

ואני אפתח לך דרך ישר. כמו שהיא דוגמת אדם, שהיא מארבע אותיות, והוא אור גדול. כף אית בגוף ארבע יסודות, אש ועפר רוח ומים, והם ארבע פחות. ודא אינון: רוח הבהמית. ונפש הבהמית. ונשמתא. ונשמתא לנשמתא. ואינון מסטרא דשמאלא.

ואינון פועלין בהאי עלמא כגונא דא. השכל מנשמתא לנשמתא. ותאות השכל נמשך מן נשמתא. ומן רוח הבהמית יבא המשא ומתן עם הגוים. ונפש הבהמית להנהיג האיברים, שילכו לאכילה ושתיה ותאות המשגל ודא הוא נפש הבהמית (מן הרוח ארבע רוחות קור וחום קיץ וחורף).

וחמשה מקומות שכ"ב אותיות נזכרים בהם, והם אחה"ע מגרון, כומ"ף משפתים. גיכ"ק מחיף. דטלנ"ת מלשון. זסצר"ש משנים. ואלו חמשה מקומות, נכללים בארבע פחות, שהם מנהיגים האיברים, ובהם נברא כל הגוף. ועליהם הארבע אותיות קדושות, שנקראו אדם. ועליהם אמר ויברא אלהים את האדם בצלמו.

הכתוב, (בראשית א)

ומן היו"ד איתער יראה לאדוני האדונים, שיהיה האדם ירא ממנו. ומן הה' מתעוררת תשובה לאיש. ומן הו' איתער לאדם תורה. ומן הה' איתער מעשים טובים ומצות, ולא יחטא. זה הוא השם הנסתר בצלמו. כמו שהקדוש ברוך הוא נסתר בצלמו, כך הוא זה השם נסתר באדם.

ודע שהם ארבעה שמות: יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. ודע שהארבע אותיות דגמת ארבעה יסודות שנקראו גוף, ומתפשטים למאתים ארבעים ושמונה איברים. ועל אלו הארבעה יש ארבע אותיות הנזכרים למעלה, והם מתעלים על הארבעה גופים שהזכרנו, ונקראים נקודות. פי בהקרת י' אי, ובהקרת ה' אה. ובהקרת ו' או. ובהקרת ה' אה. ויש על הנקודות טעמים, שהם מנהיגים לארבע אותיות, שהם כנגד רגלי המרפכה, שהם מוצא היסודות השפלים, והם נקראים נקודות. ועליהם שלשה טעמים, והם זרקא תלשא שלשלת. וזהו שם הנסתר הטהור שהיה שם הוי"ה.

וכן באדם, מן הא' לבדה התפשטו ארבע אותיות של שם: אי, אה, או, אה. ומן האלף התפשט ה"א הנעלם, פי הוא מוציא מה שקבל. וגם שתי הברותיו אי או, הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד הנעלם של אי מורה כי ממנו מתפשט הכל. ועל כן נקרא הראשון מקבל, והשני מוליד. והיו"ד הנעלם שמורה כי ממנו מתפשט הכל. ועל כן נקרא הראשון זרקא, כשמו כן הוא, פי הוא מורה שאין לו סוף. והשניה תלשא, מלה מרפכת: ת"ל ש"א. פי היא

ומן היו"ד איתער יראה לאדוני האדונים, שיהיה האדם ירא ממנו. ומן הה', איתער תשובה לאיש. ומן הו', איתער לאדם תורה. ומן הה', איתער מעשים טובים ומצות, ולא יחטא. זה הוא השם הנסתר בצלמו. כמו שהקדוש ברוך הוא נסתר בצלמו, כך הוא זה השם נסתר באדם.

ודע שהם ארבעה שמות, יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. ודע שהארבע אותיות דוגמת ארבע יסודות שנקראו גוף. ומתפשטין למאתים ושמונה וארבעים אברים. ועל אלו הארבע, אית ארבע אותיות הנזכרים לעיל, והם מתעלין על אלו ארבע גופים שהזכרנו, ונקראים נקודות. פי בהקרת י' אי. ובהקרת ה' אה. ובהקרת ו' או. ובהקרת ה' אה.

ויש על הנקודות טעמים. שהם מנהיגים לארבע אותיות. שהם כנגד רגלי המרפכה, שהם מוצא היסודות השפלים, והם נקראים נקודות. ועליהם שלשה טעמים, והם זרקא תלשא שלשלת. וזהו שם הנסתר הטהור והקדוש, שהוא שם הוי"ה.

וכן באדם, מן הא' התפשטו ארבע אותיות של שם, אי, אה, או, אה. ומן האלף התפשט ה"א הנעלם, פי הוא מוציא מה שקבל. וגם שתי הברותיו אי או, הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד הנעלם של אי מורה, פי ממנו מתפשט הכל. ועל כן נקרא הראשון מקבל והשני מוליד. והיו"ד הנעלם שמורה פי ממנו מתפשט הכל.

ועל כן נקרא הראשון זרקא, כשמו כן הוא, פי הוא מורה שאין לו סוף. והשניה תלשא, מלה מורפכת: ת"ל ש"א. פי היא נושאת הת"ל. והשלישי שלשלת, כשמה כן

נושאת הת"ל. והשלישי
שלשלת, כשמה כן היא,
המשפעת לתל שהכל פונים שם
(ועל זה פון המחבר באמרו).

היא, המשפעת לתל שהכל פונים שם (ועל זה
כיון המחבר באמרו).

ידע שהם ארבע שמות. בדוגמא דא, יוסי יוסי
יוסי יוסי. אית ארבע אותיות שנקראו גוף,
ומתפשטים לרמ"ח איברים. ואית ארבע
אותיות, שנקראו נקודות, והם מתעלים על
הגוף. ויש על הנקודות טעמים, שהם
מנהיגים להם לאותיות. ועל שלשה שם נסתר
וקדוש, והנקודות גוף לטעמים, והאותיות
גוף לנקודות.

ידע שהם ארבע שמות. בדוגמא דא, יוסי יוסי
יוסי יוסי. אית ארבע אותיות שנקראו גוף,
ומתפשטים לרמ"ח איברים. ואית ארבע
אותיות, שנקראו נקודות, והם מתעלים על
הגוף. ויש על הנקודות טעמים, שהם
מנהיגים להם לאותיות. ועל שלשה שם נסתר
וקדוש, והנקודות גוף לטעמים, והאותיות
גוף לנקודות.

רבי רחומאי פתח, (תהלים קיב ב) גבור בארץ יהיה
זרעו. זכאה הוא מאן דיזכה דיתברך
בבנין בהאי עלמא. ואי לא, איהו אזיל מיד
ליד. וכתוב (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע.
מאי יד ליד. (תהלים כה יד) סוד ה' ליראיו.

רבי רחומאי פתח, (תהלים קיב ב) גבור בארץ יהיה
זרעו. זכאה הוא מאן דיזכה דיתברך
בבנין בהאי עלמא. ואי לא, איהו אזיל מיד
ליד. וכתוב (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע.
מאי יד ליד. (תהלים כה יד) סוד ה' ליראיו.

רבי נחמן אומר, ולנעמי מודע
לאישה איש גבור חיל ממשפחת
אלימלך ושמו בעז. וכתוב (רות ב)
קרוב לנו האיש מגאלנו הוא.
ורבי רחומאי אומר, (אם) כף, מה
זה לא ינקה רע?

רבי נחמן אומר, ולנעמי מודע
לאישה איש גבור חיל ממשפחת
אלימלך ושמו בעז. וכתוב, קרוב לנו האיש
מגואלנו הוא. ורבי רחומאי אומר, (אי) הכי,
מאי לא ינקה רע.

אמר לו, לשוטר שהיה מלכה
את הרשעים, עד שנתנים לו
ערב. ואם נותן, לא נותנים
לשוטר להלקות. אמר לו, לא
כף! אלא בשעה שיבא ויתגלה
מי שהחיה את האדם, תדע את
זה.

אמר ליה, לסנטרא דהוה אלקי לחייבא, עד
דיהבי ליה ערבא. ואי יהיב לא שבקין
סנטירא לאלקאה. אמר ליה לאו הכי, אלא
בשעתא דייתי ויתגלי מאן דאחיי לבר נש,
תנדע האי.

רבי זמירא נפק לחקל אונאי, חמא באינון
בקייעין קרטונאי, קומטרי שלהובי
דסלקין. ארפין אודנוי, ושמע קלין. אמר ליה
ההוא ערבא, זיל בהדי, ואראה לך פליאן
טמירין מבי נשא. אזל עמיה אחורי טינרא,
וחמי בקיעין אחרנין, ושלהובין סליקו
לעילא. שמעו קלין אחרנין. אמר ליה ארפין

רבי זמירא נפק לחקל אונאי, חמא באינון
בקייעין קרטונאי, קומטרי שלהובי
דסלקין. ארפין אודנוי, ושמע קלין. אמר ליה
ההוא ערבא, זיל בהדי, ואראה לך פליאן
טמירין מבי נשא. אזל עמיה אחורי טינרא,
וחמי בקיעין אחרנין, ושלהובין סליקו
לעילא. שמעו קלין אחרנין. אמר ליה ארפין

שָׁמְעוּ קוֹלוֹת אַחֲרַיִם. אָמַר לוֹ:
הֲרַבֵּן אֲזַנְךָ לְכַאֵן. הֲרַפִּיִן אֶת אֲזְנוֹ,
וְשָׁמַע קוֹלוֹת שְׂאוּמְרַיִם וְי וי.

אָמַר: וְדַאי, זֶהוּ מְקוֹם מֵאוֹתָם
הַמְקוּמוֹת שֶׁל הַגִּיְהֵנָם כְּאֵן. וְעֵבֶר
אוֹתוֹ הָעֶרְבִי, וְהוּא נִשְׂאֵר. בִּינְתַיִם
גָּחַן לְתוֹךְ מְקוֹם אַחֵר, וְרָאָה אִישׁ
אֶחָד שֶׁהִיָּה מְרִים קוֹלוֹת, וְהָיוּ
לוֹקְחִים אוֹתוֹ, וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ
לְעֵמֶק שֶׁל מְדוּר אַחֵר, וְנִתְפָּסָה,
וְלֹא רָאָה יוֹתֵר.

נִרְדָּם, וְרָאָה בְּחִלוֹם אוֹתוֹ הָאִישׁ.
אָמַר לוֹ: מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ: הַיְהוּדִי
רָשָׁע אָנִי, שֶׁלֹּא הִשְׁאַרְתִּי רְעוֹת
וְחֻטְאִים בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא עֲשִׂיתִי.
אָמַר לוֹ בְּתוֹךְ הַחִלוֹם: מַה שָׁמַךְ?
אָמַר לוֹ: אֵינִי יוֹדֵעַ, שֶׁהֲרָשָׁעִים
שֶׁל הַגִּיְהֵנָם לֹא זוֹכְרִים שְׁמֵם.

אָמַר לוֹ: שֵׁם מְקוּמְךָ מַהוּ? אָמַר
לוֹ: בְּגִלְיָל הָעֲלִיּוֹן הֵייתִי קֶצֶב,
וּמִתּוֹךְ הָרְעוֹת הַרְבּוֹת שֶׁעֲשִׂיתִי
שָׁם, דָּנִים אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים בַּיּוֹם וְשֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים
בְּלַיְלָה. (אָמַר לוֹ: וּבֵן הַשְּׂאֲרָתִי? אָמַר לוֹ: כּוּן).

קָם מִשָּׁם, וְהִלֵּךְ לוֹ לְגִלְיָל הָעֲלִיּוֹן.
שָׁמַע קוֹל תִּינּוֹק שֶׁהִיָּה אוֹמֵר,
(מִשְׁלִי ב) אִם תִּבְקֶשְׁנָה כִּכְסָף
וְכַמְטָמְנִים תַּחֲפֹשְׁנָה אֲזַ תְּבִין
יְרֹאת ה'. הִלֵּךְ לְבֵית מְדַרְשׁ אַחֵר,
שָׁמַע קוֹל תִּינּוֹק אַחֵר שֶׁהִיָּה
אוֹמֵר, (צַפְנִיָּה ב) בְּקֶשׁוֹ צְדָק בְּקֶשׁוֹ
עֲנֶה אוֹלֵי תִסְתְּרוּ וְגו'.

הִלֵּךְ וַחֲפֹשׂ אַחֵר אוֹתוֹ הָאִישׁ
הָרָשָׁע. וְאֵל תִּינּוֹק אֶחָד שָׂאֵל.
אָמַר לוֹ: רַבִּי, יָבֵא כֶּף וְכֶף לְאוֹתוֹ
הָאִישׁ, שֶׁלֹּא הִשְׂאִיר רְעוֹת
וְחֻטְאִים בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשָׂה! כֶּף
וְכֶף יִהְיֶה לְאוֹתוֹ הָאִישׁ הָרָשָׁע,
וְלֹאֲוֹתָהּ (הַמִּינִיקָתָה) שֶׁהִינִיקָה אוֹתוֹ!
אָמַר לוֹ: הֵאֵם הִשְׂאִיר בֶּן
בְּעוֹלָם? אָמַר לוֹ: כֵּן, בֶּן אֶחָד

אוֹדְנָךְ הָכָא. אֲרַפִּיִן אוֹדְנוּי, וְשָׁמַע קְלִיִן
דְּאֲמַרִיִן וְי וי.

אָמַר, וְדַאי הָא אַתְר חַד מֵאִינוּן דְּיוֹכְתִי דְּגִיְהֵנָם
הָכָא. וְעֵבֶר הֵהוּא עֶרְבָאָה, וְאִשְׁתָּאָר
הוּא. אֲדִהְכִי, גָּחִין גּוֹ דּוֹכְתָא אַחְרָא, וְחָמָא
חַד בַּר נִשׁ דִּהְוָה רַמִּי קְלִיִן, וְהוּוּ נְטֻלִין לִיה,
וְאֶעְלִין לִיה לְעוֹמְקָא דְּמְדוּרָא אַחְרִינָא,
וְאִתְפָּסָאי, וְלֹא חָמִי יִתִיר.

אֲדִמִּיךְ, וְחָמָא בְּחִלְמָא הֵהוּא גְבָרָא. אָמַר לִיה
מֵאֵן אַתָּה. אָמַר לִיה יוֹדַאי חֲתִיבָא אָנָא,
דְּלֹא שְׁבַקְנָא בִישִׁין וְחֻטְאִין בְּעִלְמָא דְּלֹא
עֵבַדְנָא. אָמַר לִיה בְּגוֹ חִלְמָא, מַה שָׁמַךְ. אָמַר
לִיה, לֹא יִדְעָנָא, דְּחֲתִיבִי גִיְהֵנָם לֹא דְכָרִין
שְׁמִייהוּ.

אָמַר לִיה, שָׁמָא דְּדוֹכְתָךְ מַהוּ. אָמַר לִיה,
בְּגִלְיָלָא עֵילְאָה קֶצֶבָא הוּינָא. וּמַגּוֹ
בִישִׁין סְגִיאִין דְּעֵבַדְנָא הָתָם, דְּיִינִין לְהֵהוּא בַר
נִשׁ תִּלְתָּא זְמַנִּין בִּימְמָא וְתִלְתָּא זִימְנִין בְּלִילְיָא.

(אָמַר לִיה, וּבָרָא שְׁבַקְתָּ. אָמַר לִיה, אִין).

קָם מִתְּפִיִן, וְאֲזַל לִיה לְגִלְיָלָא עֵילְאָה, שָׁמַע
קוֹל יְנוּקָא דִּהְוָה אָמַר, (מִשְׁלִי ב ד) אִם תִּבְקֶשְׁנָה
כִּכְסָף וְכַמְטָמְנִים תַּחֲפֹשְׁנָה אֲזַ תְּבִין יְרֹאת ה'.
אֲזַל לְבִי מְדַרְשָׁא אַחְרָא, שָׁמַע קוֹל יְנוּקָא
אַחְרָא דִּהְוָה אָמַר, (צַפְנִיָּה ב ג) בְּקֶשׁוֹ צְדָק בְּקֶשׁוֹ
עֲנֶה אוֹלֵי תִסְתְּרוּ וְגו'.

אֲזַל וַחֲפֹשׂ אַבְתְּרִיָּה דִּהֵהוּא גְבָרָא רָשָׁע. וְלַחַד
יְנוּקָא קָא שָׂאֵל. אָמַר לִיה, רַבִּי, תִּיתִי
כֶּף וְכֶף לְהֵהוּא גְבָרָא, דְּלֹא שְׁבַק בִישִׁין
וְחֻטְאִין בְּעִלְמָא דְּלֹא עֵבַד. כֶּף וְכֶף תִּתָּה
לְהֵהוּא גְבָרָא רָשָׁע, וְלֵהֵהוּא (ס"א מִינְקִתָּה) דְּיִנִיקָא
לִיה.

אָמַר לִיה, בְּרָא שְׁבַק בְּעִלְמָא. אָמַר לִיה הֵן. חַד בְּרָא שְׁבִיק, וְהוּא רָשָׁע

פְּאֲבוּהָ, וְאִיהוּ יְנוּקָא דְאָזִיל בְּבֵי מַטְבְּחָא. חֲפֵשׁ אַבְתְּרִיהּ, וְנִטִּיל לֵיהּ וְלַעֲזֵי לֵיהּ בְּאוּרֵייתָא, עַד דְּאוּלִּיף לֵיהּ מִקְרָא וְצִלּוּתָא וְקִרְיַאת שְׁמַע. לְבַתֵּר אוּלִּיף לֵיהּ מִשְׁנָה וְתַלְמוּד וְהִלְכוֹת וְהַגְדוֹת, עַד דְּאֵתְחַכֵּם יַתִּיר, וְהֵינּוּ רַבֵּי נַחוּם הַפְּקוּלִי.

הוא השאיר, והוא רשע כמו אביו, והוא הילד שהולך בבית המטבחים. חפש אחריו, ולקח אותו ולמד אותו בתורה, עד שלמדו מקרא ותפלה וקריאת שמע. אחר כך למד אותו משנה ותלמוד והלכות והגדות, עד שהתחכם יותר, והינו רבי נחום הפקולי.

אֲמַאי קָרוּ לֵיהּ הַפְּקוּלִי. כְּמָה דְאֵתְ אָמֵר, (ישעיה כח ז) פָּקוּ פְּלִילִיָהּ. דְּאֵפִיק לְאַבוּהָ מִן דִּינָא דֵּההוּא עֲלָמָא. וְכְמָה חֲכִימֵי דְרָא דִּנְפָקוּ מִינֵיהּ, אַקְרוּן פְּקוּלִי.

וְכֵמָה קָרְאוּ לוֹ הַפְּקוּלִי? כְּמֹו שְׁנַאֲמֵר (ישעיה כח) פָּקוּ פְּלִילִיָהּ. שֶׁהוֹצִיא אֶת אָבִיו מֵהַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְכֵמָה חֲכִימֵי הַדּוֹר שִׁיָּצְאוּ מִמֶּנּוּ נִקְרְאוּ פְּקוּלִי.

וְהוּא גְבֵרָא אֲתִי לֵיהּ בְּחַלְמָא, וְאָמֵר לֵיהּ, רַבִּי, כְּמָה דְאֵנְתָּ נַחֲמַתְּ לִי בְּן יִנְחָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָךְ. דֵּהָא מִן יוּמָא דִּידַע בְּנֵי פְסוּק חַד, פָּקוּ לִי מִן דִּינָא. בִּיּוֹן דְּקָרָא קְרִיַאת שְׁמַע, סְלָקִין דִּינָאֵי בֵּין בִּימָמָא בֵּין בְּלַילָא זִימָנָא חַד. בִּיּוֹן דְּקָרִי בֵּיהּ רַב, אַעֲבֵרוּ דִּינָאֵי מִפְּל וְכֵל.

אוֹתוֹ הָאֵישׁ בָּא לוֹ בְּחֵלוֹם, וְאָמֵר לוֹ: רַבִּי, כְּמֹו שְׁנַחֲמַתְנִי, כִּף יִנְחָם אוֹתָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהָרִי מִן הַיּוֹם שִׁידַע בְּנֵי פְסוּק אַחַד, הוֹצִיאוּ אוֹתִי מִן הַדִּין. בִּיּוֹן שֶׁקָּרָא קְרִיַאת שְׁמַע, הֶעֱלוּ הַדִּין שְׁלִי בֵּין בִּיּוֹם וּבֵין בְּלַיְלָה פֵּעַם אַחַת. בִּיּוֹן שֶׁקָּרָא בּוֹ הַרְבֵּ, הֶעֱבִירוּ אֶת דִּינֵי מִכָּל וְכֵל.

וְיֹמָא דְאֵתְחַפִּים וְקָרוּ לֵיהּ רַבִּי, אֲתַקִּינוּ פּוּרְסֵי בֵּין צְדִיקָיָא בְּגִינְתָא דְעֵדָן. וּבְכָל יוּמָא וְיוּמָא דְאֵתְחַדְשָׁא אוּרֵייתָא בְּשַׁמְיָה, מַעֲטְרִין לִי בְּעֵיטְרָא עֵילָאָה, דְּצְדִיקִים מַתְעַטְרִין.

הַיּוֹם שְׁנַהֲיָה חֲכָם וְקָרְאוּ לוֹ רַבִּי, הַתְּקִינוּ אֶת כְּסָאֵי בֵּין הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדָן. וּבְכָל יוֹם וְיוֹם שְׁמַתְחַדְשֵׁת תּוֹרָה בְּשִׁמּוֹ, מַעֲטְרִים אוֹתִי בְּעֵטְרָה עֵלְיוֹנָה, שֶׁהַצְּדִיקִים מַתְעַטְרִים.

בְּגִינְךָ זָכִינָא בְּכָל הָאֵי יָקֵר. זַפְּאָה אִיהוּ חוּלְקִיָהּ, מֵאֵן דְּשָׁבַק בְּרָא דְלַעֲזֵי בַּתּוֹרָה בְּהָאֵי עֲלָמָא. אָמֵר ר' חֲזִיָּא בַר אַבָּא, כְּהָאֵי גּוֹנָא אִירַע לֵיהּ לְרַבִּי עֶקִיבָא.

בְּגִלְגָּלְךָ זְכִינִי בְּכָל הַפְּבוֹד הַזֶּה. אֲשֶׁרִי הוּא חִלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמְשַׁאֵר בֶּן שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָמֵר רַבִּי חֲזִיָּא בַר אַבָּא, כְּמֹו זֶה אִירַע לוֹ לְרַבִּי עֶקִיבָא.

רַבִּי נִתֵּן שְׂאֵל לֵיהּ לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא יוּמָא חַד, וְאָמֵר לֵיהּ, אֵלְיָהוּ הָוָה לֵיהּ בְּרָא, אוּ לָאו. אָמֵר לֵיהּ, מִילְתָּא אַחְרָא הָוָה בֵּיהּ, וְכַתִּיב, (דב"ה א פו כב) אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּבִנְבִיאֵי אֵל תִּרְעוּ. מֵאֵי אֵל תִּרְעוּ אֵל תִּגְעוּ עֲצָמֵיכֶם רַעִים וְחֻבְרִים לְנְבִיאֵי. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פָּחַר בְּהֶם, וְהַבְּדִילָם מִיִּשְׂרָאֵל לְעַבּוֹדָתוֹ, וְהַכְּנִיסָם

רַבִּי נִתֵּן שְׂאֵל אֶת רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא יוֹם אַחַד, וְאָמֵר לוֹ, הֵאֵם לְאַלְיָהוּ הָיָה בֶּן אוּ אוֹ לֹא? אָמֵר לוֹ, דְּבַר אַחַר הָיָה בּוֹ, וְכַתּוּב (דברי הימים-א טו) אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּבִנְבִיאֵי אֵל תִּרְעוּ. מֵה זֶה אֵל תִּרְעוּ? אֵל תִּגְעוּ עֲצָמֵיכֶם רַעִים וְחֻבְרִים לְנְבִיאֵי. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פָּחַר בְּהֶם, וְהַבְּדִילָם מִיִּשְׂרָאֵל לְעַבּוֹדָתוֹ, וְהַכְּנִיסָם

בְּהִיכְלוּ. קַל וְחוֹמֵר, מִי שֶׁהוּא מְלַאךְ בְּשָׁמַיִם, אֶתָּה שׁוֹאֵל עָלָיו.

בְּהִיכְלוּ, קַל וְחוֹמֵר מִי שֶׁהוּא מְלַאךְ בְּשָׁמַיִם, אֶתָּה שׁוֹאֵל עָלָיו?!

רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר, מִשְׁבֵּט גֹּד הָיָה. רַבִּי נְהוֹרָאִי אָמַר, אֲלֵיהוּ מְלָה אַחְרָא הוּהּ בֵּיה, דְּכִתִּיב, (משלי ל ד) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד. מִי עָלָה שָׁמַיִם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מְשֻׁמִּיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דָּא אֲלֵיהּ. וַיֵּרֵד מְקוּדָם לְכַן.

רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר, מִשְׁבֵּט גֹּד הָיָה. רַבִּי נְהוֹרָאִי אָמַר, אֲלֵיהּ, אַחֵר הָיָה בּוֹ, שְׁפָתוֹב (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד. מִי עָלָה שָׁמַיִם - אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מְשֻׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה אֲלֵיהּ. וַיֵּרֵד - מְקוּדָם לְכַן.

וְקִשְׁיָא דְרַבִּי אֶלְעָזָר אֲדִרְבִּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֲלֵיהּ דָּא פִּנְחָס. אִי בְּשָׁבִיל שְׁקִינָא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה קִינָא וְזֶה קִינָא. לְאוּ הָכִי. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּתִיב, (מ"א ט י) קִנָּא קִנָּאתִי. קִנָּא בְּשִׁטִּים, וְקִנָּאתִי הָכָא. אָמַר לִיה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד מְתִי אֶתָּה מְקִנָּא לְשָׁמַי.

וְקִשְׁיָא מְרַבִּי אֶלְעָזָר עַל רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲלֵיהּ זֶה פִּנְחָס. אִם בְּשָׁבִיל שְׁקִינָא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - זֶה קִנָּא וְזֶה קִנָּא! לֹא כֵן, שְׁאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּתִיב (מלכים-א טמ) קִנָּא קִנָּאתִי. קִנָּא בְּשִׁטִּים, וְקִנָּאתִי כָּאן. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: עַד מְתִי אֶתָּה מְקִנָּא לְשָׁמַי?

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם, מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא אֲלֵיהּ. דְּכִתִּיב, (מ"ב ב יא) וַיַּעַל אֲלֵיהּ בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם. וַיֵּרֵד, זֶה יוֹנָה, דְּכִתִּיב, (יונה א ה) וַיּוֹנָה יָרֵד אֶל יַרְבֵּתִי הַסְּפִינָה וּגּוֹ'. (שם ב ז) לְקַצְבֵי הָרִים יֵרֵדְתִי. מִי אֶסְפֵּה רוּחַ בַּחֲפָנָיו, זֶה מִשָּׁה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם, מִי עָלָה שָׁמַיִם - זֶה אֲלֵיהּ, שְׁפָתוֹב (מלכים-ב ב) וַיַּעַל אֲלֵיהּ בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם. וַיֵּרֵד - זֶה יוֹנָה, שְׁפָתוֹב (יונה א) וַיּוֹנָה יָרֵד אֶל יַרְבֵּתִי הַסְּפִינָה וּגּוֹ'. לְקַצְבֵי הָרִים יֵרֵדְתִי. מִי אֶסְפֵּה רוּחַ בַּחֲפָנָיו - זֶה מִשָּׁה. מִי צָרַר מִים - זֶה אֲלִישֵׁעַ, שְׁרַפָּא הַמַּיִם בִּירִיחוֹ. בְּשִׁמְלָה - בְּכַח שְׁמֵלְתוֹ שֶׁל אֲלֵיהּ. מִי הָקִים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ - זֶה אַבְרָהָם, שְׁפָתוֹב (בראשית א) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם. מַה שָּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אֲדוֹן שֶׁהִבִּיא לְעַבְדוֹתָו? ה' צְבָאוֹת שָׁמוֹ. וּמַה שָּׁם בְּנוֹ? יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב (שמות א) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי נַחֲמָן אוֹמֵר, כָּל זֶה בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר.

מִי צָרַר מִים, זֶה אֲלִישֵׁעַ, שְׁרַיפָּא הַמַּיִם בִּירִיחוֹ. בְּשִׁמְלָה, בְּכַח שְׁמֵלְתוֹ שֶׁל אֲלֵיהּ. מִי הָקִים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא אַבְרָהָם. דְּכִתִּיב (בראשית ב ד) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם.

מַה שָּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אֲדוֹן שֶׁהִבִּיא לְעַבְדוֹתוֹ (לְעוֹלָם). ה' צְבָאוֹת שָׁמוֹ. וּמַה שָּׁם בְּנוֹ. יִשְׂרָאֵל. דְּכִתִּיב, (שמות ד כב) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. ר' נַחֲמָן אוֹמֵר כָּל הָאִי בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַבֵּר.

רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאי נִפְגְּשׁוּ פַּתַּח אֵילָן אַחַד בְּשָׂדֵה, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים. בִּינְתַיִם רָאוּ רוּק אַחַד שֶׁבָּא וְטָעָה בְּשָׂדֵה. אָמַר רַבִּי יוֹדָאי: אוֹ שְׁטוּעָה אוֹתוֹ הָאִישׁ בְּשָׂדֵה, אוֹ שֶׁהוּא לְסָטִים, אוֹ

רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאי, אֵינְעָרְעוּ תַּחֲתוֹת אֵילָנָא חֲדָא בְּחַקְלָא, וְהוּוּ יְתַבִּי. אֲדִהָכִי, חֲמוֹ חַד רְוּוּק, דָּאֲתִי וְטָעִי בְּחַקְלָא. אָמַר רַבִּי

יודאי, או טעי ההוא בר נש בַּחֲקֵלָא, או לְסֻטִים
הוא, או דְּחֵיל מִינָן.

(אמר רבי נהוראי, שכונתא נגה, קום. קמו, רמו ליה קלא, בין דחמי לון
קריב לנגייהו).

אמר רבי נהוראי, מאן אנת. אמר ליה, מגו
דלא שאילנא לכוּן בשלמא, לא ידעיתון
לי. יודאי אנא, וטעינא השתא בהאי חקלא,
ולא שאילנא עלייכו, דאמינא שמא רשעים
הם. וכתוב, (ישעיה מז כב) אין שלום אמר ה'
לרשעים. וכדין דלא אשתמודעי בכון. עד
דחמינא בכון פנפי מצוה, וחדינא. השתא
שלמא עלייכו רבנן. יתבי תחות אילנא, אמר
רבי יודאי, נתעסק בפולחנא דמרנא, ונפתח
באורייתא.

פתח רבי יודאי ואמר, (דברים ו ט) וכתבתם על
מזוזות ביתך ובשעריך. מזוזות פתיב, מאי
טעמא. אלא אשריהם ישראל, שהם מצויינים
תמיד במצות. בשבתם, ובלכתם, בשכבם,
ובקומם. דכתיב, (שם פסוק ח) בשבתך בביתך
ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך.

ושיהיו ישראל מעוטרים בתורה ובמצות, כדי
שידבקו תמיד (דף קג ע"ב) בקודשא בריך
הוא. דכתיב, (שם ד ד) ואתם הדבקים בה'
אלהיכם חיים פלכם היום. וכל הדבק בקונו,
אינו גיזוק לעולם.

ולא עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו
לאדם, אחד בימינו, ואחד בשמאלו.
דכתיב, (תהלים צא יא) פי מלאכיו יצוה לך לשמרך
בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם תמיד מצוי
במצוה, כפיכול, שהקדוש ברוך הוא נעשה
לו שומר. שנאמר, (שם קא ה) ה' שומרך.

מה עושה הקדוש ברוך הוא. נוטל מלאך
ההולך בימינו, ומעמידו לפניו. והוא עומד במקומו. שנאמר, ה'

שפוחד מעמנו.

(אמר רבי נהוראי: השכינה אצלנו, קום! קמו.
הרימו לו קול. בין שראה אותם, קרב אליהם).
אמר רבי נהוראי: מי אתה? אמר
לו: מתוך שלא שאלתי אתכם
בשלום, לא הכרתם אותי. אני
יהודי, וטעיתי פאן בשדה הזה,
ולא שאלתי עליכם, שאמרתי
שמא הם רשעים, וכתוב (ישעיה מז)
אין שלום אמר ה' לרשעים.
ומאחר שלא הכרתי אתכם, עד
שראיתי בכם פנפי מצוה,
ושמחתי. עכשו שלום עליכם
חכמים. ישבו תחת האילן. אמר
רבי יודאי, נתעסק בעבודת
רבוננו, ונפתח בתורה.

פתח רבי יודאי ואמר, (דברים ו)
וכתבתם על מזוזות ביתך
ובשעריך. מזוזות פתיב, מה
הטעם? אלא אשריהם ישראל,
שהם מצוינים תמיד במצוות,
בשבתם ובלכתם, בשכבם
ובקומם, שכתוב בשבתך בביתך
ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך.
ושיהיו ישראל מעוטרים בתורה
ובמצוות, כדי שידבקו תמיד
בקדוש ברוך הוא, שכתוב ואתם
הדבקים בה' אלהיכם חיים פלכם
היום. וכל הדבק בקונו, אינו גזוק
לעולם.

ולא עוד, אלא ששני מלאכי
השרת מלוין לו לאדם, אחד
בימינו ואחד בשמאלו, שכתוב
(תהלים צא) פי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד,
אלא שאם תמיד מצוי במצוה,
כפיכול שהקדוש ברוך הוא
נעשה לו שומר, שנאמר (שם קא)
ה' שמרך.

מה עושה הקדוש ברוך הוא?
נוטל מלאך ההולך בימינו,
ומעמידו לפניו, והוא עומד

ההולך בימינו, ומעמידו לפניו. והוא עומד במקומו. שנאמר, ה'

במקומו, שְׁנָאֵמַר ה' צִלָּף עַד יַד יְמִינָהּ. וְאוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךָ שֶׁהוּא מְשֻׁמָּאלוּ, מְעַמִּידוֹ אַחֲרֵי הָאָדָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל. נִמְצָא הָאָדָם נִשְׁמַר מִכָּל צַדָּדָיו, מִי יוֹכַל לְהִזִּיק אוֹתוֹ. וְעַל כֵּן צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה הָאָדָם מְצוּי בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת, אֲפִילוּ שְׁעָה אַחַת. בְּבֵיתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמְרוֹ מִבַּחוּץ, וְהָאָדָם מִבְּפָנָיִם.

וְשִׁנְיָנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה, פֶּתַח הַמְּצִיץ בְּמִזְוָה, אֵין מִזִּיק וְאֵין שְׁטָן וְאֵין פְּגַע רַע מִתְקָרֵב אֵלָיו. מִפְּנֵי שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר הַפֶּתַח, אֲפִילוּ בְּשַׁעֲהַ שְׁנֵיתָן רְשׁוֹת לְמֶלֶךְ הַמְּשַׁחִית לְחַבֵּל, זֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֵה שְׁשֵׁם שְׂדֵי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת יב) וְלֹא יִתֵּן הַמְּשַׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגְףָ. לְפִיכֶן צָרִיךְ הָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד מְצוּי בְּמִצְוֹת מִזְוָה.

פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי בְּפִרְשֵׁת צִיצִית וְדַרְשׁ, (בַּמְדַּבֵּר טו) וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם. מֵה שׁוֹנֵה שְׁכָאן וּבִשְׁבַת לְדַרְתָּם חֶסֶר, שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת לא) לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבַת לְדַרְתָּם, חֶסֶר

שְׁשִׁנְיָנוּ, תִּקְנּוּ פִּרְשֵׁת צִיצִית בְּקִרְיַת שְׁמַע. וּבְדִירְתוֹ שֶׁל אָדָם נִמְצָא פִּרְשֵׁת קִרְיַת שְׁמַע, חוּץ מִפִּרְשֵׁת צִיצִית, שְׁחֶסֶר מִשָּׁם. בְּמָה נִשְׁלָם? אֵלֹא כְּשֶׁאָדָם מִתְעַטֵּף בְּבֵיתוֹ בְּצִיצִית, וְיוֹצֵא בּוֹ לְפִתְחוֹ, הָרִי נִשְׁלָם.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח בּוֹ, וּמִלְּאָף הַמְּנוֹת זֶז מִשָּׁם, וְהֵינּוּ לְדַרְתָּם, שֶׁיִּהְיֶה שְׁלָם. וְיוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ בְּמִצְוָה זֶז, וּמִלְּאָף הַמְּשַׁחִית זֶז מִשָּׁם, וְנִצּוֹל הָאָדָם מִכָּל נִזְק. מִנֵּינן לָנוּ? מֵמָה שְׁכַתוּב מְזוֹזוֹת, מְאוֹתֵיהֶן מִשְׁמַע: ז"ז מו"ת, שְׁלֹא יִתֵּן לוֹ רְשׁוֹת לְחַבֵּל, וְזֶז מִפֶּתְחוֹ.

צִלָּף עַל יַד יְמִינָהּ. וְאוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךָ שֶׁהוּא מְשֻׁמָּאלוּ, מְעַמִּידוֹ אַחֲרֵי הָאָדָם. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל. נִמְצָא הָאָדָם נִשְׁמַר מִכָּל צַדָּדָיו, מִי יוֹכַל לְהִזִּיק אוֹתוֹ.

וְעַל כֵּן, צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה הָאָדָם מְצוּי בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת, אֲפִילוּ שְׁעָה אַחַת. בְּבֵיתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמְרוֹ מִבַּחוּץ, וְהָאָדָם מִבְּפָנָיִם.

וְתַנְיָנָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה, פֶּתַח הַמְּצוּיָן בְּמִזְוָה, אֵין מִזִּיק וְאֵין שְׁטָן וְאֵין פְּגַע רַע מִתְקָרֵב אֵלָיו. מִפְּנֵי שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר הַפֶּתַח, אֲפִילוּ בְּשַׁעֲהַ שְׁנֵיתָן רְשׁוֹת לְמֶלֶךְ הַמְּשַׁחִית לְחַבֵּל, זֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֵה שְׁשֵׁם שְׂדֵי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, כְּדַכְתִּיב, (שְׁמוֹת יב) וְלֹא יִתֵּן הַמְּשַׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגְףָ. לְפִיכֶן צָרִיךְ הָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד מְצוּי בְּמִצְוֹת מִזְוָה.

פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי בְּפִרְשֵׁת צִיצִית וְדַרְשׁ, (בַּמְדַּבֵּר טו) וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם. מֵאִי שְׁנָא דְהַכָּא וּבִשְׁבַת לְדַרְתָּם חֶסֶר, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת לא טז) לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבַת לְדַרְתָּם, חֶסֶר

וְתַנְיָנָן. תִּקְנּוּ פִּרְשֵׁת צִיצִית בְּקִרְיַת שְׁמַע. וּבְדִירְתוֹ שֶׁל אָדָם, נִמְצָא פִּרְשֵׁת קִרְיַת שְׁמַע, חוּץ מִפִּרְשֵׁת צִיצִית, שְׁחֶסֶר מִשָּׁם. בְּמָה נִשְׁלָם. אֵלֹא כְּשֶׁאָדָם מִתְעַטֵּף בְּבֵיתוֹ בְּצִיצִית, וְיוֹצֵא בּוֹ לְפִתְחוֹ, הָרִי נִשְׁלָם.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח בּוֹ, וּמִלְּאָף הַמְּנוֹת זֶז מִשָּׁם וְהֵינּוּ לְדַרְתָּם, שֶׁיִּהְיֶה שְׁלָם. וְיוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ בְּמִצְוָה זֶז, וּמִלְּאָף הַמְּשַׁחִית זֶז מִשָּׁם וְנִצּוֹל הָאָדָם מִכָּל נִזְק. מִנֵּינן לָנוּ? מֵמָה שְׁכַתוּב מְזוֹזוֹת, מְאוֹתֵיהֶן מִשְׁמַע, ז"ז מו"ת. שְׁלֹא יִתֵּן לוֹ רְשׁוֹת לְחַבֵּל, וְזֶז מִפֶּתְחוֹ.

בְּשֶׁבֶת דְּכָתִיב לְדֹרְתָם, מֵאֵי טַעְמָא. מִפְּנֵי
שְׁפִינֹן שְׁקִידֵשׁ הַיּוֹם, דִּירְתָם שְׁל
יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּגַר דְּלוּק, וְשִׁלְחֵן עֲרוּף,
וּמִטָּה מוּצַעַת וְדִירְתָן מְתוּקְנַת כְּדִירַת חֲתָן
לְקַבֵּל בּוֹ הַפְּלָה. וּמֵאֵי נִיהוּ. שְׁבַת הִיא כְּלָה.
וְלַעֲוֹלָם אֵין מְכַנְיִסִין אוֹתָהּ אֶלָּא בְּדִירָה
מְתוּקְנַת לְכַבּוּדָּהּ, כְּפִי הֲרָאוּי לָהּ. וְעַל דָּא
כְּתִיב, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבַת. וְכָתִיב, לְדֹרְתָם,
לְהַכְנִיס בָּהּ כְּלָה קְדוּשָׁה לְדִירְתָהּ וְלִהְיוֹת
בְּתוֹכָהּ.

בְּשַׁעֲה שְׁקִידֵשׁ הַיּוֹם, וְכָלָה זֹו בָּאָה, וְאִינְה
מוּצָאָה דִירָה מְתוּקְנַת, וְשׁוֹלְחֵן עֲרוּף,
וְגַר דְּלוּק. כְּלָה זֹו אוֹמְרַת, אֵין דִירָה זֹו
מִיִּשְׂרָאֵל. בְּיַנִּי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּתִיב, אֵין זֶה
מִיִּשְׂרָאֵל, אֵין דִירְתוֹ לְקְדוּשָׁה. עַל כֵּן צְרִיף
הֵיפֵר קְדוּשָׁה בְּבִית. וְעַל דָּא כְּתִיב לְדֹרְתָם,
בְּשֶׁבֶת וּבְצִיצִית.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאֵי, אֶסְהִדְנָא, עַל מַאן דְּנִפְק
מִתְרַע בִּיתִיהּ בְּעִיטוּפָא דְּמַצָּוָה, וְתַפְּלִין
בְּרֵאשׁוֹ, בְּשַׁעֲה דְּנִפְיָא בֵין תַּרְיִן תַּרְעִין,
אֶזְדַּמְנָא שְׂכִינָה עֲלֶיהָ. וְתַרְיִן מְלָאכִין דְּקִימִין
עֲלֶיהָ, חַד מִימִינָא, וְחַד מִשְׂמָאלָא, וְכוּלְהוֹן
מְלוֹיִן לִיהּ עַד בֵּי כְּנִישְׁתָּא, וּמְבָרְכִין לִיהּ. וְחַד
מְקַטְרְגָא דְּאִיהוּ קִימָא קַמִּי פְתָחָא דְּבַר נֶשׁ
אֶזִּיל מִבְּתַרְיִיהוּ, וְעַל כְּרַחֲמֵיהּ אֶתִיב וְאָמַר אָמֵן.
וְזָכוּר וְשְׂמוֹר, כְּלָלָא דְּכָל אוֹרִייתָא. זְכוּר, אִיהוּ
פְּרִשְׁתַּ מְזוּזָה. וְאִיתִימָא מְזוּזָה בְּנִקְבָה
מְדַבֵּר. הֵכִי הוּא וְדָאֵי, אָבַל פְּרִשְׁתָּא דָּא, זְכוּר
כְּלוּל בְּנִקְבָה. שְׂמוֹר אִיהוּ צִיצִית.

וְכַר נִפְק בַּר נֶשׁ מִתְרַע בִּיתִיהּ, נִפְיָא
בְּתַפְּלִין, דְּאִינוּן כְּלָל זְכוּר, וְצִיצִית
בְּהַדְיִיהוּ, דְּאִיהוּ שְׂמוֹר, וְאִיעֲרַע בְּמְזוּזָה
בְּתַרַע בִּיתִיהּ, דְּאִיהוּ כְּלָל זְכוּר, צִיצִית

בְּשֶׁבֶת, שְׁכַתוּב לְדֹרְתָם, מָה
הַטַּעַם? מִפְּנֵי שְׁפִינֹן שְׁקִידֵשׁ הַיּוֹם,
דִּירְתָם שְׁל יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לְהִיּוֹת
בְּגַר דְּלוּק, וְשִׁלְחֵן עֲרוּף, וּמִטָּה
מְצַעַת, וְדִירְתָן מְתוּקְנַת כְּדִירַת
חֲתָן לְקַבֵּל בּוֹ הַפְּלָה. וּמָה הוּא?
שְׁבַת הִיא כְּלָה, וְלַעֲוֹלָם אֵין
מְכַנְיִסִין אוֹתָהּ אֶלָּא בְּדִירָה
מְתוּקְנַת לְכַבּוּדָּהּ, כְּפִי הֲרָאוּי לָהּ.
וְעַל זֶה כְּתוּב לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבַת.
וְכָתוּב לְדֹרְתָם, לְהַכְנִיס בָּהּ כְּלָה
קְדוּשָׁה לְדִירְתָהּ וְלִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ.
בְּשַׁעֲה שְׁקִידֵשׁ הַיּוֹם, וְכָלָה זֹו
בָּאָה, וְאִינְה מוּצָאָה דִירָה מְתוּקְנַת
וְשִׁלְחֵן עֲרוּף וְגַר דְּלוּק - כְּלָה זֹו
אוֹמְרַת: אֵין דִירָה זֹו מִיִּשְׂרָאֵל.
בְּיַנִּי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּתוּב, אֵין
זֶה מִיִּשְׂרָאֵל, אֵין דִירְתוֹ לְקְדוּשָׁה.
עַל כֵּן צְרִיף הֵפֵר קְדוּשָׁה בְּבִית.
וְעַל זֶה כְּתוּב לְדֹרְתָם, בְּשֶׁבֶת
וּבְצִיצִית.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאֵי, אֵנִי מַעֲיֵד עַל
מִי שְׂיוּצָא מִשְׁעַר בֵּיתוֹ בְּעִטוּף
שְׁל מַצָּוָה, וְתַפְּלִין בְּרֵאשׁוֹ,
בְּשַׁעֲה שְׂיוּצָא בֵין שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים,
מִזְדַּמְנַת עֲלֵיו שְׂכִינָה, וְשְׁנֵי
מְלָאכִים שְׁעוּמְדִים עֲלָיו, אֶחָד
מִימִין וְאֶחָד מִשְׂמָאל, וְכָלֵם
מְלוֹיִם אוֹתוֹ עַד בֵּית הַכְּנֶסֶת
וּמְבָרְכִים אוֹתוֹ. וּמְקַטְרְגָא
שְׁעוּמֵד לְפָנֵי פְתָחֵי הָאָדָם הוּלֵף
מֵאַחֲרֵיהֶם, וְעַל כֵּרְחוּ מְשִׁיב
וְאוֹמַר אָמֵן.

וְזָכוּר וְשְׂמוֹר - כְּלָלָא שְׁל הַתּוֹרָה.
זְכוּר הִיא פְּרִשְׁתַּ מְזוּזָה. וְאֵם
תֵּאמַר, מְזוּזָה בְּנִקְבָה מְדַבֵּר - כִּף
הוּא וְדָאֵי. אָבַל הַפְּרָשָׁה הַזֹּו, זְכוּר
כְּלוּל בְּנִקְבָה. שְׂמוֹר הוּא צִיצִית.
וּבְשְׂיוּצָא אָדָם מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, יוּצָא
בְּתַפְּלִין, שְׁהֵם כְּלָלָא שְׁל זְכוּר,
וְצִיצִית עִמָּם, שְׁהִיא שְׂמוֹר,
וּפּוּגֵשׁ בְּמְזוּזָה בְּשְׁעַר בֵּיתוֹ,
שְׁהוּא כְּלָלָא זְכוּר - הַצִּיצִית
מְשִׁלִּמָה לוֹ לְכָלֵל שְׁל שְׂמוֹר.

אֲשָׁלִים לִיה לְכָלֵל שְׁמֹר.

וְאִי תִימָא הָא צִיצִית לֹא קִימָא בְּפִתְחָא, הָאִיף קִימָא זְכוֹר בְּלַחֲדוּדִי, וְהָא תַנֵּן זְכוֹר וְשְׁמֹר בְּחֲדָא אֵינוֹן. אֲלֵא, מְזוּזָה אִיהִי כְּלוּל זְכוֹר וְשְׁמֹר. תַּנֵּן, זְכוֹר וְשְׁמֹר בְּדַבּוּר אֶחָד נֶאמְרוּ, וְכַחֲדָא אֵינוֹן, וּמְזוּזָה כְּלָל דִּתְרוּיָיהוּ, כְּלָל דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחֲדָא.

הַפְּלִיזִין לְעֵילָא, כְּלָל זְכוֹר. תְּפִילִין דִּיד, שְׁמֹר, כְּלוּל דָּא בְּדָא. עֲשִׂייה לֹא כְּתִיב אֲלֵא בְּצִיצִית, דְּאִיהִי שְׁמֹר. וְכוּלָּא אֲזֵלָא כְּחֲדָא. אֲתָא הֵהוּא רַוּוּקָא וְאָמַר, בְּאַתְרָא דָּא רִישִׁין אֲשַׁתְּפַחוּ, מֵאֵן יָכִיל לְמַלְלָא.

פִּתְחָא וְאָמַר, וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמְשַׁפְּחַת אֲלִימְלָךְ וְשִׁמּוֹ בַעֲזָא. מְגִלָּה זוֹ לֹא הִיָּה לָהּ לְהַתְּחִיל אֲלֵא מִפְּסוּק זֶה. שְׁנִינּוּ, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבָרָא הָעוֹלָם, הִיָּה מְחָרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הִיָּה עוֹמֵד, עַד שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, בָּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהִעֲמִידוֹ עַל עַמּוּד, עַל עַמּוּד אֶחָד. מֵה הוּא? הוּא צְדִיק יְסוּד עוֹלָם.

הַתִּנָּנ, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבָרָא הָעוֹלָם, הִיָּה מְחָרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הִיָּה עוֹמֵד. עַד שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, בָּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהִעֲמִידוֹ עַל עַמּוּד. עַל עַמּוּד אֶחָד. מֵאִי נִיהוּ. הוּא צְדִיק יְסוּד עוֹלָם.

כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא אֶת הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצֵץ אֹר מִמֶּנָּה, וְהָאֹר הֵהוּא הִבְהִיק וְהָאִיר מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכוּ נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאֵהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּפַּל בְּרִשְׁעִים הָעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּגְנָזוּ לְעוֹלָם הַבָּא לְצַדִּיקִים.

וְאִם תֹּאמַר הוֹאִיל וְהוּא עֲתִיד לְגוֹנְזוֹ, לְמָה בָּרָאוּ. אֲלֵא כְּשֶׁבָּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹר זֶה, לֹא בָּרָאוּ אֲלֵא לְבָרָא בּוֹ אֶת הָעֵפֶר (הָעוֹלָם). וְנִסְתַּפַּל וְרָאָה שְׁעֲתִידִים לְרִשְׁעִים לְבֹא, וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְנָזוּ, בּוֹ הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.

וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְעַד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְנָזוּ, בּוֹ הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.

וְאִם תֹּאמַר, הִרִי צִיצִית לֹא עוֹמֵד בְּפִתְחָא? אִיף עוֹמֵד זְכוֹר לְבָדוֹ, וְהִרִי שְׁנִינּוּ שְׁזָכוֹר וְשְׁמֹר הֵם יַחַד? אֲלֵא, מְזוּזָה כּוּלְלַת זְכוֹר וְשְׁמֹר. שְׁנִינּוּ זְכוֹר וְשְׁמֹר בְּדַבּוּר אֶחָד נֶאמְרוּ, וְהֵם יַחַד. וְהַמְזוּזָה כְּלָל שֶׁל שְׁנֵיהֶם, הַכְּלָל שֶׁל זְכָר וְנוֹקְבָה יַחַד.

הַתְּפִלִּין לְמַעְלָה - כְּלָל זְכוֹר. תְּפִלִּין שֶׁל יָד - שְׁמֹר, כְּלוּלִים זֶה עִם זֶה. הַעֲשִׂיָּה אֵין כְּתוּבָה אֲלֵא בְּצִיצִית, שֶׁהִיא שְׁמֹר, וְהַכָּל הוֹלֵךְ יַחַד. בָּא אוֹתוֹ הַרְוֵק וְאָמַר, בְּמָקוֹם הַזֶּה נִמְצְאִים רְאשִׁים, מִי יָכוֹל לְדַבֵּר?

פִּתְחָא וְאָמַר, (רות ב) וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמְשַׁפְּחַת אֲלִימְלָךְ וְשִׁמּוֹ בַעֲזָא. מְגִלָּה זוֹ לֹא הִיָּה לָהּ לְהַתְּחִיל אֲלֵא מִפְּסוּק זֶה. שְׁנִינּוּ, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבָרָא הָעוֹלָם, הִיָּה מְחָרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הִיָּה עוֹמֵד, עַד שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, בָּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהִעֲמִידוֹ עַל עַמּוּד, עַל עַמּוּד אֶחָד. מֵה הוּא? הוּא צְדִיק יְסוּד עוֹלָם.

כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצֵץ אֹר מִמֶּנָּה, וְהָאֹר הֵהוּא הִבְהִיר וְהָאִיר מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכוּ נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאֵהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּפַּל בְּרִשְׁעִים הָעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּגְנָזוּ לְעוֹלָם הַבָּא לְצַדִּיקִים.

וְאִם תֹּאמַר, הוֹאִיל וְהוּא עֲתִיד לְגוֹנְזוֹ, לְמָה בָּרָאוּ? אֲלֵא כְּשֶׁבָּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹר זֶה, לֹא בָּרָאוּ אֲלֵא לְבָרָא בּוֹ אֶת הָעֵפֶר (הָעוֹלָם). וְנִסְתַּפַּל וְרָאָה שְׁעֲתִידִים לְרִשְׁעִים לְבֹא, וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְנָזוּ, בּוֹ הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.

וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְעַד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְנָזוּ, בּוֹ הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.

בו יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ? אֵלָא אָמַר, בְּאוֹר אַחַר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גְּדוֹל, וְהַעוֹלָם בּוֹ מִתְקַיֵּם. וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁל עוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם.

וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זֶרַע דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כב) זֶרַע יַעֲבֹדֶנּוּ יִסְפֹּר לֵה' לְדוֹר, הוּא שֶׁנֶּאֱמַר (שם פט) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכָל זֶרַעוֹ שֶׁל דָּוִד, מִצַּדִּיק זֶה יֵצֵא. פְּעֻנֵן זֶה (משלי טז ד) כָּל פֶּעַל ה' לִמְעַנְהוּ.

כְּתוּב וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה, מִכָּאֵן הָיָה רָאוּי לְהִתְחַיֵּל מִגְּלָה זו! אָמַר לוֹ רַבִּי נְהוֹרָאִי, פִּתַּח פִּיךָ, שֶׁהָרִי הַדְּבָרִים הִלְלוּ חֲדָשִׁים עֲתִיקִים הֵם מֵהַיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אָמַר לוֹ, מַה שָּׁמַךְ? אָמַר לוֹ, אִמַּר הַדְּבָרִים הִלְלוּ, וְאַחַר כֵּן אִמַּר מַה שָּׁמִי. אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, הַשְּׂכִינָה עִמָּנוּ, וּמִשְׂרָאֵיתִי אוֹתָךְ שֶׁדְּבָרֶיךָ שׁוֹתְקִים, וְהַעֲרַתִּי לָךְ אָמַר - בְּרוּךְ תִּהְיֶה!

אָמַר לָהֶם, רוּת וְנַעֲמֵי וּבְעֵז, שֶׁלְשָׁתָם בְּדִיוֹקָן הַחֲשִׁיבוּת שֶׁל הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת עוֹמְדִים, וְזֶרַע דָּוִד מִתּוֹךְ דִּיוֹקָן הָאֵילָן נִשְׁתַּל בְּעוֹלָם.

נַעֲמֵי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי נֶעַם אֲדָנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. וְעַל הַשֵּׁם הַזֶּה נִשְׁתַּל אוֹתוֹ הַשֵּׁם בְּעוֹלָם. מִי זֶה נֶעַם ה' ? זוֹ הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כז) לְחַזוֹת בְּנַעַם ה', זוֹ תְּשׁוּבָה, וְהַעוֹלָם הַבֹּא. וְלִבְכָּר בְּהִיכָלוֹ - זֶה עוֹלָם אַחַר לְמִטָּה. רוּת בְּדַמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן, שֶׁמְרוּהָ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת. רוּת, עַל שֵׁם תוֹר, שֶׁמִּשְׁנָה בְּקוּלוֹ מְכַל שְׂאֵר הַקּוּלוֹת - אֵף כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל מִשְׁנָה בְּקוּל בַּתְּשׁוּבָה מְכַל שְׂאֵר הַקּוּלוֹת. (שְׂבַחָהּ יוֹתֵר) הַתּוֹר הַזֶּה

בוֹ סִלְקָא דַּעְתְּךָ. אֵלָא אִימָא, בְּאוֹר אַחַר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גְּדוֹל, וְהַעוֹלָם בּוֹ מִתְקַיֵּם. וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי י כה) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם.

וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זֶרַע דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כב לא) זֶרַע יַעֲבֹדֶנּוּ יִסְפֹּר לֵה' לְדוֹר, הוּא שֶׁנֶּאֱמַר (שם פט לו) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכָל זֶרַעוֹ שֶׁל דָּוִד, מִצַּדִּיק זֶה יֵצֵא. פְּעֻנֵן זֶה (משלי טז ד) כָּל פֶּעַל ה' לִמְעַנְהוּ. כְּתוּב וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה, מִכָּאֵן הָיָה רָאוּי לְהִתְחַיֵּל מִגְּלָה זו. אָמַר לִיהִ רַבִּי נְהוֹרָאִי, פִּתַּח פִּיךָ, דְּהָא מַלְיָן אַלְיָן, חֲדַתִּין עֲתִיקִין אִינוּן מִן יוֹמָא דְאַבְרָהָם עַלְמָא.

אָמַר לִיהִ מַה שָּׁמַךְ. אָמַר לִיהִ, אִימָא מַלְיָן אַלְיָן, וְלִבְתַּר אִימָא מַה שָּׁמִי. אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, שְׂכִינָה גַבְּךָ, וּמִדְּחִמִּינָא בְּךָ (דף קד ע"א) דְּמִילָךְ שְׁתִּיקוּן, וְאַתְעֲרִנָּא לָךְ, אִימָא, בְּרִיךְ תִּהְיֶה.

אָמַר לוֹן, רוּת וְנַעֲמֵי וּבְעֵז, תִּלְתִּיהוֹן, בְּדִיוֹקָנָא דְקוּמְרִין דְרַגִּין עַלְאִין קְיַימִין, וְזֶרַע רוּת (דו"ר) מִגּוֹ דִּיוֹקָנָא דְאֵילָן אִישְׁתִּיל בְּעַלְמָא.

נַעֲמֵי, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (תהלים ד יז) וַיְהִי נֶעַם אֲדָנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. וְעַל שָׁמָא דָּא, אִשְׁתִּיל הוּא שָׁמָא בְּעַלְמָא. מֵאֵן נֶעַם ה'. דָּא תְּשׁוּבָה. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר, (שם כז ד) לְחַזוֹת בְּנַעַם ה', זוֹ תְּשׁוּבָה, וְעַלְמָא דְאַתִּי. וְלִבְכָּר בְּהִיכָלוֹ, דָּא עַלְמָא אַחֲרָא לְתַתָּא.

רוּת בְּדִיוֹקָנָא דְעַלְמָא תַתָּא, דְקָא מְרוּוה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּדִיר בְּשִׁירִין וּבַתּוֹשְׁבַחָן. רוּת, עַל שֵׁם תוֹר, דְּמִשְׁנִיָּא בְּקָלָא מְכַל שְׂאֵר קְלִיָן, אֵף כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל, מִשְׁנִיָּא בְּקָלָא בַתּוֹשְׁבַחָתָא מְכַל שְׂאֵר קְלִיָן. (דְּשַׁבְּחָהּ יוֹתֵר)

נותן שני קולות יחד, אחד עליון ואחד תחתון, והכל יחד - אף כנסת ישראל מתעוררת למעלה ומתעוררת למטה, והכל בפעם אחת ובקול אחד.

והיננו שכתוב, (שם פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. אל תחרש, מלהתעורר למעלה. ואל תשקט, מלהתעורר למטה, הכל יחד.

בע"ז בדיוקן עליון, צדיק, גבור, שומר ברית. והתגבר על יצרו, ונקרא גבור חיל, ודאי שצדיק היה.

ואם תאמר, וכי מי קרוב לכנסת ישראל? זה צדיק! והרי כתוב, יש גואל קרוב ממני, ומי הוא? אלא ודאי גואל קרוב ממני זה האור הראשון שנקרא טוב, שכתוב (בראשית א ד) וירא אלהים את האור כי טוב.

א"ת האו"ר - בגימטריא תור"ה, שנקראת לקח טוב. ואף צדיק נקרא טוב פמותו, שכתוב (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב. וזהו קרוב, והקדים לאותו הטוב של צדיק. ועל זה כתוב קרוב ממני, שאני והוא טוב. ועל זה, אם יגאלך טוב יגאל, שהוא קרוב ממני, הוא שהתחיל והקדים והתעורר להתחבק בראשונה, והרי הוא קרוב, שכתוב (בראשית כט) וישק יעקב לרחל.

והנעמי מודע לאישה, מודע לה היה צריך להיות, שהרי המלך שהשלוש שלו שנינו. מי המלך שהשלוש שלו? צדיק.

אלא כמו העולם הבא, לא בא ולא מתגלה אלא מאותה המחשבה העליונה שעומדת עליו, אף פאן צדיק באותו הגון ממש של אותה מחשבה עליונה. ומה שמו? אלימלך. כמו שהמלך העליון שמח אל העולם הבא

תור דא יתבא תרין קלין פחדא, חד עילאה וחד תתאה, וכולא פחדא. אוף כנסת ישראל, אתערת לעילא ואתערת לתתא, וכלא בזמנא חדא, ובקול חדא.

והיננו דכתיב, (שם פג ב) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. אל תחרש, מלאתערא לעילא. ואל תשקט, מלאתערא לתתא, פלא פחדא.

בוע"ז בדיוקנא עילאה, צדיק, גבור, נטר ברית. ואתתקף על יצריה. ואתקרי גבור חיל, ודאי צדיק היה.

ואי תימא, וכי מאן קרוב לגבי כנסת ישראל, דא צדיק, והא כתיב, יש גואל קרוב ממני, ומאן איהו. אלא ודאי גואל קרוב ממני, דא אור קדמאה, דאקרי טוב. דכתיב, (בראשית א ד) וירא אלהים את האור כי טוב.

א"ת האו"ר, בגימטריא תור"ה. דאתקרי (משלי ד ב) לקח טוב. ואף צדיק, איקרי טוב פותיה. דכתיב, (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב. ודא הוא קרוב ואקדים לההוא טוב דצדיק. ועל דא פתיב קרוב ממני, דאנא ואיהו טוב. ועל דא, אם יגאלך טוב יגאל, דהוא קרוב ממני, הוא דשארי ואקדים ואתער לאתחבקא בקדמיתא והא איהו קרוב, דכתיב (בראשית כט יא) וישק יעקב לרחל.

והנעמי מודע לאישה, מודע לה מפעי ליה, דהא מלך שהשלוש שלו תנינן, מאן מלך שהשלוש שלו? צדיק.

אלא פגוונא דעלמא דאתי, לא אתא ולא אתגלי אלא מההיא מחשבה עילאה, דקיימא עליה. אוף הכא צדיק, בההוא גוונא ממש דההיא מחשבה עילאה. ומה שמייה אלימלך. פגוונא דמלך עילאה, חדי לגבי

וְשׁוֹלֵט עָלָיו, אִם כֵּן הַצְדִּיק נֹדֵעַ
וּמְכַר אֶלָּיו, לְשִׂמְחָה וְלִהְיוֹת לְאוֹתוֹ
הַמְלִיךְ הַתַּחְתּוֹן, בְּאוֹתוֹ הַגִּזּוֹן
מִמֶּשׁ.

וְעַד כֵּן נִקְרָא בַע"ז, בּוֹ הוּא תִקְיָה
לְטַל אֶת כָּל עֲנוּגֵי הַגּוֹף וְכָל יָפִי
הַגּוֹף, וְנִכְנָס לְשֵׁם. וּמֵהוּ מְכַנֵּס
לְשֵׁם? כָּל זֶרְעוֹ שֶׁל דָּוִד, וְכָל
תִּקְוֵי הַמְּלָכִים וּמִצְוֹת הַתּוֹרָה,
וְעַל כֵּן בּוֹ הוּא תִקְיָה וְלֹא חָלַשׁ.
חַי לְעוֹלָמִים, לִהְיוֹת בַּע"ז לְטַל
כָּל הַתְּשׁוּקוֹת וְכָל הָעֲנוּגִים וְכָל
יָפִי הַגּוֹף, וְנוֹתֵן לָהּ.

וְכַעַת הַתְּחִילָה רוּחַ לְהִתְקַרֵּב
(לְהִבְנוֹת) בְּעוֹלָם מְעֻט מְעֻט, עַד
שֶׁהִתְחַבְּרָה עִם בַּע"ז. וְכֵן הַקְּיוּם
שֶׁל הַמְּגִלָּה הַזֶּה - נִצְמָא וּבַע"ז וְרוּחַ
הַסֵּם.

כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ה) וַיִּתְּהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת
הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ
אֱלֹהִים, מִתּוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁל
בְּנֵי אָדָם. וְנִמְשָׁךְ חֲנוּךְ מְעֻט מְעֻט,
עַד שֶׁנִּשְׁעָשָׂה מֵה שֶׁנִּשְׁעָשָׂה, וְשָׁהָה
בְּמִקוּמוֹ פְּרָאוּי. מִטְטֵרוּן הַגְּדוֹל
וְחִזְקוֹ, הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַפְּנִים, (מִטְטֵרִים
גְּדוֹלִים, מִמְנוּ נִכְבָּעִים) שֶׁמְמַנֶּה
מִזְדַּעְזְעִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
וְשִׁלְטִים וְשִׁמְשִׁים עֲלֵיוֹנִים
שֶׁקְרוּבִים לוֹ, לְשִׁלֵּט וְלִהְיוֹצִיא
מִמֶּנּוּ כַח וְעֲטֻרוֹת קְדוּשׁוֹת.

אִם כֵּן כֵּן גַּם כִּמוֹ זֶה מִשָּׁךְ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת רוּחַ אֲחֵרָיו, וְנִטְלָה
מִשָּׁרָר הַעַמִּים, וְקָרַב אֹתָהּ אֶלָּיו,
לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ צְבָאוֹת וּמַחְנֹת
קְדוּשִׁים.

אֶת חֲנוּךְ עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּזִמְנוֹ שֶׁנִּטְלוּ מִמִּקוּמוֹ, תִּפְקִידוֹ
בְּדַבְּקוֹת פְּרָאוּי, בְּעֲטוּר שֶׁל הָרוּחַ
הָעֲלִיּוֹנָה. וְקָרַב לוֹ נַעַר. וּבִשְׁבִילֹ
כָּל נַעֲרָה כְּתוּב נַעַר. וְעוֹמֵד (לְרוּחַ)
אֲצִלוֹ עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן. אֶל הָעֲלִיוֹן,
בְּאוֹתָהּ (מֵאוֹתָהּ) הָרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה.
הַתַּחְתּוֹן כְּלוּל בְּאוֹתָהּ (מֵאוֹתָהּ)

עֲלֵמָא דְאֵתִי, וְשִׁלֵּט עָלֶיהָ. אִם הָכֵא צְדִיק,
מוֹדֵעַ וְאִשְׁתַּמּוּדֵעַ לְגַבְיָהּ, לְמִיחָדִי, וְלִמְהוּ
לְהֵהוּא מְלִךְ תַּתְּאָה, בְּהֵהוּא גְּוֹנָא מִמֶּשׁ.

וְעַד דָּא אֲתִקְרִי בּוּע"ז, בִּיהַ תִּקְיָה לְנִטְלָא כָּל
עֲנוּגֵי גּוּפָא, וְכָל שְׁפָר גּוּפָא, וְעֵייל תִּמְן.
וּמֵהוּ אֲעִיל תִּמְן. כָּל זֶרְעָא דְדָוִד, וְכָל תִּיקְוֵי
מְלָכִין, וּפְקוּדֵי אוֹרֵייתָא, וְעַל דָּא בִּיהַ תִּקְיָה,
וְלֹא חָלַישׁ. חַי לְעוֹלָמִין, לְמִיָּהוּי בּוּע"ז לְנִטְלָא
כָּל תִּיאוּבְתִין, וְכָל עֲנוּגִין, וְכָל שְׁפָר גּוּפָא,
וְיֵהִיב לָהּ.

וְהִשְׁתָּא שְׂרִיאַת רוּחַ לְאֲתִקְרָבָא (לְאֲתִבְנָא) בַּעֲלֵמָא
זְעִיר זְעִיר, עַד דְּאֲתַחְבְּרַת בִּיהַ בְּבוּע"ז.
וְכֵן קִיּוּמָא דְמַגִּילָהּ זו, נִעְמִי וּבוּע"ז וְרוּחַ אֲיַנּוּן.
כְּתוּב, (שֵׁם הַכֹּב) וַיִּתְּהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ
כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים, מִגּוֹ עֲלֵמָא דָּא
דְּבִנֵי נֶשֶׁא. וְאֲתַמְשָׁךְ חֲנוּךְ זְעִיר זְעִיר, עַד
דְּאֲתַעֲבַד מַה דְּאֲתַעֲבַד, וְשָׂאֲרֵי בְּדוּכְתִיָּה פְּדָקָא
יָאוֹת. מִטְטֵרוּן רְבִרְבָא וְתִקְיָפָא, מִמְנָא
דְּאֲנַפִּין, (כ"ט טוֹרוּן רְבִרְבִין מִינַה אֲתַכְפִּיין) דְּמִינִיָּה
אֲזַדְעָזְעֵן עֵילָאִין וְתַתְּאִין, וְשִׁלְטִין וְשִׁמְשִׁין
עֵילָאִין דְּקָרִיבִין לִיהַ, לְשִׁלְטָאָה, וְלֵאֲפָקָא
מִינַיָּה חֵילָא וְעֲטֻרִין קְדִישִׁין.

אִם הָכֵא נְמִי כְּגוֹוֹנָא דָּא, מְשִׁיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא רוּחַ אֲבִתְרִיָּה, וְנִטְלָה לָהּ מִשָּׁרָר עַמִּין,
וְקָרַב לָהּ לְגַבְיָהּ, לְאֲפָקָא מִינַה חֵילִין וּמִשְׁרִיין
קְדִישִׁין.

חֲנוּךְ עֲבִיד לִיהַ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּזִימְנָא
דְּנִטְלִיל לִיהַ מֵאֲתֵרִיָּה, תִּפְקִידוֹ בְּדַבְּקוֹ
פְּדָקָא חֲזִי, בְּעֲטוּרָא דְרוּחַ עֵילָאָה. וְקָרַב לִיהַ
נַעַר. וּבְגִינַיָּה, כָּל נַעֲרָה כְּתוּב נַעַר. וְקִיּוּמָא (כ"א
לְרוּחַ) לְגַבְיָהּ עֵילָאָה וְתַתְּאָה. לְגַבְיָהּ עֵילָאָה
בְּהֵיָא (כ"א מֵהֵיָא) רוּחַ עֵילָאָה. תַּתְּאָה בְּהֵהוּא

(נ"א מהתיא) כָּלִילוֹ, דְּאִתְּכַלֵּל מִסְטָרָא כְּלָה כְּלוּלָה
דְּאִתְנַטֵּל מִתַּתָּא.

וְעַל דָּא, שׁוּלְטָנוּ דִּילִיָּה בְּתַרְיִן סְטָרִין, אֶחֱידָא
לְתַתָּא וְאֶחֱידָא לְעִילָא. כְּתִיב, (משלי כב ו)
חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַכּוֹ גַם פִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר
מִמֶּנָּה. חֲנוּךְ לְנַעַר, דָּא הוּא מִטְטְרוּ"ן, דְּמִשְׁיָךְ
לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתַּתָּא, וְאִנְהִיג בֵּיהַ עַל
פִּי (לגבי תתא) דְּרַכּוֹ, לְפִי אִוְרַחִיָּה דְּלְתַתָּא. אִי
נְמִי עַל פִּי דְרַכּוֹ, בְּדַרְךְ שְׂאָדָם רוּצָה לִילְךְ
מוֹלִיכִין אוֹתוֹ. גַם פִּי יִזְקִין, דְּכְתִיב (תהלים לו כה)
נַעַר הִיִּיתִי גַם זְקֵנְתִי. וְתִנְיִן, הֵאֵי קָרָא שׁוּר
הַעוֹלָם אָמְרוּ. וְעַל דָּא, גַם פִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר,
לֹא יַעֲדִי מֵהָהוּא אוֹרַח, בְּגִין לְאִתְמַשְׁכָּא
לְתַתָּא.

וְאִנְא שְׂמַעְנָא מְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׂמַעוֹן, דְּקָא
מְפָרֵשׁ לָהּ בְּגוֹוְנָא דָּא. וּמֵהַכָּא אֲשַׁתְּמַע
פוֹלָא. כְּכוּ רַבִּי נְהוּרָאִי וְרַבִּי יוּדָאִי, וְאָמְרוּ,
מֵאֵן דְּחָמִי זְנַבִּיָּה דְּאֶרְיָה וְדַחִיל, כָּל שְׂפָן מֵאֵן
דְּחָמִי אֶרְיָה מִמֶּשׁ.

קָמוּ וּנְשַׁקוּהוּ, אָמַר לְהֵם, שְׂמִי יִיסָא זְעִירָא.
אָמְרוּ, וְדָאִי דָּא רַבִּי יִיסָא זְעִירָא,
דְּמִתְחַבְּקָא (דִּמְתַּחַבְּקָא) תְּדִיר מַעֲפָרָא דְּבוּסְמִין
דְּרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.

פְּתַח רַבִּי נְהוּרָאִי וְדַרְשׁ, (שה"ש ט ז) וְחַכְפָּה כְּיִין
הַטוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים. וְחַכְפָּה,
אֵלוּ תְּלַמִּידֵי חַכְמִים, שְׂהֵם כְּיִין הַטוֹב. מַה יִּין
הַטוֹב, עוֹמֵד בְּכָאן וְרִיחוֹ הוֹלֵךְ לְמַרְחוּק. אַף
תְּלַמִּידֵי חַכְמִים, הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרְתָם
הוֹלֵכֶת לְמַרְחוּק בְּכָל מָקוֹם.

וְאִף כְּשֵׁהֶם בְּקַבְרֵי, שְׂפָתוֹתֵיהֶם רוּחְשׁוֹת
תוֹרְתָן. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שם) דּוֹכֵב
שְׂפָתַי יִשְׁנִים. כָּל שְׂפָן בְּמָקוֹם שְׂעוּמָדִים
עֲמוּדֵי עוֹלָם, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. דְּהָא אֶפִּילוּ
מְלָאכֵי הַשָּׂרַת, אֵין לְהֵם כַּח לְעֲמוּד לְפָנֵיהֶם.

הַתְּכַלְלוּת, שְׂנַכְלָל מִצַּד הַכְּלָה
הַכְּלוּלָה שְׂנַטֵּל מִלְּמַטָּה.

וְעַל פֶּן שְׁלִטוֹנוּ בְּשְׁנֵי צַדִּידִים,
אֶחָדוּ לְמַטָּה וְאֶחָדוּ לְמַעְלָה. כְּתוּב
(משלי כב) חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַכּוֹ
גַם פִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה. חֲנוּךְ
לְנַעַר, זֶה הוּא מִטְטְרוּ"ן, שְׂמִשְׁיָךְ
אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלְּמַטָּה,
וְהִנְהִיג אוֹתוֹ עַל פִּי (אל התחתונים)
דְּרַכּוֹ, לְפִי דְרַכּוֹ שְׂלֵמַטָּה. או גַם
עַל פִּי דְרַכּוֹ, בְּדַרְךְ שְׂאָדָם רוּצָה
לִילְךְ - מוֹלִיכִים אוֹתוֹ. גַם פִּי
יִזְקִין, שְׂכְּתוּב (תהלים לו) נַעַר הִיִּיתִי
גַם זְקֵנְתִי. וְשְׁנִינוּ, הַפְּסוּק הַזֶּה
שׁוּר הַעוֹלָם אָמְרוּ. וְעַל זֶה, גַם פִּי
יִזְקִין לֹא יִסּוּר, וְלֹא יִסּוּר מֵאוֹתוֹ
הַדְּרָךְ, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ לְמַטָּה.

וְאִנְי שְׂמַעְתִּי מְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי
שְׂמַעוֹן, שְׂמִפְרָשׁ אוֹתָהּ בְּצוּרָה
הַזֹּה, וּמְכַאֵן הַכֹּל נִשְׁמַע. כְּכוּ רַבִּי
נְהוּרָאִי וְרַבִּי יוּדָאִי וְאָמְרוּ, מִי
שְׂרוּאָה אֶת זְנַבּוֹ שֶׁל הָאֶרְיָה
וּפְתוּחַ, כָּל שְׂפָן מִי שְׂרוּאָה אֶת
הָאֶרְיָה מִמֶּשׁ.

קָמוּ וּנְשַׁקוּהוּ. אָמַר לְהֵם, שְׂמִי
יִיסָא הַקָּטָן. אָמְרוּ, וְדָאִי שְׂנָה רַבִּי
יִיסָא הַקָּטָן, שְׂמִתְחַבְּקָא (מתחבק)
תְּמִיד מַעֲפָר הַבְּשָׂמִים שֶׁל רַבִּי
שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי.

פְּתַח רַבִּי נְהוּרָאִי וְדַרְשׁ, (שיר ז)
וְחַכְפָּה כְּיִין הַטוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי
לְמִישְׁרִים. וְחַכְפָּה - אֵלוּ תְּלַמִּידֵי
חַכְמִים, שְׂהֵם כְּיִין הַטוֹב. מַה יִּין
הַטוֹב עוֹמֵד בְּכָאן וְרִיחוֹ הוֹלֵךְ
לְמַרְחוּק - אִף תְּלַמִּידֵי חַכְמִים
הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרְתָם הוֹלֵכֶת
לְמַרְחוּק בְּכָל מָקוֹם.

וְאִף כְּשֵׁהֶם בְּקַבְרֵי, שְׂפָתוֹתֵיהֶם
רוּחְשׁוֹת תוֹרְתָן. זֶהוּ שְׂכְּתוּב (שם)
דּוֹכֵב שְׂפָתַי יִשְׁנִים. כָּל שְׂפָן
בְּמָקוֹם שְׂעוּמָדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם
עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה, שְׂהֵרִי אֶפִּילוּ
מְלָאכֵי הַשָּׂרַת אֵין לְהֵם כַּח לְעֲמוּד
לְפָנֵיהֶם.

שְׁהָרִי פַעַם אַחַת הָיָה דְבָר בְּלוּד. בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְעִיר. אָמְרוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, מַה נַּעֲשֶׂה? קָם וְעָבַר בְּעִיר, וַרְאָה בְּנֵי אָדָם מְתִים. אָמַר, כֹּל זֶה בְּעִיר, וְאֲנִי כָּאֵן? ! גּוֹזְרָנִי שְׂיִתְבַטֵּל.

שְׁמַעוֹן בֶּת קוֹל שְׁהִיתָה אוֹמֵרַת: צָאוּ מִכָּאֵן, שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי כָּאֵן, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר - וְהוּא מְבַטֵּל. הָיָה שֵׁם רַבִּי חֲנִינְיָא. בָּא וְאָמַר לְרַבִּי מְאִיר. אָמַר לוֹ רַבִּי מְאִיר, מִי יָכוֹל לַעֲמֹד בְּשִׁבְחוֹ אִם לֹא (גדול) כְּמוֹ מֹשֶׁה? פָּתַח וְאָמַר, (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים (עליה) קִטְרֶת. וְכָתוּב (שם) וַיִּקַּח אֱהֲרֹן וְגו'. וְכָתוּב (שם) וַהֲנִה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם. וְכָתוּב וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמֶּגֶפֶה. כֹּל זֶה צָרִיף לוֹ לְמֹשֶׁה לְטָרַח. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי בְּמֵאֲמָרוֹ - הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבַטֵּל אֶת הַמֶּגֶפֶה. אָמַר לָהֶם רַבִּי יִיסָא, הוֹאִיל וְהִתְעוֹרְרָתִי בַּדְּבָרִים הַלְלוּ שֵׁל רוּת, נִתְעַסַּק בַּדְּבָרִים הַלְלוּ הַעֲלִיּוֹנִים שֵׁל חֲכָמָה, אֲמַרְתִּי, שְׁהָרִי רוּת הִיְתָה כְּשֶׁרָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹדָאֵי, אָף עַל גַּב דְּכִשְׁיָרָה הִיְתָה, כְּשֶׁרָה, לֹא נִפְרָה כְּשֶׁרוּתָה, עַד שְׁדַבְּקָה בְּאוֹתוֹ הַצַּדִּיק.

בָּא וַרְאָה, כְּשֶׁרָה מִכָּל אוֹמוֹת רוּת. מַה אָמַר לָהּ בְּעוֹז? (רות) אֵל תִּלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֵה אַחֵר גּוֹ', וְכֵה תִדְבְּקִין עִם נַעֲרָתִי. מַה הִיא אֲמָרָה? גַּם אָמַר לִי עִם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבְּקִין. כִּיּוֹן שְׁרָאָתָה חֲמוּתָה כְּךָ, אֲמָרָה לָהּ, לֹא כְּךָ, טוֹב בְּתִי כִּי תִצְאִי עִם נַעֲרוֹתַי וְלֹא עִם הַנְּעָרִים.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, חֵס וְחִלְלָה לַצַּדִּיקָתָה הִזוּ מִדְּבָרֵי גְּנָאֵי, כְּשֶׁרָה הִיְתָה. שְׂכַף אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,

דִּהָא זִימְנָא חָדָא הָוָה דְבָר בְּלוּד, אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְמִתָּא. אָמְרוּ לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, מַאי נַעֲבִיד. קָם וְעָבַר בְּמִתָּא, וְחָמָא בְּנֵי נָשָׂא שְׂכִיבָן. אָמַר, כֹּל הָאֵי בְּמִתָּא, וְאֲנָא הָכָא, גּוֹזְרָנָא דְלִיבְטָל.

שְׁמַעוֹן בְּרַת קָלָא דִּיהוֹת אֲמָרָה, פּוֹקוּ מֵהָכָא, דִּהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי הָכָא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל. הָוָה תִּפְּזֵן ר' חֲנִינְיָא, אֲתָא וְאָמַר לִיה לְרַבִּי מְאִיר, אָמַר לִיה רַבִּי מְאִיר, שְׂבַחָא דִּילִיָּה מִן יָכוֹל לְמִיָּקָם בֵּיה, מִי לֹא (גדול) כְּמֹשֶׁה.

פָּתַח וְאָמַר, (במדבר יז יא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קִטְרֶת. וְכָתִיב, וַיִּקַּח אֱהֲרֹן וְגו'. וְכָתִיב, וַהֲנִה הַחֹל הַנֶּגֶף בָּעָם. וְכָתִיב, וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר (דף קד ע"ב) הַמֶּגֶפֶה. כּוּלֵּי הָאֵי אֲצַטְרִיף לִיה לְמֹשֶׁה לְמִטְרַח. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי בְּמִימְרֵיהּ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתָנָא. אָמַר לוֹן ר' יִיסָא, הוֹאִיל וְאִיתְעָרִית בְּהַנִּי מִיְלִין דְרוּת נִתְעַסַּק בְּהַנִּי מִיְלִין עֵילְאִין דְחֲכָמָתָא. אֲמִינָא, דִּהָא רוּת כְּשִׁירָה הִיְתָה. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹדָאֵי, אָף עַל גַּב דְּכִשְׁיָרָה הִיְתָה, לֹא נִיפְרָ כְּשֶׁרוּתָה, עַד דְּדַבְּקָה בְּאוֹתוֹ צַדִּיק.

בּוּא וַרְאָה, כְּשִׁירָה מִכָּל אוֹמוֹת רוּת. מַה אָמַר לָהּ בְּעוֹז. אֵל תִּלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֵה אַחֵר וְגו', וְכֵה תִדְבְּקִין עִם נַעֲרָתִי. מַה אֲמָרָה הִיא. גַּם אָמַר לִי עִם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבְּקִין. כִּיּוֹן שְׁרָאָתָה חֲמוּתָה כְּךָ, אֲמָרָה לָהּ, לֹא הִכִּי. טוֹב בְּתִי כִּי תִצְאִי עִם נַעֲרוֹתַי וְלֹא עִם הַנְּעָרִים.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, חֵס וְשָׁלוֹם לַצַּדִּיקָתָה זוּ מִדְּבָרֵי גְּנָאֵי, כְּשִׁירָה הִיְתָה. דִּהִכִּי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב, וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעוֹז הֲלֹא שְׁמַעַתָּה

כתוב ויאמר לה בעז הלוא שמעת
בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר.
מה כתוב למעלה? (שם) אלכה נא
השדה ואלקטה בשבלים. מלמד
שנצנצה בה רוח הקדש. אלכה
נא השדה, מי השדה? דקדקה
באמונה רבה. ומה הוא? הוא
השדה אשר ברכו ה'. והוא שדה
של התפוחים הקדושים.

מה כתוב? ויקר מקרה. ובבלעם
כתוב, (במדבר כג) ויקר אלהים אל
בלעם. ויקר, בלשון קרי וטמאה.
וכאן שנה ואמר ויקר מקרה, כאן
בלשון כבוד, כמו שנאמר (תהלים
11) מה יקר חסדך אלהים.

ומה יקר נפגע בה? חלקת השדה
וגו', החלק של השדה הזה של
הצדיקים, ושם הלכה, ונכנסה
לחלק אחד, ולמדה דרכיו,
והפירה בו מאותם הקוצרים. ומי
הם? תלמידי חכמים, שנקראים
קוצרי השדה.

בינתיים, והנה בעז בא. הצדיק
בא, בא טעון ברכות, וכמה
קדשות. ויאמר לקוצרים, מי
הקוצרים? למעלה הם בית הדין,
הסנהדרין הגדולה של שם. ה'
עמכם, פעת נתן להם ברכות
וקדושים, והם אומרים: ברכך ה',
נותנים לו תקף לשאב ממקור
החיים, מתוך העולם הבא.

למי הנערה הזאת? תשוקתו
לשאל עליה, שאהבתו בה. וכך
אמר המנורה הקדושה רבי
שמעון, המגלה הזו רמז לתורה
שבכתב ותורה שבפעל פה ולעולם
הבא. שהרי התעוררה לצדיקים
סוד התורה שבכתב, להתחבר
עם תורה שבפעל פה. ומשום כך
תקנו רבנן את המגלה הזו
בשבועות, בזמן מתן תורה.

הרא שמעת בתי אל תלכי ללקט
בשדה אחר (רות א). אלו הם
המרכבות הקדושות שפחר לו

בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר. מאי כתיב
לעיל. אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים.
מלמד שנצנצה בה רוח הקודש. אלכה נא
השדה, מאן שדה. דקדקה במהימנותא סגינא.
ומאן ניהו. הוא (בראשית כז) שדה אשר ברכו
ה'. והוא שדה של תפוחים קדישין.

מאי כתיב, ויקר מקרה. ובבלעם כתיב, (במדבר
כג ד) ויקר אלהים אל בלעם. ויקר, בלשון
קרי וטומאה. והכא שינה ואמר ויקר מקרה,
הכא בלשון כבוד. כמה דאת אמר, (תהלים לו ח)
מה יקר חסדך אלהים.

ומה יקר נפגע בה. חלקת השדה וגו', חולקא
דהאי שדה דצדיקייא, ותמן אזלת,
ואעלת בחולקא חדא, ואוליפת אורחיה,
וידעת ביה מאינון קוצרים. ומאן ניהו.
תלמידי חכמים, מחצדי חקלא איקרוין.

אדהכי והנה בעז בא. הצדיק בא, אתא טעין
ברכאן, וכמה קדושיין. ויאמר
לקוצרים. מאי קוצרים. לעילא אינון בי דינא,
סנהדרי גדולה דתמן. ה' עמכם, השתא יהיב
להו ברכאן וקדושים. ואינון אמריין יברכך
ה', יחבין ליה תוקפא לשאבא ממקורא דחיי,
מגו עלמא דאתי.

למי הנערה הזאת. תיאובתיה לשאלה עלה,
דרחימו דיליה בה. והכי אמר בוצינא
קדישא רבי שמעון, מגילה דא, רמז לתורה
שבכתב ותורה שבפעל פה ולעלמא דאתי. דהא
אתערת לצדיקייא, רזא דתורה שבכתב,
לאתחברא בתורה שבפעל פה. ובגין כך תקינו
רבנן למגילה זו בשבועות, בזמן מתן תורה.
הרא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר.
אלין אינון רתיכין קדישין, דבריר ליה
יעקב קדישא, עדרין קדישין, דלא מתערבין

בְּאַחֲרָיִן. כִּמָּה דַּאת אָמַר, (בראשית ל מ) וַיֵּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבָדוֹ וְלֹא שְׂתָם עַל צֹאן לֶבֶן. וְעַל דָּא, לֹא תִלְכִי לְלִקֹּט בְּשָׂדֵה אַחֵר, לֹא תִתְרַעֲוִי בְּמַלְכוֹ אוֹחֲרֵי וּבְרֵיתִיכִין אוֹחֲרָיִן. וְגַם לֹא תַעֲבֹרִי מִזֶּה, מִן אֵילִין כְּתָרִין דִּילָךְ, לֹא תִזְוִי לְעֵלְמִין. וּמִזֶּה לֹא תִזְוִי מִבְּעֵלְיָךְ. וּמִגֵּיָה לֹא תִזְוִי מִגֵּיָה לְעֵלְמִין.

יעקב הקדוש, העדרים הקדושים, שאין מתערבים עם אחרים, כמו שנאמר (בראשית ל) וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן. ועל זה, לא תלכי ללקט בשדה אחר, לא תתרעה במלכות אחרת ובמרכבות אחרות. וגם לא תעבורי מזה, מהכתרים הללו שלך, אל תזווי לעולמים. ומזה לא תזווי מבעלך. וממנו לא תזווי ממנו לעולמים.

וְכַה תְּדַבְּקִין עִם נַעֲרוֹתַי, סְגִיאִין שְׂמָהֵן אֵינוּן לָהּ, וְיַחַד מְנַהֵן כ"ה. כִּמָּה דַּאת אָמַר, (תהלים קמה ו) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרְכוּ כָּה. וְכַה תְּדַבְּקִין, עִם אֵילִין רֵתִיכִין עוֹלִימְתָאן דַּאתְבְּרִיאָו (דאתבריו דאתבריו לך) לְאַתְדַּבְּקָא בְּהוּ.

וכה תדבקין עם נערתי עם רבים הם שמותיך, ואחד מהם "כה", כמו שנאמר (תהלים קמה) וחסידריך יברכו כה. וכה תדבקין, עם אלו המרכבות, העלמות שנבראו (שנבראו לך) להדבק בהן. מיד, וימד שש שערים וישת עליה. נטל קו מזה האחד, ועשה מדידה, ומדד ששה צדדים שראויים לה להאחז ביחוד שלהם, ונתן לה אוצרות ומתנות, שהרי בלי אלו לא יכולה להפגס לעולם הבא.

מִיָּד, וַיְמַד שֵׁשׁ שְׁעוּרִים וַיֵּשֶׁת עֲלֶיהָ. נִטַּל חַד קו הַמִּדָּה, וְעָבִיד מִשְׁחָתָא, וּמִדַּד שֵׁית סֹטְרִין, דַּאִיתְחִזוּן לָהּ לְאַתְאַחַדָּא בִּיחֻדָּא דִּילָהּ, וַיִּהְיֶה לָּהּ נְבֻזְבָּזָן וּמִתְנָן. דִּהָא בְּלֹא אֵילִין, לֹא יִכִּילַת לְאַעְלָא לְגַבֵּי עֵלְמָא דַּאתִּי.

זהו שכתוב (רות א) שש השערים נתן לי כי אמר אל תבואי ריקם אל חמותך. שש שעורים - אלו ששה צדדים עליונים שהעולם הבא עומד עליהם. עולם הבא שעורים, כמו שנאמר (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם. וישת עליה, שם עליה להנהיגה ולברך אותה. ועל זה היא פלה כלולה מכל ששת הצדדים (ומשום כך כאשר ראה אותה העולם הבא, בכל אלו ששת הצדדים אקרה היא).

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, שֵׁשׁ הַשְּׁעוּרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר אֵל תְּבוֹאִי רִיקָם אֶל חֲמוֹתְךָ. שֵׁשׁ שְׁעוּרִים, אֵילִין שֵׁית סֹטְרִין עֲלֵאִין דְקִיִּימָא עֲלִיִּיהוּ עֵלְמָא דַּאתִּי, שְׁעוּרִים, כִּמָּה דַּאת אָמַר, (שם כד ז) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם. וַיֵּשֶׁת עֲלֶיהָ, שְׁוִי עֲלֶיהָ לְאַנְהָגָא לָהּ, וּלְבִרְכָא לָהּ. וְעַל דָּא, הִיא פְּלָה פְּלוּלָה מִכָּל שֵׁית סֹטְרִין (ובנין כך כד חמת לה עלמא דאתי, ככל אינון שית סיטרין אמרת איהו).

וְהִי מִכִּירְךָ בְּרוּךְ, (מאן ברוך. דא שלמה. מלך שהשלום שלו. ועל דא, (מ"א ב מה) וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ). בְּשִׂמְא דָּא, תְּהֵא מִתְבְּרָכָא מִכָּל אֵילִין שֵׁית סֹטְרִין. כְּדִין אִיהִי עֵלְמָא דַּאתִּי, יְהִבַת לָהּ תּוֹסַפַּת בְּרַכָּאן, עַל אֵינוּן דַּאִית לָהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַתּוֹצֵא וַתִּתֵּן לָהּ אֶת אֲשֶׁר הוֹתֵרָה מִשְׁבָּעָה. דָּא תּוֹסַפַּת קִדּוּשָׁן וּבְרַכָּאן.

והי מכירך ברוך (רות ב). (מי ברוך? זה שלמה, המלך שהשלום שלו. ועל זה, (מלכים א-ב) והמלך שלמה ברוך). בשם הנה תהיה מברכת מכל ששת הצדדים הללו. ואז היא, העולם הבא, ונתנת לה תוספת ברכות על אותן שיש לה. זהו שכתוב (רות ב) ותוצא ותתן לה את אשר הותרה משבעה. זו תוספת קדושים וברכות.

גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין (ס). שהרי תשוקתה להדבק תמיד עם הנערים, אלו הפרובים הקדושים, שכל תשוקתה בהם. הדבר הזה הוא בסוד קדוש.

ואם תאמר, דבר כוזב אמרת, והרי הוא אמר וכה תדבקין עם נערת, ולא אמר עם הנערים? אלא השם שנקרא פה, אינו אלא כשמתקרבת (בשמתקנת) על שני הפרובים, לקבל ברכות בסוד של עשרים וחמש אותיות היחוד, שהן (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' וחמש אותיות היחוד בתקון של הפרובים, שפיון שנתקנה בהן, אז נקראת כ"ה, ואז אמר וכ"ה תדבקין. ועם כל זה - עם נערת, שהכל הצטרף, שלא להשאירן זכרים ונקבות.

וגם לא תעבורי מזה. רבי ייבא סבא אמר פה, מלמד שהראה לה פרובים. ויש בספרו של אדם, שאף על גב שגחב בית המקדש, שלא תזוז מפרוב אחד לעולמים. כמו זה, זהו שפתוב (רות) וגם לא תעבורי מזה, לא תזוזי מאחד מהם לעולמים.

ועל זה היא אמרה עם הנערים, אותם שני הפרובים, תדבקין ודאי. וכן עם אותם המרפכות הנקבות, כמו שנאמר (ס) עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן. הפסוק הזה בא להדרש. אבל עיניך, הם עיני ה' משוטטות בכל הארץ. בשדה אשר יקצרון, שהואיל שמשוטטים בכל העולם, והלכת אחריהן לדעת.

הלא צוית את הנערים לבלתי נגעך, שהרי הפרובים לא שוככים לעולמים, כדי לינק ממנה, כמו שנאמר (ישעיה סו יא) למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה.

גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין. דהא תיאובתא דילה לאתדבקא תמיד עם הנערים, אלין פרובין קדישין, דכל תיאובתא דילה בהו. מלה דא ברזא קדישא איהו.

ואי תימא, מלה פדיבא אמרת, והא איהו אמר וכה תדבקין עם נערותי, ולא אמר עם הנערים. אלא שמא דאיברי כה, לא איהו אלא פד אקריבת (אתקנת) על תרין פרובים, לקבלא ברכאן ברזא דכ"ה אתוון דיחודא, דאינון (דברים ו ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. הא חמש ועשרים אתוון דיחודא, בתקוונא דפרובים, דכיון דאתקנת בהו, כדין אתקרי כ"ה, וכדין אמר וכ"ה תדבקין. ועם כל דא, עם נערותי. דכולא אצטריך, דלא לשבקא לון דוכרין ונוקבין.

וגם לא תעבורי מזה. רב ייבא סבא אמר הכי. מלמד שהראה לה פרובים. ואית בספרא דאדם, דאף על גב דאתחרב בי מקדשא, דלא תזוז מחד פרוב לעלמין. פגוונא דא, הדא הוא דכתיב, וגם לא תעבורי מזה, לא תזוזי מחד מנהון לעלמין.

ועל דא איהי אמרת עם הנערים, אינון תרין פרובים, תדבקין ודאי. וכן באינון רתיכין נוקבי. כמה דאת אמר, עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן. האי קרא לדרשא הוא דאתא. אבל עיניך, הם (זכריה ד י) עיני ה' משוטטות בכל הארץ. בשדה אשר יקצרון, דהואיל דמשטטי בכל עלמא, והלכת אחריהן למנדע.

הלא צוית את הנערים לבלתי נגעך, דהא פרובים לא משתככי לעלמין, בגין לינקא מינה. כמה דאת אמר, (ישעיה סו יא) למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה. ובההוא זימנא

ובאותו הזמן שהיא הולכת אחר העינים לראות את כל מצעשי העולם, אותם הפרובים אין קרבים אליה, ולא מתעוררים לינק ממנה.

וצמית והלכת אל הפלים. וצמית, תיאובתך לינקא מרזא דעלמא עילאה, באתערו דאינון פרובין, ובגינהון (ד) קח ע"א) איהי משתקיא משקיו עילאה, הדא הוא דכתיב, ושתית מאש"ר ישאבון הנערים, אינון פרובים. אל הפלים, אינון מקורין עילאין דאיקרון אנפי רבבי.

עד כאן הדברים הנסתרים של עתיק וקדושה עליונה בדברים של הגלגלה הזו, והפל בדיוקן עליון וסודות נסתרים. קמו ונשקוהו, ואמרו, אשרי הדור שזוכה לכל זה, לדעת מתוך המנוחה הקדושה דברים קדושים, דברי חכמה. על זה כתוב (משלי א) אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

אמרו לו, הפסוק האחר הזה, שמעת בו עקר של חכמה, שהרי אנו יודעים לדרש בו דרש? אמר להם, מה הוא? אמרו, כתוב (רות ב) ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ. אמר להם, שמעתי. פתח ואמר, (ישעיה טו) שמעו דבר ה' החרדים אל דברו אמרו אחיכם שנאיכם מגדיכם למען שמי יכפד ה' ונראה בשמחתכם והם יבשו. הפסוק הזה באר אותו רבי אלעזר, פיון שכתוב שמעו דבר ה', מהו החרדים אל דברו? א"ר דבר ה' בכל מקום הוא דרנה של אמונה, פרט לכל מקום שכתוב שמעו דבר ה', הוא דבר שיוצא מתוך הדרנה ההיא, שנקרא לו דבר ה'. והיא הדרנה ששורה עליו. שמעו דבר ה' -

דאיהי אזלת בתר עינין, למחמי כל עובדין דעלמא, אינון פרובין לא קרבין בהדה, ולא מתערין לינקא מינה.

וצמית והלכת אל הפלים. וצמית, כד תיאובתך לינקא מרזא דעלמא עילאה, באתערו דאינון פרובין, ובגינהון (ד) קח ע"א) איהי משתקיא משקיו עילאה, הדא הוא דכתיב, ושתית מאש"ר ישאבון הנערים, אינון פרובים. אל הפלים, אינון מקורין עילאין דאיקרון אנפי רבבי.

עד כאן הוא מילין סתימין דעתיק, וקדושה עילאה, במלין דהאי מגילה, וכולא בדיוקנא עלאה, ורזין סתימין. קמו ונשקוהו. אמרו, זכאה דרא דזכי לכל האי למנדע מגו בוצינא קדישא, מלין קדישין, מלין דחכמתא. על דא כתיב, (משלי ג יג) אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

אמרו ליה, האי קרא אחרא, שמעת ביה עיקרא דחכמתא, דהא אנן ידעינן למדרש ביה דרשא. אמר לון, מאי היא. אמרו, כתיב, ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ. אמר לון, שמענא.

פתח ואמר, (ישעיה טו ה) שמעו דבר ה' החרדים אל דברו אמרו אחיכם שנאיכם מגדיכם למען שמי יכפד ה' ונראה בשמחתכם והם יבשו. האי קרא אוקים ליה רבי אלעזר, פיון דכתיב שמעו דבר ה', מהו החרדים אל דברו. א"ר דבר ה' בכל אתר, דרגא דמהימנותא איהו. בר בכל אתר דכתיב שמעו דבר ה', איהו מלה דנפיק מגו דרגא ההוא, דאקרי ליה דבר ה', והוא דרגא דשרייה עליה. שמעו דבר ה', מלה דנפיק מניה, כגון (ירמיה לא טו)

הַדְּבָר שִׁיּוּצָא מִמְּנוּ, כְּמוֹ (ירמיהו לא) שִׁמְעוּ דְּבַר ה' גוֹיִם, הַדְּבָר שִׁיּוּצָא מֵאוֹתָהּ הַדְּרָגָה.

הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ - אוֹתָהּ הַדְּרָגָה מִמֶּשׁ. מִי הַחֲרָדִים? אֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם תְּמִיד חֲרָדִים עַל אוֹתוֹ הַדְּבָר. חֲרָדִים בְּכַמָּה חֲרָדוֹת בֵּין הָעַמִּים, חֲרָדִים בְּכַמָּה חֲרָדוֹת, לְתַקְנָא לֵיהּ לְהֵהוּא דְּבָר.

לְתַקֵּן אֶת אוֹתוֹ הַדְּבָר. אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאֵיכֶם - אֵלֹהֵי בְּנֵי עַשׂוֹ וּבְנֵי יִשְׂמָעֵאל וְשָׂאֵר הָעַמִּים. מְנַדִּיכֶם - מִי מְנַדֵּה אֶת מִי? אֵלֵא הֵם בְּנֵי דְּהוּי מִכֶּם, שְׁלֵא תֹאכְלוּ עִמָּהֶם, וְלֹא תִשְׁתּוּ עִמָּהֶם, וְלֹא תִקְרְבוּ אֲלֵיהֶם. וְעַל זֶה הֵם מִכֶּם בְּנֵי דְּהוּי.

דְּבָר אַחֵר, מְנַדִּיכֶם - בְּגִלוּתְכֶם, כְּמוֹ שְׁנֵאֵמֵר (איכה ד) סוּרוּ טְמֵא קְרָאוּ לָמוֹ. וּמָה הֵם אוֹמְרִים? לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד ה', בְּשִׁבְלֵנוּ וּבְשִׁבְלֵי נַפְשֵׁנוּ יִכְבַּד ה', וְכָל כְּבוֹדוֹ בְּשִׁבְלֵנוּ הוּא. וְכִשְׂיִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרִים, וּמְחַפְּסִים בְּכָל יוֹם לְשִׁמְחַת הַגְּאֻלָּה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם לֹא מְאַמְיִנִים כָּלֵל, וְאוֹמֵר נִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם, בְּזִמְן שִׁיּוּרְדַת אוֹתָהּ הַשְּׁמִחָה שְׁלָכֶם. וְהֵם יְבוֹשׁוּ, כְּמִי שֶׁתּוֹלָה סְרַחְוֹנוֹת בְּאַחֲרִים.

בְּמִדּוֹר שֶׁל בֵּית הַגִּזְן יֵשׁ עֲשִׂיר אֶחָד וְהוּא אֶחָד, וְהֵם שְׁנַיִם, וְיֶחֱד הֵי. וְכָל הָעֲטוּרִים וְהַשְּׂמוֹת שֶׁל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֶף כֶּף לָהֶם, בְּלֵי הַתְּהַפְּכוֹת שְׁלֹרַע, שְׁעוּמָדִים תְּמִיד לְפָנֵי פֶתַח בֵּית הַמְּלָךְ, מִחוּץ לְסוּד הָאֱמוּנָה. אוֹתוֹ דְּבָר ה' נִקְרָא שֵׁם טוֹב, כְּמוֹ שְׁנֵאֵמֵר (קהלת ז) טוֹב שֵׁם. ה' הוּא טוֹב.

אוֹתוֹ הַצַּד הַרְעֵה הֵם שְׁנַיִם, זָכָר וּנְקֵבָה, וְהֵם מְחַבְּרִים, וְהַשְּׂמוֹת שֶׁלָּהֶם בְּהַפְּךָ שֶׁל רַע, אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֵל אַחֵר, שֵׁם רַע. אוֹתָהּ הַנְּקֵבָה כֶּף נִקְרָאת, בְּחַבּוּר שֶׁל זָכָר שֶׁהַתְּחַבֵּר עִמָּהּ, שְׂאִין נִפְרָדִים.

שִׁמְעוּ דְּבַר ה' גוֹיִם, מְלָה דְּנִפְיָק מֵהֵיָא דְרָגָא. תַּחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ, הֵהוּא דְרָגָא מִמֶּשׁ. מֵאֵן חֲרָדִים. אֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן חֲרָדִים תְּדִיר עַל אוֹתוֹ דְּבָר. חֲרָדִים בְּכַמָּה חֲרָדוֹת בֵּין הָעַמִּים, חֲרָדִים בְּכַמָּה חֲרָדוֹת, לְתַקְנָא לֵיהּ לְהֵהוּא דְּבָר.

אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאֵיכֶם, אֵלֹהֵי בְּנֵי עַשׂוֹ וּבְנֵי יִשְׂמָעֵאל וְשָׂאֵר עַמִּים. מְנַדִּיכֶם, מֵאֵן מְנַדִּי לְמֵאֵן. אֵלֵא אִינוּן בְּנֵי דְּהוּי מְנַדִּיכוֹ, דְּלֵא תִיכְלוּן בְּהַדְּיָהוּ, וְלֵא תִישְׁתּוּן בְּהַדְּיָהוּ, וְלֵא תִקְרְבוּן בְּהַדְּיָהוּ. וְעַל דָּא אִינוּן מְנַדִּיכוֹ בְּנֵי דְּהוּי.

דְּבָר אַחֵר מְנַדִּיכֶם, בְּגִלוּתְכוּן. כְּמָה דָּאֵת אָמֵר, (מיכה ד טו) סוּרוּ טְמֵא קְרָאוּ לָמוֹ. וּמְדַקָּא (ויצא

קא) אָמְרִי. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד ה', בְּגִינָן וּבְגִין נַפְשָׁאן, יִכְבַּד ה', וְכָל יִקְרָא דִּילֵיהּ בְּגִינָן הוּא. וְכַד יִשְׂרָאֵל מִתְעָרִי, וּמְחַפֵּן בְּכָל יוֹמָא חֲדָה דְּפוּרְקָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִינוּן לָא מְהִימְנֵי כָּלֵל, וְאוֹמֵר נִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם, בְּזִמְנָא דְּנַחֲיָת הֵהוּא חֲדָה דִּילְכוּן. וְהֵם יְבוֹשׁוּ, כְּמֵאֵן דְּתַלִּי סוּרְחַנְיָה בְּאוּחְרִין.

בְּדִיּוּרָא דְּבֵי אַדְרָא, הוּי חַד עֲתִירָא וְאִיהוּ חַד, וְאִינוּן תְּרִין, וְכַחְדָּא הוּו. וְכָל עֲטוּרָן וְשִׁמְהָן דְּמְהִימְנוּתָא קְדִישָׁא, אוּף הַכִּי לוּן כְּלָא הִיפּוּכָא דְּבִישׁ, דְּקִימִין תְּדִיר קַמִּי פֶתַח דְּבֵי מְלָכָא, לְבַר מְרֻזָּא דְּמְהִימְנוּתָא. הֵהוּא דְּבָר ה', אִיקְרִי שֵׁם טוֹב. כְּמָה דָּאֵת אָמֵר, (קהלת ז א) טוֹב שֵׁם. ה' אִיהוּ טוֹב.

הֵהוּא סְטָרָא בִישָׁא, אִינוּן תְּרִין, דְּכוּרָא וְנוּקְבָא, וְאִינוּן מְחוּבְּרִין, וְשִׁמְהָן דִּילְהוּן בְּהַפּוּכָא דְּבִישׁ, אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֵל אַחֵר, שֵׁם רַע. הֵהוּא נוּקְבָא, הַכִּי אֵתְקַרְיָא, בְּחַבּוּרָא דְּדְכוּרָא, דְּאֵתְחַבֵּר בְּהַדָּה דְּלֵא מִתְפָּרְשָׁן.

והמבנים על שאר העמים, ולא משום השם שלהם, אף על גב שהיא נודדת ומרחקת ממנו, היא עמהם בגלותם. ולא יודעים שהנה בשם הקדוש שלנו הם מתגברים, שהיא מזינה ומחזקת אותו השם הרע בחטאייהם של ישראל, כמו שנאמר, (שיר א) שמני נטרה את הכרמים. ואפלו בזמן ששולטים, אותו של הקדשה של האמונה נוטל ונותן חלק עצם לפלב, וממנו נזונים הרשעים.

מה פתוב? (רות ב) ויאמר לה בעז לעת האכל. בזמן שהיא התפקנה מתוך תחתונים ועליונים. מהתחתונים - בקרבנות ועולות, ותפלות, ורצון הרצון, שעולה מן התחתונים. מהעליונים - בתקונים של המרפכות והכרובים, במאכלה, בשמחה (כמי שעובר עבודה ברצון ובשמחה) ורצון, שזהו לעת האכל.

ורצון הצדיק חי אליה, ומתפקנת על מרפכותיה. ומה אומר לה? גשי ה'ים, בקשוטי המלך העליון. ואכלת מן הלחם, תקבלי מזון ורצון ומאכל קדוש לחלק לאוכלוסיך הקדושים למעלה ולמטה.

ועם כל זה, וטבלת פתך בחמץ, יש לך לטל דרך טבול מאותו החמץ של צד השמאל, להניק לאותו הצד (מהאכל, אלא מאותו חמץ לתת לשאר העמים מאותו צד) הרע, לזון את שאר העמים, ולהזון ממנו. ויצבט לה קלי - מאכל שיוצא מאש של צד שמאל, כדי לתת מזון וטרף לכל, ואפלו לכלבים, וכל אותם שיוצאים ומתפשטים מאותו הצד האחר של הטמאה. ואז, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע - מאותו המאכל הקדוש. ותתר - מאותו המאכל האחר, שהוא בא שיורים

ומבנין על שאר עמין, ולא פגין שם דילהון, אף על גב דאיהי מנדדא ומרחקא מיניה, איהי עמהון בגלותהון. ולא ידעי דהא בשם קדישא דילן אינון מתתקפין, דאיהי אתזנת ואתקיפת לההוא שם רע בחוביהון דישראל. כמה דאת אמר, (שה"ש א ו) שמוני נוטרה את הכרמים. ואפילו בזמנא דשליטין, ההוא דקדושא דמהימנותא נטיל ויהיב חולק גרמא לכלבא, ומיניה אתזנו רשעים.

מה פתיב, ויאמר לה בעז לעת האכל. בזמנא דאיהי אתתקנא מגו תתאי ועילאי. מתתאי, בקורבנין, ועלוון, וצלותין, ורעו דרעווא, דסלקא מתתאי. מעילאי, בתיקונין רתיכין וכרובין, במאכלה, בחדוה (כמאן דלח פולחנא ברעו ובחדוה) ורעו. דדין איהו לעת האוכל. ורעו דצדיק חי לגבה, ואתתקנת על רתיכהא. ומה אמר לה. גשי ה'ים בקישוטי דמלפא עילאה. ואכלת מן הלחם, תקבלי מזונא, ורעו, ומיכלא קדישא, לפלגא לאוכלוסיך קדישין לעילא ולתתא.

ועם כל דא, וטבלת פתך בחמץ, אית לך לנטלא אורח טבול מההוא חומץ דסטר שמאלא, לינקא לההוא סטרא (מהאכל, אלא מההוא חמץ למיהב לשאר עמין מההוא סטרא) בישא, למיתזן שאר עמין, ולא אתזנא מיניה.

ויצבט לה קלי, מיכלא דנפקא מאשא דסטר שמאלא, בגין למיהב מזונא וטרפא לכולא, ואפילו לכלבים, וכל אינון דנפקי ומתפשטי מההוא סטרא אחרא דמסאבו.

וכדין, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע, מההוא מיכלא קדישא. ותותר, מההוא מיכלא אחרא, דאיהו אתנא שיורין שיורין, מיכלא דאתי על שובע. ותתר,

עבד שַׁיִרִין לְהֵיוֹא מִיכָלָא לְסִטְרָא אוֹחְרָא. חָדוּ ר' נְהוֹרָאֵי וְר' יוֹדָאֵי, וְאָמְרִי, אֲלֵמְלִי לָא אַתִּינָא לְעֵלְמָא אֱלָא לְמִשְׁמַע מִיִּלִּין אֱלִין, דִּיִּין.

וַיֹּאבֵר בְּעֵז וַיִּשְׁתֵּי וַיִּיטֵב לְבוֹ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מִלְּמַד שְׁפִירָךְ עַל מְזוֹנוֹ. מַהוּ וַיִּיטֵב לְבוֹ. דְּבִרְיָךְ לְהֵאֵי אַתָּר דְּאֶקְרִי לֵב.

רַבִּי נַחֲמִיָּה פָּתַח, (דְּבָרִים ח ט) וְאָכַלְתָּ וּשְׁבַעְתָּ וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וְאָכַלְתָּ וּשְׁבַעְתָּ, כָּל הָאוֹכֵל וְאִינּוּ מְבָרֵךְ בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן, נִקְרָא מִשְׁחִית וְגִזְלָן. שְׁנַאֲמַר (מְשָׁלִי כח כד) גּוֹזֵל אֲבִיו וְאִמּוֹ וְאוֹמֵר אֵין פְּשַׁע חֶבֶר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.

וְאָמַר ר' יוֹדָאֵי, גְּדוֹל כַּח בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן, שְׁמוֹסִיף כַּח בְּרַכָּה בַּפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה. אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, גְּדוֹל כַּח בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן, שְׁמוֹסִיף בְּרַכָּה עַל מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל אָדָם.

רַבִּי בּוֹן וְר' יוֹסִי בְּר' חֲנִינְא, הוּוּ אֲזַלִּין בְּאוֹרְחָא לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִם. אַעֲרַעוּ בְּהֵאֵי כְּפַר, דְּמַכּוּ תַּמָּן בְּהַדִּי הֵהוּא אוֹשְׁפִיזָא. בְּפַלְגוֹת לִילְיָא קָמוּ לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא. קָמַת הֵהִיא אַתְתָּא דְּבֵיתָא, וְאֲדַלְקַת לֹון שְׂרָגָא, עַד דְּהוּו יַתְבִּי, יַתִּיבַת הִיא אַבְתְּרִייהוּ לְמִשְׁמַע מִיִּלִּין דְּאוֹרֵייתָא. אַשְׁגַּחוּ בָּהּ.

פָּתַח חַד וְאָמַר, (שֵׁם כ כז) גַּר ה' נִשְׁמַת אָדָם חוֹפֵשׁ כָּל חַדְרֵי כְּטוֹן. גַּר ה' נִשְׁמַת אָדָם, וְדָאֵי. מַה הִנֵּר מְאִירָה בְּאֶפְיֵלָה, אַף נִשְׁמַתוֹ שֶׁל אָדָם מְאִירָה לְגוֹף.

חָרַר וְאָמַר, בְּשִׁלְשָׁה (דף קה ע"ב) דְּבָרִים הָאֵשָׁה זוֹכָה, בְּחֻלָּה, וּבְגַנְדָּה, וּבְהַדְלַקַת הַנֵּר. וְכִלְהוּ תְּגִינָן. אֲדַהֲכִי אֶהְדֵּר רִישִׁיָּה, וְחִמָּא לְהֵהִיא אַתְתָּא דְּקָא בְּכִיָּא, קָם אַבּוּהָ וַיִּתִּיב בִּינֵיהוּ.

כַּף הַחֲזִיר רָאשוֹ, וְרָאָה אוֹתָהּ הָאֵשָׁה

שַׁיִרִים, הַמְּאָכֵל שְׂבָא עַל הַשֶּׁבַע. וַתִּתֵּר, עוֹשֶׂה שַׁיִרִים לְאוֹתוֹ מְאָכֵל לְצַד הָאֲחֵר.

שְׁמַחוּ רַבִּי נְהוֹרָאֵי וְרַבִּי יוֹדָאֵי, וְאָמְרוּ, אֲלֵמְלָא לָא כְּאִנּוּ לְעוֹלָם אֱלָא לְשִׁמְעַת הַדְּבָרִים הַלְלוּ - דִּינּוּ!

(רוח ג) וַיֹּאכֵל בְּעֵז וַיִּשְׁתֵּי וַיִּיטֵב לְבוֹ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מִלְּמַד שְׁפִירָךְ עַל מְזוֹנוֹ. מַהוּ וַיִּיטֵב לְבוֹ? שְׁפִירָךְ אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה שְׁנִקְרָא לֵב.

רַבִּי נַחֲמִיָּה פָּתַח, (דְּבָרִים ח) וְאָכַלְתָּ וּשְׁבַעְתָּ וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וְאָכַלְתָּ וּשְׁבַעְתָּ - כָּל הָאוֹכֵל וְאִינּוּ מְבָרֵךְ בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן, נִקְרָא מִשְׁחִית וְגִזְלָן, שְׁנַאֲמַר (מְשָׁלִי כח) גּוֹזֵל אֲבִיו וְאִמּוֹ אֵין פְּשַׁע חֶבֶר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.

וְאָמַר רַבִּי יוֹדָאֵי, גְּדוֹל כַּח בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן, שְׁמוֹסִיף כַּח בְּרַכָּה בַּפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה. אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, גְּדוֹל כַּח בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן, שְׁמוֹסִיף בְּרַכָּה עַל מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל אָדָם.

רַבִּי בּוֹן וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינְא הִיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים. נִקְלְעוּ בְּכַפֵּר הַזֶּה. יִשְׁנוּ שֵׁם עִם אוֹתוֹ הַמְּלוֹן. בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה קָמוּ לְעַסֵּק בַּתוֹרָה. קָמָה אוֹתָהּ אֵשֶׁת הַבַּיִת וַהֲדַלִּיקָה לָהֶם נֵר. בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, לְשִׁכְּהָ הִיא אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַת דְּבָרֵי תוֹרָה. הַשְּׂגִיחוּ עָלֶיהָ.

פָּתַח אַחַד וְאָמַר, (מְשָׁלִי ט) גַּר ה' נִשְׁמַת אָדָם חוֹפֵשׁ כָּל חַדְרֵי כְּטוֹן. גַּר ה' נִשְׁמַת אָדָם, וְדָאֵי. מַה הִנֵּר מְאִירָה בְּאֶפְיֵלָה, אַף נִשְׁמַתוֹ שֶׁל אָדָם מְאִירָה לְגוֹף.

חָזַר וְאָמַר, בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים הָאֵשָׁה זוֹכָה - בְּחֻלָּה, וּבְגַנְדָּה, וּבְהַדְלַקַת הַנֵּר. וְכִלְמֵי שְׁנִינּוּ. בֵּין כַּף הַחֲזִיר רָאשוֹ, וְרָאָה אוֹתָהּ הָאֵשָׁה

אמר לו רבי בון, למה בתך בוכה? אמר, שלא זכתה שבעלה יעסק בתורה, והוא עלם בין שתיים עשרה שנים, ואפילו ברפת המזון אינו יודע, ולא יכלתי עמו ללמד אותו. אמר לו, אם כך, העבירונו באחר, ולמה נתת לו את בתך?

אמר הוא, לא הפרתי בו, אלא על שראיתי יום אחד, שהנהגה לשמע קדיש אחד דלג מהגג למטה, נדרתי עלי להשיא לו את בתי. יצאתי מבית הכנסת, ונתתי לו את בתי, ולא חששתי לדברים אחרים, ולא השגחתי יותר. וכעת נמצא, שאפילו דבר אחד בתורה אינו יודע, ולא רוצה ללמד דבר. אמר לו רבי בון, אולי זכה לבן שילמד אותו תורה הרבה. בינתיים קם אותו העלם ממטתו, ודלג עליהם, וישב ביניהם. הסתפל בו רבי בון. אמר, אני ראיתי בפניו שאור גדול של התורה יצא מהעלם הזה.

פתח אותו רנן ואמר, (איוב לב) צעיר אני לימים ואתם ישישים על פן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם. עד שפתח ואמר בדברים של ברפת המזון.

ואמר, עכשו (שאמרת) שאפילו ברפת המזון לא ידעתי - בברפת המזון יש דברים ידועים, והם י'. אחד - לתקון השלחן פפי אותו המזון (ולזמן). ומי שלא היה לו מזון כל כך ויסדר שלחנו - הוא משבח, משום שיושב לאכל לפני המלך, שפתיב ואכלת לפני ה' אלהיך.

שנית - נטילת ידים קדם אכילה. מי שאוכל בלי נטילת ידים, כאלו אכל טמא.

שלישית - נטילת ידים שיטל

אמר ליה רבי בון, אמאי קא בכיא ברתיה. אמר, דלא זכתה לבעלא דילעי באורייתא, ואיהו רבייא בן תריסר שנין, ואפילו ברפת המזון לא ידע. ולא יכילנא עמיה דיוליף ליה. אמר ליה, אי הכי, איעבר ליה (פאמרא), ואמאי יהבת ליה ברתיה.

אמר איהו, לא ידענא ביה, אלא על דחמינא יומא חד, דהא למשמע חד קדיש, דליג מאיגרא לתתא, נדרנא עלי לנסבא ליה ברתי. נפקנא מפי פנישתא, ויהיבנא ליה ברתי, ולא חיישינא למילי אחריתא, ולא אשגחנא יתיר. והשתא אשתפח, דאפילו מלה אחת באורייתא לא ידע, ולא בעי למילף מידי.

אמר ליה ר' בון, דילמא זוכה לבר דיוליף ליה אורייתא סגי. אדהכי, קם ההוא רבייא מערסיה, ודליג עליהו, ויתיב ביניהו. אסתפל ביה ר' בון, אמר, אנא חמינא באנפוי, דנהירו סגי דאורייתא יפוק מהאי עולימא.

פתח ההוא רנן, ואמר, (איוב לב ו) צעיר אני לימים ואתם ישישים על פן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם. עד דפתח ואמר במילין דברפת המזון.

ואמר, השתא (שאמרת) דאפילו ברפת המזון לא ידענא, בברפת המזון אית מילין ידיעין, והם י'. חד, לתקוני פתורא פפום ההוא מזונא. (נ"א לזמנא) ומאן דלא הוה ליה מזונא כל כך, ויסדר פתורא, איהו משופח, בגין דיתיב למיכל קמי מלפא, דכתיב, (דברים ח) וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.

התנינא, נטילת ידים, קודם אכילה. מאן דאכיל בלא נטילת ידים, כאילו אכיל טמא.

תליתאה, נטילת ידים, דיטול ימינא בשמאלא, וישמש בשמאלא לימינא.

ימין בשמאל, וישמש בשמאל את הימין, ויטל עד שעור הפרק שגזרו חכמים.

הרביעית - שצריך להגביה ידו לאחר הנטילה בשעה שמברך, ויוזג שתי זרועותיו כאחת בשעת הגבחה ידי.

חמישית - שצריך לסמוך ברכה לנטילה הזו.

ששית - לתת מהפת לעניים, שביעית - לברך ברכת המוציא, ולדקדק בה"א, ואסור לאכל בלי ברכה.

שמינית - האוכל על שלחנו, צריך שלא יהיה גרגרן ובלען, אלא כאוכל לפני המלך.

תשיעית - צריך לומר על שלחנו דברי תורה, ויחיד שאין לו עם מי לעסק בתורה, די לו בברכותיו.

עשירית - מים אחרונים חובה, ולא הצריכו בו ברכה, אף על גב שידיו מזהמות מתוך המאכל, ואינו מברך על רחיצת ידים.

כ"ד העשרה הללו הצרכו קדם ברכת המזון, וכל אחד ואחד יש בו טעם מתוך הישיבה העליונה, ואני חזרתי עליהם.

אחד - לתקון השלחן על אותו המזון של אדם, משום כבוד המלך, שנותן לו מזון לגופו. ששנינו, קשים מזונותיו של אדם לפני הקדוש ברוך הוא פקריעת ים סוף.

רמה קשים? אלא משום שמזונות העולם אין באים אלא מתוך הדין, והקדוש ברוך הוא מעביר על הדין, וזן את הרשעים, את ההגונים ולשאינם הגונים. והקדוש ברוך הוא זן את כלם, מקרני ראם עד ביצי כנים.

ושכינה עומדת ורואה על כל אחד ואחד מישראל, כפתוב (יחזקאל מא כב) ז"ה השלחן אשר לפני ה'.

ויטול עד שיעורא דפרקא דגזרו רבנן. רביעאה, דצריך להגביה ידיו לאחר נטילה בשעה דמברך. ויוזג שני זרועותיו כאחת בשעת הגבחה ידי.

חמישא"ה, דצריך למסמוך ברכה לנטילה זו. ששית, למיהב מפיתא לעניים.

שביעית, לברך ברכת המוציא, ולדקדק בה' ואסור לאכול בלא ברכה.

שמינית, האוכל על שלחנו, צריך שלא יהא גרגרן ובלען, אלא כאוכל לפני המלך.

תשיעית, צריך לומר על שולחנו דברי תורה. ויחיד שאין לו עם מי לעסוק בתורה, די לו בברכותיו.

עשירית, מים אחרונים חובה, ולא הצריכו בו ברכה, אף על גב דידיו מזהמות מגו מאכל. ואינו מברך על רחיצת ידים.

כ"ד הני עשרה, איצטריכו קודם ברכת המזון, וכל חד וחד אית ביה טעמא מגו מתיבתא עילאה. ואנא אהדר עלייהו.

חד, לתיקונא פתורא על ההוא מזונא של אדם, בגין יקרא דמלפא, דיהיב ליה מזונא לגופיה. דתנינן, קשין מזונותיו של אדם קמי קודשא בריה הוא פקריעת ים סוף.

אמאי קשין. אלא בגין דמזוני דעלמא לא אתיין אלא מגו דינא. וקודשא בריה הוא אעבר על דינא, וזן לרשעים, להגונים ולשאינן מהוגנים. וקודשא בריה הוא זן לכולם, מקרני ראמים עד ביצי פנים.

ושכינה עומדת ורואה על כל אחד ואחד מישראל. פמה דכתיב, (יחזקאל מא כב) ז"ה השלחן אשר לפני ה'. ודאי. וכתיב, ואכלת

ה' ודאי. וכתוב ואכלת לפני ה'
אלהיך. לפיכך צריך שיהיה
שלחנו בחל ערוף ולא ערוף,
וביום שבת צריך תוספת שנוי
אחר למעלה.

שנית - נטילת ידים קדם אכילה,
מה הטעם? משום שאכילה
צריכה נקיות, כמו שמלאכי
השרת למעלה. שכן אמר רב
המנונא סבא, מהו שכתוב (תהלים
עח) לחם אבירים אכל איש -
הלחם שמלאכי השרת אוכלים.
מה יוצא מזה? אלא מה מלאכי
השרת אוכלים בקדשה ובטהרה
ובנקיות - אף ישראל פן צריכים
לאכל בקדשה ובטהרה, שכתוב
(ויקרא יא) והתקדשתם. אלו מים
ראשונים. והייתם קדשים - אלו
מים אחרונים. פי קדוש - זה שמן
טוב. אני ה' - זו ברפת המזון.

וכך אומרים. והתקדשתם, שכל
האוכל בקדשה ובטהרה
ובנקיות, נדמה למלאכי השרת
שהם קדושים ושכתוב פי קדוש
אני ה', מלמד שצריך פונה
בברפת המזון.

וכך האוכל בלא נטילת ידים,
אכילתו טמא. והשכינה מה היא
אומרת? (משלי כג) אל תלחם את
לחם רע עין ואל תתאו
למטעמתי. מה הטעם? משום
שיש מדת פרענות בעולם, ושמו
עין הרע. וכל האוכל בלא נטילת
ידים, אותה המדה של פרענות
שורה עליו. וכל אותו המאכל
שלה הוא נקרא לחם רע עין.

שכן אמר רב המנונא סבא, שתי
מדות עומדות על שלחנו של
אדם, אחת מדת טוב, ואחת מדת
רע. כשהאדם מקדש ידיו ומברך,
מדת טוב אומרת: זהו שלחנו של
הקדוש ברוך הוא. ומניחה ידיה
על ראשו ואומרת לו: עבדי אתה,
עבדו של מקום אתה, כמו

לפני ה' אלהיך. לפיכך צריך שיהיה שלחנו
בחול ערוף ולא ערוף, וביום שבת, צריך
תוספת שינוי אחר למעליותא.

התנינא, נטילת ידים קודם אכילה. מאי טעמא.
בגין דאכילה אצטריך נקיות, כגוונא
דמלאכי השרת לעילא. דהכי אמר רב המנונא
סבא, מאי דכתיב, (תהלים עח כה) לחם אבירים אכל
איש. לחם דמלאכי השרת אוכלים.

למאי נפקא מניה. אלא מה מלאכי השרת
אוכלים בקדושה ובטהרה ובנקיות, אף
ישראל פן צריכין לאכול בקדושה ובטהרה.
דכתיב, (ויקרא יא מד) והתקדשתם, אלו מים
ראשונים. והייתם קדושים, אלו מים
אחרונים. פי קדוש, זה שמן טוב. אני ה', זו
ברפת המזון.

והכי אמרי. והתקדשתם, דכל האוכל בקדושה
ובטהרה ובנקיות, נדמה למלאכי השרת
שהם קדושים. ודכתיב, פי קדוש אני ה',
מלמד, שצריך פונה בברפת המזון.

וכך האוכל בלא נטילת ידים, אכילתו טמא.
ושכינתא מה היא אומרת. (משלי כג ו) אל
תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעמתי.
מאי טעמא. בגין דיש מדת פורענות בעולם,
ושמו עין הרע. וכל האוכל בלא נטילת ידים,
אותה המדה של פורענות שורה עליו. וכל
אותו המאכל שלה, הוא נקרא לחם רע עין.

דהכי אמר רב המנונא סבא, שתי מדות
עומדות על שלחנו של אדם, אחת
מדת טוב, ואחת מדת רע. כשהאדם מקדש
ידיו ומברך, מדת טוב אומרת, זהו שלחנו
של הקדוש ברוך הוא, ומנחא ידיה על ראשו,
ואומרת לו, עבדי אתה. עבדו של מקום אתה.

כָּמָה דַּאתְ אָמַר, (ישעיה מט ג) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲתָהּ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְאֵר.

וּבִשְׂאֵין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל. מִדַּת רַע
אוֹמְרָת, זֶה שְׁלִי הוּא. מִיַּד שׁוֹרָה עָלָיו
וּמִטְמָאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לְחֵם רַע עֵין.

עוֹבְדָא הוּהוּ בְּבָבֶל, בְּחַד בַּר נֶשׁ דְּזַמִּין הֵהוּא
מְסַפִּינָא לְמִיכַל, חֲמָא לִיהַ דְּלֹא נִטַּל
יָדָיו וְאָכִיל. הֵהוּא מְסַפִּינָא קָם מִפְתּוֹרָא וְאָזִיל
לִיהַ, קַרְיִינָה, וְאָמַר לִיהַ תִּיב בְּקִיּוּמָךְ וְאָכִיל.

אָמַר לִיהַ, חֵס וְשְׁלוֹם דְּאָכִיל אָנָּא עִמָּךְ, דְּעַלְיָךְ
כְּתִיב, אֵל תִּלְחֶם אֶת לְחֶם רַע עֵין וְגוֹ',

וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׂמֵאֲכָלְךָ טָמֵא. וּכְתִיב, (ויקרא יא
מג) וְלֹא תִטְמְאוּ בְּהֵם וְנִטְמַתֶּם בָּם. דְּכָל מֵאן
דְּשַׂרְיָא עָלֵיהּ רוּחַ רַע עֵין, מְקַבֵּל טוּמְאָה
סְתוּמָה, דְּלִית לָהּ פְתִיחוֹ כָּלֵל. אֲתָא עוֹבְדָא
קָמֵי רַבָּנָן, וַיִּהְיֶה לִיהַ לְהֵהוּא מְסַפִּינָא מְאָה
זוּזֵי.

בְּכַה רַבֵּי חֲגִי, וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁרִיכֶם עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת. וּמָה
מְסַפִּינָא, דִּיהוּהוּ כְּפִין, וְעֶצִיר מְעוּי, וְנִטְר
גְּרַמְיָה, וְלֹא חִיִּישׁ אֵלָּא לִיקְרָא דְמַרְיָה. (ד' ט' קו)

כָּמָה אַגְר טַב זַמִּין לְמֵאן דְּלַעֲן בְּאוֹרֵייתָא.
תְּלִיתָאָה, לְנִטְלָא יְמִינָא בְּשִׂמְלָא. בְּגִין
דְּיְמִינָא אֵית לִיהַ שְׂבָחָא עַל
שְׂמֵאלָא בְּכָלָא, וְאַצְטְרִיךְ לְנִטְלָא לְיְמִינָא
בְּשִׂמְלָא, וְלִשְׂמָשָׂא לִיהַ. דְּהָא יְמִינָא דְבַר
נֶשׁ, כְּגוֹנוֹנָא עֵילָאָה, לְמַהוּי לִיהַ שְׂבָחָא עַל
שְׂמֵאלָא.

דְּאוֹרֵייתָא בְּיְמִינָא אֲתִיְהַבִּית. דְּכְתִיב, (דברים לג
ב) מִיְמִינוֹ אֵשׁ דַּת לְמוֹ. (תהלים קיח טז)

שְׁנֵאֲמַר (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי
אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְאֵר.

וּבִשְׂאֵין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו
וְאוֹכֵל, מִדַּת רַע אוֹמְרָת: זֶה שְׁלִי
הוּא! מִיַּד שׁוֹרָה עָלָיו וּמִטְמָאָה
אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לְחֵם רַע עֵין.
מִעֲשֵׂה הִיָּה בְּבָבֶל, בְּאִישׁ אֶחָד
שְׂזַמֵּן אוֹתוֹ הָעֵנִי לְאָכֵל. רָאָה
אוֹתוֹ שְׁלֵא נִטַּל יָדָיו וְאָכֵל. אוֹתוֹ
הָעֵנִי קָם מִהַשְׁלַחַן וְהִלֵּךְ לוֹ. קָרָא
לוֹ וְאָמַר לוֹ: שֵׁב בְּמִקוּמְךָ וְאָכֵל!
אָמַר לוֹ: חֵס וְשְׁלוֹם שְׂאֵנִי אֲכַל
עִמָּךְ, שְׁעַלְיָךְ כְּתוּב (משלי כג) אֵל
תִּלְחֶם אֶת לְחֶם רַע עֵין וְכוּ', וְלֹא
עוֹד, אֵלָּא שְׂמֵאֲכָלְךָ טָמֵא, וּכְתוּב
(ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בְּהֵם
וְנִטְמַתֶּם בָּם. שְׁכַל מִי שְׁשׁוֹרָה
עָלָיו רוּחַ רַע עֵין, מְקַבֵּל טְמָאָה
סְתוּמָה, שְׂאֵין לָהּ פְתִיחוֹת כָּלֵל.
כָּא הַמְעַשֵׂה לְפָנֵי חֲכָמִים, וְנִתְנוּ
לְאוֹתוֹ הָעֵנִי מְאָה זוּזִים.

בְּכַה רַבֵּי חֲגִי וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם
יִשְׂרָאֵל! אֲשֶׁרִיכֶם עוֹסְקִים
בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת! וּמָה הָעֵנִי,
שְׁהִיָּה רַעֲב, וְעֶצֶר מְעִיו, וְשִׁמְר
עֲצוּמוֹ, וְלֹא חֲשַׁשׁ אֵלָּא לְכַבוֹד
אֲדוּנוֹ - כָּמָה שְׂכַר טוֹב עֲתִיד לְמִי
שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה.

הַשְׂרִישִׁית - לְטַל יְמִין בְּשִׂמְאֵל,
מְשׁוּם שְׁהֵימִין יֵשׁ לוֹ שְׂבַח עַל
הַשְׂמֵאל בְּכָל, וְצָרִיךְ לְטַל אֶת
הַיְמִין בְּשִׂמְאֵל וּלְשִׂמְשׁ אוֹתוֹ,
שְׁהֵי הַיְמִין שֶׁל הָאָדָם כְּגוֹן
עַלְיוֹן, לְהִיּוֹת לוֹ שְׂבַח עַל
הַשְׂמֵאל.

שְׁתוֹרָה נִתְנָה בְּיְמִין, שְׁכְּתוּב
(דברים לג) מִיְמִינוֹ אֵשׁ דַּת לְמוֹ.
וּכְתוּב (תהלים קיח) יְמִין ה' רוּמְמָה
יְמִין ה' עֲשֵׂה חֵיל. וְעַל זֶה, כְּאֲשֶׁר
יָרִים מִשָּׁה יָדוֹ וְגַבְר יִשְׂרָאֵל.

וּכְתִיב, יְמִין ה' רוּמְמָה יְמִין ה' עוֹשֵׂה חֵיל. וְעַל דָּא, (שמות יז יא) כְּאֲשֶׁר יָרִים
מִשָּׁה יָדוֹ וְגַבְר יִשְׂרָאֵל.

לְקַדְּשׁ יָדָיו, צָרִיף הַשְּׂמַאל לְקַדְּשׁ אֶת הַיָּמִין. הִכְהֵן שְׁעוּלָה לְדוֹכֵן, מִמֵּי נוֹטֵל יָדָיו? הָיָה אוֹמֵר מַלְוִי, שֶׁהוּא מַצֵּד הַשְּׂמַאל, שֶׁהוּא מְשַׁמֵּשׂ אֶת הִכְהֵן הַעוּלָה לְדוֹכֵן לְהִיּוֹת יָמִין כְּרְאוּי וְלִהְתְּקַדְּשׁ מִתּוֹף הַשְּׂמַאל. אַף כָּאֵן גַּם, הַיָּמִין לֹא צָרִיף לְהִתְקַדְּשׁ אֶלָּא מִתּוֹף הַשְּׂמַאל.

וְעוֹד, צָרִיף לְטַל אֶת כָּל פְּרָקֵי הַיָּד. אַרְבַּעַה עֶשֶׂר פְּרָקִים הֵם, שְׁנֵיקְרָאִים י"ד, וְזֶה הוּא כִּי יָד עַל כֶּסֶף י"ה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְהָ רַב הַמְנוּנָא סָבָא בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל אֶלְפָּא בִּיתָא רֵאשׁ וְסוֹף, שְׁנֵיקְרָאִים א"ת ב"ש. וְכָל אוֹתָם י"ד הַפְּרָקִים, בְּסוֹד שֶׁל אֶלְפָּא בִּיתָא, מִתּוֹף ה' וְמַעְלָה, וְנִקְרָאִים י"ד פְּרָקִים. וְי"ד עוֹבְדִים לִי"ד, לְהִיּוֹת כָּלֵל שֶׁל יָמִין בְּשְׂמַאל, וְהַשְּׂמַאל בַּיָּמִין, וְעַל זֶה נְטִילַת יָדִים, לְהַכְלִיל זֶה עִם זֶה.

רְבִיעִית - שְׁצָרִיף לְהַגְבִּיחַ יָדָיו בְּשַׁעַה שְׁמִכְרָף לְאַחַר נְטִילָה, וַיְקַדְּשׁ יָדָיו, שְׁכַתּוֹב (תַּהֲלִים קלד) שָׂאוּ יָדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרַכּוּ אֶת ה'. מַה הַטַּעַם?

מִשּׁוֹם שֶׁהָאֲצָבָעוֹת הֵן דְּיוֹקָן עֲלִיּוֹן. הָאֲצָבָעוֹת הֵן חֲמֵשׁ. אַרְבַּע אֲצָבָעוֹת שֶׁהֵן מִחֲבָרוֹת יָחַד, וְשִׁבְעוֹת שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בְּכָל אַחַת, שֶׁהֵן סוֹד שֶׁל דְּיוֹקָן הַמְּרַכְבָּה הַעֲלִיּוֹנָה. שְׁהָרִי הַמְּרַכְבָּה הַקְּדוּשָׁה הִיא אַרְבַּע, וְהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּרָקִים, וְעַל כֵּן שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ שֶׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת הוּא. וְזֶהוּ שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאוֹתִיּוֹתָיו, הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּרָקִים, כָּל פְּרָק וּפְרָק נִקְרָא אוֹת. אֲצָבָע יִתְרָה שְׁנֵיקְרָאֵת גּוֹדֵל, שֶׁהִיא חוּץ מֵהֶם, וַיֵּשׁ בָּהּ שְׁנֵי פְּרָקִים. אוֹתָם שְׁנֵי הַפְּרָקִים, שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת טְמִירוֹת בְּשְׁתֵּי דְרָגוֹת

לְקַדְּשׁ יָדָיו, אֲצָטְרִיף שְׂמַאלָא לְקַדְּשׁ לְיָמִינָא. כִּהֵן שְׁעוּלָה לְדוֹכֵן, מִמֵּי נוֹטֵל יָדָיו, הָיָה אוֹמֵר מַלְוִי, דְּאִיהוּ מְסִטְר שְׂמַאלָא, דְּאִיהוּ מְשַׁמֵּשׂ לְכִהֵן הַעוּלָה לְדוֹכֵן, לְמִיּהוּי יָמִינָא כְּדָקָא יָאוֹת, וְלִאֲתִיקְדְּשׁ מַגּוּ שְׂמַאלָא. אוֹף הָכִי נִמְי הָכָא, יָמִינָא לֹא בְּעֵי לְאֲתִיקְדְּשׁ אֶלָּא מַגּוּ שְׂמַאלָא.

הוּ, אֲצָטְרִיף לְנִטְלָא כָּל פְּרָקִין דִּיד. אַרְבַּעַה סְרֵי פְּרָקִין אֵינּוּן, דְּאִיקְרוּן י"ד, וְדָא אִיהוּ (שְׁמוֹת יז טז) כִּי יָד עַל כֶּסֶף י"ה, כְּמוֹ דְּאוֹקְמִיחַ רַב הַמְנוּנָא סָבָא, בְּאַתּוּן דְּאֶלְפָּא בִּיתָא, רִישָׁא וְסִיפָא, דְּאִקְרִי א"ת ב"ש. וְכָל אֵינּוּן י"ד פְּרָקִין, בְּרִזָּא דְּאֶלְפָּא בִּיתָא, מַגּוּ ה' וְלַעֲלִיא, וְאִיקְרִי י"ד פְּרָקִין. וְי"ד פְּלַחִין לִי"ד, לְמִיּהוּי כָּלֵל דְּיָמִינָא בְּשְׂמַאלָא, וְשְׂמַאלָא בְּיָמִינָא. וְעַל דָּא נְטִילַת יָדִים, לְאֲכַלְלָא דָּא בְּדָא.

רְבִיעִיָּא, דְּצָרִיף לְהַגְבִּיחַ יָדָיו בְּשַׁעַה דְּמִכְרָף, לְאַחַר נְטִילָה, וַיְקַדְּשׁ יָדָיו. דְּכַתִּיב, שָׂאוּ יָדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרַכּוּ אֶת ה', מֵאִי טַעַמָּא.

בְּגִין דְּאֲצָבָעוֹן אֵינּוּן דְּיוֹקָנָא עֵילְאָה. אֲצָבָעוֹן אֵינּוּן חֲמֵשׁ, אַרְבַּע אֲצָבָעוֹן דְּאֵינּוּן מְחוּבְּרִים כְּחֵדָא, אִית בְּהוּ תַלְת פְּרָקִין בְּכָל חֵדָא, דְּאֵינּוּן רִזָּא דְּדְיוֹקָנָא דְּרִתִּיכָא עֵילְאָה. דְּהָא רִתִּיכָא קְדִישָׁא אִיהִי אַרְבַּע, וְאֵינּוּן תְּרִיסַר פְּרָקִין. וְעַל דָּא שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ דְּאַרְבַּע אַתּוּן, תְּרִיסַר אַתּוּן אִיהוּ. וְדָא הוּא שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאוֹתִיּוֹתָיו, אֵינּוּן תְּרִיסַר פְּרָקִין, כָּל פְּרָק וּפְרָק אוֹת אִקְרִי.

אֲצָבָע יִתְרָה דְּאֲתִקְרִי גּוֹדֵל, דְּאִיהוּ חוּץ מִיָּמִינָהּ, וְאִית בֵּיהּ תְּרִין פְּרָקִין, אֵינּוּן תְּרִין פְּרָקִין, תְּרִין אַתּוּן טְמִירִין, בְּתִרִין דְּרָגִין

עליזנות טמירות. השבח של כלם הם.

והמפתח של כלם למעלה, אל אותו הטמיר שאינו מתגלה, ואלו הפרקים כלם זקופים אל אותו הטמיר לאחר שמתקדשים, משום שכלם מתברכים ממנו.

ועכשו, כיון שהתקדשו, צריך לזקף את האצבעות למעלה, להעיר אותם הפרקים העליונים הקדושים (שהסתתרו). ועל כן, ה' אצבעות וי"ד הפרקים שיש בהן - הרי תשעה עשר. ובי' פרקים עליונים - הרי עשרים ואחד בזרוע הימין, כנגד אהיה שחשבונו עשרים ואחת. וכן ביד שמאל עשרים ואחד, כנגד אהיה שחשבונו עשרים ואחת. ועל זה אהיה אשר אהיה.

והסוד, אהי"ה רא"ש אהיה. אש"ר הפכו רא"ש. ועל זה אמר (דברים כט) ראשיכם שבטיכם. ראשיכם - זרוע ימין. שבטיכם - זרוע שמאל.

החמישית - שצריך לברך בכונה, כמו שאמרנו, כדי לעורר ברכות למעלה, בדיוקן של האצבעות. הששית - לתת מאותו המאכל לעני, שזהו פראוי. ומצוה מן המבחר לתת מאותו המאכל שהוא אוכל, מפל המשפרים שהוא תאב, שהרי הקדוש ברוך הוא נהנה מאותו המזון שהוא נותן לעני, משום שאותו המאכל שהוא נותן, עושה נחת לנפש העני הזה, ומשמח אותו.

השביעית - לברך ברפת המוציא על הלחם. שפך אמר רב המנונא סבא, שבע ארצות הן, וכלם מדורים למטה. ומפלגן לא התרצה הקדוש ברוך הוא אלא בתבל הזו. וככלן לא היו מאותם שבעה מינים אלא בתבל הזו.

עילאין טמירין, שבחא דכולהו אינון. ומפתחא דכולהו לעילא, לגבי ההוא דטמיר דלא אתגלייא, ואלין פרקין, כולהו זקיפין לגבי ההוא טמירא, לבתר דאתקדשי. בגין דכולהו אתברכאן מיניה.

והשתא כיון דאתקדשי, אצבען אצטריך לזקפא לון לעילא, לאתערא אינון פרקין עילאין קדישין (דאתמרו). ועל דא, ה' אצבען וי"ד פרקין דאית בהון, הרי י"ט. ותריין פרקין עילאין, הרי כ"א בזרוע ימין, כנגד אהיה שחשבונו כ"א. וכן ביד שמאל כ"א, כנגד אהי"ה שחשבונו כ"א. ועל דא אהי"ה אשר אהי"ה.

ורזא, אהיה רא"ש אהיה. אש"ר הפכו רא"ש. ועל דא אמר, (דברים כט ט) ראשיכם שבטיכם. ראשיכם, זרוע ימין. שבטיכם, זרוע שמאל.

חמישאה, דצריך לברכא בכונה, כמה דאמרן. בגין לאתערא ברכאן לעילא, בדיוקנא דאצבען. שתיתאה, למיהב מההוא מיכלא למספנא, דדא איהו פדקא יאות. ומצוה מן המובחר, למיהב מההוא מיכלא דאיהו אכיל, מפל שופרי דאיהו תאיב. דהא קודשא בריך הוא אתהני מההיא מזונא דאיהו זיהב למספנא, בגין דההוא מיכלא דאיהו זיהב, עבדא נייחא לנפשא דהאי מספנא, וחדי ליה.

שביעאה, לברכא ברפת המוציא על נהמא. דהכי אמר רב המנונא סבא, שבע ארצות נינהו, וכולהו מדורין לתתא. ומפלהו לא אתרעי קודשא בריך הוא, אלא בתבל דא. ובכולהו לא הוה מאינון שבעה מינין, אלא בתבל דא.

וּבְבִרְתָּן נֹתֵן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הַעֲשׂוּבִים וְכָל יְבוּלֵי הָאָרֶץ בְּיַד מְמַנִּים, פָּרֹט לָאֵלוּ שְׁבַעַת הַמִּינִים, לֶחֶם שֶׁל מֵאֵכֶל בְּנֵי הָאָדָם. וּמִשׁוּם כֶּף צָרִיף לְדַקְדֵּק בַּה"א שֶׁל הַמוֹצֵיא, שֶׁהָרִי הַלֶּחֶם נִמְסָר בְּיָדוֹ, וְלֹא בְיַדֵי הַמְמַנִּים, וְהוּא שְׁמוֹצֵיא אוֹתוֹ וְלֹא אַחֵר, וְלִכֵּן ה'מוֹצֵיא, וְלֹא מוֹצֵיא.

הַשְּׂמִינִית - שְׁלֹא יִהְיֶה גִרְגָּרֹן וּבִלְעָן, אֲלֵא כְּמִי שְׁאוּכֵל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. שְׂאִין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה בְּמַעְיו שֶׁל אוֹתוֹ שְׁנֹמֶצָא בִלְעָן, אֲלֵא בְּאוֹתוֹ שְׁלֹא נִמְצָא בִלְעָן. וְהַבִּלְעָן הוּא כְּמוֹ עֵשׂוֹ, שֶׁכְּתוּב (בראשית כח) הַלְעִיטֵנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה, דֶּרֶךְ הַלְעָטָה. מַה הַטָּעַם? מִשׁוּם שֶׁהִנְחֵשׁ הָרַע שְׂרׁוּי בְּמַעְיו, וְלֹא יִשְׁבַּע. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנֹקְרָא רָשָׁע, שֶׁכְּתוּב (משלי יג) וּבִטָּן רָשָׁעִים תִּחְסָר. מִשׁוּם כֶּף צָרִיף לְאָכֵל בְּנַחַת עַל שְׁלִחְנוֹ, כְּמִי שִׁיּוֹשֵׁב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. תְּשׁוּעִית - שִׁיְהִיָּה עַל שְׁלִחְנוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה, שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, שְׁלַחֵן שְׂאִין בּוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה, הָרִי הוּא כְּמִי שְׁאוּכֵל מִזְבְּחֵי מֵתִים. זו עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁכְּתוּב (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיא צֹאָה בְּלֵי מְקוֹם. עֲבוּדָה זָרָה נִקְרָאת קִיא צֹאָה.

מִשׁוּם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַלֵּק חֲלָקִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל לַיְלָה מְזוֹנוֹת לְעוֹלָם, לְעֵלְיוֹנִים וְלַתְּחִתּוֹנִים. בְּלִילָה - לְאוֹתָם הַמְּלָאכִים הַמְמַנִּים עַל מְקוֹמָם, וְשׁוֹלְטִים בְּלִילָה, אוֹכְלִים בְּלִילָה, כְּמוֹ שְׁנֹאָמֵר (משלי לא) וַתִּקַּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וַחֵק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.

בַּיּוֹם - לְאוֹתָם הַמְּלָאכִים הַמְמַנִּים עַל מְקוֹמָם וְשׁוֹלְטִים בַּיּוֹם, מְחַלֵּק לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוֹן בַּיּוֹם. כִּיּוֹן שְׁחַלֵּק לָהֶם,

וּבְבִרְתָּהּ יִהְיֶה קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא כָּל עֲשׂוּבִין, וְכָל יְבוּלֵי אֶרֶצָא, בְּיַד מְמַנֵּן, בַּר מֵאֵלִין שְׁבַעַת הַמִּינִין, נִהְמָא דְּמִיכְלָא דְּבַנֵּי נַשָּׂא. וּבְגִינֵי כֶּף אֶצְטְרִיף לְדַקְדֵּק בַּה' דְּהַמוֹצֵיא, דְּהָא נִהְמָא בְּיַדֵיה אַתְּמָסֵר, וְלֹא בְּיַד דְּמְמַנֵּן. וְאִיהוּ דְּאַפִּיק לֵיה, וְלֹא אֶחְרָא. וְעַל דָּא הַמוֹצֵיא, וְלֹא מוֹצֵיא.

תְּמִינָאָה, דְּלֹא יִהְיֶה גִרְגָּרֹן וּבִלְעָן, אֲלֵא כְּמֵאן דְּאָכִיל קִמֵּי מִלְּפָא. דְּבִרְכַתָּא לֹא שְׂרִיִיא בְּמַעְוֵי דְּהָהוּא דְּאַשְׁתַּפַּח בִּלְעָן, אֲלֵא בְּהָהוּא דְּלֹא אֶשְׁתַּפַּח בִּלְעָן. וּבִלְעָן אִיהוּ כְּעֵשׂוֹ, דְּכַתִּיב, (בראשית כח) הַלְעִיטֵנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה, אוֹרַח הַלְעָטָה. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּחֻוּיָא בִּישָׂא שְׂרִיא בְּמַעְוֵי, וְלֹא יִשְׁבַּע. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְּאִיקְרֵי רָשָׁע. דְּכַתִּיב, (משלי יג) וּבִטָּן רָשָׁעִים תִּחְסָר. בְּגִין דָּא בְּעֵי לְמִיכָל בְּנַחַת עַל פְּתוּרִיָּה, כְּמֵאן דִּיתִיב קִמֵּי מִלְּפָא.

תְּשִׁיעָאָה, לְמִיְהוּי עַל פְּתוּרִיָּה דְּבַרֵי תוֹרָה. דְּהָא תְּנִינָן, שׁוֹלְחָן דְּלִית בֵּיה דְּבַרֵי תוֹרָה, הָרִי הוּא כְּמֵאן דְּאָכֵל מִזְבְּחֵי מֵתִים, דָּא עֲבוּדָה זָרָה. דְּכַתִּיב, (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיא צֹאָה בְּלֵי מְקוֹם. עֲבוּדָה זָרָה אִיקְרֵי קִיא צֹאָה.

בְּגִין דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא פְּלִיג חוֹלְקִין בְּכָל יוֹמָא וּבְכָל לַיְלָא, מְזוֹנִין לְעֵלְמָא, לְעֵלְאִי וְלַתְּתַאִי. בְּלִילָא, לְאִינוֹן מְלֹאכִין דְּמְמַנֵּן עַל הַדּוּכַתִּיָּהוּ, וְשְׁלִיטֵי בְּלִילָא, אֲכָלִי בְּלִילָא, כְּמָה דְּאַתָּא אָמַר, (משלי לא טו) וַתִּקַּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וַחֵק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.

בִּימָמָא, לְאִינוֹן מְלֹאכִין דְּמְמַנִּין עַל הַדּוּכַתִּיָּהוּ, וְשְׁלִיטֵי בִּימָמָא, פְּלִיג לֹון קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא מְזוֹנָא בִּימָמָא. כִּיּוֹן דְּפְלִיג לֹון, לְבַתְרִיָּהוּ, פְּלִיג לְכָל בְּנֵי עֵלְמָא דָּא.

לאחר־יהם מחלק לכל בני העולם הזה.

כָּרְא אֹתָם הַמְּלָאכִים שְׁלֹמְעָלָה, בְּעוֹדָם אוֹכְלִים מְזוֹנָם, כָּלֵם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְנַשְּׂאִים אֶת אֲדוֹנָם, וְאַחַר כֵּן אַף כֵּן. כְּמוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל לַמָּשָׁה, צָרִיף לָהֶם בְּגוֹן הַזֶּה מִמַּשׁ, לְהִיּוֹת חֲבָרִים עִמָּהֶם. הַעֲשִׂירִית - מִיָּם אַחֲרוֹנִים, שֶׁהֵם חוֹבָה, לְהַעֲבִיר הַזְּהֵמָה הַרְעָה מִמֶּנּוּ, וְלִתֵּת חֵלֶק לְצַד הַרְעָה מֵאוֹתָהּ זְהֵמָה שְׁעַל יְדוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמְצָא אֵלָיו מְקַטְרָג.

שְׁשֻׁנָּה, מְדָה טוֹבָה נְטִלָה אוֹתוֹ הַרְצוֹן וְהַכְּפָנָה שֶׁל נְטִילַת יָדִים, וְהַמוֹצֵיא, וּבִרְכַּת הַנְּהַנִּין, וּבִרְכַּת הַמְּזוֹן. מְדָה רְעָה נְטִלָה אוֹתָהּ זְהֵמָה שֶׁל יָדִים בְּמִיָּם אַחֲרוֹנִים, וּבִכּוּהָ יִפְרֹד מִמֶּנּוּ, (וְלֹא מְקַטְרָג עֲלֵיו) וּבִכּוּהָ נוֹטֵל חֵלֶקוֹ.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (רות ג) וַיֹּאכַל בַּעַז וַיֵּשֶׁת וַיֵּיטֵב לָבוֹ, שֶׁכָּרִיף עַל מְזוֹנוֹ, וְשִׁמַּח אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא לָב, אוֹתוֹ הֵלֵב שֶׁצָּרִיף לָב וְרִצּוֹן שֶׁל אָדָם.

וּמִיָּם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וּמִקְבֵּל אוֹתָם אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא חוֹבָה, וּבְאוֹתָם הַמֵּיָם נְחָה דַּעְתּוֹ. מִשׁוּם שֶׁשְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ, אַחַת נִקְרָאת זְכוּת, וְאַחַת נִקְרָאת חוֹבָה. וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל זֶה פּוֹתְחִים לְזְכוּת, וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל זֶה פּוֹתְחִים לְחוֹבָה, וְנִדְוָנִים לְחוֹבָה. וְעַל זֶה, מִיָּם אַחֲרוֹנִים הֵם הַחֲלָקִים שֶׁל חוֹבָה, שֶׁנֶּהְיָה מְדָה. וְסוּד יָפָה.

בוֹם שֶׁל בְּרָכָה צָרִיכָה עֲשָׂרָה דְבָרִים, כְּמוֹ שֶׁהֶעִירוּ בָהֶם חֲכָמִים. בְּרַכַּת הַמְּזוֹן בְּשִׁלְשָׁה צָרִיף כּוֹס. שֶׁלֹּא בְּשִׁלְשָׁה - אֵין צָרִיף כּוֹס. מָה הַטַּעַם? שֶׁכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֵין מִתְּבַרְכֵת אֲלֵא בְּשִׁלְשָׁה, וּמִשְׁלֵשָׁה וּמְעַלָּה. הִנֵּה פְחוֹת מְשִׁלְשָׁה - לֹא.

כָּרְא אֵינּוֹן מְלֹאכִין דְּלַעֲיָלָא, בְּעוֹד דְּאָכְלִי מְזוֹנֵייהוּ, כּוּלְהוּ מְשַׁבְּחִין וּמוֹדִין וּמְנַשְּׂאִין לְמֵאֲרִיהוֹן, וּלְבַתֵּר אוֹף הָכִי. כְּגוֹוֹנָא דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, אַצְטְרִיף לְהוֹן כְּהֵאִי גוֹוֹנָא מִמַּשׁ, לְמַהוּי חֲבָרִים בְּהַדְרֵייהוּ.

עֲשִׂירָאָה, מִיָּם אַחֲרוֹנִים, דְּאֵינּוֹן חוֹבָה, לְאֶעֱבֵרָא זוֹהֵמָא בִישָׂא מִיָּנִיָּה, וּלְמִיָּהֵב חוֹלְקָא לְסִטְרָא בִישָׂא מַהֵהוּא זוֹהֵמָא דְעַל יְדוּי. בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּפַּח מְקַטְרָגָא לְגַבִּיָּה. דְּתַנְיֵן, מְדָה טוֹבָה נְטִלָה הֵהוּא רְעוּתָא וְכוּנָה דְנוֹטִילַת יָדִים, וְהַמוֹצֵיא, וּבִרְכַּת (דף טו) הַנְּהַנִּין, וּבִרְכַּת מְזוֹנָא. מְדָה רְעָה, נְטִלָה הֵהוּא זוֹהֵמָא דְיָדִים בְּמִיָּם אַחֲרוֹנִים, וּבְדָא יִתְפָּרֵשׁ מִיָּנִיָּה, (ס"א וְלֹא מְקַטְרָגָא עֲלֵיהָ) וּבְדָא נְטִילַת חוֹלְקִיָּה.

וְעַל דָּא כְּתִיב, וַיֹּאכַל בַּעַז וַיֵּשֶׁת וַיֵּיטֵב לָבוֹ, דְּכָרִיף עַל מְזוֹנֵיהּ, וְחֵדִי לְהֵהוּא אֲתֵר דְּאִקְרִי לָב, הֵהוּא לָב דְּבַעֲי לָבָא וְרְעוּתָא דְּאֵינִישׁ.

וּמִיָּם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וְקַבִּיל לוֹן הֵהוּא דְּאִקְרִי חוֹבָה, וּבְאֵינּוֹן מִיָּם נִיִּיחָא דַּעְתִּיָּה. בְּגִין דְּתַרִּין דְּרָגִין אֵלִין, חֵד אִיקְרִי זְכוּת, וְחֵד אִיקְרִי חוֹבָה. וְכָל מְלִין דְּדָא פְתַחֲזִין לְזְכוּת, וְכָל מְלִין דְּדָא פְתַחֲזִין לְחוֹבָה, וְאֵתְדַנּוּ לְחוֹבָה. וְעַל דָּא, מִיָּם אַחֲרוֹנִים אֵינּוֹן חוֹלְקִין דְּחוֹבָה, דְּאֵתְהֵינִי מַהֵאִי. וְרָזָא שְׁפִיר.

בוֹם שֶׁל בְּרָכָה צָרִיף עֲשָׂרָה דְבָרִים, כְּמָה דְּאֵתְעֵרוּ בְּהוּ רַבְּנָן. בְּרַכַּת הַמְּזוֹן בְּשִׁלְשָׁה, צָרִיף כּוֹס. שֶׁלֹּא בְּשִׁלְשָׁה, אֵין צָרִיף כּוֹס. מֵאִי טַעְמָא, דְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, אֵינוֹ מִתְּבַרְכֵת אֲלֵא בְּשִׁלְשָׁה, וּמִשְׁלֵשָׁה וּמְעַלָּה. הֵא פְחוֹת מְשִׁלְשָׁה, לֹא.

בְּשֵׁרֶשָׁה, אָמְרוּ רַבָּנָן, דִּהוּא אֹמֵר נְבֻרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ. הָכָא לֹא אָמְרִי לְמֵאן מְבָרַךְ, אִף עַל גַּב דְּשִׁלְשָׁה אֲיִנוּן, לֹא אָמַר נְבֻרָךְ לְמִי שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, אוֹ לְשֵׁם, וְלֹא אָמְרִי אֶלֹא נְבֻרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ, וְלֹא אָמְרִים לְמִי.

וְכַאן הָעִירוּ רַבּוֹתֵינוּ, שְׁהַפּוֹס הַזֶּה שֶׁל בְּרָכָה עוֹמֶדֶת לְפָנָיו, וְעִנּוּ מִסְתַּפְּלִים בָּהּ, וְהַסּוֹד - (דְּבָרִים י"א) תְּמִיד עִנֵּי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ. וְאוֹתָהּ הַפּוֹס שֶׁל בְּרָכָה נוֹטֶלֶת בְּרֻכּוֹת וּמְזוֹנוֹת מִתּוֹךְ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת. וּמֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁהוּא נֹטֵל אָנוּ אוֹכְלִים.

וְעַד זֶה מִסְתַּפְּלִים בּוֹ, וְאוֹמְרִים נְבֻרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ. נִסְפִי"ם דְּעַתְּנָה לְבָרְךָ, מִשּׁוֹם שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, מֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁהוּא נֹטֵל לְזוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וְהֵם עוֹנִים וְאוֹמְרִים אֵל (הָעוֹלָם) הָעֲלִיּוֹן, בְּרוּךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ וּבִטּוֹבוֹ חֲיִינוּ. וְכַעַת רוֹשְׁמִים וְאוֹמְרִים דְּרָגָה יְרוּעָה, שְׁפָל הַמְּזוֹן יוֹצֵא מִמֶּנָּה, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ מִי הַבְּרוּךְ? אוֹתוֹ הַמְּלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, הַמְּלַךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׁפָל הַבְּרֻכּוֹת יוֹצֵאֹת מִמֶּנָּה. וּבְרוּךְ הַזֶּה, מִנֵּין לָנוּ? שְׁכַתּוֹב (מְלֻכִים-א ב) וְהַמְּלַךְ שְׁלֵמָה בְּרוּךְ, הַמְּלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.

וְעַד זֶה הֵם אוֹמְרִים הִרְשָׁם שֶׁל הַמְּקוֹם, מֵהַ שֶׁהוּא לֹא אָמַר. מֵהַ הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא בִּינָה, מְרִיק בְּרֻכּוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה לְשָׁנֵי הַכְּרוּבִים שֶׁתַּחֲתֶיהָ, וְהֵם יְמִין וּשְׂמָאל, חֶסֶד וּגְבוּרָה. וְעַל כֵּן נִרְשְׁמוּ אוֹתָם שָׁנִים, לְעֲשׂוֹת רֶשֶׁם שֶׁל אוֹתָהּ הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה. אוֹתוֹ שֶׁמְבָרַךְ שֶׁהוּא בְּאֲמָצַע, נוֹטֵל הַכֹּל מִבֵּין שְׁנֵי הַצְּדָדִים, וְהוּא מְבָרַךְ מִכָּאן וְהִלָּא, וְרוֹשֵׁם הַמְּקוֹם וְהַדְּרָגָה, וְאִזּוֹ מִסְכִּימִים (מִתְבַּסְּמִין) יַחַד בְּשִׁלּוֹם גְּדוֹל שָׁנִים עֲשׂוֹר הַשְּׁבָטִים שְׁלֵמָעֵלָה.

בְּשֵׁרֶשָׁה, אָמְרוּ רַבָּנָן, דִּהוּא אֹמֵר נְבֻרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ. הָכָא לֹא אָמְרִי לְמֵאן מְבָרַךְ, אִף עַל גַּב דְּשִׁלְשָׁה אֲיִנוּן, לֹא אָמַר נְבֻרָךְ לְמִי שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, אוֹ לְשֵׁם, וְלֹא אָמְרִי אֶלֹא נְבֻרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ, וְלֹא אָמְרִי לְמֵאן. וְהָכָא אֵיתְעָרוּ רַבָּנָן, דִּהֵאִי פּוֹס שֶׁל בְּרָכָה קִיַּיְמָא קַמֵּיהּ, וְעִנּוּ מִסְתַּפְּלִין בֵּיהּ. וְרָזָא (דְּבָרִים י"א) תְּמִיד עִנֵּי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ. וְהוּא פּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, נֹטֵל בְּרֻכָּן וּמְזוֹנֵי מְגוֹ תִּלְתֵּי אָבְהָן. וּמֵהוּא מְזוֹנָא דְּאִיהוּ נֹטֵל אָנָּן אֶכְלִי. וְעַד דָּא מִסְתַּפְּלִין בֵּיהּ, וְאוֹמְרִי נְבֻרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, נִסְפִי"ם דְּעַתְּנָה לְבָרְכָא, בְּגִין דְּאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, מֵהוּא מְזוֹנָא דְּאִיהוּ נֹטֵל לְמִיזוֹן עֲלֵמָא.

וְאִינוּן עוֹנִין וְאוֹמְרִין לְגַבֵּי (עֲלֵמָא) עֵילְאָה, בְּרוּךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ וּבִטּוֹבוֹ חֲיִינוּ. וְהַשְּׁתָּא רְשִׁימוּ וְאוֹמְרִי דְּרָגָא יְדִיעַ, דְּכָל מְזוֹנָא מִיְנֵיהּ נְפָקָא, וְאוֹמְרִי בְּרוּךְ. מֵאן בְּרוּךְ, הוּא מְלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, מְלַךְ עֵילְאָה, דְּכָל בְּרֻכָּאן מִיְנֵיהּ נְפָקוּ. וְהוּא בְּרוּךְ מְנָא לָן. דְּכַתִּיב, (מ"א ב) וְהַמְּלַךְ שְׁלֵמָה בְּרוּךְ, מְלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. וְעַד דָּא, אִינוּן אָמְרִי רְשִׁימָא דְּדוּכְתָּא, מֵהַ דְּאִיהוּ לֹא אָמַר. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּהֵאִי עֲלֵמָא עֵילְאָה שֶׁהִיא בִּינָה, אָרִיק בְּרֻכָּאן בְּקַדְמִיתָא לְתַרִּין כְּרוּבִין דְּתַחוּתָהּ, וְאִינוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, חֶסֶד וּגְבוּרָה. וְעַל דָּא אֲתַרְשִׁימוּ אִינוּן תַּרִּין, לְמַיְעַבַּד רְשִׁימָא דִּיהוּא דְּרָגָא עֵילְאָה. הוּא דְּמְבָרַךְ דְּאִיהוּ בְּאֲמָצַעִיתָא, נֹטֵל פּוֹלָא מִבֵּין תַּרִּין סְטְרִין, וְאִיהוּ מְבָרַךְ מִכָּאן וּלְהִלָּאָה, וְאַרְשִׁים דְּדוּכְתָּא וְדְרָגָא, וּכְדִין מִסְתַּכְּמִין (מִתְבַּסְּמִין) בְּחֻדָּא בְּשִׁלְמָא רַבָּה, תַּרִּיסָר שְׁבָטִין דְּלַעִילָא.

וְאִזּוֹ מִסְכִּימִים (מִתְבַּסְּמִין) יַחַד בְּשִׁלּוֹם גְּדוֹל שָׁנִים עֲשׂוֹר הַשְּׁבָטִים שְׁלֵמָעֵלָה.

וּבְטוֹבוֹ חַיִּינוּ, וְלֹא מְטוֹבוֹ. דִּזֵּן בְּטוֹב הַהוּא
עַלְמָא תַּתְּאָה, דְּנִפְק מִמְּדַת הַטוֹב
עֲצָמָה, דְּאִתְקַרִּיאת טוֹבוֹ. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר, (הושע
ג ה) וּפְחָדוֹ אֶל ה' וְאֶל טוֹבוֹ, אֶל ה' דָּא עַלְמָא
תַּתְּאָה. וְאֶל טוֹבוֹ, דָּא אֵילְנָא דְחַיִּי. (ירמיה לא יא)
וְנִהְרֵי אֶל טוֹב ה', דְּעַל יְדוֹ אִיתְּזֵנוּ וְאִתְּנִהִירוּ
כָּל עַלְמִין.

בְּעִשְׂרָה, דְּהָא כְּלָא בְּהִסְפָּמָה חָדָא, מְרִישָׁא
עֵילְאָה וְעַד סוּפָא דְכָל דְּרַגִּין, הַהוּא
דְּמַכְרָה, אָמַר וְאַרְשִׁים, נְבַרְךָ לְאַלְהֵינוּ.

וְכֵן מִתְמָן וְלַהֲלָאָה, כִּיּוֹן דְּמַכְרָה בְּרַבַּת הַזֵּן
עַל מְזוֹנָא דְנִפְק מִגּוֹ עַלְמָא עֵילְאָה, דְּאִיהוּ
מְקוֹר דְּכָלָא, אֲהַדְר לְבַתֵּר, וְאָמַר עַל אֶרֶץ
חֲמֻדָּה, רִזָּא דְעַלְמָא תַּתְּאָה. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין
דְּכָל בְּרַכָּאן אֲעֻטְרִין בְּקַדְמִיתָא לְגַבֵּי עַלְמָא
עֵילְאָה, דְּאִיהוּ מְקוֹר דְּכּוּלָּא, וְלְבַתֵּר לְגַבֵּי
עַלְמָא תַּתְּאָה קְדִישָׁא.

בְּגוּוֹנָא דָּא קְדִישָׁ, (דְּהָא גְדוּלָּה בְּקַדְמִיתָא לְגַבֵּי עַלְמָא עֵילְאָה
וְלְבַתֵּר קְדוּשָׁה לְגַבֵּי) עַלְמָא תַּתְּאָה קְדִישָׁא) יִתְגַּדֵּל
וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיהּ רַבָּא, הַהוּא שְׁם רַבָּא עֵילְאָה
עַל כּוּלָּא, מְקוֹרָא דְחַיִּי, דְּמִינִיהּ נִפְקִין כָּל
בְּרַכָּאן וְכָל קְדוּשָׁן, וְדָא עַלְמָא דְאִתֵּי. וְלְבַתֵּר
מְשִׁיכוּ מִנִּיהּ, בְּעַלְמָא דִּי בְּרָא פְרַעוֹתִיהּ, עַלְמָא
תַּתְּאָה. בְּגוּוֹנָא דָּא כָּל בְּרַכָּאן, חוּץ מִתְּפִלָּה
בְּבִרְכוֹת שְׁאָדָם שׁוֹחָה בְּהֵם, דְּקָא מִתְּחִיל
מִתְּתָא לְעֵילָא.

בְּרַבַּת הָאֶרֶץ, דָּא עַלְמָא תַּתְּאָה, דְּאִתְּפַלֵּל
בְּרָזָא דְּבְרִית וְתוֹרָה. בְּרִית, דָּא אֵילְנָא
דְּחַיִּי. וְתוֹרָה, עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא. חַיִּים וּמְזוֹן,
דְּנִפְקִי מִעַלְמָא דְאִתֵּי, לְמִיזֵן בְּהוּ עַלְמָא תַּתְּאָה.
נָשִׁים וְעַבְדִּים וְקִטְנִים חַיִּיבִין בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן.
אֲבָל הֵם אֵינָן מְבִרְכִין, דְּהָא תְּנִינָן, אוּי
לוֹ לְאָדָם שְׁאִשְׁתּוּ וּבְנֵיו מְבִרְכִין לוֹ.

בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן. אֲבָל הֵם אֵינָם מְבִרְכִים, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, אוּי לוֹ

וּבְטוֹבוֹ חַיִּינוּ, וְלֹא מְטוֹבוֹ. שְׁזֵן
בְּטוֹב אֶת אוֹתוֹ הָעוֹלָם הַתַּתְּחוּן,
שְׂיִצָּא מִמְּדַת הַטוֹב עֲצָמָה,
שְׁנִקְרֵאת טוֹבוֹ, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (הושע
ג ה) וּפְחָדוֹ אֶל ה' וְאֶל טוֹבוֹ. אֶל ה'
זֶה הָעוֹלָם הַתַּתְּחוּן. וְאֶל טוֹבוֹ
זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים. (ירמיה לא) וְנִהְרֵוּ
אֶל טוֹב ה'. שְׁעַל יְדוֹ נְזוּנִים
וְנִאֲוָרִים כָּל הָעוֹלָמוֹת.

בְּעִשְׂרָה, שְׁהָרִי הַכֹּל בְּהִסְפָּמָה
אֶחָת, מְהֵרָאשׁ הָעֵלְיוֹן וְעַד סוּף
כָּל הַדְּרָגוֹת. אוֹתוֹ הַמְּכַרְךָ אוֹמַר
וְרוּשָׁם, נְבַרְךָ לְאַלְהֵינוּ.

וְכֵן מְשֵׁם וְלַהֲלָאָה, כִּיּוֹן שְׁמַכְרָה
בְּרַבַּת הַזֵּן עַל הַמְּזוֹן שְׂיִצָּא מִתּוֹךְ
הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, שְׁהוּא הַמְּקוֹר שֶׁל
הַכֹּל, חוּצֵר אַחֵר כֶּף וְאוֹמַר עַל
אֶרֶץ חֲמֻדָּה, הַסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם
הַתַּתְּחוּן. מָה הַטַּעַם? מְשִׁוּם
שְׁאֵת כָּל הַבְּרִכוֹת צְרִיף בְּרֵאשׁוֹנָה
לְעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, שְׁהוּא הַמְּקוֹר שֶׁל
הַכֹּל, וְאַחֵר כֶּף אֶל הָעוֹלָם
הַתַּתְּחוּן הַקְּדוּשׁ.

כְּמוֹ זֶה בְּקְדִישׁ, (שְׁהָרִי הַגְּדוּלָּה בְּרֵאשׁוֹנָה
לְגַבֵּי הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, וְאַחֵר כֶּף קְדוּשָׁה לְגַבֵּי)
הָעוֹלָם הַתַּתְּחוּן הַקְּדוּשׁ) יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ
שְׁמִיהּ רַבָּא. אוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגְּדוֹל
הָעֵלְיוֹן עַל הַכֹּל, הַמְּקוֹר שֶׁל
הַחַיִּים, שְׁמַמְנוּ יוֹצְאוֹת כָּל
הַבְּרִכוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת, וְזֶהוּ
הָעוֹלָם הַבָּא. וְאַחֵר כֶּף מְמַשְׁיכִים
מִמְנוּ בְּעוֹלָם שְׁבָרָא כְּרִצּוֹנוֹ,
הָעוֹלָם הַתַּתְּחוּן. בְּגוּוֹן הַזֶּה כָּל
הַבְּרִכוֹת, חוּץ מִתְּפִלָּה בְּבִרְכוֹת
שְׁאָדָם שׁוֹחָה בְּהוּ, שְׁמִתְחִיל
מִמְטָה לְמַעְלָה.

בְּרַבַּת הָאֶרֶץ, זֶה הָעוֹלָם
הַתַּתְּחוּן, שְׁנִכְלָל בְּסוּד שֶׁל בְּרִית
וְתוֹרָה. הַבְּרִית - זֶה עֵץ הַחַיִּים,
וְתוֹרָה - הָעֲמוּדָא דְּאִמְצָעִי. חַיִּים
וּמְזוֹן - שְׂיִצָּאִים מִן הָעוֹלָם הַבָּא
לְזוֹן בְּהֵם אֶת הָעוֹלָם הַתַּתְּחוּן.
נָשִׁים וְעַבְדִּים וְקִטְנִים חַיִּיבִים
לְאָדָם שְׁאִשְׁתּוּ וּבְנֵיו מְבִרְכִים לוֹ.

וְאָמַר רַבִּי אַבְא, נָשִׁים חַיִּיבוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָה, בְּמִקְרָא מְגִילָה, אָבֵל הֵן אֵינָן קוֹרְאוֹת לְאַחֲרִים, אָבֵל חַיִּיבוֹת לְשִׁמְעָה הַבְּרָכָה מִפִּי הַמְּבָרֵךְ. כְּעֵין זֶה, זֶה חַיִּיבָת הָאִשָּׁה לְשִׁמְעָה הַבְּרָכָה מִפִּי בְּעֵלָהּ, וְחַיִּיב בְּעֵלָה לְהַמְתִּין לָהּ עַל הַשּׁוֹלְחָן, כְּדִי לְשִׁמְעָה מִפִּי הַמְּבָרֵךְ.

אֵין שָׁם זָכָר, קוֹרְאִים לְמִי שְׂמֵרְבֵרְךָ לָהֶם. הָיוּ נָשִׁים הַרְבֵּה, הַמְּבָרֵךְ עָלֵיהֶן, אֵינּוּ מְבָרֵךְ בְּשֵׁם. דְּתַנִּינָן, נָשִׁים אֵינָן מְצַטְרְפוֹת לְזִמּוֹן. וְהוֹאִיל וְאֵינָן מְצַטְרְפוֹת לְזִמּוֹן, אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם בְּשֵׁם, דְּעֵיקָר בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן בְּזָכָר הוּא, וְלֹא בְּנִקְבָה. אָבֵל מְחַיִּיבוֹת לְשִׁמְעָה בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן, וּמְחַיִּיבוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָה לְשִׁמְעָה מִפִּי הַקּוֹרֵא.

בְּרַפְתְּ בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם בְּבִרְתְּ הַמְּזוּן, שְׁהָרִי אֲנִי מְבָרְכִים עַד עַכְשָׁיו לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ לְבָרְךָ לְמַטָּה, וּלְבָרְךָ עַל בְּנֵי הַמִּקְדָּשׁ, שְׁהָרִי מִשָּׁם מְזוּן יוֹצֵא לְכָל הָעוֹלָם. וְשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם אֵינָם נְזוּנִים אֶלָּא מִשָּׁם, מִן הַתְּמַצִּית. וְהַכֹּל הוּא בְּבִרְכָה רֵאשׁוּנָה, כָּלֵל הַכֹּל. וְעַד כָּאֵן בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן.

וְכִי שְׂמֵרְבֵרְךָ בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן, מְשַׁמַּח לְמַעְלָה וּמְשַׁמַּח לְמַטָּה. וְצָרִיף לְבָרְךָ בְּשִׁמְחָה וּבְרִצּוֹן הַלֵּב, כְּדִי לְשַׁמַּח מִדַּת הַטּוֹב, שְׂכָתוֹב וַיֵּאכֵל בְּעַז וַיֵּשֶׁתּ וַיֵּיטֵב לָבוֹ. זוֹהִי מִדַּת הַטּוֹב, שְׂכָתוֹב (מִשְׁלֵי טו) וְטוֹב לֵב מְשַׁתָּה תְּמִיד. בָּאוּ הַחֲבָרִים וּנְשָׁקוּהוּ, וְעָשׂוּ שְׂמָחָה וְהִלּוּלָה אַחֲרָת, וְהִזְמִינוּ אֶת כָּל בְּנֵי הַמִּקְדָּשׁ, וְשִׂמְחוּהוּ רֵאשׁ לְכָלֵם.

וַיָּבֵא לְשִׁכְבַּ בְּקֶצֶה הָעֲרָמָה (רות ג'). רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאִי בָּאוּ לְטַבְרִיָּה. שְׁמַעוּ אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂאוֹמֵר אֶת הַפְּסוּקָה הַזֶּה, וַיֵּאכֵל בְּעַז וַיֵּשֶׁתּ כּוֹי. וַיֵּיטֵב לָבוֹ - אֲכִילַת חַיִּים שֶׁל מַעְלָה, וּמֵאוֹתָם הַחַיִּים שְׂמַח אֶת לָבוֹ. וְכִיּוֹן

וְאָמַר רַבִּי אַבְא, נָשִׁים חַיִּיבוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָה, אָבֵל הֵם אֵינָן קוֹרְאוֹת לְאַחֲרִים. אָבֵל חַיִּיבוֹת לְשִׁמְעָה הַבְּרָכָה מִפִּי הַמְּבָרֵךְ. כְּעֵין זֶה, חַיִּיבָת הָאִשָּׁה לְשִׁמְעָה הַבְּרָכָה מִפִּי בְּעֵלָהּ, וְחַיִּיב בְּעֵלָה לְהַמְתִּין לָהּ עַל הַשּׁוֹלְחָן, כְּדִי לְשִׁמְעָה מִפִּי הַמְּבָרֵךְ.

אֵין שָׁם זָכָר, קוֹרְאִים לְמִי שְׂמֵרְבֵרְךָ לָהֶם. הָיוּ נָשִׁים הַרְבֵּה, הַמְּבָרֵךְ עָלֵיהֶן, אֵינּוּ מְבָרֵךְ בְּשֵׁם. דְּתַנִּינָן, נָשִׁים אֵינָן מְצַטְרְפוֹת לְזִמּוֹן. וְהוֹאִיל וְאֵינָן מְצַטְרְפוֹת לְזִמּוֹן, אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם בְּשֵׁם, דְּעֵיקָר בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן בְּזָכָר הוּא, וְלֹא בְּנִקְבָה. אָבֵל מְחַיִּיבוֹת לְשִׁמְעָה בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן. וּמְחַיִּיבוֹת בְּמִקְרָא מְגִילָה, לְשִׁמְעָה מִפִּי הַקּוֹרֵא.

בְּרַפְתְּ בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם בְּבִרְתְּ הַמְּזוּן, דְּהָא אֲנִי מְבָרְכִי עַד הַשְּׁתָּא לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ לְבָרְךָ לְמַטָּה, וּלְבָרְךָ עַל בְּנֵי בֵית הַמִּקְדָּשׁ, דְּהָא מִשָּׁם מְזוּן יוֹצֵא לְכָל הָעוֹלָם. וְשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם אֵינָן נְיִזוּנִים אֶלָּא מִשָּׁם, מִן הַתְּמַצִּית. וְהַכֹּל הוּא בְּבִרְכָה רֵאשׁוּנָה, כָּלֵל הַכֹּל. וְעַד הָכָא בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן.

וּמֵאֵן דְּמְבָרְךָ בְּרַפְתְּ הַמְּזוּן, חֲדִי לְעֵילָא, וְחֲדִי לְתַתָּא. וְאַצְטְרִיף לְבָרְךָ בְּחֻדָּא, וּבְרַעוּתָא דְלָבָא, בְּגִין לְמַחְדִּי מִדַּת הַטּוֹב, דְּכִתִּיב וַיֵּאכֵל בְּעַז וַיֵּשֶׁתּ וַיֵּיטֵב לָבוֹ. דָּא הִיא מִדַּת הַטּוֹב. דְּכִתִּיב, (מִשְׁלֵי טו טו) וְטוֹב לֵב מְשַׁתָּה תְּמִיד. אֲתוּ חֲבָרִיָּא וּנְשָׁקוּ לֵיהּ, וְעַבְדוּ חֻדְוָה וְהִלּוּלָא אַחֲרָא, וְזִמְנִינוּ לְכָל בְּנֵי הַיּוֹכְתָא, וְשׁוּיָוִיהוּ רֵישָׁא לְכוּלָּהוּ (דף קו ע"א).

וַיָּבֵא לְשִׁכְבַּ בְּקֶצֶה הָעֲרָמָה. רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאִי אָתוּ לְטַבְרִיָּה, שְׁמַעוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּאָמַר לְהָאִי קָרָא, וַיֵּאכֵל בְּעַז וַיֵּשֶׁתּ וַיֵּיטֵב לָבוֹ, אֲכִילַת חַיִּים שֶׁל מַעְלָה,

וּמְאַיִנוּן חֲיִין חֲדֵי לְלַבּוֹ. וְכִיּוֹן דְּחֲדֵי לִיָּה, מְיָד
וְיָבֵא לְשֵׁכֶב בְּקִצֵּה הָעֲרִימָה, אֲלִין אֲבָנִין טְבִין,
וּמְרָגְלִין טְבִין עֵילְאִין, דְּסַחְרִין פּוֹרְסִיָּא
קְדִישָׁא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שה"ש טז א) בְּטַנְךָ עֲרַמַת
חֲטִים סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנִים.

וּמְאִי דְכַתִּיב, וְתָבֵא בְּלֹט וְתַגַּל מְרָגְלוֹתָיו
וְתִשְׁכֵּב. שְׁכִיבַת רַגְלוֹי, וְלֹא שְׁכִיבַת
לְקִיבְלִיָּה, וְלֹא לְגַבִּיָּה. וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה,
מִכָּאֵן דְּעַד חֲצֵי לַיְלָה לֹא יָדַע. דְּאִין הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגַן עֵדֶן עִם הַצְּדִיקִים, אֲלֹא
עַד אַחַר חֲצֵי הַלַּיְלָה.

דְּהָא בְּרֵאשִׁיתָא דְּלַיְלָא, כָּל נִשְׁמַתִּין סְלָקִין,
וְעֲרִימַת חֲטִין מִתְתַּקְנָא בְּהוּן. כַּד
אַתְּפְּלִיג לַיְלָא, כְּדִין קָלָא אֵיתְעַר וְקָרִי, וְהָהוּא
קָלָא אֵיתְעַר מִסְטָרָא דְצָפוֹן. וְהָהוּא שְׁלֵהוּבֵי
מְטִי עַד לְהָהוּא אַתְר דְּאֵיקָרִי גְבַר, כְּדִין קָרִי
בַּחִילָא. וְאֵיקָרִי קָרִיאת הַגְּבַר. וּמֵאֵן אִיהוּ.
גְּבַרִיא"ל. בְּטַשׁ הָהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּגַדְפוּי
דְּתַרְנַגּוּלָא דְלִתְתָא, וְקָרֵא.

כְּדִין עֵילְא וְתַתָּא בְּקִיּוּמָא דְדִינָא דְשִׁמְאֵלָא
קְיִימָא. וְכַדִּין פְּתִיב, וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה
וַיִּתְרַד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת וַהֲנִיחַ אִשָּׁה שׁוֹכֶבֶת
מְרָגְלוֹתָיו.

וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה. תַּנּוּן, תְּלַת מְשֻׁמְרוֹת הָיוּ
הַלַּיְלָה, וְעַל כָּל מְשֻׁמְרָא וּמְשֻׁמְרָא יוֹשֵׁב
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹאֵג פְּאָרִי. וּבְכָל מְשֻׁמְרָה
וּמְשֻׁמְרָה מְלֹאכִין יְדִיעִין, מְמַנָּן בְּלַיְלָא
בְּאֵילִין תְּלַת מְשֻׁמְרוֹת.

בְּמִשְׁמְרָה הַרְאִשׁוּנָה, אֵינוּן מְלֹאכִין דְּאִמְרִין
שִׁירְתָא בְּרִישׁ לַיְלָא. וּמְאִי קָאמְרִי.
(תהלים כד א) לְדוֹד מְזֻמּוֹר לֵה' הָאֶרֶץ וּגּוֹ', מִי יַעֲלֶה
בְּהַר ה'. נְקִי כַפַּיִם וּבַר לִבִּב וּגּוֹ'.

שְׁשֻׁמַּח אֹתוֹ, מְיָד וְיָבֵא לְשֵׁכֶב
בְּקִצֵּה הָעֲרִמָה - אֲלוֹ אֲבָנִים
טוֹבוֹת וּמְרָגְלִיּוֹת טוֹבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
שְׁסוּכְבוֹת אֶת הַכֶּסֶף הַקְדוּשׁ, כְּמוֹ
שְׁנַאמֵר (שיר"ד) בְּטַנְךָ עֲרַמַת חֲטִים
סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנִים.

וְכֵּה שְׁכַתוּב (רות א) וְתָבֵא בְּלֹט
וְתַגַּל מְרָגְלֵתָיו וְתִשְׁכֵּב - נִשְׁכְּבָה
לְרַגְלָיו, וְלֹא נִשְׁכְּבָה כְּנַגְדּוֹ, וְלֹא
אֲצִלוֹ. וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה, מִכָּאֵן
שְׁעַד חֲצֵי הַלַּיְלָה לֹא יָדַע, שְׁאִין
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגַן עֵדֶן
עִם הַצְּדִיקִים אֲלֹא עַד אַחַר חֲצֵי
הַלַּיְלָה.

שְׁחַרְי בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה כָּל
הַנְּשֻׁמּוֹת עוֹלוֹת, וְעֲרַמַת חֲטִים
מִתְתַּקְנָת בְּהֵם. כְּשִׁנְחֵלֵק הַלַּיְלָה,
אִז קוֹל מִתְעוֹרֵר וְקוֹרֵא, וְאוֹתוֹ
הַקוֹל מִתְעוֹרֵר מִצַּד הַצָּפוֹן.
וְאוֹתָם הַשְּׁלֵהבוֹת מְגִיעוֹת עַד
אוֹתוֹ הַמְקוֹם שְׁנַקְרָא גְבַר, וְאִז
קוֹרֵא בַחִיל, וְנִקְרֵאת קָרִיאת
הַגְּבַר. וּמִיָּהוּ? גְּבַרִיא"ל. מִכָּה
אוֹתָהּ הַשְּׁלֵהבַת בְּכַנְפֵי הַתַּרְנַגּוּל
שְׁלַמְטָה, וְקוֹרֵא.

וְאִז מְעַלָּה וּמְטָה בְּקִיּוּם הַדִּין שֶׁל
הַשְּׁמַאל עוֹמְדִים. וְאִז פְּתוּב (רות
א) וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּתְרַד הָאִישׁ
וַיִּלְפַּת וַהֲנִיחַ אִשָּׁה שׁוֹכֶבֶת
מְרָגְלֵתָיו.

וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה. שְׁנִינּוּ, שֶׁלֹּשׁ
מְשֻׁמְרוֹת הוּא הַלַּיְלָה, וְעַל כָּל
מְשֻׁמְרָא וּמְשֻׁמְרָא יוֹשֵׁב הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹאֵג פְּאָרִי. וּבְכָל
מְשֻׁמְרָה וּמְשֻׁמְרָה מְלֹאכִים
יְדוּעִים, מְמַנָּים בְּלַיְלָה בְּשִׁלְשׁ
הַמְשֻׁמְרוֹת הֵלְלוּ.

בְּמִשְׁמְרָה הַרְאִשׁוּנָה, הֵם
הַמְלֹאכִים שְׁאוּמְרִים שִׁירָה
בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה. וְכֵּה הֵם
אוּמְרִים? (תהלים כד) לְדוֹד מְזֻמּוֹר
לֵה' הָאֶרֶץ וּגּוֹ', מִי יַעֲלֶה בְּהַר
ה'. נְקִי כַפַּיִם וּבַר לִבִּב וּגּוֹ'.

משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורוצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם.

אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם פוזבים ומהם אמת. אם זוכות להננס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

משמרת שניה, שם הם הממנים האחרים, שנקראים אבלי ציון, שמתאבלים על חרבן בית המקדש.

ובאותה השעה של קריאת הגבר, שמתעוררת אותה השלהבת של צד הצפון, מאותה התעוררות השלהבת הזאת, כשעוררת לעולם הזה, עד כפי התרגול של העולם הזה, קורא בחיל, ואומר: התעוררו לבכיה של בית המקדש כל אותם בעלי השלום, שכתוב (ישעיה' לג) מלאכי שלום מר בכיון.

מי שרואה בכי, ומי שלא רואה בכי, כלם מתפנסים לבכי של בית המקדש. מי ראה הערבוביה של כל צבאות השמים, וכל המרפכות הקדושות שגועות ובוכות?

והקדוש ברוך הוא גועה ובוכה, ובוטט בשלש מאות ושבעים (ותשעים) רקיעים. ואז, באותה השעה כתוב, (רות א) ויהי כחצי הלילה ויחרר האיש וילפת. האיש - זה הקדוש ברוך הוא, ששואג ונותן קול על חרבן בית

בגין דכל נשמתין דבני נשא, נפקו ובעאן לסלקא. פד סלקין לדוכתא דאלין ממנן דמשמרה ראשונה קיימין, אית תמן תלת מאה ושיתין וחמש היכלין, כחושבן יומי שתא, וממנן תריסין עלייהו.

אי זכאין אינון נשמתין, פתחין להון פתחין עילאין. ואי לאו, דחייין לון לבר, ואזלין ומשטטי בכל עלמא, ופגעי באינון רוחין בישין, ואודעין להון מילין, מנהון פדיבין, ומנהון קשוט. אי זכאן לאעלא, פתחין להון פתחא, ועאלין וסלקין לדוכתא דאינון אוחרנייתא.

משמרה שנייה, תמן אינון ממנין אחרנין, איקרוין אבלי ציון, דקא מתאבלי על חורבן בית המקדש.

ובההוא שעתא דקריאת הגבר, דאיתער ההוא שלהובא דסטר צפון, מההוא אתערין דההוא שלהובא, פד נחתא להאי עלמא, עד גדפי תרגולא דהאי עלמא, קרי בחיל, ואמר, אתערו לבכיה דבי מקדשא, כל אינון מאריהון דשלום דכתיב, (ישעיה' לג ז) מלאכי שלום מר בכיון.

מאן דחמא בכיא, ומאן דלא חמא בכיא, כולהו מתפנשין לבכיה דבי מקדשא. מאן חמא ערבוביא דכל חילי שמיא, וכל רתיכין קדישין געו וכוו.

והקדוש ברוך הוא געי ובכי, ובעיט בתלת מאה ושבעין (ג' ותשעים) רקיעין. וכדין, בההיא שעתא כתיב, ויהי כחצי הלילה ויחרר האיש וילפת. האיש, דא קודשא ברוך הוא, דשאג ויהיב קלא על חורבן דבי מקדשא. הדא הוא דכתיב, (ירמיה' כה ל) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו. שאוג ישאג על נהו,

דא שכנינתא. וילפת, פמה דאת אמר (איוב ז יח)
ילפתו ארחות דרפם.

בדין איהו בעט ברקיעין פוילהו, וכל חילין,
וכל רתיכין, בכאן ומתאבלן בההוא
שעתא. מאי קאמרי, (תהלים עט א) אלהים באו גוים
בנחלתך וגו'. נתנו את נבלת עבדיך וגו'. (שם
קלו א) על נהרות בבבל וגו'.

וילפת, אמאי בגין, (דהא) והנה אשה שוכבת
מרגלותיו, שכיבת לעפרא, מהדקא
בין רגלין, דא פנסת ישראל. פדין בההיא
שעתא איהי איתערת לגביה, והוא שאיל לה,
מי את בתי בגלותא. ומי את בשעתא דא.

והאמר אנכי רות אמתך. מרות בצערין,
מרות מכאובין על בני (דאינין)

בגלותא. ועל פלטיירין קדישין דאתתריכנא
מנייהו, ולא די דאתתריכנא, אלא דמחרפין
ומקללין בכל יומא עלייהו, ולית לי פומא
בגלותא לאהדרא לון.

ויאמר ברוכה את לה בתי הטבת חסדך
האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי
הבחורים אם דל אם עשיר. אמר לה קודשא
ברוך הוא, ברת, אדפר קדמי, פד דוד משיחי
אתתך מירושלם, והוא אתא עד בחורים,
ונפיק שמעי בן גרא מן הימיני לגבי משיחי,
וגדיף וקילל לגביה, ושתיק. פהאי גידופא
לא הוה גידופא. וקליל ליה קללה נמרצת,
ולא חייש לאתבא ליה, ושתיק.

והשתא בגלותא, אוף הכי טיבו וקשוט סגי
עבדת עמי, ואוטיבת (דאטיבת) דא טיבו

בתראה, מההוא קדמאה דהוה מבחורים, ולא
את חיישא למיהו בתר חירופין וגידופין
דשאר עמין, דאינון פההוא מבחורים. אם
דל, דא אספסיינוס דלא בר מלפא הוה. ואם

המקדש. זהו שכתוב (ירמיה כה) ה'
ממרום ישאג וממעון קדשו יתן
קולו. שאג ישאג על גוהו - זו
השכינה. וילפת - כמו שנאמר
(איוב ו) ילפתו ארחות דרפם.

ואו הוא בועט בכל הרקיעים,
וכל הצבאות וכל המרפבות
בזכים ומתאבלים באותה
השעה. מה הם אומרים? (תהלים
עט) אלהים באו גוים בנחלתך
וגו'. נתנו את נבלת עבדיך וגו'.
(שם קלט) על נהרות בבבל וגו'.

וילפת, למה? משום (שחרי) הנה
אשה שוכבת מרגלותיו, שוכבת
לעפר, מהדקת בין הרגלים, זו
פנסת ישראל. אז באותה שעה
היא מתעוררת אליו, והוא שואל
אותה, מי את בתי בגלות, ומי
את בשעה הזו?

והאמר אנכי רות אמתך. רוייה
בצער, רוייה במכאובים על בני
(שם) בגלות, ועל הפלטרין
הקדושים שגרשתי מהם. ולא די
שגרשתי, אלא שמחרפים
ומקללים בכל יום עליהם, ואין
לי פה בגלות להחזיר להם.

ויאמר ברוכה את לה בתי
היטבת חסדך האחרון מן
הראשון לבלתי לכת אחרי
הבחורים אם דל אם עשיר. אמר
לה הקדוש ברוך הוא, בתי, נזפר
לפני, פשדוד משיחי גרש
מירושלים, והוא בא עד בחורים,
וניצא שמעי בן גרא מן הימיני אל
משיחי, וגדיף וקלל אליו, ושתיק.
כמו הגדוף הזה לא היה גדוף,
וקלל אותו קללה נמרצת, ולא
חשש להשיבו, ושתיק.

וכעת בגלות, אף כאן חסד ואמת
הרבה עשית עמדי, והיטבת
(שהיטבת) את החסד האחרון הזה
מאותו הראשון שהיה מבחורים,
ואינך חוששת ללכת אחר
החרופים והגדופים של שאר

העמים, שהם כמו אותן מבחורים. אם דל - זה אספספוס, שלא היה בן מלך. ואם עשיר - זה נבוכדנצר המלך בן מלך, ראש הנזקב.

והכמת שלמה אל שמעי, מה כתוב בו? (שמואל-ב טו) צא צא איש הדמים ואיש הכליעל. צא צא פעמים. צא מירושלים, צא מביתך. אמר לו שלמה, איני כף, אלא (מלכים-א ב) בנה לך בית בירושלים וגו', והנה ביום צאתך וגו'.

ועל זה אמר לו הקדוש ברוך הוא, היטבת חסדך האחרון מן הראשון, שהתקמת בקיום אלי, ולא חששת לחרוף והגדוף של שאר העמים. אבל ליני הלילה, תהיי פעת בגלות, והובילי את בנך לשם בתורה ובמעשים טובים. ואם יעידו עליך מעשים טובים לגאל אותך - יגאל, ואם לא - יגאלתיך אנכי. חי ה' שכבי עד הבקר, עד שיבא הבקר והארת הגאלה. (ליני הלילה וגו').

בשעה שנחלק הלילה, היא מתעוררת אליו, ואז נכנס הקדוש ברוך הוא לגן העדן עם הצדיקים, להשתעשע בתורה בגן העדן עד בא היום.

ואז בא הגואל. מתי? בזמן שישראל מתפללים תפלה, וסומכים גאלה לתפלה, וישראל שרויים על הארץ הקדושה. וכשלא סומכים גאלה לתפלה, אז לא סומך זה את זה, והולכת בגלות.

והנה הגאל עבר אשר דבר בעז (רות ד), זהו גואל קרוב, יותר קרוב לגאלה. הרבה קרוב לעולם הבא, והימין העליון.

ויאמר סורה שבה פה פלוני אלמוני. מה זה אלמוני? אלמוני ממש. שהרי כתוב, השיב אחור

עשיר, דא נבוכדנצר מלכא בר מלכא רישא דדהבא.

והכמתא דשלמה לגבי שמעי, מאי כתיב ביה. (ש"ב טו ז) צא צא איש הדמים ואיש הכליעל. פוק פוק תרי זימני, פוק מירושלים, פוק מביתך. אמר ליה שלמה אנא לאו הכי אלא (מ"א ב לו) בנה לך בית בירושלים וגו', והנה ביום צאתך וגו'.

ועל דא אמר ליה קודשא בריך הוא, הטבת חסדך האחרון מן הראשון, דאתקיימת בקיומא לגבאי, ולא חיישת לחרופא וגידופא דשאר עמין. אבל ליני הלילה, הוי השתא בגלותא, ואנהיגי לבניך תמן באורייתא ובעובדין טבין. ואם יסהדן עליך עובדין טבין למפרוק לך, יפרוק. ואם לאו, יגאלתיך אנכי. חי ה' שכבי עד הבקר, עד דייתי צפרא ונהירו דפורקנא. (ד"א ליני הלילה וגו').

בשעתא דאתפליג ליליא, איהי איתערת לגביה, כדין קודשא בריך הוא אעיל בגינתא דעדן, עם צדיקיא, לאשתעשעא באורייתא בגינתא דעדן, עד יומא.

כדין אתי גואל. אימתי. בזמנא דישראל מצלן צלותא, וסמכין גאולה לתפלה. וישראל שריין על ארעא קדישא. וכד לא סמיה גאולה לתפלה, אז לא סמיה דא לדא, ואזלת בגלותא. והנה הגאל עבר אשר דבר בעז, דא איהו גואל קרוב, יתיר קרוב לפורקן, (ד"א טז)

ע"ב) סגי קרוב לעלמא דאתי, וימינא עילאה. ויאמר סורה שבה פה פלוני אלמוני. מאי אלמוני. אלמוני ממש. דהא כתיב, (איכה ב ג) השיב אחור ימינו. אמאי. אלא, בגין דהא עד קץ הימין שכיבת לארעא, כדין הוא

אַלמוּנִי. פְּלוּנִי מְכוּסָה, גְּנוּז מִיּוֹמָא דְאַתְבָּרִי
עֲלֵמָא.

רַא אוּכַל לְגַאֵל לִי פֶן אֲשַׁחִית אֶת נַחְלָתִי.
מִכָּאן, דְתִרִין מְשִׁיחִין אִינוּן, גּוּאֵל קְרוּב
וְגוּאֵל רְחוּק. גּוּאֵל קְרוּב, מִסְטָרָא דִימִינָא.
גּוּאֵל רְחוּק, דָּא מְשִׁיחָא בֶן יוֹסֵף. וּמֵאן אִיהוּ.
יוֹסֵף דְאַקְרִי צַדִּיק. וְדָא אִיהוּ מְשִׁיחָא דְאַתִּי
רֵאשׁוֹן.

רַא אוּכַל לְגַאֵל לִי, דְהָא יְמִינָא דְאִיהוּ (לְאַחוּרָא,
דְכַתִּיב הַשִּׁיב אַחוּר יְמִינוֹ), כְּתִיב בֵּיהּ, (תְּהִלִּים טו ו)
הוֹשִׁיעָה יְמִינִךָ וְעַנְנִי. וְעַד דְאַתּוּשַׁע דָּא, לֹא
אוּכַל לְגַאֵל לִי.

גְּאֵר לָךְ אַתָּה אֶת גְּאֻלְתִּי. דְהָא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף
אַתִּי וַיִּפְרוֹק קַדְמָאָה, לְבַתֵּר אַתְעָרָא יְמִינָא
גְּנִיזָא, דְאִיהוּ גְּנוּז לְתִרִין צַדִּיקִים הַלְלוּ, צַדִּיק
וְצַדִּיק. וְעַל דָּא תְּנִינוּן, דְאִיהוּ גְּנִיז לְצַדִּיקִים.
וּבְזָה יְקוּמוּן וַיִּתְחַבְּרוּן בְּתִיאובְּתָא בְּגְנִיזָא,
לְמִיעֵבַד אִיבִין וַיִּפִּירִין בְּעֲלֵמָא, וּכְדִין כְּתִיב,
(תְּהִלִּים קיח טז) יְמִין ה' רֹמְמָה.

וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לְבַעַז קְנֵה לָךְ וַיִּשְׁלַח נְעֻלוֹ. כְּמָה
דְאַתְ אָמַר (איוב כ כה) שְׁלַח וַיֵּצֵא מִגְּוָה. (שְׁלַח
אִישׁ זֶה מִשָּׁה) בְּאִיתְעָרוּ דְבְרִית מְשִׁתְּעִי, וּבְלִשׁוֹן
כְּבוֹד. דְכִינּוּן דְאַיתְעָר יְמִינָא לְגַבִּי צַדִּיק, מִיַּד
וַיִּשְׁלוּף נְעֻלוֹ. (אַתְעָרוּ) דִּילִיָּה לְגַבִּי עֲלֵמָא תַתְּאָה.
(כְּדִין אִיתְעָר לְמַעֲבַד אִיבִין בְּעֲלֵמָא), בְּחִילָא דְהָהוּא גּוּאֵל
קְרוּב. וְאַתְעָר לִיָּה לְגַבִּי עֲלֵמָא, וְאָמַר קְנֵה לָךְ.
עַד כָּאן רְזִין דְמַגִּילָה זֵו. אַתּוּ רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי
יְהוּדָאִי, וּנְשָׁקוּ רֵאשִׁיָּה וַיְדוּ. אָמְרוּ וַיְדָאִי
נְהִירוּ דְסִינִי (בְּסִינְרָא עֲלֵמָא) הָכִי נָמִי קַמִּיָּה, בּוּצִינָא
דְנְהוֹרָא אִיהוּ.

זֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה וְעַל
הַתְּמוּרָה לְקִיָּם כֹּל דְבַר שְׁלַח אִישׁ נְעֻלוֹ
וְנָתַן לְרַעְהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל. רַבָּן

יְמִינוּ. לְמָה? אֵלָא מְשׁוּם שְׁהָרִי
עַד קִץ הַיָּמִין שׁוֹכֶכֶת לְאַרְצָא, אִז
הוּא אֲלֵמוּנִי. פְּלוּנִי מְכוּסָה, גְּנוּז
מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם.

רַא אוּכַל לְגַאֵל לִי פֶן אֲשַׁחִית אֶת
נַחְלָתִי (שם). מִכָּאן שְׁשֵׁנִי מְשִׁיחִים
הֵם, גּוּאֵל קְרוּב וְגוּאֵל רְחוּק.
גּוּאֵל קְרוּב מְצַד הַיָּמִין. גּוּאֵל
רְחוּק זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. וּמִי
הוּא? יוֹסֵף שְׁנַקְרָא צַדִּיק, וְזֶהוּ
הַמְשִׁיחַ שְׂבָא רֵאשׁוֹן.

רַא אוּכַל לְגַאֵל לִי, שְׁהָרִי הַיָּמִין
(שְׁהוּא לְאַחוּר, שְׁכַתוּב (איוב ב) הַשִּׁיב אַחוּר
יְמִינוֹ), כְּתוּב בּוֹ הוֹשִׁיעָה יְמִינִךָ
וְעַנְנִי. וְעַד שְׁנוּשַׁע זֶה, לֹא אוּכַל
לְגַאֵל לִי.

גְּאֵר לָךְ אַתָּה אֶת גְּאֻלְתִּי. שְׁהָרִי
מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף כָּא וַיִּגְאֵל
הָרֵאשׁוֹן. אַחַר כִּף מַתְעוּרֵר הַיָּמִין
הַגְּנוּז, שְׁהוּא גְּנוּז לְשֵׁנֵי הַצַּדִּיקִים
הַלְלוּ, צַדִּיק וְצַדִּיק. וְעַל זֶה שְׁנִינוּ
שְׁהוּא גְּנוּז לְצַדִּיקִים, וּבְזָה יְקוּמוּ
וַיִּתְחַבְּרוּ בַתְּשׁוּקָה בְּגְנִיזָה,
לְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת וּפְרוֹת בְּעוֹלָם,
וְאִז יְמִין ה' רֹמְמָה.

וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לְבַעַז קְנֵה לָךְ וַיִּשְׁלַח
נְעֻלוֹ (רות ד), כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (איוב כ)
שְׁלַח וַיֵּצֵא מִגְּוָה. (שְׁלַח אִישׁ - זֶה מִשָּׁה)
בְּהַתְעוּרָרוֹת שֶׁל בְּרִית מְדַבֵּר,
וּבְלִשׁוֹן כְּבוֹד. שְׁפִינּוּן שְׁמַתְעוּרֵר
הַיָּמִין אֶל הַצַּדִּיק, מִיַּד וַיִּשְׁלַח
נְעֻלוֹ, (הַהַתְעוּרָרוֹת) שְׁלוֹ אֶל הָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן. (אִז מַתְעוּרֵר לְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת
בְּעוֹלָם) בְּכַח אוֹתוֹ הַגּוּאֵל הַקְּרוּב,
וּמַתְעוּרֵר אוֹתוֹ אֶל הָעוֹלָם, וְאָמַר
קְנֵה לָךְ.

עַד כָּאן סוּדוֹת הַמַּגְלָה הַזֹּאת. כָּאוּ
רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאִי, וּנְשָׁקוּ
רֵאשׁוּ וַיְדוּ. אָמְרוּ, וַיְדָאִי אוּר שֶׁל
סִינִי (בְּסַלְעַ הָעֲלִיּוֹן) כִּף גַּם לְפָנֵינוּ,
הַמְּאֹר שֶׁל הָאוּר הוּא.

זֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה
וְעַל הַתְּמוּרָה לְקִיָּם כֹּל דְבַר שְׁלַח
אִישׁ נְעֻלוֹ וְנָתַן לְרַעְהוּ וְזֹאת

הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל (רות ד). רְבוּתֵינוּ פּוֹתְרִים הַפְּסוּק, וְאוֹמְרִים, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קב) לְפָנִים הָאֶרֶץ יִסְדֶּת וּמַעֲשֵׂה יְדִיךָ שָׁמַיִם. כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ, לֹא בְרָא אוֹתוֹ אֶלָּא עִם הַתּוֹרָה. וְהַתּוֹרָה הִיְתָה אֲלֵפִים שָׁנָה קִדְם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב (משלי ח) וְאֵהִיָּה שְׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם. שְׁשֻׁנֵנוּ, כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, הִכִּין אֶת הַתּוֹרָה, שְׁפָתוֹב (איוב כח) אֲזַ רְאָה וַיִּסְפְּרָה וְגו'. וְכִבְרָא בְּהָ הָעוֹלָם, וְאַחַר כֵּן גִּנְזָה. עַד שֶׁבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְלִמְדָה לוֹ, שְׁפָתוֹב (שם) וַיֹּאמֶר לְאָדָם וְגו'.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה עֲמְדוּ כָּל הָאוֹתִיּוֹת לְפָנָיו זֹאת אוֹמְרָת, בִּי יִבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, וְזֹאת אוֹמְרָת: בִּי יִבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ. עֲמְדוּ לְפָנָיו כָּל הָאוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע, בְּתַשׁ"ר.

בְּאֵה ת', וְאִמְרָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְצוּנְךָ לְבָרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֲנִי חֲתִימָת כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְעוֹד, שְׂשֻׁמְךָ הוּא אֱמֶת בִּי נְחֻתָם. אִמֵּר לִיָּה, לֹא. אֵינְךָ כְּדָאֵי לְבָרוא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שְׂבִיךָ עֲתִידִין כְּמָה צְדִיקִים מְבַנִּי לְמוֹת, שְׂפָתוֹב (יחזקאל ט) וְהַתּוֹיָת ת"ו עַל מִצְחוֹת הָאֲנָשִׁים וְגו'. וּמִיָּד יִצְאָה לְפָנָיו בְּפָחִי נֶפֶשׁ.

עֲמְרָה שִׁי"ן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִמְרָה לְפָנָיו: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְצוּנְךָ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׂשֻׁמְךָ שֶׁהוּא שְׂדֵי חֲתוּם בִּי? אִמֵּר לִיָּה: לֹא אִבְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי.

עַד שֶׁבָּאוּ ק"ר מַחֲבָרִים יַחַד. אִמֵּר: לֹא אִבְרָא בְּהֶם אֶת עוֹלָמִי. וְכֵן בָּאוּ לְפָנָיו כָּלֵם, עַד כ"ף. בֵּינָן שִׁירְדָה כ"ף מֵעַל הַכֶּתֶר, נִזְדַּעְזַע הַכֶּתֶר, וְנִזְדַּעְזַעוּ שְׂמוֹנִים

פְּתָרֵי קָרָא, וְאִמְרוּ, הָאֵי דְכְּתִיב, (תהלים קב כו) לְפָנִים הָאֶרֶץ יִסְדֶּת וּמַעֲשֵׂה יְדִיךָ שָׁמַיִם. כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ, לֹא בְרָא אוֹתוֹ אֶלָּא עִם הַתּוֹרָה. וְהַתּוֹרָה הִיְתָה אֲלֵפִים שָׁנָה קִדְם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. דְּכְּתִיב, (משלי ח ח) וְאֵהִיָּה שְׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם.

דְּתַנִּינָן, כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, הִכִּין אֶת הַתּוֹרָה. דְּכְּתִיב, (איוב כח כז) אֲזַ רְאָה וַיִּסְפְּרָה וְגו'. וְכִבְרָא בְּהָ הָעוֹלָם, וְאַחַר כֵּן גִּנְזָה. עַד שֶׁבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְלִמְדָה לוֹ. דְּכְּתִיב, (שם פסוק כח) וַיֹּאמֶר לְאָדָם וְגו'.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, עֲמְדוּ כָּל הָאוֹתִיּוֹת לְפָנָיו זֹאת אוֹמְרָת, בִּי יִבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, וְזֹאת אוֹמְרָת, בִּי יִבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ. עֲמְדוּ לְפָנָיו כָּל הָאוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע, בְּתַשׁ"ר.

בְּאֵה ת', וְאִמְרָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְצוּנְךָ לְבָרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֲנִי חֲתִימָת כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְעוֹד, שְׂשֻׁמְךָ הוּא אֱמֶת בִּי נְחֻתָם. אִמֵּר לִיָּה, לֹא. אֵינְךָ כְּדָאֵי לְבָרוא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שְׂבִיךָ עֲתִידִין כְּמָה צְדִיקִים מְבַנִּי לְמוֹת. דְּכְּתִיב, (יחזקאל ט ט) וְהַתּוֹיָת ת"ו עַל מִצְחוֹת הָאֲנָשִׁים וְגו'. וּמִיָּד יִצְאָה לְפָנָיו בְּפָחִי נֶפֶשׁ.

עֲמְרָה שִׁי"ן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִמְרָה לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְצוּנְךָ לְבָרוא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׂשֻׁמְךָ שֶׁהוּא שְׂדֵי חֲתוּם בִּי. אִמֵּר לִיָּה, לֹא אִבְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי.

עַד שֶׁבָּאוּ ק"ר מַחֲבָרִים יַחַד, אִמֵּר, לֹא אִבְרָא בְּכֶם אֶת עוֹלָמִי. וְכֵן בָּאוּ לְפָנָיו כּוֹלֵם, עַד כ"ף.

בֵּינָן שִׁירְדָה כ"ף מֵעַל הַכֶּתֶר, נִזְדַּעְזַע הַכֶּתֶר, וְנִזְדַּעְזַעוּ שְׂמוֹנִים אֶלְף רְבוּא מְרַגְלִיּוֹת

אָלף רבוא מרגליות הקבועים
בפּתּר. אָמר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא: לָמָּה אַתֶּם מוֹדְעֵזְעִים?
אָמְרוּ: רבונו של עולם, כּל טובנו
וְכָל כְּבוֹדֵנוּ, אֵינוֹ אֶלָּא בְּאוֹת כ"ף,
וְעַכְשָׁיו יֵרְדָה מֵעֲלֵינוּ.

אָמְרָה לְפָנָיו, רבונו של עולם,
רְצוֹנָךְ לְבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֵנִי
אוֹת שֶׁל כְּבוֹדְךָ? גַּעַר בְּהַ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, אָמַר: כ"ף כ"ף, חֲזֹר
לְמִקוּמְךָ, וְלֹא יִשְׁאַר הַפֶּתֶר שְׁלִי
גְרוּעַ, וְלֹא אֶבְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי,
שֶׁבְּךָ עֲתִידִין לְכַשֵּׁל בְּמַה אֲלָפִים
מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁנֵאמַר (שמות לב כח) וַיִּפֹּל
מִן הָעַם בַּיּוֹם הַהוּא כֶּשֶׁלֶשֶׁת אֲלָפֵי אִישׁ. מִיָּד
חֲזָרָה מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נַפְשׁ, וְכֵן כּוֹלֵם.

עַד שֶׁבָּאָה בִּי"ת, וְאָמְרָה לְפָנָיו:
רבונו של עולם, רְצוֹנָךְ לְבְרָא בִּי
אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֵנִי אוֹת שֶׁל בְּרָכָה,
וְכִי מְבָרְכִים אוֹתְךָ בְּנֵיךָ יִשְׂרָאֵל
הַעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם, וְאוֹמְרִים
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא: בְּךָ וְדַאי אֶבְרָא אֶת
עוֹלָמִי, וְאַתָּה רְאוּיָה לְכָף!

עֲמִדָּה אוֹת אֶל"ף, וְלֹא נִכְנְסָה
לְפָנָיו. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לָמָּה לֹא
תִכְנְסִי כִּשְׂאָר כָּל הָאוֹתִיּוֹת
שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָנָיו? אָמְרָה לְפָנָיו:
רבונו של עולם, מִפְּנֵי שְׂרָאִיתִי כָּל
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָנֶיךָ, שִׁיִּצְאוּ
בְּפַחֵי נַפְשׁ. וְכִכְר נִתְּתָ לְאוֹת בִּי"ת
רְשׁוֹת שֶׁתִּבְרָא בְּהָ אֶת עוֹלָמְךָ,
וְאֵין רְאוּי לְמַלְךְ הַמְּלָכִים, לְמִי
שְׁנַתֵּן מִתְּנָה, לְהַעֲבִירָה מִמֶּנּוּ,
וּלְפִיכָךְ עֲמִדְתִּי בְּמִקוּמִי. אָמַר לָהּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הוֹאִיל וְכָף
הוּא, אֶת תְּהִי רֵאשׁוֹנָה לְכָל
הָאוֹתִיּוֹת. בְּךָ אֲנִי מִתְּעַלָּה לְהַקְרֵא
בְּךָ שְׂמִי אֶחָד.

וּבִתְוֹרָה הִיָּה מְשֻׁגֵיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבִוְרָא
בְּרוּךְ הוּא, וּבִוְרָא אֶת הָעוֹלָם.

הַקְּבוּעִים בְּפֶתֶר. אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
לָמָּה אַתֶּם מוֹדְעֵזְעִים. אָמְרוּ, רבונו של עולם,
כּל טובֵינוּ, וְכָל כְּבוֹדֵנוּ, אֵינוֹ אֶלָּא בְּאוֹת כ"ף.
וְעַכְשָׁיו יֵרְדָה מֵעֲלֵינוּ.

אָמְרָה לְפָנָיו, רבונו של עולם, רְצוֹנָךְ לְבְרָא
בִּי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֵנִי אוֹת שֶׁל כְּבוֹדְךָ.
גַּעַר בְּהַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר, כ"ף כ"ף,
חֲזֹר לְמִקוּמְךָ, וְלֹא יִשְׁאַר הַפֶּתֶר שְׁלִי גְרוּעַ,
וְלֹא אֶבְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שֶׁבְּךָ עֲתִידִין לְיַכְּשֵׁל
בְּמַה אֲלָפִים מִיִּשְׂרָאֵל. שְׁנֵאמַר, (שמות לב כח) וַיִּפֹּל
מִן הָעַם בַּיּוֹם הַהוּא כֶּשֶׁלֶשֶׁת אֲלָפֵי אִישׁ. מִיָּד
חֲזָרָה מִלְּפָנָיו בְּפַחֵי נַפְשׁ, וְכֵן כּוֹלֵם.

עַד שֶׁבָּאָה בִּי"ת, וְאָמְרָה לְפָנָיו, רבונו של
עולם, רְצוֹנָךְ לְבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֵנִי
אוֹת שֶׁל בְּרָכָה, וְכִי מְבָרְכִין אוֹתְךָ בְּנֵיךָ יִשְׂרָאֵל
הַעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה
ה'. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּךָ וְדַאי אֵיבְרִי
אֶת עוֹלָמִי, וְאַתָּה רְאוּיָה לְכָף.

עֲמִדָּה אוֹת אֶל"ף, וְלֹא נִכְנְסָה לְפָנָיו. אָמַר לָהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶל"ף אֶל"ף לָמָּה
לֹא תִכְנְסִי כִּשְׂאָר כָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָנָיו.
אָמְרָה לְפָנָיו, רבונו של עולם, מִפְּנֵי שְׂרָאִיתִי
כָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לְפָנֶיךָ, שִׁיִּצְאוּ בְּפַחֵי
נַפְשׁ. וְכִכְר נִתְּתָ לְאוֹת בִּי"ת רְשׁוֹת, שֶׁתִּבְרָא
בְּהָ אֶת עוֹלָמְךָ, וְאֵין רְאוּי לְמַלְךְ הַמְּלָכִים,
לְמִי שְׁנַתֵּן מִתְּנָה, לְהַעֲבִירָה מִמֶּנּוּ, וּלְפִיכָךְ
עֲמִדְתִּי בְּמִקוּמִי. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הוֹאִיל וְכָף הוּא, אֶת תְּהִי רֵאשׁוֹנָה לְכָל
הָאוֹתִיּוֹת. בְּךָ אֲנִי מִתְּעַלָּה, לְהַקְרֵא בְּךָ שְׂמִי
אֶחָד.

וּבִתְוֹרָה הִיָּה מְשֻׁגֵיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבִוְרָא
אֶת הָעוֹלָם. וְהָא בְּאוֹת כ' בְּלִבְד בְּרָא

אֶת הָעוֹלָם, וְהִלֵּא (וְאֵת) אֶמְרָתָּ בַתּוֹרָה בְּפוֹקָה
בְּרֵא אֶת הָעוֹלָם.

אֵלֶּא מְלַמֵּד, שְׁעֵשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹת
בִּי"ת, כְּמִין קוּמְטָרָא דְאַסְקוּפָא זו, וְכָל
הָאוֹתִיּוֹת בָּאוֹת וּמֵרְאוֹת בָּהּ אֶת כַּחֲזָן, וְכָל
הָאוֹתִיּוֹת עֲמָדוֹ בָּהּ. לְפִיכָךְ, בַּתּוֹרָה מִמֶּשׁ
הַשְּׁגִיחַ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְרֵא אֶת עוֹלָמוֹ
(הָדָא הוּא דְכְתִיב (משלי ח כב) יהו"ה קנני ראשית דרבו).

וְהָרִי בָאוֹת ב' בְּלִבְד בְּרֵא אֶת
הָעוֹלָם, וְהִלֵּא (וְאֵת) אֶמְרָתָּ
בַּתּוֹרָה כְּלָה בְּרֵא אֶת הָעוֹלָם? !
אֵלֶּא, מְלַמֵּד שְׁעֵשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְאוֹת בִּי"ת כְּמִין אֲרוֹן
שְׁמִכְסָה מֵעַל, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת
בָּאוֹת וּמֵרְאוֹת בָּהּ אֶת כַּחֲזָן, וְכָל
הָאוֹתִיּוֹת עֲמָדוֹ בָּהּ. לְפִיכָךְ
בַּתּוֹרָה מִמֶּשׁ הַשְּׁגִיחַ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּבְרֵא אֶת עוֹלָמוֹ. (וְהוּ
שְׁכַתוֹב (משלי ח) ה' קנני ראשית דרבו)

רַב הוּנָא אָמַר, בֵּא וּרְאֵה, שְׂאִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְקַפְּחַ שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה, אָף עַל פִּי
שְׁהָאוֹתִיּוֹת נִכְנְסוּ לְמַפְרַע, תַּש"ר, וְהִדִּיחָן
מִלְּפָנָיו, וְנָתַן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּבוֹד לְאוֹת
ב'. כְּשֶׁבֵּא לְבְרֵא אֶת עוֹלָמוֹ, בֵּא וְצַרְפֵּן לְאוֹת
ב', דְּכְתִיב בְּרֵאשִׁית. הָרִי לָךְ תַּש"ר, וְאוֹת א',
וְאוֹת יו"ד, נִצְטַרְפוּ עִמָּה.

וְאוֹת ב' נִטְלָה כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִמָּה, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּרֵא בָּהֶם אֶת עוֹלָמוֹ. (דף קז
ע"ב) וְהָאוֹתִיּוֹת כּוֹלֵם נִקְרְאוּ לְפָנִים. מֵאֵי טַעְמָא,
מִפְּנֵי שְׁנִבְרְאוּ אֲלֵפִים שְׁנֵה קוּדְם שְׁנִבְרְא
הָעוֹלָם. וּבַתּוֹרָה שְׁנִקְרְאָה לְפָנִים, בְּרֵא הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, לְפָנִים
הָאָרֶץ יִסְדֹּת וּמַעֲשֵׂה יְדִידָה שָׁמַיִם.

וְאוֹת ב' נִטְלָה כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִמָּה,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵא בָּהֶם אֶת
עוֹלָמוֹ. וְהָאוֹתִיּוֹת כְּלָם נִקְרְאוּ
לְפָנִים. מַה הַטַּעַם? מִפְּנֵי שְׁנִבְרְאוּ
אֲלֵפִים שְׁנֵה קוּדְם שְׁנִבְרְא הָעוֹלָם.
וּבַתּוֹרָה, שְׁנִקְרְאָה לְפָנִים, בְּרֵא
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (תהלים קב) לְפָנִים הָאָרֶץ
יִסְדֹּת וּמַעֲשֵׂה יְדִידָה שָׁמַיִם.

רַבִּי חֲנִינָא אוֹמַר, מֵאוֹתָם דְּבָרִים שְׁעָלוּ
בְּמַחְשְׁבָה, קוּדְם שְׁבְרֵא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשְׁבָה, מִפְּנֵי
שְׁהֵם רְאוּיִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. וְכָל הָאוֹתִיּוֹת
נִכְתְּרוּ בְּרֵאשׁוֹ. כִּיּוֹן שְׁעָלָה בְּמַחְשְׁבָה, כְּבִיכּוֹל,
עֲמַד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְחֻקָּה בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה,
וְכָל הָאוֹתִיּוֹת נִכְתְּבוּ (ב"א נכתבו) בְּרֵאשׁוֹ.

רַבִּי חֲנִינָא אוֹמַר, מֵאוֹתָם דְּבָרִים
שְׁעָלוּ בְּמַחְשְׁבָה קוּדְם שְׁבְרֵא
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ -
יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשְׁבָה, מִפְּנֵי שְׁהֵם רְאוּיִים
לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. וְכָל הָאוֹתִיּוֹת נִכְתְּרוּ
בְּרֵאשׁוֹ. כִּיּוֹן שְׁעָלָה בְּמַחְשְׁבָה,
כְּבִיכּוֹל עֲמַד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְחֻקָּה בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה, וְכָל
הָאוֹתִיּוֹת נִכְתְּבוּ (בכתבו) בְּרֵאשׁוֹ.
וְעָלְיוֹ נִתְקַיְּמָה הַתּוֹרָה. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (רות ד) וְזֹאת לְפָנִים
בְּיִשְׂרָאֵל. וְאִין זֹאת אֵלֶּא הַתּוֹרָה,
שְׁהִיא קוּדְם לְיִשְׂרָאֵל. לְפָנִים אֵלוֹ
הָאוֹתִיּוֹת. וְהַכֵּל הִיָּה חֻקוֹק וְנִרְשָׁם
בְּיִשְׂרָאֵל.

וְעָלְיוֹ נִתְקַיְּמָה הַתּוֹרָה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, וְזֹאת
לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל. וְאִין זֹאת אֵלֶּא הַתּוֹרָה,
שְׁהִיא קוּדְם לְיִשְׂרָאֵל, לְפָנִים אֵלוֹ הָאוֹתִיּוֹת.
וְהַכֵּל הִיָּה חֻקוֹק וְנִרְשָׁם בְּיִשְׂרָאֵל.

וזאת התעודה - זו תלמוד ירושלמי, שכתוב (ישעיה ח) צור תעודה חתום תורה בלמדי. בארץ ישראל, שם נקראו למודי ה', ושם היו, וכתוב (שם) לתורה, ולתעודה. ועל התמורה - זו תלמוד בבלי, שפלטו בלשון יהודית, והכל היה לפני הקדוש ברוך הוא קדם שברא העולם.

רְקִיִּים פֶּל דְּבַר - זה ברית מילה, שהוא קיום כל התורה. שלף איש נעלו - זו מצות חליצה. ונתן לרעהו - זו מצות יבום. (מכאן אמר רבי עקיבא, מצות חליצה קודמת למצות יבום) וזאת התעודה בישראל, מכאן אמר רבי עקיבא, מיום שחרב בית המקדש, נגדעו אלופי עצה, והדעות משבשות, והלב אינו קים על בריו, והולך הפל אחר מראית העין.

אמר רבי יודאי, מצות יבום משבחת. והמקים מצות יבום לשמה, נעשה שותף לקדוש ברוך הוא. והמקים מצות יבום זוכה לשמו הגדול ברוך הוא פיוזקאל, שכתוב (יחזקאל לו) ויהי קול כהנבאי והנה רעש, שנובאתו היתה ברעש, ולא בנחת.

רבי חזקיה (חנינא) אמר, גדולה מצות יבום, שהמקים מצות יבום לשמה, נעשה שותף לקדוש ברוך הוא, שכתוב (רות ד) ולא יפרת שם המת. וכתוב (מלכים-א ח) ולא יפרת לך איש וגו'.

רבי חנינא לטעמיה, ונתן לרעהו יבום. מאי ונתן לרעהו? אמר רבי חנינא, משל לאדם שהיה טועה במדבר במקום לסטים וחיות. פיון שראוהו לסטים טועה, עמדו עליו והפואוהו, וקפחו כל שכרו וכל עמלו.

וזאת התעודה, זו תלמוד ירושלמי. דכתיב, (ישעיה ח ז) צור תעודה חתום תורה בלמדי.

בארץ ישראל, שם נקראו למודי ה', ושם היו, ולא בחוץ לארץ. וכתוב, (שם פסוק כ) לתורה, ולתעודה. ועל התמורה, זו תלמוד בבלי, שפלטו בלשון יהודית, והכל היה לפני הקדוש ברוך הוא, קודם שברא העולם.

רְקִיִּים פֶּל דְּבַר, זה ברית מילה, שהוא קיום כל התורה. שלף איש נעלו, זו מצות חליצה. ונתן לרעהו, זו מצות יבום. (מכאן אמר רבי עקיבא, מצות חליצה קודמת למצות יבום). וזאת התעודה בישראל, מכאן אמר רבי עקיבא, מיום שחרב בית המקדש, נגדעו אלופי עצה, והדעות משבשות, והלב אינו קים על בוריו, והולך הפל אחר מראית העין.

אמר רבי יודאי, מצות יבום משבחת. והמקיים מצות יבום לשמה, נעשה שותף להקדוש ברוך הוא. והמקיים מצות יבום זוכה לשמו הגדול ברוך הוא פיוזקאל, דכתיב, (יחזקאל לו ז) ויהי קול כהנבאי והנה רעש, שנובאתו היתה ברעש ולא בנחת.

רבי חזקיה (חנינא) אמר, גדולה מצות יבום, שהמקיים מצות יבום לשמה, נעשה שותף להקדוש ברוך הוא. דכתיב, ולא יפרת שם המת. וכתוב, (מ"א ח כה) ולא יפרת לך איש וגו'.

רבי חנינא לטעמיה, ונתן לרעהו, זו מצות יבום. מאי ונתן לרעהו? אמר רבי חנינא, משל לאדם שהיה טועה במדבר, במקום לסטים וחיות. פיון שראוהו לסטים טועה, עמדו עליו, והפואוהו, וקפחו כל שכרו וכל עמלו.

שָׁמַע חֲבִירוֹ, זֵינָן עֲצָמוֹ, וְהִלָּךְ וְהוֹצִיאוֹ מִיָּדָם, עָרוֹם מְכַל. מַה עָשָׂה, בְּנֵה לּוֹ בֵּית, וְנָתַן לּוֹ מַתְּנוֹת, וְעָשָׂה לּוֹ מְלַבּוּשִׁים אַחֲרִים וְנָתַן לּוֹ. בָּא וּלְבַשׁ אוֹתָם הַמְּלַבּוּשִׁים, וַיֵּשֶׁב בְּאוֹתוֹ הַבֵּית, וְהִתְחִיל לְהַרְוִיחַ כְּבַתְחֻלָּה. וְזֶה וְנָתַן לְרַעְהוּ וְדַאי.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא בְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, שְׁלֹא נִתְּנָה לָהֶם מִצְוָה זוֹ, וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב (ירמיה י) יֹאבְדוּ מִן הָאָרֶץ וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֲלוֹ. וְאִין לָהֶם תְּקוּמָה לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׁכַתּוּב (ישעיה כו) מִתִּים בַּל יִחִיו רַפְּאִים בַּל יִקּוּמוּ וְגו'.

וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּשְׁעַר הַהֲזַקְנִים עֲדִים יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה אֶל בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וּכְלָאָה וְגו' (רות ד). מִכָּאֵן שְׁאִין מְבָרְכִין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת אֶלֶּא לְבַתּוּלָה שְׁנִקְרָאת כְּלָה, שְׁכַתּוּב (ישעיה סב) כִּי יִבְעַל בְּחֹר בְּתוּלָה וְגו', וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן וְגו'.

אַבְרָם אֶלְמָן וְאַלְמָנָה מְבָרְכִים אוֹתָם כְּעֵין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת, כְּעֵנִין בְּעֵז וְרוּת. (דְּאָמַר ר' חֲנִינְיָא בְּעֵז וְרוּת) אֶלְמָן וְאַלְמָנָה הִיוּ, וּבְרַכּוּ אוֹתָהּ כְּעֵין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת, שְׁשִׁבַח בְּתוּלָה עַל בְּעוּלָה בְּבְרֻכּוֹת וּבְמַתְּנוֹת. זוֹ נִקְרָאת כְּלָה, וְזוֹ לֹא נִקְרָאת כְּלָה, שְׁכַתּוּב כִּי יִבְעַל בְּחֹר בְּתוּלָה יִבְעִלוּךְ בְּנִיךָ וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כְּלָה.

כְּעֵין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת שְׁבָרְכוּ לְבַעֲזוֹ. מַה הֵם? זֶהוּ שְׁכַתּוּב וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּשְׁעַר וְכָל הַהֲזַקְנִים עֲדִים. א' - יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתְךָ. ב' - כְּרַחֵל. ג' - וּכְלָאָה. ד' - אֲשֶׁר בְּנֹו שְׁתִּיחָם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. ה' - וְעָשָׂה חֵיל בְּאֶפְרָתָה. ו' - וַיִּקְרָא שֵׁם בְּבֵית לְחָם. ז' - וַיְהִי בֵּיתְךָ כְּבֵית פְּרִיץ. וּבְשִׁבְיָל הַכְּבוֹד מְבָרְכִים בּוֹרָא

שָׁמַע חֲבִירוֹ, זֵינָן עֲצָמוֹ, וְהִלָּךְ וְהוֹצִיאוֹ מִיָּדָם, עָרוֹם מְכַל. מַה עָשָׂה, בְּנֵה לּוֹ בֵּית, וְנָתַן לּוֹ מַתְּנוֹת, וְעָשָׂה לּוֹ מְלַבּוּשִׁים אַחֲרִים וְנָתַן לּוֹ. בָּא וּלְבַשׁ אוֹתָם הַמְּלַבּוּשִׁים, וַיֵּשֶׁב בְּאוֹתוֹ הַבֵּית, וְהִתְחִיל לְהַרְוִיחַ כְּבַתְחֻלָּה. וְזֶה וְנָתַן לְרַעְהוּ וְדַאי.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא בְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, שְׁלֹא נִתְּנָה לָהֶם מִצְוָה זוֹ. וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב, (ירמיה יא) יֹאבְדוּ מִן הָאָרֶץ וּמִן תַּחַת שְׁמַיָא אֱלֹהִים. וְאִין לָהֶם תְּקוּמָה, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא. דְּכַתְּיב, (ישעיה כו יד) מִתִּים בַּל יִחִיו רַפְּאִים בַּל יִקּוּמוּ וְגו'.

וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּשְׁעַר הַהֲזַקְנִים עֲדִים יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וּכְלָאָה וְגו'. מִכָּאֵן, דְּאִין מְבָרְכִין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת, אֶלֶּא לְבַתּוּלָה שְׁנִקְרָאת כְּלָה. דְּכַתְּיב, (שם סב ה) כִּי יִבְעַל בְּחֹר בְּתוּלָה וְגו', וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן וְגו'.

אַבְרָם אֶלְמָן וְאַלְמָנָה, מְבָרְכִין לָהּ כְּעֵין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת. כְּעֵנִין בּוֹעֵז וְרוּת. (דְּאָמַר ר' חֲנִינְיָא בְּעֵז וְרוּת) אֶלְמָן וְאַלְמָנָה הִיוּ, וּבְרַכּוּ לָהּ כְּעֵין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת, דְּשִׁבַח בְּתוּלָה עַל בְּעוּלָה בְּבְרֻכּוֹת וּבְמַתְּנוֹת. זוֹ נִקְרָאת כְּלָה, וְזוֹ לֹא נִקְרָאת כְּלָה, דְּכַתְּיב כִּי יִבְעַל בְּחֹר בְּתוּלָה יִבְעִלוּךְ בְּנִיךָ וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כְּלָה.

כְּעֵין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת שְׁבָרְכוּ לְבַעֲזוֹ. מַאֵן אִינוּן, הִדָּא הוּא דְּכַתְּיב, וַיֹּאמְרָ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּשְׁעַר וְכָל הַהֲזַקְנִים עֲדִים. א', יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתְךָ. ב', כְּרַחֵל. ג', וּכְלָאָה. ד', אֲשֶׁר בְּנֹו שְׁתִּיחָן אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. ה', וְעָשָׂה חֵיל בְּאֶפְרָתָה. ו', וַיִּקְרָא שֵׁם בְּבֵית לְחָם. ז', וַיְהִי בֵּיתְךָ כְּבֵית פְּרִיץ.

וּבְגִינָן יִקְרָא, מְבָרְכִין בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן לְאֶלְמָן

פְּרִי הַגֶּפֶן לְאֶלְמֵן וּלְאֶלְמֵנָה
כְּבַתּוּלָה, וְכוּלְלִים בְּרָכָה זֹו
בְּאֶמְצַע, וּלְבִסּוּף חוֹתֵם הַמְּכַרְךָ:
אֲשֶׁר בְּרָא שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה חֲתָן
וְכֹלָה וְגו', מִשׁוּם הַכְּבוֹד שְׁלָהֶם,
שֵׁישׁ בּוֹ עֲשָׂרָה אָמוּנִים (אָמוּנִים),
כְּנֻגַד עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם.

רְבִי יוֹדָאֵי אָמַר, שְׁבַעָה הֵם.
שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה - שְׁנַיִם. (אָהֳדָה חֲתָן -
שְׁנַיִם, וְכֹלָה - שְׁלֹשָׁה. גִּילָה וְרִנָּה - אַרְבַּעָה.
דִּיצָה וְחֲדוּה - חֲמִשָּׁה. אֶהְבָּה וְאֶחְוָה - שֵׁשָׁה.
שְׁלוֹם וְרַעוּת - שְׁבַעָה). חֲתָן וְכֹלָה -
שְׁלֹשָׁה. אֶהְבָּה וְאֶחְוָה שְׁלוֹם
וְרַעוּת - שְׁבַעָה.

רְבִי חֲנִינָא פִּרְשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
עַל מְקוֹמוֹ. שְׁשׁוֹן אֶחָד. שְׁמִחָה
ב'. חֲתָן ג'. וְכֹלָה ד'. וּמוֹסִיף,
גִּילָה ה'. דִּיצָה ו'. אֶהְבָּה ז'.
וְאֶחְוָה ח'. שְׁלוֹם ט'. וְרַעוּת י'.
שְׁהָרִי הֵם עֲשָׂרָה כְּנֻגַד מְאֻמְרוֹת
שְׁבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וַיֵּשׁ בְּכַרְכָּה
זֹו חֲמִשָּׁה קוֹלוֹת שְׁבָהֶם נִתְּנָה
הַתּוֹרָה, וְכֹלֵם יוֹרְשֵׁת פְּלָה בְּתוּלָה
בְּכַרְכּוֹת, שְׁהָרִי הִיא רְאוּיָה,
וְאֶלְמֵנָה אֵינָה רְאוּיָה.

כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר - זֹו סְנֵהֲדָרִי
גְדוּלָה שְׁהָרִי שָׁם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
(שְׁמוּאֵל-ב כג) מִי יִשְׁקֵנִי מִיָּם מִבּוֹר
בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר. וְהַזְקֵנִים
עֲדִים - אֵלּוֹ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים
וְהַפְּרָנְסִים. וְכֹלֵם בְּרָכּוֹ בְּרָכָה זֹו
לָהֶם, שְׁהָרִי פְּרָנְס הַדּוֹר הִיא, וּמִי
הוּא? אֲבָצָן מִבֵּית לָחֶם.

וְהַתְּקַרְאָנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שָׁם לְאִמֹר
לֵד בֶּן לְנַעֲמִי (רוֹת ד). חֲכָמִים
פּוֹתְרִים הַפְּסוּק בְּזָה שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת
כב) אִם חָבֵל תִּחְבַּל שְׁלֵמַת רַעְף
עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁכַּבְנוּ לוֹ.
הַפְּסוּק הַזֶּה בְּנִשְׁמָה שֶׁל אָדָם
מְדַבֵּר בְּזָה הָעוֹלָם. (וּבְגוֹפּוֹ בְּשִׁהוּלְךָ
לְבֵית עוֹלָמוֹ, בְּנִשְׁמָה בְּזָה הָעוֹלָם) מְלַמֵּד
שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹצֵאת כָּל

לִילָה וְלִילָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁכֵּן אוֹתָהּ, וְלִמְחַרְתָּהּ מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

וּלְאֶלְמֵנָה כְּבַתּוּלָה. וְכוּלְלִין בְּרָכָה זֹו בְּאֶמְצַע.
וּלְבִסּוּף חוֹתֵם הַמְּכַרְךָ, אֲשֶׁר בְּרָא שְׁשׁוֹן
וְשִׁמְחָה חֲתָן וְכֹלָה וְגו', מִשׁוּם יְקָרָא דִּידָהוּ,
דְּאִית בֵּיה עֲשָׂרָה אָמוּנִים, (ס"א אָמוּנִים) כְּנֻגַד עֲשָׂרָה
מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם.

רְבִי יוֹדָאֵי אָמַר, שְׁבַעָה אֵינּוּן, שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
תְּרִין. (סד. חֲתָן תְּרִי. וְכֹלָה תִּלְת. גִּילָה וְרִנָּה אַרְבַּע. דִּיצָה וְחֲדוּה
חֲמִשָּׁה. אֶהְבָּה וְאֶחְוָה שֵׁשׁ. שְׁלוֹם וְרַעוּת שְׁבַעָה). חֲתָן וְכֹלָה תִּלְת.
אֶהְבָּה וְאֶחְוָה שְׁלוֹם וְרַעוּת שְׁבַעָה.

רְבִי חֲנִינָא, פִּרְשׁ כָּל חַד וְחַד עַל קִיּוּמִיהָ,
שְׁשׁוֹן חַד. שְׁמִחָה ב'. חֲתָן ג'. וְכֹלָה ד'.
וּמוֹסִיף, גִּילָה ה'. דִּיצָה ו'. אֶהְבָּה ז'. וְאֶחְוָה
ח'. שְׁלוֹם ט'. וְרַעוּת י'. דְּהָא אֵינּוּן עֲשָׂרָה,
כְּנֻגַד מְאֻמְרוֹת, שְׁבָהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם. וְאִית
בְּכַרְכָּה זֹו ה' קוֹלוֹת, שְׁבָהֶן נִתְּנָה הַתּוֹרָה.
וְכוּלְן יוֹרְשֵׁת פְּלָה בְּתוּלָה בְּכַרְכּוֹת. דְּהָא הִיא
רְאוּיָה. וְאֶלְמֵנָה אֵינָה רְאוּיָה.

כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר, זֹו סְנֵהֲדָרִי גְדוּלָה, שְׁהָרִי
שָׁם. כְּמוֹ דְּאֵת אָמַר, (ש"ב כג טו) מִי יִשְׁקֵנִי
מִיָּם מִבּוֹר בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר. וְהַזְקֵנִים
עֲדִים, אֵלּוֹ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים וְהַפְּרָנְסִים. וְכוּלְן
בְּרָכּוֹ בְּרָכָה זֹו לָהֶם, דְּהָא פְּרָנְס הַדּוֹר הִיא,
וּמִנּוּ. אֲבָצָן מִבֵּית לָחֶם.

וְהַתְּקַרְאָנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שָׁם לְאִמֹר יֵלֵד בֶּן
לְנַעֲמִי. רַבְּנָן פְּתָרִין קָרָא, בְּהָאֵי.
דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת כב כה) אִם חָבֵל תִּחְבַּל שְׁלֵמַת רַעְף
עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁכַּבְנוּ לוֹ. הִיא קָרָא בְּנִשְׁמָה
שֶׁל אָדָם מְדַבֵּר, בְּזָה הָעוֹלָם. (וּבְגוֹפּוֹ בְּשִׁהוּלְךָ לְבֵית
עוֹלָמוֹ, בְּנִשְׁמָה בְּזָה הָעוֹלָם) מְלַמֵּד, שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם
יוֹצֵאת כָּל לִילָה וְלִילָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְשַׁכֵּן אוֹתָהּ, וְלִמְחַרְתָּהּ מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ
שֶׁל אָדָם.

לִילָה וְלִילָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁכֵּן אוֹתָהּ, וְלִמְחַרְתָּהּ מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

רַפִּיכָךְ צָרִיף הָאָדָם לְהַפְקִיד
נִשְׁמָתוֹ לְיוֹצְרוֹ, וְקוֹרָא פְּסוּק אֶחָד
שֶׁל רַחֲמִים, כְּגוֹן (תהלים לא) בִּיָּדְךָ
אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִית אֹתִי ה' אֵל
אֱמֶת. והואיל והיא בפקדון - אף
על פי שהיא מחייבת בכמה
חובות, הקדוש ברוך הוא משיב
אותה לחיקו של אדם.

כְּעֵינֵן זֶה צָרִיף לְהַתְּנַהֵג בְּמִידוּתוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְלַכֵּת
בְּדַרְכָּיו, שְׂכָתוֹב (דברים כח) וְהִלְכֶת
בְּדַרְכָּיו. שְׁהִרִי נִשְׁמָתוֹ פְּקִדוֹן
בְּיָדוֹ, שֶׁהִיא מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד,
וְהוּא נוֹצֵר מִטְּפָה סְרוּחָה. הִרִי
פְּקִדוֹן נִשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ.

וְכַתוּב אִם חָבַל תַּחְבֵּל שְׁלֵמַת
רַעַךְ, אִם חָבַלְתָּ מֵעֵשֶׂיךָ וּלְכַלְכַּת
נִשְׁמָתְךָ, שֶׁהוּא מְאֹר לְבוֹשׁוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רַעַךְ
וְרַע אָבִיךָ - עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ,
כְּשִׁיגִיעַ זְמַנְךָ לְהַפְטֹר מִהָעוֹלָם,
תִּשְׁכַּח לּוֹ, שְׂכָתוֹב (קהלת יב)
וְהַרְוַח תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
נִתְּנָה. תִּנָּה לּוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְּנָה לְךָ.

אִם חָבַל תַּחְבֵּל. אִם חָבַל אָדָם
מֵעֵשֶׂי, לְאַחַר כֵּן כְּשִׁיגִיעַ שְׁעָתוֹ,
מֵרַב חוֹבוֹתָיו לְקוֹנוֹ, חוֹבֵל אֶת
שְׁלוֹ וְנוֹטֵל נִשְׁמָתוֹ.

רַפִּיכָךְ כְּתוּב לֹא תַחְבֹּל בְּגַד
אֲלֻמְנָה. מָה הַטַּעַם? הוֹאִיל
וּמִשְׁכַּנְתּוֹ בְּיָדוֹ שֶׁל מְקוֹם, אֵין
צָרִיף לְמַשְׁכֵּן אוֹתָהּ פַּעַם אַחֲרַת,
שְׂכָתוֹב (נחום א) לֹא תִקוּם פְּעַמִּים
צָרָה. כֹּל הַנִּפְשוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם זָכוּ -
נִכְנָסוֹת בְּמַחְצָתָן שֶׁל הַצַּדִּיקִים
בְּגֵן עֵדֶן. לֹא זָכוּ - נִכְנָסוּ בְּגִיהֵנָם.

רַבִּי נְחוּנְיָא בְּרִי יוֹסִי אָמַר, מְקוֹם
נִתְּבַצֵּר לָהֶם לְרַשְׁעִים בְּגִיהֵנָם,
וּמִשָּׁם יוֹצְאוֹת וּמִשׁוֹטְטוֹת
נִפְשוֹתָם בְּעוֹלָם וְאֵין לָהֶם
מְנוּחָה, וְחוֹזְרוֹת לְגִיהֵנָם, וּבָאוֹת
לְאַחֲרֵי כֵן, וְנִדְּחוֹת מִשְׁעַרֵי חַיִּים,
וְחוֹזְרוֹת לְעוֹלָם. וּמִי הֵם? אוֹתָם

רַפִּיכָךְ צָרִיף הָאָדָם לְהַפְקִיד נִשְׁמָתוֹ לְיוֹצְרוֹ,
וְקוֹרָא חַד פְּסוּקָא דְרַחֲמִי, כְּגוֹן (תהלים
לא) בִּיָּדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִית אֹתִי ה' אֵל אֱמֶת.
וְהוֹאִיל וְהִיא בְּפְקִדוֹן, אִף עַל פִּי שֶׁהִיא
מְחַוִּיבֶת בְּכַמָּה חוֹבוֹת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְשִׁיב אוֹתָהּ לְחִיקוֹ שֶׁל אָדָם.

כְּעֵינֵן זֶה, צָרִיף לְהַתְּנַהֵג בְּמִידוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו. דְּכַתִּיב, (דברים
כח ט) וְהִלְכֶת בְּדַרְכָּיו. שְׁהִרִי נִשְׁמָתוֹ פְּקִדוֹן בְּיָדוֹ
שֶׁהִיא מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד וְהוּא נוֹצֵר מִטְּפָה
סְרוּחָה הִרִי פְּקִדוֹן נִשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ.

וְכַתִּיב אִם חָבַל תַּחְבֵּל שְׁלֵמַת רַעַךְ, אִם חָבַלְתָּ
מֵעֵשֶׂיךָ, וּלְכַלְכַּת נִשְׁמָתְךָ, שֶׁהוּא מְאֹר
לְבוֹשׁוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רַעַךְ וְרַע
(דף קח ע"ב) אָבִיךָ. עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשִׁיגִיעַ זְמַנְךָ
לְהַפְטֹר מִהָעוֹלָם, תִּשְׁכַּח לּוֹ. דְּכַתִּיב, (קהלת יב
ט) וְהַרְוַח תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. תִּנָּה
לּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְּנָה לְךָ.

אִם חָבַל תַּחְבֵּל. אִם חָבַל אָדָם מֵעֵשֶׂי, לְאַחַר
כֵּן כְּשִׁיגִיעַ שְׁעָתוֹ, מֵרַב חוֹבוֹתָיו לְקוֹנוֹ,
חוֹבֵל אֶת שְׁלוֹ, וְנוֹטֵל נִשְׁמָתוֹ.

רַפִּיכָךְ כְּתִיב, (דברים כד יז) לֹא תַחְבֹּל בְּגַד אֲלֻמְנָה.
מֵאִי טַעַמָא, הוֹאִיל וּמִשְׁכַּנְתּוֹ בְּיָדוֹ שֶׁל
מְקוֹם, אֵין צָרִיף לְמַשְׁכֵּן אוֹתָהּ פַּעַם אַחֲרַת.
דְּכַתִּיב, (נחום א ט) לֹא תִקוּם פְּעַמִּים צָרָה. כֹּל
הַנִּפְשוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם זָכוּ,
נִכְנָסוֹת בְּמַחְצָתָן שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן. לֹא
זָכוּ, נִכְנָסוּ בְּגִיהֵנָם.

רַבִּי נְחוּנְיָא בְּרִי יוֹסִי אָמַר, מְקוֹם נִתְּבַצֵּר לָהֶם
לְרַשְׁעִים בְּגִיהֵנָם, וּמִשָּׁם יוֹצְאוֹת
וּמִשׁוֹטְטוֹת נִפְשוֹתָם בְּעוֹלָם, וְאֵין לָהֶם
מְנוּחָה, וְחוֹזְרוֹת לְגִיהֵנָם, וּבָאוֹת לְאַחֲרֵי כֵן,
וְנִדְּחוֹת מִשְׁעַרֵי חַיִּים, וְחוֹזְרוֹת לְעוֹלָם. וּמִאֵן

שְׁהַפְּגִימוּ אֶת בְּרִיתֵם וְלֹא
נִתְעַסְקוּ בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.

עַד שָׁבָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֹנֵה
אוֹתָם, וְשׁוֹתֵל וְנוֹטֵעַ אוֹתָם
בְּעוֹלָם. מִשָּׁל לְאָדָם שֶׁנִּטַּע אֵילָן.
רָאָה שְׁלֹא הִצְלִיחַ, עוֹקְרוּ וְשׁוֹתְלוּ
בְּמָקוֹם אַחֵר. וְכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת,
שֶׁכְּתוּב (איוב לג) הֵן כָּל אֵלֶּה יַפְעֵל
אֶל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר.

עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל
אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנו (עמוס ב). (ארבעה
פְּתָחִים חֲזוֹר הָאֲדָם) אַרְבָּעָה פְּתָחִים
בְּשָׁמַיִם, וּבְכָל פְּתָח וּפְתָח
מִמְּנִיִּם. הִרְאֵנוּנוּ רַחֲמָנִים,
וְעָקְרוּ וְשִׁתְּלוּ בְּמָקוֹם אַחֵר. אִם
שָׁב בְּתִשׁוּבָה - הִרְאֵנוּנוּ
הִרְחַמְנִים אוֹמְרִים לוֹ: צֵא מִן
הַפְּתָח הַזֶּה, וְנַעֲזוֹר לְךָ שְׂתַצֵּא מִן
הַפְּתָח הַזֶּה.

בְּדוֹגְמָא זו הַשְּׁנַיִם וְהַשְּׁלִישִׁים.
אִם יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה וְיָרוּיחַ
כְּבַתְחִלָּה, הִרְי הִרְאֵנוּנוּ שְׁנַיִם
וְשְׁלִישִׁים נַעֲשׂוּ כָּלֵם רַחֲמָנִים
וְיִוְצִיאוּהוּ. אֲבָל אִם יָבֵא לַפְּתָח
הַרְבִּיעִי, לֹא יֵצֵא לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר
עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל
אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנוּ. וְהֵם אוֹתָם
שֶׁהַפְּגִימוּ בְּרִית קוֹדֶשׁ.

מָה הַטַּעַם? שֶׁשְּׁנַיִנוּ, אָמַר רַבִּי
יוֹסִי אָמַר רַבִּי יוֹדָא, מִפְּנֵי
שֶׁמִּמַּעֲט אֶת הַדְּמוּת. וּמִנְדִּין
אוֹתָם בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְמַעֲטִים
מִעֲשִׂיהֶם לִפְנֵי הַמָּקוֹם, וְעַלִּיהֶם
כְּתוּב (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַיֵּרְאוּ בַּפְּגִי
הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלַעְתֶּם
לֹא תָמוּת. שֶׁכָּל הַפּוֹגֵם בְּרִיתוֹ,
כְּבִיכּוֹל כָּאֵלוּ פּוֹגֵם בְּמָקוֹם אַחֵר.
רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תהלים קכז) אֲשֶׁרִי
הַגָּבֵר אֲשֶׁר מֵלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם
וְגו'. בְּמַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה
הַפְּתוּב מְדַבֵּר. מָהוּ לֹא יִבּוֹשׁ כִּי
יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבָיִם בְּשַׁעַר?

אֵינוֹן. אוֹתָם שֶׁהַפְּגִימוּ אֶת בְּרִיתֵם. וְלֹא
נִתְעַסְקוּ בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.

עַד שָׁבָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבֹנֵה אוֹתָם,
וְשׁוֹתֵל וְנוֹטֵעַ אוֹתָם בְּעוֹלָם. מִשָּׁל, לְאָדָם
שֶׁנִּטַּע אֵילָן, רָאָה שְׁלֹא הִצְלִיחַ, עוֹקְרוּ וְשׁוֹתְלוּ
בְּמָקוֹם אַחֵר. וְכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת. דְּכָתִיב, (איוב
לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יַפְעֵל אֶל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם
גָּבֵר.

עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבָּעָה לֹא
אֲשִׁיבֵנוּ (עמוס ו ב). (ארבע פעמים חוזר האדם) אַרְבַּע
פְּתָחִים בְּשָׁמַיִם, וּבְכָל פְּתָח וּפְתָח מִמְּוִנִים.
הִרְאֵנוּנוּ רַחֲמָנִים, וְעָקְרוּ וְשִׁתְּלוּ בְּמָקוֹם
אַחֵר. אִם שָׁב בְּתִשׁוּבָה, הִרְאֵנוּנוּ הִרְחַמְנִים
אוֹמְרִים לוֹ, צֵא מִן הַפְּתָח הַזֶּה, וְנַעֲזוֹר לְךָ
שְׂתַצֵּא מִן הַפְּתָח הַזֶּה.

בְּדוֹגְמָא זו הַשְּׁנַיִם וְהַשְּׁלִישִׁים, אִם יָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה, וְיָרוּיחַ כְּבַתְחִלָּה. הִרְי
הִרְאֵנוּנוּ שְׁנַיִם וְשְׁלִישִׁים נַעֲשׂוּ פּוֹלָם
רַחֲמָנִים, וְיִוְצִיאוּהוּ. אֲבָל אִם יָבֵא לַפְּתָח
הַרְבִּיעִי, לֹא יֵצֵא לְעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר, עַל שְׁלֹשָׁה
פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנוּ. וְאֵינוֹן
אוֹתָם שֶׁהַפְּגִימוּ בְּרִית קוֹדֶשׁ.

מָאֵי טַעְמָא, דְּתַנִּינן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי
יוֹדָא, מִפְּנֵי שֶׁמִּמַּעֲט אֶת הַדְּמוּת. וּמִנְדִּין
אוֹתָם בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְמַעֲטִין מִעֲשִׂיהֶם לִפְנֵי
הַמָּקוֹם. וְעַלִּיהֶם כְּתִיב, (ישעיה סו כד) וַיֵּצְאוּ וַיֵּרְאוּ
בַּפְּגִי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי כִי תוֹלַעְתֶּם לֹא
תָמוּת. שֶׁכָּל הַפּוֹגֵם בְּרִיתוֹ, כְּבִיכּוֹל, כָּאֵלוּ
פּוֹגֵם בְּמָקוֹם אַחֵר.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תהלים קכז) אֲשֶׁרִי הַגָּבֵר אֲשֶׁר
מֵלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם וְגו'. בְּמַתְעַסֵּק
בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה הַפְּתוּב מְדַבֵּר. מָאֵי לֹא יִבּוֹשׁוּ
כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבָיִם בְּשַׁעַר.

אָרָא בְּזִמְן שְׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וּנְפָשׁוּ בָּאָה לִיכְנֵס בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כַּמָּה מְלֹאכֵי חֲבֵלָה עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, וְכַמָּה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, זָכָה, מְקַדְיָמִים לוֹ מְלֹאכֵי שְׁלוֹם, וְאוֹמְרִים לוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה, מְלֹאכֵי חֲבֵלָה מְקַדְיָמִים לוֹ, וְאוֹמְרִים (ישעיה ג יא) אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גָמוּל יִדְּיו יַעֲשֶׂה לוֹ.

וּמֵאֵן אִיהוּ. מִי שְׁלֹא נִתְעַסַּק לְהַנִּיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁפָל הַמְּנִיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְלַמְדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין מְלֹאכֵי חֲבֵלָה וְגִיּוֹנָם שׁוֹלְטִין בוֹ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קכד ה) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר, אֵלוֹ מְלֹאכֵי חֲבֵלָה, שְׂאִינָם יְכוּלִים לְשַׁלוּט עֲלָיו.

שְׁרָא יֹאמֵר אָדָם, הֲרִי תוֹרְתִי וּמַעֲשִׂים טוֹבִים מְגִינִים עָלַי, וְלֹא אֶתְעַסַּק בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. אֶלֶּא אָף עַל פִּי שְׂיִשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵינוֹ נִכְנָס בְּמַחֲיצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

בְּגוֹן חַד מִחֲבַרְנָא, דְּאֶפְקוּהוּ מִתְּלִיסַר תְּרַעִין דִּיהוּא עֲלֵמָא, דְּאֶלְמֵלֵא קְלִיָּה דְרַבִּי יוֹדָא חֲסִידָא, אֶתְטָרִיד מִתְרִין עֲלֵמִין. שְׁהֲרִי אֵין לָךְ אָדָם בְּעַל תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כְּחֻזְקָה מְלָךְ יְהוּדָה עֲלָיו הַשְׁלוֹם, וְכַתִּיב בִּיה, (ישעיה לח א) כֹּה אָמַר ה' צוֹ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיָה, כִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיָה בְּעוֹלָם הַבָּא. רַבִּי יוֹחָנָן הוּוּה דְרִישׁ, (קהלת יא ו) בְּבַקֵּר זֶרַע אֶת זֶרַעַךְ וְלַעֲרֹב אֶל תַּנַּח יָדְךָ וּגו'. צְרִיף אָדָם לְהִתְעַסַּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה, בְּבַחֲרוּתוֹ וּבְזַקְנוֹתוֹ, דְּלֹא יִשְׁתַּבֵּיךְ מִיָּנִיָּה, אָף עַל פִּי דְאִיהוּ סָבָא, לֹא יִסְלַק גְּרַמִּיָּה. מֵאֵי טַעְמָא. כִּי

אָרָא בְּזִמְן שְׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּנְפָשׁוּ בָּאָה לִיכְנֵס בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כַּמָּה מְלֹאכֵי חֲבֵלָה עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, וְכַמָּה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה, זָכָה - מְקַדְיָמִים לוֹ מְלֹאכֵי שְׁלוֹם, וְאוֹמְרִים לוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה - מְלֹאכֵי חֲבֵלָה מְקַדְיָמִים לוֹ וְאוֹמְרִים (ישעיה א) אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גָמוּל יִדְּיו יַעֲשֶׂה לוֹ. וְכִי הוּא? מִי שְׁלֹא נִתְעַסַּק לְהַנִּיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁפָל הַמְּנִיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְלַמְדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין מְלֹאכֵי חֲבֵלָה וְגִיּוֹנָם שׁוֹלְטִים בוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. אֵלוֹ מְלֹאכֵי חֲבֵלָה שְׂאִינָם יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עֲלָיו.

שְׁרָא יֹאמֵר אָדָם, הֲרִי תוֹרְתִי וּמַעֲשִׂים טוֹבִים מְגִנִים עָלַי, וְלֹא אֶתְעַסַּק בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. אֶלֶּא אָף עַל פִּי שְׂיִשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵינוֹ נִכְנָס בְּמַחֲצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

כְּמוֹ אֶחָד מִחֲבַרְנֵי, שְׁהוֹצִיאָהוּ מִשְׁלֵשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁאֶלְמֵלֵא קוּלוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹדָאֵי חֲסִידָה, הָיָה נִטְרָד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. שְׁהֲרִי אֵין לָךְ אָדָם בְּעַל תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כְּחֻזְקָה מְלָךְ יְהוּדָה, עֲלָיו הַשְׁלוֹם, וְכַתוּב בוֹ (ישעיה לח) כֹּה אָמַר ה' צוֹ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיָה. כִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיָה בְּעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה דוֹרֵשׁ, (קהלת יא) בְּבַקֵּר זֶרַע אֶת זֶרַעַךְ וְלַעֲרֹב אֶל תַּנַּח יָדְךָ וּגו' - צְרִיף לְהִתְעַסַּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה בְּבַחֲרוּתוֹ וּבְזַקְנוֹתוֹ שְׁלֹא יַעֲזֹב מִמֶּנּוּ, אָף עַל פִּי שֶׁהוּא זָקֵן לֹא

יסלק עצמו. מה הטעם? כי לא תדע [אינך יודע] אי זה יכשר הזה או זה וגו'.

רבי יוחנן היה קשיש ימים, וכהו עיניו מלהסתפל, והחלשה התגברה עליו. קם ואמר, מה אני לעולם הבא, שהיו לי בנים ומתו? אמרו לו, רבנו, מימך אנו שותים, פמה בנים נשארו (אתה השארתי) שמחזקים אותך לעולם הבא. לא נחה דעתו.

עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עיני זקן אחד. קם ואמר, עליך רבי יוחנן, שאתה זקן וחלשה התגברה עליך, ועל רבי חזקיה שהוא עקר אמר הכתוב (ישעיה נב) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי וכו', (שם) ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יפרת. נחה דעתו של רבי יוחנן. אמר לו, תנוח דעתך כמו שהנחת את דעתי.

רבי ברוקא אמר, כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההוא מגוף ההוא מה תהא ממנו, אי הכי, פמה קברות בריקניא, פמה ציונין למגנא. דהא אי לבתר קודשא בריך הוא בני לההוא נפש כמלקדמין בהאי עלמא, גופא דשביק, אתאביד, וקברא בריקניא, אי הכי, פמה גרמין אתאבידו, וכמה קברין למגנא.

א"ל קודשא בריך הוא לא ישיצי עובדי ידוי, אלא מארעא ומתחות שמיא אלה. ויחתון לתתא, ויתבנון בקיומא אחרא גו אינון תתאי, בדיורא דאקרי נשיה, ותמן יתכנשוין (יתגשוין) לדרי דרין.

דהא שבע ארעין לתתא. ואלו הן: ארץ. אדמה. ארקא. גיא. נשיה. ציה. תבל. תבל, הוא דיורא דילן. בנשיה אמאי גופין

לא תדע איזה יכשר הזה או זה וגו'. רבי יוחנן קשישו יומוי, ותקיפו עינוי מלאסתפלא, וחולשא תקיף עלוי. קם ואמר, מה אנא לעלמא דאתי, דקא הוי לי בנין ומיתו. אמרו ליה, רבינו, מימך אנו שותים, פמה בנין אשתביקו (את שבתך) דאתקיפו לך לעלמא דאתי, לא נח דעתיה.

עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עינוי דחד סבא, קם ואמר, עליך רבי יוחנן, דאת סבא וחולשא תקיף עליך, ועל רבי חזקיה דאיהו עקר, אמר קרא, (ישעיה נב) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי וגו', ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יפרת. נח דעתיה דרבי יוחנן, אמר ליה, תנוח דעתך כמו שהנחת את דעתי.

רבי ברוקא אמר, כתיב, (ויקרא כב ג) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. אי הנפש תפרת, הגוף ההוא מה תהא ממנו, אי הכי, פמה קברות בריקניא, פמה ציונין למגנא. דהא אי לבתר קודשא בריך הוא בני לההוא נפש כמלקדמין בהאי עלמא, גופא דשביק, אתאביד, וקברא בריקניא, אי הכי, פמה גרמין אתאבידו, וכמה קברין למגנא.

א"ל קודשא בריך הוא לא ישיצי עובדי ידוי, אלא מארעא ומתחות שמיא אלה. ויחתון לתתא, ויתבנון בקיומא אחרא גו אינון תתאי, בדיורא דאקרי נשיה, ותמן יתכנשוין (יתגשוין) לדרי דרין.

דהא שבע ארעין לתתא. ואלו הן: ארץ. אדמה. ארקא. גיא. נשיה. ציה. תבל. תבל, הוא דיורא דילן. בנשיה אמאי גופין

נְשִׂיָה, צִיָּה, תָּבַל. תָּבַל הוּא הַמְדוֹר שֶׁלָנוּ. לָמָּה הַגּוֹפִים הִלְלוּ הֵם בְּנִשְׂיָה? אֵלָּא שֶׁהֵם שָׁכְחוּ אֶת מִצְוֹת רַבּוֹנָם וְלֹא הִתְעַסְקוּ בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה וְלֹא גָרְמוּ לְהִתְפַּשְׁטוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ בְּעוֹלָם, לְכֵן הֵם יִשְׁכְּחוּ בְּנִשְׂיָה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְלַעוֹלָם אֵין קָבַר לְחַנָּם וְאֵין צִיּוֹן לְרִיק.

וּבְאוֹתוֹ הַמְדוֹר שֶׁל נְשִׂיָה, אֵין אֵלָּא אוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹפֵי חָנָם, הַגּוֹפִים שֶׁיּוֹרְדִים לְשֵׁם לְחַנָּם וְאֵין עוֹשִׂים תּוֹלְדוֹת, שֶׁהָרִי נָשִׂים אֵין בִּינֵיהֶם, וְזוֹרְעִים וְאוֹכְלִים, וְשׁוֹכְחִים כָּל מָה שֶׁעוֹשִׂים.

הַנְּפֻשׁוֹת, טָרָם שֶׁנִּבְנוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, נִדְחוֹת מִפְּמָה שְׁעָרִים, וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁיִּמְצְאוּ גּוֹאֵל. וְאֵלוֹ נִקְרְאוֹת שְׁכָנוֹת. זֶהוּ שְׁכָנוֹב (רות ד) וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם וְגוֹ'. וְהַגּוֹף הַזֶּה נִבְנָה לְהִתְקַיֵּם בְּתַבֵּל אֶרְצוֹ.

רַבִּי יוֹדָאֵי הִיָּה לְפָנַי רַבִּי עֲזַרְיָה בְּרַ סִימָאֵי. אָמַר לוֹ, צְדִיקִים שֶׁהַזְּמַן לָהֶם חָטָא מֵאוֹתָם כְּרִיתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהִרְהָרוּ (וְחָשְׁבוּ) תְּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, הֵאֵם מִיָּתֶּה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהֶם אוֹ לֹא? אָמַר לוֹ, כֵּן, וְלִפְעָמִים שֶׁנֶּעֱנְשִׁים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וּמִתְכַּפֵּר לָהֶם.

רָאָה פְּנֵי יִרְקוֹת. אָמַר לוֹ, אָמַר מֵה שְׁתֵּאמַר, הַתּוֹרָה אֵין מְקַבֶּלֶת טְמָאָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה כג) הֲלוֹא כֹה דְבַרִּי כֹּה נֶאֱמַר ה'. הַרְהוּרִים רוֹטְשִׁים בְּלִבְכֶּךָ. אָמַר, סוֹד ה' לִירְאָיו. עֲשֶׂה זְקָנִים הַרוּגֵי מְלָכוֹת נֶעֱנְשׁוּ עַל מְכִירַת יוֹסֵף. אָמַר לוֹ, רַבִּי עֲקִיבָא אֵין לוֹ זְכוּת אָבוֹת. אָמַר, (דְּבַרִּי הַיְמִיִּם-א יב) וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים.

פָּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית ל) וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעָרֵב וַתֵּצֵא לָאָה לְקָרְאָתוֹ וַתֵּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא פִּי שְׁכָרְתִּיךָ. שְׁכָר הַשָּׂתָא, שְׁכָרְתִּיךָ

אֵלַי. אֵלָּא, אֵינְהוּ אֲנָשִׁי פְּקוּדֵי דְמֵאֲרִיָּהוּ, וְלֹא אֶתְעַסְקוּ בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה, וְלֹא פְּשִׁיטוּ בְּרִית קְיָיִמָא בְּעֵלְמָא. לְכֵן אֵינוֹן יִתְנַשּׁוּ בְּנִשְׂיָה לְדַרְי דְרִין. וְלַעוֹלָם לִית קָבַרָא לְמַגְנָא, וְלִית (ד' קט) צִיּוֹנָא בְּרִיקְנִיָּא.

וּבְהַהוּא דִּיּוֹרָא דְנִשְׂיָה, לָא הוּי אֵלָּא אֵינוֹן דְאִקְרוּן גּוֹפֵי מַגָּן, גּוֹפֵי דִלְמַגָּן נִחְתִּין תַּמָּן, וְלֹא עֲבָדִין תּוֹלְדִין, דֵּהָא נָשִׁין לָאו בִּינֵיהוּ. וְזַרְעֵי וְאֹכְלֵי, וְאֲנָשִׁי כָּל מָה דְעֲבָדִין. נִפְשִׁין עַל דֵּלָא יִתְבַּנוֹן בְּהַאי עֵלְמָא, אֶתְדַחֲוִין מִפְּמָה תַרְעֵי, וְאֲזִלִּי וּמְשַׁטְטִי בְּהַאי עֵלְמָא, עַד דִּישְׁכָּחוֹן פְּרוּקָא. וְאֵלַי אִיתְקְרוּן שְׁכִינּוֹת. הֵדָּא הוּא דְכָתִיב, וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם וְגוֹ'. וְהַאי גּוֹפָא אֶתְבְּנִי לְאֶתְקִיָּמָא בְּתַבֵּל אֶרְצוֹ.

רַבִּי יוֹדָאֵי הִיָּה קָמִיָּה דְרַבִּי עֲזַרְיָה בְּרַ סִימָאֵי, אָמַר לֵיהּ, צְדִיקִים דְאֵזְדַּמְּן לוֹן חוּבָה מֵאֵינוֹן כְּרִיתוֹת דְאֹרִיָּיתָא, וְהִרְהָרוּ (וְחָשְׁבוּ) תְּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, מִיָּתֶּה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהוּ, אוֹ לָאו. אָמַר לֵיהּ, אֵין. וְלִזְמַנִּין דְאֶתְעַנְשׁוּ בְּהַהוּא עֵלְמָא, וְאֶתְכַּפֵּר לְהוֹן.

חָמָא אֲנָפוּי יְרוּקֵי. אָמַר לֵיהּ, אֵימָא מָה דְתֵימָא, אֹרִיָּיתָא הוּא דֵּלָא מְקַבֶּלֶה טוּמְאָה. שֶׁנֶּאֱמַר, (יִרְמִיָּה כג כט) הֲלוֹא כֹה דְבַרִּי כֹּה נֶאֱמַר ה'. הַרְהוּרִים רְטִישָׁן בְּלִבְכֶּךָ. אָמַר, (תְּהִלִּים כה יד) סוֹד ה' לִירְאָיו. עֲשֶׂה סִבֵּי קְטוֹלֵי מְלָכוֹת אֶתְעַנְשׁוּ עַל מְכִירַת יוֹסֵף.

אָמַר לֵיהּ, רַבִּי עֲקִיבָא לִית לֵיהּ זְכוּת אָבוֹת. אָמַר, (דְּבַרִּי א יד לג) וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים.

פָּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית ל טז) וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בְּעָרֵב וַתֵּצֵא לָאָה לְקָרְאָתוֹ וַתֵּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא פִּי שְׁכָרְתִּיךָ. שְׁכָר הַשָּׂתָא, שְׁכָרְתִּיךָ

שְׂכַר שְׂכַרְתִּיךָ. שְׂכַר כְּעַת,
שְׂכַרְתִּיךָ לְאַחַר זְמַן. יִשְׂשַׁכְר - יִשׁ
שְׂכַר. וְלֵאחֲרָה זְמַן נְהִיָּה לְמַלְכוּת
שָׁמַיִם. הַגּוֹפִים שְׁלֵהֶם יִשְׁאָרוּ
בְּמִקּוּמָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַפֶּל חוֹזֵר
כְּמוֹ מִקְדָּם. כְּתוּב (שם מט) אִישׁ
אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אִתְּם.

נִפְרַע עַל פְּנֵי רַבִּי יוֹדָאִי, וְנִרְדָּם.
הִרְאוּ לוֹ בְּחִלּוּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה,
(קהלת ה) אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחַטֵּיא
אֶת בְּשָׂרְךָ. נִכְנַסְתָּ סִתְּמָה. מֵאוֹתוֹ
הַיּוֹם לֹא דִיבַר בְּזָהָה, אֲלֵא תִּהְיֶה
אוֹמֵר, (תהלים לו) מִה יִקָּר חֲסִדְךָ
אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
יִחְסִיוּ. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ מִמָּשׁ, וְלִית
לְדַבֵּר בְּבִנְיָו, שְׁהָרִי חֲסִד ה' בְּכָל
נִמְצָא.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדָאִי כִּף הוּא,
שְׁהָרִי כְּתוּב (דברי הימים-א טז) אַל
תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּבְנִבְיָאִי אֶל תִּרְעוּ.
וְכַתּוּב (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל
חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבְשֵׁים
הַנְּעֻלְמִים שְׁלוֹ אֵין לְדַבֵּר כָּלֵל,
שְׁהָרִי מִי שְׁבִידוֹ רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת
שֶׁל צְדִיקִים, הַדְּבָרִים הַנְּסֻפְרִים
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, אֵין לְהַפְגִּס בְּהֶם.
יֵרֵד בֶּן לְנַעֲמִי (רות ד), מִה (בְּזָה)
מִצָּאת הָאֲבֵדָה שְׁאֲבַדְתָּ. מִכָּאֵן
שְׁאוֹתָה הַנֶּפֶשׁ שְׁנֵדָה מִהַגּוֹף
הַדָּק, אֵין לָהּ רְשׁוֹת לְהָאִיר
וְלְהַתְפַּשֵּׁט, לְהִרְאוֹת שְׁאֵין לוֹ כַּחַת,
שְׁכְּתוּב (איוב לג) יָשׁוּב לִימִי
עֲלוּמִי.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שְׁהַגּוֹף הַזֶּה נִבְנָה,
מִיָּד (כְּמוֹ שֶׁעֵץ דִּק נִדְלָק מִיָּד) וְתִקְרָאנָה
לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם. וְלָמָּה כָּאֵן שֵׁם?
בְּכָל מִקּוּם שְׁכְּתוּב שֵׁם, זֹה הַנֶּפֶשׁ,
כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (רות ד) וְלֹא יִכְרַת שֵׁם
הַמֵּת. זֹה הַנֶּפֶשׁ. וְכָאֵן וְתִקְרָאנָה
לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם, אוֹתָן הַשְּׁכָנוֹת
קוֹרְאוֹת לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִבְנָה כְּעַת
שֵׁם, קוֹרְאוֹת לְאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ
לְהַתְפַּקֵּן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף. שְׁהָרִי
לְפַעֲמִים מְזַמְנָת לְשֵׁם הַנֶּפֶשׁ,

לְבַתֵּר זִימְנָא. יִשְׂשַׁכְר: יִשׁ שְׂכַר. וְלִבְתֵּר זִמְנָא,
נְהִיָּה לְמַלְכוּת שָׁמַיִם. גּוֹפִין דְּלֵהוֹן יִשְׁתְּאָרוֹן
בְּדוּכְתִּייהוּ בְּהָאִי עֲלָמָא, וְכָלֵא אֶתְהִידֵר
כְּמִלְקָדְמִין. (שם מט כח) אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ
אִתְּם כְּתוּב.

נִפְרַע עַל אֲנַפּוּי רַבִּי יוֹדָאִי, וְאֲדַמוּךְ. אֲחִזּוּ לִיָּה
בְּחִלְמִיָּה הָאִי קָרָא, (קהלת ה ה) אַל תִּתֵּן אֶת
פִּיךָ לְחַטֵּיא אֶת בְּשָׂרְךָ. נִכְנַסְתָּ סִתְּוֹם. מִהֵהוּא
יוֹמָא לֹא אֲשַׁתְּעִי בְּהָאִי. אֲלֵא הוּוּ אָמַר, (תהלים
לו כא) מִה יִקָּר חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל
כְּנָפֶיךָ יִחְסִיוּ. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ מִמָּשׁ, וְלִית
לְמִשְׁתְּעִי בְּבִנְיָו דִּילִיָּה. דְּהָא חֲסִד ה' בְּכּוֹלָא
אֲשַׁתְּפַח.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדָאִי הָכִי הוּא, דְּהָא כְּתוּב
(דב"ה א טז כב) אַל תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּבְנִבְיָאִי אֶל
תִּרְעוּ. וְכְּתוּב (איוב יב א) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי
וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבְשֵׁין סִתִּימָאֵין דִּילִיָּה,
לִית לְמִשְׁתְּעִי כָּלֵל, דְּהָא מֵאֵן דְּבִידִיָּה רוּחִין
וּנְשָׁמֵתִין דְּצְדִיקָאֵי. מִילִין סִתִּימָאֵין דְּאִיָּהוּ
עֲבִיד, לִית לְאַעְלָא בְּהוֹן.

יֵרֵד בֶּן לְנַעֲמִי, מֵאִי (אצ"ל בְּהָא) אֲשַׁכַּחַת אֲבִידָה
דְּאֲבַדְתָּ. מִכָּאֵן, דְּהֵהוּא נִפְשׁ דִּנְדָּ מִגּוֹפָא
דְּדִיקָא, לִית לִיָּה רְשׁוֹ לְאַנְהָרָא וְלֵאֲתַפְשֻׁטָא,
לְמִיחֲזִי לִית לִיָּה חִילָא, דְּכְּתוּב (שם לג כה) יָשׁוּב
לִימִי עֲלוּמִי.

בְּהִרְיָא שְׁעָתָא דְּגוֹפָא דָא אֲתַבְּנִי, מִיָּד (כְּמוֹ דְּאֵעָא
דְּמִיק אֲדִלִיק מִיָּד) וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם.
וְאֵמַאי הָכָא שֵׁם. בְּכָל אֲתֵר דְּכְּתוּב שֵׁם, דָּא
אִיָּהוּ נִפְשׁ. כְּמוֹ דְּאֵתָא אָמַר, וְלֹא יִכְרַת שֵׁם
הַמֵּת, דָּא אִיָּהוּ נִפְשׁ. וְהָכָא וְתִקְרָאנָה לוֹ
הַשְּׁכָנוֹת שֵׁם, אֵינּוֹן שְׁכִינּוֹת קָרוּ לְהֵהוּא גּוֹפָא
דְּאֲתַבְּנִי הַשְּׁתָא שֵׁם, קָרוּ לְהֵהוּא נִפְשׁ,
לְאַשְׁתַּכְּלָלָא בְּהֵהוּא גּוֹפָא. דְּהָא לְזִימְנִין זְמִינָא

וּלְפַעֲמִים אֵינָהּ מְזַמְּנָת, מִשּׁוּם שֶׁהוֹלֵכֶת וּמְשׁוֹטֶטֶת בְּעוֹלָם, וְאֵז קוֹרְאִים לָהּ אֶל אוֹתוֹ הַגּוֹף.

וּבִשְׁעָה שֶׁמֵתְעוֹרֵר הַרְצוֹן, הוֹלֵכֶת אֶל קַבְרֵי הָאֲבוֹת, אֶל קַבְרֵי הַחֲסִידִים, עַד שֶׁמֵתְעוֹרֵר בְּעֵז כָּאֵן, וְשָׁר הַנְּשֻׁמוֹת קוֹרְאוֹת לָהּ, וּבָאָה וְנִמְצְאָת וּמִתְקַנֶּת בְּמָקוֹם הַזֶּה.

וְהָרִי כְתוּב, (איוב לב) אִם יֵשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף? שׁוֹנֶה כָּאֵן, שֶׁהִיא גּוֹאֵל קְרוֹב, שֶׁהִיא תוֹעֵלֶת יִתְרָה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹאֵל שְׁנִקְרָא קְרוֹב, שֶׁהֵתְעוֹרֵר לְהִיּוֹת מְזַמֵּן לְשֵׁם, מִיַּד שֶׁהֵתְעוֹרֵר אֵלָיו. וְכָאֵן שֶׁהִיא רְחוֹק, הַצֵּטְרָכוֹ לְקַרָּא לָהּ, שֶׁהִיא מִחֲשָׁבָה רְחוֹקָה הִיְתָה. בְּמִחֲשָׁבָה קְרוֹבָה אֵין צְרִיךְ, אֲלֵא הִיא בָּאָה בְּאוֹתָהּ הֵהֵתְעוֹרְרוֹת לְהַבְנֹת שֵׁם. וְעַל כֵּן וּתְקַרְאָנָה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שֵׁם, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ לְהַבְנֹת שֵׁם.

רַבִּי סִימְאָה אָמַר, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֶסֶד עִם אוֹתָן הַנֶּפְשׁוֹת שֶׁלֹּא מוֹצְאוֹת מְנוּחָה, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא עָשׂוּ חֶסֶד וְלֹא עָשׂוּ כֵּן.

וְכֵּה נַעֲשֶׂה מֵהֶם, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוֹלֵכֶת בְּלִי וְלֹד לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא עָשָׂתָה בֵּן? רַבִּי סִימְאִי וְרַבִּי יוֹסִי. אֶחָד אוֹמֵר, מוֹרִיד אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַרְצָן הַתְּחִתּוֹנָה. וְאֶחָד אָמַר בְּאַבְדוֹן. מִי שִׁוֵּרֵד לְשֵׁם, אוֹבֵד מִכָּל וְכָל. וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (ויקרא כג) וְהֵאבְדֹתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

רַבִּי יוֹדָאִי בַר סִימוֹן אָמַר, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אֶת אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁשֵׁם הַנְּשֻׁמוֹת. מִי שֶׁמִּפְרִי אוֹתוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אוֹתוֹ, אֵין שְׁעוֹר לְחַכְמָתוֹ.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף לֹא נָח בְּמָקוֹמוֹ, נִפְשׁוֹ אֵף כָּךְ. וְהוּא הִנֵּה תְּמִיד מִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת

תְּמַן נִפְשָׁא, וְלִזְמַנִּין לָא זְמִינָא, בְּגִין דְּאִזְלָא וּמְשֻׁטָּא בְּעַלְמָא, וְכַדִּין קְרוֹן לָהּ לְגַבֵּי הַהוּא גּוֹפָא.

וּבִשְׁעָתָא דְרַעוּתָא אֲתַעַר, אִזְלַת לְגַבֵּי קַבְרֵי דְאַבְהֵן, לְגַבֵּי קַבְרֵי דְחֲסִידֵי, עַד דְּאִיתַעַר בּוֹעֵז הַכָּא, וְשָׁר נִשְׁמַתִּין קְרוֹן לָהּ, וְאַתָּת וְאַשְׁתַּפַּחַת וְאַשְׁתַּכְּלַלַת בְּאַתְרֵי דָא.

וְהָא כְּתִיב, (שם לד יד) אִם יֵשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף. שְׁאֵי הַכָּא, דִּהוּה גּוֹאֵל קְרוֹב, דִּהוּא תוֹעֵלֶתָא יִתְרָה, הַהוּא גּוֹאֵל דְּאִיקְרֵי קְרוֹב, דְּאִיתַעַר לְמַהוּי זְמִינָא תְּמַן, מִיַּד דְּאִתַעַר לְגַבֵּיָהּ. וְהַכָּא דִּהוּה רְחִיקָא, אֲצִטְרִיכוֹ לְמִיקְרֵי לָהּ, דִּהוּא מִחֲשָׁבָה רְחִיקָא הוּה. בְּמִחֲשָׁבָה קְרִיבָא לָא אֲצִטְרִיךְ, אֲלֵא הִיא אֲתַת בְּהַהוּא אֲתַעְרוּתָא לְאַתְבְּנָאָה תְּמַן. עַל דָּא וּתְקַרְאָנָה לְהַהוּא גּוֹפָא שֵׁם, הַהוּא נִפְשָׁא לְאַתְבְּנָאָה תְּמַן.

רַבִּי סִימְאָה אָמַר, בְּכַמָּה דּוֹכְתֵי עֶבֶיד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֶסֶד בְּאֵינוֹן נִפְשָׁאן דְּלֵא אֲשַׁכְּחִין נְיִיחָא. בְּגִין דְּלֵא עֶבֶידוֹ חֶסְדָּא, וְלֹא עֶבֶידוֹ בַר.

וְכֵּה אַעֲבִיד מִיְנִיָּהּ, הַהִיא נִשְׁמָה דְּאִזְלַת בְּלֵא וְלֹד לְהַהוּא עַלְמָא, וְלֹא עֶבֶידַת בַּר. רַבִּי סִימְאִי וְרַבִּי יוֹסִי, חַד אָמַר, נְחִית לִיה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַרְצָן הַתְּחִתּוֹנָה. וְחַד אָמַר, בְּאַבְדוֹן, מֵאֵן דְּנְחִית תְּמַן, אֲתַאֲבִיד מִכָּל וְכָל. וְעַלֵּיהֶם כְּתִיב, וְהֵאבְדֹתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

רַבִּי יוֹדָאִי בַר סִימוֹן אָמַר, זַפְּאָה מֵאֵן דְּאֲשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בְּהַהוּא עוֹלָם דְּנִשְׁמַתִּין תְּמַן. מֵאֵן דִּידַע בִּיָּה, וְאֲשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בִּיָּה, לִית לִיה שְׁעוּרָא לְחַכְמָתִיָּה.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, כָּל זְמַנָּא דְּגּוֹפָא לָא נָח בְּדוֹכְתִיָּה, נִפְשָׁא דִּילִיָּה אוּף הַכִּי. וְאִיָּהּ

באותו העולם של הנשמות.
יום אחד היה הולך בשדה, ומצא
גוף אחד פחת אילן חרב מת.
השגיח בו, ומצא שהוא יהודי,
ומצא פריכות של מצוה, וספר
של אגדה עמו.

אמר, ודאי תלמיד חכם הוא.
התעסק בקברו, והלך לעיר, ותקן
לו תכריכים וקבר. והזמין בני
אדם, ובכה עליו, והשתדל עליו
והוציא כל מה שהיה בידו.

בין שנגזו ונקבר אותו הגוף,
הנפש שלו נכנסה לתוף הישיבה
העליונה. אמרו לה: אין לך כעת
רשות להכנס בכרך (למקום) הסלע
העליון, לכי והשלימי חסד למי
שהשלים לך!

יום אחד רבי פרחיה היה יושב
על השער של הפתח של לוד,
והיה עצוב, שהיתה לו דחוקה
השעה. בא אליו איש אחד. אמר
לו: רבי, התרצה ללכת למקום
פלוגי עמי, ואתן לך כלי כסף,
כדי שגשתדל בתורה יחד בדרך?
אמר לו: גלף. הלכו. אמר לו:
רבי, (מה) זה שכתוב (קהלת ט) פי
החיים יודעים שימתו והמתים
אינם יודעים מאומה? אמר לו:
החיים אלו הצדיקים, והמתים
אלו הרשעים.

אמר לו: חייך, רבי, אפלו
הרשעים באותו העולם יודעים
בצערם, ויודעים בכבוד
הצדיקים ובדיני הרשעים. אמר
לו: אם כן, מה זה והמתים אינם
יודעים מאומה?

אמר לו: בעולם הזה פתוב,
שחרי הצדיקים שנקראים חיים,
מסתכלים ויודעים שימתו,
ועתידים לתת את הדין, שיש דין
ויש דין, כמו שגאמר והחי יתן

והמתים יתן, וזמנין למהיב דינא,

היה משתדיל תדיר, למנדע בההוא עלמא
דנשמתיין.

יזמא חד הוה אזיל בחקלא, ואשתפח חד
גופא תחות אילן חריב מית. אשגח ביה,
ואשפח דהוא יהודאי, ואשפח פריכין דמצוה,
וספרא דאגדתא בהדיה.

אמר ודאי תלמיד חכם הוא. אשתדל בקבריה,
ואזיל למתא, ואתקין ליה תכריכין,
וקברא, וזמין בני נשא, ובכה עליה, ואשתדל
עליה, ואפיק כל מאי דהוי בידוי.

בין דאתגניז ואתקבר ההוא גופא, נפש דליה
אעלת לגו מתיבתא עילאה. אמרו לה,
לית לך הכא השתא רשות לאעלא בכרך (בדרך)
דטנרא עילאה. זילי ואשלימי טיבו, למאן
דאשלים לך.

יזמא חד, רבי פרחיה הוה (דף קט ע"ב) יתיב אבבא
דפתחא דלוד, והוה עצוב, דדחיקא ליה
שעתא. אתא חד בר נש לגביה, אמר ליה,
רבי תיבעי למיהך ברוך פלוגי בהדאי, ואתן
לך מאני כסף, בגין דנשתדל באורייתא כחדא
באורחא, אמר ליה גיזיל. אזלו. אמר ליה,
רבי, האי (מאי) דכתיב, (קהלת ט ה) פי החיים יודעים
שימתו והמתים אינם יודעים מאומה. אמר
ליה החיים אלו הצדיקים, והמתים אלו
הרשעים.

אמר ליה חייך רבי, אפילו הרשעים בההוא
עלמא, ידעין בצערא דידהו, וידעין
ביקרא דצדיקייא, ובדינהון דרשיעייא. אמר
ליה, אי הכי מאי והמתים אינן יודעים
מאומה.

אמר ליה, בהאי עלמא כתיב. דהא צדיקייא
דאיקרון חיים, מסתכלין וידעין דימותון, וזמנין למהיב דינא,

אֵל לְבוֹ. אֲבָל הַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מֵתִים, לֹא יוֹדְעִים וְאִין מְשִׁיחִים, וְלֹא מְסַתְּפָלִים בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם כְּלוּם. וּמִי שְׁאִינוּ מְפִיר בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם נִקְרָא מֵת, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה לֹא מְבַנֵּי הַחַיִּים. שֶׁהָעוֹלָם הַהוּא שֶׁל נְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת הוּא, וְזֶה הָעוֹלָם הוּא שֶׁל הַגּוֹף.

אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁדָּרִים בּוֹ אַחִיהֶם (רוּחוֹת) שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם, וְדוֹמִים בְּדִיּוֹקְנָאוֹת, מְפִירִים זֶה לְזֶה, וְיוֹדְעִים בְּמֵה דוֹמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה (שְׁעֵתִיד לְבֹא לְעוֹלָם). וּמְשַׁתְּדָלִים לְהַפִּיר אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שָׁם, בְּאוֹתוֹ הַמְּלַבּוֹשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתוֹ הַשְּׂדֵה, אָמַר לוֹ: נִתְעַכֵּב כְּעֵת. נֶאֱמַח. אָמַר לוֹ: לְמָה אַתָּה נֶאֱמַח? אָמַר לוֹ: אֲבָדָה אֲבָדָה לִי בְּמָקוֹם הַזֶּה. אָמַר: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמַנֶּנָּה לָךְ.

מִצָּאוּ מְעָרָה אַחַת. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, נִפְגַּס לְכָאן, שְׁהָרִי יִדְעֵתִי שְׁאִנִּי מְפִיר כָּאן. נִכְנָסוּ, יָרְדוּ בַּמְדַּרְגּוֹת, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְפָרְדֵּס אֶחָד, וְרָאוּ שָׁם אֵילָנוֹת מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה וּמִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְאֵילָן אֶחָד מְשֻׁנֶּה מִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת.

עָרַו לְשָׁם, שָׁמְעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁל מַחְנוֹת רַבִּים שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, (תְּהִלִּים צו) בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִכְרַכָּה לְפָנֵי ה' עֲשֹׂנוּ. תָּמָה רַבִּי פְּרַחְיָא, וְאָמַר: מַה זֶה? אָמַר לוֹ: שְׂתַק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֵלֵהִים, כְּשֶׁהִגַּעְתִּי עִמּוֹ לְאִמְצַע הַפָּרְדֵּס הַזֶּה, וְרָאִיתִי שְׁתֵּי דְרָכִים, וּמַחְנוֹת מְצַד זֶה וּמְצַד זֶה, וְאָמַרְתִּי לוֹ מַה זֶה? וְאָמַר לִי, כָּאֵן נִפְרְדוֹת דְּרָכֵי הַנְּפֹשׁוֹת, מִי שֶׁהוֹלְכִים לְגַן עֵדֶן, וּמִי שֶׁהוֹלְכִים לְגִיהֶנֶם. מִי שֶׁהוֹלֵךְ לְגַן עֵדֶן - אֵלּוֹ הוֹלְכִים (עִמּוֹ),

דְּאִית דִּין וְאִית דִּינָן. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (שם פסוק) וְהָחִי יִתֵּן אֵל לְבוֹ. אֲבָל רְשָׁעִים דְּאִיקְרוּן מֵתִים, לָא יוֹדְעִין, וְלָא מְשִׁיחִין, וְלָא מְסַתְּפָלִין בְּעוֹבְדֵי דֵהֵוּא עֲלֵמָא כְּלוּם. וּמֵאֵן דְּלֹא יוֹדַע בְּעוֹבְדָא דֵהֵוּא עֲלֵמָא, אִיקְרִי מֵיֵת. בְּגִין דֵּהֵאִי עֲלֵמָא לָא מְבַנֵּי חַיָּא. דֵּהֵוּא עֲלֵמָא דְנִשְׁמַתִּין וְרוּחִין אִיהוּ, וְהֵאִי עֲלֵמָא דְגוֹפָא הוּא.

הַהוּא עֲלֵמָא דְדִיִּירִי בֵּיה אַחוּהוּן (רוּחוֹתָיו) דְּבְנֵי נְשָׂא, וְדוֹמִין בְּדִיּוֹקְנֵין, אֲשַׁתְּמוּדְעֵן דָּא לְדָא, וְיוֹדְעִין בְּמֵה דוֹמִין בְּהֵאִי עֲלֵמָא (דוֹמִין לְמִתְּוִי בְּעֵלְמָא). וּמְשַׁתְּדָלִין לְמַנְדַּע בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיהוּן תְּמָן, בְּהֵוּא מְלַבּוֹשָׁא דֵהֵוּא עֲלֵמָא.

כִּד מְטָא לְהֵוּא חֲקַל, אָמַר לִיה נִתְעַכֵּב הַשְּׂתָא, אַתְנַח. אָמַר לִיה, אֲמַאי קָא מִתְנַחַת. אָמַר לִיה אֲבִידָא קָא אֲבִיד לִי בְּהֵאִי דוּכְתָא. אָמַר, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִזְמַנֶּנָּה לָךְ. אֲשַׁבְּחוּ חַד מְעָרְתָא. אָמַר הֵוּא גַבְרָא, רַבִּי, נִיעוֹל הַכָּא, דְּהָא יוֹדְעָנָא דְּאֲשַׁתְּמוּדְעָנָא הַכָּא. אַעְלוּ. נַחְתִּין בְּדַרְגִין, עַד דְּמָטוּ לְגַבֵּי חַד פְּרִדֵּס, וְחָמוּ תְּמָן אֵילָנִין מְשֻׁנִּין דָּא מִן דָּא וּמִשָּׂאֵר אֵילָנֵי עֲלֵמָא, וְחַד אֵילָן מְשֻׁנִּיא מִשָּׂאֵר אֵילָנִין.

סְרִיקוּ תְּמָן, שָׁמְעוּ חַד קָלָא דְמִשְׁרִיין סְגִיאִין, דֵּהוּוּ אֲמָרִין, (תְּהִלִּים צו ו) בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִכְרַכָּה לְפָנֵי ה' עוֹשֵׁנוּ. תְּוֹוֶה רַבִּי פְּרַחְיָא, אָמַר מַאי הָאִי. אָמַר לִיה שְׂתוּק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא, הָאֵלֵהִים, כִּד מְטִינָא עִמִּיהָ לְאִמְצַע דֵּהֵאִי פְּרִדִּיסָא, וְחָמִינָא תְּרִין אַרְחִין, וּמִשְׁרִיין מְסֻטְרָא דָּא וּמְסֻטְרָא דָּא, וְאֲמָרִי לִיה מַאי הָאִי, וְאָמַר לִי, הַכָּא מִתְּפָרְשִׁין אוֹרְחִין דְּנִפְשִׁין, מֵאֵן דְּאֲזִלִּין לְגַן עֵדֶן, וּמֵאֵן דְּאֲזִלִּין לְגִיהֶנֶם. מֵאֵן דְּאֲזִל לְגַן עֵדֶן, אֵלִין

ומשלימים לו שלום. ומי שהולך
לגיהנם - אלו נוטלים לדון (אותם)
אותו בגיהנם.

עברנו אותו הפרדס, והגענו
לחומות ומגדלים ושערים.
כשהגענו לשער אחד, שנקרא
שער המזרח, קרא אותו האיש:
פתחו לי שערי צדק. אמרו לו:
למה? אמר להם: בשליחות של
רבון העולם באתי. פתחו ואמרו
כלם: מי נתן את ילוד האשה הזה
באן במקום הזה? אמר להם: זה
הוא רבי פרחיא. אמרו: זה הוא
שהשלים לך החסד באותו
העולם? אמר כן.

פתחו לו, ואמרו: הפשיטו אותו,
שאין רשות להפגס לכאן בגוף
של העולם ההוא. מיד הפשיטו
אותו, והתלבש באוירים של הגן
שלפנים.

ונכנס וראה אותו הרקיע שעל
גבי אותו הגוף (הגן). שאותו
הרקיע נפרד מאותו הרקיע
שעומד על שאר בני העולם.
הרקיע הזה נתחם בתחום מכל
הגונים של העולם. ארבעה
חלונות, משקופים פתוחים בו
בארבעת צדדי העולם, ואחד
באמצע.

חלון אחד שבצד מזרח, בו קימים
ארבעה משקופים מרקמים,
בסוד של ארבע אותיות יהו"ה,
עולות לשמים עשרה, שלש
אותיות לכל אחד ואחד.

שרש פעמים ביום מתחברים
אותם המשקופים, וכל האותיות
מתחברות לשם הקדוש. ממנה
אחד עומד לאותו הצד, ושמו
ויזריעאל (יעוראל). וארבעה
מפתחות בידו, שהוא פותח בהם
ארבעה שערים, שהם על גבי
אותו הרקיע, ואין מי שמפיר
בהם.

פרט לראשי חדשים ושבתות,

אזלי בהדייהו (בתריה), ואשלימו ליה שלמא.
ומאן דאזל לגיהנם, אלין נטלין ליה למידן
(יתהון) ליה בגיהנם.

אעברנא ההוא פרדס, ומטינא לשורין
ומגדלין ותרעין. פד מטינא
לתרעא חד, דאיקרי שער המזרח. קרא ההוא
גברא, (שם קיה יט) פתחו לי שערי צדק. אמר ליה
אמאי. אמר לון, בשליחותא דמאריה דעלמא
קא אתינא. פתחו ואמרו כולהו, מאן יהב
לילוד אשה באתרא דא. אמר להו דא איהו
רבי פרחיא. אמרו דא הוא דאשלים לך חסד
בההוא עלמא. אמר אין.

פתחו ליה. ואמרו, אפשיטו ליה, דלית רשו
למיעל הכא בגופא דההוא עלמא. מיד
אפשיטו ליה, ואתלבש באוירין דגנתא דלגו.
ועאל וקמי ההוא רקיעא דעל גבי ההוא גופא
(גנתא). דההוא רקיעא אתפרש מההוא
רקיע דקאים על שאר בני עלמא. רקיע דא
אתתחם בתחומא מכל גוונין דעלמא. ארבע
חלונין משקופין פתיחין ביה בארבע סיטרי
עלמא, וחד באמצעיתא.

חלון חד דבסטר מזרח, ביה קיימין ארבע
משקופין מרקמן, ברזא דארבע אתון
יהו"ה, סלקין לתריסר, תלת אתון לכל חד
וחד.

תלת זמני ביומא, מתחברן אינון משקופין,
ואתון כולהו מתחברן לשמא קדישא.
חד ממנא קיימא לההוא סטרא, ויזריעאל
(יעוראל) שמייה. וארבע מפתחין בידיה, דאיהו
פתח בהו ארבעה תרעין, דאינון על גביה
דההוא רקיעא. ולית מאן דינדע בהו.

בר בריש ירחי ושבתאי, דאתין אינון נפשן
דמשתתפן עם גופא בקברי, למכרע

שְׂבָאוֹת אוֹתָן הַנִּפְשׁוֹת
שֶׁמִשְׁתַּתְּפוֹת עִם הַגּוֹף בְּקִבְרֵים,
לְכַרַע וּלְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אוֹתָם
הַשְּׁעָרִים לְרַבּוֹן הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ישעיה 60) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
וּמִדֵּי שֶׁבַת בְּשֶׁבֶתוֹ יָבוֹא כָּל בֶּשֶׂר
לְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי. כָּל - לְרַבּוֹת
אוֹתָן נִפְשׁוֹת שֶׁדְּרוֹת עִם הַגּוֹף,
וְנִקְרְאוֹת כָּל בֶּשֶׂר.

חֲלוֹן אַחַר שֶׁבְּצַד הַדְּרוֹם, בּוֹ
עוֹמְדִים שֶׁשָּׂה מִשְׁקוּפִים, לֹא
נִכְנָסִים לְמָקוֹם הַזֶּה, אֲלָא אוֹתָן
שֶׁעוֹסְקוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּרָצוֹן
וּבְכוֹנָה בְּכָל יוֹם.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֱלֹהִים,
כְּשֶׁהִסְתַּכְּלַתִּי בְּאוֹתוֹ הַחֲלוֹן, קָרַב
אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה, שֶׁשָּׁמוּ עֲנַ"ל,
שֶׁמְמַנֶּה עַל הַשְּׁעָר שֶׁל צַד הַדְּרוֹם.
אָמַר לִי, קוּם בְּמִקוּמְךָ, וּרְאֵה אֵת
הַחֲלוֹן הַזֶּה, שְׂאִין רְשׁוֹת לְהַפְּנִס
לְשֵׁם וְלֹא לְרְאוֹת אוֹתוֹ, פֶּרַט
לְאוֹתָם שֶׁעוֹסְקִים בְּקִרְיַת שְׁמַע
כְּרַאוּי.

וְכֹרַ אוֹתָם שֶׁעוֹסְקִים בְּקִרְיַת
שְׁמַע כְּרַאוּי, שֶׁשִּׁים מְמַנִּים
נִכְנָסִים לִפְנֵיו (שֶׁל הַמְּשִׁיחַ),
וּמִכְתִּירִים אוֹתוֹ בְּכַתְרִים
קְדוֹשִׁים, וְאוֹמְרִים לוֹ: זֶהוּ הַפֶּתֶר
שֶׁל פְּלוֹנֵי שְׁעֶסֶק בְּקִרְיַת שְׁמַע
כְּרַאוּי!

שְׂאִרְתִּי אוֹתוֹ וְאִמְרַתִּי לוֹ: אֲדוֹנֵי,
הַקְּרִיַּת שְׁמַע הַזֶּה כְּרַאוּי, מַה
הִיא? אָמַר לִי: אֵי חֲסִיד, סוּד
עֲלוֹן הוּא כָּאֵן. בְּקִרְיַת שְׁמַע
יֵשׁ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת.

הַפְּרָשָׁה הַרְּאוּנָה שֶׁל הַיְּחִוּד,
שֶׁהִיא שְׁנֵי יְחִוּדִים, בְּשִׁתִּים
עֲשָׂרָה תְּבוּת. שֵׁשׁ תְּבוּת בַּיְּחִוּד
הַעֲלוּיָן, וְשֵׁשׁ תְּבוּת בַּיְּחִוּד אַחֵר.
הַפְּרָשָׁה הַשְּׁנִיָּה - וְאֵהֲבָתָּה,
בְּאַרְבַּעִים וּשְׁתֵּים תְּבוּת, בְּסוּד
הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבַּעִים וּשְׁתֵּים
אוֹתִיּוֹת.

וְהַשְּׂמַאל בְּיָמִין. וְהוּא בְּסוּד וְסִתָּר

וּלְמַסְגֵּד קָמִי אֵינוֹן תִּרְעִין לְמֵאֲרִי כּוּלָּא. כְּמָה
דְּאֵת אָמַר, (ישעיה 60 כג) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
וּמִדֵּי שֶׁבַת בְּשֶׁבֶתוֹ יָבוֹא כָּל בֶּשֶׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
לִפְנֵי. כָּל, לְאַסְגָּאָה אֵינוֹן נִפְשָׁאן דְּדִיִּירֵי עִם
גּוּפָא, וְאִיתְקְרוּן כָּל בֶּשֶׂר.

חֲלוֹן אַחֲרָא דְּבַסְטָר דְּרוּם, בֵּיה קְיִימִין שִׁית
מִשְׁקוּפִין, לָא עָאֲלִין לְהָאֵי אֲתָר, אֲלָא
אֵינוֹן דְּלַעֲן קְרִיַּת שְׁמַע בְּרַעוּתָא, וּבְכוֹנָה בְּכָל
יּוֹמָא.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא, הָאֱלֹהִים, כַּד אֶסְתַּכְּלַנָּא
בְּהוּא חֲלוֹנָא, קָרִיב הוּא מְמַנָּא,
וְעֲנַאל שְׁמִיָּה, דִּי מְמוּנָה עַל תִּרְעָא דְּסִטָּר
דְּרוּם, אָמַר לִי, קוּם בְּקִיּוּמְךָ, וְחַמֵּי הָאֵי חֲלוֹן,
דְּלִית רְשׁוֹ לְאַעֲלָא (דְּר ק"ט ע"א) תַּמָּן, וְלֹא לְמַחְמִי
בֵּיה, בַּר אֵינוֹן דְּלַעֲאן בְּקִרְיַת שְׁמַע כְּדָקָא
יָאוּת.

וְכֹרַ אֵינוֹן דְּלַעֲאן בְּקִרְיַת שְׁמַע כְּדָקָא יָאוּת,
שֶׁתִּין מְמַנָּן עָאֲלִין קָמִיָּה (ג"א דְּמִשִּׁיחַ),
וּמִכְתִּירִין לִיָּה בְּכַתְרִין קְדִישִׁין, וְאִמְרִין לִיָּה,
דָּא הוּא כְּתָרָא דְּפְלוֹנֵי דְּלַעֲא בְּקִרְיַת שְׁמַע
כְּדָקָא יָאוּת.

שְׂאִירְנָא לִיָּה, וְאִמְרִי לִיָּה, מֵאֲרִי, הָאֵי קְרִיַּת
שְׁמַע כְּדָקָא יָאוּת מַה הוּא. אָמַר לִי,
אֵי חֲסִידָא, רְזָא עִילָאָה אִיהוּ הַכָּא. בְּקִרְיַת
שְׁמַע אֵית בֵּיה אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹן.

פְּרָשָׁה קְדָמָאָה דְּיְחִוּדָא, דְּאִיהוּ תִּרְיָן יְחִוּדִין,
בְּתִרְסָר תִּיבִין. שִׁית תִּיבִין בְּיְחִוּדָא
עִילָאָה. וְשִׁית תִּיבִין בְּיְחִוּדָא אַחֲרָא. פְּרָשָׁה
תְּנִינָא וְאֵהֲבָתָּה, בְּמ"ב תִּיבִין, בְּרְזָא דְּשֵׁם דְּמ"ב
אַתְרוּן.

פְּרָשָׁה תְּלִיתָאָה, וְהָיָה אִם שְׁמוּעָה, דְּאֵתְכַלִּיל
יְמִינָא בְּשְׂמַאֲלָא, וּשְׂמַאֲלָא בְּיְמִינָא.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית - וְהָיָה אִם שְׁמוּעָה, שְׁנַכְלָל הֵימִין בְּשְׂמַאֲלָא,

של המרפכה הקדושה, עד
ושמתם, שהיא הפרשה ששולטת
על הכל. היא בסוד של שבעים
ושפתים תבות, תוך הסוד של
שבעים ושנים שמות של
המרפכה הקדושה.

פרשה רביעית - ושמתם, שהיא
חמשים תבות, שהיא פנגד
חמשים שערי בינה. פרשת
הציצית כלולה מכלם. ועולות
הפרשיות למגן של אדם.

וכר שאר הוקותי, בין במקומות,
התורה, בין בכל שאר המקומות
בתורה, הזכר לחוד והנקבה
לחוד. וכאן שהוא יחוד,
שמתיחד בו הקדוש ברוך הוא,
זכר ונקבה מתכנסים יחד, ועולים
בשעור אחד.

הזכר נשתלם בה, מה שאין פן
בכל שאר המקומות של התורה.
וזהו השבח של האמונה
העליונה, לדעת זה (שהנה) ה' הוא
האלהים. הזכר נשלם בנקבה,
ונכללים אחד עם אחד, הזכר
נבנה עם הנקבה. וזהו היחוד
השלם. ואין שלמות אלא בזכר
ונקבה יחד.

ובא ראה, כל מי שמשלים היחוד
פראוי ומכון בפרשיות הללו בכל
יום, זוכה למשקופים והחלונות
הללו, להיות שלם פאן. ואין מי
שיעכב על ידו, ובלבד שיקרא
פראוי, ויכון בסודות העליונים
הללו.

ואחז בימיני ואמר לי: אי חסיד,
בא וראה את פבוד אותם
שמתיחדים את השם הקדוש
פראוי ועוסקים בקריאת שמע
כמו זה.

נבנמתי להיכל אחד, ובאותו
היכל היו שלש מאות ששים
וחמשה היכלות, כחשבון ימות
השנה. אברהם יצחק ויעקב
שולטים באותו ההיכל, ואדם
הראשון בתוכם.

ואיהו ברזא וסתרא דרתיכא קדישא, עד
ושמתם. דאיהי פרשתא דשלטא על כולא.
איהי ברזא דע"ב תיבין, גו רזא דע"ב שמיהן
דרתיכא קדישא.

פרשה רביעאה, ושמתם, דאיהי חמשין
תיבין, דאיהי לקביל חמשין תרעין
דבינה. פרשה דציצית כלילא מפולהו. וסלקין
פרשיין למנינא דאדם.

וכר שאר דוכתיין, בין בפקודי דאורייתא, בין
כל שאר דוכתי דאורייתא, דכורא לחוד,
ונוקבא לחוד. והכא דאיהו ייחודא, דאתיחד
ביה קודשא בריה הוא, דכר ונוקבא אתפנישו
פחדא, וסלקין בשעורא חדא.

דכורא אשתלים בה, מה דלאו הכי בכל שאר
דוכתי דאורייתא. ודא שבחא
דמהימנותא עילאה, למנדע ורזא דא (דחא) ה'
הוא האלהים. דכורא אשתלים בנוקבא,
ואתפלל חד בחד, דכורא אתבני בנוקבא. ודא
איהו ייחודא שלים, ולא אית שלימו אלא
דכורא ונוקבא פחדא.

ותא חזי, כל מאן דאשתלים ייחודא פדקא
יאות, ומכוין בפרשיות אלין בכל יומא.
זכי לאלין משקופין וחלונין, למהוי שלים
הכא. ולית מאן דיעכב על ידוי, ובלבד דיקרי
פדקא יאות, ויכוין בהני רזין עילאין.

ואחוד בימינא דילי ואמר לי, אי חסידא, תא
חמי יקר דאינון דמתיחדים שמא קדישא
פדקא יאות, ולעאן בקריאת שמע פגוונא דא.
אעילנא בחד היכלא, ובההוא היכלא הוו
שס"ה היכלים, פחושבן יומי שתא.
אברהם יצחק ויעקב שליטין בההוא היכלא,
ואדם הראשון בגוייהו.

וְרֵאִיתִי כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל נְשׂוֹמוֹת
מְלַבְּשׁוֹת בְּרֻקְמָה שֶׁל עֵץ הַחַיִּים,
וְכַמָּה גִּנּוּנִים שֶׁל כְּבוֹד עֲלִיּוֹן,
וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ הַהֵיכָל, וְיוֹפִיאֵל
הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל עַל הַכֹּל, מְמַנֶּה
גְּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה עִמָּהֶם.

פָּתַח וְאָמַר: הַתְּעוֹרְרוּ קְדוּשֵׁי
הָעוֹלָם, הָרִי בְּנִיכֶם הַקְּדוּשִׁים,
שְׂמִיחִידִים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ,
וּמְכוֹנִים בְּרֻצּוֹן שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל
קְרִיאַת שְׁמַע.

וְרֵאִיתִי אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהֶם. וּבִשְׁעָה שֶׁנִּכְנָסֶת
קְרִיאַת שְׁמַע שְׁקוֹרָא בֶּן אָדָם,
עוֹלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לְהֵיכָל הַזֶּה,
וּמְרִיחַ בַּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אִם
חִסְרָה אוֹת אַחַת מִקְּרִיַת שְׁמַע,
אֵינוֹ מְקַבֵּל אוֹתָהּ, שֶׁהָרִי חִסֵּר
בְּנִינוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁהוּא מְאִתִּים
אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, בְּאוֹתָן הַתְּבוֹת
שְׁחוֹזֵר שְׁלִיחַ הַצְּבוֹר.

וְאִם מוֹצֵא אוֹתָהּ כְּרֵאוֹי, מְקַבֵּל
אוֹתָהּ, וְנוֹטְלִים מִמֶּנּוּ אֲבָרְהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְנוֹשְׁקִים אוֹתָהּ. מִי
רָאָה הַשְּׂמִיחָה, מִי רָאָה
הַעֲרַבּוּכִיָּה בְּכֹל אוֹתָם הַצְּדִיקִים
שֶׁבָּגַן עֲדוֹן, שְׂבָאִים לְאוֹתָהּ
הַשְּׂמִיחָה.

וּבִשְׁעָה שֶׁיֵּבֵא לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, מִי
רָאָה אֶת שְׂמִיחָתוֹ, שְׂמוֹשִׁיבִים
אוֹתוֹ הָאֲבוֹת אֲצֵלָם פְּעָמִים בְּיוֹם,
וּבְכֹל יוֹם יוֹרֵד עֲלָיו טַל מֵרֵאשׁ
הַמַּלְאָךְ.

וּבְאוֹתוֹ הַטַּל יוֹדְעִים וְאוֹכְלִים
הַמַּלְאָכִל שְׂמֵלָאכִים הַעֲלִיּוֹנִים
אוֹכְלִים. וְיוֹדְעִים מַה שֶׁהִיָּה, וּמַה
שֶׁיְהִיָּה, וּמַה שְׁעָתִיד לִהְיוֹת, עַד
הַזְּמַן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקָּים
אֶת הַגּוֹפִים הַסְּרוּחִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְיִקָּיֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּבִגְדֵי מִתְקַן כְּרֵאוֹי.

בְּחֵלְדוֹן שֶׁבְּצַד הַדְּרוֹם הָיוּ רְשׁוּמִים
שׁ, שֶׁבְּצַד זֶה ו', וּבְצַד אַחֵר ו',
וּבְצַד הָאֲחֵר ו'. שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ

וְחַמִּינָא כַּמָּה חֲבִילֵי נְשָׁמְתִין, מִתְּלַבְּשִׁין
בְּרֻקְמָה דְאֵילָנָא דְחַיִּי, וְכַמָּה גִּוּוֹנִין
דִּיקְרָא עֵילָאָה. וְעֵילִין גּוֹ הֵיכְלָא, וְיוֹפִיאֵל
רַב מְמַנָּא עַל כּוּלָא, רַב מְמַנָּא דְאוּרִיַתָא
בְּהַדִּיָּהוּ.

פָּתַח וְאָמַר, אַתְעָרוּ קְדִישֵׁי עַלְמָא, הָא בְּנִיכּוֹן
קְדִישִׁין, דְקָא מִיִּיחִדִי שְׂמָא קְדִישָׁא,
וּמְכוּוֹנֵי בְרַעוּתָא דְפְרָשִׁין דְקְרִיאַת שְׁמַע.

וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן חֲמִינָא דְמִשְׁתַּדֵּל בָּהוּ. וּבִשְׁעָתָא
דְעָאֵלַת קְרִיאַת שְׁמַע דְקָרִי בְר נֶשׁ,
סְלִיקָא בְּקַדְמִיתָא לְהַאי הֵיכְלָא, וְאַרְחַ בַּה אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, אִי חִסֵּר אוֹת אַחַת מִקְּרִיַת שְׁמַע, לֹא
מְקַבֵּל לָהּ. דְהָא חִסֵּר בְּנִינָא דְאָדָם, דְאִיהוּ
מְאִתִּים וּשְׁמוֹנֶה וְאַרְבָּעִים, בְּאִינוֹן תִּיבִין דְחוֹזֵר
שְׁלִיחַ צְבוֹר.

וְאִי אֲשַׁבַּח יְתָהּ כְּדָקָא יְאוֹת, מְקַבֵּל לָהּ, וְנוֹטְלִין
לִיה אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִנִּיהּ, וְנוֹשְׁקִין
לָהּ. מֵאֵן חֲמִי חֲדוּהּ, מֵאֵן חֲמִי עֲרַבּוּכִיא, בְּכֹל
אִינוֹן צְדִיקֵיא דְבְּגִינְתָא דְעֲדוֹן, דְקָא אַתִּין
בְּהַהוּא חֲדוּהּ.

וּבִשְׁעָתָא דִּיִּתִּי לְהַהוּא עַלְמָא, מֵאֵן יַחֲמִי
חֲדוּה דִּילִיה, דְאוֹתְבִין לִיה אֲבָהּן
לְגַבִּיָּהוּ תְרִי זִמְנֵי בְיוֹמָא, וּבְכֹל יוֹמָא נַחִית
עֲלִיה טַלָא מְרִישָׁא דְמִלְכָא.

וּבְהַהוּא טַלָא, יְדַעֵי וְאַכְלֵי מֵיכְלָא, דִּי מִלְאָכֵי
עֵילָאִין אַכְלִין. וְיְדַעִין מַה דְהוּהּ, וּמַה
דִּיהוּי, וּמַה דְזִמְיִן לְמַהוּי, עַד זְמַנָּא דְקוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא יוֹקִים לְגוֹפֵי דְסְרִיחָן בְּהַאי עַלְמָא,
וְיוֹקִים לוֹן קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּבִנְיָנָא
מִתְתַּקְנָא כְּדָקָא יְאוֹת.

בְּחֵלְדוֹן דְבַסְטֵר דְרוֹם, הָווּ רְשׁוּמִין שׁ,
דְבַסְטֵר דָּא ו', וּבַסְטֵר אַחֲרָא ו',
וּבַסְטֵר אַחֲרָא ו'. שְׂאֵילָנָא לְהַהוּא גְבַרָא,

הַאִישׁ, וְאִמְרָתִי: מִהֵן הָאוֹתִיּוֹת
הִלְלוּ? אָמַר: אֵינִי יוֹדֵעַ.

עַד שֶׁבָּא אוֹתוֹ הַמַּמְנָה וְאָמַר לִי:
אֵי חֲסִיד, אוֹתֵן הָאוֹתִיּוֹת סִמְנֵי
(עמודי) הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע.
אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל מִי שְׂאוֹמֵר אוֹתָם
בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

חֲלֹן אַחַר שֶׁבְּצַד צְפוֹן, בּוֹ
עוֹמְדִים שְׁנֵי מִשְׁקוּפִים, וְחִמְשׁ
אוֹתִיּוֹת לוֹהֲטוֹת וְנוֹצְצוֹת בְּתוֹכָם.
שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה וּשְׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה, וְאַחַת לְמַעְלָה
מֵהֶם תְּלוּיָה עֲלֵיהֶם, וְהֵם בְּסוּד
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְנִקְרָא אֱלֹהִים.

בְּחֲלוֹן הַזֶּה וּבְאוֹתָם הַמִּשְׁקוּפִים
שׁוֹרִים שְׁנֵי מַמְנִים בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ,
וְהֵם צוֹרֵטֵק וְגוֹרִיאַל (עוֹרִיאַל),
שְׁמַמְנִים שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁלֹּא
נִפְתַּח.

וְשֵׁם יֵשׁ הַיֵּכַל אֶחָד מְרַקֵּם בְּכַמָּה
גּוֹנִים וְכַמָּה צִיּוֹרִים, וּבּוֹ עוֹמְדִים
כָּל אוֹתָם שְׁמַקְדָּשִׁים אֶת שֵׁם
רְבוֹנָם בְּאִמְרָה בְּכָל יוֹם, אַחַר
שְׁמַבְרָכִים אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ
ה' הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד,
וּמְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ אַחַר כֵּן בְּקִדְשָׁה
מְשֻׁלֶּשֶׁת.

וְאוֹתוֹ הַיֵּכַל נִקְרָא מְשֻׁלֶּשׁ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּהוּ ז) הַיֵּכַל ה' הַיֵּכַל ה'
הַיֵּכַל ה' הַמָּה. וְאוֹתוֹ הַיֵּכַל הוּא
מְשֻׁלֶּשׁ. וְשְׂאֵלְתִי מֶה זֶה. אָמַר
אוֹתוֹ הַאִישׁ: אֵלּוּ הֵם שְׁלֹשׁ
אוֹכְלִים כָּל יְמֵיהֶם עַל דָּמָם.

מִשׁוּם שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם
הַזֶּה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ בְּכָל לַיְלָה
וְלַיְלָה. בְּבִקּוּר חוֹזֶרֶת אֵלָיו, וְשׁוֹרָה
בְּחֻטְמֵם שֶׁל הָאָדָם, וְלֹא נִכְנָסֶת וְלֹא
מִתְיַשְׁבֶּת בְּמַעְיָו עַד שֶׁמְבֹרָךְ אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְפַּלֵּל עַל
דָּמוֹ, אֲזַי מִתְיַשְׁבֶּת בְּמִקּוּמָה.

כְּדִין מִתְיַשְׁבָּא בְּדוּכְתָהּ.

וְאִמְיָנָא, מַאי הֲנִי אֲתוּוֹן, אָמַר לָא יְדַעְנָא.
עַד דַּאֲתָא הֵהוּא מִמְנָא, וְאָמַר לִי, אֵי חֲסִידָא,
אֵינּוֹן אֲתוּוֹן, סִמְנִין (נ"א סְמִכִין) דְּפִרְשֵׁייתָא
דְּקִרְיַת שְׁמַע. זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה דִּמְאֵן דַּאֲמַר לוֹן
בְּכָל יוֹמָא בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא.

חֲלוֹן אַחְרָא דְּבִסְטֵר צְפוֹן, בִּיָּה קְיִימָן
תְּרִין מִשְׁקוּפִין, וְחִמְשׁ אֲתוּוֹן מְלַהֲטִין
וּמִתְנַצְצִין בְּגוּיָיְהוּ. תְּרִין אֲתוּוֹן בְּסִטְרָא דָּא,
וְתְרִין אֲתוּוֹן בְּסִטְרָא דָּא, וְחַד לְעֵילָא מְנַיְיָהוּ
תְּלִיא עֲלֵיָיְהוּ. וְאֵינּוֹן בְּרִזָּא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא
וְאִיקְרִי אֱלֹהִים.

בְּחֲלוֹן דָּא וּבְאֵינּוֹן מִשְׁקוּפִין, שְׁרִיין תְּרִין
מַמְנָן בְּהֵהוּא רְקִיעָא, וְאֵינּוֹן צוֹרֵט"ק
וְגוֹרִיא"ל (נ"א עוֹרִיאַל), דִּי מַמְנָן תַּמָּן בְּהֵהוּא
סִטְרָא דְּלֹא אֲתַפְתַּחַת.

וְתַמָּן אֵית חַד הַיֵּכְלָא, מְרַקְמָא בְּכַמָּה גּוֹוִינִין,
וְכַמָּה צִיּוֹרִין. וּבִיָּה קְיִימִין כָּל אֵינּוֹן
דְּמְקַדְּשֵׁי שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן בְּאִמְרָה בְּכָל יוֹמָא,
לְבַתֵּר דְּמְבֹרְכִין לִיָּה, וְאוֹמְרִין בְּרוּךְ ה'
הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד, וּמְקַדְּשִׁים לִיָּה לְבַתֵּר
בְּקִדּוּשָׁה מְשׁוּלֶּשֶׁת.

וְהֵהוּא הַיֵּכְלָא אִיקְרִי מְשׁוּלֶּשׁ, כְּמָה דַּאֲתָא אָמַר,
(יִרְמִיָּהוּ ז ד) הַיֵּכַל ה' הַיֵּכַל ה' הַיֵּכַל ה'
הַמָּה. וְהֵהוּא הַיֵּכְלָא אִיָּהוּ מְשׁוּלֶּשׁ. וְשְׂאִילָנָא
מַאי הָאֵי. אָמַר הֵהוּא גְבִרָא, אֵלִין אֵינּוֹן דְּלֹא
אָכְלִי כָּל יוֹמִיָּהוֹן עַל דְּמָהוֹן.

בְּגִין דְּנִשְׁמַתָּא דְּבֵר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא, נִפְקַת
מִיָּנִיָּה בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא. בְּצַפְרָא
אֲתַהֲדָרָא לִיָּה, וְשְׁרִיא בְּחוּטְמָא דְּבֵר נֶשׁ,
וְלֹא עֲאֵלַת וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּמַעְיָו, עַד דְּמְבֹרָךְ
לְקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא, וּמְצִלִי עַל דְּמִיָּהּ.

וְעַל כֵּן פָּתוּב (ישעיה ב) חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. מֵה זֶה אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ? מִשּׁוּם שִׁינּוּדֵת בְּבִקְרֵי, וְאוֹמֵר לֵה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לְכִי וְשִׁהִי לוֹ בְּחֻטְמוֹ, עַל מְנַת שְׂיִתְפַּלֵּל תִּפְלְתוּ. אִם מְבָרֵךְ הוּא כְּרֵאוֹי, הִיא תִשְׁרָה בְּתוֹכוֹ. וְאִם לֹא, פּוֹרַחַת וְעוֹלָה, וְנִמְצָא הָאָדָם שֶׁחֲסָרָה מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ קֹדֶשֶׁת הַנִּשְׁמָה.

וְכִינּוּן שֶׁנִּשְׁמָתוֹ חֲסָרָה מִמֶּנּוּ, בְּמַה נִּחְשָׁב הוּא? אֵינּוּ נִחְשָׁב לְכֹלֹם, כִּאֲלוֹ לֹא הָיָה בְּעוֹלָם. וְעַל כֵּן אֲסוּר לְאָדָם לְבָרֵךְ אֶת חֲבֵרוֹ עַד שֶׁמְבָרֵךְ אֶת רֵבּוֹנוֹ בְּרֵאשִׁית הַתְּפִלָּה.

וְהַחֲזוֹן אוֹמֵר בְּרַכּוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמֵר בְּרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעַד. וְכִינּוּן שֶׁמְבָרֵךְ לְרֵבּוֹנוֹ, מִשֵּׁם רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה לְהַתְּפַלֵּל, וְעַל כֵּן שׁוֹרֹת הַקְּדוּשׁוֹת. אֲשֶׁרֵי הֵם הַמְבָרְכִים וּמְקַדְּשִׁים אֶת רֵבּוֹנָם בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה לְמִדְתֵּי, שְׂאִין רְשׁוּת לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה בְּעֶשְׂרֵה, עַד שֶׁמְבָרְכִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵאשִׁית הַכֹּל. וְכִינּוּן שֶׁמְבָרְכִים אוֹתוֹ, מִתְּפַלְלִים תְּפִלָּתָם.

אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, הַבְּרָכָה הַהִיא אֵינָה אֶלָּא לְמַעַן הַשְּׁבַח לְרֵבּוֹנָם, שֶׁחֲחִזִּיר לָהֶם נִשְׁמָתָם, שֶׁנִּקְרָאת בְּחֻמְשָׁה שְׁמוֹת. וְהַבְּרָכָה בְּחֻמְשׁ תְּכוּת, בְּרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ כּו'. וְעַל הַבְּרָכָה הַזֹּאת שׁוֹרָה הַתְּפִלָּה, וְהַקְּדוּשָׁה לֹא שׁוֹרָה אֶלָּא עַל הַבְּרָכָה, לְהַחֲזִיק בְּרֵבּוֹנָם בְּכֹל. וְהַבְּרָכָה הַזֹּאת וְהַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת אֵינָה אֶלָּא בְּעֶשְׂרֵה. שְׂאֵרֵתָי אוֹתוֹ: לְמַה הֵיכֵל לְעַד הַצִּפּוֹן? אָמַר לִי: בְּהֵיכַל הַזֶּה נִכְנָעִים כָּל הַצִּדִּידִים הָרָעִים שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ בְּעוֹלָם.

וְעַל דָּא פְּתִיב, (ישעיה ב כב) חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. מֵאִי אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. בְּגִין דְּנִחְתָּא בְּצַפְרָא, וְאוֹמֵר לָהּ (ד' קי ע"ב) הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זִילִי, וְשָׂרִי לִי בְּחֻטְמוֹי, עַל מְנַת דִּי צְלִי צְלוֹתֵיהּ. אִי מְבָרֵךְ הוּא פְּדִקָּא יָאוּת, תְּשָׂרִי בְּגוּיָהּ, וְאִי לֹא, פְּרַחָא וְסִלִּיקַת, וְאֶשְׁתַּפַּח בְּרֵשׁ דְּחֲסָרָא מִיְנֵיהּ הֵהִיא קְדוּשְׁתָּא דְּנִשְׁמָתָא.

וְכִינּוּן דְּנִשְׁמָתֵיהּ חֲסָרָא מִיְנֵיהּ, בְּמַה נִּחְשָׁב הוּא, לֹא אֶתְחַשֵּׁב לְכֹלֹם, כִּאֲלוֹ לֹא הָיָה בְּעוֹלָמָא. וְעַל דָּא, אֲסוּר לִי לְאִינִישׁ לְבָרְכָא לְחֲבֵרִיהּ, עַד דְּמְבָרֵךְ לְמֵאֲרִיָּה בְּשִׁירוּתָא דְּצְלוֹתָא.

וְהַחֲזוֹן אוֹמֵר בְּרַכּוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמֵר בְּרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעַד. וְכִינּוּן דְּמְבָרֵךְ לְמֵאֲרִיָּה, מִתְּמַן שִׁירוּתָא דְּצְלוֹתָא לְצִלָּאָהּ. וְעַל דָּא שְׂרִיאָן קְדוּשָׁאן. זְפֵאִין אֵינּוּן דְּמְבָרְכֵי וּמְקַדְּשֵי לְמֵאֲרִיָּהוֹן בְּכָל יוֹמָא, בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא. בְּהַהוּא שְׁעֵתָא אוֹלִיפְנָא, דְּלִית רֵשׁוֹ לְצִלָּאָה צְלוֹתָא בְּעֶשְׂרֵה, עַד דְּמְבָרְכִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשִׁירוּתָא דְּכוּלָּא. וְכִינּוּן דְּמְבָרְכִין לִיָּהּ, צְלוּ צְלוֹתְהוֹן.

אָמַר הַהוּא גְּבֵרָא, רַבִּי, הַהִיא בְּרָכָה, לֹא אִיהוּ אֶלָּא לְאַתְקֵנָא שְׁבַחָא לְמֵאֲרִיָּהוֹן. דְּאַהֲדַר לוֹן נִשְׁמָתְהוֹן, דְּאִיתְקַרְיָא בְּחֻמְשׁ שְׁמָהֶן. וּבְרַכְתָּא בְּחֻמְשׁ תִּיבִין, בְּרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ וְכו'. וְעַל בְּרָכָה דָּא שְׂרִיאָ צְלוֹתָא. וּקְדוּשָׁה לֹא שְׂרִיאָ אֶלָּא עַל בְּרָכָה, לְאַתְקֵפָא לְמֵאֲרִיָּהוֹן בְּכוּלָּא, וּבְרָכָה דָּא, וּקְדוּשָׁה דָּא, לֹא אִיהוּ אֶלָּא בְּעֶשְׂרֵה.

שְׂאִירָנָא לִיָּהּ, אִמְאִי הֵיכְלָא דָּא לְסִטְרָ צְפוּן. אָמַר לִי, בְּהֵאִי הֵיכְלָא אֶתְפַּפְיִין כָּל סִטְרִין בִּישִׁין, דְּלֹא יִשְׁלְטוּן בְּעוֹלָמָא.

החלון הזה נקרא החלון של נגה, ואין רשות להסתכל בו, פרט לאותם שמדורם שם, והפל הם רואים, ומסתכלים, ויכולים להסתכל. כל אותם ששם, הולכים במלבושים בדמיות העולם הזה.

ושם ראיתי רבים מן החברים, ולא נתנה לי רשות להתקרב אליהם, וכלם מפרים זה לזה, ואוכלים מאכל של חזקים עליונים.

הרקיע הזה נוסע בכל יום לארבעת צדדי העולם. וכשנוסע, מרעיף טל של חיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים של שם, ורוחצים באותו הטל, וזוהרים כזהר הרקיע, ונכנסים לפני המשיח, ולפני האבות, ואדם הראשון. ולא נתנה לי רשות להפיר אותם.

החלון שבצד מערב משנה מכל שאר החלונות, בגונים ובאורות. מתחם בארבע אותיות של השם הקדוש, שזוהרים ונוצצים על גב אותו החלון. לפעמים מתגלים, לפעמים נסתרים. והראוי לי במקום אחד פתות של צדיקים בדרגות יתרות על פלם.

מדרש הנעלם על איכה

שרחו להם בני ככל לבני הארץ הקדושה: לנו מתאים לבכות, לנו ראוי לעשות הספד על חרבן בית אלהינו, על שהתפורנו בין העמים, (כמי שעבוד עבודה זרה) ויש לנו לפתח בהספד, ולפרש האלף"א ביתא ששלח רבון העולם להספד של חרבן ביתו.

שרחו להם בני הארץ הקדושה: מתאים שאתם התפורתם בין העמים, ואתם מחוץ לארץ הקדושה, ונאה לכם לבכות

חלון דא, איקרי חלון דנוגה. ולית רשו לאסתפל לא ביה, בר אינון דדיוריהון תמן, וכלא אינון חמאן, ומסתפלין, ויכלין לאסתפל. כל אינון דתמן, אזלי במלבושין בדיוקנין דהאי עלמא.

ותמן חמינא סגיאיין מן חבריאי, ולא אתיהיב לי רשו לאתקרבא לגבייהו, וכולהו אשתמודען דא לדא, ואכלי מיכלא דתקיפי עליונים.

רקיעא דא, נטיל בכל יומא לארבע סטרי עלמא. וכד נטיל, ארעיף טלא דחיי לגו גנתא. ואתיין פולהו צדיקיא דתמן, ואסתחיין בההוא טלא, ואזהרן כזוהר הרקיע, ואעלין קמי משיחא, ולקמי אבהן, ואדם הראשון, ולא אתיהיב לי רשו למנדע בהו.

חלון דבסטור מערב, משניא מפל שאר חלונין, בגוונין ובנהורין. מתתחמא בארבע אתוון דשמא קדישא, דזהרין ונצצין על גבי ההוא חלונא. זימנין אתגליין, זימנין אתטמין. ואחזי לי באתר חד, פתות של צדיקים, בדרגין יתיר על פולהו (ע"כ מצאתי).

מדרש הנעלם איכה

שרחו להו בני ככל לבני ארעא קדישא, לן יאות למבפי, לן יאות למעבד הספדא על חורבן בית אלהנא, על דאתבדרנא ביני עממיא, (במאן דפליח פגעון אחרנין) ואת לן למיפתח הספידא, ולפרשא אלף"א ביתא, דשלח מארי עלמא להספידא דחורבן ביתיה.

שרחו להו בני ארעא קדישא, יאות דאתון אתבדרתון ביני עממיא, ואתון לבר מארעא קדישא, ויאות לכו למבפי עליוכו ועל גרמייכו, דנפקתון מנהורא לחשוכא,

פְּעֻבָּדָא דְנַפְיָא מִבֵּי מְאָרִיָּה. אָבֵל אֲנִי אֵת לָן
לְמַבְפֵּי וּלְמַעֲבַד הַסְפִּידָא, וְלָן שִׁדְר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא סַפְרָא דְהַסְפִּידָא, דְּאֲנִי בְּנָהָא
דְּמִטְרוּנִיתָא, וְאֲנִי מִבְּנֵי בֵיתָהּ, וְיַדְעִין יִקְרָא
דְּמְאָרֵי עֲלָמָא. וְלָן יְאוּת לְמַבְפֵּי, וּלְפָרְשָׁא
אֵינִינֵן אֲלֵפ־א בֵּיתֵי"ן.

וְאֲנִי יִתְמִין בְּלֹא אָבָא וְאֵמָא, וּמִסְתַּכְּלִין עֵינֵינוּ
לְכוּתְלֵי בֵיתָא דְאֵימָנָא, וְהָא אֶתְחַרְב, וְלֹא
אֲשַׁכְּחָנָא לָהּ. דְּהִוָּת יִנְקָא לָן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמֵין
קַדְמָאִין, מִשְׁפִּירו דִּילָהּ. (בין שפירו דמעאה) וְהִוָּת
נְחִימָת לָן, וּמְמַלְלָת עַל לַבְנָא, פְּאֵמָא לְבָרָה.
כְּמָה דְאֵת אָמַר (ישעיה סו יג) כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ
תִּנְחַמְנוּ וְגו'.

וְהִשְׁתָּא אֶסְתַּכְּלִין עֵינֵינוּ לְכָל סֵטֵר, וְאֶתֵר בֵּית
מוֹתְבָא דְאֵימָנָא אֶתְבַּלְבַּל, וְהָא
אֶתְחַרְב. נְבִטְשׁ רִישָׁא לְכוּתְלֵי בֵיתָא וּמוֹתְבָה.
מֵאן יִנְחֵם לָן, וּמֵאן יִמְלֵל עַל לַבְנָא, וְיִגִּין
עֲלָנָא קָמֵי מַלְכָּא.

בַּד הוֹיִנֵן חֲטָאן קָמֵי אַבוּנָא, וְסָלִיק רְצוּעָא
לְאַלְקָאָה לָן, אִיהִי קְזִימָת לְקַמֵּן, וּמְקַבְּלָת
מְלַקְיוּתָא דְמַלְכָּא, בְּגִין לְאַגְנָא עֲלָנָא. כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (שם נג ה) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַכָּא
מְעוֹנוֹתֵינוּ וְגו' וּבַחֲבֵרְתוּ נִרְפָּא לָנו. וְהִשְׁתָּא
אֵימָא לִית לָן, וְוִי לָן, וְוִי לְכוּ. לָן יְאוּת
לְמַבְפֵּי, לָן יְאוּת לְמַסְפַּד, לָן יְאוּת לְפִתְרָא
אֵינִינֵן מִיַּלִּין דְּמִרִירו, לְאוּדְעָא לְהוּ, לְאֵינִינֵן
דִּידְעִין לְמַבְפֵּי מַלִּין דְּהַסְפִּידָא.

נִקְרַב בְּכָל יוֹמָא לְגַבֵּי עַרְסָא דְאֵימָנָא, וְלֹא
נִשְׁכַּח לָהּ תַּמָּן. נִשְׁאֵל עֲלָהּ, לִית מֵאן
דִּישְׁגַּח עֲלָן. נִשְׁאֵל לְעַרְסָא דִּילָהּ, אֶתְבַּלְבַּלָּא.
נִשְׁאֵל לְכוּרְסֵיָא, נִפְלָת. נִשְׁאֵל לְהִיכָלִין דִּילָהּ,
אוּמָאן אֵינִינֵן דְּלֹא יַדְעִין מִנְּהָ. נִשְׁאֵל לְעַפְרָא,
רְשִׁימוּ דְעַקְבָּתָא לִית תַּמָּן.

עֲלִיכֶם וְעַל עֲצַמְכֶם, שְׂיֻצְאָתֶם
מֵאוּר לְחִשּׁוֹף כְּעֻבְד שְׂיֻצְא מִבֵּית
רַבּוּ. אָבֵל אֲנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבַכּוֹת
וְלַעֲשׂוֹת הַסְפַּד, וְלָנוּ שְׁלַח
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר הַהַסְפַּד,
שְׁאֲנוּ בְּנֵי הַגְּבִירָה, וְאֲנוּ מִבְּנֵי
בֵּיתָהּ, וְיַדְעִים אֶת כְּבוֹדוֹ שֶׁל
רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְלָנוּ רְאוּי לְבַכּוֹת
וּלְפָרֵשׁ אוֹתָם הָאֲלֵפ־א בֵּיתֵי"ם.
וְאֲנוּ יְתוּמִים בְּלֵי אָב וְאֵם,
וּמִסְתַּכְּלִים הָעֵינַיִם לְכַתְּלֵי בֵּית
אֲמָנוּ - וְהִנֵּה נַחֲרַב, וְלֹא מִצְּאֵנוּ
אוֹתָהּ. שְׁהִיתָה מְנוּיָה אוֹתָנוּ בְּכָל
יוֹם בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים מִהִיפֵי
שְׁלָה (בין היפי של מעיה), וְהִיתָה
מִנְחָמָת אוֹתָנוּ, וּמְדַבֶּרֶת עַל לַבְּנוּ
כְּאֵם לְבָנָהּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה סו)

כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִּנְחַמְנוּ וְגו'.
וְכַעֲת מִסְתַּכְּלוֹת הָעֵינַיִם לְכָל צַד,
וּמְקוּם בֵּית מוֹשְׁבָה שֶׁל אֲמָנוּ
הִתְבַּלְבַּל, וְהִנֵּה נַחֲרַב. נִפְהָ הָרֵאשׁ
לְכַתְּלֵי הַבַּיִת וּמוֹשְׁבָה. מִי יִנְחֵם
אוֹתָנוּ, וּמִי יְדַבֵּר עַל לַבְּנוּ וְיִגִּין
עֲלֵינוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ?

כְּשֶׁהִינֵנו חוֹטְאִים לְפָנֵי אֲבִינוּ,
וּמַעֲלָה הַרְצוּעָה לְהִלְקוֹת אוֹתָנוּ,
הִיא עֲמֻדָה לְפָנֵינוּ, וּמְקַבְּלָת
הַמְּלַקוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ כְּדִי לְהִגֵּן
עֲלֵינוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם נג) וְהוּא
מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַכָּא מְעוֹנוֹתֵינוּ
כו' וּבַחֲבֵרְתוּ נִרְפָּא לָנו. וְכַעֲת אֵין
לָנוּ אֵם. וְיִי לָנוּ! וְיִי לָנוּ! וְיִי לָנוּ!
רְאוּי לְבַכּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפַּד, לָנוּ
רְאוּי לְפָתֵר אוֹתָם דְּבָרֵי מְרִירוֹת,
לְהוֹדִיעֵם לְאוֹתָם שְׂיֻדְעִים
לְבַכּוֹת דְּבָרֵי הַסְפַּד.

נִקְרַב כָּל יוֹם לְמִטַּת אֲמָנוּ - וְלֹא
נִמְצָא אוֹתָהּ שֵׁם. נִשְׁאֵל עֲלָהּ -
אֵין מִי שְׂמִשְׁגִּיחַ עֲלֵינוּ. נִשְׁאֵל
לְמִטַּתָּהּ - הִתְבַּלְבַּלָּה. נִשְׁאֵל
לְכַסְאָהּ - נִפְלָה. נִשְׁאֵל
לְהִיכָלוֹתֶיהָ - הֵם נִשְׁבָּעִים שֶׁלֹּא
יִדְעִים מִמֶּנָּה. נִשְׁאֵל אֶת הָעֶפֶר
- רִשְׁם שֶׁל עַקְבוֹת אֵין שֵׁם.

נשאל את הגג - הרי הגג משיב לנו, שישבה שם מבכה ומייללת (עלינו) והולכת מבכה, צונחת בקול של מרירות עלינו מגג לגג, כמו שנאמר (שם כב) מה לך אפוא פי עלית כלך לגגות. נשאל את הדרכים והשבילים - כלם אומרים ששמעו קול מרירות של בכיה שמבכה על בניה, ולא יודעים לאן הסתלקה.

לנו ראוי לבכות! לנו ראוי לספד! ננשק את עפר רגליה, ננשק את מקום בית מושבה, ננשק את כתלי ההיכל, ונבכה במרירות. אנו נפתח בהספד, שראינו בכל יום כל זה. נבכה תמיד ולא נשפח מרירות הבכי מעמנו.

פתחו הם ואמרו, (איכה א) איכה ישבה בדרך העיר. פתוב (ישעיה כב) פי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. פי יום, יום אחד יש לקדוש ברוך הוא, אהוב נפשו, כלול מפל שאר הימים. ששה ימים כלולים בו, והוא הכלל של כלם. ועל שהתרבו החטאים הסתלק למעלה, לבית עולם החיים.

אז, מתחת שפולי המשכן, קם יום של מרירות, יום של בכיה, יום של צער, יום שנקרא מהומה ומבוסה ומבוכה. ונכנס לתוף המשכן, ומכלה ומטמא. ורבון המשכן הלך וברח וגרש מתוף מושבו לתוף החר שפחוק, ולתוף החר שחרוב, והמשכן (השמו) ונחרב.

אחר כך ירד אותו היום העליון שהסתלק, שאל על משכנו - והנה נחרב. נכנס והשיגח בכעלת המשכן, הגבירה אהובת נפשו - והיא גרשה וברחה, וכל בנינה סתור. אז התחיל לבכות, בכיה אחר בכיה, כנחמת התרנגול על נקבתו. זהו שפתוב

נשאל לאיגרא, הא איגרא אתיב לך, דתמן יתבה מבכה ומייללת (על) ואזלת מבכה, צונחת בקול מרירו עלך, מאיגרא לאיגרא. כמה דאת אמר, (שם כב א) מה לך אפוא פי עלית כלך לגגות. נשאל לאורחין ושבילין, פלהו אמרין דשמעו קל מרירו דבכיה, דמבכה על בנהא, ולא ידעין לאן אסתלקת.

לן יאות למבכי, לן יאות למיספד. ננשק עפרא דרגלהא, ננשק אתר פי מותבה, ננשק כותלי היכלא, ונבכי במרירו. אנו נפתח בהספידא, דחמינן בכל יומא פל האי. נבכי תדיר ולא איתנשי מרירו דבכיה מינן.

פתחו אינהו ואמרי, איכה ישבה בדרך העיר, פתיב (דף קיא ע"א) (ישעיה כב ה) פי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. פי יום. חד יומא אית לקודשא בריך הוא, רחימא דנפשיה, כלילא מפל שאר יומין, שית יומין כלילן ביה, והוא כללא דכלהו. ועל דאסגיא חובין, אסתלק לעילא, לבי עלמא דחיינן.

ברין מתחות שפולי משפנא, קם יומא דמרירו, יומא דבכיה, יומא דצער, יומא דאיגרי מהומה ומבוסה ומבוכה, ועאל בגו משפנא, ושיצי וסאיב. ורבונא דמשפנא, אזל וערק ואתתרף מגו מותביה לגו טורא דלבר, ולגו טורא דחרוב, ומשפנא (אשתצי) ואתחרב.

לבתר, נחת ההוא יומא עילאה, דאסתלק, שאל על משכניה, והא אתחרב. עאל ואשגח על מארי דמשפנא, מטרוניתא רחימתא דנפשיה, והיא אתתרכת וערקת, וכל בנינה סתיר. פדין שארי למגעני, גועא פתר גועא, כנהימו דתרנגולא על נוקביה. הדא

הוא דְּכָתִיב, (שם) מְקַרְקַר קָר, נְהִימוּ פְתַרְנְגוּלָא.
קִיר, רַבּוּן שְׁלִיטָא.

וְשׁוּעַ אֶל הָהָר, (שם) עָבִיד שׁוּעָה וְצוּוח לְגַבֵּי
טוֹרָא, דְּעַרְקַת תַּמָּן מְטְרוּנֵיתָא. עָבִיד
שׁוּעַ צוּוח וְקָרִי בְּנֵהִימוּ דְּבִכְיָה אֵיכָה. אֵיכָה
רַחֲמֵתָא דִּנְפָשָׁאֵי, אֵיכָה שְׁפִינֵיתִי שְׁלִימֵתִי,
אֵיכָה יַחֲדַתָּא דִּילֵי, דְּאֲתִיחַדָּא עִמִּי בִּיחודָא.
אֵיכָה דִּהוּיִת נְטָלָא בְּכָל יוֹמָא, חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים
אֲתוּוּן דִּיחודָא, וְאֲתַקְרִיאת פ"ה עַל דָּא.

אֲחֹתִי בְּרַתִּי אִמִּי, לְאָן אֲזַלְת, לְאָן פָּנִית לְמִיָּהָ.
אֲנִן דְּשִׁמְעִין בְּכָל יוֹמָא קְרַקְוֹרָא דָּא
דְּרַבּוּנָנָא, לָן יְאוּת לְמַכְפֵּי, לָן יְאוּת לְמַסְפַּד,
לָן יְאוּת לְמַפְתַּח אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וּגְוֹ.

רַבִּי לְוִיטָס חוּזָאָה פְּתַח, (בראשית ג טו) וְאֵיכָה אֲשִׁית
בִּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ. דְּכָבוּ סִגֵּי
הָהָה מִן יוֹמָא דְּאֲתַבְרִי עַלְמָא, עַל עֵילָה דְּעֵיטָא
דְּנַחֲשׁ, מַהֲהִיא שְׁעַתָּא דְּאֲתַלְטִיָּא, אֲתַדְּחִיָּא
מִקְמֵי תַרְעָא דְּמַלְכָּא, וְהוּא פְּמִין תְּדִיר בֵּין
גְּדָרִין דְּעַלְמָא, בֵּין אֵינוּן גְּדָרִין דְּאוּרִיָּתָא, כָּל
אֵינוּן דְּדָשִׁין בְּעַקֵּב, בְּאֵינוּן גְּדָרִין, נְשִׁיף לֹוּן.
וּוִי דְּאֲשַׁפַּח, וּוִי דְּנְשִׁיף. וּוִי עַל דְּכָבוּ בִּישָׂא
דְּאֲתַנְטִיר. עַל דְּכָבוּ בִּישָׂא דִּהוּוֹת לִיה בְּהֵאֵי
אֲשָׁה, דְּאֲתַקְרִיא (משלי לא ל) אֲשָׁה יִרְאֵת ה'. דְּכָבוּ
בִּישׁ נְטֵר לָה מִן יוֹמָא דְּאֲתַבְרִי עַלְמָא, עַד
דְּתַבְר לָה בְּתַבִּירו, לְמַשְׁכַּב לְעַפְרָא.

"אֵיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבְתִּי" עַם
"הֵיטָה, תַּסְתַּפַּל בְּאֲתוּוּן דְּרִישׁ כָּל
תִּיבָה וְתִיבָה, וְתַשְׁפַּח נְטִירו דְּכָבוּ בִּישָׂא,
דְּאֲתַנְטִירָא, עַד דְּאֲתַחַרֵּב בִּי מִקְדָּשָׁא. אֵיב"ה
רַע"ה בְּרִישֵׁי אֲתוּוּן, אֲתַנְטִיר לָה לְהֵיא אֲשֶׁת
חֵיל, בְּתַבִּירו דְּבִי מִקְדָּשָׁא, לְמַשְׁכַּב לְעַפְרָא.

(שם) מְקַרְקַר קָר, נְהִמַת הַתַּרְנְגוּל.
קָר - הַרְבּוּן הַשְּׁלִיט.

וְשׁוּעַ אֶל הָהָר, עֲשֵׂה שׁוּעָה וְצוּוח
אֶל הָהָר, שְׁלֹשׁם בְּרַחֲמֵי הַגְּבִירָה.
עֲשֵׂה שׁוּעָה, צוּוח וְקוֹרָא בְּנֵהִמָּה
שֶׁל בְּכִיָּה אֵיכָה. אֵיכָה אֵהוּבַת
נַפְשִׁי, אֵיכָה יוֹנְתִי שְׁלִמֵתִי, אֵיכָה
יַחֲדַתִּי, שְׁהֲתִיחַדָּה עִמִּי בִּיחודָא.
אֵיכָה שְׁהֵיית נְטָלַת בְּכָל יוֹם
חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אוֹתוּיֹת הַיַּחֲוּד,
וְנִקְרָאת עַל זֶה כ"ה.

אֲחֹתִי בְּתִי אִמִּי, לְאָן הִלַּכְתָּ? לְאָן
פָּנִית לְלַכְתָּ? אֲנִן שְׁשׁוּמְעִים בְּכָל
יוֹם הַקְּרַקוֹר הַזֶּה שֶׁל רַבּוּנָנָא, לָנוּ
רְאוּי לְבַכּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפֵּד, לָנוּ
רְאוּי לְפַתַּח אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁבָּה
בְּדָד וּגְוֹ.

רַבִּי לְוִיטָס הַחוּזָאָה פְּתַח, (בראשית
ג ו) וְאֵיכָה אֲשִׁית בִּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה
וּבֵין זֶרְעֶךָ. שְׁנָאָה רַבָּה הֵיטָה
מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל הָעֵלָה
שֶׁל עֲצַת הַנְּחָשׁ. מֵאוּתָה הַשְּׁעָה
שְׁהֲתַקְלַל, נִדְחָה מִלְּפָנֵי שַׁעַר
הַמְּלָךְ, וְהוּא אוֹרֵב תְּמִיד בֵּין
הַגְּדָרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, בֵּין אוֹתָם
גְּדָרוֹת הַתּוֹרָה, כָּל אוֹתָם שְׁדָשִׁים
בְּעַקֵּב, בְּאוֹתָם הַגְּדָרוֹת נוֹשֵׁף
אוֹתָם.

אוֹי שְׁמַצָּא, אוֹי שְׁנְשֵׁף. אוֹי עַל
הַשְּׁנָאָה הַרְעָה שְׁנַשְׁמְרָה, עַל
הַשְּׁנָאָה הַרְעָה שְׁהֵיטָה לוֹ בְּאֲשָׁה
הַזֹּו, שְׁנַקְרָאָה אֲשָׁה יִרְאֵת ה'.
שְׁנָאָה רַעָה שְׁמַר לָה מִיּוֹם שְׁנַבְרָא
הָעוֹלָם, עַד שְׁשַׁבֵּר אוֹתָה בְּשַׁבֵּר,
לְשַׁכַּב לְעַפְרָא.

"אֵיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר
"רַבְתִּי" עַם "הֵיטָה" (איכה א).
הַסְתַּפַּל בְּאוֹתוּיֹת שֶׁל רֵאשׁ כָּל
תִּבְיָה וְתִבְיָה, וְתַמְצָא שְׁמִירָה שֶׁל
שְׁנָאָה רַעָה, שְׁנַשְׁמְרָה עַד שְׁנַחַרֵּב
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֵיב"ה רַע"ה
בְּרִישֵׁי הָאוֹתוּיֹת נְשַׁמְרָה לָה
לְאוּתָה אֲשֶׁת חֵיל, בְּשַׁבְרוֹן שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְשַׁכַּב לְעַפְרָא.

זְהוּ שְׁפָתוֹב (שם) "כְּאֶלְמָנָה רַבְתִּי
"בְּגוֹיִם" שְׁרָתִי "בְּמַדִּינוֹת" הֵיְתָה
"לְמַס. תִּקְרָא לְמַפְרַע בְּרֹאשִׁי
הָאוֹתִיּוֹת - לְ"ה בְּשִׁבְרִי".
בְּשִׁבְרוֹן שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
בְּשִׁבְרוֹנָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
שְׁשִׁנְאָה רְעָה הַדְּבִיק לְ"ה
בְּשִׁבְרִי".

אִיכָּה שֶׁנִּדְבְּקָה לְאוֹתָהּ אִיכָּה
רְעָה הַזֶּה, קוֹל הַנְּחֹשׁ, קוֹל מְרִירוֹת
שֶׁל בְּכִיָּה בְּרַקִּיעִים. אֵלּוּ קוֹרְאִים
אִיכָּה, וּמַצֵּד אַחַר קוֹרְאִים אִיכָּה.
זְהוּ שְׁפָתוֹב וְאִיכָּה אֲשִׁית בִּינְךָ
וּבֵין הָאִשָּׁה. בֵּין הַצֵּד הַזֶּה, וּבֵין
הַצֵּד הַזֶּה, נִמְצָא הַשֵּׁם (שם) בְּחֶרְפֵּן
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּבַפְּסוּק הַרְאִשׁוֹן
נִרְשָׁם הַכֵּל, לְדַעַת שְׁכ"ה הַזֶּה
הַדְּבִיק אוֹתָהּ אִיכָּה רְעָה שְׁשִׁמֵּר
לָהּ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבִּי הַרְכִּינֵס
פְּתַח, (בְּרֹאשִׁית ג) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם
וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגֵן עֵדֶן. וַיִּגְרַשׁ אֶת
- זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, בְּחֶרְפֵּן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, שְׁגִרְשָׁה בְּגִירוּשִׁין,
שֶׁנִּשְׁלַחָה בְּשִׁלוּחִין, כִּסָּא הַמְּלִךְ
שֶׁנִּפְלָה.

וַיִּגְרַשׁ אֶת - זֶה כִּסָּא הַמְּלִךְ. אוֹי
שְׁגִרְשָׁה, אוֹי שֶׁנִּפְלָה. הָאָדָם,
אוֹתוֹ שְׁשׁוּלֵט עַל הַכִּסָּא, שְׁפָתוֹב
בוֹ (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכִּסָּא
דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם וְכוּ'. נִפְלָה
הַכִּסָּא - נִפְלָה הַכֵּל.

וַיִּשְׁכֵּן - אוֹתוֹ שְׁגִרְשָׁה אֶת זֶה,
הַשְּׁכִינָה וְהַשְּׁרָה יִשׁוּב אַחַר
בְּהַפּוּכֹו. בְּשַׁעַה שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, סָּלַק אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן
לְמַעְלָה, וְהַמְעִיט דְּמוֹתוֹ מִכְּמוֹ
שְׁהִיָּה, וְהַכִּסָּא נִסַּע מִמֶּנּוּ וּנִפְרַד.
כְּבִיבוֹר הַשְּׁרָה אֶת גֵּן הָעֵדֶן עִם
הַכְּרוּבִים לְמִשָּׁה, וּנִפְרַד מֵאוֹתוֹ
הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, וְהַשְּׁרָה אֶת אוֹתָהּ
לְהֵט הַחֶרֶב, לְעַמֵּד בְּמִקוֹם
גְּבֻרָתוֹ, לְשִׁמֵּר וּלְשָׂאב וּלְהַסְתִּיר

הַדָּא הוּא דְכָתִיב, "כְּאֶלְמָנָה רַבְתִּי" בְּגוֹיִם
"שְׁרָתִי" בְּמַדִּינוֹת "הֵיְתָה" לְמַס, תִּקְרָא
לְמַפְרַע בְּרִישֵׁי אֲתוֹוֹן, לְ"ה בְּשִׁבְרִי". בְּתַבִּירוֹ
דְּבִי מִקְדָּשָׁא, בְּתַבִּירוֹ דְּכְנִישְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל,
דְּבָבוּ בִישָׂא אַדְבִיק לְ"ה בְּשִׁבְרִי".

אִיכָּה דְאֵתְדַבְּקַת לְהֵהִיא אִיכָּה רְעָה דָּא, קָל
דְּנַחֲשׁ, קָל מְרִירוֹ דְּבְכִיָּה בְּרַקִּיעִין. אֲלִין
קְרָאן אִיכָּה, וּמַסְטָרָא אַחְרָא קְרָאן אִיכָּה. הַדָּא
הוּא דְכָתִיב, (בְּרֹאשִׁית ג טו) וְאִיכָּה אֲשִׁית בֵּין
הָאִשָּׁה, בֵּין סְטָרָא דָּא, וּבֵין סְטָרָא דָּא,
אֲשִׁתְּפַח שְׁמָא (תְּמִין) בְּחֶרְפֵּן בֵּי מִקְדָּשָׁא. וּבְקִרְאָ
קְדָמָאָה אֲתִרְשִׁים כִּלְאָ לְמַנְדַּע דְּהֵאִי כ"ה,
אַדְבִיק לָהּ אִיכָּה רְעָה, דְּנִטִיר לָהּ מִיּוֹמָא
דְאֵתְבְּרִי עַלְמָא.

אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבִּי הַרְכִּינֵס פְּתַח, (שם פסוק
כד) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגֵן
עֵדֶן. וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בְּחֶרְפֵּן בֵּי
מִקְדָּשָׁא, דְאֵתְתַרְכַּת בְּתִירוּכִין, דְאֵשְׁתַּלְחַת
בְּשִׁלוּחִין, כְּרִסְיָא דְמַלְכָּא נִפְלַת.

וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא כְּרִסְיָא דְמַלְכָּא. וְוִי דְאֵתְתַרְכַּת,
וְוִי דְנִפְלַת. הָאָדָם, הַהוּא דְשְׁלִיט עַל
כְּרִסְיָא, דְכָתִיב בֵּיהּ (יחזקאל א כו) וְעַל דְּמוֹת הַכִּסָּא
דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם וְכוּ'. נִפְלַת כְּרִסְיָא, נִפְלַת
כִּלְאָ.

וַיִּשְׁכֵּן, הַהוּא דְתִרְיָךְ לְדָא, אֲשִׁינ וְאֲשִׁרִי
יִישׁוּבָא אַחְרָא, בְּהַיְפוּכָא. בְּשַׁעַתָּא
דְאֵתְחַרִּיב בֵּי מִקְדָּשָׁא, סָּלִיק לְכְבוֹד עֵילְאָה
לְעֵילְאָ, וְאַזְעִיר דְיֻקְנָגִיָּה מִכְּמָה דְהָוּוֹת.
וְכוּרְסִיָּא נְטִיל מַגִּיָּה וְאֵתְפִּרְשׁ.

כְּבִיבוֹר אֲשִׁרִי לְגֵן עֵדֶן עִם כְּרוּבִים לְתַתָּא,
וְאֵתְפִּרְשׁ מֵהַהוּא כְּבוֹד עֵילְאָה.
וְאֲשִׁרִי לְהֵהִיא לְהֵט הַחֶרֶב, לְמִיקָם בְּדוּכְתָא
דְרַבְּנוּתִיָּה, לְמִיטֵר וּלְמִישָׂאב וּלְמַסְתִּיר, (נ"א

וּלְמַסְחֵי) הַהוּא אֹרַח דְּאַנְגִיד מֵעֵץ הַחַיִּים. וְשִׁלְמָה מְלָפָא צְוּוח וְאָמַר, (משלי ל כא) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אֶרֶץ וּגּוֹ' תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ וּגּוֹ' וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ. שִׁפְחָה לְגוֹ, גְּבִירָתָהּ לְבַר. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, מֵאֵי בְּדָד. כִּמָּה דְאֵת אָמַר, (ויקרא יג מו) בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבֹו.

(ולחץ) אֹתָהּ הִדְרָךְ שְׁשׁוּפַעַת מְעַץ הַחַיִּים. וְשִׁלְמָה הַמְלֶךְ צוּוח וְאָמַר, (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אֶרֶץ כּוֹ' תַּחַת עֶבֶד פִּי יִמְלוֹךְ כּוֹ' וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ. הַשִּׁפְחָה בַּפְּנִים, גְּבֻרָתָהּ בַּחוּץ. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, מַה זֶה בְּדָד? כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבֹו.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, ר' חֲנִינְאִי וְרַבְּנָן פְּתַחֵי קְרָא בְּאֲדָם הָרֵאשׁוֹן. (בראשית ב טו) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַיְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן וּגּוֹ'. וַיִּקַּח, בְּמָה לְקַחוּ. ר' חֲנִינְאִי אָמַר, לְקַחוּ בְּדַבְּרִים. בְּמָה דְאֵת אָמַר (ויקרא ח ב) קַח אֶת אֶהְרֹן. וְרַבְּנָן אָמְרוּ, לְקַחוּ בְרוּחַ. כִּמָּה דְאֵת אָמַר, (מ"ב ב ה) הַיּוֹם ה' לָקַח אֶת אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשֶׁךָ.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רבי חֲנִינְאִי וְרַבְּנָן פּוֹתְחִים הַפְּתוּב בְּאֲדָם הָרֵאשׁוֹן. (בראשית ב טו) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַיְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן וּגּוֹ'. וַיִּקַּח, בְּמָה לְקַחוּ? רבי חֲנִינְאִי אָמַר, לְקַחוּ בְּדַבְּרִים, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ח) קַח אֶת אֶהְרֹן. וְרַבְּנָן אָמְרוּ, לְקַחוּ בְרוּחַ, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים ב ב) הַיּוֹם ה' לָקַח אֶת אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשֶׁךָ.

וַיְנַיְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן, כִּדִּי לַהֲיוֹת לֹדְעַת וּלְהַפִּיר הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה. דְּאָמַר רַבִּי חֲנִינְאִי, הַתּוֹרָה לְמַדָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (איוב כח כז) אֲזוּ רָאָה וַיִּסְפְּרָהּ וּגּוֹ', וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְהָיוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת מִקְלָסִין לְפָנָיו.

וַיְנַיְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן, כִּדִּי לַהֲיוֹת לוֹ מְנַחָה, לְדַעַת וּלְהַפִּיר הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה. שְׁאָמַר רַבִּי חֲנִינְאִי, הַתּוֹרָה לְמַדָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (איוב כח) אֲזוּ רָאָה וַיִּסְפְּרָהּ וּגּוֹ', וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְהָיוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת מִקְלָסִים לְפָנָיו.

עַד שֶׁרָאָה סְמַא"ל בַּשָּׁמַיִם, וַנְתַקְנָא בּוֹ, וַיִּרַד מִן הַשָּׁמַיִם פְּדָמוֹת צַל עַל נַחֲשׁ. הַנַּחֲשׁ נִרְאָה, וְהַצַּל עָלָיו, תַּקְפָּא וַחֲלִילָא דִּילֵיהּ.

עַד שֶׁרָאָה סְמַא"ל בַּשָּׁמַיִם, וַנְתַקְנָא בּוֹ, וַיִּרַד מִן הַשָּׁמַיִם פְּדָמוֹת צַל עַל נַחֲשׁ. הַנַּחֲשׁ נִרְאָה, וְהַצַּל עָלָיו, הַתַּקְפָּא וְהַחֲלִילָא שְׁלוֹ.

כְּרִיב הַהוּא נַחֲשׁ לְגַבֵּי אֵיתְתָא, דִּדְעָתָא קִלְה מִן הָאִישׁ. מִכָּאן דְאֵתְתָא לָא אַתְּפַתַּת, אֲלָא בְּאֵתְתָא אַחֲרָא. (בראשית ג א) וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַף פִּי אָמַר אֱלֹהִים, מִיַּד פֶּתַח בָּאָף. מִהֲכָא, דְּכַתְּחִלַּת דְּבַרְיוֹ שֶׁל אָדָם נִיכַר מִי הוּא. כִּף הוּא פֶּתַח בָּאָף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

כְּרִיב אֹתוֹ הַנַּחֲשׁ לְאִשָּׁה, שְׂדַעָתָה קִלְה מִן הָאִישׁ. מִכָּאן שֶׁאִשָּׁה לָא מִתְּפַתִּית אֲלָא בְּאִשָּׁה אַחֲרַת. (בראשית ג א) וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַף פִּי אָמַר אֱלֹהִים, מִיַּד פֶּתַח בָּאָף. מִכָּאן שֶׁבְּתַחֲלַת דְּבַרְיוֹ שֶׁל אָדָם נִכַר מִי הוּא. כִּף הוּא פֶּתַח בָּאָף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

נִטְרַ סִימָן זֶה, אִם תַּקְבֵּל, אִם לָא תַקְבֵּל. וְהַמְשִׁיכָה בְּדַבְּרִים, עַד שֶׁפְּתַחָה בְּאוֹת מ"ם, וְאָמְרָה (שם) מִכָּל עֵץ הֶגֶן אָכַל נֹאכַל. מִיַּד נָטַל הַנַּחֲשׁ אוֹת מ', וַיִּשֶׁם אוֹתָהּ עַל זְרוּעוֹ

נִטְרַ סִימָן זֶה - אִם תַּקְבֵּל, אִם לָא תַקְבֵּל. לָא תַקְבֵּל. וְהַמְשִׁיכָה בְּדַבְּרִים, עַד שֶׁפְּתַחָה בְּאוֹת מ"ם, וְאָמְרָה מִכָּל עֵץ הֶגֶן [אָכַל] נֹאכַל. מִיַּד נָטַל הַנַּחֲשׁ אוֹת מ', וַיִּשֶׁם אוֹתָהּ עַל

זרועו השמאלית, והיה ממתין על וא"ו תי"ו מפיה, כדי להיות מו"ת נכון לפנייהם.

התחיל לפתותה, עד שכתוב (שם) ותרא האשה, בטעם גדול ותקיף. מלמד שפרחו האותיות וא"ו תי"ו, ועלו להתחבר עם האות מ"ם, והאות מ"ם היתה עולה ויורדת, ולא היתה מתחברת עמהם, עד שנתפתת.

ופרחו וא"ו תי"ו ארבע פעמים, והקיפו את האות מ"ם לארבעה צדדים, שכתוב (בראשית ג) ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה וכו' ותפקחנה עיני שניהם. הנה ארבע פעמים ו' ת'. מלמד שסבבו לאות מ"ם לארבעה צדדים, והמ"ם באמצע, מות ככל הצדדים.

כמו שנאמר (ירמיה ט) כי עלה מות בחלונינו, זה סמאל, שהוא אחד מחלונות השמים. ועל זה (תהלים פט) מי גבר יחיה ולא יראה מות. מיד שלט בה והטיל בה זהמא. ירד הקדוש ברוך הוא לראות, ויתחבא האדם ואשתו.

בא וראה, קדם שחטאו היתה השכינה עטרה על ראשיהם, להיות בשבילם שורה על העולם. כיון שחטאו, כביכול תש כחה, והסתלקה ולא שלטה. והקדוש ברוך הוא התחיל לקונן, ואמר איכה, מה יהיה ממנה? השלטון הוסר ממנה. אף פאן בחרבן בית המקדש השלטון הוסר, והקדוש ברוך הוא התחיל לספד, ואמר איכה, מה תהא עליה?

איכה. רבי פנחס פתח, (ירמיה לא) קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים וגו'. בשעה שנחרב בית המקדש ונשרף, בא קול והתעורר על קברי האבות הראשונים, ואמר: אבות

השמאלית, והיה ממתין על וא"ו תי"ו מפיה, כדי להיות מו"ת נכון לפנייהם.

התחיל לפתותה, עד דכתיב, (שם פסוק ו) ותרא האשה, בטעמא סגי ותקיף. מלמד שפרחו האותיות וא"ו תי"ו, וסלקו להתחבר עם אות מ"ם. ואות מ"ם היתה עולה ויורדת, ולא היתה מתחברת עמהם, עד שנתפתת.

ופרחו וא"ו תי"ו, ארבע זמנין, ואקיפו לאות מ"ם לארבע סטריין. דכתיב, (שם) ו"תקח מפריו ו"תאכל ו"תתן גם לאישה. (שם פסוק ז) ו"תפקחנה עיני שניהם. הא ארבע זמנין ו' ת'. מלמד, שסבבו לאות מ"ם לארבע צדדין, והמ"ם באמצע, מות בכל סטריין.

כמה דאת אמר, (ירמיה ט) כי עלה מות בחלונינו. דא סמאל, דאיהו חד מחלוני שמא. ועל דא (תהלים פט מט) מי גבר יחיה ולא יראה מות. מיד שלט בה, והטיל בה זהמא. נחת קודשא בריך הוא למיחמי, (בראשית ג ח) ויתחבא האדם ואשתו.

הא חזי, קודם שחטאו, היתה השכינה עטרה על ראשיהם, להיות בשבילם שורה על העולם. כיון שחטאו, כביכול, תש כחה, ואסתלקת ולא שליטת. וקודשא בריך הוא שארי לקונן, ואמר איכה, מה תהא מינה, שלטנותא אעדו מינה. אוף הכא בחורבן בי מקדשא, שולטנותא אעדו, וקודשא בריך הוא שארי למיספד, ואמר איכה, מה תהא עליה.

איכה, רבי פנחס פתח, (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים וגו'. בשעתא דאתחרב בי מקדשא, ואתוקד. אתא קלא ואיתער על קברי אבהן קדמאי, ואמר, אבהן קדמאי, אתון דמיכין בשינתא, ולא ידעיתון

הראשונים, אתם רדומים בשנה, ואינכם יודעים על צער העולם. בניכם שגדלתם בצער, והכנסתם אותם לאמונה הרבה של הקדוש ברוך הוא, הנה מתו, והנה נהרגו, והנה הלכו לגלות בין שונאיהם, ידיהם מהדקות לאחור, מתים ברעב, בתיהם נשרפו. איזה הרחמים שלכם? איזה אמונתכם? קומו התעוררו אליהם!

מיד התעוררו האבות והאמהות והלכו אל משה. אמרו לו: משה הרועה הנאמן, איפה הבנים? איפה השארית אותם? מיד התעורר משה, והלך עמם אל יהושע. אמר לו: בני האבות הללו, בני ישראל, שהפקיד אותי הקדוש ברוך הוא עליהם, והשארתי אותם בידך, איפה הם?

השיב יהושע ואמר: רבנו משה, בארץ הקדושה השארתי אותם, וחלקתי להם הארץ על פי גורל, כמו שצויתני, וכלם השארתי איש על נחלתו ועל גורלו.

ומיד הלכו פלם לארץ הקדושה, ומצאו אותה שנוחרה, שאין נשמע בה קול. נכנסו למקדש, וראו שנושרף. עשו בו הספד, עד שנושמע קול מרידת הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים העליונים בכו עמהם למעלה.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא אותם ממררים בקול בכיה בתוך עפר המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם באן? (ירמיה א) מה לידידי בביתי? קם אברהם הזקן בראשונה, אמר לפני רבון העולם: אתה ידעת שהלכתי לפניך בדרך אמת. עשר פעמים נסית אותי, ועמדתי בכל. איפה הם בני? לא שמעתי קול

דבריהם בארץ שנושבעת לי לקים אותם בה.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אי אברהם אהוב נפשי, (שם) וכשר קדש יעברו מעליך. בטלו מהם

צערא דעלמא, בניכון דגדלתון בצערא, ואעילתון בהימנותא סגי דקודשא בריך הוא, הא מיתו, והא אתקטלו, והא אזלו בגלותא בין שנאיהון, ידיהון מהדקן לאחורא, מייתין בכפנא, בתיהון אתוקד. אן רחמין דילכוון, אן מהימנותא דילכוון, קומו איתערו לגבייהו.

מיד אתערו אבהן ואמהן, ואזלו לגבי משה, אמרו ליה, משה רעיא מהימנא, אן אינון בנין, אן שבקת לון. מיד איתער משה, ואזל עמהון לגבי יהושע. אמר ליה, בני אבהן אלין, בני ישראל, דפקדני קודשא בריך הוא עליהון, ושבקית לון בידך, אן אינון.

אתיב יהושע ואמר, רבינו משה, בארעא קדישא שבקית לון, ופליגית לון ארעא על פום עדבא, כמה דפקדתני, וכלהו שבקית גבר על אחסנתיה ועל עדביה.

ומיד אזלו פוליהו לארעא קדישא, ואשפחו לה דאתחרבא, דלא אשתמע בה קלא. עאלו גבי מקדשא, וחרמו דאתוקד. עבדו ביה הספידא, עד דאשתמע קל מרירו דבכיה לרום שמיא, וכל מלאכי עילאי בכו עמהון לעילא.

איתער קודשא בריך הוא ואתא לגביהון, ואשפח לון ממרין בקל בכיה, גו עפרא דמקדשא. אמר לון, רחימין דנפשאי, מה אתון הבא, (שם יא טו) מה לידידי בביתי.

קם אברהם סבא בקדמיתא, אמר קמיה מארי דעלמא, אתה ידעת דאזלית קמוך באורח קשוט. עשר זמנין נסית לי, וקיימית בכלא. בני אן אינון, לא שמענא קל מליהון בארעא דאומית לי, לקיימא להון בה.

אמר ליה קודשא בריך הוא, אי אברהם

ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה, ועל כן התגבר רגזי עליהם, ובגללך חפיתי להם כמה פעמים, ולא שבו לפני.

בין ששמע אברהם כן, אמר: ימחו על קדשת שמך כל אותם חטאיהם בין העמים, עד שיהיה רצונך להשיבם אליך. וכן כלם כמו זה, והלכו להם.

נשארה שם רחל, והרימה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה? אמרה לפניו: ולא אבכה?! איפה הם בני, ומה חטאו אליך? אמר לה: הכניסו צרתי לפני, והכניסוה לביתי. מיד אמרה: וכי אני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לביתי?!

ששנינו, בשעה שכתוב (בראשית כט) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, אמר: התדווגי לי? אמרה לו: כן, אבל אחות יש לי קשישה ממני, ואני פוחדת מאבא, שהוא רמאי מיד - ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, ברמאות.

מיד נתן לה סימנים. בין שנכנסה לאה באותו הלילה, אמרה רחל, כעת תתביש אחותי. הלכה ומסרה לה הסימנים.

ועל זה אמרה אל הקדוש ברוך הוא: ואני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לביתי?! ואתה, שכתוב בך רחום וחנון ארך אפים, היה לך להעביר על חטאיהם.

ובכל מה שאמר לה - לא קבלה תנחומים. זהו שכתוב (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא רוצה לקבל תנחומים. מה הטעם? משום כי איננו, פימים הראשונים לשרות ביניהם, והרי הסתלק למעלה.

טעמא. בגין פי איננו, פיומין קדמאין לאשראה בינייהו, והא אסתלק לעילא.

רחימא דנפשאי, (שם) ובשר קדש יעברו מעליך. בטילו מינייהו ברית קדישא, ופלחו עבודה זרה, ועל דא איתקפת רוגזאי בהון, ובגיןך אוריך לון כמה זמנין, ולא תבו קדמי.

בין דשמע אברהם כן אמר ימחו על קדושת שמך כל אינון חוביהון ביני עממיא, עד דיהא רעווא דילך לאתבא לון לגבך. וכן פלהו כגוונא דא, ואזלו להו.

אשתארת תמן רחל, וארימת קל בכיה במרירו דתמרורים, אמר לה קודשא בריך

הוא, רחל, מה את מבכה. אמרה קמיה, ולא אבכה, בני אן אינון, ומה חטאן לגבך. אמר לה עאלו צרתי לקמי, ואעילו לה בביתי. מיד אמרה, וכי לא עבדית אנא יתיר, דאעילנא צרתי בביתי.

דתנן, בשעתא דכתיב, (בראשית כט יב) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, אמר הזדווגי

לגבאי, אמרה ליה אין, אבל אחתא אית לי קשישא מינאי, ומסתפינא מאבא, דרמאה איהו. מיד ויגד יעקב לרחל, כי אחי אביה הוא ברמאותא.

מיד יהב לה סימנין. בין דעאלת לאה בההוא ליליא, אמרה רחל, השתא מתפספא אחתי, אזלת ומסרה לה סימנין.

ועל דא אמרה לגבי קודשא בריך הוא, ואנא לא עבדית יתיר, דאעילנא צרתי בביתי.

ואת דכתיב בך, (שמות לד) ורחום וחנון ארך אפים, הוה לך לאעברא על חוביהון.

ובכל מה דאמר לה, לא קבילת תנחומין. הדא הוא דכתיב, (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע

וגו' כי איננו. לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי

ובגין דכי איננו בגו בנהא, לא קבלית תנחומין,
עד דאומי לה. דכתוב, (שם פסוק טו) כה אמר
ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה.

במה דעבדת רחל, אוף הכי שכינתא לעילא.
פדמתרגם קל ברום שמייא אשתמע,
שכינתא מבכה על בנהא. בההיא שעתא
דאיהי הות מבכה, אתערו לגבה שתין רבוא
משריין עילאין, וכלהו איתערו בכיה לגבה.
בההיא שעתא, אשתמע קלא לרקיע ערבות,
ואזדעזעו מאתן אלף עלמין, דהוו
גניזי מן יומא דאתברי עלמא, עד דאשתמע
ההוא קלא לרום שמייא. ומאן איהו, דא (יחזקאל
א כב) רקיע פועין הקרח הנורא, דאיהו על גבי
החיות.

עד דאתגלית אימא לברתא, ואמרה לה, מנעי
קולך. פדין אתפרשת מתמן, ואזלת היא
וכל אוכלוסיהא בגלותא. ואצטריכו לאתבדרא
לכמה סטרין, למהוי גלותא לכולא, והיא
ישבה בדר.

רבי נחוניא אמר, איכה, מאן אמר דא, ההוא
רוח עילאה נעימאה, (ס"א פנימאה) עלמא
דאתי. ועל דא, תיבה דא רוחני איהו, ולא
אית בה שותפו כלל, לאו בלישן ולא בשיניין,
ולאו בשפון כלל.

אימא שאלה על ברטה, דא קרקורא דקיר,
אדון רבון רב ושליט, ישבה, ולא
עומדת, בתחלה עומדת, וכל אוכלוסיה
עומדים, השתא יושבת ושוממה. בדר, כמה
דאת אמר (ויקרא יג מו) בדר ישב, כמאן דמסאיב
במסאבו, (משלי ל כג) ושפחה פי תירש גברתה,
ההיא דהוות מסאבא, יתבא בדוכתהא.

שרחו להו בני בכל לבני ארעא קדישא, יאות
דאתון צריכין למבכי, ולכון יאות

ומשום שכי איננו בתוך בניה, לא
מקבלת תנחומים, עד שנשבע
לה, שכתוב (שם) כה אמר ה' מנעי
קולך מבכי ועיניך מדמעה.

כמו שעשתה רחל - אף כן
השכינה למעלה. כפי שמתרגם,
קול נשמע ברום השמים,
השכינה מבכה על בניה. באותה
השעה שהיא היתה מבכה,
התעוררו אליה ששים רבוא
מחנות עליונים, וכלם העירו
אליה בכיה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע
ערבות, והזדעזעו מאתם אלף
עולמות שהיו גנוזים מיום
שנברא העולם, עד שנשמע אותו
הקול לרום השמים. ומי הוא?
זה הרקיע פעין הקרח הנורא,
שהוא על גבי החיות.

עד שהתגלתה האם לבתה,
ואמרה לה: מנעי קולך. אז
נפרדה משם, והלכה היא וכל
אוכלוסיה לגלות, והצטרכו
להתפור לכמה צדדים, שתהיה
גלות לכל, והיא ישבה בדר.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר
זה? אותה הרוח העליונה נעימה,
(הפנימית) העולם הבא. ועל זה תבה
זו היא רוחנית, ואין בה שתפות
כלל, לא לשון ושנים, ולא
שפתים כלל.

האם שואלת על בתה, זה קרקור
הקר, אדון רבון, גדול ושליט,
ישבה, ולא עומדת. בתחלה
עומדת, וכל אוכלוסיה עומדים.
כעת יושבת ושוממה. בדר, כמו
שנאמר בדר ישב, כמי שמטמא
בטמאה, ושפחה פי תירש
גברתה, ההיא שהיתה טמאה,
ישבה במקומה.

שרחו להם בני בכל לבני הארץ
הקדושה: ראוי שאתם צריכים
לבכות, ולכם ראוי לספד
ולעשות אבל, בראותכם את

היכלות האם חרבים, ומקום
מטתה שהתהפך באבל, והיא
איננה שם, ופּרחה מכם, ולא
ידעתם ממנה.

האמרו שהיא עמנו בתוך הגלות
והורידה את מדונה? אם כן, אנו
צריכים לשמח, שהרי יחזקאל
הנביא ראה אותה כאן, וכל
אוכלוסייה.

וְדַא, על זה אנו צריכים לבכות
ולספד פתנין, וכיענות המדבר,
שהיא גרשה מחוץ להיכלה, ואנו
בגלות, והיא באה עלינו
במרירות, ורואה אותנו בכל
הימים בכמה צרות, בכמה
הנהגות שגוזרים עלינו בכל זמן,
ולא יכולה להסיר מעמנו את
הצרות, וכל אותם הפכות שאנו
סובלים.

שָׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה:
נָאָה הוּא שְׂאֵמְנוּ בְּרַחָה, וּגְרָשָׁה
מִתּוֹךְ הַיְכָלָה, וַיְרַדְהָ אֵלֵיכֶם
בְּמַרְיֹת וּבְקוֹל עֲצוּב, כִּאֲשֶׁה
שְׁיוֹשְׁבַת בְּלִי דַעַת, וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא
יְכוּל לְהֲצִיל, וְנָאָה לָכֶם לְסַפֵּד.
אֲבָרְ אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלְסַפֵּד
בְּנֵהִי וּבְמַרְיֹת, שְׂאֵנוּ רוּאִים
בְּכָל יוֹם הַהֵיכָל חָרָב, וְשׁוּעֵלִי
הַמְדַבֵּר נִכְנָסִים וַיּוֹצֵאִים,
וְשׁוֹרְקִים הַיְעֲנִים בְּתוֹכּוֹ, וְאָנוּ
רוּאִים וּבּוֹכִים.

וּבַעֲוֹד שְׂאֵנוּ יוֹשְׁבִים נְבוֹכִים
וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ בְּעַפְרָה, אָנוּ
שׁוֹמְעִים קוֹל נְעִימוֹת רַגְלֵיהָ
בְּשִׁלֵּשׁ מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה,
יֹרֶדֶת וְרוֹאֶה אֶת הַיְכָלָה, אִיף
יוֹשְׁבִים (חֲרָבִים) נִשְׂרָפִים. נִכְנָסֶת
מֵהֵיכָל לְהֵיכָל, מִמְּקוֹם לְמְקוֹם,
וּגּוֹעָה וּמְיַלְלֶת, וּבּוֹכָה עֲלֵינוּ וְעַל
נַפְשָׁנוּ.

ואנו מתעוררים לקול נעימות
בכיתה ויללותיה, ורוחנו הולכת
אחריה, ופורחת אליה. ולפי
שעה פורחת והולכת, ולא

לְמַסְפֵּד, וְלִמְעַבֵּד אַבְלָא, בְּמַחְזִיכוֹן הַיְכָלִין
דְּאִימָא חֲרִיבִין, וְאַתְרַ עֲרֶסָה דְּאַתְהַפֵּךְ בְּאַבְלָא,
וְהִיא לִית פִּמָּן, וּפְרַחָא מִנְכוֹן, וְלֹא (דְּרִיב ע"א)
יְדַעְתּוֹן מִינָהּ.

תימרון דאיהי עמנא גו גלותא, ונחתת דיורה
בגוונא. אי הכי, אנו צריכין למחדי,
דהא יחזקאל נביאה חמא לה הכא, וכל
אוכלוסייה.

וְדַא, על דא אנו צריכין למבפי, ולמספד
פתנינא, וכיעני מדברא, דאיהי
אתתרכת לבר מהיכלה, ואנו בגלותא, והיא
אתת עלנא במרירו, וחמאת לנא בכליומין
בכמה עאקו, בכמה נימוסין גזרין עלנא בכל
זמן, ולא יכלא לאעדאה מינו עאקין, וכל
אינון מכתשין דאנו סבלין.

שָׁלְחוּ לָהּ בְּנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאִימָנָא
עֲרַקְתָּ, וְאַתְתְּרַכְתָּ מִגּוֹ הַיְכָלָהָ, וְנַחַתְתָּ
לְגַבְיֵיכוֹ בְּמַרְיֹו וּבְקָל עֲצִיב, כִּאִיתְתָּא דִּיתְבָּא
בְּלֹא דַעַתָּא, וּכְגַבְרָא דְּלֹא יְכִיל לְשִׁיזְבָּא, וַיְאוֹת
לְכוֹן לְמַסְפֵּד.

אֲבָרְ אָנוּ, אִית לָן לְמַבְפִּי וְלְמַסְפֵּד בְּנֵהִי
וּמַרְיֹו, דְּאָנוּ חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא הַיְכָלָא
חֲרִיב, וְתַעֲלִין דְּמַדְבְּרָא עֲאֵלִין וּנְפִקִין, וְשִׁרְקִין
יְעֲנִים בְּגוּיָהּ, וְאָנוּ חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבַעֲוֹד דְּאָנוּ יְתַבִּין נְבוֹכִין, וְשׁוֹכְבִין פּוּמָנָא
בְּעַפְרָא, אָנוּ שְׁמַעִין קָל נְעִימוֹ
דְּרַגְלָהָ, בְּתַלְתַּ מִּשְׁמֵרוֹתָא דְּלֵילָא, נַחַתְתָּ
וְחֲמַאת לְהַיְכָלָהָ, אִיף יְתַבִּין (חֲרָבִין) מִתּוֹקְדִין,
אַעֲלַת מֵהַיְכָלָא לְהַיְכָלָא, מִדּוּף לְדוּף, וְגַעַת
וּמְיַלְלַת, וּבְכַת עֲלָנָא וְעַל נַפְשָׁנָא.

ואנו מתעורין לקול נעימו דבכיתה ויללותיה.
ורוחנא אזלת אבתרה, ופרח לגבה.
ולפום שעתא פרכת ואזלת, ולא שמענא, ולא

שמענו, ולא ידענו דבר, שהנה
הולכת ונשארונו נבוכים, ישנים,
בלי רוח, בלי דעת. צועקים,
ואומרים איכה.

שנינו, בכל לילה וליילה קול
מרירות של פאב של ציו"ן נשמע
מרום הרקיע למטה, וממטה
לרקיע, כמו שנאמר (ירמיה כה) ה'
ממרום ישאג וממעון קדשו יתן
קולו ישאג על נוהו.

בראשית הלילה היא מכונת
בבכיה, ושואגת מרום הרקיע
למעלה. יורדת למטה, למקום
המזבח החיצון, ורואה מקומה
חרב, טמא בטמאה, וכל מקום
לא נמצא בו. גועה ומיללת,
צונחת בקול של מרירות,
ואומרת: מזבחי, מזבחי, פרנסתי
שריית אותי בכמה נסוכים,
בכמה עולות טהורים קדושים.

כל האישים הקדושים, הגדולים
הממנים, היו רויים ושמחים ממך.
אוכלים עדונים, ומחלקים
חלקיהם ברומי הרקיע. (ועתה)
נתנו כף נבלת חסידים קדושים.
בני שנזבחו עליך, אוי לי
מדמיהם. וכל האישים הגדולים
הממנים נפלו ממקומם לקול
צנחותיהם.

יושבים בחוץ צווחים ובוכים
אותם אראלים קדושים, שאות
שמו הקדוש היה מתעטר עליהם,
ובו הם שמחים ועומדים. לקול
בכיותיהם האות הוא פרתה מהם,
ועלתה לרומי מרומים. ונשארו
בנקבה שבוכה ומיללת. זהו
שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו
חצה. אראלם בלא יו"ד, צעקו חוצה.
חוצה.

מזבחי מזבחי, אחר שהריות
אותי בנבלות בנים חסידים
קדושים, שמסרו נפשם ונשמתם
עליך, נגנזת. איפה אמצא אותך?
איפה האש שעליך? גועה

ידענא מידי, דהא אזלת, ואשתארנא נבוכין,
דמיכין, בלא רוחא, בלא דעתא. צעקין,
ואמריין איכה.

הנינו, בכל לילה וליילה, קל מרירות דכאיבא
דציו"ן אשתמע מרום רקיעא לתתא,
ומתתא לרקיעא. כמה דאת אמר, (ירמיה כה ל) ה'
ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג
ישאג על נוהו.

בשירותא דלילה, היא אתפונת בבכיה,
ושואגת מרום רקיעא לעילא.
נחתת לתתא, לאתר מדבח החיצון, וחרמת
דוכתה חריב, מסאב במסאבו, וכל אתר לא
אשתבח ביה. געת ומיללת, צונחת בקל
מרירו, ואמרת, מדבחי מדבחי, פרנסתי
דמרוית לי בכמה ניסוכין, בכמה עליון דכין
קדישין.

כל גברין קדישין, רברבן ממנן, הוו מרוון
וחדאן מינה, אכלין עידונין, ופלגין
חולקיהון, ברומי רקיעא. (א"ה צ"ל והשתא) יהבו
כף נבלת חסידים קדושים. בני דאתדבחו
עליך, ווי לי מדמיהון. וכל גברין רברבין ממנן,
נפלו מדוכתיהון לקול צנחותיהון.

יתבין לבר צווחין ובכאן, אינון אראלים
קדישין, דאת שמייה קדישא הוה
מתעטר עלייהו, וביה אינון חדאן וקיימין.
לקל בכיותהון את דא פרחא מנייהו, וסלקא
לרומי מרומים, ואשתארו פנוקבא דבכאת
ומיללת. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לג ז) הן אראלם
צעקו חצה. אראלם בלא יו"ד, צעקו חוצה.

מדבחי מדבחי, לבתר דמרוית לי בניבלות
בנין חסידין קדישין, דמסרו נפשיהון
ונשמתייהון עליך, איתגניזת. אן אשפח לך, אן
אשתא דעליך. געת ומיללת ובכת בקל עציב.

שְׁתָּא אֲלֵפֵי גְבֵרֵי קְדִישִׁין, בְּכָל סֵטְרָא דְאַרְבַּע
סֵטְרֵי עֲלָמָא, אֵינֻן דְּהוּוּ אֲכִלֵי קְרַבְנָא
בְּכָל יוֹמָא, נִחְתִּי בְּהֶדְהָ, וּמַיִלְלִין וּבִכְיִין עַל
מַדְבַּח דְּעֲלוּן. וַיִּתִּיר הוּוּ, אֶלָּא אֲתַמְעֵטוּ.

וְאַפִּילוּ אֵינֻן דְּקִיָּמִין לְבַר, בְּרוּחַ אֲחֵרָא,
דְּמַרוּן מְאִינֻן אֵימְרִין וּפְדָרִין.
בְּשִׁירוּתָא דְּלִילֵיא צְוּחִין גָּעָאן וּמַיִלְלִין עַל
הַאי מַדְבַּח. וְוִי לְחַמְרָא דְּאָבִיד אַבּוּסָה, אֲתַר
דְּמַתְרוּהַ מְנִיָּה. מֵאן חָמֵי נְהִימוּ דְּגַבְרִין קְדִישִׁין
בְּמַטְרוּנִיתָא, מַתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעִילָא לְתַתָּא.
בְּפִלְגֵנוּ לִילֵיא, עָאל לְגוּ הֵהִיא נְקוּדָה דְּצִיּוֹן,
אֲתַר דְּבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, חֲמַת לִיהַ
דְּאֲתַחְרִיב, וְאַסְתָּאב אֲתַר בֵּית מוֹתְבָה וְעַרְסָה,
גָּעַת וּמַיִלְלַת, סְלָקָא מַתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעִילָא
לְתַתָּא, אֲסַתְפַּל בְּאֲתַר דְּכְרוּבִים, צְוּחָא בְּקוּל
מְרִירו, וְאַרְיַמַת קָלָא וְאַמְרָה, עַרְסֵי עַרְסֵי, אֲתַר
בֵּית מוֹתְבֵי.

עַל הַאי דּוּכְתָא פְתִיב, (ש"ש ג א) עַל מְשַׁכְּבֵי
בְּלִילוֹת. מְשַׁכְּבֵי, עַרְסָא דְּמַטְרוּנִיתָא. גָּעַת
בְּבִכְיָה וְאַמְרָה, עַרְסֵי אֲתַר מְקַדְּשֵׁי, אֲתַר
דְּמַרְגְּלָאִין טְבָאן, בֵּי פְרוּכְתָא וְכַפּוּרְתָא, דְּהוּוּ
סְמִכִין עֲלוּהֵי שְׁתֵּין אֲלֵפִין רַבּוּן אַבְנֵי יֶקֶר,
סְדָרִין סְדָרִין, שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסַתְפָּלָאן דָּא
לְדָא. סְדָרִין דְּרַמּוֹנִין מַתְצַעֲן עֲלֵךְ לְאַרְבַּע
סֵטְרִין. עֲלָמָא קִיָּמָא בְּגִינָךְ.

רַבּוּן עֲלָמָא, בְּעֵלֵי, הוּוּ אֲתֵי לְגַבֵּי, וְהוּוּ שְׁכַב
בֵּין דְּרוּעֵי, וְכָל מָה דְּבַעִינָא מְנִיָּה, וְכָל
בְּעוּתֵי עֶבֶד בְּעִידְנָא דָּא. פֶּד הוּוּ אֲתֵי לְגַבֵּי,
וְשָׁבִיק (וְשׁוּ) בֵּי מְדוּרִיָּה, וּמַשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׁדֵי.
עַרְסֵי עַרְסֵי, לִית אֲתַ דְּכִיר פֶּד הוּינָא אֲתָא
לְגַבְךָ בְּחֶדְוָה וּבְשִׁפִירו דְּלָכָא, וְאַיִנֻן
רַבִּיָּן עוֹלָמִין, הוּי נְפָקֵי לְקַדְמוּתֵי,

וּמַיִלְלַת וּבּוֹכָה בְּקוּל עֲצוּב.
שֵׁשֶׁת אֲלֵפֵי גְבֵרִים קְדוּשִׁים, בְּכָל
צַד שֶׁל אַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, הֵם
שֶׁהֵיוּ אוֹכְלִים קְרַבָּן בְּכָל יוֹם,
יָרְדוּ עִמָּהּ, וּמַיִלְלִים וּבוֹכִים עַל
מַזְבַּח הָעוֹלוֹת. וַיִּוְתַר הֵיוּ, אֶלָּא
שֶׁהִתְמַעְטוּ.

וְאַפִּילוּ אוֹתָם שְׁעוּמָדִים בַּחוּץ,
בְּרוּחַ אַחֵרָת, שְׁרוּם מֵאוֹתָם
הָאֵיכָרִים וְהַפְּדָרִים, בְּרֵאשִׁית
הַלְלִיָּה צְוּחִים, גּוֹעִים וּמַיִלְלִים
עַל הַמַּזְבַּח הַזֶּה. אוּי לְחַמּוֹר
שְׁאֵבֵד אַבּוּסוּ, הַמְּקוֹם שֶׁמַּתְרוּהַ
מִמֶּנּוּ. מִי רָאָה נְהַמַּת הַגְּבֵרִים
הַקְּדוּשִׁים בְּגַבְיָהּ, מִמְּטָה
לְמַעְלָה, וּמַמְעָלָה לְמַטָּה.

בְּחֻצוֹת הַלְלִיָּה נִכְנַסַת לְתוֹךְ
אוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה שֶׁל צִיּוֹן, מְקוֹם בֵּית
קְדִישֵׁי הַקְּדוּשִׁים, רוֹאֵה אוֹתָהּ
שְׁנַחֲרַב, וְנִטְמָא מְקוֹם בֵּית
מוֹשְׁבָה וּמַטְטָה, גּוֹעָה וּמַיִלְלַת,
עוֹלָה מִמְּטָה לְמַעְלָה, וּמַמְעָלָה
לְמַטָּה, מְסַתְפַּלַת בְּמְקוֹם
הַפְּרוּבִים, צְוּחַת בְּקוּל מֶר,
וּמְרִימָה קוֹלָה וְאוֹמְרַת: מַטְטֵי
מַטְטֵי, מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבֵי!

עַל הַמְּקוֹם הַזֶּה פְּתוּב (שִׁיר א) עַל
מְשַׁכְּבֵי בְּלִילוֹת. מְשַׁכְּבֵי, מַטְט
הַגְּבִיָּה. גּוֹעָה בְּבִכְיָה וְאוֹמְרַת:
מַטְטֵי, מְקוֹם מְקַדְּשֵׁי, הַמְּקוֹם שֶׁל
הַמְּרַגְלִיּוֹת הַטּוֹבוֹת, בֵּית הַפְּרֻכַת
וְהַכְּפֻרַת, שֶׁהֵיוּ סוּמְכִים עָלֶיהוּ
שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוֹת שֶׁל אַבְנֵי יֶקֶר,
סְדָרִים סְדָרִים, שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת,
מְסַתְפָּלִים זֶה עַל זֶה. סְדָרֵי רַמּוֹנִים
מַצְעִים עֲלֵיךְ לְאַרְבַּעַת צְדָדִים.
הָעוֹלָם עֲמַד בְּשִׁבְלֵךְ.

רַבּוּן הָעוֹלָם, בְּעֵלֵי הֵיָה בָּא אֵלֵי,
וְהוּוּ שׁוֹכֵב בֵּין זְרוּעֵי, וְכָל מָה
שֶׁרְצִיתִי מִמֶּנּוּ, וְכָל רְצוֹנֵי עוֹשֶׂה
בְּזַמַּן הַזֶּה, כְּשֶׁהֵיָה בָּא אֵלֵי וְעֹזֵב
(ש"ס) בֵּי מְדוּרוֹ וּמַשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין
שְׁדֵי.

מַטְטֵי מַטְטֵי, אֵינְךָ זוֹכֵרַת כְּשֶׁהֵיִיתִי בָּאָה אֵלֶיךָ בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאוֹתָם הַתִּינּוּקוֹת הָעֲלָמִים

היו יוצאים כנגדי, מפנים בכנפיהם בשמחה לקבלני.

העפר שפך היה קם ממקומו, ורואה איך נשפח ארון התורה ששהה כאן. מכאן יצא מזון לכל העולם, ואור, וברכות לכל.

אשגח על בעלי - אינו כאן. אשגח לכל צד. בזמן הזה כשהיה בא אצלי בעלי, וסביבו כמה בנים חסידים, וכל אותם העלמות מזמנות לקבלו.

והיינו שומעים מרחוק קול זוגי הפעמונים מקשקשים בין רגליו, כדי שאשמע קולו טרם הפנסו אלי. כל עלמותי משבחות ומודות לפני הקדוש ברוך הוא, אחר כך הולכות כל אחת לבית מושבה, והיינו יחידות מחבקות בנשיקותינו באהבה.

בעלי בעלי, איפה פנית? כעת הוא הזמן שהייתי משגיחה בך. הסתפלתי בכל צד - ואינך. איפה אשגח לך, ולא אבקש בשבילך? ורוי מקומך בזמן הזה לבא אלי, הרני מזמנת כאן. והרי נשפחת ממני. אינך זוכר ימי האהבה, כשהייתי שוכבת בחיקך, וחקוקה בדיוקנך, ודיוקני היה חקוק בך. פחותם הזה שמשאיר דיוקנו בחקיקת הכתב, כך השארתי דיוקני בך, כדי שתשתעשע בדיוקני, בעודי בתוך צבאותי.

גועה בבכיה ואומרת: בעלי בעלי, האור של העינים הרי נחשף. אינך זוכר, כשהיית מושיט שמאלך מפתח לראשי, ואני מתענגת על רב שלום, וימינך מחבבת באחונה ובנשיקות. ונדרת לי שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי (תהלים קלו) אם אשפוך ירושלים תשפח ימיני, הנה נשפחתי ממך. אינך זוכר, כשעמדתי אצלך בהר

בטשי בגדפייהו בחדוה, לקבלא לי. עפרא דבך, הוה קם מדוכתיה, וחדו איך איתנשיא ארונא דאורייתא דהות הכא, מהכא נפקא מזונא לכל עלמא, ונהורא, וברכאן לכלא.

אשגח על בעלי, לית הכא. אשגח לכל סטר. בעידנא דא פד הוה אתי בעלי לגבי, וסחרניה כמה בנין חסידין, וכל אינון עולמתאן זמינין לקבלא ליה.

והוינא שמעין מרחיק, קל זוגין דפעמונים מקשקשין בין רגלוי, בגין דאשמע קליה עד דלא יעול לגבי. כל עולימתאן דילי, משבחין ואודין קמי קודשא בריך הוא, לבתר אזלין כל חד על פי מותביה, והוינן יחידאין מחבקן בנשיקתהון ברחימו.

בעלי בעלי, אן פנית, השתא הוא עדנא דהוינא אשגח בך. אסתפלנא בכל סטר, ולית אנת. אן אשגח לך, ולא אתבע בגינך.

דא הוא אתרך בעידנא דא, למיתי לגבי, הא אנא זמינא הכא. הא אתנשית מנאי, לית אנת דכיר יומי דרחימו, פד הוינא שכבת בתוקפך, ומחקקא בדיוקנך, ודיוקני הוות מחקקא בך, כהאי חותם דשביק דיוקניה בגליפו דכתבא, הכי שבקנא דיוקני בך, בגין דתשתעשע בדיוקני, בעוד דאנא בגו חילי.

געת בבכיה, וצוחת, בעלי בעלי, נהירו דעיניי הא איתחשף. לית אנת דכיר, פד הוית אושיט שמאלך מתחות רישי, ואנא מתענגנא על סגיאוי דשלם, וימינך מחבקא באחונה ובנשיקין. ונדרת (דף קיב ע"ב) לי דלא תשבוק רחימותא דילי לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלו ה)

אם אֶשְׁפַּחַךְ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁפַּח יְמִינִי, הָא
אֵיתְנָשִׁנָּא מְנַה.

לִית אַנְתָּ דְכִיר, פִּד קְאִימְנָא לְגַבְךָ בְּטוֹרָא
דְּסִינִי, שְׁלִימִין שְׁתִּין רַבּוּ דְקַבִּילוּ לָךְ
עַלְיֵהוּ, וְאַתְעַטְרָנָא לָךְ בְּהוּ, יְתִיר מְכַל
עַמְמֵיִא, וְהוּינָא אֲזִלִין אַבְתְּרָךְ לְכָל רְעוּתָךְ.
וְהֵיא שְׁפַחָה קְטָלָא בְּהוּ לְאַלְפִים וּרְבּוּוֹן,
וְלֹא אֶשְׁגַּחְנָא. וְאַתְאַבִּידוּ כְּלָהוּ בְּמַדְבְּרָא,
וְשַׁבְּקִית לֹוֹן תַּמָּן, וְאַעִילְנָא בְּגִיהוֹן זְעִירִין
לְקִימָא קַמָּךְ בְּאַרְעָא דָּא. וּבְדִילְנָא לֹוֹן
לְקִימָא קַמָּךְ, בְּגִין רְעוּתָךְ.

בְּעֲלִי הוּי דְכִיר, בְּכַמְה בְּגִין קְדִישִׁין קְאִימְנָא
קַמָּךְ בְּכָל דְרָא וְדָרָא, בְּיוֹמֵי דְדָוִד
וְשְׁלֵמָה בְּרִיה. לִית אַנְתָּ דְכִיר כְּמָה טְבָאן
דְּעַבְדוּ קַמָּךְ. יֵאוּת לָךְ לְמִדְכַר חוּבִין, וְלֹא
תְדַכַּר זְכוּוֹן. אִיךְ אַתְהַפִּיכַת עַלְךָ.
בְּעִינָא עַלְךָ, לִית אַנְתָּ. בְּעִינָא עַל בְּנָאֵי, לִית
אִינוּן. בְּעִינָא עַל קְדוּשְׁתָּא דְאַתְר דָּא,
הָא אֶסְתָּאב. כָּל עַלְמָא הוּהוּ בְּשָׁלֵם בְּגִין אַתְר
דָּא. כְּלָבִין לֹא נְבַחֲזִין בְּעִידְנָא דָּא, כּוּלְהוּ הוּוּ
בְּשָׁלֵם. גְּעָה וּמֵיילָלַת, וְכָל אִינוּן אוּכְלוּסִין
לְעִילָא. וְכְלָבִים צְוּוּחִין לְתַתָּא, בְּשֵׁרוּתָא
דְּמִשְׁמוּרָה תְּלִיתָאָה.

נְבַקְתָּ וְאַתְתָּ, קְיִימָא עַל אַתְר דְּמַדְבְּחָא קְטוּרַת
בוּסְמִין, גְּעַת וּמֵיילָלַת, וְסַלְקַת לְעִילָא,
וְאַשְׁפַּחָא חַד כְּרוּב מְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין דְּהוּוּ
בְּהַדְהָ, וּמַהְהוּא זְמָנָא לֹא הוּהוּ לָהּ אֶלָּא חַד.
וְהֵהוּא רַבִּיָּא עוּלִימָא דְאַשְׁתָּאר, יְנַקָּא מִינָהּ
כְּכִיָּה וּיְלָלוּתָא.

כְּדִין קוּדְשָׁא כְּרִיךְ הוּא אֲזַדְמֵן לְגַבְהָ, וְנַחֲתִית
לָהּ, וּמְמַלִּיל עִמָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה לא
טו) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוּלְךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה
כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל דָּא תְּנִינָן, תְּנִינוּךְ

סִינִי, וְשֵׁשִׁים רַבּוּא שְׁלָמִים
שְׁקַבְלוּךָ עֲלֵיהֶם, וְהִתְעַטְרִיתִי לָךְ
בְּהֶם יוֹתֵר מְכַל הָעַמִּים, וְהֵיִינוּ
הוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ לְכָל רְצוֹנָךְ.
וְאוֹתָהּ שְׁפַחָה הִרְגָה בְּהֶם
לְאַלְפִים וּרְכֻבוֹת, וְלֹא הִשְׁגַּחְתִּי.
וְכָלֵם נְאָבְדוּ בְּמַדְבַּר, וְהִשְׁאַרְתָּ
אוֹתָם שָׁם, וְהִכְנַסְנוּ בְּנֵיהֶם
הַקְּטָנִים לְעַמְד לְפָנֶיךָ בְּאַרְץ הַזֹּה.
וְהַכְדִּילְנוּ אוֹתָם לְעַמְד לְפָנֶיךָ
בְּשַׁבִּיל רְצוֹנָךְ.

בְּעֲרִי, הִיָּה זוֹכֵר, בְּכַמְה בְּנִים
קְדוּשִׁים עַמְדִּיתִי לְפָנֶיךָ בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר, בְּיַמֵּי דָוִד וְשְׁלֵמָה בְּנוֹ. אִינְךָ
זוֹכֵר כְּמָה טוֹבוֹת שְׁעָשׂוּ לְפָנֶיךָ ? !
הָאִם נָאָה לָךְ לְזַכֵּר חֲטָאִים, וְלֹא
תִזְכַּר זְכוּיֹת ? ! אִיךְ הִתְהַפְּכוּ
עֲלֶיךָ ?

אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אוֹתָךְ - וְאִינְךָ.
מְבַקֶּשֶׁת עַל בְּנֵי - וְאִינִם. מְבַקֶּשֶׁת
עַל קְדוּשַׁת הַמְּקוֹם הַזֶּה - וְהִרִי
נְטָמָא. כָּל הָעוֹלָם הִיָּה בְּשָׁלוֹם
מִשׁוּם הַמְּקוֹם הַזֶּה. הַכְּלָבִים אִין
נוֹבְחִים בְּזַמַּן הַזֶּה, כְּלָם הִיוּ
בְּשָׁלוֹם. גּוֹעָה וּמֵיילָלַת, וְכָל אוֹתָם
הָאוּכְלוּסִים לְמַעְלָה. וְהַכְּלָבִים
צוּחִים לְמַטָּה, כְּרֵאשִׁית
הַמִּשְׁמוּרָה הַשְּׁלִישִׁית.

הִיא יוֹצֵאת וּבָאָה, וְעוֹמְדַת עַל
מְקוֹם מְזַבַּח קְטֹרֶת הַסָּמִים, גּוֹעָה
וּמֵיילָלַת, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וּמוֹצֵאת
כְּרוּב אֶחָד מְאוֹתָם שְׁנֵי הַכְּרוּבִים
שְׁהִיו עִמָּה, וּמְאוֹתוֹ הַזַּמַּן לֹא הִיָּה
לָהּ אֶלָּא אֶחָד. וְאוֹתוֹ הַתִּינוּק
הָעֹלָם שְׁנֹשְׂאָר, יוֹנֵק מִמֶּנָּה כְּכִיָּה
וְיִלְלָהּ.

וְאִזּוּ הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא הַזְּדַמָּן
אֵלֶיהָ, וְיוֹרֵד אֵלֶיהָ, וּמְדַבֵּר עִמָּה.
וְעַל זֶה כְּתוּב (ירמיה לא) כֹּה אָמַר
ה' מִנְעִי קוּלְךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ
מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ.
וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, תִּינוּךְ יוֹנֵק מִשְׁדֵּי
אִמּוֹ, וְאַשָּׁה מִסְפֵּרַת עִם בְּעִלָּה.

(עד כאן הפתיחה, מכאן ואילך ראשיתה של

יוֹנֵק מִשְׁדֵי אָמוּ, וְאִשָּׁה מִסִּפְרַת עַם בְּעֵלָהּ. (עד
הָכָא פְתִיחַתָּא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה שְׂרִידָתָא דְמִגְּלִילַת אִיכָה).

אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבָּנָן פְּתַחֲהִי הָאִי קָרָא, (קהלת
יב א) וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בַיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה. הָאִי קָרָא,
אוֹקִימָנָא לִיה בְּיִשְׂרָאֵל כַּד הוּוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא.
וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ, הָוִי דְכִיר כָּל אֵינוֹן טְבָאן,
וְכָל אֵינוֹן אֲתִין וְנִסִּין, דְעֵבֵד לָךְ קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ
הוּא בְיוֹמִין קְדָמָאִין, כַּד הָוִית רַבִּיא
בְּמַהִימְנוּתָא, פְּמָה דְאֵת אָמֵר, (הושע יא א) כִּי נֶעַר
יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ, בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אִיתְרַעֲי בְּךָ
מִכָּל עַמִּין דְעֵלְמָא. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ
יָמֵי הָרָעָה, יוֹמִין דְיִשְׁלֹטוֹן בְּךָ שְׂאָר עַמִּין,
וַיְבַדְרוּן לָךְ בְּכָל עַמְמָא.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ, יוֹמִין דְשִׁתָּא, דְאֵינוֹן בְּרִירִין
לָךְ, וְנִטְרִירֵי דְלַעֲיִלָּא עֲלֶיךָ. וְאֵינוֹן אַרְבַּע
יְרַחֵי דְשִׁתָּא, אֲדָר נִסָּן אֲיִיר סִינֹן. אֲלִין אֵינוֹן
יוֹמִין דְבַחַר קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעֵבֵד
בְּהוֹן עַמְהוֹן נִסִּין. וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתַּעֲטָרָא
בְּבַעֲלָהּ, וְאֵתְקַרִיבַת בְּהַדִּיהָ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה, יָמֵי הַזְקָנָה, יָמֵי
הָרָעָה מִמָּשׁ, וְאֵינוֹן: תַּמוּז אָב טַבַּת שְׁבַט.
אַף עַל גַּב דְּלֹא אִיתְגַּלְיָא כָּל כְּךָ, וְסִימָן (משלי
יג) וְשִׁבְט לָגו חֶסֶר לָב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים, שָׁנִים דְגָלוּתָא, דְאֲזִלִין יִשְׂרָאֵל
מִטּוֹלְטָלִין. וְלִית בְּהוּ חִפְץ, דְתַנִּינָן,
זְמִינִין בְּיוֹמָא דְגָלוּתָא, דְלֹא יִשְׁתַּפַּח בִּידָא דְבַר
נָשׁ (חפץ) לְמִיזְבֵּן בְּשׁוּקָא, וְכַדִּין תַּכְלָה פְּרוּטָה
מִן הַפִּיס.

עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׁמֶשׁ, דָּא קָלְסַתַּר פָּנִים
שֶׁל שְׂכִינָה, מְלַעֲיִלָּא וּמִתַּתָּא. מִתַּתָּא מֵאֵן
אֵינוֹן. מְאִרֵי מִתְּנִיתִין דְהוּוּ בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל,

מִגְּלַת אִיכָה).
אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבּוֹתֵינוּ
פּוֹתְחִים בְּפִסּוּק הַזֶּה, (קהלת יב)
וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בַיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה.
הַפִּסּוּק הַזֶּה בְּאַרְנוּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל,
כְּשֶׁהָיוּ בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה. וּזְכוֹר אֶת
בּוֹרְאֶיךָ - תְּהִיָּה זְכוֹר אֶת כָּל אוֹתָן
הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם הָאוֹתוֹת
וְהַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּיָמִים הָרִאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיִית
נֶעַר בְּאַמּוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע
יב) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ - בְּזַמֵּן שֶׁהִתְרַצָּה
כְּךָ מִכָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. עַד
אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה - יָמִים
שֶׁיִשְׁלֹטוּ בְּךָ שְׂאָר הָעַמִּים, וַיִּפְזְרוּ
אוֹתְךָ בְּכָל הָעַמִּים.

בַּיָּמִי בַחֲזוֹרוֹתֶיךָ - יָמוֹת הַשָּׁנָה,
שֶׁהֵם בְּרוּרִים לָךְ, וְהַשְּׁמִירָה
שֶׁלְמַעֲלָה עֲלֶיךָ. וְהֵם אַרְבַּעַה
יְרַחֵי הַשָּׁנָה, אֲדָר נִסָּן אֲיִיר סִינֹן,
אֵלוֹ אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁבַחַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעָשָׂה בְּהֵם
עֲמָהֶם נִסִּים. וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
מִעֲטָרַת בְּבַעֲלָהּ וּמִתְקַרְבַּת אֲלֵיו.
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרָעָה -
יָמֵי הַזְקָנָה, יָמֵי הָרָעָה מִמָּשׁ,
וְהֵם: תַּמוּז אָב טַבַּת שְׁבַט. אַף
עַל גַּב שֶׁלֹּא הִתְגַּלָּה כָּל כְּךָ,
וְסִימָנָךְ - (משלי י) וְשִׁבְט לָגו חֶסֶר

לָב.
וְהִגִּיעוּ שָׁנִים - שָׁנִים שֶׁל גָּלוּת,
שֶׁיִשְׂרָאֵל הוֹלְכִים מִטּוֹלְטָלִים.
וְאֵין בְּהֵם חִפְץ - שֶׁשָּׁנֵינוּ, עֲתִידִים
בַּיָּמִי הַגָּלוּת שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּיָד
הָאָדָם (חפץ) לְקַנּוֹת בְּשׁוּק, וְאֵז
תַּכְלָה הַפְּרוּטָה מִן הַפִּיס.

עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׁמֶשׁ - זֶה
קָלְסַתַּר פָּנִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה,
מִלְמַעֲלָה וּמִלְמַטָּה. מִמָּטָה מִי
הֵם? בְּעֵלֵי הַמַּשְׁנֶה שֶׁהָיוּ בְּאַרְץ
יִשְׂרָאֵל, פְּטִישֵׁי בְרוּזַל, מְהַדְקִים
סְלַעִים, וְתוֹלְשִׁים הָרִים רָמִים.

והאור - זה תלמוד הירושלמי, שמאיר אור התורה, אחר שהתבטל זה, כביכול נשארו בחשך, שכתוב (איכה א) במחשכים הושיבני, זה תלמוד בבלי, שהולכים בו בני העולם במחשכים.

והנר - אלו הן הבריתות, שהיו מאירות אור החכמה הנסתרת. והפוכים - אלו אותם המשכילים שהיו בארץ הקדושה, כל אותם התנאים והאמוראים, שכל העולם עומד בשבילם. שפשהו עומדים יחד, היה אומר איש לחברו: מתוך דבר זה שפרח מפיו, אני רואה מה שיהיה היום הזה או למחר כך וכך.

דבר אחר, (קהלת יב) עד אשר לא תחשך השמש - האור של קלסתר פני השכינה, שהיה מאיר לה בכל יום, ומאותו האור העולם התקיים, וישאל שהו בארץ לבטח.

והאור - האור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, שהיה מאיר מסוף העולם ועד סוף העולם, ונגנו. והקדוש ברוך הוא (היה) מאיר, ומוציא ממנו חוט אחד של ימינו של הקדוש ברוך הוא, ואוחז בלכנה. ובאותו הזמן כתוב (איכה ב) השיב אחר ימינו.

והנר - שכתוב (ישעיה א) צדק ילין בה. והפוכים - מלאכי השרת, שהיו באים בה וידועים אצלה, ובטלו מקיומיהו, ומלאכי שלום. ושבו העבים אחר הגשם, שכתוב (שם לב) מלאכי שלום מר יכפיון.

ביום שיזעו שמרי הבית (קהלת יב) - אלו שלשה בתי דין שהיו מלמדים תורה בלשפת הגזית. והתעונו אנשי החיל - אלו

פטישי דפרזלא, מהדקין טגרין, ותלשין טגרין רמאין.

והאור, זה תלמוד ירושלמי, דנהיר נהורא דאורייתא, לבתר דאתבטל דא, כביכול, אשתארו בחשוכא. דכתיב, במחשכים הושיבני, זה תלמוד בבלי, דאזלין ביה בני עלמא במחשכים.

והנר, אלין אינון הברייתות, דהוו נהירין נהירו דחכמה סתימאה. והפוכים, אלין אינון משפילים דהוו בארעא קדישא, כל אינון תנאים ואמוראים, דכל עלמא קיימא בגינייהו. דכד הוו קיימי פחדא, הוה אמר בר נש לחבריה, מגו מלה דא דפרח מפומוי, אנא חמא מה דיהא יומא דא, או למחר, כך וכך.

דבר אחר עד אשר לא תחשך השמש, נהירו דקלסתר פני שכינה, דהוה נהיר לה בכל יומא, ומההוא נהירו עלמא אתקיים, וישאל שראן על ארעא לרוחצנו.

והאור, אור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, דהוה נהיר מסייפי עלמא לסייפי עלמא, ואתגניז. וקודשא בריך הוא (הוה) נהיר, ואפיק מיניה חד חוטא דימינא דקודשא בריך הוא, ואחיד לסיהרא. ובההוא זימנא פתיב, השיב אחר ימינו.

והנר, דכתיב (ישעיה א כא) צדק ילין בה. והפוכים, מלאכי השרת, שהיו באים בה וידועים אצלה, ובטלו מקיומיהו, ואלין איקרון מלאכי שלום. ושבו העבים אחר הגשם, דכתיב (שם לג ז) מלאכי שלום מר יכפיון.

ביום שיזעו שמרי הבית, אלין תלת בתי דינין, דהוו אולפי תורה בלשפת הגזית. והתעונו אנשי החיל, אלו סנהדרי גדולה

סנהדרין גדולה וסנהדרין קטנה. ובטלו הטחנות - אלו כהנים ולוים, וכל המשמרות שהיו עומדות בירושלים.

וחשבו הראות בארבות - אלו נביאים וצופים, שהיו רואים בנבואה וברוח הקדש. (שם) וסגרו דלתים בשוק - שבני אדם צוחים, ואין מי שמשׁיב להם, שהרי כל השערים ננעלו מיום שנחרב בית המקדש, ובטלה עבודת בית אלהינו.

בשפ"ר קול הטחנה (שם) - אלה אותם פותשי הקטרת, שהיו נותנים קול בכל יום בפתישת שלה. דבר אחר, קול הטחנה - קול השכינה, שצווחת בכל יום שובו בנים שוכבים, ואין מי שישגיח עליה.

וישחו כל בנות השיר - אלו אותם שעולים לדוכן בכל יום, ומנגנים נגון של שיר. כל - לרבות מלאכי עליון למעלה, שהיו מתחלקים משמרות למעלה - כנגד אותם המשמרות למטה. שחו אותם שלמטה - כביכול אף אלו שלמעלה שחו. גם מגבה יראו, ואף על גב שמגבוה הם ננטים, היו פוחדים.

שחו אותם בנות השיר, משום שהרי שמונים אף לויים היו ידיהם מהדקין לאחור. כשהגיעו לנהרות בכל, פנורתיהם היו תלויים על האילנות שם, היו מבקשים מהם לנגן, ואומרים (תהלים קלז) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר? נשכו בשניהם בהגני ידיהם וכרתו אותם, ולא יכלו לנגן, והרגו אותם.

ותחתתים בדרף - שהרי היו הולכים בריחים על צואריהם, ומההדוק שהיה חזק, היו נופלים אצבעותיהם בדרף, וירמיה היה מלקטם בטליתו, ונושק אותם,

וסנהדרין קטנה. ובטלו הטחנות, אלו כהנים ולוים, וכלהו משמרות דהו קיימי בירושלים. וחשבו הראות בארבות, אלין נביאים וצופים, דהו חמאן בנבואה וברוח הקדש. וסגרו דלתים בשוק, דבני נשא צווחין, ולית מאן דיתיב עליהו, דהא כל תרעין ננעלו, מן יומא דאתחרב בי מקדשא, ובטילת עבדת בית אלהנא.

בשפ"ר קול הטחנה, אלין אינון פותשי קטורת, דהו יהבי קלא בכל יומא, בכתישו דיליה. דבר אחר קול הטחנה, קלא דשכינתא, צווחא בכל יומא, (ירמיה ג כב) שובו בנים שוכבים, ולית מאן דישיגח בה.

וישחו כל בנות השיר, אלין אינון דסלקין בדוכנא בכל יומא, ומנגני ניגונא דשיר. כל, לאסגאה מלאכי עלילא, דהו מתחלקי משמרות לעילא, לקבל אינון משמרות לתתא. שחו, אלין דלתתא. כביכול, אף אלין דלעילא שחו. גם מגבה יראו. ואף על גב דמגבוה הו ננטא, הו דחלין.

שחו אינון בנות שיר, בגין דהא שמונים אף לויים, הו ידיהו מהדקן לאחורא. פד מטו לנהרות בכל, פנוריהו הו תליין על אילנין דתמן. הו שאלין לון לנגנא. ואמרי, (תהלים קלז ד) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר. נשכו בשניהו בוגהי ידיהו וכרתו לון, ולא יכילו לנגנא, וקטלו לון.

ותחתתים בדרף, דהא הו אזלין בריחין על צואריהו, ומההדוק דהנה פקיף,

הו נפלו אצבעותיהו באורחא. (דף קיג ע"א) וירמיה הו לקיט לון בטליתיה, ונשיק לון, ובכי עליהו. והו אמר להו, בני, ולא אמרית לכו, (ירמיה יג טז) תנו לה' אלהיכם כבוד בטרם

ובוכה עליהם. והיה אומר להם:
בני, ולא אמרתי לכם (ירמיה א) תנו
לה' אלהיכם כבוד בטרם יחשיף
וגו'?! ועל זה כתוב (שם ט) על
ההרים אשא ככי ונהי ועל נאות
מדבר קינה.

וינאץ השקד (קהלת יב) - מיום
שמנצנץ האילן הזה לכלובים עד
היום שעושה פרי, הם עשרים
ואחד יום. כף משבעה עשר תמוז
עד תשעה באב - עשרים ואחד
יום ביניהם. זהו שכתוב (ירמיה א)
מקל שקד אני ראה.

ויסתבר החגב (קהלת יב) - שנתן
משא על כתפי זרע דוד. ותפר
האבינה - שהתבטלה עבודת
בית אלהינו. כי הלך האדם אל
בית עולמו - זהו הכבוד
שהסתלק למעלה, ובני אדם
צוחים, ואין מי שמשגיח בהם.
עד אשר לא ירתק חבל הכסף
(שם) - המקום שהכחן היה מקטיר
קטרת על המזבח הפנימי. ותרץ
גלת הזהב - זהו בית קדש
הקדשים, ששם הכרוכים של
הזהב. ותשבר פד על המבוע -
זו מלכות בית דוד שנשברה.
וישב העפר על הארץ פשהיה -
יחרב בית המקדש, ויהיה כעפר.
והרוח תשוב אל האלהים אשר
נתנה - זו השכינה, והסתלקות
של רוח הנבואה מן העולם.

רבי יודאי פתח, (שם יב) ביום
שיזעו שמרי הבית - אלו תנאים
ואמוראים, שהיו שומרים העם
של ארץ ישראל, והזדעזעו
ממקומם.

והתעוררו אנשי החיל, כמו
שנאמר (בראשית מז) ויש בם אנשי
חיל. החטא של בני יעקב, שהיו
אנשי חיל וסובלים עוות הדין,
כמו שנאמר (איוב ח) האל יעוה
משפט. קבלו עוות הדין אותם אנשי חיל. שכף דרכי הנחש - אחר שהורג את האדם, חוזר
ונושף אותו נשיכה בלי רחמים. זהו עוות הדין.

יחשיף וגו'. ועל דא כתיב, (שם ט) על ההרים
אשא ככי ונהי ועל נאות מדבר קינה.

וינאץ השקד, מן יומא דנציץ אילנא דא
לבלבין, עד יומא דעביד איבה, חד
ועשרים יומא ניהו. כף משבעה עשר בתמוז
עד תשעה באב, עשרים ואחד יום ביניהו.
הדא הוא דכתיב, (שם א יא) מקל שקד אני רואה.
ויסתבר החגב, דאתיהב מטולא על כתפוי
דזרעא דדוד. ותפר האבינה,
דאתבטל עבידת בית אלהנא. פי הולך האדם
לבית עולמו, דא הוא כבוד, דאסתלק לעילא.
ובני נשא צווחין, ולית מאן דישיגח בהו.

עד אשר לא ירתק חבל הכסף, אתר דכהנא
מקטיר קטורת על מדבחה דלגאו. ותרץ
גלת הזהב, דא הוא בית קדש הקדשים, דתמן
כרוכים דדהב. ותשבר פד על המבוע, דא
מלכות בית דוד דאיתבר.

וישב העפר על הארץ פשהיה, יתחרב בי
מקדשא, ויהא כעפרא. והרוח תשוב
אל האלהים אשר נתנה, דא שכינתא,
ואסתלקותא דרוח נבואה מן עלמא.

רבי יודאי פתח, ביום שיזעו שמרי הבית,
אלין תנאים ואמוראים, דהוו נטרי עמא
דארעא דישראל, ואזדעזעון מהיוכתייהו.

והתעוררו אנשי החיל, כמה דאתא אמר, (בראשית
מז) ויש בם אנשי חיל. חובא דבני

יעקב, דהוו אנשי חיל, וסבלי עוות דינא, כמה
דאתא אמר, (איוב ח א) האל יעוה משפט. קבילו
עוות דינא. אינון אנשי חיל. דכף אורחוי
דנחש, לבתר דקטיל לבר נש, אהדר ונשיף
ליה נשיכו בלא רחמין, דא איהו עוות דינא.

משפט. קבלו עוות הדין אותם אנשי חיל. שכף דרכי הנחש - אחר שהורג את האדם, חוזר
ונושף אותו נשיכה בלי רחמים. זהו עוות הדין.

שָׁרְחוּ לָהּ בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה:
נָאָה שְׂאֵתָם יֵשׁ לָכֶם לְבָבוֹת כְּמִי
שְׂבוּכָה מֵרְחוֹק, שְׁהִירִי אֶבֶל
וּבְכִיָּה וּמִסְפָּד בְּנֵהִי וּמְרִירוֹת לֹא
מֵגִיעַ לָכֶם, שְׁהִירִי רַחֲצֹתֶם
רְגְלֵיכֶם, וְלֹא רְצִיתֶם לְטַנֵּף אוֹתְם
כְּמוֹ מִקְדָּם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שיר ה)
רַחֲצִיתִי אֶת רְגְלֵי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם.
אֲבָל אֲנִי שֹׁשׁוֹכְנִים בֵּין גְּדָרֵי
הַנְּחֹשׁ, וְאוֹרֵב לָנוּ בְּכָל יוֹם, הוֹרֵג
וְנוֹשֵׁף, וְאֲנִי רוֹאִים בְּעֵינַיִם עוֹוֹת
הַדִּין שֶׁנַּעֲשָׂה בְּיַמֵּנוּ, בְּאוֹתָם
אֲנָשֵׁי חֵיל, שְׂבִימֵיהֶם שׁוֹתֵק, וְלֹא
רוֹצֵה דִין, שְׁפוֹחֵד מֵהֶם פֶּחַד
גְּדוֹל, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד לִפְנֵיהֶם.
וְכִינּוֹן שֶׁעָבְרוּ לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הבא)
בַּתְּשׁוּבָה, עוֹמֵד הַנְּחֹשׁ לִפְנֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתוֹכֵעַ דִּין.

וְדַיִק הַכְּתוּב, שְׁפָתוֹב (שמות כא)
וְגַבֵּי אִישׁ וּמְכָרוּ וּנְמָצָא בְּיָדוֹ מוֹת
יִמָּת. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְנַחֵשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנְמָצָא
בְּיָדוֹ וְגו', הָרִי בִידֵיהֶם לֹא נִמְצָא.
חֹזֵר וְאָמַר, (דברים כד) כִּי יִמְצָא אִישׁ
גֹּבֵה נֶפֶשׁ מֵאֲחֵיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמְכָרוּ וּמָת הַגֹּבֵה
הַהוּא.

שְׂמוּנָה מְאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד
אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ וּמְבַקֵּשׁ דִּין. וְאֲנִי
שְׁנִינִי, מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּשָׁנֵי דִינִים -
נִדוֹן בְּחֻמְרוֹהָ. אוֹי לְמִי שֶׁקִּבֵּל
עֵנֶשׁ עַל חֲטָאוֹ, שְׁהִירִי הַמִּיתָה
מִכְּפָרַת עַל הַחֲטָאִים, וְחֹזֵר
לְקַבֵּל עֵנֶשׁ אַחֵר. אוֹי שֶׁהִתְעוֹתוֹ
אֲנָשֵׁי הַחֵיל, וְסַמָּ"ל וְנַחֵשׁ עֲמָדוֹ
לְתַבַּע הַדִּין.

עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפָּד,
שֶׁהַקְרִיָּה הַקְדוּשָׁה נִשְׁאַרָה בְּיָד
מִכָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ. בְּאוֹתָהּ
הַשְּׁעָה יָרַד סַמָּ"ל וּבִלְבָל אֶת
הָעוֹלָם, וְהַכְנִיס הָרוּחַ הַזֶּה בְּמַעֲוֵי
שֶׁל אוֹתוֹ הַרְשַׁע מְלַךְ רוּמִי, וְתַבַּע
דִּין מִגְּבוּרֵי הָעוֹלָם. וַיִּלְזָה! וַיִּלְזָה!
לְעוֹלָם! עוֹוֹת הַדִּין לֹא נִמְצָא

שָׁרְחוּ לָהּ בְּנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יָאוֹת דְּאֵתוֹן
אֵית לְכוּן לְמַבְפִּי, כְּמֵאֵן דְּבְכִי מֵרַחֲקִי.
דְּהָא אֶבְלָא וּבְכִיָּה וּמִסְפָּדָא בְּנֵהִי וּמְרִירוֹ לֹא
מֵטָא לָכוּ. דְּהָא רַחֲצִיתִין רְגְלֵיכוֹן, וְלֹא בְּעִיתִי
לְטַנַּפָּא לוֹן כְּמִלְקָדְמִין. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שה"ש)
רַחֲצִיתִי אֶת רְגְלֵי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם.

אֲבָל אֲנִי דְשִׁכְנִין בֵּין גְּדָרֵי נְחֹשׁ, וְכִמִּין לוֹן
בְּכָל יוֹמָא, קְטִיל, וְנָשִׂיף, וְאֲנִי חִמִּינֵן
בְּעֵינֵין עוֹוֹת הַדִּין דְּאִתְעַבִּיד בֵּינָנָא, בְּאִינוֹן
אֲנָשֵׁי חֵיל, דִּי בְּיוֹמֵיהוֹן שְׁתִּיק, וְלֹא בְּעָא דִּינָא.
דְּדַחִיל מִיַּנְיֵיהוּ דְּחִילוֹ סָגִי, וְלֹא יָכִיל לְקִיּוּמָא
קְמִיּוּהוּ. וְכִינּוֹן דְּעָבְרוּ לְהֵהוּא עֲלֵמָא (ג"א דאתי)
בַּתְּיֹבְתָא, קְיִימָא נְחֹשׁ קְמִי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא,
וְתַבַּע דִּינָא.

וְדַיִק קְרָא דְכְּתִיב, (שמות כא טז) וְגוֹבֵב אִישׁ וּמְכָרוּ
וּנְמָצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא לְנַחֵשׁ, יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנְמָצָא
בְּיָדוֹ וְגו', הָא בִּידֵיהוֹן לֹא אֶשְׁתַּפַּח. אֶהְדַּר
וְקָאֵמַר, (דברים כד ז) כִּי יִמְצָא אִישׁ גֹּבֵה נֶפֶשׁ מֵאֲחֵיו
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמְכָרוּ וּמָת הַגֹּבֵב
הַהוּא.

תְּמַנֵּי מְאָה שָׁנִין הָוָה קְיִימָא הַהוּא נְחֹשׁ וְתַבַּע
דִּינָא. וְאֲנִי תְּנִינֵן, מֵאֵן דְּאִתְחַיֵּיב בַּתְּרִי
דִּינִין, אֶתְדִן בְּחֻמְרָא. וּוִי מֵאֵן דְּקִבִּיל עוֹנֵשָׁא
עַל חוֹבוֹי, דְּהָא מִיתָה מְכַפְרָה עַל חוֹבִין,
וְאֶהְדַּר לְקַבֵּל עוֹנֵשָׁא אוֹחְרָא, וּוִי דִי הִתְעוֹתוֹ
אֲנָשֵׁי הַחֵיל, וְסַמָּ"ל וְנַחֵשׁ קְיִימוֹ לְתַבַּעָא
דִּינָא.

עַל דָּא יָאוֹת לָן לְמַבְפִּי וְלִמְסָפָד, דְּקָרְתָא
קְדִישָׁא אֶשְׁתַּאֲרַת בְּדַד מִכָּל טְבִין דְּהוּוּ
בָּהּ. בְּהֵיא שְׁעָתָא נַחַת סַמָּ"ל וּבִלְבָל עֲלֵמָא,
וְאֶעֱיֵל רוּחָא דָּא בְּמַעוֹי דְּהֵהוּא רְשַׁע מְלַפָּא
דְּרוּמִי, וְתַבַּע דִּינָא מִתְקִיפִי עֲלֵמָא. וּוִי לְדָא,

מיום שנברא העולם כזה. איכה בניך העמודים של העולם, עמודים תומכים, שהעולם עומד עליהם, ואני (את) מתעטר בהם בכל יום? איך התענתו על ידי הנחש? איך התענתו רוחות קדושות להתלבש בלבושים נכריים אחרים לדון אותם בקלון רב? וי לזה! וי לעוות הזה!

מי ראה בתוך גן העדן, בשעה שנמסר הדין למעלה. עשר מרגליות פות, האור של כל הגן, בין כל אותם האילנות, מתפשטים וכלם יוצאים החוצה. וכל אותם האילנות של גן עדן צוחים ואומרים: וי שהתענתו אנשי החיל! ושומרי השער של גן העדן מזדעזעים, אותם הפרובים, עולים ויורדים, ולא נותנים מקום להוציא את האורות הללו.

בשהתפשטו מתוך האור של לבושיהם. ועליונים ותחתונים צוחים פגודם, ואתם שומרי החומות למעלה מזדעזעים, וכל צבאות רום השמים בוכים ומיללים מי ראה את אמנו גועה ומיללת? יורדת לפרובים, שומרי השערים שבגן, והם מזדעזעים. עולה אמנו, וכרוב אחד עמה.

ואז להט החרב המתהפכת, שנונה הרבה, מכה לתוך השערים, ויצאו אותם עשרה האורות. העליונים והתחתונים צוחים: וי לעולם! וי לדור!

לנו יאה לספד פתנים, כשיקרה האם, ולא מצאה אותם שם בגן. וכל אותם האורות והבשמים גועים ומיללים. אז היא גועה ומיללת. אותם הפרובים שומרי השערים בוכים ומיללים, פותחים בבכיה. אנו על אחת כמה וכמה נאה לנו לבכות על הכל, ועל העוות הזה.

ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתפח מן יומא דאתברי עלמא, פדא.

איכה בניך עמודים דעלמא, קיימין סמכין, דעלמא קיימא עליהון, ואנא (ואנת) מתעטרא עליהון בכל יומא. היך התענתו על ידוי דנחש, היך התענתו רוחין קדישין, לאתלבשא בלבושין נכראין אחרנין, למידן לון בקלנא סגי, ווי לדא, ווי לעוותא דא.

מאן חמא גו גנתא דעדן, בשעתא דאתמסר דינא לעילא. עשר מרגלאן שפיראן, נהירו דכל גנתא, בין כל אינון אילנין מתפשטין ונפקין פלהו לבר. וכל אינון אילנין דגנתא דעדן, צוחין ואמרין, ווי דהתענתו אנשי החיל. ונטורי תרעא דגנתא דעדן מזדעזען, אינון פרובים, סלקין ונחתין, ולא יחבי דוכתא לאפקא אלין נהורין.

כד אתפשטו מגו נהורין דלבושיהון. ועילאין ותתאין צוחין לקדמותהון, ואינון נטורי חומות לעילא מזדעזעין, וכל חיילי רום שמיא בכאן ומייללן. מאן חמא לאימנא געת ומייללא. נחתת לגבי פרובים, נטורי תרעין דבגנתא, ואינון מזדעזעין. סלקת אימנא, וחד פרוב בהדה.

וכרין להט החרב המתהפכת, שננא סגי, בטש לגו תרעין, ונפקו אינון עשר נהורין.

עילאין ותתאין צוחין, ווי לעלמא, ווי לדרא. אנן יאות לן למספד פתנים, כד נחתת אימא, ולא אשפחת לון תמן בגנתא, וכל אינון נהורין ובוסמין, געאן ומייללן, כדין געת ומייללת. אינון פרובים נטורי תרעין בכאן ומייללן, פתחין בבכיה, אנן על אחת כמה וכמה יאות לן למבכי על פולא, ועל עוותא דא.

עוד פתח, (בראשית נ) ויצונו אל יוסף
לאמר וגו', (ס) אנא שא נא פשע
אחיד וחסאתם וגו', ויבך יוסף
בדברם אליו. החטא - לו הם
עשו, והוא מכפר על הכל, ומכפר
על חטאם. כיון שהוא מוחל, למי
יש לתבע על חטאם? זהו
והתענותו אנשי החיל. עוות הדין
רב הנה לאותם אנשי החיל. וי
לנו, מי ינחם אותנו?

למה הנה עוות הדין הנה? משום
שחרי אמנו גרשה וברחה, והלכה
לה, ומשום זה עוות הדין נמצא,
שנמצא לבדו אותו שהסטין
עלינו, ולא הנה מי שימחה בידו
ויטען עלינו טענה. על זה נמסרו
בדינה כל תקונוי אמנו.

שאלו נמצאה שם אמנו, לפני
משורת הדין היתה מכניסה
אותנו. על זה היא בוכה, ועל זה
היא מיללת, על בניה שגלו,
ושנהרגו, ושהשמדו בחנם.

ובדיניהם לא נמצאה, ועשה בהם
אותו הנחש את רצונו. ועל זה
כתוב ובפשעיעם שלחה אמכם,
שלא תהיה מזמנת בדיניהם.
איכה ישבה בדרך באותה השעה
שהיא היתה לוקחת טענת בניה,
ובשכילה הנה נקרע הדין.

ובשאותם עשר המרגלות
(השקטים) יצאו מגן העדן להתלבש
בלבושים אחרים, כל הלבושים
נמסרו ביד הנחש, פרט לאחד,
שהוא ראובן, שכתוב (בראשית לו)
ולשב ראובן אל הבור.

ועל שנתן העצה לזרקו לבאר,
הוא נתפס בבאר, ונצל. וזהו רבי
אליעזר הגדול, כשתפשוהו
למינות, ונתנהו בבור, ונצלה
נשמתו של ראובן. ברוך יהו"ה
לעולם אמן ואמן. ימלוך יהו"ה
לעולם אמן ואמן.

תו פתח, (בראשית נ טז) ויצונו אל יוסף לאמר וגו'
אנא שא נא פשע אחיד וחסאתם וגו' ויבך
יוסף בדברם אליו. חובא ליה עבדו, והוא
מכפר כולא, ומכפר על חובייהו. כיון דאיהו
מחיל, מאן אית ליה לתבעא על חובייהו. הוה
והתענותו אנשי החיל. עוות הדין סגוי, הוה
לאינוני אנשי החיל, ווי לן, מאן ינחם לן.

אמאי הוה עוות דינא דא. בגין דהא אימנא
אתתרכת וערקת, ואזלת לה, ובגין דא
עוית דינא אשתפח, דאשתפחא בלחוד דהא
ההוא דאשטנא עלנא, ולא הוה מאן דימחי
בידיה, ויטעין עלנא טענתא. על דא אתמסרו
בידהא כל תיקונוי דאימנא.

דאלו אימנא אשתפחת תמן. לגו משורת הדין
אעלת לון. על דא היא בכאת, על דא
היא מייללא, על בנהא דאתגלו, ודאתקטלו,
ודאשתציאו על מגן.

ובדיניהו לא אשתפחת, ועביד ההוא נחש
רעותיה בהו. ועל דא פתיב, (ישעיה נ
א) ובפשעיעכם שלחה אמכם. שלחה אמכם,
דלא תהא זמינת בדיניהון. איכה ישבה בדרך
בההוא שעתא, דאיהי הות נסכה טענת בנהא,
ובגניה אתקרע (דף קיג ע"ב) דינא.

וכד אינון עשר מרגלן נפקו מגן עדן,
לאתלבשא בלבושין אחרנין, כלהו
לבושין אתמסרו בידא דנחש, בר חד, דאיהו
ראובן. דכתיב (בראשית לו כט) וישב ראובן אל הבור.
ועל דיהב עיטא למרמי לבירא, איתפס איהו
בבירא, ואשתזיב. ודא איהו רבי אליעזר
הגדול, כד תפשוהו למינות, ויהבוהו בבירא,
ואשתזיבת נשמתיה דראובן. ברוך יי' לעולם
אמן ואמן. ימלוך יי' לעולם אמן ואמן

תקונים מזהר חדש

תקונים מזהר חדש

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בא וראה, שְׁתֵּי הַתְּבוּת הַלְלוּ נִחְלְקוּ לְשֵׁנֵי צְדָדִים כָּל אַחַת. בְּרֵאשִׁית - בְּרֵאשִׁית שֵׁנִית. אֱלֹהִים - מִי אֱלֹהֵי מַה זֶה שֵׁנִית? אֵלֹהֵי שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שֶׁל הַמְּשָׁפָן שֶׁהוּא כְּמוֹ שֵׁשֶׁת מִשְׁמָיִם וְהָאָרֶץ, וּבְשִׁבְלֵם נֶאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ח) אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן. וְזֶה הוּא מִי אֱלֹהֵי זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה מ) שְׁאוֹ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהֵי וּשְׁנֵי מְשָׁפְנוֹת הֵם שְׁנַרְמְזוּ בְּפִסּוּק הַזֶּה: אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן מְשָׁפָן הָעֵדֻת, הַמְּשָׁפָן הָעֵלְיוֹן. מִי, וְזֶה הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, הַמְּשָׁפָן הַתַּחְתּוֹן מֵה.

הַמְּשָׁפָן הָעֵלְיוֹן בְּשִׁבְלֵה נֶאֱמַר מִי בְרָא אֱלֹהֵי, מַה זֶה אֱלֹהֵי? אֵלֹהֵי אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי ה' וּמִי הֵם מוֹעֲדֵי ה'? אֵלֹהֵי הֵם חַג הַמִּצּוֹת וְחַג הַשְּׁבוּעוֹת וְחַג הַסּוּפּוֹת, הָרִי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים - רֵאשׁ הַשְּׁנָה, חֲנֻכָּה וּפּוּרִים. שְׁלֹשָׁה מֵהֵם נִקְרָאִים מוֹעֲדֵי ה', וְהֵם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים נִקְרָאִים אֱלֹהֵי הֵם מוֹעֲדֵי, וּכְנֻגָדִם נֶאֱמַר (איוב ל"ג) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעֵל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר.

וְזֶה הַמְּשָׁפָן הָעֵלְיוֹן שְׁעֲלֵיהֶם נִקְרָא מִי. זֶהוּ שְׁפָתוֹב מִי בְרָא אֱלֹהֵי. וְזוֹ מִי, הִיא בִּינָה, וְזֶה שְׁמָה, וְהַדְרָגָה שְׁלֵה הוּא וְדָאֵי יוֹם הַכְּפוּרִים, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שְׁנִקְרָאת בִּינָה נִקְרָאת הָעוֹלָם הַבָּא. וּבְעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. כְּמוֹ כֵּן יוֹם הַכְּפוּרִים שְׁלוֹ אֵין שֵׁם אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. הַמְּלָכוֹת נִקְרָאת מ"ה, זֶה מְשָׁפָן הָעֵדוּת. וּמִשּׁוֹם שְׁבוּ נִמְצָאת עֵדוּת, נֶאֱמַר בּוֹ מָה אֶעֱיֹדֶךָ. (וְזֶה שְׁמָה, וְהַדְרָגָתָה שְׁבָת) וּכְמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן הוֹצִיא שְׁשָׁה מוֹעֲדִים, כִּף הָעוֹלָם

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. תָּא חֲזִי, תְּרִין תִּיבִין אֵלִין אַתְּפִלְגוּ לְתִרִין סְטָרִין כָּל חַד. בְּרֵאשִׁית, בְּרָא שֵׁנִית. אֱלֹהִים, מִי אֱלֹהֵי. מִאֵי שֵׁנִית. אֵלִין שֵׁנִית סְטָרִין דְּמִשְׁפָּנָא דְּאִיהוּ פְּגוּנָא דְּשָׁמַיִם וְאָרֶץ. וּבְגִינֵיהוּ אַתְּמַר (שְׁמוֹת ל"ח) אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן. וְדָא הוּא מִי אֱלֹהֵי. הָדָא הוּא דְּכָתִיב (ישעיה מ כ"ו) שְׁאוֹ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהֵי. וְתִרִין מְשָׁפְנוֹת אֲנוּן דְּאַתְרֵמִיזוּ בְּהַאי קְרָא, אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁפָן מְשָׁפָן הָעֵדֻת. מְשָׁפָן עֲלָאָה. מִי, וְדָא עֲלָמָא עֲלָאָה מְשָׁפָן תַּתְּאָה מֵה.

מְשָׁפָן עֲלָאָה בְּגִינָה אַתְּמַר מִי בְרָא אֱלֹהֵי, מִאֵי אֱלֹהֵי. אֵלִין (ויקרא כ"ג ד') אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי ה'. וּמִאֵי אֲנוּן מוֹעֲדֵי ה', אֵלִין אֲנוּן חַג הַמִּצּוֹת וְחַג הַשְּׁבוּעוֹת וְחַג הַסּוּפּוֹת, הָרִי תִלְתָּה. תִּלְתָּה אַחְרָנִין, רֵאשׁ הַשְּׁנָה חֲנֻכָּה פּוּרִים. תִּלְתָּה מְנַהוֹן אֲקָרוּן מוֹעֲדֵי ה'. וְאֲנוּן מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ. תִּלְתָּה אַחְרָנִין אֲקָרוּן אֱלֹהֵי הֵם מוֹעֲדֵי. וּלְקַבְּלֵיהוֹן אַתְּמַר (איוב לג כ"ט) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעֵל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר.

וְהַאי מְשָׁפָן עֲלָאָה דְּעֲלֵיהוּ אַתְּקָרִי מִי. הָדָא הוּא דְּכָתִיב מִי בְרָא אֱלֹהֵי. וְהַאי מִי אִיהִי בִּינָה. וְדָא שְׁמָא וְדְרָגָא דִּילָהּ יוֹם הַכְּפוּרִים אִיהוּ וְדָאֵי, וְהַאי דְרָגָא דְּאַתְּקָרִי בִּינָה אַתְּקָרִי הָעוֹלָם הַבָּא. וּבְעוֹלָם הַבָּא, לִית בִּיהּ אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. פְּגוּנָא דָּא יוֹם הַכְּפוּרִים דִּילָהּ לִית תְּמָן אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. מְלָכוֹת אַתְּקָרִי מ"ה, דָּא מְשָׁפָן הָעֵדֻת. וּבְגִין דְּבַהּ אֲשַׁתְּכַח עֵדוּת, אַתְּמַר בִּיהּ (איכה ב' י"ג) מָה אֶעֱיֹדֶךָ (וְדָא שְׁמָא וְדְרָגָא דִּילָהּ שְׁבָת).

וּבְמָה דְּעֲלָמָא עֲלָאָה אַפִּיק שֵׁנִית מוֹעֲדִים, כִּף עֲלָמָא תַּתְּאָה אַפִּיק שֵׁנִית. וְאֲנוּן אַתְּ

הפתחון הוציא ששה מועדים, והם את השמים ואת הארץ. ומנין שהם ששה בשמים והארץ? זהו שכתוב כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. כי ששת ודאי שהם ששה. ומשום זה לא אמר כי בששת ימים.

ובכו שנאמר עדות בעולם הפתחון. זהו שכתוב מה אעידך, כך יש עדות בשמים ובארץ. זהו שכתוב העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. הרי העולם העליון בראשית, והעולם הפתחון בראשית, ואלו הם שני משפנות לאביר יעקב. אם כן, אחר שאמר אלה מועדי ה' מקראי קדש שהם ששה.

מהו במועדים שאמר אחר כן? אלא אין רשות לקרא להם אלא במועדים, שהיא מלכות. ובמקום אחר אמר אלה הם מועדי ה' הוא בהפוך אותיות מ"ה, וזהו אלה הם מועדי. וזהו שמיני חג עצרת, שהוא חג בפני עצמו.

בא וראה, אלה מועדי ה' הולכים על תקון הגוף של המלך הקדוש, ואלה הם: פסח - זרוע ימין של המלך, וזה חסד, ובשבילה נאמר הימין מקרבת. ראש השנה - זרוע שמאל של המלך, וזה גבורה, ובשבילה נאמר שמאל דוחה. שבועות - זה הגוף של המלך, וזה תפארת, העמוד האמצעי. חנכה ופורים - אלה הם שתי השוקים של המלך, שעליהם שורה הנס, ובשבילם נאמר אלה פקודי, שתי מצוות ודאי, שבשבילם נאמר פקד פקדתי. שני נביאים, שני משיחים הם ודאי.

כר העבר על הפקדים - זה היסוד, וזה חג הסוכות כלול הוא בצבא שלו. ולמה נקרא כל?

השמים ואת הארץ. ומנין דאנון שית בשמים והארץ, הדיא הוא דכתיב פי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. פי ששת ודאי דאנון שית. ובגין דא לא אמר פי בששת ימים. ובמה דאתמר עדות בעלמא תתאה. הדיא הוא דכתיב מה אעידך, הכי אית עדות

בשמים ובארץ. הדיא הוא דכתיב (דברים ד כו) העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. הא עלמא עלאה בראשית, ועלמא תתאה בראשית, ואלין אנון תרין (תהלים קלב ה) משפנות לאביר יעקב. אם כן פתר דאמר אלה מועדי ה' מקראי קדש, דאנון שית.

מאי ניהו במועדים דאמר פתר כן. אלא לית רשו למקרי לון אלא במועדים דאיהי מלכות. ובאתר אחרא אמר (ויקרא כג ב) אלה הם מועדי ה' הם איהו בהפוך אתון מ"ה. ודיא איהו אלה ה' מועדי. ודיא איהו שמיני חג עצרת דאיהו חג בפני עצמו.

הא חזי, אלין מועדי ה', אזלין על תקוונא דגופא דמלכא קדישא, ואלין אנון פסח דרועא ימינא דמלכא, ודיא חסד, ובגינה אתמר ימין מקרבת. ראש השנה דרועא שמאלא דמלכא, ודיא גבורה, ובגינה אתמר שמאל דוחה. שבועות דא גופא דמלכא, ודיא תפארת, עמודא דאמצעיתא. חנכה ופורים אלין אנון תרין שוקין דמלכא, דעליהו שריא נס, ובגיניהו אתמר אלה פקודי, תרין פקודין ודאי, דבגיניהו אתמר (שמות ג טז) פקד פקדתי.

תרין נביאים, תרין משיחין אנון ודאי. כר העבר על הפקדים (שם ל יג), דא יסוד, ודיא חג הסוכות כליל מכלהו, ואיהו העבר על הפקדים. דאנון נצח והוד הוא בצבא מכלם, והוא העבר על הפקדים. שאותם נצח והוד, אות

משום שעליו שורה בינה, שהיא
השביעית. (י"ם ב"ל)

י"ם, זה יום הכפורים, היא ודאי,
ועמה חמשים שערים של חרות
בחשבון כל, בינה בן י"ה, שהוא
הולך מהלך חמש מאות שנים,
ומגיע ליסוד, שהוא חג הסוכות,
כדי להתחבר עם הפלה שלו,
שהיא חג שמיני עצרת. ובשעה
שהם בחבור אחד, נקראו שניהם
כ"ל פליה. פסח צריכים ישראל
לומר בו הלל גמור והלל שאינו
גמור. הלל גמור לקבועו.

ספר שני

והמשכלים יזוהרו כזהר הרקיע
ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם
ועד (דניאל יב). והמשכלים - אלו
רבי שמעון וחבריו, יזוהרו
כשהתכנסו לעשות את החבור
הזה, שהוא מזהר העליון
שלמעלה, הרצון העליון התגלה,
נתנה רשות לרבי שמעון וחבריו
לגלות בו רזים נסתרים עמקים,
ולכל הנשמות של הישיבה
שלמעלה, והישיבה התחתונה,
ולשבעה הרים עליונים, שהם
שלת האבות והרועה הנאמן
ואהרן ודוד ושלמה, ואלהיו
עמם, ולכל הנשמות של
הישיבות שהולכים מערטלים,
והמלאכים שממנים עליהם,
והולכים מערטלים בשבילם,
שהם בתולות אחריה רעותיה של
השכינה. שהיא מערטלת מהם,
והם מערטלים ממנה. וכך הם
צבאות המלך מערטלים ממנה,
שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו
חצה מלאכי שלום מר יבכיון.
ובנין לנו שהשכינה יחידה
מצבאותיה? זהו שכתוב איכה
ישבה בדר. אי כ"ה ישבה בדר,
שנאמר בו (תהלים קמה) וחסידך
יברכו כ"ה. ועל הקדוש ברוך הוא

שלו. ולמה אתקרי כל, בגין דעלה שריא בינה
דאיהי שביעאה (י"ם ב"ל).

י"ם, דא יום הכפורים, איהי ודאי, ועמה חמשים
תרעין דחירו בחשבון כל. בינה בן י"ה,
דאיהו אזיל מהלך חמש מאה שנין, ומטי
ליסוד דאיהי חג הסוכות. בגין לאתחברא
בכלה דילה דאיהי חג שמיני עצרת. ובשעתא
דאנון בחבורא תדא, אתקריאו תרויהו כ"ל
פל"ה. פסח צריכין ישראל למימר ביה הלל
גמור והלל שאינו גמור. הלל גמור לקבועו
(חסר כאן).

ספרא תנינא

והמשכלים יזוהרו כזהר הרקיע ומצדיקי
הרבים כפוכבים לעולם ועד (דניאל
יב). והמשכלים, אליו רבי שמעון וחבריו,
יזוהרו כד אתפנשו למעבד האי חבורא דאיהו
מזיהרא עלאה דלעלא, רעותא עלאה
אתגליא, רשותא אתיהיב לרבי שמעון וחבריו
לגלאה ביה רזין סתימין עמיקין, ולכל
נשמתין דמתיבתא דלעלא, (דקיד ע"א) ומתיבתא
תתאה, ולשבע טורין עלאין, דאנון תלת אבהן
ורעיא מהימנא ואהרן ודוד ושלמה, ואליהו
עמהון, ולכל נשמתין דמתיבתאן דאזלין
ערטילאין, ומלאכין דממנן עליהו, ואזלין
ערטילאין בגיניהו, דאנון בתולות אחריה
רעותיה דשכינתא, דאיהי ערטילאה מנהון
ואנון ערטילאין מנה. והכי אנון חילין דמלכא
ערטילאין מנה, דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם
צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון.

ומנא לן דשכינתא יחידא מחילהא, הדא הוא
דכתיב (איכה א א) איכה ישבה בדר. א"י
כ"ה ישבה בדר, דאתמר ביה (תהלים קמה)
וחסידך יברכו כ"ה. ועל קודשא ברוך הוא

ושכינתו אמר הכתוב (משלי כו)
כצפור נודדת מקנה פן איש נודד
ממקומו, שנאמר בו (שמות טו) ה'
איש מלחמה. ובזמן שהיא
מערטלת, תלמידי חכמים
וצדיקים ואנשי מדות שלה, כלם
הולכים ונודדים ממקום למקום,
מאתר לאתר, כמו שבארוה בעלי
המשנה, דור שבן דור בא, אנשי
חיל יסובבו מעיר לעיר, ולא
ירחמו.

ומשום זה הספים הקדוש ברוך
הוא ושכינתו לעשות את החבור
הזה על יד אותו שהתגלה, וכנס
בו עליונים ותחתונים למצא בו
מנוחה לשכינה בגלות, וחרות
לה ולבניה. זהו שכתוב (תהלים פד)
גם צפור מצאה בית ודרור קן
לה. והיא שנאמר בה (ויקרא כח)
ויקראתם דרור בארץ לכל ישביה.
אשר שטה אפרוחיה - אלו
שנאמר בהם (דברים כב) והאם
רבצת על האפרחים, והם בעלי
הכנפים, שבהם נאמר (יחזקאל א)
וארבעה פנים לאחת וארבע
כנפים לאחת להם. שאלה הם
שממנים על בעלי המשנה,
שרוחם פורחת מהם.

או על הביצים - אלו האופנים
שממנים על בעלי המקרא.
שבשביל החבור הזה, והאם
רבצת על האפרחים או על
הביצים לא תקח האם על הבנים,
אלו שנאמר בהם בנים אתם לה'
אלהיכם. אלו רבי שמעון וחבריו
ומורי הישיבה שעושים את
החבור הזה.

והחבור הזה היה כמו תבת נח
שהתכנסו בה כל מין ומין. כף
מתכנסים בחבור הזה כל נשמות
הצדיקים ואנשי מדות, שנאמר
בהם (תהלים קיח) זה השער לה'
צדיקים יבאו בו. ואחרים שאינם
מתכנסים אליו, שנאמר בהם (דברים

ושכינתה אמר קרא (משלי כז ח) כצפור נודדת מן
קנה פן איש נודד ממקומו, דאתמר ביה (שמות
טו א) ה' איש מלחמה. ובזמנא דאיהי ערטילאה,
תלמידי חכמים וצדיקים ואנשי מדות דילה,
פלהו אזלין מנדיין מדוה לדוה, מאתר לאתר.
כמה דאוקמוה מארי מתניתין דור שבן דור
בא, אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר ולא ירחמו.
ובגין דא אסתכם קודשא בריך הוא ושכינתה
למעבד האי חבורא, על יד ההוא
דאתגליא וכניס ביה עלאין ותתאין לאשפחא
ביה נייחא לשכינתא בגלותא, וחירו לה
ולבנהא. הדיא הוא דכתיב (תהלים פד ד) גם צפור
מצאה בית ודרור קן לה. והיא דאתמר בה
(ויקרא כח י) ויקראתם דרור בארץ לכל ישביה.

אשר שטה אפרוחיה, אלין דאתמר בהון (דברים
כב ו) והאם רבצת על האפרחים. ואנון
מארי דגדפיין דאתמר בהו (יחזקאל א ו) וארבעה
פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם. דאלין
אנון דממנן על מארי מתניתין דרוחיהון
פרחין מנהון.

או על הביצים, אלין אופנים דממנן על מארי
מקרא. דבגין האי חבורא, והאם רבצת על
האפרחים או על הביצים לא תקח האם על
הבנים, אלין אנון דאתמר בהון (דברים יד א) בנים
אתם לה' אלהיכם. אלין רבי שמעון וחברוי
ומארי מתיבתא דעבדי האי חבורא.

והאי חבורא הוא כגונא דתבת נח דאתכנש
בה כל מין ומין, הכי מתפנשין בהאי
חבורא כל נשמתין דצדיקיא ואנשי מדות,
דאתמר בהון (תהלים קיח כ) זה השער לה'
צדיקים יבאו בו, ואחרנין דלא צדיקים, אתדחין
מתמן. וכד אתגליא האי חבורא, בעלמא,
צדיקים, נדחים משם. וכשהתגלה החבור הזה בעולם, רבים

כט) כי את אשר ישנו פה וגו', ואת אשר איננו פה - בחבור הזה - עמנו היום. ועליהם נאמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד, פאותם הפוכבים שיהיו קימים לעולם ולעולמי עולמים. ונאמר בהם, והיה זרעך פכוכבי השמים, שהוא העמוד האמצעי, שהוא אתה תשמע השמים, ולא פכוכבים משמים, שנאמר בהם (ישעיה נא) כי שמים פעשן נמלחו, (תהלים קב) המה יאבדו ואתה תעמד.

ועוד והמשפלים, אלו שיש בהם שכל לדעת את גזרת הנשמות שלהם, מאלו הספירים שהם דברים שגזורים מעשר ספירות, שעליהם נאמר (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל. שכלם מלאים סגלות. ואותם אנשי מדות, נשמותיהם רשומות שם, ומשם אצילותם. מצדה של המלכות הם בני מלכים, שנאמר בהם כל ישראל בני מלכים, ומצד זה יוצאים מישראל מלכים.

ומצד של הצדיק נקראו צדיקים. זהו שכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים. ומהצד של נצח והוד נקראו נביאים. ומהצד של העמוד האמצעי נאמר בהם (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק פלה זרע אמת, ועליהם נאמר (מלאכי ג) תורת אמת היתה בפיהו. ומצד של הגבורה נקראו גבורים עומדים בפירץ דוחים את הגזרות. ומצד של החסד נקראו חסידים. ומהצד של חכמה ובינה נאמר בהם פלנו חכמים פלנו נבונים.

ומצד של הפתר, שהוא הראש של הכל, הם ראשי אלפי ישראל, שעליהם נאמר אנשי מדות. אלו הם המשפלים שיש בהם שכל

סגיאין מתפנשין לגבה דאתמר בהון (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו', ואת אשר איננו פה, בהאי חבורא, עמנו היום. ועליהו אתמר (דניאל יבג) ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד, פאנון פוכביא דיהון קימין לעלם ולעלמי עלמיא, ואתמר בהון (בראשית כב יז) והיה זרעך פכוכבי השמים, דאיהו עמודא דאמצעיתא, דאיהו (מ"א ח ט) אתה תשמע השמים, ולא פכוכביא משמיא דאתמר בהון (ישעיה נא ו) כי שמים פעשן נמלחו, (תהלים קב כז) המה יאבדו ואתה תעמד.

ועוד והמשפלים, אלין דאית בהון שכל למנדע גזירו דנשמתין דילהון, מאלין ספירין דאנון מלין גזירן מעשר ספירן, דעליהו אתמר (תהלים יט ב) השמים מספרים כבוד אל. דכלהו מלין סגלות, ואנון אנשי מדות, נשמתין דילהון רשימין תמן, ומתמן אצילותהון, מסטרא דמלכות אנון בני מלכים, דאתמר בהו כל ישראל בני מלכים, ומסטרא דא נפקין מישראל מלכים.

ומסטרא דצדיק אתקריאו צדיקים, הדא הוא דכתיב (ישעיה ס כא) ועמך כלם צדיקים, ומסטרא דנצח והוד אתקריאו נביאים. ומסטרא דעמודא דאמצעיתא. אתמר בהו (ירמיה ב כא) ואנכי נטעתיך שורק פלה זרע אמת, ועליהו אתמר (מלאכי ב) תורת אמת היתה בפיהו, ומסטרא דגבורה אתקריאו גבורים עומדים בפירץ דוחים את הגזרות. ומסטרא דחסד אתקריאו חסידים. ומסטרא דחכמה ובינה אתמר בהו פלנו חכמים פלנו נבונים.

ומסטרא דקתר דאיהו רישא דכלא אנון ראשי אלפי ישראל, דעליהו אתמר אנשי

מדות, אלין אנון המשפלים דאית בהון שכל למנדע למאריהון, דרזין

דמאריהון לא אתפסין מניהו. דכלהו הוו
באספמותא בחבורא דא.

ולאלין דאנון באלין מדות צריך לגלאה רזין
טמירין. אבל מאן דמגלה רזין
לרשיעיא, פאלו מגלה עריין באורייתא. דבני
שפחה בישא לילי"ת אמא דרשיעיא ערבוביא
בישא. מאן דמגלה רזין דאורייתא גרים לצדיק
דאיהו יסוד, דאתמר ביה (תהלים כה יד) סוד ה'
ליראיו, דאסתלק נביעו מנה ומן שכינתא,
הדא הוא דכתיב (איוב יד יא) אזלו מים מני ים
ונהר יחרב ויבש.

בההוא זמנא אנון צדיקיא לתתא עניים מפלא,
עניים מרזין דאורייתא, עניים בגופא.
וכל מאן דמגלה רזין לצדיקיא, גרים לצדיק
לאנהרא פרזין דאורייתא, ולשכינתא דאור ר"ז
אתקרי.

ובההוא זמנא והמשפלים יזהרו פזהר הרקיע.
מאי פזהר, דרגא דמשה רבנו עליו
השלום, עמודא דאמצעיתא, דעל שמה
אתקרי האי חבורא ספר הזהר. ושכינתא ביה
נהרא וזהרא בסיהרא מן שמשא. דשמשא
נהירא בשית טורין רברבין, וסיהרא
בשביעאה פלילא משבע.

שם אב"גית"ץ, עליהו אתמר (ישעיה ו ב) שש
כנפים שש כנפים לאחד. והאי שמא
איהו סגולתא דילה לכסאה ולנשמתא, פד
סליקת לעלא בכל ליליא וליליא, לאסהדא
על עובדין טבין דבר נש, ולישזביה ממלאכי
חבלה ומפל מזיקין ורוחין ולילין ושדין,
ובהון פרחת לעלא. בשתים אתון מפל שם
תכסה אנפאה מנהון, בשתים אתון תכסה
רגלאה, ובשתים אתון פרחת לעלא, ואוף הכי
לרוחא ואוף הכי לנפשא.

להפיר את רבונם, שסודות רבונם
אין מתפסים מהם, שכלם היו
בהסבקה בחבור הזה.

ולאלין שהם במדות הללו, צריך
לגלות סודות טמירים. אבל מי
שמגלה סודות לרשעים, פאלו
מגלה עריות בתורה. שבני
שפחה הרעה לילית, אמם של
הרשעים, ערבוביה רעה. מי
שמגלה סודות התורה, גורם
לצדיק שהוא יסוד, שנאמר בו
(תהלים כה) סוד ה' ליראיו,
שהסתלק ממנו המעין ומן
השכינה. זהו שכתוב (איוב יד)
אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש.

באותו זמן אותם הצדיקים
למטה עניים מהכל, עניים
מסודות התורה, עניים בגוף. וכל
מי שמגלה סודות לצדיקים, גורם
לצדיק להאיר בסודות התורה,
ולשכינה, שהאור נקרא ר"ז.

ובאותו הזמן והמשפלים יזהרו
פזהר הרקיע. מה זה פזהר?
הדרגה של משה רבנו עליו
השלום, העמוד האמצעי, שעל
שמו נקרא החבור הזה ספר
הזהר. והשכינה מאירה בו,
וזהרת בלבנה מן השמש.
שהשמש מאירה בששה הרים
גדולים, והלבנה בשביעית
פלולה משבע.

שם אבגית"ץ, עליהם נאמר (ישעיה
ו) שש כנפים שש כנפים לאחד.
והשם הזה הוא סגלתו לכסות
ולנשמה, פשעולה למעלה בכל
לילה ולילה להעיד על המעשים
הטובים של האדם, ולהצילו
ממלאכי החבלה ומפל המזיקים
והרוחות ולילין ושדים, ובהם
פורחת למעלה. בשתי אותיות
מפל שם תכסה פניה מהם, בשתי
אותיות תכסה רגליה, ובשתי
אותיות פורחת למעלה, ואף כף
לרוח ואף כף לנפש. עד כאן.

אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת. דנשמתא בהון פרחת לעלא בכל ליליא וליליא, והאי איהו נשמת כל חי, דאצילותא מאמא (דף קיד ע"ב) עלאה, ושבע שמחן אלין דפרחת בהון, אנון שבע, דכלילן בבת שבע דאיהי שכינתא תתאה, כלילא משבע ספירן, דעליהו אמר דוד (דברי הימים א, כט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד פי כל בשמים ובארץ.

והאם העליונה היא הנשר הגדול בעל הכנפים, האדם הגדול, חכמה, ועשר חכמות נקראו עשר ספירות מצדו. וכתר עליון נקרא מצדו חכמה קדומה, והיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהתפשטותו בעשר ספירות, אבל האם העליונה נשר עליון, שהתפשטותו בשבע, והיא השמינית, ובה שבחו של משה. או ישיר משה, וממנו תמצא את סוד קן הצפור, שלח תשלח את האם של אצילות. אריה חסד, שור גבורה, זוהי המרכבה העליונה. המרכבה השנייה, תפארת אדם שנית, שנאמר בו (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם, דמות אריה שור נשר. נצח הוד יסוד מלכות היא תבנית כלם. זהו הסוד של תקון אחד.

אבר מצד הנשמה הם נקראו שרפים, ומחצד של רוח - חיות, שנאמר בהם (שם) ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בערות כמראה הלפדים היא מתהלכת בין החיות. ונאמר בהם (שם) ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה. והרוח היא מצד העמוד האמצעי, ויש לה ארבעה פנים, כמו זה יש

אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת. דנשמתא בהון פרחת לעלא בכל ליליא וליליא, והאי איהו נשמת כל חי, דאצילותא מאמא (דף קיד ע"ב) עלאה, ושבע שמחן אלין דפרחת בהון, אנון שבע, דכלילן בבת שבע דאיהי שכינתא תתאה, כלילא משבע ספירן, דעליהו אמר דוד (דברי הימים א, כט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד פי כל בשמים ובארץ.

ואמא עלאה איהי הנשר הגדול בעל הכנפים, אדם הגדול, חכמה, ועשר חכמות אתקריאו עשר ספירן מסטרה, וכתר עליון אתקרי מסטרה חכמה קדומה, ואיהי יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאתפשטותה בעשר ספירן, אבל אמה עלאה נשרא עלאה דאתפשטותה בשבע, ואיהי תמינאה ובה שבח משה.

א"ו ישיר משה (שמות טו א). ומנה תשפח רזא דקן צפור, (דברים כב ז) שלח תשלח את האם דאצילות. אריה חסד, שור גבורה, האי איהי מרפכתא עלאה. מרפכתא תנינא, תפארת אדם תנינא, דאתמר ביה (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם, דמות אריה שור נשר, נצח הוד יסוד מלכות איהי תבנית כלהו, האי איהו רזא דתקונא חדא.

אבר מסטרא דנשמתא אתקראו שרפים. ומסטרא דרוחא חיות, דאתמר בהון (שם) ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בערות כמראה הלפדים היא מתהלכת בין החיות. דהא ואתמר בהון (שם) ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה.

ורוחא איהו מסטרא דעמודא דאמצעיתא, ואית לה ארבע אנפין, כגונא דא אית

לְנִשְׁמָתָא אַרְבַּעַה פְּנִים. הַאֲוֹפְנִים
מִצַּד שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, וְהִיא מִצַּד שֶׁל
הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה, וְיֵשׁ לָהֶם
אַרְבַּעַה פְּנִים שֶׁל מְרַכְבָּה שֶׁהֵם
נִצַּח וְהוֹד. וְהֵנָּה אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְצֵן
זֶה צְדִיק. הַאֲוֹפְנִים הֵם מִמְטָה
לְמַעְלָה, הַחִיּוֹת בְּאֲמֻצָּע,
הַשְּׂרָפִים לְמַעְלָה.

וְלְמַעְלָה (על בלמ) אֲדוֹן יְחִיד שׁוֹלֵט
עַל הַכֹּל, מִפְּלָא וּמְכֹסָה בְּכֹתֵר,
וּבְחֻכְמָה הוּא שְׁלוֹטוֹן שְׁעוֹמֵד עַל
כָּלֶם בַּעֲשׂוֹר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
הַמְּפֹרָשׁ. אֲבָל מִשֵּׁם לְמִטָּה כֹּל
הַסְּפִירוֹת, מְרַבְּעוֹת בְּאַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת. כְּמוֹ זֶה בִּינָה יו"ו, אוֹתוֹ
בֵּין שֶׁל י"ה הוּא ו', שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹתוֹ
בְּשֵׁשׁ סְפִירוֹת. ה' רְבִיעִית
בְּשְׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה, בּוֹ נִשְׁלַם
יְהו"ה.

מִהֲצַד שֶׁל אַרְבַּע הַאֲוִיּוֹת הִלְלוּ
יֵשׁ לְכֹל חַיָּה אַרְבַּעַה פְּנִים,
וּמִהֲצַד שֶׁל יו"ד ה"א וְא"ו ה"א
דְמוֹת אָדָם לְאַרְבַּעַתָּן. וְיִכְנָגֵד
תִּשְׁעַ הַסְּפִירוֹת הִלְלוּ רָאָה
יְחֻזְקָאֵל תִּשְׁעַ מְרָאוֹת, שְׁנֹאֲמַר
בָּהֶם (ס) נִפְתַּחוּ הַשְּׂמִימִם וְאַרְאָה
מְרָאוֹת אֱלֹהִים. וְאַלֶּה הֵם:
הַמְּרָאָה הָרְאשׁוֹן - (ס) וּמִמַּעַל
לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ מְרָאָה
אֲבָן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף. הָאֲבָן הַזֶּה
הִיא הַשְּׂכִינָה, אֲבָן סְפִיר,
וְיְחֻזְקָאֵל רָאָה מִמְטָה לְמַעְלָה.
הוּא רָאָה אוֹתָהּ כְּמִי שְׂרוּאָה
מִתּוֹךְ עֲשׂוּשִׁית.

הַמְּרָאָה הַשֵּׁנִי - וְעַל דְמוֹת הַכֶּסֶף
דְמוֹת כְּמְרָאָה אָדָם עָלָיו
מִלְּמַעְלָה. כָּאֵן רָאָה הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי סְמוּךְ לְשְׂכִינָה, וְרָאָה
אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִטְטְרוּ"ן שֶׁהוּא שְׂדִי.
הַמְּרָאָה הַשְּׁלִישִׁי - (ס) וְאַרְאָה
כְּעֵין חֲשָׁמֶל כְּמְרָאָה אֵשׁ בֵּית לָה
סְבִיב, וְזֶה צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים,
שְׂאָחוֹז בֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יְהו"ה, וּבֵין הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא אֲדִנ"י. וְהַצְּדִיק הוּא חֲשָׁמֶל,
הַכֹּלֵל שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׂמוֹת הִלְלוּ, שֶׁהֵם יְאֵהֲדוּנָה י". וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שַׁר הַפְּנִים.

לְנִשְׁמָתָא אַרְבַּע אַנְפִּין. אוֹפְנִים מִסְטְרָא דְנֶפֶשׁ
וְאִיהִי מִסְטְרָא דְשְׂכִינְתָּא תְּתָאָה, וְאִית לוֹן
אַרְבַּע אַנְפִּין, דְמְרַכְבָּה דְאַנוּן נִצַּח וְהוֹד. וְהֵנָּה
אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְצֵן דָּא צְדִיק. אוֹפְנִים אַנוּן מִתְּתָא
לְעֵלָא. חִיּוֹן בְּאֲמֻצְעִיתָא. שְׂרָפִים לְעֵלָא.

וְלְעֵינָא (על בלמ) אֲדוֹן יְחִיד שְׁלִיט עַל כָּלָא,
מִפְּלָא וּמְכֹסָה בְּכֹתֵר, וּבְחֻכְמָה אִיהוּ
שׁוֹלְטָנוּ דְקָאִים עַל כָּלָהוּ בַּעֲשׂוֹר אַתְוֹן דְשָׂמָא
מְפֹרָשׁ. אֲבָל מִתְּמֵן לְתִתָּא כָּלָהוּ סְפִירָן מְרַבְּעִין
בְּאַרְבַּע אַתְוֹן. כְּגוֹנָא דָּא בִּינָה יו"ו. הַהוּא בֵּין
דִּי"ה אִיהוּ ו', דְאֵתְפִשְׁטוֹתָהּ בְּשִׁית סְפִירָאן.
ה' רְבִיעִעָה בְּשְׂכִינְתָּא תְּתָאָה בֵּיה אֲשְׁתְּלִים
יְהו"ה.

מִסְטְרָא דְאַרְבַּע אַתְוֹן אֲלִין אִית לְכֹל חַיָּה
אַרְבַּע אַנְפִּין, וּמִסְטְרָא דִּי"ד ה"א
וְא"ו ה"א דְמוֹת אָדָם לְאַרְבַּעַתָּן. וְלְקַבֵּל
תִּשְׁעַה סְפִירִין אֲלִין, חֻזָּא יְחֻזְקָאֵל תִּשְׁעַה
מְרָאוֹת, דְאֵתְמַר בְּהוּן (ס) נִפְתַּחוּ הַשְּׂמִימִם
וְאַרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. וְאַלִין אַנוּן. חִיּוֹן
קְדָמָאָה, (ס) וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ
כְּמְרָאָה אֲבָן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף. הִיא אֲבָן אִיהוּ
שְׂכִינְתָּא אֲבָן סְפִיר, וְיְחֻזְקָאֵל חֻזָּא מִתְּתָא
לְעֵלָא. אִיהוּ חֻזָּא לָה כְּמָאן דְחֻזָּא מְגוֹ עֲשׂוּשִׁית.
חִיּוֹן תְּנַנְנָא, וְעַל דְמוֹת הַכֶּסֶף דְמוֹת כְּמְרָאָה
אָדָם עָלָיו מִלְּמַעְלָה. הַכָּא חֻזָּא עֲמוּדָא
דְאֲמֻצְעִיתָא סְמוּךְ לְשְׂכִינְתָּא, וְחֻזָּא לִיָּה מְגוֹ
מִטְטְרוּ"ן דְאִיהוּ שְׂדִי. חִיּוֹן תְּלִיתָאָה, (ס) וְאַרְאָה
כְּעֵין חֲשָׁמֶל כְּמְרָאָה אֵשׁ בֵּית לָה סְבִיב, וְדָא
צְדִיק חֵי עוֹלָמִין, דְאֵחִיד בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְאִיהוּ יְהו"ה, וּבֵין שְׂכִינְתָּא דְאִיהוּ אֲדִנ"י,
וְצְדִיק אִיהוּ חֲשָׁמֶל כָּלָלָא דְתָרִין שְׂמֵהֶן אֲלִין,
דְאַנוּן יְאֵהֲדוּנָה י". וְחֻזָּא לִיָּה מְגוֹ שַׁר הַפְּנִים.

שְׂאָחוֹז בֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יְהו"ה, וּבֵין הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא אֲדִנ"י. וְהַצְּדִיק הוּא חֲשָׁמֶל,
הַכֹּלֵל שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׂמוֹת הִלְלוּ, שֶׁהֵם יְאֵהֲדוּנָה י". וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שַׁר הַפְּנִים.

וְד' הַפְּנִים הֵם יְהוּ"ה, וְאַרְבַּע
כְּנָפִים הֵם אֲדֹנָי. כָּל חֵיהָ הִיא
מְרַבֶּעֶת, וְלִכְל צַד יֵשׁ לָהּ ד' פְּנִים.
לְכָל פֶּן ד' פְּנִים, וְלִכְל כְּנָף ד'
כְּנָפִים, וְהֵם שֹׁשֶׁה עֶשֶׂר פְּנִים.
וְשֹׁשֶׁה עֶשֶׂר כְּנָפִים לְכָל חֵיהָ, הֵם
אוֹתָם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מְרַבְּעִים
עוֹלָם לְד' חַיּוֹת - שְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה
פְּנִים וְשְׁשִׁים וְאַרְבַּע כְּנָפִים.

וַיֵּשׁ אוֹמֵר פֶּה, וְהַפֵּל אָמַת:
אַרְבָּעָה פְּנִים לְאַחַת וְאַרְבַּע
כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם, וְהֵם לְכָל חֵיהָ
אַרְבָּעָה פְּנִים וְאַרְבַּע כְּנָפִים, הָרִי
הֵם שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם כַּחֲשׁוֹבֹן
שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. וְדַמּוֹת פְּנִיהֶם פְּנֵי אָדָם,
שֶׁהוּא עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
הַמְּפָרֵשׁ, כְּנֶגֶד עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, הָרִי
אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. וְשְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה
פְּנִים וְכַנְפִים עִם שְׁמוֹנֵה אוֹתִיּוֹת
שֶׁל חֲשַׁמֶּל - שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם,
וְעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (שם) וְגִבִּיהֶן, אֵלּוּ
שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם כְּנָפִים. וְגִבָּה
לָהֶם, וְהֵם שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם פְּנִים.
שֶׁהֵם בְּאוֹתִיּוֹת אֶצֶל הַנְּקֻדּוֹת,
שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (קהלת ה) כִּי גִבָּה
מֵעַל גִּבָּה שֹׁמֵר. וְגִבּוֹהִים עֲלֵיהֶם
- אֵלּוּ הַטְּעָמִים. וְגִבְלָלֶם נֶאֱמַר
(יחזקאל א) וְגִבְתָּם מְלֹאת עֵינַיִם
סָבִיב לְאַרְבַּעָתָן.

וְאוֹתָם הַנְּקֻדּוֹת כְּמוֹ פְּרָקִי
הָאֶצְבָּעוֹת שֶׁהֵם עֲגוּלִים, וְאוֹתָן
הָאוֹתִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁהָאֶצְבָּעוֹת.
וְאוֹתָם הַטְּעָמִים כְּמוֹ הָעֵינַיִם
שֶׁמְנַהֲיָגִים אֶת כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף
אֲחֵרֵיהֶם, וְהֵם רְמוּזִים בְּשֵׁם הַזֶּה
יְהוּ"ה. וְעוֹד וְגִבְתָּם מְלֹאת עֵינַיִם
סָבִיב לְאַרְבַּעָתָן כְּמוֹ זֶה י', וְנֶאֱמַר
בְּכַנְפֵיהֶם, שְׁתַּיִם חֲבֵרוֹת אִישׁ, כְּמוֹ
(שמוות כח) שְׁתַּיִם כְּתַפַּת חֲבֵרָת.
וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֶת גְּוִיֵיהֶנָּה, כְּמוֹ
אֵל שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֲבֵר. שְׁתַּיִם

חֲבֵרוֹת - הֵם יָמִין וְשְׂמָאל.
נִקְרָאת חֲכָמָה אָדָם, וְנִקְרָא אִישׁ,

וְאַרְבַּע אֲנָפִין אֲנוּן יְהוּ"ה, וְאַרְבַּע גְּדָפִין אֲנוּן
אֲדֹנָי. כָּל חֵיהָ אִיהִי מְרַבֶּעֶת, וְלִכְל
סְטָרָא אִית לָהּ אַרְבַּע אֲנָפִין, לְכָל פֶּן אַרְבַּע
אֲנָפִין, וְלִכְל גְּדָפָא אַרְבַּע גְּדָפִין, וְהוּן י"ו
אֲנָפִין וַי"ו גְּדָפִין לְכָל חֵיהָ, אֲנוּן ל"ב מְרַבְּעִים
סְלָקִין לְאַרְבַּע חַיּוֹן ס"ד אֲנָפִין וּס"ד גְּדָפִין.

וְאִית דְּאָמַר הָכִי וְכֹלָא קְשׁוּט, אַרְבָּעָה פְּנִים
לְאַחַת וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם, וְאֲנוּן
לְכָל חֵיהָ אַרְבַּע אֲנָפִין וְאַרְבַּע גְּדָפִין, הֵא אֲנוּן
ל"ב כַּחֲשׁוֹבֵן תְּלַתִּין וְתַרְיִין אֱלֹהִים דְּעוֹבְדָא
דְּבְרֵאשִׁית. וְדַמּוֹת פְּנִיהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּאִיהוּ
עֶשֶׂר אַתּוֹן דְּשָׁמָא מְפָרֵשׁ לְקַבֵּל עֶשֶׂר אֲמִירוֹן.
הֵא אַרְבָּעִין וְתַרְיִין. וְשִׁיתִין וְאַרְבָּעָה אֲנָפִין
וְגִדָפִין עִם תְּמַנְיָא אַתּוֹן דְּחֲשַׁמֶּל שְׁבַעִין וְתַרְיִין.
וְעֲלִיהוּ אַתְמַר (שם) וְגִבִּיהֶן, אֵלּוּן שְׁבַעִין וְתַרְיִין
גְּדָפִין. וְגִבָּה לָהֶם וְאֲנוּן שְׁבַעִין וְתַרְיִין אֲנָפִין.

דְּאֲנוּן בְּאַתּוֹן לְגִבִּי נְקוּדֵי, דְּעֲלִיהוּ אַתְמַר (קהלת
ה) כִּי גִבָּה מֵעַל גִּבָּה שֹׁמֵר. וְגִבּוֹהִים עֲלֵיהֶם,
אֵלּוּן טְעָמִי. וְכַנְפֵיהֶוּ אַתְמַר (יחזקאל א) וְגִבְתָּם
מְלֹאת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעָתָן.

וְאֲנוּן נְקוּדֵין כְּגוֹנָא דְּפִרְקִין דְּאַצְבָּעֵן דְּאֲנוּן
עֵיגוּלִין, וְאֲנוּן אַתּוֹן כְּגוֹנָא דְּאַצְבָּעֵן.
וְאֲנוּן טְעָמִי כְּגוֹנָא דְּעֵינַיִן דְּמַתְנַהֲגִין כָּל אֵיבָרִין
דְּגוּפָא אֲבַתְרִיהוּ, וְאֲנוּן רְמִיזִין בְּהַאי שְׁמָא
יְהוּ"ה, וְעוֹד וְגִבְתָּם מְלֹאת עֵינַיִם סָבִיב
לְאַרְבַּעָתָן כְּגוֹנָא דָא, י' וְאַתְמַר בְּגִדָפִין שְׁתַּיִם
חֲבֵרוֹת אִישׁ, כְּגוֹן (שמוות כח) שְׁתַּיִם כְּתַפּוֹת חֲבֵרוֹת,
וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֶת גְּוִיֵיהֶנָּה, כְּגוֹן (שם לט ד) אֵל
שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֲבֵר. שְׁתַּיִם חֲבֵרוֹת אֲנוּן יְמִינָא
וּשְׂמָאלָא.

אִישׁ, ה' אִישׁ מְלַחְמָה (שם טו ג). מֵאן אִישׁ. לְזַמְנִין
מֵעֵלָא לְתַתָּא אַתְקֵרִיאַת חֲכָמָה אָדָם

אִישׁ - ה' אִישׁ מְלַחְמָה. מִי הָאִישׁ? לְפַעְמִים מֵמַעְלָה לְמַטָּה,

וְשֵׁלֶשׁ סְפִירוֹת תְּחַתּוּי נִקְרְאוּ
שֵׁלֶשׁ חַיּוֹת. וְלַפְעָמִים הָאֵם
הַעֲלִינָה נִקְרְאת הָאָדָם, בְּתוֹסֶפֶת
ה'. חֶסֶד גְּבוּרָה תְּפַאֲרֵת שֵׁלֶשׁ
חַיּוֹת. וְלַפְעָמִים תְּפַאֲרֵת נִקְרְאת
אָדָם. נִצַּח הוּד יְסוּד שֵׁלֶשׁ חַיּוֹת.
וְלַפְעָמִים חֲכָמָה אִישׁ. א' כְּתָר
עֲלִיּוֹן, י' חֲכָמָה, ש' תְּשׁוּבָה,
שְׁהִיא הָאֵם הַעֲלִינָה, שְׁתֵּים
חֲכָרוֹת אִישׁ - גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה.
וּשְׁתֵּים מְכֻסּוֹת - הֵן נִצַּח וְהוּד.
אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה - אֵת זֶה צַדִּיק,
שֶׁהוּא תְּרַגּוּם אוֹת.

אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה - זֶה הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי שֶׁהוּא הַגּוֹף, וְשְׁכִינְתּוֹ
הַטְּבוּר שְׁלוֹ וְהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי,
עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שְׁמוֹת כה ב) וְהָיוּ
הַכְּרֻבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה. מִי
הַכְּנָפִים שְׁלָהֶם לְמַעְלָה? יְמִין
וּשְׂמָאל. סְכָכִים בְּכֻנְפֵיהֶם - שְׁנֵי
עֲמוּדֵי אֲמַת. עַל הַכְּפָרֶת - זֶה
צַדִּיק שְׁצָרִיף לְכֻסּוֹתוֹ. וּפְנֵיהֶם
אִישׁ אֶל אַחֵיו - הֵם חֲכָמָה וּבִינָה,
שֶׁהֵם הַפְּנִים שֶׁל הַכְּרוּבִים.

וְרַמְבַּי הָיוּ פּוֹרְשִׁים כְּנֻפֵיהֶם
וּמְסַתְּפָלִים אִישׁ אֶל אַחֵיו? לְאוֹתוֹ
שְׁנַכְנַס בְּכְתָר עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא
מְכֻסָּה, שְׁעָלָיו נֶאֱמַר בְּמַפְלָא מִמֶּךָ
אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמְכֻסָּה מִמֶּךָ אֵל
תִּחְקֹר. וְהַכְּרוּבִים אֵלָיו, כְּנֻפֵיהֶם
פְּתוּחִים לְמַעְלָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ
עֲלֵיהֶם. (בְּמִדְבָר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל
- מִתּוֹךְ הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. מִדְּבַר
אֵלָיו - מִתּוֹךְ הַשְּׁכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה.
וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל - לְמַעְלָה מִתּוֹךְ
הָאֵב. וַיִּדְבֹר אֵלָיו - מִתּוֹךְ הָאֵם.
וּמִי שָׁמַע אוֹתוֹ? הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי. וְהַדְּבוּר נִשְׁמַע אֶל
הַשְּׁכִינָה.

מִרְאָה רְבִיעִי וְחִמְשִׁי - מִמְּרָאָה
מִתְּנִיּוֹ וְלְמַעְלָה, נִצַּח. וּמִמְּרָאָה
מִתְּנִיּוֹ וְלְמַטָּה, הוּד. שֶׁהֵם שְׁתֵּי
שׁוֹקֵים. הַמְּרָאָה הַשְּׁשִׁי - רְאִיתִי
כְּמִרְאָה אֵשׁ, וְזוֹ הַגְּבוּרָה, שֶׁמִּשֶּׁם

וְאֵתְקָרִי אִישׁ, וְתִלְתִּי סְפִירָן תְּחַתּוּתָה אֵתְקָרִיאֵו
תִּלְתִּי חַיּוֹן. וְלְזִמְנֵין אֲמָא עֲלָאָה אֵתְקָרִיאֵת
הָאָדָם, בְּתוֹסֶפֶת ה'. חֶסֶד גְּבוּרָה תְּפַאֲרֵת תִּלְתִּי
חַיּוֹן, וְלְזִמְנֵין תְּפַאֲרֵת אֵתְקָרִי אָדָם. נִצַּח הוּד
יְסוּד תִּלְתִּי חַיּוֹן, לְזִמְנֵין חֲכָמָה אִישׁ. א' כְּתָר
עֲלָאָה, י' חֲכָמָה, ש' תְּשׁוּבָה, דְּאִיהִי אֲמָא
עֲלָאָה, שְׁתֵּים חֲכָרוֹת אִישׁ, גְּדֻלָּה גְּבוּרָה.
וּשְׁתֵּים מְכֻסּוֹת, אֲנוּן נִצַּח וְהוּד. אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה,
אֵת, דָּא צַדִּיק דְּאִיהוּ תְּרַגּוּם אוֹת.

אֵת גְּוִיַּתִּיהֶנָּה, דָּא עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא דְּאִיהוּ
גּוֹפָא, וְשְׁכִינְתָהּ טְבוּר דִּילָהּ וְעֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא, עֲלֵיהוּ אֲתָמַר (שְׁמוֹת כה ב) וְהָיוּ
הַכְּרֻבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה. מִאֵן גְּדַפִּין
דִּילְהוֹן לְעֲלָא, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. סְכָכִים
בְּכְנֻפֵיהֶם, תְּרִי סְמָכֵי קְשׁוּט. עַל הַכְּפָרֶת, דָּא
צַדִּיק דְּצָרִיף לְכֻסְאָה לִיה. וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל
אַחֵיו, אֲנוּן חֲכָמָה וּבִינָה, דְּאֲנוּן אֲנַפִּין
דְּכְרוּבִים.

וְרַמְבַּן הָיוּ פְּרָשֵׁי גְדַפִּיהוּ וּמְסַתְּפִין אִישׁ אֶל
אַחֵיו, לְהַהוּא (דף קטו ע"א) דְּעָאֵל בְּכְתָרָא
עֲלָאָה, דְּאִיהוּ מְכֻסָּה, דְּעָלָה אֲתָמַר בְּמַפְלָא
מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמְכֻסָּה מִמֶּךָ אֵל תִּחְקֹר.
וְכְרוּבִים לְגַבֵּה גְדַפִּיהוּ פְּתִיחֵן לְעֲלָא, לְקַבֵּלָהּ
לִיה עֲלֵיהוּ (בְּמִדְבָר ז ט) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, מִגּוֹ
עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא. מִדְּבַר אֵלָיו, מִגּוֹ שְׁכִינְתָא
תְּתָאָה. וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, לְעֲלָא מִגּוֹ אֲבָא.
וַיִּדְבֹר אֵלָיו, מִגּוֹ אֲמָא. וּמִאֵן שָׁמַע לִיה עֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא. וּמִלּוּלָא אֲשֶׁתְּמַע לְגַבֵּי שְׁכִינְתָא.
חַיּוֹן רְבִיעָאָה וְחִמְשָׁאָה, מִמְּרָאָה מִתְּנִיּוֹ
וְלְמַעְלָה, נִצַּח. וּמִמְּרָאָה מִתְּנִיּוֹ וְלְמַטָּה,
הוּד. דְּאֲנוּן תְּרִין שׁוֹקִין. חַיּוֹן שְׁתֵּיתָאָה, רְאִיתִי
כְּמִרְאָה אֵשׁ, וְדָא גְּבוּרָה, דְּמִתְּמָן אֲנוּן שְׁנַיִם
כְּרוּבִים זָהָב. דְּכֻסְפָּא אִיהוּ לִימִינָא, זָהָב

אותם שנים פרוכים זהב. שפספס
הוא לימין, הזהב לשמאל.
ושבעה מיני זהב נכללים בו.
המראה השביעי - כמראה
הקשת אשר יהיה בענן. מי הענן?
זה החסד שעולה שבעים ושנים,
ובו פא הקדוש ברוך הוא בעב
הענן בעבור ישמע העם (בשבא)
לדבר עם משה. ובו יש שבעים
ושנים שהוא חסד, נראית קשת
שהיא צדיק בגוניה המאירים,
שהם שלשה גונים של שלשה
אבות, ובו הם נכללים. ומשום
זה נאמר בצדיק ויכלו, שעולה
שבעים ושנים, שבו נכללים
שלשת האבות, שנאמר בהם
בפ"ל מכל פ"ל. ובאלו שלשת
הגונים, וראייתה, את השכינה,
לזכר ברית עולם.

שהצדיק הוא האלף הששי, היום
הששי. ונוסע בימין, שהוא חסד
כולל שבעים ושנים, ובשכילו
נאמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ
ותנוח, בצדיק, ותעמד לגרלה
לקץ הימין. שהוא הימין, שבו
(ישעיה נב) פי עין בעין יראו בשוב
ה' ציון. ונוסע בע"ב של העמוד
האמצעי, שבו (בראשית א) ויהי
מבדיל בין מים למים. ובשכילה
נאמר ללבי גליתי, ולמלאכי
השרת לא גליתי. ללבי גליתי,
ולאיברי לא גליתי. (חסר פאן) (נראה
שקץ) יש בכל דור ודור פפי
זכיותיהם, בכל מורה הדור פפי
שרב הדור נוטים אחריו. ואם
החטאים מתרבים עליה - אמר
רבי חייא, הגאלה (נדיחית) עד הדור
האחרון. ומשום זה כל הקצין
פלו, והפל תלוי בתשובה
ובזכיות של המדות של כל דור
ודור.

אבר קץ והזמן ששם הקדוש
אבר קץ והזמן ששם הקדוש

לשמאלא. ושבע מיני דהבא אתפלילן ביה.
חיוו שביעאה, כמראה הקשת אשר יהיה
בענן. מאן עננא, דא חסד דסליק ע"ב,
ובה אתא קודשא בריך הוא בעב הענן, בעבור
ישמע עמא (כדאתא) למללא עם משה. ובהאי
שבעין ותריין דאיהו חסד, אתחזיא קשת
דאיהו צדיק בגונוי נהירין, דאנון תלת גונון
דתלת אבהן, ובה אתפלילן. ובגין דא אתמר
בצדיק ויכלו, דסליק שבעין ותריין, דבה
אתפלילן תלת אבהן, דאתמר בהו בפ"ל מפ"ל
כ"ל. ובאלין תלת גונון וראייתה, לשכינתא,
לזכר ברית עולם.

הצדיק איהו אלף שתיתאה יום הששי. ונטיל
בימינא דאיהו חסד פליל שבעין ותריין,
ובגיניה אתמר (דניאל יב יג) ואתה לך לקץ ותנוח,
בצדיק, ותעמד לגרלה לקץ הימין, דאיהו
ימינא דבה (ישעיה נב ח) פי עין בעין יראו בשוב
ה' ציון. ונטיל בע"ב דעמודא דאמצעיתא,
דבה (בראשית א ז) ויהי מבדיל בין מים למים,
ובגינא אתמר ללבי גליתי ולמלאכי השרת לא
גליתי. ללבי גליתי ולאברי לא גליתי. (חסר פאן)
(נראה דקוץ) אית בכל דרא ודרא פפום זכון דילהון.
בכל מארה דדרא פפום דרב דרא נוטים
אבתרה. ואם חובין מתרבין עליה, אמר רבי
חיא, (אדתייא) פרקנא עד דרא אחרא. ובגין דא
כל הקצין פלו, וכלא תליא בתיובתא ובזכון
דמדות דכל דרא ודרא.

אבר קץ וזמן דשוי קודשא בריך הוא, לא
תליא בזכון ובמדות דכל דרא ודרא,
אלא ביה תליא, הדא הוא דכתיב (ישעיה מח יא)
למעני למעני אעשה, (יחזקאל כ ט) ואעש למען

ברוך הוא לא תלוי בזכיות ובמדות של כל דור ודור, אלא בו

למעני אַעֲשֶׂה, (יחזקאל ב) וְאֶעֱשׂוּ
לְמַעַן שְׂמִי. ומשום זה כל קץ של
כל דְרֻגָה הוא כפי הַזְכִּיּוֹת של
בְּנֵי הָאָדָם הוּא, וְהַקֵּץ שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא תְלוּי בְּזִכְיֹתֶיהֶם.
וְיֵשׁ שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם אַחֵר הָאֱלֹף
הַחֲמִישִׁי כְּפִי הַמְּדָה הַהִיא. וְיֵשׁ
שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם אַחֵר אֱלֹף
וּמְאֵתִים כְּפִי הַמְּדָה הַהִיא. וְיֵשׁ
מְאֵתִים וּחֲמִשִּׁים וּשְׁשׁ שֶׁל נח
שְׁלוֹ, כִּי עֵינַי בְּעֵינַי יֵרְאוּ קֵץ אַחֵר
יֵשׁ מְאֵתִים אַרְבַּעִים וּחֲמִשׁ כְּפִי
(אֲוֹתָהּ) הַמְּדָה, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שֶׁל
רְצוֹן שֶׁהוּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
שְׁנֵי קִצִּין אֲאָרִיף. וְזֶה וְכֹל
הַחֲשֹׁבוֹנוֹת וְגִימַטְרִיאוֹת שֶׁל
קִצִּים הֵם פְּרַפְרָאוֹת לַחֲכָמָה
מִכְּתָר לְמַעְלָה אֵין קֵץ וְחֲשֹׁבוֹן.
כְּמוֹ שֶׁפְּתַב בְּעַל סֵפֶר יִצְיָרָה:
וְלִפְנֵי אַחַד מָה אַתָּה סוֹפֵר. הֲרֹאשׁ
שֶׁל כָּל הַקִּצִּים - חֲכָמָה, הַסּוֹף
שֶׁל כָּל הַקִּצִּים הוּא, שֶׁהַשְּׂכִינָה
הִיא הַעֲשִׂירִית.

הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי כוֹלֵל הֲרֹאשׁ
וְהַסּוֹף שֶׁל כָּל הַקִּצִּים, וְכֹל סוֹף
הוּא בְּצַדִּיק, וְהַפֶּל נִכְלָל בְּצַדִּיק
שְׁכוּלֵל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת שְׁבָהֶם
נִקְרָא שְׁבִיעִי שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי. וְזֶהוּ בְּעַב הַעֲנָן, וּמִמֶּנּוּ
נִמְצָא הַשֵּׁם בֶּן שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם
שְׁמוֹת וַיִּסַּע וַיִּבֵּא וַיִּט, שֶׁהֵם
כָּל וּפְרָט וְכָלֵל, שְׁנִכְלָלִים בְּמִים
אֵשׁ וְרוּחַ, וְהֵם יָם וְאוֹר וְרִקִּיעַ.
וְהֵם הַיָּם וְתַקֵּף הַיָּמִין, מְלֹאֵף
הַחֲסֹד, וְזֶה מִיכָאֵל, שֶׁהוּא עַל שֵׁם
(שְׁמוֹת טו) מִי כְּמוֹף בְּאֵלִים ה',
שֶׁשְׁמוֹ מְכַבֵּי שְׁעוּלָה לְשְׁבַעִים
וּשְׁתַּיִם בְּחֲשֹׁבוֹן אוֹתִיּוֹת, וְאוֹרוֹ
אַרְבַּעִים וּשְׁתַּיִם. וְזֶהוּ פָחוּ, (ישעיה
גא) כִּי תִלֵּךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא תִכְוֶה.
(שְׁמוֹת טו) וַיִּט מִשֶּׁה אֶת יָדוֹ עַל

שְׂמִי. וּבְגִין דָּא כָּל קֵץ דְּכָל דְּרָגָא כְּפּוּם זְכוּן
דְּבְנֵי נְשָׂא אִיהוּ. וְקֵץ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא
תִּלְיָא בְּזְכוּן דְּלֵהוּן.

וְאִית ע"ב בְּתַר אֱלֹף חֲמִישָׁאָה כְּפּוּם הִיא
מְדָה. וְאִית ע"ב בְּתַר אֱלֹף וּמְאֵתָן, כְּפּוּם
הִיא מְדָה וְאִית מְאֵתָן וּחֲמִשִּׁין וְשִׁית דְּנ"ח
דִּילָהּ, כִּי עֵינַי בְּעֵינַי יֵרְאוּ קֵץ אַחֲרָא אִית רמ"ה
כְּפּוּם (תְּהִיא) מְדָה, וְהֵאֵי דְרָגָא דְרַעְוָא דְאִיהוּ
קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. תְּרִין קִצִּין אֲאָרִיף. וְדָא
וְכָל חֲשֹׁבוֹנוֹת וְגִימַטְרִיאוֹת דְּקִצִּים, אֲנוּן
פְּרַפְרָאוֹת לַחֲכָמָה מִכְּתָרָא לְעֵלָא לִית קֵץ
וְחֲשֹׁבוֹן, כְּמוֹ שֶׁפְּתַב בְּעַל סֵפֶר יִצְיָרָה, וְלִפְנֵי
אַחַד מָה אַתָּה סוֹפֵר. רִישָׁא דְכָל קִצִּין חֲכָמָה,
סוֹפָא דְכָל קִצִּין צַדִּיק אִיהוּ, דְאִיהִי שְׂכִינְתָא
עֲשִׂירָאָה.

עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא כָּלִיל רִישָׁא וְסוֹפָא דְכָל
קִצִּין. וְכָל סוֹף אִיהוּ בְּצַדִּיק, וְכֹלָא
אַתְּכָלִיל בְּצַדִּיק דְּכָלִיל תִּלְתָּת אַבְהֵן דְּבַהוּן
אַתְּקָרִי שְׁבִיעִי תִּלְתָּת זְמַנִּין. הָדָא הוּא דְכָתִיב
(בְּרֵאשִׁית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבַּת
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי.
וְהֵאֵי אִיהוּ בְּעַב הַעֲנָן, וּמִנֵּה אֲשַׁתְּכַח שֵׁם בֶּן
שְׁבַעִין וְתִרִין שְׁמֵהוּן וַיִּסַּע וַיִּבֵּא וַיִּט, דְּאֲנוּן
כָּל וּפְרָט וְכָלֵל, דְּאַתְּכָלִילֵן בְּמִיָּא אֲשָׁא
וְרוּחָא. וְאֲנוּן יִמָּא וְאוֹרָא וְרִקִּיעָא.

וְאֲנוּן יִמָּא וְתַקְפָּא דִּימִינָא, מְלֹאֵף הַחֲסֹד וְדָא
מִיכָאֵל, דְאִיהוּ עַל שֵׁם (שְׁמוֹת טו) מִי כְּמוֹף
בְּאֵלִים ה', דִּי שְׂמָה מְכַבֵּי דְסִלִּיק שְׁבַעִין וְתִרִין,
בְּחֲשֹׁבוֹן אֲתוּוֹי וְנִהוּרָא דִּילָהּ אַרְבַּעִין וְתִרִין.
וְדָא חִילָא דִּילָהּ (ישעיה מג ב) כִּי תִלֵּךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא
תִכְוֶה. דָּדָא מְכַבֵּי אֲשָׁא, וּמִיכָאֵל אִיהוּ דְמוֹת
אַרְיָה דְאִיהוּ אַרְיָה מְמִים. (שְׁמוֹת יד כא) וַיִּט מִשֶּׁה
שְׁנֵה מְכַבֵּה אֵשׁ, וּמִיכָאֵל הוּא דְמוֹת אַרְיָה, שֶׁהוּא אַרְיָה מְמִים. (שְׁמוֹת טו) וַיִּט מִשֶּׁה אֶת יָדוֹ עַל

הַיָּם, וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב, בְּכַח
שֶׁל גְּבֻרַת אֱלֹהִים שְׁלִיחַ הַגְּבוּרָה
שֶׁמְנַהֵג עַל חֶרֶב. וּמִשּׁוֹם זֶה
נֹאמַר בּוֹ וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב,
מֵהֶצֶד שֶׁל אֹרִיאל, שְׁלִיחוֹ שֶׁל
הָעֲמוּד הָאֲמֻצִּיעִי, הַפְּרִיד בֵּין מַיִם
וְאֵשׁ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב, וַיִּבֹא בֵּין מַחְנֵה
מִצְרַיִם, שֶׁהִיא אֵשׁ נִכְרִיחַ, וּבֵין
מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא מַיִם.

וַיְהִי הָעֵנָן מִיָּמִין, וְהַחֲשָׁךְ שֶׁל
הַרְשָׁעִים מִשְׁמָאל, שֶׁהֵלֵךְ לְקַטְרֵג
לְצַד הַשְּׂמָאל שֶׁל גְּבוּרָה, וְלֹא
קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. וַיִּכְמוּ
שֶׁהַפְּרִיד בֵּין הַשְּׂמָאל שֶׁל הַצַּד
הָאֲחֵר לְיָמִין שֶׁל הַקֶּדֶשׁ שֶׁלֹּא
הִתְקָרַב אֵלָיָהּ, כִּי מִיַּחַד בֵּין
הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל שֶׁל הַקֶּדֶשׁ, שְׂבוּ
הַשְּׂמֹת וְהַסְּפִירוֹת וְהָאוֹתוֹת
וְהַהֲיוֹת מְשֻׁלָּשׁוֹת, וּמִשּׁוֹם זֶה
וְהָיָה וְכוּ' מְשֻׁלָּשׁ בְּשִׁלֹּשׁ אוֹתוֹת,
מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁי לַפֶּה
וְלַלְוִי. אָבֵל שְׂמֹת מְרַבְּעִים
וְאוֹתוֹת שֶׁל תְּבֵה אַרְבַּע הֵם
מֵהַשְּׂכִינָה.

וְהַשְּׂעֵ סְפִירוֹת הֵן מְשֻׁלָּשׁוֹת
בְּעֲמוּד הָאֲמֻצִּיעִי, כְּמוֹ זֶה:
ח' כ' מ' חס' ד' נצ' ח פת' תפ' ארת'
יסוד בינה גבורה הו'ד,
ומלכות עשירית להם,
ורביעית להם מצד האם
העליונה, היא שמינית, ושלוש
הספירות הללו לבושם חשך ענן
וערפל. החשך לשמאל, הענן
לימין, והערפל באמצע, תחת
השמים שהוא העמוד האמצעי.
זהו שפתוב (תהלים יח) וַיִּט שָׁמַיִם
וַיִּרְד וְעֶרְפֶּל תַּחַת רַגְלָיו. בְּעֵנָן
שִׁיּוּצֵי קוֹל, שְׁנֹאמַר בּוֹ (שם כט)
קוֹל ה' עַל הַמַּיִם.

וְכַמּוֹ קוֹלוֹת מִתְּפוּצָצִים מִמְּנוֹ,
שְׁנֹאמַר בָּהֶם (שם ax) מִקְלוֹת מַיִם
רַבִּים, מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁשֵּׁם חֲשָׁךְ,
שְׂבוּ (בראשית כז) יִצְחָק וְתַכְהֵינּוּ עֵינָיו
וּמִצַּד הָעֶרְפֶּל דּוֹפֵק קוֹל שְׁנֹאמַר

אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב, בְּתַקְפָּא
דְּגְבֻרַת אֱלֹהִים שְׁלִיחַא דְּגְבוּרָה דְּמִמְנָא עַל חֶרֶב.
וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בֵּיהּ וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב,
מִסְטָרָא דְּאוּרִיאל שְׁלִיחַא דְּעֲמוּדָא
דְּאֲמֻצִּיעִיתָא, אֲפֹרִישׁ בֵּין מַיָּא וְאֲשָׁא. הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב (שם פסוק כ) וַיִּבֹא בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם, דְּאִיהִי
אֲשָׁא נּוֹכְרָא, וּבֵין מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי מַיָּא.
וַיְהִי הָעֵנָן מִיָּמִינָא, וְהַחֲשָׁךְ דְּרִשְׁיַעִיָּא
מִשְׂמָאלָא, דְּאִזְל לְקַטְרֵגָא לְסְטָרָא
דְּשְׂמָאלָא דְּגְבוּרָה, וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל
הַלַּיְלָה, וַיִּכְמוּ דְּאֲתַפְּרִישׁ בֵּין שְׂמָאלָא דְּסְטָרָא
אֲחֵרָא לְיָמִינָא דְּקוּדְשָׁא דְּלֹא אֲתַקְרִיב לְגַבְהַ
הַכִּי מִיַּחַד בֵּין יָמִינָא וְשְׂמָאלָא דְּקוּדְשָׁא, דְּבֵה
שְׂמָהֵן וְסְפִירוֹן וְאֲתוֹן וְהוּיָן מְשֻׁלָּשִׁין, וּבְגִין דָּא
וְהָיָה וְכוּ' מְשֻׁלָּשׁ בְּתַלַּת אֲתוֹן. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל
שְׁלִישִׁי לַכְּהֵן וְלוֹי, אָבֵל שְׂמָהֵן מְרַבְּעִין וְאֲתוֹן
דְּתְבֵה אַרְבַּע אֲנוּן מְשֻׁכִּינָתָא.

וְהַשְּׂעֵ סְפִירוֹת אֲנוּן מְשֻׁלָּשִׁין בְּעֲמוּדָא
דְּאֲמֻצִּיעִיתָא. כְּגֻוֹנָא דָּא ח' כ' מ' חס' ד'
נצ' ח פת' תפ' ארת' יסוד בינה גבורה הו'ד,
ומלכות עשירי לון, ורביעי לון מסטרא דאמא
עלאה, איהי תמינאה, ותלת ספירן אלין,
לבושיהו חשך ענן וערפל. חשך לשמאל,
ענן לימינא, וערפל באמצעיתא, תחות שמים
דאיהו עמודא דאמצעיתא, הדא הוא דכתיב
(תהלים יח) וַיִּט שָׁמַיִם וַיִּרְד וְעֶרְפֶּל תַּחַת רַגְלָיו.
בְּעֵנָן דְּנִפְיָא קָלָא, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (שם כט ג) קוֹל ה'
עַל הַמַּיִם.

וְכַמּוֹ קִלְיָן מִתְּפוּצָצִין מְנַה, דְּאֲתַמַּר בְּהוּן (שם)
מִקְלוֹת מַיִם רַבִּים, מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה
דְּתַמְן חֲשָׁךְ, דְּבֵה (בראשית כז א) יִצְחָק וְתַכְהֵינּוּ עֵינָיו
מִרְאֵת, דְּפִיק קָלָא דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (תהלים כט ז) קוֹל
מִרְאֵת. דּוֹפֵק קוֹל שְׁנֹאמַר בּוֹ (תהלים כט) קוֹל ה' חֲצֹב לְהַבּוֹת אֵשׁ,

בו קול ה' בְּהָדָר, הַיְדוּעַ הַדְּוּר
לְיִשְׂרָאֵל דּוֹפֵק זָקֵן. זְהוּ שְׁפָתוֹב
(ויקרא מט) וְהַדְרַת פְּנֵי זָקֵן.

שְׂדֵשָׁה קוֹלוֹת אַחֲרֵים מְנַצַּח הוֹד
יְסוּד, שְׁהֵם פְּנַגְד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת.
הַקּוֹל הַשְּׂבִיעִי יוֹצֵא מִן הָאֵם
הַעֲלִיּוֹנָה. וּכְנַגְד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת
הֵם. הַזֵּית לְיָמִין, נֵר לְשְׂמָאל,
הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי פְתִילָה שְׂאֲחוּזָה
בְּשִׁנְיָהֶם, שְׁהִיא עֵץ פְּרִי עֵשָׂה פְּרִי
לְמִינוֹ. אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל הָאָרֶץ,
זֶה הַכְּלִי שֶׁל הַנֵּר, וְנֵר שֶׁל שַׁבַּת
מִצַּד הַגְּבוּרָה בּוֹעֶרֶת וּמוֹאֶרֶת.
אוֹי לְמִי שֶׁמְקַרֵּיב אֵשׁ זָרָה אֵלֶיהָ,
שֶׁבְגָלְלוּ צִוָּה לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל
מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְאִךְ
הַשְּׂכִינָה כֶּף נִקְרָאת נֵר מִצַּד
הַשְּׂמָאל, וְנִקְרָאת אוֹר מִצַּד
הַיָּמִין, שְׁשֵׁם (שמות כו) זֵית זָךְ וְכוּ'
לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד, וְהוּא שְׁמֵן
לְמָאוֹר, שְׁהִיא כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה
אוֹר, וְהִיא פְתִילָה מִצַּד הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי שְׂאֲחוּזוֹ בְּשִׁנְיָהֶם.

וּכְכוּ זֶה זָרַע שֶׁל אָדָם כְּנַגְד שְׁמֵן,
וּבְרִית מִלָּה כְּנַגְד פְתִילָה. נֵר ה'
נִשְׁמַת אָדָם כְּנַגְד נֵר שֶׁל מְנוֹרָה.
הַמְרָאָה הַשְּׂמִינִי, הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה
נִקְרָאת - כֶּן מְרָאָה הַנְּגָה סְבִיב,
מִט"ה הָאֱלֹהִים. הַנְּגָה מִצַּד הַיָּמִין
מִטָּה כְּלָפֵי חֹסֵד, לְרַחֵם עַל בְּעָלֵי
הַתְּשׁוּבָה, שְׁבוּ נֹאמֵר כִּי יְמִינְךָ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִיִם. מִצַּד
הַשְּׂמָאל מִטָּה הָאֱלֹהִים, לְהַפּוֹת
בוֹ אֶת הַרְשָׁעִים. זְהוּ שְׁפָתוֹב (שמות
י) וּמִטָּף אֲשֶׁר הַכִּית בּוֹ אֶת הַיָּאֵר
קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ.

וְשִׁבְעַ שְׁבָתוֹת, לְכֹל אַחַת שְׁבָעָה
יָמִים, עוֹלָיִם לְאֲרַבְעִים וְתִשְׁעִי.
וְזֵהוּ (ויקרא כה) וְסִפְרַת לָךְ שְׁבַע

ה' חֲצִיב לְהַבּוֹת אֵשׁ, וּמִסְטָרָא דְעַרְפֵּל דְּפִיק
קָלָא דְאַתְמַר בֵּיה (שם פסוק ד) קוֹל ה' בְּהָדָר, הַיְדוּעַ
הַדְּוּר לְיִשְׂרָאֵל דְּפִיק סְבָא, הָדָא הוּא דְכֹתִיב
(ויקרא מט לב) וְהַדְרַת פְּנֵי זָקֵן.

תִּלְתָּת קָלִין אַחֲרֵינִין מְנַצַּח הוֹד יְסוּד, דְּאֲנוּן
לְקַבֵּל תִּלְתָּת אֲבֵהוֹן קָלָא שְׂבִיעֵאָה מְאֵמָא
עֲלָאָה נִפְקָא. וְלְקַבֵּל תִּלְתָּת אֲבֵהוֹן אֲנוּן, זֵית
לְיָמִינָא. נֵר לְשְׂמָאלָא. עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא
פְתִילָה דְאַתְאֲחִיד בְּתַרוּיָהוּ. דְאִיְהִי (בראשית א יא)
עֵץ פְּרִי עֵשָׂה פְּרִי לְמִינוֹ. אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל
הָאָרֶץ, דָּא מְאֲנָא דְשִׁרְגָא, וְנֵר דְשַׁבַּת מִסְטָרָא
דְגְבוּרָה אֲתוּקְדַת וְאַתְנַהֲרַת. וְוִי לְמָאן דְקַרִיב
אֲשָׂא נּוֹכְרָאָה לְגַבְהָ דְבְּגִינָה מְנִי (שמות לה ג) לֹא
תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מִשְׁבְּוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת,
וּשְׂכִינְתָא אוֹף הִכִּי אֲתַקְרִיאת נֵר (דף קטו ע"ב)
מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, וְאַתְקִרִיאת אוֹר מִסְטָרָא
דְיָמִינָא, דְתַמְנִן (שמות כו כ) זֵית זָךְ לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד.
וְאִיְהוּ שְׁמֵן לְמָאוֹר, דְאִיְהִי (משלי י כג) כִּי נֵר מִצְוָה
וְתוֹרָה אוֹר. וְאִיְהִי פְתִילָה מִסְטָרָא דְעֲמוּדָא
דְאֲמֻצְעִיתָא דְאַחִיד בְּתַרוּיָהוּ.

וּבְגִזְוֵנָא דָא, זָרַע דְבֵר נֵשׁ לְקַבֵּל מִשְׁחָא, וּבְרִית
מִלָּה לְקַבֵּל פְתִילָה. (שם כ כו) נֵר ה' נִשְׁמַת
אָדָם, לְקַבֵּל נֵר דְשִׁרְגָא. חִיזוּ תְמִינְאָה, אֲמָא
עֲלָאָה אֲתַקְרִיאת, כֶּן מְרָאָה הַנְּגָה סְבִיב, מִט"ה
הָאֱלֹהִים. הַנְּגָה מִסְטָרָא דְיָמִינָא מִטָּה כְּלָפֵי
חֹסֵד, לְרַחֵם עַל מְאָרִי תִיּוֹבְתָא דְבֵיה אֲתַמַּר,
כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִיִם, מִסְטָרָא
דְשְׂמָאלָא מִטָּה הָאֱלֹהִים, לְמַחְאָה בֵּיה
לְרִשְׁיַעֲיָא. הָדָא הוּא דְכֹתִיב (שמות יז ה) וּמִטָּף אֲשֶׁר
הַכִּית בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ.

וְשִׁבְעַ שְׁבָתוֹת, לְכֹל חַד שְׁבַע יוֹמִין סְלִקִין מ"ט. וְהִיא אִיְהוּ (ויקרא כה ח)
וְסִפְרַת לָךְ שְׁבַע שְׁבָתוֹת שָׁנִים, אֲנוּן מ"ט שָׁנִים. וּמ"ט יוֹמִין שְׁבַע

שבתות, לְקַבֵּל שֶׁבַע שְׁמָהָן אֱלִיָּן, דְּאֲנוּן. אב"ג ית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת, אנון שֶׁבַע שְׁמָהָן וְלְכָל חַד שִׁית אֲתוּן, לְקַבֵּל שִׁית יוֹמֵי שְׁבוּעָה לְכָל שַׁבַּת וְשַׁבָּת. וְאֱלִיָּן אֲנוּן דְּאֲתָמַר (ישעיה ו ב) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לִו שֶׁבַע פְּנָפִים שֶׁשׁ פְּנָפִים לְאֶחָד. וְכִלְהוּ תִשְׁעָה וְאַרְבָּעִין שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת, וְאַרְבָּעִין יוֹמֵין דְּחַל. וְשֶׁבַע שַׁבָּתוֹת, שֶׁבַע סְפִירָן לְכָל חַד שִׁית דְּרִגִין, וְסִלְקִין תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין פְּנִים טְהוֹר דְּאוֹרִיתָא, אֲמָא עֲלָאָה חֲמִשִּׁים יוֹם דְּסְפִירַת הָעֵמֶר. ה' עֲלָאָה מִן מַט"ה, וְתִלְתַּת דְּרִגִין אֲנוּן עֲלֵאִין, שְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנֵי קִדְשׁ.

שְׂרָפִים בְּהוֹן פְּרַחַת אֲמָא עֲלָאָה דְּאִיְהִי נִשְׁמַת כָּל חֵי, וּמִנְהָ נִשְׁמַת חֵיִים דְּבַר נֶשׁ, דְּאֲתָמַר בֵּיה (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חֵיִים. וּבְשְׂרָפִים דְּאֲתַמְשְׁכֵן מֵאֱלִיָּן אִיְהִי פְּרַחַת בְּכָל לֵילִיא לְגַבֵּי אֲמָא עֲלָאָה וּבְכָל שַׁעֲתָא דְּחִזְרַת בְּתִשְׁוּבָה, דְּבִגִּינָא אֲתָמַר (שם א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הָאָדָם חֲשַׁבְנִיה חֲמִשִּׁין. רוּחָא דְּקוּדְשָׁא דְּאֲתָמַר בָּהּ (שם פסוק ב) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵפֵת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְּאֲנוּן בְּנֵי תוֹרָה, מֵים דְּאוֹרִיתָא, אִיתְנַטִּיל מֵעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. הָאִי סְלִיקַת בְּכָל לֵילִיא בְּאַרְבַּע חִיּוֹן, דְּלְכָל חַד אַרְבַּע גְּדַפִּין וּבְהוֹן פְּרַחִין לְעֲלָא לְגַבֵּי עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאִיהוּ כְּלִיל יֵאֵהוּדוּנָה"י. יְהו"ה מִיִּמִּינָא אֲדַנ"י מִשְׁמָאלָא. נִפְשָׁא אֲתִיא מִסְטָרָא דְּאוֹפְנִים, דְּאֲתָמַר עֲלֵיהוּ (יחזקאל א) וּמִרְאָה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעִין תְּרַשִּׁישׁ. אֲתָמַר הָכָא תְּרַשִּׁישׁ וְאֲתָמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שה"ש ח יד) יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמַלְאִים בְּתְרַשִּׁישׁ.

וּבְשְׂרָפִים דְּאֲתַמְשְׁכֵן מֵאֱלִיָּן אִיְהִי פְּרַחַת בְּכָל לֵילִיא לְגַבֵּי אֲמָא עֲלָאָה וּבְכָל שַׁעֲתָא דְּחִזְרַת בְּתִשְׁוּבָה, דְּבִגִּינָא אֲתָמַר (שם א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הָאָדָם חֲשַׁבְנִיה חֲמִשִּׁין. רוּחָא דְּקוּדְשָׁא דְּאֲתָמַר בָּהּ (שם פסוק ב) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵפֵת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְּאֲנוּן בְּנֵי תוֹרָה, מֵים דְּאוֹרִיתָא, אִיתְנַטִּיל מֵעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. הָאִי סְלִיקַת בְּכָל לֵילִיא בְּאַרְבַּע חִיּוֹן, דְּלְכָל חַד אַרְבַּע גְּדַפִּין וּבְהוֹן פְּרַחִין לְעֲלָא לְגַבֵּי עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאִיהוּ כְּלִיל יֵאֵהוּדוּנָה"י. יְהו"ה מִיִּמִּינָא אֲדַנ"י מִשְׁמָאלָא. נִפְשָׁא אֲתִיא מִסְטָרָא דְּאוֹפְנִים, דְּאֲתָמַר עֲלֵיהוּ (יחזקאל א) וּמִרְאָה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעִין תְּרַשִּׁישׁ. אֲתָמַר הָכָא תְּרַשִּׁישׁ וְאֲתָמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שה"ש ח יד) יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמַלְאִים בְּתְרַשִּׁישׁ.

א) וּמִרְאָה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעִין תְּרַשִּׁישׁ. נֶאֱמַר כָּאן תְּרַשִּׁישׁ, וְנֶאֱמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שיר ה) יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמַלְאִים בְּתְרַשִּׁישׁ.

ואף על גב שהרי בארנו למעלה, שרפים וחיות ואופנים, בכל מקום שמתחדשים בו רזים, צריך להחזיר אותם השרפים כנגד פני הכרובים, והחיות כנגד גוף הכרובים. האופנים כנגד רגלי הכרובים, שהם עגלים. משגלו ישראל, היו מתמעטים פני החיות, וכרוב אחד, שהוא העמוד האמצעי, התעלה לאותו המפלא (ומכסה), שנאמר בו (תהלים יח) וירפב על כרוב ויעף.

נשאר כרוב שני, שהיא השכינה בגלות. אשריו מי שמחבר אותם בשפתים שלמות ב"ח העולמים, שהוא לשון למודים, כולל שמונה עשרה ברכות התפלה, שבו מתפנסים שרפים וחיות ואופנים, כלם פנפיהם פתוחים כנגדו, וקולו נשמע מתוך העמוד האמצעי ושומעים להם. זהו שכתוב (יחזקאל א) ואשמע את קול פנפיהם.

באיזה מקום נשמע בקריאת שמע, ובאיזה מקום נפתחו? כשישראל אומרים אדני שפתי תפתח. אדני - השכינה, כשנפתחת לקבל את בעלה, נפתחים שרפים וחיות ואופנים, פנפיהם אליו לקבל אותם לרבונם. זהו שכתוב (שם) ופניהם וכנפיהם פרוות מלמעלה. הרי שאותם הפרובים זכר ונקבה יחד. בתפלת העמידה נאמר בשרפים וחיות ואופנים, (שם) בעמדם תרפינה כנפיהן. בעמדם - ודאי ישראל בתפלת העמידה, באותו הזמן אותם הכרובים ופניהם איש אל אחיו. באותו הזמן התפללות מתקבלות ברצון, שנאמר עליהן תפלות כנגד תמידן. ועוד הרי פרשוה בעלי המשנה, שאין עבודה אלא תפלה, ששקולה התפלה פעבודת הכהנים, וכמו הקרבנות שלהם.

ואף על גב דהא אוקימנא לעיל שרפים וחיות ואופנים. בכל אתר דמתחדש ביה רזין צריך לאחזרא לון שרפים לקבל גדפין דכרובים. וחיות לקבל גופא דכרובים. אופנין לקבל רגלין דכרובים דאנון עגולין. משגלו ישראל הו מתמעטין גדפין דחיון, וכרוב חד דאיהו עמודא דאמצעייתא אסתלק לגבי ההוא מופלא (ומכסה), דאתמר ביה (ש"ב כב יא) וירפב על כרוב ויעף.

אשתאר כרוב תנינא דאיהי שכינתא בגלותא, זפאה איהו מאן דמחבר לון בשפון שלים ב"ח עלמין, דאיהו (ישעיה ג ד) לשון למודים, כליל ח"י ברפאן דצלותא, דבה מתפנשין שרפים וחיות ואופנים פלהו גדפיהו פתיחן לקבליה, וקלא דילה אשתמע מגו עמודא דאמצעייתא ושמעין לגביהו, הךא הוא דכתיב (יחזקאל א) ואשמע את קול פנפיהם.

באן אתר אשתמע בקריאת שמע, ובאן אתר אתפתחו, פד ישראל אמרין אדני שפתי תפתח, אדני, שכינתא פד איהי אתפתחת לקבלא לבעלה, מתפתחין שרפים וחיות ואופנים. גדפיהו לגבה לקבלא לון למאריהון. הךא הוא דכתיב (שם) ופניהם וכנפיהם פרוות מלמעלה. הא אנון כרובים דכר ונוקבא פחדא. בצלותא דעמידה אתמר, בשרפים וחיות ואופנים, (שם) בעמדם תרפינה כנפיהן. בעמדם, ודאי ישראל בצלותא דעמידה, בההוא זמנא אנון כרובים ופניהם איש אל אחיו בההוא זמנא. צלותין מתקבלין ברעוא, דאתמר עליהו תפלות כנגד תמידין, ועוד הא אוקמוה מארי מתניתין דאין עבודה אלא תפלה, דשקולה איהי צלותא פעבודת הכהנים וכקרפניא דילהון.

בזמן שהכרובים, שהם העמוד
האמצעי והשכינה, אינם פנים
בפנים, אין התפלה מתקבלת,
ויוצא סמא"ל, שהוא הפלב,
לאכל את הקרבנות שלהם, שהם
התפלות, וזהו (ויקרא ט) ותצא אש
מלפני ה' ותאכל אותם. וזו
האכילה של הקרבנות שהן
תפלות ישראל, ונאמר בהם
וימתו, כמו שבני אהרן, ואין
מיתה לישראל אלא עניית.
ובפנים של הכרובים הללו נאמר
(שמות לב) ודבר ה' אל משה פנים
אל פנים.

כמו כלם בעלי המשנה
והמלאכים, ואמרו, מי הוא
שגלה הסודות הללו? אלא ודאי
זהו שנקרא ספר הזוהר, בדרגה
שלו, שהוא בדיוקן של רבונו,
שנאמר בו (דניאל ד) גדל העץ
והתחזק, ש'לרגליו תהיה בצל
חיות השדה, שהן חיות הקדש.
ובענפיו ידורו צפרי השמים,
שהן הנשמות העליונות. וממנו
יזון כל בשר, זה ישראל למטה.
ולא עוד, אלא בכבת עינו מאירה
השכינה, שבשבילו נאמר (שמות א)
וירא מלאך ה' אליו בלבת אש
מתוך הסנה. וזה ב"ת ל"ב, בת
פלולה מעשר אמירות ול"ב
נתיבות שלה, שהם ל"ב אלהים
של מעשה בראשית. שבגלל
הל"ב הזה נאמר, הלב רואה הלב
שומע. בעין שלו מאיר העמוד
האמצעי.

בשרשת צבעי עינו הימנית
מאירים שלשה אבות. בשתי
כנפי עינו פותחים וסוגרים שני
עמודי אמת, ברב העין שאוחז
בשתי כנפי העין שלו, זה צדיק.
בת דקה קטנה יש מבפנים תחת
בת העין העליונה, וזו השכינה
הפתוחה. שבת העין העליונה
שם חכמה, לב, האם העליונה.

דבזמנא דכרובים, דאנון עמודא דאמצעייתא,
ושכינתא לאו אנון אנפין באנפין,
צלותא לא מתקבלא, ונפק סמא"ל דאיהו
פלבא למיכל קרבנין דילהון, דאנון צלותין,
והאי איהו (ויקרא ט כד) ותצא אש מלפני ה' ותאכל
אותם. ודא אכילה דקרבנין דאנון צלותין
דישראל, ואתמר בהון וימתו, כגונא דבני
אהרן, ולית מיתא לישראל אלא עניותא,
ובאלין אנפין דכרובים אתמר (שמות לג יא) ודבר
ה' אל משה פנים אל פנים.

כמו פלהו מארי מתניתין ומלאכין ואמרו מאי
ניהו דגלי רזין אלין. אלא ודאי דא איהו
דאתקרי ספר הזוהר, בדרגא דילה דאיהו
בדיוקנא דמארה, דאתמר ביה (דניאל ד ח) רבה
אילנא ותקיף, תחתיה תטלל חיות ברא,
דאנון חיות הקדש. ובענפיה ידורן צפרי
שמיא, דאנון נשמתין עלאין. ומנה יתזין כל
בשרא, דא ישראל לתתא, ולא עוד, אלא
בכבת עינוי נהרא שכינתא, דבגינה אתמר (שמות
ג) וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה.
ודא ב"ת ל"ב בת פלולה מעשר אמירן ול"ב
נתיבות דילה. דאנון ל"ב אלהים דעובדא
דבראשית. דבגין האי ל"ב אתמר הלב רואה
הלב שומע. בעין דילה נהיר עמודא
דאמצעייתא.

בתלת גונון דעינה ימינא נהרין תלת אבהן.
בתרי גדפי עינא דילה, פתחין וסגרין
תרי סמכי קשוט. ברב דעינא דאחיד בתרי
גדפי עינא דילה דא צדיק. בת דקיקא זעירא
אית מלגאו, תחות בת עינא עלאה ודא
שכינתא תתאה. דבת עינא עלאה תמן חכמה
לב אמא עלאה. אור (ד קטז ע"א) דנהיר בבת
עינא דאיהי י' ועמה אתקרי אור הקדמון,

האור שמאיר בבת העין שהיא י' ועמו נקרא האור הקדמון, זה פתח עליון. ועוד, בשבעה גלדי העין שלו מאירים נשמות רבי שמעון וששת חבריו, ועליהם נאמר (זכריה ד) שבעה ושבעה מוצקות.

ויש מפרש אותם כף בארבע עשרה אותיות של השם המפרש. בשבעה גלדי העין ושלשת צבעי העין מאירות עשר אותיות שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וזהו (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם. בשני כרוכי העין ובשני עפעפי העין מאירים פני אדם, שהם ד', והם יהו"ה, ועליהם נאמר ודמות פניהם פני אדם. דמות שלש החיות הם דמות פני אדם, כל איבר ואיבר שלו, נמצאת רשות היחיד, שרחבו ארבעה וגבהו עשרה, שהן ארבע עשרה אותיות השם המפרש. באיברים שלו מקננות כל נשמותיהם של ששים רבוא של ישראל. שששים רבוא של מלאכים כלם שמתכנסים בחדור הזה מקננים בו.

אמרו הנשמות של הישיבה העליונה: ודאי זה הוא שדרגתו העמוד האמצעי, שעתידי להגלות בדור שהמלך המשיח מתגלה בו. וסוד הדבר הפתוב מוכיח, מ'ה שהיה הוא שיהיה. ובה ממכו"ן שבת"ו השגי"ח אל כל יושבי הארץ.

קום רועה הנאמן להתעורר לאותו שנאמר בו אני ישנה ולפי ער. וכמה הם ישנים ושנה בעיניהם, שלא פותחים אותם להתעסק בסודות של התורה, שכל רז נקרא אור, להאיר בו לבת העין ולעורר אותה בו אל בעלה, שהיא ישנה בגלות בין אותם בעלי תורה, שאין אחד מהם שיעורר אותה לבעלה, שהוא ר"ז, האור שמאיר בה בבת העין. שרז, אור הוא בחדש שבין

דא פתח עלאה. ועוד בשבעה גלדי עינא דילה, נהרין נשמתיך דרבי שמעון ושית חברוי. ועליהו אתמר (זכריה ד) שבעה ושבעה מוצקות. ואית דפריש לון הכי בי"ד אתון דשמא מפרש. בשבעה גלדי עינא ותלת גוני עינא, נהרין עשר אתון דאנון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והאי איהו (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם, בתרי כרוכי עינא ובתרי עפעפי עינא, נהרין פני אדם דאנון ארבע ואנון יהו"ה. ועליהו אתמר ודמות פניהם פני אדם, דמות תלת חיון אנון דמות אנפי אדם, כל אבר ואבר דילה, אשתכח רשות היחיד, דרחבו ארבע וגבהו עשרה, דאנון ארביסר אתון דשמא מפרש, באברין דילה מקננן כל נשמתיך דששים רבוא דישראל. דששים רבוא דמלאכים פלהו דמתפנשין בהאי חבורא, מקננין ביה.

אמרו נשמתיך דמתיבתא עלאה, ודאי האי איהו דדרגה עמודא דאמצעייתא דעתיד לאתגליא בדרא דמלכא משיחא אתגליא ביה. ורזא דמלא קרא אוכח, (קהלת א ט) מ'ה שהיה הוא שיהיה. ובה (תהלים לג טו) ממכו"ן שבת"ו השגי"ח אל כל יושבי הארץ.

קום רעיא מהימנא לאתערא ליה הוא דאתמר ביה (שה"ש ה ב) אני ישנה ולפי ער. וכמה אנון דמיכין ושינתא בעיניהון, דלא פתחין לון לאתעסקא ברזין דאורייתא, דכל רז אור אתקרי, לאנהרא ביה לבת עינא ולאתערא לה ביה לגפי בעלה, דאיהי דמיכא בגלותא בין אנון מארי תורה. דלית חד מניהו דיתער לה בבעלה דאיהו ר"ז אור דנהיר בה בבת עינא. דרו אור איהו בחשבון. דהא אנת הוא דאתמר מהם שיעורר אותה לבעלה, שהוא ר"ז, האור שמאיר בה בבת העין. שרז, אור הוא בחדש שבין

שְׁהָרִי אַתָּה הוּא שְׁנֹאֲמַר בּוֹ מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מְסִינִי. שְׁהָרִי כָּל הַנּוֹבְיָאִים וְהַחֲכָמִים וּבְעֲלֵי קַבְלָה אֲצִלָּךְ הֵם כְּלַבְנָה וְהַכּוֹכְבִים וְהַמְזֻלוֹת, שְׂאִין לָהֶם אוֹר אֲלֹא מִן הַשֶּׁמֶשׁ.

וּמִשּׁוּם שְׁנֹאֲמַר בְּךָ פְּנֵי מִשֶּׁה כְּפָנֵי חֲמָה, קוּם הָאֵר לָהֶם, שְׁעַד שְׂאֲמַת מְאִיר לָהֶם, כָּלֶם הֵם בְּחִשְׁכָּה וְאִין לָהֶם אוֹר. שְׁבַמְקוּם שְׂאֲתָה תִמְצָא, הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נִמְצָא שָׁם, שֶׁהוּא כּוֹלָל עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. אַתָּה הוּא הַמְרָאָה שֶׁל כָּל מְרָאוֹת הַנְּבוּאָה, שְׁנֹאֲמַר בָּהֶם (יחזקאל א) וְאֶרְאֶה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. הַמְרָאָה הַתְּשִׁיעִי - (שם) מְרָאָה דְמוֹת כְּבוֹד ה'. וְזוֹ חֲכָמָה שְׂיֵשׁ בָּהּ כִּיח מְיָה, וְכַמְּה חֲשִׁבּוֹנוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת יֵשׁ שָׁם, שְׁנֹאֲמַר בָּהֶם תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת פְּרָפְרָאוֹת לְחֲכָמָה. וְהֵם מְיָה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, הוּא (הק) עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

שְׂאֲמַר בְּעַל סֵפֶר יִצְרָה: עֶשֶׂר, וְלֹא ט' וְלֹא י"א. כְּמוֹ שֶׁעֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, שְׁלֹא לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶן יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, וְלֹא לְגַרֵעַ מֵהֶן. וְחֲשִׁבוֹן שֶׁל עֶשֶׂר הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה הֵם מְיָה. הַכִּח שְׁלוֹ הֵם כ"ח אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל עֶשֶׂר הָאֵלֶּה. וְהֵם יו"ד וְא"ו דְל"ת, ה"א אֶל"ף, וְא"ו אֶל"ף וְא"ו אֶל"ף וְא"ו אֶל"ף. עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת כְּנֻגַד עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת. כ"ח אוֹתִיּוֹת כְּנֻגַד כ"ח פְּרָקֵי עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת, וּבִשְׁבִילֵם נֹאֲמַר (במדבר יד) וַעֲתָה יִגְדַל נָא כִּיח אֲדָנִי.

וּמִשּׁוּם הַכִּח הַזֶּה נֹאֲמַר, שְׂמִי שְׁלֹא יוֹדַע בְּגִימְטְרִיאוֹת וְחֲשִׁבוֹנוֹת שְׁלוֹ, עֲתִיד לְרִדֵת לְשֵׂאוֹל, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּמִדְרָשׁ, (קהלת ט) (כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יִדָּךְ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה) כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֲשִׁבוֹן וְדַעַת כְּמוֹ זֶה וְא"ו חֲשִׁבוֹנוֹ אֶחָד כְּבוֹד.

בִּיה מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מְסִינִי. דְּהָא הוּוּ כְּלָהוּ נְבִיאִיא וְחֲכָמִיא וּמְאִרֵי קַבְלָה לְגַבְךָ, כְּסִיחָרָא וְכוּכְבִּיא וּמְזֻלֵי דְלִית לֹון נְהוֹרָא אֲלֹא מִשְׁמַשָּׁא.

וּבְגִין דְּאַתְמַר בְּךָ פְּנֵי מִשֶּׁה כְּפָנֵי חֲמָה. קוּם אֲנָהִיר לֹון דְּעַד דְּאַמַת אֲנָהִיר לֹון, כְּלָהוּ הוּוּ בְּחִשׁוּכָא וְלִית לֹון נְהוֹרָא. דְּבַאֲתֵר דְּאַנְתָּ תִשְׁתַּפַּח, עֲמוּדָא דְּאַמְצְעִיתָא אֲשִׁתַּפַּח תַּמָּן, דְּאִיהוּ כְּלִיל עֲלָאִין וְתַתְּאִין. אַנְתָּ הוּא חִיזוּ דְּכָל מְרָאוֹת דְּנְבוּאָה, דְּאַתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א) וְאֶרְאֶה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. חִיזוּ תְּשִׁיעָאָה (שם) מְרָאָה דְמוֹת כְּבוֹד ה'. וְדָא חֲכָמָה דְּאִית בָּהּ כ"ח מ"ה, וְכַמְּה חֲשִׁבּוֹנוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת אִית תַּמָּן, דְּאַתְמַר בְּהוּן תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת פְּרָפְרָאוֹת לְחֲכָמָה. וְאַנּוּן מְיָה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א אִיהוּ (כ"א אַנּוּן) עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

דְּאַמַר בְּעַל סֵפֶר יִצְרָה עֶשֶׂר וְלֹא תִשַׁע וְלֹא אֶחָד עֶשֶׂר, כְּגוֹנָא דְּעֶשֶׂר אַתְּוֹן דְּשִׂמָא מְפָרֵשׁ, דְּלֹא לְאוֹסְפָא עֲלֵיהוּ יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, וְלֹא לְמַגְרַע מִנִּיהוּ וְחֲשִׁבוֹן דְּעֶשֶׂר אַתְּוֹן אֵלִין אַנּוּן מְיָה. כִּיח דִּילָה אַנּוּן כ"ח אַתְּוֹן דְּאַנּוּן תּוֹלְדִין דְּעֶשֶׂר אֵלִין. וְאַנּוּן יו"ד וְא"ו דְל"ת, ה"א אֶל"ף, וְא"ו אֶל"ף וְא"ו אֶל"ף. עֶשֶׂר אַתְּוֹן לְקַבֵּל עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹן. כ"ח אַתְּוֹן לְקַבֵּל כ"ח פְּרָקִין דְּעֶשֶׂר אֲצַבְעוֹן. וּבְגִינֵיהוּ אַתְמַר (במדבר יד ז) וַעֲתָה יִגְדַל נָא כִּיח אֲדָנִי.

וּבְגִין הָאֵי כִיח אַתְמַר דְּמֵאֵן דְּלֹא יִדַע בְּגִימְטְרִיאוֹת וְחֲשִׁבוֹנוֹת דִּילָה, עֲתִיד לְנַחְתָּא לְשֵׂאוֹל, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בְּמִדְרָשׁ (קהלת ט) (כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יִדָּךְ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה) כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֲשִׁבוֹן וְדַעַת וְחֲשִׁבוֹן אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ שְׂמָה, מְיָה אִיהוּ כְּבוֹד אֶחָד. כְּגוֹנָא דָא וְחֲכָמָה בְּשֵׂאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ שְׂמָה. מְיָה הוּא כְּבוֹד אֶחָד.

הוא יו"ד ה"א ה"א. וכבוד הוא חשבון ל"ב, והוא ל"ב אָחָד. ובגללו נאמר (יחזקאל א) הוא מראה דמות כבוד ה'. ועוד, מה באותיות מ"ם ה"א שעולה בגימטריא אהי"ה אדנ"י, וחשבוננו אלהים. וזה הפנוי של השם המפרש, שפך עולה אלהים בגימטריא פנוי. וזהו השם בכנוי. הפס"א כף עולה הוא בחשבוננו כ"ו וא"ו הוא. יהו"ה אלהים בגימטריא א' תוספת, מראה ששמו וכנויו אחד, ואינו כמו שהאדם שהוא אחד וכנויו אחד, אלא הקדוש ברוך הוא הוא ושמו וכנויו הכל אחד. תשע המראות הללו ראה יחזקאל מתוך תשע צורות אחרות. המראה העשירי שהוא פתח מפלא ומכסה, לא גלה בו שום מראה בעולם. זהו שפתוב (ש) ואראה ואפל על פני, ולא אמר מה ראה. משום שנאמר עליו במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר. אין לה עסק בנסתרים.

מה המסתרים שלו? אלו שש מאות ועשרים סתרי תורה גנוזים (סודות) שתלויים ממנו, כחשבון פת"ר, וכל אחד מלמד סוד למעלה ממנו, והם עולמות גנוזים לאותו מפלא, שהוא עלת כל העליונים. קום רועה הנאמן, גלה שבחיו, שהרי הרשות נתנה לה מן עלת כל העלות. וענן וערפל - אב ואם. ושבעה ענני כבוד - שבע ספירות. השקאה של אלו העממים הם יו"ד היי וי"ו היי שעולה לחשבון ע"ב. ועליו נאמר (ישעיה יט) הנה ה' רכב על עב קל ויבא מצרים. ועשר הספירות נכללו בו מצד של החסד, וממנו שם בן שבעים ושתיים פתוב בזרוע של הקדוש

וא"ו חשפניה אָחָד כבוד. איהו יו"ד ה"א ה"א. וכבוד איהו חשבון ל"ב, והאי איהו ל"ב אָחָד. ובגינה אתמר (יחזקאל א) הוא מראה דמות כבוד ה'. ועוד מה באתון מ"ם ה"א דסליק בגימטריא אהי"ה אדנ"י וחשפניה אלהים. ודא פנוי דשמא מפרש דהכי סליק אלהים בגימטריא פנוי. והאי איהו השם בכנוי. הפ"סא הכי סליק איהו בחשפניה כ"ו כ"פ וא"ו, איהו.

יהו"ה אלהים בגימטריא א' תוספת אחזי דשמה וכנויה אחד. ולא איהו פגונא דבר נש דאיהו אחד וכנויה אחד, אלא קודשא בריך הוא הוא ושמה וכנויה פלא חד. אלין תשע מראות חזא יחזקאל מגו תשע צורות אחרנין. חיזו עשיראה דאיהו פתח מפלא ומכסה, לא גלי ביה שום מראה בעלמא. הדא הוא דכתיב (ש) ואראה ואפל על פני ולא אמר מאי חזא. בגין דאתמר עלה במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר, אין לה עסק בנסתרים.

מאן מסתרים דילה. אנון שית מאה ועשרים סתרי תורה גניזין (נ"א ריו) דתלין מנה, כחשבון פת"ר וכל חד אוליה רזא לעלא מנה, ואנון עלמין גניזין לההוא מפלא דאיהו עלת כל עלאין. קום רעיא מהימנא גלי שבחוי, דהא רשו אתיהיב לה מן עלת כל העלות. וענן וערפל אבא ואמא. ושבע ענני כבוד שבע ספירן. שקיו דאלין עממין אנון יו"ד היי וי"ו היי דסליק לחשבון ע"ב. ועלה אתמר (ישעיה יט א) הנה ה' רוכב על עב קל ויבא מצרים. ועשר ספירן אתפלילין ביה מסטרא דחסד, ומנה שם בן ע"ב פתיב בדרועא דקודשא בריך הוא פמא דאוקמוה בספר רזיאל, בשעור

ברוך הוא, כמו שבארו בספר רזיאל, בשעור קומה שהוא היה הספר של אדם הראשון.

ובשעורה השכינה בעננים הללו, עולה בחשאי בתפלה בחשאי. וכמה חיות שהולכות באויר, שהם שרפים חשמלים, עשר פתות הם כלם פותחים בפניהם אליה. זהו שכתוב (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרדות מלמעלה, לקבל השכינה עליהם. וכשעולה, עולה בכלם בהבלים הללו של הפה, שהם שבעה הבלים שאמר קהלת ושלשה גנוזים.

ובשעורה עליהם, מיד יורד הקדוש ברוך הוא לקבל אותה בכמה צבאות ומחנות. המחנות של השכינה עולות עם השכינה, ומחנות המלך יורדים עליהם, והם המרכבות הפתוחות מהעליונות, ומקבלים אלו מאלו בשמחה בנשיקות. וסוד הדבר, (בראשית כח) והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. והנה המלאכים של השכינה שנעשית אלהים עולים, ומלאכים יורדים בו אליה.

אשרי תפלת האדם שהיא עושה סלם לשני מחנות המלך והגבירה. ומשום זה, כשעולים מחנות הגבירה, עולים בחשאי, וכשירדים מחנות המלך עליהם, הם מדברים עליהם. באותו הזמן הוא היחוד של הקול והדבור יחד.

יאהרונה, שבשכילו נאמר גדול העונה אמן יותר מן המברך. והרי פרשוה, וכשירדים מחנות המלך, יורדים בקולות. זהו שכתוב (שמות יט) ויהי קול וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד. שפך דרך המטר - להעלות ענן בחשאי, ולהוריד מטר בקולי קולות. ואין מטר אלא השקאת התורה לשכינה. שהשכינה

קומה דאיהו הנה ספרא דאדם קדמאה. וכד סליקת שכינתא באלין עננין, סליקת בחשאי בצלותא בחשאי. וכמה חיון דאזלין באוירא דאנון שרפים חשמלים, עשר פתות אנון פלהו פתחין גדפיהו לגבה. הדא הוא דכתיב (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרדות מלמעלה. לקבלא שכינתא עליהו וכד סליקת, סליקת בכלהון באלין הבלים דפומא, דאנון שבע הבלים דאמר קהלת ותלת גניזין.

וכד סליקת עליהו מיד נחת קודשא בריך הוא לקבלא לה בכמה חילין ומשרין. משרין דשכינתא סלקין עם שכינתא, ומשרין דמלפא נחתין עליהו, ואנון מרפבת תתאין מעלאין, ומקבלין אלין מאלין בחדוא בנשיקו. ורזא דמלה (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהים עלים (דף קטז ע"ב) וירדים בו. והנה מלאכים דשכינתא דאיהי אתעבידת אלהים, עולים ומלאכים יורדים בו לגבה.

זבאה צלותא דבר נש דאיהי איתעבידת סלם לתרין משרין דמלפא ומטרוניתא. ובגין דא פד סלקין משרין דמטרוניתא, סלקין בחשאי, וכד נחתין משרין דמלפא עליהו, אנון ממלן עליהו, בההוא זמנא איהו יחודא דקול ודבור פחדא.

יאהרונה" דבגינה אתמר גדול העונה אמן יותר מן המברך. והא אוקמוהו וכד נחתין משרין דמלפא, נחתין בקלין הדא הוא דכתיב (שמות יט טז) ויהי קול וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד. דהכי ארח דמטרא לסלקא עננא בחשאי, ולנחתא מטרא בקולי קולות. ולית מטרא אלא שקיו דאורייתא לגבי שכינתא. דשכינתא איהי שרגא, דאתמר ענן בחשאי, ולהוריד מטר בקולי קולות. ואין מטר אלא השקאת התורה לשכינה. שהשכינה

היא נר, שנאמר בה היא העלה. ישראל פתילת שמן תורה להעלת נר תמיד, ובזמן שהתפלה שהיא מצוה, עולה בתורה, אין לה פביה עולמית.

ובשפת פלה, היא עת רצון לפני ה', נראית הקשת בגוניה מאירים בענן, באותו הזמן וראייתה לזכר ברית עולם. שבגונים המאירים הללו נודע ששכינה עולה לפני ה' במעשים טובים של ישראל. אם לא נראית הקשת בגונים מאירים, היא רומזת (איכה א) סכתה בענן לך מעבור תפלה. ונראית בלבוש של ענן שחר.

אם קשת בו בגונים חשוכים, היא רומזת אל תראני שאני שחרחרת. ואם צבעי הקשת מאירים, היא רומזת שחורה אני ונאווה. שחורה אני - בענן שחר, ונאווה - בגונים יפים מאירים של הקשת, במעשים טובים של ישראל.

ושכר התפלה של התקון הזה, פשיוצאת הנשמה מן הגוף ללכת לעולם הבא, כמו שהוא כבוד את השכינה והלביש אותה בכמה עננים של לבושים נכבדים, שנקראו ענני כבוד, והעלה אותה בתפלתו לקדוש ברוך הוא בשירות וזמירות ותשפחות והודאות, שהתפלה כף מעלה אותה הקדוש ברוך הוא לעולם הבא לנשמתו בלבוש ענני כבוד ובכמה שירות ותשפחות והודאות, כמו שיצאו ישראל ממצרים בענני כבוד ובגוון, זהו שכתוב (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל וגו'.

ובמו שמעלה אותה בכמה מחנות של מלאכים, ומוריד אליה את מחנות הקדוש ברוך הוא לפניו, והקדוש ברוך הוא עמהם - כף מעלה את הנשמה מן הגוף עם מחנות השכינה,

בה היא העולה. ישראל פתילה משחא אורייתא להעלת נר תמיד ובזמנא דצלותא דאיהי מצוה סליקת באורייתא, לית לה פביה עולמית.

וכד צלותא איהי עת רצון קדם ה'. אתחזיא קשת בגונוי נהירין בעננא, בההוא זמנא (בראשית ט טז) וראייתה לזכר ברית עולם. דבאלין גונוי נהירין אשתמודע דשכינתא סליקת קדם ה' בעובדין טבין דישראל אם לא אתחזיא קשת בגונוי נהירין קא רמיזא (איכה ג מד) סכתה בענן לך מעבור תפלה. ואתחזיא בלבוש דעננא אפמא.

אם קשת ביה בגוני חשוכין איהי קא רמיזת (שה"ש א ו) אל תראני שאני שחרחרת. ואם גוני דקשת נהירין, איהי קא רמיזת (שם פסוק ה) שחורה אני ונאווה. שחורה אני בעננא אפמא, ונאווה בגונוי שפירין. נהירין דקשת בעובדין טבין דישראל.

ואגרא דצלותא דתקונא דא, בד נפקת נשמתא מן גופא לאזלא לעלמא דאתי, כמא דאיהו אוקיר לשכינתא, ולביש לה בכמה עננין דלבושין יקירין, דאתקריאו ענני יקר, וסליק לה בצלותה לגבי קודשא בריך הוא, בשירין וזמירות ותשפחות והודאות, דצלותא הכי סליק לה קודשא בריך הוא לעלמא דאתי לנשמתה בלבוש ענני יקר ובכמה שירות ותשפחות והודאות כגונא דנפקו ישראל ממצרים בענני יקר ובגוונה. הדא הוא דכתיב (שמות טו א) אז ישיר משה ובני ישראל וגו'.

ובכמה דסליק לה בכמה משרין דמלאכים, ונחית לגבה משרין דקודשא בריך הוא לקדמותה וקודשא בריך הוא עמהון, הכי סליק לנשמתא מן גופא במשרין דשכינתא

וַיִּוֹרֵד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפָנֶיהָ
עִם מַחְנוּתָיו.

וּכְבוֹ שְׁמַעְטֵר אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, וּמִתְקִין
לוֹ כֶּסֶף בְּצִיצִית, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה
(ישעיה טז) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף - כֶּף
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקֵן לְנִשְׁמָתוֹ
כֶּסֶף, וּמִתְקֵן לוֹ דִּירָה עִם מְזוּזָה,
וּמַעְטֵר אוֹתוֹ בַּכֶּתֶר שְׁלוֹ.

וּכְבוֹ שְׁקֵשֶׁר אֶת הַשְּׂכִינָה עִם
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקֵשֶׁר שֶׁל
תְּפִלִּין וּמִיַּחַד אוֹתָהּ בּוֹ - כֶּף הַרִיחַ
שְׁלוֹ קְשׁוּרָה עִם הַנֶּפֶשׁ, וְהַנֶּשְׁמָה
עִם בַּעֲלָהּ, שֶׁהוּא אָדָם, וּמִתְקִין
לוֹ דִּירָה עִמּוֹ. וְהַסִּימֵן - (משלי ב)
גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם. גֵּר - נֶפֶשׁ
רוּחַ, וְהֵם אֲצִילוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה,
וְהַעֲמוּד הָאֲמִצְעִי שֶׁכּוֹלֵל שֵׁשׁ
סְפִירוֹת. נִשְׁמַת אָדָם - הָאֲצִילוֹת
שֶׁל הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה וְחֻכְמָה, שֶׁשֵּׁם
מ"ה, שֶׁהוּא אָדָם הָרִאשׁוֹן.
הַמְחַשְׁבָּה כֶּתֶר עֲלִיּוֹן, תְּפִלִּין עַל
רֹאשׁ - הָאֵב וְהָאֵם. וּמִשׁוּם זֶה
נֶאֱמַר בְּאָדָם, בְּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד,
בֵּה מוֹדְדִים לוֹ. וּבִשְׂבִיל בְּנֵי
הָאָדָם נֶאֱמַר (שמואל א-א) כִּי מִכְּבִדֵי
אֲכַבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ
תְּרוּת.

וְכַעַת צְרִיף לְפָרֵשׁ עַל פֶּה שְׁעוֹלָה
הַתְּפִלָּה מִמְּנָה, כְּצִפּוֹר וּכְיוֹנָה
וּכְנֶשֶׁר. וּכְשִׁישְׂרָאֵל יֵצְאוּ
מִמִּצְרַיִם, יֵצְאוּ כְּמוֹ שְׂיוֹנָה
בּוֹרַחַת, וְהַנֵּץ הִיָּה רוֹדֵף אַחֲרֶיהָ,
כֶּף יֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁמֵּהֲצַד שְׁלוֹ
הַשְּׂכִינָה פּוֹרַחַת בֵּה כְּיוֹנָה,
וְסַמָּ"ל וְצְבֹאוֹתָיו רוֹדְפִים
אַחֲרֶיהָ בְּכִמְה חֲטָאִים שֶׁמִּלְמָדִים
עַל בַּעַל אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה, וּמִלְמָד
אוֹתָם בְּגִבּוֹרָה לְעַכְבַּ אֶת הַשְּׂכִינָה
שֵׁם, שְׁלֵא תַעֲלֶה לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עִם אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה. וְזוֹהִי
תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, שֶׁהִיוּ בְּלֵי
זְכוּת שֶׁל תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,

וְנִחִית קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא לְקִדְמוּתָא בְּמִשְׁרָן
דִּילָהּ.

וּכְמָה דְאֶעְטֵר לְקוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא בַתְּפִלִּין
דִּרִישָׁא, וְאַתְקִין לִיה פּוֹרְסִיָּא בְּצִיצִית,
כְּמָה דְאוּקְמוּהָ, (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף. הַכִּי
קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא יִתְקֵן לְנִשְׁמָתָה פּוֹרְסִיָּא,
וְתִקֵּן לִיה דִּירָה בְּמְזוּזָה, וְאֶעְטֵר לִיה בַּכֶּתֶרָא
דִּילָהּ.

וּכְמָה דְקָשִׁיר לְשְׂכִינְתָא בְּקוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא
בְּקִשׁוּרָא דַתְּפִלִּין, וּמִיַּיְחַד לָהּ בֵּיה, הַכִּי
רוּחָא דִּילָהּ קָשִׁיר עִם נֶפֶשָׁא, וְנִשְׁמָתָא עִם
בַּעֲלָהּ, דְאִיהוּ אָדָם, וְתִקִּין לִיה דִּירָה עִמָּה,
וְסִימְנָא (משלי כ כז) גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם. גֵּר נֶפֶשׁ
רוּחַ. וְאַנּוּן אֲצִילוֹת דְשְׂכִינְתָא, וְעַמּוּדָא
דְאֲמִצְעִיתָא דְכֻלִּיל שֵׁית סְפִירָן. נִשְׁמַת אָדָם
אֲצִילוֹתָא דְאִמָּא עֲלָאָה וְחֻכְמָה. דְתַמֵּן מ"ה
דְאִיהוּ אָדָם קִדְמָאָה. מְחַשְׁבָּה כֶּתֶר עֲלָאָה,
תְּפִלִּין עַל רִישָׁא דְאָבָא וְאִמָּא. וּבְגִין דָּא אֶתְמַר
בְּבֵר נֵשׁ, בְּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד, בֵּה מוֹדְדִין לוֹ.
וּבְגִינִיהוּן דְבְנֵי נֶשָׁא אֶתְמַר (שמואל א ל ב) כִּי מִכְּבִדֵי
אֲכַבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא מָאן דִּישְׁתְּדֵל
בְּאוּרִיתָא, אִית לִיה חִירוֹ.

וּבְעֵן צְרִיף לְפָרֵשׁא עַל פּוּמָא דְסְלִיקָא צְלוֹתָא
מְנָה. כְּצִפּוֹר וּכְיוֹנָה וּכְנֶשֶׁרָא. וְיִשְׂרָאֵל
כַּד נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם נִפְקוּ כְּיוֹנָה דְבִרְחַת, וְנִץ
הִוָּה רְדִיף אַבְתְּרָה הַכִּי אִית צְלוֹתָא דְמַסְטְרָא
דִּילָהּ שְׂכִינְתָא אִיהִי פְּרַחָא בֵּה כְּיוֹנָה וְסַמָּ"ל
וְחִילָהּ רְדִפִין אַבְתְּרָאָה בְּכִמְה חוּבִין דְאוּלְפִין
עַל מְאָרָה דִּיהִיא צְלוֹתָא, וְאוּלִיף לוֹן בְּגִבּוֹרָה
לְעַכְבָּא שְׂכִינְתָא תַמֵּן, דְלֹא סְלָקָא לְקוֹדֶשׁא
בְּרִיף הוּא בֵּהִיא צְלוֹתָא. וְאִיהוּ הַהוּא צְלוֹתָא
דִּישְׂרָאֵל עַל נְמָא, דִּהוּוּ בְּלֹא זְכוּ דְאוּרִיתָא

והמים להם חומה, וכך הם
התפלות מעכבות.

ואם חוזרים בתשובה, בעל
התפלות הוא שאומר לשליח
התפלות מטטרון: מה תצעק
אלי? אמר לתפלות לנסע
במסעיהם. זהו שכתוב (שמות יד)
דבר אל בני ישראל ויסעו. לאדם
שהולך בדרך, והולך אחריו אותו
בעל מסי המלך, ואוחז בו עד
שפורע מנדה בלו (סוגי מסים) והלך.
משום שברח, הוא צווח למי
שמוציא אותו: יבא אדונו ויאמר,
(אמר) לו שילך לדרךכו, שאני
פרעתי. בא בעל המסים של
המלך. מה עשה? הטביע ראשו
בטיט והרג אותו. כך הקדוש
ברוך הוא עשה במצרים. זהו
שכתוב (שמות טו) מרכבות פרעה
וגו' טבעו בים סוף.

וכי גרם שרודפים אחרי ישראל?
משום שטרם היתה להם תורה
לא היה שטר שחרור, משום
שתורה היא שטר חרות לבני
אדם מיצר הרע וממלאך המות
ומפל מקטרגי העולם. זהו
שכתוב (שם לב) והמכתב מכתב
אלהים הוא חרות על הלחת. וזו
האם העליונה שנת החמשים,
שמשם תורה, שהיא העמוד
האמצעי שנקראת חרות, שמשם
נתנה ליונה הקדושה, שהיא
השכינה, שמצדה נקראו ישראל
יונה.

וכך פשתפלה, שהיא יונה, עולה
בתורה, מה פתוב בו? (ישעיה נב)
פי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא
תלכו פי הלך לפניכם ה' וגו'.
ואלו הן התפלות של בעלי
התורה, שעולה פנשר שאינו
פוחד מפל עופות העולם. ומהצד
שלהם (של התפלה) הגבירה היא
דרך הנשר בשמים. ויש שיאמר
כך, והכל אמת.

ועובדין טבין, והמים להם חומה והכי אנון
צלותין מעכבין.

ואם חוזרין בתשובתא. מארי דצלותין איהו
דאמר לגבי שלוהא דצלותין מטטרון,
מה תצעק אלי, מליל לצלותין דנטלין
במטלנותהון הדא הוא דכתיב (שמות יד טו) דבר
אל בני ישראל ויסעו. לבר נש דאזיל באורחא
ורדיף אבתרה ההוא מארי מנדה דמלפא,
ואחיד ביה עד דפרע (עזרא ז כד) מנדה בלו והלך.
בגין דברח איהו צווח למאן דאפיק ליה. יתי
מאריה וימא (אמא) ליה דיזיל לאורחה דאנא
פרעתה. אתא מארי מנדה דמלפא מה עבד
טבע רישה בטיט וקטל ליה, הכי קודשא בריך
הוא עבד במצראי. הדא הוא דכתיב (שמות טו ד)
מרכבת פרעה וגו' טבעו בים סוף.

ומאן גרים דרדפין אבתריהו דישראל, בגין
דעד לא הוה לון אורייתא לא הוה שטר
חירו. בגין דאורייתא איהי שטר חירו לבני
נשא, מיצר הרע וממלאך המות ומפל מקטרגי
דעלמא. הדא הוא דכתיב (שם לב טז) והמכתב
מכתב אלהים הוא חרות על הלחת. ודא אמא
עלאה שנת החמשים, דמתמן אורייתא דאיהו
עמודא דאמצעיתא אתקרי חירו, דמתמן
אתיהיב אורייתא לגבי יונה קדישא דאיהי
שכינתא, דמסטרעה אתקריאו ישראל יונה.

והכי פד צלותא דאיהי יונה סליקת באורייתא,
מה פתיב ביה (ישעיה נב יב) כי לא בחפזון
תצאו ובמנוסה לא תלכו פי הולך לפניכם
ה' וגו'. ואלין אנון צלותין דמארי דאורייתא.
דסליק פנשרא דלא דחלת מפל עופין דעלמא.
ומסטרע דאנון (נ"א דצלותא) איהי מטרונייתא דרך
הנשר בשמים. ואית דיימא הכי וכלא קשוט.

ומצדקם של בעלי המקרא עולה התפלה כמו צפור. ומצדקם של בעלי המשנה עולה כמו יונה. ומצדקם של בעלי קבלה עולה כמו נשר, גבירה על הכל. אבל מצדקם של אלו שאין בהם מקרא משנה וקבלה, שהם עמי הארץ, אין לה עליה בהם.

ומשום זה אמר קהלת בדרך רמז, (קהלת א) מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. ורוח הבהמה, אלו הם עמי הארץ, ולפעמים יוצאים מהם זרע מעלה, בני תורה, לעלות בהם. משום זה בארו בעלי המשנה, הזוהרו בעמי הארץ, שלפעמים יוצאים מהם בנים מעלים בעלי תורה.

קם המנורה הקדושה וכל המתנות לנשק אותו וקן. פרח. אמר רבי שמעון, ודאי אותו וקן לא רצה לטל שכר מעמנו לנשק אותו, ומשום כך פרח. אשרי חלקנו שזכינו לשמע שכר של מצוה ושל תפלה בעולם הבא.

קם רבי אלעזר ואמר, אבא, מי היה אותו הנקן? אמר, ודאי רב המנונא סבא הנודע שנשמתו ירדה מלבשת באויר של ההבל של התורה. שבזמן שהצדיקים מתעסקים בתורה, כל ההבלים האלו שעולים מפיהם בתורה, פמה נשמות של אותו העולם ורכבים עליהם ומחלבים בהם. והקולות והדבורים של התורה נעשים להם כמו סוסים, ורכבים עליהם ויורדים בעולם הזה, ואפלו המלאכים. וכל שפן בחבור הזה.

ובבעלי החבור הזה שבו הקדוש ברוך הוא הטה השמים ושמי השמים כמו שבסיני, והוא ירד עליו להקים שכנתו בשמים

ובמסטרך דמארי מקרא סליקת צלותא כצפור. ומסטרך דמארי משנה סליקת פיונה. ומסטרך דמארי קבלה סליקת פנשרא, מטרוניתא על כלא. אבל מסטרך דאלין דלית בהו מקרא משנה וקבלה, דאנון עמי הארץ, לית לה סליקו בהון.

ובגין דא אמר קהלת בארז רמיזא, (קהלת ג כא) מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. ורוח הבהמה אלין אנון עמי הארץ. ולזמנין נפקין מניהו זרעא מעליא בני תורה לאסתלקא (דף ק"ז ע"א) בהון. בגין דא אוקמוה מארי מתניתין הזוהרו בעמי הארץ, דלזמנין נפקין מניהון בני מעליא מארי אוריתא.

קם בוצינא קדישא וכלהו משרין לנשקא ההוא סבא. פרח. אמר רבי שמעון, ודאי ההוא סבא לא בעא לנטלא אגרא מן לנשקא ליה, ובגין דא פרח. זכאה חולקנא דזכינא למשמע אגרא דפקודא דצלותא בעלמא דאתי.

קם רבי אלעזר ואמר, אבא מאן הוה ההוא סבא. אמר ודאי רב המנונא סבא, אשתמודע דנשמתה נחתא מתלבשא באוירא דהבל דאוריתא. דבזמנא דצדיקיא מתעסקין באוריתא, כל אלין הבלים דסלקין מפומיהון באוריתא, פמה נשמתין דההוא עלמא רכבן עליהו ומתלבשן בהו. וקלין ודבורין דאוריתא אתעבידו לון כסוסון, ורכבין עליהו ונחתין בהאי עלמא. ואפלו מלאכין. וכל שפן בחבורא דא.

ובמארי דהאי חבורא דבה קודשא בריה הוא הטה השמים ושמי השמים כגוונא דסיני, ואיהו נחית עליה לאקמא שכנתה

רבוא של מלאכים, ובכל הנשמות שנבראו ושעתידות להבראות. זהו שכתוב (דברים כט) כי את אשר ישנו פה עמנו וגו'. ובנשמות האצילות של פיו, היא סיני. והקול שלו (בא) כמו הקול של אדונו, שנאמר בו (דברים ד) קול דברים אתם שמעים. וכל דבור ודבור נעשה ממנו מלאך. ונשמתו בגללה מכריזים למעלה, כשעולה בכל לילה: תנו כבוד לדיוקן המלאך. בינתיים הנה הרועה הנאמן בא. נטל מקלע בידו.

פתח ואמר, זרקא מקף שופר הולך סגולתא. נטל שלש אבנים וזרק אותן למעלה. וכשזרק אותן, נעשו אבן אחת, ואמר לראשי השייבה: קבלו אליכם את האבן הזו, שהי השכינה בגלות, ואין בכם מי שיתעורר אליה לרצותה לבעלה, ולא עוד, אלא כמה בעלי מדרשות, שהם חברים אצלכם, צווחים בכל יום ולילה בתורה שבעל פה בכמה קשיות, וצווחים בה כמו כלבים שאומרים הב הב, כמו שהגיהנם צווח הב הב. זהו שכתוב (משלי ל) לעלקה שתי בנות הב. הב לנו עשר בעולם הזה, הב לנו עשר בעולם הבא. כמו שבארונה, למד תורה הרבה, ויתנו לך שכר הרבה. ואין מי שישתדל בתורה להעלות בה השכינה מהגלות וליחד אותה עם בעלה, משום שהם אטומי עינים וסתומי לב. ומשום זה יוצא קול בכל לילה, כשיורד הקדוש ברוך הוא לגן עדן, כשעולות הנשמות לפניו, ואותו הקול אומר פסוק בכתוב (ישעיה ט) קול אמר קרא, לך ואמר להם שישתדלו בתורה כדי לחבר השכינה עם הקדוש ברוך הוא. כמו שדוד שאמר (תהלים קלב) אם

בשתיך רבוא דמלאכין. ובכל נשמתין דאתבריאו ועתידין למברי. הדיא הוא דכתיב (דברים כט יד) כי את אשר ישנו פה עמנו וגומר.

ובנשמתין דאצילות דפומה איהי סיני. וקלא דילה (אתא) כגונא דקלא דמארה דאתמר ביה (דברים ד יב) קול דברים אתם שמעים. וכל דבור ודבור אתעביד מנה מלאך. ונשמתא דילה בגינה מכריזין לעלא, פד סלקא בכל ליליא הבו יקרא לדיוקנא דמלאך. אדהכי הא רעיא מהימנא קא אתי נטל קרטא בידה.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא. נטיל תלת אבנין וזריק לון לגבי עלא. וכד זריק לון אתעבידו אבנא חדא, ואמר למארי מתיבתא, קבילו האי אבנא לגביכו, דהא שכינתא איהי בגלותא ולית בכו מאן דיתער לגבה לרצאה לה לגבי בעלה. ולא עוד אלא כמה מארי מדרשות דאנון חברין לגביכו, צוחין בכל יומא וליליא באורייתא דבעל פה, בכמה קושין. וצוחין בה ככלבין דאמרין הב הב. כגונא דגיהנם דצוח הב הב, הדיא הוא דכתיב (משלי ל טו) לעלקה שתי בנות הב הב. הב לן עותרא בעלמא דין. הב לן עותרא בעלמא דאתי. כמה דאוקמוה למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה. ולית מאן דישתדל באורייתא, לסלקא ביה שכינתא מן גלותא, וליחדא לה עם בעלה בגין דאנון אטימין דעינין סתימין דלבא.

ובגין דא קלא נפק בכל ליליא פד נחית קודשא בריך הוא בגנתא דעדן, דסלקין נשמתין

קמה, ויהוא קלא אמר קרא פדכתיב, (ישעיה מ) קול אמר קרא. זיל ואמא לון דישתדלון באורייתא לחברא שכינתא עם קודשא בריך הוא. כגונא דדוד דאמר (תהלים קלב ה) אם אתן

אֶתֶּן שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעַפֵי תְנוּמָה
עַד אֲמָצָא מְקוֹם לָהּ. וְהוּא הָיָה
מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לַחֲבֵר אֶת הָאֵם,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (מְשַׁלֵּי א) וְאֵל תִּטַּשׁ
תּוֹרַת אֲמֹךְ, עִם בְּעֵלָהּ. שֶׁהָרִי
הַשְּׂכִינָה מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרָאת
בְּגַמְלֵי חֶסְדִּים.

וּמִצַּד הַגְּבוּרָה נִקְרָאת עֲקֵדָה
וְקִרְבָּן, וּמִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי
נִקְרָאת תּוֹרָה, וְאִין מִי שֶׁיַּעֲזִיר
אוֹתָהּ בַּמְדוּת הַלְלוּ לְבְעֵלָהּ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נא) אִין מְנַהֵל לָהּ
וְגו'. וּמִשׁוּם זֶה הַקּוֹל אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה
מ) מָה אֶקְרָא כָּל הַבֶּשֶׂר חֲצִיר.
שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים אֵלָּא לְזִבְחַ בֶּשֶׂר,
וְאֵלּוּ הֵם עֲמֵי הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ
שְׁמֵשְׁתַּדְּלִים בְּגַמְלֵי חֶסֶד
וּבַתּוֹרָה, לֹא מִשְׁתַּדְּלִים אֵלָּא
לְעֲצָמָם, וּבִשְׂבִילָם נֶאֱמַר וְכָל
חֶסֶדוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה. וְכָל אֵלּוּ שֶׁלֹּא
מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לְשִׁמָּה - רוּחַ
הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, לֹא שׁוֹרָה
עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים עח)
וַיִּזְכֹּר כִּי בֶּשֶׂר הִמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ
וְלֹא יִשׁוּב.

וַיֵּשׁ שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
שֶׁבְעַל פֶּה לְשִׁמָּה, וְנֶאֱמַר בָּהֶם
(שְׁמוֹת א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּהּ
קִשָּׁה - זוֹ קִשְׁיָה. בַּחֲמֹר - זֶה קָל
וְחֲמֹר. וּבִלְבָנִים - בְּלִבוֹן
הַהֲלָכוֹת. שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר וְתִכֵּן
לְבָנִים תִּתְּנוּ. בְּכָל עַבְדָּהּ בַּשָּׂדֶה
- זוֹ בְּרִיתָא. אֶת כָּל עַבְדְּתֶם - זוֹ
פְּסָקָה. אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ -
פְּרָכָה. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְעִמְקָהּ שֶׁל
הַלְכָה, נֶאֱמַר בָּהֶם אִין הַלְכָה
כְּפִלוּנִי.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵים שְׁמֵשְׁתַּדְּלִים בָּהּ
לְשִׁמָּה, שֶׁהֵם בְּעֵלֵי הַמַּגְנִים שֶׁל
בֵּית הַמִּדְרָשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (בַּמִּדְבָּר
יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל. כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אִין
הַתּוֹרָה מִתְקַיְּמַת אֵלָּא בְּמִי
שְׁמִמִּית עֲצָמוֹ עָלֶיהָ.

שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעַפֵי תְנוּמָה עַד אֲמָצָא מְקוֹם
לָהּ. וְאִיהוּ הָיָה מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵיתָא לַחֲבֵרָא
אֲמָא, דְּאֶתְמַר בָּהּ (מְשַׁלֵּי א ח) וְאֵל תִּטַּשׁ תּוֹרַת
אֲמֹךְ, עִם בְּעֵלָהּ. דְּהָא שְׂכִינְתָא מִסְטָרָא דְּחֶסֶד
אֶתְקַרִיאת גְּמִילוּת חֶסְדִּים.

וּמִסְטָרָא דְּגְבוּרָה אֶתְקַרִיאת עֲקֵדָה וְקִרְבָּנָא.
וּמִסְטָרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמָצְעִיתָא
אֶתְקַרִיאת תּוֹרָה. וְלִית מָאן דִּיתְעַר לָהּ בְּאֵלִין
מְדוּת לְגַבֵּי בְעֵלָהּ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (יִשְׁעִיָּה נא יח)
אִין מְנַהֵל לָהּ וְגו'. וּבְגִין דָּא קָלָא אֲמַר (יִשְׁעִיָּה
מ) מָה אֶקְרָא כָּל הַבֶּשֶׂר חֲצִיר. דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין
אֵלָּא לְדַבְּחָא בַּשָּׂרָא, וְאֵלִין אֲנוּן עֲמֵי הָאָרֶץ
וְאֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּגַמְלֵי חֶסֶד וּבְאוֹרֵיתָא,
לֹא מִשְׁתַּדְּלִין אֵלָּא לְגַרְמִיָּהוּ, וּבְגִינֵיהוּ אֶתְמַר
(שם שם) וְכָל חֶסֶדוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה. וְכָל אֵלִין דְּלֹא
מִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ לְשִׁמָּה, רוּחָא קוּדְשָׁא דְּאִיָּהּ
שְׂכִינְתָא לֹא שְׂרִיא עָלֶיהוּ, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב
(תְּהִלִּים עח לט) וַיִּזְכֹּר כִּי בֶּשֶׂר הִמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא
יִשׁוּב.

וְאִית דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵיתָא דְּבַעַל פֶּה
לְשִׁמָּה, וְאֶתְמַר בְּהוּן (שְׁמוֹת א יד) וַיִּמְרְרוּ
אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּהּ קִשָּׁה, דָּא קוּשְׁיָא, בַּחֲמֹר,
דָּא קָל וְחֲמֹר. וּבִלְבָנִים בְּלִבוֹן הַהֲלָכוֹת.
דְּעֲלִיָּהוּ אֶתְמַר (שם ה יח) וְתִכֵּן לְבָנִים תִּתְּנוּ. בְּכָל
עַבְדָּהּ בַּשָּׂדֶה, דָּא בְּרִיתָא. אֶת כָּל עַבְדְּתֶם,
דָּא פְּסָקָא. אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ, פְּרָכָא. כְּדִ
מְטוֹ לְעִמְקָא שֶׁל הַלְכָה אֶתְמַר בְּהוּן לִית הַלְכָה
כְּפִלוּנִי.

וְאִית אַחֲרָנִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ לְשִׁמָּה, דְּאֲנוּן
מְאָרֵי תְרִיסִין דְּבַהּ מְדַרְשָׁא דְּאֶתְמַר בְּהוּן
(בַּמִּדְבָּר יט יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ
מְאָרֵי מִתְנִיתִין אִין הַתּוֹרָה מִתְקַיְּמַת אֵלָּא בְּמִי
שְׁמִמִּית עֲצָמוֹ עָלֶיהָ.

וְלִית מִיתָה אֶלָּא עֲנִי, שְׂבָאוֹרָה בּוֹ פֶת בְּמִלַּח תֹּאכַל. וְעֲלִיָּהּ נֶאֱמַר (ישעיה כו יט) יִחְיוּ מִתֵּיךְ. וְעֲלִיָּהּ נֶאֱמַר (במדבר יט יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּהֵם. שְׂוֵדָאֵי בְּהֵם מִתְקַיְמַת בְּאֵהָל. וְעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְיֹתָם בּוֹ, כְּמוֹ שְׂבָאוֹרָה, כָּל הַמְקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֲנִי, סוּפוֹ לְקַיְמָה מֵעֶשֶׂר וָגו'. נִבְלָתִי יְקוּמוּן, אֵלּוּ שְׂנֵאֲמַר בְּהֵם (משלי ל) אִם נִבְלַת בְּהֵתֵנְשָׂא. וְאָמְרוּ מְאִרֵי הַמְשָׁנָה, כָּל הַמְּנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לְסוּף מִתְנַשָּׂא.

הַקִּיצוֹ וְרַנְנוֹ שְׂכַנֵי עֶפְרַיִם, אֵלּוּ שְׂנֵאֲמַר בְּהֵם וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. מִשׁוּם הֵיחָא שְׂנֵאֲמַר בְּהָ (קהלת א) הַכֹּל הֵיחָ מִן הָעֶפְרַיִם, וְאֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה, שְׂבוּ בְּרַף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבָרְהָם וְהֵיחָ (ושמתי את) זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ. וְזוֹ הַשְּׂכִינָה, שְׂבִשְׂבִילָה נֶאֱמַר בְּאֵלּוּ שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בְּהָ לְשִׁמָּה, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם קִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵי עוֹלָם. (ואלו שלא משתדליו בְּהָ לְשִׁמָּה, בְּהָ לְשִׁמָּה, יִהְיוּ לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם).

כִּי טַל אֲרוֹת טַלְךָ (ישעיה כו), וְזֶה יוֹד ה"א וְאִי. וְזֶה חֲשׁוֹן ט"ל תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, שֶׁהוּא ה"א, שֶׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה הִיא בְּחֻשְׁבוֹן ה"א, וּבְשִׁבְלָה בְּאֵרוֹ בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה, כָּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה, טַל תּוֹרָה מְחִיָּהוּ. וְזֶהוּ שְׂמִתְפַּלְלִים בּוֹ מוֹרִיד הַט"ל. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (חושע יא) לֹא אָבוֹא בְּעִיר.

מִשָּׁר לְבַת מְלָךְ דְּאִזְלָה לְמַדִּינַת הַיָּם, וְלִזְמַן שְׂבָא אֲלֵיהָ, נִשְׂבַּע לָהּ שְׂלֵא נִכְנַס בִּישׁוּב. וְזֶהוּ לֹא אָבוֹא בְּעִיר. וְאִם אֵינְךָ מְאִינָה לִי, הֲרִי לְךָ סִימָן שְׂרָאשִׁי נִמְלָא ט"ל, שֶׁהוּא הַטַּל לְהַחְיֹת בּוֹ מִתִּים. (ישעיה כו) וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל, פְּרֻשָׁה בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה, מִי הַרְפָּאִים? אֵלּוּ שְׂנֵאֲמַר בְּהֵם

וְלִית מִיתָה אֶלָּא עֲנִי. דְּאֻקְמוּהָ בֵּיהּ, פֶת בְּמִלַּח תֹּאכַל. וְעֲלִיָּהּ אֶתְמַר (ישעיה כו יט) יִחְיוּ מִתֵּיךְ. אֵלִין דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (במדבר יט יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּהֵם. דְּוִדָּאֵי בְּהוֹן אֶתְקִיַּמַת שְׂכִינְתָּא. וְעֲתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזָא לֹוֹן בֵּיהּ. כְּמָה דְּאֻקְמוּהָ כָּל הַמְקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֲנִי סוּפוֹ לְקַיְמָה וְכו'. נִבְלָתִי יְקוּמוּן, אֵלִין דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (משלי ל לב) אִם נִבְלַת בְּהֵתֵנְשָׂא. וְאָמְרוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין כָּל הַמְּנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לְסוּף מִתְנַשָּׂא.

הַקִּיצוֹ וְרַנְנוֹ שְׂכַנֵי עֶפְרַיִם. אֵלִין דְּאֶתְמַר בְּהוֹן וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. בְּגִין הֵיחָא דְּאֶתְמַר בְּהָ (קהלת ג כ) הַכֹּל הֵיחָ מִן הָעֶפְרַיִם, וְאֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה, דְּבֵה בְּרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם (בראשית יג טז) וְהֵיחָ (ושמתי את) זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ. וְדָא שְׂכִינְתָּא, דְּבִגְיָנָה אֶתְמַר בְּאֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ לְשִׁמָּה, (דניאל יב ב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם קִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵי עוֹלָם. (ואליו דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בְּהָ לְשִׁמָּה, יִהְיוּ לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם).

כִּי טַל אֲרוֹת טַלְךָ (ישעיה כו יט), וְדָא יוֹד ה"א וְאִי. הִיא אִיהוּ חֲשָׁבֵן ט"ל אֲוִרִיתָא דְּבַעַל פֶּה. דְּאִיהוּ ה"א שִׁית סְדְרֵי מִשְׁנֵה אִיהוּ בְּחֻשְׁבוֹן ה"א. וּבְגִינָה אֻקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, כָּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה. טַל תּוֹרָה מְחִיָּהוּ. וְהִיא אִיהוּ דְּמִצִּילָן בֵּיהּ מוֹרִיד הַט"ל. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר (חושע יא ט) לֹא אָבוֹא בְּעִיר.

מִשָּׁר לְבַת מְלָךְ דְּאִזְלָה לְמַדִּינַת הַיָּם, וְלִזְמַן דְּאֶתָּא לְגַבְהָ, אֻמְי לָהּ דְּלֹא עָאֵל בִּישׁוּבָא. וְהִיא אִיהוּ לֹא אָבוֹא בְּעִיר. וְאִם לִית אֶתְ מְהִימְנַת לִי, הֲרִי לְךָ סִימָנָא (שה"ש ה ב) שְׂרָאשִׁי נִמְלָא ט"ל. דְּהִיא אִיהוּ טַל לְהַחְיֹת בּוֹ מִתִּים. (ישעיה כו) וְאָרֶץ רְפָאִים תְּפִיל, אֻקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, מְאִן רְפָאִים, אֵלִין דְּאֶתְמַר

בפסוק אחר רפאים בל יקמו. ואילו הם שמתרפים מדברי תורה לעבודה זרה, שנותנים לעובדי כוכבים ומזלות את ממונם להתגבר בהם, ומרפים ידיהם מאלו שעוסקים בתורה לשמה לעשות חסד עמהם. אלו לא יקומו, והארץ מפילה אותם, כאשר מעברת שמפילה נפלים, וזהו וארץ רפאים תפיל. שהנפל אינו בר קיימא, וזהו שלא כלו לו חדשיו, שהם תשעה ירחי המעברת. מי המעברת?

אלא זו תורה, והיא השכינה, אותו הילד שנולד ממנה בתורה, בחדש הראשון מאלו שנאמר בהם אין בן דוד בא עד שתתפשט מלכות הרשעה תשעה חדשים על ישראל. בחדש הראשון הוא משיח א"ן. ובחדש השני עושה אותו יש מאין, בספירה השנייה שנאמר בה והחכמה מאין תמצא. בחדש השלישי מוסיף בו בינה, וזה ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה. ומשום זה פרשה בעלי המשנה, איזהו חכם? המבין דבר מתוך דבר. שקדם שבא לעולם מלמדים אותו חכמה ובינה. בחדש הרביעי גומל עמו חסד, שמכניס לו פרנסה מטבור אמו. בחדש החמישי נותן בו תקף של גבורה להתגבר על יצר הרע מצד של סמא"ל שלא ישלט עליו בבטן אמו לעשות אותו נפל להרג המשיה.

בחדש השביעי נותן בו דעת וכן יפיי של פנים. בחדש השביעי והשמיני נותן בו רוח הקדש מצד של נצח והוד, שהם שני נביאי אמת. ומשום זה נתנבא רוח הקדש עליו, (ירמיה א) בטרם אצרך בבטן ידעתיה ובטרם תצא מרחם וגו'. מצד הצדיק נותן לו אות

בהון בקרא אחרא, (ישעיה כו יד) רפאים בל יקמו. ואלין אנון דמתרפין מפתגמי אורייתא לעבודה זרה, דייהבי לעובדי פוכבים ומזלות ממונא דילהון, לאתגברא בהון וארפון ידיהון (דף קיז ע"ב) מאלין דעסקין באורייתא לשמה למעבד טיבו עמהון. אלין לא יקומו ואפילת לון ארעא, פאתתא עברא דמפלת נפלים, ודא איהו וארץ רפאים תפיל. דנפל לאו איהו בר קיימא. והאי הוא דלא פלו לו חדשיו, דאנון תשעה ירחין דעברא מאן עברא.

אלא דא אורייתא. ואיהי שכינתא, ההוא ילד דאתיליד מנה באורייתא, בירחא קדמאה מאלין דאתמר בהון אין בן דוד בא עד דתתפשט מלכות הרשעה תשעה חדשים על ישראל. בירחא קדמאה איהו משיח א"ן. ובירחא תנינא עביד ליה יש מאין, בספירה תנינא דאתמר בה (איוב כח יב) והחכמה מאין תמצא. בירחא תליתאה מוסיף ביה בינה. והאי איהו (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין איזהו חכם המבין דבר מתוך דבר. דקדם דאתא לעלמא אולפין ליה חכמתא ובינה. בירחא רביעאה גמיל עמיה חסד, דעאיל ליה פרנסה מטבורא דאימיה. בירחא חמישאה יהיב ביה תקפא דגבורה לאתגברא על יצר הרע דהוא מסטרא דסמאל, דלא שליט (ישלום) עלה בבטן אמיה למעבד ליה נפל לקטלא משיחא.

בירחא שביעאה יהיב ביה דעתא וכן ושפירו דאנפוי. בירחא שביעאה ותמינאה יהיב ביה רוחא דקודשא מסטרא דנצח והוד, דאנון תרי נביאי קשוט. ובגין דא נתנבא רוחא דקדשא עליה (ירמיה א ה) בטרם אצרך בבטן ידעתיה ובטרם תצא מרחם וגו'. מסטרא

ומופת בחדש התשיעי שנולד מהול, ואותו התינוק הוא העשירי מצד המלכות, הוא הטפה העשירית, ומשום זה זכה לתשע הדרךגות הללו.

קבנו בעלי המשנה ואמרו, רועה הנאמן, טלו האבן שלך אליך, שאתה הוא שנאמר עליך (שמות ה) ותרא אתו פי טוב הוא. ופרשוה בעלי המשנה, מה זה פי טוב? שנולד מהול. ואתה הוא פלול בתשעה החדשים הללו, ומצד העבור שלך, המלכות הקדושה נאמר בה (דברים לג) ויהי בישרון מלך. וזו האבן, טפה קדושה כלולה מעשרה. אתה הוא הזרע שנמשכת ממנה, ויך תלויה הגולה, ועליך עתיד להבנות בנין ועליך תקום. טל אותה אליך. אמר להם, אינכם יכולים להנצל. אם נצלתם מאבן אחת, אני אזרק לכם שש, שנאמר בהם ברא"ש שי"ת. נטל המקלע כמו מקדם.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא. שלש אבנים עליונות הן סגולתא. שלש טפות עליונות שנאמר בהן (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. ושלש טפות תחתונות פנגדום סגול, עליהן נאמר (מיכה ו) שמעו הרים את ריב ה'. מי ההרים? אלא הנה שלש אבנים עליונות אצלכם, שהן סגולתא. ולמי מפם? לרבי ורבי ורבי של הישיבה העליונה, שכנגדכם היו כל רב מבבל, ורבי מארץ ישראל, ורבי משאר הארצות.

שמעו שלאותיות ריב וקטטה ומחלקת בהלכה למעלה, ורבי ורבי ורבי מחלקת וריב וקטטה בהלכה שלהם למטה. ואין בכם שיהיה ריב וקטטה ומחלקת בשביל השכינה לקדוש ברוך הוא לדחוק אותו בכמה קשיות עד שיוציא אותו מן הגלות.

דצדיק יהיב ליה אות ומופת. בירחא תשיעאה דנולד מהול, ויהוא נוקא איהו עשיראה מסטרא דמלכות, איהו טפה עשיראה. ובגין דא זכה לתשעה דרגין אלין.

קבנו מארי מתניתין ואמרו, רעיא מהימנא טול אבנא דילך לגבך, דאנת הוא דאתמר עלך (שמות ב ב) ותרא אתו פי טוב הוא. ואוקמוה מארי מתניתין מאי פי טוב, דאתיליד מהול. ואנת הוא פליל מתשעה ירחין אלין, ומסטרא דעבורא דילך, מלכות קדישא אתמר בך (דברים לג ה) ויהי בישרון מלך. והאי אבנא טפה קדישא פלילא מעשרה. אנת הוא זרע דאתמשכא מנה. ויך תליא פרקנה, ועלך עתיד לאתבנאה בנינא ועלך תקום, טל לה לגבך. אמר לון לית אתון יכלין לאשתזבא. אי אשתזבתון מאבנא חדא. אנא זריק לכוון שית, דאתמר בהון ברא"ש שי"ת, נטל קרטא פמלקדמין.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא תלת אבנין עלאין אנון סגולתא. תלת טפין עלאין דאתמר בהון (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. ותלת טפין תתאין לקבליהו סגול עליהו אתמר שמעו הרים את ריב ה' (מיכה ו ב). מאן הרים. אלא הא תלת אבנין עלאין לגביכו, דאנון סגולתא. ולמאן מנייהו לרבי ורבי ורבי דמתבטא עלאה. דלקבליכו הווי כל רב מבבל. ורבי מארעא דישראל. ורבי משאר ארעין.

שמעו דאתון ריב וקטטה ומחלקת בהלכה לעלא. ורבי ורבי ורבי מחלקת וריב וקטטה בהלכה דיילהון לתתא. ולית בכו דיהא ריב וקטטה ומחלקת בגין שכינתא, לגבי קודשא בריך הוא לדחוקא ליה בכמה קושין עד דיפיק ליה מן גלותא.

והאתנים - אלו התנאים של המשנה של הישיבה שלמטה. הנה שלש אבנים אצלכם, שהם סגול. ששש הנקודות הללו הם ששה סדרי משנה, וכל נקדה היא עשר, ועולים לס' מסכתות, שעליהם אמר שלמה (שיר השירים ו) ששים המה מלכות. ויש לו כמה בתולות אחריה רעותיה של הלכות פסוקות שנאמר בהן (שם) ועלמות אין מספר. והשכינה היא פתח על כלם.

התג של זרקא, עליו נאמר (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה. והיא ריב וקטטה ומחלקת וקשיה לקדוש ברוך הוא בשביל ישראל אחיכם. ומורי המשנה שמשתדלים בתורה בכל יום ולילה בגלות, היא ריב בשבילם שיוציא אותם, ואין מי שיהיה ריב וקטטה ומחלקת לקדוש ברוך הוא בשבילו בגלות.

קם זקן אחד מביניהם ואמר, רועה הנאמן, כמה חזקות האבנים שזרקת, שהודעו בעלי הישיבה שלמעלה ומטה, ואפלו המלאכים העליונים, שהם סומכים את שש מדרגות הכסא, והכסא הודעו. אבל הרי איתן מושבך אליך, שהיא השביעית, השמר ממנה, שהרי האבן שזרקת הרי היא אצלך, שהיא פתח על כלם. ושים בסלע קנה, ושש אחרים אצלך, משום שהוא אמר (יחזקאל לו) לא למענכם אני עשה. הרי שש אצלך. פי אם לשם קדשי. הרי השביעית אצלך. ולא עוד, אלא אתה הוא שנאמר בך ויך את הסלע, ושים בסלע, שהנחש קנה לכפר עונך.

הקדוש ברוך הוא צנה אתכם ודברתם אל הסלע, ואתם לא עשיתם כף. שאם עשיתם מאמרו

והאתנים, אלין תנאים דמתניתין דמתיבתא דלתתא. הא תלת אבנין לגביכו, דאנון סגול. דשית נקודין אלין, אנון שית סדרי מתניתין. וכל נקדה איה עשר. וסלקין לששים מסכתות, דעליהו אמר שלמה (שיר השירים ו) ששים המה מלכות. ואית ליה כמה (תהלים מח טו) בתולות אחריה רעותיה דהלכות פסוקות דאתמר בהון (שה"ש ו ח) ועלמות אין מספר. ושכינתא איהי תגא על פלהו.

התג דזרקא עלה אתמר (משלי לא כט) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה. ואיהי ריב וקטטה ומחלקת וקושיה לקודשא בריך הוא בגין ישראל אחיכון. ומארי מתניתין דמשתדלין באורייתא בכל יומא וליליא בגלותא, איהי ריב בגיניהו דיפוק לון. ולית מאן דיהא ריב וקטטה ומחלקת לקודשא בריך הוא בגיניה בגלותא.

קם סבא חדא מביניהו ואמר, רעיא מהימנא כמה תקיפין אבנין דזריקת. דאזדעזעו מארי מתיבתא דלעלא ותתא, ואפלו מלאכין עלאין דאנון סמכין שית דרגין דפורסטיא ופורסטיא אזדעזעת. אבל הא (במדבר כד כא) איתן מושבך לגבך דאיהי שביעאה אסתמר מנה, דהא אבנא דזריקת הא איהי לגבך דאיהי תגא על פלהו. ושים בסלע קנה, ושית אחרנין לגבך בגין דאיהו אמר (יחזקאל לו כב) לא למענכם אני עשה. הא שית לגבך פי אם לשם קדשי, הא שביעאה לגבך, ולא עוד, אלא דאנת הוא דאתמר בך (במדבר כ"א) ויך את הסלע ושים בסלע, דהויא קנה לכפר עונך.

קודשא בריך הוא מני לכו (שם פסוק ז) ודברתם אל הסלע, ואתון לא עבדתון הכי. דאי עבדתון מימריה בדבורא, הוו אולפין

בדבור, היו לומדים תורה בלי ספק וכלי קשיה ומחלקת. ומשום שגאמר בך (במדבר כ) ויך את הסלע, ולא יצאו ממנו אלא טפות טפות, בך בעלי המשנה הם כמי שמכה בסלע, והם לשונם.

בפטיש יפוצץ סלע, ופוסקים בה כמה הלכות פסוקות של הלכות, ולא יוצאים מהם אלא טפות טפות והן לקוטות. ומשום בך הכל תלוי בך. הרי האבן אצלך ושש אחרות. ובך תלוינה הגאולה של השכינה ובניה, כדי שיתקן בך מה שגהרס בקדמיתא. ובגין חביבותא דילך, שית טפין דגלגולא אתחזרון לגבך דאנון רמיזין ברישי ענפין דילך. אנון ש ש דכפל בהו משה משה.

אבנא שביעאה (איכה ב יג) מה אעידך מה אדמה לך, ואתמר ביה הבת ירושלים. ועלה אתמר מה אשונה לך. איהי אשונה לך בתבירו דילך, ואנחמך. דאית לך להתנחם עמה. דידיו לעבד להיות כרבו. ואף על דילך פנמא, הדא הוא דכתיב (שם) פי גדול פנים שברך (דף קיח ע"א) מ"י ירפא לך, דאיהי אמא עלאה תשובה דילך בירא דילך אתבקעת דאיהי ימא דאורייתא. הדא הוא דכתיב (שמות יד כא) ויט משה ידו על העם ויולך ה' את העם ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את העם לחרבה. (ע"ב).

מכאן ואילך ויפקעו המים דילה לגבה. ואיהו עץ חיים דאתמר בה (שם טו כה) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים, של תורה דבעל פה, דאתמר בהון (שם) ולא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים הם. פמה דאוקמוה (שם א יד) וימרו ואת חיייהם בעבדה קשה, דאיהי קושיא. ובההוא זמנא (במדבר כ יא) ותשת העדה ובעירם.

אורייתא בלא ספק ובלא קושיא ומחלקת. ובגין דאתמר בך (במדבר כ) ויך את הסלע, ולא נפקי מניה אלא טפין טפין. הכי מארי מתניתין אנון כמאן דמחי בסלע. ואנון לישנהון.

בפטיש יפוצץ סלע (ירמיה כג כט). ופסקין בה כמה פסקות דהלכות, ולא נפקין מניהו אלא טפין טפין ואנון לקוטות. ובגין דא בך תליא כלא. הא אבנא לגבך ושית אתרנין. ובך תליא פרקנא דשכינתא ובנהא, בגין דיתקן בך מה דאתהרס בקדמיתא. ובגין חביבותא דילך, שית טפין דגלגולא אתחזרון לגבך דאנון רמיזין ברישי ענפין דילך. אנון ש ש דכפל בהו משה משה.

אבנא שביעאה (איכה ב יג) מה אעידך מה אדמה לך, ואתמר ביה הבת ירושלים. ועלה אתמר מה אשונה לך. איהי אשונה לך בתבירו דילך, ואנחמך. דאית לך להתנחם עמה. דידיו לעבד להיות כרבו. ואף על גב דיהא רב תבירו דילך פנמא, הדא הוא דכתיב (שם) פי גדול פנים שברך (דף קיח ע"א) מ"י ירפא לך, דאיהי אמא עלאה תשובה דילך בירא דילך אתבקעת דאיהי ימא דאורייתא. הדא הוא דכתיב (שמות יד כא) ויט משה ידו על העם ויולך ה' את העם ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את העם לחרבה. (ע"ב).

מכאן ואילך ויפקעו המים דילה לגבה. ואיהו עץ חיים דאתמר בה (שם טו כה) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים דאורייתא דבעל פה, דאתמר בהון (שם) ולא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים הם. פמה דאוקמוה (שם א יד) וימרו ואת חיייהם בעבדה קשה, דאיהי קושיא. ובההוא זמנא (במדבר כ יא) ותשת העדה ובעירם.

ובשהתנַלְה לך עץ חיים בדור
האחרון, שאתה עתיד להתגלות
ביניהם, כמו שבארוה (קהלת א)
מ'ה שהיה הוא שיהיה, כמה
נסיונות יש לנסות את ישראל?
זהו שכתוב שם שם לו חק
ומשפט ושם נסהו, את משה,
והתורה החזירה להם נסיון
לאותם שמשתדלים בה והם
בצרות רבות. כמו שבמצרים
שנאמר בו (שם א) כל הַבֵּן הַיְלֹוֹד
היארה תשליכהו, וזו התורה
שבכתב, וכל הבת תחיון -
התורה שבעל פה, ששתייהן הן
פה ולשון, ובהם תהיה אתה
כבוד פה וכבוד לשון, ולחכם
ברמז. ואין מיתה של בעל אור
התורה אלא עניות.

ובגאֹרְה האחרונה, תורה תהיה
לישראל כמו שהים, שנאמר בך,
הרועה הנאמן, (שם) ותשם בסוף
על שפת היאר. בסוף פ"ו ימים,
דגה של גאלה, נאמר בך ותשם
בסוף על שפת היאר, שהוא אור
התורה, העמוד האמצעי. שפתו
השכינה.

באותו הזמן אלו הטפות שהיו
יוצאות מהסלע, שהן פסקי
הלכות, נאמר בהם (תהלים צ)
נשאו נהרות ה'. שתי טפות שהן
צר", עולות עם שני ווי"ם
ונעשים נהרות. ואותה הנקדה
העליונה, שהיא סגולתא,
התעלתה על כנפיהם. ועליה
באיזה מקום הוא? אלא אלו שני
נהרות הם אבא ואמא. מצד הבת
של המלך נקראו טפות, שנאמר
בהם וייער, (ישעיה כו) כי ביה ה'
צור עולמים. ציר שני עולמות
דקים. העולמות של בת המלך
הם מטה למעלה. מצד העמוד
האמצעי נקראו נהרות, ומשום
זה נשאו נהרות.

וכר אתגלי לך אילנא דחיי בדרא בתראה, דאת
עתיד לאתגלאה ביניהו כמה דאוקמוה
(קהלת א ט) מ"ה שהיה הו"א שיהיה. כמה
נסיונות אית לאתנסאה ישראל. הדא הוא
דכתיב (שמות טו כה) שם שם לו חק ומשפט ושם
נסהו למשה, ואורייתא אתחזרת לון נסיון לאנון
דמשתדלין ביה והיון בעאקו סגני. פגונא
דמצרים דאתמר ביה (שם א כב) כל הַבֵּן הַיְלֹוֹד
היארה תשליכהו. ודא אורייתא דבכתב. וכל
הבת תחיון אורייתא דבעל פה, דתרויהו אנון
פ"ה ולשו"ן, ובהון תהא אנת כבד פה וכבד
לשון, ולחפימא ברמיזא. ולית מיתה דמארי
דנהורא דאורייתא אלא עניותא.

ובברקנא בתרייתא, אורייתא יהא לישראל
פגונא דימא, דאתמר בך, רעיא
מהימנא (שם ב ג) ותשם בסוף על שפת היאר.
בסוף פ"ו יומין דרגא דפרקנא אתמר בך
ותשם בסוף על שפת היאר, דאיהו נהורא
דאורייתא עמודא דאמצעיתא. שפה דילה
שכינתא.

בהווא זמנא אלין טפין דהוו נפקין מן הסלע,
דאנון פסקי הלכות אתמר בהון (תהלים
צ ג) נשאו נהרות ה'. תרין טפין דאנון צירי
סלקין בתרין ווין ואתעבדו נהרות. ובההיא
נקודא עלאה דאיהי סגולתא אסתלקת על
גדפיהו. וסליקו דילה באן אתר הוי, אלא אלין
תרין נהרות אנון אבא ואמא. מסטרא דברתא
דמלפא טפין אתקריאו דאתמר בהון, (בראשית ב
ו) וייער, (ישעיה כו ד) כי ביה ה' צור עולמים. ציר
תרין עלמין דקיקין. עלמין דברתא דמלפא
אנון מתתא לעלא. מסטרא דעמודא
דאמצעיתא אתקריאו נהרות. ובגין דא נשאו
נהרות.

רְמִי? לְאוֹתָהּ סְגוּלָתָא, מְעַלִּים
אוֹתוֹ כְּתָר עַל גְּבִיּהֶם יִי לְהִיּוֹת
כּוֹלֵל סְגוּלָתָא, וּמִתְעַטְרָת כּוּ
בְּשֵׁלֶשֶׁה כְּתָרִים, שֶׁהֵם כְּתָר כְּהֵנָּה
וְכְתָר מְלָכוּת, וְכְתָר תּוֹרָה עַל
גְּבִיּהֶן. וְכָף הֵם שְׁלֹשֶׁה נְהוּרוֹת
וְרִוִי' וְשֵׁלֶשׁ יוֹדִי"ם וְשֵׁלֶשׁ וְוִי"ם
רְמוּזִים בְּשֵׁלֶשֶׁה רְאֵשֵׁי תְבוּת
שֶׁהֵם וַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיֵּט. שְׁנַיִם
שֶׁהֵם אָבָא וְאָמָא מְעַלִּים כְּתָר עַל
כְּנֻפֵיהֶם.

נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת קוֹלָם. הֵם חֶסֶד
גְּבוּרָה, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת
קוֹלָם. מִי קוֹלָם? הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי, זֶה הַסּוּד שֶׁל שׁוּרֵק
לְמַעַלָּה. הַשְּׁלֹשֶׁת כּוֹלֵלֶת שְׁלֹשׁ
נְקוּדוֹת בְּקִשּׁוֹר אֶחָד שֶׁל הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי, שְׁעָלָיו נֶאֱמַר (ירמיה ב)
וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוּרֵק כְּלֵה זֶרַע
אָמַת.

יִשְׂאוֹ נְהוּרוֹת דְּכֻיָּם, הֵם נִצְחָה וְהוֹד.
לֹא כְּתוּב נְשָׂאוֹ, אֲלֵא יִשְׂאוֹ, וְהֵם
סְגוּלָה, שֶׁהִיא נְקֻדָּה מִצַּד הַשְּׂכִינָה,
הִיא נְקֻדָּה לְמִטָּה, שְׁצַדִּיק שְׂכִינָה
תַּחַת רַגְלָיִם, שֶׁהֵם יִרְכְּתֵי צְפוּן.
זֶהוּ שְׂכָתוּב (תהלים מח) יִפָּה נוֹף
מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ וְגו'. כְּשֶׁהִיא
נְקֻדָּה וְד' תַּחַת יִרְכְּתֵי אָמַת, נְקֻרָא
הַר צִיּוֹן, הַר נְמוּף. וְנְקֻרָא מִצַּד
שֶׁל צַדִּיק דְּכֻיָּם, ד"ף י"ם. דָּף
כְּלוּל מִכ"ד אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן בְּרוּף
שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד,
וּבְהֵם אֵל יֵשׁב דָּף נְכֻלָּם.

יָם נְקֻרָא מִצַּד שֶׁל הָאֵם
הַעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה מִחֲמִשִּׁים
אוֹתִיּוֹת שְׁכֻלּוֹת בְּקֻרִיאַת שְׁמַע
בְּפִסּוּק הַרְאֵשׁוֹן שְׁמִיחִדִּים אֵת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא פְּעֻמִּים, שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבְהֵם
וַיִּפֶן כֵּה וְכֵה וַיָּפֵן אֵת הַמְצָרִי.
וּמִצַּד שֶׁל הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה הִיא
נְקֻדָּה עַל כְּנֻפֵיהֶם, קֻרִית מְלֻךְ רַב.
וְכַעַת נֶאֱמַר כֵּה (איכה א) הָעִיר רַבְתִּי
עִם הִיְתָה כְּאֵלְמָנָה.

רְמִי? לְהִיָּא סְגוּלָתָא, סְלָקִין לִיה כְּתָר עַל
גְּבִיּהוֹ י י י לְמַהוֹי כְּלִיל סְגוּלָתָא,
וּמִתְעַטְרָה בִּיה בְּתָלַת כְּתָרִין. דְּאֲנוּן כְּתָר כְּהֵנָּה
וְכְתָר מְלָכוּת וְכְתָר תּוֹרָה עַל גְּבִיּהֶן. וְהִכִּי אֲנוּן
תָּלַת נְהוּרוֹת וְרִוִי' וְתָלַת יוֹדִין וְתָלַת וְוִין רְמִיזִין
בְּתָלַת רִישֵׁי תִיבוּת, דְּאֲנוּן וַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיֵּט.
תְּרִין דְּאֲנוּן אָבָא וְאָמָא סְלָקִין כְּתָר עַל
גְּדַפֵּיהוּ.

נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת קוֹלָם. אֲנוּן חֶסֶד גְּבוּרָה עֲלֵיהוּ
אֲתָמַר נְשָׂאוֹ נְהוּרוֹת קוֹלָם. מָאן קוֹלָם
דָּא עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא וְדָא רְזָא דְּשׁוּרִ"ק
לְעֵלָא. שְׁלֹשֶׁת אֵיהוּ כְּלִיל תָּלַת נְקוּדִין
בְּקִשּׁוּרָא חֶדָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא. דְּעֵלָה
אֲתָמַר (ירמיה ב כא) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוּרֵק כְּלֵה זֶרַע
אָמַת.

יִשְׂאוֹ נְהוּרוֹת דְּכֻיָּם (תהלים צג), אֲנוּן נִצְחָה וְהוֹד.
נְשָׂאוֹ לֹא כְּתוּב אֲלֵא יִשְׂאוֹ. וְאֲנוּן סְגוּלָה
דְּהִיא נְקֻדָּה דְּשְׂכִינָתָא מִסְטָרָא דְּצַדִּיק אֵיהִי
נְקֻדָּה לְתַתָּא תַּחַת רַגְלִין, דְּאֲנוּן יִרְכְּתֵי צְפוּן.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב (תהלים מח ג) יִפָּה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל
הָאָרֶץ וְגו'. כֵּד אֵיהִי נְקֻדָּה וְד' תַּחַת יִרְכְּתֵי
קְשׁוּט אֲתַקְרִיאַת הַר צִיּוֹן טוּרָא מְאִיךְ.
וְאֲתַקְרִיאַת מִסְטָרָא דְּצַדִּיק, דְּכֻיָּם ד"ך י"ם.
כְּלִיל מִכ"ד אֲתוּן דְּאֲנוּן בְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד
מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּבְהוּן (תהלים עד כא) אֵל יֵשׁב
דָּף נְכֻלָּם.

יָם אֲתַקְרִיאַת מִסְטָרָא דְּאָמָא עֲלָאָה, כְּלִילָא
מִחֲמִשִּׁין אֲתוּן דְּכְלִילִין בְּקֻרִיאַת שְׁמַע.
בְּקֻרָא קְדָמָא דְּמִיחִדִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
תְּרִין זְמַנִּין (דברים וד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'
אֶחָד. וּבְהוּן (שמות ב יב) וַיִּפֶן כֵּה וְכֵה וַיָּפֵן אֵת
הַמְצָרִי. וּמִסְטָרָא דְּאָמָא עֲלָאָה אֵיהוּ נְקוּדָא
עַל גְּדַפֵּיהוּ קֻרִית מְלֻךְ רַב. וּכְעַן אֲתָמַר בִּיה
(איכה א) הָעִיר רַבְתִּי עִם הִיְתָה כְּאֵלְמָנָה.

קיום העמוד האמצעי, שאתה הוא ו' כולל שש ספירות, ואתה אחוז בין כ"ה עליונה ובין כ"ה תחתונה. קיום אצל סמא"ל, שהוא מצרי, בכלי הקרב שלך, שהם השכינה התחתונה, המקלע התחתון. והשכינה העליונה, המקלע העליון, שעליו נאמר (שמואל-א כח) ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. מי נפש איביך? סם מות נחש אשת זנונים, שמקננת בשבעה סלעים, ובעלה בשבעה הרים.

קיום באבנים שלך שהסתלקו בהרים לשבר את ההרים והסלעים של הנחש, ובשביל ההרים שלך נאמר (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. ובהם כל גיא ינשא, שהוא שהכל כלול בו. וזה הרועה הנאמן שנאמר בו (דברים לד) ויקבר אתו בגי. שבשבילו נאמר (תהלים ט) ויף את אדום בגיא מלח. ונשמתו גנוזה בגי"א מן אבגית"ן. ת' תורת משה צפונה בצד"י שהוא ין. שצדי ארכה מצד העולם הבא, משם הוא טוב לצדיקים לעולם הבא.

בגי"א אב ליי"ג מדות, שהם וא"ו, ויעבר ה' על פניו. ויעבר ע"ב רי"ו. ע"ב חסד. רי"ו גבורה, שבו קר"ע שט"ן מן הים, ובו עתיד לקרע לו מן הים של התורה. ומצד חסד הוא אב ליי"ג מדות, שבו יהו"ה, הוא העמוד האמצעי ארך אפים, ומאריך בו על הבינונים ומטה להם כלפי חסד. ובאותיות א"ת ב"ש, יהו"ה הוא מצפ"ן א"ל ת"ך, רחום"ם גספ"י, וכן עד שלש עשרה תבות. באלו השלש עשרה הוא מאריך על הבינונים שיחזרו בתשובה. אבל בקר"ע שט"ן ידין בגוים מלא גויות, שהוא שטן מלא עינים. ומשום כף אבגית"ן נקרא פתר

קיום עמודא דאמצעיתא, דאנת הוא ו' כליל שית ספירן. ואת אחיד בין כ"ה עלאה ובין כ"ה תתאה. קיום לגבי סמא"ל דאיהי מצרי במאני קרבא דילך, דאנון שכינתא תתאה קורטא תתאה. ושכינתא עלאה קורטא עלאה דעלה אתמר (שמואל א, כח כט) ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. מאן נפש איביך. סם מות נחש אשת זנונים דמקננת בשבע סלעים ובעלה בשבעה טורין.

קיום באבנין דילך דאסתלקו בטוריא לתברא טורין וסלעין דחויא, ובגין טורין דילך אתמר (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. ובהון (ישעיה מ ד) כל גיא ינשא ההוא דכלא כליל ביה. ודא רעיא מהימנא דאתמר ביה (דברים לד) ויקבר אתו בגי. דבגינה אתמר (תהלים ט ב) ויף את אדום בגיא מלח. ונשמתה גניזא בגי"א מן אב"ג ית"ן. ת' תורת משה צפונה בצד"י דאיהו ין. דצדי אריכא מסטרא דעלמא דאתי, מתמן הוא טוב לצדיקים לעלמא דאתי.

בגי"א אב ליי"ג מכילין, דאנון וא"ו (שמות לד ו) ויעבר ה' על פניו. ויעבר ע"ב רי"ו. ע"ב חסד. רי"ו גבורה דביה קר"ע שט"ן מן ימא. ובה עתיד למקרע ליה מן ימא דאורייתא. ומסטרא דחסד איהו אב לתליסר מכילן, דביה איהו יהו"ה עמודא דאמצעיתא ארך אפים, ומאריך ביה על בינונים ומטה לון כלפי חסד. ובאתון א"ת ב"ש. יהו"ה איהו מצפ"ן א"ל ת"ך, רחום"ם גספ"י ויהכי עד תליסר תבין. באלין תליסר מאריך על בינונים דיחזרון בתשובה. אבל בקר"ע שט"ן (תהלים ק י) ידין בגוים מלא גויות. דאיהו שטן מלא עינין. ובגין דא אבגית"ן אתקרי פתר חכמה אב לתליסר מכילן, דכלילן בחסד דכליל

חכמה, אב לשלש עשרה המדות,
שכלולות בחסד שכולל שבעים
ושנים שמות שהם הפלל שלהם,
והו אני והו, וחכמה לזמין, כמו
שנאמר הרוצה להחכים ידרים.
האם העליונה לגבורה (לשמאל)
בה.

קר"ע שט"ן מן השמאל. ובה
(שמות יד) וישם את היס לחרבה,
ובה קרע היס לשנים עשר
קרעים, ובה רקע הארץ
וצאצאיה, ובה עקר הרים ושבר
סלעים של הנחש. זהו שפתוב
(מלכים א-ט) ורוח גדולה וחוץ
מפרק הרים ומשבר סלעים. שהם
ההרים והסלעים של הנחש,
שנאמר בו דרך נחש עלי צור.
ובשם הזה היה רבה עוקר הרים
בתורה שבעל פה.

בְּתַר עֲלִיּוֹן הוּא פְּלֵא, ובו העמוד
האמצעי, שנקרא אש עושה
פליאות. זהו שפתוב (שמות טו) נורא
תהלת עשה פלא. ובו אמר משה
נגד כל עמך אעשה נפלאות וכו'.
וזהו נג"ד יכ"ש. נג"ד י"ש כ'
שהוא פתר. י"ש, להנחיל אהבי
יש. והם י' חכמה, ש' תשובה.
כלם כולל העמוד האמצעי
השמים, שנאמר בו (מלכים א-ח)
ואתה תשמע השמים. שמע
ישׂראל.

בט"ר צת"ג זהו נצח, ויש
אומרים אותו גת"ץ רט"ב, בו
והיית כגן רטב. ויתקים בישראל
(ישעיה נח) והשביע בצחצחות
נפשך, מצד הנצח שהוא צח (שם)
ועצמתיך יחליץ וגו'. ונאמר כג'
מן גת"ץ, והיית כגן רטב, הוא
רחמים. ת' תפארת, ובו (בראשית
א) תדשא הארץ דשא, עץ פרי
עשה פרי, לישראל במדבר,
וכמה מעינות של מים.

חק"ב טנ"ע זה ההוד, בו (שמות ט)
שם שם לו חק ומשפט ושם נסוהו.

שבעין ותריין שמהן דאנון פללא דילהון והו
אני והו וחכמה לימנא. פמה דאת אמר
הרוצה להחכים ידרים. אמא עלאה לגבורה
(לשמאל) בה.

קר"ע שט"ן מן שמאלא (מן ימא). ובה (שמות יד כא)
וישם את היס לחרבה. ובה קרע ימא
לתריסר קרעים. ובה (ישעיה מב ה) רקע הארץ
וצאצאיה. ובה עקר טורין ותבר טינרין
דחויא. הדא הוא דכתיב (מלכים א, יט יא) ורוח
גדולה וחוץ מפרק הרים ומשבר סלעים.
דאנון (דף קיח ע"ב) טורים וסלעים דחויא, דאתמר
ביה (משלי יט) דרך נחש עלי צור. ובהאי שמא
הוה רבה עוקר הרים באורייתא דבעל פה.

בְּתַר עֲלִיּוֹן אִיהו פְּלֵא, וביה עמודא
דאמצעיתא, דאתקרי נורא עביד
פליאן. הדא הוא דכתיב (שמות טו יא) נורא תהלת
עשה פלא. וביה אמר משה (שם לד י) נגד כל
עמך אעשה נפלאות וגו'. והאי איהו נג"ד
יכ"ש, נג"ד י"ש כ' דאיהו פתר. י"ש, (משלי ח
כא) להנחיל אהבי יש. ואנון י' חכמה ש'
תשובה. פלהו כליל עמודא דאמצעיתא
שמים, דאתמר ביה (מלכים א, ח לב) ואתה תשמע
השמים. שמע ישׂראל.

בט"ר צת"ג דא נצח ואית דאמרי ליה גת"ץ
רט"ב ביה והיית כגן רטב. ויתקים
בישראל (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך,
מסטרא דנצח דאיהו צח (שם) ועצמתיך יחליץ
וגו'. ואתמר כג' מן גת"ץ והיית כגן רטב
רטוב איהו רחמי, ת' תפארת ובה (בראשית א יב)
תדשא הארץ דשא, עץ פרי עשה פרי,
לישראל במדברא, וכמה מבויעין דמיא.

חק"ב טנ"ע דא הוד ביה (שמות טו כה) שם שם לו
חק ומשפט ושם נסוהו. דהוד אתקשר

שבגבורה, נצח בחדו, נצח בגבורה, נצח בחדו, ונאמר בהוד (איכה א) נתנני שממה כל היום דוה. בו הסתפל בחרפן המקדש, וכמה הרוגים שנהרגו לטל נקמות מהרשעים, ובו נאמר (בראשית לב) והוא צלע על ירכו. באותו הזמן (ישעיה לה) אז ידלג כאיל פסח. ועוד, טנ"ע בהפוף אותיות טנ"ע, בו חטא אדם. זהו שפתיב (שם ז) ביום נטעף תשגשגי. ובו ננטע והשתרש בעולם. זהו שפתיב (ישעיה ס) נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

ועוד, חק"ב טנ"ע, שם בט"ן ושם ע"ב. השכינה בו נקראת בטנף ערמת חטים. שהרי כל שם כלול שש לספירות, ושם ע"ב. זהו שפתיב (ויקרא כג) וענף עץ עבת. שנצ"ח והו"ד הם עבי שחקים, ועליהם נאמר (שם) ערבי נחל. דמיון לשתי שפתיים ושליש ספירות, כל אחד כולל שבועים ושתיים אותיות, שהם נצח והוד יסוד, כמו ששלישת האבות, וכל השלישה כוללים שבועים ושתיים (מ"ב) אותיות.

יג"ד פז"ק - זה הוא צדיק, האלף הששי, שבו הקדוש ברוך הוא יגל"ה פדיון זר"ע קדושיים. שהוא יסוד העולמות, הוא סוד קץ הגאלה שורמז בשכינה שנקראת שקוצי"ת, ששם שי"ת וק"ץ, שהיא השכינה השביעית להם, הקץ של כלם. עליה נאמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמד לגרלף לקץ הימין. והוא הק"ץ שמדלג מארבע מאות שנים שהיו עתידים להשתעבד במצרים היא ובניה, ונשארו רד"ו, רדו שמה.

מצד של הימין נקראת קץ הימין, ומצד השמאל קץ כל בשר. למי שמחבל את בשר קדש, היא דין לו, קץ כל בשר. והיא סוף פסוק,

בגבורה, נצח בחדו ואתמר בהוד (איכה א יג) נתנני שממה כל היום דוה. ביה אסתפל בחרפנא דמקדשא, וכמה קטילין דאתקטלו לנטלא נוקמין מרשעים. וביה אתמר (בראשית לב לד) והוא צלע על ירכו. בההוא זמנא (ישעיה לה ו) אז ידלג כאיל פסח. ועוד טנ"ע בהפוף אתון נטע ביה חב אדם הדא הוא דכתיב (שם יז יא) ביום נטעף תשגשגי. וביה אתנטע ואשתרש בעלמא הדא הוא דכתיב (ישעיה ס כא) נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

ועוד חק"ב טנ"ע תמן בט"ן ותמן ע"ב. שכינתא ביה אתקריאת (שה"ש ז ג) בטנף ערמת חטים. דהא כל שמא כליל שית לספירן ותמן ע"ב הדא הוא דכתיב (ויקרא כו מ) וענף עץ עבת. דנצ"ח והו"ד אנון עבי שחקים. ועליהו אתמר (שם) ערבי נחל, דומיא דתרין שפון ותלת ספירן, כל חד כליל ע"ב אתון דאנון נצח והוד יסוד. כגונא דתלת אבהן וכלהו תלת כלילן שבועין ותרין (נ"א מ"ב) אתון.

יג"ד פז"ק דא איהו צדיק אלף שתיתא דבה קודשא בריך הוא יגל"ה פדיון זר"ע קדושיים. דאיהו יסוד עלמין, איהו סוד דקץ דפרקנא דאתרמיז בשכינתא דאתקרי שק"ו צי"ת, דתמן שי"ת וק"ץ דאיהי שכינתא שביעית לון קץ דכלהו. עלה אתמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמד לגרלף לקץ הימין. ואיהו ק"ץ דדליג מן ארבע מאה שנין, דהו עתידין לאשתעבדא במצרים היא ובנהא, ואשתארו רד"ו (בראשית מב ב) רדו שמה. מסטרא דימינא אתקריאת קץ הימין. ומסטרא דשמאלא קץ כל בשר. למאן דחביל את בשר קדש, איהי ליה דינא, קץ כל בשר. ואיהי סוף פסוק סוף פסק

סוף פסק ההלכות. ובחבור של האות ו' הוא פסוק. הוא פסק והוא פסוק, כולל כל פסקי הלכות. שאלה צריכה, ופסק היא השכינה, תורה שבעל פה קוראים לה.

והיא משמעתא, שטה, תשובה, תוספתא, הגדה, תיקו. תניא, קבלה, הלכה, משנה, ברייתא, קשיה, מחלקת, חמרה, קלא. השכינה היא השאלה שבה החכם שואל פענן ומשיב כהלכה, ובה (שמות ג כב) ושאלה אשה משכנתה וגו'. ובה (דברים לב ז) שאל אביך ויגדך, דאיהי הגדה, דבה (שם כו ג) הגדתי היום לה' אלהיך. (תהלים ב ח) שאל ממני ואתנה גוים נחלתך. ובה אמר לשלמה (מלכים א, ג ה) שאל מה אתן לך, ובה תקנו לשאל בקשתו בפרכות האמצעיות של התפלה, שבשאלה הזו לא יחזר ריקם בתפלתו לפני המלך. שהוא העמוד האמצעי. ובפרכות הראשונות נקראת תשפחת, שבה תקנו לסדר האדם את שבתו של המלך.

ובש"ש האחרונות נקראת קבלה, שבה העבד, שהוא מטטרו"ן, הוא כמו עבד המקבל פרס מרבו והולך לו, ובו נותנים שכר התפלות לאלו שמתפללים על מנת לקבל פרס. אבל לאותם בנים שלא מתפללים, אלא מתוך אהבה ויראת רבונם בצדיק, היסוד ח"י העולמים כולל ח"י ברכות מקבלים.

שמעודו של הצדיק היא נקראת קבלה, היא בית הקבול להוריש נשמות לצדיקים. הברכה נקראת מצד העמוד האמצעי, כשנוטל מגבורה, שהוא השור שהקריב אדם הראשון, שהוא חכמה, שממנה על כל הקרבנות. שהפכש הוא מצד הימין, והשור מצד השמאל.

דהלכות. ובחבורא דאת ו' איהו פסוק. איהו פסק ואיהו פסוק כלל כל פסקי הלכות. דשאלה צריכה ופסק איהי שכינתא אורייתא דבעל פה קרינן ליה.

ואיהו משמעתא, שיטה, תיובתא, תוספתא, הגדה, תיקו. תניא, קבלה, הלכה, משנה, ברייתא, קושיא. מחלקת חמרא, קלא, שכינתא איהי שאלה דבה חכם שואל פענן ומשיב כהלכה. ובה (שמות ג כב) ושאלה אשה משכנתה וגו'. ובה (דברים לב ז) שאל אביך ויגדך, דאיהי הגדה, דבה (שם כו ג) הגדתי היום לה' אלהיך. (תהלים ב ח) שאל ממני ואתנה גוים נחלתך. ובה אמר לשלמה (מלכים א, ג ה) שאל מה אתן לך. ובה תקינו למשאל שאלתה בברכאן אמצעין דצלותא, דבשאלה זו לא יחזר ריקנא בצלותיה קמי מלכא דאיהו עמודא דאמצעיתא ובברכאן קדמאין אתקריאת תשפחתא, דבה תקינו לסדרא בר נש שבחא דמלכא.

ובתלת בתראין אתקריאת קבלה דבה עבדא דאיהו מטטרו"ן איהו פעבד המקבל פרס מרבו והולך לו, וביה יתבין אגרא דצלותין לאלין דמצלין על מנת לקבל פרס. אבל לאנון בנין דלא מצלין אלא מגו רחימו ודחילו דמאריהון בצדיק, יסוד ח"י עלמין כליל ח"י ברפאין מקבלין.

דמסטרן דצדיק אתקריאת איהי קבלה, איהי בית קבול לירתא נשמתין לצדיקיא. הברכה אתקריאת מסטרן דעמודא דאמצעיתא, פד נטיל מגבורה דאיהו שור דקריב אדם קדמאה, דאיהו חכמה דממנא על כל קרבנין. דכבש איהו מסטרן דימינא, ושור מסטרן דשמאלא.

ומשום זה, השור שהקריב אדם הראשון נאמר בו (תהלים ט) משור פר מקרן מפריס, והוא ממנה על המדבר, ובו ספק צרכיהם במקום המדבר. ומשם השכינה נקראת הברכה, וממנו נקראת פסק, ומשם פסקי הדינים. ומשם לאוי הדינים אין צריך.

ומשום זה יש לדעת לאדם כל מדה ומדה שהיא שאלה ותשובה, שיהיה בה שואל ומשיב בהלכה, וכל רז לא אנוס לו, וכל עמק ההלכה התגלה לו. וצריך לחזור עליו שלא יהיה בו ספק בעולם. שאל"ה היא מזמין שהוא אל, האל הגדול ששם חכמה. ומשם בקש שלמה חכמה, כשאמר לו הקדוש ברוך הוא (מלכים א-א) שאל מה אתן לך. ומשם תניא שמסיע לו, שבו וה' נתן חכמה לשלמה.

מה זה תניא? זה העמוד האמצעי, ומשם נקראת סיעתא דשמיא, שנאמר בה (שם ח) ואתה תשמע השמים. צריכא הרי בארנו אותה מצד הגבורה. התשובה נקראת מצד הבינה. שאם אין אדם מבין ההלכה, איך יחזיר אותה ומשיב לשואל?

פסק, הרי בארנוהו מצד הדין פסק דין. משמעטא - משמעות ההלכה, מצד אותו שנאמר בו שמע ישראל של שהוא של ארבע הם תקוני ההלכה שנרמזו באדם, והם: י' ראיה, י"ה שמיעה, יה"ו ריח, יהו"ה דבור. וארבעה בגוף כלולים מארבע אותיות. פנגדס א' שמוש, א"ד תנועה, אד"נ מוש, אדנ"י הלוח. שהם: שמוש בידי, תנועה בגוף, מוש בפרי, הליכה ברגלים. יש אומרים, מוש בידי, שמוש בפרי, והפל אמת.

בפריית. וכלא קשוט.

ובגין דא שור שהקריב אדם קדמא איתמר ביה (תהלים ט לד) משור פר מקרין מפריס.

ואיהו ממנא על מדברא ובה ספק צרכיהון בארע מדברא. ומתמן אתקריאת שכינתא הברכה, ומנה אתקריאת פסק ומתמן פסקי דינין. ומתמן לאוי דינין לא צריכא.

ובגין דא אית לאשתמודע לבר נש כל מדה ומדה דאיהי שאלה ותשובה דיהא בה שואל ומשיב בהלכה. וכל רז לא אנוס ליה. וכל עומק דהלכה אתגליא ליה. וצריך לאחזרא עלה דלא יהא ביה ספיקא בעלמא שאל"ה איהי מימינא דאיהו אל, האל הגדול דתמן חכמה. ומתמן שאיל שלמה חכמתא. פד אמר ליה לקודשא בריך הוא (מלכים א, א) שאל מה אתן לך. ומתמן תניא דמסיע ליה, דבה (מלכים א, ה כו) וה' נתן חכמה לשלמה.

מאי תניא, דא עמודא דאמצעיתא. ומתמן אתקריאת סיעתא דשמיא דאתמר בה (שם ח לד) ואתה תשמע השמים. צריכא הא אוקימנא ליה מסטרא דגבורה תיובתא אתקריאת מסטרא דבינה, דאם בר נש לאו מבין ההלכה, איך יחזיר לה ומשיב לשואל.

פסק הא אוקימנא ליה מסטרא דדינא פסק דין. משמעטא משמעות ההלכה, מסטרא דהוא דאתמר ביה שמע ישראל דהוא דארבע אנון תיקונין דהלכה דאתרמיזו בבר נש. ואנון י' ראיה. י"ה שמיעה. יה"ו ריחא. יהו"ה דבור. וארבע בגופא פלילן מארבע אתון. לקבליהו א' שמוש. א"ד תנועה. אד"נ מוש. אדנ"י הלוח. דאנון שמוש בידי. תנועה בגופא. מוש בפריית. הליכה ברגלין. אית דאמרי מוש בידי. שמוש

רְאִיָּה - מַצַּד שֶׁל אַרְיָה, שְׁהִיא לְיָמִין, שְׁנֵאמַר בּוֹ (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם. רְאִיָּה - אַרְיָה. תּוֹסֶפֶת י' שְׁנֵיהֶם חֻכְמָה. הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמִשָּׁם רְאוּבֵן, אוֹר"ב ב"ן, הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן.

הַשְּׂמִיעָה - בְּשׁוֹר, גְּבוּרָה, שֶׁשָּׁם בֵּינָה, שְׁהִיא הַשְּׂמִיעָה כּוֹלֶלֶת חֻמְשִׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וּמִשׁוּם זֶה תִּקְנֶנוּ כּוֹ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחִרְיַת וְעַרְבִית, וּבִשְׁבִילָהּ אָמַר הַנְּבִיא (חבוק ג ב) ה' שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְךָ יִרְאֵתִי. וְאָמְרוּ מְאִרֵי מַתְנִיתִין הַבֵּינוֹתִי מִבְּעֵי לֵיה. וּבְגִינָה אָמַר (מ"ב יט טז) הִטָּה ה' אֲזַנְךָ וּשְׁמַע. וּמִסְטָרָא דְחֶסֶד (ישעיה נב ח) פִּי עֵי"ן פְּעִי"ן יִרְאוּ דְאִיהוּ ע"ב חֶסֶד. אָבֵל מִסְטָרָא דְגְבוּרָא שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְךָ יִרְאֵתִי דְתַמָּן יִרְאֵה דְמַתְמָן אִיהִי שְׂכִינְתָא תַתְּאָה מִשְׂמַעְתָּא, וּמַתְמָן שְׂמַעִין.

הַרְיָח - (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וּבּוֹ הִיא פּוֹרְחַת הַנֶּשֶׁר, וּמִשָּׁם נִקְרְאת הַשְּׂכִינָה נֶשֶׁר. זְהוּ שְׂכַתּוֹב (משלי ל) דְרָךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. וּמִשָּׁם לו"י לוֹיָה, שְׂיָמִין וּשְׂמַאל חֲבוּר שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

דְּבוּר - (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. וְיִהוּדָה בְּה, (בראשית כט לה) אוֹדָה אֶת ה'. וּמִשָּׁם נִקְרְאת הַשְּׂכִינָה אַגְדָּה, מִשׁוּם וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְהֵם שְׁנַיִם, הַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה וְהַחֻכְמָה הַתַּחְתּוֹנָה. וּבִשְׁבִילָם נֵאמַר (איוב יא) וַיַּגֵּד לָךְ תַּעֲלָמוֹת חֻכְמָה. פִּיהָ פִּתְחָה בְּחֻכְמָה. שְׂמַלְמִטָּה לְמַעַלָּה הִיא אָדָם הַקָּטָן, מִהַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה אָדָם הַגְּדוֹל, וּמִצַּד הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי תַפְאָרַת אָדָם כּוֹלֵל בּוֹ (בין) שְׁנֵיהֶם.

פְּשׁוּטָה נִקְרְאת מִצַּד הַיָּמִין, כִּי יְמִינָךְ פְּשׁוּטָה, וּכְמוֹ תְּקִיעָה פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ וְלֵאחֶרְיָה רַחֲמִים,

רְאִיָּה מִסְטָרָא דְאַרְיָה, דְאִיהוּ לְיָמִינָא דְאַתְמַר בֵּיה (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין (דף קיט ע"ב) לְאַרְבַּעַתָּם. רְאִיָּה אַרְיָה תּוֹסֶפֶת י' תַנְיָנָא חֻכְמָה. הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמַתְמָן רְאוּבֵן, אוֹר"ב ב"ן אוֹר דְיוֹמָא קְדָמָא.

שְׂמִיעָה בְּשׁוֹר גְּבוּרָא דְתַמָּן בֵּינָה דְאִיהוּ שְׂמִיעָה כּוֹלֵלֶא חֻמְשִׁין אַתּוֹן דְקְרִיאַת שְׁמַע. וּבְגִין דָּא תִקְיִנוּ בֵּיה קְרִיאַת שְׁמַע דְשְׁחִרְיַת וְעַרְבִית. וּבְגִינָה אָמַר הַנְּבִיא (חבוק ג ב) ה' שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְךָ יִרְאֵתִי. וְאָמְרוּ מְאִרֵי מַתְנִיתִין הַבֵּינוֹתִי מִבְּעֵי לֵיה. וּבְגִינָה אָמַר (מ"ב יט טז) הִטָּה ה' אֲזַנְךָ וּשְׁמַע. וּמִסְטָרָא דְחֶסֶד (ישעיה נב ח) פִּי עֵי"ן פְּעִי"ן יִרְאוּ דְאִיהוּ ע"ב חֶסֶד. אָבֵל מִסְטָרָא דְגְבוּרָא שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְךָ יִרְאֵתִי דְתַמָּן יִרְאֵה דְמַתְמָן אִיהִי שְׂכִינְתָא תַתְּאָה מִשְׂמַעְתָּא, וּמַתְמָן שְׂמַעִין.

רְיָחָא (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וּבֵיה אִיהִי פְרָחָא נֶשֶׁרָא, וּמַתְמָן אַתְקְרִיאַת שְׂכִינְתָא נֶשֶׁרָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב (משלי ל יט) דְרָךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. וּמַתְמָן לו"י לוֹיָה דִימִנָא וּשְׂמַאלָא חֲבוּרָא דְתַרְוֵיהוּ.

דְּבוּר (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. וְיִהוּדָה בְּה, (בראשית כט לה) אוֹדָה אֶת ה'. וּמַתְמָן אַתְקְרִיאַת שְׂכִינְתָא אַגְדָּה. בְּגִין (שם פסוק יב) וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְאַנּוּן תְּרִין חֻכְמָה עֲלָאָה וְחֻכְמָה תַתְּאָה. וּבְגִינָהוּ אַתְמַר (איוב יא ו) וַיַּגֵּד לָךְ תַּעֲלָמוֹת חֻכְמָה. (משלי לא כו) פִּיהָ פִּתְחָה בְּחֻכְמָה. דְמַתְמָן לְעֲלָא אִיהִי אָדָם הַקָּטָן, מִחֻכְמָה עֲלָאָה אָדָם הַגְּדוֹל, וּמִסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא תַפְאָרַת אָדָם כּוֹלֵל בֵּיה (ג"א ב"ן) תַרְוֵיהוּ.

פְּשׁוּטָה אַתְקְרִיאַת מִסְטָרָא דִימִנָא כִּי יְמִינָךְ פְּשׁוּטָה וּכְגוֹן תְּקִיעָה פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ

שאינן שם קשי של הדין. שהקשיה היא ודאי קשה מצד הדין, מדת הדין הקשה, המדה של הדין הקשה. וכשרואה שמתקשה ממנו הלכה, משתדל במצוות עשה, ויתעורר המין בשמאל, רחמים בדין. שמשצוות עשה הרי פרשה זה זכרי, שהוא ו"ה, עם זכרי רמ"ח, מצד של אברהם אבינו עליו השלום, שדרגתו חסד, כמו שבארוה אהבת עולם אהבתיו על פן משכתיו חסד. שמי גורם שמתקשה ממנו הלכה? שעבר על אחת משלש מאות ששים וחדש לא תעשה, שהן משמאל, שנאמר בו זה שמי עם י"ה - שלש מאות ששים וחדש.

החמרה נקראת מימנו, הקול משמאל, וזהו מקל וחמר (שמות א). גזרה שנה מצד העמוד האמצעי. וזהו וימרו את חייכם בעבדה קשה. בחמר ובלבנים - בקל וחמר. ובכל עבדה בשדה - בגזרה שנה. וחמרה משמאל, ששם הצד של סמא"ל, שהוא ממונה על לא תעשה, והוא חמרה מצד של אל אחר חמור. קרא למין, שנאמר בו ובלבנים, בלבון ההלכה. ויש שהים כף חמרה מימין, ששם חמור נוער, שנאמר בו (חבוק א) חמר מים רבים. הקלא משמאל, ששם שור מועד של נזיקין, שהוא אבי אבות של הנזיקין, הוא אש הגיהנם. אבל חמור הוא אבי אבות הטמאה. ומשום זה צריך בו חמר יותר, ונאמר בהם (דברים ב) לא תחרש בשור ובחמר יחדו. גזרה שנה זה העמוד האמצעי, שמחלק ביניהם מחלקת להפריד ביניהם, והוא שנה בין מין ושמאל של הקדש. ומשום זה

ולא חמרה רחמי, דלית תמן קושיא דינא. דקושיא איהי ודאי קשיא מסטרא דינא מדת הדין הקשה מדה דינא קשיא. וכד חזי דאתקשה מינה הלכה, אשתדל בפקודין דעשה, ויתער ימינא בשמאלא, רחמי בדינא. דפקודין דעשה הא אוקמוה. (שמות ג טו) וזה זכרי דאיהו ו"ה עם זכרי רמ"ח, מסטרא דאברהם אבינו עליו השלום דדרגה חסד כמה דאוקמוה (ירמיה לא ב) אהבת עולם אהבתיו על פן משכתיו חסד. דמאן גרים דאתקשיא מינה הלכה דאעבר על חד משס"ה לא תעשה, דאנון משמאלא דאתמר ביה זה שמי עם י"ה שס"ה.

חמרא אתקרי מימינה. קולא משמאלא, והאי איהו (שמות א) מקל וחמר. גזרה שנה מסטרא דעמודא דאמצעיתא. והאי איהו (שמות א ט) וימרו את חייכם בעבדה קשה בחמר ובלבנים, בקל וחמר ובכל עבודה בשדה, בגזרה שנה. וחמרא משמאלא דתמן סטר סמא"ל דאיהו ממונה על לא תעשה ואיהו חמרא מסטרא דאל אחר חמור.

קולא מימינא דאתמר ביה ובלבנים בלבון ההלכה. ואית דימא הכי חמרא מימינא, דתמן חמור נוער, דאתמר ביה (חבוק ג טו) חמר מים רבים. קולא משמאלא דתמן שור מועד דנזיקין, דאיהו אבי אבות דנזיקין, איהו אש דגיהנם. אבל חמור איהו אבי אבות הטמאה. ובגין דא צריך ביה חמר יתיר, ואתמר בהון (דברים כב ז) לא תחרש בשור ובחמר יחדו.

גזרה שנה דא עמודא דאמצעיתא, דאפליג ביניהו מחלקת לאפרשא ביניהון, ואיהו שנה בין ימינא ושמאלא דקדשא. ובגין דא מחלקת איהו עמודא

מחלקת היא העמוד האמצעי בין דרגות הטמאה, והוא הפרוד ביניהן. והיחוד בדרגות הקדושות.

הברייתא היא השכינה משמאל, זהו שכתוב (דברים כב) כי בשדה מצאה. והמשנה בצד הימין, שהיחוד שלו אינו אלא מצד העמוד האמצעי. ולמה היא משנה וברייתא מצד של ימין ושמאל? משום חמור ושור מועדים, שהם לימין ולשמאל.

התוספתא נקראת מצד הצדיק, שהוא כולל כל המוספים, ומשם השכינה היא קרבן של המוספים, ובשבילו נאמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. בו התוספתא חכמה ובינה ודעת וכל המדות של הקדוש ברוך הוא, וממנו תוספת של נשמה? תרה שנוספת לאדם מערב שבת לערב שבת. והוא יום השבת, שביעי, כל הספירות נקראו בו שביעיות. וכל מי שמוסף בו בשבת במאכלים ובתענוגים, מוסיפים לו. ומהם מאכלותיו? הקרבנות של התפלה של מוסף שמוסיפים בו העם הקדוש יותר משאר ימות החל. תוספת קדשה של קדוש, ענוג, וקראת לשבת ענג בשלש סעודות.

ומשום זה כל המוסף מוסיפים לו, וכל הגורע גורעים לו. ועוד, השכינה נקראת תיק"ו, מצד אותו שנאמר בו במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר. ובגללו פרשוה בעלי המשנה, שתק, כף עלה במחשבה.

קם רועה הנאמן ואמר, סבא סבא, עליך נאמר (ויקרא יט) מפני שיבה תקום. תקום בישראל העליון עד שאין סוף לעלייתך. העליונים והתחתונים מתברכים בך ומשתבחים בך, שנכללו בך

דאמצעיתא, בין דרגין דמסאבו, ואיהו פרוּדא ביניהו. ויחודא בדרגין קדישין.

בריתא איהי שכינתא משמאלא, הדא הוא דכתיב (שם פסוק כז) כי בשדה מצאה. ומשנה מסטרא דימינא, דיחודא דילה לאו איהו אלא מסטרא דעמודא דאמצעיתא. ואמאי איהי משנה וברייתא מסטרא דימינא ושמאלא. בגין חמור ושור המועד דאנון לימינא ושמאלא.

ותוספתא אתקריאת מסטרא דצדיק, דאיהו כליל כל מוספין, ומתמן איהי

שכינתא קרבן המוספין. ובגינה אתמר (משלי יא

כד) יש מפזר ונוסף עוד. ביה תוספתא חכמה ובינה ודעת וכל מדות דקודשא בריך הוא, ומנה תוספת נשמה יתרה, דאתוסף בכר נש מערב שבת לערב שבת. ואיהו יום השבת, שביעי כל ספירן אתקריאו ביה שביעיות. וכל מאן דאוסף ביה בשבת במאכלין בענוגין, מוספין ליה. ומאי מאכלות דילה. קרבנין דצלותא דמוסף, דאתוספן ביה עמא קדישא יתיר משאר יומין דחל. תוספת קדשה דקדוש ענוג (ישעיה נח יג) וקראת לשבת ענג בתלת סעדתן.

ובגין דא כל המוסף מוסיפין ליה וכל הגורע גורעין לו. ועוד שכינתא אתקריאת

תיק"ו, מסטרא דההוא דאתמר ביה במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר. ובגינה אוקמוה מארי מתניתין שתק כף עלה במחשבה.

קם רעיא מהימנא ואמר, סבא סבא עלך אתמר (ויקרא יט לב) מפני שיבה תקום. תקום בישראל

עלאה עד דלית סוף לסליקו דילך. עלאין ותתאין מתברכין בך ומשתבחים בך, דאתפלילו בך כל מדות אחוריים ופנימיים

כל המדות אחריים ופנימיים של הקדוש ברוך הוא. אמר, הרי זרקת מקלע, אבני הקלע אלי. אמר לאותם שהולכים באויר, שהרי אכן אליהם.

פתח ואמר, זרקא מקף שופר הולך סגולתא. הפלאכים של האותיות, שעליכם נאמר (תהלים ק) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט, קבלו אבנים הללו שהן הנקודות שנקראו על שמכם, שנאמר בהם (דברים כז) אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך. אלו הם:

- קמין - קדומיא"ל מלכיא"ל צוריא"ל. פתח - פדא"ל תומיא"ל חסדיא"ל. צרי - צוריא"ל רזיא"ל יופיא"ל. סגול - סטטוריא"ל גזריא"ל למוא"ל. שב"א - שמעיא"ל ברכיא"ל אהניא"ל. חל"ם - להריא"ל מהניא"ל. חר"ק - חזקיא"ל רעמיא"ל. שר"ק - שמועא"ל רעמיא"ל קניא"ל. שר"ק - שמיא"ל רפא"ל קדשיא"ל.

והמשבירים, אלו שיש בהם שכל להפיר בתפלה, איך מעלה אותה הבת באותיות ונקודות וטעמים. שכלם הם אהבת בת המלך לחתן שלה, להכניס אהבה ושלום וחבור וקרבה ביניהם בכל המדות של שניהם, להכליל אותם יחד בכלם. והם קרב לסמא"ל ונחש ושבעים הממנים. קם רבי שמעון המנורה הקדושה על רגליו, והעלה זדיו לרבוץ העולם ואמר, רבוץ העולם, יהי רצונך לתת לנו תקנה לי ולכל החברים ולכל הנכנסים לקרב הזה, שהם מן הצד שלה, להפגס לקרב הזה בלי בושה לפניה, ולצאת משם בלי בושה לפניה ולפני הגבירה העליונה.

דקודשא בריך הוא. אמר הא זריקת קירטא. אבנין דקירטא לגבאי, אמא לאנון דאזלין באוירא, דהא אבנא לגביהו.

פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא. מלאכין דאתון דעליכו אתמר (תהלים קד ד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. קבילו אבנין אלין דאנון נקודין דאתקריאו על שמכם, דאתמר בהון (דברים כז ו) אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך, אלין אנון.

קמין. קדומיא"ל מלכיא"ל צוריא"ל. פתח פדא"ל תומיא"ל חסדיא"ל. צרי צוריא"ל רזיא"ל יופיא"ל. סגול סטטוריא"ל גזריא"ל למוא"ל. שב"א שמעיא"ל ברכיא"ל אהניא"ל. חל"ם חזקיא"ל להריא"ל מהניא"ל. חר"ק חזקיא"ל רהטיא"ל קדושיא"ל. שר"ק שמועא"ל רעמיא"ל קניא"ל. שר"ק שמיא"ל רפא"ל קדשיא"ל.

והמשבירים אלין דאית בהון שכל לאשתמודעא בצלותא, איך

סלקא לה ברפא באתון (דף קיט ע"ב) ונקדי וטעמי. דכלהו אנון רחימו דברפא דמלפא בחתן דילה, לאעלא רחימו ושלמא וחבורא וקורבא ביניהו, בכל מדות דתרויהו לאכללא לון פחדא בכלהו. ואנון קרבא לסמא"ל ונחש ושבעין ממנו.

קם רבי שמעון בוצינא קדישא על רגליו, וסליק ידוי למארי עלמא ואמר, רבוץ עלמא יהא רעוא דילך, למיהב לן תקפא לי ולכל חבריא ולכל דעאלין בקרבא דא, דאנון מסטרא דילך לאעלא בקרבא דא בלא פסופא קמו, ולאפקא מתמן בלא פסופא קמו וקמי מטרוניתא עלאה.

שֶׁבְשִׁמְנֵצְחִים בְּנִיהַ בְּקָרְבוֹת,
נֹאמַר בָּהּ אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה
(תהלים קיג), וְלֹא אֶהְיֶה בְּבוּשָׁה
לְפָנַי בֵּת הַמֶּלֶךְ, שְׁנֹאמַר בָּהּ (שם
מה) כָּל כְּבוֹדָהּ בֵּת מְלֶךְ פְּנִימָה
וְגו'. שְׁהָרִי כְּמֵה כְּרוּזִים יוֹצְאִים
בְּשִׁבִילָהּ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי א)
בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי
שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמָרִיהָ תֹאמַר.
וְמֵה אוֹמְרִים הַכְּרוּזִים? (שם ח)
אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֲקָרָא וְקוֹלֵי אֶל
בְּנֵי אָדָם.

שְׁהָרִי כְּמֵה פְּרָשִׁים חֲזוּקִים הָיוּ
מִתְּפַנְסִים לְהִלָּחֵם בְּקָרֵב עִם
הַנְּחָשׁ, נְחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שְׁהָרֵג
אֶת אָדָם הָרֹאשׁוֹן, וְהָרֵג אֶת כָּל
הַדּוֹרוֹת שְׁבָאוּ אַחֲרָיו. מֵהֵם הָיָה
אוֹכֵל בְּאֵשׁ שְׁלוֹ שֶׁהִיא גִּיהֵנָם,
וּמֵהֵם הָיָה כּוֹלֵעַ אוֹתָם חַיִּים
כְּמוֹ קָרַח, שְׁנֹאמַר בָּהֶם (במדבר
טו) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
שְׂאֵלָה. מֵהֵם הָרֵג בְּכַמָּה מִיָּנִי
מִתָּה, שְׁנֹאמַר בָּהֶם (תהלים סח)
לְמֹת תּוֹצְאוֹת.

וְכַמָּה בְּעָלֵי מְגַנְנִים הָיוּ
מִתְּפַנְסִים אֵלָיו בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת
וּבְבִתֵּי מִדְּרָשׁוֹת וּפּוֹסְקִים עָלָיו
כְּמֵה פְּסָקוֹת, בְּקִלּוֹת וְחִמּוֹרוֹת
שְׁלוֹ. (שמות ב) וַיִּפֶן כַּיָּהוָה וַיִּרְא
כִּי אֵין אִישׁ. אֵין בָּהֶם אֶחָד
שְׁהָרֵג אֶת הַנְּחָשׁ. וְהַכְּרוּזִים
יוֹצְאִים: מִי שְׁנֹצַח בְּקָרֵב וְהָרֵג
אֶת הַנְּחָשׁ, תִּהְיֶה הַהֲלָכָה שְׁלוֹ.
וְכַמָּה הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת הֵן,
שְׁנֹאמַר בְּכָל אַחַת הַהֲלָכָה
כְּפִלּוֹנִי, וְהֵן (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת
אַחֲרֶיהָ רְעוּתֶיהָ, שֶׁל בֵּת הַמֶּלֶךְ.
אַבְדָּה עַל בֵּת הַמֶּלֶךְ נֹאמַר (משלי לא)
רְבוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאַתְּ עָלִית
עַל כָּלָנָה. וְהִיא אַרְוִסָה לְמִשָּׁה,
הַהֲלָכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי, וְעַדִּין אֵינָה
נְשׂוּאָה לוֹ, עַד שְׁיִהָרֵג הַנְּחָשׁ
וַיִּכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה. שְׁבַגְלָל זֶה לֹא נִכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה עַד שְׁיִזְכֶּה לָהּ, שְׁמֵאז שְׁשָׁנֵי הַלּוּחוֹת נִשְׁבְּרוּ
פְּרָחָה מִמֶּנִּי, וּבַגְּלוּת הִרְבִּיעֵית יִזְכֶּה לָהּ, וּבַגְּלוּלָהּ יִזְכֶּה לְהַכְּנִס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה.

דְּבַר נִצְחִין בְּנֵהָ קָרְבִין, אֲתָמַר בָּהּ (תהלים קיג ט)
אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה. וְלֹא אֶהְיֶה בְּכַסּוּפָא קָמִי
בְּרִתָּא דְּמִלְפָא דְּאֲתָמַר בָּהּ (שם מה יד) כָּל כְּבוֹדָהּ בֵּת
מְלֶךְ פְּנִימָה וְגו'. דְּהָא כְּמֵה כְּרוּזִין נִפְקִין בְּגִינָה.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי א כא) בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא
בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמָרִיהָ תֹאמַר. וּמֵאֵי אֲמָרִין
כְּרוּזִין (שם ח ד) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֲקָרָא וְקוֹלֵי אֶל בְּנֵי
אָדָם.

דְּהָא כְּמֵה פְּרָשִׁין תִּקְיִפִין הָיוּ מִתְּפַנְשִׁין לְאַגְחָא
קָרְבָא עִם חוּזָא נְחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, דְּקָטִיל
לְאָדָם קְדָמָא, וְקָטִיל לְכָל דְּרִין דְּאֲתִין אַבְתָּרָה.
מִנְהוּן הָיָה אָכִיל בְּנוֹרָא דִּילָהּ דְּאִיהוּ גִּיהֵנָם,
וּמִנְהוּן הָיָה בְּלַע לֹון חַיִּין כְּגוֹנָא דְּקָרַח, דְּאֲתָמַר
בְּהוּן (במדבר טו לג) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
שְׂאֵלָה. מִנְהוּן קָטִיל בְּכַמָּה מִיָּנִי מִתָּה. דְּאֲתָמַר
בְּהוּן (תהלים סח כא) לְמֹת תּוֹצְאוֹת.

וְכַמָּה מְאִרֵי תִרְיִסִין הָיוּ מִתְּפַנְשִׁין לְגַבְהַ בְּבִתֵּי
כְּנִסְיוֹת וּבְבִתֵּי מִדְּרָשׁוֹת וּפְסָקִין עָלֶיהָ
כְּמֵה פְּסָקוֹת בְּקִלּוֹן וְחִמּוֹרִין דִּילָהּ (שמות ב יב) וַיִּפֶן
כַּיָּהוָה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ. לִית בְּהוּ חַד דְּקָטִיל
לְחוּזָא וְכְרוּזִין נִפְקִין מֵאֵן דְּנֹצַח קָרְבָא וְקָטִיל
לְחוּזָא יְהֵא הַהֲלָכָה דִּילָהּ וְכַמָּה הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת
אֲנוּן דְּאֲתָמַר בְּכָל חַד הַהֲלָכָה כְּפִלּוֹנִי וְאֲנוּן (תהלים
מה טו) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רְעוּתֶיהָ, דְּבְרִתָּא דְּמִלְפָא.
אַבְדָּה בְּרִתָּא דְּמִלְפָא עָלָה אֲתָמַר (משלי לא כט) רְבוֹת
בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאַתְּ עָלִית עַל כָּלָנָה. וְאִיהִי
אַרְוִסָה לְמִשָּׁה הַהֲלָכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי וְעַד לָאו
אִיהִי נְשׂוּאָה לִיהָ עַד דִּיקָטוּל לְחוּזָא וַיַּעוּל
לְאַרְעָא קְדִישָׁא. דְּבַגִּין דָּא לֹא עָאֵל לְאַרְעָא
קְדִישָׁא עַד דִּיזְכֶּה לָהּ דְּמִדְּתִרִין לִוְחִין אֲתָבְרוּ
פְּרָחָא מִנָּהּ וּבַגְּלוּתָא רְבִיעֵאָה יִזְכֶּה לָהּ וּבַגְּלוּתָא
יִזְכֶּה לְאַעְלָא לְאַרְעָא קְדִישָׁא.

וַיִּכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה. שְׁבַגְלָל זֶה לֹא נִכְנַס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה עַד שְׁיִזְכֶּה לָהּ, שְׁמֵאז שְׁשָׁנֵי הַלּוּחוֹת נִשְׁבְּרוּ
פְּרָחָה מִמֶּנִּי, וּבַגְּלוּת הִרְבִּיעֵית יִזְכֶּה לָהּ, וּבַגְּלוּלָהּ יִזְכֶּה לְהַכְּנִס לְאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה.

קוים אנת רעיא מהימנא, דבגינך אתמר (שמות ב
 יב) ויפן פ"ה וכו"ה ויך את המצרי. דבשמא
 דאמא עלאה דאיהי חמשין תרעין, מחית ליה
 דאתרמיזו בכ"ה. וכו"ה אתון דמיחדין בהון
 לקודשא בריך הוא תרין זמנין בכל יומא שמע
 ישראל ה' אלהינו ה' אחד, דאית בשית תיבין
 כ"ה אתון, ותרין זמנין אנון חמשין. באלין
 חמשין מחי לפרעה ובכל עבדיו חמשין
 מכות.

קוים לגבה בחוטרא דילך, למחאה ליה
 ככלבא, דהכי אורחא דכלבא למחאה
 ליה בחוטרא. ואורחא דעבדא למחאה ליה
 בחוטרא ככלבא, בגין דעלה אתמר (משלי כט יט)
 בדברים לא יוסר עבד. בקדמיתא מחית ליה
 על ימא. פען קוים מחי ליה בימא דאורייתא
 בקלמוס דילך בדרועא דילך ביד דילך.
 דאתמר ביה (שמות יד כא) ויט משה את ידו על
 היים דהא בימינה אתבקעא ימא. בשמאלא
 אתחזרת יבשה. הדא הוא דכתיב (שם פסוק כט)
 ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך היים. בעמודא
 דאמצעיתא (שם טו י') נשפת ברוחך פסמו ים.
 קוים נצח קרבין דהא ברפא דמלכא דילך איהי
 ולך אתחזרת. ולא עוד אלא פמה דבים
 וזאבים דערבוביא מתפנשין בגלותא למיכל
 עאנא דילך, דאתמר בהון (יחזקאל לד לא) ואתן צאני
 צאן מרעיתי.

קוים נטיל קירטא דילך לגביהו דהא קירטא
 דוד אתמר בה (שמואל א, יז מ) ויבחר לו חמשה
 חלקי אבנים מן הנחל. נטיל לון בחמשה
 תיבין, דאנון שמע ישראל ה' אלהינו ה'. וכד
 שוי לון בקירטא, אתעבידו אחד, אבנא חדא,
 וקטיל לפלישתאה.
 והאי אבנא עלה אתמר (דניאל ב לה) ואבנא די מחת

קוים אתה הרועה הנאמן,
 שבגללך נאמר (שמות ב) ויפן כה
 וכה ויך את המצרי. שבשם האם
 העליונה, שהיא חמשים שערים,
 הפית אותו, שגמרזו בכ"ה. וכו"ה,
 האותיות שמיוחדים בהם את
 הקדוש ברוך הוא פעמים בכל
 יום שמע ישראל ה' אלהינו ה'
 אחד, שיש בשש התבות עשרים
 וחמש אותיות, ופעמים הם י'.
 באלו החמשים הפה את פרעה
 ואת כל עבדיו חמשים מכות.

קוים אליו במקל שלך להכות
 אותו כמו כלב, שפך דרך הפלג,
 להכותו במקל. ודרך העבד
 להכותו במקל ככלב, משום
 שעליו נאמר (משלי כט) בדברים לא
 יוסר עבד. בהתחלה הפית אותו
 על היים. פעת קוים והפה אותו
 בים של התורה, בקולמוס שלך,
 בדרוע שלך, ביד שלך, שנאמר
 בו (שמות יד) ויט משה את ידו על
 היים, שהרי בימין נבקע היים,
 ובשמאל חזרה היבשה. זהו
 שכתוב (שם טו) ובני ישראל הלכו
 ביבשה בתוך היים. בעמוד
 האמצעי, נשפת ברוחך פסמו ים.
 קוים תנצח בקרבות, שהרי בת
 המלך שלך היא, ולך חוזרת. ולא
 עוד, אלא פמה דבים וזאבים של
 ערבוביה מתפנסים בגלות לאכל
 את הצאן שלך, שנאמר בהם
 (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי.
 קוים קח המקלע שלך עליהם,
 שהרי במקלעו של דוד נאמר
 (שמואל א-יז מ) ויבחר לו חמשה חלקי
 אבנים מן הנחל. נטל אותן
 בחמש תבות, שהן שמע ישראל
 ה' אלהינו ה' אחד. וכששם אותו
 במקלע, נעשו אחת, אבן אחת,
 והרג את הפלשתי.

ועל האבן הזו נאמר (דניאל ב)
 והאבן שהפכה את הצלם היתה
 להר גדול, ומלאה כל הארץ. זהו

שְׁכַתּוּב (יחזקאל א) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ. וּבִשְׁבִילֹו נֹאמֵר (תהלים קיח)
אֲבָן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הֵיטָה לְרֹאשׁ
פְּנֵה. מֵאֵת ה' הֵיטָה זֹאת.
וּבִשְׁבִילָה אָמַר דָּוִד, (שם כז) אִם
תַּחֲנֶה עָלַי מִחֲנֶה לֹא יִירָא לְבִי
וְגו', בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וְאֵל יִתְהַלֵּל
הַמִּתְהַלֵּל, (ירמיה ט) כִּי אִם בְּזֹאת
יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה א) זֹאת
אָשִׁיב אֵל לְבִי עַל פֶּן אוֹחִיל.

וַיַּעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁהִיא
עֶקֶר הַכֵּל, לְמַד אוֹתָהּ לְבָנָיו, זֶהוּ
שְׁכַתּוּב (בראשית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר
לָהֶם אֲבִיהֶם. וּמִשָּׁה רִבְּנוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם מִמֶּנָּה קִבַּל תּוֹרָה, זֶהוּ
שְׁכַתּוּב (דברים מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה. וְאֶהְרֹן נִכְנַס עִמָּה
לְקַדֵּשׁ הַקֹּדְשִׁים, וְהַתְּקַבֵּל קִרְבָּנוֹ,
זֶהוּ שְׁכַתּוּב (ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֵא
אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. זֹאת אֲשֶׁר
לְלוֹיִם. וּבִשְׁבִילָה נֹאמֵר (בראשית מט)
מִשָּׁם רָעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל. (זכריה א)
עַל אֲבָן אַחַת שִׁבְעָה עֵינַיִם.

אֲשֶׁרֵי הוּא מִי שֶׁשָּׂם אוֹתָהּ
בְּמִקְלַע שְׁלוֹ, שֶׁהוּא פִּיּו, בְּקִרְיַאת
שְׁמַע, וְזוֹרֵק אוֹתָהּ לְשָׁמַיִם שֶׁל
סַמְא"ל, שֶׁבִשְׁבִילֹו נֹאמֵר (ירמיה ב)
שָׁמוּ שָׁמַיִם עַל זֹאת. וּבִהָ כִּי
שָׁמַיִם (שְׁלו) בְּעֵשֶׂן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ
כִּפְגַּד תִּבְלָה.

וְאֵתָה רֹעֵה הַנְּאָמָן, קוּם טַל אֵת
הַמִּקְלַע שֶׁלָּךְ, שֶׁלְּמִקוּם עֲלִיּוֹן
אֵתָה מַעֲלָה אוֹתוֹ, יוֹתֵר מִדּוֹד
וּמִפֶּל הַנְּבִיאִים וְהַחֲכָמִים שֶׁל כָּל
דּוֹר וְדוֹר. וְזֶהוּ הַמִּקְלַע שֶׁלָּךְ -
זֶרְקָא מִקָּף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא.
שֶׁהָאֲבָן הַזֶּה מִפִּיךָ עוֹלָה לְמִקוּם
שְׁנֵאמֵר בּוּ בְּמִפְּלֵא מִקָּף אֵל
תְּדַרְשׁ וּבְמִכְסָה מִקָּף אֵל תַּחֲקֹר.
וְהִיא הַשֵּׁם שֶׁל הַכֶּתֶר הַעֲלִיּוֹן,
שֶׁהִיא חֲכָמָה קְדוּמָה. שֶׁכָּף עוֹלָה
חֲכָמָה לְחִשְׁבוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ,
עִם עֵשֶׂר אוֹתִיּוֹת בְּכֻלָּל, שֶׁהֵם
י"ד ה"י וּא"ו ה"י. שֶׁשָּׂם שֶׁלֹּשׁ

לְצִלְמָא הוֹת לְטוֹר רַב וּמְלֵאֵת כָּל אֶרֶץ. הָדָא
הוּא דְכִתְיָב (ישעיה ו ג) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.
וּבְגִינָה אֶתְמַר (תהלים קיח ב) אֲבָן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים
הֵיטָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. מֵאֵת ה' הֵיטָה זֹאת. וּבְגִינָה
אָמַר דָּוִד (שם כז א) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מִחֲנֶה לֹא יִירָא
לְבִי וְגו'. בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. (ירמיה ט כג) וְאֵל יִתְהַלֵּל
הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה
ג כא) זֹאת אָשִׁיב אֵל לְבִי עַל פֶּן אוֹחִיל.

וַיַּעֲקֹב בְּגִין דִּיהוּה יָדַע דְּאִיהִי עֶקְרָא דִּכְלָא,
אוֹלִיף לִיהָ לְבָנוֹ. הָדָא הוּא דְכִתְיָב
(בראשית מט כח) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם, וּמִשָּׁה
רִבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִיָּנָה קִבַּל אוֹרִיתָא. הָדָא
הוּא דְכִתְיָב (דברים מד מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם
מִשָּׁה. וְאֶהְרֹן בָּהּ עָאֵל לְקֹדֶשׁ קְדוּשִׁין, וְאֵתְקַבֵּל
קִרְבָּנָה. הָדָא הוּא דְכִתְיָב (ויקרא טז א) בְּזֹאת יָבֵא
אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. (במדבר ח כד) זֹאת אֲשֶׁר לְלוֹיִם.
וּבְגִינָה אֶתְמַר (בראשית מט כד) מִשָּׁם רָעָה אֲבָן
יִשְׂרָאֵל. (זכריה ג ט) עַל אֲבָן אַחַת שִׁבְעָה עֵינַיִם.

זְבָאָה אִיהוּ מָאן דְּשׁוּי לָהּ בְּקִירְטָא דִּילָהּ,
דְּאִיהִי פּוּמוּי, בְּקִרְיַאת שְׁמַע, וְזַרְיֵק לָהּ
לְגַבֵּי שָׁמַיִם דְּסַמְא"ל. דְּבְגִינָה אֶתְמַר (ירמיה ב יב)
שָׁמוּ שָׁמַיִם עַל זֹאת. וּבִהָ (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם
(דִּילָהּ) בְּעֵשֶׂן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כִּפְגַּד תִּבְלָה.

וְאֵנְתָ רַעֲיָא מְהִימְנָא, קוּם טַל קִירְטָא דִּילָךְ.
דִּלְאֵתֵר עֲלָאָה אֵנְתָ סְלִיק לִיהָ, יִתִּיר
מִדּוֹד וּמִפֶּל נְבִיאִיא וְחֲכָמִיא דִּכָּל דָּרָא וְדָרָא.
וְהִיא אִיהִי קִירְטָא דִּילָךְ. זֶרְקָא מִקָּף שׁוֹפֵר
הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא. דְּאֲבָנָא דָּא מִפּוּמָךְ סְלִיקָא לְאֵתֵר
דְּאֶתְמַר בֵּיהּ בְּמִפְּלֵא מִקָּף אֵל תְּדַרְשׁ וּבְמִכְסָה
מִקָּף אֵל תַּחֲקֹר.

וְאִיהִי שְׁמָא דְכֶתֶר עֲלָאָה דְּאִיהוּ חֲכָמָה קְדוּמָה.
דְּהִכִּי סְלִיק חֲכָמָה לְחִשְׁבֵּן שְׁמָא קְדִישָׁא,
עִם עֵשֶׂר אֵתוֹן בְּכֻלָּלָא, דְּאֵנּוֹן יו"ד ה"י וּא"ו

יוד"ים, שהן השם שמכתיר את השם של החכמה הקטנה. זה כולל עשר ממעלה למטה, והחכמה הקטנה כוללת עשר ממשלה למעלה. עשר בגבורה ממעלה סגולתא, שמשם נקראת השכינה סגלת מלכים, והיא משמידה את אמות העולם.

היא האבן האחת כליה מעשר אותיות ממשלה למעלה שרמוזות ביו"ד ה"א וא"ו ה"א. שלש האלפיים האלו של חכמה קטנה ששם כ"ח מ"ה, שזהו השם שעולה ארבעים וחמש בחשבון. ותלויות ממנו עשרים ושמונה אותיות, שהן יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו ה"א אל"ף. ושלש האלפים של השם הזה, אלו שעולים אהיה שלש פעמים, כחשבון שרומז הקדוש ברוך הוא לך בשליחותך להוציא את ישראל ממצרים. זהו שכתוב (שמות א) ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר אל בני ישראל אהיה שלחני אליכם. ובו נודע שהוא מפלא ומכסה מהצד של עלת כל העליונים, שנאמר בו בשלש יודין של סגולתא אני ראשון ואני

ואחרון ומבלעדי אין אלהים. ומכצד של עלת כל העליונים נקראת השכינה אמונת ישראל. והאבן האחת הזו י' בחשבון עשר, ויש לה קוץ למעלה וקוץ למטה, ונקדה באמצע, והכל אחד. ומשם קרא למשה לעמוד האמצעי בשלש עשרה מדות הרחמים. שמי שקורא בשלש עשרה מדות הרחמים הללו לעלת כל העלות, לא תחזור תפלתו ריקם.

ובשהוא רוכב על אבן אחת, אין ממנה ושלית שבשמים וארץ שעומד לפני האבן הזו. שבאותו הזמן נאמר בסמא"ל,

ה"י. דתמן תלת יודי"ן דאנון שמא דאכתר לשמא דחכמה זעירא. דא כליל עשר מעלא לתתא. וחכמה זעירא כליל עשר מתתא לעלא. עשר בגבורא מעלא סגולתא, דמתמן אתקריאת שכינתא סגלת מלכים, ואיהי שצאה לאמין דעלמא.

איהו אבנא חדא כלילא מעשר אתון מתתא לעלא דרמיזין ביו"ד ה"א וא"ו ה"א. תלת אלפין אלין דחכמה זעירא דתמן כ"ח מ"ה. דהאי איהו שמא דסליק מ"ה בחשבון. (דף קכ ע"א) ותלין מנה כ"ח אתון דאנון יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף. ותלת אלפין דהאי שמא, אלין דסלקין אהיה תלת זמנין, כחשבון דרמיז קודשא בריך הוא לך בשליחותך, לאפקא לישראל ממצרים. ה"א הוא דכתיב (שמות ג יד) ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר אל בני ישראל אהיה שלחני אליכם. ובה אשתמודע דהוא מפלא ומכסה מסטרא דעלת כל עלאין, דאתמר ביה בג' יודין דסגולתא (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים.

ומכסרא דעלת כל עלאין אתקריאת שכינתא אמונה דישראל. והאי אבנא חדא י' בחשבנא עשר, ואית לה קוצא לעלא וקוצא לתתא. ונקודא באמצעיתא וכלא אחד. ומתמן קרא למשה לעמודא דאמצעיתא ביי"ג מכילן דרחמי. דמאן דקרא באלין י"ג מכילן דרחמי לעלת כל העלות. לא יחזור ריקם בצלותה.

וכר איהו רכיב על אבנא חדא לית ממנא ושלטן דבשמיא וארעא, דקימא קמי האי אבנא. דבההוא זמנא אתמר בסמא"ל שעומד לפני האבן הזו. שבאותו הזמן נאמר בסמא"ל,

פוככים שים קנף וגו'. וכף י'
הפתחונה עולה לשלש עשרה
מדות, ורמוזות באות א', י'
למעלה וי' למטה. חכמה בראש
וחכמה בסוף. ו' פריכה של
שניהם.

קום טל האבן, וכרף אותה באותו
החוט של זרקא, שהוא ארף
אפים, בעלה, ודאי וא"ו ארפה,
שאם אין אדם כורף אותה בה'
י' באבנים בראש הטבעת,
שעליה נאמר תהא מקדשת לי
בטבעת זאת. וכרצועה, שהיא
קשר תפלין תפלה של יד, שהיא
כרוכה באצבע, לא מסתלקת.
וכשהיא כרוכה על הראש של
אות ו', נקראת פתך של ספר
תורה. ובשבילה נאמר, כל
המשתמש בכתר עובר.

היא אבן מכללת ומעטרת על כל
האותיות, היא עטרה על כל ראש
של צדיק, כמו שבארנו בעלי
המשנה, העולם הבא אין בו לא
אכילה ולא שתיה, אלא צדיקים
יושבים ועטרותיהם בראשיהם,
והיא פתך תורה וכתך פהנה וכתך
מלכות בשלש פנים של שיי".
ממשה נודע בשמך, רועה
הנאמן. בשלש אותיות התעטרת
להיות פתך על ראש כל הכהנים
ולוים וישראלים התעטרת על
כלם.

ובשעלתה במחשבה האבן
האחת כלולה מעשר ספירות,
שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א,
המחשבה ודאי היא חכמה מ"ה
חש"ב, ותמצא אותה שם. ומצד
של הפתך נקראת פתך, ובה עלו
ישראל במחשבה. שמחשבה
נעשתה לו מרפכה, וכשעולה
לעלת כל העליונים נעשית פתך
בלי שתוף, שנקללת להיות
מרפכה לאותו שאין לו חשבון ושתוף.

ובש"ש בישראל משפילים, וזורקים אותו בדבור של תפלות במקלע שלהם, ומעלים אותה

עובריה א' ו) אם תגביה פנשר ואם בין פוככים שים
קנף וגו'. והכי י' תפאה סליקת לי"ג מכילן,
ורמיזן באת א' י' לעלא וי' לתתא, חכמה
בראש וחכמה בסוף. ו' פריכא דתרויהו.

קום נטיל אבנא וכרף לה בההוא חוט דזרקא
דאיהו ארף אנפין בעלה ודאי וא"ו
אריכא דאם בר נש לא פריף לה בה' י' באבנין
ברי' טבעתא, דעלה אתמר תהא מקדשת לי
בטבעת זאת. וברצועה דאיהי קשר תפלין
תפלה דיד דאיהי פריכא באצבעא, לא
אסתלקת. וכד איהי פריכא על רישא דאת ו'
אתקריאת תגא דספר תורה. ובגינה אתמר כל
המשתמש בתגא חלף.

איהו אבן מכללת ומעטרת על כל אתון. איהי
עטרה על כל רישא דצדיק, כמה
דאוקמוה מארי מתניתין, העולם הבא אין בו
לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים
ועטרותיהם בראשיהם. ואיהי פתך תורה וכתך
פהנה וכתך מלכות בתלת אנפין דשי"ן. מן
משה אשתמודע בשמך רעיא מהימנא. בתלת
אתון אתעטרת למהוי פתך על רישא דכלהו
דכהנים ולוים וישראלים אתעטרת על כלהו.
וכד סליקת במחשבה איהי אבנא חדא פלילא
מעשר ספירן דאנון יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

מחשבה ודאי איהי חכמה מ"ה חש"ב ותשפח
לה תמן. ומספרא דכתך תגא אתקריאת, ובה
עלו ישראל במחשבה. דמחשבה אתעבידת
ליה מרפכה. וכד סליקא לגבי עלת כל עלאין,
אתעבידת תגא בלא שתופא דאתפלל למהוי
מרפכה לההוא דלית ליה חשבון ושתוף.

וכד אית בישראל משפילים וזרקין ליה

במחשבה עד אותו המפלא
שהוא על הפתח, מיד נענים. זהו
שפתוב (תהלים צא) כי ידע שמ"י,
שם י' הפתח של זרקא. יקראני
ואענהו עמו אנכי וגו'. באותו
החוט שהוא פריכה שלה, שבו
צריך להאריך אותה, עד שמעלה
אותה עד עלת כל העליונים,
ויורד בה לקבל תפלותיהם.

אשריו מי שמעלה שלש תפלות
אלו בשלש נקודות של סגולתא,
שמהם נמשכו שלש טפות של
שלשה מחים עליונים. שפשאדם
נמשך ממנו זרע, אלו הטפות
שנמשכו ממנו הן מיפי היפי של
המח המבחר מן הכל. כך כמו
זה, כשהקדוש ברוך הוא מוריש
באדם שלשה קשרים, שהם
נשמה ורוח ונפש, מיפי היפי
שלו, נותן אותם שהם משלש י
י של סגולתא שנקראו בשם יו"ד
ה"י וא"ו ה"י. ומשום זה אמר
להם (דברים כו) ובך בחר ה' להיות
לו לעם סגולה.

באותו זמן שיצאו הדברים הללו
מפי המנורה הקדושה, ירדה
שכינה ונשקה אותו, וכל אותם
ראשי ישיבות ברכו אותו,
והרועה הנאמן ברוך אותו ונשק
אותו. באותו הזמן זקן אחד
הזדמן אליו. פתח ואמר, נשקו
בר, שהוא סלת נקיה, טפה
קדושה זו של התורה של משה
שנתנה לנו על ידו, שלא היה בו
פסלת של מז ותבן. שמי שאין
פסלת בנשמתו, הוא בן של
הקדוש ברוך הוא ושכינתו. שיש
בן מאותה חטה שנאמר בה
האילן שאכל אדם הראשון היה
חטה.

ח"ט מז ותבן, שבשכילו אמר
דוד (תהלים נא) הן בעוון חוללתי
וגו'. ובזמן שהאות ה', שהיא
חמשה מיני לחם, היא בכסוי

בדבורא דצלותן בקירטא דילהון, וסלקין לה
במחשבה עד, ההוא מפלא דאיהו על הפתח,
מיד נענים. הךא הוא דכתיב (תהלים צא יד) כי ידע
שמי שם י' תגא דזרקא, יקראני ואענהו עמו
אנכי וגו'. בההוא חוט דאיהו פריכו דילה,
דבה צריך לארכה לה עד דסליק לה עד עלת
כל עלאין, ונחית בה לקבלא צלותהון.

זבאה איהו מאן דסליק תלת צלותין לגבה
בתלת נקודין דסגולתא. דמנהון
אתמשכו תלת טפין דתלת מחין עלאין. דכד
בר נש אתמשך זרע מנה, אלין טפין דאתמשכו
מנה, אנון משופרי שופרי דמחא מבחר
מפלא. הכי כגונא דא, כד קודשא בריך הוא
אורית בבר נש. תלת קטירין דאנון נשמתא
ורוחא ונפשא משופרי שופרי דילה, יהיב לון
דאנון מתלת י י י דסגולתא דאתרמיו בשם
יו"ד ה"י וא"ו ה"י. ובגין דא אמר לון, (דברים
יד ב) ובך בחר ה' להיות לו לעם סגולה.

בההוא זמנא דנפקו מלין אלין מפומוי
דבוצינא קדישא, נחיתת שכינתא
ונשיקת ליה וכל אנון מארי מתיבתן בריכו
ליה, ורעיא מהימנא בריך ליה ונשיק ליה.
בההוא זמנא סבא חדא אזדמן לגבה. פתח
ואמר, (תהלים ב יב) נשקו בר, דאיהו סלת נקיה,
טפה קדישא דא דאורייתא דמשה דאתיהיב
לן על ידה, דלא הוה ביה פסלת דמז ותבן.
דמאן דלית פסלת בנשמתה, איהו ברא
דקודשא בריך הוא ושכינתה. דאית בר
מההוא חטה דאתמר בה אילן דאכל אדם
קדמאה חטה הוה.

ח"ט מז ותבן. דבגינה אמר דוד (תהלים נא ז) הן
בעוון חוללתי וגו'. ובזמנא דאת ה'
דאיהי חמשה מיני נהמא, איהי בכסויא דרת

דָּרָה בֵּין (הַרְדּוּפִים אַחֲרֶיהָ) הַרְשָׁעִים
בְּגִלוּת, שְׁנֵאמַר עֲלֵיהֶם (תהלים א)
לֹא כֵן הַרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֶּץ אֲשֶׁר
תִּדְפְּנוּ רוּחַ - י' שְׁהִיא מַעֲשֶׂה
שְׁלוֹ, לֹא מִתְחַבֵּר עִמּוֹ.

וּמִשּׁוּם זֶה מִץ וְתָבֵן פְּטוּרִים מִן
הַמַּעֲשֶׂה, וּמִשּׁוּם זֶה נִשְׁקוּ בַר.
נִשְׁקוּ בַר, שֶׁהַשְּׂפָתִים הַעֲלִיּוֹנוֹת
שֶׁל הַרוּעָה הַנֶּאֱמָר, שֶׁהֵם
הַהִשְׁקָאָה שְׁלֵהֶם בְּשָׁנֵי עֲמוּדֵי
אֲמֵת, שֶׁהֵם לְמוּדֵי ה'. וְהַצְדִּיק
הוּא לְשׁוֹן לְמוּדִים, הוּא לְשׁוֹן
לְמַעְלָה, וְאוֹת בְּרִית לְמִטָּה.

וְעוֹד נִשְׁקוּ בַר, בְּשְׂפָתִים
הַעֲלִיּוֹנוֹת הַשְּׂכִינָה הַעֲלִיּוֹנָה,
שֶׁכָּף עוֹלָה שְׂכִינָה לְחֻשְׁבוֹן
שֶׁפ"ה. הַחוּט שְׂסוּבֵב אוֹתָהּ הוּא
אוֹתָהּ כְּרִיכָה, הַחוּט שֶׁל זֶרְקָא
שֶׁמְקִיף אֶת הַשְּׂפָה הוּא חוּט שֶׁל
חֶסֶד, וְהוּא חוּט שֶׁל זְהָב. וְהוּא
קו יֶרֶק מֵהַצֵּד שֶׁל תְּשׁוּבָה שְׂסוּבֵב
כָּל הָעוֹלָם. שְׁלִשָּׁה חוּטִים הֵם
לְמַעְלָה שְׂסוּבְבִים אֶת בֵּת הָעֵינַן,
שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שיר"ז) עֵינֶיךָ בְּרוּכוֹת
בְּחֻשְׁבוֹן עַל שֶׁעַר בֵּת רַבִּים. מֵה
זֶה בֵּת רַבִּים? בֵּת עֵינַן אֵלּוּ שְׁלִשֶׁת
הָאֲבוֹת. שְׁלִשָּׁה גִּוְנִים הֵם שֶׁל
הָעֵינַן. עֵינַן הַמִּים שְׂאִינָן לֵה הַפֶּסֶק,
עֵינַן הַמִּים. וּמִשּׁוּם נִשְׁקוּ בַר לְהָאִיר
עוֹלָמוֹת בְּסוּדוֹת נִסְתָּרִים שֶׁל
הַתּוֹרָה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן קָם אוֹתוֹ זְקֵן וְנִטַּל
מִקְלַע בִּידוֹ. פִּתַּח וְאָמַר, הַמְּנוּרָה
הַקְדוּשָׁה, עַד עַכְשָׁו הִיָּה מִקְלַע
בִּידְךָ, מִכָּאן וְאֵילֶךְ הָרִי הַתְּעֵלִית
בְּעֲלִיּוֹנִים, שְׁמַר עֲצֻמְךָ מֵהֶאֱבִינִים
שְׁלָה. שְׁהָרִי כְּפִי הַצְדִּיקִים הִיא
מִתְעַלָּה בְּתַפְלוּת שְׁלָהֶם אֶל
בְּעֵלָה. וּבְמַעֲשִׂים שְׁלָהֶם שֶׁל
הָאֶבֶן הַזֶּה, כְּשִׁינְרֵדֵת לְמִטָּה הִיא
אֶבֶן בַּחֲזָן, שֶׁעֲלֶיהָ נֶאֱמַר (תהלים יא)
ה' צְדִיק יִבְחֵן. וְכֵה נִתְּנָסוּ
הָאֲבוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר (תהלים
ק"ח) אֶבֶן מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת.

בֵּין (רַדְפִּין אַבְתָּרָה) רְשִׁיעֵיָא בְּגִלוּתָא, דְּאִתְמַר עֲלֵיהוּ
(תהלים א ד) לֹא כֵן הַרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֶּץ אֲשֶׁר
תִּדְפְּנוּ רוּחַ. י' דְּאִיהִי מַעֲשֶׂה דִּילָהּ לֹא
אִתְחַבֵּרַת עִמָּה.

וּבְגִין דָּא מִץ וְתָבֵן פְּטוּרִים מִן הַמַּעֲשֶׂה. וּבְגִין
דָּא נִשְׁקוּ בַר. נִשְׁקוּ בַר. דְּשִׁפּוֹן עֲלֵאִין
דְּרַעֲיָא מְהִימְנָא דְּאֲנוּן שְׁקִיו דִּילְהוֹן בְּתַרִּי
סְמִכֵי קְשׁוּט, דְּאֲנוּן לְמוּדֵי ה'. וְצְדִיק אִיהוּ
לְשׁוֹן לְמוּדִים, אִיהוּ לְשׁוֹן לְעֵלָא, וְאוֹת בְּרִית
לְתַתָּא.

וְעוֹד נִשְׁקוּ בַר בְּשִׁפּוֹן עֲלָאָה שְׂכִינְתָא עֲלָאָה,
דְּהִכִּי סְלִיקַת שְׂכִינָה כְּחֻשְׁבוֹן שֶׁפ"ה. חוּט
דְּאִסְחָר עֲלָהּ, אִיהוּ הַהוּא כְּרִיכָה, חוּט דְּזֶרְקָא
דְּאִסְחָר שְׂפָה אִיהוּ חוּט שֶׁל חֶסֶד. וְאִיהוּ חוּט
דְּדַהֲבָא. וְאִיהוּ קו יֶרֶק מִסְטָרָא דְּתִיּוּבְתָא
דְּאִסְחָר כָּל עֲלָמָא. תִּלְתָּ חוּטִין אֲנוּן לְעֵלָא
דְּסַחְרִין לְבֵת עֵינָא, דְּעֲלֵיהוּ אִתְמַר (שה"ש ז ה)
עֵינֶיךָ בְּרוּכוֹת בְּחֻשְׁבוֹן עַל שֶׁעַר בֵּת רַבִּים. מֵאִי
בֵּת רַבִּים, בֵּת עֵינַן אֵלּוּן תִּלְתָּ אֲבָהֶן תִּלְתָּ גִּוְנִין
אֲנוּן דְּעֵינָא. עֵינָא דְּמֵיָא דְּלִית לָהּ הַפֶּסֶק (בְּרֵאשִׁית
כ"ד טז) עֵינַן הַמִּים. וּמִתְּמָן נִשְׁקוּ בַר לְאֲנַהֲרָא
עֲלָמִין בְּרִזִין סְתִימִין דְּאוֹרֵיתָא.

בְּהַהוּא זְמַנָּא קָם הַהוּא סְבָא וְנִטַּל קִירְטָא
בִּידוּי. פִּתַּח וְאָמַר, בּוּצִינָא קְדִישָׁא
עַד כְּעַן הָיָה קִירְטָא בִּידְךָ. מִכָּאן וְאֵילֶךְ הָא
אִסְתַּלְקַת בְּעֵלְאִין. נְטוּר גְּרַמְךָ מֵאֲבָנִין דִּילָהּ.
דְּהָא כְּפּוּמָא דְּצְדִיקִים אִיהִי מִסְתַּלְקָא בְּצִלוֹתִין
דִּילְהוֹן לְגַבִּי בְּעֵלָה וּבְעוֹבְדִין דִּילְהוֹן דְּהָאִי
אֲבָנָא כַּד נַחְתַּת לְתַתָּאָה אִיהִי אֶבֶן בַּחֲזָן, (ק"ד קכ
ע"ב) דְּעֵלָה אִתְמַר (תהלים יא) ה' צְדִיק יִבְחֵן וְכֵה
נִתְּנָסוּ אֲבָהֶן. וּבְגִין דָּא אִתְמַר (תהלים ק"ח כב) אֶבֶן
מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים דְּאֲנוּן אֲבָהֶן.

וּכְשִׁינִירְדַת לַמָּטָה, יוֹרְדַת כְּמוֹ זֶה:
הוּא"י. וּכְשִׁעוֹלָה, נֹאמַר בָּהּ אֲבָן
מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים הֵיטָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.
כְּמוֹ זֶה יְהו"ה. בָּהּ נִתְנַסָּה אֲבָרְהָם
בַּעֲשָׂרָה נְסִיווֹת. וּבְזִמְנָן שְׁנַתְנַסָּה
בָּהּ אָדָם, הוּא מְנַמֵּךְ. וְאַחַר
שְׁעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן שְׁלוֹ, הִיא מִתְעַלָּה
בּוֹ לְבַעֲלָה שֶׁהוּא יְהו"ה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְעַלָּה אָדָם עַל כָּל
אוֹתָן הַדְּרָגוֹת וּמְנַמֵּים שֶׁהַתְּנַסָּה
בָּהֶם אָדָם. וּכְשֶׁרֹאָה סְמַא"ל
שְׁנוֹתָנִים לוֹ רְשׁוֹת עַל צַדִּיק
לְהִיּוֹת לוֹ נְסִיווֹן, וְרֹאָה שֶׁהוּא
עוֹמֵד בְּקִיּוּם, הוּא אוֹמֵר (אֶסְתֵּר ה)
וְכִיל זֶה אֵינְנוֹ שׁוֹיָה לִי. וְאִם
תֹּאמַר שֶׁעַל מְרַדְכֵי אָמַר לוֹ הֶמֶן
- וְדַאי הֶמֶן דְּגָמָא שֶׁל סְמַא"ל
הֵיךְ לוֹ, שְׁבוּ הַתְּלַבֵּשׁ, וְעֲשֵׂרָה
כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים הַתְּלַבֵּשׁוּ
בַּעֲשָׂרָה בְּנִיּוֹ. וּמְשׁוּם שְׁעַמֵּד
מְרַדְכֵי בְּנִסְיוֹן, נִתַּן אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּיָדוֹ. עַל אַחַת כְּמָה
וְכְמָה מִי שֶׁהַתְּנַסָּה בְּשָׁבִיל
הַשְּׂכִינָה בְּגִלוֹת.

מְשׁוּם שִׁיּוֹרְדִים עֲלָיו עֲשֵׂר סְגֻלוֹת
שֶׁל הַשֵּׁם שֶׁל הַכְּתָר, שֶׁהֵן יו"ד
ה"י וְא"ו ה"י, שֶׁהֵם סְפִירוֹת
מְלֵאוֹת בְּסֻגְלוֹת, שְׁסוּבְכֵיִם אֶת
הַכְּתָר הָעֲלִיוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ
וְהַגְּבִירָה. וְזֶהוּ הַכְּתָר הָעֲלִיוֹן
שֶׁנֹּאמַר בּוֹ בַּיּוֹם שֶׁבַת בְּקִדְשָׁה
כְּתָר יִתְנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. מִי ה'
אֱלֹהֵינוּ? הָאֲבָא וְאֵמָא שְׁבוּ
מִכְתִּירִים אֶת הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי,
וְהַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא קִדְשָׁה. וְנֹאמַר
בָּהּ קִדְשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. וְהֵם קְדוֹשׁ
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, שְׁלֹשָׁה אַבּוֹת, ה'
צְבָאוֹת. מִי הַצְּבָאוֹת? נִצְחַ וְהוֹד.
מְלֵא כָל - זֶה צַדִּיק, בּוֹ מְלֵא כָל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁהִיא שְׂכִינָה.

וְכִי שֶׁהוּא מְשַׁלֵּשֵׁת הָאֲבּוֹת, לֹא
צָרִיךְ לְהַתְּנַסּוֹת. שְׁמִי שֶׁהוּא
מְגֻזְעוֹ וּמְשָׁרְשׁוֹ, אֵין בּוֹ סִפְקָ
שְׁעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן. וְאִם תֹּאמַר

וְכִי נִחְתַּת לְתַתָּא נְחַתַּת כְּגוֹנָא דָּא הוּא"י וְכִד
אֶסְתְּלַקַּת, אֶתְמַר בָּהּ אֲבָן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים
הֵיטָה לְרֹאשׁ פְּנֵה, כְּגוֹנָא דָּא יְהו"ה. בָּהּ נִתְנַסָּה
אֲבָרְהָם בַּעֲשָׂרָה נְסִיווֹת. וּבְזִמְנָא דִּנְתַּנְסָא בָּהּ
בַּר נָשׁ, אִיהוּ מְאִיךְ. וּלְכַתְרָ דְּקָאִים בְּנִסְיוֹנָא
דִּילָהּ, אִיהִי אֶסְתְּלַקַּת בִּיהַּ לְגַבֵּי בַּעֲלָהּ, דָּאִיהִי
יְהו"ה.

בְּהַהוּא זְמַנָּא אֶסְתְּלַקַּת בָּהּ בַּר נָשׁ עַל כָּל אַנּוּן
דְּרַגְיָן וּמְמַנָּן דָּאֶתְנַסִּי בְּהוּן בַּר נָשׁ.
וְכִד חֲזָא סְמַא"ל דִּיהֵבִין לִיהַ רְשׁוֹ עַל צַדִּיק
לְמַהוּי לִיהַ. נְסִיווֹן, וְחֲזָא דָּאִיהוּ קָאִים בְּקִיּוּמָא
אִיהוּ אָמַר (אֶסְתֵּר ה) וְכָל ז"ה אֵינְנוֹ שׁוֹיָה לִי.
וְאִי תִימָא דְעַל מְרַדְכֵי אָמַר לִיהַ הֶמֶן. וְדַאי
הֶמֶן דְּגָמָא דְסְמַא"ל הוּא לִיהַ, דְּבַהּ אֶתְלַבֵּשׁ
וְעֲשֵׂרָה כְּתָרִין תַּתְּאִין אֶתְלַבֵּשׁוּ בַּעֲשֵׂר בְּנוֹי
וּבְגִין דְּקָאִים מְרַדְכֵי בְּנִסְיוֹנָא, יְהַב לוֹן קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בִּידֵהּ. עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה מָאן
דָּאֶתְנַסָּא בְּגִין שְׂכִינְתָא בְּגִלוֹתָא.

בְּגִין דְּנִחְתִּין עֲלָהּ עֲשֵׂר סְגֻלוֹת דְּשְׂמָא דְכְּתָרָא,
דְּאֶנּוּן יו"ד ה"י וְא"ו ה"י, דְּאֶנּוּן סְפִירָן
מְלִין סְגֻלוֹת, דְּסַחְרִין לְכְּתָרָא עֲלָהּ דְּמִלְכָּא
וּמְטְרוֹנִיתָא. וְהִיא אִיהוּ כְּתָר עֲלָהּ דָּאֶתְמַר
בִּיהַ בַּיּוֹם שֶׁבַת בְּקִדְשָׁה כְּתָר יִתְנוּ לָךְ ה'
אֱלֹהֵינוּ. מָאן ה' אֱלֹהֵינוּ, אֲבָא וְאֵמָא בִּיהַ
מִכְתִּירִין לְעֲמוּדָא דָּאֲמֻצְעִיתָא וּשְׂכִינְתָא דָּאִיהִי
קִדְשָׁה. וְאֶתְמַר בָּהּ קִדְשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. וְאֶנּוּן
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ תְּלַת אַבְהָן. ה' צְבָאוֹת מָאן
צְבָאוֹת, נִצְחַ וְהוֹד. מְלֵא כָל, דָּא צַדִּיק, בִּיהַ
מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ דָּאִיהִי שְׂכִינְתָא.

וּמָאן דָּאִיהוּ מִתְּלַת אַבְהָן לֹא צָרִיךְ לְאֶתְנַסָּא.
דְּמָאן דָּאִיהוּ מְגֻזְעוּי וּמְשָׁרְשׁוּי, לִית בִּיהַ
סְפְקָא דְּקָאִים בְּנִסְיוֹנָא. וְאִי תִימָא דְּאֲבָרְהָם
לֹא אֶתְנַסָּא בְּשְׂמָא דְכְּתָרָא אֲלָא בְּמִדַּת חֶסֶד,

ש'אכר'הם לא התנסה בשם של הפתור, אלא במדת חסד, ויצחק במדת גבורה, ויעקב במדת תפארת, והשכינה משלשת הצדדים הללו נקראת להם אכן בחן - יפה הוא, ומי שיתנסה דבור בעשר אותיות שסוכבות את הפתור. (שם לא התנסו) וכיון שפך, הוא יכול להתנסות.

וכי שיתנסה שם, אין סוף לנסיונו. זהו שכתוב (איכה ב) מה אעידך מה אדמה לך. שלא יכול להתדמות הנסיון שלך למ"ה, שהוא יו"ד ה"א וא"ו בשלשת האבות. ה"א במלכות, אחר שנסיוןך באין סוף, (שם) כי גדול כ"ם שברך מי ירפא לך. אותו שהוא מפלא ומכסה, ובו תתעלה לא"ם, כמו שהשכר שלך אין לו סוף. וכעת, המגורה הקדושה, טל אכן אליך, שאתה יכול לסבל אותה, ויש לך פח.

ואם תאמר שאתה לבדך הוא שזרקת אותה - לא! אלא אפלו לאבות ולכל המחנות של הנשמות שמקננות עמך בדיוקןך, כמו רועה נאמן שיש לו שני פרצופים, אחד למעלה ואחד למטה, פנגד המרפכה העליונה והמרפכה התחתונה, ובשבילים נאמר (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים. בצלמו, בדיוקן שלמעלה. בצלם אלהים, הדיוקן למטה. ומשום זה כפל שמו פעמים מש"ה מש"ה. זהו שכתוב (שמות ב) ויאמר משה משה. וכמו שפולל הפרצופים של בריאה, כך כלולים בו הפרצופים של אצילות.

אמר לו המגורה הקדושה: זקן זקן, ידעתי כך שאתה הוא מהצד של הזקן העליון שהוא ישראל, שאין סוף ותכלית לנסיונות שלו,

ויצחק במדת גבורה, ויעקב במדת תפארת, ושכינתא מאלין תלת סטרין אתקריאת לון אכן בחן. שפי"ר איהו ומאן דיתנסה מלולא בעשרה אתון דסחרין לכתרא. (נ"א תמן לא אתנסו) וכיון דהכי, הוא יכול לאתנסאה.

ומאן דיתנסא תמן, לית סוף לנסיונא דילה. הדיא הוא דכתיב (איכה ב יג) מה אעידך מה אדמה לך. דלית יכול לאתדמאה נסיונא דילך למ"ה דאיהו יו"ד ה"א וא"ו בתלת אבהן. ה"א במלכותא, בטר דנסיונא דילך באין סוף (שם) כי גדול כ"ם שברך מי ירפא לך. ההוא דאיהו מפלא ומכסה ובה תסתלק לא"ם, כמא דתבירו דילך לית ליה סוף. וכען בוצינא קדישא, טל אכנא לגבך דאנת יכול למסבל ליה, ואית לך חילא.

ואי תימא דאנת בלחודך איהו דאזריקת לך. לא. אלא אפלו לאבהן ולכל משרין דנשמתיין דמקננין עמך בדיוקנא דילך, כרעיא מהימנא דאית ליה תרי פרצופין, חד לעלא וחד לתתא, לקבל מרפכתא עלאה ומרפכתא תתאה. ובגיניהו אתמר (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים. בצלמו בדיוקנא דלעלא בצלם אלהים דיוקנא לתתא. ובגין דא כפל שמה תרין זמנין מש"ה מש"ה. הדיא הוא דכתיב (שמות ג ד) ויאמר משה משה. וכמה דכליל פרצופין דבריאה הכי כלילן ביה פרצופין דאצילות.

אמר ליה בוצינא קדישא סבא סבא, ידענא כך דאנת הוא מסטרא דסבא עלאה דאיהו ישראל דלעלא. והאי אכנא דילך אגן מקבלין ליה ברענא דלית סוף ותכלית לנסיונין דילה. בגין יקרא דשכינתא דאתמר שלמעלה. ואת האכן הוא שלך אנו מקבלים אותה ברצון

בשכיל כבוד השכינה שנאמר בה
(בראשית מט) משם רעה אכן ישראל,
כדי להחזיר לה סגולתא לשרות
עליך, וכדי שישרה עליו עלת על
כל העליונים.

אמר אותו הזקן: המנוחה
הקדושה, יו"ד ה"י וא"ו ה"י הם
עשר אותיות, וקשבונו ששים
ושלש, ובו נוטל נקמה מג"ס רוח
שנאמר בו כי גאה גאה. משום
שמכנו באים הערובי הרע,
שנאמר בהם (תהלים ג) כלו סג
יחדו נאלחו אין עשה טוב אין
גם אחד. ועשר אותיות עם ס"ג
הם ג"ע, וזהו שלח נא ידך. וג"ע
בכל אשר לו. והמנוחה הקדושה,
אחר שקבלתם את האבן הזו,
טלו אותה אליכם, שלא תזוז
מכם, עליה נאמר (תהלים סח) אם
תשכבון בין שפתים. אשרי הוא
מי שמשפכיב את האם העליונה
בין שפתותיו, ובשכילה נאמר
(שם) אם תשכבון בין שפתים. אל
תקרי אם אלא אם.

ושתיים הן, האם העליונה והאם
התחתונה. השכינה העליונה
והשכינה התחתונה, שעליה
נאמר (דברים כב) שלח תשלח, שני
שלוחים, כנגדם נאמר (רות א)
ותלכנה שתיהן. אשרי הוא מי
שמשפכיב אותם בשפתותיו
בתפלה, בתורה, בקריאת שמע,
בתפלת השפיכנו, ששם הקדוש
ברוך הוא שנאמר בו השפיכנו
אבינו לשלום וגו'. ועל השכינה
נאמר ופרש עלינו סכת שלומך.
שני שלומות, אחד כנגד השכינה
העליונה, ואחד כנגד השכינה
התחתונה. אחד הוא בעל הבית,
ובשכילו נאמר השפיכנו אבינו
לשלום, וזה העמוד האמצעי.
והשני הוא אורח. על שניהם

נאמר, בעל הבית בוצע, והאורח מברך.

ומהצד של אורח נקראת השכינה מלון אורחים. זהו שכתוב (ירמיה ט) מי יתנני במדבר מלון

ביה (בראשית מט כד) משם רעה אכן ישראל. בגין
לאחזרא לה סגולתא לשריא עליך. ובגין
דישרי עליה עלת על כל עלאין.

אמר ההוא סבא בוצינא קדישא יו"ד ה"י
וא"ו ה"י איהו עשר אתון. וחספנה
ס"ג. ביה נטיל נוקמא מן ג"ס רוחא דאתמר
ביה (שמות טו א) כי גאה גאה. בגין דמנה קא אתין
ערבוביא בישא. דאתמר בהון (תהלים נג ד) כלו סג
יחדו נאלחו אין עשה טוב אין גם אחד. ועשר
אתון עם ס"ג הם ג"ע והאי איהו (איוב א יא) שלח
נא ידך. וג"ע בכל אשר לו. ובוצינא קדישא
בתר דקבלתון האי אבן טולו לה לגפיכו, דלא
תזוז מנכון. עלה אתמר (תהלים סח יד) אם תשכבון
בין שפתים. זכאה איהו מאן דשכיב אימא
עלאה בין שפון דילה ובגינה אתמר (שם) אם
תשכבון בין שפתים, אל תקרי אם אלא אם.
ותרין אנון אם עלאה אם תתאה שכינתא עלאה
שכינתא תתאה. דעלה אתמר (דברים כב ז)

שלח תשלח, תרין שלוחין. לקבליהו אתמר
(רות יט) ותלכנה שתיהן. זכאה איהו מאן דשכיב
לון בשפון דילה, בצלותא, באורייתא, בקריאת
שמע. בצלותא בהשפיכנו, דתמן קודשא בריך
הוא דאתמר ביה השפיכנו אבינו לשלום וגו',
ועל שכינתא אתמר ופרש עלינו סכת שלומך,
תרין שלומי חד לקבל שכינתא עלאה, וחד
לקבל שכינתא תתאה. חד איהו בעל הבית,
ובגינה אתמר השפיכנו אבינו לשלום ודא
עמודא דאמצעייתא. ותנינא איהו אורח. על
תרויהו אתמר בעל הבית בוצע ואורח מברך.
ומסטרך דאורח אתקריאת שכינתא מלון
אורחים. דדא הוא דכתיב (ירמיה ט א)

(ירמיה ט א)

ארחים. וכשבילו נאמר וילן שם. ולמה? כי בא השמש. שהתפנס ממנו אותו שנאמר בו (תהלים פד) כי שמש ומגן ה' אלהים. ונשארה השכינה בחשכה בגלות.

ומהצד של נצח והוד נקראת נבואה, ומהצד של שלשת האבות שנקראו אל אלהים ה', שהם האל הגדול הגבור והנורא, נקראת גדלה גבורה תפארת. ובשלשת השמות הללו היא מעידה על היותו ואלהותו ויכלתו על כל העולמות.

ומהצד של האם העליונה נקראת אם תשובה יהו"ה, שמראה על פנוי והויה של רבון העולמים, בעל כל הפנויים וכל ההיות. שכל הפנויים וההיות הם פנויים לו, והוא אינו כנוי. והיא נקראת מ"ה מהצד של חכמה, שנאמר (דברים י) מה ה' אלהיך שאל מעמך פי אם ליראה. שאם אין חכמה - אין יראה, ואם אין יראה - אין חכמה. וכזה מ"ה מעיד על עלת כל העליונים, כי לא ידעו מ"ה הוא.

ומצד של החכמה הם הנקודות. כמו זה י', הקוץ שלמטה והקוץ שלמעלה, והנקדה של האמצע מראה על פתר עליון, שבו שלשה קשרים י י י, והם רמוזים ביו"ד ה"י וא"ו ה"י. וכל אות מראה ארבע אותיות, שהן: יברכך יהו"ה, יאר יהו"ה, ישא יהו"ה, י"ב אותיות שתלויות מן י יו"ד. ובה אותם שלש עשרה מדות אחת. כמו זה י' הקוץ למעלה - אחת. והקוץ למטה - שתים. ונקדה שבאמצע - הגה שלש. והאות י' בחשבונה עשר. הגה י"ג מדות הרחמים, שנאמר בהם בעשרה מאמרות נברא העולם. ומה תלמוד לומר והלא במאמר אחד יכול להבראות?

מי יתנני במדבר מלון ארחים. ובגינה אתמר (בראשית כח יא) וילן שם. ואמאי פי בא השמש, דאתפנש מנה ההוא דאתמר ביה (תהלים פד יב) פי שמש ומגן ה' אלהים. ואשתארת שכינתא בחשוכא בגלותא.

ומסטרך דנצח והוד אתקריאת נבואה. ומסטרך דתלת אבהן דאתקריאו אל אלהים ה', דאנון האל הגדול הגבור והנורא, אתקריאת גדלה גבורה תפארת, ובאלין תלת שמהן איהי סהידת על הויתיה, ואלהותיה, ויכולתיה על כל עלמין.

ומסטרך דאמא עלאה אתקריאת אם תשובה יהו"ה, דאחזי על פנוי והויה דמארי

עלמין מארי דכל פנויין וכל הוין. דכל (ד) קכא ע"א) פנויין וכל הוין אנון פנויין ליה, ואיהו לאו איהו פנוי. ואתקריאת מ"ה מסטרך דחכמה דאתמר (דברים י) מה ה' אלהיך שאל מעמך פי אם ליראה. דאם לית חכמה לית דחילו. ואם לית דחילו לית חכמה. ובהאי מ"ה מעיד על עלת כל עלאין, (שמות טו טו) פי לא ידעו מ"ה הוא.

ומסטרך דחכמה אנון נקודין. פגונא דא י' קוצא דלתתא וקוצא דלעלא, ונקודא דאמצעיתא אחזי על פתר עלאה, דבה תלת קטירין י י י ואנון רמיזין ביו"ד ה"י וא"ו ה"י. וכל את י' אחזי ארבע אתון, דאנון יברכך יהו"ה, יאר יהו"ה ישא יהו"ה תריסר אתון דתלין מן י יו"ד. ובה אנון תלת עשר מכילן חד. פגונא דא י' קוצא לעלא, חד, וקוצא לתתא, תרין. ונקדה באמצעיתא, הא תלת. ואות י' בחשבונה עשר, הא י"ג מכילן דרחמי, דאתמר בהון בעשרה מאמרות נברא העולם. ומה תלמוד לומר, והלא במאמר אחד יכול להבראות.

ומצד של הנקודות נקראת השכינה התחתונה בת קול, כמו שבארנו, כמו זה ׀. ומהצד של הטעמים נקראת השכינה מחשבה, כמו זה ש. והכל נרמז באות אָלף. בה נרמזו הטעמים למעלה, והנקודות למטה, האותיות באמצע, והכל הוא עשר אמירות, עשרת הדברות, וששת ימי בראשית, והם כ"ו כחשבון יהו"ה, שכולל טעמים ונקודות ואותיות כמו זה יהו"ה, ואותם טעמים ונקודות מים עליונים, כמו זה ש. מים נקביים כמו זה ׀.

הרקיע של האמצע פולל כל האותיות. בשבילו נאמר (בראשית א) יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. רקיע בהפוך אותיות עקר, וזהו עקר האמונה. ועליו נאמר (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע, שהוא הרקיע שבכתר עליון, שהוא מרכבה לאותו שנקרא עקר האמונה, עלת על כל העליונים טמיר וגנוז.

ועוד, השכינה מצד הנקודות היא בתו של הקדוש ברוך הוא, הדום רגליו. ומהצד של הטעמים נקראת אשת חיל עטרת בעלה. ובצורפים וההיות נודעת בת המלך, כמו זה הוה"י. מצד הזה היא הדום רגליו.

ומצד של יהו"ה נקראת פרצוף ונקראת פניו. ומהצד של שתי נקודות אלו, שהם פרצוף וזנב, נקראת א. בראש הנקודה העליונה היא ראש, ובנקודה התחתונה היא סוף. וסוד הדבר, חכמה בראש וחכמה בסוף. בשתי הנקודות הללו מראה על עלת העלות, שהוא ראשון ואחרון. זהו שכתוב (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון.

ומסַטְרָא דְנִקְדִין אֲתִקְרִיאַת שְׂכִינְתָא תַּתָּא בַת קוֹל, כְּמָא דְאוּקִימְנָא, כְּגוֹנָא דָא ׀.

ומסַטְרָא דְטַעְמֵי אֲתִקְרִיאַת שְׂכִינְתָא מַחְשְׁבָה כְּגוֹנָא דָא שׁ. וְכֹלְא אֲתִרְמִיז בְּאֵת אָלֶף. בַּה אֲתִרְמִיזו טַעְמֵי לְעֵלָא נִקְוּדִין לְתַתָּא, אֲתוֹן בְּאַמְצַעִיתָא, וְכֹלְא אִיהו עֶשֶׂר אַמְיָרן, עֶשְׂרַת הַדְּבָרוֹת, וְשִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאַנוֹן כ"ו כְּחֶשְׁבֵן יְהו"ה, דְּכֻלִּיל טַעְמֵי וְנִקְוּדֵי וְאַתּוֹן כְּגוֹנָא דָא יְהו"ה וְאַנוֹן טַעְמֵי וְנִקְוּדֵי מִיֵּן עֲלָאֵי, כְּגוֹנָא דָא שׁ. מִיֵּן נוֹקְבִין כְּגוֹנָא דָא ׀.

רְקִיעַ דְאַמְצַעִיתָא כְּלִיל כָּל אֲתוֹן. בְּגִינְיָה אֲתִמַּר (בראשית א ו) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְיִהְיֶה מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. רְקִיעַ בְּהַפּוּךְ אֲתוֹן עֶקֶר. וְהֵאֵי אִיהו עֶקֶר הָאֱמוּנָה. וְעֵלָה אֲתִמַּר (יחזקאל א כב) וְדָמוֹת עַל רְאשֵׁי הַחַיָּה רְקִיעַ, דְאִיהו רְקִיעַא דְבִכְתָּרָא עֲלָאָה, דְאִיהו מְרַכְּבָה לְהֵהוּא דְאֲתִקְרִי עֶקֶר הָאֱמוּנָה, עֲלַת עַל כָּל עֲלָאִין טְמִיר וְגִנְיָז.

וְעוֹד שְׂכִינְתָא מְסַטְרָא דְנִקְדֵי אִיהִי בְּרַתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַדָּם רַגְלִיו, וּמְסַטְרָא דְטַעְמֵי אֲתִקְרִיאַת אֲשֶׁת חֵיל עֶטְרַת בְּעֵלָה. וּבְצִרוּפִין וְהוֹן אֲשֶׁתְּמוֹדַעַת בְּרַתָּא דְמִלְפָּא. כְּגוֹנָא דָא הוה"י, מְסַטְרָא דָא אִיהִי הַדָּם רַגְלִיו.

וּמְסַטְרָא דִיהו"ה אֲתִקְרִיאַת פְּרֻצוּף וְאַתִּקְרִיאַת אֲנָפוּי. וּמְסַטְרָא דְתֵרִין נִקְוּדִין אֲלִין דְאַנוֹן פְּרֻצוּף וְזָנָב אֲתִקְרִיאַת א. בְּרִישָׁא דְנִקְדָּא עֲלָאָה אִיהִי רִישָׁא וּבִנְקִדָּא תַּתָּאָה סִיפָּא. וְרִזָּא דְמִלָּה חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוּף. בְּב' נִקְוּדִין אֲלִין. אַחְזִי עַל עֲלַת הָעֲלוֹת דְאִיהו רֵאשׁוֹן וְאַחְרוֹן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה מד ו) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאַנִי אַחְרוֹן.

וְאִ"ו בְּאֲמָצְעִיתָא דְתַרְיָן יוֹדִין אַחְזִי עַל עֵלְת
כָּל עֲלָאִין דְּלִית אֱלֹהָא בְּרַמְנָה. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב (שם) וּמִבְּלַעְדֵי אֵין אֱלֹהִים. וּבְגִין
דְּשְׁכִינְתָא אִיהִי כְּלִילָא מֵעֲלָאִין וְתַתְּאִין,
אֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְעֲלָאִין וְתַתְּאִין. הָדָא הוּא
דְכְּתִיב (שם מ כו) לְכֻלָּם בְּשֵׁם יְקָרָא. לְכֻלָּהוּ עֲלָאִין
וְתַתְּאִין בְּשְׁכִינְתָא אֲתַקְרִיאֻוּ, דְאֲתַקְרִיאַת שֵׁם
דְּבְּגִינָה אָמַר לְמֹשֶׁה רַבְּנֻוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם (שמות לג
יז) וְאֲדַעֲךָ בְּשֵׁם.

אִישׁ לֹא נַעֲדָר (ישעיה מ כו). מִכְּלֵהוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין
דְּלֹא אֲתַקְרִיאַת בְּהוּן. בְּעֲלָאִין הָא
אוּקְיָמְנָא דְאֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְכָל סְפִירָה
וּסְפִירָה, בְּהוּיְתָה בְּנִקְדֻתָּהּ וּבְשִׁמְהֵן דְּכֻלָּהוּ
כְּנוּיִים. וְאֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְתַתְּאִין כְּפֹסָא שְׂרָף
מְלֶאךָ אוּפְן. כְּפֹסָא (תהלים קג יט) ה' בְּשָׁמַיִם הִכִּין
כְּפֹסָאוֹ. מֵאֵי שָׁמַיִם, דָּא עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא.
וּבְגִין דָּא סְמִיךְ לִיהָ (שם) וּמְלֻכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.
מִסְטָרָא דְשָׁמַיִם אֲתַקְרִיאַת שְׁמִימָה. הָדָא הוּא
דְכְּתִיב (בראשית טו ה) הִבֵּט נָא הַשְּׁמַיְמָה.
וּכְמָא דְאִיהִי אֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְעֲלָאִין
וְתַתְּאִין, הִכִּי אֲתַקְרִי עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא
בְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין, דְאִיהִי (כְּכֻלָּא חֲדָא בְּמִדְתָּהּ) מִדְתָּהּ
וְאִיהִי שְׁעוֹר קוּמְתִיהָ.

וְאֲתַקְרִיאַת שְׂרָף. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה ו י)
וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים. כְּגוּנֵי
דְּמְלֶאךָ דְאֲתַקְרִי שְׂרָף וְאֲתַקְרִיאַת מְלֶאךָ. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב (בראשית מח טז) הַמְּלֶאךָ הַגָּאֵל אֲתִי מִכָּל
רְעָ. (שמות יד יט) וַיִּסַּע מְלֶאךָ הָאֱלֹהִים. (ישעיה סג ט)
וּמְלֶאךָ פְּגִיו הוֹשִׁיעֵם.

וְאֲתַקְרִיאַת מְלֶאךָ עַל שֵׁם מִטְטְרוּ"ן כִּד אִיהִי
עֲבִידְתָּא בֵּיה שְׁלִיחוּתָא דְבְּעֻלָּה.
וְאֲתַקְרִיאַת אוּפְן עַל שֵׁם סַנְדְּלָפוּ"ן כִּד
שְׁלִטְנוּתָהּ בֵּיה עַל תַּתְּאִין. וְאֲתַקְרִיאַת מְרַכְבָּה

וְאִ"ו בְּאֲמָצְעַי שֵׁל שְׁתֵּי יוֹדֵי"ם
מְרָאָה עַל עֵלְת כָּל הָעֲלִיוֹנִים
שְׂאִין אֱלוֹהַּ חוּץ מִמֶּנּוּ. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (שם) וּמִבְּלַעְדֵי אֵין אֱלֹהִים.
וּמִשּׁוּם שֶׁהַשְּׁכִינָה כְּלוּלָה
מִהָעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, נִקְרָאת
בְּשֵׁם שֵׁל עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (שם מ) לְכֻלָּם בְּשֵׁם יְקָרָא.
לְכָל הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים
בְּשְׁכִינָה נִקְרָאוּ, שְׁנִקְרָאת שֵׁם,
שְׁבִשְׁבִילוֹ אָמַר לְמֹשֶׁה רַבְּנֻוּ עֲלִיו
הַשְּׁלוֹם (שמות לג) וְאֲדַעֲךָ בְּשֵׁם.

אִישׁ לֹא נַעֲדָר מִכָּל הָעֲלִיוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים שְׁלֹא נִקְרָאת בְּהֵם.
בְּעֲלִיוֹנִים - הָרִי בְּאַרְנוֹ שְׁנִקְרָאת
בְּשֵׁם שֵׁל כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה,
בְּהוּיְתָה, בְּנִקְדֻתָּהּ, וּבְשִׁמּוֹת שֵׁל
כָּל הַכְּנוּיִים. וְנִקְרָאת בְּשֵׁם שֵׁל
הַתַּחְתּוֹנִים - כְּפֹסָא, שְׂרָף, מְלֶאךָ,
אוּפְן. כְּפֹסָא, (תהלים קג) ה' בְּשָׁמַיִם
הִכִּין כְּפֹסָאוֹ. מֵה זֶה שְׁמַיִם? זֶה
הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי. וּמִשּׁוּם זֶה סְמִיךְ
לוֹ (שם) וּמְלֻכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.
מִצַּד שֵׁל הַשְּׁמַיִם נִקְרָאת שְׁמִימָה.
זֶהוּ שְׁכִתוּב (בראשית טו) הִבֵּט נָא
הַשְּׁמַיְמָה. וּכְמוֹ שֶׁהִיא נִקְרָאת
בְּשֵׁם שֵׁל הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים,
כְּךָ נִקְרָא הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי
בְּעֲלִיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁהִיא (בְּכָל
אֶחָת מִמֵּדוֹת) מִדְתּוֹ, וְהִיא שְׁעוֹר
קוּמְתוֹ.

וְנִקְרָאת שְׂרָף, זֶהוּ שְׁכִתוּב (ישעיה
ו) וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים.
כְּמוֹ שְׁמֶלֶאךָ שְׁנִקְרָא שְׂרָף
וְנִקְרָאת מְלֶאךָ. זֶהוּ שְׁכִתוּב
(בראשית מח) הַמְּלֶאךָ הַגָּאֵל אֲתִי
מִכָּל רְעָ. וַיִּסַּע מְלֶאךָ הָאֱלֹהִים.
וּמְלֶאךָ פְּגִיו הוֹשִׁיעֵם.

וְנִקְרָאת מְלֶאךָ עַל שֵׁם מִטְטְרוּ"ן,
כְּשֶׁהִיא עוֹשֶׂה בּוֹ אֶת שְׁלִיחוּתוֹ
שֵׁל בְּעֻלָּה. וְנִקְרָאת אוּפְן עַל שֵׁם
סַנְדְּלָפוּ"ן, כְּשֶׁשְׁלִטְנוּתָהּ בּוֹ עַל
הַתַּחְתּוֹנִים. וְנִקְרָאת מְרַכְבָּה עַל
שֵׁם אַרְבַּע חַיּוֹת שֵׁל הַמְּרַכְבָּה

שְׁלֹמֹה כְּשֶׁשְׁלֹטֹנָה עָלֵיהֶם, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ (תהלים קג יט) וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. נִקְרָאת דְמוֹת אָדָם, דְמוֹת אֲרִיָה, דְמוֹת שׁוֹר, דְמוֹת נֶשֶׁר בָּהֶם. וּבְאֵלּוּ הַדְּמִיוֹנוֹת נִרְאִית לַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁהֵם עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (הושע יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וַיֵּשׁ נְבִיאִים שֶׁהֵם מִהַמְּרַכְּבָה הַעֲלִינָה, שֶׁנִּקְרָאוּ בְּנִים. כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁיֵּרָא מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שׁוֹרָה י' בְּלִבּוֹ. וּמִי שֶׁאֹהֵב אוֹתוֹ, שׁוֹרָה ה' בְּמִחוּ. וְעַל שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ נְאֻמַר (דברים כט) הַנְּסֻתְרֹת לֵה' אֱלֹהֵינוּ. שְׁמִי שֶׁיֵּרָא מִן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹ שֶׁאֹהֵב אוֹתוֹ, נִסְתָּר הוּא מִבְּנֵי אָדָם, וְהַנְּגִלוֹת הֵן ו"ה. מִי שֶׁמֵּתַעֲסֵק בַּתּוֹרָה, שׁוֹרָה ו' בְּפִיו. וּמִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִצְוָה, שׁוֹרָה ה' בְּמַאֲתִים אֲרַבְעִים וּשְׁמוֹנֶה אֵיבָרָיו.

וּמִצְוָה כְּלוּלָה מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהַצִּיצִית שֶׁנְּאֻמַר בָּהּ (במדבר טו) וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית, וּפְרֻשָׁהּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הַפּוֹחֹת לֹא יִפְחַת מִשְׁבַּעַה, וְכָל הַמוֹסִיף לֹא יוֹסִיף עַל שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר. וְהֵם שְׁמוֹנֶה עֶשֶׂר בֵּין קְשָׁרִים וְחִלּוֹת לְכָל צַד - עוֹלִים שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם. עֲלֵיהֶם נְאֻמַר (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף. חֲסֵד בְּגִימְטְרִיא שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם. וְהַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אָמַר, כָּל מִי שֶׁמֵּנִיחַ תְּפִלִּין וְצִיצִית, כְּאֵלּוּ מְקִים תְּרִי"ג מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא בְּצִיצִית כְּאֵלּוּ מִתְקַן כֶּסֶף לַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. בַּתְּפִלִּין, שֶׁהֵם שֵׁם יְהו"ה, כְּאֵלּוּ הוֹרִיד יְהו"ה עַל כֶּסֶף.

אִם כֵּן, לָמָּה נְאֻמַר אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים? אֲלֵא וְדַאי שְׁנֵי סוּדוֹת עֲלִינָים כְּאֵן, אֶחָד שֶׁל גְּאֵלֶת הָעַמּוּד

עַל שֵׁם אֲרַבַּע חִיּוֹן דְּמִרְכַּבְתָּא דְּלִתְתָּא. כִּד שְׁלֹטֹנֹתָהּ עָלֵיהוּ כְּמָא דְּאוּקִימְנָא (תהלים קג יט) וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. אֲתִקְרִיאַת דְמוֹת אָדָם, דְמוֹת אֲרִיָה, דְמוֹת שׁוֹר, דְמוֹת נֶשֶׁר בְּהוֹן וּבְאֵלִין דְּמִיוֹנוֹת אֲתִחְזִיאַת לְתַתְּאִין דְּאֲנוּן עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (הושע יב יא) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְאִית נְבִיאִים דְּאֲנוּן מִמְּרַכְּבָה עֲלָאָה דְּאֲתִקְרִיאוּ בְּנִים. כְּגוֹנָא דָּא מָאן דְּדַחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׁרִיא י' בְּלִבָּה. וּמָאן דְּרַחִים לִיה שְׁרִיא ה' בְּמִחוּה. וְעַל אֵלִין תְּרִין אֲתִמַר (דברים כט כח) הַנְּסֻתְרֹת לֵה' אֱלֹהֵינוּ. דְּמָאן דְּדַחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אוֹ רַחִים לִיה סְתִים אִיהוּ מִבְּנֵי נֶשֶׁא. וְהַנְּגִלוֹת אֲנוּן ו"ה. מָאן דְּאֲתַעֲסֵק בַּתּוֹרָה שְׁרִיא ו' בְּפוּמָה. וּמָאן דְּעִסִּיק בְּמִצְוָה שְׁרִיא ה' בְּמַאֲתִים וּשְׁמוֹנֶה וְאַרְבַּעִים אֲבָרִים דִּילָהּ.

וּמִצְוָה כְּלִילָא מֵאַרְבַּע אֲתוֹן כְּגוֹנָא דְּצִיצִית דְּאֲתִמַר בִּיהּ (במדבר טז כח) וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית, וְאוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין כָּל הַפּוֹחֹת לֹא יִפְחַת מִשְׁבַּעַה, וְכָל הַמוֹסִיף לֹא יוֹסִיף עַל תְּלִיסַר. וְאֲנוּן תְּמַנְסַר בֵּין קְשָׁרִים וְחִלּוֹן לְכָל סְטְרָא סְלָקִין שְׁבַעִין וְתִרִין.

עֲלֵיהוּ אֲתִמַר (ישעיה טז ה) וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף. חֲסֵד בְּגִימְטְרִיא ע"ב. וּבּוֹצִינָא קְדִישָׁא אָמַר כָּל מָאן דְּמִנַּח תְּפִלִּין וְצִיצִית, כְּאֵלּוּ מְקִים תְּרִי"ג מִצְוֹת דְּאוּרִיתָא. וְלֹא עוֹד אֲלֵא בְּצִיצִית כְּאֵלּוּ מִתְקַן כּוֹרְסִיָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. בַּתְּפִלִּין דְּאֲנוּן שֵׁם יְהו"ה כְּאֵלּוּ נְחִית יְהו"ה עַל כּוֹרְסִיָּא.

אִי הָכִי אֲמַאי אֲתִמַר אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים. אֲלֵא וְדַאי תְּרִין רְזִין עֲלֵאִין הָכָא. חַד דְּפִרְקָנָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא

האמצי וְהשכינה, וְהאב והאם
 שהם יהו"ה, אין תלויה אלא
 בעלת כל העליונים, שהוא מפלא
 ומכסה בכתר עליון. ואחד
 שמהצד של צדיקים גמורים אינו
 חבוש ואסור בגלות, אלא הוא
 אסור וחבוש עמהם באהבה,
 קשור עמהם בחביבות. זהו
 שכתוב (בראשית מד) וּנְפֹשׁוּ קְשׁוּרָה
 בְּנַפְשׁוֹ. חבוש עמהם בפסא
 שמתקנים לו ובמרכבה שלו
 בכמה שירות ותשבחות שיורדים
 עליהם כמה מחנות של הקדוש
 ברוך הוא, שגאמר בהם (יחזקאל א)
 וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל בְּנִפְיָהֶם.

ובישתבח באים השרפים, יורדים
 אליו בכמה מחנות, שהם שרפים
 וחיות ואופנים, ובתפלה קול
 דממה דקה, כמו שבארוה (מלכים
 א' יט) וְהָיָה ה' עִבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָה
 וְחֶזֶק מְפָרֵק הָרִים וְגו'. שהתפלה
 בחשאי היא קול דממה דקה.
 ומשום ששם בא המלך, צריך
 לעמד בשבילו, ומשום זה נקראת
 תפלת עמידה. ומשום זה ת"י
 העולמים, כולל ת"י ברכות, בו
 מתניח הקדוש ברוך הוא
 ושכינתו. יאהדוהי שעולה
 לחשבון אמן. ובו צריך לכרע עד
 שיתפקחו ת"י החליות שבשדרה,
 וכך פשוטה בעלי המשנה.

ובשרש הראשונות צריך לתקן
 את שבחו, להפגס לשער המלך
 בהיכלו, שהיא אדנ"י. שכך עולה
 היכל כחשבון אדנ"י. אחר
 שפגס לשם ויבקש בקשתו
 בשמים עשרה הברכות שהן ו"ו,
 אחר כך נותנים לו שאלתו בשלש
 האחרונות, ששם צדיק בין שתי
 שפתים לשון למודים, ובו
 השכינה היא קבלה. מהצד של
 הצדיקים הללו הוא אסור וחבוש
 (של האהבה), שמתקנים לו פסא עם
 המרכבה שלו, והמתנה מהצד של
 עץ החיים.

ושכינתא ואבא ואימא דאנון יהו"ה, לא
 תליא אלא בעלת כל עלאין, דאיהו מפלא
 ומכסה בכתרא עלאה. וחד דמסטררא
 דצדיקים גמורים לאו איהו חבוש ואסור
 בגלותא, אלא איהו אסור וחבוש עמהם
 ברחימו, קשיר עמהון בחביבותא. הדא הוא
 דכתיב (בראשית מד ל) וּנְפֹשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ. חבוש
 עמהון בכורסייא דמתקנין ליה ובמרכבה
 דילה, בכמה שירין ותשבחן דקא נחתין
 עליהו כמה משרין דקודשא בריך הוא.
 דאתמר בהון (יחזקאל א כד) וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל
 בְּנִפְיָהֶם.

ובישתבח אתין שרפים, נחתין ליה בכמה
 משרין, דאנון שרפים וחיות
 ואופנים. ובצללותא קול דממה דקה. כמה
 דאוקמוה (מלכים א, יט יא) וְהָיָה ה' עִבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָה
 וְחֶזֶק מְפָרֵק הָרִים וְגו'. דצללותא בחשאי איהי
 קול דממה דקה. ובגין דתמן אתא מלכא,
 צריך למיקם בגינה. ובגין דא אתקריאת
 צלותא עמידה. ובגין דא חי עלמין כליל ת"י
 ברפאן, ביה מתניח קודשא בריך הוא
 ושכינתה. יאהדונה ת"י דסליק בחשבון אמן.
 ובה צריך למכרע עד שיתפקחו ת"י חליות
 שבשדרה. והכי אוקמוה מארי מתניתין.

ובתלת קדמאין צריך לתקנא שבחוי, לאעלא
 לתרעא דמלכא בהיכלה, דאיהי
 אדנ"י. דהכי סליק היכל כחשבון אדנ"י.
 בתר דעאל תמן וישאל שאלתוי בי"ב ברפאן
 דאנון ו"ו. לבתר יהבין ליה שאלתוי בתלת
 בתראין, דתמן צדיק בין תרין שפון לשון
 למודים, ובה שכינתא איהי קבלה. מסטררא
 דאלין צדיקיא, איהו אסור וחבוש (דרחימותא)
 דמתקנין ליה פורסייא, עם מרכבתא דילה
 ומשריתה מסטררא דעץ החיים.

אָבֵר מִסְטָרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּקָשִׁיר לֹון בַּיָּצֵר הַטּוֹב, לְמַהְוֵי עֶזֶר בַּהַדְיָהוּ, וְקָשִׁיר לִיָּה לַיָּצֵר הָרַע לְמַהְוֵי בַחְמוֹר לְמִשְׁאוּי תַחֲוֹתֶיהוּ, חֲמוֹר נוֹשֵׂא סְפָרִים. מִסְטָרָא דְבִינוּנִים אִיהוּ אָסוּר וְחָבוּשׁ בְּגִלוּתָא. דְּעַלְיָהוּ אֶתְמַר בְּיוֹמֵי דְחַל הָיָה כְּשׁוֹר לְחַרְשׁ וְכַחְמוֹר לְמִשְׁאוּי. בְּרִשְׁעֵי אֶתְמַר (אֵיכָה א' יד) נְתַנְנִי ה' בְּיָדִי לֹא אוֹכַל קוּם.

שְׂרָצוּעוֹת הַתְּפִלִּין הֵן פְּחָבִלִים לְקַרְנֵי סַמָּ"ל, שׁוֹר מוּעַד שְׁלֹא יִכְלֶה אוֹתָם, וְתַפְלָה שֶׁל יָד קוֹשֵׁר לְרַגְלָיו. וְמִי שְׁלֹא מְנִיחַ תְּפִלִּין, עָלָיו נֶאֱמַר מִשׁוֹר מוּעַד הַרְחַק מִמֶּנּוּ פְּמֵלָא עֵינָיו, דְּמַגְּפָה תְּלִין אָבוֹת נְזִיקִין צִיצִית מִשְׁאוּי עַל חֲמוֹר נוֹאָף. נְחָשׁ בְּגִינָה אֶתְמַר אֶפְלוּ נְחָשׁ כְּרוּף עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק.

וְאַרְבַּעָה בְּתֵי תְּפִלִּין הֵם כְּהִיכַל לְאַרְבַּע אוֹתוֹת. מִי הִהִיכַל הַזֶּה? אַדְנָ"י, שְׁפָף עוֹלָה כַּחֲשׁוֹבֹן הִיכָ"ל. וְאוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת אַרְבַּע אוֹתוֹת שֶׁל יְהוָה, כְּמוֹ פְּנֵי הַחַיּוֹת. וּבְתֵים אַרְבַּעָה כְּנַגְדֵי פְּנֵי הַחַיּוֹת, וְהֵם כְּמוֹ הַנְּקֻדּוֹת וְהַאוֹתוֹת שֶׁהֵן זָכַר וְנִקְבָּה.

שְׁתֵּי רְצוּעוֹת כְּנַגְדֵי פְּנֵי יוֹנָה, רְצוּעָה שֶׁל יָד לְקֶשֶׁר אוֹתָהּ, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ יוֹנָתַי. וְשְׁנַיִם הֵם הַיּוֹנִים - זָכַר וְנִקְבָּה. מִי שְׂרוּצָה לְצוּד אוֹתוֹ צִידָה שֶׁל שְׂנִיָּהֶם, נוֹטֵל הַנְּקֻבָּה וְקוֹשֵׁר אוֹתָהּ עִמוֹ, וּמִיד יִקְרָא לְזָכַר וְיִבֵּא. וְכִּף צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְטַל יוֹנָה קְדוּשָׁה מִצְוָה הַשְּׂכִינָה, לְקֶשֶׁר אוֹתָהּ בְּקֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, וּמִיד יִקְרָא לְבַעֲלָהּ, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל שְׁלֹמְעֵלָה, הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.

וּמִשׁוּם זֶה תִּקְנוּ לְקֶרֶא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל עִם מִצְוֹת תְּפִלִּין. וּמִיד כְּשִׁוֹרֵד אֵלֶיהָ, צְרִיף לְקֶשֶׁר

אָבֵר מִסְטָרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּקָשִׁיר לֹון בַּיָּצֵר הַטּוֹב, לְמַהְוֵי עֶזֶר בַּהַדְיָהוּ, וְקָשִׁיר לִיָּה לַיָּצֵר הָרַע לְמַהְוֵי בַחְמוֹר לְמִשְׁאוּי תַחֲוֹתֶיהוּ, חֲמוֹר נוֹשֵׂא סְפָרִים. מִסְטָרָא דְבִינוּנִים אִיהוּ אָסוּר וְחָבוּשׁ בְּגִלוּתָא. דְּעַלְיָהוּ אֶתְמַר בְּיוֹמֵי דְחַל הָיָה כְּשׁוֹר לְחַרְשׁ וְכַחְמוֹר לְמִשְׁאוּי. בְּרִשְׁעֵי אֶתְמַר (אֵיכָה א' יד) נְתַנְנִי ה' בְּיָדִי לֹא אוֹכַל קוּם.

דְּרְצוּעֵין דְּתְּפִלִּין אַנוּן פְּחָבִלִים לְקַרְנֵי דְּסַמָּ"ל שׁוֹר מוּעַד דְּלֹא יִשְׁיַצִּי לֹון, וְתַפְלָה דְּיָד קָשִׁיר לְרַגְלוֹי וּמָאן דְּלֹא מְנַח תְּפִלִּין, עַלִּיה אֶתְמַר מִשׁוֹר מוּעַד הַרְחַק מִמֶּנּוּ פְּמֵלָא עֵינָיו, דְּמַגְּפָה תְּלִין אָבוֹת נְזִיקִין צִיצִית מִשְׁאוּי עַל חֲמוֹר נוֹאָף. נְחָשׁ בְּגִינָה אֶתְמַר אֶפְלוּ נְחָשׁ כְּרוּף עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק.

וְאַרְבַּע בְּתֵי תְּפִלִּין אַנוּן כְּהִיכָלָא לְאַרְבַּע אֲתוֹן מָאן הִיכָלָא דָּא אַדְנָ"י דְּהִכִּי סְלִיק כַּחֲשַׁב"ן הִיכָ"ל. וְאַנוּן אַרְבַּע פְּרָשִׁין אַרְבַּע אֲתוֹן דִּיהו"ה פְּגוּנָא דְּאַנְפִּין דְּחִיּוֹן. וּבְתֵים אַרְבַּע לְקַבֵּל גְּדַפִּין דְּחִיּוֹן, וְאַנוּן כְּגוּנָא דְּנִקְוֵדִין וְאַתְוֹן דְּאַנוּן דְּכַר וְנוֹקְבָא.

תְּרִין רְצוּעֵין לְקַבֵּל כְּנַפֵּי יוֹנָה רְצוּעָה דְּיָד לְאַקְשָׁרָא לָהּ וְדָא שְׂכִינְתָא דְּאַתְמַר בָּהּ יוֹנָתַי. וְתְּרִין אַנוּן יוֹנִים דְּכַר וְנוֹקְבָא. מָאן דְּבַעֵי לְצִידָא לִיָּה צְדָה דְּתְּרוּיָהוּ, נוֹטֵל נוֹקְבָא וְקָשִׁיר לָהּ עִמָּה וּמִיד יִקְרִי לְדְכוּרָא וְיִתִּי. וְהִכִּי צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְנוֹטֵלָא יוֹנָה קְדִישָׁא מִצְוָה שְׂכִינְתָא, לְקֶשֶׁרָה לָהּ בְּקֶשֶׁרָא דְּתְּפִלִּין, וּמִיד יִקְרִי לְבַעֲלָהּ דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל דְּלַעֲלָא עַמּוּדָא דְּאֲמֻצָּעִיתָא.

וּבְגִין דָּא תִּקְנוּ לְמַקְרִי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּקֶלָא עִם מִצְוֹת תְּפִלִּין. וּמִיד דְּנַחֲתִית לְגַבְהָ, צְרִיף לְקֶשֶׁרָא לִיָּה עִמָּה לְמַהְוֵי חָבוּשׁ עִמָּה

אותו עמה להיות חבוש עמה
ברצועה של תפלין של יד, כמו
שבארובה בעלי המשנה (יחזקאל כד)
פארף חבוש עליך. אלו תפלין,
כמו שבארובה לעיל.

ומיד שקושר אותם, צריך ליחד
אותם ביחוד של אחד, א"ח עם
ד', שהיא כלולה מארבע פרשיות
של תפלין, והיא הרביעית
לארבע האותיות של הקדוש
ברוך הוא. ה' הרביעית השלמות
של השם יהו"ה, והיא הקוף של
האות דל"ת, עשירית לא"ח,
שהוא תשע בחשבון, ובה נשלם
לעשרה. כמו זה יו"ד ה"א וא"ו
ה"א, והרי פרשוה.

וכשום זה תקנו לקרא קריאת
שמע בתפלין. ופרשוה בעלי
המשנה, שמי שקורא קריאת
שמע בלי תפלין, כאלו מעיד
עדות שקר. והקשר של הקדוש
ברוך הוא והשכינה צדיק, אות
של תפלין. ובאותו זמן שקושר
אותם בו לקדוש ברוך הוא
ושכינתו, מי ששח בינתיים -
עברה היא בידו.

ותפלין של ראש הוא תפלין,
האם שמעטרת אותו לקדוש
ברוך הוא, עליה נאמר ובזרוע
עזו. כמו שבארובה בעלי המשנה,
(ישעיה סב) נשבע ה' בימינו - זו
תורה. ובזרוע עזו - אלו תפלין
שבראש. גבורה הוא זרוע שלו,
והיא עזו, והרי פרשוה. ושכינת
עזו בגבהי מרומים, הוא אלהינו,
מהצד שלו תפלה של יד אינה
מעפכת של ראש וכו', שכל אחת
היא מצוה בפני עצמה. מצד האם
אותם ההיות שבאמצע, כמו
שבארובה, והרי נתבאר. ומשום
שלא בקיאים אלו של הדור
האחרון, שמים שני זוגות תפלין,
מספק שלא יודעים בסוד הזה (שניהם נצרכים).

ברצועה התפלין דיד, כמא דאוקמוה מארי
מתניתין. (יחזקאל כד יז) פארף חבוש עליך, אלו
תפלין כמא דאוקמוה לעיל.

ומיד דקשיר לון צריך ליחדא לון ביחודא
דאחד א"ח עם ד', דאיהי פלילא
מארבע פרשין התפלין, ואיהי רביעית לארבע
אתון דקודשא בריך הוא. ה' רביעאה שלימו
דשם יהו"ה, ואיהי קוצא דאת דל"ת עשירית
לא"ח, דאיהו תשע בחשבון, ובה אשתלים
לעשרה. כגונא דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והא
אוקמוה.

וכגין דא תקינו למקרי קריאת שמע בתפלין.
ואוקמוה מארי מתניתין, דמאן דקארי
קריאת שמע בלא תפלין, כאלו סהיד סהדותא
דשקרא. וקשורא דקודשא בריך הוא
ושכינתא צדיק אות התפלין. ובההוא זמנא
דקשיר לון ביה לקודשא בריך הוא ושכינתה,
מאן דשח בינתיים עברה היא בידו.

ותפלין דרישא איהו תפלין אימא דעטרת ליה
לקודשא בריך הוא. עלה אתמר (ישעיה
סב ה) ובזרוע עזו. כמא דאוקמוהו מארי
מתניתין נשבע ה' בימינו, זו תורה. ובזרוע
עזו וגו', אלו תפלין שבראש. גבורה איהו
זרוע דילה ואיהי עזו, והא אוקמוה. ושכינת
עזו בגבהי מרומים, הוא אלהינו מסטרא דילה
תפלה דיד אינה מעפכת של ראש וכו'. דכל
חד איהי מצוה בפני עצמה. מסטרא דאמא
אנון הויות באמצע כמא דאוקמוה. והא
אתמר. וכגין דלא בקיאיין אלין דדרא בתראה,
שוין תרין זוגין התפלין, מספיקא דלא ידעין
ברזא דא (תרוניהו איצטריכו).

ועוד, מי ששם תפלין כראוי, זהו שמקיים המצוה במאמרה, וכמו שצדיק הוא אות שאוחז בין הקדוש ברוך הוא ושכינתו, כך הוא אוחז בשניהם בשמונה עשרה ברכות התפלה. ונאמר בתפלין, שח בינתים - עברה היא בידו. ונאמר בתפלה, ואפלו נחש כרוף על עקבו לא יפסיק. אשרי הפה שבתפלה עושה בו משכב לשכינה, וזהו (תהלים סח) אם תשכבון בין שפתים, שבהן אדני שפתי תפתח, להשכיב בהם האם העליונה שנאמר בזה (דברים כב) והאם רבצת על האפרחים.

שבזמן שהיא פורשת כנפיה על גזליה, שהם ישראל, בשבתות וימים טובים, כמו שבארוה (לברך) הפורש סכת שלום עלינו, נמצאו בחרות מפל אמות העולם, ומשום זה בשבתות וימים טובים שהיא רובצת על ישראל, אין להם פחד מפל המקטרגים שבעולם. וכשיבאו ימות החל, נאמר בו (שם) שלח תשלח את האם.

וכזה יש בין השכינה העליונה לתחתונה שהכל אחד? אלא השכינה התחתונה היא כיונה, ונאמר בזה (תהלים סח) כנפי יונה נחפה בכסף, צריך לכסותה, שהיא יראה ופחד נמצא מצדה, משום שנטלה מצד הגבורה ששם סמא"ל לתבע דיניו.

ובשום זה צריך לכסות אותה מפמה בעלי דינים שלא מכירים אותו. ובמה? בכסף, שהוא ימין, שבגללו נאמר, כל העוסק בתורה בלי לה, הקדוש ברוך הוא מושף עליו חוט של חסד ביום. ומשום זה נחפה בכסף לרשם אותה מצד הרחמים, שלא יפירו בה בעלי הדין.

ועוד מאן דשוי תפלין כדקא חזי, האי איהו מקיים מצוה במאמרה. וכגונא דצדיק איהו אות דאחיד בין קודשא בריך הוא ושכינתה, הכי איהו אחיד בתרויהו בתמנסר ברפאן דצלותא. ואתמר בתפלין שח בינתים עברה היא בידו. ואתמר בצלותא ואפלו נחש כרוף על עקבו לא יפסיק. זכאה פומא דבצלותא עביד ביה משכב לשכינתא והא איהו. (תהלים סח יד) אם תשכבון בין שפתים. דבהון אדני שפתי תפתח למשכבא בהון אימא עלאה דאתמר ביה (דברים כב ו) והאם רבצת על האפרחים.

דבזמנא דאיהי פרישת גרפהא על גזליא, דאנון ישראל, בשבתות וימין טבין כמא דאוקמוה (לברך) הפורש סכת שלום עלינו, אשתכחו בחירו מפל אמין דעלמא. ובגין דא בשבתות וימין טבין דאיהי רובצת על ישראל, לית לון דחילו מפל מקטרגין דעלמא. וכד ייתי יומין דחל אתמר בו (שם פסוק ז) שלח תשלח את האם.

וכמא אית בין שכינתא עלאה לתתאה דכלא חד. אלא שכינתא תתאה איהי כיונה, ואתמר בזה (תהלים סח יד) כנפי יונה נחפה בכסף, צריך לכסאה לה, דאיהי יראה ודחילו אשתכח מסטראה. בגין דאנטילת מסטרא דגבורה, דתמן סמא"ל למתבע דיניו.

ובגין דא צריך לכסאה לה מפמה מארי דיניו, דלא אשתמודעין ביה. ובמאי בכסף דאיהו ימינא. דבגינה אתמר כל העוסק בתורה בלי לה הקדוש ברוך הוא מושף עליו חוט של חסד ביום. ובגין דא נחפה בכסף לרשמא לה מסטרא דרחמי, דלא ישתמודעין בה מארי דיניא.

אָבֵר הָאֵם הַעֲלִינָה הִיא פְּנֹשֶׁר,
שְׁלֵא פּוֹחֶדֶת מִכָּל הַעוֹפּוֹת
שְׁלֵמְעֵלָה, וְהַפְּנִים שְׁלֵה הֵם
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם,
וּבִשְׁבִילָה נֹאֲמַר (דברים לב) כְּנֹשֶׁר
יַעִיר קִנּוּ, וְזוֹ יְרוּשָׁלַיִם. וְעֲלִיו
נֹאֲמַר (שם כב) כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר.
שְׁהֵקֵן שְׁלֵה הִיא יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַעֲלָה, וְקֵן הַצְּפוּר יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַטָּה. אֲשֶׁרִי הִפָּה שֶׁהוּא הֵקֵן
שְׁלֵה. אֲשֶׁרִי הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה
שֶׁהִיא קֵן שְׁלֵה. אֲשֶׁרִי הַנְּשֻׁמָּה
שֶׁהִיא הֵקֵן שְׁלֵה. שְׁכֻשָׁהִיא
מְקַנְנָת שָׁם, לֹא פּוֹחֶדֶת מִכָּל
הַמְּקַטְרָגִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָאת נִשְׁמַת כָּל חַי.
הִיא מְקַנְנָת בַּתְּפִלָּת הַשְּׁבֵת,
וְצַדִּיק מֵהֶצֶד שְׁלוֹ נִקְרָאת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי, כְּשֶׁמִּחְשָׁבִים הַיָּמִים
מֵהָאֵם הַעֲלִינָה, וְהִיא הַיּוֹם
הַרְאִשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, וְהַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן
שֶׁל סְכוּת. וְהַשְּׁכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה חֵג
שְׁמִינִי עֲצֵרֶת, וְהִיא יוֹם מִפְּנֵי
תּוֹרָה, וְהִיא יוֹם הַפְּפוּרִים. כָּל
הַתְּפִלוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁבֵתוֹת וְהַיָּמִים
הַטּוֹבִים צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ.
וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר הַפְּסוּק (ויקרא כג) אֵלֶּה
מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר
תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. מֵאֵי מוֹעֲדָם. אֵימָא
מוֹעֲדָם? הָאֵם הַעֲלִינָה. וְצַרְיָ
לְהַכְלִיל בָּהּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

וּבִשְׁהִיא עוֹלָה, הִיא עוֹלָה עַל
הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר
שְׁלֵמָה (משלי ל) דָּרָךְ הַנֹּשֶׁר בְּשָׁמַיִם.
עוֹשֶׂה שָׁם דָּרָךְ וְלֹא נוֹדַעַת בּוֹ
אֵלֶּה לְבַעֲלָה. וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֵת
אֲשֶׁתוֹ. אֵלֶּה שְׁמַעֲלָה אוֹתוֹ עֲטָרָה
עַל רֹאשׁוֹ, תְּפִלִּין עַל הָרֵאשׁ.
וּכְשֶׁעוֹלָה, כְּמָה צְבָאוֹת עוֹלִים
עִמָּה. וּכְשִׁינְרֶדֶת, כְּמָה צְבָאוֹת
יֹרְדִים עִמָּה, וְנִקְרְאוּ נִשְׁמוֹת
יְתָרוֹת שְׁיֹרְשִׁים הָעֵם הַקְּדוֹשׁ,
וּבְהֵם יֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל מְנוּחָה בְּשֵׁבֵתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים.

אָבֵר אֵימָא עֲלָאָה אִיהִי פְּנֹשֶׁרָא דְלֵא דְחִילַת
מִכָּל עוֹפִין דְלַעֲלָא. וְגַדְפִין דִּילָה אֲנוּן
מִסּוּף עֲלָמָא וְעַד סוּף עֲלָמָא. וּבִגְיָנָה אֲתַמַּר
(דברים לב יא) כְּנֹשֶׁר יַעִיר קִנּוּ, וְדָא יְרוּשָׁלַם. וְעֲלָה
אֲתַמַּר (שם כב ו) כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר. (דף קכב ע"א) דִּקֵּן
דִּילָה אִיהִי יְרוּשָׁלַם דְלַעֲלָא. וְקֵן דְצְפוּר
יְרוּשָׁלַם דְלַתְתָּא. זְכָאָה פּוֹמָא דְאִיהוּ קֵן דִּילָה.
זְכָאָה אוּרִיתָא וְצְלוֹתָא דְאִיהִי קֵן לָהּ. זְכָאָה
נִשְׁמַתָּא דְאִיהִי קֵן דִּילָה. דְכַד אִיהִי מְקַנְנָא
תְּמָן לֹא דְחִילַת מִכָּל מְקַטְרָגִין דְעֲלָמָא.

וּבְגִין דָּא אֲתַקְרִיאת נִשְׁמַת כָּל חַי, אִיהִי מְקַנְנָת
בְּצְלוֹתָא דְשֵׁבֵת וְצַדִּיק. מִסְטָרָא דִילָה
אֲתַקְרִי יוֹם הַשְּׁבִיעִי כַּד חֲשָׁבִין יוֹמִין מֵאֵימָא
עֲלָאָה. וְאִיהִי יוֹמָא קְדָמָאָה דְפֶסַח. וְיוֹמָא
קְדָמָאָה דְסְכוּת. וְשְׁכִינְתָא תְּתָאָה חֵג שְׁמִינִי
עֲצֵרֶת וְאִיהִי יוֹם מִפְּנֵי תּוֹרָה וְאִיהִי יוֹם
הַפְּפוּרִים. כָּל צְלוֹתִין דְכָל שְׁבֵתוֹת וַיּוֹמִין טְבִין
צְרִיכִין לְמַעֲבַד לִיהּ. וְהִיא אִיהוּ דְאָמַר קְרָא
(ויקרא כג א) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר
תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. מֵאֵי מוֹעֲדָם. אֵימָא
עֲלָאָה. וְצַרְיָ לְאֲכַלְלָא בָּהּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

וְכַד אִיהִי סְלִיקַת, אִיהִי סְלִיקַת עַל עֲמוּדָא
דְאֲמֻצְעִיתָא. וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֵמָה (משלי
ל יט) דָּרָךְ הַנֹּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. עֲבִידַת אוּרְחָא תְּמָן
וְלֹא אֲשֶׁתְּמוּדַעַת בִּיהּ אֵלֶּה לְבַעֲלָה. (בראשית ד כה)
וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֵת אֲשֶׁתוֹ אֵלֶּה דְסְלִיק לִיהּ
עֲטָרָא עַל רִישָׁהּ תְּפִלִּין עַל הָרֵאשׁ. וְכַד סְלִיקַת
כְּמָה חִילִין סְלִיקִין עִמָּה. וְכַד נְחִיתַת כְּמָה
חִילִין נְחִיתִין עִמָּה, וְאֲתַקְרִיאוּ נִשְׁמוֹת יְתָרוֹת
דִּירְתִין עִמָּה קְדִישָׁא. וּבְהוּן אֵית לוֹן נִיחָא
לְיִשְׂרָאֵל בְּשֵׁבֵתוֹת וַיּוֹמִין טְבִין.

וְהַיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי
הַחֹל הַחֹלְכֵת נִדְרָת מִמָּקוֹם
לְמָקוֹם. וְאִם מוֹצָאֵת צְדִיק
בְּעוֹלָם, נִדְבָקֵת בּוֹ. אִם לֹא,
חֲזוֹרֵת לְקִנְיָה וּמִתְחַבָּאת שָׁם,
בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁנִקְרָא קֵן צְפוּר.
וּמָה הוּא הַקֵּן שְׁלֵה? מִטְטְרוֹן
שְׁשֵׁמוֹ שְׁדִי, שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַשְּׁעַר
שְׁנִאֲמַר בּוֹ (תְּהִלִּים קיח) זֶה הַשְּׁעַר
לֵה.

וּמִשּׁוּם זֶה בְּמִזְוֵה, שְׁדִי מִבְּחוּץ
וַיְהִי מִבְּפָנִים. שְׁשֵׁל מְאוֹת
שָׁשִׁים וָאַרְבָּעָה מִלְּאֲכֵי חֲבֵלָה הֵם
כְּחֻשְׁבוֹן יְמוֹת הַשָּׁנָה, שְׁלֹשׁ מְאוֹת
שָׁשִׁים וְחֲמֵשׁ חֲסֵר אֶחָד. זֶהוּ יוֹם
הַכְּפוּרִים שְׁאִין לְשִׁטָּן שְׁלִטוֹן
עָלָיו. הַשִּׁטָּן כִּף עוֹלָה שְׁלֹשׁ מְאוֹת
שָׁשִׁים וָאַרְבָּע. בְּמָקוֹם שְׁשֵׁם
מִזְוֵה, אֵין לוֹ רְשׁוּת לְהִתְקַרֵּב,
וּמִשּׁוּם זֶה (דְּבָרִים יא) וּכְתַבְתֶּם עַל
מִזְוֹת בֵּיתְךָ. מִזְוֹת - זֵז מוֹת.
וּמִשּׁוּם זֶה, כְּשֵׁלָא מוֹצָאֵת מָקוֹם,
חֲזוֹרֵת לְקִנְיָה שֶׁהוּא מִטְטְרוֹן,
שְׁחֻשְׁבוֹנוֹ שְׁדִי, שְׁשֵׁם יְהוּ"ה
בְּעַל הַיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה.

וּבִשְׁבֻת שְׁשֵׁם צְדִיק, וְתַבָּא אֱלִיו
הַיּוֹנָה לַעַת עָרֵב, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
הַיְחָדֵד שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם
שְׁכִינָתוֹ. וּכְשֵׁיִשׁ צְדִיק לְמִטָּה,
הוּא בְּמָקוֹם שֶׁל יוֹם הַשְּׁבֻת,
שֶׁהוּא שְׁדִי שְׁלִמְעָלָה, וְבוֹ
מִתְיַחֵדֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְשֵׁם
מוֹצָאֵת מְנוּחָה, וְלֹא הוֹלְכֵת
מְטַלְטֵלֵת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמֵאֲתֵר
לְאֲתֵר.

וּמִי הוּא הַצְּדִיק שְׁנִדְבָקֵת בּוֹ?
אוֹתוֹ שְׁפָלוֹל מִכָּל הַמַּדּוֹת שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנִאֲמַר בּוֹ
וַיְכַלּוּ, כּוֹלֵל הַכֹּל. שְׁכָל הַסְּפִירוֹת
נִכְלָלוּ בּוֹ, שֶׁהוּא חֲסִיד וְגוֹמֵל
חֲסֵד עִם הַשְּׁכִינָה, וְנוֹתֵן לָהּ תִּקְוָה
בְּגִבּוּרָה. וְכִף בְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה
נוֹתֵן לָהּ תִּקְוָה. הִיא נִדְבָקֵת, וְלֹא
אֶחָד הָעוֹלָם עוֹמֵד. הוּא הָעֵמּוּד

וַיּוֹנָה קְדִישָׁא בְּכָל שֵׁיט יוֹמִין דְּחַל. אַזְלָא
מִנְדַּדָּא מְדוּף לְדוּף. וְאִם אֲשַׁפְּחַת צְדִיק
בְּעֵלְמָא אֲתִדְבָקֵת בֵּהּ. אִם לָאוּ אֲתִחְזֵרֵת לְקִנְיָה
וְאֲתִטְמָרָה תְּפִין, בְּהֵהוּא אֲתֵר דְּאֲתִקְרִי קֵן
צְפוּר. וּמֵאִי נִיהוּ קֵן דִּילָהּ מִטְטְרוֹן דִּי שְׁמֵהּ
שְׁדִי, דְּאִיהוּ נְטִיר תְּרַעָא דְּאֲתִמַּר בֵּיהּ (תְּהִלִּים
קיח כ) זֶה הַשְּׁעַר לֵה.

וּבְגִין דָּא בְּמִזְוֵה שְׁדִי מְלַבֵּר יְהוּ"ה מְלַגְּאוּ.
דְּשִׁ"ד מְלַאֲכֵי חֲבֵלָה אֲנוּן פְּחֻשְׁבֵּן יוֹמֵי
שְׁתָּא שִׁ"ה חֲסֵר חַד. דָּא אִיהוּ יוֹם הַכְּפוּרִים
דְּלִית לְשִׁטָּן שׁוֹלְטָן עָלָהּ, הַשִּׁטָּן הִכִּי סָלִיק
שִׁ"ד. בְּאֲתֵר דְּמִזְוֵה תְּפִין, לֹא אִית לִיהּ רְשׁוּ
לְקַרְבָּא. וּבְגִין דָּא (דְּבָרִים ו ט) וּכְתַבְתֶּם עַל מִזְוֹת
בֵּיתְךָ. מִזְוֹת זֵז מוֹ"ת. וּבְגִין דָּא כַּד לֹא
אֲשַׁתְּכַחַת אֲתֵר, אֲתִחְזֵרֵת לְקִנְיָה דְּאִיהוּ
מִטְטְרוֹן, דְּחֻשְׁבָּנָה שְׁדִי, דְּתְּפִין יְהוּ"ה מְאִרֵי
דִּיּוֹנָה קְדִישָׁא.

וּבִשְׁבֻת דְּתְּפִין צְדִיק, (כְּרֵאשִׁית ח יא) וְתַבָּא אֱלִיו
הַיּוֹנָה לַעַת עָרֵב. בְּגִין דְּאִיהוּ יְחֻדָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא וְשְׁכִינָתָהּ. וְכַד אִית צְדִיק
לְתַתָּא, אִיהוּ בְּאֲתֵר דִּיּוֹם הַשְּׁבֻת, דְּאִיהוּ שְׁדִי
דְּלַעֲלָא, וְיֵה אֲתִיחַדֵת קוּדְשָׁא בְּרִין הוּא. וְתְּפִין
אֲשַׁפְּחַת נְיִיחָא, וְלֹא אַזְלֵת מְטַלְטֵלָא מְדוּף
לְדוּף וּמֵאֲתֵר לְאֲתֵר.

וּמֵאֵן אִיהוּ צְדִיק דְּאִיהוּ אֲתִדְבָקֵת בֵּיהּ הֵהוּא
דְּאִיהוּ פְּלִיל מִכָּל מְדוֹת דְּקוּדְשָׁא בְּרִין
הוּא. דְּאֲתִמַּר בֵּיהּ וַיְכַלּוּ פְּלִיל כְּלָא. דְּכָל סְפִירָן
בֵּיהּ אֲתִפְלִילוּ דְּאִיהוּ חֲסִיד וְגִמִּיל חֲסֵד עִם
שְׁכִינָתָא, וְיֵהִיב לָהּ תִּקְוָא בְּגִבּוּרָה. וְהִכִּי בְּכָל
סְפִירָה וְסְפִירָה יֵהִיב לָהּ תִּקְוָא. אִיהוּ אֲתִדְבָקֵת
וְלֹא תְּזוּז מִנָּה בְּכָל שֵׁיט יוֹמֵי שְׁבֻתָא. וּבְגִינָה
אֲתִמַּר עַל צְדִיק אֶחָד הָעוֹלָם עוֹמֵד. אִיהוּ

תְּזוּז מִמִּנּוּ בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַשְּׁבֻת. וּבְשִׁבְלֵוֹ נִאֲמַר, עַל צְדִיק

שנושא הכל, ובו כנפי יונה נחפה בפסוק. היא מכסה עליו בכנפיה ומגנה עליו מפל המקטרגים של העולם.

ובשבי"ו נאמר (תהלים נח) לא יתן לעולם מוט לצדיק. לא יאנה לצדיק כל און. לא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם. ובו נראית הקשת של גאלה בגונים מאירים, ומיד (בראשית ט) וראיתה לזכר ברית עולם. ולא תצא פצצת העבדים מצד הקשת שהוא עבד. ועוד זרקא. הנה אליהו יורד וכמה מחנות עמו של מלאכים ונשמות.

פתח ואמר, המנורה הקדושה, הנה פמה מחנות של מלאכי חבלה שיורדים על הצאן. אמר לרועה שיזרק אבן מהפקלע הקדוש עליהם. נרמז בכתר עליון כמו זה: יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שעולה אהיה שלש פעמים, והוא אש"ר רא"ש שאהי"ה אהי"ה הפלל של מ"ב, והוא פולל עשר אמירות כמו זה: אל"ף ה"א יו"ד ה"א. וכמה הן ספירות פנימיות, וכמה ספירות אחריות, והן זו על גב זו. זהו שכתוב פי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם.

ובשבי"ח נאמר וכמה פנים לפני הנוראים, וכמה אחרים שלא נראים. ואותם הפנימיים הם: יו"ד ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"י וי"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אחרים הם: י"ה יה"ו יהו"ה א"ה אה"י אהי"ה. א"ד אד"נ אדני. כשאותם פנימיים מלמעלה כמו הטעמים על האותיות, הם זכרים. וכשהפנימיים הם למטה בשביל הנקודות פחת האותיות, הם נקבות. וכלם נודעים בסוד זה.

עמוד סביל פלא. ובה (תהלים סח יד) פנפי יונה נחפה בפסוק. איהי מכסיאת עליה בגדפהא, ואגינת עליה מפל מקטרגין דעלמא.

ובגינה אתמר (תהלים נח כג) לא יתן לעולם מוט לצדיק. (משלי יב כא) לא יאנה לצדיק כל און. (תהלים לו כה) לא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם. ובה אתחזי קשת דפרקנא בגונוי נהירין. ומיד (בראשית ט ז) וראיתה לזכר ברית עולם. (שמות כא ז) ולא תצא פצצת העבדים מסטרא דקשת דאיהו עבד. ועוד זרקא. הא אליהו נחית וכמה משרין עמה דמלאכין ונשמתין.

פתח ואמר בוצינא קדישא הא פמה משרין דמלאכי חבלה קא מחתין על עאנא. אימא לרעיא דזריק אבנא מקירטא קדישא לגביהו. (חסר פאו) אתרמיז בכתר עלאה פגונא דא יו"ד ה"י וא"ו ה"י דסליק אהיה תלת זמנין. ואיהו אש"ר רא"ש דאהי"ה אהי"ה פללא דמ"ב. ואיהו פליל עשר אמירן. פגונא דא אל"ף ה"א יו"ד ה"א. וכמה אנון ספירן פנימאין וכמה ספירן אחרים, ואנון דא על גב דא. הדא הוא דכתיב (קהלת ז ז) פי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם.

ובגינהו אתמר וכמה פנים לפני הנוראים, וכמה אחרים לאחורים דלאו הנראים, ואנון פנימיים אלין יו"ד ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"י וי"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אחרים, אנון י"ה יהו"ה יהו"ה א"ה אה"י אהי"ה. א"ד אד"נ אדני. כשאותם פנימיים מלמעלה פגון טעמי על אתון, אנון דכורין. וכד פנימיים אנון לתתא בגין נקודין תחות אתון, אנון נוקבין. וכלהו

כְּשֶׁאֶהְיֶה עַל יְהוּ"ה הֵם נִקְבָּה.
בְּתָר יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. וּבְכָל
מְקוֹם הַפֶּתַח הִיא אִם, וּשְׁנֵיהֶם
נִרְמְזוּ בְּשֵׁם אֲדֹנָי א' אֶהְיֶה י'
יְהוּ"ה. וְכֵן כְּשֶׁאֲדַנִּי עַל יְהוּ"ה,
הַנִּקְבָּה הִיא בַת. כְּמוֹ שֶׁטֵּפָה שֶׁל
הַזָּכָר, כְּאֲשֶׁר הִיא מְקַדֶּמָה אֶת
טֵפַת הַנִּקְבָּה, הִיא בַת, וְכִשְׁנִקְבָּה
מְקַדֶּמָה אֶת הַזָּכָר, הוּא בֶן. זֶהוּ
שְׁפָתוֹכ (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת
יְהוּ"ה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.

וּמִשׁוֹם זֶה עֲשֵׂר סְפִירוֹת מֵהַצֵּד
שֶׁל אֶהְיָ מִתְחִילִים בְּאוֹת א',
וְהוּא ב' פֶּתַח כְּחֻשְׁבוֹן חִי"ה,
וּמִתְפַּשְׁטִים מִמֶּנּוּ עֲשֵׂר הַיּוֹת,
וְהֵם הֵיָה הֵיָה אֶהְיָ, כְּמוֹ
שֶׁהָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן יְהוּ"ה מְלֻךְ
יְהוּ"ה מְלֻךְ יְהוּ"ה יְמֻלֵךְ.
שֶׁהַנִּקְבָּה שֶׁלָּהֶם הָיָה הֵיָה וְיִהְיָ,
שֶׁהַהֵיָה הוּוּ מַעֲיָדָה עַל עֵלֶת כָּל
הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁהוּא הֵיָה קֹדֶם כָּל
הַיּוֹת, וְיִהְיָ אַחֵר כָּל הַיּוֹת עַד
אֵין סוּף. וּמֵהַצֵּד שֶׁל אֲדֹנָי נִקְרָא
אֵין, שְׁנִרְמְזוּ בְּאֲדֹנָי, שְׁמַעֲיָד עָלָיו
שֶׁהוּא אַחֲרִית עַד אֵין סוּף
וְתַכְלִית. וְאֵהִי מַעֲיָד עַל קַדְמוֹתוֹ,
שְׁאֵין קַדְמוֹן עָלָיו, וְסִימְנֵךְ
שְׁאֲחֹרִי א"י א"י אֶהְיֶה יְהוּ"ה.

אֲדֹנָי יְהוּ"ה. הֵם עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה
אַרְבַּע אַרְבַּע. אַרְבַּע רְשִׁיּוֹת שֶׁל
שֶׁבַת שְׁאֵין זָר בִּינֵיהֶם, וְהֵם שְׁנַיִם
- זָכָר וְנִקְבָּה אַחַד לְיָמִין, וְזָכָר
וְנִקְבָּה אַחַת לְשְׂמָאל. וּפְנֵי לֹא
יֵרָאוּ. י"א י"א יְהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ יְהוּ"ה
אַחַד, וְכָל שֵׁם רַחְבּוֹ אַרְבַּע וְגִבְהוֹ
עֲשָׂרָה, וְעוֹלָיִם אַרְבַּע אַרְבַּע
לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם. וְתַלְוִיִּים מַעֲשֵׂר,
כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"י וי"ו ה"י, וְהֵם
יו"ד עֲשָׂרִים. ה"י ה"י שְׁלוֹשִׁים.
וי"ו עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם. עוֹלָיִם
לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם.

כְּמוֹ שֶׁעֲשֵׂר הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן י"י
יְהוּ"ה יְהוּ"ה, וְעוֹלוֹת לְשִׁבְעִים
וּשְׁתַּיִם. אֵין שֵׁם בֵּין מִשְׁבְּעִים

אֲשֶׁתְּמוֹדְעוּ בְּרִזָּא דָא. כִּד אֶהְיֶה עַל יְהוּ"ה
אֲנוּן נוֹקְבָא.

בְּתָר יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. וּבְכָל אֶתְר פֶּתַח
אֵימָא, וְתַרְוִיָּהוּ אֲרַמִּיזוּ בְּשֵׁם אֲדֹנָי א'
אֶהְיֶה י' יְהוּ"ה. וְהֵכִי כִּד אֲדַנִּי עַל יְהוּ"ה
אִיהוּ נוֹקְבָא בַת. כְּגוֹנָא דְטֵפָה דְדְכוּרָא כִּד
אֶקְדִּימִם לְטֵפָה דְנוֹקְבָא, אִיהוּ בַת. וְכִד נוֹקְבָא
אֶקְדִּימִת לְדְכוּרָא אִיהוּ בֶן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב
(בראשית ב ד) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוּ"ה אֱלֹהִים אֶרֶץ
וְשָׁמַיִם.

וּבְגִין דָּא עֲשֵׂר סְפִירוֹת מִסְטָרָא דְאֶהְיָ
מִתְחִילִים בְּאוֹת א', וְאִיהוּ ב' פֶּתַח
כְּחֻשְׁבוֹן חִי"ה וּמִתְפַּשְׁטִין מִנֵּה עֲשֵׂר הַיּוֹת,
וְאֲנוּן הֵיָה הֵיָה אֶהְיָ כְּגוֹנָא דְאֶתְוֹן דְּאֲנוּן
יְהוּ"ה מְלֻךְ יְהוּ"ה מְלֻךְ יְהוּ"ה יְמֻלֵךְ. הָיָה
הֵיָה וְיִהְיָ דְנִקְבָּה דְלֵהוֹן דְּהַיּוֹת דָּא מִסְהִיד
עַל עֵלֶת כָּל עֲלָאִין, דְּאִיהוּ הֵיָה קֹדֶם כָּל הַיּוֹת,
וְיִהְיָ בְּתָר כָּל הַיּוֹת עַד אֵין סוּף. וּמִסְטָרָא
דְּאֲדֹנָי אֶתְקָרִי אֵין דְּאֶתְרַמִּיזוּ בְּאֲדֹנָי דְּאֶסְהִיד
עָלָה דְּאִיהוּ אַחֲרִית עַד אֵין סוּף וְתַכְלִית. וְאֶהִי
סְהִיד עַל קַדְמוֹתוֹ דְּלִית קַדְמוֹן עָלָה. וְסִימְנֵךְ
דְּאֲחֹרִיִּים א"י א"י אֶהְיֶה יְהוּ"ה.

אֲדֹנָי יְהוּ"ה. אֲנוּן עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה אַרְבַּע אַרְבַּע.
אַרְבַּע רְשִׁיּוֹת דְּשֶׁבַת דְּלִית זָר בִּינֵיהוּ,
וְאֲנוּן תַּרְיִן דְּכָר וְנוֹקְבָא חַד (ד' קכב ע"ב) לְיָמִינָא.
וְדְכָר וְנוֹקְבָא חַד לְשְׂמָאלָא. (שְׁמוֹת ל'ג כג) וּפְנֵי לֹא
יֵרָאוּ. י"א י"א יְהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ יְהוּ"ה אַחַד, וְכָל
שְׂמָא רַחְבּוֹ אַרְבַּע וְגִבְהוֹ עֲשָׂרָה וְסִלְקִין אַרְבַּע
אַרְבַּע לְשִׁבְעִין וְתַרְיִן, וְתַלְוִין מַעֲשֵׂר. כְּגוֹנָא דָּא
יו"ד ה"י וי"ו ה"י. וְאֲנוּן יו"ד עֲשָׂרִין. ה"י
ה"י תַלְתִּין. וי"ו עֲשָׂרִין וְתַרְיִן. סִלְקִין שְׁבַעִין
וְתַרְיִן.

כְּגוֹנָא דְעֲשֵׂר אֶתְוֹן דְּאֲנוּן י' י'ה יְהוּ"ה

במקום הטעמים, וכשיש טעמים
שבהם פתרים על אותיות, לא צריך
לעשות תנועה באות מן תבה,
אלא באותה שעליה הפתח.

ועוד, השכינה, אף על גב
שפלולה מעשר ספירות, ובה
נקראו כלם אחרים, כד
כשמתחדות בה הספירות שהן
פנימיות, כל הספירות נקראות
מצד הפנימיים.

ויש ספירות שהן לפני ולפנים.
וכשנכללים בה כל הספירות,
נקראות לפני ולפנים. ופנימיים,
ופנימיים של פנימיים, ואחרים,
כלם הם אחד. ואינם כמו שהאדם
שגופו מין אחד ונשמתו מין
אחר, אבל למעלה הכל אחד.
אלא כל אור וכל דרגה שהיא
יותר קרובה לעלת כל העליונים,
נקראת לפני ולפנים.

ועוד, השכינה נקראת פרדס של
התורה, על שם שהיא פלולה
מ'פ'שט, 'ראיה', 'דרשה', 'סוד'.
שהתורה זהו סימן פרדס.
ונקראת עץ החיים מהצד של
צדיקים גמורים שאין בהם
פסלות. ומצד של כמה אילנות
הם, שמהפרי שלהם נודעת
השכינה ביניהם כפי מעשיהם.

כמו האגוז שפריו נסתר וחתום,
זהו רומז לשכינה שנאמר בה (שיר
ד) גן נעול אחתי פלה גל נעול
מעין חתום. כמו היין שהוא
סתום וחתום, שאין נהנים ממנו
הרשעים, ולא התנסף, כד גם
השכינה סתומה וחתומה בין
הרשעים שלא נהנים ממנה,
והאור שלה נאמר בו (שמות ב)
ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו.
וכד התורה, הסודות שלה
סתומים וחתומים, שאין נהנים
מהם הרשעים, ומשום זה אכל
דבש ושתה יין ואל תלמדהו
לגוי.

והכי בכל תבה ותבה. דתנועה דנקודי אנון
באתר דטעמי. וכד אית טעמי דאנון פתרון
על אתון, לא צריך למעבד תנועה באת מן
תבה, אלא בההיא דתגא עלה.

ועוד שכינתא אף על גב דאיהי פלילא מעשר
ספירות ובה אתקריאו פלהו אחרים.
הכי כד מתחדים בה ספירן דאנון פנימיים,
כל ספיראן אתקריאו מסטרא פנימיים.

ואית ספיראן דאנון לפני ולפנים. וכד אתפלילן
בה כל ספירן, אתקריאו לפני ולפנים.
ופנימיים ופנימיים דפנימיים ואחרים פלהו
אנון חד. ולאנון כגונא דבר נש דגופה
מינא חדא, ונשמתה מינא אחרא, אבל לעלא
פלא חד. אלא כל נהורא וכל דרגא דאיהי
יתיר קריבא לעלת כל עלאין, אתקריאת לפני
ולפנים.

ועוד שכינתא אתקריאת פרדס דאורייתא, על
שם דאיהי פלילא מ'פ'שט 'ראיה' 'דרשה'
'סוד דאורייתא דא הוא סימן פרדס. ואתקריאת
עין חיים מסטרא דצדיקים גמורים דלית בהון
פסלות. ומסטרא דכמה אילנין אנון, דמאיבא
דילהון אשתמודעת שכינתא ביניהון כפום
עובדיהון.

כגון אגוז דאיבא דילה סתימא וחתומה, האי
איהו רמיז לשכינתא דאתמר בה (שיר ד יב)
גן נעול אחתי פלה גל נעול מעין חתום. כגון
יין דאיהו סתום וחתום, דלא אתהנין מנה
רשיעיא, ולא אתנסף, הכי נמי איהי שכינתא
סתימא וחתומא בין רשיעיא דלא אתהנין
מנה. ואור דילה אתמר ביה (שמות ב ב)
ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו. והכי אורייתא רזין דילה
סתימין וחתומין דלא אתהנין מנהון רשיעיא.
ובגין דא אכל דבש ושתי חמרא ואל תלמדהו
לגוי.

ועם כל זה, דבש מצאת אכל דיך.
(משלי כח). שבמה שהרשית
התבונן, ואין לך עסק בנסתרות.
וכמו שמח האגוז סתום, כך היא
השכינה סתומה, והיא אסורה
בגלות בין הרשעים. ובגללם
נאמר (איכה א) נתנני ה' בידי לא
אוכל קום. שבהם היא סוגרת
ומסגרת. ובין הצדיקים אין בה
פסלת.

ובבינוניים בעלי התשובה היא
סמא"ל, אסור כפסלת של תמר,
שהוא אסור וסתום מבפנים ואין
לו רשות לשלט. ועוד, מצד
הבינוניים היא פשושנה בין
החוחים, כמו שירושלים שנאמר
(יחזקאל ה) זאת ירושלים בתוף
הגוים שמתיה וסביבותיה
ארצות. זו היא השכינה, השרש
של העץ בתוף הקוצים, שהם
עשרת הכתרים התחתונים,
שנאמר בהם (ויקרא טז) השכן אתם
בתוף טמאתם. והם ארצות של
שפחת הגבירה, שעליהם נאמר
וסביבותיה ארצות.

ורא עוד, אלא כל המזונות של
חמורים וכלבים, שהם צבאות
סמא"ל ונחש ששולטים
במשמרת הלילה, כמו שבארוה
בעלי המשנה, משמרה ראשונה
- חמור נוער, שניה - כלבים
צועקים. פלם היו צוחים
לגבירה לתת להם מזון, לקים
בהם ומלכותו בכל משלה. הרי
השכינה פלולה מעליונים
ותחתונים, היא המעין של האילן
מצד האות י'. והיא מקור מים
חיים מצד הפתח, המקור שאין
לו סוף. והיא ים התורה מהצד
של האם העליונה, ובה נחלקים
שבע ספירות לשבעה נחלים. זהו
שפתוב (ישעיה יא) והפיהו לשבעה
נחלים.

והיא פרי העץ מצד האות י'.

ועם כל דא. (משלי כה טז) דבש מצאת אכל דיך.
דבמה שהרשית התבונן, ואין לך עסק
בנסתרות. וכגונא דמחא דאגוז סתים הכי
איהי שכינתא סתימא. ואיהי אסורא בגלותא
בין רשיעיא. ובגיניהו אתמר (איכה א יד) נתנני ה'
בידי לא אוכל קום. דבהון איהי סוגרת
ומסגרת. ובין צדיקיא לית בה פסלת.

ובבינוניים מארי תיובתא איהי סמא"ל אסיר
כפסלת דתמר דאיהו אסיר וסתים
מלגאו ולית ליה רשו לשלטאה. ועוד מסטרא
דבינוניים איהי (שה"ש ב ב) פשושנה בין החוחים,
כגונא דירושלם דאתמר (יחזקאל ה ה) זאת ירושלים
בתוף הגוים (דף קכג ע"א) שמתיה וסביבותיה
ארצות. דא היא שכינתא שרשא דאילנא בגו
גובין, דאנון עשר פתין תתאין, דאתמר בהון
(ויקרא טז טז) השכן אתם בתוף טמאתם. ואנון
ארעין דשפחה דמטרוניתא, דעליהו אתמר
וסביבותיה ארצות.

ורא עוד אלא כל מזונין דחמרי וכלבי, דאנון
חילין דסמא"ל ונחש דשליטין במשמרות
דלילא, כמא דאוקמוה מארי מתניתין,
משמרה ראשונה חמור נוער. שניה כלבים
צועקים, פלהו הוו צוחין לגבי מטרוניתא,
למיהב לון מזונא לקים בהון (תהלים קג ט)
ומלכותו בכל משלה. הא שכינתא פלילא
מעלאין ותתאין איהי מבוועא דאילנא מסטרא
דאת י'. ואיהי מקור מים חיים מסטרא דכתר,
מקורא דלית ליה סוף. ואיהי ימא דאורייתא
מסטרא דאמא עלאה, ובה מתפלגין שבע
ספירן לשבעה נחלין. הךא הוא דכתיב (ישעיה
יא ט) והפיהו לשבעה נחלים.

ואיהי איפא דאילנא מסטרא דאת י'. ואיהי
גופא דאילנא מסטרא דאת ו'. ואיהי

וְהָיָא גּוּף הָאֵילָן מְצַד הָאוֹת ו'.
וְהָיָא עֲנָפֵי הָאֵילָן מְצַד שְׁל הָאוֹת
ה' הַעֲלִיּוֹנָה. וְהָיָא שְׂרֵשׁ הָאֵילָן
מְצַד הָאוֹת ה' הַתַּחְתּוֹנָה, שְׁהָיָא
גַן, שְׁבוּ נְטֹעַ עֵץ מְצַד שְׁל אֲדָנִי.
וְהָיָא אָדָם שְׁנָאֲמַר בּוּ (בראשית ב)
וַיִּטֵּעַ ה' אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֵן מִקְדָּם
וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יֵצֵר.
הָיָא אָדָם מְצַד הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ יו"ד
ה"א ו'א"ו ה"א. הָיָא כְּלוּלָה מִכָּל
הַשְּׂמֹת הַעֲלִיּוֹנִים. וּמִשּׁוּם שְׁהָיָא
כְּלוּלָה מִעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
שׁוּרָה עֲלֶיהָ עֲלֵת כָּל הַעֲלִיּוֹנִים,
וּבוּ שְׁלֹטוֹן עַל הַכֹּל.

קוּם אֲלֵיהּ לְשַׁבַּח אֶת עֲלֵת כָּל
הַעֲלִיּוֹנִים, שְׁאַתָּה תִּהְיֶה מִקְדָּם
לְכָל נְבִיא בְּדוֹר הַמְּשִׁיחַ, שֵׁישׁ מִי
שְׁאַתָּה עֲתִיד לְהַתְּגַלּוֹת לוֹ מְצַד
נִשְׁמָתוֹ בְּשִׁכְל שְׁלוֹ, וַיֵּשׁ לְמִי
שְׁאַתָּה עֲתִיד לְהַתְּגַלּוֹת לוֹ
בְּחֻכְמָתוֹ, וַיֵּשׁ לְמִי שְׁאַתָּה עֲתִיד
לְהַתְּגַלּוֹת לוֹ פְּנִים בְּפְנִים מְצַד
שְׁל גּוּפוֹ.

קוּם פְּתַח דְּבָרִים לְפָנֵי הַשְּׂכִינָה.
מִיָּד פְּתַח וְאָמַר, וְהַמְּשַׁכְּלִים
זְהָרוּ. מִי הַמְּשַׁכְּלִים? אֱלוֹ שְׁיֵשׁ
בְּהֵם שְׁכָל לְהַפְּרִי אֶת רְבוּן
הַעוֹלָמִים, שְׁהוּא עֲלֵת כָּל
הַעֲלִיּוֹנִים בְּשְׂכִינָה, שְׁנָאֲמַר בַּה
(תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לֵה צְדִיקִים
יָבֹאוּ בּוֹ. שַׁעַר בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת
עֵשֶׁר, כְּלוּלָה מִעֵשֶׁר סְפִירוֹת,
וּמִהַצַּד שְׁלָהֶם הָיָא גְבוּל, כְּמוֹ
הָיָם שְׁנָאֲמַר בּוּ (ירמיה ה) אֲשֶׁר
שְׁמַתִי חוֹל גְבוּל לַיָּם. כֶּף הָיָא
גְבוּל וְתַחֲסוּם לַשֵּׁם שְׁל יְהו"ה,
שְׁהָיָא רְשׁוֹת הַיְחִיד, שְׁתַּחֲמוּמוֹ
הוּא שְׁמוֹנָה אֲלָפִים אֲמָה, אֲלָפִים
לְכָל צַד. וְהֵם יֵאֱהָרוּנָהּ.

וְרְשׁוֹת הוּא לַיְחִיד, שְׁהוּא רְחִבּוֹ
אַרְבַּעַה יְהוּה, וְגִבְהוֹ עֲשָׂרָה יוֹד
הוּ וְאוֹ הָא. הוּא גְבוּל לַיָּם
הַתּוֹרָה, שְׁהָיָא הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה
אֲבָל מְצַד עֲלֵת כָּל הַעֲלוֹת שְׁאִין

עֲנָפִין דְּאֵילָנָא מְסֻטָּרָא דְּאֵת ה' עֲלָאָה. וְאֵיהִי
שְׂרֵשׁא דְּאֵילָנָא מְסֻטָּרָא דְּאֵת ה' תַּתְּאָה דְּאֵיהִי
גַן, דְּבַה נְטֹעַ אֵילָנָא מְסֻטָּרָא דְּאֲדָנִי. וְאֵיהִי
אָדָם דְּאֶתְמַר בֵּיה (בראשית ב) וַיִּטֵּעַ ה' אֱלֹהִים גַּן
בְּעֵדֵן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יֵצֵר.
אֵיהִי אָדָם מְסֻטָּרָא דְּשְׁמָא מְפָרֵשׁ יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א אֵיהִי כְּלוּלָה מִכָּל שְׁמָהֵן עֲלָאִין.
וּבְגִין דְּאֵיהִי כְּלוּלָה מִעֲלָאִין וְתַתְּאִין, שְׂרִיא
עֲלָה עֲלֵת כָּל עֲלָאִין וּבֵיה שְׁלֹטְנוּתָא עַל כָּלָּא.
קוּם אֲלֵיהּ לְשַׁבַּחא לְעֲלֵת כָּל עֲלָאִין, דְּאֵת
תְּהָא אֲקָדִים לְכָל נְבִיאִיא בְּדָרָא
דְּמִשְׁיחָא. דְּאֵית לְמָאן דְּאֵת עֲתִיד לְאַתְּגַלְיָא
לֵיה מְסֻטָּרָא דְּנִשְׁמַתָּה בְּשִׁכְל דִּילָהּ. וְאֵית
לְמָאן דְּאֵת עֲתִיד לְאַתְּגַלְיָא לֵיה בְּחֻכְמַתִּיה
וְאֵית לְמָאן דְּאֵת עֲתִיד לְאַתְּגַלְיָא לֵיה פְּנִים
בְּפְנִים מְסֻטָּרָא דְּגוּפָהּ.

קוּם אֲפְתַח מְלִין קָמִי שְׂכִינְתָּא. מִיָּד פְּתַח
וְאָמַר. (דניאל יב ג) וְהַמְּשַׁכְּלִים יְזָהָרוּ. מָאן
מְשַׁכְּלִים. אֵילִין דְּאֵית בְּהוּן שְׁכָל לְמַנְדַּע
לְמָאֲרֵי עֲלָמִין, דְּאֵיהּ עֲלֵת כָּל עֲלָאִין
בְּשְׂכִינְתָּא, דְּאֶתְמַר בַּה (תהלים קיח ד) זֶה הַשַּׁעַר לֵה
צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ. שַׁעַר בְּהַפּוּךְ אַתּוּן עֵשֶׁר
כְּלוּלָה מִעֵשֶׁר סְפִירָן. וּמְסֻטָּרָא דִּילְהוּן אֵיהִי
גְבוּל. כְּגוֹן יִמָּא דְּאֶתְמַר בֵּיה (ירמיה ה כב) אֲשֶׁר
שְׁמַתִי חוֹל גְבוּל לַיָּם וְגו'. הַכִּי אֵיהִי גְבוּל
וְתַחֲסוּם לְשְׁמָא דִּיהו"ה, דְּאֵיהִי רְשׁוֹת הַיְחִיד
דְּתַחֲוּמָה, אֵיהִו שְׁמוֹנָה אֲלָפִים אֲמָה, אֲלָפִים
לְכָל סֻטָּרָא. וְאַנּוּן, יֵאֱהָרוּנָהּ.

וְרְשׁוֹת אֵיהִי לַיְחִיד דְּאֵיהִו רְחִבּוֹ אַרְבַּעַה יְהוּה
וְגִבְהוֹ עֲשָׂרָה יוֹד הָא וְאוֹ הָא אֵיהִי
גְבוּל לְיִמָּא דְּאוּרִיתָּא, דְּאֵיהִי אֵימָא עֲלָאָה
דְּגִלוּי דְּאַשְׁתַּכְּחוּ מִן חֻכְמָה, דְּאֵיהִי כ"ח מ"ה
שְׁגֻלָּה שְׁנַמְצָאוּ מִחֻכְמָה, שְׁהָיָא כ"ח מ"ה, לָא עוֹבְרִים מִמָּנָה.

למעלה ממנה, אין לה גבול מצדו, ואין לה תחום מצדו ולא רשות עליו, ולא מחוצה לו, ואין לו מדה ושעור.

ורא עוד, אלא מצד העמוד האמצעי יש לה שתוף וחבור, כמו זכר ונקבה שהיא ושתוף שלה א"ח, ושניהם א"ח. אבל מצד של עלת כל העלות, אחד בלי שתוף, ולא עוד, אלא מהצד של אחד היא ד', עמו י"ג א"ח"ד המנוי. אבל מהצד של עלת על כל העליונים היא אחד. ולא ככל אחד הפנוי והמנוי שהוא פנוי ליהו"ה. אלהים ודאי כף עולה לחשבון כנו"י. ומצד של רבון על הפל אין לו כנו"י.

ועוד, מצד של העמוד האמצעי נקראת בית קבול, שלפעמים יורדת לה נביעה. והיא מלאה, שפף אותיות של אלהים מלא"ה. ולפעמים היא יבשה, כמו (רות א) אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'. ומהצד של עלת על כל העליונים לא יחסר ולא יעדיף. נביעת אורו שכל הספירות מקבלות זו מזו, ויכולים לעשות שם דמיון כמו שנביעת המים שמשקים את האילן. ואם חסרה אותה נביעה ממנו, הוא חרב ויבש, כמו שהנהר שנאמר בו אלו מים מני ים וגו'.

אבר בעלת על כל העליונים אין למעלה ממנו שמוסיף בו וגורע בו, שבכל הספירות הוא גורע מהם נביעה, ומוסיף להם נביעה, כמו שהשכינה שלפעמים היא מלאה ולפעמים היא חסרה, וכף כל ספירה וספירה. והוא שמוסיף וגורע בכלם, ואין עליו שמוסיף וגורע. ולא עוד, אלא הוא שהוציא תשע ספירות, שהן כלל של א"ח, שהעמוד האמצעי כלול מאותן התשע.

לא עברין מינה אבל מסטרא דעילת כל העלות דלית לעלא מנה, לית לה גבול מסטרה, ולית לה תחום מסטרה ולא רשות עליה, ולא בר מנה. ולית ליה מדה ושעור.

ורא עוד אלא מסטרא דעמודא דאמצעייתא אית לה שתוף וחבור, כגון דכר ונוקבא דאיהי ושתופא דילה א"ח ותרוניהו א"ח. אבל מסטרא דעלת כל העלות. איהי אחד בלא שתוף. ולא עוד אלא מסטרא דאחד, איהי ד' עמה י"ג א"ח"ד המנוי. אבל מסטרא דעלת על כל עלאין איהי אחד. ולא ככל אחד הפנוי והמנוי דאיהו פנוי ליהו"ה. אלהים ודאי הכי סליקת בחשבון כנו"י. ומסטרא דמארי על כלא לית ליה כנו"י.

ועד מסטרא דעמודא דאמצעייתא אתקריאת בית קבול, דלזמנין נחית לה נביעו. ואיהי מלאה דהכי אתון דאלהים מלא"ה. ולזמנין איהי יבשה, כגון (רות א כא) אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'. ומסטרא דעלת על כל עלאין לא יחסר ולא יעדיף. נביעו נהורה דכל ספירן מקבלין דין מדין. ויכלינן למעבד תמן דמיון כגונא דנביעו דמין, דאשקי לאילנא ואם חסר ההוא נביעו מנה, איהו חרב ויבש. כגונא דנהר דאתמר ביה (איוב יד יא) אלו מים מני ים וגו'.

אבר בעלת על כל עלאין לית לעלא מנה דאוסיה ביה וגרע ביה דבכל ספירן איהו גרע נביעו מנהון, ואוסיה לון נביעו. כגונא דשכינתא דלזמנין איהי מלאה. ולזמנין איהי חסרה והכי כל ספירה וספירה. ואיהו דאוסיה וגרע בכלהו, ולית עליה דאוסיה וגרע. ולא עד אלא איהו דאפיק תשע ספירן דאנון כלא דא"ח, דאיהו עמודא דאמצעייתא כליל מאנון תשע.

וְעָלַת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים לֹא יוֹרֵד
עָלָיו יְחֻדוּ, עַד שְׁמוּצִיא לוֹ בַת
זוּגוּ כְּלוּלָה מְעַשֵּׂר סְפִירוֹת,
וּבְגִלְלָה יוֹרֵד עָלֶיהָ יְחֻדוּ, כְּדִי
שְׁתַּהַיָּה חֲבִיבָה עָלָיו, וְהוּא
שְׁאוּחֻז בְּשִׁנְיָהֶם. (ומשום כך הם אחד
מצדו בלא חשבון. ובזמן שהוא אחד בשניהם,
אין שם פרוד. ובשהוא אחד בשניהם) הֵם
א"ח ד', שֵׁשׁ שְׁתוּף שֶׁל שְׁנֵינָהֶם,
כְּמוֹ צְדִיק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ כִּי כָל
בְּשָׂמִים וּבְאָרֶץ. וְתַרְגּוּמוֹ, שְׁאוּחֻז
בְּשָׂמִים וּבְאָרֶץ. הַשְׁתוּף שֶׁלוֹ כְּמוֹ
בְּרִית הַמִּילָה שְׁאוּחֻז בְּזָכֵר
וְהַנְּקֵבָה, וְהוּא לְזִמְנִים יְדוּעִים יֵשׁ
זוּגוּ, וְלַפְעָמִים הַפְּרָדָה.

כְּמוֹ אֶהְרֵן הַכֶּהֵן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא
טו) וְאֵל יִבָּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ.
וְלַפְעָמִים בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל
הַקֹּדֶשׁ. כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁלַּפְעָמִים הִיא
נִדָּה מְרַחֶקֶת מִבְּעֻלָּה, וְלַפְעָמִים
הִיא טְהוֹרָה מִתַּרְתֵּל לְבַעֲלָהּ.

אֲבָרָ כְּשֶׁעֲלַת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים
בִּינְיָהֶם, אֵין שָׁם נְדוּת וְלֹא רְחוּק
וְלֹא קְצוּץ וְלֹא פְרוּד, וְהוּא
שְׁקוּשֵׁר עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת הַפְּנִימִיִּים
וְעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת הַחִיצוֹנִיִּים
אֲלֵיהֶם. וּמִשׁוּם שֶׁהוּא מִכְּפָנִים,
שָׁם אֶת אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל בָּהֶם,
בְּאוֹתָהּ הַקְּשׁוּרָה בְּכֻלָּם, פְּנִימִיִּים
וְחִיצוֹנִיִּים, שֶׁהִיא כְּלוּלָה
מְעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים עַד שְׁאִין
סוּף וְתַכְלִית.

וּמִשׁוּם זֶה קָרָא לָהּ אֲמוּנַת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁבָּהּ נוֹדְעִים עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים, וְעֲלַת עַל כָּל
הָעֲלִיּוֹנִים. וּמִי שֶׁמִּיַּחַד אוֹתוֹ
עֲמָה, כְּאֵלּוֹ מִיַּחַד אוֹתוֹ וּמִמְלִיךְ
אוֹתוֹ עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים. קָמָה הַשְּׂכִינָה
מִכְּסֻאָה וּנְשָׁקָה אוֹתוֹ, וְרוּעָה
הַנְּאָמֵן נֶשֶׁק אוֹתוֹ, וְכָל הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים בְּרַכּוּ אוֹתוֹ וְנִתְּנוּ לוֹ
מִתְּנוּת. עַד כָּאֵן סוּד הַיְחֻד. מִכָּאֵן

וְעָלַת עַל כָּל עֲלִיּוֹנִים לֹא נֶחֱתָת עָלֶיהָ יְחֻדָּה, עַד
דְּאִפִּיק לִיהָ בַת זוּגָה כְּלִילָא מְעַשֵּׂר
סְפִירָן, וּבְגִינָה נֶחֱתָת עָלֶיהָ יְחֻדָּה בְּגִין דְּתַהָא
חֲבִיבָה עָלֶיהָ. וְאִיהוּ דְּאִחִיד בְּתַרְוִיָּהוּ (ובגין דא אנון
חד מספריה בלא חושבון ובזמנא דאיהו אחיד בתרניהו לית תמן פירוניא וכד
איהו אחיד בתרניהו). אַנּוּן א"ח ד'. דְּאִית שְׁתוּפָא
דְּתַרְוִיָּהוּ כְּגוֹן צְדִיק דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דה"א כט יא) כִּי
כָּל בְּשָׂמִים וּבְאָרֶץ, וְתַרְגּוּמוֹ דְּאִחִיד בְּשָׂמִיא
וּבְאָרְעָא. שְׁתוּפָא דִּילָהּ כְּגוֹנָא דְּבְרִית מִילָהּ
דְּאִחִיד בְּדָכֵר וּנְוִקְבָא, וְאִיהוּ לְזִמְנִין יְדִיעֵן אִית
זוּגָא, וְלְזִמְנִין אִפְרָשׁוּתָא.

כְּגוֹן אֶהְרֵן כְּהֵנָּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ויקרא טו ב) וְאֵל יִבָּא
בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְזִמְנִין (שם פסוק ג) בְּזֹאת
יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ כְּגוֹנָא דְּאִתְתָּא דְּלְזִמְנִין
אִיהִי נְדָה מְרַחֶקָא מִבְּעֻלָּה, וְלְזִמְנִין אִיהִי דְּכִיָּא
מִתַּרְתֵּל לְבַעֲלָהּ.

אֲבָרָ כִּד עֲלַת עַל כָּל עֲלִיּוֹנִים, בִּינְיָהוּ לִית תַּמָּן
נְדוּת וְלֹא רְחוּק, וְלֹא קְצוּץ, וְלֹא פְרוּד,
וְאִיהוּ דְּקֶשֶׁר עֶשֶׂר סְפִירָן פְּנִימִיִּים וְעֶשֶׂר סְפִירָן
חִיצוֹנִיִּים לְגַבְיָהוּ. וּבְגִין דְּאִיהוּ מְלֻגָּאוּ שְׁוִי
אֲמוּנָה דִּישְׂרָאֵל כְּהוֹן, בְּהִיא דְּהִיא קְשׁוּרָא
בְּכֻלָּהוּ פְּנִימִיִּים וְחִיצוֹנִיִּים דְּאִיהִי כְּלִילָא
מְעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּאִין, עַד דְּלִית סוּף וְתַכְלִית.

וּבְגִין דָּא קָרָא לָהּ אֲמוּנָה דִּישְׂרָאֵל דְּבָהּ
אֲשֶׁתְּמוּדְעוּ עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּאִין, וְעֲלַת עַל
כָּל עֲלִיּוֹנִים. וּמֵאֵן דְּמִיַּחַד לִיהָ בָּהּ, כְּאֵלּוֹ מִיַּחַד
לִיהָ (דף קכג ע"ב) וְאִמְלִיךְ לִיהָ עַל כָּל עֲלִיּוֹנִים
וְתַתְּאִין. קָמַת שְׂכִינְתָא מִכּוּרְסִיָּא דִּילָהּ
וּנְשִׁיקַת לִיהָ, וְרַעֲיָא מְהִימְנָא נְשִׁיק לִיהָ, וְכָל
עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּאִין בְּרִיכוּ לִיהָ וַיְהִיבוּ לִיהָ נְבֻזְבָּזֵן.
עַד כָּאֵן רְזָא דִּיחֻדָּא. מִכָּאֵן וְאִילָךְ סְתָרִי
אוֹרִיתָא וְטַעְמֵי אוֹרִיתָא.

מִתְּנוּת. עַד כָּאֵן סוּד הַיְחֻד. מִכָּאֵן

קום המנוחה הקדושה, פתח דברים לפני השכינה להוריד אליה נביעה משמן קדוש, שנאמר בו (שמות כז) שמן זית זך פתית למאור להעלת נר תמיד. שהיא השכינה שנאמר בה (משלי ט) נר ה' נשמת אדם. בגולה נאמר אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. וכך לא תכבה נשמתו של מי שיתעסק בה תמיד. אל תתנו דמי לקדוש ברנף הוא עד שיתעורר אליה, שהנר לא שוכף אצלו. זהו שכתוב למען יזמרך כבוד ולא ידם. שהיא כבודו, יקרה היא מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה.

קם המנוחה הקדושה, פתח ואמר, בראשית ברא אלהים. רבון העולם, יהי רצונך לקיים בי ואנכי אהיה עם פיך והוריתיך אשר תדבר. שלא בשביל כבודי עשיתי, אלא לפתח דברים לפני שכינתך. פתח ואמר פעם שניה. סו"ד ה' ליראיו, הוא שבעים פנים של סתרי תורה שצריך לפרש בהם שבעים פעמים במעשה של הפרשה הזו של בראשית.

תקון ראשון

בראשית. פעמים רבות הן בתורה ראשית, וכל אחד מתפרש במקומו. הראשון הוא, (משלי ח) ה' קנני ראשית דרכו. זו התורה שיש בה טעמים ונקודות ואותיות, וכמה מצוות של עשה ולא תעשה, שפלן תלויות בשם יהו"ה. זהו שכתוב זה שמי לעלם וזה זכרי לדר [נדר]. שמי עם י"ה - שלש מאות ששים וחמש. זכרי עם ו"ה - מאתים ארבעים ושמונה. שלש מאות ששים וחמש משמאל, מיראת הגבורה נתנו פחד יצחק. מאתים ארבעים

קום בוצינא קדישא אפתח מלין קמי שכינתא, לנחתא נביעו לגבה ממשחא קדישא, דאתמר ביה (שמות כז ב) שמן זית זך פתית למאור להעלת נר תמיד. דאיהי שכינתא דאתמר בה (משלי כ כז) נר ה' נשמת אדם. בגינה אתמר (ויקרא י) אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. והכי לא תכבה נשמתה דמאן דיתעסק בה תמיד. אל תתנו דומיה לקודשא בריך הוא עד דיתער לגבה. דשרגא לית שכיכו לגבה. הךא הוא דכתיב (תהלים ל יג) למען יזמרך כבוד ולא ידם. דאיהי כבוד הילה (משלי ג טו) יקרה היא מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה.

קם בוצינא קדישא פתח ואמר, בראשית ברא אלהים. רבון עלמא יהא רעוא דילך לקימא בי (שמות ד יב) ואנכי אהיה עם פיך והוריתיך אשר תדבר. דלא בגין יקרא דילי עבידנא, אלא לאפתחא מלין קמי שכינתך. פתח ואמר זמנא תננא. (תהלים כה יד) סו"ד ה' ליראיו. איהו שבעין אנפין דסתרי תורה דצריך לפרשא בהון שבעין זמנין בעובדא דפרשתא דא דבראשית.

תקונא קדמאה.

בראשית זמנין סגיאין אנון באורייתא ראשית, וכל חד אתפרש באתרה. קדמאה איהו (משלי ח כב) ה' קנני ראשית דרכו. דא אורייתא דאית ביה טעמי ונקודי ואתון. וכמה פקודין דעשה ולא תעשה דכלהו תלין בשם יהו"ה. הךא הוא דכתיב (שמות ג טו) זה שמי לעלם וזה זכרי לדר [נדר]. שמי עם י"ה שס"ה. זכרי עם ו"ה רמ"ח. שס"ה משמאלא, מדיחילו דגבורה אתיהיבו פחד יצחק. רמ"ח מימינא, מרחימו דדרגא דאברהם דאתמר ביה (ירמיה לא

וּשְׁמוֹנֵה מִיָּמִין, מֵאַהֲבָה שֶׁל דְּרָגַת
אֲבָרָהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ירמיה לא)
אַהֲבַת עוֹלָם אַהֲבַתִּיךָ עַל פֶּן
מִשְׁכַּתִּיךָ חֶסֶד. הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי
כּוֹלֵל אֶת שְׁנֵיהֶם. וּמִשּׁוֹם זֶה נִקְרָא
בְּשֵׁם יְהו"ה.

אֲבָרָה הַיָּמִין א"ל, נוֹטֵל עִמּוֹ ו"ה.
זֶהוּ שְׁכַתּוֹב אֱלֹהִים מִתִּמְנָן יְבוּא.
הַשְּׂמָאל נוֹטֵל עִמּוֹ י"ה מִן
אֱלֹהִים. הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי נוֹטֵל
שֵׁם שְׁלֹם. וּמִשּׁוֹם זֶה אֵל אֱלֹהִים
ה' דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרְצָן. כּוֹלֵל אוֹתָם.

בַּפְּסוּק הַזֶּה.

וַיִּכְרֹךְ מִצְרָה יֵשׁ טַעַם יְדוּעַ
לְמַעַלָּה, וּשְׁכַרָּה יְדוּעַ לְאוֹתָם
שְׂוִידְעִים הַסּוּדוֹת הַנְּסֻתָּרִים שֶׁל
רְבוּנָם, לֹא הִתְפַּסֶּה מֵהֶם כָּל רִז.
זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (דניאל ד) כָּל סוּד אֵין
נִסְתָּר מִמֶּךָ.

וְכָרְךְ אוֹת וְאוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַקּוּץ
שֶׁלָּה וְהַנְּקוּד שֶׁלָּה וְהַטְּעָמִים
שֶׁלָּה, יֵשׁ לָהֶם סוּדוֹת נִסְתָּרִים
לְמַעַלָּה. וְהַמְשַׁכְּלִים מְכִירִים
אוֹתָם שֵׁישׁ בָּהֶם כַּח לַעֲמֹד בְּהִיכַל
הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּחֲנֻנְיָה
מִשָּׂאֵל וְעִזְרִיָּה (שם א) וְאֲשֶׁר כַּח
בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ,
בַּעֲמִידַת הַתְּפִלָּה שֶׁהֵיא הִיכַל
הַמֶּלֶךְ, כְּלוּלָה מִכָּל הַטְּעָמִים
וְהַנְּקוּדִים וְהַאוֹתִיּוֹת. שְׂאִין יְדִיעָה
כְּמוֹ יְדִיעַת הַנְּקוּדוֹת וְהַטְּעָמִים שֶׁל
הַאוֹתִיּוֹת, לְהַכִּיר בָּהֶם סְגוּלָתָא,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ זֶרְקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ
סְגוּלָתָא. וְכֻלָּם נִרְמָזוּ בְּהוֹיּוֹת כְּמוֹ
זֶה: יִימִי הַיְהִי' וַיִּוִי הַיְהִי'.

בְּכָרְךְ מְקוֹם שֶׁהֶם שְׁלֵשׁ יוֹדִי"ן
יַחַד, רוֹמְזִים יִימִי לְסְגוּלָתָא,
שֶׁהֵיא הַשְּׁכִינָה הַכּוֹלֵלָה מִחֻכְמָה
חֶסֶד נְצַח. חֻכְמוֹת בַּחוּץ תְּרַנְּה.
וּבְגַלְלָם פְּרוּשָׁה בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה,
הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. שְׁפָל
הַשְּׁלֵשָׁה הֵם דְּרוּמִיִּים. הַיְהִי'
בִּינָה גְבוּרָה הוּד. וְכֻלָּם לְצַפּוֹן.
וּבְגַלְלָם נֶאֱמַר הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר

ב) אַהֲבַת עוֹלָם אַהֲבַתִּיךָ עַל פֶּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֶסֶד.
עֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא כְּלוּל תְּרוּיָהוּ. וּבְגִין דָּא
אַתְקְרִי בְּשֵׁם יְהו"ה.

אֲבָרָה יָמִינָא א"ל נוֹטֵיל עִמָּה ו"ה הַדָּא הוּא
דְּכַתִּיב (חֲבֻקִּיק ג ג) אֱלֹהִים מִתִּמְנָן יְבוּא.

שְׂמָאלָא נוֹטֵיל עִמָּה י"ה מִן אֱלֹהִים, עֲמוּדָא
דְאֲמֻצָּעִיתָא נוֹטֵיל שְׂמָא שְׁלִים. וּבְגִין דָּא (תהלים
נ א) אֵל אֱלֹהִים ה' דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרְצָן. כְּלוּל לוֹן
בְּהַאי קְרָא.

וְכָרְךְ פְּקוּדָא אֵית לִיה טַעַמָא יְדִיעָא לְעֵלָא,
וְאֶגְרָא דִּילָה יְדִיעַ לְאַנּוּן דִּי־דְעִין רִזִין
סְתִימִין דְּמֵאֲרִיָּהוּן. לֹא אַתְפְּסִיא מְנַהוּן כָּל רִז.
הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב (דניאל ד) וְכָל רִז לֹא אֲגִס לָךְ.
וְכָרְךְ אוֹת וְאוֹת דְּאוֹרִיָּתָא, וְקוּצָא דִּילָה וְנִקְדָּה
דִּילָה וְטַעַמֵי דִּילָה, אֵית לוֹן רִזִין סְתִימִין
לְעֵלָא. וְהַמְשַׁכְּלִים אֲשַׁתְּמוּדְעֵן בְּהוּן דְּאֵית
בְּהוּן חִילָא לְמִיקָם בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָא. כְּגוּנָא
דְּאַתְמַר בַּחֲנֻנְיָה מִשָּׂאֵל וְעִזְרִיָּה (שם א ד) וְאֲשֶׁר
כַּח בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ, בַּעֲמִידָה
דְּצֻלוֹתָא דְּאֵיהִי הִיכַל הַמֶּלֶךְ, כְּלוּלָא מִכָּל
טַעַמֵי וְנִקְוּדֵי וְאַתְנוּן. דְּלִית יְדִיעָה פִּידִיעָה
דְּנִקְוּדֵי וְטַעַמֵי דְּאַתְנוּן, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בְּהוּן
סְגוּלָתָא, דְּאַתְמַר בֵּיה זֶרְקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ
סְגוּלָתָא. וְכֻלָּהוּ אַתְרַמִּיזוּ בְּהוּן כְּגוּנָא דָּא
יִימִי הַיְהִי' וַיִּוִי הַיְהִי'.

בְּכָרְךְ אַתְר דְּאַנּוּן תְּלַת יוֹדִי"ן כְּחֻדָּא יִימִי
רְמִיזִין לְסְגוּלָתָא, דְּאֵיהִי שְׁכִינְתָּא
כְּלוּלָא מִן חֻכְמָה חֶסֶד נְצַח. (משלי א ב) חֻכְמוֹת
בַּחוּץ תְּרַנְּה. וּבְגִינְיָהוּ אוּקְמוּהָ מְאֲרִי מִתְּנִיתִין
הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. דְּכֻלָּהוּ תְּלַתָּא אַנּוּן
דְּרוּמִיִּים. הַיְהִי' בִּינָה גְבוּרָה הוּד. וְכֻלָּהוּ
לְצַפּוֹן. וּבְגִינְיָהוּ אַתְמַר הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר
זַפְּיִן. זַפְּאָה אֵיהוּ מְאֵן דְּמִכּוּן בְּהוּן. לְנַחֲתָא

צִפִּין. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁמְכַוֵּן בָּהֶם
לְהוֹרִיד חֲכָמָה וְעֵשֶׂר לְשִׁכְנֵיהָ,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ קִדְשָׁהּ לְךָ יִשְׁלָשׁוּ,
שֶׁכֶּף הִיא הַסְּגֻלָּה שֶׁלָּהֶם, לְהוֹרִיד
חֲכָמָה וְעֵשֶׂר.

אֲשֶׁרִיו מִי שֶׁלֹּא נוֹטֵל שֶׁכֶר
לְעֲצָמוֹ, אֶלָּא שֶׁמְלַמֵּד הַסְּגֻלוֹת
הַלְלוּ אֶל הַשִּׁכְנֵיהָ, שְׁאוֹתֵן סְגֻלוֹת
הֵן שֶׁל בַּעֲלָה שְׁמוֹרִיד אוֹתָן
אֵלֶיהָ. וְיִוִּי פֶתֶר תְּפָאֶרֶת יִסוּד.
מִשּׁוֹם שֶׁפֶתֶר הוּא יוֹ"ד שְׁעוֹלָה
לְחֻשְׁבוֹן כ', שֶׁשֵּׁם ו'. שְׁתֵּי וַיִּי"ם
רְמוּזוֹת בָּאוֹת וַאֲ"ו. וְכֹל שֶׁלֹּשׁ
הַוַיִּי"ם כְּלוּלוֹת בְּצַדִּיק ח"י
הַעוֹלָמִים, שֶׁכֶּף עוֹלוֹת שֶׁלֹּשׁ וַיִּי"ם
כְּחֻשְׁבוֹן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וְזֶהוּ
וּבִבְרֻכּוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק.

וּשְׁלֹשׁ הַוַיִּי"ם הַלְלוּ, סְגֻלָּתָן לְיַחַד
אֶת הַשִּׁכְנֵיהָ עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְזֶהוּ לְקֶרֶב רְחוּקִים, שֶׁהֵם
אוֹרְחִים, שֶׁבָּהֶם קִפְצָה הָאֶרֶץ
לְיַעֲקֹב, שֶׁהָאוֹת ו' הִיא דָּרָךְ. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב (בַּמְדַּבֵּר כֹּד) דָּרָךְ כּוֹכֵב
מִיַּעֲקֹב. דָּרָךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם.
קִפְצַת הַדָּרָךְ שִׁכְנֵיהָ. שְׁבוּיִי"ם
הַלְלוּ קִפְצָה הַדָּרָךְ לְבַעֲלָהּ, וְהוּא
יִשִּׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּיֵן אֶרֶץ אֵלֶיהָ.
וּבְגִלְלֵם נֶאֱמַר (מִשְׁלִי א) דָּרְכֵיהָ דָּרְכֵי
נַעֲמִם.

וּמִצַּד הָאוֹת וַאֲ"ו מִן שֵׁם בֶּן
שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם עוֹשֶׂה שְׁתַּיִם
עֶשְׂרֵה דָּרְכִים בַּיָּם, שֶׁעָבְרוּ
בִּינֵיהֶם שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים,
שֶׁשִּׁלְשָׁה שְׁמוֹת הֵם בְּוִיסַע וַיָּבֵא
וַיִּט, וְהֵם וְהִי וְהִי אַנִּי וְהִי. וְרֹאשֵׁי
תְּבוֹת שֶׁלָּהֶם וַאֲ"ו. הֵיטָם בְּאֲמַצַּע
א' אֶלְף בִּינָה, וְתִמְצָא אוֹתָהּ.
וּבְחֻזֵּק שֶׁל שְׁתֵּי הַוַיִּי"ם הַלְלוּ
בּוֹקֵעַ הַשֶּׁמֶשׁ רְקִיעִים וְעוֹשֶׂה
בָּהֶם שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה דָּרְכִים בְּרִקְיעַ,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְאֵתָה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם.
וְחִמְשׁ עֶשְׂרֵה י"ה וְאַחַת עֶשְׂרֵה
ו' הִיא עוֹלָה חֻשְׁבוֹנָם שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת
אַרְבָּעִים וּשְׁשׁ. פְּעַל בְּכ"ח

חֲכָמָתָא וְעוֹתָרָא לְשִׁכְנֵיתָא, דְּאִתְּמַר בָּהּ קִדְשָׁה
לְךָ יִשְׁלָשׁוּ. דְּהִכִּי אִיהוּ סְגוּלָתָא דִּילְהוּן לְנַחְתָּא
חֲכָמָתָא וְעוֹתָרָא.

וּבָאָה אִיהוּ מָאן דְּלֹא נָטִיל אִיהוּ אַגְרָא לְגַרְמָה,
אֶלָּא דְאוּלִיף סְגֻלוֹת אֵלִין לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא
דְּאֵלִין סְגֻלוֹת אֵלִין דְּבַעֲלָה דְנַחְתָּא לֹון לְגַבְהָ.
וְיִוִּי פֶתֶר תְּפָאֶרֶת יִסוּד. בְּגִין דְּכֶתֶר אִיהוּ יוֹ"ד
דְּסֻלִיק לְחֻשְׁבוֹן כ' דְּתַמָּן ו' תְּרִין וַיִּי"ן רְמִיזוּן
בְּאֵת וַאֲ"ו. וְכִלְהוּ תְּלַת וַיִּין פְּלִילָן בְּצַדִּיק חִי
עֲלָמִין. דְּהִכִּי סְלָקִין תְּלַת וַיִּין כְּחֻשְׁבוֹן ח"י.
וְהֵאֵי אִיהוּ וּבְרֻכּוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק.

וְאֵלִין תְּלַת וַיִּין סְגֻלָּה דִּילְהוּן לְיַחַדָּא שְׁכִינְתָּא
עִם קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהֵאֵי אִיהוּ לְקֶרֶב
רְחוּקִים דְּאֲנוּן אֶרְחִים, דְּבַהוּן קִפְצָה אֶרְעָא
לְיַעֲקֹב. דְּאֵת ו' דָּרָךְ אִיהוּ. הָדָא הוּא דְכֶתִיב
(בַּמְדַּבֵּר כֹּד יז) דָּרָךְ כּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב. (מִשְׁלִי ל יט)
דָּרָךְ הַנֶּשֶׁר
בְּשָׁמַיִם. קִפְצַת הַדָּרָךְ שִׁכְנֵיתָא. דְּבִאֵלִין וַיִּין
קִפְצַת אוֹרְחָא לְגַבֵּי בַעֲלָהּ. וְאִיהוּ (תְּהֵלִים טו) יִשִּׁישׁ
כְּגִבּוֹר לְרוּיֵן אֶרֶץ לְגַבְהָ. וּבְגִינֵיהוּ אִתְּמַר (מִשְׁלִי
ג יז) דָּרְכֵיהָ דָּרְכֵי נַעֲמִם.

וּמִסְטָרָא דְּאֵת וַאֲ"ו מִן שֵׁם בֶּן ע"ב עֶבֶיד י"ב
אוּרִין בַּיָּמָא, דְּאֵעָבְרוּ בִּינֵיהוּ י"ב
שְׁבַטִין דְּתְּלַת שְׁמֵהֶן אֲנוּן, בְּוִיסַע וַיָּבֵא וַיִּט.
וְאֲנוּן וְהִי אַנִּי וְהִי. וְרִישֵׁי תְּבִין דִּילְהוּן
וַאֲ"ו. יָמָא בְּאֲמַצְעֵיתָא א' אֶלְף בִּינָה וְתִשְׁפַח
לָהּ.

וּבְתַקְפָּא דְּתִרִין וַיִּי"ן אֵלִין, בְּקַע שְׁמֵשׁ
רְקִיעִין וְעֶבֶיד בְּהוּן י"ב אוֹרְחִין
בְּרִקְיעַ דְּאִתְּמַר בִּיהָ (מ"א ח לז) וְאֵתָה תִשְׁמַע
הַשָּׁמַיִם. וְחִמְשׁ סָרִי י' וְחַד סָרִי ו' הִיא סְלָקִין
חֻשְׁבוֹנֵיהוּן שִׁמ"ו. פְּעַל בְּכ"ח מ"ה דְּסֻלִיקִין
לְחֻשְׁבוֹן שָׁמַיִם לְעֵלָא עֶשֶׂר מִינֵי תְּלִים דְּכִלְלִין
בְּעֶשֶׂר אֲתוּן דְּשָׁמָא מְפָרֵשׁ וְסֻלִיקִין מ"ה. וְעַם

שעולים לחשבון שמים למעלה
י מיני תלים שכלולים בעשר
אותיות השם המפרש ועולים
למ"ה, ועם שמ"ו - שצ"א. וזהו
ואמר לי מ"ה שמ"ו. כי לא יטש
ה' את עמו בעבור שמו הגדול.
דלג מ"ה מ"ה משמו, נשאר רנ"ו.
חסר מ"ד משמים, נשאר שמו,
בו שבועה (ישעיה סג) כי יום נקם
בלב"י, פחשבון ד"ם, לקים בו
כי דם עבדיו יקם.

שמ"ו עם דם - שמים. חסר אחד
למ"ה ומ"ה אחד בתוספת א',
להראות שהפל אחד. הרי כאן
הסוד של שלשה שמות יה"ו
משלשים. ומשם בנים חיים
ומזונות. חיים - החכמה תחיה
בעליה. מזונות - (תהלים קמה) פותח
את ידך ומשביע לכל חי רצון,
והיא האם העליונה. בנים - בן
י"ה. והיא יד רמה, הבינה
שאותיותיה יה"ו, ומן יו"ד יוצא
יהו"ה. ומן ה' יוצא אלהינו. ומן
וא"ו יהו"ה שהם י"ד אותיות,
ורמזות בקריאת שמע, ששם
יהו"ה אלהינו יהו"ה, והפל אחד.
ה'ה' השכינה התחתונה,
שלמותם של שלשה יה"ו יה"ו
יה"ו שרמזתם אהי"ה אהי"ה
אהי"ה, שנאמר למשה הרמז
שלהם בפסוק הזה, (שמות א) ויאמר
אלהים אל משה אהי"ה אשר
אהי"ה ויאמר פה תאמר לבני
ישראל אהי"ה שלחני אליכם.
שמה שהוא י"ו שש עשרה
פעמים י"ו ושש עשרה פעמים
ו"י, הרמז שלהם באות א' כמו
זה א', רמז י"ו, זהו א וי"ו וי"ו

(חסר כאן).

ועוד, והמשפלים יזהרו, אלו
ששים רבוא בעלי המשנה
שלמעלה, ואלו ששים רבוא
בעלי המשנה שלמטה, ואלו
ששים רבוא של מלאכים, ואלו ששים רבוא של פוכבים, כלם יזהירו כאותו שנאמר פני משה

שמ"ו שצ"א. והאי איהו (שמות ג יג) ואמר לי
מ"ה שמ"ו. (ש"א יב כב) כי לא יטש ה' את עמו
בעבור שמו הגדול. דלג מ"ה מ"ה משמו
אשתאר רנ"ו חסר מ"ד משמים אשתאר שמו,
ביה אמאה (ישעיה סג ד) כי יום נקם בלב"י, פחשבון
ד"ם, לקים ביה (דברים לב מג) כי דם עבדיו יקם.
שמ"ו עם דם שמים. חסר חד למ"ה ומ"ה
בתוספת א' לאחזאה דכלא חד. הא
הכא רזא דתלת שמעון יה"ו משלשים. ומתמן
בני חיי ומזוני. חיי, (קהלת ז יב) והחכמה תחיה
בעליה. מזוני (תהלים קמה טז) פותח את ידך
ומשביע לכל חי רצון. ואיהו אמא עלאה.
בני, בן יה. ואיהו יד רמה בינה דאתון דילה
יהו ומן יו"ד נפיק יהו"ה. ומן ה' נפיק
אלהינו ומן וא"ו יהו"ה דאנון י"ד אתון,
ורמזין בקריאת שמע. דתמן יהו"ה אלהינו
יהו"ה וכלא אחד (דף קכד ע"א).

ה'ה' שכינתא תתאה שלימו דתלת יה"ו יה"ו
יה"ו, דרמזו דילהון אהי"ה אהי"ה
אהי"ה דאתמר למשה רמזו דילהון בקרא
דא, (שמות ג יד) ויאמר אלהים אל משה אהי"ה
אשר אהי"ה ויאמר פה תאמר לבני ישראל
אהי"ה שלחני אליכם. שמה דאיהו י"ו י"ו
שית עשר זמנין י"ו ושית עשר זמנין ו"י רמזו
דילהון באת א' פגונא דא א' רמזו י"ו דא
איהו א וי"ו וי"ו (חסר כאן).

ועוד והמשפלים יזהרו, אלן שיתין רבוא
מארי מתניתין דלעלא. ואלן שיתין
רבוא מארי מתניתין דלתתא. ואלן שיתין
רבוא דמלאכין. ואלן שיתין רבוא כוכביא.
כלהו יזהרו פה הוא דאתמר פני משה בפני
חמה. כלהו יזהרו פחבורא דא. ביה יזהרו
ששים רבוא של מלאכים, ואלו ששים רבוא של פוכבים, כלם יזהירו כאותו שנאמר פני משה

כפני תמה. כלם יזיירו בחבור הזה. בו יזיירו בדבורו. כלם יזיירו בכתבתו בספר הזה כזה הרקיע. ועל שמו נקרא ספר הזה בדיוקן של העמוד האמצעי, שהוא ספר הזה שלו מהאם העליונה שהיא זהר, ובו בארו חכמים, איזהו חכם? המבין דבר מתוך דבר. והוא הזהר שמאיר בלב הרועה הנאמן, וזהר בל"ב אלהים של מעשה בראשית.

והעמוד האמצעי נקרא עליון על ששת הרקיעים, שלשה מפאן ושלשה מפאן, והוא באמצע, רביעי לכל השלשה, ושביעי לכל הששה, ועליו נאמר (בראשית א) ויקרא אלהים לרקיע שמים, כולל אש ומים, מה שלא קרא כף לשאר הרקיעים, אלא לו ממש, והרועה הנאמן בדיוקנו. פתח ואמר, רבון העולמים, יהי רצונך להכליל עליונים ותחתונים בספר הזה ולהמציא כל אחד ואחד בו, בין בכתובה, בין בדבור, בפח של שמך יהו"ה ובכל ההיות שמאירות ממנו, ובכל השמות והכנויים שלו, שכלם יזיירו ממנו.

יהיו כל העליונים ותחתונים שגזכרו בחבור הזה זוהרים משמך ומההיות שלו כזה שמאיר ברקיע. ותן רשות לכל מי שאזכיר בספר הזה בפח של שמך, להזדמן מיד בו כהרף עין, לגלות בו כל אחד ואחד דברים נכבדים וסודות גנוזים לפני השכינה, שהיא יחידה בגלות, להאיר משמך בחבור הזה ולהתחבר עמך בחבור הזה, להתקשר בו אליך בכמה קשויטים, לקיים בו (בראשית ט)

וראיתיה לזכר ברית עולם. גם הרועה הנאמן על רגליו ואמר, רועים קדושים, אברהם

במלוללה. פלהו יזיירו בכתבתה. בהאי ספרא כזהר הרקיע. ועל שמה אתקרי ספר הזהר בדיוקנא דעמודא דאמצעייתא, דאיהו ספר דזהר דילה מאמא עלאה דאיהו זהר. ובה אוקמוה רבנן איזהו חכם המבין דבר מתוך דבר. ואיהו זהר דנהרא בלב דרעיא מהימנא, וזהר בל"ב אלהים דעובדא דבראשית.

ועמודא דאמצעייתא אתקרי עלאה על שית רקיעין, תלת מפאן ותלת מפאן, ואיהו באמצעייתא, רביעאה לכל תלת ושביעאה לכל שית. ועלה אתמר (בראשית א ח) ויקרא אלהים לרקיע שמים, כליל אש ומים, מה דלא קרא הכי לשאר רקיעים אלא ליה ממש ורעיא מהימנא בדיוקנה.

פתח ואמר רבון עלמין יהא רענא דילך לאכללא עלאין ותתאין בספרא דא. ולאשתפחא כל חד וחד ביה בין בכתובה בין בדבורא, בחילא דשמך יהו"ה ובכל הוין דנהרין מנה, ובכל שמך וכונויין דילה דכלהו יזיירו מנה.

הכי יהוין פלהוין עלאין ותתאין דאדכרון בהאי חבורא, זיירין משמך ומהוויין דילה כזהר דנהיר ברקיעא. והב רשו לכל מאן דאדכיר בספרא דא בחילא דשמך, לאזדמנא מיד ביה כהרף עין לגלאה ביה כל חד וחד מלין יקירין ורזין גניזין, קמי שכינתא דאיהי יחידה בגלותא, לאנהרא משמך בהאי חבורא ולאשתפחא עמך בהאי חבורא, לאתקשטא ביה לגבך בכמה קשויטין, לקיים ביה (בראשית ט) וראיתיה לזכר ברית עולם.

קם רעיא מהימנא על רגלוי ואמר רעין קדישין אברהם יצחק ויעקב ואדם קדמאה ואהרן ודוד ושלמה. למה אתון דמיכין אתערו לגבי

יצחק ויעקב ואדם הראשון ואהרן ודוד ושלמה. למה אתם ישנים? התעוררו לשכינה שנאמר בה אני ישנה בגלות, באלו שעובדים על שלש מאות ששים וחמש מצוות כחשבון ישנ"ה. שהרי חיות רעות ודבים באים לאכל את צאנו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר בהם (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי, שכעת הגיע זמן שנאמר בהם (ישעיה ט) ויאכלו את ישראל בכל פה. שהרי בכל דור ודור אתם סובלים כמה דחקים בשבילם בדרך נסתר.

ובבחי של השם יהו"ה ובכל ההיות שלו, ובכל הפנויים הקדושים והטהורים שלו, יתעוררו עמכם ששים רבוא בעלי המשנה, ששים רבוא מלאכים עליונים ותחתונים, וששים רבוא נביאים, שכלם יהיו מלמדים זכות על ישראל להצילם מן החיות הרעות הללו, שימחל להם את כל חטאייהם, ולגאל אותם ולקיים בהם מדלג על הקרים, שהם הקצים. אל תתנו דמי לו עד שיתעורר אליהם הקדוש ברוך הוא ברחמים.

קום אליהו, שאתה מדלג את העולם בארבע טיסות להמצא עם כל אחד ואחד מישראל שמקמים אות ברית מילה. בכח השם יהו"ה וכל ההיות והפנויים שלו, אל תתעכב לטל רשות מהקדוש ברוך הוא לרדת ולשמר את הצאן. ותתעטר בכל השמות של הקדוש ברוך הוא להגן בהם עליהם, ולרדת בחבור הזה לגלות בו סודות נסתרים לפני השכינה, להאיר לה בסוד התורה, שהוא כחשבון ר"ז, שבו

שכינתא דאתמר בה, (שה"ש ה ב) אני ישנה בגלותא באלין דעברין על שס"ה פקודין כחשבון ישנ"ה. דהא חיון בישין ודבין קא אתון למיכל עאנא דקודשא בריה הוא דאתמר בהון (יחזקאל לד לא) ואתן צאני צאן מרעיתי. דכען מטא זמנא דאתמר בהון (ישעיה ט יא) ויאכלו את ישראל בכל פה. דהא בכל דרא ודרא אתון סבלין כמה דחקין בגיניהו בארץ נסתר.

ובחילא דשם יהו"ה ובכל חיון דילה, ובכל פנויין קדישין ודכייין דילה, יתערוץ עמכון שיתין רבוא מארי מתניתין ושיתין רבוא דמלאכין עלאין ותתאין. ושיתין רבוא נביאים. למהוי פלהון אולפין זכו על ישראל, לשיזבא לון מאלין חיון בישין, למהוי מחיל להון כל חוביהון, ולמפרק לון ולקיים בהון (שה"ש ב ח) מדלג על הקרים דאנון קצים. אל תתנו דמי לו עד יערה לגביהו קודשא בריה הוא ברחמי.

קום אליהו דאנת דליג עלמא בארבע טסין לאשתפחא בכל חד וחד מישראל דמקימין אות ברית מילה. בחילא דשמא דיהו"ה וכל חיון וכנויין דילה, לא תתעכב לנטלא רשו מקודשא בריה הוא לנחתא לנטרא עאנא. ותתעטר בכל שמחן דקודשא בריה הוא לאגנא בהון עליהו, ולנחתא בהאי חבורא לגלאה ביה רזין טמירין קמי שכינתא, לאנהרא לה ברזא דאורייתא, דאיהו כחשבון ר"ז, דבה והמשפלים יזהרו פזהר הרקיע, פזהר דבה כ"ו ר"ז כ"ה אתון דיחודא. ובה ז"ו דאיהו אחד.

ויקבון עמך בוצינא קדישא ושית חברוי והמשפלים יזהרו פזהר הרקיע, פזהר שבו כ"ו ר"ז כ"ה אותיות היחוד, ובו ז"ו שהוא אחד. ויקבון עמך המנורה הקדושה וששת חבריו שנשכחו בראשונה בזהר הזה, לחדש בו דברים

בְּכָרְאִישׁוֹנָה, שְׁעֲלִיָּהֶם הַשְּׂכִינָה
מְאִירָה מִשְׁבְּעָה רְקִיעִים, וּבָהֶם
מְאִירָה מִשְׁבַּע אַרְצוֹת שְׁאֵמֵר
עֲלֵיהֶם דָּוָד (תהלים קטו) אֶתְהַלֵּךְ
לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

(קום רבי שמעון ופתח דברים לפני השכינה. פתח
ואמר, והמשכלים יזחרו כזהר הרקיע ומצדיקי
הרבים כפוכבים לעולם ועד. והמשכלים, אלו
רבי שמעון וכו', ככתוב בדפוס בתקונים ראש דף
א.)

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְחָרוּ. וְהַמְשַׁכְּלִים
לְהוֹצֵאת הָאוֹתִיּוֹת שְׁנַמְשָׁחוּ
בְּשֶׁמֶן, הָרָאשׁ וְהַגּוֹף וְהַשּׁוּלִים
שֶׁל זַנְבוֹת הַהָרִים יוֹשְׁבִים כְּגוֹף
כְּלֵי רוּחַ. הַנֶּפֶשׁ בְּהַשְׁכַּל דְּגוֹשָׁה
וּרְפוּיָה, לַפְעָמִים כִּנְגַד הָרוּחַ.
הָרוּחַ, נִקְדוֹת שְׁמֵתחֻמוֹת
בְּתַחֲמוּמֵיהֶן, לְהַחֲיוֹת הַגּוֹף
וּלְהַצְמִידוֹ עַל רַגְלָיו לְהַעֲנוֹת
בְּדַרְךָ, וְלֹא יוֹדְעִים לֵלְכֵת לְיָמִין
וּלְשְׂמָאל, לִפְנֵים וּלְאַחֹר.

יִזְחָרוּ כְּזוֹהַר הַנֶּשֶׁמָה אוֹתָן
הַתְּנוּעוֹת לְלַמֵּד הַדָּרֶךְ לְיָמִין
וּלְשְׂמָאל וּלְלַכֵּת בְּדַרְךָ אֶמֶת שֶׁלֹּא
יִסְטוּ מִמֶּנָּה. כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ, שֶׁהוּא
כְּמוֹ הַקַּפְאוֹן הַחֹזֵק שֶׁעַל גֵּב
הַחַיּוֹת, בְּשַׁעוֹר נִסְתָּר וּלְמַטָּה
בְּסוֹד הַמְּדִידָה שֶׁל הַמְּאוֹר.

וּמְצַדִּיקֵי הַרְבִּים, שֶׁהוּא אוֹתָם
הַפְּסִיקִים, תְּנוּעוֹת, שֶׁהֵם מְצַדִּיקֵי
הַרְבִּים וְלֹא לִפְלֵי. כְּפּוֹכְבִּים,
הַשְּׁבַעָה שְׁמַאֲרִים וְנוֹסְעִים
לְהוֹרוֹת בְּעוֹלָם, מֵהֶם לְיָמִין
וּמֵהֶם לְשְׂמָאל. זַנְבוֹת שׁוּלֵיהֶם
כְּשׁוּלֵי קִדְרָה שְׁעוֹמְדָת עַל הָאֵשׁ
שְׁאִינָה שׁוֹרְפָת, וְהִיא הָאֵשׁ שֶׁל
הַסֵּנָה שְׁנֹרְאִית וְלֹא שׁוֹרְפָת. יֵשׁ
אֵשׁ סוֹכֵלֶת אֵשׁ, וְיֵשׁ אֵשׁ אוֹכֵלֶת
אֵשׁ. שְׁבַעָה נוֹסְעִים וְשְׁבַעָה
עוֹמְדִים. הַשְּׂמִינִי נִרְאָה כְּהֵם,
וְהַתְּשִׁיעִי מְסִיעַ אוֹתָם.

וְהַמְשַׁכְּלִים. עֶשֶׂר נִקְדוֹת
שְׁעוֹמְדוֹת לְהַנְהִיג, ה' מִיָּמִין וְה'
מִשְׂמָאל, הַדָּרֶךְ שֶׁל אֵלֶּה כִּנְגַד

דְּאֶתְפַּנְשׁוּ בְּקִדְמִיתָא בְּהַאי זוֹהַר, לְחֻדְשָׁא בִּיהַ
מְלִין כְּדְבַקְדְּמִיתָא דְעֲלִיָּהוּ שְׂכִינְתָא נְהָרָא
מִשְׁבְּעָה רְקִיעִין, וּבְהוֹן נְהָרָא מִשְׁבְּעָה אַרְעִין
דְּאֵמֵר עֲלֵיהוּ דָּוָד (תהלים קטו ט) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה'
בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

(קום רבי שמעון אפתח מלין קמי שכינתא. פתח ואמר והמשכלים יזחרו
כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם ועד. והמשכלים אליו רבי
שמעון וכו' ככתוב בדפוס בתקונים ריש דף א.)

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְחָרוּ. וְהַמְשַׁכְּלִים לְאֶפִיקוֹ דְּאֶתְוֹן
דְּאֶתְמַשְׁחוּ בְּמִשְׁחָתָא, רִישָׁא
וְגוּפָא וְשׁוּלֵי זַנְבֵי טוּרִיהוֹן יִתְבִי כְּגוּפָא בְּלֹא
רוּחָא. נֶפֶשׁא בְּסַכְלָתָנּוּ דְּגִשָׁא וּרְפִיא, זְמַנִּין
לְקַבְּלָהּ רוּחָא. רוּחָא נִקְוֵדִי דְּאֶתְתַחֲמֵן
בְּתַחֲמוּמֵיהוֹן, לְאַחֲרָא גוּפָא וּלְמִיקָם לִיהַ עַל
רַגְלָיו לְאַעֲנָאָה בְּאוּרְחָא. וְלֹא יוֹדְעֵי לְמִיָּהֶן
לְיָמִינָא וּלְשְׂמָאלָא לְקַמָּא וּלְאַחֹרָא.

יִזְחָרוּ כְּזוֹהַר דְּנִשְׁמָתָא אַנוּן תְּנוּעֵי לְמִילָף
אוּרְחָא לְיָמִינָא וּלְשְׂמָאלָא, וּלְמִיָּהֶן
בְּאוּרַח קְשׁוּט דְּלֹא יִסְטוּן מִנָּה. כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ
דְּאִיהוּ כְּגַלְיָדָא תְּקִיפָא דְעַל גְּבִי חַיּוֹתָא, דְּאִיהוּ
קָאִים בְּשַׁעוֹרָא סְתִים וּלְתַתָּא בְּרִזָּא דְּמִשְׁחָתָא
דְּבוּצִינָא.

וּמְצַדִּיקֵי הַרְבִּים אַנוּן פְּסוּקֵי תְּנוּעֵי דְּאַנוּן
מְצַדִּיקֵי הַרְבִּים וְלֹא לְכֻלָּא. כְּפּוֹכְבִּים
שְׁבַעָה דְּנְהַרִין וְנִטְלִין לְאַעֲנָאָה עַלְמָא, מִנְהוֹן
לְיָמִינָא וּמִנְהוֹן לְשְׂמָאלָא. זַנְבֵי שׁוּלֵיהוֹן
כְּשׁוּלֵי קִדְרָה דְּקִימָא עַל נוּרָא דְּלֹא אַכְלָא,
וְהִיא אֶשָׁא דְּאַסְנָא דְּאֶתְחַזִּי וְלֹא אַפְלָא. אִית
אֶשָׁא סְבִיל אֶשָׁא, וְאִית אֶשָׁא אַפְלָה אֶשָׁא.
שְׁבַעָה נְטְלֵי וְשְׁבַעָה קִימֵי. תְּמִינָאָה אֶתְחַזִּי
בְּהוּ. תְּשִׁיעָאָה נְטִיל לוּן.

וְהַמְשַׁכְּלִים. עֶשֶׂר נִקְוֵדִין דְּקִימִין לְאַעֲנָאָה,
חֲמִשָּׁה מִימִינָא וְחֲמִשָּׁה מִשְׂמָאלָא

אלה. חמש הם גדולים באותו הגון קטנים. א א א א א א א א א א (כ"ל בחיריק והם ה' נקודות קטנות) בשמאל. נכללים אלו עם אלו להנהיג הגוף. חמש משמאל נפש, וחמש מימין רוח. והם חמש בתוך חמש. שתיים נסתרים ולא גלויים, תחלת ההנהגה הנקוד של אברהם א הפלל של הכל.

הנקודה הזו של אברהם מושכת אותם הנסתרים וכוללת אותם, משום שפל אלו שלמטה נכנסים בה, וזו הנקודה שמאירה מסוף העולם ועד סוף העולם. א סוד השם החקוק. מושף מאור ורושם נקודה חשוכה בלי אור כלל. וזו הנקודה של יצחק. א זו נקראת שבט לתוף חסר לב. מגלה צמקות מני חשף. ומשום פף עולה בשם.

הנקודה של יעקב לא מושכת בו מאור אחוז לשני צדדים, והוא לא נראה. א יום השלישי של בראשית, כי טוב כי טוב פעמים, הוא גנוז ולא ידוע בתוכם. המאור לא מושף בו כלל. הוא טמיר וגנוז ולא נראה.

ערבות נגנו אחריהם להתקין בו את הנסתר מהכל. ומשום שטמיר ונסתר עליו שאינו ידוע כלל, הפל גנוז. קרקע ערבות נראה, ואף על גב שהוא נסתר. א הנקודה שתלויה תחת השנים, היא קרקע ערבות. ערבות, הוא גנוז ונסתר שלא נודע בין השנים לאחר שרוכב בו אותו הטמיר של הכל, מוציא אותו ושולט בקרקע ערבות הכל.

והמשבליים זיהרו. והמשפלים פמו שנאמר (משלי טז) משכיל על דבר ימצא טוב, הינו זיהרו פזוהר הרקיע. פזוהר, זהר שזוהר של זהרים בעליה. הזוהר זוהר ומאיר

אורחא דאלין לקבל אלין. חמש (דף קכד ע"ב) אנון רברבין בהווא גווא זעירין. א א א א א ימינא. א א א א א (ג"ל בחיריק והם ה' נקודות קטנות) שמאלא. אתפללו אלין באלין לאענאה גופא. חמש משמאלא נפש. חמש מימינא רוח. ואנון חמש גו חמש. תרין טמירין ולא אתגלין. שריא לאענאה נקדה דאברהם א פללא דכלא.

האי נקדה דאברהם משיף אנון טמירין וכליל לון. בגין פל אנון דלתתא עאלין ביה. ודא נקדה דנהיר מסיפי עלמא עד סיפי עלמא. א רזא דשמא גליפא. משיף בוצינא ורשים נקודה חשוכא בלא נהירו כלל. ודא נקדה דיצחק. א דא אקרי שבט לגו חסר לב. (אויב יב כ) מגלה צמקות מני חשף. ובגין פף סליק בשמא.

נקדה דייעקב לא משפח ביה בוצינא אחיד לתרין סטירין, ואיהו לא אתחזי. א יומא תליתאה דבראשית כי טוב כי טוב תרי זמני, איהו גניז דלא ידע בגוייהו, בוצינא לא משיף ביה כלל. איהו טמיר וגניז ולא אתחזי.

ערבות אגניז בתריהו לאתקנא ביה סתים מפלא. ובגין דטמיר וסתים עלה דלא ידע כלל בלא גניז. קרקע ערבות אתחזי, ואף על גב דסתים איהו. א נקדה דתליא תחות תרין איהי קרקע ערבות. ערבות הוא גניז וסתים דלא אתידע בין תרין לבתר דרכיב ביה ההוא טמירא דכלא, אפיק ליה ושלטי קרקע ערבות בפלא.

והמשבליים זיהרו. והמשפלים פמה דאת אמר (משלי טז) משכיל על דבר ימצא טוב. הינו זיהרו פזוהר הרקיע. פזוהר זוהר זוהר זוהרין בסליקו, זוהר זוהר ואנהיר ואדליק

וּמְדַלֵּיק, נוֹצֵץ לְכַמָּה צְדָדִים
 זוֹהָרִים. זֶהר עוֹלָה וְיוֹרֵד. זֶהר
 נוֹצֵץ לְכָל עֵבֶר. זֶהר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא.
 זֶהר שְׂאִינוּ פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. זֶהר
 שְׁעוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת. זֶהר זוֹהָר
 שְׁטֹמֵר וְגִנוּז, נִיצוֹץ שֶׁל כָּל
 נִיצוֹץ. כָּל הַדְּרָגוֹת בּוֹ יוֹצֵא
 וְטֹמֵר, נֹסֵתֵר וְגִלּוּי, רוֹאֶה וְלֹא
 רוֹאֶה, מְשַׁקֵּל בְּעִקּוֹר מְבוּעַ
 הַבָּאָר, יוֹצֵא בְּיוֹם וְטֹמֵר בְּלַיְלָה.
 מְשַׁתְּעֵשֶׂע בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה
 בַּתּוֹלְדוֹת שֶׁהוֹצִיא.

הַזֶּהר שְׁזוּהָר וּמֵאִיר לְכָל, הַפֶּלֶל
 שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזוֹהוּ זֶהר הַרְקִיעַ.
 הַרְקִיעַ שָׁבוּ תְלוּיִים הַשְּׁמֶשׁ
 וְהַלְבָּנָה, כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת. זֶה
 נִקְרָא זֶהר שֶׁל הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה
 שְׁמֵאִירָה, שְׁלֹא זָכָה בּוֹ אִישׁ פְּרֹט
 לְרוּעָה הַנְּאֻמָּן שֶׁל כָּל הַבַּיִת,
 שְׂאִין מֵאִירָה הַלְבָּנָה אִם
 הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה שְׁלֹא מֵאִירָה, רַק
 מִמֶּנּוּ, שְׂזָכָה לְאֶסְפֶּקְלָרְיָה
 שְׁמֵאִירָה.

זֶהר הַרְקִיעַ, הַנֹּסֵתֵר הַעֲלִיּוֹן,
 שְׁמֵאִיר וְאִינוּ יָדוּעַ, מְדַלֵּיק וְלֹא
 נִרְאֶה, וּמִי שְׁנוֹטֵל אִינוּ יוֹדֵעַ מִמִּי
 נוֹטֵל. הַסֵּתֵר שְׁלוֹ נֹסֵתֵר וְגִנוּז,
 שְׁבֹטוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצְּדִיק נֹסֵתֵר
 בְּאַרְבָּעָה גִּנּוּיִם. הַזֶּהר שְׁנוֹצֵץ
 בַּשָּׁתִּים עֲשָׂרֵה חַיּוֹת, זַיּוּיִם
 וְאוֹרוֹת נוֹצְצִים מִמֶּנּוּ, שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרֵה הֵם בְּסוּד הַשֶּׁם הַקְּדוֹשׁ,
 וְתוֹךְ סוּד הָאֵין סוּף. הָאֵין סוּף
 שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר.

הַשֶּׁע נִקְדוֹת בַּתּוֹרָה יוֹצֵאִים
 וּמְתַחַלְקִים בְּאוֹתוֹת. הָאוֹתוֹת
 בָּהֶם נוֹסְעִים מִסְעוֹת קִטְנִים
 בְּסוּדוֹת חֲלוּקִים. אֵלוֹ הַתֶּשֶׁע
 שׁוֹלְטִים עַל הָאוֹתוֹת, הָאוֹתוֹת
 מִתְפַּשְּׁטוֹת מֵהֶם. נִשְׂאָרוֹ הַנִּקְדוֹת
 לְהַנְהִיג אוֹתָם. לֹא נוֹסְעִים רַק
 כְּשֶׁהֵם יוֹצֵאִים, אֵלוֹ נִקְרָאוּ אֵין

נְצִיץ לְכַמָּה סְטָרִין זְהִירִין. זֶהר סְלִיק וְנַחֲתִית
 זֶהר נְצִיץ לְכָל עֵיבֶר. זֶהר נָגִיד וְנִפְיָק. זֶהר
 דְּלָא פְּסִיק לְעֵלְמִין. זֶהר דְּעָבִיד תּוֹלְדִין. זֶהר
 זְהָרָא דְטֹמֵר וְגִנּוּז נְצִיצוֹ דְכָל נְצִיצוֹ. דְרָגִין
 כִּלְאָ בִּיה נָפִיק וְטֹמֵר, סְתִים וְגִלְיָא, חַזִּי וְלֹא
 חַזִּי, סִיפְתָא בְּעִקּוֹרָא מְבוּעָא דְבִירָא, נָפִיק
 בִּימָמָא וְטֹמֵר בְּלַיְלָא. אֲשַׁתְּעֵשֶׂע בְּפִלְגּוֹ
 דְלַיְלָא בַּתּוֹלְדִין דְאַפִּיק.

זֶהר דְזְהִיר וְאַנְהִיר לְכָלָא כְּלָלָא דְאוֹרִיתָא, וְדָא
 אִיהוּ זֶהר הַרְקִיעַ. הַרְקִיעַ דְבִיה תְּלִין
 שְׁמֵשׂא וְסִיחָרָא כּוֹכְבֵיא וּמִזְלֵי, דָא אֶקְרִי זְהָרָא
 דְאַסְפֶּקְלָרְיָא דְנְהָרָא, דְלֹא זָכָה בִּיה בַּר נֶשׁ,
 בַּר רְעִיא מְהִימָנָא דְכָל בֵּיתָא, דְלֹא אַנְהִיר
 סִיחָרָא אִי אֶסְפֶּקְלָרְיָא דְלֹא נְהָרָא בַּר מִנְה דְזָכָה
 בְּאַסְפֶּקְלָרְיָא דְנְהָרָא.

זֶהר הַרְקִיעַ סְתִים עֲלָאָה דְנְהִיר וְלֹא יָדִיעַ,
 אַדְלִיק וְלֹא אַתְחַזִּי, וּמָאן דְנָטִיל לָא יָדַע
 מִמָּאן נָטִיל. סְתִימוּ דִילָה טֹמֵר וְגִנּוּז שְׁבֹטָא
 דְיוֹסֵף צְדִיקָא סְתִים בְּאַרְבַּע גִּוּנִין, זֶהר דְנְצִיץ
 בַּתְּרִיסַר חַיּוֹן זַיּוֹן, וְנְהוּרִין נְצִיצִין מִנְה תְּלִיסַר
 אַנוּן בְּרָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא וְגוֹ רְזָא דְאֵין סוּף.
 אֵין סוּף דְלִית שִׁיעוּרָא.

הַשֶּׁע נִקוּדִין בְּאוֹרִיתָא נִפְקִין וְאַתְפְּלִגִין בְּאַתּוֹן.
 אַתּוֹן בְּהוּן נְטִלִין מְטִלְנִין דְקִיקִין בְּרִזִין
 פְּלַגִּין. אֵלִין תִּשְׁעָה שְׁלִיטִין עַל אַתּוֹן אַתּוֹן
 מְנַהוּן אַתְפְּשְׁטוּ. אֲשַׁתְּאָרוּ נִקוּדִין לְאַעֲנָאָה
 לוֹן. לֹא נְטִלִין בַּר כַּד אַנוּן נִפְקִין, אֵלִין אֶקְרוּן
 אֵין סוּף. כְּלָהוּ אַתּוֹן מְטִלְנְהוּן בְּאֵין סוּף. כְּמָא
 דְאַנוּן נְטִלִין לוֹן, הֵכִי נְטִלִין אֵלִין סְתִימִין אַתּוֹן
 גְּלִין קְלִין דְקְלִיא, אֲשַׁתְּנִין מִגּוֹ נְקֻדָּה חַדָּא
 דְנִפְקָא מֵאֵלִין נִקוּדִין, דְאַקְרוּן אֵין סוּף.

סוּף. כָּל הָאוֹתוֹת מְסֻעוֹתֵיהֶן בְּאֵין סוּף. כְּמוֹ שֶׁהֵם נוֹשְׂאִים אוֹתָם, כְּךָ נוֹשְׂאִים אֵלוֹ הַנֹּסְתֵרִים
 אוֹתוֹת מְגָלוֹת קוֹלוֹת שֶׁל קוֹלוֹת, מְשַׁתְּנִים מִתּוֹךְ נְקֻדָּה אַחַת שִׁיּוּצָא מִהַנְּקֻדוֹת הַלְלוֹ שְׁנִקְרָאִים

אינן סוף. ומאותה הנקדה כל האותיות התפשטו.

אחר כך אלו הנקדות מסתתרות בתוך הסתר, ונוטלים אותם בכל המסעות. מאין סוף יוצא הניצוץ הקשה לעטר את הכל, להנהיג את היס הגדול שלא יצא משעורו החוצה. זהו שכתוב (איוב לח) עד פה תבוא ולא תסיף ופא ישית בגאון גליף. פ"ה השעור של המאור פ' שמונים מסעות מתוך ראשית העגול בתוך העמק. כ' עגול, העמק שנכנס פנימה לאותו העגול, ו' בדיוקן של הכ"ו הזה, והפ' הזה עגול ועמק. רבוע בתוך חמשים מסעות, ה' רבוע תוך מדידה ו', בדיוקן שנכנס בעגול, אותו הדיוקן ממש נכנס ברבוע. הניצוץ הקשה מתפשט בכל אותם הקשרים וסימניהם חו"ל. ח' למעלה, ו' באמצע, ל' בכלם. כשהמאור מתפשט, כל אחד ואחד עושה תחום לשבר גלי היס. (לצד צפון) מתחילים הגלים ועולים הפעמים. יוצאת ח' הקשר בסודו ומכה אותם ורושם במדידה, וחוזרים הגלים.

לצד מזרח מתחילים הגלים ורוגזים ועולים ורושמים, ויוצא סוד הקשר ו' בכל אותם רשומים, ומכה אותם, רושם ברשימה בתוך המדידה וחוזרים הגלים.

לצד דרום מתחילים הגלים, ועולים ורוגזים ורושמים, עולים ויורדים. יוצאת ל', הקשר שנעשה בכל הקשרים, מגדל בחומתו, מקפים דלתות ובריחים בתחום, והגלים חוזרים לצד צפון, לצד מזרח, ולצד דרום, ונשברו ושוכף הרגז. זהו שכתוב (ירמיה ה) אשר שמתי חול גבול לים. ח"ל עולים באויר מתערבים באותיות, והאותיות מתחילות עליהם להוציא בהם קולי קולות. ואלו הם תחום לתקון של סוד האמונה.

ומההיא נקדה אתפשטו כלהו אתון. לבתר אלין נקודין אסתימו בגו סתימו, ונטלי לון בכל מטלנין. מאין סוף נפקא בוצינא דקרדינותא, לאעטרא לכלא, לאנהגא לימא רבא דלא יפוק משעורא לבר. הדא הוא דכתיב (איוב לח יא) עד פה תבוא ולא תסיף ופא ישית בגאון גליף. פ"ה שיעורא דבוצינא פ' תמנין מטלנין, מגו שירותא דעגולא גו עומקא. כ' עגולא. עומקא דעאיל לגו ביהוה עגולא ו' בדיוקנא דהאי כ"ו, ודא פ' עגולא ועומקא. רבועא גו חמשין מטלנין ה' רבועא גו משחתא ו' בדיוקנא דאעיל בעגולא ההוה דיוקנא ממש אעיל ברבועא. בוצינא דקרדינותא אתפשט בכל אנון קשרין וסימניהון חו"ל. ח' לעלא, ו' באמצע, ל' בכלהו פד אתפשטת בוצינא, כל חד וחד עביד תחומא לתברא גלוי דימא. (לסטר צפון) שראן גלין וסלקין רגזין, נפקא ח' קשרא ברזוי ובטש לון ורשים במשחתא ואהדרו גלין.

לסטר מזרח שראן גלין רגזין וסלקין ורעשין ונפקא רזא דקשרא ו' בכל אנון רשימין, ובטש לון רשים ברשימו גו משחתא ואהדרו גלין.

לסטר דרום שראן גלין וסלקין ורגזין ורעשין סלקין ונחתין. נפקא ל' קשרא דאתעביד בכלהו קשרין מגדלא בשורוי, מקפן בעברין ודשין ורשים בתחומא, וגלין אהדרו לסטר צפון לסטר מזרח לסטר דרום, ואתברו ואשתכח רגזא. הדא הוא דכתיב (ירמיה ה כב) אשר שמתי חול גבול לים. ח"ל סלקין באוירא אתערבו באתוון, ואתוון שראן עלון לנפקא בהון קלין דקליא, ואלין אנון תחומא לשכלולא דרזא דמהימנותא.

וְאֵלֶיךָ חַיִּיךָ וְלִשְׁׁוֹן וּמִגְדֵּל
הַשָּׁנִים, עַל אֱלֹה שׁוֹרִים הַכֵּל.
וְאֵלֹה הֵם שֶׁהַתְּכַסּוּ בְּקוֹל הַפְּנִימִי,
וּבְקוֹל שֶׁנִּשְׁמַע וּבַדְּבוּר. וְאֵלֹה הֵם
תְּחוּם לְאֵלֹה. אֵלֹה מִשְׁנַיִם לְכַתְּרָא
הִרְאִישׁוֹן שֶׁהִיָּה בְּסַתְּרָא.
וּכְשֶׁמִּתְפַּשְׁט, מַגִּיעָה לְאַחַד
מֵאֵלֹה, וּמִשְׁתַּנֶּה וְנֹעֶשֶׂית רִיחַ
שֶׁלֹא שׁוֹכַכְתָּ לְעוֹלָמִים וְתַמִּיד
נֹכַחַת. מִשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ הַקָּשֶׁר
שֶׁהוּא תְּחוּם הַמְּאֹר מִכָּה בּוֹ,
וּבְגִלְלוֹ נֹבַע בְּחִשָּׁאִי, וְזֶה סוּד ח' חִיף,
כֶּף נִקְרָא. זֶה עוֹשֶׂה בְּנֵן
בְּגֵרוֹן שֶׁל אָדָם.

וְזֶה הַתְּחוּם הִרְאִישׁוֹן. כְּשֶׁרוֹצֶה
לְהִתְפַּשֵּׁט אוֹתָהּ הַנִּקְדָּה, עוֹלָה
הַקָּשֶׁר הַזֶּה, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ מִהַמְּקוֹם
הַזֶּה, וּמִשְׁנֶה אוֹתוֹ בְּשִׁלְשָׁה
גְּוִיִּים, בְּאֵשׁ בְּרוּחַ וּבְמִים. מִשׁוּם
שֶׁהַקָּשֶׁר הַזֶּה, כְּשֶׁנִּקְשַׁר מֵאִין סוּף
בְּמְאֹר, כֶּף נִקְשַׁר.

וּכְשֶׁמוֹצִיא קוֹל שֶׁנִּשְׁמַע מִתּוֹךְ
הַדַּחֵק שֶׁפּוֹשֵׁט שֶׁל הַמִּחְשָׁבָה,
הַקָּשֶׁר הַזֶּה דוֹחֵק אוֹתוֹ, וְשׁוֹלֵחַ
אוֹתוֹ לְקָשֶׁר הַשָּׁנִי בְּסוּד שֶׁל וַאֲיוֹ
שֶׁהוּא לְשׁוֹן, וּמִכָּה בּוֹ אוֹתוֹ
הַקוֹל, וְנִשְׁמַע מִן הַצַּד הַזֶּה,
וְשׁוֹרָה עַל הַצַּד הַזֶּה שֶׁל הַלְשׁוֹן.
וּמִשׁוּם כֶּף נִקְרָא הַקוֹל הַזֶּה ו'
לְשׁוֹן.

הַקָּשֶׁר הַזֶּה שֶׁהוּא לְשׁוֹן, שׁוֹלֵחַ
אוֹתוֹ לְתוֹךְ קָשֶׁר חֲזֵק, מִגְדֵּל כָּלֵל
שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שׁוֹרֹת, וְאֵז
אוֹתוֹ קוֹל שׁוֹכֵף לְתוֹךְ הַדְּבָר
בְּשַׁעוֹר, בְּתוֹךְ הַתְּחוּם כְּרָאוּי.

וְשֶׁרִשֵּׁת הַקָּשָׁרִים הַלְלוּ הֵם תְּחוּם
לְהִנְהִיג לְקוֹל וְלְדְבוּר, וְלְכָל
אוֹתָם הַצְּדָדִים שִׁיּוּצָאִים מִהַקוֹל
וְהַדְּבוּר, שֶׁנִּקְרָאִים יְמֵי קָדָם.
וְאֵלֹה מְרַבִּים אֶת הַיָּמִים בְּשַׁעוֹר
כְּרָאוּי לְקוֹל וְלְדְבוּר. וְזֶה סוּד
(איוב כט יח) וְכַחֲלוֹ אַרְבֶּה יָמִים. מִשׁוּם
הַחֲלוֹ מְרַבִּים הַיָּמִים תּוֹךְ הַשַּׁעוֹר
שֶׁל הַמְּאֹר כְּרָאוּי, וְהַכֵּל מֵאִין סוּף.

וְאֵלֶיךָ חַיִּיךָ וְלִישְׁׁן וּמִגְדֵּל אֶלֶיךָ
שֶׁרִיָּאן כָּלָא. וְאֵלֶיךָ אֲנוּן דְּאַתְּכַסֵּין בְּקָלָא
פְּנִימָאָה, וּבְקָלָא דְאַשְׁתַּמַּע וּבְמִלּוּלָא. אֵלֶיךָ
אֲנוּן תְּחוּמָא לְאֵלֶיךָ. אֵלֶיךָ מִשְׁנַיִן לְכַתְּרָא
קְדָמָא דְהוּהוּ בְּסַתִּימוֹ. וְכַד אֲתַפְּשֵׁט מְטָאת
לְחַד מֵאֵלֶיךָ, וְאַשְׁתַּנִּי וְאַתְעַבִּיד רַיחָא דְלָא
שְׁכִיף לְעֵלְמִין וְנִבְיעוֹ תְּדִיר. בְּגִין דְּהוּא
קָשָׁרָא דְאִיהוּ תְּחוּמָא דְבוּצִינָא, בְּטַשׁ בֵּיהּ,
וּבְגִינָה נְבִיעוֹ בְּחִשָּׁאִי, וְדָא רָזָא ח' חִיף, הַכִּי
אַתְקָרִי. דָּא עַבִּיד בְּנִינָא בְּגֵרוֹן דְּבַר נֶשׁ.

וְדָא הוּא תְּחוּמָא קְדָמָאָה, כַּד בְּעָא לְאַתְפְּשֵׁטָא
הֵהִיא נִקְדָּה, סְלִיק הָאִי קָשָׁרָא וְנוֹטִיל לִיהּ
מֵהָאִי אֲתֵר, וְשָׁנִי לִיהּ בְּתַלְתָּ (דף קכח ע"א) גְּוִינִין,
בְּאַשָּׁא בְּרוּחָא בְּמִיא. בְּגִין דְּהָאִי קָשָׁרָא כַּד
אַתְקָשַׁר מֵאִין סוּף בְּבוּצִינָא, הַכִּי אַתְקָשַׁר.

וְכַד אֲפִיק קָלָא דְאַשְׁתַּמַּע מִגּוֹ דְּחִיקוֹ דְּפְשִׁיט
דְּמִחְשָׁבָה, הָאִי קָשָׁרָא דְּחִיק לִיהּ, וְשֶׁדֶר
לִיהּ לְקָשָׁרָא תְּנִינָא בְּרָזָא דּוּאֲיוֹ דְּאִיהוּ לִישָׁן,
וּבְטַשׁ הֵהוּא קָלָא בֵּיהּ, וְאַשְׁתַּמַּע מֵהָאִי סְטָרָא
וְשֶׁרִיָּא עַל הָאִי סְטָרָא דְּלִישָׁן. וּבְגִין כֶּף אַקְרִי
הָאִי קָלָא ו' לִישָׁן.

הָאִי קָשָׁרָא דְּאִיהוּ לִישָׁן שֶׁדֶר לִיהּ לְגוֹ קָשָׁרָא
תְּקִיפָא, מִגְדֵּל כָּלֵל דְּעֲשָׂרִין וְתַרְיִן
שׁוֹרִין, וּכְדִין הֵהוּא קָלָא אֲשַׁתְּכֶף לְגוֹ מְלָה
בְּשִׁיעוֹרָא. גּוֹ תְּחוּמָא כְּדָקָא יָאוֹת.

וְאֵלֶיךָ תְּלַת קָשָׁרִין אֲנוּן תְּחוּמָא לְאַעֲנָאָה לְקָלָא
וְלְמְלָה, וְלְכָל אֲנוּן סְטָרִין דְּנִפְקִין מִקָּלָא
וּמְלָה דְּאַקְרוּן יְמֵי קָדָם. וְאֵלֶיךָ אֲסַגִּין יוֹמִין
בְּשַׁעוֹרָא כְּדָקָא יָאוֹת, לְקָלָא וּמְלָה. וְרָזָא דָּא
(איוב כט יח) וְכַחֲלוֹ אַרְבֶּה יָמִים. בְּגִין חוֹל אֲסַגִּיאוֹ
יוֹמִין גּוֹ שִׁיעוֹרָא דְּבוּצִינָא כְּדָקָא חֲזִי, וְכָלָא
מֵאִין סוּף.

אין סוף פלהו נקודין דאורייתא, קשרין אלין תלת קשרין דקא אמרן, בשיעורא רזא דחול ואנון תלת נקודין דשרין על אתון, לעלא ולאמצעיתא ולתתא, ואנון חו"ל דקאמרן. קדמאה שריא לעלא ואקרי בכלהו. שריא תנינא באמצעיתא, ושני שמא ואתקשר בין עלא ותתא. תליתאה דאיהו תקיפא אקרי בשמא אחרא.

ועל דא הני תלתא אקרו גבול תחומא דקולפין, סטרוי דבוצינא לשואה תחומא לכלא לעלא ותתא. מקשרא תליתאה נפיק האי זהר, ואיהו זהר הרקיע דבה שמשא וסיהרא כוכביא ומזלי לאנהרא. פד האי זהר נהיר ובטש בכל אנון טורין, ורשים לון ואפיש לון ואסגי לון, וכדין אשתלימו פלהו.

והמושבלים יזהרו פזהר הרקיע. האי זהר אפיק אתון דקיקין פחיזו דאנון עלאין, אתון עלאין אתון דקיקין, וכלהו ברזא עלאה פדקא חזי מקשרא תנינא אמצעיתא נפקי מזלות דזהרין לאסתפלא בההוא זהר עלאה. מקשרא תליתאה נפקי פוכביא לאשתמשא ועל דא (דניאל יב) ומצדיקי הרבים פפוכביא לעולם ועד. ומצדיקי דיקא, ואנון פכוכביא דצדק. וכלהו תלין בהאי זהר.

תשע נהרין לא מתפשטין מניהו אתון פהני דנפקי מגו נקדה אחרא. אלין לא מתפשטי אלא פשיטו דקיק ואשתארו אלין בקיומיהו. וההוא פשיטו דמתפשטי אנון טעמי דאורייתא דנפקי לנגנא בהו.

תלת קשרין קדמאין דקא אמרן, קשרא קדמאה אשתאר על אתון לעלא לנקדה, ואשתאר למהוי טעמא לעלא. תרי שאמרנו, הקשר הראשון נשאר על האותיות למעלה לנקדה, ונשאר להיות הטעם למעלה. שני

ועל זה שלשת אלו נקראו גבול, התחום של המקלות, צדדי המאור לשים תחום לכל, למעלה ולמטה. מהקשר השלישי יוצא הזהר הזה, והוא זהר הרקיע שבו השמש והלבנה פכוכבים ומזלות להאיר. פשהזהר הזה מאיר ומכה בכל אותם הקרים, ורושם אותם ומרבה אותם ומגדל אותם, ואז פלם גשלים.

והמושבלים יזהרו פזהר הרקיע. הזהר הזה הוציא אותיות דקות פמראה אותם העליונות, אותיות עליונות אותיות דקות, וכלן בסוד עליון פראוי. מהקשר השני האמצעי יוצאים מזלות שוהרים להסתפל באותו הזהר העליון. מהקשר השלישי יוצאים הפוכבים להשתמש, ועל זה (דניאל יב) ומצדיקי הרבים פפוכבים לעולם ועד. ומצדיקי דוקא, והם פפוכבים של צדק, וכלם תלויים בזהר הזה.

תשעה מאירים לא מתפשטות מהם אותיות, כמו אלה שיוצאים מתוך נקדה אחרת. אלו לא מתפשטים אלא התפשטות דקה, ונשארו אלה בקיומם, ואותה ההתפשטות שמתפשטים אותם הטעמים של התורה שיוצאים לנגן בהם.

שדשת הקשרים הראשונים

האחרים קימים לטעם אחד, והם שתי נקודות בתוך הדיקון של ו"ו. שלשת אלו לא מתפשטים יותר, אלא עומדים בקיומם שלש נקודות שלשה קשרים, להנהיג הכל בכל אותם הסודות שאמרנו. וברם הם סוד התורה לסמך, משום שיש לתורה על מה שתסמך. סמיכות נסתרת פנימית, וסמיכות שמגלה יותר ועושה המסעות של התורה ללכת, ולא תצא בחוץ. התורה בלי סמיכות זו פנימית לא סמיכות, ולא נמצאת להיות תורה, והכל מאין סוף ועשרים ושנים אותיות של התורה, ואלו מן הנקודה שיצאה מאין סוף.

תשע נקודות ששולטות על האותיות הן אין סוף, ושולטות על הכל. שלשה עשר טעמים של התורה התפשטו מהם, וכל העשרים ושנים כחשבון האותיות של התורה. אלו כ"ב הנקודות וטעמי התורה, הם הסוד של הניצוץ הקשה למדידת הכל בסוד הזה. כל מדידה לארץ ולרחב לעמק ולרום. אין לו מדידה שיוצאת מן השעור הזה, מסוד של תשע נקודות ושלשה עשר טעמים. על זה הסוד התורה עומדת בכל צדדיו, וכל הסודות וכל העמקים של התורה לא יצאו מן הסוד הזה החוצה.

הניצוץ הקשה עשה מדידה בסוד הזה לכל המדידות, והסוד הזה לא נתן לגלות רק ליראי חטא, שסוד האמונה בידיהם, והם כשרים לגלות להם. אלו המפתחות של אותם עשרים ושנים ששולטים על התורה, ומאלו מתפרשים כל הסודות וכל העמקים של התורה, וכל מדידה של כל המדידות בכל אותם הצדדים.

אחרנין קימין לטעמא חדא, ואנון תרין נקודין גו דיוקנא דו"ו. תלת אלין לא מתפשטי יתיר, אלא קימי בקיומיהו תלת נקודין תלת קשרין, לאענאה פלא בכל אנון רזין דקא אמרן.

וברהו איהו רזא דאורייתא דאסתמכא, בגין דאית לאורייתא על דיסתמך. סמיכו סתים פנימאה וסמיכו דגלי יתיר ועביד מטלנוי דאורייתא למיהך ולא תפוק לבר. אורייתא בלא סמיכו דא פנימאה לאו סמיכו ולא אשתכחת למהוי אורייתא וכלא מאין סוף ועשרין ותרין אתון דאורייתא ואלין מהאי נקדה דנפקא מאין סוף.

תשע נקודין דשלטין על אתון אנון אין סוף ושלטיין על פלא. תליסר טעמי דאורייתא אתפשטו מניהו, וכלהו תרין ועשרין כחשבון אתון דאורייתא. אלין תרין ועשרין נקודין וטעמי דאורייתא. אנון רזא דבוצינא דקרדינותא למשחתא דכלא ברזא דא, פל משחתא לארפא ולפותיא לעמקא ולרומא. לית משחתא דנפיק משיעורא דא, מרזא דתשע נקודין ותליסר טעמין על רזא דא אורייתא קימא בכל סטרוי, וכל רזין. וכל עמיקין דאורייתא לא נפקו מרזא דא לבר.

בוצינא דקרדינותא ברזא דא עביד משחתא לכל אנון משחתין, ורזא דא לא אתיהיב לגלאה בר לדחלי חטאה, די רזא דמהמנותא בידיהו ואנון פשראן לגלאה לון. אלין מפתחין דאנון תרין ועשרין דשלטין על אורייתא, ומאלין מתפרשן כל רזין וכל עמקין דאורייתא, וכל מדידו דכל משחתין בכל אנון סטרוין.

המפתחות הללו נמסרו למשה
בסיני בשעה שקרן עור פניו,
ומסר אותם בסוד של לחש
ליהושע וכל אותם הזקנים, עד
שהגיעו לבעלי האמונה לדעת.
אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם
הבא.

משנה. בארבעה תקופות של
רוחות העולם. והמשפלים יזהרו,
מי המשפלים? אלו שיודעים
להסתפל בכבוד רבונם, ויודעים
סוד החכמה להכנס בלי בושה
לעולם הבא, אלו זוהרים כמו
הזהר העליון.

ומה שאמר והמשפלים ולא אמר
והיודעים, אלו ודאי אותם
שמסתכלים בסודות הפנימיים
הנסתרים שלא עומדים בגלוי,
ולא נמסרו לכל בני האדם. מי
שזוכה להסתפל בהם בהשפלה,
זה מזהיר שנוצץ בעטור של
הזהר העליון על הכל. אין זהר
שמזהיר פנה, אין זהר שנוצץ
לאותו העולם כמו הזהר הזה.

זה הזהר של התורה, זה הזהר
של בעלי החכמה שיורשים אותו
העולם על הכל. הם יוצאים
ונכנסים בכל גנוי רבונם, ואין מי
שימחה בידיהם. כלם מתבישים
מהזהר שלהם. הזהר הזה נוצץ
לכל עבר. ומצדיקי הרבים,
הרבים ולא הכל, כמו (דניאל יב)
ורבים מישגי אדמת עפר יקיצו.
מה זה ורבים? משום שיש שלא
יקומו, וזו היא אדמת עפר. מה
זה אדמת עפר? אלא אדמת
שהיא מעפר, וזוהי ארץ ישראל
שהיא אדמת מאותו עפר, שפתיב
בו (קהלת א) הכל היה מן העפר,
ואפלו גלגל חמה, ונאורים שאר
הרשעים ממנה ולא יקומו.
ומשום פך ורבים - אלו ישראל.
אך פאן ומצדיקי הרבים
פכוכבים לעולם ועד - אלו

אלוין מפתחן אתמסרו ליה למשה בסיני
בשעתא דקרן עור פניו, ומסר לון ברזא
דלחישו ליהושע וכל אנון סבין, עד דמטו
למארי מהימנותא למנדע. זכאה חולקהון
בעלמא דין ובעלמא דאתי.

מתניתין בארבע תקיפין דרוחי דעלמא.
והמשפלים יזהרו. מאן משפלים,
אלין דידיעי לאסתפל לא ביקרא דמארהון, וידעי
רזא דחכמתא למיעל בלא פסופא לעלמא
דאתי, אלין זהירין פזוהרא עלאה.

ומה דאמר והמשפלים ולא אמר והיודעים,
אלין ודאי אנון דמסתפלן ברזין
פנימאין סתימין דלא קימין בגלויא, ולא
אתמסרו לכל בר נש. מאן דזכי לאסתפל
בהו בסכלתנו. דא אזהיר דנציץ בעטורא
דזהרא עלאה על כלא. לית זהרא דאזהר כדא.
לית זיהרא דנציץ לההוא עלמא פהאי זיהרא.
דא זהר דאורייתא דא זהר דמאריהון דחכמתא
דירתיך ההוא עלמא על כלא. אנון נפקין
ועאלין בכל גנזי דמאריהון. ולית מאן דימחי
בידיהון. כלא כסיפן מזוהרא דילהון. זהר דא
נציץ לכל סטר. ומצדיקי הרבים, הרבים ולא
כלא. פגונא (דניאל יב) ורבים מישגי אדמת עפר
יקיצו. מאי ורבים בגין דאית דלא יקומו.
ודא היא אדמת עפר. מאי אדמת עפר. אלא
אדמת דהיא מעפר, ודא היא ארעא דישראל
דאיהי אדמת מההוא עפר. דכתיב ביה (קהלת א)
הכל היה מן העפר. ואפלו גלגל חמה.
ואתנהרין שאר חביבין מנה ולא יקומו. ובגין
פך ורבים אלין ישראל.

אוף הכא ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם
ועד. אלין ישראל דזכו לאורייתא דנקדה
דסתים. (דף קכח ע"ב) ואורייתא כללא דנביאים

ישראל שזכו לתורה של הנקדה הנסתרת. והתורה היא כלל של נביאים וכתובים, הפלל של תורה שבעל פה. ומשום שהיא הפלל של הכל, מי שזוכה בה זוכה בכל. פפוכבים, יש פוכבים שגראים לצד מזרח, פוכבים לצד צפון, פוכבים לצד דרום, פוכבים לצד מערב. אם מדה במקל, שלשה לכל צד דקים נוצצים, ושנים כדבוק, פוכב של זהר זוהר ונסתר בתוך תקפו של העגל. פוכב מאיר וזוהר בלבן מהצד הזה. פוכב אחר מאיר וזוהר אדם. זה חיים וזה מות סמוך לזהב הדק הזה, שלא מאיר ולא מוציא קטטה של קטטה (מדת הבנאים). בתוך היכל האותיות הדקות שבעה טעמים של תורה תלויים בהם.

ואלו הטעמים שגפרדו מאותם הטעמים האחרים שלשה עשר שעומדים להנהיג ולנגן, ואלו השבעה נפרדים לשלשה עשר אחרים להנהיג ולנגן לפוכבים. ואלו יחידים למקום הזה בשבעה היכלות של פוכבים, ואלו השבעה נפרדים מאותם האחרים. וכששורים בפוכבים נפרדים לעשרה, ועליהם נקרא ספר פוכבים ספר אמונים. ועשרה אמונים הם עליהם. אחר כך נפרדים לשלשה עשר, והכל כמו שלמעלה בתורה, הנביאים שורים במקומם, והכל הולך בסוד של התורה.

הניצוץ הקשה עשה מדידה במדידות שאמרנו, והכל בסוד של האין סוף בנגון של הטעמים, מתחיל ומפה האויר שלשה. שאותו האויר יוצא מאין סוף ומפה לתוך המח, והמח מוציא אויר ומפה בגרון, שמשם יוצא מתחילים בשלשה קשרים שאמרנו,

וכתובים. וכללא דאורייתא דבעל פה. ובגין דאיהי כללא דכללא מאן דזכי בה זכי בכללא. פפוכבים. אית פוכבים דאתחזון לסטר מזרח. פוכבים לסטר צפון. פוכבים לסטר דרום. פוכבים לסטר מערב. אי קיסטון בקולפון תלת לכל סטר דקיקיא נצצין, ותרין פקייטפא פוכבא דזיהרא זהיר וסתים גו תוקפוי דעגלא. פוכבא נהיר וזהיר פחירו מהאי סטרא. פוכבא אחרא נהיר וזהיר סמקא. דא חיינ דא מותא סמין להאי דהבא דקיק דלא נהיר ולא נפיק קייטפא דיקטפא. (ג"א דקטפא) גו היכלא דאתון דקיקין שבע טעמי דאורייתא תלין בהו.

ואלו טעמין דאתפרשו מאנון טעמין אחרנין תליסר דקיימין לאענאה ולנגנא, ואלין שבע מתפרשן לתליסר אחרנין, לאענאה ולנגנא לפוכבים. ואלין יחידאי לאתר דא בשבעה היכלין דכתובים ואלין שבע מתפרשן מאנון אחרנין. וכד שראן בפוכבים מתפרשן לעשר, ועליהו אקרי ספר פוכבים ספר אמונים. ועשר אמונים עליהו אנון. לפתר מתפרשן לתליסר, וכלא פגונא דלעלא באורייתא, נביאים שראן בדוכתיהו וכלא ברזא דאורייתא אזלא.

בוצינא דקרדינותא עביד משחתא במדידו דקא אמרן. וכלא ברזא דאין סוף בנגונא דטעמי, שארי ובטש אוירא דילהון. דההוא אוירא נפקא מאין סוף ובטש גו מחא, ומחא אפיק אוירא ובטש בגרונא, דמתמן נפק אוירא אחרא לבר. אשתכחו תלת אוירין ואתפלילו בחד אלין שראן בתלת קשרין דקא אמרן ושארי מבוצינא פשיטו לאתפשטא, אויר אחר החוצה. נמצאו שלשה אוירים ונכללו באחד, אלו

ומתחילה מן המאור התפשטות
להתפשט, ומודד לארץ ולרחב
לעמק ולרום לאותם עשרים
ושנים מפתחות עליונים, ומודד
עשרים ושנים אותיות.

וכך הסוד והעמק והסתר שלהם
בנגד שלשה אורים, שלשה
קשרים, יהו"ה אלהינו יהו"ה,
והכל בסוד למשה מסיני. וכיון
שנזכרו (שהחברו) בפה, יוצא
המאור, והצטרף למדד אותם
לשמות הללו בתוף המדידה,
ומדידתם אחוזה במדידת הארץ
והרחב, העמק והרום, העגול
והרבוע. וכך צריך, משום שסוד
השמות צריך להסתמך על אין
סוף, ולהתקיים בקיום שלם בתוף
מדידת המאור, בנקודות וטעמים
בנגון. שזוהי השלמות של סוד
היחוד כראוי, ואין מי שיודע על
מה קיום הכל, פרט לבעלי
האמונה, ומעטים הם.

אח"כ א' בחטף, הסוד להתקשר
המאור באותם הקשרים, ועושה
מדידה תורת המדידה נקדה אחת
שיצאה מאין. הנביאים מאותה
נקדה התפשטו ונכללו בה, וירדו
למטה, ואלה נסמכו על העמוד
שנסתר מאין סוף שלשה קשרים
כפי שאמרנו.

משנה. האשפולות של הצורות
בעלי המגנים, פקוחי העינים
בעלי הלב, בהשכל קרבו ושמעו,
מי מכם ששמע קול גלגל שנעים
וסובב בגלגול, עולה ויורד
ומרים קולות בקול נעים, ושלשה
נצנוצים יוצאים מהמצח של כל
קול. ואותו הגלגל סובב למעלה
ולמטה, ויוצא ניצוץ ומלהיט את
הגלגל, ואז מוציא אש לזוהת
במקלות. כשמתפשט אותו גלגל
המאור למדידה, יוצא אור טהור
שלוהט באותם שלשת האורים
שאמרנו, ולוהטים יחד. ומאותו

ומדיד לארפא ופותיא לעמקא ורומא. לאנון
תרין ועשרין מפתחן עלאין ומדיד תרין
ועשרין אתון.

וכך רזא ועומקא וסתימו דילהון, לקבל תלת
אורין תלת קשרין, יהו"ה אלהינו
יהו"ה. וכלא ברזא למשה מסיני. וכיון
דאדכרו (נ"א דאתחברו) בפומא, נפקא בוצינא
ואצטרף למדדא לון להני שמהן גו משחתא,
ומשחתא דילהון אחיד במדידו דארפא
ופותיא, עומקא ורומא, עגולא ורבועא. והכי
אצטרף, בגין דרזא דשמהן בעאן לאסתמכא
על אין סוף, ולא תקימא בקיומא שלים גו
משחתא דבוצינא, בנקודי וטעמי בנגוונא. דדא
שלימו דרזא דיחודא פדקא חזי. ולית מאן
דידע על מה קיומא דכלא, בר מארי מהמנותא
ויזעירין אנון.

אח"כ א' בחטיפא רזא לאתקשרא בוצינא
באנון קשרין, ועביד משחתא אורייתא
דמשח נקדה חדא דנפקא מאין. נביאים
מההוא נקדה אתפשטו ואתכלילו בה, ונחתו
לתתא, ואלין אסתמכו על קיומא דסתימ מאין
סוף תלת קשרין פדקא אמרן.

מתניתין קטופי דקטרין מארי דתריסין,
פקיחין דעינין מארי דלבא,
בסכלתנו קריבו שמעו, מאן מנכון דשמע קל
גלגלא דנעים ואסחר בגלגולא, סלקא ונחתא
ורמי קלין בקל נעימו, ותלת נציצין נפקין
מאפותא דכל קלא. וההוא גלגלא אסחר
לעלא ולתתא, ונפקא נציצא ולהיט לה
לגלגלא. וכדין אפיק אשא מלהטא בקולפין.
ההוא גלגלא פד אתפשט בוצינא למשחתא,
נפקא אורא דכיא דלהיט באנון תלת אורין
דקאמרן, ולהטין פחדא. ומההוא להיטו

הלהט יוצא זה הגלגל שסובב ולעלות ויורד.

ובשמדידת המאור יוצאת ומודדת ממעלה למטה, הגלגל הזה פוגס את כל המחנות, וכשמתחילה המדידה, הגלגל הזה נוהם פנעם, ומוציא אותיות קטנות נוצצות לפרש באותיות של התורה, ואז נקראת מסרת. מהגלגל הזה לוחט אחר תחתון, ומתפשט ומלהט אותיות אחרות לפרש, ולא פאותם הראשונים, ונקראת מסרת קטנה.

שני הגלגלים הללו נקראים מסרת קטנה ומסרת גדולה. שתי המסורות הללו נמסרו לידי הרועה הנאמן, לדעת ולהסתפל, עד שיירד האותיות ונחקקו על לוחות האבנים. כשהגלגלים מתחילים וסובבים פמה צבאות וכמה מחנות, בעלי כנפים טסים באותם הרקיעים, ואותם האותיות שיוצאות נמסרו לאותו הממנה הקדוש שנקרא יופיא"ל בעל החכמה. ואז הולך וחוקק אותם סביב האותיות. והממנה הקדוש הזה מסר אותם לנאמן הקדוש, כמו שנאמר (שמות כד) עלה אלי ההרה והיה שם וגו'.

והמשבליים זיהרו פזהר הרקיע, אלו אותם שמשבדלים בתורה, ומסתכלים בדברי תורה ברצון ובהרהור הלב. והמשבליים שמשסתכלים, ולא מסתכלים בדבר לבדו, אלא שמשסתכלים במקום שתלוי אותו הדבר, משום שאין דבר שלא תלוי על סוד עליון אחר. וימצא בדבר הזה דבר אחר של סוד עליון מתוך האספקלריה שאינה מאירה, ימצא ויראה האדם סוד האספקלריה המאירה, וסימנך -

(משלי טז) משכיל על דבר ימצא טוב.

דבר - זו האספקלריה שלא מאירה. ימצא טוב - זו האספקלריה המאירה. משכיל על דבר,

נפקא גלגלא דא דאסחר ולסלקא ונחתא. וכד משחתא דבוצינא נפקא ומדיד מעלא לתתא, האי גלגלא פניש כל משרין. וכד שארא משחתא האי גלגלא נהים בנעימו ואפיק אתון נציצין דקיקין לפרשא באתון דאורייתא וכדין אקרי מסרת. מהאי גלגלא להיט אחרא תתאה, ואתפשט ולהיט אתון אחרנין לפרשא ולא פאנון קדמאי ואקרי מסרת זעירא.

אלין תרין גלגלין אקרון מסרת זעירא ומסרת רברבא. אלין תרין מסרות אתמסרו לידוי דרעיא מהימנא, למנדע ולאסתפללא, עד דנחתו אתון ואתחקקו על לוחי אבנין. פד גלגלי שארי ואסחר פמה חילין וכמה משרין מאריהון דגדפין טאסין באנון רקיעין, ואנון אתון דנפקי אתמסרו לההוא ממנא קדישא דאקרי יופיא"ל מארי דחכמתא. וכדין אזיל וחקיק לון סחרני דאתון. והאי ממנא קדישא מסר לון למהימנא קדישא. פמה דאת אמר (שמות כד יב) עלה אלי ההרה והיה שם וגו'.

והמשבליים זיהרו פזהר הרקיע. אלין אנון דמשבדלי באורייתא, ואסתפלין במלי דאורייתא ברעותא בהרהורא דלבא. והמשבליים דמסתפלן, ולא מסתפלן במלה בלחודהא. אלא דמסתפלן באתר דתלי ההוא מלה. בגין דלית מלה דלא תליא על רזא אחרא עלאה. וישפח במלה דא מלה אחרא דרזא עלאה, מגו אספקלריא דלא נהרא, ישפח ויחמי בר נש רזא דאספקלריא דנהרא. וסימנך (משלי טז כ) משכיל על דבר ימצא טוב. דבר, דא אספקלריא דלא נהרא. ימצא טוב,

ולא כתוב משפיל דבר, אלא על דבר, שצריך להסתפל עליו למעלה. וזהו כזה הרקיע, זהו הרקיע הנודע על החיות למטה. שמתוף הרקיע הזה יסתפל באותו זהר, שנוצץ הזוהר שזוהרים העליונים. זהו שיוצא מתוף הנקדה העליונה, זהו ויתנוצץ בניצוץ של שאר האורות לכל צד.

ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. מה הפכוכבים שעומדים תמיד בקיום של אותן הנהגות השמים להאיר תמיד, כמו שנאמר ואת הפכוכבים, אלו הפכוכבים שמאירים. ומצדיקי הרבים - שדוחקים אותם ומלקים אותם לשמר דרכי התורה. פכוכבים - אלו אותם הדגשים של האותיות שדוחקים אותם ומוציאים אותם לאור. ואלו הם פכוכבי השביט, מוציאים רוח ואור כאחד, ומאירים לסוד האותיות.

כזה הרקיע - זו הנקדה ששורה על האותיות לנגן ולהתפשט, וזו הנקדה שהיא רובצת על האותיות כמו אם על בנים. ואף על גב שהיא הנקדה האחת מתפשטת לנגון ולא מתפשטת במראה. וזהו סוד הכתוב (תהלים צ) מזמור שיר ליום השבת, שהרי יום השבת כזה עולה. ועל זה הנגון של הנקדה הזו עולה במניחה, וזהו הזוהר של הרקיע הזה שנקרא יום השבת.

ועוד זהו, אותם המשפילים באותו הזוהר שעולה בו אותו הרקיע התפשט. ומשום שאותו שהתפשט קטן מפל הרקיעים, הנקדה הזו שעולה בו אותה ההתפשטות של הנגון מעט במניחה, ולא רבה, ושעורו בנגון כשהושיטו הימין והשמאל

דא אספקלריא דנהרא. משפיל. על דבר, ולא פתיב משפיל דבר, אלא על דבר, דבעי לאסתכלא עליה לעלא. ודא הוא כזה הרקיע, דא הוא רקיע דאשתמודעא על חיון לתתא. דמגו האי רקיע יסתפל בההוא זהר, דנציץ זהרא דזהרין עלאין, זהרא דנפיק מגו נקדה עלאה, יזהיר ויתנציץ בניצו דשאר נהורין לכל סטר.

ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. מה פכוכבים דקימן תדיר בקיומא דאנון נימוסי שמיא לנהרא תדיר. פמה דאת אמר (בראשית א טו) ואת הפכוכבים, אלין פכוכבים דנהרין. ומצדיקי הרבים דדחקי לון ואלקי לון למיטר אורחוי דאורייתא. פכוכבים, אלין אנון דגשים דאתון דדחקי לון, ומפקי לון לנהרא. ואלין אנון פכוכבי דשרביטא מפקי רוחא ונהורא פחדא, ואנהירו לרזא דאתון.

כזה הרקיע (דף קכו ע"א) דא נקדה דשריא על אתון לנגנא ולא תפשטא, ודא איהי נקדה דאיהי רביע על אתון כאמא על בנין. ואף על גב דאיהו נקדה חדא אתפשטת לנגונא ולא אתפשטת בחזותא. ודא איהו רזא דכתיב (תהלים צב א) מזמור שיר ליום השבת דהא יום השבת בהאי סלקא. ועל דא נגונא דהאי נקדה. סלקא בניחא ודא איהו זהר דהאי רקיע דאקרי יום השבת.

ועוד זהו, אנון משפילים בההוא זהר דסלקא ביה ההוא רקיעא אתפשט. ובגין דההוא אתפשט זעירא מפל רקיעין, האי נקדה דסלקא ביה ההוא אתפשטותא דנגונא זעיר בניחא, ולא סגיא, ושעורא דילה בנגונא פד אושיטו דימינא ושמאלא לגבי האי רקיע כדין מתחדין. ועל דא ביה תרויהו

לְרַקִּיעַ הַזֶּה אִזּוּ מִתְיַחֲדִים. וְעַל פֶּן
בו שְׁנֵיהֶם שְׁתֵּי רוּחוֹת מִתְפַּשְּׁטוֹת
בְּגוּזוֹן, וְהֵם בְּדַחְיָה, וּבְקֵאָה רוּחַ
קִטְנָה בְּמִנְיָהּ.

אֲחֵר כֶּף הַנִּקְדָּה הַזֶּה נִסְתַּרְתָּ
בְּתוֹכָהּ, וּמִתְכַּפֶּה וּמִתְפַּשְּׁטָה
בְּהַתְפַּשְּׁטוֹת כְּתוֹלַעַת הַזֶּה
שְׁמִתְכַּפֶּסֶה. וְאֲחֵר שְׁמִתְכַּפֶּסֶה כְּתוֹכוֹ,
נִזְרָקֶת לְמִטָּה לְגוּזוֹן, וְזוֹ נִקְרֵאת
זְרִיקַת הַנִּקְדָּה הַזֶּה, מִשּׁוּם
שְׁמִתְיִשְׁבֶת בְּיָמִין הַזֶּה.
וּכְשֶׁמִתְפַּשְּׁטָה הַנִּקְדָּה הַזֶּה לְגוּזוֹן,
אוֹחֲזֶת אֶת הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה
לְהִתְיִשֵּׁב, וּמֵאִירָה וְנוֹצֶצֶת. וְאִזּוּ
וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר, כְּאוֹתוֹ
הַזֹּהֵר מִמֶּשׁ שֶׁהַתְּפַשְּׁט וְנוֹזֵק נִיצוּץ
לְהִתְיִשֵּׁב, וְזֶה מְשַׁכֵּיל עַל דְּבָר.
וְדֹאֵי מִשּׁוּם שֶׁהֵיא עוֹמֶדֶת עַל דְּבָר
- יִמְצֵא טוֹב. הַתְּפַשְּׁטוֹת הַזֹּהֵר הַזֶּה
שֶׁהוּא נִיצוּץ וְזוֹהֵר לְהִסְתַּפֵּל,
וְהַסּוֹד הַזֶּה הוּא עִמָּק וְרוּם
לְהִתְיִשֵּׁב בְּסוֹד הַמְּאֹר כְּמוֹ אוֹתוֹ
הַדְּבָר.

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ, דָּא רְקִיעָא
דְּבַה שְׁמֵשׁא וְסִימְנִיָּה כּוֹכְבֵיא
וּמְזֻלֵיא. הֵכָא פְּשִׁיטוּ דְּבוּצִינָא לְגוּזָא, עַל דָּא
בְּתַמִּיהוּ בְּסִלְיָהוּ עַל כְּלָא. וְסִימְנִיָּה (תְּהֵלִים קִיב ט)
פְּזֵר נִתֵּן לְאַבְיוֹנִים. דְּהָא אִיהוּ יְהִיב לְכַלְהוּ
תַּתְּאֵי, וּמִשְׁחָתָא דְּבוּצִינָא פְּזֵר רַבְּרָא.

דְּכַר מִשְׁחָתָא סְלָקָא וְאַתְרַבְּרָא כְּדִין אִיהוּ
סְלִיק וְאוּשִׁיט שִׁית אַמִּין, בְּשִׁיעוּרָא
דְּשִׁית נִקְוֵדִין לְאַרְכָּא וּלְפּוֹתֵיא כְּחִיזוּ דָּא L
דְּאִיהוּ פְּזֵר, וְהֵיא אִיהוּ סִימְנִיָּה (אֶסְתֵּר ה) וְיִוִּשֵׁט
הַמְּלָךְ לְאַסְתֵּר אֶת שְׂרָבִיט הַזֶּהב.

וְתַנְיֵן שִׁית אַמִּין אוּשִׁיט לְקַבְלָהּ. מֵהֵיא פְּזֵר
מְלֵיא מְבוּעִין וְיְהִיב לְמִסְפְּנֵי. וְהֵיא
אִיהוּ שְׂרָבִיטָא דְּאַתְתַּקֵּן בְּמִשְׁחָתָא דָּא.
וּבְגוּזָא דְּמִשְׁחָתָא דָּא סְלָקוּ וְאַתְתַּקֵּנוּ כְּדָקָא
יָאוּת. וּכְדִין וְהַמְשַׁכְּלִים וְגו'. שְׁעוּרָא דָּא
כְּשִׁיעוּרָא דְּשִׁית נִקְוֵדִין, לְגוּזָא תֵּלֶת לְאַרְכָּא

תְּרִין רוּחִין אֶתְפַּשְּׁטוּ בְּגוּזָא, כְּדִי דְחֵיא וְאַתֵּי
רוּחָא זְעִיר בְּנִיחָא.

לְבַתֵּר הֵיא נִקְוֵדָא אֶטְמֶרֶת בְּגוּה, וְאַתְחַפֵּיא
וְאַתְפַּשְּׁטָה בְּאַתְפַּשְּׁטוּתָא כְּהֵיא
תּוֹלַעְתָּא דְּאַתְחַפֵּיא, וּבַתֵּר דְּאַתְחַפֵּיא בְּגוּה
אִזְדְּרִיק לְתַתָּא לְגוּזָא, וְדָא אֶקְרִי זְרִיקָא דְּהֵיא
נִקְדָּה, בְּגִין דְּאַתִּישְׁבֶת בְּהֵיא בְּיָמִינָא, וְכַד
אַתְפַּשְּׁטָה הֵיא נִקְדָּה לְגוּזָא אֲחִידַת בְּבוּצִינָא
דְּקַרְדִּינוּתָא, לְאַתִּישְׁבָּא וְנִהִיר וְנִצִּיץ, וּכְדִין
וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר, כְּהוּא זֹהֵר מִמֶּשׁ
דְּאַתְפַּשְּׁט וְאַזְדְּרִיק נְצִיצוּ לְאַתִּישְׁבָּא, וְדָא
מְשַׁכֵּיל עַל דְּבָר. וְדֹאֵי בְּגִין דְּאִיהִי קִימָא עַל
דְּבָר יִמְצֵא טוֹב, אֶתְפַּשְּׁטוּתָא דְּזוּהֵר דָּא דְּאִיהוּ
נְצִיצוּ וְזוּהִירוּ לְאַסְתַּפְּלָא, וְרִזָּא דָּא אִיהוּ
עוּמָקָא וְרוּמָא לְאַתִּישְׁבָּא בְּרִזָּא דְּבוּצִינָא
כְּהוּא דְּבָר.

וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ, דָּא רְקִיעָא
דְּבַה שְׁמֵשׁא וְסִימְנִיָּה כּוֹכְבֵיא
וּמְזֻלֵיא. הֵכָא פְּשִׁיטוּ דְּבוּצִינָא לְגוּזָא, עַל דָּא
בְּתַמִּיהוּ בְּסִלְיָהוּ עַל כְּלָא. וְסִימְנִיָּה (תְּהֵלִים קִיב ט)
פְּזֵר נִתֵּן לְאַבְיוֹנִים. דְּהָא אִיהוּ יְהִיב לְכַלְהוּ
תַּתְּאֵי, וּמִשְׁחָתָא דְּבוּצִינָא פְּזֵר רַבְּרָא.

דְּכַר מִשְׁחָתָא סְלָקָא וְאַתְרַבְּרָא כְּדִין אִיהוּ
סְלִיק וְאוּשִׁיט שִׁית אַמִּין, בְּשִׁיעוּרָא
דְּשִׁית נִקְוֵדִין לְאַרְכָּא וּלְפּוֹתֵיא כְּחִיזוּ דָּא L
דְּאִיהוּ פְּזֵר, וְהֵיא אִיהוּ סִימְנִיָּה (אֶסְתֵּר ה) וְיִוִּשֵׁט
הַמְּלָךְ לְאַסְתֵּר אֶת שְׂרָבִיט הַזֶּהב.

וְתַנְיֵן שִׁית אַמִּין אוּשִׁיט לְקַבְלָהּ. מֵהֵיא פְּזֵר
מְלֵיא מְבוּעִין וְיְהִיב לְמִסְפְּנֵי. וְהֵיא
אִיהוּ שְׂרָבִיטָא דְּאַתְתַּקֵּן בְּמִשְׁחָתָא דָּא.
וּבְגוּזָא דְּמִשְׁחָתָא דָּא סְלָקוּ וְאַתְתַּקֵּנוּ כְּדָקָא
יָאוּת. וּכְדִין וְהַמְשַׁכְּלִים וְגו'. שְׁעוּרָא דָּא
כְּשִׁיעוּרָא דְּשִׁית נִקְוֵדִין, לְגוּזָא תֵּלֶת לְאַרְכָּא

ושלש לארף ושלש לרחב, משום
שהוא סוד של שש.

שש הם, והם חמש. שלש לארף
ושפתים לרחב כשמתפלים שלש
לצד זה ושלש לצד זה. ואז
ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם
ועד. אלו הם שש הנקודות
שנוצצות ומאירות למטה, ואותם
פוכבים נסתרים להאיר, והלבנה
מוארת בכל אחד ואחד
ממדידתם שנוצצות במאור.

והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע,
זה הרקיע של חיות שעומדות.
מתפשט קו המדה, מודד לארף
שלשה קשרים לימין ושלשה
קשרים לשמאל. אלו שלשה
קשרים עמוד אחד, ואלו השלשה
עמוד אחד. ואלו שלש נקודות
שעומדות זה על זה, בין לצד זה
בין לצד זה. מדידת קו המדה
השעור לנגן שני טעמים
שעומדים במראה שמקימים נגון
של המדידה שמודד אחר הירכים
שעומדות.

יעקב שהוא הגוף, נסמך על
העמודים במדידת קו המדידה,
כשנכנס לאביו הסוד של ויבא לו
יין וישת. והגוף התקיים בקיומו.
ועל זה והמשפלים יזהרו כזהר
הרקיע וגו'. והמשפלים יזהרו
כזהר הרקיע, שמתפשטים
ומאירים למטה, כשהשרביט
מתקיים בסוד של פזר, ונותן
ונכנס במדידה ומודד, ונתתקנים
אלו שני העמודים במדידה
למטה, ומתתקן המאור ומודד זה
עם זה.

אז והמשפלים יזהרו, שהרי
למטה התתקנה בתקון של
הנקבה לקבל את הזכר. והירכים
התתקנו בלי התפשטות. וכאן
אין נגון בתוך המדידה הזו,
ונקראת אתנחתא כנגד שני
טעמים, סוד הנקבה הפתוחה כנגד

ותלת לפותיא. בגין דאיהו רזא דשית.
שית אנון, ואנון חמש. תלת לארפא תרין
לפותיא פד מסתפלאן תלת לסטרא דא,
ותלת לסטרא דא. וכדין ומצדיקי הרבים
כפוכבים לעולם ועד. אלן אנון שית נקודין
דאנון נציצין, ונהרין לתתא. ואנון פוכבים
טמירין לאנהרא, וסיהרא אתנהירת בכל חד
וחד ממשחתא דילהון דאתנעיצאן בבוצינא.
והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע. דא רקיע
דחיון דקימין אתפשט פוציצא
ומדיד לארפא תלת קשרין לימינא ותלת
קשרין לשמאלא. אלין תלת קשרין חד קימא.
ואלין תלת חד קימא. ואלין תלת נקודין
דקימין דא על דא בין לסטרא דא בין לסטרא
דא. מדידו דבוציצא שיעור לנגנא תרין
טעמין, דקימין בחיזו דקימין נגונא דמשחתא
דמדיד בתרין ירכין דקימין.

יעקב דאיהו גופא, אסתמיה על קימין
במדידו דבוציצא. פד עאל לאבוה רזא
(בראשית כו כה) דויבא לו יין וישת. וגופא אתקנים
בקיומה. ועל דא והמשפלים יזהרו כזהר
הרקיע וגו'. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע
דמתפשטין ונהרין לתתא, פד שרביטא אתקנים
ברזא דפזר, ויהיב ועאל במשחתא ומדיד
ואתתקנו אלין תרין קימין במשחתא לתתא,
ואתתקן פוצינא ומדיד דא עם דא.

ברין והמשפלים יזהרו דהא לתתא אתתקנת
בתקונא דנוקבא לקבלא דכורא, וירכין
אתתקנו בלא פשיטו. והכא לאו נגונא בגו
משחתא דא, ואקרי אתנחתא לקבל תרי טעמי,
רזא דנוקבא דפתיחא לקבל דכורא והכא לאו
נגונא דכלא בנייחא.

טעמים, סוד הנקבה הפתוחה כנגד

הַמְדִידָה הִזוּ טְמִירָה, אֲזִי
וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֶהר הַרְקִיעַ.
זֶהוּ רְקִיעַ הַיָּמִין שְׂזוּהָר וּמֵאִיר
וּמְחִזִיק בְּחִזְקוֹ. מִתְחִיל קו
הַמְדִידָה וּמִתְפַּשֵּׁט לְהֵאִיר, וְהַנְּגוֹן
שֶׁהוֹלֵךְ מִצַּד הַיָּמִין מֵרָצָה אֶת
הַנְּגוֹן שֶׁל חֻבִּיבוֹת לְלֶכֶת בְּנִגּוֹן
הַזֶּה בְּחֻבּוֹק. וְהַתְּלָשָׂא סוֹטֵר
לְקֶשֶׁר קֶשֶׁר, זֶה יֶשֶׁר וְזֶה כְּפוּף,
וְנִכְפָּל נֶגֶד צִדוֹ בְּנִכּוּחַ, וְהַתְּפַשְּׁטוֹ
שְׁתֵּי זְרוּעוֹת כְּאֶחָד, בְּסוּד שֶׁל
אֲזֵלָא וְגָרִישׁ שְׁקוּשֵׁר הַשְּׂמָאל.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, כְּשֹׁפֹסֵק
הָאוֹר וְקוֹ הַמְדִידָה פְּסָקָה, וְלֹא
מוֹדֵד בְּאַרְבֵּי וְרַחֵב מִמֶּטָה
לְמַעְלָה, מִתְפַּשֵּׁט קוֹ הַמְדִידָה,
וְאוֹחֵז מִמַּעְלָה לְמִטָּה בְּסוּד שֶׁל
הַקְּשִׁירוֹת, וּמִתְבָּרְכִים עֲלֵיוֹנִים
וּמִתְחַתּוֹנִים בַּמְדִידָה הִזוּ שֶׁל קו
הַמְדִידָה (שֶׁל הַנְּגוֹן) לְכָל הַמְדִירוֹת,
וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל מְדִידָה אַחַת
שְׁעוֹמֶדֶת וְנִסְמָכֶת כְּלָה עַל זֶה.
וּמִשׁוּם כֵּן, כְּשֶׁהַמַּעֲשִׂים כְּשֵׁרִים
לְמִטָּה וְנִכְשָׁרִים בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
בְּמַעֲשִׂים שֶׁל תּוֹרָה, אֲזִי הַכֹּל
מִתְקַנֵּן עַד הָאֶתֶר הַזֶּה. שְׁהָרִי פֶּאֶן
נִמְצָא וּמִזְדַּמֵּן בְּגִלּוּי וּבִכְסוּי סוּד
הָאֵמוּנָה, וְנוֹסֵעַ עַד לְכֹאֵן.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, כְּשֶׁהַמַּעֲשִׂים
מִתְקַנִּים וְאוֹחֲזֵת מְדִידָה אַחֶרֶת
בְּסֵתֵר, וּפּוֹסְקֶת בֵּין הַמְדִידָה
שֶׁל מִטָּה לְמְדִידָה הַעֲלִיּוֹנָה.
הַמְדִידָה הַעֲלִיּוֹנָה הִיא מְדִידָה
וְלֹא לְמְדִידָה, אֵין מְדִידָה כְּלָל.
וּמִשׁוּם כֵּן פּוֹסְקֶת מִמֶּטָה
לְמַעְלָה, וּמִפְּסִיקָה מִמַּעְלָה
לְמִטָּה. וְזֶה סוּד יְהוּ"ה ו' יְהוּ"ה
פּוֹסְקֶת בְּתוֹכָם, וְהַכֹּל אֶחָד בְּסוּד
קוֹ הַמְדִידָה.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, כְּשֶׁהַמַּעֲשִׂים
לֹא נִכְשָׁרִים וְקוֹ הַמְדִידָה אֵינוֹ
מִתְפַּשֵּׁט, אֲזִי הַשׁוֹפֵר מִתְהַפֵּךְ,
וְהַכֹּל מִתְעַכֵּב וְקִים בְּמִקוּמוֹ וְלֹא
שׁוֹפֵעַ לְמִטָּה. וְלִפְעָמִים שְׂזֶה

מִשְׁחָתָא דָּא טְמִירָא, כְּדִין וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ
כְּזֶהר הַרְקִיעַ. דָּא רְקִיעַ דִּימִינָא
דְּזֵהִיר וְנֵהִיר וְאַתְקִיף בְּתַקְפָּה. שְׂאֲרֵי בּוֹצִיעָא
וְאַתְפֵּשֵׁט לְאַנְהָרָא, וְנִגּוֹנָא דְקָא אֲזֵלָא מִסְטֵר
יְמִינָא תְּרַצָּתָא הֵאִי נִגּוֹנָא דְחֻבִּיבוֹ לְמִיזָל
בְּנִגּוֹנָא דָּא מִחֻבְּקָא. וְתִלְשָׁתָא קָא סְטִיר
לְקֶשֶׁרָא קֶשֶׁרָא, הֵאִי אֶחִיד וְהֵאִי כְּפִיף,
וְאַתְיַעִיף לְקַבְּלָא דְסִנְטוֹרָא בְּקִנְטוֹפָא
וְאַתְפֵּשֵׁטוֹ תְּרִין דְרוּעִין כְּחֶדָא, בְּרִזָּא דְאֲזֵלָא
וְגָרִישׁ דְקֶטוֹר שְׂמָאלָא.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כִּד פְּסֵק נְהוֹרָא וּבוֹצִיעָא
פְּסָקָה, וְלֹא מְדִיד בְּאַרְכָּא וּפּוֹתִיָּא
מִתְתָּא לְעֵלָא, אֶתְפֵּשֵׁט בּוֹצִיעָא וְאֶחִיד מְעֵלָא
לְתַתָּא בְּרִזָּא דְקֶשִׁירוֹ, וְאַתְבָּרְכָּאן עֲלֵאִין
וְתַתָּאִין בְּהֵאִי מְדִידוֹ דְבוֹצִיעָא. (נ"א דִּנְגוֹנָא) לְכִלְהוֹ
מִשְׁחָתִין, וְאַתְעֵבִיד כְּלָא מִשְׁחָתָא חֵד דְקִימָא
וְאַסְתְּמִיךְ כְּלָא עַל דָּא.

וּבְגִין כֵּן כִּד עוֹבְדִין מִתְפַּשְׁרִין לְתַתָּא,
וְאַתְפַּשְׁרֵן בְּעוֹבְדִין טְבִין, בְּעוֹבְדִין
דְּאוֹרִיתָא, כְּדִין כְּלָא אֶתְתַּקֵּן עַד הֵאִי אֶתֶר.
דְּהֵא הֵכָּא אֶשְׁתַּכַּח וְאַזְדַּמֵּן בְּגִלּוּיָא וּבְכְסוּיָא,
רְזָא דְמַהֲמִנּוּתָא וְנִטְלָא עַד הֵכָּא.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כִּד עוֹבְדִין מִתְתַּקְנֵן וְאֶחִיד
מִשְׁחָתָא אַחֶרָא בְּסִתִּימוֹ, וּפְסָקָה
בֵּין מִשְׁחָתָא דְלְתַתָּא לְמִשְׁחָתָא עֲלֵאָה.
מִשְׁחָתָא עֲלֵאָה אִיהִי מִשְׁחָתָא וְלֹא מִשְׁחָתָא,
לֹא מִשְׁחָתָא כְּלָל. וּבְגִין כֵּן פְּסָקָה מִתְתָּא
לְעֵלָא, וּמִפְּסָקָא מְעֵלָא לְתַתָּא. וְרִזָּא דָּא יְהוּ"ה
ו' יְהוּ"ה פְּסָקָה בְּגוּיָהוּ, וְכִלְא חֵד בְּרִזָּא
דְבוֹצִיעָא.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ, כִּד עוֹבְדִין לֹא מִתְפַּשְׁרֵן
וּבוֹצִיעָא לֹא אֶתְפַּשְׁטֵת, כְּדִין
שׁוֹפְרָא אֶתְהַפֵּךְ וְכִלְא אֶתְעַכֵּב וְקִימָא בְּדוּכְתָהּ,

שופע עד שפגיע לשרכיט, ועומד שם ולא שופע למטה ומתעפב. והנגון עומד ומכה בדרגה, שהיא הראשונה, וקו המדידה עומד שם ולא מודד ולא מתפשט המדידה. וכל זה משום שהשופר התהפך מהתחתונים על מעשיהם שאינם כשרים.

ובשקו המדה מתפשט ומודד, אזי השופר הולך, ושלשה קשרים קימים במקומו, ואף על גב שבסוד אחר הכל עומד בסוד אחד, שהרי שלשת הקשרים הללו שבמקומו עומדים תחת פנפי אותו השופר, קו המדה עומד שם ומתברכים מתוף חביבות.

הסגולתא בסוד של שלשה אבות העומדים בתוף השופר, כאן קו המדה מודד את המדידה הזו בכלם. בארך, ברחב, עמק ורום ועגול. ולא עומדת כאן המדידה להתגלות, ואז כזהר הרקיע, הרקיע הנסתר שלא התגלה כלל, ועומד על ראשי החיות הקדושים שעומדים בסוד האבות.

וזה הרקיע הנסתר, עליו עומד עליהם. ומוציא ממנו זהר שמאיר לכל החיות. ואז עומד קו המדידה שמאיר ומכה בכלם לזהר, ועל זה הכל בסוד המדידה עומד לנגן בשעור שהנגון מודד את קו המדה. אין מי שמכיר את הסוד הזה, רק אותם הלויים שעומדים על הנגון, ולא גורעים ולא מתפשטים החוצה, אלא הכל בתוף המדידה של סוד קו המדה.

אותם שלשת הקשרים הראשונים שאמרנו, שהקשר הראשון נשאר על האותיות לנקד שיהיה הטעם למעלה. לפעמים הנקדה הזו שעומדת לטעם

ולא נגיד לתתא. ולזמנין דהא נגיד עד דמטי לשרכיטא וקימא תמן, ולא נגיד לתתא ואתעפב. ונגוונא קימא ובטש בדרגא דאיהו קדמאה, ובוציצא קימא (דף רכו ע"ב) תמן ולא מדיד ולא פשיט משחתא. וכל דא בגין דשופרא אתהפך מתתאי על עובדיהון דלא בשרן.

וכר בוציצא אתפשטת ומדיד פדין שופרא אזלת ותלת קשרין קימין בדוכתה ואף על גב דברזא אחרא קימא פלא איהו ברזא חדא דהא תלת קשרין אלין דקימין בדוכתה תחות גרפוי דההוא שופרא בוציצא קימא תמן ואתברכן גו חביבו.

סגולתא ברזא דתלת אבהן דקימן גו שופרא, הכא בוציצא מדיד משחתא דא בכלהו. בארפא ופותיאי בעומקא ורומא ועגולא, ולא קימא הכא משחתא לאתגליא וכדין כזהר הרקיע רקיעא סתימאה דלא אתגליא פלל, וקימא על רישי דחיון קדישין דקימן ברזא דאבהן.

והאי רקיעא סתימאה עילאה קימא עליהו. ואפיק מנה זהר דנהיר לכלהו חיון. וכדין קימא בוציצא דנהר ובטש בכלהו לאזדהרא, ועל דא פלא ברזא דמשחתא קימא לנגנא בשעורא דנגוונא מדיד בוציצא. לית מאן דיידע ליה להאי רזא, פר אנון לואי דקימן על נגוונא ולא גרעי ולא מתפשטי לבר, אלא פלא גו משחתא דרזא דבוציצא.

אנון תלת קשרין קדמאי דקאמרן דקשרא קדמאה אשתאר על אתון לנקדא למהוי טעמא לעלא. לזמנין האי נקדה דקימא לטעמא לעלא, בוצינא נחית ליה לתתא להאי קשרא, למעבד ביה מדידו לתתא. וכלא ברזא

למעלה, המאור מוריד אותה למטה לקשר הזה לעשות בו מדידה למטה. והכל בסוד של הדיקון של וא"ו יורד נקרא תביר". וכשירד ועומד על האותיות, הרי נתבאר.

ואתם שני הקשרים האחרים שאמרנו שנשארו, עומדים על האותיות, ומתפשטת אכן המדידה בסוד של וא"ו ואוחז בהם, ואז נקרא זקף גדול. וכשלא קימת ההתפשטות הזו בשני הקשרים הללו, נקרא זקף קטן, ואף על גב שהנה הפל עומד בסוד אחד.

והמשבליים יזהרו, יעשו נגון בסוד הזה פראוי. יזהירו למעלה, יזהירו למטה, לקיים את קיום סוד האמונה, וסומכים אותה ומאירים לה. יזהירו באותו הנגון רוח אחר רוח, ונעיימות זו אחר זו. כשכלם מתחברים בסוד הזה, המדידה עולה כחשבון יזהירו. משום שה"יזהירו" הזה הוא כחשבון מאתים שלשים ושמונה, שהרוחות הללו והתנועות לנגן, שיתפשט המאור בכל האורות תוך המדידה לסמך את התורה. ומשום זה יזהרו כזה"ר, כף הוא לחשבון יזהירו. יזהרו כזהר אחד הוא. מה בין זה לזה? אלא כמו שנאמר, שהרקיע העליון הנסתר על הכל, מדידה בתוך קו המדה שעומד ברקיע הזה בכל המדידות של החיות הקדושות העליונות והתחתונות, ומשום כף יזהירו כזהר, בכל אותם החיות העליונות והתחתונות, כזהר באותה הרקיע שעומד עליהם, והכל זה פנגד זה. והסימן של כל הסודות הללו

דייקנא דוא' נחית אקרי תבירא. וכד נחית וקימא על אתון הא אתמר.

ואנון תרין קשרין אחרנין דקא אמרן דאשתארו קימין על אתון ואתפשט בוציצא ברזא דוא' ואחיד לון. וכדין אקרי זקף רב וכד לא קימא פשיטו דא בהני תרי קשרין, אקרי זקיפא זעיר, ואף על גב דהא פלא ברזא חדא קימא.

והמשבליים יזהרו, יעבדון נגונא ברזא דא פדקא חזי. יזהרו לעלא יזהרו לתתא, לקימא קימא דרזא דמהמנותא, וסמכין לה ונהרין לה. יזהרו ביהוה נגונא רוחא בתר רוחא ונעיימו דא בתר דא. פד מתחברן פלא ברזא דא, משחתא סליק כחשבון יזהירו. בגין דהאי יזהירו הוא כחשבון רל"ח, דהני רוחי ותנועי לנגנא לאתפשטא בוציצא בכלהו נהורין, גו משחתא לאסתמכא אורייתא. ובגין דא יזהרו כזה"ר הכי הוא לחשבנא יזהירו.

יזהרו כזהר חד הוא. מה בין האי להאי. אלא פמה דאתמר דרקיעא עלאה סתימאה על פלא, משחתא גו בוציצא דקימא בהאי רקיע, בכלהו משחתי דחיון קדישין עלאין ותתאין ובגין כף יזהרו כזהר בכל אנון חיון עלאין ותתאין כזהר ביהוה רקיע דקימא עליהו, וכלא דא לקבל דא. וסימנא דכל רזין אלין בהאי קימא יזהרו כזהר סימנא דא. ורזא דא לא אתיהיב אלא למארי מדין דינדעי ברזא דא דבוציצא. ופאין אנון צדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי.

כזה עומד, יזהרו כזהר הסימן הזה. והסוד הזה לא נתן אלא לבעלי מדות שיודעים בסוד קו המדה הזה. אשריהם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

תא חזי. והמשפלים יזהרו וכו'. והמשפלים יזהרו אלין אנון דמסתפלי ברזא דחכמתא בסתרי רזין דאורייתא אלין צדיקיא דעבדין רעותא דמאריהון. ומשתדלי באורייתא יממא ולייליא. ואלין אנון משפילים דאנון משפילים ברעותא דמאריהון תדיר. והא אוקימנא דלית דרגא פדרגא דידהו.

בגין כך כל אנון דמשתדלי באורייתא, אקרונ משפילים מסתפלן בחכמתא מסתפלן ברזא דחכמתא עלאה. אין סוף אתפשט נהירו סתים דלא ידיע, והאי דנפקא מאין סוף קימא לקימא. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע, אלין אנון דמסתפלי ברזא דחכמתא, בסתרי ברזא דאורייתא אלין אנון דידיעי ברזא דרזין, ומסתפלן ואתחזו לאזדהרא בההוא זיהרו דנגיד ונפיק וקימי ברזי דאורייתא, וידיעי לאסתפלא בסתרהא.

כזהר הרקיע, דא איהו רקיעא דקאים לאנהרא לתתא, ואתעטר לעלא ונהיר לתתא. וההוא זהר נגיד ואתמשך לתתאי ומההוא זהר אתגנו, וקימי בקיומיהו ואזלי ושאטן ונצחי גבורי שמאי ודיני גבורתי טסיסין.

ומצדיקן הרבים פפוכבים לעולם ועד. כד נהרין פוכביא בנהירו דנציץ ונטלי במטלנוי לאתנהרא מגו דרגין ידיעאן, כוכבא דנהיר מסטר דמזרח פמה אנון משרין מזלגן קימאן בקסטוריהו. האי פוכבא נציץ תלת זמני ובטש נציצו דילה ברביעתא לקבלא נציצו דחד קטרא וטהרורא דקימא לעלא. ולבתר שכיף ואתנצצן כל אנון אחרנין ואיהו סתים פאתריהו. והאי אקרי כוכבא אומנא. לבתר נפקא לסטר דרום פוכבא אחרא, ודא נציץ בארבע כוכביא דרהטי ואזלי ואושיטו

בא וראה, והמשפלים יזהרו וכו'. והמשפלים יזהרו, אלה אותם שמסתפלים בסוד החכמה, בסתרי הסודות של התורה. אלה הצדיקים שעושים רצון רבונם, ומשתדלים בתורה ימים ולילות. ואלו הם המשפילים שהם משפילים ברצון רבונם תמיד, והרי בארנו שאין דרגה כדרגתם. משום כך, כל אותם שמשתדלים בתורה נקראים משפילים, מסתפלים בחכמה, מסתפלים בסוד החכמה העליונה. אין סוף מתפשט אור נסתר שלא ידוע, וזה יוצא מאין סוף ברית לקים. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע, אלו הם שמסתפלים בסוד החכמה, בסתרים בסוד התורה. אלו הם שמכירים את סוד הסודות, ומסתפלים וייראו להזהר באותו הזהר ששופע ויוצא, ועומדים בסודות התורה ויודעים להסתפל בסתריה.

כזהר הרקיע, זהו הרקיע שעומד להאיר למטה, ומתעטר למעלה ומאיר למטה. ואותו הזהר שופע ונמשך לתחתונים, ומאותו הזהר הם נזונים, ועומדים בקיימם והולכים ומשוטטים, ומנצחים גבורי השמים, ודנים גבורות קשות.

ומצדיקן הרבים פפוכבים לעולם ועד. כשמאירים הפוכבים באור שנוצץ ונוסעים במסעותיהם שיאורו מתוך דרגות ידועות, הפוכב שמאיר מצד המזרח, פמה הם מחנות משתלשלים עומדים בהיכלותיהם. הפוכב הזה נוצץ שלש פעמים, ומכה את הניצוץ שלו ברביעית לקבל ניצוץ של קשר אחד ואור פנימי שעומד למעלה. ואחר כך שוכך, ומתנוצצים כל אותם האחרים, והוא נסתר במקומם. וזה נקרא

כְּכֹכֵב אֲמֵן. אַחַר כֵּן יוֹצֵא לְצַד הַדְרוֹם כּוֹכֵב אַחַר, וְזֶה נוֹצֵץ עִם אֲרֻבַּעַת כּוֹכְבִים שְׂרָצִים הַהוֹלְכִים וּמוֹשִׁיטִים אֶת אוֹרָם לְאֲרֻבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְזֶה נִקְרָא כּוֹכֵב שְׁנוּצֵץ מִשְׁנֵי צְדָדִים, דְרוֹם וּמִזְרָח.

וְנִאוּרִים אֵלֶּף וְרִבּוֹא רִבּוֹת כּוֹכְבִים שְׁנוּטְלִים זֶה־וְנִיצוּצוֹת מִתּוֹךְ נִיצוּצוֹת שְׁמַאִיר מִהַשְׁמֶשׁ. שְׁמֶשׁ שֶׁל הַמִּשְׁקוּף (מִשְׁקוּף שֶׁל הַשְׁמֶשׁ) כְּשִׁמְאִיר בְּמִסְעוֹ, נִאוּרִים מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם הַכּוֹכְבִים שְׁמַאִירִים וְנוֹצֵצִים כָּל אוֹתָם כּוֹכֵב אוֹמֵן. אֵף עַל גֵּב שְׁנִסְתֵּר אַחַר כֵּן, יוֹצֵא וְזוֹהֵר עָלָיו מִמְּנָה אֶחָד שְׁשֵׁמוֹ יְגוּרִיא"ל.

וּכְשִׁכּוֹכֵב אוֹמֵן הַזֶּה יוֹצֵא וְנוֹצֵץ לֹא נִסְתֵּר, אֲזִי אוֹתוֹ הַמִּמְּנָה מוֹרִיד שְׁלוֹם לְאוֹתוֹ הַצֵּד. וְכֹאשֵׁר הַנִּיצוּץ הַקָּשֶׁה עוֹשֶׂה מְדִידָה לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְהַכֵּל מִסְתַּמֵּךְ וּמַאִיר וְשׁוֹפֵעַ הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הַרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן כְּנֶגֶד הַמִּזְרָח, וְהוּא מִתְּעוֹרֵר כְּנֶגֶד הַמַּעֲרָב, וְסִימְנֵךְ - (יִשְׁעִיה מֵא) מִי הַעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, אֲזִי כָּל אוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׁעוֹמְדִים עַל הַכּוֹכְבִים, כֻּלָּם יוֹבִילוּ הָאוֹר שֶׁל הַפְּנִים מִתּוֹךְ הַשְׁמֶשׁ, כְּשִׁנּוֹסֵעַ הַשְׁמֶשׁ לְמִשְׁקוּף אֶחָד שֶׁהוּא מִשְׁקוּף שֶׁל בִּילְגָא, אֲזִי אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב שְׁנוּצֵץ מַאִיר מִתּוֹךְ כַּחוֹ שֶׁל מְּנָה אֶחָד שְׁנוֹסֵעַ כְּשֶׁהַשְׁמֶשׁ נוֹסֵעַ.

וְיִהְיֶה לִי שׁוֹר וְחִמּוֹר - מִצַּד שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ. צֵאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה - מִהַצַּד שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד. וְהִנֵּה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם, וְהִרִי פִרְשׁוּהָ כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, שְׁצָרִיכִים לְשַׁלְּשָׁה גִלְגּוּלִים אֵלָיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ יִשְׁלַשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו וְגו'. וּפִרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּשִׁפְתַי אֵין עוֹלִין בְּאֵילָן, וְאֵין רוֹכְבִים (סוּמְכִים) בְּאֵילָן, וְאֵין מִשְׁתַּמְשִׁים בְּאֵילָן.

נְהוּרָא דִּילְהוֹן לְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא, וְהָאֵי אֲקָרִי כּוֹכְבָא דְנִצִּיץ מִתְרֵי סְטָרֵי דְרוֹם וּמִזְרָח. וּמִתְנַהֲרֵי אֵלֶּף וְרִבּוֹא רִבּוֹן כּוֹכְבֵיא דְנִטְלֵי זִיְהִרָא וְנִצִּיצוֹ מִגּוֹ נִצִּיצוֹ דְנִהִיר מִן שְׁמֶשׁא. שְׁמֶשׁא דְּמִשְׁקוּפָא (נ"א מִשְׁקוּפָא דְּשִׁמְשָׁא) כַּד נִהִיר בְּמִטְלָנוּי נִהֲרִין מִנְּהָ כָּל אֲנוּן כּוֹכְבֵיא דְנִהֲרִין וְנִצִּיצִין כָּל אֲנוּן כּוֹכְבָא אוּמָנָא. אֵף עַל גֵּב דְּסִתִּים לְבַתֵּר נִפִּיק וְזוֹהִיר עָלָה חַד מְּמָנָא וִיגוּרִיא"ל שְׁמָה.

וְכֵד הָאֵי כּוֹכְבָא אוּמָנָא נִפִּיק וְנִצִּיץ וְלֹא אִסְתִּים, כְּדִין הֵהוּא מְּמָנָא נַחִית (נ"א נִפִּיק) שְׁלֵמָא לְהֵהוּא סְטָרָא. וְכֵד בּוֹצִינָא דְקָרְדִּינוּתָא עֲבִיד מִשְׁחָתָא לְעֵלָא וְתַתָּא, וְכֵלָא אִסְתַּמִּיךְ וְאִנְהִיר וְנִגִּיד אֲתַעְרוּתָא דְרַקִּיעָא עֲלָהָ לְקַבְלָה דְּמִזְרָח, וְאִיהוּ אֲתַעֵר לְקַבְלָה דְּמַעֲרָב, וְסִימְנֵךְ (יִשְׁעִיה מֵא ב) מִי הַעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. כְּדִין כָּל אֲנוּן מְּמָנָן דְקִיִּמִין עַל כּוֹכְבֵיא, כְּלָהוּ יוֹבִילוּן נִהִירוֹ דְאַנְפִּין מִגּוֹ שְׁמֶשׁא, כַּד נִטִּיל שְׁמֶשׁא לְמִשְׁקוּפָא חֲדָא דְקָאֵי מִשְׁקוּפָא דְבִילְגָא. כְּדִין הֵהוּא כּוֹכְבָא דְנִצִּיץ נִהִיר מִגּוֹ חֵילָא דְחַד מְּמָנָא דְנִטִּיל כַּד נִטִּיל שְׁמֶשׁא. (ד)

קכז ע"א) (עכ"מ ובאן תחלת ענין ונראה שצריך להתחיל).

וְיִהְיֶה לִי שׁוֹר וְחִמּוֹר (בְּרֵאשִׁית לֵב ו) מִסְטָרָא דְתְּפִלִּין דְרִישָׁא. צֵאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה מִסְטָרָא דְתְּפִלִּין דִּיד וְהִנֵּה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם, (תְּהִלִּים א ג) וְהָא אוּקְמוּהָ (דְבָרִים כ יט) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה. דְצָרִיכִין לְשַׁלַּשׁ גִּלְגּוּלִין לְגַבְהָ, כְּמָא דְאוּקְמוּהָ יִשְׁלַשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו וְגו'. וְאוּקְמוּהָ מְּאִרֵי מִתְּנִיתִין בְּשִׁפְתַי אֵין עוֹלִין בְּאֵילָן, וְאֵין רוֹכְבִין (נ"א סוּמְכִין) בְּאֵילָן, וְאֵין מִשְׁתַּמְשִׁין בְּאֵילָן.

גִלְגּוּלִים אֵלָיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ יִשְׁלַשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו וְגו'. וּפִרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּשִׁפְתַי אֵין עוֹלִין בְּאֵילָן, וְאֵין רוֹכְבִים (סוּמְכִים) בְּאֵילָן, וְאֵין מִשְׁתַּמְשִׁים בְּאֵילָן.

האי בארזא רזא אנא שאיל לך בוצינא קדישא
ולאו בפשיטו דמארי מתניתין גופנניים.
אלא דמארי מתניתין שכליים דאתמר עליהו
והמשפלים יזהרו. אמר ליה סבא סבא אמא
אנא דאנא מסטרא דאילנא דאקרי אילנא
דחיי, דנטיע בשבת מלפתא, דלא צריך שום
בר נש לאשתמשא בה. כמה דאוקמוה כל
המשתמש בתגא חלף. ודא שמא מפרש
דסליק לחשבון אדם. ואוקמוה רבנן כל
המשתמש בשם המפרש נעקר מן העולם.

אמר ליה פריף אנת בוצינא קדישא, דבודאי
הכי הוא, דביומי דחל שלטא עץ הדעת
טוב ורע, דאיהו אדם דוייצר ביצור הטוב
ובייצר הרע, הדא הוא דכתיב (בראשית ב ז) וייצר
ה' אלהים את האדם. ואיהו עץ הדעת טוב
ורע דחב ביה אדם. ודא הוא מטטרו"ן דאיהו
עבד דשליט בשית סדרי משנה ואיהו גופני,
ושליט בשית יומין דחל דאנון חלין דטמאה
וחלין דטהרה. ומנה אתיהיבו שית סדרי
משנה באסור והתר, טמאה וטהרה, כשר
ופסול.

זבה (שמות כ ט) ששת ימים תעבד ועשית כל
מלאכתך. ולית עבודה אלא צלותא, דבה
צריך בר נש למהוי כעבד המסדר שבחיו לפני
רבו, וכעבד השואל פרס מרבו, וכעבד
המקבל פרס מרבו והולך לו.

אבר בשבת מלפתא דשלטא ביה אילנא דחיי
ולא עץ הדעת טוב ורע אוקמוה דאין
משתמשין באילן שום שמוש, וכל המשתמש
בתגא חלף. ולא עולין ביה ולא סומכין ביה
לאשתמשא, דלא יקצצון בנטיעות, דלית תמן
קצוץ ופרוד באילנא דחיי.

את זה בדרך סוד אני שואל
אותך, המנורה הקדושה, ולא
בפשיטות של בעלי המשנה
הגופניים, אלא של בעלי המשנה
השכליים שעליהם נאמר
והמשפלים יזהרו. אמר לו, זקן
זקן, אמר אני, שאני מצד העץ
שנקרא עץ החיים, שנטוע בשבת
המלכה, שלא צריך שום אדם
להשתמש בה, כמו שבארנו, כל
המשתמש בכתר - עובר. וזה
השם המפרש שעולה לחשבון
אדם. ופרשוה רבותינו, כל
המשתמש בשם המפרש, נעקר
מן העולם.

אמר לו, פרוף אתה המנורה
הקדושה, שבודאי כף הוא,
שבימות החל שולט עץ הדעת
טוב ורע, שהוא אדם של וייצר,
ביצר הטוב וביצר הרע. זהו
שפתוב (בראשית ב) וייצר ה' אלהים
את האדם, והוא עץ הדעת טוב
ורע שחטא בו אדם, וזהו
מטטרו"ן שהוא עבד ששולט
בששה סדרי משנה והוא גופני,
ושולט בששת ימי החל, שהם
חלין של טמאה וחלין של טהרה,
וממנו נתנו ששה סדרי משנה
באסור והתר, טמאה וטהרה,
כשר ופסול.

ובו ששת ימים תעבד ועשית כל
מלאכתך. ואין עבודה אלא
תפלה, שבו צריך אדם להיות
כעבד המסדר שבחיו לפני רבו,
וכעבד השואל פרס מרבו, וכעבד
המקבל פרס מרבו והולך לו.
אבר בשבת המלכה, ששולט בה
עץ החיים ולא עץ הדעת טוב
ורע, פרשוה שאין משתמשים
באילן שום שמוש, וכל
המשתמש בכתר - עובר, ולא
עולים בו ולא סומכים בו
להשתמש, שלא יקצצו בנטיעות,
שאינן שם קצוץ ופרוד בעץ החיים.

והעין של עץ הדעת טוב ורע צריך לעשות בו פרוד בין טוב לרע. זהו שכתוב (בראשית ד) ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. וצריך לעשות בו קצוץ שיהיה האדם בלי יצר הרע, כמו שקוצץ אותו ממנו והורגו בגרסתו. זהו שכתוב (תהלים קט) ולבי חלל בקרבי. וינגד מ"ט מן מטטרו"ן הם ארבעים ותשע פנים טהור. ומצדו של סמא"ל ארבעים ותשע פנים טמא.

וכי שזוכה לחבר ה' לארבעים ותשע פנים של טהור, שהוא חמשה חמשי תורה, נעשה מטה להפכות בו את יצרו עם האות י' שיהא עשר מכות, והינו ה"י מן אלהים. ומשום כך נקרא מטה האלהים. ובעל המטה הזה הוא ר', שנאמר בו (שמות לד) הנה אנכי פרת ברית נגד כל עמך, שפרת עמו ברית על שלש עשרה מדות של רחמים שלא יחזור ריקם בתפלתו. שאלם בלי ה"י בא ריקם.

וזהו שאמר יעקב, לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה ריקם שלחתיני (בראשית לא). ולמה? משום שנאמר בלבן ותחלף את משכרתי עשרת מנים (שם). ובאות י' נעשה לו נס, שאלהים הוציא ממנו ה"י, נשאר אל"ם ריק בלי תורה שבעל פה. אבל מי שמתפלל תפלה לעץ החיים, לא יחזור ריקם בתפלתו לעולם.

וכמשום זה יש אלהים מהצד של עץ הדעת טוב ורע, ויש אלהים חיים ומלך עולם מהצד של עץ החיים, ואין זוכים לו אלא בעלי קבלה, שיודעים את סודות התורה.

אמר לו המנורה הקדושה לאותו הזמן, במה נודע מי שהוא בעץ

ואילנא דעץ הדעת טוב ורע צריך למעבד ביה פרוד בין טוב לרע. הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית א, ד) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְצָרִיף לְמַעַבְד קצוץ ביה למהוי בר נש בלא יצר הרע, פגונא דקציץ ליה מנה והרגה בגרסתה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים קט כב) וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי. וְלִקְבֵּל מ"ט מן מטטרו"ן אנון תשעה וארבעין פנים טהור. ומסטרָא דסמא"ל תשעה וארבעין פנים טמא.

ומאן דזכי לחברא ה' לתשעה וארבעין פנים דטהור דאיהו חמשא חמשי תורה, אתעביד מטה למחאה ביה ליצרה באת י' דאיהי עשר מחאן והינו, ה"י מן אלהים. ובגין דא אתקרי מטה האלהים. ובעל האי מטה איהו ו' דאתמר ביה (שמות לד 1) הנה אנכי פרת ברית נגד כל עמך וגו', דכרת עמה ברית על תליסר מכילן דרחמי דלא יחזור ריקם בצלותה. דאלם בלא ה"י אתי ריקם.

ודא הוא דאמר יעקב (בראשית לא מב) לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה ריקם שלחתיני (בראשית לא). ואמאי בגין דאתמר בלבן (שם פסוק מא) ותחלף את משכרתי עשרת מנים (שם), ובאת י' אתעביד ליה נס. דאלהים אפיק מנה ה"י, נשאר אל"ם ריק בלא אוריתא דבעל פה. אבל מאן דצלי צלותא לאילנא דחיי, לא יחזור ריקם בצלותה לעולם. ובגין דא אית אלהים מסטרָא דעץ הדעת טוב ורע, ואית (ירמיה י') אלהים חיים ומלך עולם מסטרָא דאילנא דחיי ולא זכין ליה אלא מארי קבלה דידעין רזין דאוריתא.

אמר ליה בוצינא קדישא לההוא סבא במאי אשתמודע מאן דאיהו באילנא דחיי דאיהו עשר ספירות בלימ"ה בעשר אתון

דְּשָׂמָא מְפָרֵשׁ דְּאִיהוּ אָדָם דְּאֶצִּילוּת דְּהִכִּי סָלִיק יו"ד ה"א וא"ו ה"א לְחֻשְׁבֵּן אָדָם. לְמָאן דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְּאָדָם דְּעַץ הַדְּעֵת טוֹב וְרַע דְּאִית בֵּיהּ אָדָם טוֹב וְאָדָם בְּלִיעֵל.

אָמַר לִיהּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא בֵּין אָדָם טוֹב דְּעַץ הַדְּעֵת, לְאָדָם דְּאִילָנָא דְּחַיִּי, אִית חִלּוּף בְּהוּן. פְּגוּן (שמות כו לג) וְהַבְדִּילָה הַפְּרִכְתָּ לְכֶם וְגו'. דָּדָא בְּבְרִיאָה וְדָא בְּאֶצִּילוּת. אֲשַׁתְּמוּדַע מָאן דְּאִיהוּ נִשְׁמַתָּה מְאִילָנָא דְּחַיִּי, וְדָאִי כַּד מְנַח תְּפִלִּין עַל רִישָׁהּ מִתְּפוּן לְאֶעְלָא כָּל אֱלֹהִים אַחֲרִים תְּחוּת שְׁלֹטְנוּתָא דְּשְׁכִינְתָּא עֲלָאָה דְּאִיהִי תְּפִלִּין דְּרִישָׁא דְּבַר נֶשׁ, וְלְאֶעְלָא כָּל אַמִּין תְּחוּת יַד ה' דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא תְּתָאָה.

בְּגִין דְּבִגְלוּתָא אֲתָמַר (משלי ל כא) תַּחַת שְׁלֹשׁ רְגָזָה אַרְץ וְגו', תַּחַת עֶבֶד פִּי יְמַלּוּךְ וְנִבֵּל פִּי יִשְׁבַּע לָחֶם וְגו', וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ וּבְגִין דָּא תְּפִלִּין דְּרִישָׁא וְיָדָא לְאֶעְלָא שִׁפְחָה תְּחוּת גְּבֻרְתָּהּ עֲלָא וְתַתָּא. וּבְהַזְכָּרוֹת דְּלִגְאוּ דְּכִלְיָן בְּהוּן דְּאִיהוּ שְׁקוּל לְאוּרִיתָא, צְרִיף לְאֶעְלָא עֶבֶד תַּחַת רַבּוּ עֲלָא וְתַתָּא. וְדָא אֶקְרִי בְּרָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ. הָדָא הוּא דְּכֶתִיב (שמות ד כב) כֹּה אָמַר ה' בְּנֵי כְּכַרִּי יִשְׂרָאֵל. וְאֵלִין דְּעֶבְדִּין דָּא אֲתָמַר בְּהוּן (דברים יד א) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וּבְגִין דָּא אָמַר (פרקי אבות) אַל תִּהְיוּ כְּעֶבְדִּים הַמְּשַׁמְשִׁים אֶת הַרֵב עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס.

וּמָאן דְּעֶבִיד פְּקוּדָא דָּא עַל מְנַת לְקַשֵּׁר אֱלֹהִים אַחֲרִים דְּעֶבּוּדָה זָרָה לְמַהוּי לְשַׁעֲבּוּדָה, וְאַמִּין דְּלְתַתָּא לְשוּיִי תְּחוּת יְדָה, לָא יְהִינן לִיהּ נִשְׁמָה אֶלָּא מִסְטָרָא דְּהָאִי עֶבֶד. וּבְגִין דָּא אַם כְּבָנִים אַם כְּעֶבְדִּים. וּבְגִין דָּא (תהלים א ב) כִּי אַם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ. וְאוּקְמוּהָ רַבְּנֵן דְּלִית אַם כְּעֶבְדִּים. וּמִשּׁוּם זֶה (תהלים א) כִּי אַם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ. וּפְרָשׁוּהָ חֲכָמִים, שְׁלֵא יִתְעַסֵּק אָדָם

הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִימָה בְּעֶשֶׂר אוֹתוּיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, שֶׁהוּא אָדָם שֶׁל אֶצִּילוּת, שֶׁכֵּף עוֹלָה יו"ד ה"א וא"ו ה"א לְחֻשְׁבֵּן אָדָם, לְמִי שֶׁהוּא מֵהַצֵּד שֶׁל אָדָם שֶׁל עֵץ הַדְּעֵת טוֹב וְרַע, שֵׁישׁ כּוּ אָדָם טוֹב וְאָדָם בְּלִיעֵל? אָמַר לוֹ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בֵּין אָדָם טוֹב שֶׁל עֵץ הַדְּעֵת לְאָדָם שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, יֵשׁ בְּהֶם חִלּוּף, כְּמוֹ וְהַבְדִּילָה הַפְּרִכְתָּ לְכֶם וְגו'. שְׁזָה בְּבְרִיאָה זֶה בְּאֶצִּילוּת. נוֹדַע מִי שֶׁהוּא מַעֵץ הַחַיִּים נִשְׁמַתוֹ, וְדָאִי כְּשִׁמְנִיחַ תְּפִלִּין עַל רֹאשׁוֹ, מִתְּפוּן לְהַכְנִיס כָּל אֱלֹהִים אַחֲרִים תַּחַת שְׁלֹטוֹן הַשְּׁכִינָה הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא הַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ שֶׁל הָאָדָם, וְלְהַכְנִיס אֶת כָּל הָאֱמוּנוֹת תַּחַת יַד ה' שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה.

מִשּׁוּם שֶׁבְּגֻלוֹת נֶאֱמַר (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אַרְץ, תַּחַת עֶבֶד פִּי יְמַלּוּךְ וְנִבֵּל פִּי יִשְׁבַּע לָחֶם, וְשִׁפְחָה פִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ. וּמִשּׁוּם זֶה תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְיָד, לְהַכְנִיס שִׁפְחָה תַּחַת גְּבֻרְתָּהּ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וּבְהַזְכָּרוֹת שֶׁבְּפָנִים שֶׁכְּלוּלִים בְּהֶם שֶׁהוּא שְׁקוּל לְתוֹרָה, צְרִיף לְהַכְנִיס עֶבֶד תַּחַת רַבּוּ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, זֶה נִקְרָא הַבֵּן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב כֹּה אָמַר ה' בְּנֵי כְּכַרִּי יִשְׂרָאֵל. וְאֵלָּה שְׁעוֹשִׂים אֶת זֶה, נֶאֱמַר בְּהֶם בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר אַל תִּהְיוּ כְּעֶבְדִּים הַמְּשַׁמְשִׁים אֶת הַרֵב עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס.

וְכִי שְׁעוֹשָׂה אֶת הַמְּצוּהָ הַזֹּאת עַל מְנַת לְקַשֵּׁר אֱלֹהִים אַחֲרִים שֶׁל עֶבּוּדָה זָרָה שֶׁתְּהִיָּה לְשַׁעֲבּוּדוֹ, וְהָאֱמוּנוֹת שֶׁלְמַטָּה לְשִׁים תַּחַת יָדוֹ, אֵין נוֹתְנִים לוֹ נִשְׁמָה אֶלָּא מִצֵּד הָעֶבֶד הַזֶּה. וּמִשּׁוּם זֶה אַם כְּבָנִים וּפְרָשׁוּהָ חֲכָמִים, שְׁלֵא יִתְעַסֵּק אָדָם

בתורה אלא במה שלבו חפץ. יש שלבו חפץ בסתרי תורה, במעשה בראשית ובמעשה מרפכה, ויש שאין רוצה אלא בפשטי התורה. שפשטים הם מהצד של עבד, וסודות מהצד של המלך. אדון ועבד. ומשום זה לזה נקרא שתול, ולזה נטוע. שתול, שאין לו קשר. ונטוע, שאין לו עקירה.

והנחה של שבת ברשות יחידו של עולם, היא השכינה שבת המלכה, לא צריך לעשות בה עקירה מאותו חפץ, שנאמר בו כי אם בתורת ה' חפצו, ופרשיה רבותינו. אלא להיות בו קבוע. אבל מצד של העץ טוב ורע, צריך לעשות בו עקירה שיהיה מטלטל וגולה ממקום למקום, כמו שבארנו רבותינו של המשנה, אף חבב עמים וגו' (דברים א) - אלו אותם שמכתתים רגליהם ממדינה למדינה.

וררשים אותו שפך אומר, בזמן שאפה חובב עמים בגלות בחטאי הדור, כל קדשיו יהיו בידך. ואחר כך אמר והם תפו לרגלך, אלו אותם שמכתתים רגליהם ממדינה למדינה וממקום למקום לשא ולתן במשא ומתן של תורה, שהולכים מטלטלים ממקום למקום, נחשב להם כגלגול.

ששבעה מיני עניות נחשב לו לאדם כשבעה מדורי גיהנם, שלכלם יורד אדם, ובתשובה עולה, שעליהם נאמר ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם. משום שחטא אדם בשבעה מינים, שהם חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש. ומשום זה היו אומרים רבותינו של המשנה, אילן שאכל אדם הראשון חטה היה. ואחרים אומרים גפן היה.

לאתעסקא בר נש באורייתא אלא במה שלבו חפץ. אית שלבו חפץ בסתרי אורייתא, בעובדא דבראשית ובמעשה מרפכה. ואית דלא בעי אלא בפשטי אורייתא, דפשטין אנון מסטרא דעבד ורזין מסטרא דמלכא. אדון ועבד. ובגין דא לדא אתקרי שתילא ולדא נטוע. שתול דלית ליה קשירא. ונטוע דלית ליה עקירא.

והנחה דשבת ברשות יחידו של עולם, איהי שכנינתא שבת מלכתא, לא צריך למעבד ביה עקירא מההוא חפץ, דאתמר ביה פי אם בתורת ה' חפצו ואוקמוה רבנן. אלא למהוי ביה קבוע. אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, צריך למעבד ביה עקירא למהוי מטלטל וגלי מאתר לאתר, כמה דאוקמוה רבנן דמתניתין, (דברים לג א) אף חובב עמים וגו', (דף קכו ע"ב) אלין אנון דמכתתין רגליהון ממדינה למדינה.

וררשינן ליה דהכי קאמר בזמנא דאת חובב עמים בגלותא בחובין דדרא. כל קדושיו יהיו בידך, ולכתר אמר והם תפו לרגליך, אלין אנון דמכתתין רגליהון ממדינה למדינה ומאתר לאתר, לשא ולתן במשא ובמתן דאורייתא, ועל דאזלין מטלטלין מאתר לאתר אתחשיב לון כגלגול.

דשבע מיני עניות אתחשיב ליה לבר נש כשבע מדורין דגיהנם, דלכלהו נחית אדם ובתיובתא סליק, דעליהו אתמר (ויקרא כו כח) ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם. בגין דחב אדם בשבעה מינין דאנון חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש. ובגין דא הוו אמרי רבנן דמתניתין אילן שאכל אומרים רבותינו של המשנה, אילן שאכל אדם הראשון חטה היה. ואחרים אומרים גפן היה.

אדם הראשון חטא הזה. ואחרנין אמרין גפון
הזה. ואחרנין אמרין תאנה היתה, ולא הו
חולקין במלוליהו, דכלא קשוט. דשבעת
מינין נטועין בארץ, חטא ושעורה.

והינו דתנו, בעצרת על פרות האילן נדון כל
עלמא. בלהו קרא לון אילן חד מסטרא
חד. ומסטרא אחרא מתפרשן לשבעה מינין.
כגון לולב דאיהו אגדה חדא לתתא ולעלא
מתפרשן מינין כל חד לחולקה. כגונא דחיון
דאתמר בהו (יחזקאל א יא) ופניהם וכנפיהם פרות
מלמעלה. ולתתא, שתיים חברת איש ושתיים
מכסות את גויתיהנה.

זבאה איהו עץ דאיהו שתול על פלגי מים
דאורייתא. ויתיר מאן דאיהו מסטרא
דאילנא דחיי, דאתמר ביה אשר פרו יתן
בעת"ו (תהלים א א), ודא שכניתא ולא אפיק מעת
דילה. (ישעיה ס כב) אני ה' בעת"ה אחישנה. בעתה
ע"ב פנים לתורה, דאיהי ת' מן עת ועלהו לא
יבול. כגון (דברים ח ד) שמלתך לא בלתה מעליך.
זכר אשר יעשה יצליח. אלין פקודין דעשה.
דאתמר עליהו (בראשית ל ט א) וכל אשר הוא
עשה ה' מצליח בידו. (מים היינו דכתיב על פלגי מים)
ואוקמוה מארי מתניתין דאיהי אורייתא
דאתמר ביה (משלי ה טו) שתה מים מבורך וגו'.
ואוקמוה בור מים מכנסים. באר מים חיים.
הדא הוא דכתיב (שה"ש ד טו) מעין גנים באר מים
חיים.

מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, איהי מים
מכנסים למקוה. מים מכנסים
סרוחים. אלין מסטרא דטוב. ואלין מסטרא
דרע. ומים מכנסים (למקוה) אלין הלכות
ולקוטות דאנון כגון לקט שכחה ופאה לעני.
הכי (אגון) מים מכנסים לזהו דאקרי עני

ואחרים אומרים תאנה היתה.
ולא היו חלוקים בדבריהם,
ששכל אמת. ששבעת המינים
נטועים בארץ, חטא ושעורה.
והינו מה ששנינו, בעצרת על
פרות האילן נדון כל העולם.
לכלם קרא אילן אחד מצד אחד.
ומצד אחר נפרדים לשבעה
מינים. כמו לולב שהוא אגדה
אחת למטה ולמעלה, נפרדים
המינים כל אחד לחלקו, כמו
החיות שנאמר בהן (יחזקאל א)
ופניהם וכנפיהם פרות
מלמעלה. ולמטה, שתיים חברות
איש ושתיים מכסות את
גויתיהנה.

אשריו העץ שהוא שתול על פלגי
מים של התורה. ויותר מי שהוא
מהצד של עץ החיים, שנאמר בו
(בראשית א) אשר פרו יתן בעת"ו,
וזה השכינה, ולא מוציא מעת
שלו. אני ה' בעת"ה אחישנה.
בעתה, שבעים ושנים פנים
לתורה, שהוא ת' מן עת, ועלהו
לא יבול. כמו שמלתך לא בלתה
מעליך.

זכר אשר יעשה יצליח - אלו
מצוות עשה, שנאמר עליהן וכל
אשר הוא עשה ה' מצליח בידו.
(מים היינו שכתוב על פלגי מים) ופרשוה
בעלי המשנה שהיא התורה,
שנאמר בה שתה מים מבורך
וגו'. ופרשוה, בור - מים
מכנסים. באר מים חיים. זהו
שכתוב מעין גנים באר מים
חיים.

מהצד של עץ הדעת טוב ורע,
היא מים מכנסים למקוה. מים
מכנסים סרוחים. אלו מצד הטוב,
ואלו מצד הרע. והמים המכנסים
(למקוה) אלו הלכות ולקוטות שהן
כמו לקט שכחה ופאה לעני, כף
המים המכנסים לאותו שנקרא
עני בתורה ובמצוותיה, שאין לו

אֶלָּא מֵה שְׁנוֹתָנִים לוֹ, שְׁנֹשְׁקָה
מבחוץ על ידי אחר.
אָבֵר אֵלוּ שֶׁל צַד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים,
הם דומים לכאר מים חיים שאין
להם הפסק, ודומים לעץ שהוא
נטוע על פלגי מים, או שתול
שעקרו אותו האילן ממקום של
בְּשֶׁה וְשָׂתְלוּ אוֹתוֹ עַל פְּלָגֵי מַיִם,
שהם משלשים בתורה.

וְנִקְרְאוּ פְּלָגֵי מַיִם, עַל שֵׁם שִׁישׁ
לָהֶם מַחְלֶקֶת בַּמִּשְׁנָה שֶׁלָּהֶם, וְכֵן
הַמַּחְלֶקֶת שֶׁל עֵץ הַחַיִּים הוּא מַיִם
עֲלִיּוֹנִים זְכָרִים. מִים תַּחְתּוֹנִים
נְקֻבוֹת. וְהֵם בּוֹכִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיוּ
רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בָּהֶם
מַחְלֶקֶת, שֶׁשֵּׁם חֲצִי לַמַּעְלָה
מִהַרְקִיעַ, וְחֲצִי לַמַּטָּה מִהַרְקִיעַ,
כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נוֹדֵעַ הַחֲלוּק בֵּין
הַזְכָּרִיִּים לְנִקְבִיִּים. מִשּׁוּם כֵּן שֵׁם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַבְּדֵלָה בֵּין פְּנֵי
הַזְכָּר לַפְּנֵי הַנְּקֵבָה.

וְזוֹדֵי מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמִים שְׁסוּפָה
לְהַתְקִים. אָבֵל כָּלֵם אָחָד, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר בְּאָדָם וְאֶשְׁתּוֹ, (ישעיה נא)
כִּי אָחָד קָרָאתִיו. וְהָאֹת א'
תּוֹכִיחַ, שֶׁהיא י' לַמַּעְלָה מִים
זְכָרִים. י' לַמַּטָּה מִים נְקֻבוֹת. כְּמוֹ
י"ז מִן יֵאֱהוּדוּנָה, נִשְׁאָרוּ שֵׁשׁ
אוֹתִיּוֹת בְּאֻמְצָע בֵּין י"ז מִן
יֵאֱהוּדוּנָה כִּי כֹחַ שְׁבוּן ו' מִן א'
שֶׁהוא הַרְקִיעַ בְּאֻמְצָע, וְעָלִיו
נֶאֱמַר (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ
אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ, וְנֶאֱמַר בּוֹ דְמוּת
כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמַעְלָה. וְזֶה
א' מִן אָדָם.

וְדָא כֹּל הַמַּחְלֻקוֹת שׁוֹת. שִׁישׁ
מַחְלֶקֶת לַחֲלֹק בֵּין טוֹב לְרַע, וְיֵשׁ
מַחְלֶקֶת לַחֲלֹק בֵּין זְכָרִים
לְנְקֻבוֹת, כְּמוֹ בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁזֶה
חֲלוּק עַל הַהֲלָכָה שֶׁלוֹ, שֶׁהַמִּים
הַעֲלִיּוֹנִים יִהְיוּ מִתְגַּבְּרִים עַל
הַנְּקֻבָּה שֶׁהיא מִים תַּחְתּוֹנִים, וְמִי
שֶׁאֵלִים גּוֹבֵר. כְּמוֹ הַלְכָה שֶׁל הַלֵּל

בְּאוֹרֵיתָא וּבְפַקוּדֵין דִּילָהּ, דְּלִית לִיה אֶלָּא מָה
דִּיהִבִּין לִיה, דְּאִשְׁתַּקֵּי מַלְבָּר עַל יְדֵי אַחְרָא.
אָבֵר אֵלִין דְּסִטְרָא דְּאִילָנָא דְּחַיִּי, אַנּוּן דְּמִין
לְבָאָר מַיִם חַיִּים, דְּלִית לְהוּ פְּסִיקוּ,
וְדִמִּין לְעֵץ דְּאִיהוּ נְטוּעַ עַל פְּלָגֵי מַיִם, אוֹ
שְׁתוּל דְּאִעְקְרוּ הֵהוּא אִילָנָא מֵאַתְר דִּיבִשְׁתָּה
וְשָׂתְלוּ לִיה עַל פְּלָגֵי מַיִם, דְּאַנּוּן מְשַׁלְּשִׁים
בְּאוֹרֵיתָא.

וְאִתְקְרִיאוּ פְּלָגֵי מַיִם, עַל שֵׁם דְּאִית לְהוּ
פְּלַגְתָּא בְּמִתְנִיתִין דִּילְהוּן וְהָכִי
פְּלַגְתָּא דְּאִילָנָא דְּחַיִּי, אִיהוּ מַיִם עֲלִיּוֹנִים
זְכָרִים, מִים תַּחְתּוֹנִים נְקֻבוֹת, וְאַנּוּן בּוֹכִים בְּגִין
דְּלֹא יְהוּ רְחוּקִין מִקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד בְּהוּ פְּלַגְתָּא, דְּשׁוּי פְּלַגּוּ לְעֵלָּא
מִן רְקִיעָא, וּפְלַגּוּ לְתַתָּא מִרְקִיעָא. בְּגִין לְמַהוּי
אִשְׁתַּמּוּדַע חֲלוּק בֵּין דְּכוּרִין לְנוּקְבִין. בְּגִין כֵּן
שׁוּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַבְּדֵלָה בֵּין אַנְפִּין
דְּדְכוּרָא לְאַנְפִּין דְּנוּקְבָא.

וְהָאִי אִיהוּ מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמִים דְּסוּפוּ
לְהַתְקִים. אָבֵל כָּלְהוּ אָחָד, כְּגוֹן דְּאִתְמַר
בְּאָדָם וְאֶתְתָּה (ישעיה נא ב) כִּי אָחָד קָרָאתִיו. וְאֵת
א' תּוֹכִיחַ דְּאִיהִי י' לְעֵלָּא מִים דּוּכְרִין. י'
לְתַתָּא מִים נוּקְבִין. כְּגוֹן י"י מִן יֵאֱהוּדוּנָה י'
אִשְׁתַּאֲרוּ שִׁית אֲתוֹן בְּאֻמְצָעִיתָא, בֵּין י"י מִן
יֵאֱהוּדוּנָה י' כֹּחַ שְׁבוּן ו' מִן א' דְּאִיהוּ רְקִיעַ
בְּאֻמְצָעִיתָא. וְעֵלָּה אִתְמַר (יחזקאל א כו) וּמִמַּעַל
לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ. וְאִתְמַר בֵּיה דְּמוּת
כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמַעְלָה, וְדָא א' מִן אָדָם.
וְדָא כֹּל פְּלַגְתָּאן שׁוּין. דְּאִית פְּלַגְתָּא לְמִיפְּלַג
בֵּין טוֹב לְרַע. וְאִית פְּלַגְתָּא לְמִיפְּלַג בֵּין
דְּכוּרִין לְנוּקְבִין, כְּגוֹן מְאָרֵי מִתְנִיתִין, דְּדָא
הוּא חוּלְק עַל הַהֲלָכָה דִּילָהּ, לְמַהוּי מִים
עֲלִיּוֹנִים לְאַתְגַּבְּרָא עַל נוּקְבָא דְּאִיהִי מִים

על הַלְכָה שֶׁל שְׁמַאי, שֶׁנִּכְנַעַת הַהֲלָכָה שֶׁל שְׁמַאי תַּחַת הַהֲלָכָה שֶׁל הֵלֵל, אַף עַל פִּי שְׂאֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. אֲלֵא לְהִרְאוֹת, שְׁמִי שֶׁהוּא מִצַּד הַנִּקְבָּה, צְרִיף לְהַפְנֹעַ תַּחַת הַזְכָּר, כְּמוֹ טֶפֶה שֶׁל נִקְבָּה שֶׁנִּכְנַעַת תַּחַת הַזְכָּר שֶׁנִּקְרָא בֶּן. וְאִם טַפַּת נִקְבָּה שׁוֹלְטַת עַל טַפַּת הַזְכָּר, נִקְרָא בַת.

וְכַאֵן הוּא סוּד וְהִיא כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם, שֶׁל אוֹתָם סוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה, וְנִקְרָאוּ דְּבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, וְעַלֵיהֶם נֹאמֵר (משלי כא) פְּלָגֵי מַיִם לֵב מִלֶּךְ בְּיַד ה' עַל כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יִטְנוּ.

וְיֵשׁ מַחְלָקַת עַל לְבוּשֵׁי א' מִן אָדָם, וְהֵינּוּ זָכָר וְנִקְבָּה, כְּמוֹ אֵלוֹ שְׁחוֹלְקִים עַל הַפְּסוּקוֹת שֶׁל לְבוּשֵׁי הַגְּבִירָה, וְעוֹשִׂים לָהֶם כְּמָה יְשׁוּבִים. עַלֵיהֶם נֹאמֵר וְעַלְהוֹ לֹא יָבוּל. כְּמוֹ שֶׁמִּלְתָּד לֹא בָלְתָה מִעֲלִידָה. וְאֵינָם כְּאוֹתָם לְבוּשִׁים שֶׁל אֶסוּר טְמֵאָה פְּסוּל, שֶׁהַבְּגָדִים הֵלְלוּ שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ שֶׁמִּתְבָּלִים, שֶׁמִּתְחַכְּכִים בָּהֶם הַשְּׂדִים. וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ - אֵלוֹ מִצּוֹת עֲשֶׂה.

וְעוֹד, תּוֹרָה נִקְרָאת חוּמָה, כְּמוֹ וְהַמַּיִם לָהֶם חִמָּה מִימֵינָם. וְהִיא חִמָּה לְאֻמוֹת הָעוֹלָם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אוֹתָהּ, כְּמוֹ מִצְרַיִם שֶׁנִּעְשְׂתָה לָהֶם חִמָּה, וְטָבְעוּ בָּהּ וּמָתוּ. וְהֵינּוּ פִי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי ה' וְגו'. מִצַּד הַיָּמִין נִקְרָאת הַשְּׂכִינָה חוּמָה, מִצַּד הַחֲסָד שֶׁשֶׁם חִמָּה. וּמִצַּד הַגְּבוּרָה - וְאֵנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוּמַת אֵשׁ סָבִיב. וּמִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי נִקְרָאת רוּחַ גְּדוּלָה וְחֻזְקָה. גְּדוּלָה מִצַּד הַחֲסָד, וְחֻזְקָה מִצַּד הַגְּבוּרָה, בְּיַד חֻזְקָה וְגו'. גְּדוּלָּה וְיִרְאָה יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד

תַּחְתּוֹנִים וּמָאֵן דְּאֵלִים גָּבַר. כְּגוֹן הַלְכָה דְּהֵלֵל עַל הַלְכָה דְּשְׁמַאי דְּאִתְּכַפֵּיָא הַלְכָּא דְּשְׁמַאי תַּחְתּוֹת הַלְכָה דְּהֵלֵל. אַף עַל פִּי דְּאֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. אֲלֵא לְאִתְּזָאָה דְּמָאֵן דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְּנוֹקְבָא, צְרִיף לְאִתְּכַפֵּיָא תַּחְתּוֹת דְּכוּרָא. כְּגוֹן טֶפֶה דְּנוֹקְבָא דְּאִתְּכַפֵּיָא תַּחְתּוֹת דְּכוּרָא אֶקְרִי בֶּן. וְאִי טֶפֶה דְּנוֹקְבָא שְׁלֵטָא עַל טֶפֶה דְּכוּרָא אֶקְרִי בַת.

וְהָבִי אִיהוּ רְזָא וְהִיא כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם, דְּאֵנוּן רְזִין דְּאוּרִיתָא דְּבַעַל פֶּה. וְאִתְּקִרְיָאוּ דְּבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִסְטָרָא דְּאִילָנָא דְּחַיִּי. וְעַלֵיהוּ אִתְּמַר (משלי כא א) פְּלָגֵי מַיִם לֵב מִלֶּךְ בְּיַד ה' עַל כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יִטְנוּ.

וְאִית פְּלִגְתָּא עַל לְבוּשֵׁי א' מִן אָדָם וְהֵינּוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא. כְּגוֹן אֵלִין דְּחוֹלְקִין עַל פְּסוּקוֹת דְּלְבוּשֵׁי מִטְרוֹנִיתָא, וְעַבְדִּין לוֹן כְּמָה פְּרוֹקִין, עַלֵיהוּ אִתְּמַר (תהלים א ג) וְעַלְהוֹ לֹא יָבוּל. (דברים ח ד) כְּגוֹן שֶׁמִּלְתָּד לֹא בָלְתָה מִעֲלִידָה. וְלֹא אֵנוּן כְּאֵנוּן לְבוּשֵׁין דְּאֶסוּר טְמֵאָה פְּסוּל, דְּהֵינִי מְאֵנִי דְּרַבָּנָן דְּבָלוּ דְּמִתְחַכְּכֵי שְׂדִים בְּהוּ. וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ, אֵלִין פְּקוּדֵי דְּעֲשֶׂה.

וְעוֹד אוּרִיתָא אִתְּקִרְיָאת חוּמָה, כְּגוֹן (שמות יד כב) וְהַמַּיִם לָהֶם חִמָּה מִימֵינָם. וְאִיהִי חִמָּה לְאֵמִין דְּעַלְמָא דְּלֹא קִבְּלוּ לָהּ, כְּגוֹן מִצְרַיִם דְּאִתְּעַבִּיד לוֹן חִמָּה וְטָבְעוּ בּוֹ וּמָתוּ. וְהֵינּוּ (הושע יד ט) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי ה' וְגו'. מִסְטָרָא דְּיִמִּינָא אִתְּקִרְיָאת שְׂכִינְתָא חוּמָה מִסְטָרָא דְּחֲסָד דְּתַמָּן חִמָּה. וּמִסְטָרָא דְּגְבוּרָה, (זכריה ב ט) וְאֵנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוּמַת אֵשׁ סָבִיב. וּמִסְטָרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא אִתְּקִרְיָאת (מ"א יט יא) רוּחַ גְּדוּלָּה וְחֻזְקָה. גְּדוּלָּה מִסְטָרָא דְּחֲסָד. וְחֻזְקָה מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה (שמות יג ט) בְּיַד חֻזְקָה וְגו'.

גְּדוּלָּה וְיִרְאָה יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוּלָּה (שם יד לא). מִתְרוֹנֵיהוּ מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר

סְלָעִים, דְּאֲנוּן אַמִּין דְּעֲלָמָא דְלֹא קִבְּלִין
אוּרִיתָא. מְרוּחַ ה' דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (ישעיה יא ב) וְנִחָה
עָלֵינוּ רוּחַ ה'. וְאֲתַקְרִיאת רַעַשׁ. הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב (יחזקאל ג יב) וְאֲשַׁמַּע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל
וְגוֹי וְעֵתִיד לְאַעֲבָרָא רַעַשׁ דְּסִטְרָא אַחֲרָא
דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ לֹא בְרַעַשׁ ה' (מלכים א ט). וְאֲתַקְרִיאת
אַשׁ, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (ירמיה כג כט) הֲלוֹא כֹה דִּבְרֵי
כָּאֵשׁ נָאִם ה'. וְעֵתִיד לְלַחֵף אֲשָׁא דְּסִטְרָא
אַחֲרָא, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ לֹא בְּאֵשׁ ה'.

אַשְׁתָּאֵר מְלָפָא בְּקוֹל דְּמָמָה דְּקָה, (דף קכח ע"א)
דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא צְלוֹתָא בְּחֻשָׁא, דְּבָהּ
(תהלים נא יז) אֲדוּנִי שְׂפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תִּהְלֵתִךְ
דְּבְאֲרַבְעָה אִיהִי רְבִיעָא דְּקָה, דְּאִיהִי
שְׂכִינְתָא. אֲבָל תִּלְתָּ קְלִפִּין (ויקרא יט כג) שְׁלֹשׁ שָׁנִים
יִהְיֶה לָכֶם עֲרָלִים לֹא יֵאָכֵל וּבִשְׁנֵה הַרְבִּיעִית
יִהְיֶה כָּל פְּרִיו קוֹדֵשׁ וְגוֹ', דָּא קוֹל דְּמָמָה דְּקָה.
וּבְגִין דָּא אַרְבַּע נִכְנָסוּ לְפָרְדֵּס, תִּלְתָּ דְּעָאֵלוּ
בְּתִלְתָּ שָׁנִים עֲרָלִים חַד הַצִּיץ וּמַת. וְחַד הַצִּיץ
וְנִפְגַּע. תְּלִיתָאֵי יֵצֵא לְתַרְבוּת רַעָה. רְבִיעָה
דְּעָאֵל בִּשְׁנֵה הַרְבִּיעִית קֹדֶשׁ הַלּוּלָיִם לֵה' עָאֵל
בְּשָׁלֵם וְנִפְק בְּשָׁלֵם. וְדָא רְזָא דְּפָרְדֵּס בְּתוֹךְ
הַגֵּן דְּאִיהוּ פ', פֶּשֶׁט, ר' רְאִיָּה דְּפָסוּק, ד'
דְּרִשָּׁה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהּ אִין מְשִׁיבִין עַל
הַהֲגָדָה.

בְּאֵלִין תִּלְתָּ נְפָלוּ תִלְתָּ עֲלָאֵי עֲלָמָא וְנִכְשְׁלוּ.
רְבִיעָא דְּאִיהוּ ס' סוּד. רַבִּי עֲקִיבָא
עָאֵל בְּשָׁלֵם וְנִפְק בְּשָׁלֵם. וּבְגִין דָּא אֲתַקְרִיאת
אוּרִיתָא ג'ן. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שה"ש ד יב) גֵּן נְעוּל.
ג'ן סְדָרִים דְּאוּרִיתָא סְתִימִין וְחִתִּימִין. וְהִינּוּ
מְעַנֵּן חֲתוּם, כְּגוֹן יֵין חֲתוּם וְסִתוּם דְּלֹא מְנַסֵּף
לִיה גוֹי, אוּף הַכִּי צְרִיף לְמַהוּי רִזִין דְּאוּרִיתָא,
הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (תהלים קמו כ) לֹא עָשָׂה כֹּה לְכָל
גוֹי. כְּ"ן בְּגִימְטְרִיא סו"ד. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהּ

הַגְּדֻלָּה. מִשְׁנֵיהֶם מְפָרַק הַרִים
וּמִשְׁבַּר סְלָעִים. שְׁהֵם אֲמוֹת
הָעוֹלָם שְׁלֹא קִבְּלוּ תוֹרָה. מְרוּחַ
ה', שְׁנֵאֲמַר בּוּ וְנִחָה עָלֵינוּ רוּחַ
ה'. וְנִקְרֵאת רַעַשׁ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
וְאֲשַׁמַּע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל וְגוֹ'.
וְעֵתִיד לְהַעֲבִיר רַעַשׁ שֶׁל הַצַּד
הָאֲחֵר, שְׁנֵאֲמַר בּוּ לֹא בְרַעַשׁ ה'
(מלכים א-ט). וְנִקְרֵאת אֵשׁ. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב כֹּה דִּבְרֵי כָּאֵשׁ נָאִם ה'.
וְעֵתִיד לְלַחֵף הָאֵשׁ שֶׁל הַצַּד
הָאֲחֵר, שְׁנֵאֲמַר בּוּ לֹא כָּאֵשׁ ה'.
נִשְׁאָר הַמֶּלֶךְ בְּקוֹל דְּמָמָה דְּקָה,
שְׁהִיא שְׂכִינָה, תִּפְלָה בְּחֻשָׁא,
שְׁבָה אֲדוּנִי שְׂפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד
תִּהְלֵתִךְ. שְׁבָאֲרַבְעָה הִיא רְבִיעִית
דְּקָה, שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה. אֲבָל שְׁלֹשׁ
קְלִפּוֹת, שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם
עֲרָלִים לֹא יֵאָכֵל וּבִשְׁנֵה הַרְבִּיעִית
יִהְיֶה כָּל פְּרִיו קוֹדֵשׁ, זֶה קוֹל דְּמָמָה
דְּקָה. וּמִשׁוּם זֶה נִכְנָסוּ אַרְבְּעָה
לְפָרְדֵּס. שְׁלֹשָׁה שְׁנֵיכְנָסוּ בְּשֹׁלֵשׁ
שָׁנִים עֲרָלִים - אַחַד הַצִּיץ וּמַת,
וְאַחַד הַצִּיץ וְנִפְגַּע, שְׁלִישִׁי יֵצֵא
לְתַרְבוּת רַעָה. הַרְבִּיעִי שְׁנֵיכְנָסוּ
בִּשְׁנֵה הַרְבִּיעִית - קֹדֶשׁ הַלּוּלָאִים
לֵה'. נִכְנָסוּ בְּשָׁלוֹם וְיֵצֵא בְּשָׁלוֹם.
וְזֶהוּ סוּד שֶׁל הַפָּרְדֵּס בְּתוֹךְ הַגֵּן
שְׁהוּא: פ' פֶּשֶׁט, ר' רְאִיָּה שֶׁל
פְּסוּק, ד' דְּרִשָּׁה, כְּמוֹ שְׁבָאוּהָ
אִין מְשִׁיבִין עַל הַהֲגָדָה.

בְּשִׁרְשָׁה הָאֵלוּ נְפָלוּ שְׁלֹשָׁה
עָלֵינוּ עוֹלָם וְנִכְשְׁלוּ. הַרְבִּיעִי
שְׁהוּא ס' סוּד, רַבִּי עֲקִיבָא נִכְנָסוּ
בְּשָׁלוֹם וְיֵצֵא בְּשָׁלוֹם. וּמִשׁוּם זֶה
נִקְרֵאת הַתּוֹרָה ג'ן. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
ג'ן נְעוּל. ג'ן סְדָרִים שֶׁל תּוֹרָה
נִסְתָּרִים וְחִתוּמִים, וְהִינּוּ מְעַנֵּן
חֲתוּם. כְּמוֹ יֵין חֲתוּם וְסִתוּם שְׁלֹא
מְנַסֵּף אוֹתוֹ גוֹי, אוּף כֹּף צְרִיכִים
לְהִיּוֹת סוּדוֹת הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
לֹא עָשָׂה כֹּה לְכָל גוֹי. כְּ"ן
בְּגִימְטְרִיא סו"ד. וּמִשׁוּם זֶה
פְּרִשָׁה בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, אֲסוּר

לגלות סתרי תורה לגוי, שלא ינסף אותם לעבודה זרה.

ואם תאמר, הרי פרושה רבותינו שאנשי כנסת הגדולה הרגו את האריה של העבודה זרה שהוא יצר הרע, דמיונו כאריה, עליו אמר דוד (תהלים י) יאָרֵב בַּמִּסְתָּר כַּאֲרִיָּה בַסֶּכֶה יֵאָרֵב לַחֲטוּף עֲנִי, וְאִין עֲנִי אֶלֶּא עֲנִי מִהַתּוֹרָה וּמִמְצוּוֹתֶיהָ.

משום שעתידים להיות ישראל בדחק בגלות, וכדי שלא יהיו טועים בו בכבוד המס ובכבוד המלאכה באבוד הדעת, הרגו אותו. וכדי שלא יתפשטו בעריות, סמאו את עיני יצר הרע של בני אדם, ופרשוה שאריה של עבודה זרה, כשתפסו אותו בנימה אחת של נשר ממנו, צוח קול עד ארבע מאות פרסה. משום זה הכניסו אותו בכלי של עפרת, ולא נשמע בו קולו, ושרפו אותו באש, לקיים בו (דברים ט) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ. וכבו שתקנו האבות שלש תפלות בזמנים ידועים, כף תקנו רבנן לשלש את שנותינו במקרא במשנה ובתלמוד. ובגללם בארו שעתיד הקדוש ברוך הוא לומר, קבעת עתים לתורה? ופרשוה, שמי שמתעסק במשנה (בתלמוד), כאלו התעסק בכל, משום שהיא כלולה במקרא במשנה ובתלמוד. ומשום זה נאמר באהרן, (ויקרא טו) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפָר בֶּן בָּקָר לַחֲטָאת וְאֵיל לְעוֹלָה. בְּפָר לַכֹּפֶר עַל הָעֶגְלָה, וְאֵיל לְהִזְכִּיר אֶת עֲקֵדַת יִצְחָק.

ועוד, במקרא תקנו שמלמד לא יהיה רשאי ללמד יותר מעשרים וחמשה תינוקות, וסוד הדבר - מימין כ"ה תברכו, מצד השמאל הלוא נאם ה'. והינו (שמות ב יב) וַיִּפֶן כַּיָּמִין וְכַיָּמִין

מֵאֲרֵי מִתְנִיתִין אֲסוּר לְגַלְּאָה סִתְרֵי תוֹרָה לְגוֹי, דְּלֹא יִנְסֵף לֹוּן לְעִבּוּדָה זָרָה.

ואי תימא הא אוקמוה רבנן דאנשי כנסת הגדולה קטלו לאריה דעבודה זרה דאיהו יצר הרע, דמיונו כאריה, דעלה אמר דוד (תהלים ט) יֵאָרֵב בַּמִּסְתָּר כַּאֲרִיָּה בַסֶּכֶה יֵאָרֵב לַחֲטוּף עֲנִי. וְלִית עֲנִי אֶלֶּא עֲנִי מִאֲוִרִיתָא וּמִפְּקוּדִין דִּילָהּ.

בגין דעתידין ישראל למהוי בגלותא בדוחקא, ובגין דלא להוי טועין ביה בכבוד המס ובכבוד המלאכה באבוד הדעת קטילו ליה ובגין דלא יתפשטו בעריות סמו עיני דיצר הרע דבני נשא ואוקמוה דאריה דעבודה זרה כד תפסו ליה בנימא חדא דנשר מנה. צוח קלא עד ארבע מאות פרסה. בגין דא עאלו ליה במקאנא דעפרת ולא אשתמע קלה בה, ואוקידו ליה בנורא, לקיים ביה (דברים זכה) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ.

ובגונא דתקינו אבהן תלת צלותין בעתין ידיען הכי תקינו רבנן לשלש שנותינו במקרא במשנה בתלמוד. ובגיניהו אוקמוה דעתיד קדשא ברוך הוא למימר קבעת עתים לתורה. ואוקמוה דמאן דמתעסק במשנה (נלע"ד בתלמוד) כאלו התעסק בכלא. בגין דאיהי פלילא במקרא במשנה בתלמוד. ובגין דא אתמר באהרן (ויקרא טו א) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפָר בֶּן בָּקָר לַחֲטָאת וְאֵיל לְעוֹלָה. בְּפָר לַכֹּפֶר עַל עֶגְלָה. וְאֵיל לְאֲדַפְרָא עֲקֵדַת יִצְחָק.

ועוד במקרא תקינו דמלמד לא יהא רשאי לאולפא יתיר מעשרין וחמשה תינוקות. ורזא דמלה מימינא (במדבר ו כג) כִּי תִּבְרְכוּ, מִסְטָרָא דְשִׂמְאָלָא (ירמיה כג כט) הֲלוֹא כִּי דְבָרֵי כָּאֵשׁ נֹאֵם ה'. וְהִינוּ (שמות ב יב) וַיִּפֶן כַּיָּמִין וְכַיָּמִין

וְהִינוּ וַיִּפֶן כ"ה וְכ"ה וַיֵּרָא פִי אֵין
אִישׁ. כְּנֶגְדָם עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ
אוֹתוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע עֲרֵבִית
וְשַׁחֲרִית בְּפֶסוּק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל
קְרִיאַת שְׁמַע, וְאֵין לְהֵאָרִיף יוֹתֵר.
וְכֹל מִי שֶׁקֹּרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עֲרֵב
וּבִקֵּר, כְּאֵלוֹ מְקִיָּם וְהִגִּית בּוֹ יוֹמָם
וְלַיְלָה.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ. מִי
הַמְשַׁבְּלִים? אֵלוֹ אוֹתוֹת הַתּוֹרָה.
יִזְהָרוּ - אֵלוֹ הַנְּקֻדוֹת שֶׁמְאִירוֹת
בְּאוֹתוֹת כְּנֶשְׂמָה בְּגוֹף. כִּזְהַר -
אֵלוֹ טַעְמֵי תּוֹרָה, שֶׁהֵם כְּתָרִים עַל
רֵאשֵׁי הָאוֹתוֹת, פְּרָקִיעַ שֶׁהוּא עַל
הָאָרֶץ כְּתָר. וְהָאוֹתוֹת וְהַנְּקֻדוֹת
וְהַטַּעְמִים הֵם כְּנֶשְׂמָה וְרוּחַ וְנַפֶּשׁ.
הָאוֹתוֹת הֵן מִצַּד הַנְּפֶשׁ שֶׁהִיא
בְּרַבּוּעַ, וְהַנְּקֻדוֹת בְּעִגּוּל שְׂבָאִים
בְּעִגּוּל מִשּׁוּם שֶׁהֵם כְּמוֹ אָדָם שֶׁל
יִצְרָה. הַנְּקֻדוֹת הֵן מִצַּד הָרוּחַ
כְּאוֹתָם הַגְּלִגְלִים שְׂבָאִים בְּגִלְגּוּל.
וְכִמוֹ שֶׁהָרוּחַ מְנַהֵגָה אֶת כָּל
הָעֲרָקִים שֶׁל הַדָּם שְׂדוּפָקִים מִן
הַלֵּב, כִּפֵּן הָאוֹתוֹת מְתַנְּהֶגוֹת
לְנְקֻדוֹת. וְסוּד הַדְּבָר - אֵל אֲשֶׁר
יְהִי שְׂמָה הָרוּחַ לְלַכֵּת יִלְכוּ.
מִשּׁוּם שֶׁרוּחוֹ שֶׁל אָדָם מִשֵּׁם
נְטִלָה, מֵהַדְּרָגָה שְׁנֵאֲמַר בָּהּ
(יחזקאל א) כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים,
שֶׁהֵם גּוֹף לְרוּחַ לְנְקֻדוֹת, שְׂאוֹתָן
רוּחוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הֵם מְרוּחַ
הַחַיָּה. הַנְּשִׂמָה בָּאָה מֵהַכֶּסֶף.
וּמִשּׁוּם שֶׁשֵּׁם יְהוָה, שֶׁהוּא מְנַהֵג
אֶת הַכֶּל, הַטַּעְמִים שֶׁהֵם הַכְּתָרִים
שֶׁל הַתּוֹרָה הֵם מִצְדָּה.

בֵּא וְרָאָה, כָּל הָאוֹתוֹת הֵן מִצַּד
הָאוֹתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שְׂכֻלּוֹת
בְּשִׁכְיָנָה. הַצְּדִיק נוֹסֵעַ לְשִׂמְאֵל
שֶׁהוּא יִצְחָק. ק"ץ ח"י, חֵי
הָעוֹלָמִים קְשׁוּר בְּשִׂמְאֵל,
וְהַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה מִצַּד הַשְּׂמְאֵל
נֶאֱמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ.
וּמִצַּד הַיָּמִין וְבָהּ, בּוֹ הוּא. וּמִצַּד
הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי וְחֲשָׁף עַל פְּנֵי

וַיֵּרָא פִי אֵין אִישׁ. לְקַבְּלֵיהוּ כ"ה אֲתוֹן דְּקְרִיאַת
שְׁמַע עֲרֵבִית וְשַׁחֲרִית בְּקִרְאָה קְדָמָא דְּקְרִיאַת
שְׁמַע. וְלִית לְאַרְפָּא יִתִּיר וְכֹל מָאן דְּקִרְאָה
קְרִיאַת שְׁמַע עֲרֵב וּבִקֵּר, כְּאֵלוֹ מְקִיָּם (יהושע א ח)
וְהִגִּית בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ. מֵאֵי מְשַׁבְּלִים. אֵלִין אֲתוֹן
דְּאוּרִיתָא. יִזְהָרוּ אֵלִין נְקוּדִין
דְּנִהְרִין בְּאֲתוֹן כְּנֶשְׂמָתָא בְּגוּפָא. כִּזְהַר. אֵלִין
טַעְמֵי תּוֹרָה דְּאֲנוּן כְּתָרִין עַל רֵישֵׁיהוּ דְּאֲתוֹן,
כְּרִקִיעָא דְּאִיהוּ עַל אַרְעָא כְּכַתְרָא. וְאֲתוֹן
וְנְקוּדֵי וְטַעְמֵי אֲנוּן כְּנֶשְׂמָתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא.
אֲתוֹן אֲנוּן מְסֻטְרָא דְּנַפְשָׁא דְּאִיהִי בְּרַבּוּעָא.
וְנְקוּדִין בְּעִגּוּלָא דְּאֲתִין בְּעִגּוּלָא בְּגִין
דְּאֲנוּן כְּאָדָם דִּי־יִצְרָה. נְקוּדִין אֲנוּן מְסֻטְרָא
דְּרוּחָא כְּאֲנוּן גְּלִגְלִין דְּאֲתִין בְּגִלְגּוּלָא. וְכִמָּה
דְּרוּחָא אֲנַהֵיג לְכָל עֲרָקִין דְּדָמָא דִּדְפָקִין מִן
לְבָא, הֵכִי אֲתוֹן מְתַנְּהִין לְגַבֵּי נְקוּדִין. וְרִזָּא
דְּמִלָּה (יחזקאל א ב) אֵל אֲשֶׁר יְהִיָּה שְׂמָה הָרוּחַ
לְלַכֵּת יִלְכוּ.

בְּגִין דְּרוּחָא דְּבַר נֶשׁ מִתְּמָן אֲתַנְטִילת מְדַרְגָּא
דְּאֲתָמַר בֵּיהּ (יחזקאל א) כִּי רוּחַ הַחַיָּה
בְּאוֹפְנִים. דְּאֲנוּן גּוּפָא לְרוּחַ לְנְקוּדִין. דְּאֲנוּן
רוּחִין קְדִישִׁין מְרוּחַ הַחַיָּה אֲנוּן. נֶשְׂמָתָא אֲתִי
מְפּוֹרְסִיָּא. וּבְגִין דְּתִמָּן יְהוָה דְּאִיהוּ מְנַהֵיג
כְּלָא. טַעְמֵי דְּאֲנוּן כְּתָרִין דְּאוּרִיתָא אֲנוּן
מְסֻטְרָהָא.

תָּא חֲזִי, כָּל אֲתִין אֲנוּן מְסֻטְרָא דְּאֲתוֹן
דְּאוּרִיתָא דְּכֻלִּילָן בְּשִׁכְיָנָתָא. צְדִיק אִיהוּ
נְטִיל לְשִׂמְאֵלָא דְּאִיהוּ יִצְחָק, ק"ץ ח"י, חֵי
עַלְמִין קְשִׁיר בְּשִׂמְאֵלָא. וְשִׁכְיָנָתָא תַתָּא
מְסֻטְרָא דְּשִׂמְאֵלָא אֲתָמַר בָּהּ, (בראשית א ב) וְהָאָרֶץ
הִיְתָה תְהוֹ. וּמְסֻטְרָא דִּימִנָּא וְבָהּ, בּוֹ הוּא.
וּמְסֻטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא וְחֲשָׁף עַל פְּנֵי

תהום (שם). ואלו הם הלבושים של השכינה הפחתונה בגלות. ומי גרם את זה? אלא הקדוש ברוך הוא קדם שברא העולם היה נסתר יהוה.

אחר כך התפשטה ה' למטה, ונאמר בו והארץ היתה תהו ובהו. וסוד הדבר - אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. הרי לך שהיה לבושו תהו. ומשום כך לא המטיר ה' אלהים וגו' (שם ב), לא ירדה עליו נביעה, משום שאדם אין. שהיה בעלה נסתר למעלה באין, עד שהתפשטה ו' מן יהו שהוא בינה ס, שהיא מקור הנביעה שהיא נקדה נסתרת. ומיד והשקה את כל פני האדמה.

וקדם שירדה, היה הקדוש ברוך הוא בונה עולמות ומחריבן, משום שלא היתה נביעה יורדת. באותו זמן שירדה הנביעה לה, היתה הראשית מחסד. זהו שפיתוב אמרתי עולם חסד יבנה. ומשום כך לא תהו בראה, לשבת יצרה. ונאמר בה (ב) לא טוב היות האדם לבדו.

ובזמן שהיה תהו, אמר אלהים לנח (בראשית ו) קץ כל בשר בא לפני. וזה הקץ של יצחק, שנאמר בו כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (שם). שאם אתה מבקש רחמים עליהם, (לא נחרבו, וקר הראה לו ברמז בסוף הימים, כדי שיבקש רחמים עליהם) ולא ימות משיח שהוא מצד השמאל. אמר לו, והרי בונה עולמות ומחריבן היה קדם שנברא העולם. אלא מגיד מראשית אחרית, שהקדוש ברוך הוא ראה במחשבתו כל הדורות שהיה בונה, ונחרבו קדם שנבראו. ראה שהיו עושים מעשים שנחרבו, וכיון שברא ומנע מהם ברכות, החשיב אותם כאלו נחרבו אותם.

תהום (שם). ואלין אנון לבושים דשכינתא תתא בגלותא. ומאן גרים האי. אלא קדשא בריך הוא קדם דברא עלמא הוה סתים יהוה.

לבתר אתפשט ה' לתתא ואתמר ביה והארץ היתה תהו ובהו. ורזא דמלה (שם ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. בה' בראם. הרי לך דהוה לבושה תהו. ובגין דא כי לא המטיר ה' אלהים וגו' (שם ב). לא הוה נחית נביעו עלה. בגין דאדם אין, דהוה בעלה לעלא סתים באין. עד דאתפשט ו' מן יהו דאיהו בינה ס דאיהי מקורא דנביעו דאיהי נקדה סתימאה. ומיד והשקה את כל פני האדמה.

וקדם דנחתת הוה קדשא בריך הוא בונה עולמות ומחריבן בגין דלא הוה נביעו נחית בההוא זמנא דנחת נביעו לגבי ה', הוה שירותא מחסד הדא הוא דכתיב (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה. ובגין דא (ישעיה מה יח) לא תהו בראה לשבת יצרה, ואתמר בה (נ"א ביה) (בראשית ב יח) לא טוב היות האדם לבדו.

ובזמנא דהוה תהו אמר אלהים לנח (בראשית ו יג) קץ כל בשר בא לפני. ודא קץ דיצחק דאתמר ביה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (שם ז א). דאי אנת בעי רחמי עליהו. (לא איתחרכו וקחי אחיו ליה ברמז בסוף יומיא בגין דיהא בעי רחמי עליהו) (ד) קכח ע"ב) ולא ימות משיח דאיהו מסטרא דשמאלא. אמר ליה והא בונה עולמות ומחריבן הוה קדם דאתברי עלמא אלא (ישעיה מו ע) מגיד מראשית אחרית דקודשא בריך הוא חזא במחשבתה כל דרין דהוה בונה ואתחריבו קדם דאתבריו. חזא דהוה עבדין עובדין דאתחריבו וכיון דברא ומנע ברפאן מניהו, חשיב לון כאלו הוא חריב לון.

וְזֶה מְדַבֵּר עַל סוּף הַיָּמִים
שֶׁהַתּוֹלְדוֹת הִלְלוּ הָרַעִים הָיוּ
גוֹרְמִים שֶׁהִנְהָרוּ יַחְרַב וַיִּבֶשׁ.
הַנְּבִיעָה שֶׁלוֹ בְּשָׁנֵי עוֹלְמוֹת,
בְּשָׁכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וּבְשָׁכִינָה
הַתַּחְתּוֹנָה. וְזֶהוּ יַחְרַב - בְּבֵית
רֵאשׁוֹן, וַיִּבֶשׁ - בְּבֵית שְׁנִי. וְלִנְח
הַתְּגִלָּה מֵה שְׁהִיָּה עֲתִיד לִהְיוֹת,
וְלֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם.

עַד שֶׁבֵּא מֹשֶׁה וּבִקֵּשׁ רַחֲמִים.
וְעֲתִידִים הָיוּ יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא יֵצְאוּ
אֶלָּא אֶחָד מְעִיר וּשְׁנָיִם
מִמְשַׁפְּחָה, מִצַּד הַגְּבוּרָה שֶׁהִיא
הַדִּין, וְהִיָּה חוֹזֵר הָעוֹלָם לְתֵהוּ
וְכֵהוּ. וּמִשׁוֹם שֶׁבִקֵּשׁ מֹשֶׁה
רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, הִשְׁמָאל דּוֹחָה,
וְלֹא יֵצְאוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל. וְיִמִּין
מְקַרְבָּת, שֶׁהִיא יָמִין מִטָּה כְּלָפִי
חֶסֶד. וּמִשׁוֹם שֶׁנִּתְּן עֲצֻמוֹ
עֲלֵיהֶם, נִתְּן תַּקְּףָה לְדַרְגָּתוֹ שֶׁהִיא
הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה
שֶׁנִּתְּנָה בְּיָמִין. וְזֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים
א) מִיִּמִּינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, וּמִשׁוֹם
זֶה הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בּוֹ. וְזֶהוּ שְׁכָתוּב
לֹא יִסּוּר שְׁכָט מִיְהוּדָה וְגוֹ', עַד
כִּי יָבֹא שִׁיל"ה, שֶׁהוּא מֹשֶׁה
בְּחֻשְׁבוֹנוֹ יִסּוּד צְדִיק, בּוֹ ס"ו
תְּהֵא דוֹחָה.

אֲפֹר עַל גַּב שְׁבָאֲרָנוּ בּוֹ כָּל הַנֶּפֶשׁ
הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה שְׁשִׁים
וְשֵׁשׁ. מִשׁוֹם שֶׁנִּקְשָׁר בְּשִׁמְאֵל,
וְיִמִּין מְקַרְבָּת. מִשׁוֹם שֶׁתְּלוּי
מִמְנוֹ הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שֶׁס"ו הֵם
שְׁשִׁים מִסְכָּתוֹת וְשִׁשָּׁה סְדְרֵי
מִשְׁנָה שֶׁנִּתְּנוּ מִגְּבוּרָה, שֶׁהִיא
הַשְׁמָאל. שְׁשִׁים גְּבוּרִים נִקְרְאוּ,
שְׁנוֹסְעִים מִגְּבוּרָה שְׁשֵׁם תּוֹרָה
שְׁבַעֲלָפָה, שֶׁהִיא שְׁכִינָה
תַּחְתּוֹנָה, הַכָּלֵל שֶׁל שְׁשִׁים
מִסְכָּתוֹת וְשִׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה.

שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב הִיא הַלֵּב,
הַכָּלֵל מִל"ב אֱלֹהִים, וְתוֹרָה
שְׁבַעֲלָפָה - פֶּה. וְזֶהוּ הַלֵּב לְפֶה
לֹא גֵלָה, מִשׁוֹם שֶׁעֲתִיד הַשְׁמָאל

וְדָא מְמַלֵּל עַל סוּף יוֹמִין דְּאֵלִין תּוֹלְדִין בִּישִׁין
הוּוּ גְרַמִּין (אִיּוֹב י"א) דְּנִהָר יַחְרַב וַיִּבֶשׁ. נְבִיעָה
דִּילָהּ בְּתָרִין עֲלִמִין שְׁכִינָה עֲלָאָה וּשְׁכִינָה
תַּתָּאָה. וְדָא אִיהוּ יַחְרַב בְּבֵית רֵאשׁוֹן, וַיִּבֶשׁ
בְּבֵית שְׁנִי. וְלִנְח אֲתַגְלִיא מֵה דְּהוּה עֲתִיד
לְמַהוּי, וְלֹא בַעַא רַחֲמֵי עֲלֵיהוּ.

עַד דְּאֲתָא מֹשֶׁה וּבַעַא רַחֲמֵי. וְעֲתִידִין הוּוּ
יִשְׂרָאֵל דְּלֹא יַפְקוֹן אֶלָּא (יְרֵמִיָּה ג' י"ד) חַד מְעִיר
וּשְׁנָיִם מִמְשַׁפְּחָה, מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה דְּהוּא דִּין.
וְאֲתַחְזוֹר עֲלִמָא לְתֵהוּ וְכֵהוּ. וּבְגִין דְּבַעַא מֹשֶׁה
רַחֲמִין עֲלֵיהוּ שְׁמָאל דּוֹחָה וְלֹא יַפְקוֹן בֵּיה
יִשְׂרָאֵל וְיִמִּין מְקַרְבָּת דְּאִיהוּ יְמִינָא מִטָּה כְּלָפִי
חֶסֶד. וּמִשְׁה בְּגִין דְּיֵהִיב גְרַמָּה עֲלֵיהוּ, יֵהִב
תַּקְּפָא לְדַרְגָּה דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא,
דְּאִיהוּ אוּרִיתָא דְּאֲתִיְהִיבַת בִּימִינָא. הָדָא הוּא
דְּכִתְיִב (דְּבָרִים ל"ג ב) מִיִּמִּינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. וּבְגִין דָּא
פִּרְקָנָא בֵּיה תְּלִיא הָדָא הוּא דְּכִתְיִב (בְּרַאשִׁית מ"ט ו)
לֹא יִסּוּר שְׁכָט מִיְהוּדָה וְגוֹ'. עַד כִּי יָבֹא
שִׁיל"ה, דְּאִיהוּ מֹשֶׁה בְּחֻשְׁבָּנָה יִסּוּד צְדִיק בֵּיה
ס"ו תְּהֵא דוֹחָה.

אֲפֹר עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא בֵּיה (שֵׁם מו' כ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ
הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. בְּגִין
דְּאֲתַקְשָׁר בְּשִׁמְאֵלָא וְיִמִּין מְקַרְבָּת. בְּגִין דְּתְלִיא
מִנָּה עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא דְּס"ו אֲנוּן שְׁתִּין
מִסְכָּתוֹת וְשִׁית סְדְרֵי מִשְׁנָה דְּאֲתִיְהִיבוּ
מִגְּבוּרָה. דְּאִיהוּ שְׁמָאלָא. שְׁשִׁים גְּבוּרִים
אֲתַקְרִיאוּ דְּנִטְלִין מִגְּבוּרָה דְּתַמֵּן אוּרִיתָא דְּבַעַל
פֶּה דְּאִיהוּ שְׁכִינָתָא תַּתָּאָה כְּלָלָא דְּשְׁשִׁים
מִסְכָּתוֹת וְשִׁית סְדְרֵי מִשְׁנָה.

דְּאוּרִיתָא דְּבִכְתָב אִיהוּ לְבָא כְּלָלָא מִל"ב
אֱלֹהִים, וְאוּרִיתָא דְּבַעַל פֶּה פּוּמָא.
וְדָא אִיהוּ לְבָא לְפּוּמָא לָא גְלִי. בְּגִין דְּעֲתִידָא
שְׁמָאלָא דְּאִיהוּ פּוּמָא לְאֲתִדְחִיא וּכְגוֹנָא דְּלְבָא

אִיהוּ סְתִימָא הָכִי פִּרְקָנָא סְתִימָא בְּלִפְא וּפּוּמָא
דְּאִיהוּ גְּלִיָּא, לֹא אֲתַגְּלִי פִּרְקָנָא. וּבְגִין דְּכֻלָּא
תְּלִיָּא בִּימִינָא, אָמַר (רות ג יג) חֵי ה' שְׁכֵבִי עַד
הַבֶּקֶר, וּבְגִין דְּפִרְקָנָא תְּלִיָּא בִּימִינָא אָמַר
הַנְּבִיא (ישעיה נג א) וּזְרוּעֵ ה' עַל מִי נִגְלָתָהּ. עַל מִי
וּדְאִי דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (איכה ב יג) מִי יִרְפָּא לָךְ. הָדָא
הוּא דְּכֻתִּיב (איכה ב) מָה אַעֲיִדְךָ מָה אֲדַמָּה לָךְ.
הֵהוּא דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (שמות ג יג) וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ
מָה אָמַר. בַּמ"ה יִיְתִי נַחֲמָה וּבַמ"י אֲסוּוֹתָא.
הָדָא הוּא דְּכֻתִּיב מ'ה אֲשׁוּה לָךְ וְאֲנַחֲמֶךָ מִי
יִרְפָּא לָךְ. דְּמִשָּׁה אִיהוּ מַה שְּׁמוֹ וּבֵיהּ יִהֵא
נַחֲמָה.

וּבְגִין דָּא כְּפַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמָה (שם פסוק
ד) מִשָּׁה מִשָּׁה, חַד עַל פִּרְקָנָא קְדָמָה,
וְחַד עַל בִּתְרִיתָא. וּבְגִין דָּא (שמות טו א) אֲזַ יִשִּׁיר
מִשָּׁה. אֲזַ שֶׁר לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא אֲזַ יִשִּׁיר.

עֲשִׂירָאָה בַּתְּפִלָּה, וְדָא שְׁכִינְתָּא, עֲלֵה אֲתַמַּר
(תהלים יז א) תְּפִלָּה לְדָוִד שְׁמָעָה ה' צְדָק.
וְדָוִד בְּרוּחַ קְדָשָׁא אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲרִית
יוֹמִין דְּגָלוּתָא (תהלים יז יג) בַּחֲנֻת לְבִי פָקַדְתָּ לִּילָהּ,
וְלִית לִּילָהּ אֶלָּא גָלוּת. וְאִיּוֹב מַה דְּאָמַר כֻּלָּא
הָוָה מָשַׁל עַל יִשְׂרָאֵל דְּאָמַר (איוב ז ט) כָּלָה עֲנָן
וַיִּלָּךְ, וְשָׁטָן בָּעָא לְקַטְרָגָא לִיהּ וְאָמַר קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא (שם לד לה) אִיּוֹב לֹא בִדְעַת יַדְבָּר.

וַיַּעֲקֹב בְּגִין דְּחֻזָּא בְּרוּחַ קְדָשָׁא דְּוַחֲקָא דְּגָלוּתָא
בִּתְרָאָה בְּסוּף יוֹמִיָּא, אָמַר (בראשית לב ח)
וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצְרֹ לוֹ. וּפְלִיג עֵמָא קְדִישָׁא
בְּגָלוּת לְתַלְתָּ סְטָרִין. הָדָא הוּא דְּכֻתִּיב (שם לג ב)
וַיִּשָּׂם אֶת הַשִּׁפְחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רֹאשְׁנָה בְּרִישָׁא
בְּגָלוּתָא דְּאָדוּם. וְאֶת לֵאָה וַיַּלְדֶּיהָ אַחֲרָנִים
וְאֶת רַחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרָנִים (שם לג). וּבְגִין דְּחֻזָּא
בְּתַר כֵּן עֲנִיּוּתָא וְצַעֲרָא דִּילְהוֹן אָמַר, וְשִׁבְתִּי
בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי (שם כח כא), דָּא מְקַדְּשָׁא,

שְׁהוּא הִפָּה לְהַדְּחוּת. וּכְמוֹ שְׁהִלֵּב
הוּא נִסְתָּר, כִּף הַגְּאָלָה נִסְתָּרַת
בְּלֵב. וְהִפָּה, שְׁהוּא גְּלוּי, לֹא גְּלָה
אֶת הַגְּאָלָה. וּמִשׁוּם שְׁהִכֵּל תְּלוּי
בְּיָמִין, אָמַר (רות א) חֵי ה' שְׁכֵבִי עַד
הַבֶּקֶר. וּמִשׁוּם שְׁהַגְּאָלָה תְּלוּיָה
בְּיָמִין, אָמַר הַנְּבִיא (ישעיה נג) וּזְרוּעֵ
ה' עַל מִי נִגְלָתָהּ. עַל מ"י וּדְאִי,
שְׁנַאֲמַר בּוֹ מִי יִרְפָּא לָךְ. זְהוּ
שְׁכָתוּב (איכה ב) מָה אַעֲיִדְךָ מָה
אֲדַמָּה לָךְ, הֵהוּא שְׁנַאֲמַר בּוֹ
וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מַה אָמַר.
בַּמ"ה תְּבַא הַנַּחֲמָה וּבַמ"י
הַרְפּוּאָה. זְהוּ שְׁכָתוּב מ"ה אֲשׁוּה
לָךְ וְאֲנַחֲמֶךָ מִי יִרְפָּא לָךְ. שְׁמִשָּׁה
הוּא מַה שְּׁמוֹ, וּבּוֹ תְּהִיָּה נַחֲמָה.
וּכְמוֹם כִּף כְּפַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת שְׁמוֹ מִשָּׁה מִשָּׁה, אֶחָד עַל
הַגְּאָלָה הַרְאֵשׁוּנָה, וְאֶחָד עַל
הָאַחֲרוּנָה. וּמִשׁוּם זֶה אֲזַ יִשִּׁיר
מִשָּׁה. אֲזַ שֶׁר לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא אֲזַ
יִשִּׁיר.

הַעֲשִׂירִי בַּתְּפִלָּה, וְזוֹ הַשְּׁכִינָה,
עֲלֵיהּ נֶאֱמַר תְּפִלָּה לְדָוִד שְׁמָעָה
ה' צְדָק. וְדָוִד בְּרוּחַ הַקְּדוּשׁ אָמַר
עַל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲרִית הַיָּמִים שֶׁל
הַגָּלוּת, (תהלים יז) בַּחֲנֻת לְבִי פָקַדְתָּ
לִּילָהּ. וְאִין לִילָהּ אֶלָּא גָלוּת.
וְאִיּוֹב מַה שְּׁאָמַר, הַכֹּל הִיָּה מָשַׁל
עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁאָמַר כָּלָה עֲנָן וַיִּלָּךְ.
וְהַשָּׁטָן רָצָה לְקַטְרָג עֲלֵיו, וְאָמַר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִיּוֹב לֹא
בִדְעַת יַדְבָּר.

וַיַּעֲקֹב, מִשׁוּם שְׁרָאָה בְּרוּחַ
הַקְּדוּשׁ אֶת דְּחַק הַגָּלוּת הָאַחֲרוּנָה
בְּסוּף הַיָּמִים, אָמַר (בראשית לב)
וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצְרֹ לוֹ, וְחֻלְק
הָעַם הַקְּדוּשׁ בְּגָלוּת לְשִׁלְשָׁה
צְדָדִים. זְהוּ שְׁכָתוּב וַיִּשָּׂם אֶת
הַשִּׁפְחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רֹאשְׁנָה,
בְּרֹאשׁ בְּגָלוּת שֶׁל אָדוּם. וְאֶת
לֵאָה וַיַּלְדֶּיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת רַחֵל
וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרָנִים (שם לב). וּמִשׁוּם
שְׁרָאָה אַחַר כֵּן אֶת הָעֲנִי וְהַצַּעַר

וְאָמַר (שם פסוק כ) **וַנִּתֵּן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ.**
וְיִרְדּוּ בְּגִין גְּלוּתָא אָמַר (שמואל ב יז כט) **הָעַם רָעַב**
וְעֵיף וְצָמָא בַּמַּדְבָּר. וּבְגִין דְּחִזָּא שְׂכִינְתָא
חֲרֻבָה וַיִּבְשָׂה, הוּהוּ אִיהוּ נֹטֵל צַעְרָא בְּגִינָה.
דְּבַתְר דְּחִזָּא דְּחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּחֻדְוָה,
תַּקֵּן עֶשְׂרֵי מֵינֵי תַהֲלִים וּבִסּוּף כְּלָהוּ אָמַר (תהלים
 פו יא) **תִּפְלָה לְדָוִד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי וְגו'.**
חִזָּא דְּכְלָהוּ צְלוֹתִין דְּנִגְוָנָא, הוּוּ מִתְעַטְפִּין
קָדָם מַלְכָּא, וְלֹא הוּוּ עָאֲלִין עַד דְּיַעֲוִל צְלוֹתָא
דְּעָנִי. הָדָא הוּוּ דְּכְתִיב תִּפְלָה לְעָנִי כִי יַעֲטֵף
(שם קב א). דְּעֵטֵף כֹּל צְלוֹתִין קַדְמָאֵי עַד דְּעָאֵל
צְלוֹתָהּ דְּעָנִי.

שְׁלָהֶם, אָמַר וּשְׁבַתִּי בְשָׁלוֹם אֶל
 בֵּית אָבִי (שם כח), זֶה הַמְקַדָּשׁ.
 וְאָמַר וַנִּתֵּן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד
 לְלַבֵּשׁ.

וְיִרְדּוּ בְּגִלְל הַגְּלוּת אָמַר (שמואל-א
 ז) הָעַם רָעַב וְעֵיף וְצָמָא בַּמַּדְבָּר.
 וּמִשּׁוּם שְׂרָאָה הַשְׂכִּינָה חֲרֻבָה
 וַיִּבְשָׂה, הוּוּ הָיָה נֹטֵל הַצַּעַר
 בְּשִׁבְלָהּ. שְׂאֲחִיר שְׂרָאָה שְׁחִזְרוּ
 יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׁמְחָה, תַּקֵּן
 עֶשְׂרֵי מֵינֵי תַהֲלִים, וּבִסּוּף שֶׁל
 כָּלֶם אָמַר (תהלים פו) תִּפְלָה לְדָוִד
 הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי וְגו'. רָאָה שְׁכָל
 תִּפְלוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לְפָנֵי
 הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְסוֹת עַד
 שֶׁתִּכְנַס תִּפְלוֹת הָעָנִי. זֶהוּ שְׁכָתוּב
 תִּפְלָה לְעָנִי כִי יַעֲטֵף (שם קב),
 שְׁעוֹטֵף כֹּל תִּפְלוֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת עַד
 שֶׁנִּכְסַת תִּפְלוֹת הָעָנִי.

וּבְגִין דָּא צְלוֹתָא (דְּעָנִי אֲקָדִים לְכָלֵהוּ מֵאֵן צְלוֹתָא דְּעָנִי דָּא צְלוֹתָא)
דְּעַרְבִית דָּאִיהִי רִשׁוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלֹא
בַּעֲלָהּ. וּבְגִין דָּאִיהִי בְּלֹא בַּעֲלָהּ, אִיהִי עֲנִיָּה
וַיִּבְשָׂה וְצָדִיק עָנִי וַיִּבֹשׁ. וּצְלוֹתָא דְּשַׁבַּת אִיהִי
צָדָקָה לְעָנִי. (דִּילָךְ בְּמָה דְּאִוְקְמוּנָה מְאִירִי מִתְנִיחִין שְׁמֵשׁ בְּשַׁבַּת צָדָקָה
לְעָנִים) וּבְגִין דָּא צְרִיף בַּר נֶשׁ לְמַהוּי אִיהוּ כְּעָנִי
לְתַרְעָא דְּמַלְכָּא בְּצְלוֹתָא דְּעַמִּידָה, בְּכָל שִׁית
יוֹמִין דְּחַל בְּגִין שְׂכִינְתָּא. וּמִתְעַטֵּף בְּעֵטוּפָא
דְּמַצּוּה כְּעָנִי, וִיחָא בְּתַפְלִין כְּאֲבִיוֹן לְתַרְעָא
דְּהִיכְלָא דָּאִיהִי אַדְנִי. דְּהִכִּי סְלִיק לְחַשְׁבֹּן
הִיכָל. וְדָא אִיהוּ (תהלים נא יז) אֲדָנִי שְׁפַתִּי תִפְתָּח.
וְכַד אִפְתַּח פּוּמָה בְּצְלוֹתָא דְּעַרְבִית, נִשְׂרָא קָא
נַחִית בְּיוֹמִין דְּחַל לְקַבְלָא בְּגַדְפָּהָא צְלוֹתָא
דְּלִילָא, וְדָא נוּרִיא"ל אֲתַקְרִי. אוּרִיא"ל
מַסְטָרָא דְּחֶסֶד. וְנוּרִיא"ל מַסְטָרָא דְּגִבּוּרָה
דָּאִיהוּ נוֹר דְּלִיק, דְּאֲתַמַּר בֵּיה (דניאל ז ט) נְהַר דִּינּוּר
נִגְד וְנִפְק מִן קְדָמוּהִי. וּבְצְלוֹתָא דְּשַׁחֲרִית
נַחִית אַרְיָה לְקַבְלָא צְלוֹתָהּ דְּבַר נֶשׁ, בְּדְרוּעוּי
וּגְדָפוּי דְּאַרְבַּע גְּדָפוּי לְכָל חִיָּה וְדָא מִיכָא"ל.

וּמִשּׁוּם כִּף תִּפְלוֹת (הָעָנִי הַקָּדִים לְכָל. מִי
 הִיא תִפְלוֹת הָעָנִי זֶה תִפְלוֹת) עַרְבִית שְׁהִיא
 רִשׁוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלֹא בַּעֲלָהּ.
 וּמִשּׁוּם שְׁהִיא בְּלֹא בַּעֲלָהּ, הִיא
 עֲנִיָּה וַיִּבְשָׂה וְצָדִיק עָנִי וַיִּבֹשׁ.
 וּתִפְלוֹת הַשַּׁבַּת הִיא צָדָקָה לְעָנִי
 (שְׁלָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְבַּע בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמֵשׁ בְּשַׁבַּת
 צָדָקָה לְעָנִים). וּמִשּׁוּם זֶה צְרִיף אָדָם
 שְׁיִהְיֶה הוּוּ כְּמוֹ עָנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ
 בְּתִפְלוֹת הָעַמִּידָה בְּכָל שֶׁשֶׁת יָמֵי
 הַחַל בְּשִׁבְלֵי הַשְׂכִּינָה. וּמִתְעַטֵּף
 בְּעֵטוּף שֶׁל מַצּוּה כְּעָנִי, וִיחָהּ
 בְּתַפְלִין כְּאֲבִיוֹן לְשַׁעַר הַהִיכָל
 שְׁהוּוּ אַדְנִי, שְׁכָף עוֹלָה לְחַשְׁבֹּן
 הִיכָל. וְזֶהוּ אֲדָנִי שְׁפַתִּי תִפְתָּח.
 וּבְשַׁפּוּתָהּ פִּיּוּ בְּתִפְלוֹת עַרְבִית,
 הַנֶּשֶׁר יוֹרֵד בִּימּוֹת הַחַל לְקַבֵּל
 בְּכַנְפוּי אֶת תִּפְלוֹת הַלֵּילָה, וְזֶה
 נִקְרָא נוּרִיא"ל. אוּרִיא"ל מִצַּד
 הַחֶסֶד, וְנוּרִיא"ל מִצַּד הַגְּבוּרָה,
 שְׁהִיא אֵשׁ דּוֹלְקָת, שְׁנֹאֲמַר בֵּיה
 (דניאל ז) נְהַר דִּינּוּר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
 מִלְּפָנָיו. וּבְתִפְלוֹת שַׁחֲרִית יוֹרֵד
 אַרְיָה לְקַבֵּל תִּפְלוֹת הָאָדָם בְּזְרוּעוֹ
 וּבְכַנְפוּי, שְׂאַרְבַּע כַּנְפִים לְכָל חִיָּה, וְזֶה מִיכָא"ל. וּבְתִפְלוֹת הַמַּנְחָה יוֹרֵד שׁוֹר לְקַבֵּל תִּפְלוֹת בְּקַרְנָיו

ובכנפיו, וזה גבריא"ל.

ובשבת יורד הקדוש ברוך הוא עם שלשת האבות לקבל את הבת היחידה בהם, וזה סוד השבת, ש' בת. בשלשה אבות מקבל הקדוש ברוך הוא את התפלה שהיא השבת, הבת היחידה שלו. באותו הזמן החיות העליונות שנקראו בשם של ה', פותחים ואומרים, שאו שערים ראשיכם וגו' (שם כד). באותה השעה נפתחים שבועה היכלות. ההיכל הראשון - היכל האהבה. השני - היכל היראה. השלישי - היכל הרחמים. הרביעי - היכל הנבואה של האספקלריה שמאירה. החמישי - היכל הנבואה של האספקלריה שלא מאירה. הששי - היכל הצדק. השביעי - היכל הדין. ועליהם כתוב בראשית, ברא שש. אלהים, ההיכל השביעי, והם שבועה היכלות למטה ושבועה היכלות למעלה. וכנגדם זו קולות של הבו לה. ושמונה עשרה אזכרות של הבו לה, שבהן שט הקדוש ברוך הוא בשמונה עשר עולמות ברכב אלהים רבותים אלפי שנאן, שהם שמונה עשר רבוא עולמות.

ובמה שומרי שערים עם שומרי ההיכלות שמקבלים את התפלות. וכל תפלה לא תכנס אלא במדה ובמשקל, ומשום זה נאמר על התפלה לא יהיה בכיסף וגו'. והתפלות החסרות, עליהן נאמר, שקל שקלת במאזנים ונמצאת חסר. אף על גב שהפסוק הזה במקום אחר פירושו, שבעים פנים לתורה, משום שעל השכינה נאמר בלך יפה רעיתי ומום אין בך, ואין מקבלת תפלה שיש בה מום. זהו שכתוב (ויקרא כב) כל אשר בו מום לא תקריבו.

ובצלותא דמנחא שור נחית לקבלא צלותא בקרנוי ובגדפוי ודא גבריא"ל.

ובשבת נחית קדשא בריך הוא בתלת אבהן לקבלא בת יחידה בהון ודא רזא דשבת, ש' בת, בתלת אבהן מקבל קדשא בריך הוא לצלותא דאיהי שבת בת יחידה דיילה.

בההוא זמנא חיון עלאין דאתקריאו בשמא דה' פתחין ואמרין שאו שערים ראשיכם וגו' (שם כד ו). בההוא שעתא מתפתחין שבועה היכלין היכלא קדמאה היכלא דאהבה. תנינא היכלא דיראה. תליתאה היכלא דרחמי. רביעאה היכלא דנבואה דאספקלריא דנהרא. חמישאה היכל דנבואה דאספקלריא דלא נהרא. שתיתאה היכל צדק. שביעאה היכל דין. ועליהו פתיב בראשי"ת, ברא שית. אלהים היכלא שביעאה. ואנון שבועה היכלין לתתא (דף קכט ע"א) ושבועה היכלין לעלא ולקבליהו שבועה קלי דהבו לה. ותמנסר אזכרות דהבו לה, דבהון שט קדשא בריך הוא בתמנסר עלמין, (שם סח יח) ברכב אלהים רבותים אלפי שנאן, דאנון תמנסר אלפי רבוא עלמין.

ובמה נטורי תרעין אית ונטורי היכלין דמקבלין צלותין. וכל צלותא לא תיעול אלא במדה ובמשקל. ובגין דא אתמר על צלותא, (דברים כה יג) לא יהיה לך בכיסף וגו'. וצלותין חסרין, עליהו אתמר (דניאל ה כז) תקל תקילתא במאזניא ואשתכחת חסיר. אף על גב דהאי קרא באתר אחרא אוקמוה, שבעין אנפין לתורה. בגין דשכינתא עלה אתמר (שה"ש ד) פלך יפה רעיתי ומום אין בך. ולא קבילת צלותא דאית בה מומא. הדא הוא דכתיב (ויקרא כב) כל אשר בו מום לא תקריבו.

וכי יש תפלה שיש בה מום? בן, זו שעולה פגומה בלי מחשבה ובלבול הדעת. כל שכן אם טעה בשלש ברכות הראשונות או בשלש האחרונות או באמצעיות. ומשום זה פרושה בעלי המשנה, טעה בשלש ראשונות - חוזר לראש. ובאחרונות - חוזר לעבודה. ובאמצעיות - חוזר למקום שזנפר. ומשום זה נאמר בתפלה מי יעלה בחר ה' וגו'. וכשתפלה עולה בזרוע ימין או בשמאל, שהן שחרית ומנחה, מה כתוב בה? שמאלו תחת לראשי לראשי וימינו תחבקני.

הפרכת ערבית היא מטה, ובשבילו נאמר בעקב וישתחו ושראל על ראש המטה, שהיא בבית החלי בגלות שהוא הלילה. כמעט שעברתי מהם וגו'. וכשתפלות עולות כראוי, הפרוז יוצא ואומר שאו שערים וכו'. ואומרים מי זה מלך הכבוד (תהלים כד), מהצד של האם שהיא מ"י, ונקראת ה' עזוז וגבור מצד השכינה התחתונה. מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה, מצד העמוד האמצעי וצדיק.

ואם אין התפלה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, ונאמר בה כל רדפיה השיגוה בין המצרים. ומשום זה מתפללים והוא רחום יכפר עון, זה סמא"ל שהוא נחש. ולא ישחית - זה משחית. והרבה להשיב אפו - זה אף. כל חמתו - זו חמה, כדי שלא ירדפו אחר התפלה.

וכמה מלאכי חבלה תלויים מהם. שבע הם המנים, ושבעים תלויים ביניהם. ולכל רקיע ורקיע הם מקטרגים ותלויים מהם שבעים אלף רבוא.

רקיעא ורקיעא אנון מקטרגין ותלגן מניהו שבעין אלף רבוא.

וכי אית צלותא דאית בה מומא, אין, ההיא דסלקא פגימא בלא מחשבה. ובלבולא דדעתא כל שכן אם טעה בתלת ברפאן קדמאין או בתלת בתראין או באמצעיות ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין טעה בשלש ראשונות חוזר לראש ובאחרונות חוזר לעבודה. ובאמצעיות חוזר למקום שזנפר ובגין דא אתמר בצלותא, (תהלים כד ג) מי יעלה בחר ה' וגו'. וכד צלותא סלקא בדרועא ימינא או בשמאלא דאנון שחרית ומנחה, מה פתיב בה (שה"ש ב ו) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

צלותא דערבית איהי מטה, ובגינה אתמר בייעקב (בראשית מז לא) וישתחו ישראל על ראש המטה דאיהי בבי מרעא בגלותא דאיהו לילה. (שה"ש ג ד) כמעט שעברתי מהם וגו'. וכד צלותין סלקין בדקא יאות, פרוזא נפיק ואמר (תהלים כד ז) שאו שערים וכו'. ואמרין (שם) מי זה מלך הכבוד מסטרא דאמא דאיהי מ"י, ואתקרי ה' עזוז וגבור מסטרא דשכינתא תתאה. מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה מסטרא דעמודא דאמצעיתא וצדיק.

ואם צלותא לאו איהי שלמה, כמה מלאכי חבלה רדפין אבתרה, ואתמר בה (איכה א ג) כל רדפיה השיגוה בין המצרים. ובגין דא מצלין (תהלים עח לח) והוא רחום יכפר עון, דא סמא"ל דאיהו נחש. ולא ישחית דא משחית. והרבה להשיב אפו, דא אף. כל חמתו, דא חמה. בגין דלא ירדפון בתר צלותא.

וכמה מלאכי חבלה תלגן מניהו. שבע אנון ממנן ותלגן ביניהו שבעין. ולכל

רקיעא ורקיעא אנון מקטרגין ותלגן מניהו שבעין אלף רבוא.

ואם תפלה עולה שלמה בעטוף של מצוה, ובתפלין על ראשו ובזרועו, נאמר בהם יפל מצדדך אלף. ובזכות תפלין של ראש וראו כל עמי הארץ כי שם ה' וגו'. שם ה' הרי פרשוה שהיא תפלין של ראש. ומיד שרואים שם ה' על ראשו בתפלה שהיא אדנ"י, יהו"ה תפלין עליו, מיד כלם פוחדים ומזדעזעים מהתפלה, ומתם נופלים ומתם בורחים. זהו שכתוב יפל מצדדך אלף. ואין מי שעומד לפני שער התפלה, ועליו נאמר לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער. בשער שהוא שער המלך.

ואף על גב שבמקום אחר פרשוה - כאן מקומה. והתפלה היא השכינה, והקדוש ברוך הוא תורה, ונאמר בו מסיר אָזְנוֹ משמוע תורה וגו'. והרי פרשוה בעלי המשנה, משום שתפלה היא מצוה וזו שכינה. ותורה והקדוש ברוך הוא אין צריך הפסקה ביניהם. וצריך להעלות תורה ומצוה ביחד ואהבה. שכל מצוות עשה ולא תעשה, כלן תלויות משם יהו"ה, וסוד הדבר - זה שמי לעלם. שמי עם י"ה - שלש מאות ששים וחמש. זכרי עם ו"ה - מאתים ארבעים ושמונה. ומאתים ארבעים ושמונה תבות הן בקריאת שמע, ונתנו מאהבה של אהבה.

ומשום זה תקנו הבורח בעמו ישראל באהבה. ואלו כלולים באברהם, שנאמר בו זרע אברהם אוהבי. התפלין הן עז, שנתנו מיראה שהיא לשמאל. וזהו פחד יצחק, ששם כל המקטרגים עולים לתבוע כל הדינים. ומשום זה, ובזרוע עזו - זה תפלין, י"ה ביראה, ו"ה באהבה. זהו שכתוב אהבו את ה' כל חסידיו, תפארת

ואם צלותא סלקא שלמה בעטופא דמצוה ובתפלין על רישה ובדרועה, אתמר בהון (שם צא ז) יפל מצדדך אלף. ובזכות תפלין דרישא (דברים כח ז) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' וגו'. שם ה' הא אוקמוה דאיהו תפלין דרישא. ומיד דחזון שם ה' על רישה בצלותא דאיהו אדנ"י. יהו"ה תפלין עלה, מיד פלהו דחלין ומזדעזעין מצלותא. ומנהון נפלין ומנהון ברחין. הדא הוא דכתיב יפל מצדדך אלף. ולית מאן דקאים קמי תרעא דצלותא. ועלה אתמר (תהלים קכז ה) לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער. בשער, דאיהו תרעא דמלכא.

ואף על גב דבאתר אחרא אוקמוה, הכא אתרה. וצלותא איהי שכינתא והקדוש ברוך הוא אורייתא ואתמר ביה (משלי כח ט) מסיר אָזְנוֹ משמוע תורה וגו'. והא אוקמוה מארי מתניתין בגין דצלותא איהי מצוה ודא שכינתא. ואורייתא וקודשא בריך הוא לא צריך הפסקה ביניהו. וצריך לסלקא תורה ומצוה בדחילו ורחימו. דכל פקודין דעשה ולא תעשה פלהו תלין משם יהו"ה. ורזא דמלה (שמות ג טו) זה שמי לעלם. שמי עם י"ה שם"ה. זכרי עם ו"ה רמ"ח. ורמ"ח תבין אנון בקריאת שמע, ואתיהיבו מרחימו דאהבה.

ובגין דא תקינו הבורח בעמו ישראל באהבה. ואלין כלילין באברהם דאתמר ביה (ישעיה מא ח) זרע אברהם אוהבי. תפלין אנון עז דאתיהיבו מיראה דאיהי לשמאלא. ודא פחד יצחק, דתמן כל מקטרגין סלקין למתבע כל דינין. ובגין דא (שם סב ח) ובזרוע עזו דא תפלין ו"ה ביראה. ו"ה באהבה. הדא הוא דכתיב (תהלים לא כד) אהבו את ה' כל חסידיו. תפארת יהו"ה כליל פלא. ובגין דא אתמר ביצחקב

יהו"ה כולל הכל. ומשום זה נאמר ביצקב והנה ה' נצב עליו, שהוא העמוד האמצעי.

דאחר שנקרא ישראל, עולה ביו"ד ה"א וא"ו ה"א, וסוד הדבר - ישראל עלה במחשבה להבראות. מחשבה - חשב מ"ה, ותמצא בו השם הקדוש. ובשכיל יצקב, שהוא ישראל, נאמר ויברא אלהים את האדם בצלמו, בדיוקן רבוננו ודאי. שפאשר תפלתו עולה למעלה, פרוז יוצא מהרקיעים ואומר: תנו כבוד לדמות המלך.

ואין שער שעומד לפני התפלה הזו. אדני שפתי תפתח, להוציא מזון לבנים הקדושים. שבהיכל הזה שם המזון. בנים חיים ומזונות מצד העמוד האמצעי, והוא בני בכרי ישראל. והוא עץ החיים שיוצא מן החיים שלמעלה, והוא העץ שמזון לכלם בו, ותלוי במזל הקדוש הזקן של הזקנים. ובני השכינה, הם ישראל למטה, החיים שלו תורה, המזון שלו תפלה שנחשבת לקרבן.

ובגלות נאמר על ישראל (בראשית 4) הבה לי בנים. והשכינה היא הקרבן של הקדוש ברוך הוא שמקבל אותה בימין ובשמאל ובגוף, ויחודו עמה בצדיק שהוא אות תפלין ואות שבת וימים טובים.

ויש לשאל, למה מתפללים לקדוש ברוך הוא בכמה דרגות? לפעמים מתפללים לו בספירה ידועה ובמדה ידועה, לפעמים תפלה לימין. זהו שאמרו הרופה להחפים ידרים. לפעמים לשמאל. זהו שאמרו הרופה להעשיר יצפין. שהאבא והאמא הם לימין ולשמאל, ולפעמים לעמוד האמצעי, לפעמים

(בראשית כח יב) והנה ה' נצב עליו. דאיהו עמודא דאמצעיתא.

רבתר דאתקרי ישראל סליק ביו"ד ה"א וא"ו ה"א. ורזא דמלה ישראל עלה במחשבה להבראות. מחשבה, חשב מ"ה ותשכח ביה שמא קדישא. ובגינה דיעקב דאיהו ישראל אתמר, (שם א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו, בדיוקנא דמארה ודאי. דכד עלותא דילה סלקא לעלא פרוזא נפיק מרקיעין ויימא, הבו יקרא לדיוקנא דמלפא.

ולית תרעא דקאים קמי האי עלותא. (תהלים נא

11) אדני שפתי תפתח, לאפקא מזונא לבנין קדישין דבהאי היכלא תמן מזונא. בני חיי ומזוני מסטרא דעמודא דאמצעיתא, ואיהו (שמות ד כב) בני בכרי ישראל. ואיהו עץ החיים דנפיק מחיים דלעלא, ואיהו אילנא דמזון לכלא ביה, ותליא במזלא קדישא סבא דסבין. ובנין דשכינא אנון ישראל לתתא חיים דילה אורייתא, מזונא דילה עלותא דחשיבא לקרבנא.

ובגלותא אתמר לגבי ישראל (בראשית ל א) הבה לי בנים. ושכינתא איהי קרבנא דקדשא בריך הוא דמקבל לה בימינא ושמאלא וגופא. ויחודא דילה עמה בצדיק דאיהו אות תפלין ואות שבת ויומין טבין.

ואית למשאל למה מצלאין לקדשא בריך הוא בכמה דרגין. זמנין מצלין ליה בספירה ידיעה ובמדה ידיעה. לזמנין עלותא לימינא. הדא הוא דאמרו הרופה להחפים ידרים. לזמנין לשמאלא הדא הוא דאמרו הרופה להעשיר יצפין. דאבא ואמא לימינא ושמאלא אנון. לזמנין לעמודא דאמצעיתא. לזמנין לצדיק כל עלותא סלקא לדרגא ידיעה. אלא

לצדיק. כל תפלה עולה לדרגה ידועה. אלא ודאי יהו"ה הוא בכל ספירה וספירה.

והתפלה היא שכינה. בזמן שצריכים לרחם על העולם, עולה בימין. ובזמן שצריך לעשות דין בעולם, עולה לשמאל. והפל אל יהו"ה שהוא בכל מקום. ומשום זאת, זאת תורת העלה. ה' עלה לה'. וזו התפלה, שהיא השכינה קרבן לה'. וכשעולה אליו, צריך להכליל עמה כל הספירות, שאין קדשה פחות מעשרה, שהיא קדשתו, ברכתו ויחודו.

ומשום כך, כשרוצה אדם להעלות תפלה למעלה, צריך להעלותה בכל התנועות, ואם הנחש רוצה לקטרג לתפלה, צריך לעשות אותה מקלע. וסוד הדבר - זרקא מקף שופר הולך סגולתא.

פתח רבי שמעון ואמר, עליונים שמעו, תחתונים התפנסו. אלו ראשי הישיבה שלמעלה ולמטה. אליהו, בשבועה עליך, טל רשות מן הקדוש ברוך הוא ורד לכאן, שהרי קרב גדול מזמן לך. חנוף מטטרו"ן רד לכאן אתה וכל ראשי הישיבה שתחת ידך, שלא לכבדי עשיתי, אלא לכבוד השכינה.

פתח כמו מקדם ואמר, הזרקא ודאי בה צריך להעלות התפלה לאותו המקום הידוע, שהרי אבן המקלע שנוקדה למקום ידוע, כך צריך להעלות המחשבה בתפלה בפתח הזה, היא אבן מכללת ומעטרת שנאמר בה כל הזוקף זוקף בשם, צריך להעלותה למקום שנטלה. ובאותה שעה שמעלה אותה אל בעלה, אפלו נחש ברוך על עקבו לא יפסיק.

אף על גב שנאמר בו (בראשית א) משם רעה אבן ישראל,

ודאי יהו"ה אינו בכל ספירה וספירה. וצ'וֹתָא איהי שכינתא. בזמנא דבעי לרחמא על עלמא סליקת בימינא. ובזמנא דבעי למעבד דינא בעלמא, סליקא לשמאלא, וכלא לגבי יהו"ה דאיהו בכל אתר. ובגין דא (ויקרא ו ב) זאת תורת העלה. ה' עלה לה'. ודא צ'וֹתָא, דאיהי שכינתא קרבן לה'. וכד סליקת לגביה, צריך לאכללא עמה כל ספירן, דלית קדשה פחות מעשרה, דאיהי קדשה דילה ברכה דילה יחודא דילה (דף קכט ע"ב).

ובגין דא פד בעי בר נש לסלקא לצלותא לעלא, צריך לסלקא לה בכל תנועין. ואם חו"א בעי לקטרגא לצלותא צריך למעבד ליה קירטא. ורזא דמלה זרקא מקף שופר הולך סגולתא.

פתח רבי שמעון ואמר, עלאין שמעו תתאין אתפנשו, אלין מארי מתיבתא דלעלא ותתא אליהו באמאה עלך, טל רשו מקדשא בריך הוא ונחית הכא דהא קרבא סגיאיה אזדמנת לך. חנוף מטטרו"ן נחית הכא אנת וכל מארי מתיבתא דתחות ידך. דלא ליקרא דילי עבידנא אלא ליקרא דשכינתא.

פתח כמלקדמין ואמר זרקא ודאי בה צריך לסלקא צלותא לההוא אתר ידיע, כמה דהאי אבנא דקירטא דאזדריקת לאתר ידיע, הכי צריך לסלקא מחשבתיא בצלותא בהאי תגא דאיהי אבן מכללת ומעטרת דאתמר בה כל הזוקף זוקף בשם וצריך לסלקא ליה לאתר דאתנטלת ובההיא שעתא דסלקי לה לגבי בעלה אפלו נחש ברוך על עקבו לא יפסיק. אף על גב דאתמר ביה (בראשית ג טו) ואתה תשופנו עקב, הדיא אבן דאיהי י' דיעקב דאתמר בה ואתה תשופנו עקב - האבן ההיא שהיא י' של יעקב, שנאמר

לא יפסיק להעלותה לאותו המקום שנשלה. מהעמוד האמצעי צריך להעלותה עד אין סוף.

וכשמוריד אותה, נאמר בו כל הפורע פורע בברוך. (וכאשר מוריד אותה) בו צריך להעלות אותה עד אין סוף (ולחזוריה) ועד אין תכלית, ולא יפסיק אותה ממנו לא למעלה ולא למטה. לפעמים ו' הוא בעלה בצדיק בששת הפרקים של שתי השוקים, יורדת אליו בשתי שוקים. לפעמים בעלה הוא ו' בשתי זרועות, בששה פרקים עולה אליו בשתי זרועות. לפעמים הוא בעלה בין האב והאם, בין י"ה צריך להעלותה לשם. לפעמים הוא בעלה בכתר ו' בבין י"י כמו זה א' צריך להעלותה אליו.

וכשעולה לשם אליו, נאמר בה (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים וגו'. בשחיה עולה למעלה בראש של כל הראשים, שואלים בשבילה המלאכים איה מקום כבודו להעריצו. וכשעולה לא' (למעלה) היא כתר בראש של ש, עטרה על ראשו. כשיורדת עמו, יורדת ונעשית ׀ נקדה למטה ממנו. ובכל דרגה שעולה, כך יורדת. כשעולה נקראת פתח בסוד הטעמים, וכשיורדת נקראת נקדה, וכשהיא כמו זה אוי, וי מתיחדת עמו. וכשהיא פתח על ראשו, נקראת אות זין. כלולה ממנו אות הברית שהיא שביעית, שהכל ודאי שביעי. האכן הזו היא בגין כל העולמות, ובשבילה נאמר (דברים כה) אכן שלמה וצדק יהיה לך. היא מדה בין כל ספירה וספירה, שכל ספירה עולה בה לעשר.

השעור של הו' בה נעשה אמה, עשר אמות ארץ בין כל ספירה

(שם מט כד) משם רעה אכן ישראל לא יפסיק לסלקא לה לההוא אתר דאתנטילת מעמודא דאמצעיתא דצריך לסלקא לה עד אין סוף.

וכד נחית לה אתמר ביה כל הפורע פורע בברוך. (נ"א וכד נחית לה) ביה צריך לסלקא לה

עד אין סוף (נ"א ולנחתא לה) ועד אין תכלית. ולא יפסיק לה מינה לא לעלא ולא לתתא. לזמנין איהו בעלה ו' בצדיק בשית פרקין דתריין שוקין נחית לגבה בתריין שוקין. לזמנין דאיהו בעלה ו' בתריין דרועין בשית פרקין סליקת לגבה בתריין דרועין. לזמנין איהו בעלה בין אבא ואמא, בין י"ה צריך לסלקא לה לגבי תמן. לזמנין איהו בעלה בפתח ו' בבין י"י כגונא דא א' צריך לסלקא לה לגבה. וכד סליקת תמן לגבה אתמר בה (תהלים קיח כב) אכן מאסו הבונים וגו'.

כד איהי סליקת לעלא ברישא דכל רישין, שאלין בגינה מלאכיא איה מקום כבודו להעריצו. וכד סלקא לא' (נ"א לעלא) איהו תגא ברישא דא' עטרה על רישיה ש פד נחתא ביה נחתא ואתעביד נקדה לתתא מנה ׀. ובכל דרגא דסליקת הכי נחיתת. פד סליקת אתקריאת תגא ברזא דטעמי. וכד נחיתת אתקריאת נקדה, וכד איהי כגונא דא אוי. וי מתיחדת עמה וכד איהי תגא על ראשה אתקריאת אות זין. כלילא מנה אות ברית דאיהו שביעאה דכלא שביעי ודאי, האי אבנא איהי בנינא דכל עלמין. ובגינה אתמר (דברים כה) אכן שלמה וצדק יהיה לך. איהי מדה בין כל ספירה וספירה, דכל ספירה בה סליק לעשר.

שעור דילה ו' בה אתעביד אמה, עשר אמות ארץ בין כל ספירה וספירה. ורזא דמלא

וספירה, וסוד הדבר - עשר אמות ארץ הקרש. וביין כל אמה ואמה היא עשר, בין פרק ופרק תמצא אותה. וי' עשר פעמים עולה למאה. וההפוך של מאה - אפ"ה.

כ"ר מדה ומדה נקראת עולם. ואותם י"ו שעור ומדה, ו' שקל, י' המדה שלו. ושעור של המדה חמש אמות ארץ וחמש אמות רחב, והם כנגד השעור של כל רקיע שמהלך חמש מאות שנה ארכו וחמש מאות שנה רחבו. והם ה"ה. הרי לך שעור קומה באותיות יהו"ה, שהאות ו' היא תפארת. שמים, חמשה רקיעים שלו, ה' אלו נקראו השמים, חמשה רקיעים שכוללים בשמים. חמשה עליונים שמי השמים. והם כלם ה"ה חמש עם חמש.

ו' הרקיע הששי להם. י' שביעי להם, והם שבעה עם שבעה, ועולים ארבעה עשר. וכך הן הארצות שבע על גבי שבע כגלדי בצלים. וכלם רמוזים בשתי עינים. י' נקראת עולם קטן. ו' עולם ארץ. וכל מי שרוצה לשאל שאלתו לגבי עולם ארץ - צריך להאריך בו, ובעולם קצר - לקצר בו.

וע"ז זה אמרו בעלי המשנה, מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר, לקצר - אינו רשאי להאריך. לקצר בתפלתו - אל נא רפא נא לה בנקדת י'. להאריך - מצד האות ו', ונפילה באות פ', והכל פ"ו, ואתנפל לפני ה' ארבעים יום וארבעים לילה. והכל מ"ם, י' הנקדה באמצע נעשית מים.

ומצד החסד צריך להאריך בתפלתו. ובשם הקדוש יעלה לקצר מצד הגבורה בתנועה

עשר אמות ארץ הקרש וביין כל אמה ואמה אינה עשר, בין פרקא ופרקא תשפח לה. וי' עשר זמנין סליקת למאה. והפוכא דמאה אפ"ה.

כ"ר מדה ומדה אתקרי עולם. ואנון י"ו שעור ומדה ו' שקל י' מדה דיליה, ושיעורא דמדה חמש אמות ארץ וחמש אמות רחב. ואנון לקבל שעור דכל רקיע דמהלך ת"ק שנה ארפה ות"ק שנה פותיא. ואנון ה"ה הרי לך שעור קומה באתון יהו"ה, דאת ו' איהו תפארת, השמים חמש רקיעים דילה ה' אלין אתקריאו השמים, חמש רקיעים דכלילין בשמים. חמש עלאין שמי השמים. ואנון כלהו ה"ה חמש בחמש.

ו' רקיע שתיאף לון. י' שביעא לון ואנון שבעה בשבעה וסלקין ארביסר. והכי אנון ארעין שבעה על גבי שבעה כגלדי בצלים. וכלהו רמיזין בתרין עינין. י' אתקרי עולם קטן. ו' עולם ארץ וכל מאן דבעי למשאל שאלתוי לגבי עולם ארץ, צריך לארפא ביה. ובעולם קצר צריך לקצרא ביה.

וע"ז אמרו מארי מתניתין מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר. לקצר, רשאי להאריך. לקצר בצלותה (כמדבר יב יג) אל נא רפא נא לה בנקדת י'. להאריך מסטרא דאת ו' ונפילה באת פ' וכלא פ"ו (דברים ט יח) ואתנפל לפני ה' ארבעים יום וארבעים לילה. וכלא מ"ם י' נקדה באמצעיתא אתעביד מים. ומסטרא דחסד צריך לארפא בצלותה. ובשמא קדישא יסליק יהו"ה

ברביע. וצריך לארפא בתנועה זו דאיהו רזא דתקיעה. לקצר מסטרא דגבורה בתנועה יהו"ה ברביע. וצריך להאריך בתנועה הזו, שהיא סוד התקיעה.

שֶׁל שְׁבָרִים, שֶׁשָׁם תְּבִיר בִּינוּנִי, לֹא בְּאֲרִיכוֹת וְלֹא בְּקִצּוֹר, בְּתְרוּעָה בְּעִמּוּד הָאֲמֻצְעִי שֶׁהִיא שְׁלֹשֶׁת, שְׁשֻׁנֵיהֶם שְׁקָל הַקֹּדֶשׁ, כְּנֶגֶד רְבִיעַ שֶׁהוּא עוֹלָה חוֹלָם. הַשְּׁבָרִים כְּנֶגֶד שְׂבָא. זֶה צְרִיף לְהַעֲלוֹת קוֹל, וְזֶה צְרִיף לְהוֹרִיד אוֹתָהּ. וּמִשּׁוּם זֶה אוֹתָם שְׁבָרִים תְּרוּעָה, שְׁלֹשֶׁת זוּ י' סְגוּלָתָא.

פְּתַח וְאָמַר, זְרָקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵף סְגוּלָתָא. בְּחֻשָּׁי שְׁכִינְתָא תַתָּאָה (ש"א א יג) וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע פְּתַח נִקְדַת יְמִין יְהוָה מְלֶךְ. נִקְדַת שְׂמֹאל יְהוָה מְלֶךְ. נִקְדַת אֲמֻצְעִית יְהוָה יְמֶלֶךְ. רְבִיעַ לְהַעֲלוֹת קוֹל. תְּבִיר לְשֹׁבֵר הַקוֹל. הַשְּׁלֹשֶׁת אוֹחוֹת בְּשֻׁנֵיהֶם כְּשֶׁלֹשֶׁת. וְהוּא כְּמוֹ הַרְבִּיעַ שְׂמֹאֲרִיף בַּהּ הַתְּבִיחָה, וְהִיא נִקְדַת אַחַת כְּמוֹ שֶׁחַוָּלָם. אֵין נִקְדַת שְׂאֵין לָהּ כְּמוֹ שֶׁלָּהּ בְּטַעְמִים. סְגוּלָה אֶל הַסְּגוּלָתָא. שְׂבָא כְּנֶגֶד זְקַף גְּדוּל, כָּלָם תְּמַצָּא אוֹתָם נִקְוֵדִים כְּמוֹ שֶׁהַטַּעְמִים לְמִי שִׂידַע סוּדוֹת נִסְתָּרִים.

כָּם זְקָן הַזְּקָנִים מֵאֲחַר צִלוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי, הָרִי כָּל בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה יוֹרְדִים לְעָרֹף עִמָּךְ קָרַב. הַתְּתַקֵּן וְהַזְדַּרְזוּ עִם כָּל כְּלֵי הַקָּרַב. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כָּל בְּעָלֵי הַסּוּסִים שְׁסוּסֵיהֶם הֵם אֵשׁ, מִרְכָּבוֹתֵיהֶם מִרְכָּבוֹת לְהִבָּה, רְמִיחֵיהֶם אֵשׁ, וְחִרְבוֹתֵיהֶם אֵשׁ, וְקִשְׁתוֹתֵיהֶם אֵשׁ, וְחִילוֹתֵיהֶם אֵשׁ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁזָקָן הַזְּקָנִים בָּא עִמָּהֶם, שְׁנֵאמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) עֲתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, וְלִבּוֹשׁוֹ כְּשֶׁלֶּג לְבָן וְכו'.

כָּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, חֲבָרִים, הַשְּׂעָה הִיא לְהַתְקִין הַשְּׁכִינָה בִּינוּנוֹ לְהִגָּן עֲלֵינוּ בְּקָרַב הַזֶּה. וְהַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, הִיא יוֹרְדַת כְּכֹמֶה בְּעָלֵי קוֹלוֹת וְשׁוֹפְרוֹת, וְכֹמֶה פְּרָשִׁים תְּקִיפִים

דְּשְׁבָרִים, דְּתַמָּן תְּבִיר בִּינוּנִי לֹא בְּאֲרִיכוֹ לֹא בְּקִצּוֹר, בְּתְרוּעָה בְּעִמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא דְּאִיהִי שְׁלֹשֶׁת. דְּתְרוּיָהּוּ שְׁקָל הַקֹּדֶשׁ לְקַבֵּל רְבִיעַ דְּסֻלִיק אִיהוּ חָלָם. שְׁבָרִים לְקַבֵּל שְׂבָא. דָּא בְּעָא לְסֻלְקָא קָלָא, וְדָא בְּעָא לְנַחְתָּא לָהּ. וּבִגִין דָּא אֲנוּן שְׁבָרִים תְּרוּעָה שְׁלֹשֶׁת דָּא י' סְגוּלָתָא.

פְּתַח וְאָמַר זְרָקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵף סְגוּלָתָא. בְּחֻשָּׁי שְׁכִינְתָא תַתָּאָה (ש"א א יג) וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע פְּתַח נִקְדַת יְמִין יְהוָה מְלֶךְ. נִקְדַת שְׂמֹאל יְהוָה מְלֶךְ. נִקְדַת אֲמֻצְעִית יְהוָה יְמֶלֶךְ. רְבִיעַ לְסֻלְקָא קָלָא. תְּבִיר לְתַבְרָא קָלָא. שְׁלֹשֶׁת אַחִיד בְּתְרוּיָהּוּ כְּשֶׁלֹשֶׁת אַהּ. וְאִיהוּ כְּגוֹנָא דְרְבִיעַ דְּמֵאֲרִיף בַּהּ תְּבִיחָה, וְאִיהוּ נִקְדַת חֶדָא כְּגוֹנָא דְחוֹלָם. לִית נִקְדַת דְלִית לָהּ כְּגוֹנָא דִילָהּ בְּטַעְמִי. סְגוּלָה לְגַבֵּי סְגוּלָתָא. שְׂבָא לְקַבֵּל זְקַף גְּדוּל כְּלָהּ תִשְׁפַח לוֹן נִקְוֵדִי, כְּגוֹנָא דְטַעְמִי לְמָאן דִּידַע רְזִין סְתִימִין.

כָּם סְבָא דְסָבִין מִבְּתַר טוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר רַבִּי רַבִּי הָא כָּל מְאָרִי מִתְנִיתִין קָא נַחְתִּין לְאַגָּחָא קָרְבָא עִמָּךְ. אַתְתַּקֵּן וְאַזְדַּרְזוּ בְּכָל מְאָרִי קָרְבָא. וְלֹא עוֹד אֲלֵא כָּל מְאָרִי דְסוּסוֹן דְאֲנוּן סוּסֵיהוֹן דְאֵשׁ, מִרְכָּבוֹתֵיהוֹן מִרְכָּבוֹת לְהִבָּה, רוּמְחֵיהוֹן אֵשׁ, וְחִרְבוֹתֵיהוֹן אֵשׁ, וְקִשְׁתוֹתֵיהוֹן אֵשׁ, וְחִילוֹתֵיהוֹן אֵשׁ. וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְסָבָא דְסָבִין קָא אֲתִי עִמָּהוֹן, דְאֲתַמַּר בֵּיהּ (דְּנִיאל ז ט) וְעֲתִיק יוֹמִין יִתְב לְבוּשָׁה כְּתִלְג חוֹר וְכו'.

כָּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, חֲבָרִי אִיהוּ לְאַתְקָנָא שְׁכִינְתָא בִּינוּנָא לְאַגָּחָא עֲלָנָא בַּהּ אִי קָרְבָא. וְאוֹרִיתָא דְאִיהִי עִמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא, אִיהִי נַחִית כְּכֹמֶה מְאָרִי דְקָלִין וְשׁוֹפְרִין, וְכֹמֶה פְּרָשִׁין תְּקִיפִין מְלַמְדֵי מְלַחְמָה לְאַגָּחָא (דְּקַדְו"א ע"א) עִמָּנָא. וּבִגִין דְאוֹרִיתָא דְאִיהִי

עמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, אִיהִי נְחִית צְרִיךְ לְאַתְעָרָא
אוּרִיתָא בְּאַתְוֹן דְּאַנּוֹן סוּסֵי אֵשׁ וְנִקּוּדֵיךְ דְּאַנּוֹן
פְּרִשְׁיָן רְכִיבִין עָלֶיהוּ, וְטַעְמֵי דְאַנּוֹן מְאַנִּי
קָרְבָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר זְרָקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוּלֵךְ
סְגוּלְתָא. כִּד גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וְאַזְדְּרִיקוּ בֵּין
אַמִּין דְּעַלְמָא לְאַרְבַּע סְטָרִין, אֲזִדְרִיקוּ אַרְבַּע
אַתְוֹן עָלֶיהוּ מְלַעְלָא. י' לְמַזְרְחָא. ה' לְמַעְרָב.
ו' לְדָרוּם. ה' לְצַפּוֹן. וְדָא עַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא
דְּאִיהִי יְהוָה שְׁלִיט עַל אַרְבַּע סְטָרִין דְּעַלְמָא.
וְנִשְׂרָא דְּאִיהִי אִימָא עֲלָאָה פְּרִישַׁת גְּדַפְהָא
עָלֶיהוּ בְּכָל שַׁבַּת וְיוֹמִין טְבִין. בְּגִין
דְּתַהֵא מְגַנָּא עָלֶיהוּ וְדָאי מְכָל סְטָרִין בִּישְׁיָן,
וְדָא הוּא הַפּוֹרֵשׁ סַפַּת שְׁלוֹם וְכוּ'. דְּסַפְּהָ וְדָאי
אַתְקֵרִיאַת בְּגִין דְּמְסַפְּכַת עָלֶיהוּ בְּשַׁבַּע יוֹמֵי
דְּסַפּוֹת דְּאַנּוֹן בְּנְהָא לְקַבְּלֵיהוּ אַנּוֹן שְׁבַע יוֹמֵי
דְּפַסְחָא וְעָלֶיהוּ אַתְמַר (ויקרא כב כו) שְׁבַעַת יָמִים
יְהִי תַחַת אָמוּ.

וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלְאָה, דָּא שְׁמִינִי עֲצַרְתָּ עָלֶיהָ
אַתְמַר יִרְצָה לְקַרְבַּן אִשָּׁה לַה'. וְהָאִי
נִשְׂרָא עֲלָאָה אַתְמַר בְּהָ (דברים לב יא) כְּנִשְׂרָא יַעִיר
קִנּוּ עַל גּוֹזְלֵיו יִרְחַף. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (בראשית
א ב) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְּאַנּוֹן
שְׁבַעִין אַנְפִּין דְּאוּרִיתָא.

מִידָּ (שם א ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. יְהִי פִּרְקָנָא
לְיִשְׂרָאֵל בְּהִהוּא זְמַנָּא יִפְרֵשׁ כְּנַפְיוּ יִקְחָהוּ
יִשְׂאָהוּ עַל אַבְרָתוֹ. וּבְגִין דָּא נִשְׂרָא אִיהוּ עֵינָא,
גְּדַפּוּי תְרִין כְּרוּבֵי עֵינָא. תְּלַת גּוֹנִין דִּילָהּ אַנּוֹן
תְּלַת אַבְהוֹן, דְּאַתְמַר בְּהוֹן (שם ט טו) וַרְאִיתִיהָ לְזָכּוֹר
בְּרִית עוֹלָם. אַנּוֹן גּוֹנִין דְּעֵינָא דְּאִיהִי מְרַקְמָא
בְּהוֹן. זְכָאִין עֵינִין דְּמַסְתַּפְּלִין וּמַתְּפַתְּחִין לְגַבְהָ
לְקַבְּלָא לָהּ מְרַפְּבָה עָלֶיהוּ. וּמִידָּ (שמות ט ד) וְאַשָּׂא
אַתְכֶם עַל כְּנַפְי נִשְׂרִים וְאַבָּא אַתְכֶם אֵלַי.
וּנְפַתְחִים אֵלֶיהָ לְקַבְּלָהּ כְּמַרְפְּבָה עָלֶיהֶם. וּמִידָּ וְאַשָּׂא אַתְכֶם

מְלַמְדֵי מְלַחְמָה לְהִלָּחֵם עִמּוֹן.
וּמִשׁוּם שְׁהַתּוֹרָה, שְׁהִיא הַעֲמוּד
הָאֲמַצְעִי, יוֹרֶדְתָּ, צְרִיךְ לְהַעִיר
הַתּוֹרָה בְּאוֹתִיּוֹת שְׁהֵן סוּסֵי אֵשׁ,
וְהַנְּקֻדוֹת שְׁהֵן פְּרִשִׁים רוֹכְבִים
עָלֶיהֶם, וְהַטַּעְמִים שְׁהֵם כְּלֵי
הַקָּרֵב.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, זְרָקָא
מְקַף שׁוֹפֵר הוּלֵךְ סְגוּלְתָא. כְּשִׁגְלוּ
יִשְׂרָאֵל וְנִזְרְקוּ לְבִין אַמּוֹת הָעוֹלָם
לְאַרְבַּעַת צְדָדִים, נִזְרְקוּ עָלֵיהֶם
אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת מְלַמְעָלָה. י'
לְמַזְרְחָא, ה' לְמַעְרָב, ו' לְדָרוּם, ה'
לְצַפּוֹן. וְזֶה הַעֲמוּד הָאֲמַצְעִי
שְׁהוּא יְהוָה שׁוֹלֵט עַל אַרְבַּעַת
צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וְהַנְּשֵׂר, שְׁהוּא הָאֵם הָעֵלְיוֹנָה,
פּוֹרֶשֶׁת עָלֵיהֶם אֶת כְּנַפְיָהּ בְּכָל
שַׁבַּת וְיָמִים טוֹבִים, כְּדִי שְׁתַּקְּיָהּ
מְגַנָּה עָלֵיהֶם וְדָאי מְכָל הַצְּדָדִים
הַרְעִים, וְזֶהוּ הַפּוֹרֵשׁ סַפַּת שְׁלוֹם
וְכוּ'. שְׁסַפְּהָ וְדָאי נִקְרָאתָ, מִשׁוּם
שְׁמַסְכַּכַת עָלֵיהֶם בְּשַׁבַּעַת יָמֵי
הַסַּפּוֹת, הֵם כְּנַפְיָהּ, כְּנַגְדֵם שְׁבַעַת
יָמֵי הַפַּסְחָא, וְעָלֵיהֶם נֹאמַר שְׁבַעַת
יָמִים יְהִי תַחַת אָמוּ.

וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלְאָה זֶה שְׁמִינִי
עֲצַרְתָּ, עָלָיו נֹאמַר יִרְצָה לְקַרְבַּן
אִשָּׁה לַה'. וְהַנְּשֵׂר הָעֵלְיוֹן הַזֶּה
נֹאמַר בּוֹ כְּנִשְׂרָא יַעִיר עַל קִנּוּ עַל
גּוֹזְלֵיו יִרְחַף. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְרוּחַ
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
שְׁהֵם שְׁבַעִים פְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה.
מִידָּ, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. בְּאוֹתוֹ
הַזְּמַן יִפְרֵשׁ כְּנַפְיוּ יִקְחָהוּ יִשְׂאָהוּ
עַל אַבְרָתוֹ. וּמִשׁוּם זֶה הַנְּשֵׂר הוּא
עֵין, כְּנַפְיוּ הֵם שְׁנֵי כְּרוּבֵי הָעֵין.
שְׁלֹשַׁת הַגּוֹנִים שְׁלוֹם הֵם שְׁלֹשַׁת
הָאֲבוֹת, שְׁנֹאמַר בְּהֵם וַרְאִיתִיהָ
לְזָכּוֹר בְּרִית עוֹלָם. אוֹתָם הַגּוֹנִים
שֶׁל הָעֵין שְׁהִיא מְרַקְמַת בְּהֵם.
אַשְׁרֵי הָעֵינִים שְׁמַסְתַּפְּלִים
עַל כְּנַפְי נִשְׂרִים וְאַבָּא אַתְכֶם אֵלַי.

בת העין זו השכינה התחתונה. היא הפתח בראש. זרקא. האם העליונה פורשת כנפיה ונוטלת אותה ופורחת עמה, עד שמגיעת אותה לבעלה ממנו ועד אין סוף. וכשמעלה אותה מתקנת בכל עשר הספירות, מתקשטת בכל התקונים והלבושים שלה, כלם מרקמים מכל הגונים שעליה, וחמשה אורות מאירים בה.

באותו הזמן מה פתוח בבעלה, שהוא ו' העמוד האמצעי? וראייתה לזכר ברית עולם. וכשמיוחדת אותם האם את שניהם, היא אומרת לי' העליונה שהוא האבא, מלך מלפי יהיה יפה עליך. וזהו מקף שופר, לשון של יפי.

באותו הזמן שמתחברת עם בעלה, יאמר לה האב הולך סגולתא, אהובה עם בעלה. באותו זמן יתקדם בו (בראשית ב) על פן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד. והיום ההוא יהיה ה' אחד למעלה, ושמו אחד למטה. ויהיו האב והאם ביחוד אחד, י"ה למעלה, והקדוש ברוך הוא ושכינתו ביחוד אחד, שהם ו"ה למטה. וכך עולה יהו"ה לחשבון אח"ד אח"ד.

באותו הזמן שיהיו ארבע אהד שורים על הצדיק. וזהו יפה נוף משוש כל הארץ. ויתעורר למטה המשיח, ותעלה שמועתו בכל העולם. משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון. מה זה הר ציון? זה אותו ההר שנאמר בו הר העברים, משם יקום, ושני משיחים, שהם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף יהיו הירכים שלו, והוא אור בנייהם, משום שעליה נאמר (שמות א) וזה לך האות. ובאותו הזמן השכינה העליונה, שהיא קרית מלך רב, שהוא חכמה, מורידה עטרה עליה.

בת עינא דא שכינתא תתאה. איהי תגא בראש זרקא אמא עלאה פרישת גדפהא ונטילת לה ופרחת בה עד דמטי לה לגבי בעלה, מנה עד אין סוף וכד סליקת ליה מתתקנא בכל עשר ספירן, מתקשטת בכל תקונין ולבושין דילה, פלהו מרקמן מפל גונין דעלה, וחקמש אור נהירין בה.

בההוא זמנא מה פתיב בבעלה דאיהו ו' עמודא דאמצעייתא וראייתה לזכר ברית עולם. וכד מיוחדא לון אמא לתרויהו, איהי אמרת לגבי י' עלאה דאיהו אבא. (דניאל ד כד) מלפא מלפי ישפר עלך. ודא איהו מקף שופר לישנא דשופרא.

בההוא זמנא דמתחברת עם בעלה יימא לה אבא הולך סגולתא, רחימא עם בעלה. בההוא זמנא יתקים ביה (בראשית ב כד) על פן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד. (זכריה יד ט) וביום ההוא יהיה ה' אחד לעלא. ושמו אחד לתתא. ויהוין אבא ואמא ביחודא חדא י"ה לעלא וקודשא בריך הוא ושכינתה ביחודא חדא דאנון ו"ה לתתא, והכי סליק יהו"ה לחשבון אח"ד אח"ד.

בההוא זמנא דיהוין ארבע חד. שרין על צדיק ודא איהו (תהלים מח ג) יפה נוף משוש כל הארץ. ויתער לתתא משיח ויסתלק שמועתה בכל עלמא. משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון. מאי הר ציון. דא ההוא הר דאתמר ביה (במדבר כז יב) הר העברים. מתמן יקום, ותריין משיחין דאנון משיח בן דוד ומשיח בן יוסף יהוין ירכין דילה. ואיהו אור בנייהו. בגין דעלה אתמר (שמות ג יב) וזה לך האות. ובההוא זמנא שכינתא עלאה דאיהי קרית מלך רב דאיהו חכמה, נחיתת עטרה עליה.

קם וְזָן אַחַר וְאָמַר, וְזָן וְזָן, שְׁנַיִם
הָיוּ, וְהָרִי הֵם אֶחָד לְמִטָּה. אָמַר
לוֹ, וְדָאִי, יָפָה נוֹף - צַדִּיק. מְשׁוֹשׁ
כָּל הָאָרֶץ - זֶה הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי,
שֶׁהוּא הַמְשׁוֹשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק
שֶׁנֶּקְרָא כָּל. וְהָאָרֶץ, שֶׁהִיא
הַשְּׂכִינָה, וְאֶעֱלֶה גּוֹף וּבְרִית
נְחֻשִׁים לְאַחַד. וְלַמַּעֲלָה הֵם
שְׁנַיִם, כְּמוֹ שֶׁהָאֵלֶן שֶׁהִשְׁרֵשׁ שְׁלוֹ
הוּא אֶחָד, וְהַעֲנָפִים לְמַעֲלָה
נִפְרָדִים לְקַבֵּל הַפְּרִי, וְסוּד הַדְּבָר
- וּפְנִיָּהּם וְכַפֵּיהֶם פְּרֻדוֹת
מְלַמְעֵלֶה. וְדָאִי פְּרֻדוֹת, אוֹתָם
הַעֲנָפִים אֶל הָאֵב וְהָאֵם לְקַבֵּל
נְבִיעָה מִמְּקוֹר עֲלִיוֹן שְׁאִין לוֹ
סוּף, וְלִהְרִיק הַכֹּל בְּצַדִּיק אֶל
הַשְּׂכִינָה.

וְעוֹד, הֵר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צְפוֹן, זוֹ
הַנִּקְדָּה שֶׁהִיא צִיּוֹן, הִיא בֵּין שְׁנֵי
יִרְכֵי הָאֵמֶת שֶׁהֵם צָרִי, וְעַמְהָם
נַעֲשֶׂה סְגוּל. בְּשִׁפְתֵי הַזְּרוּעוֹת הִיא
סְגוּלָתָא. לְמַעֲלָה מֵהֶם חוֹלֵם עַל
צָרִי, נַעֲשֶׂה סְגוּלָתָא. חִירִיק פַּחַת
צָרִי, נַעֲשֶׂה סְגוּל פַּחַת שְׁנֵי
הִירְכִים. וּמְשׁוֹם שֶׁסְּגוּלָתָא הִיא
עַל שְׁפֵי הַזְּרוּעוֹת שֶׁהֵם אֲבָרָהֶם
וְיִצְחָק, אָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קיח)
אֲבָן מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ
פְּנֵה.

וְאוֹתָן שְׁלֹשׁ יוֹדִיִּים יִי, עֲלִיהֶן
נֶאֱמַר אֵין פּוֹחַתִּים מַעֲשֵׂר מְלָכִית
וּמַעֲשֶׂרָה זְכָרוֹנוֹת וּמַעֲשֶׂרָה
שׁוֹפְרוֹת, שֶׁנֶּרְמְזוּ בִּי"ד ה"י וְא"ו
ה"י. וְהֵם שְׁלֹשׁ טְפוֹת שֶׁל הַמַּח
שֶׁנֶּקְרָאוּ יִי. וּמֵהוּ הַמַּח? זֶה
הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה הַנִּסְתָּרָה בְּכַתֵּר
שֶׁל הָרֹאשׁ שֶׁהוּא כְּתוּר עֲלִיוֹן.
וְאֵלוֹ הֵם יְהוָה בְּרָכָה קְדֻשָּׁה,
שֶׁבָּהֶם יַעֲנֶנּוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ, שֶׁהֵם
רֹאשֵׁי הַתְּבוֹת שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר
(בְּרֵאשִׁית לב) וַיַּעֲבֹר אֶת מַעֲבֹר יַבֵּק,
וְעוֹלִים בְּחֻשְׁבוֹן אֶהְיֶה יְהוָה
אֲדַנְי, שֶׁהֵן נִשְׁמָה וְרוּחַ וְנַפְשׁ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת מִשָּׁם.

קָם סָבָא אַחֲרָא וְאָמַר, סָבָא סָבָא תְּרִי הוּוּ,
וְהָא אַנּוּן חַד לְתַתָּא. אָמַר לִיה וְדָאִי, יָפָה
נוֹף דָּא צַדִּיק. מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, דָּא עַמּוּדָא
דְּאֲמֻצָּעִיתָא דְּאִיהוּ מְשׁוֹשׁ דְּצַדִּיק דְּאֶקְרִי כָּל.
הָאָרֶץ דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא וְלִגְבָה גּוֹף וּבְרִית
חֲשִׁיבִין חַד. וְלַעֲלָא אַנּוּן תְּרִין. כְּגוֹנָא דְּאִילְנָא
דְּעֶקְרָא דִּילֵה אִיהוּ חַד, וְעַנְפִין לַעֲלָא מִתְּפַרְדִּין
לְקַבֵּלָא אִיבָא. וְרִזָּא דְּמַלְּהָ (יְחֻזְקָאֵל א יא) וּפְנִיָּהֶם
וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מְלַמְעֵלֶה. פְּרֻדוֹת וְדָאִי. אַנּוּן
עַנְפִין לְגַבֵּי אֲבָא וְאֲמָא לְקַבֵּלָא נְבִיעוֹ מִמְּקוֹרָא
עֲלָה דְּלִית לִיה סוּף, וְלֹאֲרֶקָא כָּלָא בְּצַדִּיק
לְגַבֵּי שְׂכִינְתָא.

וְעוֹד הֵר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צְפוֹן הִיא נִקְדָּה דְּאִיהִי
צִיּוֹן, אִיהִי בֵּין תְּרִי יִרְכֵי קְשׁוּט דְּאַנּוּן
צָרִי, וּבִהוּן אֲתַעֲבִיד סְגוּל. בְּתִרִין דְּרוּעִין אִיהִי
סְגוּלָתָא. לַעֲלָא מְנִיָּהוּ חֵלֶם עַל צָרִי אֲתַעֲבִיד
סְגוּלָתָא. חִירִיק תְּחוֹת צָרִי אֲתַעֲבִיד סְגוּל תְּחוֹת
תְּרִין יִרְכִין. וּבְגִין דְּאִיהִי סְגוּלָתָא עַל תְּרִין
דְּרוּעִין דְּאַנּוּן אֲבָרָהֶם יִצְחָק, אָמַר קְרָא (תְּהִלִּים
קיח כב) אֲבָן מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

וְאַנּוּן ג' יוֹדִיִּין יִי, עֲלִיהוּ אֲתַמַּר אֵין פּוֹחַתִּין
מַעֲשֶׂרָה מְלָכִית וּמַעֲשֶׂרָה זְכָרוֹנוֹת
וּמַעֲשֶׂרָה שׁוֹפְרוֹת דְּאֲתַרְמִיזוּ בִּי"ד ה"י וְא"ו
ה"י. וְאַנּוּן תְּלַת טְפוֹן דְּמַחָא דְּאֲתַקְרִיאוּ יִי
וּמֵאִי מַחָא דָּא חֲכָמָה עֲלָה סְתִימָאָה בְּכַתְרָא
בְּרֹאשׁ דְּאִיהוּ כְּתוּר עֲלִיוֹן. וְאֵלִין אַנּוּן יְהוָה
בְּרָכָה קְדֻשָּׁה דְּבִהוּן (שם כ ט) יַעֲנֶנּוּ בְּיוֹם
קְרָאֵנוּ. דְּאַנּוּן רֹאשֵׁי תְּבִין דְּעֲלִיהוּ אֲתַמַּר
(בְּרֵאשִׁית לב כב) וַיַּעֲבֹר אֶת מַעֲבֹר יַבֵּק, וְסִלְקִין
בְּחֻשְׁבוֹן אֶהְיֶה יְהוָה אֲדַנְי, דְּאַנּוּן נִשְׁמָתָא
וְרוּחָא וְנַפְשָׁא בְּאֲרִח אֲצִילוֹת מִתְּמָן.

וּבְשֵׁהוֹרֵקָא הַזֶּה מִתְגַּלִּית בְּעוֹלָם,
נֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה מ) עַל הַר גְּבוּהָ עָלִי
לָךְ מִבְּשֶׁרֶת צִיּוֹן הָרִימִי בְּכַח
קוֹלְךָ מִבְּשֶׁרֶת יְרוּשָׁלַיִם. עָלִי לָךְ
בַּנְּקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה מִן סְגוּלָתָא,
שֶׁהוּא חוֹלֵם עַל צָרִי. הָרִימִי בְּכַח
קוֹלְךָ מִבְּשֶׁרֶת יְרוּשָׁלַיִם הָרִימִי אֵל
תִּירָאִי, בְּשָׁנֵי יוֹדִיִּים, שֶׁהֵם צָרִי,
וְכֻלָּם סְגוּלָתָא.

בְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן עוֹלָה לְמַעְלָה קוֹל,
וְעוֹד בְּזֶרְקָא, אָבִינוּ מֵת בַּמַּדְבָּר,
וְאִין מִיִּתָּה אֵלָא גְלוּת. כִּי בַחֲטָאוֹ
מֵת, בַּחֲטָאֵי הַנְּקֻבָּה שֶׁל סַמְ"ל,
זֶה הַנְּחָשׁ אֵשֶׁת זְנוּנִים שֶׁפָּתָה אֶת
חַוָּה. וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה,
עִם אֵלּוּ הַנוֹעֲדִים עַל ה' בַּעֲדַת
קֶרַח, מֵאֲלוֹ הַנוֹעֲדִים עַל ה' בַּעֲדַת
בְּנִטְיֵעוֹת וְעֵשׂוֹ פְרוּד בֵּין הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְשִׁכְנֵתוֹ, וְהַנְּחָשׁ הַזֶּה
הוּא כְרוּף עַל צְנוּאָרוֹ.

וּמְשׁוּם כֶּף הָאָרִיף בּוֹ וְאָמַר אָבִינוּ
מֵת בַּמַּדְבָּר. וְזֶה קוֹ יֶרֶק שֶׁנֶּאֱמַר
בּוֹ וְהָאָרֶץ הִיִּתָּה תֵהוּ וְבָהוּ. וְהוּא
קוֹ יֶרֶק שֶׁסּוֹבֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם.
זֶה קוֹ בַּחֲנֹק רוּחַ סְעָרָה. וְעָלִיו
נֶאֱמַר (איכה ד) רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'
נִלְכַד בְּשַׁחֲתוֹתָם. רוּחַ אֵף בּוֹ
נִלְכַד מְשִׁיחַ ה' שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית
א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי
הַמַּיִם, וְעָלִיו נֶאֱמַר וּבְרוּחַ אֲפִיךָ
נִעְרַמוּ מַיִם. וְאֵלּוּ הַמַּיִם שֶׁל
הַתּוֹרָה.

בְּזֶמֶן שְׂאוֹתָם הָרְשָׁעִים שֶׁל
הָעוֹלָם נִצְבּוּ כְמוֹ נֵד נִזְלִים, טְפוֹת
טְפוֹת, מַעֲט שֵׁם מַעֲט שֵׁם. מְשׁוּם
שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ הָאֱמוּנָה, קִפְאוּ
תְהַמַּת בְּלֵב יָם. מַה זֶה לֵב יָם?
זֶה ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. כָּלֵם קִפְאוּ, כְּדִי שֶׁלֹּא
יִתְגַּרֵּה (יִתְגַּרֵּה) בָּהֶם אֵף. מַהוּ יָם?
זוֹ הָאֵם שֶׁהִיא קְפוּאָה, חֲתוּמָה
בִּינֵיהֶם, וְלֹא מְזַרְמָה וּמְשַׁפִּיעָה
בְּעוֹלָם. וּכְשֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף
הוּא לְטַל נִקְמָה מִן הַנְּחָשׁ

וְכִד הַאי זֶרְקָא אֲתַגְלִיא בְּעָלְמָא אֲתַמַּר בִּיהּ
(ישעיה מ ט) עַל הַר גְּבוּהָ עָלִי לָךְ מִבְּשֶׁרֶת צִיּוֹן
הָרִימִי בְּכַח קוֹלְךָ מִבְּשֶׁרֶת יְרוּשָׁלַיִם. עָלִי לָךְ
בַּנְּקֻדָּה עֲלָאָה מִן סְגוּלָתָא דְאִיהוּ חוֹלֵם עַל צָרִי.
הָרִימִי בְּכַח קוֹלְךָ מִבְּשֶׁרֶת יְרוּשָׁלַיִם הָרִימִי אֵל
תִּירָאִי בְּתַרְיִן יוֹדִין דְאֲנוּן צָרִי וְכָלְהוּ סְגוּלָתָא.

בְּהַהוּא זְמַנָּא סְלִקָּא לְעֲלָא קָלָא וְעוֹד בְּזֶרְקָא
(במדבר כו ג) אָבִינוּ מֵת בַּמַּדְבָּר, וְלִית מִיִּתָּהּ
(דף קל ע"ב) אֵלָא גְלוּתָא. כִּי בַחֲטָאוֹ מֵת. בַּחֲטָאוֹ
נוֹקְבָא דְסַמְ"אֵל דָּא נְחָשׁ אֵשֶׁת זְנוּנִים דִּפְתִּי
לְחַוָּה. וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה, בְּאֲלִין
נוֹעֲדִים עַל ה' בַּעֲדַת קֶרַח, מֵאֲלִין דְהוּוּ
מְקַצְצִין בְּנִטְיֵעוֹת וְעַבְדוּ פְרוּדָא בֵּין קְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא וּשְׁכִינְתָּהּ, וְהַאי נְחָשׁ אִיהוּ כְּרִיכָא
עַל צְנוּאָרוֹ.

וּבְגִין דָּא אָרִיף בִּיהּ וְאָמַר אָבִינוּ מֵת בַּמַּדְבָּר.
וְדָא קוֹ יֶרֶק דְאֲתַמַּר בִּיהּ (בראשית יא ב) וְהָאָרֶץ
הִיִּתָּה תֵהוּ וְבָהוּ. וְאִיהוּ קוֹ יֶרֶק דְאֲסַחַר כָּל
עָלְמָא דָּא קוֹ בַּחֲנֹק רוּחַ סְעָרָה, וְעָלִיהּ אֲתַמַּר
(איכה ד כ) רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה' נִלְכַד בְּשַׁחֲתוֹתָם.
רוּחַ אֵף בִּיהּ נִלְכַד מְשִׁיחַ ה', דְאֲתַמַּר בִּיהּ
(בראשית א ב) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
וְעָלִיהּ אֲתַמַּר (שמות טו ח) וּבְרוּחַ אֲפִיךָ נִעְרַמוּ מַיִם.
וְאֲלִין מַיָּא דְאוּרִיתָא.

בְּזֶמַנָּא דְאֲנוּן חִיבִיא בְּעָלְמָא נִצְבּוּ כְמוֹ נֵד
נִזְלִים, טְפִין טְפִין זְעִיר שֵׁם זְעִיר שֵׁם.
בְּגִין דְלֹא אֲשַׁתְּכַח מֵהַמְנוּתָא, קִפְאוּ תְהַמַּת
בְּלֵב יָם, מַאי לֵב יָם. דָּא לֵב אֱלֹהִים דְעוֹבְדָא
דְבְּרֵאשִׁית. כָּלְהוּ קִפְאוּ. בְּגִין דְלֹא יִתְגַּרֵּי (נ"א
אֲתַמַּר) אֵף בְּהוּן. מַאי יָם דָּא אֲמָא דְאִיהִי גְלוּדָא
חֲתִימָא בִּינֵיהוּ. וְלֹא אֲתַנְגִּידַת וְאֲשַׁפְּעָא
בְּעָלְמָא. וְכִד בְּעֵי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְנִטְלָא

וממך רבותיו, מה כתוב? נשפת
ברוחך כסמו ים.

ובאותו הזמן נמשכים מים של
התורה ומשפיעה למטה. ואותם
מים זידונים צללו פעופרת במים
אדירים מהם, שהם מאותו
שנאמר (תהלים לג) אדיר במרום ה'.
בהם אבנים מפלמות (הק). ויש
אבנים מצד אחר שנאמר בהם
עץ ואבן, יוצאים מהן מים
זידונים, מי המבול. ומי גורם
שהם שולטים על העולם?
הלוחות אבני התורה שנשברו,
שהם אבנים מפלמות שמהן היו
יוצאים מים חיים.

ובשאלו מתגברים, מה כתוב?
וברב גאונך תהרס קמיה. ונעשו
להם אבנים של סקילה וחשף על
פני תהום. ויהי הענן והחשף,
ולא קרב זה אל זה כל הלילה.
ונאמר בו (שם קלט) גם חשף לא
יחשיף ממך. ונאמר בו (שמות י)
ויהי חשף אפלה בכל ארץ
מצרים, ולכל בני ישראל היה אור
במושבתם.

וסוד הדבר - ועתה לא ראו אור
בהיר הוא בשחקים (איוב לו). נאמר
פאן ועתה לא ראו אור, ונאמר
במצרים לא ראו איש את אחיו
ולא קמו איש מתחתיו. ולכל בני
ישראל היה אור. וחשף הוא
שרפה, ועליו נאמר תשלח חרונה
יאכלמו פקש. וזהו אש אוכלת
אש, האש של התורה שאוכלת
אש נכריה. תהום היא המור"ת.

ויש תהום אחר שנאמר בו (תהלים
מב) תהום אל תהום קורא לקול
צנוריה. מה זה צנוריה? אותם
הצנורות של החכמה שהם ווי
העמודים. כל משבריה - אלו
הטעמים של התורה. וגליה - אלו
הנקודים של התורה. עלי עברו
- זה סוד העבור, שנאמר בו (שמות
לד) ויעבר ה' על פניו ויקרא.

נוקמא מן חוץ ומן רתיכו, מה כתיב נשפת
ברוחך כסמו ים.

ובהוא זמנא אתמשכן מיא דאורייתא
ואשפעא לתתא. ואנון מים זידונים
צללו פעופרת במים אדירים מניה. דאנון
מההוא דאתמר (תהלים צג ד) אדיר במרום ה'. בהו
אבנין מפלמין (אבנין), ואית אבנין מסטרא אחרא
דאתמר בהון (דברים כט טו) עץ ואבן, מניהו נפקין
מים זידונים מי טופנא, ומאן גרים דאנון
שלטין על עלמא. לוחות אבני אורייתא
דאתברו, דאנון אבנין מפלמין דמנהון הוו
נפקין מים חיים.

וכר אלין מתגברין מה כתיב וברב גאונך תהרס
קמיה. ואתעבידו לון אבנין דסקילה
וחשף על פני תהום. (שמות יד כ) ויהי הענן
והחשף, ולא קרב זה אל זה כל הלילה. ואתמר
ביה (שם קלט יב) גם חשף לא יחשיף ממך. ואתמר
ביה (שמות יכה) ויהי חשף אפלה בכל ארץ מצרים,
ולכל בני ישראל היה אור במושבתם.

ורזא דמלה (איוב לו כא) ועתה לא ראו אור בהיר
הוא בשחקים. אתמר הכא ועתה לא ראו
אור. ואתמר במצראי לא ראו איש את אחיו
ולא קמו איש מתחתיו וגו'. ולכל בני ישראל
היה אור. וחשף הוא שרפה, ועלה אתמר
תשלח חרונה יאכלמו פקש. ודא איהו אש
אוכלת אש, אשא דאורייתא דאכלא אשא
נוכראה. תהום היא המור"ת.

ואית תהום אחרא דאתמר ביה (תהלים מב ח) תהום
אל תהום קורא לקול צנוריה. מאי
צנוריה. אנון צנורין דחכמתא דאנון ווי
העמודים. כל משבריה, אלין טעמים
דאורייתא. וגליה, אלין נקודי אורייתא. עלי
עברו דא רזא דעבור. דאתמר ביה (שמות לד ו)
ויעבר ה' על פניו ויקרא.

וְיֵשׁ תְּהוֹם דְּאִיהוּ בְּהַפּוּף אֲתִיּוֹת הַרְגַּ. וְהוּא הַרְגַּ. וְאֲרַבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם יְהוָה שׁוֹלְטוֹת עַל אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, סְקִילָה שְׂרָפָה הַרְגַּ וְחֻנֵּק. י' עוֹשֶׂה סְקִילָה בַּה"ו. ה' עוֹשֶׂה שְׂרָפָה בְּתַהוּ, שְׂהוּא קוּ יֶרֶק, וְהוּא תְּשׁוּבָה. ה' מִתְּלַבֵּשׁת בּוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין בְּרִשְׁעִים. ו' הַתְּלַבֵּשׁת בַּחֲשָׁד לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׂרָפָה. ה' הַתְּלַבֵּשׁ בְּתַהוּם, שְׂהוּא הַמְּנוֹת, לַעֲשׂוֹת בּוֹ הַרְגַּ.

וְהָאֲרִיז קְלִילָא מְפַלְהוּ קְלַפִּין, וְשְׂכִינְתָא מִתְּלַבֵּשׁת בָּהּ לְבַעֲרָא רוּחַ הַטְּמָאָה. כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (זכריה יג ב) וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אַעֲבִיר מִן הָאֲרִיז, וְאִית מָאן דְּאֲמַר דְּבִאֲלִין קְלַפִּין אִיהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא בְּהַפּוּכָא הוּהִי. וְרָזָא דְּמָלְהָ (אסתר ה יג) וְכָל זֶה אֵינְנִי שׁוֹ"ה ל"י. וְאֲנוּן ה' בְּתַהוּ ו' בְּבַהוּ. ב"ו הו"א אֲנִי וְהו"ו. וְחֻשְׁףָּ עַל פְּנֵי תְּהוּם. וְחֻשְׁףָּ בִּיהַי ה'. תְּהוּם בִּיהַי י'. וְכַד אִיהִי ה' זַעֲרָא בְּקַלְפָּה דְּאִיהִי תַהוּ, מַה כְּתִיב (ישעיה מה יח) לֹא תַהוּ בְּרָאָה. דְּלִית לָהּ חִבּוּרָא וְיַחּוּדָא עִם בַּעֲלָהּ כַּד אִיהִי מִתְּלַבֵּשׁת בְּתַהוּ.

וְהַקְּלָפוֹת הִלְלוּ נְקִרְאוֹת עֲרִיּוֹת, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר עֲרוֹת אַבִּיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. זֶה תְּהוּם וְחֻשְׁףָּ, שְׂהִים עֲרוֹת הָאָב וְהָאֵם שְׂהֵן י"ה. עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתָהּ - תַהוּ וְחֻשְׁףָּ. עֲרוֹת אַחֻוֹתָךְ בַּת אַבִּיךָ אוֹ בַת אִמְךָ - זוּ ה' הַקְּטָנָה. כָּל הַעֲרִיּוֹת הֵן פָּאן, וְכָאן נֶאֱמַר (ישעיהג) לֹאֲכַל לְשִׁבְעָה וְלִמְכָסָה עֲתִיק.

וְהָאֲרִיז הִיְתָה תַהוּ. בְּזִמְנָא שְׂהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא הִיְה בְּאֵלוּ הַקְּלָפוֹת, הִיְה בּוֹנָה עוֹלָמוֹת וּמְחַרִּיבָן. וְהִי פְּרֻשָׁה שְׂאִין הַשְּׁפָעָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְהַנְּהַר, שְׂהוּא צְדִיק, יַחֲרֵב וְיִבֵּשׁ בְּשִׁנֵּי עוֹלָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְיֵשׁ מִי שְׂאוּמֵר, שְׂעֵלָה

וְאִית תְּהוּם דְּאִיהוּ בְּהַפּוּף אֲתִיּוֹת הַמְּנוֹת, וְאִיהוּ הַרְגַּ. וְאֲרַבַּע אֲתִיּוֹת דְּשֵׁם יְהוָה שְׁלִטִין עַל אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין סְקִילָה שְׂרָפָה הַרְגַּ וְחֻנֵּק י' עֲבִידַת סְקִילָה בַּה"ו. ה' עֲבִיד שְׂרָפָה בְּתַהוּ דְּאִיהוּ קוּ יֶרֶק. וְאִיהוּ תְּשׁוּבָה. ה' אֲתַלְבֵּשׁת בִּיהַי לְמַעַבְד דִּינָא בְּחִיבָיָא. ו' אֲתַלְבֵּשׁ בַּחֲשָׁד לְמַעַבְד בִּיהַי שְׂרָפָה. ה' אֲתַלְבֵּשׁ בְּתַהוּם דְּאִיהוּ הַמְּנוֹת לְמַעַבְד בִּיהַי הַרְגַּ.

וְהָאֲרִיז קְלִילָא מְפַלְהוּ קְלַפִּין, וְשְׂכִינְתָא מִתְּלַבֵּשׁת בָּהּ לְבַעֲרָא רוּחַ הַטְּמָאָה. כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (זכריה יג ב) וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אַעֲבִיר מִן הָאֲרִיז, וְאִית מָאן דְּאֲמַר דְּבִאֲלִין קְלַפִּין אִיהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא בְּהַפּוּכָא הוּהִי. וְרָזָא דְּמָלְהָ (אסתר ה יג) וְכָל זֶה אֵינְנִי שׁוֹ"ה ל"י. וְאֲנוּן ה' בְּתַהוּ ו' בְּבַהוּ. ב"ו הו"א אֲנִי וְהו"ו. וְחֻשְׁףָּ עַל פְּנֵי תְּהוּם. וְחֻשְׁףָּ בִּיהַי ה'. תְּהוּם בִּיהַי י'. וְכַד אִיהִי ה' זַעֲרָא בְּקַלְפָּה דְּאִיהִי תַהוּ, מַה כְּתִיב (ישעיה מה יח) לֹא תַהוּ בְּרָאָה. דְּלִית לָהּ חִבּוּרָא וְיַחּוּדָא עִם בַּעֲלָהּ כַּד אִיהִי מִתְּלַבֵּשׁת בְּתַהוּ.

וְהָאֲרִיז קְלַפִּין אֲתַקְרִיאוּ עֲרִיּוֹת, וְעַלֵּיהוּ אֲתַמַּר (ויקרא יח ז) עֲרוֹת אַבִּיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. דָּא חֻשְׁףָּ וְתְּהוּם דְּאֲנוּן עֲרוֹת אַבָּא וְאִמָּא דְּאֲנוּן י"ה. (שם פסוק יז) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתָהּ, תַהוּ וְחֻשְׁףָּ. (שם פסוק ט) עֲרוֹת אַחֻוֹתָךְ בַּת אַבִּיךָ אוֹ בַת אִמְךָ, דָּא ה' זַעֲרָא. כְּלָהוּ עֲרִיין אֲנוּן הָכָא וְהָכָא אֲתַמַּר (ישעיה כג יח) לֹאֲכַל לְשִׁבְעָה וְלִמְכָסָה עֲתִיק.

וְהָאֲרִיז הִיְתָה תַהוּ. בְּזִמְנָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא הִיְה בְּאֲלִין קְלַפִּין הִיְה בּוֹנָה עוֹלָמוֹת וּמְחַרִּיבָן. וְהָא אֲוִקְמוּהָ דְּלִית הַשְּׁפָעָה בְּכָל עֲלָמִין. וְנְהַר דְּאִיהוּ צְדִיק יַחֲרֵב וְיִבֵּשׁ בְּתַרִין עֲלָמִין בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי. וְאִית מָאן

במחשבתו לבנות עולמות ולהחריבן, ואמר: אלה מועילים לי, ואלו לא מועילים לי. אלו שנאמר בהם את השמים ואת הארץ - מועילים לי. האחרים שנאמר בהם והארץ היתה תהו ובהו, שמראה על עולמות שעלה כרצונו לברא אותם ולא עשה אותם, עליהם נאמר תהו ובהו, באלה הוא אמר לא מועילים לי.

ובזמן שהקדוש ברוך הוא בא אליו הקלפות, נאמר בו (איכה א) סכתה בענן לך מעבור תפלה. בהו וחשף, עליהם נאמר ויהי הענן והחשף, ואלו הם קלפות האגוז, המח מבפנים שנחלק לארבעה צדדים. זה יהו"ה שהוא אינו מקבל טמאה, כמו שנאמר (ירמיה כב) הלא כה דברי כאש נאם ה'. מה האש לא מקבל טמאה, אף שמו אינו מקבל טמאה.

ובזמן שמעברות הקלפות הללו, ישברו מהאגוז. התפלה, שהיא השכינה אדנ"י, עולה לבעלה, שהוא יו"ד, שבזמן שהוא היה מכסה ממנה בקלפות הללו, היא נקראת עניה ויבשה, ואין לה אלא מה שהביאו לה עבדיה בחשאי.

ובאותו הזמן שמתפשט הקדוש ברוך הוא מהקלפות הללו, נאמר בו (ישעיה ל) ולא יפגף עוד מוריק ויהיו עיניך ראות את מוריק. ומיד שנהיה היבשה, נאמר בו מלא כל הארץ כבודו. ונקראת הברכה שלו, הקטרת שלו, הקשור שלו, ושורפת כל אותן הקלפות ועולה אליו. זהו שכתוב (ויקרא ו) זאת תורת העלה, בתפלת שחרית. היא העלה - היא העולה אליו בתפלת המנחה. על מוקדה על המזבח כל הלילה - בתפלת ערבית, שבה היא שורפת את כל

דאמר דסליק במחשבתה למבני עלמין ולהחריבן, ואמר דין מהנני לי ודין לא מהנני לי. אלין דאתמר בהון את השמים ואת הארץ מהנני לי. אחרנין דאתמר בהון והארץ היתה תהו ובהו, דאחזי על עלמין דסליק ברעותה למברא לון ולא עביד לון. עליהו אתמר תהו ובהו באלין אמר לא מהנני לי.

ובזמנא דקדשא בריה הוא באלין קלפין אתמר ביה (איכה ג ד) סכתה בענן לך מעבור

תפלה. בהו וחשף, עליהו אתמר (שמות יד כ) ויהי הענן והחשף. ואלין אנון קלפין דאגוזא מחא מלגאו דאתפלג לארבע סטרין, דא יהו"ה דאיהו לא קביל מסאבו. כמה דאת אמר (ירמיה כב כט) הלא כה דברי כאש נאם ה'. מה אשא לא מקבל טמאה, אף שמה לא מקבל טמאה.

ובזמנא דמתעברין אלין קלפין מאגוזא צלותא דאיהו שכינתא אדנ"י סלקא

לגבי בעלה דאיהו יו"ד, דבזמנא דאיהו הוה מתפסיא מנה באנון קלפין, איהו אתקריאת עניה יבשה, ולית לה אלא מה שהביאו לה עבדיה בחשאי.

ובהו זמנא דאתפשט קדשא בריה הוא מאלין קלפין אתמר ביה (ישעיה ל כ) ולא

יפגף עוד מוריק ויהיו עיניך ראות את מוריק. ומיד דהוה יבשה אתמר ביה (שם א ג) מלא כל

הארץ כבודו. ואתקריאת ברכה דילה, קטרת דילה, קרבנא דילה, קשורא דילה, עולה (דף

קלא ע"א) דילה, ואוקידת כל אנון קלפין וסליקת לגבה. הדא הוא דכתיב (ויקרא ו ב) זאת תורת

העלה, בצלותא דשחרית. היא העלה איהו העולה לגבה בצלותא דמנחה. על מוקדה על

המזבח כל הלילה בצלותא דערבית. דבה

הקלפות הללו ששולטות בליגה,
שהיא הגלות.

ובשהיא עולה אליו, עולה בכמה
ריחות ובשמים של גן עדן, שהיא
הגן של התורה, שעליו נאמר (שיר
ד) גן נעול אחתי כלה. סתומה
שאינה נפתחת אלא לבעלה.
וכשנבא בעלה, אדני שפתי
תפתח. נפתחת אל שני עמודי
האמת, ומקבל אותה בשתי
זרועות. זהו שכתוב (שם) שמאלו
תחת לראשי וימינו תחבקני.
יהו"ה יורד אליה, וזהו הסוד של
אמן יאהדונה"י, הוא החבור של
שני השמות. ומשום זה גדול
העונה אמן יותר מן המברך.

באותו הזמן שיהיו שני השמות
כאחד, תתעורר בת המלך בשיר
השירים, ובמשלי ובקהלת, שהם
(שני שמות באחד), שלשת אלפים
משל, שלש יודיים שהם שלש
טפות של המח שיורדות מן י'.
ולאן נמשכים? לצדיק שהיא
קשת, ומה שהיה קטן נעשה
גדול, וסוד הדבר - שופר הולך
פזר גדול. מתי יהיה זריק חץ
בדיוקן הזה?

עוד, פתנות עור חשוכות העינים,
שנאמר בהן ותכהין עיניו מראת,
להסתכל באלו שנאמר בהם
נפתחו השמים ואראה מראות
אלהים. שהם חמש אור של
מעשה בראשית. פתנות עור הם.
והארץ היתה תהו ובהו. והארץ
- אחת. תהו - שמים. בהו - שלש.
וחשך - ארבע. תהום - חמש.
וארבע האותיות שכלולות בגוף,
והן ארבעה יסודות שהן קלפות
האגוז. ומשום זה, והארץ היתה
תהו, ופרשה שתהו היתה מקדם
לכן, שפך דרך הקלפות
שמקדימות את המח. ורוח
אלהים מרחפת - זה רוחו של
המשיח. מיד שתהיה מרחפת על

איהי אוקידת כל אלין קלפין דשלטאן בליגיא
דאיהי גלותא.

זכר סליקת לגבה, סליקת בכמה ריחין ובסמין
דגנתא דעדן דאיהי גן דאורייתא. דעלה
אתמר (שיר ד יב) גן נעול אחתי כלה. סתימא דלא
אתפתחת אלא לגבי בעלה, וכד ייתי בעלה,
אדני שפתי תפתח, אתפתחת לגבי תרי סמכי
קשוט וקבילת לה בתרין דרועין. הדא הוא
דכתיב (שם ב ו) שמאלו תחת לראשי וימינו
תחבקני, יהו"ה נחית לגבה ודא איהו רזא
דאמן יאהדונה"י, איהו חבורא דתרין שמחין.
ובגין דא גדול העונה אמן יותר מן המברך.

בהווא זמנא דיהון תרין שמחין פחדא יתער
ברתא דמלכא בשיר השירים ובמשלי
ובקהלת, דאנון (תרין שמחין בסרא), (מ"א ה יב) שלשת
אלפים משל, תלת יודין דאנון תלת טפין
דמחא דנחתין מן י' ולאן אתמשכו לגבי צדיק
דאיהו קשת, ומה דהוה קטן אתעביד גדול.
ורזא דמלה שופר הולך פזר גדול מתי יהיה
זריק חץ בדיוקנא דא.

עוד (בראשית ג כא) פתנות עור חשיכין דעינין
דאתמר בהון (שם כד א) ותכהין עיניו מראת,
לאסתכלא באלין דאתמר בהון (יחזקאל א א) נפתחו
השמים ואראה מראות אלהים. דאנון חמש
אור דמעשה בראשית פתנות עור אנון (בראשית
א ב) והארץ היתה תהו ובהו. והארץ חד. תהו
תרין. בהו תלתא. וחשך ארבע. תהום חמש.
וארבע אתון אנון דכלילן בגופא, ואנון ארבע
יסודין אנון קלפין דאגוזא. ובגין דא והארץ
היתה תהו, ואוקמוה תהו היתה מקדמת דנא,
דהכי אורחא דקלפין דמקדמין למחא. ורוח
אלהים מרחפת, דא רוחא דמשיחא. מיד
דיהא מרחפת על אפי מיא דאורייתא, מיד

פני מי התורה, מיד תהיה גאלה. זהו שפתוב ויאמר אלהים יהי אור.

וישלחו ה' אלהים מיד המשיח שהוא בגן עדן, שנאמר בו וישלחו ה' אלהים מגן עדן, מהעדון שלו. ולמה? לעבד את האדמה, שהיא השכינה. משום זה וישלחו ה' מיד שיצא משם, וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים, שהם משיח בן דוד ומשיח בן אפרים, שמושכים את רוח המשיח, שנאמר בו ורוח אלהים זה שיל"ה, אותו שנאמר בו ואצלתי מן הרוח אשר עליך. שפך עולה מש"ה שיל"ה בחשבון.

וישכן מקדם, שהקדים שילה לשניהם, כדי שיהיה מרחפת על פני המים של התורה, והגאלה בו תלויה, והרי פרושה ואת להט החרב המתהפכת. מיד תהיה בידו מטה. ומי הוא? מטטרו"ן, שמתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה. ועוד מטה, זו השכינה המתחוננה. ואם זכו ישראל - מטה כלפי חסד לימין, ויצאו ברחמים, ואם לא - מטה כלפי חובה לצד הגבורה, ששם הנחש אל אחר, שמבקש לשפך דם, ויהרג המשיח ורבים מ ישראל.

ומשום זה נאמר (רות) חי ה' שכבי עד הבקר, שהוא הבקר של אברהם שיהיה מטה כלפי חסד. ומשום זה, ואת להט החרב המתהפכת, והכל לשמר את דרך עץ החיים, שהיא התורה, שנאמר בה עץ חיים היא למחזיקים בה, והיא התורה שבעל פה. אם זכה האדם - היא סם חיים שלו, ואם לא - היא מתהפכת לו לסם המות. והרי פרושה בעלי המשנה כך, כמו שהמטה שמתהפך ממטה לנחש

יהא פרקנא. קדא הוא דכתיב (שם א & ב) ויאמר אלהים יהי אור.

וישלחו ה' אלהים (שם ג כג), מיד משיחא דאיהו בגנתא דעדן דאתמר ביה וישלחו ה' אלהים מגן עדן. מעדון דילה. ואמאי לעבד את האדמה, דאיהי שכינתא, בגין דא וישלחו ה'. מיד דיפוק מתמן וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים, דאנון משיח בן דוד ומשיח בן אפרים דמשכא רוחא דמשיחא, דאתמר ביה ורוח אלהים, דא שילה, ההוא דאתמר ביה (במדבר יא יז) ואצלתי מן הרוח אשר עליך. דהכי סליק משה שילה בחשבון.

וישכן מקדם דאקדים שילה לתרויהו, בגין דיהא מרחפת על אנפי מיא דאורייתא, ופרקנא ביה תליא, והא אוקמוה ואת להט החרב המתהפכת, מיד יהא בידה מטה ומאי ניהו מטטרו"ן, דאתהפך ממטה לנחש, ומנחש למטה. ועוד מטה דא שכינתא תתאה, ואם זכו ישראל, מטה כלפי חסד לימינא ויפקון ברחמי. ואם לאו, מטה כלפי חובה לסטרא דגבורה, דתמן נחש אל אחר דתבע לשפך דמא, ויתקטיל משיחא וסגיאין מישראל.

ובגין דא אתמר (רות ג יג) חי ה' שכבי עד הבקר, דאיהו בקר דאברהם דיהא מטה כלפי חסד. ובגין דא ואת להט החרב המתהפכת. וכלא לשמר את דרך עץ החיים, דאיהי אורייתא. דאתמר בה (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. ואיהי אורייתא שבעל פה. אי זכה בר נש, איהי סם חיים דילה. ואם לאו, היא מתהפכת ליה לסם המות. והא אוקמוה מארי מתניתין הכי, פגונא דמטה דאתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה. ובזמנא ההוא

ומנחש למטה. ובזמן ההוא ימחו
מן העולם כל אותם שנאמר בהם
ויעשו גם הם חרטמי מצרים
בלטיהם כן. עד כאן.

בזאת יבא אהרן אל הקדש. בא
וראה, איך אדם מפיק רצון
מהקדוש ברוף הוא אלא בזאת,
שעליה נאמר (משלי יח) מצא אשה
מצא טוב. וזאת היא עת לעשות
לה'. וכמה עתים יש, ועליהם
נאמר ואל יבא בכל עת. ושלמה
אמר אותם בספרו (קהלת א) עת
לבכות ועת לשחוק. הם עשרים
ושמונה. ועל זה הזהיר לאהרן
ואל יבא בכל עת אל הקדש,
שהוא קדש ישראל לה'.

וכשהשכינה הנקראת זאת עם
ישראל, שנאמר בה ואף גם זאת
בהיותם בארץ איביהם, ישראל
מה הם אומרים לה? אנה הלך
דודך היפה בנשים (שיר השירים ו),
בכמה תחנונים ותפלות וציצית
ותפלין ושבתות וימים טובים,
שעליו נאמר (שמות לא) בני ובין
בני ישראל אות היא. אות של
ברית מילה, אות של שבת, אות
של יום טוב, אות של תפלין.
ועליו נאמר על זאת יתפלל כל
חסיד אליך. מצא אשה מצא טוב.
והנביא אמר (ירמיה יט) אל יתהלל
חכם כי אם בזאת.

ויעקב אבינו, בעבור שהיה יודע
שזאת היא היתה עקר להפיק
רצון אבינו שבשמים, צנה לבניו
והודיעם בזאת, שנאמר (בראשית
מט) וזאת אשר דבר להם אביהם.
ודוד היה יודע שבה מפיק רצון
מה', כשהיה נלחם עם אויביו
אמר (תהלים כז) אם תחנה עלי
מחנה, בזאת אני בוטח.

והנביא, פשראה צערן של
ישראל בגלות, ולא ראה להם

בעבור זאת, אמר (איכה ג כא)

אתמחון מעלמא כל אנון דאתמר בהון (שמות ז
יא) ויעשו גם הם חרטמי מצרים בלטיהם כן.
עד כאן.

בזאת יבא אהרן אל הקדש (ויקרא טז ג). בא וראה
איך אדם מפיק רצון מהקדוש ברוף
הוא אלא בזאת, שעליה נאמר (משלי יח כ) מצא
אשה מצא טוב. וזאת היא (תהלים קיט קכו) עת
לעשות לה'. וכמה עתים יש, ועליהם נאמר
ואל יבא בכל עת. ושלמה אמר אותם בספרו.
(קהלת ג ד) עת לבכות ועת לשחוק. הם כ"ח. ועל
זה הזהיר לאהרן ואל יבא בכל עת אל הקדש,
שהוא (ירמיה ב ג) קדש ישראל לה'.

וכשהשכינה הנקראת זאת עם ישראל, שנאמר
בה (ויקרא כו י) ואף גם זאת בהיותם
בארץ איביהם, ישראל מה הם אומרים לה
אנה הלך דודך היפה בנשים וגו' (שיר השירים ו),
(א) בכמה תחנונים ותפלות, וציצית ותפלין
ושבתות וימים טובים, שעליו נאמר (שמות לא יז)
בני ובין בני ישראל אות היא. אות של ברית
מילה, אות של שבת, אות של יום טוב, אות
של תפלין. ועליו נאמר (תהלים לב ו) על זאת יתפלל
כל חסיד אליך. מצא אשה מצא טוב וגו'.
והנביא אמר (ירמיה ט כב) אל יתהלל חכם פי אם
בזאת.

ויעקב אבינו בעבור שהיה יודע שזאת היא
היתה עקר להפיק רצון אבינו
שבשמים, צנה לבניו (דף קלא ע"ב) והודיעם
בזאת. שנאמר (בראשית מט כח) וזאת אשר דבר להם
אביהם. ודוד היה יודע שבה מפיק רצון מה',
כשהיה נלחם עם אויביו אמר (תהלים כז ג) אם
תחנה עלי מחנה. בזאת אני בוטח.

והנביא, פשראה צערן של ישראל בגלות,
ולא ראה להם מנוחה וגאלה אלא

זאת אָשִׁיב אֶל לְבִי. וְכֵן מִשָּׁה (שמות ט טז) וְאוֹלָם
 בְּעִבּוֹר זֹאת הָעֲמֻדָּתִיךָ. וְכֵן לִיהוּדָה (דברים לג ז)
 וְזֹאת לִיהוּדָה. וּמִי שְׁלֹא שָׁת לְבוֹ גַם לְזֹאת,
 עָלְיוֹ נֹאמֵר (תהלים צב ז) וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת.
 וְעַתָּה צְרִיף אֶתָּה לְדַעַת פִּיּוֹן שֶׁהָאָדָם בָּהּ יִפְיֵק
 רְצוֹנוֹ, וּבָהּ מְשִׁיג שֵׁם ה' שְׁזָהוּ סוּד עַל
 זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד. וְעַל זֹאת וְדָאֵי לְשֵׁם ה'
 שֶׁהוּא עַל זֹאת. לָמָּה תִּקְנֵנוּ בְּשַׁחֲרִית תְּפִלָּה
 לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּמִנְחָה לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן
 בְּעֶרְבִית לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּשַׁבַּת לְמִדָּה
 יְדוּעָה. וְכֵן בְּיוֹם טוֹב לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן
 בְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה לְמִדָּה יְדוּעָה. אֲלֵא מָה
 שֶׁאָמַר עַל זֹאת, הוּא מוֹרָה שְׁיִהְיֶה הוּא בְּכָל
 סְפִירָה וּסְפִירָה. כְּמָה שֶׁאָמַר דָּוִד (דח"א כט יא) לָךְ
 ה' הִגְדַּלְתָּ וְהִגְבַּוְרָה וּגּוֹ'. וְכָל סְפִירָה אֵין לָהּ
 פְּעֻלָּה בַּתְּחִתּוֹנִים, אֲלֵא עַל יְדֵי הַמַּלְכוּת.
 שֶׁנֹּאמַר בָּהּ (תהלים קג יט) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה.
 אַבְרָם בְּזִמְן שֶׁצְּרִיף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַצְדִּיק
 צְדִיק וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ צְדָקָה, שֶׁהוּא מַלְכוּת
 עִם הַתְּחִתּוֹנִים, נִכְלָלִים בּוֹ כָּל הַסְּפִירוֹת
 וְנִקְרָאִים צְדִיקִים עַל שְׁמוֹ. וְה' נִקְרָא עַל שְׁמוֹ
 צְדִיק. שֶׁנֹּאמַר (שם קמה יז) צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו.
 וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו בְּצָדָקָה.
 וְאֵין צְדָקָה אֲלֵא תְּפִלָּה, שֶׁהִיא צ', תְּשֻׁעִים
 אֲמִנִים. ד', אַרְבַּע קְדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם. ק',
 מֵאָה בְּרֻכּוֹת. ה', חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. וְזֶהוּ
 (משלי יד לד) וְצָדָקָה תְּרוֹמֵם גּוֹי. וְעָלְיוֹ נֹאמַר
 לְאַבְרָהָם (בראשית טו ו) וַיַּחֲשֶׁבֶה לּוֹ צְדָקָה.

וּבְשֶׁהוּא רוֹצֵה לְהִגָּן בָּהּ נֹאמַר בָּהּ (ישעיה נט יז)
 וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה כַּשֶּׁרֶן. מִצַּד ה' הִיא
 צְדָקָה. וּמִצַּד י' הִיא כּוֹבֵעַ עַל רֹאשׁ צְדִיק,
 אוֹת בְּרִית עֲטָרָה בְּרֹאשׁ כָּל צְדִיק. וּמִצַּד ו'
 כּוֹבֵעַ עַל רֹאשׁ צְדִיק, אוֹ בְּרִית עֲטָרָה בְּרֹאשׁ כָּל צְדִיק. וּמִצַּד ו'
 נֹאמַר בָּהּ אַרְכָּה מֵאַרְץ מְדָה.

מְנוּחָה וּגְאֻלָּה אֲלֵא בְּעִבּוֹר זֹאת,
 אָמַר (איכה א) זֹאת אָשִׁיב אֶל לְבִי.
 וְכֵן מִשָּׁה - וְאוֹלָם בְּעִבּוֹר זֹאת
 הָעֲמֻדָּתִיךָ. וְכֵן לִיהוּדָה - וְזֹאת
 לִיהוּדָה. וּמִי שְׁלֹא שָׁת לְבוֹ גַם
 לְזֹאת, עָלְיוֹ נֹאמַר וְכִסִּיל לֹא יִבִּין
 אֶת זֹאת.

וְעַתָּה צְרִיף אֶתָּה לְדַעַת, פִּיּוֹן
 שֶׁהָאָדָם בָּהּ יִפְיֵק רְצוֹנוֹ, וּבָהּ
 מְשִׁיג שֵׁם ה' שְׁזָהוּ סוּד עַל זֹאת
 יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד. וְעַל זֹאת - וְדָאֵי
 לְשֵׁם ה' שֶׁהוּא עַל זֹאת. לָמָּה
 תִּקְנֵנוּ בְּשַׁחֲרִית תְּפִלָּה לְמִדָּה
 יְדוּעָה, וְכֵן בְּמִנְחָה לְמִדָּה יְדוּעָה,
 וְכֵן בְּעֶרְבִית לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן
 בְּשַׁבַּת לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּיוֹם
 טוֹב לְמִדָּה יְדוּעָה, וְכֵן בְּעֶשְׂרֵת
 יְמֵי תְּשׁוּבָה לְמִדָּה יְדוּעָה? אֲלֵא
 מָה שֶׁאָמַר עַל זֹאת, הוּא מוֹרָה
 שְׁיִהְיֶה הוּא בְּכָל סְפִירָה
 וּסְפִירָה, כְּמִוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד לָךְ ה'
 הִגְדַּלְתָּ וְהִגְבַּוְרָה. וְכָל סְפִירָה אֵין
 לָהּ פְּעֻלָּה בַּתְּחִתּוֹנִים אֲלֵא עַל יְדֵי
 הַמַּלְכוּת, שֶׁנֹּאמַר בָּהּ וּמַלְכוּתוֹ
 בְּכָל מַשְׁלָה.

אַבְרָם בְּזִמְן שֶׁצְּרִיף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְהַצְדִּיק צְדִיק וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ
 צְדָקָה, שֶׁהוּא מַלְכוּת עִם
 הַתְּחִתּוֹנִים, נִכְלָלִים בּוֹ כָּל
 הַסְּפִירוֹת וְנִקְרָאִים צְדִיקִים עַל
 שְׁמוֹ. וְה' נִקְרָא עַל שְׁמוֹ צְדִיק,
 שֶׁנֹּאמַר צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו,
 וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו בְּצָדָקָה.
 וְאֵין צְדָקָה אֲלֵא תְּפִלָּה, שֶׁהִיא צ'
 - תְּשֻׁעִים אֲמִנִים. ד' - אַרְבַּע
 קְדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם. ק' - מֵאָה
 בְּרֻכּוֹת. ה' - חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה.
 וְזֶהוּ וְצָדָקָה תְּרוֹמֵם גּוֹי. וְעָלְיוֹ
 נֹאמַר לְאַבְרָהָם וַיַּחֲשֶׁבֶה לּוֹ
 צְדָקָה.

וּבְשֶׁהוּא רוֹצֵה לְהִגָּן בָּהּ, נֹאמַר
 בָּהּ (ישעיה נט) וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה כַּשֶּׁרֶן.
 מִצַּד ה' הִיא צְדָקָה. וּמִצַּד י' הִיא
 כּוֹבֵעַ עַל רֹאשׁ צְדִיק, אוֹ בְּרִית עֲטָרָה
 בְּרֹאשׁ כָּל צְדִיק. וּמִצַּד ו'
 נֹאמַר בָּהּ אַרְכָּה מֵאַרְץ מְדָה.

מצד ה' עליונה - ורחבה מני ים.
ובשרוצה הקדוש ברוך הוא
להמשיך נבואה, כל הספירות
כלולים בה ונקראו נביאים.
ומלכות היא דמיון כלם, שנאמר
(הושע יב) וביד הנביאים אדמה,
כמו שנאמר ודברתי על
הנביאים, שהיא כמו אספקלריה
שכל הפנים נראים בה. וכן כל
הספירות מראות בה כחם
ודמיונם וצורותם, לכל נביא כפי
השגתו למעלה.

וכמו כן למטה היא מתלבשת
בכסא הכבוד, ובכל המלאכים
והאופנים וחיות הקדש, ובכל
הרקיעים והפסאות שבהם
המלאכים התלויים מהם, שיש
מלאכים גבוהים עליהם, שנאמר
(קהלת ה) כי גבה מעל גבה שמר
וגבהים עליהם. וכן בכל פוכב
ומזל, כמו שנאמר ומלכותו בכל
משלה. וזהו וביד הנביאים
אדמה. לכל אחד נדמה כפי כחו
שהיא נשמתו. (והכו אמרם העונה אמן
בכל בחרו).

ה' הוא בכתר, שהיה קדם שנברא
העולם הוא ושמו לבד בכתר,
כשברא העולם במדת ראשית,
ירד עליו ולא היה חסר מלמעלה,
וכן בכל ספירה וספירה כמדליק
נר מנר, ואינו חסר מן הראשונה
ולא מחברתה עד אין סוף ואין
תכלית.

ומי שמפיר אותו בזאת, כאלו
מפיר אותו בעליונים
ובתחתונים, בעבור שהיא כלולה
מהעליונים, והיא יחוד וקשר
כלם, והיא מתלבשת בכל
התחתונים. ועל זה אמר הנביא
(ירמיה ט) כה אמר ה' אל יתהלל
חכם, כי אם בזאת וגו', השפל
וידע אותי. היא נקראת נבואה
מצד הנביאים, חכמה מצד
החכמים. שכל הספירות נקראים
חכמה.

נאמר בה (איוב יא ט) ארפה מארץ מדה. ומצד ה'
עליונה ורחבה מני ים.

ובשרוצה הקדוש ברוך הוא להמשיך נבואה
כל הספירות כלולים בה ונקראים
נביאים. ומלכות היא דמיון כלם. שנאמר
(הושע יב) וביד הנביאים אדמה. כמה שנאמר
ודברתי על הנביאים וגו'. שהיא כמו
אספקלריא שכל הפנים נראים בה. וכן כל
הספירות מראים בה כחם ודמיונם וצורותם,
לכל נביא כפי השגתו למעלה.

וכמו כן למטה היא מתלבשת בכסא הכבוד,
ובכל המלאכים והאופנים וחיות הקדש,
ובכל הרקיעים והפסאות שבהם המלאכים
התלויים מהם, שיש מלאכים גבוהים עליהם.
שנאמר (קהלת ה) כי גבה מעל גבה שמר וגבוהים
עליהם. וכן בכל פוכב ומזל. כמו שנאמר (תהלים
קג יט) ומלכותו בכל משלה. וזהו וביד הנביאים
אדמה. לכל אחד נדמה לפי כחו שהיא נשמתו
(והכו אמרם העונה אמן בכל בחרו).

ה' הוא בכתר, שהיה קדם שנברא העולם הוא
ושמו לבד בכתר. כשברא העולם במדת
ראשית, ירד עליו ולא היה חסר מלמעלה,
וכן בכל ספירה וספירה כמדליק נר מנר, ואינו
חסר מן הראשונה ולא מחברתה עד אין סוף
ואין תכלית.

ומי שמפיר אותו בזאת, כאלו מפיר אותו
בעליונים ובתחתונים. בעבור שהיא
כלולה מהעליונים. והיא יחוד וקשר כלם.
והיא מתלבשת בכל התחתונים. ועל זה אמר
הנביא (ירמיה ט כב) כה אמר ה' אל יתהלל חכם
כי אם בזאת וגו', השפל וידע אותי. היא
נקראת נבואה מצד הנביאים, חכמה מצד
החכמים. שכל הספירות נקראים חכמה.

ועוד, כחוט השני שפתותיך ומדברך נאווה. זה חוט של השפתים של התפלה, ובהם אדני שפתי תפתח, לזרק שלש אבנים לנחש, והם ארבע תפלות שבהם הקלע, שהוא שפה, זורק אותם לנחש, והוא מקיף אותם בתקף הולך, ומוליכה אותם בזרוע ימין שהיא חסד, ונעשים סגולתא בעמוד האמצעי.

ומי השפה שזורקת את שלש התפלות הללו? זו השכינה, שפך עולה בחשבון שפ"ה. ובגללה נאמר כחוט השני שפתותיך. וחוט השפה הזה הוא הקלע. כשזורקת האבנים הללו לנחש, נאמר ביה (שמואל א-כד) ואת נפש איביך קלענה בתוך כף הקלע. שהיא הקלע, והקל"ע הזה הוא סיני, שבו נשמעו שבעים קולות לשבעים אמות, שהם תלויים משבעה ראשים (של חיה) של החיות, שמקננים בשבעה הרים, וכלם מתו, משום שלא רצו לקבל חמשה חמשי תורה שהם ה' בתוספת הקלע.

ודוד ביה נטל חמש אבנים, פנגד חמשה חמשי תורה, והם היו כמו חמש התבות של היחוד, שהן שמע ישראל ה' אלהינו ה'. וכששם אותם בקלע, נעשו פלן אחת. ב"ג מדות התורה נדרשת, והרג את הפלשתי שהוא יצר הרע, והוא נחש, והוא סמאל, הוא עמלק, הוא פלשתי, הוא מלאך המות. לכל אדם הוא נעשה כפי חטאיו.

וכך חמש האבנים מתפקנות בחמשה תקוני הפה בעשרים ושנים אותיות של התורה. והן: אחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסצר"ש. והן משתמשות בשפתים, בלשון, בחך, בגרון,

ועוד (שה"ש ד ג) כחוט השני שפתותיך ומדברך נאווה. דא חוט דשפון דצלותא ובהון (תהלים נא יז) אדני שפתי תפתח לזרקא מניהו תלת אבנין לגבי חו"א. ואנון תלת דצלותין דבהון קירטא דאיהי שפה זריק לון לגבי חו"א, ואיהו מקף לון בתקפא הולך ואזילת לון בדרועא ימינא דאיהו חסד, ואתעבידו סגולתא בעמודא דאמצעיתא.

ומאן שפה דזריקת תלת צלותין אלין, דא שכינה דהכי סלקא בחשבון שפ"ה. ובגינה אתמר כחוט השני שפתותיך. והאי חוט דשפה איהי קירטא פד זריקת אלין אבנין לגבי חו"א אתמר ביה (שמואל א, כה כט) ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. דאיהי קירטא והאי קל"ע איהו סיני, דבה אשתמעו שבעין קלין לגבי שבעין אמין דאנון תלין משבעה ראשין (דחייא) דחיון, דמקננא בשבעה טורין ומתו פלהו. בגין דלא בעו לקבלא חמשה חמשי תורה דאנון ה' בתוספת הקלע.

ודוד ביה נטיל חמשה אבנין לקבל חמשה חמשי תורה. ואנון הוו פגונא דחמשה תבין דיחודא דאנון (דברים ו ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה'. וכד שוי לון בקירטא אתעבידו פלהו אחד. בתליסר מדות התורה נדרשת וקטיל לפלשתאה דאיהו יצר הרע, ואיהו נחש הוא סמאל הוא עמלק הוא פלשתי הוא מלאך המות, לכל בר נש אתעביד ליה כפום חובוי.

וחמשה אבנין פלהו מתפקנין בחמשה תקונין דפומא בעשרין ותרין אתון דאורייתא. ואנון אהח"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסצר"ש. ואנון משתמשי בשפון בלישנא

בשנים. וְכַל הַחֲמֵשׁ נִקְרְאוֹת פִּי"ה
אָחָד.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁלוּמֵד (שְׁעוּסָק) בַּתּוֹרָה
שֶׁנִּתְּנָה בַּחֲמֵשׁ הַתְּקוּנִים הַלְלוּ
לְהַרְגֵּ בָהֶם אֶת הַיֵּצֶר הָרַע. שֶׁיֵּצֵר
הָרַע וְחִילוּתָיו מְסוּבָב אֶת הַגּוֹף
בְּכָל יוֹם, לְהַלְחֵם בּוֹ קָרָב בְּכֹמֶה
חֲטָאִים שְׁכּוֹנִים בְּכָל יוֹם, וּמִקְרִיב
אֶת כָּל־ם בְּזִמְנֵי הַדִּין, שֶׁהוּא רֹאשׁ
הַשָּׁנָה, אֶל כֶּסֶף הַדִּין. בְּאוֹתוֹ זִמְנֵי
צָרִיף אָדָם לְהַתְתַּקֵּן בַּתְּפִלּוֹת.

תִּקּוּן אָחָד לְמִטָּה, אַרְבַּעַה סוּסִים
עִם תְּפִלַּת מוֹסֵף, וְסוּד הַדְּבָר -

(חֲבִיקוּק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ

מִרְכַּבְתֶּיךָ יִשׁוּעָה, וְאֵלֹהֵי אַרְבַּע

תְּפִלּוֹת. וְצָרִיף לְהַלְבִּישׁ לּוֹ שְׂרִיזוֹן,

זֶהוּ שֶׁתּוֹב (יִשְׁעִיָּה נט) וְיִלְבַּשׁ צְדָקָה

כְּשֶׁרִיזוֹן. צְדָקָה הִרִי פִּרְשִׁיָּה, צ' -

תִּשְׁעִים אָמְנִים שְׁתִּלְוִיִּים מִן א' -

שֶׁל אָמֵן. ד' - אַרְבַּע קִדְשׁוֹת. ק'

- מֵאָה בְּרִכּוֹת. ה' - חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי

תּוֹרָה, וְהַכֵּל אָמֵן. מ"ן תִּשְׁעִים.

וּמִי שֶׁלֹּא אָמַר אוֹתָם, צָרִיף לְכוּן

בַּחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה וָיָמִים שֶׁל אָמֵת

וְיִצְיִיב וְיִנְכוּן וְיִקְיִם וְגו'. א' מִן

אָמֵת שְׁבָה עוֹלִים לְחֻשְׁבוֹן אָמֵן,

וְהוּא סוּד יֵאֱהַדוּנָה"י. וּמִי

שֶׁאוֹמֵר אוֹתָם בְּכָל כַּחוֹ, הוּא

אֱלֹהִים, שֶׁכֵּף עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן

בְּכָל כ"ח, וְנוֹתֵן תְּקֵף לְסוּסִים,

וְקוֹרְעִים לּוֹ גִזֵּר דִּינוֹ שֶׁל שְׁבַעִים

שָׁנָה, שֶׁהֵם שְׁבַעִים סְנֵה־דְרִין שֶׁהֵם

גְּזָרִים עַל אָדָם מֵה שִׁיחִיָּה לּוֹ
בְּכָל הַשָּׁנָה.

אֲרַחֲיִים הוּא בַּחֲשׁבוֹן הַכֶּסֶף"א,
וְהוּא כֶּסֶף רַחֲמִים. אֶל מִלְךָ יוֹשֵׁב

עַל כֶּסֶף רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג

בַּחֲדָה בְּגִרְוֹנָא בְּשִׁינִין. וְכִלְהוּ חֲמֵשׁ אֶתְקַרִּיאוּ
פִּי"ה אָחָד.

וּבָאָה אִיהוּ מָאן דִּילִיף (נ"א רלעי) בְּאוֹרֵיתָא

דְּאֶתִּיהֵיבַת בְּה' תְּקוּנִין אֵלִין לְקַטְלָא

בְּהוּן לִיֵּצֶר הָרַע. דִּיֵּצֶר הָרַע וְחִילִין דִּילֵיה אִיהוּ

אֶסְחָר לְגוּפָא בְּכָל יוּמָא, לְאַגְחָא עִמָּה קְרָבָא

בְּכֹמֶה חוּבִין דְּכֹנִישׁ בְּכָל יוּמָא, וְקָרִיב (דד קלב

ע"ב) לּוֹן כְּלָהוּ בְּזִמְנָא דְּדִינָא דְּאִיהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה,

לְגַבֵּי פּוֹרְסִיָּא דְּדִינָא, בְּהֵהוּא זִמְנָא צָרִיף בַּר

נֶשׁ לְאַתְתַּקְנָא בְּצִלוֹתֵין.

תְּקוּנָא קְדָמָאָה לְאַתְקַנָּא סוּסוֹן אַרְבַּע עִם

צִלוֹתָא דְּמוֹסֵף. וְרִזָּא דְּמִלְּהָ (חֲבִיקוּק ג ח)

כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתֶּיךָ יִשׁוּעָה. וְאֵלִין

אַרְבַּע צִלוֹתֵין. וְצָרִיף לְמַלְבַּשׁ לּוֹ שְׂרִיזוֹן. הָדָא

הוּא דְּכִתִּיב (יִשְׁעִיָּה נט יז) וְיִלְבַּשׁ צְדָקָה כְּשֶׁרִיזוֹן.

צְדָקָה הָא אוּקְמוּהָ צ', תִּשְׁעִים אָמְנִים דְּתִלְזֵן

מִן א' דְּאָמֵן. ד' אַרְבַּע קִדְשׁוֹת. ק', מֵאָה

בְּרִכּוֹת. ה' חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה וְכִלְאָ אָמֵן.

מ"ן תִּשְׁעִים.

וּמָאן דִּלָּא אָמַר לּוֹן, צָרִיף לְכוּן בַּחֲמֵשׁ סְרִי

וָוִין דְּאָמֵת וְיִצְיִיב וְיִנְכוּן וְיִקְיִם וְכו'. (וע"ס)

א' מִן אָמֵת בְּה' סְלִקִין לְחֻשְׁבוֹן אָמֵן. וְאִיהוּ

רִזָּא יֵאֱהַדוּנָה"י. וּמָאן דְּאָמַר לּוֹן בְּכָל כַּחוֹ

דְּאִיהוּ אֱלֹהִים דְּהִכִּי סְלִיק לְחֻשְׁבוֹן בְּכ"ל כַּחוֹ"ו

וְיַהֲיִיב תְּקַפָּא לְסוּסוֹן וְקוֹרְעִין לּוֹ גִזֵּר דִּינוֹ שֶׁל

שְׁבַעִים שָׁנָה, דְּאֲנוּן שְׁבַעִים סְנֵה־דְרִין דְּאִינוּן

גְּזָרִין עַל בַּר נֶשׁ. מֵה דִּיהָא לִיָּה בְּכָל שְׁתָּא.

אֲרַחֲיִים אִיהוּ הַכֶּסֶף"א בַּחֲשׁבוֹן. וְאִיהוּ כֶּסֶף

רַחֲמִים. אֶל מִלְךָ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף

רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת. כֶּסֶף חֲסִיד וְדָאִי

דְּסְלִיקוּ לְע"ב קְשָׁרִין וְחִלְזֵן דְּצִיִּצִית וְאֲנוּן

זוּגִין דְּכֶסֶף"יִין דְּסוּסוֹן דְּסְלִיק נְגוּנָא דְּכִשְׁפוּשׁ

דִּילְהוּן לְע"ב גּוּנִין. בְּתַר דְּנִצְחִין סוּסוֹן קְרָבָא

בתפלות. באותו הזמן בעלי הסוסים שממנים על התפלות, כלם פותחים בזמירות שירות ותשבחות והודאות. ושפה קירטא זריקת אבנין ברחימו. ואנון חמש בחמש תקונין של העין, שהם שלשת צבעי העינים, ושני העפעפים של העין.

והאיה מקום נורקים? לכת העין. זהו שכתוב (שמואל א-כ) לשלח לי למטרה. ושלשת צבעי העין הם מרקמן בתלת לבושי לבושי שלשת האבות, ושני עפעפי העין שני נביאי אמת, שהם פותחים וסגרים את העין, שהיא המראה של נביאי אמת. ומה הוא בת עין? השכינה המתחונה, עליה נאמר (במדבר יב) ה' במראה אליו אתודע. ועליה נאמר לגבי משה, ותמונת ה' ביט. חמשה גונים הם ה'. בת עין זו י'. מי העין שכוללת כל הגונים? זו ו' שהיא פותחת וסוגרת.

קם אליהו ואמר, המנורה הקדושה, ה' הרביעית אני הוא. אומר, ודאי חמשה אור הם מבפנים, ומשום זה ה"ה הזו חמשה גונים מבחוץ, חמשה גונים שמאירים בהם מבפנים, והם גון לבן, גון אדום, גון ירק, גון תכלת, גון שחר. והלבושים שלקחם ארגמן. א' - אורפניאל. ל. ר' - רפא"ל. ג' - גבריאל. מ' - מיכאל. ל. נ' - נוריא"ל. אלו הם גוף לחמשה גונים.

אמר לו אליהו לרבי שמעון, המנורה הקדושה, ודאי עין ימין, כששורה בה יהו"ה ומאיר בה, וכן בעין שמאל, השכינה אומרת לעינים הללו מרב אהבה, (שיר ו)

בצלותין, בההוא זימנא מארי דסוסון דממן על צלותין, פלהו פתחו בזמירות שירות ותשבחות והודאות. ושפה דאיה קירטא זריקת אבנין ברחימו. ואנון חמש בחמש תקונין דעינא דאנון תלת גוני עינא ותרי עפעפי עינא.

ולגבי אן אתר אדריקו, לגבי בת עינא הדא הוא דכתיב (שמואל א, כ כ) לשלח לי למטרה. ושלשה גוני עינא אנון מרקמן בתלת לבושי תלת אבהן ותרי עפעפי עינא תרי נביאי קשוט דאנון פתחין וסגרין עינא דאיה מראה דנביאי קשוט ומאי איה בת עינא שכינתא תפאה. עלה אתמר (במדבר יב ו) ה' במראה אליו אתודע. ועלה אתמר לגבי משה (שם יב ח) ותמונת ה' נביט. ה' גונין אנון ה'. בת עינא דא י' מאן עינא דכליל כל גונין דא ו' איהו פתח וסגיר. קם אליהו ואמר, בוצינא קדישא ה' רביעאה אנה היא. אומר ודאי חמש אור אנון מלגו. ובגין דא ה"ה חמש גונין מלבר, חמש גונין דנהרין בהון מלגאו. ואנון גון חור, גון סומק, גון ירק, גון תכלת, גון אפם. ולבושין דילהון ארגמן. א' אורפניאל. ל. ר' רפא"ל. ג' גבריאל. ל. מ' מיכאל. ל. נ' נוריא"ל. אלין אנון גופא לחמש גונין.

אמר ליה אליהו לרבי שמעון, בוצינא קדישא, ודאי עינא ימינא פד שריא ביה יהו"ה ונהיר ביה, וכן בעינא שמאלא, שכינתא אמרת לגבי עינין אלין מרחימו סגי, (שיר ו ה) הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבני. מוקדין לי בשלהובין דרחימו דזרקין לכל עיבר.

הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבני. שורפים אותי בשלהבות של אהבה שזרקים לכל עבר.

קם נער חנוף מטטרו"ן, פתח ואמר, צעיר אני לימים ואתם ישישים, ולאור העינים שלכם בודתי, שמאירים מעלה ומטה, ועליהם נאמר (רות ב) עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן. ומה הוא? שבכל מקום שנותנים עיניהם - או מיתה או עני. ואלו הם העלמים שנפטרו בקצור שנים. וכלם תחת ממשלתי בישיבת הרקיע. וזה למה? משום השכינה שיושבת ביניהם, ושם מאירה בעיניהם, שנאמר בו (דברים לב) אני אמת ואחיה.

ומשום זה אמר הקדוש ברוך הוא, עיניך בשדה אשר יקצרון. בשדה שהוא ששם ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. לפנות כל המקטרגים שהם ערפוב של ישראל (ט) עם ערב רב, ובהם נאמר בשדה אשר יקצרון.

ועוד עיניך - אלו תלמידי חכמים, שהם העינים של התורה. אשר יקצרון בשדה - שמענישים את מי שנוגע באסור תורה. ועוד אשר יקצרון, שעליהם נאמר, מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר. לקצר - אינו רשאי להאריך. והם פוסקים תורה באסור והתר, פסול וכשר, טמאה וטהרה. ועבדו כמה גדרות באורייתא, דלא עבדין פרצה ופרודא בשכינתא, דאיהי אורייתא דבעל פה. ובגין דא והלכת אחריהן. בגין דיהו"ה שליט עליהו. הדיא הוא דכתיב (רות ב ד) ויאמר לקוצרים יהוה עמכם. ובגין דא והלכת אחריהן דהכי צריכה אתתא למיזל בתר בעלה.

אלקמה בשפלים, אלו לקוטות לאתפרנסא בהון בגלותא. בין העמרים תלקט ולא תכלימוה. ועליהם נאמר (שמות טז) וימדו בעמר. כלם במדה. עמר

קם נער חנוף מטטרו"ן. פתח ואמר, (איוב לה ו) צעיר אני לימים ואתם ישישים. ולנהורא דעינין דילכוון נחיתנא, דנהרין עלא ותתא ועליהו אתמר (רות ב ט) עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן. ומאי ניהו דבכל אתר דיהבי עיניהו או מיתה או עני. ואלין אנון עולימין דאתפטרו בקצרות שנים. וכלהו תחת ממשלה דילי במתיבתא דרקיעא. ודא למה. בגין שכינתא דיתבא ביניהו ושם אנהיר בעיניהו דאתמר ביה (דברים לב ט) אני אמת ואחיה.

ובגין דא אמר קדשא בריך הוא עיניך בשדה אשר יקצרון. בההוא שדה דתמן (בראשית כד ט) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. לפנות כל מקטרגין דאנון ערפובא בישראל (בישא) דערב רב. ובהון אתמר בשדה אשר יקצרון.

ועוד עיניך אלו תלמידי חכמים דאנון עינין דאורייתא, אשר יקצרון, דענשין למאן דנגע באסורא דאורייתא. ועוד אשר יקצרון, דעליהו אתמר מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר. לקצר אינו רשאי להאריך. ואנון פסקין אורייתא באסור והתר, פסול וכשר, טמאה וטהרה. ועבדו כמה גדרות באורייתא, דלא עבדין פרצה ופרודא בשכינתא, דאיהי אורייתא דבעל פה. ובגין דא והלכת אחריהן. בגין דיהו"ה שליט עליהו. הדיא הוא דכתיב (רות ב ד) ויאמר לקוצרים יהוה עמכם. ובגין דא והלכת אחריהן דהכי צריכה אתתא למיזל בתר בעלה.

אלקמה בשפלים, אלו לקוטות דאורייתא לאתפרנסא בהון בגלותא. בין העמרים תלקט ולא תכלימוה. ועליהו אתמר (שמות טז יח) וימדו בעמר. פלהו במדה. עמר

לגלגלת מספר נפשתיכם. ולא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר. שלא להוסיף ולא לגרע מדברי התורה. והצדיק זורק, והשכינה פונסת, ועליהם נאמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. מה זה ונוסף עוד? זה העמוד האמצעי. ועוד מה זה ונוסף? זה מי שפזר טעמי תורה, ונוסף בחדושו.

באותו הזמן ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכה ה'. וזה הסוד של יברכה ה', יאר ה', ישא ה', שהם שנים עשר עינות מים, והם ו"ו שיצאים מהצנור שהוא א והפל וא"ו. ומשום שבעלה שם, שהוא ו"ו בששת הפרקים של הדרועות, וששת הפרקים של השוקים, א באמצע, העטרה על הגוף. ומשום זה ושתי מאשר ישאבון הנערים, שהם ברהטים בשקתות המים. נערים יש למעלה, ונערים יש למטה. והם פנים גדולות ופנים קטנות.

קם הנער (תנוד מט"ט) ואמר, רבנן, צעיר אני לימים מצדו של זעיר אנפין, ואתם ישישים מהצד של אריך אנפין, שהם ברהטים בשקתות המים, על פן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם. בינתים שהשכינה רוצה להיות משקית מהעלמים, משאיבת התורה שהיא העמוד האמצעי, צריך להשקותה על ידי צדיק שהוא צעיר לימים.

שני נביאי אמת שהם פנגד שתי שפתיים, שנאמר בהם (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו. מה זה פיהו? זו השכינה, והם פנגד שני פרוכי העין, שפותחים וסוגרים, שבהם מאיר העמוד האמצעי בבת העין, ונקראת מצדו האספקלריה המאירה, וכשפותח העין נקראת אספקלריה שאינה

לגלגלת מספר נפשתיכם. ולא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר. דלא להוסיף ודלא למגרע מפתגמי אורייתא. וצדיק זריק ושכינתא פנישת, ועליהו אתמר (משלי יא כד) יש מפזר ונוסף עוד. מאי ונוסף עוד. דא עמודא דאמצעיתא. ועוד מאי ונוסף, דא מאן דמפזר טעמי אורייתא ונוסף בחדושים.

בהווא זמנא ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכה ה'. ודא רזא (במדבר ו כד) דיברכה ה', יאר יי', ישא יי'. דאנון י"ב עינות מים. ואנון ו"ו דנפקין מן צנורא דאיהו א' וכלא וא"ו. ובגין דבעלה תמן דאיהו ו"ו בשית פרקין דדרועין, ושית פרקין דשוקין. א' באמצעיתא עטרה על גופא. ובגין דא ושית מאשר ישאבון הנערים, דאנון (בראשית ל לה) ברהטים בשקתות המים. נערים אית לעלא ונערים אית לתתא ואנון אנפי רבבי ואנפי זוטרי.

קם נער (תנוד מט"ט) ואמר. רבנן (איוב לב ו) צעיר אני לימים מסטרא דזעיר אנפין. ואתם ישישים מסטרא דאריך אנפין. דאנון ברהטים בשקתות המים. על פן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם. אדהכי דשכינתא בעיא איהי לאשתקאה מעולימין, משואבא דאורייתא דאיהי עמודא דאמצעיתא, צריך לאתשקיא לה על ידי צדיק דאיהו (דף קלב ע"ב) צעיר ליומין. הרי נביאי קשוט דאנון לקבל תרין שפון. דאתמר בהון (שיר א ב) ישקני מנשיקות פיהו. מאי פיהו. דא שכינתא ואנון לקבל תרין פרוכי עינא דפתחין וסגריין, דבהון נהיר עמודא דאמצעיתא בבת עינא, ואתקריאת מסטרה אספקלריא דנהרא וכד סתים עינא אתקריאת אספקלריא דלא נהרא. ובת עינא

מאירה. ובת העין היא עינו של צדיק, ועליה נאמר (בראשית כד) לעת ערב ערב לעת צאת השאבת. ימין ושמאל נקראו שקתות המים, שני נביאי אמת מוציאי מים.

וימר שש שערים וישת עליה - זה השעור של שתי שוקים שהן פרוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ו' התחתונה. ויש שש עליונים ו' שהם ו' עליונה של שתי זרועות, שהן שמע ישראל. והכל נשקים מהאם העליונה שהיא א אלף בינה, ובה נעשו אחד, וישת עליה אל ה' התחתונה המלכות.

ועוד וימד שש שערים, למטה, הם ששה סדרי משנה, והם מאכל הבהמות שהם חיות הקדש. לאחר שהיא פונסת אותם, זורקת אותם לצבאותיה. זהו שפתוב (משלי לא) ותפן טרף לביתה וחק לנערתי. וכשזורקת אותם למטה, נקראת זרקא. ומשום זה יש מפזר ונוסף עוד, שבעלה מוסיף לה.

קמו העליונים והתחתונים וברכו אותו. פתחו אותם הזקנים בברכות וברכו אותו.

קם אותו הזקן מאותם הזקנים ואמר, (בראשית מח) המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים. מי המלאך? אם היה אומר מלאך, היה משמע על חנוף מטטרו"ן. אבל ה' בתוספת היא השכינה שהיא ברכה, ברפת ה' היא תעשירי. יברך את הנערים, כל הנערים שנקראו על שם נער, מתברכים על ידי אותו הנער.

ויקרא בהם שמי - זו השכינה העליונה. ושם אבותי - אלו האבות. ועוד יברך את הנערים - הצדיק ושני נביאי אמת. וידגו לרב - החכמה שנאמר בה

איהי עתו דצדיק ועלה אתמר (בראשית כד יא) לעת ערב לעת צאת השאבת. ימינא ושמאלא אתקריאו שקתות המים, תרי נביאי קשוט אפיקי מים.

וימד שש שערים וישת עליה (רות ג טו), דא שעורא דתריין שוקין דאנון פרוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד ו' תתאה. ואית שית עלאין דאנון ו' עלאה דתריין דרועין, דאנון (דברים ו ד) שמע ישראל וגו'. וכלא אשתקין מאמא עלאה דאיהי א אלף בינה, ובה אתעבידו אחד. וישת עליה לגבי ה' תתאה מלכות.

ועוד וימד שש שעורים לתתא, אנון שית סדרי משנה. ואנון מאכל בעירן דאנון חיות הקדש. לבתר דאיהי פנישת לון זריקת לון לגבי חילהא. דא הוא דכתיב (משלי לא טו) ותפן טרף לביתה וחק לנערותיה. וכד זריקת לון לתתא. אתקריאת זרקא. ובגין דא (שם יא כד) יש מפזר ונוסף עוד. דבעלה אוסיף לה.

קמו עלאין ותתאין וברכו ליה. פתחו אנון סבין בברכאן וברכו ליה.

קם ההוא סבא מאנון סבין ואמר (בראשית מח טו) המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים. מאי המלאך אי הוה אמר מלאך הוה משמע על חנוף מטטרו"ן אבל ה' בתוספת, איהי שכינתא דאיהי ברכה, (משלי י כב) ברפת ה' היא תעשירי יברך את הנערים פלהו נערים דאתקריאו על שם נער, אתברכאן על ידי ההוא נער.

ויקרא בהם שמי, דא שכינתא עלאה. ושם אבותי אלין אבהן. ועוד יברך את הנערים, צדיק ותרי נביאי קשוט. וידגו לרב, חכמה דאתמר (מלכים א ה י) בה ותרב חכמת

שְׁלֹמֹה, דְּתַתְּרַבִּי וְתַסְגִּי. בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, בְּאֵלֶיךָ
 דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (בראשית כח יד) וְהָיָה זְרַעְךָ כַּעֲפַר
 הָאָרֶץ. וְלֹא תִתְּפֹסֵק בְּרִכְתָּא מִנָּה, כַּמְבוּעָא
 דְּאִתְּמַר בָּהּ (ישעיה נח א) וְכַמוֹצָא מִיָּם אֲשֶׁר לֹא
 יִכְזָבוּ מִיָּמֵיךָ.

(מלכים-א ה) וְתַרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה,
 שְׁתַּתְּרַבָּה וְתַתְּגַדֵּל. בְּקֶרֶב הָאָרֶץ
 - בְּאֵלוֹ שְׁנֹאמַר בָּהֶם וְהָיָה זְרַעְךָ
 כַּעֲפַר הָאָרֶץ. וְלֹא תִפְסֹק הַבְּרִיכָה
 מִמָּנָה, כַּמְבוּעָא שְׁנֹאמַר בּוֹ (ישעיה
 נח) וְכַמוֹצָא מִיָּם אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ
 מִיָּמֵיךָ.

דְּלִית דְּוִרוּנָא חֲבִיבָא קָדָם קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 כְּדוּרוּנָא דְשְׁכִינְתָּא. זְפֹאִין אֲנוּן דְּרוּעִין
 דְּסֻלְקִין לָהּ לְגַבֵּי. תְּפִלִּין עַל יְדֵיהּ וְעַל
 רִישֵׁיהּ, זְפֹאִין אֲנוּן רַגְלִין וְגוּפָא וְיַדִּין וְכָל
 אֲבָר וְאֲבָר דְּבִיהּ סְלִיק דְּוִרוּנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. דְּלִית דְּוִרוּנָא חֲבִיבָא קָדָם קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא כְּדוּרוּנָא דְשְׁכִינְתָּא. זְפֹאִה אִיהוּ אֲבָר
 דְּעֵבִיד בִּיהּ מְצוּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּבִגִּינָה
 נְחִית קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשָׂרְיָא בְּכָל אֲבָר דִּילָהּ.
 וְעַל הַאי בַּר נֶשׁ מְכַרְיִזִין לְעֵלְאָה הָבוּ יְקָר
 לְדִיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא.

שְׂאִין דְּוִרוּן חֲבִיב לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּדוּרוּן שֶׁל הַשְּׁכִינָה.
 אֲשֶׁרִי אוֹתָם זְרוּעוֹת שְׁמַעְלִים
 אוֹתָהּ אֵלָיו. תְּפִלִּין עַל יְדֵיהֶם וְעַל
 רִאשֵׁיהֶם. אֲשֶׁרִי אוֹתָם רַגְלִים
 וְגוּף וְיָדַיִם וְכָל אֲיָבָר וְאֲיָבָר שְׂבוּ
 עוֹלָה הַדְּוִרוּן לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׂאִין דְּוִרוּן חֲבִיב לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּדוּרוּן שֶׁל הַשְּׁכִינָה.
 אֲשֶׁרִי הָאֲיָבָר שְׁעוֹשָׂה בּוֹ מְצוּה
 לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂבִשְׂבִילָהּ
 יוֹרֵד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשֵׁרוֹת
 בְּכָל אֲיָבָר שְׁלוֹ. וְעַל זֶה הָאִישׁ
 מְכַרְיִזִים לְמַעְלָה: תַּנּוּ כְּבוֹד
 לְדִיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא.

וְעוֹד (יחזקאל א ח) וַיְדִי אָדָם מִתַּחַת כַּנְּפֵיהֶם. אִית
 בְּנֵי נֶשׂא דְּסֻלְקִין דְּוִרוּנָא לְמִטְרוּנִיתָא.
 וּבַהוֹן (בראשית כח יב) מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיְרִידִים
 בּוֹ. בְּהַהוּא בַּר נֶשׁ בְּנִשְׁמַתָּה דְּסֻלְקָא דְּוִרוּנָא
 לְמִלְכָּא, וְנַחְתָּא דְּוִרוּנָא מִנָּה לְמִטְרוּנִיתָא, דְּכַד
 נְחִתִּין דְּוִרוּנָא לְמִטְרוּנִיתָא, וַיְדִי אָדָם נְחִתִּין
 מִתַּחַת גְּדַפְיָהּ דְּמִלְאָכִין שְׁלִיחִין דְּמִטְרוּנִיתָא,
 וַיְהִיבִין לוֹן שְׂאֵלְתִין וּבְעוֹתִין דְּשְׂאֵלִין
 מִמִּטְרוּנִיתָא. וְכָל מַה דְּמִטְרוּנִיתָא יְהִבָּא
 בְּרִשׁוּתָא דְּבַעֲלָהּ אִיהִי כְּלָא. וְאִם לֹא עֵאֲלִין
 בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ, דְּחִין לוֹן לְבַר, וְדוּרוּנָא
 דִּילְהוֹן לְכַלְבָּא אֲתַמְסַר.

וְעוֹד וַיְדִי אָדָם מִתַּחַת כַּנְּפֵיהֶם,
 יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁמַעְלִים דְּוִרוּן
 לְגַבִּירָה, וּבְהֶם מְלֹאכֵי אֱלֹהִים
 עֲלִים וַיְרִידִים בּוֹ. בְּאָדָם הַהוּא,
 בְּנִשְׁמַתּוֹ שְׁמַעֲלָה דְּוִרוּן לְמִלְכָּא,
 וּמִוִּרְיָהּ דְּוִרוּן מִמְּנֹו לְגַבִּירָה.
 שְׂפֹאֲשֶׁר מִוִּרְיָדִים דְּוִרוּן לְגַבִּירָה,
 וַיְדִי אָדָם יוֹרְדִים מִתַּחַת כַּנְּפֵי
 הַמִּלְאָכִים שְׁלוּחֵי הַגְּבִירָה,
 וְנוֹתְנִים לָהֶם הַשְּׂאֵלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת
 שְׂשׂוֹאֵלִים מִהַגְּבִירָה. וְכָל מַה
 שְׁהַגְּבִירָה נוֹתְנָת, בְּרִשׁוּתָא בְּעֵלָהּ
 הוּא הַכָּל. וְאִם לֹא נְכַנְּסִים בִּירְאָה
 וְאִתְּבָהּ, דּוֹחִים אוֹתָם הַחוּצָה,
 וְהַדְּוִרוּן שְׁלָהֶם נְמַסַּר לְכַלְבָּ.
 אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁהַגְּבִירָה מְקַבֵּלָת
 מִמְּנֹו דְּוִרוּן אוֹ נוֹתְנָת לוֹ בִּידֵיהּ,
 שְׂהִירֵי וְדַאי בְּן הַמִּלְכָּא הוּא. אֲבָל
 לְאַחֲרִים, עַל יְדֵי שְׁלִיחִים נוֹתְנָת
 לָהֶם מִיָּדֵיהּ. אֵלוֹ יוֹצְאִים,
 וְאַחֲרִים בָּאִים דּוֹפְקִים לְפַתְחָהּ,
 וְהֶם בְּעֵלֵי הַתּוֹרָה, בְּעֵלֵי הַפָּה.

זְפֹאִה אִיהוּ בַּר נֶשׁ דְּמִטְרוּנִיתָא אִיהִי מְקַבֵּלָא
 מִנָּה דְּוִרוּנָא, אוֹ יְהִבָּה לִיהּ בִּידֵיהּ,
 דְּוִדַּאי בְּרָא דְּמִלְכָּא אִיהוּ. אֲבָל לְאַחֲרֵינִין עַל
 יְדֵי שְׁלִיחִין יְהִבַת לוֹן. מִיָּדֵיהּ. אֵלִין נְפִיקִין
 וְאַחֲרֵינִין קָא אֲתִינִין דְּפִקִין לְפַתְחָהּ, וְאֲנוּן מְאִרִי
 דְּאוֹרִיתָא מְאִרִי דְּפּוּמָא.

וְאִם נִכְנָסִים בִּירְאָה וּבִירְאָה שָׁל
י"ה, הַהִיכָל נִפְתָּח אֲלֵיהֶם,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָהֶם
לְשׁוֹן לְמוֹדִים, וְשֵׁם לָהֶם דְּבוּר
בְּפִיהֶם לְדַבֵּר לִפְנֵי הַגְּבִירָה. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ירמיה א) וַיִּשְׁלַח ה' אֶת יָדוֹ
וַיַּגַּע עַל פִּי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִנֵּה
נִתְמַי דְּבָרֵי בְּפִיךָ, וְעָלִיְהוּ אֶתְמַר (הושע
הושע יב) וּבִינְד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.
וְדַבְּרָתִי עַל הַנְּבִיאִים, בְּדְבוּר
מִמֶּשׁ.

וְעַם כָּל דָּא דִּיעֵלוֹן לְהִיכְלָא כָּל נְבִיאָה לְמִלְלָא
עִם מְטְרוֹנִיתָא, אִיהִי לָא מְלִילַת עֲמַהוּן
עַד דְּאֶתְדַמְיָא עָלֵיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחִיּוֹן
דִּילָהּ. מְנַהוֹן עָאלין בְּדִיוֹקְנָא דְשׁוּר, וּמְנַהוֹן
בְּדִיוֹקְנָא דְנֶשֶׁר, וּמְנַהוֹן בְּדִיוֹקְנָא דְאַרְיָה,
וּמְנַהוֹן בְּדִיוֹקְנָא דְאַדָּם. וְאִית מְאָן דְּעָאֵל בְּכָל
אַנוּן דִּיוֹקְנִין. וְאִם יְהוֹהָ עָלִיהּ (תהלים נא יז) אַדְנִי
שְׁפָתֵי תִפְתָּח בְּוֹדָאֵי הִיכְלָא מִתְּפִתְחָא לְגַבְהָ.
וְאִם שֵׁם יְהוֹהָ לָאוּ תִמְן בְּכָל אַנוּן דִּיוֹקְנִין
מְטְרוֹנִיתָא אִיהִי (שם מה יד) כְּבוֹדָהּ בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה.
וְאִיהִי סְתִימָא בְּהִיכְלָא וּמְלִילַת עֲמַהוּן עַל יְדֵי
שְׁלִיחֵן כְּפוּם דִּיוֹקְנֵיהוֹן וּמְזַלְיָהוֹן.
וּמִשָּׁה הָוָה שְׁלִים בְּאַרְבַּע חִיּוֹן, וְשֵׁם יְהוֹהָ
עָלִיהּ. כְּגוֹנָא דָּא ש' מִן מִשָּׁה תִלַּת חִיּוֹן
אַרְיָה שׁוּר נֶשֶׁר. מָה וּדְמוּת פְּנִיָהֶם פְּנֵי אָדָם,
שֵׁם יְהוֹהָ עָלִיהּ. מְנָא לָן הָדָא הוּא דְכְּתִיב
(שמות ג יג) וַאֲמָרוּ לִי מ"ה שְׁמִי מ"ה אִמְר
אַלֵיָהֶם. וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים בְּכָלָא הִיכְלָא
אַתְּפִתְחָא לְגַבְהָ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב אַדְנִי שְׁפָתֵי
תִפְתָּח. וְאֶתְמַר בֵּיהּ (במדבר יב ח) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר
בוֹ וּגּוֹ'. וְתִמּוּנַת ה' יִבִּיט דְּאִיהִי מְטְרוֹנִיתָא.
מָה דְלָאוּ הָכִי שְׁאַר נְבִיאֵי דְלָאוּ אַנוּן שְׁלִמִין
כְּוֹתִיָהּ.

וּמִיָּד הָא אֲלִין נִפְקִין הָא אַחֲרָנִין דְּפִקִּין
לְפִתְחָא, וְאַנוּן מְאַרֵי דְאַנְפִּין דִּידְעִין

וְאִם נִכְנָסִים בִּירְאָה וּבִירְאָה שָׁל
י"ה, הַהִיכָל נִפְתָּח אֲלֵיהֶם,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָהֶם
לְשׁוֹן לְמוֹדִים, וְשֵׁם לָהֶם דְּבוּר
בְּפִיהֶם לְדַבֵּר לִפְנֵי הַגְּבִירָה. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ירמיה א) וַיִּשְׁלַח ה' אֶת יָדוֹ
וַיַּגַּע עַל פִּי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִנֵּה
נִתְמַי דְּבָרֵי בְּפִיךָ, וְעָלִיְהוּ אֶתְמַר (הושע
הושע יב) וּבִינְד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.
וְדַבְּרָתִי עַל הַנְּבִיאִים, בְּדְבוּר
מִמֶּשׁ.

וְעַם כָּל דָּא דִּיעֵלוֹן לְהִיכְלָא כָּל נְבִיאָה לְמִלְלָא
עִם מְטְרוֹנִיתָא, אִיהִי לָא מְלִילַת עֲמַהוּן
עַד דְּאֶתְדַמְיָא עָלֵיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחִיּוֹן
דִּילָהּ. מְנַהוֹן עָאלין בְּדִיוֹקְנָא דְשׁוּר, וּמְנַהוֹן
בְּדִיוֹקְנָא דְנֶשֶׁר, וּמְנַהוֹן בְּדִיוֹקְנָא דְאַרְיָה,
וּמְנַהוֹן בְּדִיוֹקְנָא דְאַדָּם. וְאִית מְאָן דְּעָאֵל בְּכָל
אַנוּן דִּיוֹקְנִין. וְאִם יְהוֹהָ עָלִיהּ (תהלים נא יז) אַדְנִי
שְׁפָתֵי תִפְתָּח בְּוֹדָאֵי הִיכְלָא מִתְּפִתְחָא לְגַבְהָ.
וְאִם שֵׁם יְהוֹהָ לָאוּ תִמְן בְּכָל אַנוּן דִּיוֹקְנִין
מְטְרוֹנִיתָא אִיהִי (שם מה יד) כְּבוֹדָהּ בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה.
וְאִיהִי סְתִימָא בְּהִיכְלָא וּמְלִילַת עֲמַהוּן עַל יְדֵי
שְׁלִיחֵן כְּפוּם דִּיוֹקְנֵיהוֹן וּמְזַלְיָהוֹן.

וּמִשָּׁה הָוָה שְׁלִים בְּאַרְבַּע חִיּוֹן, וְשֵׁם יְהוֹהָ
עָלִיהּ. כְּגוֹנָא דָּא ש' מִן מִשָּׁה תִלַּת חִיּוֹן
אַרְיָה שׁוּר נֶשֶׁר. מָה וּדְמוּת פְּנִיָהֶם פְּנֵי אָדָם,
שֵׁם יְהוֹהָ עָלִיהּ. מְנָא לָן הָדָא הוּא דְכְּתִיב
(שמות ג יג) וַאֲמָרוּ לִי מ"ה שְׁמִי מ"ה אִמְר
אַלֵיָהֶם. וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים בְּכָלָא הִיכְלָא
אַתְּפִתְחָא לְגַבְהָ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב אַדְנִי שְׁפָתֵי
תִפְתָּח. וְאֶתְמַר בֵּיהּ (במדבר יב ח) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר
בוֹ וּגּוֹ'. וְתִמּוּנַת ה' יִבִּיט דְּאִיהִי מְטְרוֹנִיתָא.
מָה דְלָאוּ הָכִי שְׁאַר נְבִיאֵי דְלָאוּ אַנוּן שְׁלִמִין
כְּוֹתִיָהּ.

וּמִיָּד הָא אֲלִין נִפְקִין הָא אַחֲרָנִין דְּפִקִּין
לְפִתְחָא, וְאַנוּן מְאַרֵי דְאַנְפִּין דִּידְעִין

הַפְּנִים לַתּוֹרָה. וְאִם נִכְנְסִים
בִּירְאָה וְאַחֲבָה, נִפְתַּח לָהֶם
הַשַּׁעַר, וְנִכְנְסִים וְלֹא יִכּוּלִים
לְהִסְתַּכֵּל בַּפְּנִיָּה שֶׁל הַגְּבִירָה
מִהֶעֱנָה שְׁלָהֶם, וְנוֹפְלִים עַל
פְּנִיָּהֶם בְּנִפְּלִית אַפִּים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(יחזקאל א) וְאֶפֶל עַל פְּנֵי. נוֹתְנִים
לָהֶם בְּקִשּׁוֹתֵיהֶם וְיוֹצֵאִים.

וְהִנֵּה אַחֲרֵים נִכְנְסִים כְּמוֹ יִחְזַקְאֵל
אוֹ כְּמוֹתוֹ, וְהֵם בְּעֲלֵי עֵינַיִם
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְנִבְּתָם מְלֹאת
עֵינַיִם. שֶׁהֵם לְאוֹתִיּוֹת, וְהָאוֹתִיּוֹת
מִמֶּנּוּ, הֵם מְלֹאת עֵינַיִם, מְלֹאת
מִכְּמָה מְצוּוֹת, שֶׁהֵם כֹּל מְצוּהַ נֵר
מְצוּהַ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ מְצוֹת ה' בְּרָה
מְאִירַת עֵינַיִם, וְדוֹפְקִים לַשַּׁעַר.
אִם הֵם כְּדָאִים, הַגְּבִירָה מְשַׁגֵּיחַ
מִן הַחֲלָנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָפִים שֶׁל
הַהִיכָל אֲלֵיהֶם, אֲבָל לֹא שִׁיכְנֶסוּ
לְהִיכָל. וְנֶאֱמַר בָּהֶם וְאַרְא, כְּמוֹ
יִחְזַקְאֵל שֶׁאָמַר וְאַרְא, וְכְמוֹ
לְשַׁעֲיָה שֶׁאָמַר וְאַרְאָה אֶת ה',
שֶׁנֶּדְאִי לֹא אָמַר וְאַרְאָה ה', אֲלֹא
אֶת ה', וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא
הַמְּרָאָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁבָּה נִרְאָה לְנִבְיָאִים.

הִנֵּה אֵלֶּה יוֹצֵאִים, וְאַחֲרֵים בָּאִים
וְדוֹפְקִים לִפְתָּח, וְהֵם בְּעֲלֵי
הָאֲזָנִים שֶׁבָּהֶם שְׁמִיעָה, וְהֵם
זְרִיזִים שֶׁהֵיוּ מְקַדְּמִים לְמְצוּוֹת,
וְהָרִי קוֹרְאִים קְרִיאַת שְׁמַע עִם
דְּמִדוּמֵי חֲמָה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי
הַשְּׁמִיעָה הִיָּתֵה יוֹצֵאת הַגְּבִירָה
לְפָנֵיהֶם, וְהִיָּתֵה מְכַבֶּדַת אוֹתָם
מִשׁוּם שֶׁהֵיוּ מְשַׁמְּחִים אוֹתָהּ עִם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל,
וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (חִבְקוּק ג) יְהוֹ"ה
שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי.

שֶׁכְּבָר הַנְּבִיאִים כָּלֶם הָיָה מְקוּם
יְדוּעַ וְזָמַן יְדוּעַ. אֲבָל לְמֹשֶׁה לֹא
הָיָה לֹא מְקוּם קְבוּעַ וְלֹא זָמַן
יְדוּעַ, אֲלֹא בְּכָל מְקוּם הָיָה
מִסְתַּכֵּל, וְלֹא הִיָּתֵה הַגְּבִירָה
מִתְּפַסֵּית מִמֶּנּוּ בְּכָל תְּקוּנָה.

בְּשִׁבְעֵין אֲנַפִּין לְאוֹרֵיתָא. וְאִם עָאֲלִין בְּדַחֲלִין
וְרַחֲמֵימו אַתְּפַתַּח לוֹן תְּרַעָא, וְעָאֲלִין וְלֹא יְכַלִּין
לְאַסְתַּכֵּלָא בְּאַנְפָּאָה דְּמִטְרוּנִיתָא מִעֲנָה
דִּילְהוּן. וְנִפְּלִין עַל אַפִּיהוּ בְּנִפְּלִית אַפִּים. הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב (יחזקאל ג כג) וְאֶפֶל עַל פְּנֵי. יְהִיבִין לוֹן
שְׂאֵלְתֵיהוּ וְנִפְּקִין.

הָא אַחֲרַנִּין קָא אַתִּין כְּגוֹן יִחְזַקְאֵל אוֹ פְּוֹתֵיהַ,
וְאַנּוּן מְאִרֵי דְּעֵינִין דְּאַתְמַר בְּהוּ (שם א יח)
וְגַבְתָּם מְלֹאת עֵינַיִם, דְּאַנּוּן לְאַתְוֹן וְאַתְוֹן מִנְּהַ
אַנּוּן מְלֹאת עֵינַיִם מְלִין מִכְּמָה פְּקוּדִין, דְּאַנּוּן
כֹּל פְּקוּדָא נֵר מְצוּהַ דְּאַתְמַר בֵּיהַ (תהלים יט ט)
מְצוֹת ה' בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם וְדְּפִקִין לְתְּרַעָא
אִי אַנּוּן כְּדָאִין מִטְרוּנִיתָא (שה"ש ב ט) מְשַׁגֵּיחַ מִן
הַחֲלָנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָפִים דְּהִיכְלָא לְגַבִּיהוּ
אַבְל לֹא דִיעֲלוּן לְהִיכְלָא. וְאַתְמַר בְּהוּן וְאַרְא,
כְּגוֹן יִחְזַקְאֵל דְּאַמַר (יחזקאל א ד) וְאַרְא. וְכְגוֹן
לְשַׁעֲיָהוּ דְּאַמַר (ישעיה ו א) וְאַרְאָה אֶת ה'. דְּוִדָּאִי
לֹא אָמַר וְאַרְאָה ה'. אֲלֹא אֶת ה'. וְדָא שְׂכִינְתָּא
דְּאִיהוּ מְרָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּבָה אַתְחַזִּי
לְנִבְיָאִים.

הָא אֲלִין נִפְּקִין וְאַחֲרַנִּין קָא אַתִּין וְדְּפִקִין
לְפַתְחָא, וְאַנּוּן מְאִרֵי (דף קלג ע"א) דְּאוּדְנִין
דְּבַהוּן שְׁמִיעָה, וְאַנּוּן זְרִיזִין דְּהוּוּ מְקַדְּמִין
לְמְצוּוֹת, וְהָא קְרָאֵן קְרִיאַת שְׁמַע עִם דְּמִדוּמֵי
חֲמָה, וְאַנּוּן מְאִרֵי דְּשְׁמִיעָה הָוֹת נִפְּקָא
מִטְרוּנִיתָא לְקְדַמּוֹתֵיהוּ, וְהָוֹת אוֹקִירַת לוֹן בְּגִין
דְּהוּוּ מְחַדִּין לָהּ עִם קְדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ
יִשְׂרָאֵל וְעֲלֵיהוּ אַתְמַר (חִבְקוּק ג ב) יְהוֹ"ה שְׁמַעְתִּי
שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי.

דְּכָר נְבִיאִים כְּלַהוּן הָוֹה לוֹן אַתְר יְדִיעַ וְזָמַנָא
יְדִיעַ אֲבָל מֹשֶׁה לֹא הָוֹה לִיהַ אַתְר יְדִיעַ,
וְלֹא זָמַנָא יְדִיעַ אֲלֹא בְּכָל אַתְר הָוֹה מִסְתַּכֵּל,
וְלֹא הָוֹת מִטְרוּנִיתָא מִתְּפַסֵּיא מִנְּהַ בְּכָל תְּקוּנָא.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת יְהוָה.
ב' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אור יְהוָה.
ג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי רְקִיעַ יְהוָה.
ד' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם יְהוָה.
ה' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ יְהוָה.
ו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי מַאֲרֵת יְהוָה.
ז' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם יְהוָה.
ח' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהוָה.
ט' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ יְהוָה.
י' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּמִי יְהוָה.

אֵלֶיזוּ הֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל בְּרֵאשִׁית שֶׁהֵם פְּנֹד ל"ב שְׁבִילִים. א' - בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת. ב' - וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אור. ד' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר. ה' - וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר. ו' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. ז' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי רְקִיעַ. ח' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ. ט' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. י' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם. י"א - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אֶרֶץ. יב' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. יג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ. יד' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. טו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי מַאֲרֵת. טז' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שָׁנִי. יז' - וַיִּתֵּן אֶתֶם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. יח' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. יט' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם. כ' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם. כא' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב כב' - וַיִּבְרָךְ אֶתֶם אֱלֹהִים לְאֹמַר. כג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ. כד' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת חִית. כה' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. כו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה. כז' - וַיִּבְרָא אֶתֶם אֱלֹהִים הָאָדָם. כח' - וַיִּבְרָךְ אֶתֶם אֱלֹהִים אֶתוֹ. כט' - וַיִּבְרָךְ אֶתֶם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לִי - וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. לא' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּמִי. לב' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת פֶּל. א' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת יְהוָה. ב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אור יְהוָה. ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי רְקִיעַ יְהוָה. ד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם יְהוָה. ה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ יְהוָה. ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי מַאֲרֵת יְהוָה. ז וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם יְהוָה. ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהוָה. ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ יְהוָה. י וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּמִי יְהוָה.

אֵלֶיזוּ אֲנוּן ל"ב אֱלֹהִים דְּבְרֵאשִׁית, דְּאֲנוּן לְקַבֵּל ל"ב שְׁבִילִין. א' בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת. ב' וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אור. ד' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר. ה' וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר. ו' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם ז' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי רְקִיעַ. ח' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ. ט' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. י' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם. י"א וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אֶרֶץ. יב' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. יג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ. יד' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. טו' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי מַאֲרֵת. טז' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שָׁנִי. יז' וַיִּתֵּן אֶתֶם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. יח' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. יט' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם. כ' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם. כא' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב כב' וַיִּבְרָךְ אֶתֶם אֱלֹהִים לְאֹמַר. כג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ. כד' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת חִית. כה' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. כו' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה. כז' וַיִּבְרָא אֶתֶם אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם. כח' וַיִּבְרָךְ אֶתֶם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לִי וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. לא' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּמִי. לב' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת פֶּל. א' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים פִּי טוֹב.

השביעי. ב' - וַיִּכְרֹךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ג' - אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

אֵלֶּי הַשְּׁלֵשָׁה עוֹלָיִם עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית. וְזֶה סוּד (שמות ג) וַיִּרְא אֱלֹו מִלְּאֶפֶס ה' בְּלִבַּת אֵשׁ. בְּלִבַּת הָאֵשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ (ישעיה סג) כִּי יוֹם נִקְּם בְּלִבִּי. וּבָהֶם פּוֹעֲלִים אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל יְהוָה כֶּסֶם, וְכֻלָּם נִכְלָלִים בְּכַת שֶׁבַע, וְהֵם שְׁבַע שְׁמוֹת שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת אֲבָג יִתְּן קִרְע שֶׁטֶן נֶגֶד יֶכֶש בְּטֵר צִתַּג חֲקֵב טֵנַע יִגַּל פּוֹק שֶׁקו צִית. עֲלֵיהֶן נֶאֱמַר (תהלים קיט) שְׁבַע בַּיּוֹם הַלְלֵתִיךָ. וּבָהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַרְצָה שְׁבַע פְּעָמִים.

וַעֲקֵב דְּשָׁזִיב לִיָּה מַעֲשׂוֹ בְּגִלוֹתָא דְּתַמָּן בַּת שְׁבַע וְכָל דָּא הוּוּה יַדְעַע יַעֲקֹב בְּרוּחַ קְדָשָׁא וְהוּוּה אֲדָפִיר אֲדָנִי לְגַבִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוּה אֲדָנִי אֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוּה, שְׁהוּוּה אֲדָדוֹן שְׁשׁוּמַר אוֹתוֹ אֶת אֲדָנִי בְּגִלוֹת. כְּנֶגֶד שְׁבַע הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ הֵם שְׁבַע יָמֵי בְרָאשִׁית. וְהֵן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת לְבוֹשִׁים לַעֲשׂוֹר הָאֲמִירוֹת, (ועשר אֲמִירוֹת) וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית וּשְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים שֶׁל וַיִּכְלוּ, עוֹלָה הַכֹּל מ"ה, לְהַרְאוֹת שְׁשָׁם קְבוּר בְּגִלוֹת הַהוּוּה שְׁנַאֲמַר בּוֹ וַאֲמַרוּ ל"י מ"ה שְׁמ"ו מ"ה, וְזֶה יו"ד ה"א וַאֲו ה"א, וּשְׁלֵמוֹת הַלִּילָה בְּלִיל שְׁמוּרִים, שְׁהִינוּ ע"ב בְּחֻשְׁבוֹן בְּלִיל, בּוֹ מַאִיר מ"ה, שְׁהוּוּה הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ שֶׁל הַגְּלוֹת, שְׁהוּוּה קְבוּרָה שֶׁל הַשְּׁכִינָה.

וּבְשִׁיבָא לִיל הַגְּאָלָה שְׁלוּ, מַאִיר לוֹ מ"ה שְׁהוּוּה שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ. בְּאוֹתוֹ זְמַן בֵּן שׁוּאֵל לְאֲבִיו מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלִּילָה הַזֶּה מִכָּל הַלִּילוֹת, שְׁבּוֹ (שם לב) מְשָׁמִים הִבִּיט ה' רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם. וְאִם יִתְמַהֲמָה לֹו. אֲבָג יִתְּן - וַיִּקְבֹּר אִתּוֹ בְּג"י (שם לג ד)

וַיִּכְרֹךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ג' אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

אֵלֶּי תִלְתָּא סְלִקִין עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים בְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית. וְדָא רְזָא (שמות ג ב) וַיִּרְא אֱלֹו מִלְּאֶפֶס ה' בְּלִבַּת אֵשׁ. בְּלִבַּת אֵשׁ דְּאוּרִיתָא. וְדָא אִיהוּ (ישעיה סג ד) כִּי יוֹם נִקְּם בְּלִבִּי, וּבַהוֹן פּוֹעֲלִים מ'ב אֲתוֹן (במדבר יב ט) דִּיהו"ה בָּם וְכִלְהוּ אֶתְפְּלִילָן בְּכַת שְׁבַע וְאֲנוּן שְׁבַעָה שְׁמָהֶן דְּאַרְבָּעִין וּתְרִין אֲתוֹן. אֲבָג יִתְּן קִרְע שֶׁטֶן נֶגֶד יֶכֶש בְּטֵר צִתַּג חֲקֵב טֵנַע יִגַּל פּוֹק שֶׁקו צִית. עֲלֵיהוּ אֲתַמַּר (תהלים קיט סגד) שְׁבַע בַּיּוֹם הַלְלֵתִיךָ. וּבַהוֹן (בראשית לג א) וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַרְצָה שְׁבַע פְּעָמִים.

וַעֲקֵב דְּשָׁזִיב לִיָּה מַעֲשׂוֹ בְּגִלוֹתָא דְּתַמָּן בַּת שְׁבַע וְכָל דָּא הוּוּה יַדְעַע יַעֲקֹב בְּרוּחַ קְדָשָׁא וְהוּוּה אֲדָפִיר אֲדָנִי לְגַבִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוּה אֲדָנִי אֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוּה, שְׁהוּוּה אֲדָדוֹן שְׁשׁוּמַר אוֹתוֹ אֶת אֲדָנִי בְּגִלוֹת. לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁמָהֶן אֵלִין אֲנוּן שְׁבַעָה יוֹמֵי בְרָאשִׁית. וְאֲנוּן מ'ב אֲתוֹן לְבוֹשִׁין לַעֲשׂוֹר אֲמִירוֹן, (ועשר אֲמִירוֹת) וּתְלַתִין וּתְרִין אֱלֹהִים דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית, וּתְלַת אֱלֹהִים דְּוַיִּכְלוּ סְלִיק כְּלָא מ'ה, לְאַחְזָאָה דְּתַמָּן קְבוּר בְּגִלוֹתָא הַהוּוּה דְּאֲתַמַּר בִּיהַ (שמות ג א) וַאֲמַרוּ ל"י מ"ה שְׁמ"ו מ"ה, וְדָא יו"ד ה"א וַאֲו ה"א, וּשְׁלֵימוֹ דְּלִילָה בְּלִיל שְׁמוּרִים, דְּהִינוּ שְׁבַעִין וּתְרִין בְּחֻשְׁבוֹן בְּלִיל בִּיהַ נְהִיר מ"ה דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפָרֵשׁ דְּגִלוֹתָא, דְּאִיהוּ קְבוּרָא דְּשְׁכִינָתָא.

וְכַד יִיתִי לִיל פְּרָקְנָא דִּילָה, אֲנַהִיר לִיָּה מ"ה דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפָרֵשׁ. כְּהַהוּוּה זְמַנָּא בֵּן שׁוּאֵל לְאֲבִיו מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלִּילָה הַזֶּה מִכָּל הַלִּילוֹת דְּבַהַ (שם לג יג) מְשָׁמִים הִבִּיט ה' רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם. (חבקוק ב ג) וְאִם יִתְמַהֲמָה חֲכָה לֹו. אֲבָג יִתְּן (דברים לד ו) וַיִּקְבֹּר אִתּוֹ בְּג"י (שם לג ד)

חֲכָה לֹו. אֲבָג יִתְּן - וַיִּקְבֹּר אִתּוֹ בְּג"י תּוֹרָה צְנוּה. לְנוּ מַשָּׁה צְפוּן בַּתּוֹרָה. קִרְע שֶׁטֶן - קר"ע

שְׁהוּא בַּיּוֹם, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ יְהִי רְקִיעַ
בְּתוֹךְ הַמַּיִם. י' מִן רְקִיעַ הוּא עֶקֶר
הַיַּחֲדוּד וּבּוֹ קָרַע אֶת הַיָּם. וְיִהְיֶה
מִבְּדִיל, שִׁט"ן, שְׁהוּא מִבְּדִיל בֵּין
מַיִם לְמַיִם.

אבג יתן - בְּרֵאשִׁית אב"ג תש"ר
בְּאוֹתֵיּוֹת א"ת ב"ש. קרע שטן -
יְהִי רְקִיעַ בַּיּוֹם הַשְּׁנִי. נגד יכש -
הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, נֶגֶד כָּל עֶמְקַי
אֶעֱשֶׂה נִפְלְאוֹת. בטר צתג - בַּיּוֹם
הַרְבִּיעִי, בּוֹ שָׁכַר הָאוֹרוֹת
וְהַחֲשִׁיף לָהֶם, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (ישעיה
כז) וְחִפְּרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחֲמָה.
חקב טנע - בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי יֵצְאוּ
הַזְּרָעִים שֶׁל הָאֵילָנוֹת, מִשּׁוֹם
שְׁהוּא ח"ק בט"ן, וְהִיא ה'
שְׁנֹאֲמַר בַּה (שמות ב) וּתְשֹׁם בַּה אֶת
הַיֶּלֶד. וּתְשֹׁם בְּסוּף שֶׁל הַתּוֹרָה
כְּדִי לְכַסּוֹתָּ בְּגָלוֹת, שְׁעֲלִיו נֹאֲמַר
(שם א) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיֵּאֲרָה
תִּשְׁלִיכֶהוּ.

שְׁהוּא אוֹר הַתּוֹרָה, שְׁהוּא אוֹר,
תִּשְׁלִיכֶהוּ. וְכָל הַבַּת, שְׁהִיא נֹר
מִצּוּה, תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה - תַּחֲוִינן.
כָּל אֱלוֹי שִׁיתְגַּדְלוּ בַּה, מִשּׁוֹם
שְׁהִיָּה עֵתִיד לְהוֹצִיא מוֹשִׁיעַ. וְלֹא
עָשׂוּ כָף הַמְּיַלְדוֹת, שְׁהֵם בַּעֲלֵי
הַמְּשֻׁנָּה, וּתַחֲוִינן אֶת הַיְלָדִים,
מִשּׁוֹם שְׁהִיו פּוֹחַדוֹת מִן הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שם)
וּתִירָאנן הַמְּיַלְדוֹת אֶת הָאֱלֹהִים
וְגו'. וּבִבְנֵי הַזֶּה הַיְלֹוד הַיֵּאֲרָה בּוֹ
תִּשְׁלִיכֶהוּ. וְהַמְּשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ
כְּזֶה הַרְקִיעַ וְגו'.

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי אֶלֶף הַשְּׁשִׁי, בּוֹ יגל
פזק, בּוֹ יג"ל פֶּרְקָן זֶרַע
קְדוּשִׁים, וְעֲלִיו נֹאֲמַר (בראשית לא)
יִגַּר שְׁהֲדוּתָא, וְיַעֲקֹב קָרָא לוֹ
גַּלְעָד. וְהַצְּדִיק הוּא עֲנִי. וְשְׁנֵי
מְשִׁיחִים יְקוֹמוּ כָף, אֶחָד כְּנֶגֶד
בֵּית רֵאשׁוֹן, שְׁהִיא ה' הַעֲלִינָה,
וְהַשְּׁנִי כְּנֶגֶד בֵּית שְׁנִי, שְׁהִיא ה'
הַתַּחְתּוֹנָה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א,
מ"ה מִן מִשָּׁה שְׁשׁוּלֵט וְרוֹכֵב

תּוֹרָה צְוָה. לָנוּ מִשָּׁה צָפוֹן בְּאוֹרֵיתָא. קרע
שטן קר"ע דְּאִיהוּ בַּיּוֹמָא, דְּאִתְמַר בִּיה (דף קלג
ע"ב) (בראשית א ו) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. י' מִן רְקִיעַ
אִיהוּ עֶקֶר יַחֲדָא וּבַה קָרַע יַמָּא. וְיִהְיֶה מִבְּדִיל
שִׁט"ן דְּאִיהוּ מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.

אבג ית"ן בְּרֵאשִׁית אב"ג תש"ר בְּאִתּוֹן א"ת
ב"ש. קרע שטן יְהִי רְקִיעַ בַּיּוֹמָא תְּנַנְנָא.
נגד יכש יוֹמָא תְּלִיתָאָה. (שמות לד) נֶגֶד כָּל עֶמְקַי
אֶעֱשֶׂה נִפְלְאוֹת. בטר צתג בַּיּוֹמָא רְבִיעָאָה בִּיה
תְּבַר נְהוּרִין וְהַחֲשִׁיף לוֹן. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב
(ישעיה כד כג) וְחִפְּרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחֲמָה.

חקב טנע בַּיּוֹמָא חֲמִישָׁאָה נִפְקוּ זְרַעֵי דְּאִילָנִין
בְּגִין דְּאִיהוּ ח"ק בט"ן וְאִיהִי ה' דְּאִתְמַר
בַּה (שמות ב ג) וּתְשֹׁם בַּה אֶת הַיֶּלֶד. וּתְשֹׁם בְּסוּף
דְּאוֹרֵיתָא, בְּגִין לְכַסּוֹתָּ לִיה בְּגָלוֹתָא דְּעֵלָה
אִתְמַר (שם א כב) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיֵּאֲרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ.
דְּאוֹרוֹ נְהוּרָא דְּאוֹרֵיתָא דְּאִיהוּ אוֹר, תִּשְׁלִיכֶהוּ.
וְכָל הַבַּת דְּאִיהִי נֹר מִצּוּה תּוֹרָה שְׁבַעַל
פֶּה, תַּחֲוִינן. כָּל אֱלִינן דִּיתְגַּדְלוֹן בַּה. בְּגִין דְּהוּה
עֵתִיד לְאַפְקָא מוֹשִׁיעַ. וְלֹא עָבְדוּ הַכִּי הַמְּיַלְדוֹת
דְּאֲנוּן מְאִרֵי מַתְנִיתִין, וּתַחֲוִינן אֶת הַיְלָדִים. בְּגִין
דְּהוּוּ דְּחִלִּין מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב (שם פסוק יז) וּתִירָאנן הַמְּיַלְדוֹת אֶת הָאֱלֹהִים
וְגו'. וּבַהֲאֵי בֵּן הַיְלֹוד הַיֵּאֲרָה בִּיה תִּשְׁלִיכֶהוּ.
(דניאל יב ג) וְהַמְּשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֶה הַרְקִיעַ וְגו'.

בַּיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה אֶלֶף שְׁתִּיתָאָה בִּיה יגל פזק
בִּיה יג"ל פּוֹרְקִינן זְרַע קְדוּשִׁים
וְעֵלָה אִתְמַר (בראשית לא מז) יִגַּר שְׁהֲדוּתָא. וְיַעֲקֹב
קָרָא לוֹ גַּלְעָד. וְצְדִיק אִיהוּ עֲנִי וְתִרִין מְשִׁיחִין
יְקוֹמוּן כְּגוֹנָא דָּא, חַד לְקַבֵּל בֵּית רֵאשׁוֹן דְּאִיהִי
ה' עֲלָאָה, וְתְנַנְנָא לְקַבֵּל בֵּית שְׁנִי דְּאִיהִי ה'
תְּתָאָה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, מ"ה מִן מִשָּׁה
דְּשְׁלִיט וְרַכִּיב עֲלִיהוּ. ע"ב תְּלִין מִן יְהו"ה

עליהם. ע"ב תלויים מן י"הוה י"הוה י"הוה ארבע פנים של אריה, ארבע של שור וארבע של נשר, והם עולים אלף ומאתים, ובהו רוכב מ"ה חיה של אדם שהוא משה.

והכל מתעכב עד שיבא שילה שהוא משה בגימטריא מ"ה, ארבעים וחמש שנים אחר אלף ומאתים שנים. וכל הארבע אותיות יורדות בצדיק ונקשרות בו, משום שהוא קשר של חוד, ומי הוא? יהו"ה העמוד האמצעי מאיר בצדיק, להקים בו את השכינה שהיא אדנ"י, דין בגלות.

ומשום שהצדיק נקשר בגבורה שמשם העשר, השמאל דוחה, ולא יגאל משם עד שיתקשר הצדיק בימין, שהוא עני וחכם, ששם הצדיק הוא מספן וחכם, ומלט הוא את העיר בחכמתו. מי העיר? זו ירושלים, שנאמר בה ונלפדה העיר, ולא ימות משיח. ומשום ענייתו וחכמתו יציל את הקריה, משום שהוא עני וחשוב כמת.

ועתידים שלא ישארו בתורה אלא אחד מעיר ושנים משפחה. אחד מעיר - שמגן על הקריה, וזה שילה, שדרגתו העמוד האמצעי. ושנים משפחה - שני משיחים מהצד של שני עמודי האמת שהגנו על משפחה שהם עשירים בתורה ובנבואה. והאחרים כלם עניים בתורה ובנבואה. ובזכות שלשת אלה, ובעני שלחם, ינצלו ממיתה וצרות ויפקד ברחמים. ומשום זה שמאל דוחה וימין מקרבת.

שקן צית - פיום השביעי, שהוא האלף השביעי, בה קץ הימין. וסוד הדבר - כוז"ו במוכס"ז נאמר (רות א) ויגאלתיך אנכי חי ה'

יהו"ה יהו"ה ארבע אנפין דאריה וארבע דשור וארבע דנשר. ואנון סלקין אלף ומאתן ובהו רכיב מ"ה חיה דאדם דאיהו משה.

ובלא אתעכב עד דייתי שילה דאיהו משה בגימטריא מ"ה, ארבעין וחמש שנין בתר אלף ומאתן שנין. וכלהו ארבע אתון נחתין בצדיק ואתקשרן ביה, בגין דאיהו קשורא דיהודא. ומאי ניהו יהוה עמודא דאמצעיתא, נהיר בצדיק לאקמא ביה לשכינתא דאיהי אדנ"י דין בגלותא.

ובגין דצדיק אתקשר בגבורה דמתפן עותרא, שמאל דוחה ולא יפרוק מתפן עד דיתקשר צדיק בימינא, דאיהו עני וחכים דתפן צדיק איהו (קהלת ט טו) מספן וחכם, ומלט הוא את העיר בחכמתו. מאי העיר דא ירושלים, דאתמר בה (זכריה יד ב) ונלפדה העיר, ולא ימות משיח. ובגין ענייתה וחכמתה ישיזב לקרתא בגין דאיהו עני וחשוב פמת.

ועתידין באורייתא לא ישתארון אלא (ירמיה ג יד) אחד מעיר ושנים משפחה. חד מעיר דאגין על קרתא ודא שילה דדרגה עמודא דאמצעיתא, ותרי משפחה, תרין משיחין מסטרא דתרי סמכי קשוט, דאגיננו על משפחה דאנון עתירין באורייתא ובנבואה. ואחרנין פלהו עניים באורייתא ובנבואה. ובזכות אלין תלת ובעניותא דילהון ישתזבון ממייתא ועאקו ויפקד ברחמי. ובגין דא שמאל דוחה וימין מקרבת.

שקן צית ביומא שביעאה דאיהו אלף שביעאה, בה קץ הימין. ורזא דמלה כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, י"י אלהינו י"י. אלהינו הוא שכינתא עלאה, עליה אתמר (רות ג

כוז"ו, י"י אלהינו י"י. אלהינו היא השכינה העליונה, עליה

שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר, וְזֶהוּ כִּי יוֹם נִקְמָם בְּלַבִּי. וְעוֹד, לְלִבִּי גְלִיתִי. זֶה הַשֵּׁם שֶׁל שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת בּוֹ נִבְנְהוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא זְרוּעַ יְמִין, וְבוֹ נִבְנְהוּ הָעוֹלָם שֶׁהִיא שְׂכִינָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים טב) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְהוּא חֶסֶד, שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עֶ"ב קָל וּבָא מִצְרַיִם. עֶ"ב זֶה י"ה יְהו"י יהו"ה. הָרִי כָּאֵן עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת, וְעוֹלוֹת לְשָׁבָעִים וּשְׁתַּיִם בְּחֻשְׁבוֹן, וְתַלּוּיִים מֵהֶם שְׂבָעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת, וְאֵלוֹ הֵם.

וְהו"י יל"י ס"ט על"ם מה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הז"י אל"ד לא"ו הה"ע יז"ל מב"ה הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל נל"ך יי"י מל"ה חה"ו נת"ה הא"א יר"ת שא"ה רי"י או"ם לכ"ב וש"ר יח"ו לה"ח כו"ק מנ"ד אנ"י חע"ם רה"ע יי"ז הו"ה מי"ך וו"ל יל"ה סא"ל ער"י עש"ל מי"ה וה"ו דנ"י הח"ש עמ"ם ננ"א גי"ת מב"ה פו"י נמ"ם יי"ל הר"ח מצ"ר ומ"ב יה"ה ענ"ו מח"י דמ"ב מנ"ק אי"ע חב"ו רא"ה יב"ם הי"י מו"ם וה"ו אנ"י וה"ו ראשי תבות וא"ו, שלש עשרה מדות של רחמים, עליהם נאמר (ישעיה נד) וברחמים גדלים אקבצך.

ואלו הם שלש עשרה מדות הרחמים שפָּרַת עם משה להוציא בהם אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת, וְיֵשׁ בָּהֶם שְׂבָעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת, שֶׁהֵן חֶסֶד זְרוּעַ יְמִין, וּבָהֶם מֵאִתִּים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן גְּבוּרָה. וְאוֹתָן הַתְּבוּת נִכְנָעוֹת פָּתַח הַתְּבוּת, וְזֶהוּ וַיַּעֲבֹר, עֶ"ב רִי"ו. וְזֶהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עֶב קָל. וְזוֹהִי י"ה יְהו"י יהו"ה יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וְא"ו יו"ד ה"א וְא"ו יו"ד ה"א, וְהֵן עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת, וְיוֹצְאוֹת מִן י"ה יְהו"י יהו"ה, וְזֶהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עֶ"ב קָל.

וּגְאֻלְתֶּיךָ אֲנֹכִי חֵי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר. וְדָא אִיהוּ (ישעיה סג ד) כִּי יוֹם נִקְמָם בְּלַבִּי. וְעוֹד לְלִבִּי גְלִיתִי, דָּא שְׂמָא דְע"ב שְׂמָהֵן, בֵּיה אַתְּבַנֵּי בֵּי מִקְדָּשָׁא דְאִיהוּ דְרוּעָא יְמִינָא, וּבֵיה אַתְּבַנֵּי עַלְמָא דְאִיהִי שְׂכִינְתָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים פט ג) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְאִיהִי חֶסֶד ע"ב שְׂמָהֵן. וְעַלֵּיהוּ אַתְּמַר (ישעיה יט א) הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עֶ"ב קָל וּבָא מִצְרַיִם. ע"ב דָּא י' י'ה יהו"י הו"ה, הָא הֶכָּא עֶשֶׂר אַתְּוֹן וְסָלְקִי ע"ב בְּחֻשְׁבוֹן. וְתַלּוּן מְנַהוֹן ע"ב שְׂמָהֵן. וְאֵלִין אֲנוּן. וְהו"י יל"י ס"ט על"ם מה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הז"י אל"ד לא"ו הה"ע יז"ל מב"ה הר"י הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל נל"ך יי"י מל"ה חה"ו נת"ה הא"א יר"ת שא"ה רי"י או"ם לכ"ב וש"ר יח"ו לה"ח כו"ק מנ"ד אנ"י חע"ם רה"ע יי"ז הו"ה מי"ך וו"ל יל"ה סא"ל ער"י עש"ל מי"ה וה"ו דנ"י הח"ש עמ"ם ננ"א גי"ת מב"ה פו"י נמ"ם יי"ל הר"ח מצ"ר ומ"ב יה"ה ענ"ו מח"י דמ"ב מנ"ק אי"ע חב"ו רא"ה יב"ם הי"י מו"ם וה"ו ראשי תבין וא"ו, י"ג מְכִילָן דְרַחֲמֵי, עַלֵּיהוּ אַתְּמַר (ישעיה נד ז) וברחמים גדלים אקבצך.

וְאֵלִין אֲנוּן תְּלַת עֶשֶׂר מְכִילָן דְרַחֲמֵי דְכַרְת בְּרִית עִם מֹשֶׁה, לְאַפְקָא בְּהוֹן לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא. וְאִית בְּהוֹן ע"ב תְּבִין דְאֲנוּן חֶסֶד דְרוּעָא יְמִינָא, וּבְהוֹן רִי"ו אַתְּוֹן בְּחֻשְׁבוֹן גְּבוּרָה. וְאֲנוּן אַתְּוֹן מִתְּפָפִין תְּחוֹת תְּבִין, וְדָא אִיהוּ (שמות לד ו) וַיַּעֲבֹר ע"ב רִי"ו. וְדָא אִיהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עֶ"ב קָל. וְדָא אִיהִי י' י"ה יהו"י יהו"ה יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וְא"ו יו"ד ה"א וְא"ו יו"ד ה"א וְא"ו יו"ד ה"א, וְהֵן עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת, וְזֶהוּ הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עֶ"ב קָל.

בְּהוּא זְמַנָּא (שם מב יג) ה' כַּגְבוּר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה יִרְיעַ אַף יִצְרִיחַ עַל אִיבּוֹ יִתְגַּבֵּר. יִרְיעַ, בְּתַקִּיעָה וְדָא רְבִיעַ יִצְרִיחַ, בְּשִׁבְרִים, וְאֵלִין שְׁנֵי גְרָשִׁין. עַל אִיבּוֹ יִתְגַּבֵּר בְּתַרוּעָה, וְדָא שְׁלִשְׁתָּהּ וְהָא אוֹקְמוּהָ.
בְּהוּא זְמַנָּא שׁוֹפֵר מְהַפֵּךְ קַדְמָא, זְקַף קַטְוִן, זְקַף גְּדוּל. מְאִי מְהַפֵּךְ אֶלְא מְהַפֵּךְ מְמַשְׁלָה דְאַמִּין דְּעֵלְמָא, לְמַמְשְׁלָה דִּישְׂרָאֵל. וּבְהוּא זְמַנָּא (ירמיה לא יג) וְהִפְכְּתִי אֲבָלָם לְשִׁשׁוֹן. זְקַף גְּדוּל זְקַף קַטְוִן. וּבְהוּא זְמַנָּא יִתְקִים (ישעיה ס כב) הַקְטִין יִהְיֶה לְאֵלֶּף וְהַצְעִיר לְגוֹי עֲצוּם אֲנִי ה' בַּעֲתָה אֲחִישְׁנָה. וְהָא אוֹקְמוּהָ אִם זְכוּ אֲחִישְׁנָה, וְאִם לֹא זְכוּ בַּעֲתָה, בַּעֲתָה ה'.

צְרִיךְ לְמַנְדַּע מְאִי עֵתָה דְּעֵלָה אֶתְמַר (תהלים קיט ככו) **עַת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. וְהָאִי אֵית עֵת וְאֵית עַת, הָדָא הוּא דְכִתְיב** (ויקרא טז ב) **וְאֵל יִבֹּא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּבְגִין דָּא אָמַר** (קהלת ג ד) **עַת לְבָבוֹת וְעַת לְשִׁחוּק. וְרִזָּא דְמִלָּה מִיָּד דִּיִּיתִי עַת דְּבִכְיָה עַת דְּדַחְקוּ לְיִשְׂרָאֵל, מִיָּד יִהְיֶה לֹוֹן עַת פְּרָקְנָא. הָדָא הוּא דְכִתְיב** (ירמיה ל ז) **עַת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמְנָה יוֹשַׁע. דְּהָא סְגִיאִין הוּוּ עֵתִין דְּעֵאקוּ, הָדָא הוּא דְכִתְיב** (תהלים ט ז) **מִשְׁגָּב לַעֲתוֹת בַּצָּרָה.**

מֵאִן (דף קלד ע"א) **יְכִיל לְמַנְדַּע הֵהִיא עַת בִּינְיָהוּ, אֶלְא עַת דְּבִכְיָה אִיהוּ. וְרִזָּא דְמִלָּה** (ירמיה לא ח) **בְּבִכִי יִבֹּאוּ. בְּבִכִי דְדִלּוֹת דְּכֶךְ סָלִיק חֲשַׁבּוֹן בְּבִכִי, כְּחֲשַׁבּוֹן ד"ל. וְכִיּוֹן דְּחִזָּא מִשָּׁה הָאִי דוֹחֲקָא דְדִלּוֹת לְיִשְׂרָאֵל, אֶתְמַר בֵּיהּ (שמות ב ו) וְהִנֵּה נַעַר בְּכָה. מִיָּד מָה פְּתִיב בְּתַר בְּכָיָה וּתְחַמֵּל עֲלֵיו בְּפִרְקָנָא. וְרִזָּא דְמִלָּה (בראשית יט טז) וַיִּתְמַהֲמַה וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בָנוֹתָיו בְּחַמְלַת ה' עֲלָיו. דְּהִכִּי עֲתִידִין לְמַהוּי בְּדָרָא דְגִלּוֹתָא בְּתַרְאָה כְּאֲנוּן**

בְּאוֹתוֹ זְמַן, (שם מב) ה' כַּגְבוּר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה יִרְיעַ אַף יִצְרִיחַ עַל אִיבּוֹ יִתְגַּבֵּר. יִרְיעַ - בְּתַקִּיעָה, וְזֶה רְבִיעַ. יִצְרִיחַ - בְּשִׁבְרִים, וְאֵלוֹ שְׁנֵי גְרָשִׁין. עַל אִיבּוֹ יִתְגַּבֵּר - בְּתַרוּעָה, וְזוֹהִי שְׁלִשְׁתָּהּ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹפֵר מְהַפֵּךְ קַדְמָא, זְקַף קַטְוִן, זְקַף גְּדוּל. מָה זֶה מְהַפֵּךְ? אֶלְא מְהַפֵּךְ מְמַשְׁלָתָהּ הָאֲמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, לְמַמְשְׁלָתָהּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּבְאוֹתוֹ זְמַן וְהִפְכְּתִי אֲבָלָם לְשִׁשׁוֹן. זְקַף גְּדוּל זְקַף קַטְוִן. וּבְאוֹתוֹ זְמַן יִתְקִים (ישעיה ס כב) הַקְטִין יִהְיֶה לְאֵלֶּף וְהַצְעִיר לְגוֹי עֲצוּם אֲנִי ה' בַּעֲתָה אֲחִישְׁנָה. וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, אִם זְכוּ - אֲחִישְׁנָה, וְאִם לֹא זְכוּ - בַּעֲתָה, בַּעֲתָה ה'. צְרִיךְ לְדַעַת מָה זֶה עֵתָה שְׁעֵלֶיָּהּ נְאֻמַר (תהלים קיט) עַת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְזֶה יֵשׁ עַת וַיֵּשׁ עַת. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (ויקרא טז) וְאֵל יִבֹּא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר (קהלת ג ד) עַת לְבָבוֹת וְעַת לְשִׁחוּק. וְסוּד הַדְּבָר - מִיָּד שְׂיִבֹּא בְּכָיָה, עַת שֶׁל דַּחֲק לְיִשְׂרָאֵל, מִיָּד יִהְיֶה לָּהֶם עַת גְּאֻלָּה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (ירמיה ג) עַת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמְנָה יוֹשַׁע. שְׁהָרִי רַבִּים הִיוּ עֵתוֹת שֶׁל צָרָה, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים ט) מִשְׁגָּב לַעֲתוֹת בַּצָּרָה.

מִי יְכוֹל לְדַעַת הָעַת הֵהִיא בִּינְיָהֶם? אֶלְא עַת שֶׁל בְּכָיָה הִיא, וְסוּד הַדְּבָר - בְּבִכִי יִבֹּאוּ. בְּבִכִי שֶׁל דִּלּוֹת, שְׁכַף עוֹלָה חֲשַׁבּוֹן בְּבִכִי כְּחֲשַׁבּוֹן ד"ל. וְכִיּוֹן שְׂרָאָה מִשָּׁה הַדַּחֲק הַזֶּה שֶׁל דִּלּוֹת לְיִשְׂרָאֵל, נְאֻמַר בּוֹ וְהִנֵּה נַעַר בְּכָה. מִיָּד מָה פְּתוּב אַחַר בְּכָיָה? וַתְּחַמֵּל עֲלָיו, בְּפִדוּת. וְסוּד הַדְּבָר - וַיִּתְמַהֲמַה וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בָנוֹתָיו בְּחַמְלַת ה' עֲלָיו. שְׁכַף עֲתִידִים לְהִיֹּת בְּדוֹר שֶׁל הַגְּלוּת

הַאֲחֻרֹנָה, כְּמוֹ אוֹתָם אֲנֹשֵׁי סְדוֹם
וְעַמּוֹרָה. וּמִיָּד וַיִּצְאֵהוּ וַיִּנְחָהוּ
מִחוּץ לְעִיר. וַיִּצְאֵהוּ - מִן הַגְּלוּת.
וַיִּנְחָהוּ - מִמֵּי הַמַּבּוּל.

וְעוֹד, וְהִנֵּה נֶעַר בֹּכֶה, בִּי"ו כ"ה,
שְׁנָאֵמַר בוּ וַיִּפֶן כ"ה וכו"ה. וְהוּא
כְּלוּל מִחֻמְשֵׁים שְׁעָרִים שֶׁל בֵּינָה
שְׁנַמְסְרוּ לַמֶּשֶׁה, וּבָהֶם וַיִּף אֶת
הַמִּצְרִי, וּבָהֶם הִפָּה חֻמְשֵׁים מִפּוֹת
בְּמִצְרַיִם, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר מִי יִרְפָּא
לָךְ. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב מִחֻצְתִּי וְאֲנִי
אֶרְפָּא. בְּמָה שְׁמַחֲצֵתִי אֶת
הַמִּצְרִיִּים, אֲנִי אֶרְפָּא לָךְ. וּבִשְׁבִיל
זֶה מָה אַעֲיִדְךָ. וּשְׁלָמוֹת הַכֶּתוּב
- הַבַּת יְרוּשָׁלַיִם, מָה אֲשׁוּה לָךְ
וְאֶנְחַמְךָ, כִּי גְדוֹל פִּיִּם שְׁבָרְךָ מִי
יִרְפָּא לָךְ. מִיָּד שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ אֶתְנַח
יְתִיב.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְעוֹרֵר מְשִׁיחַ,
שֶׁהוּא כְּמוֹ נַח שְׁנָאֵמַר בוּ זֶה
יִנְחָמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ, שֶׁהוּא כְּכֹד
הַמְּלָאכָה. וּמַעֲצָבוֹן יְדִינוּ,
שְׁנָאֵמַר בָּהֶם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם
בְּפָרְךָ. וְזֶהוּ אֶתְנַח, אֶת הָאֱלֹהִים
הַתְּהִלְךָ נַח (בְּרַאשִׁית ח). וַיִּתְּמוּ
חֻטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וְעָרַב רַב מִ"ץ
וְתַבְיָן שְׂאוֹר וְחֻמְץ.

וַיִּשְׁתָּאוּ יִשְׂרָאֵל סֶלֶת נְקִיָּה,
שְׁעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (דְּבָרִים כה) תִּמְחָה
אֶת זָכַר עֲמֻלְךָ מִפְּתַח הַשָּׁמַיִם.
שֶׁהֵם שְׁנַשְׂאוּ מִמֵּי הַמַּבּוּל
שְׁנָאֵמַר בָּהֶם וּמַחֲזִיתִי אֶת כָּל
הַיְקוּם, שֶׁהֵם הָיוּ עוֹמְדִים עַל
יִשְׂרָאֵל בְּחֻמְשׁ, מִשׁוּם שֶׁהֵם
רָאשִׁים עֲלֵיהֶם בְּגְלוּת. וּמִיָּד
שְׁנַמְחֻו, יוֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
עַל כִּסְאוֹ, שְׁנֹשֵׁבֵע שְׁבוּעָה שְׁלֹא
יֵשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד שְׁיִמְחֻו מִן
הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב כִּי יָד עַל פֶּס
יָה מִלְחָמָה וְגו'. וְזֶהוּ אֶתְנַח יְתִיב.
בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁיוֹשֵׁב עַל הַפֶּסָא,
יִמְחַל לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל הַחֻטָּאִים

אֲנֹשֵׁי סְדוֹם וְעַמּוֹרָה. וּמִיָּד וַיִּצְאֵהוּ וַיִּנְחָהוּ
מִחוּץ לְעִיר. וַיִּצְאֵהוּ מִן גְּלוּתָא. וַיִּנְחָהוּ מִמִּצְא
דְּטוֹפְנָא.

וְעוֹד וְהִנֵּה נֶעַר בֹּכֶה בִּי"ו כ"ה דְּאֶתְמַר בֵּיה (שְׁמוֹת
ב יב) וַיִּפֶן כ"ה וכו"ה. וְאִיהוּ כְּלִילָא
מִחֻמְשֵׁין תְּרַעֲיִן דְּבֵינָה דְּאֶתְמַסְרוּ לַמֶּשֶׁה,
וּבְהוֹן וַיִּף אֶת הַמִּצְרִי. וּבְהוֹן מְחָא חֻמְשֵׁין
מְחָאן בְּמִצְרַיִם, וְעַלֵּיהוּ אֶתְמַר (אֵיכָה ב יג) מִי יִרְפָּא
לָךְ. הָדָא הוּא דְּכֹתִיב (דְּבָרִים לב ט) מִחֻצְתִּי וְאֲנִי
אֶרְפָּא. בְּמָאֵי דְּמַחֲצֵתִי לְמִצְרָאֵי אֲנִי אֶרְפָּא לָךְ.
וּבְגִין דָּא (אֵיכָה ב יג) מָה אַעֲיִדְךָ. וּשְׁלִימוֹ דְּקִרָא
הַבַּת יְרוּשָׁלַיִם, מָה אֲשׁוּה לָךְ וְאֶנְחַמְךָ. כִּי
גְדוֹל פִּיִּם שְׁבָרְךָ מִי יִרְפָּא לָךְ. מִיָּד שׁוֹפֵר
הוֹלֵךְ אֶתְנַח יְתִיב.

בְּהוּא זְמַנָּא אֶתְעַר מְשִׁיחַ דְּאִיהוּ כְּגוֹנָא דְּנַח
דְּאֶתְמַר בֵּיה (בְּרַאשִׁית ה כט) זֶה יִנְחָמְנוּ
מִמַּעֲשֵׂנוּ דְּאִיהוּ כְּכֹד הַמְּלָאכָה. וּמַעֲצָבוֹן יְדִינוּ
דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (שְׁמוֹת א יד) אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרְךָ.
וְדָא אִיהוּ אֶתְנַח, (בְּרַאשִׁית ו ט) אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהִלְךָ
נַח. (תְּהִלִּים קד לה) וַיִּתְּמוּ חֻטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וְעָרַב
רַב מִ"ץ וְתַבְיָן שְׂאוֹר וְחֻמְץ.

וַיִּשְׁתָּאוּ יִשְׂרָאֵל סֶלֶת נְקִיָּה, דְּעַלֵּיהוּ אֶתְמַר
(דְּבָרִים כה ט) תִּמְחָה אֶת זָכַר עֲמֻלְךָ
מִפְּתַח הַשָּׁמַיִם. דְּאֶנּוֹן דְּאֶשְׁתָּאוּ מִמֵּי טוֹפְנָא
דְּאֶתְמַר בְּהוֹן, (בְּרַאשִׁית ז ד) וּמַחֲזִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם,
דְּאֶנּוֹן הוּוּ קִימִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּחֻמְס בְּגִין דְּאֶנּוֹן
רִישֵׁין עַלֵּיהוּ בְּגְלוּתָא. וּמִיָּד דְּאֶתְמַחֻוֹן יְתִיב
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כִּרְסָה דְּאֶמְאָה אֲמִי דְּלֹא
יְתִיב עַל כִּרְסָה עַד דְּיִתְמַחֻוֹן מְעַלְמָא. הָדָא
הוּא דְּכֹתִיב (שְׁמוֹת יז טז) כִּי יָד עַל פֶּס יָה מִלְחָמָה
וְגו'. וְדָא אִיהוּ אֶתְנַח יְתִיב.

בְּהוּא זְמַנָּא דְּיְתִיב עַל כִּרְסָיָא יִמְחַל
לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל חוֹבִין דְּעָבְדוּ. הָדָא הוּא דְּכֹתִיב (דְּנִיָּאל ז ט) וְעַתִּיק

שעשו. זהו שכתוב ועתיק הימים יושב, לבושו כשֶׁלֶג לְבָן. לקים אם יהיו חטאיכם פשנים כשֶׁלֶג ילבינו. כסאו שביבי אש, אם יאדימו פתולע כצמר יהיו. ועוד, אם יהיו חטאיכם פשנים - מהצד של יצחק, כשֶׁלֶג ילבינו - מהצד של אברהם, שבו מתלבנין.

באותו זמן שהקדוש ברוך הוא יושב על כסאו, מיד נח. ותנח התבה, שורה על הרי הקללה לעשות בהם דין, שהם הרי אררט, ההרים החשוכים של הגלות ארורים בגלות. זהו שכתוב (דברים כח) ארור אתה בעיר וארור אתה בשדה.

שבאותו זמן יורדים כל הקללות על ישראל כדי שיתכפרו מחטאיכם, וכל הזכיות יורדות על הרשעים לקבל בהם שכרם, וסוד הדבר - והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו. עלים - עולים הזכיות. ויורדים - יורדים החטאים. והפל עולים ויורדים בפסלם הזה. ובטעמים הוא סלם. וזהו שופר הולף רביע דרגה, שני טעמים.

באותו זמן עולה הזכות של ישראל למעלה, ויורדים חובותיהם, כמו שבארנו. מה זה עלים ויורדים? אלא מי שחטאו יורד - זכותו עולה. באותה דרגה שהורידו את השכינה עד עפר, כך יורדים אותם שהורידו אותה. וכמה שהם יורדים, כך השכינה שהיא מזלם עולה עד שמגיעה למקום שהורידו אותה משם. ומיד שעולה למקומה, מיד הקדוש ברוך הוא מקבל אותה בימין. זהו שכתוב (בראשית ח) וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל התבה.

באותו זמן והמים היו הלוף וחסור, שהם ערב רב, עד החדש

יומין יתב לבושה כתלג חור. לקימא (ישעיה א יח) אם יהיו חטאיכם פשנים כשֶׁלֶג ילבינו. פורסייא שביבין דנור אם יאדימו פתולע כצמר יהיו. ועוד אם יהיו חטאיכם פשנים מסטרא דיצחק, כשֶׁלֶג ילבינו מסטרא דיאברהם, דבה מתלבנין.

בההוא זמנא דיתיב קדשא בריך הוא על פרסה, מיד אתנח. (בראשית ח ד) ותנח התבה שריא בטורי לוטיא למעבד בהון דינא, דאנון טורי קרדו, טורין חשוכין בגלותא ארירן בגלותא קדא הוא דכתיב (דברים כח טו) ארור אתה בעיר וארור אתה בשדה.

דבההוא זמנא נחתין כל לוטא על ישראל. בגין דיתכפרון מחוביהון, וכל זכון נחתין על חיביא לקבלא בהון אגריהו. ורזא דמלה (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו. עולים סלקין זכון. ויורדין נחתין חובין. וכלא בהאי סלם סלקין ונחתין. ובטעמי סלם איהו, ודא איהו שופר הולף רביע דרגא תרי טעמי.

בההוא זמנא סליק זכותא דישראל לעלא, ונחית חובין דילהו כמה דאוקימנא. מאי עולים ויורדים. אלא מאן דחובה נחית, זכותה סליק. בההוא דרגא דאנחיתו לשכינה עד עפרא, כך נחתין אנון דאנחיתו לה. וכמה דאנון נחתין. כך שכינתא דאיהי מזלא דילהון סליקת עד דמטאת לאתר דאנחיתו לה, מתמן. ומיד דסליקת לאתרהא, מיד קדשא בריך הוא קביל לה בימינא קדא הוא דכתיב (בראשית ח ט) וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל התבה. בההוא זמנא (שם פסוק ה) והמים היו הלוף וחסור, דאנון ערב רב עד החדש העשירי. בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים,

העשירי. בעשירי באחד לחדש נראו ראשי הקרים, שהם האבות, ומתעוררת זכותם על ישראל. שעד אותו זמן תמה זכות אבות משם ואילך חלה זכות אבות באותו זמן, ובכך צדיקים יראו וישמחו וגו' והרשעה פלה בעשן תכלה וגו'. בכך ודאי, שהוא חסד זרוע ימין פסא, משום שהכפסא מתתקנת בימין. זהו שפתוב והוכן בחסד פסא, ובה ותמלך אמה הוא ה' אלהינו.

באותו זמן שהקדוש ברוך הוא יושב על פסא של חסד שהוא של רחמים, נאמר אל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בחסידות. באותו זמן ולא יפנה עוד מוריד.

וכך זה מצדו של עץ החיים. ומצד של העץ של טוב ורע, האתרוג דומה לצדיקים, והדס לפינונים, וערבה לרשעים. ובשכינה נאמר בה ומלכותו בכל משלה. אף על גב שנאמר בה עץ חיים היא למחזיקים בה. היא שולטת על עץ הדעת טוב ורע, מהצד שלו היא קרובה למלך.

(ומהצדדים הללו לפעמים הנקבה היא קרובה למלך). זהו שפתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש, מצד הימין. היא לפעמים רחוקה ממנו מצד השמאל. ואל יבא בכל עת אל הקדש. מצד הימין היא לא מקבלת טמאה. טוב הוא ימין. אבל מקומה מקבלת טמאה מרע וקרות, באותו מקום אין לו קרבה. (אל הקדש, היא לא מקבלת טמאה, אבל מקומה טוב מקבלת טמאה מרע, ומאותו המקום שאין לו קרבה).

ושם צריך להקריב קרבן, וקטרת להרחיק רוח טמאה מאותו המקום, ולקרב הזכות לשמאל הגבירה, ולהרחיק משם השפחה. ומשום זה כל השמות יש בה.

דאנון אבהן ואתער זכותא דילהון על ישראל. דעד ההוא זמנא תמה זכות אבהן. מתמן ואילך חלה זכות אבהן בההוא זמנא ובכך צדיקים יראו וישמחו וגו' והרשעה פלה בעשן תכלה וגו'. בכך ודאי דאיהו חסד דרועא ימינא פורסייא. בגין דכורסיא בימינא אתתקנת. הדא הוא דכתיב (ישעיה טז ה) והוכן בחסד פסא. ובה ותמלך אמה הוא ה' אלהינו. בההוא זמנא דקודשא בריך הוא יתיב על פורסייא דחסד דאיהו דרחמי, אתמר אל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בחסידות. בההוא זמנא (שם ל כ) ולא יפנה עוד מוריד.

וכך דא מסטרא דאילנא דחיי. ומסטרא דאילנא דטוב ורע אתרוג דמי לצדיקיא, והדס לפינונים, וערבה לרשעים. ושכינתא אתמר בה (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה. אף על גב דאתמר בה (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. איהי שלטא על עץ הדעת טוב ורע, מסטרא דילה היא קריבא למלכא. (נ"א) ומסטרון אליו לזמנין איהי נוקבא קריבא למלכא, הדא הוא דכתיב (ויקרא טז א) בזאת יבא אהרן אל הקדש מסטרא דימינא לזמנין איהי רחיקא מנה מסטרא דשמאלא ואל יבא בכל עת אל הקדש. מסטרא דימינא איהי לא מקבלה טמאה טוב הוא ימינא. אבל אתרהא מקבלא טמאה מרע ומות בההוא אתר לית ליה קריבו. (נ"א אל הקדש איהי לא מקבלא טמאה אבל אתרהא טוב מקבלא טמאה מרע ומההוא אתר דלית ליה קריבו).

ותמן צריך לקרבא קרבנא, וקטרת לרחקא רוח טמאה מההוא אתר. ולקרבא זכותא לשמאלא גבירתא ולרחקא שפחה מתמן. ובגין דא כל שמען אית בה.

שְׁנוּי מַעֲשֵׂה דָא שְׁבֵת. דְּאִיהִי כָּל עוֹבְדוּהִי כָּל פְּלֵאֲחֵר יָד וְרִזָּא דְמִלָּה פְּלֵאֲחֵר יָד. כָּל דְּאִיהוּ צְדִיק. אַחֲרֵי יָד דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא דָא שְׁנוּי מַעֲשֵׂה. וּבְזִמְנָא דְאִיהִי פְּלֵאֲחֵר יָד לִית תַּמָּן סְגִידוּ דְאִתְמַר בֵּיה כָּל הַפּוֹרֵעַ פּוֹרֵעַ בְּכַרוּךְ. תַּעֲלָא בְּעַדְנָה סְגִיד לִיה. דְּבִזְמַנָּא דְאִיהִי פְּלֵאֲחֵר יָד אֲתַעְבִּיד זָנָב. וְעַם כָּל דָּא דְאִמְרוּ תַּעֲלָא בְּעַדְנָה סְגִיד לִיה בְּאַתְרָה.

אַבְרָם חוּץ מֵאַתְרָה הָיוּ זָנָב לְאַרְיוֹת וְאַל תְּהִי רֵאשׁ לְשׁוּעֵלִים. דְּהָא צְדִיק גְּמוּר אָף עַל גַּב שְׂיָרֵד מִדְּרָגָתוֹ וְנַעֲשֶׂה זָנָב לְאַרְיוֹת, עֲלִיו נֶאֱמַר (תהלים לו) לֹא רְאִיתִי צְדִיק נֶעְזָב. מָה הַזָּנָב שְׁלוֹ? אוֹתוֹ הַקּוֹץ שֶׁל הָאוֹת ד' מִן אֶחָד, שְׁהִיא י' קִטְנָה, הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, עֲלִיו נֶאֱמַר (משלי כד) כִּי שְׁבַע יְפוֹל צְדִיק וְקָם.

הָא חֲזִי גִלְגּוּל דָּאֵת ו' אִיהוּ. דְּנִפְיָא בְּשַׁעֲתָהּ, דְּעָלָה אֲתַמַּר מִזֵּל שַׁעָה גוֹרָם. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מֵאַרְי מִתְנִיתִין אִין (ד' קלד ע"ב) מִזֵּל יוֹם גוֹרָם אֶלָּא מִזֵּל שַׁעָה גוֹרָם. בְּאַבְרָהָם מָה כְּתִיב בֵּיה כַּד אֲתִיָּא בְּגִלְגּוּלָא (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם, כְּדִי לְהִקְדִּים אוֹתָהּ. מָה כְּתִיב בְּיִצְחָק בְּגִלְגּוּלוֹ? (שם כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לְפָנֹת עָרֵב. יֵצֵא אֵלֶיהָ לְשׂוּדָה, מִשׁוּם שְׁנֵאֲמַר בָּהּ (ירמיה ט) מִי תִּגְנִי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרָחִים.

אֲחֵר - לְהִקְדִּים לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בַּבֶּקֶר, וְהַשְּׁנִי - לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בְּעָרֵב. מָה כְּתִיב בְּיִצְחָק? (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם. פָּגַע בָּהּ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁפּוֹגֵשׁ בָּהּ, כְּמוֹ יִצְחָק שְׁעָלִיו נֶאֱמַר וַיִּלְךְ שָׁם. וְאוֹתָהּ לִינָה הִיא לְוִיָּה. מִיֵּד שְׁפָגֵשׁ בָּהּ, (שם לב) וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה שְׁפָגֵשׁ בָּהּ, הִיָּה שׁוֹמֵר אוֹתָהּ וְלֹא הִתְאַחַד אִתָּה עַד שֶׁבָּא

שְׁנוּי מַעֲשֵׂה דָא שְׁבֵת. דְּאִיהִי כָּל עוֹבְדוּהִי כָּל פְּלֵאֲחֵר יָד וְרִזָּא דְמִלָּה פְּלֵאֲחֵר יָד. כָּל דְּאִיהוּ צְדִיק. אַחֲרֵי יָד דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא דָא שְׁנוּי מַעֲשֵׂה. וּבְזִמְנָא דְאִיהִי פְּלֵאֲחֵר יָד לִית תַּמָּן סְגִידוּ דְאִתְמַר בֵּיה כָּל הַפּוֹרֵעַ פּוֹרֵעַ בְּכַרוּךְ. תַּעֲלָא בְּעַדְנָה סְגִיד לִיה. דְּבִזְמַנָּא דְאִיהִי פְּלֵאֲחֵר יָד אֲתַעְבִּיד זָנָב. וְעַם כָּל דָּא דְאִמְרוּ תַּעֲלָא בְּעַדְנָה סְגִיד לִיה בְּאַתְרָה.

אַבְרָם חוּץ מֵאַתְרָה הָיוּ זָנָב לְאַרְיוֹת וְאַל תְּהִי רֵאשׁ לְשׁוּעֵלִים. דְּהָא צְדִיק גְּמוּר אָף עַל גַּב דְּנִחִית מִדְּרָגָה וְאֲתַעְבִּיד זָנָב לְאַרְיוֹת, עָלָה אֲתַמַּר (תהלים לו כה) לֹא רְאִיתִי צְדִיק נֶעְזָב. מֵאִי זָנָב דִּילָּהּ, הֵהוּא קוֹצָא דָּאֵת ד' מִן אֶחָד דְּאִיהוּ י' זְעִירָא שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה עָלֶיהָ אֲתַמַּר (משלי כד טז) כִּי שְׁבַע יְפוֹל צְדִיק וְקָם.

הָא חֲזִי גִלְגּוּל דָּאֵת ו' אִיהוּ. דְּנִפְיָא בְּשַׁעֲתָהּ, דְּעָלָה אֲתַמַּר מִזֵּל שַׁעָה גוֹרָם. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מֵאַרְי מִתְנִיתִין אִין (ד' קלד ע"ב) מִזֵּל יוֹם גוֹרָם אֶלָּא מִזֵּל שַׁעָה גוֹרָם. בְּאַבְרָהָם מָה כְּתִיב בֵּיה כַּד אֲתִיָּא בְּגִלְגּוּלָא (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם וּגו', בְּגִין לְאַקְדָּמָא לָּהּ. יִצְחָק מָה כְּתִיב בֵּיה בְּגִלְגּוּלָא (שם כד טג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לְפָנֹת עָרֵב. נִפְקַל לְגַבָּהּ לְחַקְלָא בְּגִין דְּאִתְמַר בָּהּ (ירמיה ט א) מִי יִתְנַנִּי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרָחִים.

חֲד אֲקָדִים לְפִשְׁפִּשָּׂא לָּהּ בְּצַפְרָא. וְתִנְיָנָא לְפִשְׁפִּשָּׂא בָּהּ בְּרַמְשָׂא. יַעֲקֹב מָה כְּתִיב בֵּיה (בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם. פָּגַע בָּהּ. זַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּפָגַע בָּהּ, כְּגוֹן יַעֲקֹב דְּעָלָה אֲתַמַּר (שם) וַיִּלְךְ שָׁם. וְהִיא לִינָה אִיהִי לְוִיָּה. מִיֵּד דְּאִיעָרַע בָּהּ (שם לב ב) וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים. וְעַם כָּל דָּא דְּפָגַע בָּהּ, הִוָּה נָטִיר לָּהּ וְלֹא אֲתַאחַד עִמָּה עַד דְּאִתָּא בְּעָלָהּ. וְדָא אִיהוּ (שם)

בַּעֲלָהּ. וְזָהוּ (שם כח) וַיִּלְךָ שָׁם פִּי
בָּא הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁבִשְׂבִילוֹ (שם לב)
וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא מִשֶּׁה
שָׂבָא בּוֹ בְּגִלְגּוּל רִוְחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.
וּמִשּׁוּם זֶה יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה הָיוּ
עוֹמְדִים בְּדִרְגָּה אַחַת בְּעִמּוּד
הָאֲמֻצְעִי, אֲבָל זֶה בְּגוֹף, וְזֶה
בְּנִשְׁמָה שְׁלוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵין
הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לְכָל אָדָם, שֶׁהִיא
הַשְּׂכִינָה בְּלִי בַעֲלָהּ. וּמִשּׁוּם זֶה,
כְּשֶׁדִּחְקָה הַשְּׁעָה לְרַבִּי פְּדַת,
וְאָמַר, אִם תִּרְצֶה שְׂאֲחָרִיב
הָעוֹלָם, וְאֶפְשֶׁר שֶׁתִּפְּל בְּשַׁעַה שֶׁל
מְזוֹנוֹת, וְאוּלַי שֶׁתִּפְּל.

מַה זֶה וְאוּלַי? אֲלֵא וְאוּלַי אִם
יִרְצֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּפְּל
בְּשַׁעַה שֶׁל מְזוֹנוֹת. שֶׁהָרִי אֲשֶׁתּוֹ
עָשְׂתָה, וְאוּלַי אִם רוֹצֶה בַעֲלָהּ
שִׁיחֶיהָ מְקִיָּם מַה שֶׁהִיא עָשְׂתָה
בְּלִי רְשׁוֹת שֶׁל בַּעֲלָהּ. וַיְכַמוּ זֶה
אֵין הַשְּׁעָה עוֹמְדַת, שֶׁהִיא שְׂכִינָה,
לְאוֹתוֹ אָדָם, אֲלֵא אִם יָבֵא בְּגִלְגּוּל
בְּאוֹתוֹ הָאָדָם (בַּעֲלָהּ) שֶׁל אוֹתָהּ
הַשְּׁעָה. וְסוּד הַדְּבָר - בּוֹזֵאת יָבֵא
אֶהְרֹן אֶל הַקְּדוֹשׁ. וּבְלִי בַעֲלָהּ
נֶאֱמַר (ויקרא טז) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת
אֶל הַקְּדוֹשׁ. (שם) וְהָזִר הַקָּרֵב יוֹמֵת.
וְאֵין מִיתָה אֲלֵא עֲנִיּוֹת. וְהָזִר הַזֶּה
לֹא כְּזֶר אַחֵר שֶׁל מוֹם זֶר, אֲלֵא
זֶר מִבַּעֲלָהּ.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁנִּפְגַּשׁ בְּשַׁעַה שֶׁנִּבְרָא
מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁלְּכָל
נִשְׁמָה יֵשׁ עֵת וְזִמְן בְּגִלְגּוּל, כְּמוֹ
שֶׁאֵמַר קַהֲלֵת (קהלת א) לְכָל זִמְן וְעֵת
לְכָל חִפְזָה תַּחַת הַשָּׁמַיִם. וְזוֹ
הַשְּׂכִינָה הַתַּחַתוֹנָה, שֶׁהִיא זִמְן
וְעֵדֶן לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה וְלְכָל
גִּלְגּוּל וְגִלְגּוּל.

וְהִיא עֵדֶן וְעֵדֶנִים וְחֻצֵי עֵדֶן. שֶׁכָּל
הָעֵדֶנִים יָפֵה. מַה זֶה וְחֻצֵי עֵדֶן?
אֲלֵא כְּמוֹ פֶּלַג הַמִּנְחָה, בְּשִׁמְאֵל
נִחְלַקַת לְדִין, וּבְיָמִין לְרַחֲמִים.
בְּעִמּוּד הָאֲמֻצְעִי נִשְׁלַמַת.

וְהִיא בְּקִשְׁתָּךְ עַד חֻצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשׂ. וְהִיא

כח (יא) וַיִּלְךָ שָׁם פִּי בָּא הַשֶּׁמֶשׁ. דְּבִגְיָנָה (שם לב לב)
וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, דְּאִיהוּ מֹשֶׁה דְּאֵתָא בֵּיה
בְּגִלְגּוּלָא רִוְחָה דְּמֹשֶׁה.

וּבְגִין דָּא יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה הָיוּ קְיָיְמִי בְּדִרְגָּא חַדָּא
בְּעִמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא. אֲבָל דָּא בְּגוּפָא
וְדָא נִשְׁמַתָּא לָהּ וּבְגִין דָּא לִית שַׁעְתָּא קְיָיְמָא
לְכָל בַּר נָשׁ דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא בְּלֵא בַּעֲלָהּ. וּבְגִין
דָּא כַּד דְּחִיקַת לִיה שַׁעְתָּא לְרַבִּי פְּדַת וְאָמַר
אִי בָּעִית דְּאַחְרָבָה לְעֵלְמָא, וְאֶפְשֶׁר דְּנִפְּלַת
בְּשַׁעְתָּא דְּמְזוּנֵי וְאוּלַי דְּנִפְּלַת.

מַאי וְאוּלַי, אֲלֵא וְאוּלַי אִי בָּעִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא דְּנִפְּלַת בְּשַׁעְתָּא דְּמְזוּנֵי. דְּהָא אַתְּתָהּ
עֲבִיד, וְאוּלַי אִי בָּעִי בַּעֲלָהּ דְּהָוִי קְיָיְמָא מַה
דְּאִיהִי עֲבִידַת בְּלֵא רְשׁוּתָא דְּבַעֲלָהּ. וּכְגוּנָא
דָּא לִית שַׁעְתָּא קְיָיְמָא דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא לְהָהוּא
בַּר נָשׁ, אֲלֵא אִם יִיתִי בְּגִלְגּוּלָא בְּהָהוּא בַּר נָשׁ
(בַּעֲלָהּ) דְּהָהִיא שַׁעְתָּא. וְרָזָא דְּמִלָּה (ויקרא טז) בּוֹזֵאת
יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקְּדוֹשׁ. וּבְלֵא בַּעֲלָהּ אֶתְמַר (ויקרא
טז) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקְּדוֹשׁ, (בְּמִדְבָר א נא) וְהָזִר
הַקָּרֵב יוֹמֵת. וְלִית מִיתָה אֲלֵא עֲנִיּוֹתָא. וְהִיא
זֶר לֹא כְּזֶר אַחְרָא דְּמוֹם זֶר, אֲלֵא זֶר מִבַּעֲלָהּ.
זְבָאָה מֵאֵן דְּאֶעְרָא בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְבְּרִי מִשְׁשֵׁת
יְמֵי בְּרֵאשִׁית. דְּכָל נִשְׁמַתָּא אִית לָהּ עֵת
וְזִמְן בְּגִלְגּוּלָא. כְּמָא דְּאָמַר קַהֲלֵת (קהלת ג א) לְכָל
זִמְן וְעֵת לְכָל חִפְזָה תַּחַת הַשָּׁמַיִם. וְדָא שְׂכִינְתָּא
תַּתְּאָה דְּאִיהִי זִמְן וְעֵדֶן לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה
וְלְכָל גִּלְגּוּלָא וְגִלְגּוּלָא.

וְאִיהִי (דְּנִיאֵל ז כח) עֵדֶן וְעֵדֶנִין וּפְלַג עֵדֶן. דְּכָל עֵדֶנִין
שְׁפִיר, מַאי וּפְלַג עֵדֶן, אֲלֵא כְּגוּן פְּלַג
הַמִּנְחָה בְּשִׁמְאֵל אֶתְפְּלַגַת לְדִינָא, וּבִימִינָא
לְרַחֲמֵי, בְּעִמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא אֶשְׁתְּלִימַת. וְכַד
אֶתְפְּלַגַת בִּימִינָא וּשְׁמַאֲלָא אֶתְמַר בְּהָ לְאֶסְתֵּר
וּכְשֶׁנִּחְלַקַת בִּימִין וּשְׁמַאֲלָא, נֶאֱמַר בְּהָ לְאֶסְתֵּר (אסתר ה) מַה בְּקִשְׁתָּךְ עַד חֻצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשׂ. וְהִיא

פח יהו"ה, חצי שלה יד ימין,
וחצי שלה יד שמאל. כנגד
שניהם הזכיר קהלת עשרים
ושמונה פעמים עת. זהו שפתוב
(קהלת א) עת ללדת וגו'.

ראה שלא הצליח - ונתן את
הבית את אבניו ואת עציו,
והרכיב אותו בגוף אחר, כמי
שפרכיב אילן ממין תפוחים
במין חבושים, ושם משתנה
האילן והפרי שלו. וזהו שנוי
השם. ראה שלא הצליח - עוקר
אותו משם, ומשנה אותו בכל
מעשיו מכל מה שהיה בראשונה
ומכל הצעירים שלו, וסוד הדבר
- (איוב יד) משנה פניו ותשלחהו.
הן כל אלה יפעל אל פעמים
שלוש עם גבר. בקרקע ששם נטע
אותו והצליח והתפשטו פניו
ושרשיו עד אלף דור, זו השכינה.
זהו שפתוב דבר צוה לאלף דור.
ועליהם נאמר (שיר ח) האלף לך
שלמה. ואלה אלף עולמות של
פסופים שהרכיב את האדם על
כלם, וסוד הדבר - (דברים ה) ועשה
חסד לאלפים. למי? לאהביו
ולשמרי מצותו לאלף דור (שם ז).
פיון שהצליח בכל גלגול ובכלם
נטהר והצליח, נאמר בו ועשה
חסד לאלפים.

אבר לרשעים שלא מצליחים
בכל מקום, מה כתוב בהם? יפל
מצדך אלף. אין להם חלק באלף
העולמות הללו. וסוד הדבר -
(קהלת ח) ובכן ראיתי רשעים
קברים ובאו וממקום קדוש
יהלכו. מה זה וממקום קדוש
יהלכו? שהרי אם הם רשעים, אז
לא הנה להם ממקום של קדשה?
אלא ודאי ובכן ראיתי רשעים,
משום הרשעות שלהם אין להם
חלק בקדשה.

מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש.
ואיהי פח יהו"ה פלגו דילה יד ימין, ופלגו
דילה יד שמאל. ולקבל תרויהו אדפיר קהלת
כ"ח זמנין עת הדא הוא דכתיב (קהלת ג ב) עת
ללדת וגו'.

חזא דלא אצלה, (ויקרא יד מה) ונתן את הבית את
אבניו ואת עציו וארכיב ליה בגופא
אחרא, כמאן דארכיב אילן ממין תפוחים
במין חבושים, ותמן אשתני אילנא ואיבא
דילה. ודא איהו שנוי השם. חזא דלא אצלה
אעקר ליה מתמן, ושני ליה בכל עובדוי מפל
מה דהיה בקדמיתא ומפל ציורין דילה. ורזא
דמלה (איוב יד ב) משנה פניו ותשלחהו.

הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר
(שם לג כט). קרקע דנטע ליה תמן ואצלה
ואתפשט אנפוי ושרשוי עד אלף דור, דא
שכינתא. הדא הוא דכתיב (תהלים קה ח) דבר צוה
לאלף דור. ועליהו אתמר (שיר ח יב) האלף לך
שלמה. ואלין אלף עלמין דכסופין דארכיב
ליה לאדם על פלהו ורזא דמלה (דברים ה י) ועשה
חסד לאלפים. למאן, לאהביו ולשמרי מצותו
לאלף דור. פיון דאצלה בכל גלגולא ובכלהו
אתדכי ואצלה, אתמר ביה ועשה חסד
לאלפים.

אבר לחיבא דלא אצליחין בכל אתר מה כתיב
בהון, (תהלים צא ז) יפל מצדך אלף, לא אית
לון חולקא באלף עלמין אלין. ורזא דמלה
(קהלת ח י) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו
וממקום קדוש יהלכו. מאי וממקום קדוש
יהלכו, דהא אם אנון רשעים לא הוה לון
מאתר דקדשה. אלא ודאי כן ראיתי רשעים
בגין רשעותא דילהון לית לון חולקא בקדשה.

בין כף הנה מזדמן הזקן של הזקנים אליו, ואמר לו, לא כל הרשעים שוים, שיש רשע גמור, ויש רשע שאינו גמור. הרשע שאינו גמור יש לו חלק בקדשה ויש לו חלק בטמאה, ששניהם התערבו בו, ועל זה נאמר ראיתי רשעים קברים וכאו וממקום קדוש יהלכו, ולא אמר ראיתי רשעים גמורים. שהרשע הגמור אין לו חלק בקדשה ודאי.

אבל רשע שאינו גמור, יש לו חלק בקדשה. וכדי להטהר מהטמאה, מורידים אותו בגלגול, ולזה אין שעה ועת וזמן ידוע, אלא יבא כמה פעמים בגלגול עד שיטהר מאותה הזהמה. לאמן שהיה לו כלי של כסף מערב במין אחר, רצה לבררו וללבנו, מה עשה? היה יוצק אותו בכלי כמה פעמים, וזרקו לאש עד שהתברר והתלבן, וסוד הדבר - (איוב כב) אשר קמטו ולא עת נהר יוצק יסודם.

איזה נהר? זה נהר דינור ששם יוצק הנשמה עד שמתלבנת. ומה זה אשר קמטו ולא עת? אלו תשע מאות שבעים וארבעה דורות שהתקמטו בלא עת והסתלקו בלא עת טרם זמנם, ונרק אותם הקדוש ברוך הוא בגלגול על כל דור ודור, והחזיר אותם ליסוד.

וזהו ונהר יוצק יסודם, שהם ד' יסודות של ארבעה פרצופים, שהם פרצוף אדם ופרצוף אריה ופרצוף שור ופרצוף נשר, שממנים על מים ואש ורוח ועפר. אריה מפרכה, וגלגולו מים. שור מפרכה, וגלגולו אש. נשר מפרכה, וגלגולו רוח. אדם מפרכה, וגלגולו עפר. זהו שכתוב ואדם אל עפר ישוב.

אדהכי הא סבא דסבין קא אזדמן ליה, אמר ליה לאו כל רשיעיא שוין, דאית רשע גמור, ואית רשע שאינו גמור. רשע שאינו גמור אית ליה חולקא בקדושא, ואית ליה חולקא במסאבו, דאתערבו ביה תרויהו. ולהאי אתמר ראיתי רשעים קברים וכאו וממקום קדוש יהלכו. ולא אמר ראיתי רשעים גמורים. דרשע גמור לית ליה חולקא בקדשה ודאי.

אבל רשע דלאו איהו גמור, אית ליה חולקא בקדשה. ובגין לאתדפאה ממסאבו נחתין ליה בגלגולא. ולהאי לית שעתיא ועת וזמן ידיע אלא ייתי כמה זמנין בגלגולא עד דיתדפי מההוא זיהמא. לאומנא דהיה ליה מאנא דכספא מערב במינא אחרא. פעא לבררא וללבנא ליה. מה עבד היה יוצק ליה במנא כמה זמנין, וארמי ליה בנורא עד דאתברר ואתלבן. ורזא דמלה (איוב כב טז) אשר קמטו ולא עת נהר יוצק יסודם.

מאי נהר דא נהר דינור דתמן יוצק נשמתא עד דאתלבנא. ומאי אשר קמטו ולא עת אליו תתקע"ד דרין דאתקמיטו בלא עת ואסתלקו בלא עת קדם זמניהו, וזריק לון קדשא בריהו הוא בגלגולא על כל דרא ודרא וחרר לון ליסוד.

ורא איהו נהר יוצק יסודם. דאנון ארבע יסודין דארבע פרצופין, דאנון פרצוף אדם, ופרצוף אריה, ופרצוף שור, ופרצוף נשר, דממנין על מיא ואשא ורוחא ועפרא. אריה מפרכה וגלגולא דילה מיא, שור מפרכה וגלגולא דילה אשא. נשר מפרכה וגלגולא דילה רוחא. אדם מפרכה וגלגולא דילה עפרא. הדא הוא דכתיב (שם לד טז) ואדם על עפר ישוב.

על שלש חיות נאמר, הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. אדם צוה לאלף דור. בא רבי שמעון לנשקו, ופרח למעלה. אמר רבי שמעון, זקן זקן, עליך נאמר (מלאכי ב) הלא אב אחד לכלנו. בדיוקן שלמעלה, אבינו שבשמים. אשרי חלקנו שזכינו שיהיה לנו בך חלק.

ומה היה? פשתים, שנאמר בו (שמות כח) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. אמר לו רבי אלעזר, אם פן שהתפסטה בו הערוה - הוא טוב! אמר לו, בני, לא כל העריות שוים. זה לא הקריב הקרבן הזה אלא לקרב את ערותו לה, שנאמר בו (ויקרא יח) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'. ומהי ערותו? הנהמה הרעה, הערלה הנקבה, שערלה היא שנאמר בה אדם הראשון מושף בערלתו היה.

ומהי האם של הערבוביה הרעה? פרי העץ של טוב ורע, שנאמר בה (בראשית א) ותקח מפרי'ו ויתאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל. ומהי? ליליית, משם באים הערב רב, שהם מערבים בישראל, שנאמר בהם (ישעיה א) הוי גוי חטא, שהם זרע מרעים בני משחיתים וגו'. ואמרו אלה אלהיך ישראל לעגל. ומשום זה (בראשית ד) ואל קין ואל מנחתו לא שעה.

והרי נאמר בקדוש ברוך הוא, (תהלים קמה) ורחמיו על כל מעשיו, ונאמר פי לא אחפץ במות המת, וקבל אותם, וכל שפן לקרבנו של קין. אלא שהיה רצונו לרע, כמו שנתבאר. אבל הכל היה רצונו בקרבנו לקרב את השכינה, לאותו שנאמר בו (דניאל י) ועתיק הימים יושב, לבושו פשילג לבן,

תלת חיון עליהו אתמר (שם לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. אדם, (תהלים קה ח) צוה לאלף דור. אתא רבי שמעון לנשקא ליה פרח לעלא. אמר רבי שמעון (דף קלח ע"א) סבא סבא עליך אתמר (מלאכי ב י) הלא אב אחד לכלנו. בדיוקנא דלעלא אבינו שבשמים זפאה חולקנא דזכינא למיהוי בך חולקא.

ומאי היה פשתים, דאתמר ביה (שמות כח מב) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. אמר ליה רבי אלעזר אם פן דאתפסי ביה בשר ערוה טוב איהו. אמר ליה פרי לאו כל עריות שוין, האי לא קריב קרבנא דא אלא לקרבא ערוה דילה לה' דאתמר ביה (ויקרא יח ו) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'. ומאי ערוה דילה זהמא בישא ערלה נוקבא דערלה היא דאתמר בה אדם הראשון מושף בערלתו היה.

ומאי ניהו אמא דערבוביא בישא, איבא דאילנא דטוב ורע דאתמר בה (בראשית ג) ותקח מפרי'ו ויתאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל. ומאי ניהי ליליית מתמן קא אתין ערב רב, דאנון מערבין בישראל דאתמר בהון (ישעיה א ד) הוי גוי חטא, דאנון זרע מרעים בני משחיתים וגו'. ואמרו אלה אלהיך ישראל לעגלא. ובגין דא (בראשית ד) ואל קין ואל מנחתו לא שעה.

והא קדשא ברוך הוא אתמר ביה (תהלים קמה ט) ורחמיו על כל מעשיו, ואתמר ביה (יחזקאל יח לב) פי לא אחפץ במות המת, וקביל לון כל שפן לקרבנא דקין. אלא דהוה רעותה לביש פמא דאתמר אבל הכל הוה רעותה בקרבנא דילה לקרבא שכינתא להוהוא דאתמר ביה

ושער ראשו כְּצֶמֶר נָקִי. בַּמָּה?
בְּאוֹתוֹ שֶׁהַקְּרִיב מִבְּכֹרוֹת צִאֲנוּ
וּמִחֻלְבְּהֶן. וּמִשּׁוּם זֶה וַיִּשַׁע ה'
אֶל הַבַּל. וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

וּמִיָּד כְּשֶׁלֹּא הִתְקַבַּל קָרְבָּנוֹ שֶׁל
קִיץ, וַיִּחַר לְקִיץ מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה'
אֶל קִיץ לָמָּה חָרָה לְךָ שֶׁלֹּא
הִתְקַבַּל קָרְבָּנְךָ? אִם תִּיטִיב
מִעֲשִׂיךָ בְּגִלְגֹּל - שָׂאת לְךָ בְּעוֹלָם
וַתִּתְקַבַּל בְּתִשְׁבּוּכָה, וְאִם לֹא -
לִפְתַּח חֲטָאת רִבִּץ.

הִנֵּה כַּאֲשֶׁר אָדָם שֶׁל עֲשִׂיָּה וַיִּצְרָה,
אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, שֶׁבְּאֵרוֹהָ עַל
תְּפִאֲרָתָהּ. מַה זֶה בְּצַלְמוֹ בְּצִלְמֵ?
שְׁתֵּי הַדְּמִיּוֹת שֶׁלוֹ לְמַעְלָה. אֵלוֹ
הֵם וְיוֹ, שְׁתֵּי וְיוֹיִן, הֵם שְׁנֵי
דְיוֹקְנָאוֹת שֶׁל א' שֶׁהוּא הָאָדָם
שֶׁל הָאֲמִצָּע.

שֶׁהַשְּׂכִינָה הַעֲלִיּוֹנָה הִיא דְמוּת
אָדָם עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא חֲכָמָה,
וְהַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה דְמוּת אָדָם,
שֶׁהוּא הַעֲמוּד הָאֲמִצָּעִי. וְעוֹד,
הַעֲמוּד הָאֲמִצָּעִי בְּדִיוֹקָן שֶׁל כְּתוּב,
וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה. וְאָדָם שֶׁל
יִצְרָה צְדִיק בְּדִיוֹקָן הַחֲכָמָה.
וּמִשּׁוּם זֶה (מַלְכִים א ה) וַיְהִי נֶתָן
חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. שֶׁהוּא צְדִיק
בְּרִית שְׁלוֹם, שְׁלוֹם ה'. וְשְׂכִינָה
הַתַּחְתּוֹנָה אָדָם שֶׁל עֲשִׂיָּה, דְמוּת
הַשְּׂכִינָה הַעֲלִיּוֹנָה.

וְעוֹד אָדָם מֵהַצַּד שֶׁל וְאִי הוּא
אֶרֶץ אֲפִים, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה,
אָדָם שֶׁל יִצְרָה, זְעִיר אֲנָפִין
מֵהַצַּד שֶׁל וַיִּצְרָה. יוֹיִ אֵלוֹ הֵם
הַסְּפִירוֹת שֶׁל בְּרִיאָה וַיִּצְרָה
וַעֲשִׂיָּה הַתַּחְתּוֹנִים. וְעוֹד,
בְּרִיאִית בְּרִיאָה שִׁי"ת, וְהֵם אָדָם
שֶׁל בְּרִיאָה וַיִּצְרָה וַעֲשִׂיָּה
הַתַּחְתּוֹנִים, וְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה
וַיִּצְרָה וַעֲשִׂיָּה הַעֲלִיּוֹנִים.

וּמִצְאָנוּ שְׁטֵמוֹנִים בְּסִפְרוֹ שֶׁל
חֲנוּךְ, שְׁאָדָם בְּחֻשְׁבוֹן קָטָן הוּא
תִּשְׁעָה, וְכָל סְפִירָה נִקְרָאת אָדָם,
וְהַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה דְמוּת אָדָם.

(דְּנִיאל ז ט) וַעֲתִיק יוֹמִין יִתֵּב לְבוּשֵׁה פְתִלַּג חָרִי
וּשְׁעָר רִישֵׁה כְּעֶמֶר נִקָּא. בְּמֵאִי, בְּהֵהוּא דְקָרִיב
(בְּרֵאשִׁית ד ד) מִבְּכֹרוֹת צִאֲנוּ וּמִחֻלְבְּהֶן. וּבְגִיץ דָּא
וַיִּשַׁע ה' אֶל הַבַּל. וְהָא אֲתָמֵר.

וּמִיָּד דְלֹא אֲתִקְבַּל קָרְבָּנָא דְקִיץ, וַיִּחַר לְקִיץ
מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' אֶל קִיץ לָמָּה חָרָה לְךָ
דְלֹא אֲתִקְבַּל קָרְבָּנְךָ. אִם תִּיטִיב עוֹבְדָךָ
בְּגִלְגֹּלָא, שָׂאת לְךָ בְּעִלְמָא וַתִּתְקַבַּל בְּתִיּוֹבְתָא.
וְאִם לָאו, לִפְתַּח חֲטָאת רִבִּץ.

הָא הִכָּא אָדָם דְעֲשִׂיָּה וַיִּצְרָה אָדָם דְבְרִיאָה
דְאֻקְמוּהָ עַל תְּפִאֲרָתָהּ. מֵאִי בְּצַלְמוֹ בְּצִלְמֵ
דְתַרִין דְיוֹקְנִין דִּילָהּ לְעֵלָא. אֲלִין אֲנוּן וְיוֹ תַרִין
וְיוֹן אֲנוּן תַרִין דְיוֹקְנִין דָּא' דְאִיהוּ אָדָם
דְאֲמִצָּעִיתָא.

דְשְׂכִינְתָא עֵלָאָה אִיהִי דְמוּת אָדָם עֵלָאָה
דְאִיהוּ חֲכָמָה. וְשְׂכִינְתָא תַתָּאָה
דְמוּת אָדָם דְאִיהוּ עֲמוּדָא דְאֲמִצָּעִיתָא. וְעוֹד
עֲמוּדָא דְאֲמִצָּעִיתָא בְּדִיוֹקְנָא דְכְתוּב וְדָא אָדָם
דְבְרִיאָה. וְאָדָם דְיִצְרָה צְדִיק בְּדִיוֹקְנָא
דְחֲכָמָה. וּבְגִיץ דָּא (מַלְכִים א ה כו) וַיְהִי נֶתָן חֲכָמָה
לְשִׁלְמָה. דְאִיהוּ צְדִיק בְּרִית שְׁלוֹם שְׁלָם ה'.
וְשְׂכִינְתָא תַתָּאָה אָדָם דְעֲשִׂיָּה דְמוּת דְשְׂכִינְתָא
עֵלָאָה.

וְעוֹד אָדָם מִסְטָרָא דְוְאִי אִיהוּ אֶרֶץ אֲנָפִין
וְדָא אָדָם דְבְרִיאָה אָדָם דְיִצְרָה זְעִיר
אֲנָפִין מִסְטָרָא דְוַיִּצְרָה. יוֹיִ אֲלִין אֲנוּן סְפִירָן
דְבְרִיאָה וַיִּצְרָה וַעֲשִׂיָּה תַתָּאִין, וְעוֹד, בְּרִיאִית
בְּרִיאָה שִׁי"ת, וְאֲנוּן אָדָם דְבְרִיאָה וַיִּצְרָה
וַעֲשִׂיָּה תַתָּאִין, וְאָדָם דְבְרִיאָה וַיִּצְרָה וַעֲשִׂיָּה
עֵלָאִין.

וְאֲשַׁבְּחָנָא טְמִירִין בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ, דְאָדָם
בְּחֻשְׁבוֹן זְעִיר תִּשְׁעָה אִיהוּ. וְכָל
סְפִירָה אֲתִקְרִיאת אָדָם. וְשְׂכִינְתָא תַתָּאָה דְמוּת

בְּרֵאשׁוֹנָה עֵלַת הָעֵלּוֹת אָמַר
לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם, יִהְיֶה הָרֹאשׁ
מִמֶּךָ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ז) רֹאשֶׁךָ
עֲלֶיךָ כַּכְּרָמֶל.

הָרֹאשׁ הֵנָּה אֶחָד, וּמִצְחוֹ וּשְׂתִי
עֵינַיִם וּשְׂתִי אֲזָנַיִם - הֵנָּה שֵׁשׁ,
וּשְׂתִי פְּנִים וְחֹטֵם - הֵנָּה תִּשְׁעָ.
נַעֲשֶׂה אָדָם, הֵנָּה הִפָּה שִׁיְהִיָּה
עֲשִׂירִית, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל. אָמַר לוֹ
רַבּוֹן הָעוֹלָם, כָּל עֲמַל הָאָדָם
לְפִיָּהוּ, וְכָל גִּלְגּוּלָיו לְפִיָּהוּ,
וְאִפְשָׁר שִׁיִּנְתֵּן בְּשַׁעַה שֶׁל
מְזוֹנוֹת? אָמַר לוֹ, אֲנִי אֲשַׁתְּתֶף
עִמָּכֶם, לֹא יִהְיֶה עֲמַל בְּפִיָּהוּ.
בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּרָא הַכֹּל בְּלֵי עֲמַל
וּיְגִיעָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים א) ^(א)
בְּדַבְּרֵי ה' שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיּוֹ
כָּל צְבָאָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה עֲמַל הָיָה
לְמַעַלָּה וְחֶסְרוֹן שֶׁל מְזוֹן? אָמַר
לוֹ, כֵּן, שְׂאוֹתוֹ אָדָם קִדְמוֹן הָיָה
בוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, מְשׁוּם
שֶׁעֵלַת הָעֵלּוֹת לֹא הָיָה מִשְׁתַּתֵּף
שָׁם, מְשׁוּם שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הָיָה
שְׁלָם עִם נִקְבָּתוֹ. וּמְשׁוּם זֶה אָמַר
(בראשית א) נַעֲשֶׂה אָדָם, שֶׁהוּא
נִקְבָּה, וְהַשְׁתַּתֵּף שָׁם, שְׂאִינוּ
שׂוֹרֵה אֵלָּא בְּמִקּוֹם שְׁלָם.

אַחַר כֵּן יָרַד לַמַּחַ, שֶׁהוּא חֲכָמָה,
וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. שֶׁהַמַּח הוּא
אֶחָד, וְנִחְלַק לְאַרְבַּעַה מַחִים -
הֵנָּה חֲמֹשׁ. וּשְׁנֵי כַּנְפֵי רֵאָה וּשְׂתִי
כְּלִיּוֹת שְׁנֵיחֲשִׁבוֹת עֲמוֹ מִבְּפָנַיִם -
הֵנָּה תִּשְׁעָ. וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, זֶה
הַלֵּב, שִׁיְהִיָּה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

וְאַחַר כֵּן יָרַד לַגּוֹף וְאָמַר נַעֲשֶׂה
אָדָם. שֶׁעַל הַגּוֹף, צְנוּר וְקִנְיָה
וּנְשׂוּט - הֵנָּה שְׁלֹשׁ, וְהַגּוֹף וּשְׂתִי
הַזְרוּעוֹת - הֵנָּה שֵׁשׁ, וּבְרִית וּשְׂתִי
שׁוֹקִיִם - הֵנָּה תִּשְׁעָ. נַעֲשֶׂה אָדָם
- הַעֲשִׂירִית לְכֹל, זֶה הַנִּקְבָּה. בְּכָל
מִקּוֹם הַנִּקְבָּה זֶה הִיא שְׁלֵמוֹת
הָעֵלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. וְכֵן הוֹלֵךְ
בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל סִפְיָרָה

אָדָם. בְּקִדְמִיתָא עֵלַת הָעֵלּוֹת אָמַר לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה
אָדָם יִהְיֶה רִישָׁא מִמֶּךָ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שיר ז)
וְרֹאשֶׁךָ עֲלֶיךָ כַּכְּרָמֶל.

רִישָׁא הָא חֵד. וּמִצְחָא דִּילָהּ וְתַרְיִן עֵינִיִן וְתַרְיִן
אוּדְנִיִן הָא שִׁית. וְתַרְיִן אֲנָפִין וְחוּטְמָא
הָא תִּשְׁעָ. נַעֲשֶׂה אָדָם הָא פּוּמָא דִּיהָא עֲשִׂירִית
כְּלָלָא דְכִלָּא. אָמַר לִיה רַבּוֹן עֲלָמָא (קהלת ו) כָּל
עֲמַל הָאָדָם לְפִיָּהוּ. וְכָל גִּלְגּוּלֵיִן דִּילָהּ לְפִיָּהוּ.
וְאִפְשָׁר דִּיהִיב בְּשַׁעַתָּא דְּמְזוּנֵי. אָמַר לִיה אֲנָא
אֲשַׁתְּתֶף בְּכוֹ לֹא יִהְיֶה עֲמַל בְּפִיָּהוּ. בְּהָהוּא
זְמַנָּא בְּרָא כִלָּא בְּלֹא עֲמַל וּיְגִיעָה. הָדָא הוּא
דְכְּתִיב (תהלים לג) בְּדַבְּרֵי ה' שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וּמָה עֲמַל הָיָה לְעֵלָּא
וְחֶסְרוֹנָא דְּמְזוֹנָא. אָמַר לִיה אֵינ דִּיהָוָא
אָדָם קִדְמוֹן הָיָה בְּנֵי עֲלָמִין וּמַחְרִיבֵן. בְּגִין
דְּעֵלַת הָעֵלּוֹת לֹא הָיָה מִשְׁתַּתֵּף תַּמָּן. בְּגִין דְּעַד
הַשְׁתָּא לֹא הָיָה שְׁלֵים בְּנוֹקְבָא דִּילָהּ. וּבְגִין
דָּא אָמַר (בראשית א) נַעֲשֶׂה אָדָם, דְּאִיְהוּ נִוְקְבָא
וְאֲשַׁתְּתֶף תַּמָּן דְּאִיְהוּ לֹא שְׂרָא אֵלָּא בְּאַתְר
שְׁלֵיִם.

לְכַתֵּר נְחִית לְמַחָא דְּאִיְהוּ חֲכָמָה וְאָמַר נַעֲשֶׂה
אָדָם. דְּמַחָא אִיְהוּ חֵד וְאַתְּפִלַּג לְאַרְבַּע
מַחִין הָא חֲמֹשׁ. וְתַרְיִן כַּנְפֵי רֵאָה וְתַרְיִן כְּלִיִן
דְּאַתְחֲשִׁיבוֹ עִמָּה מְלַגָּאוּ, הָא תִּשְׁעָ וְאָמַר
נַעֲשֶׂה אָדָם דָּא לְבָא דִּיהָא שְׁלִימוֹ דְכִלָּא.

וּלְכַתֵּר נְחִית לַגּוֹפָא וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּגוֹפָא
עֲלָה צְנוּר וְקִנְיָה וּנְשׂוּט הָא תִּלָּת.

וּגוֹף וְתַרְיִן דְּרוּעִין הָא שִׁית. וּבְרִית וְתַרְיִן
שׁוֹקִיִן הָא תִּשְׁעָ. נַעֲשֶׂה אָדָם עֲשִׂירִית לְכִלָּא
דָּא נִוְקְבָא בְּכָל אֶתְר נִוְקְבָא דָּא אִיְהִי שְׁלִימוֹ
דְּעֵלָּאִין וְתַתָּאִין. וְהִכֵּי אֲזִיל בְּכָל אֵבָר וְאֵבָר
וּבְכָל סִפְיָרָה וְסִפְיָרָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. עַד

וספירה, ואמר נעשה אדם, עד שנגלגלת השכינה בכל ספירה ובכל איבר.

באותו הזמן שגשגו כל האיברים בה, כל אחד לעשר כמו זה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אחר כך יורד לארבע החיות שמהם נטל אדם שהם יהו"ה, ואמר נעשה אדם, שתהיה השכינה כלולה מכל צד. וכך יורד למטה לכל צבא השמים ואמר נעשה אדם, וכך למטה בבני אדם. ואלעזר בני, נקט את הכלל הזה בידך - שפכל מקום שאין שם שכינה, אין שם שלמות, ועלת העלות לא שרוי שם. ומשום זה האדם בלי הנקבה הוא פגום ולא שורה עליו הקדוש ברוך הוא. אמר רבי אלעזר וכל החברים של שם, אלו לא באנו לעולם אלא לשמע זאת - מספיק.

ועוד אמר רבי שמעון, הברכות אין יורדות על ביתו, ולא הנביעה, עד שהשכינה מתחברת עם הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (בראשית ב) כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ. למה? משום שאדם אין, שעליו נאמר (יחזקאל מד) להניח ברכה אל ביתך, ואדם לא נקרא בלי נקבה, ומשום זה כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ.

והארץ היתה תהו ובהו, וכל הבנינים היו חרבים ויבשים בלי נביעה, עד שבאה השכינה. ומשום זה (שמות ב) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך. ותרגם אנקלוס, בכל מקום שאשרה את שכינתי. שכל הברכות מתפנסות בו.

ובשביעו נאמר כל הפורע פורע בברוך. מה זה ברוך? כ' פתר. ר' שש הספירות. הנה עשרה כלולים

דאתפלילת שכינתא בכל ספירה ובכל אבר. בהווא זמנא דאשתלימו כל אברין בה כל חד לעשר פגונא דא, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. לבתר נחית לארבע חיון דאתנטיל מניהו אדם דאנון יהו"ה. ואמר נעשה אדם לתתא לכל צבא השמים ואמר נעשה אדם. והכי לתתא בבני נשא. ואלעזר ברי נקט האי כללא בידך, דבכל אתר דלית שכינתא תמן, לית שלמותא תמן, ועלת העלות לא שריא תמן. ובגין דא איהו פר נש פגים בלא נוקבא, לא שריא קודשא בריך הוא עלה. אמר רבי אלעזר וכל חבריא דתמן אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די.

ועוד אמר רבי שמעון ברפאן לא נחתין על ביתיה ולא נביעו, עד דשכינתא אתחברת בקודשא בריך הוא. הךא הוא דכתיב (בראשית ב) כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ. אמאי בגין דאדם אין. דעלה אתמר (יחזקאל מד ל) להניח ברכה אל ביתך. ואדם לא אתקרי בלא נוקבא, ובגין דא כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ. והארץ היתה תהו ובהו. וכל בנינין הוו חרבין ויבשין בלא נביעו, עד דאתת שכינתא. ובגין דא (שמות כ כד) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך. ותרגם אנקלוס בכל אתרא דאשרי ית שכינתי. דכל ברפאן ביה מתפנשין.

ובגינה אתמר כל הפורע פורע בברוך. מאי ברוך כ' פתר. ר' ראשית חכמה. ב' אמא עלאה ואמא תתאה. ו' כליל שית ספירן, הא עשר כלילן בה וכלהו מתפנשין לגבה. ראשית חכמה. ב' האם העלינה והאם התחתונה. ו' כולל

בה, וכלם מתכנסים אליה. ומשום זה נקראת בית הכנסת, הכנוס של הכל.

וכך הזוקף - זוקף בשם, וכל הפורע - פורע בברוך, שהוא שנאמר בו וברוך אל עליון, כולל עשר ספירות ממעלה למטה, שהוא מקור כל הברכות. וכל הזוקף בשם, פעמים למה? היה לו לומר, כל מי שמתפלל, כורע בברוך וזוקף בשם! למה שתי כריעות ושתי זקיפות? אלא הסוד של שתי כריעות - הראש והגוף, עד ח"י העולמים שהוא כולל שמונה עשרה חליות. וזהו עד שיתפקקו כל החליות שבשדרה, ועליה נאמר ביעקב (בראשית לב) וישתחו ארצה שבע פעמים. וכמו ששתי כריעות הם בראש וגוף שהוא ברוך, כך צריך שם שתי זקיפות.

אמר רבי אלעזר, אבא, סוד עליון יש יותר שירידת הנביעה מבפנים היא יתרה. שתי כריעות הן י"ו למי? אל ה"ה, ושתי זקיפות בה"ה להעלות ה' עם י', ה' עם ו', כמו שבית ראשון ושני שהסתלקו בשני עמודים, ועליהם נאמר (תהלים קמה) סומך ה' לכל הנפלים וזוקף לכל הפופים.

אמר לו, והרי נתבאר כל הפורע פורע בברכות, שהוא אל עליון שנכללים בו עשר, איך הם כפולים שם עשר שנים שיהיו שם שתי כריעות? שהרי הכריעות הן עשר ממעלה למטה. וזקיפות עשר ממטה למעלה. וסוד הדבר - אל"ף ה"א יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. הכריעות בעשר מן אלף של אדנ"י, עד עשר זקיפות מן י' של אדנ"י, עד אלף מן אדנ"י הוא בברוך אל"ף ה"א יו"ד ה"א וכל

ובגין דא אתקריאת בית הכנסת, כניסו דכלא. וכך הזוקף זוקף בשם וכל הפורע פורע בברוך. ההוא דאתמר ביה (בראשית יד כ)

וברוך אל עליון. כליל עשר ספירן מעלא לתתא דאיהו מקור כל ברפאן. וכל הזוקף זוקף בשם. תרין זמנין אמאי. הוה ליה למימר כל מאן דמצלי פורע בברוך וזוקף בשם. אמאי תרין כריעות ותרין זקיפות. אלא רזא דתרין כריעות רישא וגופא. עד ח"י עלמין דאיהו כליל ח"י חלון. ודא איהו עד שיתפקקו כל חליות שבשדרה. ועלה אתמר ביעקב (בראשית לב) וישתחו ארצה שבע פעמים. וכמא דתרין כריעות אנון ברישא וגופא דאיהו ברוך. הכי צריך תרין זקיפות תמן.

אמר רבי אלעזר אבא רזא עלאה אית יתיר דנחיתו דנביעו מלגאו איהו יתיר. תרין כריעות אנון י'ו לגבי מאן לגבי ה'ה. ותרין זקיפות בה'ה לסלקא ה' בי, ה' בו'. כגונא דבית ראשון ושני דאסתלקין בתרין עמודין. ועליהו אתמר (תהלים קמה יד) סומך ה' לכל הנפלים וזוקף לכל הפופים.

אמר ליה והא אתמר כל הפורע פורע בברכות, דאיהו אל עליון דאתפלילן ביה עשר. איך אנון כפולים תמן עשר תגנא למהוי תמן תרין כריעות. דהא כריעות אנון עשר מעלא לתתא. זקיפות עשר (דף קלה ע"ב) מתתא לעלא. ורזא דמלה אל"ף ה"א יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. הכריעות בעשר מן אלף דאדנ"י עד י' זקיפות מן י' דאדני עד אלף דאלף מן אדנ"י איהו אהיה. י' מן אדנ"י איהו יהו"ה. ובגין דא כל הפורע פורע בברוך אל"ף ה"א יו"ד ה"א. וכל הזוקף זוקף בשם יו"ד ה"א אהיה. י' מן אדנ"י הוא יהו"ה. ומשום זה כל הפורע פורע

וְאָ"ו ה"א. הָא הָכָא זְקִיפָה חַד וְהַכְרָעָה חַד. הַכְרָעָה בְּאֵהִיָּה זְקִיפָה בִּיהו"ה. וְכֹלָא בְּאֲדָנִי. אִם כֵּן זְקִיפָה תַנְיָנָא וְהַכְרָעָה תַנְיָנָא בְּמַאי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִיךְ בְּרִי לְעַתִּיק יוֹמִין. וְדַאי זְקִיפָה וְהַכְרָעָה תַנְיָנָא צְרִיךְ לְעֵלְת הַעֲלוֹת. דְּנַחֲתִית לִיָּה מַעְלָא לְתַתָּא וּלְסַלְקָא בִּיָּה שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהוּ זְקִיפָה לָּהּ בְּשֵׁם יְהו"ה דְּכֹלָא בִּידָה וּבְרִשׁוּתָּהּ עֲלִיָּה וִירִידָה וּנְבִיעוּ בְּרִשׁוּתָּהּ דְּלֹא נַחֲתִית אֶלָּא בְּרִשׁוּתָּהּ. וְאִם הוּא לֹא נַחֲתִית נְבִיעוּ לֹא נַחֲתִית. וְאִם הוּא לֹא נַחֲתִית לִית סְלִיקוּ לְשְׁכִינְתָּא וּנְבִיעוּ לֹא נַחֲתִית לָּהּ. חֲדוּ כְּלָהּ הַבְּרִיא וְחֲדָא רַבִּי אֶלְעָזָר. נִפְקַן קָלָא וְאָמַר עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן (משלי כג כח) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ וְעַל רַבִּי אֶלְעָזָר וְתַגְל יוֹלְדֶתְךָ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, אֲתַחֲבְרוּ אוֹפְן וּמְלָאךָ וְכֹסֵא וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, דִּיְהֵא בְּשִׁתְּפוּ דִּילָן, נִשְׁמַתָּא מִכֹּסֵא וְרוּחָא מִמְלָאךָ, וְנִפְשָׁא מֵאוֹפְן לְמַהוּי בְּדִיוֹקְנָא דִּילָן לְבִרְכָא וּלְקִדְשָׁא וּלְיַחְדָּא לִיָּה כְּגוֹנָא דִּילָן.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. אֲדַהְכִּי הָא סְבָא דְסָבִין עַתִּיקָא דְעַתִּיקִין קָא נַחֲתִית וְאָמַר, שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן מָאן הוּא דְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מַאי נִיְהוּ הָכָא הָאִי אֱלֹהִים. מִיָּד פָּרַח וְלֹא חָזָא לִיָּה. כְּמָא דְשָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁאָמַר לִיָּה שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן וְלֹא קָרָא לִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי. אָמַר וְדַאי דָּא אִיְהוּ קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאֲתַמַּר בִּיָּה (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין יִתְב לְבוּשָׁה כְּתִלְג חוּר. כְּעֵן אִיְהִי שְׁעַתָּא לְמַפְתַּח בְּהַאי רְזָא דְיודָאי הָכָא אִית רְזָא דְלֹא אִית רְשׁוּ לְאֲתַגְלִיא. וְכַעֲן מִשְׁמַע דְרִשׁוּתָּא אֲתִיְהִיב לְאֲתַגְלִיא.

כְּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דְהִוָּה לִיָּה כְּמָה בְּנִינִין לְמַבְנִי, וְהִוָּה לִיָּה אוּמְנָא. וְאוּמְנָא לֹא

הַזְקִיף זֹקֵף בְּשֵׁם יו"ד ה"א וְאָ"ו ה"א. תְּרִי כְּאֵן זְקִיפָה אַחַת וּכְרִיעָה אַחַת. הַכְרָעָה בְּאֵהִיָּה, זְקִיפָה בִּיהו"ה, וְהַכְרָעָה בְּאֲדָנִי. אִם כֵּן, זְקִיפָה שְׁנַיָּה וּכְרִיעָה שְׁנַיָּה בְּמָה?

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרוּךְ בְּנֵי לְעַתִּיק הַיָּמִים, וְדַאי שְׁזַקִּיפָה וּכְרִיעָה שְׁנַיָּה צְרִיךְ לְעֵלְת הַעֲלוֹת, שְׁמוּרִיד אוֹתוּ מִמַּעְלָה לְמַטָּה וּלְהַעֲלוֹת בּוּ הַשְׁכִּינָה, שְׁהוּא זֹקֵף אוֹתָהּ בְּשֵׁם יְהו"ה שְׁהַכֵּל בְּיָדוּ וּבְרִשׁוּתוּ. הַעֲלִיָּה וְהִירִידָה וְהַנְּבִיעָה בְּרִשׁוּתוּ, שְׁלֹא מוּרִיד אֶלָּא בְּרִשׁוּתוּ. וְאִם הוּא לֹא מוּרִיד נְבִיעָה, לֹא יוֹרְדֵת. וְאִם הוּא לֹא מוּרִיד, אִין עֲלִיָּה לְשְׁכִינָה, וְהַנְּבִיעָה לֹא יוֹרְדֵת לָּהּ. שְׁמַחוּ כָּל הַחֲבָרִים וְשְׁמַח רַבִּי אֶלְעָזָר. יְצֵא קוֹל וְאָמַר עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן: יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ. וְעַל רַבִּי אֶלְעָזָר - וְתַגְל יוֹלְדֶתְךָ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, הַתְּחַבְּרוּ אוֹפְן וּמְלָאךָ וְכֹסֵא וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, שִׁיְהִיָּה בְּשִׁתְּפוּת שְׁלָנוּ. הַנְּשַׁמָּה מִכֹּסֵא, וְהַרוּחַ מִמְלָאךָ, וְהַנְּפֶשׁ מֵהַאוֹפְן, שִׁיְהִיָּה בְּדִיוֹקְנֵן שְׁלָנוּ לְבִרְךָ וּלְקִדְשֵׁךָ וּלְיַחְדֵךָ אוֹתוּ כְּמוֹנוּ. וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. בִּינְתִים הִנֵּה הַזְקֵן שֶׁל הַזְקָנִים, הַעַתִּיק שֶׁל הַעַתִּיקִים, יָרַד וְאָמַר, שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן, מִי הוּא שְׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם? וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, מִי הוּא כְּאֵן הָאֱלֹהִים הַזֶּה? מִיָּד פָּרַח, וְלֹא רָאָה אוֹתוּ. כְּמוֹ שְׁשָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁאָמַר לוֹ שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן וְלֹא קָרָא לוֹ בְּשֵׁם רַבִּי, אָמַר וְדַאי הוּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֹאֲמַר בּוּ (דניאל ז) וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, וְלְבוּשׁוֹ כְּשִׁלְג לָכֵן. כְּעַת הַשְּׁעָה לְפָתַח בְּסוּד הַזֶּה, שְׁוֹדָאי כְּאֵן יִשׁ סוּד שְׁאִין רְשׁוּת לְגִלוֹת, וְכַעֲת מִשְׁמַע שְׁנַתְּנָה רְשׁוּת לְגִלוֹת.

כְּתַח וְאָמַר, לְמַלְךָ שְׁהִי לּוֹ כְּמָה בְּנִינִים לְבָנוֹת, וְהִנֵּה לּוֹ אִמְן, וְהֵאֱמֵן לֹא הִנֵּה עוֹשֶׂה דְבַר אֶלָּא

בְּרִשׁוֹת הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי ח) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו'. הַמֶּלֶךְ וְדָאִי הוּא הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה לְמַעְלָה, וְהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי הוּא הַמֶּלֶךְ לְמִטָּה. אֱלֹהִים הָאֲמֵן לְמַעְלָה, וְזוֹ הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. אֱלֹהִים הָאֲמֵן לְמִטָּה, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שְׁלֵמָטָה. וְאִין לְאִשָּׁה לְעִשׂוֹת דְּבָר בְּלִי הַרְשׁוֹת שֶׁל בַּעֲלָהּ.

וְכָל הַבְּנִינִים שֶׁהִיוּ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה הָאֵב אוֹמֵר בְּאֲמִירָה לְאֵם יְהִי כֶּךְ - וְכֶךְ הִיָּה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר, בַּעַל הַבְּנִין הוּא שְׂאוֹמֵר, וְהָאֲמֵן עוֹשֶׂה מִיד. וְכֶךְ בְּכָל הַבְּנִינִים שֶׁהִם בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֶת, וְהַכֹּל מִיד נַעֲשֶׂה.

בְּשֶׁהֲנִיעַ לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנְּפָרְדִים, אָמַר הָאֲמֵן לְבַעַל הַבְּנִין, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר בַּעַל הַבְּנִין, וְדָאִי טוֹב הוּא לְעִשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד הוּא לְחַטֵּא לְפָנֶיךָ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא כְּסִיל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אֲמוֹ. הִיא אוֹמְרָת, אַחַר שֶׁחֲטָאוּ תְלוֹי בְּאֵם וְלֹא בְּאָב, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אוֹתוֹ בְּדִיוֹקְנִי. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רֹצֵה לְהַשְׁתַּחֲפֹּךְ בּוֹ הָאֵב.

בְּזִמְן שֶׁחֲטָא מַה פְּתוֹב? וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אֲמַכֶּם. אָמַר הַמֶּלֶךְ לְאֵם, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ שְׁעֲתִיד הוּא לְחַטֵּא? בְּאוֹתוֹ זִמְן גָּרַשׁ אוֹתוֹ, וְגָרַשׁ אוֹתָהּ עִמוֹ. וּמִשׁוֹם זֶה פְּתוֹב בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב, זֶה אָדָם שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אֲמוֹ, זֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָהּ.

קָמוּ כָל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין הָאֵב לְאֵם,

הָיָה עֶבֶד מְדַעַם אֶלָּא בְּרִשׁוֹ דְּמִלְכָּא. הָדָא הוּא דְכִתְיִב (משלי ח ל) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו'. מִלְכָּא וְדָאִי אִיהוּ חֲכָמָה עֲלָאָה לְעֵלָּא, וְעֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא אִיהוּ מִלְכָּא לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוֹמְנָא לְעֵלָּא וְדָא אֲמָא עֲלָאָה, אֱלֹהִים אוֹמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׂכִינְתָּא דְלְתַתָּא. וְאֲתַתָּא לִית לָהּ לְמַעְבַּד מְדַעַם בְּלֹא רִשׁוֹ דְּבַעֲלָהּ.

וְכָל בְּנִינִין דְּהוּוּ בְּאֹרַח אֲצִילוֹת, הָיָה אֲבָא אָמַר בְּאֲמִירָה לְגַבִּי אֲמָא יְהִי כֶּךְ, וְכֶךְ הָיָה. הָדָא הוּא דְכִתְיִב (בראשית ג) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הָיָה אָמַר לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר מְאֹרֵי דְבְנִינָא אִיהוּ אוֹמֵר, וְאוֹמְנָא עֶבֶד מִיד. וְהִכִּי בְּכָל בְּנִינִין דְּאֲנוּן בְּאֹרַח אֲצִילוֹת, הָיָה אָמַר יְהִי רְקִיעַ יְהִי מְאֹרֶת וְכֹלָא אֲתַעְבִּיד מִיד.

בְּרִ מְטָא לְעֵלְמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנְּפָרְדִים, אָמַר אוֹמְנָא לְמְאֹרֵי בְנִינָא, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר מְאֹרֵי בְנִינָא וְדָאִי טוֹב הוּא לְמַעְבַּד לִיָּה אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחְטֵי קַמְךָ, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל. הָדָא הוּא דְכִתְיִב (משלי י א) בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אֲמוֹ, אִיָּהִי אֲמֹרֶת בְּתַר דְּחוּבָהּ בְּאֲמָא תְלוֹיָא וְלֹא בְּאֲבָא, אֲנָא בְּעִינָא לְמַכְרֵי לִיָּה בְּדִיוֹקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְכִתְיִב (בראשית א כ) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא בְּעָא לְאִשְׁתַּחֲפָא בִּיהּ אֲבָא.

בְּזִמְנָא דְּחַב מַה פְּתִיב (ישעיה נ א) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אֲמַכֶּם. אָמַר מִלְכָּא לְאֲמָא וְלֹא אֲמֹרִית לָךְ דְּעֲתִיד אִיהוּ לְמַחְטֵי. בְּהַהוּא זִמְנָא תְרִיף לִיָּה וְתְרִיף לָהּ עִמָּה. וּבְגִין דָּא פְתִיב בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב, דָּא אָדָם דְּאִיהוּ בְּאֹרַח אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אֲמוֹ, דָּא אָדָם דְּבְרִיאָהּ.

קָמוּ כָלֵהוּ חֲבָרָא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי וְכִי אִית

שמצדו של האב הוא בדרך
אצילות ומצד האם בפריאה?
אמר, חברים חברים, לא פה,
שהנה אדם של אצילות, זכר
ונקבה היה מצדם של האב
והאם. וזהו (בראשית א) ויאמר
אלהים יהי אור ויהי אור. יהי אור
מצד האב, ויהי אור מצד האם.
וזהו אדם דו פרצופים, ולזה אין
בו צלם ודמות. אלא שלאם היה
כנו"י שעולה לחשבון אלהים,
והכנו"י ההוא הוא אור וחשף.
ומשום החשף ההוא שהיה בכנו"י
ההוא אמר האב שעתיד הוא
לחטא לאדם של פריאה, שהוא
אור לבוש עליון, וזהו האור
שברא הקדוש ברוך הוא ביום
הראשון שגנז אותו לצדיקים.
והחשף ההוא שנברא ביום
הראשון לרשעים, זהו שפתוב
(שמואל א-ב) ורשעים בחשף ידמו.
ומשום אותו החשף שהיה עתיד
להחטיא לאותו האור, לא רצה
האב להשתתף בו. ומשום זה
אמר נעשה אדם בצלמנו, האור
ההוא. כדמותנו, החשף ההוא,
שהוא הלבוש של האור כמו
שהגוף הוא לבוש לנשמה. זהו
שפתוב (איוב י) עור ובשר
תלבישני. שמחו כל החברים
ואמרו, אשרי חלקנו שזכינו
לשמע דברים שלא נשמעו עד
עתה.

פתח רבי שמעון ואמר, (דברים לב)
ראו עתה כי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי. אמר, שמעו חברים
דברים עתיקים שאני רוצה
לגלות, מאחר שנתנה לי הרשות
לגלות. מי הוא שאמר ראו עתה
כי אני אני הוא ואין אלהים
עמדי? אלא זהו עלת על כל
העליונים. והוא נקרא עלת
העלות, עלת מאלו העלות שלא
יעשה אחת מן העלות הללו שום

פרוידא בן אבא ואמא, דמסטרך דאבא איהו
בארה אצילות ומסטרך דאמא בפריאה. אמר
להו חבריא חבריא לאו הכי, דהא אדם
דאצילות דכר ונוקבא הוה מסטרך דאבא
ואמא, ודא איהו (בראשית א) ויאמר אלהים יהי
אור ויהי אור. יהי אור מסטרך דאבא. ויהי
אור מסטרך דאמא. ודא איהו אדם דו
פרצופין. ולהאי לית ביה צלם ודמות. אלא
אמא הות ליה כנו"י דסליק לחשבון אלהים.
וההוא כנו"י אור וחשף. ובגין ההוא חשף
דהוה בההוא כנו"י, אמר אבא דעתיד למחטי
לאדם דבריאה דאיהו אור לבוש עליון. והאי
איהו אור דברך קודשא ברוך הוא ביום ראשון
דגנזו לצדיקים.

וההוא חשף דאתברי ביומא קדמא לרשיעיא
הדא הוא דכתיב (שמואל א, ב ט) ורשעים
בחשף ידמו. ובגין ההוא חשף דהוה עתיד
למחטי לההוא אור, לא בעי אבא לאשתתפא
ביה. ובגין דא אמר נעשה אדם בצלמנו ההוא
אור. כדמותנו ההוא חשף דאיהו לבושא
דאור, כגונא דגופא דאיהו לבושא לנשמתא.
הדא הוא דכתיב (איוב יא) עור ובשר תלבישני.
חדו פלהו חבריא ואמרו זכאה חולקנא
דזכינא למשמע מלין דלא אשתמעו עד
השתא.

פתח עוד רבי שמעון ואמר (דברים לב ט) ראו עתה
כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי. אמר
חבריא שמעו מלין עתיקין דאנא בעינא
לגלאה בתי דאתיהיב לי רשו לגלאה. מאי
ניהו דאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי. אלא דא הוא עלת על כל עלאין.
וההוא אתקרי עלת העלות, עלת מאלין עלות
דלא יעביד חד מאלין עלות שום עובדא עד

מעשה עד שנוטל רשות מהעליון
ההוא שעליו, כמו שבארנו
למעלה בנעשה אדם.

נעשה ודאי על שנים נאמר. שזה
אמר לאותו שלמעלה ממנו
נעשה, ולא עושה דבר אלא
ברשות באמירה מאותו
שלמעלה ממנו, ואותו שלמעלה
ממנו לא עושה דבר עד שנוטל
עצה מחברו. אבל אותו שנקרא
עלת על כל העלות, שאין למעלה
ממנו, ואין למטה ששונה לו. זהו
שכתוב (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני
וגו'. אמר, ראו עתה כי אני אני
הוא ואין אלהים עמדי, שנוטל
ממנו עצה, כמו ההוא שאמר
ויאמר אלהים נעשה אדם
בצלמנו.

קמו כל החברים ואמרו, רבי, תן
לנו רשות לדבר במקום הזה.
אמרו, והרי אמרת למעלה שעלת
העלות אמר לפתך נעשה אדם,
ואיך אמרו בעלת העלות שלא
נוטל עצה ורשות אלא הוא לבדו
בלי שתוף וחשבון, שכתוב ואין
אלהים עמדי, אפלו אלהים של
אצילות?

אמר להם, תהיינה שומעות
אזניכם מה שפיכם מדבר. והרי
לא אמרתי לכם עכשו שיש
שנקרא עלת העלות, ואינו אותו
שנקרא עלת על כל העלות?!
שעלת על כל העלות אין לו שני
שנוטל עצה ממנו, שהוא יחיד
קדם הכל, ואין לו שתף.

ומשום זה אמר ראו עתה כי אני
אני הוא ואין אלהים עמדי,
שנוטל ממנו עצה. שהוא יחיד
קדם הכל, ואין לו שני ולא שתף
ואין חשבון. שיש אחד בשתוף
כמו זכר ונקבה שנאמר בהם כי
אחד קראתיו וכו'. אבל הוא אחד
בלי חשבון ובלי שתוף, ומשום
זה ואין אלהים עמדי. קמו כל החברים והשתטחו לפניו ואמרו, אשרי מי שרבנו מסכים עמו

דנטיל רשו מההוא עלאה דעלה, כמה
דאוקימנא לעלא בנעשה אדם.

נעשה ודאי, על תרין אתמר דאמר דא לההוא
דלעלא מנה, נעשה ולא עביד מדעם,
אלא ברשו באמירה מההוא דלעלא מנה.
וההוא דלעלא מנה לא עביד מדעם עד דנטיל
עצה מחברה. אבל ההוא דאתקרי עלת על
כל העלות, דלית לעלא מנה ולית לתתא דשוה
ליה. קדא הוא דכתיב (ישעיה מכה) ואל מי תדמיוני
וגו'. אמר ראו עתה פי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי, דנטיל עצה מנה, כגונא דההוא
דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו.

קמו פלהו חבריא ואמרו רבי הב לן רשו
למללא בהאי אתר. אמרו והא לא אמרת
לעיל דעלת העלות אמר לכתר נעשה אדם,
ואיך אמרת בעלת (דף קל"ב ע"א) העלות דלא נטיל
עצה ורשו אלא איהו בלחודוהי בלא שתוף
וחשבון, דכתיב ואין אלהים עמדי. אפלו
אלהים דאצילות.

אמר לון יהון שמעין אודניכון מה דפומיכו
ממלל. והא לא אמרית לכו השתא דאית
דאתקרי עלת העלות, ולא איהו ההוא
דאתקרי עלת על כל העלות. דעלת על כל
העלות לית ליה תנינא דנטיל עצה מנה. דאיהו
יחיד קדם פלא, ולית ליה שתפא.

ובגין דא אמר ראו עתה פי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי דנטיל עצה מנה. דאיהו
יחיד קדם פלא ולית ליה תנינא ולא שתפא.
ולא חשבנא. דאית אחד בשתוף כגון דכר
וניקבא דאתמר בהון (ישעיה נא ב) פי אחד קראתיו
וכו'. אבל איהו חד בלא חשבון ובלא שתוף.
ובגין דא ואין אלהים עמדי. קמו פלהו חבריא

לגלות סודות טמירים שלא היו מתגלים למלאכים קדושים. אמר להם, חברים, יש לנו להשלים הפסוק, שפמה סודות טמירים בפסוק הזה, אני אמית ואחיה וגו'. חברים, אני אמית בפסירה, ואחיה בפסירה. מצד הימין חיים, ומצד השמאל מיתה. ואם לא הספימו שניהם בעמוד האמצעי, לא מתקים הדין, שהוא במושב שלשה יחד. ולפעמים מספמים השלשה לעשות דין, ותבא יד ימין שהיא פשוטה לקבל שבים, שהיא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וזו השכינה נקראת יד ימין מצד החסד, יד שמאל מצד הגבורה. יד יהו"ה מצד העמוד האמצעי. כשאדם חוזר בתשובה, היד הזו מצילתם מן הדין, אבל פשדן עלת על כל העלות, נאמר בו ואין מידי מציל.

ועוד, שלש פעמים יש בפסוק הזה אני אני אני, שיש בהם א א א י י י, שנרמזו ביו"ד ה"י וא"ו ה"י יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ויש בהם שלש ווי"ם - ואי"ן ואחיה"ה ואנ"י, שנרמזו בשמות הללו. ועם כל זה שבארנו החברים את הפסוק הזה אצל אלהים אחרים - ראו עתה כי אני אני הוא, זה הקדוש ברוך הוא ושכינתו שנאמר בהם אנ"י וה"ו. ואין אלהים עמדי - זה סמאל ונחש. אני אמית בשכינה את מי שהוא רשע, ואני אחיה בה את מי שהוא צדיק. ואין מידי מציל - זו יד יהו"ה שהיא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. והיא כוז"ו במוכס"ז

כוז"ו, והכל אמת. אבל מה שנאמר למעלה על העליון שהוא עלת על כל העלות, הסוד הזה לא נמסר אלא לחכמים ונביאים.

ואשתטחו קמה ואמרו, זכאה בר נש דמארי אסתכם עמה לגלאה רזין טמירין דלא הוו מתגלן למלאכין קדישין.

אמר לון חבריא אית לן לאשלמא קרא, דכמה רזין טמירין בהאי קרא. אני אמית ואחיה וגו'. חבריא אני אמית בפסירה, ואחיה בפסירה מסטרא דימינא חיי, ומסטרא דשמאלא מיתה. ואי לא אסתכמו תרויהו בעמודא דאמצעיתא לא אתקנים דינא דאנון במותב תלתא פחדא.

ולזמנין אסתכמון תלתא למעבד דינא, וייתי יד ימינא דאיהי פשוטה לקבל שבים.

דאיהו יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א ודא שכינתא אתקרי יד ימין מסטרא דחסד, יד שמאל מסטרא דגבורה. יד יהו"ה מסטרא דעמודא דאמצעיתא. כד בר נש חזר בתשובתא האי יד שיזיב לון מן דינא. אבל כד דן עלת על כל העלות, אתמר ביה ואין מידי מציל.

ועוד תלת זמנין אית בהאי קרא אני אני אני דאית בהון א א י י י, דאתרמיזו ביו"ד

ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואית בהון תלת ווי"ן ואי"ן ואחיה"ה ואנ"י דאתרמיזו באלין שמהן. ועם כל דא דהאי קרא אוקמוה חבריא לגבי אלהים אחרים. ראו עתה כי אני אני הוא דא קודשא בריך הוא ושכינתה דאתמר בהו אנ"י וה"ו. ואין אלהים עמדי, דא סמאל ונחש. אני אמית, בשכינתא למאן דאיהו חיב. ואני אחיה ביה למאן דאיהו זכאי. ואין מידי מציל דא יד יהו"ה דאיהו יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואיהו כוז"ו במוכס"ז כוז"ו וכלא קשוט.

אבל מה דאתמר לעלא על עלאה דאיהו עלת על כל העלות, האי רזא לא אתמסר אלא לחכימיא ונביאיא.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ פְּדוּמֹתֵנוּ, הָא
אֹקְמוּהָ חֲבָרְיָא עַל מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת,
דְּאֲנֹן אָמְרוּ הָאֵי קָרָא, אָמְרוּ לִיהַ בְּתַר דְּהוּ
יִדְעִין מַה דְּהוּהּ וּמַה דְּעֵתִיד לְמַהוּי. וְאֲנֹן הוּוּ
יִדְעֵי דְהוּהּ עֵתִיד לְמַחְטִי. וְאֲמַאי בְּעֵי לִיהַ
לְמַעְבַּד. וְלֹא עוֹד אֱלָא עֲזִ"א וְעֲזֹא"ל הוּוּ
מְקַטְרְגִין עֲלֵיהּ זְמַנָּא דְאֲמָרָה שְׂכִינְתָא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם.

אָמְרוּ (תהלים קמד ג) מַה אָדָם וַתְּדַעְהוּ. מַה אֶת בְּעֵי
לְמַעְבַּד אָדָם וַתְּדַעְהוּ וְעֵתִיד לְמַחְטִי
קָמַךְ בְּאַתְתָּא דִּילְהַ דְּאִיהִי חֲשָׁף. דְּאוּר אִיהוּ
דְּכוּרָא. חֲשָׁף נּוֹקְבָא. שְׂמַאלָא חֲשָׁף דְּבְרִיאָה,
בְּהוּוּא זְמַנָּא שְׂכִינְתָא אֲמָרַת לֹון בְּהֵאֵי דְאַתּוֹן
מְקַטְרְגִין אַתּוֹן עֵתִידִין לְמַנְפֵּל. הַדָּא הוּא
דְּכֵתִיב (בראשית ו ב) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת
הָאָדָם. וַחֲשָׁקוּ בְּהוֹן וְטָעוּ בְּהוֹן וְאַפִּיל לֹון
שְׂכִינְתָא מְקַדְשָׁה דִּילְהוֹן.

אָמְרוּ חֲבָרְיָא אֵי הָכֵי עֲזִ"א וְעֲזֹא"ל לֹא
מְשַׁקְרִין בְּמַלּוּלֵיהוּ. דְּיִדְאֵי בְּנוֹקְבָא
הוּוּ עֵתִיד לְמַחְטִי אָדָם. אֱלָא הָכֵי אֲמָרַת
שְׂכִינְתָא אַתּוֹן דְּאֲזַדְמַנְתּוֹן לְקַטְרוּגָא קְדָמִי
יִתִיר מִכָּל צְבָא מְרוּם, אִם אַתּוֹן הוּיִתּוֹן שְׂפִירִין
מֵאָדָם בְּעוֹבְדֵיכוּ, יָאוּת לְכוּ לְקַטְרְגָא עֲלֵיהּ.
אַבְל אִם הוּא עֵתִיד לְמַחְטִי בְּאַתְתָּא חָדָא אַתּוֹן
בְּנָשִׁין סְגִיאִין. כְּמָא דְאַתְמַר (שם ו) וַיִּרְאוּ בְנֵי
הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. בְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בַת
הָאָדָם. וְלֹא עוֹד, אֱלָא אִם אָדָם חֵב הָא
אַקְדִּימִית לִיהַ תְּשׁוּבָה לְאַחֲזָרָא לְמָאֲרָה
וְלֹאֲתַתְקָנָא בְּמָא דְחֵב.

אָמְרוּ לִיהַ חֲבָרְיָא אִם כֵּן אֲמַאי כְּלִי הָאֵי. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר לְחֲבָרְיָא אֵי לָא הוּוּ הָכֵי
דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִצְרֵר הַטּוֹב וְיִצְרֵר הָרַע
דְּאֲנֹן אוּר וְחֲשָׁף, לָא הוּוּ זָכוּ וְחוּבָה לְאָדָם

אָמְרוּ, מַה אָדָם וַתְּדַעְהוּ. מַה אֶת בְּעֵי
לְמַעְבַּד אָדָם וַתְּדַעְהוּ וְעֵתִיד לְמַחְטִי
קָמַךְ בְּאַתְתָּא דִּילְהַ דְּאִיהִי חֲשָׁף. דְּאוּר אִיהוּ
דְּכוּרָא. חֲשָׁף נּוֹקְבָא. שְׂמַאלָא חֲשָׁף דְּבְרִיאָה,
בְּהוּוּא זְמַנָּא שְׂכִינְתָא אֲמָרַת לֹון בְּהֵאֵי דְאַתּוֹן
מְקַטְרְגִין אַתּוֹן עֵתִידִין לְמַנְפֵּל. הַדָּא הוּא
דְּכֵתִיב (בראשית ו ב) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת
הָאָדָם. וַחֲשָׁקוּ בְּהוֹן וְטָעוּ בְּהוֹן וְאַפִּיל לֹון
שְׂכִינְתָא מְקַדְשָׁה דִּילְהוֹן.

אָמְרוּ חֲבָרְיָא אֵי הָכֵי עֲזִ"א וְעֲזֹא"ל לֹא
מְשַׁקְרִין בְּמַלּוּלֵיהוּ. דְּיִדְאֵי בְּנוֹקְבָא
הוּוּ עֵתִיד לְמַחְטִי אָדָם. אֱלָא הָכֵי אֲמָרַת
שְׂכִינְתָא אַתּוֹן דְּאֲזַדְמַנְתּוֹן לְקַטְרוּגָא קְדָמִי
יִתִיר מִכָּל צְבָא מְרוּם, אִם אַתּוֹן הוּיִתּוֹן שְׂפִירִין
מֵאָדָם בְּעוֹבְדֵיכוּ, יָאוּת לְכוּ לְקַטְרְגָא עֲלֵיהּ.
אַבְל אִם הוּא עֵתִיד לְמַחְטִי בְּאַתְתָּא חָדָא אַתּוֹן
בְּנָשִׁין סְגִיאִין. כְּמָא דְאַתְמַר (שם ו) וַיִּרְאוּ בְנֵי
הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. בְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בַת
הָאָדָם. וְלֹא עוֹד, אֱלָא אִם אָדָם חֵב הָא
אַקְדִּימִית לִיהַ תְּשׁוּבָה לְאַחֲזָרָא לְמָאֲרָה
וְלֹאֲתַתְקָנָא בְּמָא דְחֵב.

אָמְרוּ לִיהַ חֲבָרְיָא אִם כֵּן אֲמַאי כְּלִי הָאֵי. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר לְחֲבָרְיָא אֵי לָא הוּוּ הָכֵי
דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִצְרֵר הַטּוֹב וְיִצְרֵר הָרַע
דְּאֲנֹן אוּר וְחֲשָׁף, לָא הוּוּ זָכוּ וְחוּבָה לְאָדָם

אָמְרוּ, מַה אָדָם וַתְּדַעְהוּ. מַה אֶת בְּעֵי
לְמַעְבַּד אָדָם וַתְּדַעְהוּ וְעֵתִיד לְמַחְטִי
קָמַךְ בְּאַתְתָּא דִּילְהַ דְּאִיהִי חֲשָׁף. דְּאוּר אִיהוּ
דְּכוּרָא. חֲשָׁף נּוֹקְבָא. שְׂמַאלָא חֲשָׁף דְּבְרִיאָה,
בְּהוּוּא זְמַנָּא שְׂכִינְתָא אֲמָרַת לֹון בְּהֵאֵי דְאַתּוֹן
מְקַטְרְגִין אַתּוֹן עֵתִידִין לְמַנְפֵּל. הַדָּא הוּא
דְּכֵתִיב (בראשית ו ב) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת
הָאָדָם. וַחֲשָׁקוּ בְּהוֹן וְטָעוּ בְּהוֹן וְאַפִּיל לֹון
שְׂכִינְתָא מְקַדְשָׁה דִּילְהוֹן.

וְחֹכְבָה לְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, אֵלֶּא
מְשֻׁם שֶׁנִּבְרָא מִשְׁנֵיהֶם. וּמְשֻׁם
זֶה (דברים ל) רָאָה נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת
וְאֶת הַרָע. וּבַחֲרַף בַּחַיִּים. אָמְרוּ
לוֹ, וְעוֹד כָּל זֶה לְמָה? לֹא הִיָּה
נִבְרָא לְחֹטָא לְפָנֵי יְהוָה, וְלֹא
גֹרֵם כָּל מָה שְׁגָרָם לְמַעַלָּה, וְלֹא
הִיָּה לוֹ לֹא עֲנֵשׁ וְלֹא שָׁכַר.

אָמַר חֲבָרִים, מִן הַדִּין הִיָּה לְבָרָא
אוֹתוֹ בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה, בְּגִלְלָה
נִבְרָא, שְׁכַתוֹב בַּהּ שָׁכַר לְצַדִּיקִים
וְעֲנֵשׁ לְרָשָׁעִים, וְלֹא הִיָּה שָׁכַר
לְצַדִּיקִים וְעֲנֵשׁ לְרָשָׁעִים. אֵלֶּא
בְּשִׁבִל אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, לֹא תִהְיֶה
בְּרִיאָה לְשִׁבְתָּ יְצָרָה. אָמְרוּ, וַדַּאי
כַּעֲת שְׁמַעְנוּ מִה שְׁלֵא שְׁמַעְנוּ עַד
עַכְשָׁו, שְׁוַדַּאי לֹא בְּרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא דְבָר שְׁאִינוּ צָרִיךְ.

וְדַא עוֹד, אֵלֶּא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה
הִיא הַלְבוּשׁ שֶׁל הַשְׁכִּינָה. אִם
אָדָם לֹא הִיָּה עֲתִיד לְהַבְרָא, הִיָּתֵה
הַשְׁכִּינָה בְּלֵי כְסוּי, כְּמוֹ עֲנִי.
וּמְשֻׁם זֶה, כָּל מִי שְׁחוּטָא כְּאֵלוֹ
הַפְּשִׁיט אֶת הַשְׁכִּינָה מְלַבּוּשָׁה,
וְזִהוּ עֲנֵשׁוֹ שֶׁל אָדָם. וְכָל מִי
שְׁמַקִּים אֶת מַצּוֹת הַתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ
הַלְבִּישׁ אֶת הַשְׁכִּינָה בְּמַלְבוּשֵׁיהָ.
וּמְשֻׁם זֶה פְּרִשׁוּהָ בְּכְסוּי שֶׁל
צִיצִית (שְׁמוֹת כב) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ
לְבָדָה הִיא שְׁמֶלְתוֹ לְעֵרוֹ בְּמָה
יִשְׁכַּב, בְּגִלוֹת, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

בֵּא וְרָאָה, הַחֲשָׁף הוּא הַשְּׁחָר שֶׁל
הַתּוֹרָה, הָאוֹר הַלְבָן שֶׁל הַתּוֹרָה.
וּכְשִׂאוֹתוֹ הָאוֹר מְתַלְבֵּשׁ בַּחֲשָׁף,
נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱמַר
(שִׁיר הַשִּׁירִים א) וּכְשִׁמְסַתְּלַק מִשָּׁם
אוֹר שֶׁהוּא לְבָן, הִיא אוֹמֶרֶת אֵל
תְּרַאנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתִּי. וְהַתּוֹרָה
כְּמוֹ בַת הָעֵינַן שֶׁהִיא שְׁחוּרָה וְנִפְּהָ
בְּאוֹר שְׁמַאִיר בַּהּ, וּמְשֻׁם זֶה בַת
הָעֵינַן וְהָאוֹר הַמַּאִיר בַּהּ אָמַר דּוֹד
(תְּהִלִּים כז) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי
אִירָא. אוֹרִי - אוֹר י', שֶׁהִיא בַת

דְּבְרִיאָה. אֵלֶּא כְּגִין דְּאִתְּבְּרִי מִתְּרוּיָהוּ. וּבְגִין
דָּא (דברים ל טו) רָאָה נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים
וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הַרָע (שם יט), וּבַחֲרַף
בַּחַיִּים. אָמְרוּ לִיָּה וְעוֹד אֲמַאי כְּלֵי הָאִי. לֹא
הִיָּה אִתְּבְּרִי לְמִיחָב קָדָם יְהוָה, וְלֹא לְגִרְמָא
כָּל מָה דְּגָרִים לְעֵלָּא, וְלֹא הִיָּה לִיָּה לֹא עֲנֵשׁ
וְלֹא שָׁכַר.

אָמַר חֲבָרִיא מִן הַדִּין הִיָּה לְמַבְרִי לִיָּה כְּגִין
דְּאוּרִיתָא בְּגִינָה אִתְּבְּרִיאַת דְּכִתִּיב בַּהּ
אֲגָרָא לְצַדִּיקִיא וְעֲנֵשׂא לְרָשָׁעִיא. וְלֹא הִיָּה
אֲגָרָא לְצַדִּיקִיא וְעֲנֵשׂא לְרָשָׁעִיא, אֵלֶּא כְּגִין
אָדָם דְּבְרִיאָה (ישעיה מה יח) לֹא תִהְיֶה בְּרִיאָה לְשִׁבְתָּ
יְצָרָה. אָמְרוּ וַדַּאי כְּעֵן שְׁמַעְנָא מִה דְּלֹא
שְׁמַעְנָא עַד הַשְּׁתָּא. דְּוַדַּאי לֹא בְּרָא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מְלִתָּא דְּלֹאוֹ הוּא צָרִיךְ.

וְדַא עוֹד אֵלֶּא אוּרִיתָא דְּבְרִיאָה אִיְהִי לְבוּשָׁא
דְּשְׁכִינְתָּא. אִם אָדָם לֹא הִיָּה עֲתִיד לְמַבְרִי
הִיָּה שְׁכִינְתָּא בְּלֹא כְּסוּיָא כְּגוֹנָא דְּעֲנִי. וּבְגִין
דָּא כָּל מָאן דְּחָב כְּאֵלוֹ הַפְּשִׁיט לְשְׁכִינְתָּא
מְלַבּוּשָׁהָ, וְהָאִי אִיְהוּ עוֹנֵשׂא דְּאָדָם. וְכָל
מָאן דְּמַקִּים פִּיקוּדָא דְּאוּרִיתָא כְּאֵלוֹ הוּא לְבִישׁ
לְשְׁכִינְתָּא בְּמַלְבוּשָׁהָ. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ
בְּכְסוּיָא דְּצִיצִית, (שְׁמוֹת כב כז) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבָדָה
הִיא שְׁמֶלְתוֹ לְעֵרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב בְּגִלוֹתָא וְהָא
אוֹקְמוּהָ.

הָא תְּזִי חֲשָׁף אִיְהוּ אֲפָמוֹ דְּאוּרִיתָא אוֹר תְּרוּיָה
דְּאוּרִיתָא. וְכַד הִהוּא אוֹר מְתַלְבֵּשׁ בַּחֲשָׁף,
אִתְּמַר בְּאוּרִיתָא שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים א
ה) וְכַד אִסְתְּלַק מִתְּמָן אוֹר דְּאִיְהוּ תְּרוּיָה, אִיְהִי
אוֹמֶרֶת אֵל תְּרַאנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתִּי. וְאוּרִיתָא
כְּגוֹנָא דְּבַת עֵינָא דְּאִיְהִי אֲפָמָא וְשְׁפִירָא בְּאוֹר
דְּנִהִיר בֵּיהּ. וּבְגִין בַת עֵינָא וְאוֹר דְּנִהִיר בַּהּ
אָמַר (דָּד קלו ע"ב) דּוֹד (תְּהִלִּים כז א) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי

עין. ושני גונים יש לה, אור מבפנים וחשך מבחוץ להיות שולט בהם על כל הקלפות. זהו שכתוב ומלכותו בכל משלה. בלבוש של אור היא שולטת על כל אותם שנאמר בהם ולכל בני ישראל היה אור במושבתם, ובלבוש שחר שולטת על הרשעים שנאמר בהם ורשעים בחשך ידמו.

ועוד, שהאור הוא מצד הימין, שהוא אור היום הראשון שנאמר בו יהי אור, זה אברהם, ויקרא אלהים לאור יום. החשך מצד השמאל של יצחק, שהוא היום השני, שנאמר בו ותכהין עיניו מראת. ולחשך קרא לילה וגו'. אדם, זה יעקב, התלבש בשניהם, באור של הימין ובחשך של השמאל.

ובשניהם העמוד האמצעי הוא עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה, שמאיר בשניהם. זהו שכתוב (שמות יג) לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם וגו'. הענן מהצד שלו מים. החשך מהצד שלו אש. העמוד הוא השלום ביניהם. זהו שכתוב (איוב כה) עשה שלום במרומו. וכשהוא באמצע, ולא קרב זה אל זה כל הלילה. לא קרב המים לאש, ולא אש למים. כמו שהוא הפריד ביניהם, זוהי מחלקת לשם שמים, הלל ושמאי.

בנגדם שני אמוראים ברקיע - מיכאל וגבריאל, ושר שלום מכריע ביניהם, שהוא נוריאל אוריאל. אוריאל נקרא מצד של הימין, נוריאל מצד השמאל, והוא אדם שלמטה, מטטרוין שמו, ששולט על כל בעלי המשנה. זהו שכתוב וירדו בדגת הים. אלו תלמידי חכמים

ממי אירא. אורי אור י' דאיהי בת עין. ותרין גונין אית לה, אור מלגאו וחשך מלבר למיהוי שלטאה בהו על כל קלפין. הךא הוא דכתיב (שם קג יט) ומלכותו בכל משלה. בלבבושא דאור איהי שליטת על כל אנון דאתמר בהון (שמות ו כג) ולכל בני ישראל היה אור במושבתם. ובלבוש אפמא שליטת על חיבאי דאתמר בהו (ש"א ב ט) ורשעים בחשך ידמו.

ועוד אור איהי מסטרא דימינא דאיהו אור יום קדמאה דאתמר ביה (בראשית א ג) יהי אור, דא אברהם ויקרא אלהים לאור יום. חשך מסטרא דשמאלא דיצחק דאיהו יום תנינא דאתמר ביה (שם כז א) ותכהין עיניו מראת. ולחשך קרא לילה וגו'. אדם דא יעקב אתלבש בתרויהו באור דימינא ובחשך דשמאלא.

ובתרויהו עמודא דאמצעיתא איהו עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה דנהיר בתרויהו. הךא הוא דכתיב (שמות יג כב) לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם. ענן מסטרא דילה מיא. חשך מסטרא דילה אשא. עמוד איהו שלום ביניהו. הךא הוא דכתיב (איוב כה ב) עשה שלום במרומו. וכד איהו באמצעיתא (שמות יד כ) ולא קרב זה אל זה כל הלילה. לא קריב מיא לאשא, ולא אשא למיא. דאיהו אפריש ביניהו האי איהו מחלקת לשם שמים פגון הלל ושמאי.

לקבליהו תרין אמוראי ברקיעא מיכאל וגבריאל ושר שלום מכריע ביניהם דאיהו נוריאל אוריאל. אוריאל אתקרי מסטרא דימינא. נוריאל מסטרא דשמאלא. ואיהו אדם דלתתא מטטרוין שמה דשליט על כל מארי מתניתין. הךא הוא דכתיב (בראשית א כז) וירדו בדגת הים. אלין תלמידי חכמים

שְׁמֵתְרַבִּים בַּיָּמִים הַתּוֹרָה שְׁיִוְרָשִׁים
מִשָּׁם וְכו'.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁיִית, וְזֶה
מִטְטְרוּן אוֹת בְּצִבְאוֹ, וּבִשְׁבִילוֹ
נֶאֱמַר (בראשית ד) וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין
אוֹת, לְהִגַּן עָלָיו. מֵה שְׁהִיָּה הוֹלֵף
נַע וְנָד בְּגִלְגּוּל, נַעֲשֶׂה נוֹד. מִיָּד
וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֲדָן. וְזוֹ
אוֹת בְּרִית הַמִּלִּיָּה שְׁקִנְא עַל שֵׁל
אֲחִיו, מִשּׁוֹם שְׁנוּלָד מֵהוּל.
וּבְאִיזָה מְקוֹם זָכָה לוֹ? בְּקִינִי,
מִשּׁוֹם שְׁשֵׁם חֲזַר בְּתִשּׁוּבָה וַיִּצְאוּ
מִמֶּנּוּ בְּנָיו שְׁנוֹכְנְסוּ לְגַן עֲדָן,
וּמִשּׁוֹם זֶה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת
עֲדָן.

אֲחֵר כִּף עֲשֶׂה תוֹלְדוֹת מִצַּד הָרַע,
וְהַתְּפִשְׁטוּ בְּגִלְגּוּלִים בְּעוֹלָם,
וְעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר וַיִּדַע קִין אֶת אִשְׁתּוֹ
וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוּךְ. חֲנוּךְ מֵהַצַּד
שֵׁל קִין, וְזֶה יִצַר הָרַע, חֲנוּךְ לְרַע.
וַיֵּשׁ חֲנוּךְ מֵהַצַּד שֵׁל אָנוּשׁ, שֶׁהוּא
יִצַר הַטוֹב, חֲנוּךְ לְטוֹב, וְנֶאֱמַר בּוֹ
(שם ה) וַיִּתְּהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים
וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְזֶה
חֲנוּךְ שְׁנֵהֶפֶף בְּשָׂרוֹ לְלִפְיָדֵי אִשׁ.
וְשִׁרְשָׁה הֵם: אָדָם, שֵׁת, אָנוּשׁ.
מֵאָנוּשׁ הַתִּיַחֲסוּ כָּל הַדּוֹרוֹת. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב אִזּו הוֹחַל לְקַרָא בְּשֵׁם ה'.
מִשָּׁם הַתְּפִשְׁטוּ כָּל הַגִּלְגּוּלִים שֵׁל
הַצַּדִּיקִים. חֲנוּךְ שְׁיִצָא מֵאָנוּשׁ
הוּא מִטְטְרוּן שְׁנֵהֶפֶף בְּשָׂרוֹ
לְלִפְיָדֵי אִשׁ, וְהוּא נוֹרִיאֵל, וְעַל
שְׁנֵיהֶם נֶאֱמַר וְהַחִיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב.
רְצוּא זֶה נוֹרִיאֵל. וְשׁוֹב
מִטְטְרוּן, כִּף עוֹלִים בְּחֻשְׁבוֹן.
כְּמֵרָאָה הַבְּזָק, אֵלֵא הוּא כְּמֵרָאָה
הַקִּשְׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֲנָן, שְׁנֵאֱמַר
בּוֹ (בראשית ט) וְהָיָה בְּעַנְנֵי עֲנָן עַל
הָאֶרֶץ וְנִרְאָתָהּ הַקִּשְׁת בְּעֲנָן,
וּבִשְׁבִילוֹ נֶאֱמַר (שם) וְלֹא יִהְיֶה עוֹד
הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחַת כָּל בְּשָׂר,
מִשּׁוֹם שְׁהַתְּהַפֵּף לְלִפְיָדֵי אִשׁ. וְכָל
הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים עַל הַנְּשָׁמוֹת
שֵׁל הַגִּלְגּוּלִים הֵם מִשָּׁם.

דְּמִתְרַבִּין בַּיָּמָא דְאֹרִיָתָא דִירְתִי מִתְמָן וְכו'.
בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁיִית וְדָא מִטְטְרוּן אוֹת בְּצִבְא
דִּילָה. וּבְגִינָה אֲתָמַר (בראשית ד טו) וַיֵּשֶׁם
ה' לְקִין אוֹת. לְאֲגָנָא עָלָה מֵה דִּהוּה אֲזִיל נַע
וְנָד בְּגִלְגּוּלָא, אֲתַעְבִּיד נוֹד. מִיָּד (שם ד טז) וַיֵּשֶׁב
בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֲדָן. וְדָא אוֹת דְּבְרִית מִיָּלָה
דְּקִנְא עָלָה דְאֲחוּהָ בְּגִין דְּנוּלָד מֵהוּל. וּבְאֶן
אֲתַר זָכָה לִיָּה בְּקִינֵי בְּגִין דְּחֲזַר תְּמָן בְּתִיבְתָא
וְנִפְקוּ בְּנוֵי מִנָּה דְעָאלוּ לְגַן עֲדָן. וּבְגִין דָּא
וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֲדָן.

לְבַתַר עֲבִיד תוֹלְדִין מִסְטְרָא דְרַע, וְאֲתַפְשְׁטוּ
בְּגִלְגּוּלִין דְעֵלְמָא. וְעֲלִיָּהוּ אֲתָמַר (שם ד
יז) וַיִּדַע קִין אֶת אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוּךְ.
חֲנוּךְ מִסְטְרָא דְקִין וְדָא יִצַר הָרַע חֲנוּכָא לְבִישׁ.
וְאִית חֲנוּךְ מִסְטְרָא דְאָנוּשׁ דְאִיָּהוּ יִצַר הַטוֹב
חֲנוּכָא לְטַב. וְאֲתָמַר בִּיָּה (שם ה כב) וַיִּתְּהַלֵּךְ חֲנוּךְ
אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְדָא
חֲנוּךְ דְנֵהֶפֶף בְּשָׂרִיָּה לְלִפְיָדֵי אִשׁ.

וְתַרְתָּא אָנוּן אָדָם שֵׁת אָנוּשׁ. אָנוּשׁ מִתְמָן
אֲתִיַחֲסוּ כָּל דְרִין. הָדָא הוּא דְכָתִיב
(שם ד כז) אִזּו הוֹחַל לְקַרָא בְּשֵׁם ה'. מִתְמָן אֲתַפְשְׁטוּ
כָּל גִּלְגּוּלִין דְצַדִּיקָא. חֲנוּךְ דְנִפְק מֵאָנוּשׁ אִיָּהוּ
מִטְטְרוּן דְנֵהֶפֶף בְּשָׂרוֹ לְלִפְיָדֵי אִשׁ וְאִיָּהוּ
נוֹרִיאֵל. וְעַל תְּרוּיָהוּ אֲתָמַר (יחזקאל א יד) וְהַחִיּוֹת
רְצוּא וְשׁוֹב. רְצוּא זֶה נוֹרִיאֵל. וְשׁוֹב
מִטְטְרוּן הָכִי סְלָקִי בְּחֻשְׁבוֹן. כְּמֵרָאָה הַבְּזָק
אֵלֵא אִיָּהוּ (שם כח) כְּמֵרָאָה הַקִּשְׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה
בְּעֲנָן, דְאֲתָמַר בִּיָּה (בראשית ט יד) וְהָיָה בְּעַנְנֵי עֲנָן
עַל הָאֶרֶץ וְנִרְאָתָהּ הַקִּשְׁת בְּעֲנָן. וּבְגִינָה אֲתָמַר
(שם טו) וְלֹא יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם מִבּוּל לְשַׁחַת כָּל
בְּשָׂר. בְּגִין דְאֲתַהֲפֵף לְלִפְיָדֵי אִשׁ. וְכָל מְלָאכִין
דְמִמְנָן עַל נְשָׁמַתִין דְגִלְגּוּלִין מִתְמָן הוּוּ.

ועוד כמראה הקשת, עליו נאמר למשה (שמות כז) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. כמראה אשר הראה ה' את משה בן עשה את המנורה (במדבר ח). וזה מטטרו"ן, מ' שלו מנורה. נוריאל אש דולקת, והוא ט"ט, והיו לטטפות בין עיניו. והכל נתפשט מאנוש, ומשום זה אז הוחל לקרא בשם ה'.

בראשית ברא אלהים (בראשית א). הפסוק הזה התפרש לשבעים פנים במה שפרשוהו רבותינו שבעים פנים לתורה. בראשית בת בתחלה, למה? אלא כף פרשוהו רבותינו של המשנה, בת תחלה - סימן טוב לבנים. ומהו? אלו שש הספירות שכלולות בעמוד האמצעי, שנאמר עליהן (שמות ב) כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. והם שש פעמים טוב שבמעשה בראשית. וביום השלישי פעמים כי טוב אחד של היום השני של בראשית, ואחד של היום השלישי. והם (דברי הימים-א כט) הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל, שהוא הצדיק. והבת הזו היא השכינה המתתונה, מלכות הקדש, העשירית לתשעה, והשביעית לששה, והרביעית לשלשת האבות, ושמינית לשבעה, חג שמיני עצרת.

והיא בת קול, הרביעית לשלש הדרגות שהיו משתמשים בהם ישראל בארצם, והם: תורה, נבואה, רוח הקדש, בת קול. וכלם כלולות במלכות הקדושה, היא התורה מצדו של העמוד האמצעי, תורת ה' תמימה. והיא הנבואה מהצד של נצח והוד, שהם שני נביאי אמת, בכל הצורות והמראות והדמיונות

ועוד כמראה הקשת, עלה אתמר למשה (שמות כה מ) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. כמראה אשר הראה ה' את משה בן עשה את המנורה (במדבר ח ד). ודא מטטרו"ן, מ' דילה מנורה. נוריאל נור דליק והוא ט"ט (דברים ו ח) והיו לטטפות בין עיניו. וכלא אתפשטא מאנוש ובגין דא (בראשית ד כז) אז הוחל לקרא בשם ה'.

בראשית ברא אלהים (בראשית א). האי קרא אתפרש לשבעין אנפין במה דאוקמוה רבנן שבעין אנפין לאורייתא. בראשית בת בתחלה אמאי. אלא הכי אוקמוה רבנן דמתניתין בת בתחלה סימן טוב לבנים. ומאי ניהו אלין שית ספירן דכלילן בעמודא דאמצעיתא דאתמר עליהו (שמות לא יז) פי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. ואנון שית זמנין טוב דעובדא דבראשית.

וביזמא תליתאה תרין זמנין טוב. חד דיומא תננא דבראשית, וחד דיומא תליתאה. ואנון (דברי הימים א כט יא) הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל. דאיהו צדיק. והאי בת איהי שכנתא תתאה מלכות הקדש, עשיראה לתשעה, ושביעאה לשית, ורביעאה לתלת אבהן, ותמינאה לשביעאה חג שמיני עצרת.

ואיהו בת קול רביעאה לתלת דרגין דהווי משתמשים בהון ישראל בארעהון ואנון תורה. נבואה. רוח הקדש. בת קול. וכלהו כלילן בה במלכות קדישא, איהי תורה מסטרא דעמודא דאמצעיתא (תהלים יט ח) תורת ה' תמימה. ואיהי נבואה מסטרא דנצח והוד דאנון תרי נביאי קשוט, בכל צורות ומראות ודמיונות וחזיונות דנביאי, כלהו רשימין בבת

והתזונוות של הנביאים, כלם
רשומים בכת העין, שהיא לבת
אש מתוך הסנה. י' כלולה מעשר
מראות, ומאירה משלשים ושנים
אלהים של מעשה כראשית,
כלולה מעשרה מאמרות, ובה
הלב רואה, הלב יודע, הלב מבין.
ר"ב נתיבות פליאות חכמה,
ועליה בארו בעלי הקבלה נגע
בבת, וכלל בה כל המאמרות
והנתיבות. ועשר האמירות
ושלשים ושפים נתיבות הן
ארבעים ושפים שרמו בהם משה
בשיר של פגעים. כ"י ב"י חשק
ואפלטוהו. כ"י ב"י - ארבעים
ושפים. שבהם נקראת יד הגדולה
יד החזקה יד רמה.

והיא רוח הקדש מהצד של צדיק
חי העולמים. והיא בת קול מצדו
של העמוד האמצעי, שנקרא קול
השופר, הקל קול יעקב. (שמות ט)
משה ידבר והאלהים יענו בקול.
היא בת קול שמנהמת פיונה,
שנאמר (שיר ב) יונתי בחגוי הסלע.
ובארו עליה, בת קול היתה
יוצאת מן השמים ואומרת הלכה
כפלוני.

היא בת הקול שנאמר עליה (תהלים
י) שמרני כאישון בת עין. היא
בת שנאמר בה (תהלים מה) כל
כבודיה בת מלך פנימה וגו'.
פנימה למשנה של הפנים שהם
נראים מצד של יהוה.
ממשבצות זהב לבושה, מהצד
של אדוני, שהוא דין של גבורה,
והיא פנימה רחמים. שעמוד
האמצעי שנוסע בימין וכלולים
יחד יאהדונה"י. אדני"י לבוש
ליהו"ה, והאות י' כבודיה בת מלך
פנימה. והם בת עין ימין ובת עין
שמאל, יי מן יאהדונה"י, והיא
הבת מצד החסד, דרגתו של
אברהם, שנאמר בה בת היתה
לאברהם ובכל שמה, שנאמר

עין דאיהי לבת אש מתוך הסנה, י' כלילא
מעשר מראות, ונהירא מתלתין ותריין אלהים
דעובדא דבראשית, כלילא מעשרה מאמרות,
ובה הלב רואה, הלב יודע הלב מבין.

ר"ב נתיבות פליאות חכמה. ועלה אוקמוה
מארי קבלה, נגע בבת וכלל בה כל
המאמרות והנתיבות. ועשר אמירן ול"ב
נתיבות, אנון מ"ב דרמיז בהון משה בשיר
של פגעים. (תהלים צא יד) כ"י ב"י חשק ואפלטוהו.
כ"י ב"י ארבעין ותריין, דבהון אתקריאת יד
הגדולה יד החזקה יד רמה.

ואיהי רוח הקדש מסטרא דצדיק חי עלמין.
ואיהי בת קול מסטרא דעמודא
דאמצעיתא דאתקרי קול השופר הקל קול
יעקב. (שמות יט יט) משה ידבר והאלהים יענו
בקול.

איהי בת קול שמנהמת פיונה דאתמר (שיר ב ד)
יונתי בחגוי הסלע. ואוקמוה עליה בת
קול היתה יוצאת מן השמים ואומרת הלכה
כפלוני.

איהי בת קול דאתמר עליה (תהלים יז ח) שמרני
כאישון בת עין. איהי בת דאתמר בה
(תהלים מה יד) כל כבודיה בת מלך פנימה וגו'.
פנימה למשנה דפנים דאנון נראים מסטרא
דיהו"ה. ממשבצות זהב לבושה מסטרא
דאדני"י, דאיהי דין דגבורה.

ואיהי פנימה רחמים. מסטרא דעמודא
דאמצעיתא דנטיל בימינא וכלילן
בחדא יאהדונה"י. אדני"י לבושא ליהו"ה ואת
י' כבודיה בת מלך פנימה. ואנון בת עינא
ימינא ובת עינא שמאלא יי מן יאהדונה"י.
ואיהי בת מסטרא דחסד דרגא דאברהם,
דאתמר בת היתה לאברהם ובכל שמה,

שנאמר (בראשית כא א) וְה' בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל הַיְנָנָא בְּרֵאשִׁית, אוֹקְמוּהָ רַבְנֵי אַמַּי מִתְחִיל אוֹרֵיתָא בְּב'. אֵלָּא הָא אוֹקְמוּהָ בְּגִין דְּחָב אָדָם דְּאֵכֵל מַעֲץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְלִטְיָה לְאָדָם עֶשֶׂר קָלְלוֹת וְאַרְעָא תִּשְׁעָ, חֶסֶר חַד דְּלֹא אֶתְלִיטָא דָּא אַרְעָא. וּמִיָּד דְּאֶתְיַהֲבַת אוֹרֵיתָא פְּתַח בְּבִית דְּאִיְהִי בְּרָכָה לְאַפְקָא עַלְמָא מְלִיטְיָה. וְעַל דָּא מִתְחִיל בְּב' וְעַלְהָ אֲתָמַר (משלי י כב) בְּרַפְתָּ ה' הִיא תַעֲשִׂיר. (יחזקאל מד

ל) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתָךְ. וּמַאֲן אֲתֵר אֶתְקֵרִיאַת בְּרָכָה. לְמַלְךְ דְּבַעַא לְמַכְנֵי פְלִטְרִין. חֶפֶר בְּאַרְעָא וְחֶפֶר לִיָּה מְבוּעָא דְמִיָּא. אָמַר בְּתֵר דְּאִית לִי נְבִיעֵי דְמִיָּא אֲבָנָה בֵּית. וְהִינּוּ (משלי כד א) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. וּמְקוֹר דִּיהוּא נְהָר מְבוּעָא דִּלִּית לִיָּה סוּף וְלֹא פֶסֶק. דָּא פְּתֵר עֲלִיוֹן. וְהִיָּהּ בֵּית כַּד אֶתְמַלִּיאַת מְחֻכְמָה אֶתְקֵרִיאַת בֵּית, בֵּת י', וְהִינּוּ בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. כָּל אִשָּׁה בֵּת לְבַעְלָהּ. וּבִי"ת קִטְנָה הַתְּמַלְאָה מִתְּפָאֲרַת דִּיהִינּוּ תוֹרָה וּבֵה אֶתְקֵרִיאַת בֵּת.

אֲבָר אֲמָא עֲלָאָה בְּתוֹסְפַת י'. וּשְׁלֵמָה אָמַר (מלכים א ו ז) וְהַבֵּית בְּהַבְּנָתוֹ אֲבָן שְׁלֵמָה מְסַע נְבָנָה. מְהִי אֲבָן שְׁלֵמָה? זו י' שְׁעֲלִיָּה נְבָנָה הַבֵּית, וּמְשׁוּם זֶה בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. וְזו י' קִטְנָה שְׁעֲלִיָּה נְבָנָה הַבֵּית שְׁלֵמָטָה, כְּמוֹ שְׁנִבְנָה בְּאוֹת י' הַבֵּית שְׁלֵמָעֲלָה, וְהֵם בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. וְהֵם י"י מִן יְהוֹ"ה אֲדַנְי, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (דברים כז) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֶיךָ. אֶת - לְרַבּוֹת הַמִּזְבֵּחַ הַשְּׁנַי.

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר וּשְׂאָר חַבְרֵיָא דִּיהוּי עֲמָה, וְדַאי אֵלוֹ לֹא אֶתִּינָא לְעֲלֵמָא אֵלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי. וּכְעַן אֲשַׁתְּמוּדַע בֵּיהּ מֵאֵן אֶתְפָּרְכַת וְאֶתְקֵרִיאַת בְּרַפְתָּ יְהוָה. וְהִינּוּ (שם לג

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר וּשְׂאָר חַבְרֵיָא דִּיהוּי עֲמָה, וְדַאי אֵלוֹ לֹא אֶתִּינָא לְעֲלֵמָא אֵלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי. וּכְעַן אֲשַׁתְּמוּדַע בֵּיהּ מֵאֵן אֶתְפָּרְכַת וְאֶתְקֵרִיאַת בְּרַפְתָּ יְהוָה. וְהִינּוּ (שם לג

אָמַר (בראשית כא א) וְה' בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל הַיְנָנָא בְּרֵאשִׁית, אוֹקְמוּהָ רַבְנֵי אַמַּי מִתְחִיל אוֹרֵיתָא בְּב'. אֵלָּא הָא אוֹקְמוּהָ בְּגִין דְּחָב אָדָם דְּאֵכֵל מַעֲץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְלִטְיָה לְאָדָם עֶשֶׂר קָלְלוֹת וְאַרְעָא תִּשְׁעָ, חֶסֶר חַד דְּלֹא אֶתְלִיטָא דָּא אַרְעָא. וּמִיָּד דְּאֶתְיַהֲבַת אוֹרֵיתָא פְּתַח בְּבִית דְּאִיְהִי בְּרָכָה לְאַפְקָא עַלְמָא מְלִיטְיָה. וְעַל דָּא מִתְחִיל בְּב' וְעַלְהָ אֲתָמַר (משלי י כב) בְּרַפְתָּ ה' הִיא תַעֲשִׂיר. (יחזקאל מד

ל) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתָךְ. וּמַאֲן אֲתֵר אֶתְקֵרִיאַת בְּרָכָה. לְמַלְךְ דְּבַעַא לְמַכְנֵי פְלִטְרִין. חֶפֶר בְּאַרְעָא וְחֶפֶר לִיָּה מְבוּעָא דְמִיָּא. אָמַר בְּתֵר דְּאִית לִי נְבִיעֵי דְמִיָּא אֲבָנָה בֵּית. וְהִינּוּ (משלי כד א) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. וּמְקוֹר דִּיהוּא נְהָר מְבוּעָא דִּלִּית לִיָּה סוּף וְלֹא פֶסֶק. דָּא פְּתֵר עֲלִיוֹן. וְהִיָּהּ בֵּית כַּד אֶתְמַלִּיאַת מְחֻכְמָה אֶתְקֵרִיאַת בֵּית, בֵּת י', וְהִינּוּ בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. כָּל אִשָּׁה בֵּת לְבַעְלָהּ. וּבִי"ת קִטְנָה הַתְּמַלְאָה מִתְּפָאֲרַת דִּיהִינּוּ תוֹרָה וּבֵה אֶתְקֵרִיאַת בֵּת.

אֲבָר אֲמָא עֲלָאָה בְּתוֹסְפַת י'. וּשְׁלֵמָה אָמַר (מלכים א ו ז) וְהַבֵּית בְּהַבְּנָתוֹ אֲבָן שְׁלֵמָה מְסַע נְבָנָה. מְהִי אֲבָן שְׁלֵמָה? דָּא י' עֲלָה אֶתְבְּנֵי בֵּיתָא. וּבְגִין דָּא בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. וְדָא י' זְעִירָא עֲלָה אֶתְבְּנֵי בֵּיתָא דִּלְתַתָּא. (דף קלז ע"א) כְּגוֹנָא דְּאֶתְבְּנֵי בְּאֵת י' בֵּיתָא עֲלָאָה. וְאַנּוּן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. וְאַנּוּן י"י מִן יְהוֹ"ה אֲדַנְי, עֲלֵיהֶם אֲתָמַר (דברים כז) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֶיךָ. אֶת לְרַבּוֹת מִזְבְּחַת תַּנְיָנָא.

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר וּשְׂאָר חַבְרֵיָא דִּיהוּי עֲמָה, וְדַאי אֵלוֹ לֹא אֶתִּינָא לְעֲלֵמָא אֵלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי. וּכְעַן אֲשַׁתְּמוּדַע בֵּיהּ מֵאֵן אֶתְפָּרְכַת וְאֶתְקֵרִיאַת בְּרַפְתָּ יְהוָה. וְהִינּוּ (שם לג

וְנִקְרָאָה בְּרַפְתָּ ה', וְהִינוּ וּמְלֵא
בְּרַפְתָּ ה' יָם וְדָרוּם יְרֻשָׁה. מִן
הַמְּלֵא מִתְּבָרְכַת, וּמִשָּׁם נִשְׁקִים
כָּל אוֹתָם שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת
מִשְׁקִים. אָמַר הַמְּלַךְ, אַחַר שֵׁישׁ
לִי מַעֲזֵן, אֲטַע אֵילָן, וְהִינוּ בֵּן,
שֶׁהוּא בֵּן מִלְּשׁוֹן בְּנֵי, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְוֵה רַבּוֹתֵינוּ, אֵל תִּקְרֵי בְּנִיף
אֶלָּא בּוֹנִיף. וּפְרָשׁוּהּ, בְּנוֹת בְּכָלֵל
בָּנִים.

וְהָאֵב, שֶׁהוּא מְקוֹר הַחֲכָמָה, הוּא
הַפְּתָר. מְקוֹר הַחֲכָמָה הַשְּׁנִי מֵהַ
הוּא? אָמַר לוֹ, אָמַר בְּנִי. אָמַר לוֹ,
בְּפִסּוּק הַזֶּה רָמַז לוֹ שְׁלֹמֹה (מִשְׁלִי
ה) יְהִי מְקוֹרְךָ בְּרוּךְ, וְזֶה צְדִיק.
וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר בּוֹ בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ
צְדִיק, וְזֶה שְׁלוֹם. וּשְׁלֹמֹה נִקְרָא
עַל שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה, וְנֶאֱמַר בּוֹ וְהַמְּלִיךְ
שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ. וּמִשׁוּם זֶה אֵין אִשָּׁה
מִתְּבָרְכַת אֶלָּא מִפְּרִי בְטָן שֶׁל
בַּעֲלָהּ, שֶׁהוּא זָרַע מִבְּרִית חַי
הָעוֹלָמִים, הַכּוֹלֵל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה
בְּרָכוֹת הַתְּפִלָּה. וּמִשׁוּם זֶה, מִי
שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת מְשַׁקָּה מִמֶּנּוּ, צְרִיף
לְכַרְעֵ אֵלָיו.

וְיוֹסֵף הַצְּדִיק, כְּשֶׁנִּזְכָּה לְדַרְגָּה הַזֹּאת
שֶׁל צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים, רָאָה
בְּחִלּוּם שֶׁכָּל הַדַּרְגּוֹת הֵיוּ כּוֹרְעִים
לְדַרְגָּתוֹ. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית לו)
וְהִנֵּה הַשָּׁמַשׁ וְהַיָּרֵחַ וְגו'. וּמִשׁוּם
זֶה, כָּל הַכּוֹרְעַ כּוֹרְעַ בְּכָרוּף.

אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ בְּנִי לַעֲתִיק הַיָּמִים,
יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ. אָבִיךָ - זֶה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִמְךָ - זֶה
הַשְּׂכִינָה. וְתַגְּל יוֹלְדֶתְךָ - זֶה אִמְךָ
שְׁלֵמָטָה. שְׂוֹדָאֵי שְׁמֵאוֹתוֹ בְּרוּף
מִתְּבָרְכַת הַשְּׂכִינָה שְׁלֵמָטָה.
וְהַבְּרָכוֹת שֶׁלוֹ בָּאוֹת מִן הַמַּחַת,
שֶׁהִיא חֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה עַל יְדֵי
הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. וּמִשׁוּם זֶה גּוֹף
וּבְרִית נְחֻשְׁבִים לְאַחַד. וְכְמוֹ
שֶׁהַצְּדִיק הוּא מְקוֹר הַשְּׂכִינָה
הַתְּחַתּוֹנָה, אֵף כֵּן הָעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי הוּא מְקוֹר הַצְּדִיק,

(כג) וּמְלֵא בְּרַפְתָּ ה' יָם וְדָרוּם יְרֻשָׁה. מִן הַמְּלֵא
אֲתַבְּרַכְתָּ וּתְמִן אֲתִשְׁקֵן כָּל דְּאֲנוּן צְרִיכִין
לְאֲתִשְׁקָאָה. אָמַר מְלֶכָא בְּתַר דְּאִית לִי מְבוּעָא
אֲטַע אֵילָנָא. וְהִינוּ בֵּן, דְּאִיהוּ בֵּן מִלְּשׁוֹן בְּנֵין
בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ רַבָּנִין, אֵל תִּקְרֵי בְּנִיף אֶלָּא
בּוֹנִיף. וְאוּקְמוּהָ בְּנוֹת בְּכָלֵל בָּנִים.

וְאָבֵא דְּאִיהוּ מְקוֹר דְּחֲכָמָה אִיהוּ פְּתָר. מְקוֹר
דְּחֲכָמָה תְּנִינָא מְאִי נִיהוּ. אָמַר לִיה אִמָּא
בְּרִי. אָמַר לִיה בְּהַאי קָרָא רָמִיז לִיה שְׁלֹמֹה
(מִשְׁלִי ה יח) יְהִי מְקוֹרְךָ בְּרוּךְ. וְדָא צְדִיק. וּבְגִין
דָּא אֲתַמַּר בִּיה (שם יו) וּבְרָכוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק וְדָא
שְׁלוֹם. וּשְׁלֹמֹה אֲתִקְרֵי עַל שְׁמָה שְׁלֹמֹה.
וְאֲתַמַּר בִּיה (מ"א ב מה) וְהַמְּלִיךְ שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ. וּבְגִין
דָּא אֲתַתָּא לָא אֲתַבְּרַכְתָּ אֶלָּא מִפְּרִי בְטָן
דְּבַעֲלָהּ, דְּאִיהוּ זָרַע מִבְּרִית חַי עַלְמִין כְּלִיל
חַי בְּרַפָּאן דְּצִלוֹתָא. וּבְגִין דָּא מָאן דְּבַעֲי
לְאֲתִשְׁקָאָה מִנֵּה צְרִיף לְמַכְרַע לְגַבֵּהּ.

וְיוֹסֵף הַצְּדִיק כַּד זָכָה לְדַרְגָּא דָּא דְּצְדִיק חַי
עַלְמִין, חָזָא בְּחִלְמָא דְּכָל דַּרְגִּין הוּוּ
כְּרַעִין לְדַרְגָּהּ. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית לו ט) וְהִנֵּה
הַשָּׁמַשׁ וְהַיָּרֵחַ וְגו'. וּבְגִין דָּא כָּל הַכּוֹרְעַ כּוֹרְעַ
בְּכָרוּף.

אָמַר לוֹ בְּרִיף בְּרִי לַעֲתִיק יוֹמִין. (מִשְׁלִי כג כה) יִשְׁמַח
אָבִיךָ וְאִמְךָ אָבִיךָ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא.
אִמְךָ דָּא שְׂכִינְתָא. וְתַגְּל יוֹלְדֶתְךָ דָּא אִמְךָ
דְּלִתְתָא, דְּוֹדָאֵי מֵהָהוּא בְּרוּף אֲתַבְּרַכְתָּ
שְׂכִינְתָא דְּלִתְתָא. וּבְרַפְּן דִּילָהּ אֲתִנֵּן מִמַּחָא
דְּאִיהִי חֲכָמָה עֲלָאָה עַל יְדֵי עֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא. וּבְגִין דָּא גּוֹף וּבְרִית חֲשְׁבִינֵן חַד.
וּכְגוֹנָא דְּצְדִיק אִיהוּ מְקוֹר דְּשְׂכִינְתָא תְּתָאָה,
אוּף הָכִי דְּעֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא אִיהוּ מְקוֹר
דְּצְדִיק. וְחֲכָמָה עֲלָאָה מְקוֹר דְּעֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא. וְכַתֵּר מְקוֹר דְּחֲכָמָה עֲלָאָה. וּבְכָל

והחכמה העליונה מקור העמוד
האמצעי, וכתר מקור החכמה
העליונה. ובכל מקום ברוך -
זכר, וברכה - נקבה, והינו להניח
ברכה אל ביתך.

בא וראה, יש שכינה שנקראת
אמה, ושכינה שנקראת שפחה,
ויש שכינה שנקראת בת המלך.
כך יש איש ויש איש. יש איש
שנאמר בו (שמות טו) ה' איש
מלחמה, ויש איש שנאמר בו
(דניאל ט) והאיש גבריאל. ומשום
זה הנשמה שמחייבת בגלגול -
אם היא בתו של הקדוש ברוך
הוא.

אם תאמר שנמכרת בגוף נכרי
ששם השלטון של יצר הרע
שהוא מהצד של סמאל - חס
וחלילה! זהו שפכתוב (ישעיה מב)
אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר
לא אתן, שהוא יצר הרע. ואותו
הגוף שבו שורה בת המלך נאמר
שנמכר לכתרים התחתונים של
הטמאה - חס וחלילה! עליה
נאמר והארץ לא תמכר לצמיתת
כי לי כל הארץ.

ומי הגוף של בת המלך? זה
מטטרוין. ואותו הגוף הוא אמה
של השכינה. אף על גב שהיא
נשמה שהיא בת המלך, שבויה
שם בגלגול שבאים בגלגולים.
משום שבאה לשם, מה כתוב
בו? (שמות כא) וכי ימכר איש את
בתו לאמה וגו'.

ועוד וכי ימכר איש את בתו, איש
- זה הקדוש ברוך הוא. את בתו
- אלו ישראל, שהם מהצד של
בת יחידה נקראו בתו. אם תאמר
שיצאו מצד העבד שהוא
מטטרוין כמו שאלו יצאו
במנוסה ממצרים - לא תצא
פצאת העבדים. זהו שכתוב (ישעיה

אתר ברוך דכר, ברכה נוקבא. והינו (יחזקאל מד
ל) להניח ברכה אל ביתך.

הא חזי שכינתא אית דאתקריאת אמה.
ושכינתא אית דאתקריאת שפחה.
ושכינתא אית דאתקריאת ברפא דמלפא. הכי
אית איש ואית איש. אית איש דאתמר ביה
(שמות טו ג) ה' איש מלחמה. ואית איש דאתמר
ביה (דניאל ט כא) והאיש גבריאל. ובגין דא נשמתא
דאיהי מחייבת בגלגולא אם היא ברפא
דקודשא ברוך הוא.

אי תימא דאתזבן בגופא נוכראה דתמן
שלטנותא דיצר הרע דאיהו מסטרא
דסמאל. חס ושלום. הדא הוא דכתיב (ישעיה
מב ח) אני ה' הוא שמי וכבודי לא אתן.
דאיהו יצר הרע. וההוא גופא דשריא ביה
ברפא דמלפא אתמר דאזדבן בכתרין תתאין
דמסאבו. חס ושלום. עלה אתמר (ויקרא כה כג)
והארץ לא תמכר לצמיתת כי לי כל הארץ.
ומאן גופא דברפא דמלפא, דא מטטרוין.
וההוא גופא איהו אמה דשכינתא. אף
על גב דאיהי נשמתא דאיהי ברפא דמלפא
שבויה תמן בגלגולא דאתין בגלגולין. בגין
דאתת תמן מה פתיב ביה (שמות כא ז) וכי ימכר
איש את בתו לאמה לא תצא וגו'.

ועוד וכי ימכר איש את בתו, איש דא קודשא
ברוך הוא. את בתו אלו ישראל דאנון
מסטרא דבת יחידה אתקריאו בתו. אי תימא
דיפקון מסטרא דעבד דאיהו מטטרוין פגונא
דאלין דנפקו במנוסה ממצרים. לא תצא
פצאת העבדים. הדא הוא דכתיב (ישעיה נב יב) כי
לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכוין.

ב) כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכוין.

בא וראה, מיד כשנולד אדם, נותנים לו נפש של בהמה מצד הטהרה מאלו שנקראו אופני קדש. זכה יותר - נותנים לו רוח מצד החיות שהן חיות הקדש. זכה יותר - נותנים לו נשמה מהצד של הפסא, ושלישת אלו הם: אמה ועבד ושפחה של בת המלך.

זכה יותר - נותנים לו נפש בדרך של אצילות מהצד של בת יחידה, והיא נקראת בת מלך. זכה יותר - נותנים לו רוח של אצילות מן הצד של העמוד האמצעי, ונקרא בן לקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב (דברים ט) בנים אתם לה' אלהיכם. זכה יותר - נותנים לו נשמה מצד האב והאם. זהו שכתוב (בראשית ב) ויפח באפיו נשמת חיים. מי החיים? אלו הם י"ה, ועליהם נאמר (תהלים ק) כל הנשמה תהלל יה. ונשלם בו יהו"ה.

זכה יותר - נותנים לו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא אדם בדרך של אצילות למעלה, ונקרא בדיוקן של אדונו, ועליו נאמר (בראשית א) וירדו בדגת הים. זהו השלטון בכל הרקיעים ובכל אופנים ושרפים וחיות ובכל העבאות והפחות שלמעלה ולמטה. ומשום זה, כשאדם זוכה בנפש מהצד של בת יחידה, נאמר בה לא תצא פצאת העבדים.

ובאבד רשעים רנ"ה, הוא הנ"ר, שהוא נהר יצא מעדן. ומה הוא? מצוות עשה ומצוות לא תעשה כחשבון נה"ר, והוא הנ"ר המאיר לכל אדם, ועל זה ובאבד רשעים רנ"ה. ובאותו זמן שהטחול אינו שוחק, ימלא שחוק פינו ולשוננו רנ"ה. ודאי ואז לא יכבה בלילה נר"ה, משום שטעמה פי טוב סחרה.

ובאותו זמן מתקנת ירושלים,

תא חזי בר נש מיד דאתיליד יהבין ליה נפשא דבעירא מסטרא דדכיו, מאלין דאתקריאו אופני קדש. זכה יתיר יהבין ליה רוחא מסטרא דחיון דאנון חיות הקדש. זכה יתיר יהבין ליה נשמתא מסטרא דפורסייא ותלת אלין אנון אמה ועבד ושפחה דברתא דמלכא.

זכה יתיר יהבין ליה נפשא בארץ אצילות מסטרא דבת יחידה, ואתקריאת איהי בת מלך. זכה יתיר יהבין ליה רוחא דאצילות מסטרא דעמודא דאמצעייתא ואתקרי בן לקודשא בריהו הוא הדא הוא דכתיב (דברים יא) בנים אתם לה' אלהיכם. זכה יתיר יהבין ליה נשמתא מסטרא דאבא ואמא, הדא הוא דכתיב (בראשית ב) ויפח באפיו נשמת חיים. מאן חיים. אלין אנון י"ה ועליהו אתמר (תהלים ק) כל הנשמה תהלל יה. ואשתלים ביה יהו"ה.

זכה יתיר יהבין ליה יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו אדם בארץ אצילות לעלא ואקרי בדיוקנא דמארה. ועלה אתמר (בראשית א כח) וירדו בדגת הים. האי איהו שלטנותא בכל רקיעין ובכל אופנים ושרפים וחיון ובכל חילין ותוקפין דלעלא ותתא. ובגין דא פד בר נש זכי בנפש מסטרא דבת יחידה, אתמר בה לא תצא פצאת העבדים.

ובאבד רשעים רנ"ה. (משלי יא) איהו הנ"ר איהו נהר יצא מעדן. ומאי ניהו מצות עשה ומצות לא תעשה כחשבון נה"ר, ואיהו הנ"ר המאיר לכל אדם. ועל דא ובאבד רשעים רנ"ה. ובההוא זמנא דהטחול אינו שוחק (תהלים קכד ב) אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנ"ה. ודאי ואז לא יכבה בלילה נר"ה, בגין דטעמה פי טוב סחרה.

ובבההוא זמנא מתתקנא ירושלים דאיהי לבא,

שְׁהִיא הַלֵּב, הִיא הַלֵּב, לַה"ב
הַמְזַבֵּחַ. יִכְבֶּה פְחֵשְׁבוֹן לַה"ב
הַלֵּב. לֹא יִכְבֶּה בַלִּילָה נְרָה,
שְׁהִיא הַגְּלוּת. וְזוֹ יְרוּשָׁלַיִם שְׁהִיא
הַלֵּב, וְתַבְנֵה עַל יְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם
ה'.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרֵי"ת
א"ש. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, סוּד
הַבְּרִית לְמָה שְׁמִים עָרְלָה בְּכָלִי
עֶפְרָ? אָמַר לוֹ, בְּנִי, יוֹם אֶחָד
שָׁאַלְתִּי אֶת אֱלֹהֵי, שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ
עַל עָרְלָה אוֹמְרִים תִּקְנֵנוּ לוֹ כְּלִי
בְּעֶפְרָ. אָמַר לִי, עָרְלָה וְדַאי הִיא
בֵּת זִוְגוֹ שֶׁל נַחֵשׁ הַקְּדֻמוֹנִי, שְׁגָרַם
מִיתָה לְאָדָם וּלְכָל הַבְּרִיּוֹת,
וּבְגַלְלוֹ מִתְקַנֵּים כְּלִי שֶׁל עֶפְרָ.

וְאוֹתוֹ הָעֶפְרָ מְזוֹן לְאוֹתוֹ שְׁנֵאֲמַר
בּוֹ וְנַחֵשׁ עֶפְרָ לְחָמוֹ, וּבְזָה הוּא
נִפְרָד מֵהָאָדָם, וְעָלְיוֹ נֵאֲמַר (שְׁמוֹת
כ) לֹא תִנְאָף, אֵל תִּתֵּן לוֹ מְקוֹם
לְהַנְתּוֹ מִמֶּנּוּ, אֲלֵא שְׁנוֹתָן לוֹ מְזוֹן
בַּחוּץ. וּמִשּׁוֹם זֶה חָלַק לֹא תִין
אָף, אֵל תִּתֵּן לוֹ מְקוֹם פְּרִיעָה
הַנְּקֵבָה שֶׁל סְמָאֵל שׁוֹפֵף דָּמִים,
עָלְיוֹ נֵאֲמַר לֹא תִרְצַח. לְכָלִב צָרִיף
לְתַת דָּם. לְזֶה עֶפְרָ וְלְזֶה דָם, לְקַיֵּם
בְּהֵם (מִשְׁלֵי כה) אִם רָעַב שְׁנֵאֲפָ
הָאֲכִילָהוּ לְחֵם וְאִם צָמָא הִשְׁקָהוּ
מַיִם. וְהַפֵּל בַּחוּץ. וּבְזָה מְצִיל
אוֹתָם מִחֲבוּט הַקֶּבֶר וּמִחֲרַבּוֹ שֶׁל
מִלְאָף הַמּוֹת. זֶהוּ לְרִשְׁעִים.

אָבֵר לְבִינּוֹנִיִּים הַדָּם הַזֶּה נִחְשָׁב
לוֹ דָם הַקֶּרְבָן, וְהָעֶפְרָ הַזֶּה נִחְשָׁב
לוֹ עֶפְרָ הַמְזַבֵּחַ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת
כ) מְזַבֵּחַ אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִי וְגו',
וְנֵאֲמַר בְּהֵם לֹא תִבְנֶה אֶתְהֵן גְּזִית,
כְּדֵי שֶׁלֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל. וְזֶה
שֶׁל נְדָה אוֹ שְׁפָחָה אוֹ גוֹיָה אוֹ
זוֹנָה, כִּי חֲרַבֵּף הַנִּפְתָּ עָלֶיהָ
וּתְחַלְלֶיהָ. כְּלוֹמֵר, מְחַלֵּל שְׁבַת
לְצַדִּיקִים, שְׂאִין בְּהֵם הַזֶּהֱמָה שֶׁל
הַנַּחֵשׁ, נַעֲשֶׂה בְּקִדְשָׁהּ וּבְכֻרָהּ
וַיַּחֲוֵד.

הִיא הַלֵּב לַה"ב הַמְזַבֵּחַ. יִכְבֶּה פְחֵשְׁבוֹן לַה"ב
הַלֵּב. לֹא יִכְבֶּה בַלִּילָה נְרָה דְאִיהִי גְלוּתָא,
וְדָא יְרוּשָׁלַיִם דְאִיהִי לְבָא, וְתַתְּבַנֵּי עַל יְדֵי
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תְּהִלִּים קמז ב)
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרֵי"ת א"ש. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר אָבָא רַזָּא דְבְרִית אַמַּאי שְׁוִיין
עָרְלָה בְּמֵאנָא דְעֶפְרָא. אָמַר לִיה בְּרִי יוֹמָא
חָדָא שְׂאִילְנָא לְאֱלֵיהּ וְאַמִּינָא לִיה עָרְלָה
אָמְרִי תִקְנֵנוּ לִיה מֵאנָא בְּעֶפְרָא. אָמַר לִי עָרְלָה
וְדַאי אִיהּ בֵּת זִוְגָה דְנַחֵשׁ הַקְּדֻמוֹנִי, דְגָרִים
מִיתָא לְאָדָם וּלְכָל בְּרִיין. וּבְגִינָה מִתְקַנֵּין מֵאנָא
דְעֶפְרָא.

וְהוּא עֶפְרָא מְזוֹנָא לְהוּא דְאֶתְמַר בֵּיה (ישעיה
סה כה) וְנַחֵשׁ עֶפְרָ לְחָמוֹ, וּבְדָא אֶתְפָּרַשׁ
מִבְּר נָשׁ. וְעָלָה אֶתְמַר (שְׁמוֹת כ יג) לֹא תִנְאָף, לֹא
תִיָּהֵב לִיה אֶתְר דְאֶתְהַנִּי מִנָּה, אֲלֵא הֵב לִיה
מְזוֹנָא לְבָר. וּבְגִינֵן דָּא פְּלוּג לֹא תִין אָף, לֹא
תִיָּהֵב לִיה (דף קלז ע"ב) אֶתְרָא פְּרִיעָה נּוֹקְבָא
דְסְמָאֵל אוֹשִׁיד דְמָא, עָלָה אֶתְמַר לֹא תִרְצַח,
כְּלָבָא צָרִיף לְמִיָּהֵב לִיה דְמָא לְדָא עֶפְרָא וּלְדָא
דְמָא לְקִימָא בְּהוֹן (מִשְׁלֵי כה כא) אִם רָעַב שְׁנֵאֲפָ
הָאֲכִילָהוּ לְחֵם וְאִם צָמָא הִשְׁקָהוּ מַיִם. וְכָלִא
לְבָר וּבְדָא אֶשְׁתַּזִּיב מִנְהוֹן מִחֲבוּט הַקֶּבֶר
וּמִחֲרַבָּא דְמִלְאָף הַמּוֹת. הִיא אִיהּ לְחִיבָא.

אָבֵר לְבִינּוֹנִיִּים הִיא דְמָא אֶתְחַשֵּׁיב לִיה דְמָא
דְקַרְבְּנָא. וְהִיא עֶפְרָא אֶתְחַשֵּׁיב לִיה
עֶפְרָא דְמִדְבָּחָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שְׁמוֹת כ כא)
מְזַבֵּחַ אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִי וְגו'. וְאֶתְמַר בְּהוֹן (שם
פסוק כב) לֹא תִבְנֶה אֶתְהֵן גְּזִית. בְּגִין דְלֹא תַעֲשֶׂה
לָךְ פֶּסֶל, וְדָא דְנָדָה אוֹ דְשְׁפָחָה אוֹ גוֹיָה אוֹ
זוֹנָה. כִּי חֲרַבֵּף הַנִּפְתָּ עָלֶיהָ וּתְחַלְלָהּ, כְּלוֹמֵר
מְחַלֵּל שְׁבַת לְצַדִּיקָא דְלִית בְּהוֹן זֶהֱמָא דְנַחֵשׁ
אֶתְעַבִּיד בְּקִדְשָׁהּ וּבְכֻרָהּ וַיַּחֲוֵד.

במקום של פריעה שורה בהם י"ה, ובמקום ערלה שורה בהם ו"ה, וסוד הדב"ר - מ"י יעלה לנו השמימ'ה, בסופי תבות יהו"ה, כמו מי יעלה בהר ה'. נפשו, אותו שנאמר בו נשבע ה' בנפשו. ועליו נאמר (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.

פתח רבי שמעון ואמר, (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וגו'. בא וראה, כבוד המלך העליון, כשברא את כל העולמות בסוד של השם הקדוש, נתן להם פת להנהיג העולם, וברא העולם העליון בסוד של יו"ד, והעולם התחתון בסוד של ה"א. זהו שכתוב כי ביה ה' צור עולמים. והנהגת העולם התחתון הזה מראה בהנהגתו הפת שנתן לו מלמעלה למעלה.

אם אדם מהנה את הקדוש ברוך הוא בקרבנות של תפלה, כף הקדוש ברוך הוא מהנה אותו מאכלים זוהרים בעולם שהוא, שהם מאכלים של גוף המזון שלמעלה, מאכלים לנשמה מסודות התורה. האדם שעושה דירה לקדוש ברוך הוא ולשכינתו ולחילותיו בשבתות, כמו שנאמר ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם, לשון של דירה, כף הקדוש ברוך הוא מתקין לו דירה באותו העולם ולכל שבאים עמו.

שכמו שאדם עושה נחת לקדוש ברוך הוא ולשכינתו בשבת, כף הקדוש ברוך הוא עושה לאדם עם בת זוגו באותו העולם. הוא שומר את השכינה עמו בשבת שלא תתחלל, כף הקדוש ברוך הוא שומר את האדם עם בת זוגו שלא תתחלל.

באתר הפריעה שריא בהו י"ה. ובאתר דערלה שריא בהו ו"ה. ורזא דמלה (דברים ל"ב) מ"י יעלה לנו השמימ'ה בסופי תיבות יהו"ה, כמו (תהלים כד ג) מי יעלה בהר ה'. נפשו ההוא דאתמר ביה (ירמיה נא יד) נשבע ה' בנפשו. ועלה אתמר (דברים ד ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.

פתח רבי שמעון ואמר (ישעיה מג ז) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וגו'. תא חזי יקרא דמלכא עלאה פד ברא פלהו עלמין ברזא דשמא קדישא, יהב לון חילא לאנהגא עלמא. וברא עלמא עלאה ברזא דיו"ד ועלמא תתאה ברזא דה"א. הדא הוא דכתיב (שם כו ד) פי ביה ה' צור עולמים. ואנהגותא דהאי עלמא תתאה אחזי באנהגותה חילא דאתיהיב ליה מלעלא לעלא.

או בר נש אהני לקודשא בריך הוא בקרבנין דצלותא. הכי קודשא בריך הוא אהני ליה מאכלין זהירין בהווא עלמא, דאנון מאכלים דגופא מזונא דלעלא, מאכלין לנשמתא מרזין דאורייתא. בר נש דעביד דירה לקודשא בריך הוא ולשכינתה ולחילתיו בשבתות. כמה דאת אמר (שמות לא טז) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם, לישנא דדירה. הכי קודשא בריך הוא תקין ליה דירה בהווא עלמא ולכל דאתין עמה.

דכמא דבר נש עביד נייחא לקודשא בריך הוא ולשכינתה בשבת, הכי קודשא בריך הוא עביד ליה לבר נש עם בת זוגה בהווא עלמא, איהו נטיר שכינתא עמה בשבת דלא אתחלל, הכי קודשא בריך הוא נטיר ליה לבר נש עם בת זוגה דלא אתחלל.

אָדָם שְׁלֵא מִפְּרִיד בֵּין הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּבֵין שְׁכִינָתוֹ, הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתוֹ אָדָם
עִם בַּת זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאִין
רְשׁוּת לַנְּחֹשׁ לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם.
וּבְכָל מַצְוָה וּמַצְוָה שְׁמוֹקִיר אָדָם
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ
(בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכֹלֵם מוֹקִיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָאָדָם) עִם בַּת זוּגוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.
וְזֵהוּ שְׁאֵמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי
מְכַבְּדֵי אֲכַבֵּד.

אָדָם שְׁמַמְלִיךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עַל הַשְּׂמִים וְהָאֶרֶץ וְאֶרְבַּעַה
הַצְּדָדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְמַלִּיךְ אוֹתוֹ עַל
הַשְּׂמִים וְהָאֶרֶץ וְאֶרְבַּעַה הַצְּדָדִים
בְּעוֹלָם הַהוּא. וּמִשׁוּם זֶה פֶּרֶשׁוּהָ,
כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנָי
עַצְמוֹ, וּבְאוֹתוֹ הָעוֹלָם הוּא אָדָם
בְּדִיוֹקָן שֶׁל רַבּוֹנוֹ שֶׁל הַכֹּל. וְזֵהוּ
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
וְהַמְּשַׁבְּרִים יִזְהָרוּ כְּזֵהר הַרְקִיעַ,
הוּא הַזֵּהר הַטָּמִיר וְגִנּוּזוֹ, וְזֵה
הַפֶּתֶר. זֵהר בְּהִיר בְּשַׁחֲקִים זו
חֲכָמָה. זֵהר הַזּוֹרֵק גִּיּוּצוֹת
וּמִבְּהִיק כְּבָרֵק לְעֵינַיִם זו בֵּינָה.
זֵהר לְבָן פְּלִבְנָה זו גְּדֻלָּה. זֵהר
זֵהר אָדָם כְּמַאֲדִים זו גְּבוּרָה.
זֵהר מִבְּהִיק הַכּוֹלָל לְבָן וְאָדָם זו
תַּפְאָרֶת. זֵהר יָרֵק כְּכּוֹכַב זֵה
גִּצְחָה. זֵהר כּוֹלָל לְבָן וְאָדָם זֵה
הוֹיֵד. זֵהר זֵהר לְכָל עֵבֶר כְּמִי
שְׁמַכָּה בְּפִטְיֵשׁ וְזוֹרֵק שְׁבִיבִים
לְכָל הַצְּדָדִים זֵה יְסוּד. וְכֹלֵם
מִשְׁפִּיעִים לְמַלְכוּת, כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל.

רְאִשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה (במדבר
א), כְּתוּר חֲכָמָה חֲכָמִים. בֵּינָה
גְּבוּרִים. חֶסֶד חֲסִידִים. גְּבוּרָה
גְּבוּרִים. בְּעֵלֵי תוֹרָה תַּפְאָרֶת.
נְבִיאִים נֶצַח. חוֹזִים הוֹד. צַדִּיקִים
יְסוּד. מַלְכוּת מְלָכִים. וְעַל שְׁמָה
נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. בְּרוּךְ
ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

בַּר נֶשׁ דְּלֵא אֶפְרִיד בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבֵין
שְׁכִינָתָהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיר לִיהַ לְבַר
נֶשׁ עִם בַּת זוּגָה בְּהַהוּא עֲלָמָא, וְלִית רִשׁוּ
לְחוּיָא לְמַפְרַד בֵּינֵיהוּ. וּבְכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא
דְּאוּקִיר בַּר נֶשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינָתָהּ
(בְּהַאי עֲלָמָא כְּבוֹלְהוּ אוּקִיר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נֶשׁ) עִם בַּת זוּגָה
בְּהַהוּא עֲלָמָא. וְהַאי אִיהוּ דְּאָמֵר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא (ש"א ב ל) כִּי מְכַבְּדֵי אֲכַבֵּד.

בַּר נֶשׁ דְּאִמְלִיךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל שְׁמֵיָא
וְאֶרְעָא וְאֶרְבַּע סְטָרִין בְּהַאי עֲלָמָא הַכִּי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִמְלִיךְ לִיהַ עַל שְׁמֵיָא
וְאֶרְעָא וְאֶרְבַּע סְטָרִין בְּהַהוּא עֲלָמָא. וּבְגִין דָּא
אוּקְמוּהָ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנָי
עַצְמוֹ, וּבְהַהוּא עֲלָמָא אִיהוּ בַּר נֶשׁ בְּדִיוֹקָנָא
דְּמַאֲרֵה דְּכֹלָא, וְהַאי אִיהוּ (בְּרַאשִׁית א כז) וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

וְהַמְּשַׁבְּרִים יִזְהָרוּ כְּזֵהר הַרְקִיעַ (דְּנִיאל יב ג). אִיהוּ
זֵהר טָמִיר וְגִנִּיז וְדָא פֶּתֶר. זֵהר
בְּהִיר בְּשַׁחֲקִים דָּא חֲכָמָה זֵהר זְרִיק גִּיּוּצִין
וּמִבְּהִיק כְּבָרֵק לְעֵינַיִן דָּא בֵּינָה. זֵהר חֲוָרוֹ
כְּסִיחָא דָּא גְּדֻלָּה. זֵהר זֵהר סוּמְקָא
כְּמַאֲדִים דָּא גְּבוּרָה. זֵהר מִבְּהִיק כְּלִיל חֲוָר
וְסוּמְקָא דָּא תַּפְאָרֶת. זֵהר יָרֵק כְּכּוֹכַב דָּא נֶצַח
זֵהר כְּלִיל חֲוָר וְסוּמְקָא דָּא הוֹיֵד. זֵהר זֵהר
לְכָל עֵיבֶר כְּמַאֲן דְּמַחָא בְּפִטְיֵשׁ, וְזְרִיק שְׁבִיבִין
לְכָל סְטָרִין, דָּא יְסוּד. וְכֹלֵם מִשְׁפִּיעִים
לְמַלְכוּת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

רְאִשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה (במדבר א טז), כְּתוּר חֲכָמָה
חֲכָמִים. בֵּינָה גְּבוּרִים. חֶסֶד חֲסִידִים.
גְּבוּרָה גְּבוּרִים. מְאָרֵי תוֹרָה תַּפְאָרֶת. נְבִיאִים
נֶצַח. חוֹזִים הוֹד. צַדִּיקִים יְסוּד. מַלְכוּת
מְלָכִים. וְעַל שְׁמָה אֶתְקִרְיָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי
מְלָכִים. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

(זה שִׁיד לְפָרֶשֶׁת נח)

[זה שִׁיד לְפָרֶשֶׁת נח]

וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ (בראשית ח כ). מַאי וַיִּבֶן נֹחַ. אֵלָא
נח איש צדיק. וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ דָּא שְׂכִינְתָּא.
בְּנִינָא דִילָּה בֵּין דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא.
וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. בְּהֵמָה לְעֵלָא
וְעוֹף לְתַתָּא, מַאי בְּהֵמָה לְעֵלָא. אֵלָא בְּהֵמָה
דָּא שׁוֹר עֲלָאָה דְּאֶקְרִיב אָדָם עֲלָאָה דְּלְעֵלָא,
דְּאֲתַמַּר בֵּיה (תהלים סט סב) מִקְרָן מִפְּרִיס. וְאוּקְמוּהָ
מִקְרָן כְּתִיב, קָרַן אַחַת הָיָה לִיה בְּמִצְרָיִם. וְהָיָה
אִיהוּ קָרַן הַיּוֹבֵל דְּמִנָּה קָרַן פְּנֵי מִשָּׁה.

שׁוֹר דָּא אִיהוּ פֹר. פֹּר אִיהוּ דִּינָא עִם ו' אֲתַעְבִּיד
פֹּר רַחֲמֵי סְלִיחָה וְעַל שְׂמָה אֶקְרִי צוּם
כְּפֹר. מַאי כ' בְּתוֹסֶפֶת פּוֹר. אֵלָא דָּא כְּתָר
מְלָכוּת. תָּא חֲזִי לִית שְׂכִינְתָּא דְּלָא אֲתַעְבִּידת
כְּתָרָא לְהַהוּא דְּלְתַתָּא מִנָּה. וּבְגִין דָּא שְׂכִינְתָּא
עֲלָאָה אִיהִי כְּתָר מְלָכוּת. וּמְלָכוּת אֲתַקְרִיאַת
צוּם דִּילָּה אִיהִי מְלָכוּת (כְּפֹר). וּמְלָכוּת
אֲתַקְרִיאַת צוּם כְּפֹר. מְסֻטָּרָא דְּאֲמָא עֲלָאָה
אִיהִי צוּם, אֲבָל מְסֻטָּרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא
אֲתַקְרִיאַת אֲכָל.

רָחֵם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ (שם עח כה). הַהוּא דְּאֲתַמַּר
בֵּיה (שמות טו ג) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּמָאן הָכָא
(דף קלז ע"א) אִישׁ אֵלָא דָּא מ' פְּתוּחָה מְלָגָאו
דְּבָה (שמות טו לה) אֲכָלוּ אֶת הָמֶן אַרְבָּעִים שָׁנָה.
אֲבָל ם אִיהִי עֲלָמָא דְּאֲתִי, לִית בֵּיה אֲכִילָּה
וּשְׂתִיָּה, וְכָל סְפִירָן אֲתַקְרִיאָו צוּמוֹת בָּה. וּבְגִין
דָּא קָרְבְּנֵין דְּמִתְעַפְּלִין דְּאֲנוּן צְלוֹתֵין וּבְעוֹתֵין
אִיהִי שְׂכִינְתָּא תַתָּאָה. וְהַהוּא דְּאֲתַהֲנִי מִנָּה
דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, אָרַח כָּל רִיחִין
דְּקָרְבְּנֵין וְקָרִיב לוֹן לְגַבֵּי אָבָא וְאֲמָא. הָדָא
הוּא דְּכְתִיב (בראשית ח כא) וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ,
לֹא כְּתִיב אֵלָא אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ דָּא אִיהִי.

וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ (בראשית ח). מַה זֶה
וַיִּבֶן נֹחַ? אֵלָא נח איש צדיק. וַיִּבֶן
מִזְבֵּחַ, זוּ הַשְּׂכִינָה. הַבְּנִין שְׁלוֹ
בֵּין, שְׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי.
וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה.
בְּהֵמָה לְמַעְלָה וְעוֹף לְמַטָּה, מַהִי
בְּהֵמָה לְמַעְלָה? אֵלָא בְּהֵמָה זֶה
הַשׁוֹר הָעֲלִיּוֹן, שְׁנַקְרָא הָאָדָם
הָעֲלִיּוֹן שְׁלַמְעֵלָה, שְׁנַאֲמַר בּוֹ
מִקְרָן מִפְּרִיס. וּפְרִישׁוּהָ מִקְרָן
כְּתוּב, שְׁקָרַן אַחַת הָיְתָה לוֹ
בְּמִצְרָיִם, וְזוֹהִי קָרַן הַיּוֹבֵל, שְׁמַמְנוּ
קָרַן פְּנֵי מִשָּׁה.

הַשׁוֹר הַזֶּה הוּא פֹר. פֹּר הוּא דִין,
עִם ו' נְעֻשָׁה פֹר, רַחֲמִים סְלִיחָה,
וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא צוּם כְּפֹר. מַה זֶה
כ' בְּתוֹסֶפֶת פּוֹר? אֵלָא זֶה כְּתָר
מְלָכוּת. בֹּא וִרְאֵה, אִין שְׂכִינָה
שְׁלֵא נְעֻשִׁית כְּתָר לְאוֹתָהּ שְׁלַמְטָה
מִמְנָה. וּמִשׁוּם זֶה הַשְּׂכִינָה
הָעֲלִיּוֹנָה הִיא כְּתָר מְלָכוּת,
וּמְלָכוּת נִקְרָאת צוּם שְׁלָה, הִיא
הַמְּלָכוּת (כְּפֹר). וּמְלָכוּת נִקְרָאת
צוּם כְּפֹר. מֵהֵצֵד שֶׁל הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה הִיא צוּם, אֲבָל מִצְדוֹ
שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי נִקְרָאת אֲכָל.
רָחֵם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ, הַהוּא
שְׁנַאֲמַר בּוֹ ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּמִי
כָּאן הָאִישׁ? אֵלָא זֶה מ' פְּתוּחָה
מִבְּפָנִים שְׂבָה אֲכָלוּ אֶת הָמֶן מ'
שָׁנָה. אֲבָל ם הִיא הָעוֹלָם הַבָּא,
שְׂאִין בּוֹ אֲכִילָּה וּשְׂתִיָּה, וְכָל
הַסְּפִירוֹת נִקְרָאוּ צוּמוֹת בָּה,
וּמִשׁוּם זֶה הַקָּרְבָּנוֹת שְׁמִתְעַכְּלִים,
שְׁהֵם תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, הִיא
הַשְּׂכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה. וְהַהוּא
שְׁנַהֲנָה מִמְנָה, שְׁהוּא הָעֲמוּד
הָאֲמַצְעִי, מִרִיחַ כָּל הַרִיחֹת שֶׁל
הַקָּרְבָּנוֹת וּמִקְרִיב אוֹתָם לְאֵב
וְלֵאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ח) וַיִּרַח
ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ. לֹא כְּתוּב אֵלָא
אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ, זֶה הִיא.

השושנה, ריח הטוב לאב והאם. השושנה היא ודאי עם חמשה עלים היא ה'. אבל הריח שלה ו' שהוא ריח, לא שורה בו עד שנפתחת להעלות ממנה ריח טוב. כשישראל פותחים בתשובה, השושנה נפתחת לבעלה, שהוא הריח שלה, ואותו הריח עולה אל האב והאם שהם י"ה, וירח ה' את ריח.

(שם) ויאמר ה' אל לבו. ויאמר ה' - זה האב, אל לבו - זו האם, שנאמר ביה לב מבין. שבזמן שישראל חוטאים לאביהם שבשמים, נאמר ויתעצב אל לבו. ובזמן שמהנים ישראל לאביהם שבשמים בקרבנות של תפלה, כמו שנאמר (במדבר כח) צו את בני ישראל ואמרת להם את קרבני לחמי וגו'.

מיר - שמן וקטרת ישמח לב. וגורמים באותו הריח להריק שמן ונביעה מלמעלה בשכינתו. זהו שכתוב (שיר א) לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על פן עלמות אהבוד. מה זה עלמות? שמונה עשר עולמות שכלולים בשמונה עשר עולמות שנאמר בהם רכב אלהים רבותים אלפי שנאן.

בינתיים הנה זקן הודמן אליו. פתח ואמר, מה זה רכב? אמר לו, ר' היא חכמה, ראשית חכמה. ב' בינה. כ' פתח עליון. הם רכב לאותו טמיר ונגזו שרוכב עליהם, ואלו שלש הספירות הן רוכבות על ח"י העולמים, שהם תשע נקודות פפולות, והם אדם עליון טמיר ונגזו בטעמים ואדם שלמטה שהם תשע נקודות, הם שמונה עשר עולמות ששט בהם עלת העלות, שהוא האדם השלישי שלא התגלה בתורה ושט בהם, והם מרובה לו. והשמונה עשר הנה איפה עולה? בויר"ח. ובגללו נאמר וירח ה'

שושנה ריחא טבא לגבי אבא ואמא. שושנה ודאי בחמש עלין איהי ה'. אבל ריחא דילה ו' דאיהו ריחא לא שריא ביה עד דאתפתחת לסלקא מנה ריחא טבא. פד ישראל פתחין בתיובתא שושנה אתפתחת לגבי בעלה דאיהו ריח דילה, וההוא ריחא סליק לגבי אבא ואמא דאנון י"ה, וירח ה' את ריח.

ויאמר ה' אל לבו (שם). ויאמר ה' דא אבא. אל לבו דא אמא דאתמר ביה לב מבין. דבזמנא דישראל אנון חטאן לאבוהון די בשמיא, אתמר (שם ו) ויתעצב אל לבו. ובזמנא דמהנין ישראל לאבוהון די בשמיא בקרבנין דעלותא, כמה דאת אמר (במדבר כח ב) צו את בני ישראל ואמרת להם את קרבני לחמי וגו'.

מיר (משלי כז ט) שמן וקטרת ישמח לב. וגרמין ביההוא ריחא לארקא משחא ונביעו מלעלא בשכינתה הדא הוא דכתיב (שיר א ג) לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על פן עלמות אהבוד. מאי עלמות. ח"י עלמין דכילין בח"י עלמין דאתמר בהון (תהלים סח יח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן.

אדהכי הא סבא אזדמן לגביה פתח ואמר מאי רכב. אמר ליה ר' איהו חכמה ראשית חכמה. ב' בינה כ' פתח עלאה. אנון רכב לההוא טמיר ונגזו דרכיב עליהו. ואלין תלת ספירן אנון רכבין על ח"י עלמין דאנון תשע נקודות פפולות ואנון אדם עלאה טמיר ונגזו בטעמי ואדם דלתתא דאנון תשע נקודין, אנון תמני סרי עלמין דשט בהו עלת העלות, דאיהו אדם תליתאה דלא אתגליא באורייתא ושט בהו ואנון מרובה ליה. והאי תמני סרי באן סליק בויר"ח. ובגינה אתמר וירח ה' את ריח ושט בהם, והם מרובה לו. והשמונה עשר הנה איפה עולה? בויר"ח. ובגללו נאמר וירח ה'

את ריח הניחח. וכשִׁיִּשְׂרָאֵל
מַעֲלִים בְּרֻכּוֹת בַּתְּפִלוֹת אֵלָיו
כְּרֹאוֹי, מִיָּד נִהְיָה מֵשֶׁם. מַה
כְּתוּב? וַיֹּאמֶר ה' אֵל לְבוֹ. (עב"מ).

הַנִּיחַח. וְכֵד יִשְׂרָאֵל סִלְקִין בְּרַפָּאן בְּצִלוֹתִין
לְגַבְהַ פְּדָקָא יָאוּת, מִיָּד אֶתְהַנִּי מִתְמָן. מַה
כְּתוּב וַיֹּאמֶר ה' אֵל לְבוֹ. (עב"מ).

תקונים

וְהַמְשַׁבְּרִים יִזְהָרוּ הַרְקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי
הַרְבִּים כְּפּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד.
(דניאל יב ג) פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (ירמיה א ה) בְּטָרָם
אֶצְרָךְ בְּבִטָּן יִדְעִיתִךְ. הָדָא הוּא דְאִמְרֵי אֲשֶׁר
קִדַּשׁ יְדִיד מְבִטָּן. בְּטָרָם אֶצְרָךְ דָּא רוּחַ
דִּיצִירָה. וּבְטָרָם תִּצַּא מֵרַחֵם דָּא נֶפֶשׁ דְּעֵשִׂיָּה.
נְבִיא לְגוֹיִם נִתְתִּיף דָּא נִשְׁמָתָא.

וְהַמְשַׁבְּרִים יִזְהָרוּ הַרְקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי
הַרְבִּים כְּפּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד.
(דניאל יב ג) פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (ירמיה א ה) בְּטָרָם
אֶצְרָךְ בְּבִטָּן יִדְעִיתִךְ. הָדָא הוּא דְאִמְרֵי אֲשֶׁר
קִדַּשׁ יְדִיד מְבִטָּן. בְּטָרָם אֶצְרָךְ דָּא רוּחַ
דִּיצִירָה. וּבְטָרָם תִּצַּא מֵרַחֵם דָּא נֶפֶשׁ דְּעֵשִׂיָּה.
נְבִיא לְגוֹיִם נִתְתִּיף דָּא נִשְׁמָתָא.

דְּקַדְמָה דִּיִּיתִי בְּרַ נֶשׁ לְעֵלְמָא אֲשֶׁתְּמוֹדַע לְרוּחָה
וְנִשְׁמָתָהּ וְגוֹפָהּ (נ"א וּנְפִישָׁה) דִּמְתַּחְבְּרָן
לְעֵלְמָא. וּבְגִין דָּא (בראשית יב א) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם,
דָּא נִשְׁמָתָא דְאִיהִי אַב לְרוּחָא וְנִפְשָׁא וְרַם
לְגוֹפָא. וְעַל אֵלִין רוּחָא וְנִפְשָׁא וְגוֹפָא עֲלִיָּהּ
אֶתְמַר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יַפְעַל אֵל וְגוֹ'
נִשְׁמָתָא, דָּא גוּף פְּלוּנִי. (בראשית יב א) לָךְ לָךְ
מֵאֶרְצֶךָ דָּא שְׁנוּי מְקוּם. וּמִמּוֹלְדֶתְךָ דָּא שְׁנוּי
הַשֵּׁם. וּמִבֵּית אָבִיךָ דָּא שְׁנוּי מַעֲשָׂה.
שְׁנוּי מְקוּם זֶה גִלְגָּל רֵאשׁוֹן,
שְׁנַעְקָר מִמְּקוֹמוֹ וְנִנְטַע בְּגוּף
אַחַר. וּמִי גֵרָם לֹא אֶת זֶה? מִשׁוּם
שְׁעָקָר אֶת הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
מִמְּקוֹמָה, שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה
אִמְכֶם. וּמִמּוֹלְדֶתְךָ, כְּאֵן סוּד
(בראשית מח) וּמּוֹלְדֶתְךָ אֲשֶׁר הוֹלְדֶתְךָ
אַחֲרֵיהֶם לָךְ יְהִיו, וְכוּ יִקְרָאוּ
בְּנַחֲלָתָם. כְּדִי שְׁלֹא יִכְרַת שֵׁם
הַמֵּת, יִקְרָא עַל שֵׁם אָחִיו, וְזֶה
שְׁנוּי הַשֵּׁם. וּמִי גֵרָם אֶת זֶה?
מִשׁוּם שְׁעָקָר הָאֵילָן, שְׁהוּא עֵץ
הַגֵּן מִמְּקוֹמוֹ. כְּךָ נַעְקָר מִמֶּנּוּ,
וְנִקְרָא עָקָר בְּלֹא בֶן, עַל שֵׁם
שְׁהוּא עָקָר וְיִשְׁכּוּלָל שְׁשָׁה
צְדִידִים מִמְּקוֹמוֹ.

דְּקַדְמָה דִּיִּיתִי בְּרַ נֶשׁ לְעֵלְמָא אֲשֶׁתְּמוֹדַע לְרוּחָה
וְנִשְׁמָתָהּ וְגוֹפָהּ (נ"א וּנְפִישָׁה) דִּמְתַּחְבְּרָן
לְעֵלְמָא. וּבְגִין דָּא (בראשית יב א) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם,
דָּא נִשְׁמָתָא דְאִיהִי אַב לְרוּחָא וְנִפְשָׁא וְרַם
לְגוֹפָא. וְעַל אֵלִין רוּחָא וְנִפְשָׁא וְגוֹפָא עֲלִיָּהּ
אֶתְמַר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יַפְעַל אֵל וְגוֹ'
נִשְׁמָתָא, דָּא גוּף פְּלוּנִי. (בראשית יב א) לָךְ לָךְ
מֵאֶרְצֶךָ דָּא שְׁנוּי מְקוּם. וּמִמּוֹלְדֶתְךָ דָּא שְׁנוּי
הַשֵּׁם. וּמִבֵּית אָבִיךָ דָּא שְׁנוּי מַעֲשָׂה.
שְׁנוּי מְקוּם דָּא גִלְגָּל רֵאשׁוֹן, שְׁנַעְקָר
מִמְּקוֹמָה, דְּאֶתְעָקָר
מֵאֶתְרָה וְאֶתְנַטַּע בְּגוֹפָא אַחֲרָא. וּמֵאֵן
גְּרִים לִיָּה הָאֵי בְּגִין דְּאֶעְקָר אֶרְעָא קְדִישָׁא
מֵאֶתְרָה דִּהִיא שְׂכִינְתָא. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (ישעיה
נ א) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. וּמִמּוֹלְדֶתְךָ הִכָּא
רְזָא (בראשית מח ו) וּמּוֹלְדֶתְךָ אֲשֶׁר הוֹלְדֶת אַחֲרֵיהֶם
לָךְ יְהִיו וְכוּ יִקְרָאוּ בְּנַחֲלָתָם. בְּגִין (רות ד י) דְּלֹא
יִכְרַת שֵׁם הַמֵּת. (דברים כה ז) יְקוּם עַל שֵׁם אָחִיו.
וְדָא שְׁנוּי הַשֵּׁם. וּמֵאֵן גְּרִים דָּא בְּגִין דְּאֶעְקָר
אֵילָנָא דְאִיהוּ עֵץ הַגֵּן מֵאֶתְרָה, הִכִּי אֶתְעָקָר
מִנָּה וְאֶתְקָרִי עָקָר בְּלֹא בֶן, עַל שׁוּם דְּעָקָר
אִיהוּ וְיִשְׁכּוּלָל שִׁית סְטָרִין מֵאֶתְרָה.

ומבית אביך - זה שנוי מעשה, ומי גרם לו את זה? משום שחטא במעשה, שהיא האם העליונה, מעשה בראשית, ששם גנוזה המחשבה, שאין עשיה בלא מחשבה. זהו שפתוב כלם בחכמה עשית. אל הארץ אשר אראך - זה הגוף. כפי שהוא מחיב בחטאים, כך ננטע בו ונרכב עד שמחזיר מה שעקר למקומו.

קם העמוד אחר צלו של רבי שמעון ואמר, רבי רבי, סוד זה, סוד אחר עליון יש בגלגול למעלה בדרגות העליונות, וזהו ויאמר ה' אל אברהם, זהו שנאמר בו הלא אב אחד לכלנו. ומי אמר לו? אותו הרם שעליו, שהוא רם על כל גבוהים. ומה אמר לו? לך - שני גרושים, הם י' מן א'. האות ו' משם גרש אותה אותו רם על כל רמים, שהוא עלת על כל העליונים. ולאן שלח אותו? אל הארץ אשר אראך, זו השכינה הפחתונה.

אמר לו רבי שמעון, אם כך, מה זה מארצך וממולדתך? אמר לו, רבי רבי, שלשת אלפים הם משלשה שמות שהם אהי"ה אהי"ה אהי"ה שנאמר למשה עליהם, שהוא הדיוקן של אותו ו' העליונה.

ויאמר ה' אל משה אהיה אשר אהיה. אהיה שלחני אליכם. פאן נרמז שהתגרש משלשה אלה, שהם שלשה עולמות שנאמר בהם מארצך וממולדתך ומבית אביך (בראשית יב). וזהו האם העליונה שהיא פתר אם כל חי. שהאות ו' במעיה היא א' בכתר עליון, וא' השנית בבניה, ואל"ף היא שלישית באמצע של האות ו', וסוד הדבר - יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והיא פתר מלכות. אל

ומבית אביך דא שנוי מעשה. ומאן גרים ליה האי בגין דחב במעשה, דאיהי אמא עלאה מעשה בראשית, דתמן מחשבה גניזא דלית עשיה בלא מחשבה. הדא הוא דכתיב (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית. אל הארץ אשר אראך, דא גולפא. כפום דאיהו מחיב בחובין, הכי אתנטע ביה ואתרכיב עד דאחזר מה דאעקר לאתרה.

קם עמודא פתר טולא דרבי שמעון ואמר, רבי רבי רזא דא רזא אחרא עלאה אית בגלגולא לעלא בדרגין עלאין. ודא איהו ויאמר יי אל אברהם. דא איהו דאתמר ביה (מ"ב) הלא אב אחד לכלנו. ומאן אמר ליה ההוא רם דעלה דאיהו רם על כל גבוהים. ומה אמר ליה לך לך תרין תירוכין אנון י' מן א' את ו' מתמן תריה ליה, ההוא רם על כל רמים, דאיהו עלת על כל עלאין. ולאן שלח ליה, אל הארץ אשר אראך, דא שכינתא תתאה. אמר ליה רבי שמעון אי הכי מאי מארצך וממולדתך. אמר לו רבי רבי תלת אלפין אנון מתלת שמיהן דאנון אהי"ה אהי"ה אהי"ה דאתמר למשה עליהו דאיהו דיוקנא דההוא ו' עלאה.

ויאמר ה' אל משה אהיה אשר אהיה (שמות ג ד). אהיה שלחני אליכם. הכא אתרמיז דאתתרוך מתלת אלין, דאנון תלת עלמין דאתמר בהון מארצך וממולדתך ומבית אביך (בראשית יב). ודא איהו אמא עלאה דאיהי פתר (שם ג כ) אם כל חי. דאת ו' במעיה איהי א' בכתר עלאה. וא' תנינא בכינא ואיהו אל"ף תליתאה באמצעיתא דאת ו'. ורזא דמלה יו"ד ה"א וא"ו ה"א ואיהי פתר מלכות. אל הארץ דא שכינתא תתאה דכלילן בה פלהו. ואעשך

הארץ - זו שכינה הפתחותנה שכלולים בה כלם. ואעשך לגוי גדול ואברכה - מהצד של א' העליונה. ואגדלה שמך - מהצד של א' השנייה. והיה ברכה - מהצד של א' השלישית.

ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה. דע פי הלב הוא דיוור הנשמה, והיא שבעה, שנאמר ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה. וכשיוודת הנשמה לטחול, שהוא רעב, משום שפכד לא נותן לו מהדם אלא השירים הרעים שלו, ומשום זה (שם) פי כבד הרעב בארץ.

באותו הזמן שיוודת שם הנשמה, פוחדת משם, שנאמר ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה. קדם שנקרבה שם הנשמה. ויאמר אל שרה אשתו - זה הגוף. ומה אומר לה? הנה נא ידעתי פי אשה יפת מראה את. את יפה בזכיות, ובגלגלף אני פוחד שיהרגו אותי בגלגלף, שצופה רשע לצדיק, ומשום זה ערום רעה רעה ונסתר. שצדיק שנמצא בין הרשעים, נתפס ביניהם. ומשום זה והיה פי יראו אתך המצרים, וזה סוד כל הבן הילוד. ומשום זה והרגו אתי ואתך יחיו. אלא אמרי נא אחתי את. זהו שכתוב אמר לחכמה אחתי את. למען ייטב לי בעבורך - בעולם הזה. וחיתה נפשי בגלגלף - לעולם הבא.

בינתיים הנה העמוד של האור שנראה בצלו של רבי שמעון, ואמר לו, רבי רבי, כאן סוד ולא צריך לכסות, משום בעלי חובות מראה לפניהם, בעלי עשר, שלא יהרגו אותו על ממונו. ומהו ממונו? בית והון נחלת אבות

לגוי גדול ואברכה מסטרא דא' עלאה. ואגדלה שמך מסטרא דא' תנינא. והיה ברכה מסטרא דא' תליתאה.

ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה (שם יב ט'), דע פי לבא איהו דיורא דנשמתא ואיהו שבעה שנאמר (דברים ח ט) ארץ אשר (דף קלח ע"ב) לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה. וכד נחתא נשמתא לטחול דאיהו רעב, בגין דכבד לא יהיב ליה מדמא אלא שיורין בישין דילה ובגין דא (שם יב) פי כבד הרעב בארץ.

בהווא זמנא דנחתת תמן נשמתא דחילת מתמן, שנאמר ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה, קדם דאתקרב תמן נשמתא. ויאמר אל שרה אשתו, דא גופא. ומה אמר לה הנה נא ידעתי פי אשה יפת מראה את. את שפירא בזכון. ובגינך אנא דחיל דקטלין לי בגינך, (תהלים לו לב) דצופה רשע לצדיק, ובגין דא (משלי כב ג) ערום ראה רעה ונסתר. דזכאה דאשתכח בין חיביא אתפס ביניהו. ובגין דא והיה פי יראו אתך המצרים, ורזא דא (שמות א כב) כל הבן הילוד. ובגין דא והרגו אתי ואתך יחיו. אלא אמרי נא אחתי את. הדא הוא דכתיב (משלי ז ד) אמר לחכמה אחתי את. למען ייטב לי בעבורך, בהאי עלמא. וחיתה נפשי בגלגלף, לעלמא דאתי.

אדהכי הא עמודא דנהורא דאתחזיא בטולא דרבי שמעון ואמר ליה. רבי רבי הכא רזא ולא צריך לאתפסיא. בגין מארי חובין אחזי קדמיהו מארי דעותרא דלא קטלין ליה על ממונה. ומאי ממונא דילה (שם יט יד) בית והון נחלת אבות ומיני אשה משפלת. דא בת עין דאתמר בה (בראשית כ טז) פסות עינים, דצריך ומה אשה משפלת. וזו בת עין, שנאמר בה פסות עינים, שצריך להתפסות בין הרשעים, משום

אותו האור שְמאיר בַּה, שהוא בעֲלָה, שהוא סוד, צָרִיף לְכִסּוֹתוֹ מְבִינֵיהֶם שְׁלֵא נִתְפָּס עֲלָיו.

מִשּׁוּם שֶׁחֲשָׁכָה, שֶׁהוּא נֶחַשׁ הַקְּדָמוֹנִי, מְקַנָּא עַל הָאֹר שֶׁהוּא אֹר הַגְּנוּז, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתְּצַפְנָהוּ (שמות ב).

וְכַךְ מִי שֶׁמִּתְגַּלֶּה לוֹ אֹר שֶׁהוּא ר"ז בֵּין הַרְשָׁעִים, צָרִיף לְכִסּוֹתוֹ עַד שֶׁיִּכְאֹו הַצְּדִיקִים לְהָאִיר בְּיָנֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב אֹר זָרַע לְצַדִּיק. וְאִם לֹא מִטְּמִין אֹתוֹ, מַה פְּתוּב? (בראשית יב) וַיְהִי כְּבֹא אֲבָרָם מִצְרַיִם, וַיְהִלְלוּ אֹתָהּ אֶל פְּרַעֲה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעֲה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, אוֹי לְבָנֵי הָעוֹלָם שֶׁהֵם אֲטוּמִים בְּלִב וּסְתוּמֵי עֵינַיִם, שֶׁהָרִי כְּמַה סוּדוֹת נִסְתָּרִים יֵשׁ בַּתּוֹרָה וְלֹא מְשַׁגְּחִים בָּהֶם, שְׁאִין רוֹצִים אֶלָּא לְאֹכַל אֶת הַתְּבַן שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הַפֶּשֶׁט, לְבוֹשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלֹא טוֹעֲמִים מִן הַמַּח שֶׁבַּפְּנִים.

בֹּא וְרֵא, יֵשׁ נִשְׁמָה שֶׁהִיא גּוֹף לְנִשְׁמָה, וְיֵשׁ נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, וְיֵשׁ נִשְׁמָה זְכָרִית שְׁנֹקְרָאֵת אֲבָרָם. וְיֵשׁ נִשְׁמָה נְקֵבָה שְׁנֹקְרָאֵת שְׂרִי. וְאִף עַל גַּב שְׁנֹקְרָאֵת זָכָר, הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת אֲבָרָם בְּלִי ה' הִיא טְפֵלָה לְנִשְׁמָה שֶׁהִיא נְקֵבָה שְׂרִי שֶׁשֵׁם ה', אוֹ לְשָׂרָה שֶׁשֵׁם ה'. וּמִשּׁוּם זֶה פְּרֻשָׁה בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה שֶׁטְּפֵל הִיא אֲבָרָם לְשָׂרָה בְּנִבּוּאָה, מִשּׁוּם שֶׁהִיא זְכָתָה לְשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת - י' בַּתְּחִלָּה, שְׂרִי, וּלְכַסּוֹף שָׂרָה בַּה. כְּשֶׁהִיָּתָה בְּיוֹ"ד הִיָּתָה יְחִידָה, וְכְשֶׁזְּכָתָה בַּה' נִקְרָאֵת אִם. וְכְשֶׁהִיָּתָה יְחִידָה בְּיוֹ"ד נֹאֲמַר עֲלֶיהָ שְׁמֹרֵנִי פְּאִישׁוֹן בַּת עֵין.

וּפְרַעֲה, שֶׁהוּא דְמוּת שֶׁל נֶחַשׁ רָשָׁע, אַחַר שֶׁשְׁבַחְוָה, פְּתוּב וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעֲה. וְזֶה

לְאַתְּפִסָּאָה בְּיַנֵּי חֲבִיבָא, בְּגִין הֵהוּא אֹר דְּנִהִיר בַּה, דְּאִיהוּ בְּעֵלָה דְּאִיהוּ רִז צָרִיף לְכִסְפָּא לִיה מְבִינֵיהוּ דְּלֹא אֲתַפְּס עֲלֵה.

בְּגִין דְּחֲשׂוּכָא דְּאִיהוּ נֶחַשׁ הַקְּדָמוֹנִי מְקַנָּא עַל נְהוּרָא דְּאִיהוּ אֹר הַגְּנוּז, דְּאֲתַמַּר בֵּיה וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתְּצַפְנָהוּ (שמות ב).

וְהָבִי מֵאֵן דְּאֲתַגְּלִי לִיה אֹר דְּאִיהוּ ר"ז בֵּין חֲבִיבָא. צָרִיף לְכִסְפָּא לִיה עַד דְּיִיתוּן צַדִּיקָא לְאַנְהִירָא בְּיָנֵיהוּ. הַדָּא הוּא דְּכִתִּיב (תהלים צז יא) אֹר זָרַע לְצַדִּיק. וְאִי לֹא טְמִיר לִיה מַה פְּתִיב (בראשית יב יד) וַיְהִי כְּבֹא אֲבָרָם מִצְרַיִם וַיְהִלְלוּ אֹתָהּ אֶל פְּרַעֲה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעֲה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר וַי לְבָנֵי עֲלָמָא דְּאֲנוּן אֲטִימִין לְבָא וּסְתִימִין עֵינִין. דְּהָא כְּמַה רִזִּין סְתִימִין אִית בְּאוּרִיתָא וְלֹא מְשַׁגְּחִין בַּהוּן. דְּלֹא בְּעָאן אֶלָּא לְמִיכַל תְּבַן דְּאוּרִיתָא, דְּאִיהוּ פֶּשֶׁט לְבוּשָׁא דְּאוּרִיתָא, וְלֹא טַעֲמִין מִן מַחָא מְלָגָאוּ.

הָא חֲזִי אִית נִשְׁמָתָא דְּאִיהוּ גּוֹפָא לְנִשְׁמָתָא. וְאִית נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְאִית נִשְׁמָתָא דְּכוּרָא דְּאֲתַקְרִיאֵת אֲבָרָם. וְאִית נִשְׁמָתָא נּוֹקְבָא דְּאֲתַקְרִיאֵת שְׂרִי. וְאִף עַל גַּב דְּאֲתַקְרִיאֵת דְּכוּרָא, הָאִי נִשְׁמָתָא אֲבָרָם בְּלֹא ה' טְפֵל אִיהוּ לְנִשְׁמָתָא דְּאִיהוּ שְׂרִי נּוֹקְבָא דְּתַמָּן י', אוֹ לְשָׂרָה דְּתַמָּן ה'. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין דְּטְפֵל הוּא אֲבָרָם לְשָׂרָה בְּנִבּוּאָה, בְּגִין דְּאִיהוּ זְכָתָה לְתִרִין אֲתוּן, י' בְּקַדְמִיתָא שְׂרִי וּלְכַסּוֹף שָׂרָה בַּה'. כַּד הוּת בְּיוֹ"ד הוּת יְחִידָא. וְכַד זְכָתָה בַּה' אֲתַקְרִיאֵת אִימָא. וְכַד הוּת יְחִידָא בְּיוֹ"ד עֲלֵה אֲתַמַּר (תהלים יז ח) שְׁמֹרֵנִי פְּאִישׁוֹן בַּת עֵין.

וּפְרַעֲה דְּאִיהוּ דְּיוֹקְנָא דְּנֶחַשׁ חֲבִיבָא, בְּתַר דְּשְׁבַחְוָה פְּתִיב (בראשית יב טו) וַתִּקַּח

רומז לגלות מצרים שגלתה השכינה במצרים. והנחש רצה לקרב אליה, מה כתוב? והזר הקרב יומת. וינגע ה' את פרעה. וזה רומז למכות שהכה הקדוש ברוך הוא את פרעה ואת המצרים ואת הממנים שלהם. ומה כתוב? ועתה הגה אשתך קח ולך. כמו שפרעה במצרים שאמר למשה ולישראל שלח מעל פני ויצאו. וזוהי ההבטחה לשכינה ולישראל בגלות האחרונה.

מיד כשירצו האמות עובדי הכוכבים של העולם לקרב אליה ולדחוק אותה, שכר הכלה הדחוק, כתוב וינגע ה' את פרעה. מיד - ובאלהיהם עשה ה' שפטים. שעל השכינה נאמר אני ה' הוא שמי וכבודי לא אפון, והזר הקרב אליה יומת.

וכמו שפרעה הראשון אמר הגה אשתך קח ולך, כך אמר פרעה קומו צאו מתוך עמי, וכך עתידים העמים של העולם לומר לישראל קומו צאו, צאו מבינינו. והקדוש ברוך הוא לא מוציא אותם מביניהם עד שלקח את כליו. וכמו שנאמר ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו - כמו כן בגלות האחרונה. זהו שכתוב והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה' וגו'.

בינתיים הגה אליהו הזדמן אליו, ואמר, רבי רבי, ודאי כמו זה הוא בנשמה שהיא מצד השכינה. ויצר הרע רוצה לקרב אליה, והקדוש ברוך הוא מכה אותו בכמה מכות, כמו שהכה את פרעה על דבר שרי אשת אכרם.

דבר שרי אשת אכרם.

האשה בית פרעה. ודא רמיז לגלותא דמצרים דגלתא שכינה במצרים. ונחש בעא לקרבא לה. מה פתיב (במדבר א כא) והזר הקרב יומת. וינגע ה' את פרעה. ודא רמיז למחאן דמחא קודשא בריך הוא לפרעה ולמצרים ולממנן דילהון. ומה פתיב ועתה הגה אשתך קח ולך. כגונא דפרעה במצרים דאמר למשה ולישראל (ירמיה טו א) שלח מעל פני ויצאו. והאי איהי אבטחותא לישראל ולשכינתא בגלותא בתראה.

מיד דיבעון אמין דעלמא לקרבא לגבה ולדחוקא לה, אגרא דכלה דוחקא. פתיב וינגע ה' את פרעה. מיד (במדבר לג ד) ובאלהיהם עשה ה' שפטים. דעל שכינתא אתמר (ישעיה מב ח) אני ה' הוא שמי וכבודי לא אפון. (במדבר א נא) והזר הקרב לגבה יומת.

וכמה דפרעה קדמאה אמר הגה אשתך קח ולך, הכי אמר פרעה (שמות יב לא) קומו צאו מתוך עמי, וכך עתידין עממין דעלמא למימר לישראל קומו צאו, פוקו מביננא וקודשא בריך הוא לא אפיק לון מביניהו עד דנטיל מאניה.

וכמה דאתמר ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו ואת כל אשר לו. כגונא דא בגלותא בתראה דא הוא דכתיב (ישעיה סו ב) והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה' וגו'.

אדהכי הא אליהו אזדמן לגבה ואמר רבי רבי ודאי כגונא דא איהו בנשמתא דאיהי מסטרא דשכינתא. ויצר הרע בעי לקרבא לגבה וקודשא בריך הוא מחי לה בכמה מכתשין, כגונא דמחא לפרעה על

ובאותו זמן יורד סמא"ל וכל חיליו לנשמה ההיא, ושומר אותה עד שמתקרבת לקדוש ברוך הוא, וכך כמו זה כל אדם שרוצה לקרב לצדיק להזיק אותו, הקדוש ברוך הוא מכה אותו בכמה מכות להזיקו עד שיחזור לשעבודו. ומשום זה אמרה אשתו של המן הרשע, (אסתר ו) אם מזרע היהודים מרדכי, לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו. אבל הנשמה שאינה מצד רוח הקדש, יש לה להשמר, שיש רשות למקטרג עליה, וערום ראה רעה ונסתר.

ויעל אברם ממצרים. מה זה יעל אברם ממצרים? אמר לו אליהו, ודאי בזמן שהנשמה נצולה מהממנה הרע ההוא, שהוא אל אחר מלך מצרים, מלך של אותם הצוררים שדוחקים את הנשמות, ואותם מלאכי תבלה המזיקים, כמו שבארו בעלי המשנה, נשמות הרשעים הם הם המזיקים בעולם.

מה פתוב בבעל הנשמה? ויעל אברם ממצרים. התעלה עליהם בחזק רב, הוא ונשמתו וכל אשר לו. ואפלו לוט עמו, שהוא שד מצד הימין, שלא כל השדים שוים. שיש שדים שהם כמו מלאכים קדושים, שיודעים מה שהיה ומה שעתיד להיות, ועל השד הזה אמר הקדוש ברוך הוא אעשה לו עזר. אם זכה עזר. ואם לא (כנגדו עזר דוכה לאות י) ואלא (כנגדו עזר, שזכה לאות י של ברית מילה, ונעשה שדי. ואם לא) - השד הוא כנגדו. וזה שפתוב (בראשית יג) ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו.

ועוד, אם זכה אדם - הוא עזר. מתי? כליל שבת שמלויים שני מלאכים את האדם, זה היצר הטוב וזה היצר הרע. אם זכה - יצר הטוב מכרף את בעל הבית

ובההוא זמנא נחית סמא"ל וכל חיליו לההיא נשמתא, ונטיר לה עד דאתקריבת לגבי קודשא בריך הוא. והכי כגונא דא כל בר נש דבעי לקרבא לצדיק לאנזקא ליה, קודשא בריך הוא מחי ליה בכמה מכתשין עד דיתחזר לשעבודה. ובגין דא אמרה אנתו דהמן חיבא (אסתר ו יג) אם מזרע היהודים מרדכי לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו. אבל נשמתא דלאו איהי מסטרא דרוחא דקדשא, אית לה לאסתמרא, דאית ליה רשו למקטרגא עליה, (משלי כב ג) וערום ראה רעה ונסתר.

ויעל אברם ממצרים (בראשית יד א), מאי ויעל אברם ממצרים. אמר ליה אליהו ודאי בזמנא דנשמתא אשתזיבה מההוא ממנא בישא, דאיהו אל אחר מלך מצרים מלכא דאנון צוררים דדחקין לנשמתין, ואנון מלאכי תבלה מזיקין כמא דאוקמוה מארי מתניתין, נשמתין דרשיעיא הן הן המזיקין בעולם.

מה פתיב במארי נשמתא ויעל אברם ממצרים. אסתלק עליהו בתקפא סגי הוא ונשמתה וכל דילה. ואפלו לוט עמה דאיהו שד (ד קט טו) מסטרא דימינא, דלאו כל שדין שוין, דאית דאנון כגונא דמלאכין קדישין, דידעין מה דהוה ומה דעתיד למהווי. ועל האי שד אמר קודשא בריך הוא (בראשית ב יח) אעשה לו עזר. אם זכה עזר. ואם לאו (כנגדו עזר דוכה לאות י) דברית מילה ואתעביד שדי ואם לאו) איהו כנגדו שד. הדא הוא דכתיב (בראשית יג ו) ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו.

ועוד אי זכה בר נש איהו עזר, אימתי כליל שבת דאוזפין תרין מלאכין לבר נש, דא יצר הטוב ודא יצר הרע. אי זכה יצר הטוב מכרף לבעל הבית ולאנתתה וכל דילה, ויצר

וְאֵת אֲשֶׁתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ, וַיֵּצֵר
הָרַע עֲזוּר לוֹ בְּעַל פְּרוּחוֹ וְעֹנֶה
אָמֵן. וְאִם לֹא - הוּא כְּנִגְדּוֹ וּמְקַלְל
אוֹתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. וּמִשּׁוֹם זֶה
נִקְרָא לוֹט, שְׂמֵכִיא קְלָלוֹת עַל
אוֹתוֹ הָאִישׁ וְעַל בֵּיתוֹ וּמְכַנִּים
קְטָטָה בְּבֵיתוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וַיְהִי
רִיב בֵּין רַעֲיֵי מְקַנְהַ אַבְרָם וּבֵין
רַעֲיֵי מְקַנְהַ לוֹט.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, (שם) וַיֹּאמֶר אַבְרָם
אֶל לוֹט אֵל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי
וּבֵינֶךָ וְגו' פִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ.
מִצַּד שֶׁהוּא הַגּוֹף. וּמָה אָמַר לוֹ?
הֲלֹא כָל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ (שם). וּמִשּׁוֹם
זֶה אָמְרוּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה, אִם רָאִית
שֵׁי צֹר הָרַע מִתְגַּבֵּר עֲלֶיךָ,
הוֹלִיכֵהוּ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ. אִם אָבִן
הוּא נְמוּחַ, וְאִם בְּרוּזֵל - מִתְפּוֹצֵץ.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְאַלְיָהוּ, אֵת זֶה
גַּם יְלָדִים יוֹדְעִים אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ,
רַבִּי רַבִּי, וְדַאי כֶּף הוּא, אָבֵל סוּד
דְּכַרֵּי הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת אֵינָם לְגַלּוּי כֶּף,
אֵלָּא בֵּינִי וּבֵינֶךָ.

פְּתַח וְאָמַר, (שם יב) וַיְהִי רָעִב
בְּאָרֶץ. מָה הָרָעִב כָּאֵן? אֵלָּא וְדַאי
כְּשִׁמְסַתְלַקְתָּ הַנְּבִיעָה מֵאָרֶץ
הַשְּׂכִינָה, מִיָּד פְּתוּב וַיְהִי רָעִב
בְּאָרֶץ (שם). וַיֵּרֵד אַבְרָם מִצְרִימָה,
יָרַד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹר בֵּין
הַצְּדָדִים הָרַעִים הַלְלוּ, כַּדֵּי שֶׁזָּרְעוּ
יְהִי שְׁמוֹר בֵּינֵיהֶם.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, רַבִּי רַבִּי,
וְהָרִי פְתוּב בְּשְׂכִינָה אָרֶץ אֲשֶׁר לֹא
בְּמִסְפַּנַּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. אָמַר
לוֹ, וְדַאי כֶּף הוּא! שְׂבֻזְמָן
שֵׁי שְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים אוֹת הַבְּרִית,
הִיא מִתְמַלֵּאת כָּל טוֹב וְלֹא חֶסֶר
מִמֶּנָּה (שִׁפְעוּ. וּבְאֲשֶׁר לֹא שׁוֹמְרִים הַבְּרִית,
מִסְתַּלַּק הַשִּׁפְעוּ מִמֶּנָּה), וְנֹאמַר בָּהּ
וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, אִם לֹא יוֹרֵד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְשֹׁמְרֵי אוֹתָהּ, יֵשׁ רְשׁוֹת
לְצְדָדִים הָאֲחֵרִים לְקִרְבֵי לְשֵׁם.
וְאוֹתוֹ שְׂגוּרָם אֵת זֶה, יֵשׁ רְשׁוֹת

הָרַע אֵיהוּ עֲזוּר לִיּה בְּעַל פְּרוּחָהּ וְעֹנֶה אָמֵן.
וְאִי לָאו אֵיהוּ כְּנִגְדּוֹ, וְלִיִּיט לִיּה וְלְכָל דִּילָהּ.
וּבִגִּין דָּא אַתְקַרֵּי לוֹט דְּאֵיִתִּי לוֹטִין עַל הַהוּא
בַּר נֶשׁ וְעַל בֵּיתָהּ, וְאֵיהוּ אָעִיל קְטָטָה בְּבֵיתָהּ.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב (שם ז) וַיְהִי רִיב בֵּין רַעֲיֵי מְקַנְהַ
אַבְרָם וּבֵין רַעֲיֵי מְקַנְהַ לוֹט.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא (שם יג) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אֵל
נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְגו' פִּי
אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ. מִסְטָרָא דְהָאִי גּוֹפָא. וּמָה
אָמַר לוֹ הֲלֹא כָל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ (שם). וּבִגִּין דָּא
אָמְרוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין אִם רָאִית שֵׁי צֹר הָרַע
מִתְגַּבֵּר עֲלֶיךָ הוֹלִיכֵהוּ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ. אִם אָבִן
הוּא נְמוּחַ וְאִם בְּרוּזֵל מִתְפּוֹצֵץ. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן לְאַלְיָהוּ דָּא גְנוּקֵי יוֹדְעֵי לִיּה. אָמַר לִיּה
רַבִּי רַבִּי, וְדַאי הָכִי הוּא, אָבֵל רְזָא דְמַלְי
דְּפִרְשָׁתָא דָּא, לָאו אֲנוּן לְגַלְּאָה הָכָא אֵלָּא בֵּינִי
וּבֵינֶךָ.

פְּתַח וְאָמַר (בְּרַאשִׁית יב) וַיְהִי רָעִב בְּאָרֶץ. מֵאִי רָעִב
הָכָא. אֵלָּא וְדַאי כֶּד אִסְתַּלַּק נְבִיעוֹ
מֵאֲרַעָא דְשְׂכִינְתָּא, מִיָּד פְּתִיב וַיְהִי רָעִב בְּאָרֶץ
(שם). וַיֵּרֵד אַבְרָם מִצְרִימָה, נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְדִירָא בֵּין סְטָרִין בִּישִׁין אֵלִין, בִּגִּין זִרְעָא
דִּילָהּ לְמַהוּי נְטִיר בֵּינֵיהוּ.

אָמַר לִיּה רַבִּי שְׁמַעוֹן רַבִּי רַבִּי וְהָא פְּתִיב
בְּשְׂכִינְתָּא (דְּבַרִּים ח ט) אָרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפַּנַּת
תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. אָמַר לִיּה וְדַאי הָכִי הוּא.
דְּבִזְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל נְטָרִין אוֹת בְּרִית, אַתְמַלִּיאַת
כָּל טוֹב וְלֹא חֶסֶר מִנֶּה (נְבִיעוֹ. וְכֵד לֹא נְטָרִין בְּרִית אִסְתַּלַּק
נְבִיעוֹ מִנֶּה), וְאַתְמַר בָּהּ (בְּרַאשִׁית א ט) וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא אִי לֹא נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְנִטְרָא לָהּ, אֵית רְשׁוֹת לְסְטָרִין
אַחֲרָנִין לְקִרְבָּא תְּמָן. וְהַהוּא דְגָרִים דָּא אֵית
רְשׁוֹ לְמַקְטָרְגָא לְקַטְלָא לִיּה. בִּגִּין דָּא אָמַר

למקטרג להרג אותו. משום זה אמר לה והיה כי יראו אתך המצרים וגו' (שם). ועל זה אמרי נא אחתי את (שם), לא תנדעי ביניהם.

ואם תאמר מה חטא אברם? אלא חטאו קדם שבא לעולם היה באות ה', בחסרונו שם היה. ומשום זה היה נקרא אברם בלי ה', עד שזכה לה ובה נשלם בכל איבריו. ומשום יו"ד שהיתה בש"י, אמר אמרי נא אחתי את, להגן. למען ייטב לי בעבורך (שם), בת יחידה, ונאמר בה אבן מאסו הבונים. ייטב לי - מצד של הטוב, וחייתה נפשי - מצד של ח"י העולמים, משום ששתי הדרגות הללו נבנה בהם העמוד האמצעי וצדיק.

ויהיו חיי שרה וגו'. פתח רבי שמעון ואמר, ישגי חברון קומו. ויהיו חיי שרה, מי שרה כאן? זו השכינה, משום שלמטה בצדיק ויברא אלהים את האדם בצלמו. כך הצדקת הזו נבראה בדיוקנה של השכינה.

ויהיו חיי שרה - זו השכינה. ומי הוא החיים שלה? י"ה, וזהו השכינה. שכן י"ה. וזהו החיים של הנשמה. זהו שפתוב כל הנשמה תהלל י"ה. וזהו הזו בא"ת ב"ש - צ'. עם י' עולה לק', והם מאה ברכות שחיב אדם להריק בכל יום בשכינה, וזהו מאה שנה. ועליהם צוה הקדוש ברוך הוא את האדם מה ה' אלהיך שאל מעמך, אל תקרי מ"ה אלא מא"ה.

ועשרים שנה ושבע שנים - אלו עשר אמירות ועשרה דברות ושבעה הימים הראשונים של מעשה בראשית, וששת ימי המעשה ויום השבת, שהוא ויכלו, הפלל של כלם. וינגדם

ליה והיה כי יראו אתך המצרים וגו' (שם). ועל דא אמרי נא אחתי את (שם) לא תשתמודע ביניהם.

ואי תימא מה חב אברם. אלא חובה דילה קדם דאיתי לעלמא, הוה באות ה' דחסרונא דילה תמן הוה. ובגין דא הוה אתקרי אברם בלא ה' עד דזכה לה ובה אשתלים בכל אברוהי. ובגין יוד דהוה בש"י אמר אמרי נא אחתי את לאגנא. למען ייטב לי בעבורך (שם) בת יחידה. ואתמר בה (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים. ייטב לי מסטרא דטוב. וחייתה נפשי מסטרא דחי עלמין. בגין דתרין דרגין אלין יתבני בהון עמודא דאמצעייתא וצדיק.

ויהיו חיי שרה וגו' (בראשית כג א). פתח רבי שמעון ואמר דמיכין דחברון קומו. ויהיו חיי שרה, מאן שרה הכא. דא שכינתא. בגין דלתתא בצדיק (שם א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו. הכי צדקת דא אתבריא בתדיוקנה דשכינתא.

ויהיו חיי שרה דא שכינתא. ומאי ניהו חיים דילה י"ה ודא ההוא שכינה. שכן י"ה, והאי איהו חיים דנשמתא דא הוא דכתיב (תהלים קו 1) כל הנשמה תהלל י"ה. והאי ה' בא"ת ב"ש צ'. ועם י' סליק למאה. ואנון מאה ברפאן דחיב בר נש לארקא בכל יומא לשכינתא. ודא איהו מאה שנה. ועליהו מני קודשא בריך הוא לבר נש (דברים י יב) מה ה' אלהיך שאל מעמך, אל תקרי מ"ה אלא מא"ה.

ועשרים שנה ושבע שנים אלין עשר אמירן ועשר דברות ושבע יומין קדמאין דעובדא דבראשית וששת ימי המעשה ויום השבת דאיהו ויכלו כללא דכלהו. ולקבליהו

נְתַנָּה תוֹרָה בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעַ
אוֹתִיּוֹת - עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁל
הַתּוֹרָה, וְחֲמֵשׁ שָׁהֵן מִנְצַפ־ךְ
שֶׁהַצּוֹפִים אָמְרוּ אוֹתָם.

וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל, מִתְפַּזְרִים לְאַרְבַּעַת
הַצְּדָדִים, וְהַשְׂכִּינָה גְלַתָּה עִמָּהֶם.
זֶהוּ שְׁכַתוֹב וּתְמַת שָׁרָה. הַמִּיתָה
שֶׁלָּה שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה י"ה וְנִשְׁאַר
כ"ס חֲסֵר. וּמִשּׁוּם זֶה וַיֹּאמֶר כִּי
יָד עַל כ"ס י"ה.

בְּקִרְיַת אַרְבַּע - אֵלּוּ אַרְבַּעַה
צְדָדִים שֶׁהִתְפַּזַּר עִם יִשְׂרָאֵל,
וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְנֵנוּ בַּתְּפִלָּה וְקִבְּצֵנוּ
יַחַד מֵאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת הָאָרֶץ.
שֶׁהַגְּלוּת הִיא מִיתָה לְשִׂכְנֵיהָ וְלִכְל
יִשְׂרָאֵל בְּנֵיהָ.

וְעוֹד, וּתְמַת שָׁרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע
- אֵלּוּ תֵהוּ וְכֵהוּ וְחֻשֶׁף וְתֵהוּ, וְהוֹסֵם
שֶׁהִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּאַרְץ, שְׁנֹאמֶר
כֵּה וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֵהוּ וְגו' (בְּרֵאשִׁית א ב).
א. מִשְׂכִּינָה וְצַדִּיק שְׂאִין בּוֹ
נִבְיָעָה שֶׁל הַתּוֹרָה. מֵאַרְבַּע
הַחַיּוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵן אַרְבַּע הַחַיּוֹת
שֶׁל הַכֶּסֶּא, גְּלוּ בְּאַרְבַּעַת יְסוּדוֹת
אֵלּוּ, שֶׁהֵם תֵּהוּ - קוּ יִרְק, הַקְּלָפָה
הַיִּרְקָה שֶׁל הָאֲגוּזָה. כֵּהוּ - גּוֹן לְבָן,
קְלָפָה שְׁנֵיהָ. וְחֻשֶׁף - קְלָפָה
שְׁלִישִׁית שֶׁל הָאֲגוּזָה, שֶׁהִיא אֵשׁ
מִתְלַקַּחַת. תֵּהוּם - חֲלָל הָאֲגוּזָה
שֶׁשֶׁם הַמַּחַ, שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה, כֶּסֶּא
הַכְּבוֹד וְאַרְבַּע הַחַיּוֹת שְׁלוֹ. שְׁכַף
נִחְלַק הַמַּחַ שֶׁל הָאֲגוּזָה לְאַרְבַּעַה
צְדָדִים שֶׁעֲלֵיהֶם עוֹמֵד הַמַּחַ.

וְאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת אֲוִירֵי הַמַּחַ
שֶׁל אָדָם, עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי
וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשׁוּכְכֵנִי. הֵן
אַרְבַּע קְלָפוֹת הָאֲגוּזָה שֶׁהֵן בְּסוּד
הָעֵרְלָה, שֶׁעֲלֵיהֶן נֹאמֵר וַיַּעַשׂ ה'
אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת
עוֹר וַיְלַבֶּשֶׂם (שם א). וַיִּפְרְשׂוּהוּ
הָרֵאשׁוֹנִים, מַה זֶה עוֹר? זֶה עוֹר
הַנֶּחֱשׁ.

וּבּוֹמֵן שִׂישְׂרָאֵל בְּאוֹתָן הַקְּלָפוֹת,

אֲתִיְהִיבֹת אֲוִירֵיתָא בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעַ אֲתוֹן, כ"ב
דְּאוֹרֵיתָא וְחֲמֵשׁ דְּאֲנוּן מִנְצַפ־ךְ דְּצוֹפִים
אָמְרוּם.

וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם עוֹבְרִין עֲלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל מִתְבַּדְרִין
לְאַרְבַּע סְטְרִין, וְשִׂכְיִנְתָּא גְלַתָּא עִמָּהוֹן
הָדָא הוּא דְכְּתִיב וּתְמַת שָׁרָה. מִיתָה דִּילָהּ
דְּאִסְתַּלַּק י"ה מִנָּה וְאִשְׁתַּאֲרַת כ"ס חֲסֵר. וּבִגִּין
דָּא (שְׁמוֹת יז טז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כ"ס י"ה.

בְּקִרְיַת אַרְבַּע אֵלּוּן אַרְבַּע סְטְרִין דְּאִתְבַּדְרַת
עִם יִשְׂרָאֵל וּבִגִּין דָּא תִּקְיֵנוּ בְּצִלוֹתָא
וְקִבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כְּנֻפּוֹת הָאָרֶץ. דְּגְלוּתָא
אִיְהִי מִיתָה לְשִׂכְיִנְתָּא וְלִכְל יִשְׂרָאֵל בְּנֵיהָ.

וְעוֹד וּתְמַת שָׁרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע, אֵלּוּן תֵּהוּ וְכֵהוּ
וְחֻשֶׁף וְתֵהוּם דְּאִיְהִי אֲתִלְבִּישֶׁת בְּאַרְעָא

דְּאִתְמַר כֵּה וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֵהוּ וְגו' (בְּרֵאשִׁית א ב).
מִשְׂכִּינָה וְצַדִּיק דְּלִית כֵּה נִבְיָעוּ דְּאוֹרֵיתָא.
מֵאַרְבַּע חִיּוֹן דִּילָהּ דְּאֲנוּן אַרְבַּע חַיּוֹת הַכֶּסֶּא,
גְּלוּ בְּאַרְבַּע יְסוּדִין אֵלּוּ דְּאֲנוּן תֵּהוּ קוּ יִרְק,
קְלָפָה יִרְקָה דְּאֲגוּזָא. כֵּהוּ גּוֹן חוּר קְלָפָה
תְּנִינָא, וְחֻשֶׁף קְלָפָה תְּלִיתָא דְּאֲגוּזָא דְּאִיְהוּ
אֵשׁ מִתְלַקַּחַת. תֵּהוּם חֲלָל דְּאֲגוּזָא דִּתְמָן מִחָא
דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָּא כּוּרְסִיָּא יִקְרָא וְאַרְבַּע חִיּוֹן
דִּילָהּ. דְּהַכִּי אֲתַפְּלַג מִחָא דְּאֲגוּזָא לְאַרְבַּע
סְטְרִין דְּעֲלֵיהוּ קִימָא מִחָא.

וְאֵלּוּן אֲנוּן לְקַבֵּל אַרְבַּע רְהִיטֵי מִחָא דְּכַר נֶשׁ
(אִיּוֹב י יא) עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי וּבַעֲצָמוֹת

וְגִידִים תְּשׁוּכְכֵנִי. אֲנוּן אַרְבַּע קְלָפִין דְּאֲגוּזָא
דְּאֲנוּן בְּרִזָּא דְּעֵרְלָה דְּעֲלֵיהוּ אִתְמַר (בְּרֵאשִׁית ג כא)
וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר
וַיְלַבֶּשֶׂם (שם ג). וְאִוְקְמוּהָ קְדַמָּי מֵאֵי עוֹר, דָּא
מִשְׂכָּא דְּחוּיָא.

וּבּוֹמֵנָא דִּישְׂרָאֵל בְּאֲנוּן קְלָפִין דְּאֲנוּן אַרְבַּע
גְּלוּיּוֹת אֲנוּן בְּפִרוּדָא כְּבִיכּוֹל כְּאֵלּוּ לֹא

שְׁהוּ אַרְבַּע גְּלוּתוֹת, הֵם בְּפִרּוּד כְּבִיכּוֹל, כְּאִלוֹ לֹא הָיוּ גּוֹי אֶחָד, וּשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹרֵה עֲלֵיהֶם. וּמִשּׁוֹם זֶה בָּאָרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כֹּל הַדָּר בְּחוּץ לְאַרְץ דּוֹמָה כְּמִי שְׂאִין לוֹ אֱלוֹהַּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא, וְהָרִי שְׁמַעְתִּי שְׂאוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כִּי הֵן י' בְּפִרּוּד מִן ה', ו' מִן ה', וְלֹא מִתְחַבְּרוֹת עַד שִׁישְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִן הַגְּלוּת. אָמַר לוֹ, בְּנִי, יֵשׁ אוֹתִיּוֹת שְׁהוּ לְבוּשִׁים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנִקְרָאוּ עַל שְׁמוֹ שְׁנִקְרָאוּ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדֵי בְּרָאתִיו. וְאֵלוֹ הֵם בְּפִרּוּד. וְכִשְׁמַתְחַבְּרִים בְּמִנְיָן, שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה לְמַעְלָה וּשְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה לְמַטָּה, וְעוֹלָיִם לְעֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ יְהוּ"ה פְּחֻשְׁבוֹן אַחַד אַחַד, כְּפִתּוֹב בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. אֲבָל אוֹתִיּוֹת הַיְחוד בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת אֵין שֵׁם חֻשְׁבוֹן וְלֹא פִרּוּד. וּמִשּׁוֹם זֶה וְנִקְרָא יֵצֵא מֵעֵדֶן וְגו' וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעַת רֵאשִׁים, בְּזִמְנָא דִּי יִתִּי פְּרָקְנָא יִתְקַיֵּם (ישעיה י"ב) וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפּוֹת הָאָרֶץ. (נֹאמַר. הֵיא חֲבֵרוֹן שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַבְּרִים כְּאֶחָד, וְהוּ וְקִבְצֵנוּ יַחַד

מֵאַרְבַּע כְּנָפּוֹת הָאָרֶץ).

וְיִהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֲשָׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים. מֵאָה שָׁנָה, זֶה יו"ד שְׁעוֹלָה לְמֵאָה עִם שְׁנֵי הַהִי"ן, כְּמוֹ זֶה הִ"י עוֹלָה יו"ד. חֲמֵשׁ פְּעָמִים י' הֵם חֲמֵשִׁים. וְכִי ה' הַאֲחֵרֶת חֲמֵשִׁים. הָרִי מֵאָה. וְעֲשָׂרִים שָׁנָה זֶה ו' שְׁעוֹלָה לְכ' שֶׁל פֶּתֶר וְנֻעְשִׂית כ"ו.

בּוֹ נִשְׁלַמְתָּ י' לְהִיּוֹת י' בְּחֻשְׁבוֹן, כְּמוֹ זֶה א' הֵיא יו"ד לְמַעְלָה, ו' בְּאֲמָצַע, דְּל"ת לְמַטָּה. וְלִפְעָמִים י' לְמַעְלָה, י' לְמַטָּה, ו' בְּאֲמָצַע, וְעוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן כ"ו. וְזוֹ כ"ו מִן כּוּז"ו. וּמִשּׁוֹם שְׂכ' הֵיא פֶּתֶר,

הָיוּ גּוֹי אֶחָד וּשְׁמָיָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׂרִיא עֲלֵיהוּ וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין כֹּל הַדָּר בְּחוּצָה לְאַרְץ דּוֹמָה כְּמִי שְׂאִין לוֹ אֱלוֹהַּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֲבָא וְהֵא שְׁמַעְנָא דְאַתּוֹן דְשָׂמָא קְדִישָׁא הָכִי אֲנוּן בְּפִרּוּדָא י' מִן ה', ו' מִן ה', וְלֹא מִתְחַבְּרִין עַד דִּישְׂרָאֵל יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא. אָמַר לִיה בְּרִי אֵית אִתְּוֹן דְאַנוּן לְבוּשִׁין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאַתְקִרִיאוּ עַל שְׁמָיָה דְאַתְבְּרִיאוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה מ"ז) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדֵי בְּרָאתִיו. וְאֵלִין אֲיִנוּן בְּפִרּוּדָא. וְכֹד אִתְחַבְּרִין בְּמִנְיָנָא (דף קלט ע"ב) תִּלְתַּת עֲשָׂר לְעֵלָא וְתִלְתַּת עֲשָׂר לְתַתָּא, וְסִלְקִין עֲשָׂרִין וְשִׁית כְּמִסְפָּר יְהוּ"ה וּפְחֻשְׁבוֹן אַחַד אַחַד כְּדְכְּתִיב, (זכריה י"ד ט) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. אֲבָל אִתּוֹן דִּיחֻדָּא בְּאַרְחָ אֲצִילוֹת, לֹא תִמְן חֻשְׁבָּנָא וְלֹא פִירוּדָא. וּבְגִין דָּא (בראשית ב' י) וְנִקְרָא יֵצֵא מֵעֵדֶן וְגו' וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעַת רֵאשִׁים, בְּזִמְנָא דִּי יִתִּי פְּרָקְנָא יִתְקַיֵּם (ישעיה י"ב) וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפּוֹת הָאָרֶץ : (אִתְמַר הֵיא חֲבֵרוֹן דְזִמְוִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַבְּרָא לִזְוֹן כְּתָא, וְהֵיא אִיהוּ וְקִבְצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כְּנָפּוֹת הָאָרֶץ).

וְיִהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֲשָׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים. מֵאָה שָׁנָה דָּא יו"ד דְסִלְקַת לְמֵאָה בְּתַרִין הַהִ"ן פְּגוּנָא דָּא הִ"י סְלִיקַת בְּיו"ד. חֲמֵשׁ פְּעָמִים י' הֵם חֲמֵשִׁין. וְכִי ה' הַאֲחֵרֶת חֲמֵשִׁין הָרִי מֵאָה וְעֲשָׂרִים שָׁנָה דָּא ו' דְסִלְקַת לְכ' שֶׁל פֶּתֶר וְנֻעְשִׂית כ"ו.

בֵּיה אֲשַׁתְּלִים י' לְמַהוּי י' בְּחֻשְׁבוֹן פְּגוּנָא דָּא א' אִיהִי יו"ד לְעֵלָא ו' בְּאֲמָצַעִיתָא דְל"ת לְתַתָּא וְלִזְמִינִין י' לְעֵלָא י' לְתַתָּא ו' בְּאֲמָצַעִיתָא וְסִלְקַת לְחֻשְׁבוֹן כ"ו. וְדָא כ"ו מִן כּוּזוֹ. וּבְגִין דְכ' אִיהִי פֶּתֶר רַחֲמֵי וְרַעְוָא דְלִית

רחמים ורצון שאין שם דין כלל, אמרו בעלי המשנה שמעשרים ולמטה לא מענישים בעולם הזה. ושבע שנים זו ו'. כששורה י' על ראשו נעשית ז'. ואם זכה בשכינה שהיא ז' לשמר אותה בכרית, משום שהכרית ממש שורה עליו ז', שהיא יום שביעי, ונאמר בו שבע ביום הללתיך, ואם לא - פתוב בו ויסרתי אתכם אף אני שבע.

ועקר הכל הוא אות הכרית, שבו זוכה לעולם הבא, שהוא עולם הבא שאין בו לא אכילה ולא שתיה ולא קנאה ולא תחרות, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. ותמצא סמ"ך ביסוד שהוא כ"ו. חלק סמ"ך ותמצא בו כ"ו. ויסוד הוא יום השביעי, ותמצא בו כו"ו.

אמר רבי אלעזר, אבא, והרי כו"ו מצאנו, אבל ו' האחרונה לא מצאנו באותיות! אמר לו, בני, כשאתה מחשב, מהאם העליונה נקרא ז', וכשאתה מחשב מימין שהיא גדלה נקרא ו'. אמר לו, זה יפה, כף נחשבת בספירות שלשים ושנים, הרי עשר ולא יותר. כמו שאומרים בספר יצירה, עשר ספירות בלי מה, עשר ולא תשע, עשר ולא אחת עשרה.

אמר לו, בני, כ' מראה י' ממעלה למטה וממטה למעלה, והכל א' שהיא הסוד של יו"ד והכל אחד. ומשום זה תמצא שהאות יו"ד היא כ', כתר של האות י' שעולה בכחשבון כ', והכל אחד. פי י"י אלהיך אש אוכלה הוא. פי הוא י' והוא יהו"ה שעולה כ"ו, ועם ארבע אותיות עולה ל' לחשבון כ"י, וזה סוד יהו"ה.

ותמת שרה - זו הנשמה, שנאמר בה ויפח באפיו נשמת חיים. ומה המיתה שלה? שינדה

תמן דינא כלל, אמרי מארי מתניתין דמעשרין ולמטה לא מענישין בעלמא דין.

ושבע שנין דא ו' פד שריא י' על רישה אתעביד ז'. ואם זכה בשכינתא דאיהי ז' לנטרא לה בכרית, בגין דאיהי ברית ממש שריא עליה ז' דאיהו יום שביעי. ואתמר ביה (תהלים קיט קסד) שבע ביום הללתיך. ואי לאו פתיב ביה (ויקרא כו כח) ויסרתי אתכם אף אני שבע.

ועקרא דכלא איהו אות ברית דבה זכי לעלמא דאתי, דאיהו עולם הבא דאין בו לא אכילה ולא שתיה ולא קנאה ולא תחרות, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ונהנים מזיו השכינה. ותשפח סמ"ך ביסוד דאיהו כ"ו פליג סמ"ך ותשפח ביה כ"ו. ויסוד הוא יום השביעי ותשפח ביה כו"ו.

אמר רבי אלעזר אבא והא כו"ו אשפחנא, אבל ו' בתראה לא אשפחנא ביה באתון. אמר ליה ברי פד את חשיב מאמא עלאה אתקרי ז' וכד את חשיב מימינא דאיהי גדלה אתקרי ו'. אמר ליה האי שפיר. כף אתחשיבת בספירן ל"ב הא עשר אנון ולא יתיר. כמה דאמרי בספר יצירה, עשר ספירן בלי מה עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר.

אמר ליה ברי כ' אחזי י' מעלא לתתא ומתתא לעלא וכלא א' דאיהי רזא דיו"ד וכלא חד. ובגין דא תשפח דאת יו"ד איהי כ' פתר דאת יו"ד דסליק בכחשפנא כ' וכלא חד. (דברים ד כד) פי י"י אלהיך אש אוכלה הוא. פי הוא י' ואיהו יהו"ה דסליק כ"ו ועם ארבע אתון סליק ל' לחשבון כ"י. ודא רזא יהו"ה.

ותמת שרה דא נשמתא דאתמר (בראשית ב ז) בה ויפח באפיו נשמת חיים. ומאי מיתה

ותמת שרה - זו הנשמה, שנאמר בה ויפח באפיו נשמת חיים. ומה המיתה שלה? שינדה

מלמעלה ונכנסה לארבעה יסודות רעים, שהם אש רוח מים עפר, והם שתוף של נפש הבהמה, משום שהיא שם בלי תורה. שקדם שהנשמה יורדת לגוף בארבעה היסודות הללו, נתנה התורה פלה. ומיד כשנכנסת לגוף, מסתלקת ממנו, וסוד הדבר - אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'.

אמרה הנשמה, אני מלאה הלכתי לעולם הזה, וכעת ריקם החזירני ה' לגוף הזה. ועם כל זה, אם זכה אדם להתעסק בתורה - היא חברון, שהיא התורה, שהסתלקה מהנשמה - התחברה לה. שהנשמה היא מפסא הכבוד והתורה שמו של הקדוש ברוך הוא, תורת ה' תמימה. עץ חיים היא למחזיקים בה. ואף על גב שהוא אדם בארץ רעה, כנעני שסוכב אותו יצר הרע, אם יתחזק באותה חברון, היא מתחברת לו. דבר אחר, היא חברון - זו השכינה. אף על גב שהתרחקה מן הקדוש ברוך הוא, היא חברון אליו. כמו שישראל שאומרים (ישעיה כו) ה' אלהינו בעלוננו אדנים זולתך. ועם כל זה, לבד בך נזכיר שמך, אף על פי שהתרחק. זהו שפתוב ברח דודי (שיר השירים ח), ועם כל זה הלב שלנו והפה שלנו לא נפרד ממך, כפתוב ודמה לך לצבי (שם). כעת אנו מיחדים שמך בכל יום ואומרים שמע ישראל בלב ובפה ובמחשבה.

ומשום זה היא חברון, משום ששכינה לא זזה מן הקדוש ברוך הוא, וישראל מיחדים שמו בכל יום וסובלים כמה מכות עליו, כמו שבארורה הראשונים.

פתח רבי שמעון ואמר, ויהיו חיי שרה מאה שנה - אלו מאה ברכות שנמצאו מחכמה,

דילה, דנחתת מלעלא ועאלת בארבע יסודין בישין דאנון אש רוח מים עפר ואנון שתופא דנפשא דבעירא, בגין דאיהו תמן בלא אורייתא. דקדם דנשמתא נחתא בגופא בארבע יסודין אלין אתיהיבת אורייתא פלה. ומיד דעאלת בגופא אסתלקת מנה. ורזא דמלה (רוח א כא) אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'.

אמרה נשמתא אנא מלאה אזלנא מהאי עלמא וכען ריקן החזירני ה' בהאי גופא. ועם כל דא אי זכה בר נש לאתעסקא באורייתא היא חברון דהיא אורייתא דאסתלקת מנשמתא אתחברת לה. דנשמתא איהי מפרסי יקרא ואורייתא שמא דקודשא בריך הוא (תהלים יט ח) תורת ה' תמימה. (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. ואף על גב דאיהו בר נש בארעא בישא כנעני דאסחר ליה יצר רע אי מתקף בההיא חברון אתחברת ליה.

דבר אחר היא חברון דא שכנינתא, אף על גב דאתרחקת מנה דקודשא בריך הוא היא חברון לגבה. כגונא דישראל דאמרין (ישעיה כו) ה' אלהינו בעלוננו אדנים זולתך. ועם כל דא לבד בך נזכיר שמך. אף על גב דאתרחק. הדא הוא דכתיב ברח דודי (שיר השירים ח יד). ועם כל דא לבא דידן ופומא דידן לאו אינון אתפרשו מנף פדכתיב, ודמה לך לצבי (שם). כען אנן מיחדין שמך בכל יום ואמרין שמע ישראל בלבא בפומא ובמחשבה.

ובגין דא היא חברון בגין דשכינתא לא זזה מקודשא בריך הוא, וישראל מיחדין שמה בכל יומא וסבלין כמה מכותשין עליה כמה דאוקמוה קדמאין.

פתח רבי שמעון ואמר. ויהיו חיי שרה מאה שנה. אלין מאה ברפאן דאשתכחו

וְעֹשְׂרִים שָׁנָה מִצַּד הַכֶּתֶר, וְשִׁבְעַת שָׁנִים מִצַּד הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. וּתְמַת שָׁרָה בְּקִרְיַת אֶרְבַּע - זוֹ קִרְיַת שְׁמַע. שְׁלֹא מֵתָה הַצְּדִקָּת הַזֹּאת עַל יְדֵי הַנְּחֹשׁ, אֲלֵא שִׁיִּצְאָה רִחוּת בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּאֶרְבַּע אוֹתִיּוֹת. הִיא חֲבֵרוֹן, חֲבוּרָה שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה שְׁלֹה, הִיא הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא קִרְיַת אֶרְבַּע, אֶרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהֵם י' הֵהוּה. ה' אֱלֹהֵינוּ. ו' יְהוָה. ה' אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. (עב"מ).

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אֵל תֵּרַד מִצְרַיִם וְכוּ' (בראשית כו). פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וַיֵּרָא אֵלָיו ה' - מִצַּד שֶׁל הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה שְׁמַאיָה כֶּף הוּא ה' בְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה כְּנֻשְׁמָה בְּגוּף אָדָם. וּמִצַּד הָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי נֹאמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', הַתְּגִלָּה בְּרַחֲמִים לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהַתְּגִלָּה לָהֶם בְּגֹאֲלָהּ שֶׁל גְּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁנֹּאמַר בָּהּ אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱךָ אֲנִי וְלֹא שְׂרָף.

בִּינְיָתִים הֵנָּה הַזְּקֵן שֶׁל הַזְּקֵנִים הַזְּדִמָּן אֵלָיו וְאָמַר, הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, מִצַּד הַנְּבוּאָה כֹּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת שָׁם, אֲבָל שָׁם ה' הוּא בְּכָל מְקוֹם וְדַאי. אֲבָל הַנְּבוּאָה, דְּרָגָה יְדוּעָה יֵשׁ לָהּ, וְכֶף הַתְּפִלָּה כֹּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ, אֲבָל דְּרָגָה יְדוּעָה יֵשׁ לָהּ. וְכֶף בְּכָל אוֹתָן מִצְוֹת, בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה כֹּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ. אֲבָל כֹּל אַחַת וְאַחַת יֵשׁ לָהּ דְּרָגָה יְדוּעָה. וְהַשְּׂכִינָה הִיא הַמִּצְוָה שֶׁל כֹּל הַמִּצְוֹת, וְכֶה נִכְלָלִים כֹּל הַנְּבִיאִים וְדַאי, נִצַּח וְהוֹד, וּבְהֵם נִכְלָלִים הָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי וְהַשְּׂכִינָה. הָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי, מִשֵּׁם נִקְרָאת הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה הַמַּאֲיָה מִצַּד שֶׁנִּצַּח שְׁבָה הוּא אוֹר צַח, וּבְשִׁבְלוֹ נֹאמַר וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשָׁךְ.

הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא מַלְכוּת הַקְּדוּשָׁה מִצַּד הַהוֹד, נִקְרָאת אֶסְפֶּקְלָרְיָה

מִחֲכָמָה. וְעֹשְׂרִים שָׁנָה מִסְטָרָא דְּכֶתֶר. וְשִׁבְעַת שָׁנִים מִסְטָרָא דְּאִימָא עֲלָאָה. וּתְמַת שָׁרָה בְּקִרְיַת אֶרְבַּע דָּא קִרְיַת שְׁמַע. דְּלָא מִיתַת הָאִי צְדִקָּת עַל יְדֵי נְחֹשׁ, אֲלֵא נִפְקַת רוּחָא דִּילָהּ בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּאֶרְבַּע אֲתוֹן הִיא חֲבֵרוֹן, חֲבוּרָא דְּנִשְׁמַתָּא דִּילָהּ הִיא שְׂכִינְתָּא דְּאִיָּהּ קִרְיַת אֶרְבַּע, אֶרְבַּע אֲתוֹן דְּשְׁמָא קְדִישָׁא דְּאֲנוּן י' יְהוָה. ה' אֱלֹהֵינוּ. ו' יְהוָה. ה' אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד (עב"מ).

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אֵל תֵּרַד מִצְרַיִם וְכוּ' (בראשית כו). פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', מִסְטָרָא דְּאֶסְפֶּקְלָרְיָה דְּנִהְרָא הַכִּי אִיָּהּ, ה' בְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה כְּנֻשְׁמַתָּא בְּגוּפָא דְּבַר נֶשׁ. וּמִסְטָרָא דְּעֵמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא אֲתֵמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', אֲתַגְלִי בְּרַחֲמֵי לְיִשְׂרָאֵל כְּגוֹנָא דְּאֲתַגְלִי לוֹן בְּפִרְקָנָא דְּגְלוּתָא דְּמִצְרַיִם דְּאֲתֵמַר בֵּיה אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱךָ אֲנִי וְלֹא שְׂרָף.

אֲדַהְבֵי הָא סְבָא דְּסַבִּין אֲזַדְמָן לְגַבִּי וְאָמַר, בּוּצִינָא קְדִישָׁא מִסְטָרָא דְּנִבּוּאָה כֹּל סְפִירָן אֲתַפְלִילָן תַּמָּן. אֲבָל שָׁם י"י הוּא בְּכָל אֲתַר וְדַאי. אֲבָל נְבוּאָה דְּרָגָא יְדִיעָה אִית לָהּ. וְהַכִּי צְלוּתָא כֹּל סְפִירָן אֲתַפְלִילָן בָּהּ. אֲבָל דְּרָגָא יְדִיעָה אִית לָהּ וְהַכִּי בְּכָל אֲנוּן פְּקוּדָא כֹּל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא כֹּל סְפִירָן אֲתַפְלִילָן בָּהּ. אֲבָל כֹּל חֲדָא וְחֲדָא אִית לָהּ דְּרָגָא יְדִיעָה. וְשְׂכִינְתָּא אִיָּהּ מִצְוָה דְּכִלְהוּ פְּקוּדִין וּבֵיה אֲתַפְלִילָן כְּלָהּ. נְבִיאִים (ד' קמ ע"א) וְדַאי נִצַּח וְהוֹד, וּבֵהוּן אֲתַפְלִין עֵמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא וְשְׂכִינְתָּא. עֵמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא מִתַּמָּן אֲתַקְרִי אֶסְפֶּקְלָרְיָא דְּנִהְרָא מִסְטָרָא דְּנִצַּח דְּבֵיה אִיָּהּ אוֹר צַח. וּבְגִינָה אֲתֵמַר (ישעיה נח יא) וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשָׁךְ.

שְׂכִינְתָּא דְּאִיָּהּ מַלְכוּתָא קְדִישָׁא מִסְטָרָא

שלא מאירה, והם פתובים מזה ומזה, וכתוב בו משני עבריהם, והם ימין ושמאל, חסד וגבורה, שבהם שתי ידיים לכתב. והם ה' ה', חמש האצבעות של יד ימין, וחמש האצבעות של יד שמאל. רוח הקדש ו' היא תורה שבכתב, עליהם ה"ה ו', ועם י' שהיא חכמה נעשית יהו"ה, והם נצח והוד, שני נביאים, שני כתובים, שני לוחות התורה שנתנו מימין ומשמאל.

העמוד האמצעי הוא תורה שבכתב מימין. מלכות התורה שבעל פה משמאל. והיא אספקלריה המאירה מימין, והיא אספקלריה שלא מאירה משמאל, והם רוח הקדש זכר ונקבה.

מצד הצדיק מתחברים העמוד האמצעי והשכינה בין בתורה בין בפתובים בין בנביאים, ומשום זה כי כל בשמים ובארץ. והרי פשוטה שאוחז בשמים ובארץ, שבכל הדרגות הם ימין ושמאל, שאין יחוד וקרבה לקדוש ברוך הוא אלא בצדיק, שהם כאלו שהענפים נפרדים לימין ולשמאל ומתחברים למטה בשרש שהיא אגדה, שהוא הצדיק, עקר היחוד.

וכמו שהצדיק הוא עקר היחוד לקדוש ברוך הוא ושכינתו למטה, כך הוא העמוד האמצעי קרבה ויחוד ועקר לאב ולאם. וכך כמו זה תפלה מעמד ותפלה מיישב נכללו בצדיק חי העולמים הפולל שמונה עשרה ברכות של התפלה. ותפלת שחרית ותפלת מנחה הן ימין ושמאל, שם האב והאם, ונכללים בעמוד האמצעי שהוא תפלת ערבית,

דהוד אתקריאת אספקלריא דלא נהרא. ואנון (שמות לה טו) פתובים מזה ומזה. וכתוב בו משני עבריהם ואנון ימינא ושמאלא חסד וגבורה די בהון תרין ידיו למכתב. ואנון ה' ה' חמש אצבעין דיד ימינא, וחמש אצבעין דיד שמאלא. ורוחא דקדשא ו' איהו תורה שבכתב עליהו ה"ה ו' ועם י' דהיא חכמה אתעבידת יהו"ה ואנון נצח והוד תרין נביאים, תרין פתובים, תרין לוחין דאורייתא דאתיהבו מימינא ושמאלא.

עמודא דאמצעיתא איהו אורייתא דבכתב מימינא. מלכות אורייתא דבעל פה משמאלא, ואיהו אספקלריא דנהרא מימינא ואיהו אספקלריא דלא נהרא משמאלא. ואנון ורוחא דקדשא דכר ונוקבא.

מסטרא דצדיק מתחברין עמודא דאמצעיתא ושכינתא בין באורייתא בין בפתובים בין בנביאים. ובגין דא (דה"א כט יא) כי כל בשמים ובארץ. והא אוקמוה דאחיד בשמיא ובארעא דבכל דרגין אנון ימינא ושמאלא לית יחודא וקורבא לקודשא בריך הוא אלא בצדיק דאנון כאלו דענפין מתפרדין לימינא ושמאלא, ומתחברים לתתא בשרש דאיהו אגדה. דאיהו צדיק עקרא דייחודא.

ובגונא דצדיק איהו עקרא דייחודא לקודשא בריך הוא ושכינתא לתתא, הכי איהו עמודא דאמצעיתא קורבא וייחודא ועקרא לאבא ואימא.

והכי בגונא דא תפלה מעמד ותפלה מיישב אתפלילו בצדיק חי עלמין כלילא ח"י ברפאן דצלותא, וצלותא דשחרית וצלותא דמנחה אנון ימינא ושמאלא. תמן אבא ואימא

שָׁבוּ (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם.
הַדְרָגָה שֶׁל הַעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי,
וְהוּא עֶקֶר הַתְּפִלִּין, וְבוּ צְרִיף
לְקֶשֶׁר (לְסֹדֵר) אוֹתָם כְּמוֹ זֶה: חֲכֵמָה
- קִדְשׁ לִי, וְזֶה י'. בִּינָה - וְהִיָּה
כִּי יִבְיָאֵף, וְזוּ ה'. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
לְיָמִין - ו'. וְהִיָּה אִם שְׁמַע
לְשִׁמְאֵל, וְזוּ ה', וּבַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי
נִכְלָלִים.

וּבְשִׁנְכֵהוּת בּוּ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ
וְשֶׁל יָד, נִקְרָאוֹת תְּפִלִּין. וְבוּ הֵם
מִצְוָה אַחַת, וְלֹא צְרִיף לְהַפְסִיק,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, סָח בֵּין תְּפִלָּה
לְתְּפִלָּה - עֲבָרָה הִיא בְּיָדוֹ. וְזֶהוּ
עֶקֶר הַגְּמָרָא. וְאֵלּוּ שְׁעוֹשִׂים אוֹתוֹ
שְׁתֵּי מִצְוּוֹת (בְּתַלְמוּד) שֶׁל יִירוּשָׁלַיִם,
הוּא מִיָּמִין וּשְׁמַאל שֶׁשֵּׁם הַעֲנָפִים
נִפְרָדִים שֶׁמִּצַּד הַיָּמִין וְהַשְּׁמַאל.
שְׁתֵּים דְּבַר אֱלֹהִים - צְרִיף לְבִרְךָ
עֲלֵיהֶן שְׁתֵּי בְּרָכוֹת, אַחַת לְהַנִּיחַ
תְּפִלִּין עַל שֶׁל יָד, וְאַחַת עַל מִצְוֹת
תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְאִם סָח בִּינְתֵימָם,
מְבָרֵךְ עַל שֶׁל רֹאשׁ שְׁתֵּים.

אַבְרָם מִצַּד שֶׁל הַעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי,
עֲלֵיהֶם נֹאמֵר אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים,
וְלֹא צְרִיף אֲלֵא בְּרָכָה אַחַת, כִּי
אַחַד קְרָאתֵינוּ. וְאִם סָח בֵּין תְּפִלָּה
שֶׁל יָד לְתְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, הוּא
עוֹשֶׂה פְּרוּד בְּיַחְדוּד, וּמִשׁוּם זֶה
עֲבָרָה הִיא בְּיָדוֹ וְלֹא מִצְוָה. וְאִין
עֲבָרָה אֲלֵא מוֹת, שְׁנֹאמֵר רַגְלֵיהָ
יָרְדוֹת מוֹת, שְׁעֲלֵיהָ נֹאמֵר כִּי
הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּין א"ח לר'. וּמִשׁוּם
זֶה עֲבָרָה הִיא בְּיָדוֹ, וְחוֹזְרִים
עֲלֵיהָ מְעוֹרְכֵי הַמְּלַחְמָה. וְשֹׁאֵם
יוֹצֵא מִשֵּׁם בְּחֻטָּא זֶה, יָמוֹת.

וְזֶהוּ אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים. זֶה הַצְּדִיק
שֶׁהוּא יוֹם שֶׁבֶת, זְכוֹר וְשִׁמּוֹר
בְּדַבּוּר אַחַד צְרִיכִים לִיַּחַד אוֹתָם
כּוּ וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָם אַחַד. וְהָרִי
פְּרוּשָׁה, זְכוֹר לְזָכֵר וְשִׁמּוֹר
לְגִבְיָהּ. אַבְל מִצַּד שֶׁל יָמִין

אוֹקְמוּהָ זְכוֹר לְזָכֵר שְׁמוֹר

וְאַתְּפִלִּין בְּעַמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא דְאִיהוּ צְלוֹתָא
דְעַרְבִית דְּבִיה (בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם.

דְרָגָא דְעַמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. וְאִיהוּ עֶקֶרָא
דְתְּפִלִּין, וְבִיה צְרִיף לְקֶשֶׁרָא (נ"א לְסֹדֵרָא)
לוֹן כְּגוֹנָא דָא חֲכֵמָה קִדְשׁ לִי וְדָא י'. בִּינָה
וְהִיָּה כִּי יִבְיָאֵף וְדָא ה' שְׁמַע יִשְׂרָאֵל לְיָמִינָא
ו'. וְהִיָּה אִם שְׁמוּעַ לְשִׁמְאֵלָא וְדָא ה' וּבַעֲמוּדָא
דְאֲמֻצְעִיתָא אַתְּפִלִּין.

וְכַד תְּפִלִּין דְרֹאשׁ וְיָדִיד אַתְּפִלִּין בִּיה אַתְּקִרִיאוּ
תְּפִלִּין. וְבִיה אֲנוּן פְּקוּדָא חֲדָא וְלֹא צְרִיף
לְאַפְסֵקָא, כְּמָא דְאוּקְמוּהָ סָח בֵּין תְּפִלָּה
לְתְּפִלָּה עֲבָרָה הִיא בְּיָדוֹ. וְהִיא אִיהוּ עֶקֶרָא
דְגְמָרָא. וְאֵלִין דְעַבְדִּין לְהוּ תְרִי פְקוּדִין (כְּתַלְמוּדָא)
דִירוּשָׁלַיִם, אִיהוּ מִיָּמִינָא וּשְׁמַאלָא דְתַמָּן
עֲנָפִין מִתְּפָרְדִין דְמִסְטָרָא דִיָּמִינָא וּשְׁמַאלָא.
שְׁתֵּים דְּבַר אֱלֹהִים צְרִיף לְבִרְכָא עֲלֵיהוּ, תְרִין
בְּרָפָן, חַד לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין עַל שֶׁל יָד, וְחַד עַל
מִצְוֹת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְאִם סָח בְּנִתְּמָם מְבָרֵךְ
עַל שֶׁל רֹאשׁ שְׁתֵּים.

אַבְרָם מִסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא עֲלֵיהוּ
אַתְמֹר (תְּהֵלִים סב יב) אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים. וְלֹא
צְרִיף אֲלֵא בְּרִכְתָּא חֲדָא. (יִשְׁעִיה מַא ב) כִּי אַחַד
קְרָאתֵינוּ. וְאִם סָח בֵּין תְּפִלָּה שֶׁל יָד לְתְּפִלָּה
שֶׁל רֹאשׁ אִיהוּ עָבִיד פְּרוּד בְּיַחְדוּדָא. וּבְגִין דָּא
עֲבָרָה הִיא בְּיָדוֹ וְלֹא מִצְוָה. וְלִית עֲבָרָה אֲלֵא
מּוֹת דְאַתְמֹר (מְשִׁלִּי ה ה) רַגְלֵיהָ יָרְדוֹת מּוֹת. דְעֲלֵהָ
אַתְמֹר (רוֹת א יז) כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּין א"ח לר'.
וּבְגִין דָּא עֲבָרָה הִיא בְּיָדוֹ וְחוֹזְרִין עֲלֵיהָ
מְעוֹרְכֵי הַמְּלַחְמָה. דָּאִי נְפִיק מִתַּמָּן בְּחוּבָא
דָּא יָמוֹת.

וְהִיא אִיהוּ אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים. דָּא צְדִיק דְאִיהוּ
יוֹם שֶׁבֶת. זְכוֹר וְשִׁמּוֹר בְּדַבּוּר אַחַד
צְרִיכִין לִיַּחְדָּא לוֹן בִּיה וְלִמְעַבְד לוֹן חַד. וְהִיא

ושמאל הם שניהם שתי מצוות,
ויכמו זה כל המצוות.

ומשום המחלקת היא בין
החברים בתפלין, ושאר המצוות
הוא בימין ושמאל. אבל בעמוד
האמצעי אין שם מחלקת, משום
שהוא עקר הגמרא שהיא שלמה,
ומשם נקרא יעקב איש תם, הוא
ו' שפולל ששה סדרי משנה. ה'
הגמרא שלה היא תם בשלשת
האבות יה"ו, וכו' נשתלם יהוה.
ומשום זה, בכל מקום שנפרדים
הענפים לימין ולשמאל, אבל
למטה נקראת אגדה אחת בעמוד
האמצעי, ומשום זה וירא אליו
ה' ויאמר אל תרד מצרימה. זו
הדרגה הרעה שגרמה רעב של
התורה ועניות של מצוות התורה,
שהרי פרשה, שכן בארץ - זו
שכינה. והרי פרשה הראשונים,
כל הדר בחוץ לארץ דומה כמי
שאין לו אלוה.

ומשום שאברם דרגתו אריה,
שנאמר בו גור אריה, ומשום זה
אמר לו הקדוש ברוך הוא גור
בארץ הזאת. הימין שם יה"ו
שעולה לחשבון אהי"ה, ושם ו'
בשביל ה' של אברהם שהיא
הארץ. ומצד הימין נקרא בארץ,
ששם אב, כ"א בהפוף האותיות
אב, וזהו בארץ, כי אב המון
גוים נתתיך.

ואהיה עמך - זו יה"ו בחשבון
אהי"ה, בשביל ה'. ואהיה עמך
- ו' שהוא בן י"ה מן אהיה עמך.
ואברכה - שהברכות הן מצדו
של הפה. השכינה העליונה
נקראת ברכה מצד הימין, וקדשה
מצד השמאל, והעמוד האמצעי
נקרא יברך. זהו שכתוב בך יברך
ישאל.

ומצד השמאל נקרא קדש, זהו
שכתוב קדש ישאל לה.
וימקדשי תראו. וקדוש מצד

לנוקבא. אבל מסטרא דימינא ושמאלא אנון
תרויהו תרין פקודין. וכגונא דא כל פקודין.

ובגין דא מחלקת דאיהו בין חבריא בתפלין
ושאר פקודין בימינא ושמאלא איהו.

אבל בעמודא דאמצעיתא לית תמן מחלקת.
בגין דאיהו עקרא דגמרא דאיהי שלמה.

ומתמן אתקרי יעקב (בראשית כה כז) איש תם איהו
ו' כליל שית סדרי משנה. ה' גמרא דילה

איהי תם בתלת אבהן יה"ו ובה אשתלים יהוה.
ובגין דא בכל אתר דענפין מתפרדין לימינא

ושמאלא. אבל לתתא אקרי אגדה חדא
בעמודא דאמצעיתא. ובגין דא וירא אליו ה'

ויאמר אל תרד מצרימה. דא דרגא בישא
דגרמא פפנא דאורייתא וענייתא דפקודין

דאורייתא, דהא אוקמוה שכן בארץ דא
שכינתא דהא אוקמוה קדמאין, כל הדר

בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה.
ובגין דאברם דדרגה אריה דאתמר ביה (בראשית

מט ט) גור אריה. ובגין דא אמר לו הקדוש
ברוך הוא גור בארץ הזאת. ימינא תמן יה"ו

דסליק לחשבון אהי"ה ותמן ו' בגין ה'
דאברהם דאיהי הארץ. ומסטרא דימינא

אתקרי בארץ דתמן אב ב"א בהפוף אתון אב
והאי איהו בארץ כי אב המון גוים נתתיך.

ואהיה עמך דא יה"ו בחשבון אהיה. בגין ה'
ואהיה עמך ו' דאיהו בן י"ה מן אהיה

עמך. ואברכה דברכאן מסטרא דכהנא אנון.
שכינתא עלאה אתקריאת ברכה מסטרא

דימינא. וקדושא מסטרא דשמאלא. ועמודא
דאמצעיתא אתקרי יברך, הדא הוא דכתיב (שם

מח כז) בך יברך ישראל.
ומסטרא דשמאלא אתקרי קדש, הדא הוא

דכתיב (ירמיה ב ג) קדש ישראל לה'. (ויקרא

השמאל. ומשום שהברכה היא מצד הימין, אמר ואברכהך כי לך ולזרעך. הזרע הוא מצד העמוד האמצעי למעלה, ומצד הצדיק למטה, וזהו על כל זרע וזרע. זרוע למעלה, זרע למטה. שמי ששומר הברית עולה על כל הקלפות הללו שהן עולה ופריעה, ששם סמאל ונחש, הממנים של כל אמות העולם. ומשום זה כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל, שהם השלטון של אל אחר.

והקמתי את השבעה, השבועה היא השכינה, והקיום שלה העמוד האמצעי אשר נשבעתי לאברהם אביך, שבו הגאלה. זהו שכתוב חי ה' שכבי עד הבקר. עקב אשר שמע אברהם בקלי, עקב ראשי תבות: ע' ענוה, ק' קדשה, ב' ברכה. סנדל לענוה - יראה, ומשום זה עקב ענוה יראת ה'. ענוה מצד העמוד האמצעי. ומשום שמשה היה משם, נאמר בו והאיש משה ענו מאד. והענוה מימין. והשכינה יראה מצד השמאל. ומשום ששכינה היא עקב לעמוד האמצעי, נאמר בו ראש דברך אמת. ונאמר בשכינה עקב ענוה יראת ה'.

בזה הוא. הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. אחר כך נאמר ביעקב הוא ישופך ראש. זהו שכתוב (ישעיהב) יפקד ה' על צבא המרום במרום. וישמר משמרת - זו שכינה, שהיא משמרת תרומתי. מצותי - מצד הימין כלולים במקאתים ארבעים ושמונה איברים. חקותי - מצד השמאל שמשם פי חק לישראל הוא. חקים ומשפטים הם משם גזרת המלך, ששם גזרת כל הדינים. ותורתי - מצד העמוד האמצעי, והוא ספר תורה.

טו) ומקדשי תיראו. וקדוש מסטרא דשמאלא. ובגין דאיהי ברכה מסטרא דימינא אמר ואברכהך פי לך ולזרעך. זרע מסטרא דעמודא דאמצעיתא איהו לעלא, ומסטרא דצדיק לתתא, והאי איהו (ויקרא יא לו) על כל זרע וזרע. זרוע לעלא. זרע לתתא. דמאן דנטיר ברית סליק על כל אלין קלפין דאנון ערלה ופריעה, דתמן סמאל ל ונחש ממנון דכל אמין דעלמא. ובגין דא פי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל. דאנון שלטנותא דאל אחר.

והקמתי את השבעה. שבועה איהי שכינתא קיומא דילה עמודא דאמצעיתא. אשר נשבעתי לאברהם אביך. דבה פרקנא הדא הוא דכתיב (רות ג יג) חי ה' שכבי עד הבקר. עקב אשר שמע אברהם בקלי. עקב ראשי תבות ע' ענוה. ק' קדשה. ב' ברכה. סנדל לענוה יראה. ובגין דא (משלי כב ד) עקב ענוה יראת ה'. ענוה מסטרא (ד קמ ע"ב) דעמודא דאמצעיתא. ובגין דמשה הוה מתמן, ביה (במדבר יב ג) והאיש משה ענו מאד. וענוה מימינא ושכינתא יראה מסטרא דשמאלא. ובגין דשכינתא איהי עקב לעמודא דאמצעיתא אתמר ביה, (תהלים קיט קס) ראש דברך אמת. ואתמר בשכינתא (משלי כב ד) עקב ענוה יראת ה'.

בהאי איהו. (בראשית ג טו) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. ולבתר אתמר ביעקב הוא ישופך ראש הדא הוא דכתיב (ישעיה כד כא) יפקוד ה' על צבא המרום במרום. (בראשית כו ה) וישמר משמרת דא שכינתא דאיהי (במדבר יח ח) משמרת תרומתי. מצותי מסטרא דימינא כלילן ברמ"ח אברים. חקותי מסטרא דשמאלא דמתמן פי חק לישראל הוא. חקים ומשפטים אנון מתמן גזרת מלפא, דתמן גזירו דכל דינין. ותורתי

הצדיק הוא ספר תורה, העמוד
האמצעי.

ואם תאמר, צדיקים עומדים
ועטרותיהם בראשיהם - אלו
התגים של ספר תורה, שהם
בד"ק ח"ה שעטנ"ז ג"ץ. ואמרו
בעלי המשנה, אלו התגים הם
פלי זין, פאדם שאוחז פלי זין
בידו ומניע אותו לימין ולשמאל
ולקדשה. וכלי הזין הם בשלש
עשרה אותיות ז"ן בדח"ק, שהיא
כמין חטטרת של האות זין
ונעשה זה, וסימנך - ז"ה ו"ד ז"ח
ח"ק ח"י. ז' צדיק בכל אות ואות,
והוא עם י' עטרה על ראשו.

וישב יצחק בגרר. בא וראה, צריך
שלא יהיה דבק בין אות לאות,
ולא יהיה חסר אות מן התבנה,
ולא משנים מפתוחות לסתומות
ומסתומות לפתוחות, ואם לא -
ספר התורה פסול. וכל התקון
הזה למה? אלא האותיות
פתוחות מצד השכינה התחתונה,
והסתומות מצד האם העליונה,
העולם הנסתר. ואותם מ"ם, זו
פתוחה וזו סתומה. מ' פתוחה -
מלכות. ם סתומה - בינה, מצד
הימין והשמאל, שענפים
מתפרדים לא ידבק אות באות.
ומצד העמוד האמצעי, שהוא
שקל הקדש, לא יוסיף אות ולא
יחסר אות, שכל המוסיף גורע,
ואם הדביק - נגרר, ומשום זה
וישב יצחק בגרר וגו'.

בינתיים הנה עלם הזדמן ביניהם
ואמר, למה אין נקוד בספר
תורה? אמר לו, בני, כל נקודה
היא תנועה של אותיות, כמו
הפרקים שהם התנועות של
איברי הגוף, וכל תנועה הם מצד
החכמה. וכדי להפיר את ספר
התורה, הוא מצד העמוד
האמצעי, אין בו נקודות. וכל
הנקודות הן בגוף, עינים, פנים,

מסטרא דעמודא דאמצעיתא. (כאן חסר תחילת
המאמר) ואיהו ספר תורה. צדיק איהו ספר תורה
עמודא דאמצעיתא.

ואי תימא צדיקים יושבים ועטרותיהם
בראשיהם, אלין תגין דספר תורה דאנון
בד"ק ח"ה שעטנ"ז ג"ץ. ואמרי מארי מתניתין
אלין תגין אנון זיינין פאדם שאוחז פלי זין
בידה ומניע ליה לימינא ולשמאלא ולקדשה.
וזיינין אנון בתלת עשר אתון זין בדח"ק איהי
כמין חטטרת דאת זין. ואתעביד זה וסימניך
ז"ה ו"ד ז"ח ח"ק ח"י. ז' צדיק בכל אות ואות.
ואיהו עם י' עטרה על רישה.

וישב יצחק בגרר. תא חזי צריך דלא יהא
דבק אות באות, ולא יהא חסר אות מן
התבנה ולא משנין מפתוחות לסתומות
ומסתומות לפתוחות. ואי לאו ספר תורה
פסול. וכל תקונא דא למה, אלא אתון פתיחן
מסטרא דשכינתא תתאה. סתימן מסטרא
דאמא עלאה עלמא סתימא. ואנון מ'ם דא
פתיחא ודא סתימא. מ' פתוחה מלכות. ם
סתומא בינה מסטרא דימינא ושמאלא,
דענפין מתפרדין לא ידבק אות באות,
ומסטרא דעמודא דאמצעיתא דאיהו שקל
הקדש, לא יוסיף אות ולא יחסר אות. דכל
המוסיף גורע. ואם הדביק נגרר. ובגין דא
וישב יצחק בגרר.

אדהכי הא נוקא אזדמן ביניהו ואמר, אמאי
לית נקוד בספר תורה. אמר ליה ברי,
כל נקודה איהי תנועה דאתון. כגון פרקין
דאנון תנועין דאברין דגופא. וכל תנועות
אנון מסטרא דחכמה. ובגין לאשתמודע
דספר תורה, איהו מסטרא דעמודא
דאמצעיתא, לית ביה נקודין. וכל נקודין אנון

אֲזַנִּים. הַחֹטֵם שֶׁל כָּלֶם עַל הַפֶּה.
וּמִשּׁוֹם שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב נִתְּנָה
מִצַּד הַיָּמִין, שְׁשֵׁם כְּתִיבָה,
פְּרִשְׁוֶה שְׁתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, סֵפֶר
תּוֹרָה, שְׁלֹא לִקְרֹא אוֹתוֹ עַל פֶּה,
וְנֹאמַר שְׁאִין לוֹ נִקּוּדִים. לַתּוֹרָה
שֶׁבְּעַל פֶּה יֵשׁ טַעֲמִים וְנִקּוּדוֹת.

דְּבַר אַחַר וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'. בֹּא
וַיִּרְאֵה, יֵשׁ נְבוּאָה מְרֵאִיָּה, וַיֵּשׁ
נְבוּאָה מְרִיחַ, וַיֵּשׁ נְבוּאָה
מִשְׁמִיעָה, וַיֵּשׁ נְבוּאָה מְדַבּוֹר,
וְהֵם ד' מְרַכְּבוֹת לְשֵׁם יְהוָה.
בְּרֵאִיָּה, בְּרֵאִיָּה שֶׁהִיא מְרֵאָה,
וּכְנֻגַד הַמְּרַכְּבָה שֶׁלְּמַעַלָּה אָמַר
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם.

וְהָרִי הַקָּשׁוּ הַרְאִשׁוֹנִים, אַחַר שֶׁכָּל
הַבְּרִיּוֹת שֶׁבְּרָא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
הַזְּכִיר בְּרֵאִיָּה בַלְשׁוֹן יְחִיד, לְמַה
הַזְּכִיר בְּנַעֲשֵׂה אָדָם בַּלְשׁוֹן רַבִּים
כְּדֵי לַתַּת פְּתַחוֹן פֶּה לַמִּינִים

וְלַמּוֹמְרִים? אֲלֵא כַּאֲן כְּתוּב (הוֹשַׁע
ד') כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכִּי ה' וְגו' וּפְשָׁעִים
יִכְשְׁלוּ בָם. לְקִיָּם בָּהֶם וּבְאַבְד
רְשָׁעִים רָנָה. שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה סִתְּמָה
שֶׁהוּא בְּרָא אֶת הָאָדָם הַעֲלִיּוֹן
הַרְאִשׁוֹן, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. אֶת -
לְרַבּוֹת שֶׁבְּרָא אוֹתוֹ בְּדִיוֹקָן שֶׁל
אָדָם עֲלִיּוֹן בְּמְרַכְּבָה, שֶׁנֹּאמַר בּו
וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

וּבְרָא אוֹתוֹ בְּשְׁנֵי דִיוֹקְנָאוֹת
שֶׁכְּתוּב בְּצַלְמוֹ, בְּצַלְמִים, שֶׁהֵם
אָדָם שֶׁל כִּסֵּא הַכְּבוֹד מְרוֹם, וְאָדָם
שֶׁל הַכִּסֵּא הַשְּׁנַי שֶׁנֹּאמַר בּו
מְרֵאִשׁוֹן, וְזֶהוּ מְרוֹם מְרֵאִשׁוֹן.
וּמַה שֶׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, זֶה לְלַמֵּד
לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
זָכַר וְנִקְבָּה לְשִׁתְּף אוֹתוֹ בְּזוּוּגוֹ,
שֶׁאֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שׁוּא עֲמֵלוֹ
בּוֹנֵיו בּו. וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר הַפְּסוּק
בְּכָל דְּרַכִּיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישַׁר
אֶרְצְחֵיךָ. שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם כִּי יִשְׂרָיִם

בְּגוֹף עֵינַיִן אֲנִפִּין אוֹדִנִין. חוֹטְמָא דְכִלְהוּ עַל
פֶּה.

וּבְגִין דְּאוֹרִיתָא דְּבְכַתָּב אֲתִיבָא מִסְטְרָא
דִּימִינָא, דְּתַמָּן כְּתִיבָה, אוֹקְמוּהָ
דְּאוֹרִיתָא דְּבְכַתָּב סֵפֶר תּוֹרָה דְּלֹא לְמַקְרִי לִיה
עַל פֶּה, וְאַתְמַר דְּלִית לִיה נִקּוּדִין לְאוֹרִיתָא
דְּבְעַל פֶּה אֵית טַעֲמֵי וְנִקּוּדִין.

דְּבַר אַחַר (בראשית כו ב) וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'. תָּא חַזִּי
אֵית נְבוּאָה מְרֵאִיָּה, וְאֵית נְבוּאָה מְרִיחָא,
וְאֵית נְבוּאָה מִשְׁמִיעָה, וְאֵית נְבוּאָה מְדַבּוֹר.
וְאַנּוּן אַרְבַּע מְרַכְּבוֹת לְשֵׁם יְהוָה. בְּרֵאִיָּה,
בְּרֵאִיָּה דְּאִיְהִי מְרֵאָה, וְלִקְבַל מְרַכְּבָה דְּלַעֲלֵא
אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שם א כו) נַעֲשֶׂה אָדָם.

וְהָא אֲקָשׁוּ קְדָמָאִין, בְּתַר דְּכִלְהוּ בְּרִין דְּבְרָא
בְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית, אֲדַפִּיר בְּרֵאִיָּה
בְּלִישְׁנָא דִּיחִיד. אֲמַאי אֲדַפִּיר בְּנַעֲשֵׂה אָדָם
בְּלִישְׁנָא דְּרַבִּים, לְמִיְהִב פְּתַחוֹן פֶּה לַמִּינִים
וְלַמּוֹמְרִים. אֲלֵא הֵכָא כְּתִיב (הוֹשַׁע יד י') כִּי יִשְׂרָיִם
דְּרַכִּי ה' וְגו' וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם. לְקִיָּמָא בְּהוּ
(משלי יא י') וּבְאַבְד רְשָׁעִים רָנָה. דְּהָא אוֹרִיתָא קָא
סִתְּמִים דְּאִיְהוּ בְּרָא לְאָדָם עַלְלָאָה קְדָמָאָה, הָדָא
הוּא דְּכְתִיב (בראשית א כו) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ. אֶת לְרַבּוֹת דְּבְרָא לִיה בְּדִיוֹקְנָא דְּאָדָם
עַלְלָאָה בְּמְרַכְּבָתָא, דְּאַתְמַר בֵּיה (יחזקאל א יא) וּדְמוּת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם.

וּבְרָא לִיה בְּתֵרִין דִּיוֹקְנִין דְּכְתִיב, (בראשית א כו)
בְּצַלְמוֹ, בְּצַלְמִים, דְּאַנּוּן אָדָם דְּכִסֵּא
הַכְּבוֹד מְרוֹם. וְאָדָם דְּכִסֵּא תְּנִינָא דְּאַתְמַר בֵּיה
מְרֵאִשׁוֹן. וְזֶהוּ (ירמיה יז יב) מְרוֹם מְרֵאִשׁוֹן. וּמַה
דְּאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, הָאֵי לְלַמֵּד לְכָל חַד וְחַד
מִיִּשְׂרָאֵל דְּאַנּוּן דְּכַר וְנוֹקְבָא לְשִׁתְּפָא לִיה
בְּזוּוּגָה. (תהלים קכז א) דָּאֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שׁוּא

עֲמֵלוֹ בּוֹנֵיו בּו. וּבְגִין דָּא אָמַר קָרָא (משלי ג ו) בְּכָל דְּרַכִּיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישַׁר

דְּרָכֵי ה'. שְׁנֵי דְרָכֵי נֶאֱמַר בְּעֵלֶת
הַעֲלֹת שְׁנֵי עֲלֻמוֹת שְׁצִיר בְּהֵם
עֵלֶת עַל הַכֹּל, וְהֵם י' מְאִישׁ וְה'
מֵאִשָּׁה. שְׁנֵי עֲלֻמוֹת שְׁצִיר בְּהֵם
עֵלֶת עַל הַכֹּל הֵם ו' ה', הָעוֹלָם
זֶהוּ וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה י"ה, וְזֶהוּ
יִו"ד ה"א וְא"ו ה"א.

וְאָמַר עֵלֶת עַל הַכֹּל, אִף עַל גֵּב
שְׁנֵי אֲמָר שְׁבָאֵלֹו הָאוֹתִיּוֹת נִבְרָא
הָעוֹלָם, וְכִסָּא לְאָדָם לְשִׁבְתָּ בֵּית,
לְשִׁבְתָּ עַל הַכִּסֵּא, שְׁבָהֶם אִי"ה
או"ה, וּבְהֵם נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵים
אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנֶאֱמַר בְּהֵם
אָדָם אֲתָם - שְׁתַּפּוּנֵי עִמְכֶם
בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ וְיִתְקַיְמוּ
מַעֲשֵׂיהֶם, שְׁאֵנִי הוּא שְׁבָרְאֵתִי כֹל
הָעוֹלָמוֹת וְכֹל הַכִּסְאוֹת וְהַחִיּוֹת
וְהַמְּלָאכִים וְכֹל הַצְּבָא הָעֲלִיּוֹנִים
וּבְנֵי אָדָם בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ.

וְאִף עַל גֵּב שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל
הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה
שְׁנֵי תַּמָּן לָהֶם, לֹא יִמְצְאוּ בְּאוֹתִיּוֹת
הַלְלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בְּהֵם שְׁלֹא
יִשְׁתַּפּוּ אוֹתִי עִמָּהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה
אָמַר לָהֶם נַעֲשֵׂה אָדָם, בְּשִׁתּוּף
שְׁלִי, וְלֹא הַתּוֹרָה וְהַמְצִיָּה עֲשׂוּ
פְעֻלָּה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה פְּחוֹת
מִמֶּנִּי.

וּמִשּׁוּם זֶה בְּכֹל דְּרָכֵיךְ דְּעָהוּ. וְכֹל
אֲמוֹת הָעוֹלָם שְׁלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ
תּוֹרָה, אֵין לָהֶם בּוֹ יְדִיעָה,
וְהוֹלְכִים פְּצֹאן בְּלִי רוּעָה, וְנֶאֱמַר
בְּהֵם פִּי כֹל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ
בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְעוֹשִׂים הַרְבֵּה
אֱלֹהוֹת, וְכֹל יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ
תּוֹרָה, הֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ אֶחָד בּוֹ,
וּבְכֹל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׁמוֹת
הַקְּדוּשִׁים שְׁלוֹ וּבְכֹל הַמַּחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שְׁנִבְרָאוּ
בְּהֵם.

וּבְכֹל הַבְּרִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
וְהַתַּחְתּוֹנוֹת וּלְמַעַלָּה מִכֹּל אֶחָד,
וּלְמַטָּה מִכֹּל, וּמִבְּפָנִים שֶׁל
כֹּל, וּמִבְּחוּץ שֶׁל כֹּל הוּא אֶחָד.

אֲרוֹחוֹתֶיךָ. דְּאֲתָמַר בְּהוֹן (הוֹשַׁע י"ד) פִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי
ה'. דְּוִדָּי אֲתָמַר בְּעֵלֶת הָעֲלֹת תְּרִין עֲלָמִין
דְּצִיר בְּהוֹן עֵלֶת עַל כֹּלָא. וְאֲנֹן י' מְאִישׁ, ה'
מֵאִשָּׁה. תְּרִין עֲלָמִין דְּצִיר בְּהוֹן עֵלֶת עַל כֹּלָא,
אֲנֹן ו' ה' עֲלָמָא דִּין וְעֲלָמָא דְּאֲתִי. וְדָא י' ה'.
וְדָא אִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.

וְאָמַר עֵלֶת עַל כֹּלָא אִף עַל גֵּב דְּאֲתָמַר דְּבְּאֵלִין
אֲתָן אֲתַבְּרִי עֲלָמָא. וְכִרְסָא, לְאָדָם
לְשִׁבְתָּ בֵּית לְשִׁבְתָּ עַל הַכִּסֵּא, דְּבְּהוֹן אִי"ה
או"ה, וּבְהוֹן אֲתַקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל (דְּבָרִים י"ד א) בְּנֵים
אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם. וְאֲתָמַר בְּהוֹן (יִחְזַקְאֵל ל"ד לא)
אָדָם אֲתָם. שְׁתַּפּוּנֵי בְּהַדִּיכּוֹ בְּאֵלִין אֲתָן
וְיִתְקַיְמוּ עוֹבְדֵיכּוֹן. דְּאֲנָא הוּא דְּבְּרֵאֲתִי כֹל
עֲלָמִין, וְכֹל פְּרַסְיָן וְחִיּוֹן וּמְלָאכִין, וְכֹל צְבָא
עֲלָיִן וּבְנֵי אָדָם בְּאֵלִין אֲתָן.

וְאִף עַל גֵּב דְּאִית בְּיִשְׂרָאֵל אֵלִין אֲתָן בְּגִין
אוֹרִיתָא דְּיֵהֵב לוֹן. לֹא יִשְׁתַּפְּחוּן בְּאֵלִין
אֲתָן לְמַעַבְדַּ עוֹבְדָא בְּהוֹן דְּלֹא יִשְׁתַּתְּפוּן לִי
בְּהַדִּיחּוּ. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹן נַעֲשֵׂה אָדָם
בְּשִׁתּוּפָא דִּילִי וְלֹא אוֹרִיתָא וּפְקוּדָא עֲבִיד
פְּעֻלָּה עֲלָא וְתַתָּא פְּחוֹת מִנִּי.

וּבְגִין דָּא בְּכֹל דְּרָכֵיךְ דְּעָהוּ. וְכֹל אֲמִין דְּעֲלָמָא
דְּלֹא קִבְּלוּ מִנָּה אוֹרִיתָא, לִית לוֹן יְדִיעָה
בֵּיהּ, וְאֲזִלִין פְּעֹאנָא בְּלֹא רְעִיא, וְאֲתָמַר בְּהוֹן
(מִיכָה ד' ה) פִּי כֹל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו,
וְעַבְדִּין אֱלֹהוֹת סְגִיאִין. וְכֹל יִשְׂרָאֵל דְּקִבְּלוּ
מִנָּה אוֹרִיתָא, אֲנֹן (דָּף קָמָא ע"א) עֲבָדִין לִיהּ אֶחָד
בֵּיהּ, וּבְכֹל אֲתָן וּשְׁמָהֶן קְדִישִׁין דִּילָהּ וּבְכֹל
מְשָׁרִין עֲלָיִן וְתַתָּאִין דְּאֲתַבְּרִיאוּ בְּהוּ.

וּבְכֹל בְּרִין עֲלָיִן וְתַתָּאִין וּלְעֲלָא מִכְּלָהּ אֶחָד
וּלְתַתָּא מִכְּלָהּ וּמְלָגָאוּ דְּכְּלָהּ וּמְלָבַר
דְּכְּלָהּ אִיהוּ אֶחָד. (שְׁמוֹת כ"ה י"א) מִבֵּית וּמְחוּץ
תַּצְפִּנוּ. וְהָכִי תוֹכוֹ כְּבָרוּ, הָכִי אִיהוּ מְלָגָאוּ

מבית ומחוץ תצפנו, וכך תוכו
כברו. כך הוא מבפנים של כל
העולמות כמו מחוץ לכל
העולמות לא משתנה, ואין שם
וחבור אותיות של שם ה' ובכל
הכפויים שלו חוץ ממנו. שאם לא
שהוא חבר בקרבנה ' בה' ו'
בה', לא נקראו האותיות בשם
יהו"ה, והוא מחבר יהו"ה אדנ"י,
והוא מחבר יהו"ה באלהים,
שעולה לחשבון אהי"ה אדנ"י.
והוא לא נקרא אחד פחות מהם,
שהוא אחד שמחבר שנים, שהם
זכר ונקבה, ועושה אותם אחד.
זהו שכתוב באדם וחוה כי אחד
קראתיו. והוא משתף בבנין בן
ובת שהם בנים, לשון של בנין.
וזהו אם ה' לא יבנה בית.

וכך ענין ומעשה שאינו משתף
בו, מה כתוב בו? כי שמים כעשן
נמלחו והארץ כבגד תבלה. ומיד,
ישמחו השמים ותגל הארץ,
שהם הבנין והשתף שלו. שכל
ההבלים של אמות העולם הם
שמים וארץ, ועתידים להאבד,
וכל ההבלים של ישראל ביי'
ביחודו. אותם שמים וארץ הבנין
שלו. ומה הוא חי וקיים - כך
מעשהו חי וקיים. ומשום זה אמר
חי אני נאם ה' אם אהפץ במות
הרשע כי אם בשובו מדרך
וחיה.

וכמו שאמר לישראל נעשה אדם,
כך אמר לספירות נעשה אדם. זה
העמוד האמצעי שהוא ראשון
למחשבה ואחרון למעשה, שהם
חכמה בראש וחכמה בסוף. שכל
ספירה נותנת בו חלקו, ומשום
זה הוא בדיוקנו מאסף לכל
המתנות הנצבאות. ורועה הנאמן
בדיוקנו.

ואמר למלאכים נעשה אדם, וזה
מטטרו"ן, שכל מלאך וחייה שם
בו חלקו. וכך אמר לצבא השמים

דכל עלמין כמו מלבר דכל עלמין לא אשתני.
ולית שם וחבור אתון דשם ה' ובכל פנויין
דילה בר מנה. דאי לאו דאיהו חבר בקרבנה
י' בה' ו' בה', לא אתקריאו אתון בשם יהוה,
ואיהו מחבר יהו"ה אדנ"י, ואיהו מחבר
יהו"ה באלהים, דסליק לחשבון אהי"ה
אדנ"י. ואיהו לא אתקרי אחד פחות מניהו
דאיהו אחד דמחבר שנים, דאנון דכר ונוקבא.
ועביד לון חד. הדא הוא דכתיב באדם וחוה
(ישעיה נא ב) כי אחד קראתיו. ואיהו משתף בבנין
בן ובת דאנון בנים לישנא דבנין. ודא איהו
(תהלים קכו א) אם יי' לא יבנה בית.

וכך ענינא ועובדא דלאו איהו משתף ביה,
מה פתיב בה, (ישעיה נא ו) כי שמים כעשן
נמלחו והארץ כבגד תבלה. ומיד (תהלים צו יא)
ישמחו השמים ותגל הארץ דאנון בנינא
ושתפא דילה. דכל הבלים דאמין דעלמא,
אנון שמים וארץ ועתידין לאובדא. וכל
הבלים דישראל ביי' ביחודה. אנון שמים
וארץ בנינא דילה, ומה הוא חי וקיים, הכי
עובדא דילה חי וקיים. ובגין דא אמר (יחזקאל לג
יח) חי אני נאם ה' אם אהפץ במות הרשע כי
אם בשובו מדרך הרעה וחייה.

ובגונא דאמר לישראל נעשה אדם, הכי אמר
לספירן נעשה אדם, דא עמודא
דאמצעיתא דאיהו ראשון למחשבה ואחרון
למעשה, דאנון חכמה בראש וחכמה בסוף.
דכל ספירה יהיב ביה חולקה. ובגין דא איהו
בדיוקנה (במדבר י כה) מאסף לכל המתנות
לצבאות. ורעיא מהימנא בדיוקנה.

ואמר למלאכין נעשה אדם, ודא מטטרו"ן,
דכל מלאך וחייה שוי ביה חולקיה. והכי
אמר לצבא השמים למעבד לשמשא בדיוקנה,

לעשות את השמש בדיוקנו, וכל כוכב נותן בו חלקו, ועלת על הכל השתתף בו בכל מקום, בתפארת במטטרו"ן ובשמש, ואין להאריך בזה.

ועוד נעשה אדם, לאמן שזרע כמה זרעונים בבת אחת, וכל אחד יצא ביומו. אחר כך אמר לאלה שהם פועלים: אני רוצה שתשתתפו כלכם לעשות כלי, וכל אחד מהם יתן בו חלק ממה שנתתי בכם, ואני אשתתף עמכם בפלי ההוא חלק ממני. אמרו לו: מה הפלי הזה כל כך חשוב לפניך שיהיה כלול מהכל? אמר להם: הפלי הזה הוא אדם שיהיה בדיוקן של האדם העליון.

אמרו לו: למה תאמר לנו שכל אחד ואחד נותן בו חלקו, והרי אתה הוא אדון הכל, ואתה בראת הכל? טל אתה מפל אחד ואחד מה שאתה רוצה, שלא יהיה פתחון פה לאותם שלא יודעים בכך, שיאמרו שמעשה של אדם אתה צריך מהשליחים שלך.

אמר להם: למלך שנתן מתנה לעבדיו ונתן לכל אחד ואחד חלקו וירשתו מאותה מתנה, אחר כך בא העבד הנאמן אליו וביקש ממנו מתנה. אמר המלך: העבד הזה עבד אותי בכל האיברים שלו, כך אני רוצה לעשות הפלי שלו מתנה מפל הצבאות שלי. מה עשה? כנס את כל המחנות שלו ואמר: אני רוצה מכס כל אחד ואחד יתן מתנה משלו לעבד הזה, ואני אשתתף עמכם ואתן בו מתנה משלי.

מהם הקשו ואמרו מה אנוש פי תזכרנו, ומהם אמרו ברצון שלם. אף כך קדם שנברא העולם, נכנסו ישראל במחשבה להבראות, קדם שנבראו המלאכים וכל הבריות של

וכל פוכבא יהיב ביה חולקה, ועלת על פלא אשתתף בהו בכל אתר בתפארת במטטרו"ן ובשמשא, ולית לארפא בהאי.

ועוד נעשה אדם. לאמן דזרע כמה זרעונים בבת אחת, וכל אחד נפיק ליומוי. לבתר אמר לאלין לאנון פועלים, אנא בעי דתשתתפו פלכו למעבד מאנא, וכל חד מניהו יהיב ביה חולקה ממה דיהבית בכו, ואנא אשתתף עמיכו בההוא מאנא חולקא מני. אמרו ליה מאי האי מאנא פל כך חשיב קדמך דיהא פליל מפלא. אמר לון האי מאנא איהו אדם דיהא בדיוקנא דאדם עלאה.

אמרו ליה אמאי תימא לן דכל חד וחד יהיב ביה חולקה. והא אנת הוא אדון דכלא, ואנת בראת פלא, טל אנת מפל חד וחד מה דאנת בעי, דלא יהא פתחון פה לאנון דלא אשתמודעין כך. דימרון דעובדא דאדם אנת צריך משליחין דילך.

אמר לון למלפא דיהב מתנא לעבדוי, ויהיב לכל אחד ואחד חולקה ואחסנתה מההוא מתנא. לבתר אתא עבדא מהימנא לגבה ושאל ליה מתנה. אמר מלפא האי עבדא פלח לי בכל אברין דילה. והכי אנא בעי למעבד מאנא דילה מתנה מפל חילין דילי מה עבד פנש פל משרין דילה ואמר לון בעינא מניכו פל חד וחד יהיב מתנה. מדידה להאי עבדא, ואנה אשתתף עמכון ואתן ליה מתנה מדילי.

מנהון אקשו ואמרו (תהלים ח ה) מה אנוש פי תזכרנו. ומנהון אמרי ברעוא שלים. אוף הכי קדם דאתברי עלמא, עאלו ישראל במחשבה להבראות, קדם דאתבריו מלאכין וכל ברין דעלמא דעובדא דבראשית. ובחביבו

העולם של מעשה בראשית, ובחביבות שלהם הניח את המעשה שלהם שיהיו אחרונים למעשה בראשית. ואמר עליו נעשה אדם.

וְלָמָּה? אלא בשביל החביבות של אביהם שבשמים שנקרא ישראל, והם היו עתידים להקרא בשמו ישראל, כנס את העליונים והתחתונים לתת חלק מפלם. משום שאם יחטא האדם, כלם נמצאים חסרים בהם מאותו החלק שנתנו בו, וכלם יבקשו רחמים בשבילו. והוא נתן בהם משלו, משום שמרוים לו עשה למענך אם לא למעננו, בשביל אותו החלק שלך שנתת בישראל. זהו שפתוב כי חלק ה' עמו. והוא מוחל להם בשביל אותו החלק שלו של שמו שנתן בהם.

שאם לא יתנו הם מעצמם חלק בו ברצונם, כלם היו טוענים עליו, שאתה נטלת מעמנו על פרחנו חלקנו שהוא באדם מפל אחד ואחד, ולא היו מרחמים עליו. וכדי שלא יהיה להם פתחון פה, משום זה לא רצה לטל חלק אלא ברצונם.

כמו זה שנאמר ברועה הנאמן, עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם. ומשום שהמזיקים סרחו לו ולא רצו לתת בו חלק, ואמרו מה אנוש פי תזכרנו וגו', לא ברא להם לבושים, שהם הגופים שלהם, והם שונאים אותם. ועל כן הממנים שעל שבעים ושפים אמות שהם לפניך, כמו כאשר ישראל מחיבים לאביהם שבשמים, אותם אמות העולם הם רצועות בידי בורא העולם להלקותם בהם.

ובשחוזרים בתשובה, זורק את אינו אלא בידי של מי שנוטל,

דילהון, אנה לעובדא דילהון דיהון בתראין לעובדא דבראשית. ואמר עליה נעשה אדם.

ואמאי אלא בגין חביבו דאבוהון דבשמאי דאתקרי ישראל. ואנון הו' עתידין לאתקרי בשמה ישראל, פניש לעלאין ותתאין למיהב חולקא מפלהו. בגין דאי יחוב אדם, פלהו אשתכחו חסרין בהון, מההוא חולקא דיהבו ביה, וכלהו יבעון רחמי בגינה. ואיהו ירב בהון מדילה, בגין דמרון ליה עשה למענך אם לא למעננו, בגין ההוא חולקא דילך דיהבת בישראל. הדא הוא דכתיב (דברים לב ט) **פי חלק יי' עמו. ואיהו מחיל לון בגין ההוא חולקא דילה דשמה דיהב בהון.**

דאם לא יהיבו אנון מגרמיהו חולקא ביה ברעותיהו, פלהו הו' טענין עליה, דאנת נטילת מנן על כרחנא, חולקא דאיהו באדם מפל חד וחד, ולא הו' מרחמי עליה. ובגין דלא יהא לון פתחון פה. בגין דא לא בעא לנטלא חולקא אלא ברעותא דילהון.

בגונא דא דאתמר ברעיא מהימנא, (תהלים סח ט) עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם. ובגין דמזיקין סרחו לגבה, ולא בעו למיהב ביה חולקא, ואמרו (שם פ ח ה) **מה אנוש פי תזכרנו וגו', לא ברא לון לבושין דאנון גופין דלהון. ואנון שנאין לון. ועל כן ממנן דעל ע"ב אמין, דאנון קמך, פגונא דא פד ישראל מחיבין לאבוהון דבשמאי, אנון אמין דעלמא רצועין בידא דבורא עלמין לאלקאה לון בהו.**

וכר חזרין בתיובתא זריק רצועין מידה, ולא יהא בהון ממש. דחילא דרצועין לאו איהו אלא בידא דמאן דנטיל. דעליהו אתמר הרצועות מידו, ולא יהיה בהם ממש. שהפח של הרצועות

(ישעיה מ יז) **כָּל הַגּוֹיִים כְּאֵין נִגְדוּ. וּבִגִּין דִּישְׂרָאֵל**
אֵית בְּהוּ חוּלְקָא מְבוֹרָא עֲלֵמִין דְּאִיהוּ עֲלֵת
עַל כְּלָא. וּמַעֲשֵׁר סְפִירָאן וּמְכַרְסִין וּמְלֹאכִין
וְכוֹכְבֵיָא וּמְזִלִין כַּד חֲזֵרִין בְּתַשׁוּבָה מִכָּל מַה
דְּאִתְנַטְּלוּ בְּעוֹן רַחֲמֵי עָלֵיהוּ. בַּר מַשְׁדִּין
וּמְזִיקִין וְחִילִין דְּמִסְאַבוּ, דְּאִתְמַר בִּישְׂרָאֵל (ויקרא
 יח כד) **אֵל תִּטְמְאוּ בְּכָל אֱלֹהִים, דְּלִית לֹון חוּלְקָא**
בְּהוּן.

וּבִגִּין דָּא אַמִּין דְּעֲלֵמָא דְנִשְׁמַתִּין דִּילְהוּן מְאֻנּוּן
חִילִין דְּמִסְאַבוּ, לִית לְשִׁתְּפָא בְּהוּן
לְאַכִּילָהּ וּשְׁתִּיהָ, וְלֹא בְּכָל עוֹבְדֵיהוּן, דְּעָלֵיהוּ
כְּתִיב (דברים ד יט) **אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו',** (שם
 יד ב) **וּבַךְ בָּחַר ה' וְעָלֵיהוּ אִתְמַר** (מיכה ד ה) **כִּי כָּל**
הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיוּ וְגו', דְּאִיהוּ
יְחִיד וּמִיחַד בְּכָל מְשָׁרְיָן (דף קמא ע"ב) **דְּכִלְיָן**
בְּהוּן.

וּבִגִּין דִּישְׂרָאֵל כְּלִילָן מַעֲלָאין וְתַתְּאִין, וְעֲלֵת
עַל כְּלָא שְׁוֵי שְׁמֵה בְּהוּן, וְאַנּוּן רַחֲמִין
יְתִיר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרַת, בְּגִין דְּאִית לֹון חוּלְקָא
בְּסְפִירָן, מַה דְּלֹאוּ הָכֵי בְּמִלְאכִין. בְּגִין
דִּישְׂרָאֵל אַנּוּן עַדְבִּיָה וְאַחְסַנְתָּהּ, כְּגוֹנָא דְּבִנִין
לְגַבֵּי אַבוּהוּן. דְּמִלְאכִין לֹאוּ אַנּוּן לְגַבֵּי סְפִירָן
אַלֹא כְּסוּסוֹן לְגַבֵּי דְרוֹכְבֵי עָלֵיהוּ. אֲבַל יִשְׂרָאֵל
בְּנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאוּקְמוּהָ מְאֻרֵי
מְתַנִּיתִין אִין יִשְׂרָאֵל נִגְאֲלִין עַד שִׁישְׁתַּעְבְּדוּ
בְּשַׁבְּעִין וְתִרִין אַמִּין. וּבִגִּין דָּא כָּלֵל קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא בְּסִנְחָרִיב שַׁבְּעִין וְתִרִין אַמִּין, לְקַיִם
בְּהוּן (שמות יז טז) **מִלְחָמָה לְה' בְּעַמְלֹק מְדוּר**
דְּוֹר.

וְלִקְבֵל שַׁבְּעִין וְתִרִין שָׁרִים אַנּוּן שְׁמֵהן שַׁבְּעִין
וְתִרִין דְּוִיסַע וַיְבֹא וַיֵּט, לְקַיִמָא בְּהוּן
 (ישעיה יט א) **הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עַ"ב ק"ל, לְנִטְלָא**
מִגִּיהוּן נוֹקְמָא מַעֲמֹלֵק דְּכִלְיָל שַׁבְּעִין וְתִרִין

שְׁעֵלֵיהֶם נֹאמַר כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין
 נִגְדוּ. וּמַשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל יֵשׁ בְּהֶם
 חֶלֶק מְבוֹרָא הַעוֹלָמוֹת שֶׁהוּא
 עֲלֵת עַל הַכֹּל, וּמַעֲשֵׁר הַסְּפִירוֹת
 וּמַהֲפִסָּאוֹת וּמַהֲפִלְאָכִים
 וְהַכּוֹכְבִים וְהַמְּזִלוֹת, כְּשַׁחוּזֵרִים
 בְּתַשׁוּבָה, מִכָּל מַה שֶׁנִּטְּלוּ
 מִבְּקָשִׁים עָלֵיהֶם רַחֲמִים, חוּץ
 מִשְׁדֵּים וּמְזִיקִים וְכַחוֹת הַטְּמָאָה,
 שֶׁנֹּאמַר בִּישְׂרָאֵל אֵל תִּטְמְאוּ בְּכָל
 אֱלֹהִים, שְׂאִין לְהֶם חֶלֶק בְּהֶם.

וּמַשּׁוּם זֶה אַמּוֹת הָעוֹלָם,
 שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם מְאֻתָּם כַּחוֹת
 הַטְּמָאָה, אִין לְהַשְׁתַּחֲוֶה עִמָּם
 בְּאַכִּילָהּ וּשְׁתִּיָּהּ, וְלֹא בְּכָל
 מַעֲשֵׂיהֶם, שְׁעֵלֵיהֶם כְּתוּב אֲשֶׁר
 חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', וּבַךְ בָּחַר ה'.
 וְעָלֵיהֶם נֹאמַר כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ
 אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיוּ וְגו', שֶׁהוּא
 יְחִיד וּמִיחַד בְּכָל הַמַּחֲנוֹת
 שֶׁפְּלוּלִים בְּהֶם.

וּמַשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל כְּלִילִים
 מַעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחֻנִּים, וְעֲלֵת עַל
 הַכֹּל שֶׁם אֵת שְׁמוֹ בְּהֶם, וְהֶם
 אֲהוּבִים יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרַת,
 מַשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לְהֶם חֶלֶק בְּסְפִירוֹת
 מַה שְׂאִין כֵּן בְּמִלְאָכִים, מַשּׁוּם
 שִׁישְׂרָאֵל הֵם גּוֹרְלוֹ וְנַחֲלָתוֹ, כְּמוֹ
 שֶׁהַבְּנִים אֲצֵל אָבִיהֶם.

שֶׁהַמְּלֹאכִים אֵינָם אֵל הַסְּפִירוֹת
 אֲלֹא כְּמוֹ סוּסִים אֵל הַרוֹכְבִים
 עָלֵיהֶם, אֲבַל יִשְׂרָאֵל בְּנִים שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּפְרָשׁוּהָ בְּעֵלֵי
 הַמְּשֻׁנָּה, אִין יִשְׂרָאֵל נִגְאֲלִים עַד
 שִׁישְׁתַּעְבְּדוּ בְּשַׁבְּעִים וּשְׁתִּים
 אַמּוֹת. וּמַשּׁוּם זֶה כָּלֵל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּסִנְחָרִיב אֵת שַׁבְּעִים
 וּשְׁתִּים הָאַמּוֹת, לְקַיִם בְּהֶם
 מִלְחָמָה לְה' בְּעַמְלֹק מְדוּר דְּוֹר.

וּבְנִגְדָּ שַׁבְּעִים וּשְׁנַיִם שָׁרִים הֵם
 הַשְּׁמוֹת שַׁבְּעִים וּשְׁנַיִם שֶׁל וַיִּסַּע
 וַיְבֹא וַיֵּט, לְקַיִם בְּהֶם הִנֵּה ה' רֹכֵב
 עַל עַ"ב ק"ל, לְטַל מֵהֶם נִקְמָה
 מִמְּעַמְלֹק שְׁכוּלֵל בּוֹ שַׁבְּעִים

ושפתים אמות. וכנגד שבועים
ושנים שמות ויכלו הוא שעולה
שבועים ושנים.

וזה עליו נאמר שזרע כל
הזרעונים בבת אחת יחידה, והיא
הפלה, שבת המלכה מן הקדוש
ברוך הוא, שהיא תפארת
והמעשה שלו. ומשום שכל
בריות בראשית נכללים בה, לכך
התחילה התורה בבי"ת
מבראשית, והיא בת זוגו של
תפארת אדם, כל אחד נתן בו
חלקו.

והקדוש ברוך הוא נתן אותה
גדולה ושולטת עליהם, משום
שכלם נבראו באות י', בת יחידה
הפולה מעשר אמירות, ועשר
אלהים. ה' כלולה מחמשה
אורות, האור של היום הראשון.
ו' ששה עמודי אמת. יום הששי
ה', שבשביל שביום הששי ו',
נשלמה ה' בבת אחת.

בא וראה, כשיש לספירות
לעשות פעלה בשם ידוע, שמשם
פעלה, לא תשתלם ולא תעשה
עד שכל ספירה נותנת שם חלקה
(בחה). זה נותן שם האותיות שהם
כל הגונים השחורים מהצד של
בת יחידה, והם הנקודות האדמות
מצדם של שלשת האבות, וזה
נותן וכו' עד שנכללות באותו
השם של כל הספירות. (עכ"מ).

עוד לפרשת וירא אליו

אמר רבי שמעון, מהו וירא
אליו? אלא כמו שהראה הקדוש
ברוך הוא לאדם הראשון דור דור
ופרנסיו, דור דור ומנהיגיו, כף
הראה לאברם ואמר לו: בדור
הזה יהיו צדיקים, ובדור הזה
בינוניים, ובדור הזה רשעים.

אמר רבי יוסי, המנוחה הקדושה, הרי פרושה הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (שנאמר דברים

אמין ביה. ולקבל שבועין ותריין שמהן איהו
ויכלו דסליק שבועין ותריין.

ודא עלה אתמר דזרע פל זרעונין בבת אחת
יחידה והיא פלה שבת מלפנתא מן קודשא
ברוך הוא, דאיהו תפארת ומעשה דילה. ובגין
דכל ברין דבראשית אתפלילין בה, לכך
התחילה תורה בבי"ת מן בראשית. ואיהי בת
זוגה דתפארת אדם פל חד יהיב ביה חולקה.
וקודשא ברוך הוא יהיב לה רב ושליט עליהו,
בגין דכלהו אתבריאו באת יו"ד בת
יחידא פלילא מעשר אמירן, ועשר אלהים.
ה' פלילא מחמש אורין אור דיומא קדמאה.
ו' שית סמכין דקשוט. יום הששי ה' דבגין
דביום הששי ו' אשתלים ה' בבת אחת.

תא חזי פד אית לספירן למעבד פעלה בשם
ידיע, דמתמן הפעלה, לא אשתלים ולא
אתעביד עד דכל ספירה יהיב תמן חולקא.
(ג"א חילקא) דא יהיב תמן אתון דאנון פל גוונין
אפמין מסטרא דבת יחידה. ואנון סומקין
נקודין מסטרא דתלת אבהן. ודא יהיב וכו'
עד דאתפליל בההוא שמה פל ספירן (עכ"מ).

עוד לפרשת וירא אליו.

אמר רבי שמעון מאי (בראשית יח א) וירא אליו.
אלא קודשא ברוך הוא פגונא דאחזי
לאדם קדמאה, דור דור ופרנסיו דור דור
ומנהיגיו, הכי אחזי ליה לאברהם ואמר ליה,
בהאי דרא יהון צדיקים, ובהאי דרא בינוניים,
ובהאי דרא רשעים.

אמר רבי יוסי, בוצינא קדישא, הא אוקמוה
הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (שנאמר
דברים י"ב) ועתה ישראל וגו', כי אם ליראה), וקרא אחרא פתיב

אמר רבי יוסי, המנוחה הקדושה, הרי פרושה הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (שנאמר דברים

(איכה ג לח) מפי עליון לא תצא הרעות והטוב. ואם קדם דאתין לעלמא, אתגזר עליהו למהוי צדיקים או רשעים או בינוניים, לא הוה עתיד למהוי לון אגרא ועונשא, ולא הוה ליה לנביא למימר לון (מפי עליון לא תצא הרעות והטוב, ולא הוה לון למארי) מתניתין למימר, הפל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

(ועתה ישראל וגו' בי אם ליראה), ובפסוק אחר כתוב (איוב א) מפי עליון לא תצא הרעות והטוב. ואם קדם שבאו לעולם נגזר עליהם להיות צדיקים או רשעים או בינוניים, לא היה עתיד להיות להם שכר וענש, ולא היה לנביא לומר להם (מפי עליון לא תצא הרעות והטוב, ולא היה להם לבצלי) משניות לומר הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

אמר רבי שמעון שאלתא דא עמיקא, ואפליגו בה קדמאי, וסגי אין פשלו בה. בגין דלא מטו לעומקא דרזא. על נביא אתמר האי קרא, (ירמיה א ה) בטרם אצרך בבטן ידעתיה. ורזא דא הפל צפוי, והרשות נתונה, הא מלין אלין סתימין, ולא אתגלין אלא במאי דאוקמוה רבנן, מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה. מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה.

אמר רבי שמעון, השאלה הזו עמקה, ונחלקו בה הקדמונים, ורבים פשלו בה, משום שלא הגיעו לעמק הסוד. על הנביא נאמר הפסוק הזה (ירמיה א) בטרם אצרך בבטן ידעתיה. וזה סוד הפל צפוי והרשות נתונה. הרי הדברים הללו סתומים, ולא מתגלים אלא במה שבארו רבותינו, מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה.

מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, או ליפנא מהכא דקדם דאתיא לעולם, צלי בגינה ושווי מחשבתה ביה בשעתא דזווגא, ובגין דא כתיב בטרם אצרך וכו' ובטרם וגו'. חד על דצלי בגינה קדם דאתא לעלמא. בגין דשווי מחשבתה ביה קדם יצירתה בבטן בשעתא דזווגא. ובגין דא בטרם אצרך בבטן ידעתיה ובטרם תצא מרחם וגו'. ובגין דאקדימת ליה בצלותא ובמחשבתה קדם יצירתיה וקדם דנפק מרחם אמה איהו מנבא עתידות קדם דיתון לעלמא.

מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה - למדנו מכאן, שקדם שבא לעולם הוא מתפלל בשבילו, ושם בו מחשבתו בשעת הזווג, ומשום כך כתוב בטרם אצרך בבטן ידעתיה וכו' ובטרם וגו'. אחד על שהתפלל בשבילו קדם שבא לעולם, משום ששם בו מחשבתו קדם יצירתו בבטן בשעת הזווג, ומשום זה בטרם אצרך בבטן ידעתיה ובטרם תצא מרחם וגו'. ומשום שהקדימה אותו בתפלה ובמחשבתו קדם יצירתו וקדם שיצא מרחם אמו, הוא מנבא עתידות קדם שיבאו לעולם.

כל שפן קודשא בריך הוא דיבע פל דרין קדם דיתון לעלמא. דקדם דיתתי פל בר נש לעלמא, קדם יצירתיה מלאך ממנה על ההיא טפה, וקודשא בריך הוא גזיר עליה אם יהיה נביא או חכם או בעל מקרא ומשנה, או מארי הטפה ההיא, והקדוש ברוך הוא גזר עליו אם יהיה נביא

כל שפן הקדוש ברוך הוא שידע פל הדורות קדם שיבאו לעולם. שקדם שיבא פל בן אדם לעולם, קדם יצירתו מלאך הממנה על או חכם או בעל מקרא ומשנה או

בעל רוח הקדש, או מארי בת קול, דאתנהיג בת קול במלוולא דילה, ויימא הלכה כפלוני. או אם יהיה טפש. אבל רשע וצדיק לא גזר. אף על גב דאבוי עבד ליה במחשבה רעה, דעביד ביה מעשה דעביד ליה בנדה או בעריות, או בגויה או בזונה או בשפחה.

אף על גב שהקדוש ברוך הוא יודע שהוא בן רשע או ממזר קדם יצירתו, לא צנה הקדוש ברוך הוא על אביו לעשותו בעריות או בנדות, שהרי צנה בו בתורה על העריות ועל הנדות, זהו שפתיב ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב.

וזה הוא שנאמר מהנביא, מפי עליון לא תצא הרעות והטוב. מה זה הרעות והטוב? אלא כף הקדוש ברוך הוא לא גזר עליו שיהיה צדיק וטוב, אלא קדם יצירתו הוא ידע את מחשבת אביו, והקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה. זה הוא כל אחד בפרט.

ומשום זה הפל צפוי במחשבה, שהקדוש ברוך הוא יודע את מחשבתו הרעה, והרשות נתונה לאדם במעשה. ואדם חטא במחשבה ובמעשה, וגרם לעולם שנדבקו בעץ של טוב ורע, והוא חזר בתשובה ודבק בעץ החיים. ומשום שכל הדורות תלויים בו, והתורה שנתן לו, נתן למשה ולכל ישראל. וכל הדורות הראה לו הקדוש ברוך הוא דוד דור ופרנסיו, דור דור ומנהיגיו.

ובנין לנו שהקדוש ברוך הוא נתן לו תורה? זהו שכתוב אז ראיה ויספרה הכינה וגם תקרה ויאמר לאדם. אפלו השדים והמזיקים יצאו ממנו, וזהו פקד עון אבות על בנים - אלו שמעשה

רוח הקדש, או מארי בת קול, דאתנהיג בת קול במלוולא דילה, ויימא הלכה כפלוני. או אם יהיה טפש, אבל רשע וצדיק לא קא גזר. אף על גב דאבוי עבד ליה במחשבה רעה, דעביד ביה מעשה דעביד ליה בנדה או בעריות, או בגויה או בזונה או בשפחה.

אף על גב דקודשא בריך הוא ידע דהוי בן רשע או ממזר קדם יצירתה, לא מני קודשא בריך הוא על אבוי למעבד ליה בעריות או בנדות, דהא מני ביה באורייתא על הנדות ועל העריות. הדא הוא דכתיב (ויקרא יח ט) ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב.

והאי איהו דאמר נביא מפי עליון לא תצא הרעות והטוב. מאי הרעות והטוב, אלא הכי קודשא בריך הוא לא גזר עלה דיהא צדיק וטוב. אלא קדם יצירתה הוא ידע מחשבה דאבוי. וקודשא בריך הוא מחשבה טובה מצרפה למעשה. האי איהו כל חד בפרט.

ובנין דא הפל צפוי במחשבה. וקודשא בריך הוא ידע מחשבתה בישא. והרשות נתונה ליה לאדם במעשה. ואדם חב במחשבה ובעובדא, וגרם לעלמא דאתדבקו באילנא דטוב ורע, ואיהו חזר בתיובתא ואתדבק באילנא דחיי.

ובנין דכל דרין ביה תלון, ואורייתא דיהב ליה, ירב למשה וכל ישראל וכל דרין אחזי ליה קודשא בריך הוא דור ופרנסיו, דור דור ומנהיגיו.

ומנא לן דקודשא בריך הוא ירב ליה אורייתא, הדא הוא דכתיב (איוב כח ז) אז ראיה ויספרה הכינה וגם תקרה ויאמר לאדם. אפלו שדין ומזיקין דנפקו מנה. והאי איהו (דברים כד טז) פקד

אבותיהם בידיהם. ולא יומתו
אבות על בנים, ובנים לא יומתו
על אבות - אלו שמעשה אבותם
לא בידיהם.

וְרֵא עוֹד, אֵלָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לא אמר שְהִרְאָה לְאָדָם, וְלֹא
לְאַבְרָהָם, וְלֹא לְשׁוּם נְבִיא, אֵלָּא
דוֹר דוֹר וְדוֹרְשׁוֹ וְכוּ'. וְלֹא אָמַר
שְהִרְאָה לוֹ צְדִיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ
בִּינוּנִיִּים, וְלֹא שְׁגָזַר עֲלֵיהֶם
לְהִיּוֹת צְדִיקִים אוֹ בִּינוּנִיִּים אוֹ
רְשָׁעִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אַחַר
שְהִרְאָה לוֹ דוֹר דוֹר וּפְרַנְסִיו, דוֹר
דוֹר וּמְנַהֲיָיו, וְדַאי הִפִּיר בְּהֶם
אִם הֵם צְדִיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ
בִּינוּנִיִּים! אָמַר לוֹ, כִּף הוּא וְדַאי,
אַבְל סוּד הַדְּבָר עִמָּךְ, הַנְּסַתְרַת
לֵה' אֱלֹהֵינוּ.

בִּינְתוּם אוֹתוֹ הַזְקֵן הַעֲלִיּוֹן הַזְדַּמֵּן
אֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם, בְּמָה
עֲסַקְתֶּם? סְחוּ לוֹ הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר
לָהֶם, וְדַאי שְתוֹרָה נִבְרָאָה אֶלְפִים
שָׁנָה קִדְם שְנִבְרָא הָעוֹלָם, וּבָה
הִרְאָה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן דוֹר דוֹר
וְדוֹרְשׁוֹ וְכוּ', וּבָה הִרְאָה
לְאַבְרָהָם אַף כִּף מָה שְׁפָתוֹב בּוֹ.
וּמְשׁוּם זֶה וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרְתִּי
מִצּוֹתַי חֲקוּתִי וְתוֹרַתִּי. וּבָה נִמְלַךְ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָא אֶת
הָעוֹלָם.

וּנְשַׁמְתָּהוֹן דְּצְדִיקָא אוּף הַכִּי נִמְלַךְ בְּהוֹן
קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּבְרָא עֲלֵמָא.
הָדָא הוּא דְכְתִיב בְּרֵאשִׁית, וְאִין רֵאשִׁית אֵלָּא
תוֹרָה. וְאִין רֵאשִׁית אֵלָּא נְשִׁמָּה. וְאִין רֵאשִׁית
טְפִלָּה לְנְשִׁמָּה, בְּגִין דְּשִׁבְתָּ שְׁקִיל כְּנֶגֶד כָּל
הַתוֹרָה כְּלָה, וּמְחַלְלִין לֵיהּ בְּגִין נְשַׁמְתָּא דְּבַר
נֵשׁ דְּלָא תְּפוּק מִנָּה קִדְם זְמַנָּה.

וְאִיהוּ נְשַׁמְתָּא דָּא נְבוֹאוֹת בָּהּ נִבְרָא עֲלֵמָא,
וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא שְׁלַח לֵיהּ בְּכָל דְּרָא וְדָרָא לְאַגְנָא עֲלוּי וְלִמְסַבֵּל

עוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים. אֲלִין דְּמַעֲשֶׂה אָבוֹהוֹן
בִּידיהוֹן. (שמות כ ה) וְלֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים
וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת, אֲלִין דְּעוֹבְדָא
דְּאַבוֹהוֹן לָאוּ בִּידיהוֹן.

וְרֵא עוֹד אֵלָּא דְלֹא אָמַר דְּאַחֲזִי לֵיהּ קוּדְשָׁא
בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, וְלֹא לְאַבְרָהָם, וְלֹא
לְשׁוּם נְבִיא, אֵלָּא דוֹר דוֹר וְדוֹרְשׁוֹ וְכוּ', וְלֹא
אָמַר דְּאַחֲזִי לֵיהּ צְדִיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ
בִּינוּנִיִּים, וְלֹא דְגָזַר עֲלֵיהוּ לְמַהוּי צְדִיקִים אוֹ
בִּינוּנִיִּים אוֹ רְשָׁעִים. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי בְּתַר
דְּאַחֲזִי לֵיהּ דְּרָא דְרָא וּפְרַנְסִיהּ, דְּרָא דְרָא
וּמְנַהֲיָיהּ וְדַאי אֲשַׁתְּמוּדַע בְּהוֹן אִי אֲנוּן
צְדִיקִים אוֹ (דף קמב ע"א) רְשָׁעִים אוֹ בִּינוּנִיִּים.
אָמַר לֵיהּ הַכִּי אִיהוּ וְדַאי, אַבְל רְזָא דְמַלְךָ
עִמָּךְ (דברים כט כח) הַנְּסַתְרַת לֵה' אֱלֹהֵינוּ.

אֲדַהֲבִי הַהוּא סְבָא עֲלָאָה אֲזִדְמֵן לְגַבְיָהּ וְאָמַר
לוֹן, בְּמֵאֵי עֲסִיקְתוּ סְחוּ לֵיהּ עוֹבְדָא.
אָמַר לוֹן וְדַאי אוּרִיתָא אַתְּבְּרִיאַת תְּרִי אֶלְפִי
שְׁנִין קִדְם דְּאַתְּבְּרִי עֲלֵמָא, וּבָה אַחֲזִי לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן דוֹר דוֹר וְדוֹרְשׁוֹ וְכוּ', וּבָה אַחֲזִי
לְאַבְרָהָם אוּף הַכִּי. מֵאֵי דְכְתִיב בֵּיהּ. וּבְגִין דָּא
(בראשית כו ה) וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרְתִּי מִצּוֹתַי חֲקוּתִי
וְתוֹרַתִּי. וּבָה נִמְלַךְ קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּבְרָא
עֲלֵמָא.

וּנְשַׁמְתָּהוֹן דְּצְדִיקָא אוּף הַכִּי נִמְלַךְ בְּהוֹן
קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּבְרָא עֲלֵמָא.
הָדָא הוּא דְכְתִיב בְּרֵאשִׁית, וְאִין רֵאשִׁית אֵלָּא
תוֹרָה. וְאִין רֵאשִׁית אֵלָּא נְשִׁמָּה. וְאִין רֵאשִׁית
טְפִלָּה לְנְשִׁמָּה, בְּגִין דְּשִׁבְתָּ שְׁקִיל כְּנֶגֶד כָּל
הַתוֹרָה כְּלָה, וּמְחַלְלִין לֵיהּ בְּגִין נְשַׁמְתָּא דְּבַר
נֵשׁ דְּלָא תְּפוּק מִנָּה קִדְם זְמַנָּה.

וְאִיהוּ נְשַׁמְתָּא דָּא נְבוֹאוֹת בָּהּ נִבְרָא עֲלֵמָא,
וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא שְׁלַח לֵיהּ בְּכָל דְּרָא וְדָרָא לְאַגְנָא עֲלוּי וְלִמְסַבֵּל

עליו ולסבל העל שלָהם משום
שהיא מעץ החיים, שלא תלוי
ממנה זכות וחובה ולא שכר
וענש, שהם עץ הדעת טוב ורע.
וכל דור אינו פחות מששים
רבוא, שלטונה של אותה
הנשמה. והראיה לאדם, אם הדור
יהיה זפאי, אדם יקום לרשת
נשמה מצד של חסד, ויהיו
צדיקים מצד של חסד, ומטה
להם כלפי חסד, והדור הזה יהיו
בצלי חן וחסד.

ואם לא מתנהגים בדרגתם,
שהוא הממנה על הדור ופרנסו
שיהיו חסידים, הקדוש ברוך הוא
מעביר מהם את החסד, ומשליט
עליהם הגבורה, מדת הדין, לדון
אותם כפי מעשיהם, ולא כפי
הדרגה והמולד והמזל שלהם.
וסוד הדבר הזה רמזו לנו בהגדות
והדרשות, שבארוה, משלחי רגל
השור והחמור - אלו שני
המשיחים שעתידיים לבא
בדורות הללו. אם הדור הוא חיב,
מתקיים בהם משלחי רגל השור
והחמור.

ועוד למדנו בסוד זה דבר אחר
לסמך לו, בשגם הוא בשר.
ובארנו, בשגם - זה משה, שעתידי
היה לתת תורה בדור המבול,
אלא שהיו רשעים, והקדוש ברוך
הוא גנז אותה לצדיקים. אף כף
היתה מזמנת בת שבע לדוד
מששת ימי בראשית, אלא
שאכלה פנה, ולמדנו שחטאי
האדם גורמים שלא יזכה לטובה
שמזמנת עליו מששת ימי
בראשית.

אף כף, דור טוב, מחלות רעות
שעתידות להיות, יש את מי
שמתרחק ממנו עד שמתקן
מעשיו, ומחזיר לו אבדתו. ויש
שמאבד אותו בחטאו ולא חוזר
לו לעולם, וזוהי האבדה

על דילהון, בגין דאיהי מאילנא דחיי, דלא
תליא מנה זכות וחובה, לא אגרא ולא עונשא,
דאנון עץ הדעת טוב ורע. וכל דור לית הוא
פחות משתיין רבוא שלטנותא דהיהיא נשמתא.
ואחזי לאדם אם דרא יהא זפאה, בר נש יקום
למירת נשמתא מסטרא דחסד, ויהון זפאין
מסטרא דחסד, ומטה לון כלפי חסד, ודרא
דא יהון מארי חנא וחסדא.

ואי לא מתנהגין בדרגא דילהון דאיהו ממנא
על דרא ופרנסין דילה דיהון חסידין,
קודשא בריך הוא אעבר מנהון חסד, ושלטי
עליהו גבורה מדת הדין, למידן להו פפום
עובדיהו, ולא פפום דרגא ומולדא ומזלא
דילהון. ורזא דמלה דא קא רמיזא לן בהגדות
והדרשות, דאוקמוה (ישעיה לב ב) משלחי רגל השור
והחמור, אליו תרין משיחין דעתידין למיתי
בהני דרי. אם דרא איהו חיבא אתקנים בהון
משלחי רגל השור והחמור.

ועוד אוליפנא ברזא דא מלה אחרא לסמכא
לגבה (בראשית ו ג) בשגם הוא בשר.
ואוקימנא בשגם דא משה, דעתידא הוה
למיהב אורייתא בדור המבול. אלא דהו
רשיעיא, וקודשא בריך הוא גניז ליה
לצדיקיא. אוף הכי מזמנא היתה בת שבע
לדוד מששת ימי בראשית, אלא שאכלה פנה,
ואוליפנא דחובין דבר נש, גרמין דלא יזפי
לטובה דמזמנא עלה למהוי מששת ימי
בראשית.

אוף הכי דרא טבא מרעין בישין דעתידין
למהוי. אית למאן דאתרחק מנה, עד
דמתקן עובדוי ואחזר ליה אבדה דילה. ואית
דאביד ליה בחובוי ולא אתחזר ליה לעולם.
והאי איהי אבדה דאתיאשו הבעלים ממנה,

שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמְּנָה, וְזֶה שְׂזֻכָּה בַּמְצִיאָה קִנְיָה אוֹתָהּ, אִם הַקָּדִים בָּהּ אֶת חֲבֵרוֹ. וְזֶהוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵרָאֵה לְכָל הָעוֹלָם שֵׁשֶׁת אֲלָפֵי שָׁנִים וְאַחַד חֹרֵב, וְהֵרָאָה שְׁבָכַל הָאֱלֹף הָרִאשׁוֹן שְׁלֹטוֹנוֹ הַחֹסֵד.

בְּאֵרֶף הַשְּׁנֵי שְׁלֹטוֹנוֹ גְּבוּרָה, שְׁדָרִים בְּשֵׁתֵי דְרָגוֹת - גְּבוּרִים וְחֲסִידִים, וּבְאֵרֶף הַשְּׁלִישִׁי שְׁלֹטוֹנוֹ לֵהִיּוֹת דוֹרוֹ אֲנָשֵׁי אֱמֶת. הָאֱלֹף הַרְבִּיעִי שְׁלֹטוֹנוֹ נִצַּח, וְהָאֱלֹף הַחֲמִישִׁי שְׁלֹטוֹנוֹ הוֹד, וְהָיוּ עֲתִידִים לֵהִיּוֹת דוֹרוֹתָם נְבִיאִים.

הָאֵרֶף הַשְּׁשִׁי צָדִיק יִסוּד עוֹלָם. וְאִם חֹס וְשְׁלוֹם בְּמָקוֹם שְׁדָרְגָתָם מְחִיבָת אוֹתָם לֵהִיּוֹת צָדִיקִים וְהֵם רְשָׁעִים, כְּאֵלוֹ הַעֲבִירוֹ עֲמוּד הַצָּדִיק יִסוּד עוֹלָם מִן הָעוֹלָם, וּמְחִזְרִים אֶת הָעוֹלָם לְתַהוֹ וְבַהוֹ, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם בְּמָקוֹם הַצָּדִיק סְמָאל הַרְשָׁע.

אִךָ כִּן אִם הַדּוֹרוֹת שֶׁל נִצַּח וְהוֹד הֵם רְשָׁעִים בְּמָקוֹם נְבִיאֵי הָאֱמֶת - שׁוֹלְטִים נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר. וְאִם דוֹר שְׁאֵמֶת לֹא מְנַהֲיגִים בּוֹ בְּאֱמֶת - מְסַתְּלָקֵת מֵהֶם הָאֱמֶת, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם הַשֶּׁקֶר. וְאִם לְדוֹרוֹת הַגְּבוּרָה אֵין גְּבוּרָה עוֹמְדִים בְּפָרֶץ - מְסַתְּלָקֵת מֵהֶם הַגְּבוּרָה וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם זֵר. וְאַחַד יִרְדֵּף אֵלָּהּ וְשָׁנִים יִנְיִסוּ רַבָּה. וְאִם דוֹר שֶׁל חֲסִידִים לֹא מְתַנְהֵגִים בְּחֲסִידוֹת, שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם גִּזְלָן שְׁגוּל אוֹתָם.

וְזֶהוּ שֶׁהֵרָאֵה לְאָדָם כָּל הַדּוֹרוֹת וְהַמְנַהֲיגִים שְׁלָהֶם. אִם זַכָּאִים הַדּוֹרוֹת לְלַכֵּת אַחֲרֵיהֶם, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַנְהֵג בָּהֶם בְּאוֹתָהּ מְדַרְגָּה טוֹבָה. וְאִם לֹא - מְתַנְהֵג אִתָּם לְפִי מַעֲשֵׂיהֶם, בְּמְדַרְגָּה רָעָה. וּמִשׁוּם זֶה, (אֵיכָה ג) מְפִי עֲלִיּוֹן לֹא תִצַּע הַרְעוֹת וְהַטּוֹב. וּבְכֹל דוֹר נֹתֵן לָהֶם הַטּוֹב וְהָרַע

וְאִיהוּ דְזָכָה בַּמְצִיאָה קִנְיָה לָהּ, אִי אֶקְדִים בָּהּ לְחֲבֵרָה. וְהֵאֵי אִיהוּ דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אֲחִזִּי לְכָל עֲלָמָא, שְׁתָּא אֲלָפֵי שָׁנִין וְיַחַד חֹרֵב. וְאַחֲזִי דְבְכָל אֲלָף קְדָמָאָה שׁוֹלְטָנוּתָהּ חֹסֵד.

בְּאֵרֶף תְּנִינָא שׁוֹלְטָנוּתָהּ גְּבוּרָה דְרִין בְּתָרִין דְרָגִין גְּבוּרִים וְחֲסִידִים. וְאַלְף תְּלִיתָאָה שׁוֹלְטָנוּתָהּ לְמַהוּי דְרָא דִילָהּ אֲנָשֵׁי אֱמֶת. אֲלָף רְבִיעָאָה שׁוֹלְטָנוּתָהּ נִצַּח. וְאַלְף חֲמִישָׁאָה שׁוֹלְטָנוּתָהּ הוֹד, וְהוּוּ עֲתִידִים לְמַהוּי דְרִין דִּלְהוֹ נְבִיאִים.

אֲרֶף שְׁתִיתָאָה צָדִיק יִסוּד עוֹלָם. וְאִם חֹס וְשְׁלוֹם בְּאֵתֵר דְדְרָגָא דִילְהוֹן מְחִיב לוֹן לְמַהוּי צָדִיקִים וְאֲנוּן רְשָׁעִים, כְּאֵלוֹ עֲבָרִין עֲמוּד צָדִיק יִסוּד עוֹלָם מְעֲלָמָא, וְחֲזָרִין עֲלָמָא לְתַהוֹ וְבַהוֹ, וְשְׁלִיט עֲלֵיהוּ בְּאֵתֵר דְצָדִיק, סְמָא"ל הַרְשָׁע.

אִזְף הָכִי אִם דְרִין דְנִצַּח וְהוֹד רְשִׁיעֵינָא בְּאֵתֵר דְנְבִיאֵי הָאֱמֶת, שְׁלִיטִין נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר. וְאִם דְרָא דְאֱמֶת לֹא מְתַנְהֵגִין בֵּיהּ בְּאֱמֶת, אֲסַתְּלַק מְנַיְהוּ אֱמֶת וְשְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ שֶׁקֶר. וְאִם דְרִין דְגְבוּרָה לֹאוֹ גְבוּרָה עוֹמְדִים בְּפָרֶץ, אֲסַתְּלַק מְנַיְהוּ גְבוּרָה וְשְׁלֵט נּוֹכְרָאָה עֲלֵיהוּ, וְאַחַד יִרְדֵּף אֲלָף וְשָׁנִים יִנְיִסוּ רַבָּה. וְאִם דְרָא דְחֲסִידִים לֹא מְתַנְהֵגִי בְּחֲסִידוֹת. שְׁלִיט עֲלֵיהוּ גִזְלָן וְגִזְלִיל לוֹן.

וְהֵאֵי אִיהוּ דְאַחֲזִי לְאָדָם כָּל דְרִין וּפְרָנְסִין דִילְהוֹן. אִם זַכִּין דְרִין לְאֵתְנַהֲגָא אַבְתְּרִיָּהוּ, קְדָשׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַנְהֵג בְּהוֹן בְּהוּא דְרָגָא טָבָא. וְאִם לֹאוֹ מְתַנְהֵג בְּהוֹן כְּפּוּם עוֹבְדִיָּהוּ בְּדְרָגָא בִישָׁא. וּבְגִין דָּא. (אֵיכָה

ג לח) מְפִי עֲלִיּוֹן לֹא תִצַּע הַרְעוֹת וְהַטּוֹב.

וּבְכֹל דְרָא יְהִיב לוֹן הַטּוֹב וְהָרַע כְּפּוּם דְרָגָא דְדָרָא. וְרָזָא דְמַלְאָה (דְבָרִים ל טו) רָאֵה נְתַתִּי

לפי מדרגת הדור. וסוד הדבֿר - (דברים ד) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. וזהו שכתוב בתורה כל הדורות שיהיו עתידים להיות, אם זכו להתנהג.

והראיה לו פרנסים מצד של יצר הטוב, ופרנסים מצד של יצר הרע. אם זכו להנהגה של פרנסים של יצר הטוב, מטה אותם כלפי חסד או גבורה, או אמת, או נביאים, או צדיק יסוד עולם, כפי השלטון של כל מדרגה. ואם מתנהגים בפרנסים רעים מצד של הרע, הקדוש ברוך הוא ידון אותם במדות רעות, בהפך של מדרגות טובות. וזהו שפמאה להם פרנסים רשעים וצדיקים שבכל דור. ולא שנאמר שגזר הקדוש ברוך הוא על הדורות להיות צדיקים או רשעים.

מיד ששמע המנורה הקדושה ורבי יוסי דברים אלו, השתטחו לפניו אותו הזקן ואמרו, כעת התגלו דברים על ברוך. ולא נמצאה קשיה בעולם בשאלה זו. מיד עף אותו זקן. אמר המנורה הקדושה, ודאי אדם הראשון היה אותו זקן, שאין כמוהו בכל הבריות בחכמה, ואין מדרגה של בן אדם בעולם כמדרגתו, [וכי אידך] שהוא קודם לכל הבריות. כך דמותו קודמת לכל הבריות.

(עב"מ)

כך גם פן כנגדם למטה, שנים עשר שבטים עומדים סביב המשכן בגון הזה, כל אחד מהם במקום הראוי לו. וכנגד הדרגה הזו עשה שלמה למטה ים שעומד על שנים עשר בקר, שלשה פונים צפונה, ושלושה פונים דרום, ושלושה פונים דרום, ושלושה פונים

לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. והאי איהו דכתיב באורייתא. כל דרין דיהוון עתידים למהוי, אם זכו לאתנהגא. ואחזי ליה פרנסים מסטרא דיצר הטוב. ופרנסים מסטרא דיצר הרע. אי זכו לאתנהגא בפרנסין דיצר הטוב. מטה לון כלפי חסד, או גבורה, או אמת, או נביאים, או צדיק יסוד עולם, כפום שלטנותיה דכל דרגא, ואם מתנהגין בפרנסין בישיין מסטרא דרע, קדשא בריך הוא ידון לון במדות בישיין. בהפוכא דדרגין טבין. והאי איהו דאחזי לון פרנסים רשעים וצדיקים דכל דרא. ולא דאתמר דגזר קדשא בריך הוא על דרין למהוי צדיקים או רשעים.

מיד דשמע בוצינא קדישא ורבי יוסי מלין אלין. אשתטחו קמיה הההוא סבא, ואמרו כען אתגליין מלין על בירורא. ולא אשתפח קושיא בעלמא בהאי שאילתא, מיד פרח ההוא סבא, אמר בוצינא קדישא, ודאי אדם קדמאה הוה האי סבא, דלית פוותיה בכל בריין בחכמתא, ולית דרגא דבר נש בעלמא פדרגיה, (וכי חיבי) דאיהו אקדים לכל בריין. הכי דיוקניה אקדים לכל בריין. (עב"מ).

כך גם פן לקבלהוון לתתא. י"ב שבטין קימין סתריני משפנא בהאי גוונא, כל חד מניהו בדוכתא דאתחזי ליה. ולקבל האי דרגא עבד שלמה לתתא ים עומד על שנים עשר בקר, שלשה פונים צפונה, ושלושה פונים דרום, וג' פונים מזרח, וג' פונים מערב. והאי דרגא לעלא, מאי טעמא אקרי ים.

ארא בגין דההוא צדיק דאמלי להאי ים, אקרי

מזרח, ושלושה פונים מערב. ומה הטעם נקראת הדרגה הזו למעלה ים?

ארא משום שהצדיק ההוא שממלא את הים הזה נקרא ים. זהו שכתוב ויקרא אליהם לאור

יום, וכתוב אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה. והוא מאיר בסוד של וא"ו של השם הקדוש, ואותו היום בסוד של פת השם הקדוש, שבו ממלא את הים הזה שנקרא ה"א התחתונה של השם הקדוש. זהו שכתוב כל הנחלים הלכים אל הים. וכל זה הדרגה של צדיק, משום שכל התפנוקים יוצאים ממנו.

מה זה הנחלים? אלו חמש הדרגות שעמו, שהולכים לים למלא אותו. והדרגה הזו נקראת בת שבע. וכשמאיר הצדיק הזה לדרגה הזו שנקראת צדק, לדרגה הזו שנקראת שבעה שבועות שבע פעמים, אז גם העולם התחתון הדרגה הזו שנקראת הלכנה ששולטת בלילה. שנת הלכנה כמה גדולה? שלש מאות שנים וחמשה ימים, וארבעים ותשעה שבועות מהם פנגד הדרגה הזו של הים שלמעלה שהיא מקבלת ממנו.

נשארו שנים עשר ימים פנגד שנים עשר שבטים המקיפים את היום הזה לשמר את משמרת המשכן, והכל כדי להראות הכח העליון. ועל זה כתוב כל הנקרא בשמי, זו דרגת הצדיק שהוא מאיר בפת של שמו הקדוש. זהו שכתוב ולכבודי בראתיו, זה ים החכמה שנקרא כבוד.

יצרתיו, זה סוד של היום למטה שהוא פנגד כל שלמעלה. אף עשיתיו, זו הלכנה שלמטה. ועל זה כתוב יוצר אור ובורא חשך, הדרגה של השמש והלכנה. אז פשמתחברים, עושה שלום במרומיו, ואז שלום לעולם. זהו שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. ואז היחוד למעלה והיחוד למטה, שלום למעלה ושלום למטה, שנאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב.

יום. הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יום. וכתוב אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה. והוא נהיר ברזא דוא"ו דשמה קדישא. וההוא יום ברזא דחילא דשמה קדישא, דבה אמלי להאי ים דאקרי ה"א תתאה דשמה קדישא. הָדָא הוּא דְכְתִיב כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם. וְכָל דָּא דִּרְגָא דְצַדִּיק בְּגִין דְּכָל תַּפְנוּקִין מִנֵּה נִפְקִין.

מאי הנחלים, אליו חמש דרגין דעמה הולכים אל הים לממלי ליה. והאי דרגא אקרי בת שבע. וכד נהיר האי צדיק להאי דרגא דאקרי צדק, להאי דרגא דאקרי שבעה שבועין שבעה זמנין, פדין עלמא תתאה נמי האי דרגא דאקרי סיהרא דשלטא בליליא, שנת הלכנה כמה סגי שנ"ה יומין וארבעין ותשע שבועין, מנהון לקבל האי דרגא דים דלעלא, דאיהי מקבלא מנה.

אשתארו י"ב יומין לקבל י"ב שבטין דסחרני האי יומא, למטר מטרת משפנא וכלא לאחזאה חילא עלאה. ועל דא כתיב כל הנקרא בשמי, דא דרגא דצדיק, דאיהו נהיר בחילא דשמה קדישא, הָדָא הוּא דְכְתִיב וּלְכַבּוּדִי בְּרֵאתִיו, דָּא יִמָּא דְחֻכְמָתָא דְאִקְרִי כְבוֹד.

יצרתיו דא רזא דיום לתתא דאיהו לקבל כל דלעלא. אף עשיתיו דא סיהרא דלתתא. ועל דא כתיב יוצר אור ובורא חשך, דרגא דשמשא וסיהרא. פדין פד אתחברו עשה שלום במרומיו, וכדין שלמא לעלמא. הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד. וְכַדִּין יַחֲוּדָא לְעֵלָא וַיַּחֲוּדָא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעֵלָא וּשְׁלָמָא לְתַתָּא. שְׁנַאֲמַר שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרָחוֹק וּלְקָרוֹב. (דף קמב ע"ב).

מִשְׁנָה. בְּטֶהֱרָ, בְּרֹאשׁ רְצוֹן
הַמְּלֶךְ, חֶקֶק תִּשְׁעָה חֲקוּקִים
בְּגִלְגָּלֵי הַטְּהוֹרִים, וְאֶחָד טָמִיר
וְלֹא יָדוּעַ. חֶקֶק חֲקוּקִים וְהִכָּה
לְתוֹף מְאֹד אֶחָד וַיֵּצֵא אֶחָד מִמֶּנּוּ
שֶׁל רְצוֹן אֶחָד טָמִיר בְּטִמְרוֹת,
יָדוּעַ וְלֹא יָדוּעַ. כָּל הַהִשְׁפָּל בּוֹ
חוֹזֵר לְאַחֹר. קָטָן הוּא, וּמִתּוֹף
קִטְנוּתוֹ הוּא טָמִיר בְּסִתְרֵי שֶׁל
מַעְוֵי וְלֹא יָדוּעַ. כָּל הַהִרְהוּרִים בּוֹ
מִשְׁבָּשִׁים, שְׁבִים וְחוֹזְרִים וְאִין
נִדְבָקִים. נִסְתָּרִים בּוֹ שְׁלִשִׁים
וּשְׁתַּיִם עֵינַיִם, וְהֵם עֵינַיִם שֶׁלֹּא
פְּתוּחוֹת. רְשׁוּמוֹת הֵן בְּרֶשֶׁם קָטָן,
עוֹלִים בּוֹ הִרְהוּרִים וּמַעֲשִׂים וְלֹא
גָּלָה טַעְמֵיהֶם. כּוֹנֵס אוֹתָם בְּשַׁעַר
שְׁנַזְרָקוֹ, וּבְשַׁעַר שְׁהִתְכַּנְּסוֹ זוֹרֵק
אוֹתָם. מַצְטַיְרִים בּוֹ צִיּוּרִים
נִסְתָּרִים וְלֹא גְלוּיִים.

חֲוָקֵק חֲקִיקוֹת וּמִפָּה וַיּוֹצֵא ב'
אֶחָד שֶׁלְמַטֵּה שְׁסוּבֵב סָבִיב סָבִיב
וּפּוֹרֵחַ בְּאִוִיר. מִכָּה בַּמַּגְדֵּל,
וּמִסְתַּוֵּבֵב הַהִיכָל מִתּוֹף הָאִוִיר
הַפּוֹרֵחַ. בּוֹ שְׁמִים צִיּוּרִים
הָאֲמֻנִים בְּכָל כְּלֵי הַכֶּסֶף וְזָהָב
וּנְחֹשֶׁת. הוֹלֵךְ וְנִסְתָּר וְלֹא נִשְׁמַע
קוֹלוֹ הַחֻצָּה. מִבְּפָנַיִם בְּמַעְוֵי
נִשְׁמַע קוֹל שֶׁלֹּא נוֹדָע.

וְאוֹתוֹ הַקּוֹל יוֹצֵא מִסוֹף הָעוֹלָם
וְעוֹד סוֹף הָעוֹלָם, עוֹלָה וַיּוֹרֵד,
הוֹלֵךְ וְעוֹמֵד. הַעֵיִן אֵינָה שׁוֹלְטַת
לְרֹאוֹת. בְּשַׁעַר שְׁמִתְכַּפֶּסֶה מִתְגַּלֶּה,
וּבְשַׁעַר שְׁמִתְגַּלֶּה מִתְכַּפֶּסֶה.
בְּסִתִּימַת הַעֵינַיִם רוֹאִים אוֹתוֹ.
בְּאֲטִימַת הָאֲוִיִּים שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ.
בְּפִתִּיחַת הַעֵינַיִם מִכְּסִים אוֹתוֹ,
וְלֹא יָדוּעַ, עַד שֶׁמִּזְדַּמְנִים לְשַׁלְחָנוֹ
צְדִיקֵי אֲמַת לְאָכֵל.

חֲוָקֵק תּוֹף חֲקִיקָה שֶׁל צִיּוּר, וַיּוֹצֵא
ג' שְׁמִתְכַּפֶּסֶה הַחֹשֶׁן וְהָאֶפֹד, מְזַרְז
בְּאֲבָנָיו. מִתְגַּלֶּה בַּיּוֹם וּמִתְכַּפֶּסֶה
בְּלַיְלָה. יוֹצֵא פֶּעַם אַחַת וּמִתְחַרֵּט
וּנְגִינוֹ, עַד שֶׁבָּאָה ו' שְׁאוּחֻזֹת בּוֹ,
וּמִתְפַּיֵס וְשָׁב לְמִקוּמוֹ, וַאֲיִנוֹ

מִתְנִיתִין בְּטֶהֱירוֹ בְּרִישׁ הוֹרְמְנוּתָא דְמִלְפָּא,
גְּלִיף תִּשְׁעָה גְּלִיפִין בְּגִלְגָּלֵי טְהִירִין,
וְאֶחָד טָמִיר וְלֹא יָדוּעַ. גְּלִיף גְּלִיפִין וּבְטֶשׁ גּוֹ
בוֹצִינָא חָדָא, וְנִפְיָק אֶחָד הַיִּמְנּוֹ דְחָד
הוֹרְמְנוּתָא טָמִיר בְּטִמְרוֹ יָדוּעַ וְלֹא יָדוּעַ. כָּל
סוּכְלָתְנּוּ בֵּיה הִדְרָא לְאַחֹרָא. זְעִיר הוּא, וּמַגּוֹ
זְעִירוּתָא דִּילָה טָמִיר בְּסִתִּימוֹ דְמַעוּי וְלֹא יָדוּעַ.
כָּל הִרְהוּרִין בֵּיה מִשְׁבָּשֵׁן, תְּבִין וְהִדְרָן וְלֹא
אֲתַדְבָּקוּ. בֵּיה סִתִּימִין תְּלָתִין וּתְרִין עֵינִין, אֲנוּן
עֵינִין לֹא פְתִיחֵן. רְשִׁימָן אֲנוּן בְּרִשִׁימוֹ זְעִיר.
בֵּיה סְלָקִין הִרְהוּרִין וְעוֹבְדִין וְלֹא גְּלִי טַעְמֵיהוּ.
כְּנִישׁ לוֹן בְּשַׁעַתָּא דְאֲזַדְרִיקוּ, וּבְשַׁעַתָּא
דְאֲתַכְּנִישׁוּ זְרִיק לוֹן. בֵּיה מִתְצַיְרִין צִיּוּרִין
סִתִּימִין וְלֹא גְלִין.

גְּרִיף גְּלִיפִין וּבְטֶשׁ וְנִפְקָ ב' חַד דִּלְתַתָּא
דְסַחְרָא. סַחֲרָא סַחֲרָא וּפְרַחָא בְּאִוִירָא.
בְּטֶשׁ בַּמַּגְדֵּלָא וְאֲסַתְּחַר הַיִּכְלָא מַגּוֹ אִוִירָא
דְפְרַחָא, בֵּיה שׁוּן צִיּוּרִין אֲמַנִין בְּכָל מְאִנֵי
כְּסָף וְזָהָב וּנְחֹשֶׁא. אֲזֵלָא וְאֲתַטְמָרָא וְלֹא
אֲשַׁתְּמַע קְלָה לְבַר. לְגוֹ בְּמַעוּי שְׁמִיעַ קָל דִּלָּא
אֲתִידַע.

וְהַהוּא קָלָא נִפְיָק מְסִיפֵי דְעֵלְמָא עַד סִיפֵי
דְעֵלְמָא, סְלָקָא וּנְחַתָּא אֲזֵלָא וְקִימָא,
עֵינָא לֹא שְׁלֵטָא לְמַחְמֵי בְּשַׁעַתָּא דְאֲתַכְּפִי
אֲתַגְּלִיא, וּבְשַׁעַתָּא דְאֲתַגְּלִיא אֲתַכְּפִי. בְּסִתִּימוֹ
דְעֵינִין חֲמָאן לִיה. בְּאֲטִימוֹ דְאוּדְנִין שְׁמַעִין
לִיה. בְּפִתִּיחוֹ דְעֵינִין אֲתַכְּפִי לִיה. וְלֹא יָדוּעַ
עַד דְאֲזַדְמִין לְפִתּוּרָה זְכָאֵי קְשׁוּט לְמִיכָל.

גְּרִיף גּוֹ גְּלִיפָא דְצִיּוּרָא וְנִפְקָ ג' דְאֲתַכְּפִי
חוּשְׁנָא וְאֶפֹדָא. מְזַרְז בְּהַמְיִינָא. אֲתַגְּלִי
בִימָמָא וְאֲתַכְּפִי בְּלִילָיא. נִפְקָ זְמַנָּא חָדָא
וְאֲתַחַרֵּט וְאֲגְנִיז, עַד דְאֲתִי ו' אֶחָד בֵּיה
וְאֲתַפִּיס וְתָב לְדוּכְתָהּ, וְלֹא בְּעֵי לְאֲתַגְּלָאָה

רוצה להתגלות אלא לאותם הקוראים לו בלילה. ובבקר מגלה רשם של חוט קטן ודק שמתחבר עמם ביום בתוך שירה וחדוה שמזמרים לו בלילה, ועושה חסד לכל. מעלה הדגל לימין, ונרשם ומקים העולם.

נבנם לתוף היכלות הפנימיים ויוצא, ובונה עולמות בראשית ובסוף הוא טמון בששים רבוא עולמות. בצד הדרום מתחיל ויוצא, ואוחז מגרפה, ומוציא מזון לכל ומאיר להם. חוקק חקיקה של אור של טהר וזך, ומוציא הרביעית בחשבון של מאתים אלף עולמות עד הר של אור שמאיר. ממנו יוצאים עמקות לגלות. האור שמאיר ונטמן ונחשף. הוא דוחה, ואחר מקרב. הוא מפה, ואחר מרפא. בידו שרביט של חיים ומות, טמון בארבע מאות אבנים עורכי קרב, בעלי רמחו וחרב הלוחטת, שמשם יוצאים ומתפשטים בלי חשבון.

בשחוקק חקיקה כהתוף של אש בוערת, יוצא ממנו אדם אחד בשושנה. שערותיו תלויים כדבים של הרי החשף. פחד ואימה תקיפה יתרה הוספת בו. ידיו דבקות בשלהבת של חרב המתהפכת. ביום שיתעורר, כלם עוברים לפניו כבני מרון. אשרי מי שמתקרב אליו ונצול ממנו. חוקק חקיקות של הרים של אור, ומוציא ה' שעומדת בתוף עמודי העולם. הכל עומדים לפניו, ויושב ביניהם כמלך בתוף צבאו. שני שרים גדולים ממנים עומדים כנגדו. עושה שלום ביניהם. בשעה שמתגלה, הכל עומדים במקומם, סוגר ופותח. ובשבילו עומדים ששים אלף רבוא על הרים גדולים, וכל מפתחות המלך בו עומדים.

אלא לאנון דקארן ליה בלילא. ובצפרא גלי רשימו דחוטא זעיר דקיק דאתחבר בהדיהו ביממא בגו שירתא וחדוה דמזמין ליה בלילא. ועביד טיבו לכלא, סליק דגלא לימינא ואתרשים וקים עלמא.

עאר גו היכלין פנימאין ונפק ובני עלמין שירותא וסופא איהו טמיר בשתיין רבון עלמין, בסטר דרומא שארי ונפק ואחיד מגרופיא ואפיק מזונא לכלא ונהיר לון. גליף גליפו דטהירו דטיהרא דכיא, ואפיק ארבע בחשבנא (נ"א בחשבא) דמאתן אלף עלמין עד טורא דנהורא דנהיר. מנה נפקן עמיקן לגלאה. נהרא דנהיר ואתחשף. ואיהו דחי ואחרא מקרב. איהו מחי ואחרא מסי. בידה שרביט דחיי ומותא. טמיר בארבע מאה אבנין מגיחי קרבא, מארי דרומחה וחרבא דמלהטא, דמתמן נפקין ומתפשטן בלא חשבנא.

בר אגליף גליפו בהתוכא דנורא דדליק, נפיק מנה חד דסמקא כורדא. שערוי תלין כדובי דטורי חשוף. דחילו ואימתנו תקיפא יתירא הוספת ביה. ידוי דבקן בשלהובא דחרבא מתהפכא. יומא דיתער, בלא עברין קמה כבני מרון. זכאה איהו מאן דקריב ביה ואשתזיב מנה.

גליף גליפין דטורי נהירו ואפיק ה' דקימא גו עמודין דעלמא, בלא קימין קמה ותיב ביניהו (דף קמג ע"א) כמלפא גו חילה. תרין רברבין ממנן קימין לקבלה, עביד שלמא ביניהו. בשעתא דאתגלי. בלא קימין בקיומיהו. סגיר ופתח. ובגינה קימין שתין אלף רבוא על טורין סגיאין. וכל מפתחן דמלפא ביה קימין.

עביר פְרַעוֹתֶיהָ וְלִית מָאן דִּימְחֵי בִידָהּ. סְתִימִין
עֲלָאִין רְמִין טְמִירִין קִימִין עֲלֵהּ וְחֻדְאָן
בֵּיהּ, כְּוִי נְהוּרָא מְנַה פְּתִיחָן וְנַהֲרָן. חוֹתְמָא
טְמִירָא דְמִלְכָא בִידָהּ, עֲבִיד פְּרַעוֹתֶיהָ בְּחִיל
שְׂמִיא וְדִירֵי אַרְעָא. גּוּ אֲצִילֵי יְדוּי יְדוּרוֹן תְּלַת
מָאָה אֶלְף רְבוּא עֲלִמִין. אורְפֵּה מְסִיפֵי עֲלִמָא
וְעַד סִיפֵי עֲלִמָא. יְתִיב עַל פּוֹרְסֵיָא דְשְׁבִיבִין
דְנּוּר. מְנַה נְהַרִין עֲלִמִין מְנַה אַתְּזֵנוּ, חַד הוּא
חַד לְהוּי חַד אֶקְרִי, בְּרִיף הוּא לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי
עֲלִמִין.

גְּלִיף גְּלִיפּוּ וּבְטִשׁ בְּצִיּוּרָא וְאַפִּיק ו' דְּאֲזֵלָא
תְּדִיר וְאַחִיד רַחֲיִין, וְשַׁחִיק נְהוּרִין לְמִיָּזן
עֲלִמִין בְּאַנּוֹן נְהוּרִין דְּשַׁחִיק. חֲמֵשׁ סִימְנִין
דְּקִטְרַת בּוּסְמִין אַתְּעַרְבֵן בְּהַדִּיהוּ. אִיהוּ שַׁחִיק
וְנַהִיר וְלֹא אַתְּבַסֵּם לְכַר. טְמִיר גְּרַמָּה דְלֹא
יַתְבַּסֵּם וְלֹא יִרְיחוּן בֵּיהּ רִיחָא. קְדָמָא לְשִׁמוּשָׁא
בְּרִזָּא דַת"ק רִזִּין דְּמִלְכָּא.

קָאֵם עַל קִיּוּמָהּ וּמִלְכָּא תְּמִיף עֲלֵהּ. בֵּיהּ שְׂרִין
כָּל אַנּוֹן מְהִימְנֵי קְשׁוּט. חַד חֲבָרָא אִית
לֵיהּ יְהִיב רְשׁוּ דָא לְדָא מִיּוּמָא דְהוּו. אִוְלִפֵּי
הַכִּי גְּלִיף וּבְטִשׁ בְּגִלְפּוּי וְאַפִּיק ז'. הַהוּא
מְהִימְנָא אַחְרָא דְלַגְבֵי חֲבֵרִיהּ. כָּל אוּמְנוֹתֶיהָ
דְּחֲבֵרָה אִיהוּ עֲבִיד, קָאִים לַגְבֵּה בְּרַעוּא סְגִי.
דָּא עַל דָּא קָאִים, דָּא יְהִיב וְדָא נְטִיל. מְהִימְנִין
אַנּוֹן לְמַעַבְד טִיבוּ לְבֵי דוּד. אַבְרָהָם רַחֲמֵי
תְּמִיף עַל דָּא. יִצְחָק קְרַבְנָא שְׁלִים תְּמִיף עַל
דָּא. יַעֲקֹב שְׁלִימוּ דְכֻלָּא קָאִים וְתְּמִיף עֲלֵיהּ
כְּחֻדָּא אַנּוֹן וְאַתְּחַפֵּין כְּעֵשְׂשִׁיתָא דְמִקְבֵּל
שְׂמִשָׁא. גְּלִיף גְּלִיפִין וּבְטִשׁ בּוּצִינָא וְאַפִּיק ח'
דָּא תְּמִינָאָה לְחֻשְׁבָּנָא, וְאַפִּיק חַד רַחֲמֵי
דְכֻלָּא תְּאוּבְתָא דְכֻלָּא.

הוּא עוֹשֶׂה כְּרַצוֹנוֹ, וְאִין מִי
שְׂיַמְחָה בִידּוֹ. הַנְּסֻתְרִים
הַעֲלִיּוֹנִים רְמִים וּטְמִירִים עוֹמְדִים
עֲלֵיו וְשִׂמְחִים בּוֹ, מְמַנּוּ פְּתוּחִים
וּמְאִירִים חֲלוֹנוֹת שֶׁל אוֹר. חוֹתֵם
נִסְתָּר שֶׁל הַמֶּלֶךְ בִּידּוֹ, עוֹשֶׂה
כְּרַצוֹנוֹ בְּצֵבָא הַשְּׁמַיִם וְדִירֵי
הָאָרֶץ. בְּתוֹף אֲצִילֵי יְדוּי יְדוּרוֹ
שֶׁלֹּם מְאוֹת אֶלְף רְבוּא עוֹלָמוֹת.
אֲרַכּוּ מְסוּפֵי הָעוֹלָם וְעַד סוּפֵי
הָעוֹלָם. יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶּא שֶׁל
שְׁבִיבִים שֶׁל אֵשׁ. מְמַנּוּ נְאוּרִים
עוֹלָמוֹת וּמְמַנּוּ נְוּוֹנִים. אַחַד הוּא
אַחַד לְהִיּוֹת אַחַד נִקְרָא, בְּרוּף הוּא
לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

מְחוּקָק חֲקִיקָה וּמְכַּה בְּצִיּוּר,
וּמוּצִיא ו' שְׁהוֹלַכְתָּ תְּמִיד. וְאוּחוּז
רַחֲמִים, וְשׁוֹחֵק הָאוּרוֹת לְזוֹן
הָעוֹלָמִים בְּאוֹתָם הָאוּרוֹת
שְׁשׁוּחֵק. חֲמֻשֶׁת סִמְנֵי קִטְרַת
הַבְּשָׂמִים מִתְעַרְבִים עִמָּם. הוּא
שׁוֹחֵק וּמְאִיר וְלֹא מִתְבַּשֵּׂם בַּחוּץ.
טוֹמֵן עֲצָמוֹ שְׁלֵא יַתְבַּשֵּׂם וְלֹא
יִרְיחוּ בּוֹ רִיחַ. קָדָם לְשִׁמוּשׁ בְּסוּד
שֶׁל חֲמֵשׁ מְאוֹת רִזִּים שֶׁל הַמֶּלֶךְ.
עוֹמֵד עַל מְקוּמוֹ, וְהַמֶּלֶךְ תְּמוּף
עֲלָיו. שׁוּרִים בּוֹ כָּל אוֹתָם נְאֻמְנִים
שֶׁל אֵמֶת. חֲבַר אַחַד יֵשׁ לוֹ, נוֹתֵן
רְשׁוּת זֶה לְזֶה מִיּוֹם שְׁהִיּוּ.
לוּמְדִים כֶּף חוּקָק וּמְכַּה
בְּחִיקוּתָיו וּמוּצִיא ז' אוֹתוֹ
הַנְּאֻמָּן הָאֲחֵר שְׂאֲצֵל חֲבָרוֹ. אֵת
כָּל אֲמִנוֹת חֲבָרוֹ הוּא עוֹשֶׂה,
עוֹמֵד אֲצִלוּ בְּרַצוֹן גְּדוּל.

זֶה עַל זֶה עוֹמֵד, נוֹסֵעַ. נְאֻמְנִים
הֵם לְעִשׂוֹת חֲסֵד לְבֵית דּוּד.
אַבְרָהָם הָאוֹהֵב תְּמוּף עַל זֶה.
יִצְחָק הַקְּרִבָּן הַשְּׁלֵם תְּמוּף עַל זֶה.
יַעֲקֹב שְׁלֵמוֹת הַכֹּל עוֹמֵד וְתְּמוּף
עֲלֵיהֶם. יַחַד הֵם, וּמְכַסִּים
בְּעֵשְׂשִׁית שְׁמֻקְבֵּל שְׂמֵשׁ. חוּקָק
חִיקוּת וּמְכַּה הַמְּאֹר וּמוּצִיא ח',
אֲהוּב אַחַד שֶׁל הַכֹּל, תְּשׁוּקַת הַכֹּל.

וְזוֹ הַשְּׁמִינִית לְחֻשְׁבוֹן, וּמוּצִיא

צדיק של הכל, הנאמן של הכל, הדיקון של השלם ההוא. הזהר שמתפשט לארבעה זהרים, הוא נעוץ בארץ וראשו מגיע לקצה השמים. נופו יפה ופריו רב, ובו מזון לכל. תחתיו יושבת בצל אותה החיה שנתחמת לארבעה צדדים של העולם, בענפיו ידורו צפרי השמים, הולך ועף בחמש מאות עולמות ומוציא מאכל מכלם, והוא נוסע וגובה מהם. זה נותן לחם, וזה נותן מים, וזה נותן שמן, וזה נותן מן.

והוא גובה ומכניס לאוצר העניים, והוא טמיר. אין בו דיוקן להסתפל בחוץ. אורו מסוף העולם ועד סוף העולם, כל החיים שורים בו, והוא נותן למי שאין לו חיים כלל. נכנס לאותם חמש מאות עולמות, ונוטל מהם חמשים שנים ולא יותר.

והוא נותן. אחר כך נכנס לאב ולאם, וממה שנותנים לו הוא נותן ומשלים לשבעים. מתגלה ביום, ונתחם לשנים עשר תחומים. שבעים תמרים ושנים עשר מעינות שנובעים בו תלויים הצדיקים שנקראים על שמו. כל מאכל וכל תבואה של העולם הוא לוקט והוא נותן. ברוך זכרו לעולם ולעולמי עולמים.

חוקק בתקף הקפאון של תקיפות אחת ומוציא תשע, והוא עצם תשיעי שעולה ביום ויורד בלילה, טמון בשלש מאות ששים וחמשה דיוקנאות נסתרים. הולך ועולה יורד ועומד, טמונים בין שתי זרועות המלך.

חוקק בטבעת השרביט של החותמת. שליח ששומר בדרך, דן דינים ומיטיב על עיון של ספרים פתוחים. טוב ורע עומד כנגדו. מצדו חיים ומצדו מות.

זבאה דכלא מהימנא דכלא, דיוקנא דההוא שלים. זיהרא דמתפשטא לארבע זהרין, הוא נעוץ בארעא ורישאי מטי לצית שמיא. עפאי שפיר ואנבה סגי, ומזון לכלא ביה. תחותה תטיל ההיא חיותא דאתחמא לארבע סטרין דעלמא. בענפיה ידרון צפרי שמיא. אזל ועף בחמש מאה עלמין ואפיק מיכלא מפלהו, ואיהו נטיל וגבי מניהו דא יהיב לחמא, ודא יהיב מיא, ודא יהיב משחא, ודא יהיב מנא.

ואיהו גבי ואעיל באוצרא דמספני, ואיהו טמיר לית ביה דיוקנא לאסתכלא לבר. נהירו דילה מסיפי דעלמא ועד סיפי דעלמא. כל חיינ ביה שרין, ואיהו יהיב למאן דלית ליה חיינ כלל. עאל לאנון חמש מאה עלמין, ונטיל מניהו חמשין שנין ולא נתיר.

ואיהו יהיב. לבתר עאל לגבי אבא ואמא, וממה דיהבי ליה יהיב איהו ואשלים לשבעין. אתגלי ביממא אתחם לתריסר תחומין. שבעין תמרים ותריסר מבויעין דנבעין ביה תלין זכאין אקרון על שמה. כל מיכלא וכל עפורא דכל עלמא, איהו לקיט ואיהו יהיב. ברוך דוכרנה לעלם ולעלמי עלמאי.

גלויך בתקפא גלידא דתקיפו חד ואפיק ט', ואיהו גרמא תשיעה דסלקא ביממא ונחיתא בליליא. טמירא בתלת מאה ושתין וחמש דיוקנין טמירין. אזלא וסלקא נחתא וקימא טמירין בין תרין דרועי דמלכא.

גליפא בעזקתא דשרביטא דגשפנקא. פרוונקא דנטיר באורחא, דאין דינין ויטיב על עיונא דספרין פתיחן. טב וביש קימא לקבלה. מסטרה חיינ, ומסטרה מותא. מסטרה מתקא, ומסטרה מרירו. חד חיויא

מצדו מתיקות ומצדו מרירות.
נחש אחד עומד כנגדו, ראשו
תחת לרגליו. בשעה שמוציא
ראשו, מכה בזנבו. מי שפוגש
בקשקשיו, שם מוריד אותו עד
נקב תהום רבה. עומד רגלו על
ראש אותו הנחש. כשמסתלק,
בוקע הים באויר שמגיע ולא
מגיע. עומד בלילה.

מחלק נכסים לעשירים. נותן
מזון לביתו. מתחבר ונטמן
במאתים ארבעים ושמונה פנים,
מתקשט בקשוי המלך. רבון כל
הארץ גנו בתוכו אור שמאיר ורץ
בארון לתורה, נלחם בקרב עם
שונאים ונוטל נקמות. מזרז
עצמו כגבר חזק, חרב שנונה
בידו. הרמח שלו שביבי אש.
החצים שזורק לזהטים בתקף של
אש אוכלת.

המאור של הנר ששורה על
ראשם של צדיקי אמת. הסתר של
אותם ההיכלות שלו אין לו
חשבון. התחומים שלו עד שפת
ים גינוסר (בגרת) התתחם לארבעה
צדדים. ארבעה מלכים מצטיירים
מתוכו, בהם הוא שולט על
העולם. שני עלמים קבועים
תחתיו. טס בהם בשנים עשר
(בשמונה עשר) עולמות ונגזו שם.
ברוך הוא לעולם ולעולמי
עולמים אמן נצח סלה ועד.
תם ונשלם השבח לאל בורא עולם.

קאים לקבלה רישה תחות לרגלוי. בשעתא
דאפיק רישה מחי בזנבו. מאן דאערע
בקשקשוי שני מאיך ליה עד נוקבא דתהומא
רבה. קימא רגלה על רישה דההוא חיויא,
כד אסתלק בקע ימא באוירא דמטי ולא מטי.
קימא בליילא.

פּרַג נכסין לעותרין. יהיב מזונא לביתה.
אתחבר ואתטמר ברמ"ח אנפין.
אתקשט בקשוי מלכא. רבון כל ארעא אגניז
בגוה נהורא דנהיר ורהיט בארונא לאורייתא,
אגח קרבא בשנאוי ונטיל נוקמין. מזרז גרמה
כגבר תקיף. חרבא משננא בידה. רמחה
שביבין דנור. גירין דזריק להטן בתקיפו
דאשא דאכלא.

בוצינא דשרגא דשארי על רישיהו דזפאי
קשוט. טמירו דאנון היכלין דילה
לית ליה חשבנא. תחומין דילה עד שפתא
דימא דגנוסר. אתתחמא לארבע סטרין. ארבע
מלכין מתצירן מגוה. בהו שלטא על עלמא.
תרין רבין קבועין תחותה. טס בהו בתריסר
(נ"א בתמניסר) עלמין ואגניז תמן. בריך הוא לעולם
ולעלמי עלמין אמן נצח סלה ועד.
תם ונשלם שבח לאל בורא עולם

מיותר

ואז נפרע מהם על ידי מנין אותן השנים שחסרו מסוד של שבע על חטאתיכם. בא וראה,
כשתמנה כ"ב שנים ז' פעמים, לכל אותם מאותם העשרה שמכרו אותו, תמצא אלה תק"מ,

הדרן לסיום ספר הזהר

הדרן עלך ספר הזהר והדרן עלן, דעתן עלך ספר הזהר ודעתך עלן. לא נתנשי מנך ספר הזהר ולא תתנשי מנן. לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי: (א"ב)

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו, וצאצאי עמך בית ישראל. כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה. מאויבי תחכמי מצותך, כי לעולם היא לי. יהי לבי תמים בחקך למען לא אבוש. לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתי. ברוך אתה יי למדני חקך. אמן אמן אמן סלה ועד. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלים שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים, הם רצים לבאר שחת, ואנו רצים לחיי העולם הבא, שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך.

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בשם שעורתי לסיום ספר הזהר. כד תעורני להתחיל ספרים אחרים ולסיים. ללמוד וללמד מתוך הרחבה. לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים (והנביאים) ותלמידי חכמים הנזכרים בספר תקוני הזהר, יעמד לי ולזרעי ולזרע זרעי, שלא תמוש התורה הקדושה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי מעתה ועד עולם. ויקים בנו מקרא שכתוב, בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך, והקיצות היא תשיחך. כי כי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים. אך ימים בימינה, עושר וקבוד בשמאלה. יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום.

יתגדל ויתקדש שמה רבא. (א"ב) בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא. ולאחיאה מתיא. ולאסקא יתהון לחיי עלמא, ולמבני קרתא דירושלם. ולשכללא הכליה בגוה. ולמעקר פולחנא נוכראה מארעה. ולאבתא פולחנא דשמיא לאתריה. וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה. ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה. (א"ב) בחייכון וביומיוכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואמרו אמן: (א"ב) יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. (א"ב) לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא. ואמרו אמן: (א"ב) לעילא מן כל ברכתא. שירתא. תשבחתא ונחמתא. דאמירן בעלמא ואמרו אמן. (א"ב) על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון. דעסקין באורייתא קדשתא. די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר. יהא לנא ולכון ולהון חנא וחסדא ורחמי. מן קדם מארי שמיא וארעא ואמרו אמן. (א"ב) יהא שלמא רבא מן שמיא. חיים ושבע וישועה ונחמה ושיובא ורפואה וגאלה וסליחה וכפרה ורוח והצללה. לנו ולכל עמו ישראל ואמרו אמן. (א"ב) עושה שלום במרומו. הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו. ועל כל עמו ישראל ואמרו אמן. (א"ב)